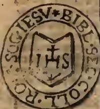

14
7 P
29

D: Guielmi de mõte Laudũno Jurecõsulti docta/ & facilis in sextum Decretaliũ intepretatio. Simul ac in eũdẽ ipsum cõsultiss. D: Blasij Aurioli Tolosani haud penitenda quaq annotamenta.

Clarissimo et optimo viro dño Blasio Auriolo Jurecõsulto/Appamiarum Decano/ac regiorum Tolosane Cācellarie Edictorum referendario oculatissimo Joannes Sudorinus Carnuteñ. S.

Inter cetera viuēdi instituta/quibꝰ humanū genus illustrius redditur: Blasi Auriole Jureconsultoꝝ nobilissime/⁊ nobiliū consultissime: nō aliud a prudentissimis traditū ui video: ꝙ quo toto (vt aiunt) pectore ⁊ aīo/eas artes: ⁊ hec studia capescimus: quibus vt agittari atq̃ acui ingenia solēt. ita Precocem quandā percipiēdi celeritatē pre se ferre videnť. Cuius adipiscēdi muneris gratia/haud vllis laboribꝰ pepercere: qui posteritati tanq̄ eternitati quo se vixisse testarentur cōmēdandū nomē suū duxerūt ꝙ honestissimū. Quo fit alij alia quibus excellere pulcherrimū putarent amplexi. sic Astrologiaꝫ nōnulli. Arismethicā: Geometriā. ⁊ q̄ denique reliqua est Mathematicarū id genꝰ disciplinarū ciuili viro oppido ꝙ necessaria cognitio. per omnē annum potētiā dies q̄ ⁊ noctes excoluere. atq̃ his tanq̄ vtilibꝰ ⁊ solis ꝑpetuā reipublice sue auctoritatē arbitrarenť. Plane nescij/grāde aliud quiddā/iaciendis ciuitatis fundamētis/politico architecto necessariū/Jus id/legēve esse/nemo inficiabitur: sine qua. M. T. auctore vt corpora nr̄a sine mēte/sic ciuitas sine lege suis partibus ⁊ neruis ac sanguine vti nō pōt. Proinde huiꝰ inuētionē diuini esse muneris nō insulse existimātes maiores nostri in deos referre adorti sunt. Quā vim q̄ sciscitanť ⁊ explanāt eoꝝ labijs veluti oraclo quodā rore quicquid supra captū humani īgenij est id instillať omne: ⁊ diffusiore quasi stillicidio illabitur. vt nō minorē/ꝙ iuris ipsiꝰ auctores/laudē merito videanť cōsecuti. Hāc famā cū nō pauci multis vigilijs aucupenť. Unus es/mea snīa/omniū/cuius artibꝰ/emaculata in dies prodeūt in vulgus sacrosancta patrū decreta: difficillime soluūtur questiones/cū aliorū locorū/tū partis illius/quē sextū dicimus: dū Guielmū Montolaudunensem celebrē quidē canonici iuris enarratorē ditas/facisq̃ clariorē: facturꝰ vero multo clarissimū si ꝑ te subq̃ tuis signis ampla. (⁊ vt sic dicā) dibapha supellectile liceat in publicū progredi illi. Nihil est q̄d eū Achate/hōc est ꝑpolitis/limatisq̃ annotamētis in se tuis vereať. Nihil quo amplꝰ detineas vinctū. nā dū inscitia eū ignorabilē te itidē facis/ac demū vitā ipsam que ad cognitionē/a deo optimo maximo homini cōtributa est. cū hijs tenebris lucē possis infundere (Si Plutarcho credimꝰ) citra cadauer sepulchrū. Age igiť: ne diutiꝰ pat ere ingeniū delitescere. totve cōgestos labores cū blattis ⁊ tineis rixari amplius. nihil est eñ q̄d iure aliquo cunctari possis/nihil inq̄ q̄d maximo nobilioris Aurioloꝝ familie dispendio debeas morari. Hereditariū id eñ a progenitoribus cuiuis relictū est: vt q̄ exēplo ⁊ imitatione cōdigna sint/ad ea mentēq̃ animūq̃ appellamꝰ. atq̃ vite oīs sic ꝯstet ratio (fabio teste) vt q̄ probemꝰ in alijs: facere ipsi velimus. Quorum vero potius ꝙ tuorū mores imiteris nō video. In cuius familia/bello/paceq̃ clarissimi/elegantis etiānū ingenij/exactissimi iudicij/exquisitissimeq̃ doctrine fuerūt. Quibꝰ ac antesignanus anteire merito oībus pōt. Rozāder ille Auriolus cū publicas ob exercitationes nobileq̃ hoc est literariā palestrā/qua publicitus decies ꝑliatꝰ nemini vnq̄ cessit. tū ob honestissimā summū ad pōtificē legationē quo cū officio fungereť: magnā Galliarū reipublice partē sustinēs/q̄ difficillimis tēpibus carere sua opera vix poterat Biterrēsi ꝑsulatu donatus est. fraterne huic laudi Petrus Auriolus propemodum affinis/maximū q̄d de Azone Baldus ꝓdicat iuri lumē attulit. In obeundis itē ⁊ alter magistratibꝰ publicis ordinarijs iudicijs habitus est nulli secūdus. Quid primariū Raymūdi decimi ⁊ q̄nti Tolosatū comitis memorē: equitū magistrū Stephanū Auriolū abauū tuū ꝙ sese patrie charū/ꝙ suis piū gessit/dū impiā sue gentis obsidū mortē/in Auinionenses vlciscič magnanimus. Quid Raymundū ⁊ Joannē Auriolos/domi illū/hūc foris illustres/illū vero seculi sui ornatorē accōstās studij Tolosani decus. cuius immēsa docendi peritia/in qua ⁊ delectari ⁊ iuuari vel doctissimꝰ quisq̃ poterat: id vulgo instrepebat frequens. doctos ipse docuit. Atqui hic militaribꝰ licet negocijs mācipatꝰ ita celestia meditabať vt quos pauperis tenuiorisq̃ fortune dignosceret ampla semꝑ liberalitate prosēqreť. Testať hoc tam inclytū facinꝰ titulis olbus ⁊ notis/ꝓferēda funebris inscriptio. desolatorū sui refugiū. Nequeo mihi tēperare quominus Ludouicū Auriolū cui ⁊ Martino nomen ad has stēmatū tuorū et sanguinis partes aduocē/cuius vite integritatē si que fando accepimus perstringere nedū scribere liceret epistole modū lōge egrederemur. Hoc obiter vnū tamen dixisse velim: parē illi iuuenilē seculi (mirabile dictu) qua centesimū annū cōpleuit/etatē fuisse/in literis scꝫ semꝑ: quo cui tractatu nō aliud aut lōgiꝰ/aut beatiꝰ affirmare me recte putē. Et q̄d oīa exuperat nihil nō aut durū/obscurūve/q̄d studiorū assiduitate ⁊ ptinacia tanq̄ peruiū indipisceret: cuius rei sibi admodū conscius/peculiare id vsurpare solebat: durū patientia fregi. Ille est cui cōsultissimo consultissimus oīa debes/a quo vel ꝑmis crepundijs ipsoq̃ vite lumine educatus es. Quiq̃ cū te filij haberet semꝑ loco/nō antiquius q̄cq̄ arbitratꝰ est/ꝙ imperatorijs pontificijsq̃ q̄bus viuimꝰ institutis ībuerere. Nō si hec ⁊ tanta nō vsq̃ excitāt neq̃ cōmouent subuerere saltē ordini illoꝝ ⁊ albo inscribi q̄ a splendore suoꝝ (vt ait Ualerius) degenerarunt. Norūt ꝙ grauiter ⁊ honeste prima etatis gesseris rudimenta: ꝙq̃ sis vt omni in iure celebris ita nec abhorrens ab humanioribus disciplinis. Quare id agas olno partiū rogamꝰ/vt quibus moribus initiatus existis/eosdem ⁊ maiorū tuorum colas et obserues. Uale.

¶ Amplissimo ac integerrimo: D. Petro Buro iureconsulto preposito Tolosano Regiorum consiliorum assessori optimo consanguineo suo. Blasius Auriolus iureconsul. S. D.

Heraclitus inter Philosophos veteres non incelebris vir amplissime cũ ad prefurnium quoddam/ignobilis abiecteq domus/ hiemis tollẽde gratia casu diuertisset/mirãtib⁹ qui secũ erant: subridens/introite inquit/sunt enim hic etiã dij. Quo inuolucro nõ aliud quippiam arbitratũ iri possum/ac cunctis in rebus/ijsdemq infimis id esse etiã. quod quandam gratiam promereatur. Ex quo productũ illud videri potest/quod ore omnium versatur. non esse vllum tam malum/tamq nihili auctorem/in quo vel aliqua eruditionis & doctrine mica non elucesceret. Contra vero nõ tam esse perfectũ: limatũve qui labecula aliqua aut neuo minime sordescat. Ita enim natura ordinatum: ne quid ex toto absolutũ in humanis: neue oĩno reprobũ sit aut dãnatũ: id quod cũ audendi aliquid mihi ausam prebuisset. Atq excusa aliquot a me nuper/subcisiuis quidẽ diũ per publica: quibus pene obruor negotia licet/bonis/in Guielmũ Montolaudunensem canonici iuris haud quaq̃ penitendũ interpretem haberẽ/annotamenta. In nonum tamen annũ Horatij memor precepti quo maturiore nasceretur fetura si licuisset premebã. Licuisset vero (atq vtinã licuisset) ni me cũ multorũ/que maxima turba est: tum Joannis Sudorum Carnutensis hum aniorũ politiorũq literarum studiosissimi/neq a iuris studijs oĩno alieni/tibiq/atq patrono optimo deditissimi addictissimiq. ne clietis dicã: sed assertoris nominisq fameq tue longe accerrimi/quotidiana conuicia e nobis extorsissent. Quid facerẽ/dum morem gerendũ puto/lapsum ipse vereor/ambitionis scelus incurrã: id si pertimeo/itidem inertie piaculo censebor dignus. Inter sacrũ & saxũ iaceo miser. tacens arguor: scribens condemnor. Utrũq exuam tamẽ/taciturnitatẽ vigilijs nostris (quantule sunt) cõferã. Uigilias editioni cõparabo. Sic mediũ in vulgus/quin populare/sed etiãnũ illustre/quicquid ingenij mei est/ necessarium prodeat/sub tutelari tamen te/vt duce/ sic auspice vt aiunt. Si quando in maximam vitiligatorũ (catonis verbo vtar) insectationem inciderim: patronũ defensorẽq habeam: quẽ nedum gallia omnis celebrat: sed tota pene excolit Italia. Proinde quicquid animi est nobis: id dedico omne tibi/voueoq: sed ea lege si precocius videas/per te liceat maturescere. Uale.

¶ Lectura famatissimi dñi Guillermi
de monte Lauduno/vtriusq Juris do-
ctoris sup sexto Libro decretaliū:vna cū
additionibꝰ nobilis et reuerēdi patris
dñi Blasij Aurioli Juriū doctoris To-
losani/ Decani Appamiarū. Et cum
aliquibꝰ apostillis nobilis et acutissi-
mi viri dñi Ludouici Aurioli doctoris
regētis Tolose Comitis legū qui mor-
te preuētus cepta nō cōpleuit.

Dabitis illiꝰ Ruth

sectās vestigia quasi lops in agro
alieno spicas a messoribus negle-
ctas. Cū nunꝙ manus suas ad in-
clusas sub messorū manipulis porrigebat. Sic
ego Guillermꝰ de monte Lauduno doctor exi-
stens pauperculus circa Canonice sciētie facul-
tatem:licet aliqua forsitā ex īdustria per alios
neglecta collegerim de inclusis tamen sub eoꝝ
profundis et subtilissimis operibus ipsum fru-
ctum quasi omnium qui sextum librum hacte-
nus glosauerunt quātū mihi desuper datum
est in hoc presenti opusculo vel in alio ꝙ fiet in
huiusmodi intendo annectere per modum re-
pilogationis exuberāde materias ad hoc ope-
re causa breuitatis detractans eosq in certis
decretalibꝰ repetibilibus ordinādo duxi:vt bre-
uius et clarius potui perstringēdo veniā postu-
lans ab eisdem compilatoribus qui licet pauca
noua sine aliorū suffragio per se perceperāt si-
cut nec ego velut fures:vt credo de scripturꝫ ha-
beri non cupiunt aliorū:sic mihi nolim furtum
imponere maxime cum animo furandi nō fe-
cerim eosq heredā rei huius ꝑmissuros exponens
tamen libenter eisdem:et alijs ꝑsens opus:vt
que in eo corrigēda/emēdanda/et diminuēda
viderint que īdubitāter sunt plura pio affectu
suppleant:inuidia ac mordacitate reiectis le-
gentiū beniuolentiā desiderās ac illius solū re-
muneratione expectās:qui in Apocalipsi dilu-
cidantibꝰ hanc sacrā sciptură canonicā ex au-
ctoritatibꝰ noui et veteris testamēti assumptā
vitam eternā promisit.

Bonifacius

Hic primo ponit
Papalis saluta-
tio. Secundo compilatoris intentio.
Tertio intentionis prosecutio. Quar-
to tacite questionis respōsio. Quinto genera-
lis informatio. Secūda. Sacro sancte. Tertia.
Sane. Quarta. Quē librū. Quinta. Uniuersi-
tati. Bonifaciꝰ hic de benedicto fuit factꝰ Bo
nifacius:exemplo Christi:qui de Symone fecit
Petrū. Matth. xvi. Item exemplo Sergij qui
cum primo vocaretur os porci forsitan propter
turpem sonoritatē mutauit sibi nomē vt pro-
batur in Cronicis ⁊ sic apparet ꝙ omnis christi
actio et sanctorum patrum/nostra debet esse
īstructio. ꝫ. de sepul. nos īstituta. Item mistica
ratiōe fit ista mutatio:vt nouitas scꝫ nominis
ac tante fastigiū dignitatis nouitatem mētis
iudicaret. Et nouū effectum hominē designet.
xl. dis. c. j. alꝰs prohibita esset mutatio nominis
nisi subesset causa. C. de muta. nomini. l. vnica.
ꝫ. de symo. ea que de auaricie. Epus. Episcopus
eī facit nouē ordines quos canoniste ponūt:⁊
supremū locum obtinet. xxj. dist. clero. Theologi
tamē nō ponūt nisi septem remouētes episco-
patū et tonsurā quā materiā prosequere lacius
vt in summa Host. ti. de tēporibꝰ or. et de emp.
Petrus nō hūc ordinē Pauli cōsortio recepit
cum alijs apostolis qui ad dignitatē cū prela-
tiōe obtinuit super omnes. xxj. dis. in nono. sed
ab ordine tāꝙ a dignioribꝰ denominatur ꝙ fa-
ciēdum est. vt le. et no. ꝑ Hosti. ꝫ. de offi. le. licet.
de sacra. vnct. c. vno. circa fi. Seruus cū humi-
litatꝫ dicit hoc cum eadē humilitate vniuersa-
lem papā se negat. xcix. dis. ecce. de hoc etiā dic:
vt in alio Prohemio Seruorū s. Christianorū
de alijs non que foris sunt nihil ad nos. ꝫ. de di-
uor. gaudemus. alias dic seruorum. s. Petri et
Pauli. Quibus seruire dicitur eorum vices ge-
rēdo. vt. j. de homic. pro humani. iuxta versus.
Serui erant tibi Roma prius domini dñorūm
serui seruorum:nunc vbi sunt dñi:vel dic qđ hec
clausula apponitur de solo stilo curie quam di-
citur Grego. magnꝰ induxisse ex nimia humi-
litate que in eo erat:vt probatur in pluribus
eiꝰ decretalibꝰ. ꝫ. de prescri. nihil. cū fi. filijs. de
hoc dic. ꝫ. de cri. fal. ꝙ grauī Scolaribꝰ tā ton-
suratis ꝙ non tonsuratis literatis tamē. C. ne
filiꝰ pro patre in aut. habita:de priuilegio Sco-
lariū. dic vt in prima parte Spec. ti. de reo. pri-
ma col. et in lectura Abbatis in antiquo Pro-
hemio:et dicitur. j. de priuil. cū de diuersis Bo-
nonie:⁊ per consequens in alijs studijs genera-
libꝰ. ar. j. de priuil. cū de diuersis:⁊ est ratio quia
constitutio missa alicui vt publicatori ne iusta
ignorātia ignorātes afficiat nedū illū cui mit-
titur:immo alios astringit in aut. vt facte:no.
consti. in prin. ꝫ. de postula. prela. cap. j. Secus
quando mittitur alicui iudici ꝗ per rescriptum
habeat artare tantū partes in eo contētas ad
iustitiā tūc tale rescriptū ad alias ꝑsonas non
extendit. ꝫ. de of. deleg. p. ⁊. g. Cōmorātibus hoc
ideo dicit ne nō vere ⁊ ꝑfecte. Sꝫ potiꝰ pigre stu
dētes excludat ꝗ pigri quādoꝗ veros studētes
excedūt numero de quo no. plene Host. ꝫ. ī alio
Prohemio sup hoc ṽbo ⁊. ꝫ. de in īte. resti. cū ex
literis ⁊. ꝫ. de fo. cōpe. ꝙ clericis. vbiq ꝑ Host. in
lectura. Salutē ⁊ aposto. be. hanc clausulā po-
suit primo Cletus papa. vt legitur in Cronicis
hac enim salutatione tollitur peccatū veniale
ar. xxj. di. denicꝫ. Sicut et in pluribus alijs mo-
dis peccatū veniale tollitur etiā sine sacramē-
to penitentie de quo. de pe. dis. iij. de cotidianis
et pleniꝰ in sum. Host. de peni. §. ex quibus:imo
excōmunicati:causas sup nullitate excōmuni-
cationis papa recipiēdo talē ad benedictionē
cēsetur absolutus declaratus. ꝫ. de priuil. cum
olim. i. alꝰs papa simpliciter salutādo talē ab-
soluere cum nō intelligitur. ꝫ. de sen. ex. si aliꝗs
¶ Sacro sancte. secunda pars si. xxij. dist. c. ij.

in prin. Imperscrutabilis. per angelos tamē facie ad faciē Moysi est locut⁹. viij. q. i. §. Moyses licet aliqui asserant ꝙ ei et Paulo doctori gentium rapto vsqꝫ ad tertium celū in speciali doctoratus priuilegio sine medio ipsa diuinitas se exhibuerit. Dispositiōe. i. ordinatione. ꝑ. di. certū. Incōmutabili quo ad ea que facit diffiniendo secus si interloquādo seu comminādo: sic non obstat ꝙ le. xxij. q. iiij. incōmutabilis de peni. di. i. §. predixit. Pretulit. est enim Roma senior caput omniū sediū in aut. de ecclesia st. tit. i prin. col. ix. Credite. vel cōmisse. Prosperitate id est pacifice ac sine molestia. Jugi. i. continuo Cōcessum. Nā omne datū optimū ꝛ donū perfectum de sursum est. i. q. ij. §. pro. Labores. hoc sumptū est in aut. vt diuine iussio. in pri. col. ix. ꝛ ponitur. i. de resti. spo. frequens. Noctes. hoc sumptū est de aut. vt iudi. sine quo suf. in prin. col. ij. Declaratiōe. pone exemplū. i. de elec. cū expediat. Apicem. de hac promotiōe in papā dic. xl. di. c. i. Pōtificat⁹. Pōtifex dicitur quasi pōtē faciens. xxi. di. cleros. Requisiti. per Jacobū de castello vt recitat hic Jo. an. qui ex parte vniuersitatis Bon. requisiuit Bonifaciū super hoc cū Bonifaci⁹ diceret ꝙ surgeret credēs eū flexum genibus ꝛ cū staret pedibus dixit Cardinalis. ipse pater nō potest: qꝛ zache⁹ est. i. similis zacheo q̄ erat homūtio. vt le. c. xix. Luce Doctoriē: talis enim debet esse iure cōpositor. C. de no. C. cōpo. prima cōstitutiōe. Recenseri. i. diligenter scrutari cogitari ꝛ meditari. xxxv. q. ix. veniam. Abreuiatis vt patet. i. de test. si pater. Ad correctionē: qꝛ hoc solum bene agitur: vt vita hominum corrigatur. xxiij. q. v. prodest Titulis. i. rubricis. vnde hoc verbū titulus plures habet significatiōes: vnde versus. Titulus ecclesia. lxx. di. c. i. signū. xx. q. i. consuetudo. rubrica. vt hic patet causa. xvi. q. iij. §. potest. Articulus factus pro testib⁹ examinādis. i. de testibus ad hec. de quo per Host. s. de elec. dudū. ij. ¶ Unde nota rubricas eē autēticas ad cui⁹ euidētiā est sciēdū q̄d sit rubrica. Rubrica ē breuis scriptura tribuēs noticiā ad dicenda. ar. ff. si cer. pe. l. i. de pe. di. i. §. hec. Et dicitur rubrica a rubedine: qꝛ fit iste color magis rubidens ꝛ apparens: quare cōiter de isto colore fit. ar. de cōse. di. ij. quid sit sanguis ꝛ de baptis. maiores: ibi christi sanguine rubricatus ꝛ licet rubrum idez debeat in genere cōtinere ꝙ nigrū in spēe quādoqꝫ tñ cōtinet minus vt apparet. i. de clerico excō. mi. vbi rubrica loquitur tātū de clerico nigrū de clerico ꝛ episcopo. quādoqꝫ vero cōtinet pl⁹ vt apparet. C. de sponsa. vbi in nigro de prosenecticis nulla habetur mētio. ¶ Elicitur eñ sane ex isto textu. arg. quod scriptor qui promisit scribere librum rubricas scribere habeat: licet de hijs nulla fit facta mētio: vt sic qui ponit principium compleat totum. arg. de conse. di. ij. nullus episcopus. Itē si dubitetur que rubrice cōtineant ius dic ꝙ rubrice decreti cōmuniter non faciūt ius. tum qꝛ inter eas aliq̄ sunt false / tū qꝛ ali⁹ fuit q̄ fecit rubricas: ꝛ ali⁹ textū vñ ille rubrice nō sunt nisi casus breues siue summe capitulorū super q̄b⁹ ponūtur excepta quadā vnica ꝛ sola rubrica que ponitur in prin. decreti ꝛ ille pōt pro iure allegari: hec est concordia discordantiū canonū: primo de iure naturali ꝛ moribus sic de alijs scriptis in corpore iuris qui sunt tales q̄ contineant perfectā orationē in se: sicut illa ꝙ quisque iuris: vel illa vt ecclesiastica be. ꝛ tūc tales possunt pro iure allegari: ꝛ hoc est ꝙ cotidie dicit in rubro et nigro de hoc no. de pe. di. i. ꝙ autē. alie sunt iperfecte ꝛ nō sunt pro iure allegāde: qꝛ nihil pfectū sonāt in auribus audiētium. ar. i. de post. prę. c. vno. de quoniā secūda parte Spe. ti. de disputatione aduo. §. vlt. Quē librū quarta pars et deberet allegando post poni ceteris alijs quandoqꝫ ꝙ probatꝫ tā ex ordine: qꝛ violato loco ponitur vt i. de prebend. mandato ꝛ. i. de elec. si quis iusto. Ꝙ ex natura huius vocabuli annectandū. nam res alicui annexa naturaliter sequitur rem cui annectitur. ar. eorū que no. in. c. i. i. de cōsecra. eccle. vel alta. ꝛ. c. gratia. i. de rescrip. eo. lib. se narium de sex etatibus hominū. vt. i. de cle. egro. pastoralis. ꝛ de diuersis septenarijs dic vt. s. de deci. c. i. numerus dictus a numa imperatore q̄ prim⁹ apud Romanos numerū inuenit. Perfectus. Ille dicitur perfect⁹ numerus q̄ cōstat et resultat precise ex omnibus partibus suis aliquotis simul aggregatis sicut est senarius. et ideo iste senarius qui in omnibus partib⁹ suis perfectus est perfectione mundi quādā numeri sui significatiōe designat vt dicit Isidor⁹. iij. lib. ethymo. et ideo iste sextus liber verā perfectionem scientie nostre canonice indicat. ar. s. de paniti. super specula. ¶ Et est sciendum ꝙ citra mille nō sunt nisi duo alij perfecti. s. xxi. et iij. ꝛ quadragesimus. xc. sextus isti sunt perfecti citra mille. ¶ Ad cuius euidentiā vt appareat quis dicatur numerus perfectus ꝛ imperfect⁹. Imperfectus vero duplex. alius diminut⁹ alius accrescēs. Itē scdo ꝙ ille partes dicunt aliquote fm Arismeticos q̄ simul iuncte ꝛ congregate faciūt suū totū nec plus nec minus: vnde proprie perfectus numerus est cui⁹ partes aliquote aliquotiens sumpte reddunt suū totū sicut sex. verbi gratia vnum sexies sumptum reddit sex. Itē tres bis sumptū faciūt sex. Itē ter duo sumptū faciunt sex: ꝛ qꝛ hee partes duplicate ꝛ congregate quotiensciūqꝫ sumantur reddunt sex ideo dicitur perfectus numerus secus in imperfectis et post in diminuto. Uerbi gratia: in octo in quo inuenies partes aliquotas et partes non aliquotas: vnde vnum duo quatuor sunt partes aliquote tres vero non pro. vij. sic vnum octies sumptū facit octo. Itē duo quater sumptū faciunt octo. Itē quatuor bis sumptū faciunt octo: sed ter quoquomodo sumptum non faciunt octo: ꝛ ideo non vocatur pars aliquota. modo ꝯgrega tres premissas: tres partes aliquotas. scꝫ vnū duo ꝛ quatuor nō faciūt nisi septem: ꝛ ideo dicitur octo imperfect⁹ numerus ꝛ diminut⁹. Itē dicitur alius imperfectus

sed accrescēs sicut est duodecim⁹:verbi gratia;
in.xij.vnū duo tres ⁊:iiij.vj.partes sunt aliquo
te:q̄ꝛ q̄libet ꝑ se sumpta facit suū totū :vt vnū
duo decies sumptū.⁊ duo sexies sumpti.et tres
quater sumpti.⁊.iiij.ter sumpti.⁊ sex bis sum⸗
pti:sꝫ quinq̧ nullo mō hoc faceret ⁊ ideo nō vo
catur pars aliquota nec inter eas cōputat̄.mō
cōgrega oēs predictas aliquotas in simul vnū
duo tres.iiij.sex:vnum ⁊ duo faciūt tres.⁊ adde
tres ⁊ sunt.vj.auge.iiij.⁊ sunt.x.adde.vj.⁊ sunt
xvj.⁊ sic vltra.xij.sūt.iiij.quare dr̄ numer⁹ im⸗
ꝑfect⁹ ⁊ accrescēs:iperfect⁹ propter illud q̄nq̧
accrescēs propter.iiij.Promulgabāt iura eī̄
in ipsa promulgatione istituūtur firmānt̄ aūt
cū moꝛib⁹ vtētium cōprobāt̄.iiij.di.leges.⁊ hoc
forte cōsiderāt moniales circa decretū positū:
vt.j.de sta.reg.periculoso.Sed licet eas excuset
hoc a pena tēporali nō tamē a gn̄ali cū prece⸗
ptū in se cōtineat.ar.eoꝝ.iiij.di.deniq̧ l fi.In
finitos.talis īfinitas seu gn̄alitas reprobat̄:de
quo.j.de rescri.cū i multis:in prin.Laborib⁹.ex
hoc collige q̄ laboriosū est scribere vel scribi li⸗
bros facere q̄ plene nouerunt illi qui diuersos
scriptores habuerunt. potissime Galēses/als
gualenses/Anglicos/⁊ Normanos qui liben⸗
ter fecundis calicibus et etiam vsq̧ ad equales
potus rigant suas animas ne diu sint in sicco
ad euitandum periculum de quo no.xxxij.q.ij.
moyses:in quibus est nimia vini ingurgitatio
que cōiter est in oībus mūdi scriptorib⁹ ex sicci⸗
tate q̄ eoꝝ ministerium in suis gn̄at viscerib⁹.
necnō sedēdi cōtinuatio q̄ q̄ plurimū humo⸗
res ad partes iferiores trāsmittit/tn̄ oīs ꝑ q̄
lubricos ⁊ incōtinentes reddit/⁊ ideo in eis ve⸗
rificat̄ ille versus.Alex.Si merito venerivacas
que cetera subdis subiugare musti/vere adeo
taies prout in plurib⁹ sub iugo miserie veniūt:
⁊ quasi cōtinua egestate laborāt ⁊ etiā hoc ver⸗
bū cōtra repoitātes in scolis q̄ cū labore exte⸗
rius scribēdo anim⁹ vero iterior propter orga
nicas oꝑas fatigat⁹ circa capacitatē lectionis
vaccare nō possunt:⁊ ideo dicit Philosoph⁹ q̄
quiescēdo ⁊ sedēdo fit prudēs aīa q̄ euidenter
apparet in cecis ⁊ mācis:qui sine comparatione
accutiorē habent aliis intellectū/iuxta versus
Sēsus ob alteri⁹ ꝑditiōe viget.nā q̄ ad duo fe⸗
stinat ⁊c.de quo ple.no.s̄.de cle.cōiug.diuersis.
⁊ ideo merito icurrūt ꝑicula hoiū versuū.Cordi
nō carte tradas q̄ nouerꝫ arte.Nō de pōteca⸗
dit q̄ cū sapiētia vadit.an scolarꝫ scriptor q̄ ma
gis insistit circa scripturā/q̄ circa lecturā i sco⸗
lis gaudeat priuil.illi⁹ decre.j.de elec.cū ex eo
dicetur.j.de priuil.cū de diuersis. Uniuersitati
vestre.Quinta ps.Sub bulla q̄ multꝫ necessa⸗
ria est ad probādum ea q̄ fiūt in curia de bn̄ficio
vacāti an ius i re ꝯferat.vt.j.de cōces.pbē.c.fi.
tn̄ ad probationē rei geste bulla req̄rit̄.xc.iiij.
di.nobilissim⁹:rasura eī̄ taliū i locis suspectis
iuuēta literas aptas viciat.s̄.de fide istru.ex li
teris.clausas tn̄ sub bulla nō viciat.vt le.⁊ no.
s̄.de fal.licet.Reseruantur vt le.⁊ no.j.de here.
c.vl.circa fi.⁊.c.iq̄sitionis.Predecessorib⁹.q.d.
de nostris ꝑ nos imposterū faciēdis sicut post⸗
ea plures tam ipē q̄ alij.successores i quib⁹ ha
bet locū.c.de fide instru.pastoralis.Pōtificib⁹
ergo secus in cōstitutionib⁹ legatoꝝ ⁊ aliorum
inferiōꝝ que in vigore suo remanent q̄n expsse
nō reuocantur:vt.j.de consti.licet.vide hoc.

Additio. Ibi humilitate:⁊ sic est figura Tapinosis.q̄ est magne rei hu
miliatio.Ludouicus Auriolus doctor.

Additio. Ibi scolaribus.Uide Henri. Bo.In prohe.decreta.q̄ sco⸗
laris prouectus debet precedere doctorē insuf⸗
ficiētē.per multa iura que allegat.Ludouicus
Auriolus doctor Tolosanus.⁊ de qualitatibus
doctoris ⁊ scolaris et de modo studendi vide q̄
posui in additionibus ad ꝯensellinū hic.Bla⸗
sius Auriolus doctor Tolosanus.

Additio. Ibi cōmorantibus.No.q̄ resi⸗ dentibus cū effectu loquit̄:scꝫ
studētibus:qui si non studeant non dicūtur sco
lares nec gaudent priuilegiis scolariū scꝫ si pi⸗
gre studeāt.vt hic no.Guil.de Mōte Laudu.
⁊ si non studet Scolaris vel desist studere per
quinquennium ⁊ nō sit matriculatus;nō dicit̄
nec reputatur scolaris.vt dicit dn̄s Ramūdus
Auriolus patruus meus.in.§.Itē diuus.insti.
de excusa.tuto.⁊ cura.ꝑ.l.f.de primicer.lib.xij.
allegat Bar.in.l.aut facta.§.tempus.ff.de pe
nis.Idem si scolaris transit ad aliud officium:
vt in.l.legatis.§.ex officio.ff.de leg.iij.idem si
scolaris esset deuius multū.ar.l.si duas.§.de⸗
cet autem.ff.de excusa.⁊ tempo.ea.vt hec oīa
ponit dn̄s Ramundus Auriolus.in dicto.§.itē
diuus.vbi etiā subdit q̄ priuilegium concessum
scolaribus cōuenit magistris allegat glo.in.l.
f.de excusa.artifi.li.x.multa alia sup hiis po⸗
teris per te videre hic per doctores:⁊ per And.
de Barba.in prohe.cle.Blasius Auriolus do⸗
ctor Tolosanus.

Additio. De zacheo.Uide Ioā.de tur. cre.i.c.cū deuotissimā.xij.q.ij.
q̄ etiā allegat Luce.xix.c.⁊ vide.c.fi.xiiij.q.v.et
c.affectū.xxvj.q.vij.Ludouicus Auriolus do⸗
ctor Tolosanus.

¶ De summa trinitate ⁊ fide catholica.

Fideli. Primo ponitur vera professio. Scdo plena approbatio. Tertio errantium reprobatio. Secunda incipit hec. Professa. Tertia. Sʒ qr. Hec sumpta ē ex hijs q̄ le. ⁊ no. de cōse. di. iij. c. pe. ⁊ vl. ⁊ ibi p̄ Hugo. fideli. fidelis ē q̄ fideliter facit bonū ꝙ dicit ⁊ promittit. vt. C. de hijs qui ad ecclesias cōfu. l. fideli. Professione. professio est voluntaria promissio fatetur quis inuitus cōfessio est volūtaria oris prolatio siue promissione. ar. de conse. di. ij. ego Berengarius. Spiritussanctus. hec dictio sanctus ponitur ad differentiā aliorū spirituū. vt. s. de cele. miss. in quadā. Eternaliter. i. sine principio principiato: ⁊ sic non ob. s. eo. firmiter. vbi dicitur ꝙ eternitas est vnū vniuersorū principiū. nā vt dicit. Boetius est interminabilis vite processio tota simul ar. de cōse. di. iij. c. fi. Ex patre incluso filio sub se tacite ex natura relationis ⁊ sic nō ob. C. de sum. tri. l. ij. vbi dicitur spiritūsanctum quē ex supremo parēte rerū spiramus eodē modo intelligit illud. Jo. xvi. vbi dicitur ꝙ spiritus q̄ a patre procedit ex quo loco sumebant fundamētū sui erroris hij cōtra quos inuehit hic papa. Et filio hic erat expressio ꝙ fuisset posita. s. eodem firmiter: ⁊ ideo nō est superflua. Principijs. nota ꝙ filius accipitur spiritualiter: vnde hic filius nihil aliud est ꝙ verbum siue conceptus patris ex vera ⁊ certa eius scientia ⁊ cōtinue nascens: ⁊ in hoc differt cōceptus diuinus ab humano: quia nos nec semper saltim quando dormimus: nec tunc quando cōcipimus/immo quandoqꝫ errādo. xxxviij. dis. ꝙuis. xvi. q. vi. episcopi. inde pater intelligendo se concipit aliū alere in quo simul est alius inspicienti informatur inspicientis speculū alius simul inspicienti. ¶ Itē no. ꝙ sicut pater intelligendo se generat in se predictum conceptū ⁊ predictū verbum quibus. s. ꝙ verbum dicitur filius. Et ideo filius vocatur cōuenienter intellectus patris/quandoqꝫ verbū quandoqꝫ cōceptus que oia idem sunt ꝙ filius diligendo se producūt quendā amorē qui dilectio siue amor spiritussanctus dicitur. quare sicut filius est verbū patris filij sic spiritus sanctus est amor patris ⁊ filij: pater ergo qui nō accepit esse ab aliquo dicitur a nullo: filius vero qui est verbū patris ⁊ accepit eternaliter esse a patre: dicitur a patre solo: et spiritus sanctus qui est amor patris ⁊ filij ab vtroqꝫ procedens et vno principio: ⁊ vna spiratione tāꝙ ab eadē effecta dicitur procedere: vt hic patet ⁊. s. eo. firmiter. de conse. di. iij. c. vl. Procedit qr licet p̄sone sint diuerse quo ad q̄d ratio tn̄ agendi est eadē sicut in pluribus delegatis eadē iurisdictiōe fungētibus. s. de offi. dele. prudentiā. sic non ob. ratio philosophi qui dicit ꝙ ad pluralitatē suppositorū sequitur pluralitas actuum. vt. j. de elec. sicut. Quod est verum quādo ratio agendi pluralitatem actuū est diuersa ar. s. de elec. massana. Hec professa. scda pars. Magistra. no. ecclesiam romanam esse dominam aliarū. lxxix. di. oportebat. ergo non tenet constitutio imperatoris vel inferioris alicuius per quā possit aliquis sibi alienā rem in vito dn̄o retinere de quo per Inno. s. de immu. eccle. quia pleriqꝫ Grecorum intellige aliquorū: vt Jo. Grisostomi: ⁊ plures alij/nōnulli tamē adhuc in suo errore p̄sistūt de quo p̄ Hug. de conse. di. v. c. placuit. Negare quid si ore negat: sed corde credit dic ꝙ quocūqꝫ modo talis sit motus peccat mortaliter ar. xxij. q. iiij. sicut scimus. iste tamē s̄m fratrem rudi nō est apostata/nec hereticus/nec excōmunicatus: ⁊ sic nec ista constitutione ligatur. ar. xi. q. iij. non solū. sic. no. ipse in summa de aposta. §. si vero profitetur: q̄d si tantū corde intrinsecus non credit. nūꝙ est excōmunicatus ⁊ aliam penā in hereticos promulgatā ipso iure incurrit. Jo. no. xxiij. q. j. in glosa. j. ꝙ sic: pro hoc facit. xx. di. §. Hinc etiam. versu ponderosus: a promotione repellitur qui sola mēte peccat: facit. s. de vsuris cōsuluit. vbi dicitur ꝙ mutuū dantes ⁊c. ergo sola spes dānatur sine actu exteriori. ¶ Item ⁊ symonia mentaliter cōuertitur maxime in prohibitis: qr symonica scʒ in ordinibus ꝯtracta. j. q. j. quicūqꝫ studet. cōtrariū asserūt plures. de pe. di. j. c. cogitationis: facit ꝙ no. j. q. j. qui student in prin. nam sola voluntas nō scandalizat ecclesiā militantē ⁊ ideo nihil ad eā de hoc: qr talia omnino occulta illi relinquenda sunt qui solus cogitationes hominum nouit. ij. q. v. consuluisti: de hoc. vj. q. j. si oia. ij. q. j. nomē et no. xvij. di. c. j. credo prios verū dicere in peccatis expresse certis penis immediate a lege diuina damnatis: sicut heresi ⁊ symonia vera ⁊ vsura. ar. s. de hereti. excōmunicamus. §. credentes s̄m om̄s. in alijs vero peccatis ⁊ penis immediate ab ecclesia interdictis secus: vt sic primū habeant locū in penis immediate adeo inflictis: de penis inflictis a papa: vel ista ecclesia. pro ⁊ cōtra facit. s. de of. or. si sacerdos. vbi generalis excōmunicatio occultum peccatorē omnino videtur artare nec ibi distingunt de peccato: ꝙ si non negat. nihil asserit sʒ tacens sic titubat: circa hoc dic ꝙ dubius in fide Infidelis debet reputari. s. de hereti. c. j. ex quo firmiter nō adheret hijs que sunt fidei. s. eo. firmiter. licet tacere sit quasi mediū inter ista duo j. de reg. iur. is qui tacet. vnde iste saltim mētaliter est hereticus. xxiiij. q. iij. heresis: ⁊ incurrit penas ecclesiasticas s̄m primos: vt. s. dictū est: vel diuinas tantū s̄m alios: ⁊ ideo in foro aie p̄ solam penitentiam poterit de hoc satisfacere ar. s. de sy. c. vlt.

Additio. c. fideli. glo. in verbo. ignorantia hic dicit ꝙ in his scʒ fidē catholicā concernentibus ignorantia nō excusat multominus iudei poterunt excusari qui viderunt Jesum christū ⁊ eum predicantem audiuerunt in sua passione signa ⁊ miracula viderunt ⁊ tamen eorū saxea corda molliri nō potuerūt neqꝫ aduentū christi credere voluerunt. de cuius aduentu. Nota hunc versum.

Pierres fendens: lheure de la passion.

Du doulx Jesus: ⁊ la terre tremblant.
Soleil noircy: des enfers la fraction
Cler ont conclud: de Crist laduenement.
Blasius Aurioli doctor Tolosanus.

De constitutionibus.

LIcet. Primo ponitur cõstitutio. Secũdo moderatio. Secunda. Quia tñ. Hec sumpta est ex hijs q̃ notantur. xviij. di. qm̃ quidẽ. in glo. et per Innocen. et Hosti. ꝫ. de cogna. spi. super eo. Omnia iura. Hoc verum est ṽtute deliberata: scꝫ collectis secũ suis sapiẽtibus ⁊ plena deliberatione prehabita. alr̃s ex improuiso sepe fallit. xxij. dist. preterea. xxx. q. iiij. c. vlt. C. de vet. iure enucle. l. ij. §. Sed quia diuinũ. Noscatur. Secus de rescriptis que cũ tanta solennitate non fiunt: et ideo ius cõmune non tollunt. ꝫ. de rescrip. Nõnulli. et de capellis monacho. ex parte. sicut nec priuilegia ius scriptũ nõ tollunt vt ꝫ. de ex. prela. cum ex eo. ꝫ. de cõfir. vti. porrecta. quãdoqꝫ tamẽ ad maiorẽ cautelã fit mentio de vno iure in alio non. alr̃s ex necessitate sic intelligitur ꝙ no. xviij. dist. qm̃. vbi de hoc. ¶ Item quãdoqꝫ papa non dubitat de iure neqꝫ de scandalo ex iuris rigore prouenientẽ. sic non ob. iij. dist. deniqꝫ. in fi. vlt. §. Quia tamẽ facti: ⁊ est ratio: quia ipsi actus frequentati ex quibus consuetudo formatur interueniente tacito cõsensu principis facti sunt ⁊ in facto consistunt. sed effect⁹ resultans ex ipsis est ius/ et sic non ob. j. dist. Consuetudo est ius ⁊c. Ignorare. ex quo nota: ꝙ statutũ cõmuni iuri cõueniẽs per cõtrariã cõstitutionẽ pape tollitur. ar. ꝫ. de sponsalibus. Cum in tua. sicut et consuetudo et priuilegiũ in corpore iuris clause. de cõsuetudine/ pone exemplum. ꝫ. de cognatione spirituali: super eod. de priuileg. nota. ꝫ. de rescriptis. cum ordinẽ. ⁊ dic vt ibi per Hosti. et est ratio: quia talia incorporata in iure scripto eius naturã assumũt vt ibi. sic de bannis matrimonialib⁹. ꝫ. de claudes. desponsa. Cum inhibitio. ⁊ de priuilegio etiam Cluniacen. concesso. ꝫ. de priuilg. quanto. nam talia non licet ignorare: sicut nec ius cõmune/ vt in iuribus predictis. ar. j. de senten. excõ. Alma mater. in fi. nec ob. ꝙ dicit. Lex dicens non cõceditur oriri discrimen. q: verum est ex solo loco: sed ex loci consuetudine bene. i. ex frequentibus actibus habitis in certo loco inducẽtibus consuetudinẽ oritur ius ꝙ non tollitur aliqua lege de ipso non faciente mentionem/ vt hic patet. Edita. que scd̃m diuersos respectus poterit esse rationabilis quãuis consuetudo prius sibi apposita ante existeret rationabilis suo tẽpore: sꝫ tunc non. quia scd̃m varietates temporum statuta variant̃ humana tam scripta q̃ non scripta. ꝫ. de consangui. non debet. lxiij. dist. §. verum. sic non ob. iij. dist. erit lex. Expresse. vt hoc nota: ꝙ sicut oportet ꝙ ius de rescriptis priuilegijs/ statutis/ ⁊ cõsuetudinibus mentionem specialem faciat: sic ecõtra ꝙ priuilegia de priuilegijs: et rescripta de iure cõmuni: et de rescriptis sibi contrarijs mentionẽ faciant ad hoc vt ipsa tollant. ꝫ. de rescriptis. c. j. ⁊ c. ceterum. et de ap. vt debitus. ¶ Item requiritur ꝙ in talibus fiat specialis mentio: quia non sufficeret generalis vt. ꝫ. de rescriptis. c. j. de dolo et cõtu. ex literis. de re iudi. inter monasterium. et ibi per Hosti. facit. j. de excessib⁹ prela. cum ex eo. Derogare. Nisi in ipsa constitutione expresse consuetudo introducta seu introducenda tollatur: et sic non ob. ff. de sepul. viola. l. iij. §. Diuus. C. de furtis aut. nauigia. j. de pe. licet. Collige ex premissis ꝙ si due cõstitutiões in corpore iuris clause diuerso tempore sint facte: secunda derogat prime. nec refert de actoribus earũ siue sint cõsuetudines/ siue sint priuilegia/ vel statuta ex quo in iure sunt incorporata. ꝫ. de loca. c. j. et. j. de sentẽ. excõ. Alma. Nisi possint reduci ad cõcordiam vt. j. de elec. cum expediat. Si vero sint extra iuris corpus vagantes ⁊ de ambabus cõstet idem est vt de premissis: alioquin stabitur illi de cui⁹ veritate constat. ꝫ. de fide instru. pastoralis: ꝙ intellige de decretalibus pape. Si loquaris de constitutionib⁹ inferioribus que validioribus rationibus et maiori auctoritate firmantur. l. di. dño sancto in fi. vbi de hoc. Si altera clausa sit in corpore iuris/ ⁊ alia non regulariter vna non tollit aliam/ nisi specialis mẽtio habeatur de vna in alia/ vel nisi esset per longam consuetudinẽ iuri scripto per nõ scriptum siue sit statutũ priuilegiũ vel quoduis aliud derogatum: quia tunc nõ ipsum statutum ex se: sed potius consuetudo ipsa rationabilis et prescripta ius cõmune tollit. ꝫ. de consuetu. c. fi. Si queras que est ratio ꝙ vnum ius scriptum non tollit non scriptum/ nec econtra ex se: ratio est hec: quia iura scripta cum magna deliberatiõe conduntur: et sunt certa et limitata. xxxv. q. ix. Apostolice. ⁊. ꝫ. in Prohemio et hic: sed alia nõ ita decoquunt̃ et sunt vagantia: et ideo minus videntur ignorari nisi expressa mẽtio de eis fiat quare non tolluntur vt hic patet.

Additio. c. Licet. Ibi tacito cõsensu principis. ⁊c. Uide dñꝫ Guiller. Benedicti. in repet. c. Raynuntius. de testa. folio. lxxiij. §. Licet enĩ lex. vbi dicit ꝙ etiam lex est recipiẽda expresse vel tacite alr̃s non ligat. et ideo publicatur vt recipiatur/ vel recusetur/ quia a publicatione constitutionis potest appellari si sit alicui grauosa. vt in. l. j. §. solent. ff. quando appel. sit. Auriolus doctor Tolosanus.

UT animarum Primo de ignorantibus statuta. Secundo de delinquentibus extra territoria. Secunda ibi. Statuto. Hec decretalis sumpta est ex hijs q̃ not. ꝫ. de sen. excõ. a nobis. in prin. Sententijs.

subandi.excommunicationis.multo fortius de
aliis statutis tēporales penas inferentibus:nā
ignorans non ligatur municipali statuto.ff.de
decre.ab ordine fa.l.vlt.et intelligo idem si fe-
ratur in facto als naturali ratione damnato
puta in cōcubinarios manifestos vel in facto:
als illicito:nisi constitutione damnaretur:pu-
ta in rogantes scolares vel conducentes eorū
hospitia ante tempus. Nam qualitas crimi-
nis per appositionem noue pene immutatur:
et ideo hoc potest merito ignorari.arg.eorū q
le.et nota.s.De iudeis:in nonnullis.Aliqui tñ
dicunt hanc decre.non habere locū in casibus
als iure naturali damnatis per ea que no.s.de
sen.ex.a nobis.in prin.Ignorantes licet lapsus
duorum mensium requiratur a tempore publi-
cationis ad hoc q constitutio principis liget vt
in aut.vt facte no.cū in prin.s.ne clerici:vel mo
nachi:super Specula.et hoc regulariter est nisi
in ipsa cōstitutione minus tempus vel longius
inferatur:vt.j.de preben.cum singula.et de iur.
et si pignorationes.et de vsuris.vsurarum.vbi de
hoc.sic intellige.xviij.di.c.si.constitutio tamen
inferiorum statim a tēpore publicationis sub-
ditos suos ligat:nec predictum tempus requi-
rit.nisi doceat de probabili ignorantia puta q:
erant absentes tempore publicationis vel als
impediti:vt le.et no.s.qui.matri.acu.po.c.fi.et
de talibus suam probabilem ignorantiam pro-
bantibus vel de alienigeñ.viatoribus potest in-
telligi hec decre.de quo.viij.di.q cōtra mores.et
de ignorantibus.de consue.super rubrica.et in
summa Host.isto titulo.§.quādo:et dicitur ve-
re ignorans qui nihil scit de facto vel de iure ali
cuius rei nec inde aliqd suspicatur de quo no.s.
rescri.cum contingat.et de cle.ex.mi.illud.i glo.
vbi de hoc:et licet ius scriptū vsitatū nulli igno-
rare liceat regulariter.ius tamen non multum
vsitatum vel particulare profiguo tam etiam
ab aliis psonis q priuilegiatis sicut solēnitates
testamētorum et similia lz ignorare.ar.s.de testa.
cū esses et.c.cū tibi.l.di.domino sancto.in fi.sic
intellige.s.c.j.et.j.de regu.iur.ignorātia: priui-
legiatorum vero persone puta mulier minor et
miles rusticus possunt ignorare quodlibet ius
in damno vitando als secus:si est de rigore in-
troductum sicut lex: siquis intantam.C.vnde
vi.vel nisi sit tale ius q dispensationem nō ad-
mittat sicut matrimoniū vel similia.s.de trās-
ac.c.fi.Sed in lucro captando non licet ignora
re:nec in aliquo casu ius naturale:quia ille qui
ignorat ignorabitur de quo dic ple.j.q.iiij.§.no
tādum:et no.ple.de regu.iur.ignorātia.Crassa.
Crassa ignorātia est q cōiter scitur.s.de postu.
prela.c.j.xvj.dis.q dicitis.Statuto:scda pars
statuens enim vel eius superior mediatus non
possunt hoc statuto ligari:licet in contrarium
faciāt:quia nemo potest sibi dicere ius:nec im-
ponere legem:nec habet in se imperium:et ideo
imperatiuus modus prima persona caret.xiij.
q.ij.vltima voluntas vbi de hoc.et.s.de rap.c.j.
ar.contra ar.j.de of.or.si canonici:et.c.quis:vbi
de hoc.Sed quid de priuilegiatis q a quouis ci-
tra se.ap.vel legatum de latere excommunica-
ri non possunt de quibus.s.de priuil.quinto.et
j.de priuil.volentes.§.vltimo.et de verbo.signi.
veniens/nūqd veniendo contra hoc statutum
incurrunt hanc sententiam dicunt quidam q
sic.quia cōmunicātes in factum a canone iam
damnatum suo facto damnātur.ar.s.de ap.re
prehensibilis:facit q no.s.de sent.excommuni.a
nobis:et dic per eum et Host.eo.c.nuper:et sic vi-
detur incurrere sententiam.ex.auctoritate il-
lius canonis nuper.et.c.si concubine.In omnes
secus si specialiter in certas personas et sic no.de
ap.cum sit Romana:sufficit enim q ferēs sen-
tentiam in absentem sit in suo territorio et fe-
rat in certas et nominatas personas de quo le.
et no.de offi.le.nouit.immo valebit sententia si
persona sit incerta tantum vt pateat.vt si in il
lum qui occidit hominem talem sententia ex-
communicationis feratur.et sic in genere licet
ille homicida iam eius territorium exiuerit.ar.
eorum.que le.v.q.j.c.j.¶ Item hoc intelligas
de prelatis habētibus certum et limitatum ter-
ritorium in quibus ratione iurisditiōis subsunt
eius commorantes territorium illud. secus si
subesset ratione obedientie et religionis sicut re
gulares:quia talibus quo ad suos subditos to
tus mundus est territorium ar.j.de priuil.volē
tes.in fi.vbi monachi missi per abbates ad prio
ratus diocesanis subiectos nihilominus rema
nent de iurisditione et obedientia abbatis.sic vi
detur no.Ab.post Vin.s.de sen.excom.cum il-
lorum.§.si non facit.j.de elec.quorundam.et.c.
si religiosus.licet Hostien.videtur notare con-
trarium in.c.cum illorum.§.si vero no.q clau-
strum et cepta monasterij sunt ab hominibus pro
territorio.cōtra ipsum tamē est eo.ti.si cano-
nica:vbi prior hospitalis absoluit et tamen ho-
spitalarij nō habent claustrum quare credo q
prius dictum est verius.et est notabile q tempus
apposite conditionis in talibus sentētijs respicit
licet ante existentiam ipsius conditionis terri-
torium sic ligatus exeat.vt si ticius qui est excō
municatus nisi.j.mēsem soluat.x.quia si inte-
rim exeat nihilominus ligatur extra territoriū
propter rationem positam in prin.huius de quo
plene no.per Innocen.et Host.s.de ap.Prete-
rea.Commiserint q est verum de excommuni-
catione lata per modū statuti secus si esset la-
ta per modum simplicis sententie sic non ob.j.
de sen.excom.romana.§.caueant.quam diuer-
sitatē plene denotat natura statuti de quo lo-
quitur iste titulus q statim respicit de se futura
et natura sententie de qua loquitur titulus de
sen.excom.presentia et certa:nam sententia ex-
communicationis ex preteritis et plene rimatis
est ferenda et ideo pro futuris culpis ferenda nō
est.instituta de actio.§.curare.xxx.q.vlti.c.vlt.
¶ furtum q est cōtra arctatio rei aliene frau-
dulosa inuito domino animo lucrādi.s.de elec.
dudum.ij.Territorium est vniuersitas agrorū
itra fines cuiusq ciuitatis i quo magistratus ius
obtinet submouēdi.ff.de verb.sig.pupillus.§.ter
ritorium et no.xvj.q.ij.si qs episcoporum.Impune.i.

nõ erit pena si nõ peat. nã iste due negatiões ad duo referũt. vt. s. de iure iur. c. si christus. in prin.

Additio. c. Ut animarum. ibi. extra territorium. Uide Ludo. Roma. in. l. j. §. fi. ff. de verbo. obliga. et fely. in Rubri. de consti. extra. quod lex populo alicuius territorii vel patrie dirigenda: est scribenda ydiomate illius populi: vt possit ab eo intelligi et intellecta acceptari vel respui. et ita fit in francia. vt per dominum Guiller. Benedicti in repetitio. c. Raynutius. de testa. extra. fol. lxxxij. §. et inde est quod lex Auriolus doctor Tolosanus.

Additio. c. Ut animarũ. quando Guil. de monte Laudu. hic loquitur de cõstitutione inferioris a papa. Nota vnũ quod ponit Jacobin⁹ de sanc Georg. l. j. nõ ẽ necesse. colũ. ij. ff. de proba. quod si cõstitutio episcopi dictat quod instrumẽta pro vsurariũ producta psumant vsuraria: illa cõstitutio nõ trahit ad tps pteritũ. talit quod si qs vsurari⁹ de psenti producat vnũ istrumẽtũ cõfectũ iã decẽ anni sunt elapsi: illud nõ psumet vsurariũ. quia psens stat⁹ hz cõtra se alicuius tpis pteriti necessariã veritatẽ. quod est verũ dicere quod in lfãtia nõ erat vsurari⁹. et ideo lz de psenti sit vsurari⁹ nõ psumit tñ quod fuerit vsurari⁹ i pterritũ. et hoc etiã firmãt Oldra. et Bal. post eũ i. l. j. §. si magistrat⁹. ff. de mag. cõue. Et dũ hic i tex. quod cõstitutio nõ viget extra territoriũ epi cõstituẽtis. dic idẽ i cõsuetudine q̃ itra tritoriũ viget lz hoc ẽ etiã iter alienigenas inibi existẽtes. Et ideo Cathalani d vigore certe cõsuetudinis antiq̃ diebus sabatinis comedũt carnes itra patriã cathalonie: tñ extra eã comedere nõ debẽt. Et si Gall⁹ sit i cathalonia bñ põt vesci carnib⁹ illis diebus sabatinis: vt morib⁹ pñe se cõformet ne sit illis in scãdalũ. c. illa. xij. dis. et ita decidit Bonifaci⁹ de vitali i cle. dignũ. colũ. vi. de celebra. miss. nisi ex voto vel obseruãtia regulari sit astrict⁹ illis dieb⁹ abstinere a carnib⁹. ar. c. ij. de obsua. ieiu. extra. quod no. pro sequẽtibus curiã regis christianissimi. quia possunt vesci carnib⁹ dieb⁹ sabatinis a festo natiuitat. dñi vsque ad festũ purificatiõis Marie iuxta cõsuetudinẽ q̃ est Parisi⁹ Blesis et circũquaque: licet in sua patria talis cõsuetudo non vigeat. Blasius Auriolus doctor.

¶ De rescriptis.

Ipso iure. Hoc sumptum est ex hijs que no. s. eo. dilectus. et s. de offi. dele. prudẽtiam. §. sexta et per Hostien. et glo. J. de exceptio. pia. in quibus locis glo. tenebat contrarium. Non valeat etiam pro reo si vult recõuenire: quia si nõ debet ad agendum quod est principale nec ad recõueniendum quod est accessorium et quia iurisditio delegata sumit vires et initium a persona agentis. vt hic patet. ar. s. de rescrip. super literis. secus in ordinaria que per se solida est et firma. s. de offi. or. significauit. Ab excommunicato tempore impetrationis: quia secus si post impetrationem excommunicaretur. vt. J. de excep. pia. et de talibus post impetrationem excommunicatis intellige quod no. s. de offi. dele ga. prudentiam §. sexta. et in dicto. c. pia. et in locis alijs per eãdẽ glo. et intellige hoc speciale in excommunicato cuius communio alios inficit: sic non ob. c. de diuersis rescriptis. l. vniuersis.

¶ Item hec decretalis verum continet siue impetrator excommunicatus impetret pro se. vt principalis siue pro alio vt procurator. vt hic. ar. s. de hereti. fraternitatis. de proba. post cessionem. facit. s. de testi. licet ex quadam fin Jo. mo. Sed quidam contra hoc quod dicit de procuratore excommunicato. nam vt hic dicitur magis debet attendi persona eius cui conceditur que non est excommunicata. quod procuratoris impetrantis hic excommunicati. s. de procura. consulti. et sic tenet glo. ibi. sed primum videtur. quia si tali non liceret pro se impetrando immiscere se communioni nec pro alio licet. ar. xlvij. dist. sicut. quia in vtroque casu non vitando alios peccat et actum damnatum exercet communicantibus sibi sciẽter infectio imminet. s. de cle. excom. illud/ et debet intelligi de excommunicato publico et de tali occulto qui possit per probationes manifestari. ar. eorũ. que le. s. de sen. excommunica. cum non ab homine/ secus tamen in iudice quẽ oportet esse publice excõmunicatum ad hoc quod nõ teneat processus coram eo habitus et propter bonum rei publice et officium publicũ quod exercet. secus in priuato cuiusque quomodo in quo non imminet tantũ periculum/ sic non ob. s. de re. iud. ad probandum. iij. q. vij. §. tua: itelligo hoc de iniuste vel iuste ligato dum tamen sententia teneat. xj. q. iij. sentẽtia: secus si esset nulla vt est incertis casibus de quibus. J. de sententia excommunica. presenti: nec distinguo hic an talis impetret super inquisitione facienda an super alia causa. cum textus indistincte loquitur licet contrarium per doctores isto casu. s. de accusa. cum oporteat. vbi notatur quod repulso impetratore tali alter nõ excõmunicatus per easdem literas poterat inquisitionem prosequi. sed illos intellige verum dicere quando propter inimicitias vel alium defectum impetrator a prosecutione repellitur et sic possunt concordari/ et intellige hoc etiam de maiori excommunicatione ligato: quia secus de minori que participantes non afficit vt s. de cle excom. mi. si celebrat: et eadem ratione non habet locum in interdicto seu suspenso/ nec loquitur solum in impetratore rescripti: immo et priuilegij seu litere gratiarum. ar. s. de cle. excommu. mi. postulasti. de hoc compos. s. de rescrip. super literis: nec consensus illius cõtra quem talis excõicatus impetrat põt facere rescriptum valere cum nullum sit in sui initio in iure. s. de elec. auditis. et. J. de regu. iur. non firmatur: immo plus dico quod dato quod impetrator non esset excommunicatus: si cum iudex impetratus tempore impetrationis excommunicat⁹ erat postea fit absolutus rescriptum non tenet ar. iuriũ prędictorũ et probatur de pro. ba. post cessionem. et. J. de off. iudi. ordi. Romana. idẽ dicerẽ si duo iudices essent ipetrati cũ clã insolidũ et esset vn⁹ excõicatus et ali⁹ nõ quia secus

si cum clausula. S. de rescrip. si scitatus. de offi. dele. causam. Et esset idem ꝙ nō teneret rescriptum si duo essent impetratores: vnus excommunicatus/ et alius nō ex quo actus eorum et impetratio est indiuisibilis vt sic vtile per inutile viciatur. S. de elec. Massana. de offi. dele. cum super. ff. de appel. ar. l. vlt. §. Item si quis. Appellationis. Item in alio casu propter periculū anime. s. in petendo. vxorem propriam. xxj. q. iij. Cū multos. Potest esse alius vbi fraudulenter prelatus secrete eum excōmunicasset ad hoc ne valeret impetratio: quia talis malicia non debet prodesse quare dicerē rescriptum valere. ar. S. e. sedes in fi. in summa no. est. ꝙ duo requirūtur ad hoc qđ rescriptum ab excōmunicato/ et appellante impetratum valeat/ primum ꝙ fuerit originaliter reus in primo iudicio in quo appellauit et super quo impetrauit: de quo dic vt no. J. de excep. pia. Secūdū ꝙ excōmunicatio nō cōtingat articulū super quo īpetrat/ alioqn litere īpetrate in forma cōi nō facta mētiōe de excōicatione elidi possunt. S. de rescriptis. Dilect⁹/ potest etiā excōmunicat⁹ citra impetratione rescripti defendendo/ tuendo/ et etiam opponēdo excōicationē excōmunicato alij agēti iura ecclesie defendere vt. S. de excep. dilectus cum sequenti. sed speciale in impetratione rescripti: quia nedum de excōmunicatiōe: immo de causa excōicationis fiat mentio. S. de sentē. excō. cum pro causa de offi. or. ex parte. de eo babi. cle. super eo. de quo plene in summa Hostiē. de excep. In causa enī defensiōis breuiter ī alijs ab eo generaliter tā in exceptionib⁹ et defensionibus tam odiosis quā fauorabilib⁹ admittantur indistincte. S. de excep. cum inter: et est ratio quia tanta equitate iura nitūtur ꝙ etiā diabolus non cōdēnaretur iniuste si in iudicio posset esse: vt in dicto. c. cum inter. S. de verbo. signifi. forus.

Additio. c. Ipso iure. Hic habes ꝙ excōmunicatus non potest rescriptū impetrare. Dic ꝙ etiam non potest beneficia acceptare: licet sit excōmunicat⁹ occultus. Nec beneficia conferre si sit publice excōmunicatus. vt dicit Panor. in. c. ad probandum. de re iudic. extra. nec agere. vt in. c. Intelleximus. in glo. de iudi. extra. nec reconuenire. vt in. c. cū inter. de exceptio. extra. Nec postulare: nec testificari: nec iudicare: nec testari: nec instrumentū conficere. vt in. c. decernimus. in tex. et in glo. de senten. excōica. J. Nec presentare ad beneficia. vt dicit Paul. de citadi. In tracta. de iure patro. in septima parte. questiōe. iij. post Johan. And. in dicto. c. Decernimus. in nouel. tamen bene potest totum ius suum alteri cedere et ac cessione veniet ius patronatus. et ille presentare poterit: vt dicit Paul. de Citadi. in dicto tracta. in sexta parte. arti. iij. q̄stiōe. xlj. post Joh. And. in. c. fi. de conceff. preben. extra. Aurioli doctor Tolosanus.

Additio. c. Ipso iure. Uide Panor. in. c. ad audientiā. lo. ij. eo. ti. extra dicentem ꝙ gratia surreptitia nō dat potestatē executori illius. ideo processus a sua est nulla. Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

Cum i multis. Cōstitutio: declaratio. Secunda. Duorum. Hec sumpta est ex hijs que no. S. e. sedes. In multis. et reprobatur infinitas circa religiones vt. J. de relig. do. c. vlt. Et circa alios ꝙ non esset nisi enarrare totum corpus iuris. Et est ratio hui⁹ prohibitionis: quia īfinitas est inimica Canonib⁹ et inducit obscuritatem et confusionem. S. de preben. Quia in tantum: multitudo enī honerosa nihil habet honesti. in auten. de referēdarijs. in fi. col. ij. et dic de hoc. S. de etate: et quali. c. penult. Et reprobatur ista infinitas quādoqꝫ propter odium vt hic. quandoqꝫ in reprobatione testium. S. de testi. licet dilectus. Quandoqꝫ propter vtilitatē ne ordinaria iurisdictio in infinitum absorbeatur. S. eo. ad hec. Et hoc quandoqꝫ propter iudicum equitatem: vt. J. de procur. Qui ad agendū. et. S. de testibus significauit. et dicit multis et non cunctis: quia licet regulanter reprobetur: fallit tamen in quinqꝫ casibus. Primo: in donatione per Imperatorem ecclesie facta: vbi īmēsitas est mensura: in aut. de nō. al's. §. Scimus. col. ij. Secūdo: in augmētatione iustorum. de pe. dist. ij. Nullus. Tertio: in amore in quo est modus non habuisse modū vt nota de iure. iur. ad nostram. Quarto: in ieiunio. vj. distin. vtinam. Quinto: in omni bono de pe. dist. j. medicina. Quidam. de quibus si nō constet tempore impetrationis: constat tamē tempore processus: vt hic patet. Non obstat. iij. q. iiij. c. j. Ubi dicitur: ꝙ constare debet de persona actoris et rei/ ꝙ intelligitur saltim tempore processus: vt hic patet. Nostris. quia secus in literis inferiorum ad quos haberi citius recursum ꝙ ad nos promptū est. Et ideo hic cessat: vt. S. de elec. licet. quia de vno dicitur a contrario de alio negatur. xxv. di. qualis. Uel [illegible] nisi plures sint qui vnam causam [illegible] spōte se offerūt sicut vniuersitas [illegible] Not. hic: ꝙ de stilo curie vniu[illegible] clausulam comprehendi no[illegible] men contrariū. S. de procur[illegible] xime super re indiuisibil[illegible] sicut si sponte oppon[illegible] re. vt. S. de regu. iur. c[illegible] ij. in princi. crederē[illegible] Ubi impetrator[illegible] vellet compre[illegible] sedes. xij.[illegible] ꝙ in hoc[illegible] primen[illegible]

in omnibus alijs alternatis que fiunt gratia illius cuius offertur.ff.de le.j.plane.§.vlt.sec⁹ in alternatiuis ordinis vbi respicitur ordo litere: vt.j.de preben.mandato.¶ Itē secus in alternatiua prestationis seu promissionis vbi debitoris est optio.vt.j.de reg.iur.in alternatiuis. de alijs alternatiuis dicit in preallegato.c.mādato.q fuit hic arbitrariū de quatuor.sicut sūt cetera a iure positiuo introducta.ff.de postu. l.j.§.in casu:q: ita profuisse potuisset.x.vel.xij. de hoc no.s.e.si quādo.Trahatur vltra expressatas in litera:q: de exp̄ssatis nō loquit.hec decretalis.Quorū scd'a pars citato no et idē est si inter acta inserat.ꝭm.B.q: et tunc nō poterit variare ꝙ satis videtur cū hec litera innuat ꝙ ante citationē nōia illorū quatuor exprimēda sint.Exprimat.et si nō exprimat nisi duos vel tres in prima citatione nō poterit plures exprimere/nec exp̄ssos mutare:ꝙ si fieret q volētibus partib⁹ nihil valeret:q: eadē est ratio quātum ad hoc de non expressis q narratis ar.s.de of.dele.p.q.g.Variare.idē est de impetrante beneficiū in genere:q: ex quo fecit sibi prouideri de aliquo:tn̄ de iure debito circa aliud nō poterit variare ꝭm.B.q est ratio:q: perinde est ac si in rescripto certū bn̄ficiū esset expressum ex quo optauit ar.j.de cōce.pben.q: cunctis:q ideo tales acceptatiōes fiūt cū protestatiōe:videlicet si de iure debeat sibi al's nō.ar.s.de elec.cumana.Et est hic prohibita variatio propter timorem calūniādi/q: al's maxime vt parcat simplicitati quorūdā sepe admittitur variatio in iure.vt.s.de iure patro.pastoralis:istī.de excu.tu.§.q se iuste.ff.de col.bo.l.nonnunquā.

Dispendia. Statutū.pena:extētio.secūda.Qui vero.Tertia reus.Hec facta est ad declarationē eorū que.le.s.e.nōnulli. Dispēdia.i.diffugia.Cō... i.vtili et vero remedio.Industria.que ... id est quam frequēs exercitiū circa l... l.di.ponderat. Co... nē.s.e.q... li.Personales. S... ibus a... sensu:ꝭm.B.ꝙ e... n diu... cijs/q: idē esset ... a si ... ibi obligat⁹ l.x. ... bōs cessaret rō ... ales eiusdē terri... in eodē loco tra... onalib⁹ non distā ... trāslato.si vis te... e hic retulit ad ea ... ū reales cōiter sint ... unt situate nihil de ... .s.de fo.compe.sa... ꝑsona secūtur q le... ius sit de eis fides: ... menter in cōtractu ... de istu.cū Jo.maris ... ad cuius declara... alibus tn̄ loquitur: ... vna personali cau... t i alijs recuset eos

vt suspectos pendente ipsa appellatione.s.de ap.ad hoc.expectabit finis appellationis anteꝙ super alijs procedatur q imputet sibi actor qui tales iudices elegit ar.s.de off.dele.cū olim. ij.ꝭm Host.ꝙ intellige verū de rescriptis cōtentiosis habētibus cause cognitionē:q: secus de mere executionis aut cōseruationis quib⁹ nulla cōmittitur cōtentio nisi incidenter propter exceptionē aduersarij oratur.vt.j.de of.deleg. cū plures q.c.si.maxime cū tales litere nō impediant impetratas sub cōmuni forma siue impetrētur ante siue post.ꝭm Inno.cōpos.propter rationē predictam.¶ Itē nō habet hec decre. locū in causis appellationū in quib⁹ aliter ꝙ in principalib⁹ proceditur.s.de ap.interposita:q ꝙ hic dicitur de delegato potest intelligi in pluribus ordinarijs in eodē loco positis sicut epūs Parrhisiensis et archidiaconus cum sit vbiꝗ eadē ratio.s.de cōsti.trāslato.ꝭm Jo.mo.huius cōtrariū tenet hic Guido.per.c.xxv.di.qualis.super hoc require plures questiones in scd'a parte Spe.ti.de rescrip.presentatiōe.§.ratione autē.Qui vo scd'a pars.fecerint.nisi ad cautelā propter timorē amissionis sic ꝙ tantū altera vellet vti de quo dicunt legi per doctores.s. eo.ex tenore.q si vtraꝗ vti intēderet licet ad actū fatigādi nō processerit pena hui⁹ cōstitutiōis teneretur ꝙ denotat verbū īpetrare ꝭm Host.licet alij cōtra.sicut Cōpost.q alij tenent vsum literarū esse necessariū.s; primū videt veri⁹.Careat hoc ideo:q: malitiose p̄sumit fecisse q hec p̄suptio iuri q de iure cōtra ꝙ non admittitur probatio in cōtrariū.s.de spon.is qui:vbi de hoc.ex quo no.ꝙ si alius super proprietate: q alius super possessione beneficij iudices impetrat nō valent litere:q hoc ratione huius decre. q: continentia cause.de.de seq̄stra.c.j.sicut nūc cōtingit in prepositura Magūtina cōtra dn̄m Amedeū.de glebe si.q erit idē si cōtra plures famil.hered.vel communi diuidūdo.vel al's cōtra plures heredes vel socios agatur.ff.de quibus rebus.ad eū iudi.ea.l.j.q.ij.Literarū.f.communium.vt.s.q: signum vniuersale p̄cessit ar.xix. di.c.j.Habitos corā primis iudicib⁹.s.e.ex tenore:valeat ipso iure ex sola tali ipetratiōe ita ꝙ p consensum partiū ratificari nō potest etiā si processus pro reo sit fact⁹.ar.s.de elec.auditis ꝭm Inno.q Host.q sic tenet curia.ꝭm Inno. expresso cōsensu partiū possunt ratificari maxime si pro reo factus sit in cui⁹ fauore hoc introductum est.C.de procur.non eo minus.Jo. Mo.dicit primā literam de rigore.secundā de equitate:q ideo secundam videtur tenere per.l. que dicit ꝙ licet propter filium preteritū nullū sit testamentū filio remoto testamentū tenet. ff.de inoff.tes.l.filio preterito:q idem dē illo q est contemptus in elec.quo sublato electio tenet.s.de elec.auditis.q in hoc ampliauit... s.eodem:quia nonnulli.Per easdem... primas siue secundas cum induciis... tur.Alias.j.pretermissa.Expensis... lo et contuma.finem.s.eo.quia...

Tertia pars. Durāte. ergo finito poterit corā quo voluerit īpetrare. ſm Hoſt. ⁊ B. ⁊ nota ꝙ ſequēs litera loquit᷑ de recōuētiōe virtute priorum literarū faciēda ⁊ tūc expone durāte ſi ante litē conte. vel in ipſa litis ꝯteſtatiōe vel ſtatim poſt/⁊ tunc poterit cōuētio ⁊ recōuētio eadē ſententia terminari. ar. no. ṡ. de or. cog. c. ij. ſm Hoſti. ſed B. dicit vſq; ad renūciationem vt. j. ſequitur.

¶ Item q2 ſi reus per viā conuentionis literas contra actorē impetret hoc faciat corā eodem iudice quandocūq; durante eodē iudicio. i. eodem non finito: q2 eo finito poterit impetrare aliū. vt. ṡ. in prin. ratio diuerſitatis eſt. q2 licet conuentio ⁊ reconuētio viciſſim habeant tractari. vt. ṡ. non tamē due mutue cōuentiones: ⁊ ideo ſecus. de quo dic. vt no. ṡ. de or. cognitio. c. ij. per Inn. Obnoxiū. ꝙ dicit ſiue actio ſit realis ⁊ reconuentio perſonalis: imo ſuper pluribus poteſt fieri recōuentio ꝙ̄ cōuentio. ṡ. de mutu. peti. Si literas ad hoc forte: q2 nō poterat hoc queſtio ſub prima cōcludi. ṡ. de iudi. c. ſi. vel non habeat locū recōuētio cū eſſet iā nimis in prima cauſa proceſſum. vt. ṡ. de or. cōg. c. ij. Recuſare ⁊ tūc pēdente recuſationis articulo ceſſabunt. ⁊ prime litere ⁊ ſecūde: ſi quas reꝰ impetrauit: al's de facili deluderetur huic ꝯſtitutioni: ſm Inno. ⁊ habebit locū hec cōſtitutio tam in ordinario ꝙ̄ in delegato propter identitatē rationis. vt. ṡ. de conſti. tranſlato. ſm. B. ſed Io. Gar. Guido. ⁊ Io. An. cōtra: q2 cum iuriſdictio ordinaria ſit fauorabilis nō eſt ſic reſtringenda per ea q̄ no. Inno. ṡ. eo. q2 Simili. ſcƺ ꝙ proceſſus non teneat ⁊ literis careat ⁊ in expēſis puniat᷑. hāc decre. quere. per Hoſt. ī ſumma eo. ti. §. cui preiudicet.

Cum aliquibus. Primo: narratio cum diſtinctione. Secūdo: proſecutio cum exceptione. Secūda. Si nō. Hec extracta eſt ex quadam extrauagan. Alex. que olim incipiebat: Contingit: et ex hijs que not. per Innoc. et Hoſtiē. ṡ. de prebend. relatum: et per compoſt. ṡ. eo. c. j. Non obſtantibus not. ꝙ non obſtantie quandoq; habilitant perſonam vt ſi dicatur non obſtañ. ꝙ ſit illegitimus vel in minoribus ordinibus: et tunc requiritur expreſſa mētio impedimenti ⁊ illius a quo impedimentum procedit ar. ṡ. de confir. vtili porrecta et eorum que leguntur. ṡ. de conſti. licet.

¶ Item quandoq; habilitant formam: vt hic: ⁊ tunc ſubdiſtingue: quia aut remanent in terminis aut procedūt vltra: ſcƺ primo/ſic. conferimus tibi tale beneficium non obſtā. tali beneficio ꝙ obtines/vel tali iuramento: vel ſtatuto: hec operantur tales effectus/quia firmāt ipſam gratiam et reddunt ipſam non ſurreptitiā ꝙ eſſet al's: de prebend. non poteſt: nihil tamen diſponūt de ipſo primo beneficio vel iuramento. vnde primū non retinebit ex hoc: niſi al's de iure cōi poſſit retineri cū iſto vt. j. eo. ſi eo. ṡ. de elec. dudū. ij. in fi. nec impedit gratiam iā alij factam etiā ī tempꝰ futurū: ſed iſtā poſt illam venire: vt. ṡ. eo. mādatū: ⁊. j. eo. ſi propter. Si excedit terminos aut ꝯfirmādo/tūc vtrūq; firmat: vt q2 dicit conferimꝰ tale beneficiū non obſtañ. tali: que ambo per te volumꝰ teneri vt in preallegā. c. dudū/quandoq; in firmādo: vt q2 dicit non obſtañ. ſtatuto vel conſuetudine que omnino irritamus/tūc totū l firmat. j. de elec. q2 ſepe: de ſen. excō. alma: in fi. Iuramēto. nota papam diſpēſare ſuper iuramento licito. ṡ. de iure iur. quāto. Alia forte vinculo pene. Concedimus non dicat precipimꝰ ſeu mandamus: q2 tunc receptio eſſet factū pape. xij. q. j. ꝙ precipitur: ⁊ tūc eſſet in neceſſitate: vt. ṡ. de ver. ſig. in hijs: ſed nō eſt in voluntate. j. eo. ſi prote. nec dicitur ꝑ talē gratiam eccleſia in aliquo grauata. ṡ. eo. mandatū: ⁊. j. c. penul. facultatē de literis facultatis ⁊ auctoritatis dic per Hoſt. de maio. ⁊ obe. c. per tuas ⁊. c. ſtatuimꝰ: de cōce. preben. quia cunctis. §. ſin autē hee vocantur proprie litere facultatis quando illi ad quos al's ſpectat collatio de iure communi requirūtur et remoto impedimento ſi ꝙ ſit eis prouidendi datur facultas: vt hic patet de hoc. ṡ. eo. abbatem. Diriguntur no. quod talis impetrans habebit in literis iſtis facere mentionem de primo beneficio quantuncumq; modico ſi ꝙ habet ſicut ſi immediate ꝑ has litteras beneficiū conſequeretur a papa. j. de preben. ſi motu: q2 eadem ratio eſt ſiue mediate ſiue immediate ex talibus literis proueniat ipſa gratia. ṡ. eo. in literis. j. de reg. iur. cū q̄d. licet in veritate hec prouiſio dicatur ꝑ ordinariū facta. j. e. ſi prote. ⁊ impetrās a papa immediate prefertur iſti ī prebēda ꝑ capitulū collata vt. j. de ꝓbē. hij q: ⁊ idē in illa forma q̄ nota᷑ et ſumi᷑ ex decre. j. de cōce. ꝓb. deteſtāda ⁊ hoc ſm Io. an. ſed Guido. cōtra. in caſu huiꝰ decre. pro eo q2 iſte iā receptꝰ eſt in canonicū merito eſt alij ꝓferēdꝰ: vt. j. de ꝓben. ſi clericus: ſed in alijs duabus formis concordat cū eo. Receptus idem ſi ipſi ordinario detur poteſtas de recipiendo aliquē nō ob. certo numero vel nō obſtante ꝙ ſibi ſit interdicta poteſtas recipiendi aliquē: nā tales auctoritate ordinaria ītelligūtur eſſe recepti de quo per compoſt. ṡ. eo. capitulum in magna gloſa. Si vero. Secunda ps no. apoſtolica in hoc eīm caſu excitat potius factū aliorum ꝙ̄ aliquod factum faciat/ſecus ſi tota poteſtas ab iſto procederet/ſic ob. ṡ. de teſti. veniens in prin. vbi dicitur ꝙ promittere eſt dare/ꝙ eſt verū quando in remiſſione aliquid de iure proprio transfertur: vt in contrarijs: ⁊ facit ad idem. C. de vete. iure. enu. l. ij. §. ſed neq;: vbi dicitur ꝙ oīa nr̄a facimus quibꝰ auctoritatē impartimur: ſecus ſi nihil iuris tranſfertur: ſed ſit ſola iuriſdictiōis excitatio: vt hic recipientiū: ſecus ſi ad recipientes/et ad alios ſpectaret inſimul/cum in re communi nullus dicat proprie hoc nr̄m. xij. q. j. §. item. ſecus ſi ad canonicos vt ad ſingulos: vt. j. de preben. cum nullis. Expreſſe. j. c. duobus in fine.

Additio. c. Cũ aliquib⁹. ibi. Nõ obstãti bus. Uide franc. areti. in. c. s. col. ii. vf. ver. Et per p̃dicta apparet. de rescrip. extra. dicentẽ ꝙ si cõcedit̃ priuilegiũ alicui cum clausula derogatoria: ꝙ nõ possit reuocari nisi fiat expressa mẽtio de ipso de verbo ad verbũ: suffi cit si in sequẽti priuilegio vel cõstitutiõe dicat̃. Nõ obstãtib⁹ q̃buscũq3 priuilegijs: etiã si de ipsis esset facienda mẽtio specialis: 2 de verbo ad verbũ. ita tenuit sing. frede. de. se. psi. xlvj. et dat nouã rõnẽ: q2 si aliud dicerem⁹ seq̃ret̃ ꝙ papa posset sibi auferre potestatẽ reuocãdi priuilegiũ p in directũ. q2 si haberet facere mẽtionẽ de primo de verbo ad verbum sepe nõ posset inueniri vel haberi illud priuilegiũ primũ maxime si esset antiquũ 2 suorum predecessorum. 2 ita tenent Panor. 2 Jo. de Jmol. in. c. cũ instantia. de cẽsi. extra. Ex quibus elicitur ꝙ priuilegia aposto lica cõcessa aliquibus nõ registrantur in curia Romana: q2 si registrarentur faciliter possent inueniri ad fines faciendi mentionem de eis de verbo ad verbũ. gratie autem prouisionũ 2 di spensationum bene registrantur in eadẽ curia. Aurioli doctor Tholosanus.

Si gratiose. Primo ponit̃ gratia psonalis. Secũdo re alis. Tertio. Restrinctio. Scda secus. Tertia p̃textu / hec extricta est ex quã dã extrauagã. cle. q̃ olim incipiebat vt petitiõi: nõ distinguebat / sed tenebat indistincte ꝙ nõ expirabat gratia. Contrariũ tenebat indistin cte Urbanus in sua extrauagã. q̃ olim incipie bat: Significasti: Bonifaci⁹ distinguẽdo cõcor dat eos. 2 ex hijs que no. per Host. s. de procu. c. fi. 2 per Abbatẽ. s. de elec. dudũ. ſm Spec. tit. de iure emphi. §. 2 tenet beneficia 2 sic ipsum be neficiũ quandoq3 conceditur. vt hic 2 per cõse quens eius fruct⁹. s. de cõstu. causam. quandoq3 soli fructus. j. eo. si propter ꝙ intelligas sane de beneficijs in quib⁹ quis habet ius in re: q2 secus si ad rẽ: tempore sue promotionis: nã post alia non habebit. vt. j. de prebẽd. quodã. Retinere al's de iure cõi vacabant adepto vltimo benefi cio incõpatibili. s. de prebẽd. de multa: secus si esset cõpatibile. vt. j. eo. gratia. 2 scias papã hic facere ex potestate soluta: al's act⁹ legitim si cut iste diem nõ recipiũt neq3 cõditionẽ. s. q. iij. quẽpio: vnde solus papa ad tẽpus 2 sub condi tione 2 antevacationẽ dat beneficia. vij. q. j. pa storalis: 2 in iure. s. alleg. ¶ Itẽ non crederem expirare hanc gratiã / si sine aliqua de hijs ad iectionibus positis in textu esset cõcessa / sicut in simili casu licentia simpliciter cõcessa p mor tẽ concedẽtis non expirat. s. de cle. nõ re. c. vlt. s. de procu. c. vlt. ratio est in premissis: q2 gratiã de se oportet esse mansurã. de pbẽ. si cui: 2 idem in hijs que expectãt ad forũ anime propter sa lutem animarum: sicut potestas penitentiarij pape. de quo per Host. s. de resti. in integ. cum ex literis. ar. s. de bap. maiores ea em̃ que sunt contentiose iurisditionis expirarent per mor tẽ re integra sicut potestas vicarij vel delegati: ex quo dic: vt le. 2 no. s. de off. deleg. licet vndiq3 in fi. Extinguitur: 2 est ratio: q2 voluntas ex so la persona depẽdẽs mortua persona 2 ipsum suũ esse corporale moritur. vt. s. de cele. missa. c. in quadã nec ob. l. que vult ꝙ si alicui relinquat̃ vsusfructus q̃diu titius erit furiosus titio mor tuo vsusfructus nõ expirat. C. de vsufru. ambi guitatẽ: quia hic odiosum illud fauorabile: vel hic reuocatio semper dependebat a voluntate concedentis: sed furorẽ facere cessare nõ: 2 ideo secus ibi: q2 hic dicẽdo donec velim intelligitur dicere donec moriatur. Secus secunda pars se disbene placitũ ecclesia: papatus: 2 quelibet di gnitas: semper sunt: licet regẽtes tales sint cor ruptibiles: ecclesia em̃ nõ potest esse nulla. xxiij. q. s. pudenda. xij. q. ij. liberti: q2 2 canonici mor tui 2 eisdẽ subrogati eadẽ ecclesiã faciũt. vij. q. s. sicut vir. vbi de hoc. Preterea. Tertia ps cano nice: q2 nullũ ius tribuit sed antiquũ cõfirmat. s. de elec. dudũ. ij. in fi. restringi ergo electus in episcopum impetrans dilationẽ consecratio nis non potest retinere vltra debitũ tẽpus de consecrandis episcopis priora beneficia. ar. s. de consang. 2 affi. ꝙ dilectio sic Innoc. s. de pre ben. de multa. secus si propter infirmitatẽ dif fertur ipsa ꝯsecratio. vt no. ipse Innoc. s. de cõ ce. preben. quia diuersitatem.

Additio. c. si gratiose. hic habes glo. ꝙ papa sub conditione 2 ad tem pus potest concedere beneficia 2 p̃laturas. ex quibus no. ꝙ potest alterare naturã beneficio rũ. vt dicit Panor. in. c. significasti. de electio. extra. Uide de hoc glo. sing. in cle. q2 contingit in verbo. apostolice. de religio. do. vbi dicitur ꝙ solus papa potest alterare vsum illorũ que per fideles donata sunt: vel relicta. ita etiã dicit fe ly. in. c. cũ accessissent. de consti. extra. Blasius Auriolus doctor.

Additio. c. Si gratiose. hic tractatur de voluntate sedis apostolice q̃ est perpetua. Uide. l. iurisperitos. ff. de excusa. tuto. 2. l. vbi finita. in prin. ff. de [illegible] 2 rationi. vbi no. ꝙ officiari⁹ creatus per principẽ q̃diu sue placuerit voluntati; censetur perpetuus. Auriolus doctor Tolosanus.

Susceptum. Primo de vnico impetrante. Se cũdo de duob⁹. Secũda ibi si duo. Hoc sumptũ est ex hijs que no. per Host. s. de offi. dele. ex parte. i. Apostolica. q2 secus si ale gato vel a quouis alio ordinario q̃ nõ possunt sic cõmittere. vt. j. de offi. dele. deliberatione. §. prohibem⁹. Humanis. hic proprie abesse dicit: sed largo modo 2 proprie quomodocunq3 ab sit. vt. j. de offi. dele. si delegatus. Sed per mortẽ. q2 hic fit strictainterpretatio maxime ne reces dat abintentione proferẽtis. s. eo. super literis in fi. ff. de le. iij. l. nõ aliter. secus est in fauorabi libus. 2 ideo matre instituẽte filiũ sub hac cõdi tione si emancipet̃ a patre: patre ante emãci pationẽ mortuo nihilominus valet institutio C. de insti. 2 substitu. l. si mater. vnde ibi potius

respicitur effectus ꝙ factũ: quia fauorabile hic secus: q: odiosum: ⁊ sic nota ꝙ sibi prouidẽs in vno casu si ali⁹ emerserit in nullo sibi prouidit Mādantis. in rescriptis ⁊ priuilegijs potissime consideranda est intentio mandātis. s. de offi. deleg. super eo. ⁊. s. de verbo. sig. intelligētia. Si duo. Secūda pars. nō morte ⁊ sic renūciās vel trāslatus quãtũ ad ecclesiã a qua recedit fingitur mortuus. ⁊ si perfictionẽ iuris veritas nō deletur/ nec confundetur. C. de iure. doc. l. in rebus. in solis eñi casibus in iure expressis fit mors naturalis ⁊ ciuilis equiparatio: in alijs nō. de quo dic. vt nota. xvj. q. j. placuit. vnde aliud est cedere ⁊ aliud decedere ex quo videtur ꝙ emphiteota per mortē ciuilẽ non habeat soluere ac capitũ puta si religionẽ ingrediatur: sed contra. xix. q. vi. si qua mulier. Itē nota ꝙ primum inutile non prestat impedimentũ. secũdo ⁊ impedimētũ ꝙ nullũ est preiudicare nō potest. vt j. de regu. iur. non prestat.

Additio c. Susceptũ. Hic Philip. frãcus dicit ꝙ posterior Ipetrans exprimẽs verũ modũ vaccationis prefert priori impetrãti exprimēti falsum modũ etiã si habeat clausulã generalē. ⁊ alio quouismodo ⁊ ex quacũq; psona vacet. de qua clausula generali Uide fran. in. c. si propter. J. e. ti. ⁊ lapũ allega. lxxxix. Et vide Ludo. Roma. cõsil. ccclij. dicentem ꝙ ex psona eiusdē nō potest contingere duplex vaccatio vni⁹ beneficij. nam si vaccauit p resignationē non potest postea vaccare p eiusdem obitũ. Et in eo. cõsi. dicit ꝙ vaccatio beneficij per se stare potest: licet non prouideat alicui de ipo. quia est actus separatus a prouisione. Blasius Aurioli doctor.

Gratia. Primo gratie confirmatio. Secũdo ei⁹ moderatio. Secũda. Utrũq;. Hoc sumptuz est ex hijs que no. s. eo. si proponēte: et est duplex eius ratio. Prima ne iniusta ignorantia puniatur. Itē quia primũ beneficiũ nō est acquisitum ante ratihabitionē. vt. j. de prebē. si tibi. Beneficio. beneficiũ est nomē generale ⁊ cōtinet sub eius nomine prebendas. vt. s. de prebē. pro illorũ: ⁊ de verbo. sig. tua. stricte potest dici beneficiũ vbi sunt distincte prebende/ sed pbenda vbi non est distinctio. s. de cōcef. preben. ex parte. ⁊ de hoc. j. q. iij. si quis prebendas. Utrũq;. Scda pars exponē vtrũq; i. collatũ a papa et ab episcopo simul. Nequeāt. nã plura beneficia non curata tenere que de consuetudine vel statuto residentiã non requirũt non est peccatum nec contra iura. sm Innoc. qui hoc no. de concef. preben. cũ iãdudũ: maxime si alterũ nō sufficeret per se. vt no. Gofre. s. de ele. nō resi. c. iiij. per. c. conquerente. ad hoc facit ꝙ no. Host. de concef. preben. literas sed cōmuniter Host. tenet contra. vt patet in lectura sua in preallē. c. cũ iãdudũ/ ꝙ est verum vbi ambo essent in vna ecclesia: q: tunc nullo modo posset tenere vt in preallē. c. literas. ⁊. c. cum nostris vbi pleue per Inno. ⁊ Host. ⁊. j. de cōsu. c. hoc hoc dic. vt l prima parte Specu. ti. de legato. §. restat. versu illud autē: ⁊ in libello Gauffridi ti. an alicui possint plures prebende conferri. §. non potest q̃s de iure cōmuni. ⁊ per Uincen. de preben. q: in tãtũ. Eligas. sic ꝙ ex tunc non poterit variare. s. de preben. quia in tantũ: et vt ecclesiasti. bene. vt nostrum: de iure patro. cum autē. ⁊. j. de reg. iur. ꝙ semel. nisi errasset in facto pro eo: q: alij debebatur vel non credebat sub forma. j. de prebē. si beneficia: de quo dic per Inno. ⁊ Host. s. de offi. deleg. in literis. de re iudi. de cetero. ⁊ idē est in casu contrario si procurator presens in curia ignorãs me obtinuisse beneficium per episcopũ impetrauerit beneficiũ a papa: quia eligere potero ar. huius decretalis.

Additio c. Gratia glo. hic in verbo. de iure tenen. est sing. sm Phil. fran. hic in eo ꝙ per collationē ecclesie principalis cēsentur collate omnes ecclesie illi vnite vel annexe: licet de vnitis vl annexis nulla fiat mentio. ita tenet Io. an. in. c. super eo. j. de pb. ⁊ no. in. c. cũ in illis. In pun. eo. tit. Uide Bal. in. c. quidem. in pun. de capita. qui curi. vendi. in vsibus feu. ⁊ no. per doctor. in. c. cũ ad sedem de resti. spolia. extra. in materia annexorũ pertinētiarũ. Blasi⁹ auriolus doctor tolosanus.

Additio. c. Gratia. nota hũc tex. ꝙ probabilis ignorãtia in beneficialibus excusat a vicio surreptionis: ideo dicit hic Lapus ꝙ si dñs impetret beneficium eo tēpore quo constituto procuratori suo ad impetrãdũ facta fuerit de alio bñficio collatio gfa dñi nō est surreptitia licet non fecerit in ea mentionē de beneficio procuratori suo eius nomine collato. ꝙ est verũ quando ille procurator fuit generaliter constitutus ad impetrandam sec⁹ si specialiter ad certũ beneficiũ ar. eo. que no. in. c. si tibi absenti. ⁊. c. Quis. lo. j. j. de preb. ⁊ cle. causam. de electio. ⁊. c. in nostra. de rescrip. extra. q: dominus nō fuit certificatus de collatione facta procuratori: ideo nō potuit de illo beneficio facere mētionē i gratia sua. do. Geminia. hic: ⁊ Philip. francus post eũ dicit illud esse veruz ꝙ gratia nō est surreptitia ⁊ ignorãtia dominum excusat quãdo procurator nō potuit certificare dominũ propter breuitatē temporis. als secus. Ex quibus elicitur ꝙ si mihi fit Rome per papam die lune facta collatio vnius beneficij: ⁊ die Iouis per legatũ in Francia fit mihi prouisum de alio beneficio in qua prouisione nō feci mentionē de primo. gratia prima nō est surreptitia: q: propter breuitatē temporis nō potui die Iouis esse certificatus. an dic lunc papa Rome mihi prouiderit de primo. ideo illa ignorãtia me excusat. Blasius Aurioli doctor.

Quamuis Restitutio/ restrictio. Secunda. Nō tamen. Hec sumpta est ex hijs q̃ no. xij. q. iij. Nos sanctorũ: ⁊. c. iuratos. ⁊. s. de elec. q: diligentia: ⁊ est eius ratio ne beneficia concedantur in alteri⁹ lesionē. Restituatur. concedēdo sibi nouũ ius et de nouo/ secus

si solū antiquum sibi redderet: qꝛ tunc ad vniuersum statū quo prius erat debebat restitui/ sic non ob. ij. q. iij. §. notandū in fi. ff. de mi. ꝙ si minor. §. restitutio. z. ff. de lib. z post. l. filio quē. Quid ergo iuito patrono episcopus pōt restituere rectorē depositū/ dic ꝙ si petat se restitui ex vigore iustitie: qꝛ sententia non tenuit z. j. ex. dies appellauit potest restitui per episcopū. s. de re. iud. cū Bertoldus: si ex gratia t ad beneficiū non potest nisi per papā. ar. huius. c. si ad ordines z est simpliciter z verbaliter depositus per episcopū restitui potest. s. de iudi. at si clericia. plene per Petrū de Sapresone t Abbatem si est solēniter degradatus nō potest nisi p papā: z sic distinguitur. ij. q. vj. ideo. xj. q. iij. eps. z de cle. ex. mi. clerici: et sic no. ꝙ restitutio q̄ fit ex mera iusticia est plenissima: vt in legib⁹. hic in contrariū alleg. z in. c. cū Bertoldus: z idē in illa que fit ex mera misericordia maxime diuina vt. l. di. ferrū. illa autē que fit ex mera gratia restringitur: quia debet fieri sine preiuditio iuris alicuius vt hic.

Si eo. Primo impetrantis defect⁹. Secūdo quo ad quedam effectus. Secūda Beneficiū. Hec sumpta est ex hijs q̄ no. s. eo. cāte. et de elec. dudū. in. §. z est eius ratio: qꝛ tēpus date est cōmuniter in rescriptis spectandū. vt. j. apparet. Cū cura. et sic impedimētū defect⁹ nō corrūpit totaliter gratiā/ secus de impedimēto negligētie vbi est maius vitiū: sic non ob. j. de preben. si clericus: qꝛ in defectib⁹ z non in vitijs cōsueuit dispensari. s. de postu. p. c. fi. z intellige hoc si primo vaccauerit beneficiū sine cura als si vaccauit beneficiū cum cura illud amitteret z percōsequens illud etiā sine cura: z si duo vnū cū cura z aliud sine cura vaccarent insimul z nō esset in litera adiecta clausula motu proprio sic intelligitur hoc. p. c. j. de prebē. si plurib⁹. als huic nō staret. sed cōtra. j. de prebē. ei cui. dic vt ibi. Beneficium. secūda pars. sine causa. i. qꝛ vtile separabile est ab inutili nō viciatur per ipsum vt hic: secus si ābo essent omnino iseparabilia. vt s. de elec. massana. Sufficientē. s. vij. annorum cū talis possit ordinari in clericum. xxviij. di. de hijs. z licet hoc sit verū quo ad simplicia beneficia/ non tamen quo ad canonias q̄ nedū chori seruitiū immo etiā consilij maturitatē quo ad ea que in. c. tractantur requirūt: z ideo in talibus etas discretionis. s. quatuordecim annorū requirit. s. de eta. z quali. or. c. ij. z. iij. z no. Host. s. de preben. super inordinata: z in sum. de pben. §. cui: nec ob. j. de elec. ex eo. qꝛ ibi cum illo pupillo fuerat dispensatū: z recitat tm̄ factum. Licite. id dicimus posse ꝙ licite possumus. s. de voto. magne. circa fi. ar. xxij. q. ij. faciat homo.

Additio. c. Si eo tēpore. Uide Panor. in. c. ceterū. extra. e. ti. vbi dicit istum tex. esse sing. ad hoc ꝙ si rescriptū cōtinet plures gratias surreptio circa vnam nō viciat aliā. Et vide Oldra. ꝯsi. cccxxx. cccxxxj. cccxxxij. ꝙ si exp̄mat etas in rescripto censetur dispensatum super defectu etatis. z idē in alijs defectibus scꝫ illegitimitatis z alijs. vt dicit Alex. in. l. quidam cōsulebat. ff. de re iudica. et Fely. in. c. cū vicesimū. de offi. delega. extra. Blasius Auriolus doctor Tolosanus. Adde ad hoc ꝙ dicit̄ surreptionē in vna parte gratie nōviciare aliā verum esse quando sunt capita separabilia. secus quando vnū sumit virtutem ab alio: vt qꝛ iij testamento potest fieri donatio. ita dicit glo. et ibi Bar. in. l. heredes palā. §. fi. ff. de testa. z in. l. assignare. ff. de assigna. liber. Cyn⁹. in. l. cū antiquitas. C. de testa. z ibi Angel. tamen qꝛ donatio capit virtutē a testamēto: reuocato testamento censetur reuocata donatio in eo facta: qꝛ illa nō impedit mutationē testamēti. Bal. Angel. z Imol. in. d. l. heredes palā. §. fi. Bar. z Alex. in. l. stipulatio hoc modo. ff. de ver. oblig. Paul. de Castro. cōsil. cxliiij. dicit legata z fideicōmissa manere. Oldra. cōsil. x. dicit ꝙ si donatio sit pura nō reuocatur si conditionalis sic. de hoc. Uide. l. ex sententia. ff. de testa. tut. z. l. post legatū. §. qui mortis. ff. de his quib. vt indig. gl. l. etiam matris. ff. de inoffi. testa. Barbatiā. in d. §. fi. l. heredes. Blasius Auriolus.

Si propter. Concessio. Declaratio. Secunda ibi intentionis. Hec sumpta est. s. vt ecc. be. vt nostrū: et ibi p Inn. z Host. Persoluenda. In generali tamē mandato: vel etiā rescripto apostolico contra clericos destinato non cōprehēduntur exempti nisi de eis fiat mētio specialis. s. e. cū ordinem. de off. or. graue. de priuil. ex parte. legat⁹ tamen de latere sol⁹ posset contra talē procedere. j. de verb. sig. veniēs. in prin. Fructus. in hoc casu poterūt dari beneficia s̄m tēpus de quo no. in p̄ealle. c. tua. s. de verbo. sig. per Host. secus si nō fruct⁹ tātū: sed potius ipsa beneficia essent collata. s. eo. si gratiose. vbi de hoc. Beneficiorū. i. dignitatum vel aliorū beneficiorum cū cura: qꝛ hoc verbū in priuilegijs positū large accipit. vt. s. de verbo. sig. c. tua. z. s. eo. gratia: sed in rescriptis positū accipitur stricte. vt. j. de prebē. ꝑmis. in primo z. s. eo. c. fi. z sic s̄m cōditionē materie in qua ponitur accipiuntur sermones: z hoc faciunt fauor z odiū. j. de reg. iur. odia: de hoc no. j. de sen. exc. si ciuitas: z itelligūtur hic fructus si suppetant eorū hominib⁹ quo ad necessaria cōuētus z aliorum seruitorū. j. de offi. or. presenti. nec cōprehēdet hec gratia beneficia creditoribus obligata vel grauibus debitis onerata. s. de decim. sugestū. Anni. Ann⁹ naturalis cōtinet. ccc. z. lxv. dies. de cōse. di. ij. quadragesima/ vsualis cū incipit a prima die Januarij vsqꝫ ad vltimā diem decēbris inclusiue de hoc no. s. de verbo. sig. que sunt. lxxvj. di. p totū. Uaccabunt. incipiet ergo annus a tēpore vaccationis: qꝛ tunc tēporis soluta est ecclesia a lege plati: sicut z optinet hec gratia siue vaccet morte: resignatione: depositione cess one: siue promotione: qꝛ s̄m veritatem semper vaccare dicitur. vij. q. j. ꝑ periculosum. nec ob. j. de re. pmu. licet. quia speciale est

in illo casu: et voluntas principis fuit quod equitas vinceret rigorē. isti. de iure natu. §. quod princip. C. de iud. placuit. Concedamus hanc gratiā videt posse facere et legat⁹ cum non sit casus specialiter reseruat⁹ pape. ij. q. v. quod de causa. et no. de hoc in prima pte Speculi. ti. de legatis. §. nec ostēdū. i versu. legātis igr. Sed inferiores eo hoc nō poterūt ita generaliter. sed de vno vel duob⁹ bñficiis bene ante collationē cū capitulo suo. vt le. et no. s. vt ccc. benc. vt nostrū. Intentionis. secūda pars. Persone: et no. quod expectātes futurā prebendā habebūt istam expectare: nō ob. hac gratia que nō afficit ipsum beneficiū sed fruct⁹ dūtaxat. vt supradictū est: maxime cū fiat sine alterius preiudicio vt hic dicit. vñ fabrica optinēte primū annū impetrans nō habebit nisi quatuor cū quinquenniū sit gratia cōcessa: et hec litera dicat vacabūt. in tua dioc. cum ibi tamen fabrica esset consummata in nullo īpediret hāc gratiā: qr cessante causa ec. lxiij. di. §. verū: et no. in. c. tua. de verbo. signifi. et hec sit ratio quare predicatores et minores nūq vix volūt suas ecclesias perficere vt questus eorū semper durct. et vendicat sibi locuz hec decre. per certū numerū in pb. distinctis. sec⁹ vbi nō est numer⁹ nec distinctio vt. s. de preb. dilecto. nec in pēsionib⁹ separatis amēsa bñficij q̄ proprie nō intitulātur. s. de proc. c. fi. in fi. xvi. q. j. possessiones. et. xij. q. ij. q̄cūq. imo mortuo pēcionario statim ipsi mēse cōsolidātur ad instar vsufructus. J. de prebē. Quis. §. f. ar. insti. de vsufru. circa finē. nec in titulo patrimonij ad quē aliqs cleric⁹ est promot⁹: cū eius vitā nō excedat: nec remanet titul⁹ immo post mortē transmittit ad propinquiores generis vt. s. de testa. qr nos. de hoc. s. de preben. tuis. et. s. e. postulasti. nec in ecclesiis comēdatꝫ durante cōmenda cū tunc nō dicant vacare. s. de elec. nemo. Generetur. quin habeant primū annū vt supra dictū est et innuit hec litera: qr si post ponerer hoc nō fieret sine preiudicio: qr ałs nō poterāt esse iudices. J. de offi. dele. si sup gra: precedat fabricā ałs posset impediri effect⁹ gre sez si in quinto āno interim vacaret beneficiū: et ecclesia tūc etiā primū ānū iterim obtingeret: et ideo exponenduz est hic preiudiciū generet quo ad totalē extinctionē: sed quo ad dilationē bene: qr quod differtur nō aufert. J. de preb. c. f. fm Jo. an. cōtrariū videt tenere Guido. vt. s. dictū est.

Additio. c. Si propter. ibi. in ter. vel alteri vsui seu cuicūq singulari psone de speciali cōsuetudine ec. pone casum: vt dicit, Collectari⁹. in. c. cū inter vestrū. col. iij. de verb. sig. extra quando de consuetudine ecclesie vel diocesis fruct⁹ beneficij primi anni explicari debent pro anima canonici vel beneficiati defuncti. qm illi consuetudini per rescriptū vel priuilegiū papa nō intēdit derogare nisi dicat expresse. vt hic. sed si duo vel plures moriantur eodem anno. aliqui dicunt quod vnus annus oībus cedit. Alij quod secūdo moriēs habet integrū aliū annū ne frustretur quomodo consuetudinis. ꝫ veri⁹ est quod primo moriens habet fruct⁹ illi⁹ āni integri: et alij morientes infra illū annum nihil habebunt: qr postq̄ fructus illius anni sunt applicati primo non possunt alteri applicari per istum tex. et ita tenet. Collectar. i. d. c. cū. Inter. vbi dicit quod fuit declaratū p Jo. papā. quod si fruct⁹ primi anni sint reseruati camere apostolice et beneficiū vacat sepies in anno ipsa camera nō habebit nisi fructus vnius āni. Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

Statutum. Primo ponitur prefatio circa factum delegatorum. Secūdo subijcitur de personis eorum. Tertio de locis. Quarto de litigatoribus eiusdem diocesis. Quinto de litigatoribus diuersarū diocesum. Sexto de processibus seu subdelegationibus delegatorū. Septimo de salario iudicū. Octauo de salario assessorum. Nono de salario notariorū. Decimo de expensis testium. vndecimo concludit ex premissis. Secunda. Sancimus igitur. Tertia Nec audiātur. Quarta. Cum vero. quinta. Cū autem. Sexta. In nullo. Septima. Insuper. Octaua. Assessorem. nona. Notariū. x. proferēdo. xi. Quidquid autem. Hec sumpta est ex illo statuto de quo fit mentio hic in prin. quod incipit. s. eo. nōnulli. Noxa. i. damnum pena reformādum. nota. non debere imputari inconstantie prelati si mutet quod fecit quod viderit expedire. vt. s. de in integ. resti. cum ex literis. Sancimus. secunda pars. Dignitate. hoc tamen non corrigitur. vt. s. de offi. delega. cum vicesimum quasi istos in dignitate positos oportet esse. xxv. annorum de iure. s. de elec. cum in cunctis. non tamen illos qui assequentur simplices Canonicatus. imo i istis pōt adhuc dicta decre. saluari: et sic est ar. quod archid. Cluniacēn. qui cognoscit ibi de causis matrimonialibus et similibus. vel archid. monasterij fuxēsi. cum tales sint in dignitate. s. eo. ad aures. et prior qui ibi per electionē creatur et sic est in dignitate. s. de preben. nisi: quod tales possint impetrari iudices ar. s. de priuil. cum olim. ij. et ibi est tamen alia ratio vt no. ibi gl. Personat⁹ et dignitas idē supponūt nisi aliter fm loci cōsuetudinē differentia si inter eos de quo per Innocen. s. de preben. de multa: de elec. vt circa. Canonicis quantuncūqs sit pau ecclesia: qr iura adaptāt ad ea q̄ frequētiꝰ accidūt. s. vt lite non contest. qm. in prin. et hoc intellige etiam de regularibus vt sunt Tolosani: quia tales magis proprie dicuntur canonici a canon quod est regula. xij. q. ij. cecc ego sum. sub quorum nomine saltim in hoc casu possunt intelligi monachi ecclesie cathedralis sicut capituarienses et vigornienses de quibus supra de noui. operis. nunciatio. cum ex iniuncto. et de elec. innotuit: quia in hoc casu magis attenditur dignitas q̄ psona vt ille ceteros antecedat quē labor prolixior et stipēdia meliora fecerit antetre. vt. C. de offi. mag. of. l. nemo. facit ad hoc quod le. et no. xvi. q. vij. l noua. vbi tꝫ Hug. quod mōachus pōt esse archid. in ecclesia canonicorum: quid de monachis sancte quitterie educesi. q̄ est

vnica cathedrali t monachi occautsi in simul eligunt vt habet simile. s. ne se. va. c. j. distiguit vt no. ibi in gl. de alijs canonicis vel monachis non est dubiu q omnes excluduntur: vt hic a cotrario nisi creetur priores p electionem: vt. s. de sta. mo. c. ij. de preben. nisi in fi. vel nisi papa eis ex certa scientia hoc comitteret. vt. j. de priuil. cu olim. vel nisi aliqua prouincia esset ante ista de cre. contrariu visitatu. quia visus vel cosuetudo non videtur sublata per hoc statutu: cu illa sint facti. s. de cost. licet. similis questio no. j. de cle. eoiug. Et licet propter hanc ratione aliq tales ad huc impetrentur in iudices: cotrariu hui9 cre do: q2 contra mente huius costitutiois videt: et ideo no tenet: vt credo. vt. j. e. in fi. et si tempore date quis existens canonic9 postea esse desierit crederem ipsum posse procedere cum distinctione tn illi9. c. s. de renu. post translatione. in fi. non tame econtra puta si tepore date no erat canoni cus sed postea incipit esse: q2 initiu in talib9 est expectandu t tepus comissionis seu date. s. eo. c. e ate. t. c. si eo. t si dimissa canonia remaneret secularis vel efficeretur monach9 credo q rema neat iudex: q2 scientia t discretio pro quib9 pre sumebatur remanet cum psona. ar. s. pall. c. post translatione. hoc tame c. no habet locu in exe cutoribus gratiaru: vel sententiaru in quib9 in ferioes quotidie datur: q2 in illis no eadit in di recte iurisditio nec aliquis in cognoscendo pre figit ordo. vt no. Innoc. s. de cocess. preb. ex par te: conseruato: tame: q2 in citando t alijs quasi seruat ordinem aliqualem seruabit constitutio nem posita. j. de of. dele. hanc costitutione: sed quid si cora talibus executoribus gratiaru que als non poterant esse iudices oritur contentio super aliquo articulo requirete cause cognitio ne: videtur q saltim incidenter possit de eo co gnoscere t si principalis no posset vt. s. de in in teg. resti. causam. C. de iudi. quocuq. ar. cotra. j. eo. in fi. de ordi. cogni. tua. ¶ Item hec decre. re stringit. delegatos se. ap. ad has psonas tatu. t pcedit a cotrario sesu ordinarijs posse delegare alijs de presump. nonne: nec credas auditores sa cri palacij sub hac regula astringi cu veri9 sint ordinarij q delegati. ar. j. eo. §. in nullo. t no. i prima pte. Spe. ti. de of. or. §. j. vsu qd de audito ribus. de officiali q habet ide consistoriu cu epi scopo no est dubiu quin sit capax iurisditionis. s. de off. dele. insinuate. ar. j. de ap. roma. in pri. cause summaria cognitione alicuius articuli vel mera executione alijs poterit comittere: q2 ta lis potius est auditor q iudex sic no. Host. s. de off. dele. super questionu. §. porro. licet Gaufri dus inter articulos no habetes cause cognitio ne qui poterut alijs comitti. vt. s. t alios q non poterunt comitti faciat differentia: q2 fic assu met partes iudicis: sed primu verius sm Gui. t idem si vicecancellarius ex certa scientia parti bus non contradicentibus alijs personis q su prapositis causam comitteret. ar. s. de off. de leg. cu olim. Apostolica. ergo secus in inferiori bus vt. s. Legatoru cuiuscuq generis. q genera sunt tria. vt. j. de off. deleg. officij. Nec audian tur. tertia pars. no. q non prohibetur omissio persone in loco minus competenti constitute: sed audientia vel auditio t ide abbas forcsi. vel canonicus magalon. poterit in ciuitate vel in montepessulano cognoscere: sicut t contra ciui tate si. in forensi als competenti. sic intellige. §. j. eo. in nullo. Ciuitatibus q tucuq personis li teratis careat: quia non potest esse quin aliqua loca. Insignia sint vicina sicut est Magalone: vide sm Inno. t Host. qui hoc no. s. e. presenti. Insignibus. q relinquitur arbitrio iudicis q po terit super hoc pronunciare. s. eo. super literis. in fi. contentione orta super hoc inter iudices t partes recurretur ad vulgi opinione. ff. de sup. le. l. labeo. de spon. ex literis. t si adhuc sopiri no poterit recurretur ad arbitrium boni viri iudi cis. sc3 ordinarij ecclesiastici. sc3 illius loci q per literas suas perhibeat testimoniu iudici dele gato de idoneitate vel no idoneitate. ff. de vb. obli. cotinuus. §. cu ita. vbi autem delegatus no se redit aduersariu contra partem: satis ei9 dif finitioni hsit super tali ydoneitate vel alijs si milibus partes stare. ar. p realle. c. super hijs in fi. ¶ Item si esset causa ecclesiastica no sufficit copia aduocatoru legistarum. vt. s. de consan. t affi. c. j. secus. si esset mixta. s. de no. op. nu. c. j. t debent esse incole vel als comorantes. ibi: q2 si iudex vellet eos illo ducere no sufficeret partib9 quia cu maioribus expensis haberi oporteret: t in hoc pars grauaretur ar. s. eo. dispendia: t sufficit q ita scriptu sit. rix. di. in memoriam. de hoc in secunda parte. Spe. de citatione. §. j. ver su. quid si locus.

¶ Cum vero. quarta pars. Seu dioc. no. sen. q2 non refert an sint ambo de ciuitate vel dioc. vel vnus de ciuitate et alter de dioc. t ideo causa in vna commissa poterit in alia tractari. nec ob. decre. rodulphus. s. eo. quia secus de personis t secus de locis. ¶ Item quia illa litera non pa tiebatur. sed hec litera bene q probatur hic t. j. in nullo. Actor t reus. t est sciendum q ratione beneficij sortitur quis forum. s. de fo. cope. po stulasti t. j. de tempo. or. cum nullus. t tot locis sortitur quis forum quot diocesibus est quis be neficiatus. s. eo. dilectus. l fi. ij. nisi forte abbas: vel alius religiosus sit q in suo monasterio for san forciuntur foru. vel si mora trahant prioati bus ab eo dependentibus si illuc mutantur: vt j. de priuil. noletes. t in preal. c. cum nullus. de quo per Host. t Inn. s. de priui. ex ore. de fo. cop. ex parte. s. e. Dilect9. ij. Extra ipsas. ex quo no. q impetratio extra ciuitate eoru tenet: sed per exceptione eliditur ar. s. de excep. cu olim. q est veru nisi fuerit de cousensu partiu impetrantiu s. e. nonnulli: sz q nullo modo fiat eit ar. j. eo. §. fi. No omittat. t sic no. regula sz exceptioes se quut Nisi vsu. Ab epo no. prima exceptione: t e ro: q2 cu eps sit pr alaz cuiuslibet de dioc. xcv. di. esto. posset merito ei9 recusari subiect9 vt suspe ct9. s. vt lite no. pte. accedes. Cu sm seda exceptio t est ei9 ro q2 vix eet aliqs de canoicis q n haberet

subaudi.excommunicationis.multo fortius de alijs statutis tēporales penas inferentibus:nā ignorans non ligatur municipali statuto.ff.de decre.ab ordine fa.l.vlt.et intelligo idem si fiat in facto alias naturali ratione damnato puta in cōcubinarios manifestos vel in facto: alias illicito:nisi constitutione damnaretur:puta in rogantes scolares vel conducentes eorū hospitia ante tempus. Nam qualitas criminis per appositionem noue pene immutatur: et ideo hoc potest merito ignorari.arg.eorū q̄ le.et nota.s.De iudeis:in nonnullis.Aliqui tñ dicunt hanc decre.non habere locū in casibus alias iure naturali damnatis per ea que no.s.de sen.ex.a nobis.in prin.Ignorantes licet lapsus duorum mensium requiratur a tempore publicationis ad hoc q̄ constitutio principis liget vt in aut.vt facte no.cū in prin.s.ne clerici:vel monachi:super Speculat.et hoc regulariter est nisi in ipsa cōstitutione minus tempus vel longius inferatur:vt.j.de preben.cum singula.et de iur.et si pignorationes.et de vsuris.vsurarum.vbi de hoc.sic intellige.xviij.di.c.si.constitutio tamen inferiorum statim a tēpore publicationis subditos suos ligat:nec predictum tempus requirit.nisi doceat de probabili ignorantia puta q2 erant absentes tempore publicationis vel alias impediti:vt le.et no.s.qui.matri.acu.po.c.fi.et de talibus suam probabilem ignorantiam probantibus vel de alienigenis.viatoribus potest intelligi hec decre.de quo.viij.di.c.q̄ cōtra mores.et de ignorantibus.de consue.super rubrica.et in summa Host.isto titulo.§.quādo:et dicitur vere ignorans qui nihil scit de facto vel de iure alicuius rei nec inde aliq̄d suspicatur de quo no.s.rescri.cum contingat.et de cle.ex.mi.illud.i glo. vbi de hoc:et licet ius scriptū vsitatū nulli ignorare liceat regulariter.ius tamen non multum vsitatum vel particulare profiguo tam etiam ab alijs psonis q̄ priuilegiatis sicut solēnitates testamētorum et similia lz ignorare.ar.s.de testa. cū esses.et.c.cū tibi.l.di.domino sancto.in fi.sic intellige.s.c.j.et.j.de regu.iur.ignorātia: priuilegiatorum vero persone puta mulier minor et miles rusticus possunt ignorare quodlibet ius in damno vitando alias secus:si est de rigore introductum sicut lex:si quis intantam.C.vnde vi.vel nisi sit tale ius q̄ dispensationem nō admittat sicut matrimoniū vel similia.s.de trāsac.c.fi.Sed in lucro captando non licet ignorare:nec in aliquo casu ius naturale:quia ille qui ignorat ignorabitur de quo dic plc.j.q.iiij.§.no tādum:et no.ple.de regu.iur.ignorātia.Crassa. Crassa ignorātia est q̄ cōiter scitur.s.de postu. prela.c.j.xvj.dis.q̄ dicitis.Statuto:scda pars statuens enim vel eius superior mediatus non possunt hoc statuto ligari:licet in contrarium faciāt:quia nemo potest sibi dicere ius:nec imponere legem:nec habet in se imperium:et ideo imperatiuus modus prima persona caret.xij. q.ij.vltima voluntas vbi de hoc.et.s.de rap.c.j. ar.contra ar.j.de of.or.si canonici:et.c.Quis:vbi de hoc.Sed quid de priuilegiatis q̄ a quouis ci-

tra sc.ap.vel legatum de latere excommunicari non possunt de quibus.s.de priuil.quanto.et j.de priuil.volentes.§.vltimo.et de verbo.signi. veniens/nūq̄d veniendo contra hoc statutum incurrunt hanc sententiam dicunt quidam q̄ sic.quia cōmunicātes in factum a canone iam damnatum suo facto damnātur.ar.s.de ap.reprehensibilis:facit q̄ no.s.de sent.excommuni.a nobis:et dic per eum et Host.eo.c.nuper:et sic videtur incurrere sententiam.ex.auctoritate illius canonis nuper.et.c.si concubine.In omnes secus si specialiter in certas personas et sic no.de ap.cum sit Romana:sufficit enim q̄ ferēs sententiam in absentem sit in suo territorio et ferat in certas et nominatas personas de quo le. et no.de offi.le.nouit.immo valebit sententia si persona sit incerta tantum vt pateat vt si in illum qui occidit hominem talem sententia excommunicationis feratur.et sic in genere licet ille homicida iam eius territorium exiuerit.ar. eorum.que le.v.q.j.c.j. ¶Item hoc intelligas de prelatis habētibus certum et limitatum territorium in quibus ratione iurisditiōis subsunt eius commorantes territorium illud.secus si subesset ratione obedientie et religionis sicut regulares:quia talibus quo ad suos subditos totus mundus est territorium ar.j.de priuil.volētes.in fi.vbi monachi missi per abbates ad prioratus diocesanis subiectos nihilominus remanent de iurisditione et obedientia abbatis.sic videtur no.Ab.post Uin.s.de sen.excom.cum illorum.§.si non facit.j.de elec.quorundam.et.c. si religiosus.licet Hostien.videtur notare contrarium in.c.cum illorum.§.si vero no.q̄ claustrum et cepta monasterij sunt ab hominibus pro territorio.cōtra ipsum tamē est co.ti.si canonica:vbi prior hospitalis absoluit et tamen hospitalarij nō habent claustrum quare credo q̄ prius dictum est verius.et est notabile q̄ tempus apposite cōditionis in talibus sentētijs respicit licet ante existentiam ipsius conditionis territorium sic ligatus exeat.vt si ticius qui est excōmunicatus nisi.j.mēsem soluat.x.qui a si interim exeat nihilominus ligatur extra territoriū propter rationem positam in prin.huius de quo plene no.per Innocen.et Host.s.de ap.Preterea. Commiserunt q̄ est verum de excommunicatione lata per modū statuti secus si esset lata per modum simplicis sententie sic non ob.j. de sen.excom.romana.§.caueant.quam diuersitatē plene denotat natura statuti de quo loquitur iste titulus q̄ statim respicit de se futura et natura sententie de qua loquitur titulus de sen.excom.presentia et certa:nam sententia excommunicationis ex preteritis et plene rimatis est ferenda et ideo pro futuris culpis ferenda nō est.instituta de actio.§.curare.xxx.q.vlti.c.vlt. ¶Furtum q̄ est cōtra arctatio rei aliene fraudulosa inuito domino animo lucrādi.s.de elec. dudum.ij.Territorium est vniuersitas agrorū itra fines cuiusq3 ciuitatis et quo magistratus obtinet submouēdi.ff.de vb.sig.pupillus.§.ter ritoriū et no.xvj.q.ij.si qs episcoporum.Impune.i.

n̄ erit pena si nō ꝑcat. nā iste due negatiōes ad duo referūt. vt. s. de iure iur. ⁊ si christus. in prin.

Additio. c. Ut animarum. ibi. extra territorium. Uide Ludo. Roma. in. l. j. §. si. ff. de verbo. obliga. ⁊ fely. in Rubri. de consti. extra. ꝙ lex populo alicuius territorij vel patrie dirigenda: est scribenda ydiomate illius populi: vt possit ab eo intelligi ⁊ intellecta acceptari vel respui. ⁊ ita fit in francia. vt per dominum Guiller. Benedicti in repetitio. c. Raynutius. de testa. extra. fol. lxxiij. §. et inde est ꝙ lex Auriolus doctor Tolosanus.

Additio. c. Ut animarū. quando Guil. de monte Laudu. hic loquitur de cōstitutione inferioris a papa. Nota vnū ꝙ ponit Jacobinꝰ de sanc Georg. l. l. nō ē necesse. colū. ij. ff. de proba. ꝙ si ꝯstitutio epi dictat ꝙ instrumēta ꝑ vsurariū producta ꝓsumant̄ vsuraria: illa ꝯstitutio nō trahit̄ ad tp̄s ꝓteritū. talit̄ ꝙ si q̄s vsurariꝰ de ꝓsenti producat vnū instrumētū cōfectū iā decē anni sunt elapsi: illud nō ꝓsumet̄ vsurariū. q2 ꝓsens statꝰ h3 cōtra se alicuius tp̄is ꝓteriti necessariā ꝟitatē. qm̄ est verū dicere ꝙ in instātia nō erat vsurariꝰ. ⁊ ideo l3 de ꝓsenti sit vsurariꝰ nō ꝓsumit̄ tn̄ ꝙ fuerit vsurariꝰ i ꝓteritū ⁊ hoc etiā firmāt Oldra. ⁊ Bal. post eū i. l. j. §. si magistratꝰ. ff. de mag. cōue. Et dū hic i tex. di. ꝙ ꝯstitutio nō viget extra territoriū epi ꝯstituētꝫ. dic idē i ꝯsuetudine q̄ ītra t̄ritoriū viget t3 hoc ē etiā īter alienigenas inibi existētes. Et ideo Cathalani q̄ vigore certe ꝯsuetudinis antiq̄ i diebꝰ sabatinis comedūt carnes ītra patriā cathalonie: tn̄ extra eā comedere nō debēt. Et si Gallꝰ sit i cathalonia b̄n pōt vesci carnibꝰ illis diebus sabatinis: vt moribꝰ p̄rie se ꝯformet ne sit illis in scādalū. c. illa. xij. dis. ⁊ ita decidit Bonifaciꝰ de vitali i cle. dignū. colū. vj. de celebra. miss. nisi ex voto vel obseruātia regulari sit astrictꝰ illis diebꝰ abstinere a carnibꝰ. ar. c. ij. de obs͛ua. ieiu. extra. ꝙ no. pro sequētibus curiā regis christianissimi. q2 possunt vesci carnibꝰ diebꝰ sabatinis a festo natiuitatꝫ dn̄i vsq3 ad festū purificatiōis Marie iuxta cōsuetudinē q̄ est Parisiꝰ Blesis ⁊ circūquaq3: licet in sua patria talis cōsuetudo non vigeat. Blasius Auriolus doctor.

De rescriptis.

Ipso iure. Hoc sumptum est ex hijs que no. s. eo. dilectus. ⁊. s. de offi. dele. prudētiam. §. sexta ⁊ per Hostien. ⁊ glo. j. de exceptio. pia. in quibus locis glo. tenebat contrarium. Non valeat etiam pro reo si vult recōuenire: quia si nō debet ad agendum ꝙ est principale nec ad recōueniendum ꝙ est accessorium et quia iurisditio delegata sumit vires ⁊ initium a ꝑsona agentis. vt hic patet. ar. s. de rescrip. super literis. secus in ordinaria que per se solida est et firma. s. de offi. or. significauit. Ab excommunicato tempore impetrationis: quia secus si post impetrationem excommunicaretur. vt. j. de excep. pia. ⁊ de talibus post impetrationez excommunicatis intellige ꝙ no. s. de offi. delega. prudentiam §. sexta. ⁊ in dicto. c. pia. ⁊ in locis alijs per eādē glo. ⁊ intellige hoc speciale in excommunicato cuius communio alios inficit: sic non ob. C. de diuersis rescriptis. l. vniuersis.

Item hec decretalis verum continet siue impetrator excommunicatus impetret pro se. vt principalis siue pro alio vt procurator. vt hic. ar. s. de hereti. fraternitatis. de proba. post cessionem. facit. s. de testi. licet ex quadam s̄m Jo. mo. Sed quidam contra hoc ꝙ dicit de procuratore excommunicato. nam vt hic dicitur magis debet attendi persona eius cui conceditur que non est excommunicata. ꝙ procuratoris impetrantis hic excommunicati. s. de procura. consulti. ⁊ sic tenet glo. ibi. sed primum videtur. quia si tali non liceret pro se impetrando immiscere se communioni nec pro alio licet. ar. xlvij. dist. sicut. quia in vtroq3 casu non vitando alios peccat ⁊ actum damnatum exercet communicantibus sibi sciēter infectio imminet. s. de cle. excom. illud/ ⁊ debet intelligi de excommunicato publico ⁊ de tali occulto qui possit per probationes manifestari. ar. eorū. que le. s. de sen. excommunica. cum non ab homine/ secus tamen in iudice quē oportet esse publice excōmunicatum ad hoc ꝙ nō teneat processus coram eo habitus ⁊ propter bonum rei publice et officium publicū ꝙ exercet. secus in priuato cuiusc̄ quomodo in quo non imminet tantū periculum/ sic non ob. s. de re. iud. ad probandum. iij. q. vij. §. tua: itelligo hoc de iiuste vel iuste ligato dum tamen sententia teneat. xj. q. iij. sentētia: secus si esset nulla vt est incertis casibus de quibus. j. de sententia excommunica. presenti: nec distinguo hic an talis impetret super iquisitione facienda an super alia causa. cum textus indistincte loquitur licet contrarium per doctores isto casu. s. de accusa. cum oporteat. vbi notatur ꝙ repulso impetratore tali alter nō excōmunicatus per easdem literas poterat inquisitionem prosequi. sed illos intellige verum dicere quando propter inimicitias vel alium defectum impetrator a prosecutione repellitur ⁊ sic possunt concordari/ et intellige hoc etiam de maiori excommunicatione ligato: quia secus de minori que participantes non afficit vt s. de cle. excom. mi. si celebrat: ⁊ eadem ratione non habet locum in interdicto seu suspenso/ nec loquitur solum in impetratore rescripti: immo, et priuilegij seu litere gratiarum. ar. s. de cle. excommu. mi. postulasti. de hoc compos. s. de rescrip. super literis: nec consensus illius cōtra quem talis excōicatus impetrat pōt facere rescriptum valere cum nullum sit in sui initio in iure. s. de elec. auditis. et. j. de regu. iur. non firmatur: immo plus dico ꝙ dato ꝙ impetrator non esset excommunicatus: si cum iudex impetratus tempore impetrationis excommunicatꝰ erat postea sit absolutus rescriptum non tenet ar. iurium predictorū et probatur de proba. post cessionem. ⁊. j. de off. iudi. ordi. Romana. idē dicerē si duo iudices essent ipetrati cū clā in solidū ⁊ esset vnꝰ excōicatus ⁊ aliꝰ nō q2 secus

si cum clausula.§.de rescrip.sciscitatus.de offi. dele.causam. Et esset idem ꝙ nõ teneret rescriptum si duo essent impetratores: vnus excommunicatus/et alius nõ ex quo actus eorum et impetratio est indiuisibilis vt sic vtile per inutile viciatur.§.de elec.Massana.de offi.dele.cum super.ff.de appel.ar.l.vlt.§.Item si quis.Appellationis.Item in alio casu propter periculũ anime.s.in petendo.vxorem propriam.xx.q.iij. Cũ multos. Potest esse alius vbi fraudulẽter prelatus secrete eum excõmunicasset ad hoc ne valeret impetratio: quia talis malicia non debet prodesse quare dicerẽ rescriptum valere.ar.§.e.sedes in fi.in summa no.est.ꝙ duo requirũtur ad hoc ꝙ rescriptum ab excõmunicato/et appellante impetratum valeat/primum ꝙ fuerit originaliter reus in primo iudicio in quo appellauit et super quo impetrauit: de quo dic vt no.J.de excep.pia. Secũdũ ꝙ excõmunicatio nõ cõtingat articulũ super quo Ipetrat/alioqn litere ipetrate in forma cõi nõ facta mẽtiõe de excõicatione elidi possunt.§.de rescriptis. Dilect⁹/potest etiã excõmunicat⁹ citra impetratione rescripti defendendo/tuendo/et etiam opponẽdo excõicationẽ excõmunicato aliỹ agẽti iura ecclesie defendere vt.§.de excep.dilectus cum sequenti.sed speciale in impetratione rescripti: quia nedum de excõmunicatiõe: immo de causa excõicationis fiat mentio.§.de sentẽ. excõ.cum pro causa de offi.or.ex parte.de cohabi.cle.super eo.de quo plene in summa Hostiẽ. de excep.In causa eñ defensiõis dicuiter l aliỹs ab eo generaliter tã in exceptionib⁹ et defensionibus tam odiosis quã fauorabilib⁹ admittantur indistincte.§.de excep.cum inter: et est ratio quia tanta equitate iura vtũtur ꝙ etiã diabolus non cõdẽnaretur iniuste si in iudicio posset esse: vt in dicto.c.cum inter.§.de verbo. signifi.forus.

Additio. c.Ipso iure.Hic habes ꝙ excõmunicatus non potest rescriptũ impetrare. Dic ꝙ etiam non potest beneficia acceptare: licet sit excõmunicat⁹ occultus. Nec beneficia conferre si sit publice excõmunicatus.vt dicit Panor.in.c.ad probandum.de re iudic.extra.nec agere.vt in.c.Intelleximus. in glo.de iudi.extra.nec reconuenire.vt in.c.cũ inter.de exceptio.extra. Nec postulare: nec testificari: nec iudicare: nec testari: nec instrumentũ conficere.vt in.c.decernimus.in tex.et in glo.de senten.excõica.J. Nec presentare ad beneficia. vt dicit Paul.de citadi.In tracta.de iure patro.in septima parte.questiõe.iij.post Johan. And.in dicto.c.Decernimus.in nouel.tamen bene potest totum ius suum alteri cedere et accessione veniet ius patronatus.et ille presentare poterit: vt dicit Paul.de Citadi.in dicto tracta.in sexta parte.arti.iij.q̃stiõe.xl.post Joh. And.in.c.fi.de conceff.preben.extra. Aurioli doctor Tolosanus.

Additio. c.Ipso iure. Vide Panor.in.c. ad audientiã.lo.iij.eo.ti.extra dicentem ꝙ gratia surreptitia nõ dat potestatẽ executori illius.ideo processura sua est nulla. Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

Cum i multis. Cõstitutio: declaratio. Secunda. Quorum. Hec sumpta est ex hiỹs que no.§.e.sedes.In multis.et reprobatur infinitas circa religiones vt.J.de relig.do.c.vlt. Et circa alios ꝙ non esset nisi enarrare totum corpus iuris. Et est ratio hui⁹ prohibitionis: quia ĩfinitas est inimica Canonib⁹ et inducit obscuritatem et confusionem.§.de preben. Quia in tantum: multitudo eñ honerosa nihil habet honesti.in auten.de referẽdariỹs.in fi.col.ij.et dic de hoc.§.de etate:et quali. c.penult. Et reprobatur ista infinitas quãdoꝗ propter odium vt hic.quandoꝗ in reprobatione testium.§.de testi.Licet dilectus. Quandoꝗ propter vtilitatẽ ne ordinaria iurisditio in infinitum absorbeatur.§.eo.ad hec. Et hoc quandoꝗ propter iudicum equitatem: vt.J.de procur. Qui ad agendũ.et.§.de testibus significauit.et dicit multis et non cunctis: quia licet regulariter reprobetur: fallit tamen in quinꝗ casibus. Primo: in donatione per Imperatorem ecclesie facta: vbi Imẽsitas est mensura: in aut. de nõ alie.§.Scimus.col.ij. Secũdo: in augmẽtatione iustorum.de pe.dist.ij. Nullus. Tertio: in amore in quo est modus non habuisse modũ vt nota de iure.iur.ad nostram. Quarto: in ieiunio.vs.distin.vtinam. Quinto: in omni bono de pe.dist.s.medicina. Quidam.de quibus si nõ constet tempore impetrationis: constat tamẽ tempore processus: vt hic patet. Non obstat. iiij.q.iiij.c.s. Ubi dicitur: ꝙ constare debet de persona actoris ⁊ rei/ꝙ intelligitur saltim tempore processus: vt hic patet. Nostris.quia secus in literis inferiorum ad quos haberi citius recursum ꝙ ad nos promptũ est. Et ideo hic cessat: vt.§.de elec.licet.quia de vno dicitur a contrario de alio negatur.xxv.di.qualis. Uel quatuor nisi plures sint qui vnam causam habeant: et spõte se offerũt sicut vniuersitas. licet Hostiẽ. Not.hic: ꝙ de stilo curie vniuersitas per talem clausulam comprehendi non potest.ar.est.tamen contrariũ.§.de procur.quia in causis: maxime super re indiuisibili: sicut in seruitutibus. sicut si sponte opponat.sicut habentes ius in re.vt.§.de regu.iur.cum super: ⁊ de testi.veniẽs. ij.in princi.credere tamen Hosti.verum dicere. Ubi impetrator loco vni⁹ totam vniuersitatẽ vellet comprehendere ꝙ non posset.arg.§.eo. sedes.xij.q.ij. Qui manumittitur.et intellige ꝙ in hoc alternaria erit electio impetrantis exprimendi tres vel quatuor.ꝙ maluerit sicut est

in omnibus alijs alternatis que fiunt gratia il lius cuius offertur.ff.de le.j.plane.§.vlt.sec⁹ in alternatiuis ordinis vbi respicitur ordo litere: vt.j.de preben.mandato. ¶ Itē secus in alternatiua prestationis seu promissionis vbi debitoris est optio.vt.j.de reg.iur.in alternatiuis. ⁊ alijs alternatiuis dic vt in preallegato.c.mādato.⁊ fuit hic arbitrariū de quatuor.sicut sūt cetera a iure positiuo introducta.ff.de postu. l.j.§.in casu:q̄ ita profuisse potuisset.x.vel.xij. de hoc no.s.e.si quādo.Trahatur vltra expressatas in litera:q̄ de exp̄ssatis nō loquit̄.hec decretalis.Duorū scd̄a pars citatorio et idē est si inter acta inserat.ſm.B.q̄ et tunc nō poterit variare ꝙ satis videtur cū hec litera innuat ꝙ ante citationē nol'a illorū quatuor exprimēda sint.Exprimat.et si nō exprimat nisi duos vel tres in prima citatione nō poterit plures exprimere/nec exp̄ssos mutare:ꝙ si fieret ⁊ volētibus partib⁹ nihil valeret:q̄ eadē est ratio quātum ad hoc de non expressis ⁊ narratis ar.s.de of.dele.p.⁊.g.Variare.idē est de impetrante beneficiū in genere:q̄ ex quo fecit sibi prouideri de aliquo:tñ de iure debito circa aliud nō poterit variare ſm.B.⁊ est ratio:q̄ perinde est ac si in rescripto certū bñficiū esset expressum ex quo optauit ar.j.de cōce.p̄ben.q̄ cunctis:⁊ ideo tales acceptatiōes fiūt cū protestatiōe:videlicet si de iure debeat sibi al's nō.ar.s.de elec.cumana.Et est hic prohibita variatio propter timorem calūniādi/q̄ al's maxime vt parcat simplicitati quorūdā sepe admittitur variatio in iure.vt.s.de iure patro.pastoralis:isti.de excu.tu.§.q̄ se iuste.ff.de col.bo.l.nonnunquā.

Dispendia. Statutū.pena:ex tētio.secūda.Qui vero.Tertia reus.Hec facta est ad declarationē eorū que.le.s.c.nōnulli. Dispēdia.i.diffugia.Cōpēdio.i.vtili et vero remedio.Industria.que nihil aliud est quam frequēs exercitiū circa honestatē.l.di.ponderat. Constitutionē.s.e.quia nōnulli.Personales. Secus in realibus a contrario sensu:ſm.B.ꝙ est verū si sint in diuersis territorijs/q̄ idē esset i p̄sonalib⁹ puta si titi⁹ esset mihi obligat⁹ i.x. hic soluēd⁊ alijs.x.Parisi⁹:q̄ i hōs cessaret rō huius litere:secus si plures reales eiusdē territorij vel loci possent cōmode in eodē loco tractari:q̄ tunc idē esset ꝙ de p̄sonalib⁹ non distātib⁹:q̄ de similib⁹ ⁊c.s.de ꝯsti.trāslato.si vis tenere ꝙ.B.dicit.dic ꝙ papa se hic retulit ad ea q̄ frequēti⁹ accidunt.vnde cū reales cōiter sint tractāde corā iudicibus vbi sunt situate nihil de ipsis papa determinauit ar.s.de fo.compe.sane:secus in personalibus q̄ personā secūtur ⁊ leuius possunt expediri ⁊ facilius fit de eis fides: q̄ per instrumenta que frequenter in cōtractibus interueniūt.ar.s.de fide istru.cū Jo.marime cum.c.s.eo.q̄ nonnulli.ad cuius declaratione factū est:⁊ de personalibus tm̄ loquitur: vt hic patet ad eosdē:⁊ si in vna personali causa reus appellet ab istis sicut i alijs recuset eos vt suspectos pendente ipsa appellatione.s.de ap.ad hoc.expectabit̄ finis appellationis anteꝙ̄ super alijs procedatur ⁊ imputet sibi actor qui tales iudices elegit ar.s.de off.dele.cū olim. ij.ſm Host.ꝙ intellige verū de rescriptis cōtentiosis habētibus cause cognitionē:q̄ secus de mere executionis aut cōseruationis quib⁹ nulla cōmittitur cōtentio nisi incidenter propter exceptionē aduersarij oriatur.vt.j.de of.deleg. cū plures ⁊.c.fi.maxime cū tales litere nō impediant impetratas sub cōmuni forma siue impetrētur ante siue post.ſm Inno.cōpos.propter rationē predictam. ¶ Itē nō habet hec decre. locū in causis appellationū in quib⁹ aliter ꝙ̄ in principalib⁹ proceditur.s.de ap.interposita:⁊ ꝙ hic dicitur de delegato potest intelligi in pluribus ordinarijs in eodē loco positis sicut ep̄us Parrhisiensis et archidiaconus cum sit vbiꝙ̄ eadē ratio.s.de cōsti.trāslato.ſm Jo.mo.huius cōtrariū tenet hic Guido.per.c.xxv.di.qualis.super hoc require plures questiones in scd̄a parte Spe.ti.de rescrip.presentatiōe.§.ratione autē.Qui vo scd̄a pars.fecerint.nisi ad cautelā propter timorē amissionis sic ꝙ tantū altera vellet vti de quo dicunt legi per doctores.s. eo.ex tenore.al's si vtraꝙ̄ vti intēderet licet ad actū fatigādi nō processerit pena hui⁹ ꝯstitutiōis teneretur ꝙ denotat verbū ipetrare ſm Host.licet alij cōtra.sicut Cōpost.⁊ alij tenent vsum literarū esse necessariū.sꝫ primū videt̄ veri⁹.Careat hoc ideo:q̄ malitiose p̄sumit̄ fecisse ⁊ hec p̄sūptio iuris ⁊ de iure cōtra q̄ non admittitur probatio in cōtrariū.s.de spon.is qui:vbi de hoc.ex quo no.ꝙ si alius super proprietate: ⁊ alius super possessione beneficij iudices impetrat nō valent litere:⁊ hoc ratione huius decre. q̄ continentia cause ⁊c.de seq̄stra.c.j.sicut nūc cōtingit in prepositura Magūtina cōtra dñm Amedeū.de glebeñ.⁊ erit idē si cōtra plures famil.hered.vel communi diuidūdo.vel al's cōtra plures heredes vel socios agatur.ff.de quibus rebus.ad eū iudi.ea.l.j.⁊.ij.Literarū.s.omnium.vt.s.q̄ signum vniuersale p̄cessit ar.xix. di.c.j.Habitos corā primis iudicib⁹.s.e.ex tenore:valeat ipso iure ex sola tali ip̄tratiōe ita ꝙ p̄ consensum partiū ratificari nō potest etiā si processus pro reo sit fact⁹.ar.s.de elec.auditis ſm Inno.⁊ Host.⁊ sic tenet curia.ſm Inno. expresso cōsensu partiū possunt ratificari maxime si pro reo factus sit in cui⁹ fauore hoc introductum est.C.de procur.non eo minus.Jo. Mo.dicit primā literam de rigore.secundā de equitate:⁊ ideo secundam videtur tenere per.l. que dicit ꝙ licet propter filium preteritū nullū sit testamentū filio remoto testamentū tenet. ff.de iniust.rup.l.filio preterito:⁊ idem de illo q̄ est contemptus in elec.quo sublato electio tenet.s.de elec.auditis.⁊ in hoc ampliauit decre. s.eodem:quia nonnulli.Per easdem siue per primas siue secundas cum indistincte loquatur.Alias.j.pretermissa.Expensis supra de dolo et contuma.finem.s.eo.quia.Reus quoꝙ̄.

Tertia pars. Durãte, ergo finito poterit corã
quo voluerit ĩpetrare. ſm Hoſt. ꝛ B. ꝛ nota ꝙ
ſeq̃ns litera loquiẜ de recõuẽtiõe virtute prio-
rum literarũ faciẽda ꝛ tũc expone durãte ſi an-
te litẽ conte. vel in ipſa litis ꝯteſtatiõe vel ſta-
tim poſt/ꝛ tunc poterit cõuẽtio ꝛ recõuẽtio ea
dẽ ſententia terminari. ar. no. ſ. de or. cog. c. ij.
ſm Hoſti. ſed B. dicit vſq; ad renũciationem
vt. j. ſequitur.

¶ Item q: ſi reus per viã conuentionis literas
contra actorẽ impetret hoc faciat corã eodem
iudice quandocũq; durante eodẽ iudicio. i. eo-
dem non finito: q: eo finito poterit impetrare
aliũ. vt. ſ. in prin. ratio diuerſitatis eſt. q: licet
conuentio ꝛ reconuẽtio viſciſſim habeant tra-
ctari. vt. ſ. non tamẽ due mutue cõuentiones:
ꝛ ideo ſecus. de quo dic. vt no. ſ. de or. cognitio.
c. ij. per Inn. Obnoxiũ. ꝙ dicit ſiue actio ſit rea
lis ꝛ reconuentio perſonalis: Imo ſuper pluri-
bus poteſt fieri recõuentio ꝙ cõuentio. ſ. de mu
tu. peti. Si literas ad hoc forte: q: nõ poterat
hoc queſtio ſub prima cõcludi. ſ. de iudi. c. ſi. vel
non habeat locũ recõuẽtio cũ eſſet iã nimis in
prima cauſa proceſſum. vt. ſ. de or. cõg. c. ij. Re-
cuſare ꝛ tũc pẽdente recuſationis articulo ceſ-
ſabunt. ꝛ prime litere ꝛ ſecũde: ſi quas re⁹ impe-
trauit: al's de facili deluderetur huic ꝯſtitutio-
ni: ſm Inno. ꝛ habebit locũ hec cõſtitutio tam
in ordinario ꝙ in delegato propter identitatẽ
rationis. vt. ſ. de conſti. tranſlato. ſm. B. ſed
Jo. Gar. Guido. ꝛ Jo. An. cõtra: q: cum iuriſdi
ctio ordinaria ſit fauorabilis nõ eſt ſic reſtrin-
genda per ea q̃ no. Inno. ſ. eo. q: Simili. ſcꝫ ꝙ
proceſſus non teneat ꝛ literis careat ꝛ in expẽ-
ſis puniaẜ. hãc decre. quere. per Hoſt. ĩ ſumma
eo. ti. §. cui preiudicet.

Cum aliquibus. Primo: narratio
cum diſtinctione. Secũdo: proſecutio
cum exceptione. Secũda. Si nõ. Hec
extracta eſt ex quadam extrauagan. Alex. que
olim incipiebat: Contingit: et ex hijs que not.
per Innoc. et Hoſtiẽ. ſ. de prebendi. relatum: et
per compoſt. ſ. eo. c. j. Non obſtantibus not.
ꝙ non obſtantie quandoq; habilitant perſo-
nam vt ſi dicatur non obſtañ. ꝙ ſit illegitimus
vel in minoribus ordinibus: et tunc requiritur
expreſſa mẽtio impedimenti ꝛ illius a quo im-
pedimentum procedit ar. ſ. de confir. vtili por/
recta et eorum que leguntur. ſ. de conſti. licet.

¶ Item quandoq; habilitant formam: vt hic:
ꝛ tunc ſubdiſtingue: quia aut remanent in ter-
minis aut procedũt vltra: ſcꝫ primo/ſic. con-
ferimus tibi tale beneficium non obſtã. tali be-
neficio ꝙ obtines/vel tali iuramento: vel ſta-
tuto: hec operantur tales effectus/quia firmãt
ipſam gratiam et reddunt ipſam non ſurrep-
titiã ꝙ eſſet al's: de prebend. non poteſt: nihil
tamen diſponũt de ipſo primo beneficio vel iu
ramento. vnde primũ non retinebit ex hoc: niſi
al's de iure cõi poſſit retineri cũ iſto vt. j. eo. ſi eo.
ſ. de elec. dudũ. ij. in ſi. nec impedit gratiam iã
alij factam etiã ĩ temp⁹ futurũ: ſed iſtã poſt il-
lam venire: vt. ſ. eo. mãdatũ: ꝛ. j. eo. ſi propter.
Si excedit terminos aut ꝯfirmãdo/tũc vtrũq;
firmat: vt q: dicit conferim⁹ tale beneficiũ non
obſtañ. tali: que ambo per te voluim⁹ teneri vt
in preallegat. c. dudũ/quandoq; infirmãdo: vt q:
dicit non obſtañ. ſtatuto vel conſuetudine que
omnino irritamus/tũc totũ ĩfirmat. j. de elec.
q: ſepe: de ſen. excõ. alma: in ſi. Juramẽto. nota
papam diſpẽſare ſuper iuramento licito. ſ. de
iure iur. quãto. Alia forte vinculo pene. Conce-
dimus non dicit precipim⁹ ſeu mandamus: q:
tunc receptio eſſet factũ pape. xij. q. j. ꝙ preci-
pitur: ꝛ tũc eſſet in neceſſitate: vt. ſ. de ver. ſig.
in hijs: ſed nõ eſt in voluntate. j. eo. ſi prote. nec
dicitur ꝑ talẽ gratiam eccleſia in aliquo graua
ta. ſ. eo. mandatũ: ꝛ. j. c. penul. facultatẽ de li-
teris facultatis ꝛ auctoritatis dic per Hoſt. de
maio. ꝛ obe. c. per tuas ꝛ. c. ſtatuim⁹: de cõce. pre
ben. quia cunctis. §. ſi autẽ hec vocantur pro-
prie litere facultatis quando illi ad quos al's
ſpectat collatio de iure communi requirũtur
et remoto impedimento ſi ꝙ ſit eis prouiden-
di datur facultas: vt hic patet de hoc. ſ. eo.
abbatem. Diriguntur no. quod talis impe-
trans habebit in literis iſtis facere mentio-
nem de primo beneficio quantuncumq; modi-
co ſi ꝙ habet ſicut ſi immediate ꝑ has litteras
beneficiũ conſequeretur a papa. j. de preben. ſi
motu: q: eadem ratio eſt ſiue mediate ſiue ĩme
diate ex talibus literis proueniat ipſa gratia.
ſ. eo. in literis. j. de reg. iur. cũ q̃d. licet in verita-
te hec prouiſio dicatur ꝑ ordinariũ facta. j. e. ſi
prote. ꝛ impetrãs a papa immediate prefertur
iſti ĩ prebẽda ꝑ capitulũ collata vt. j. de ꝓbẽ. hij
q̃: ꝛ idẽ in illa forma q̃ notaẜ et ſumiẜ ex decre. j.
de cõce. ꝓb. deteſtãda ꝛ hoc ſm Jo. an. ſed Gui-
do. cõtra. in caſu hui⁹ decre. pro eo q: iſte iã rece
pt⁹ eſt in canonicũ merito eſt alij ꝓferẽd⁹: vt. j.
de ꝓben. ſi clericus: ſed in alijs duabus formis
concordat cũ eo. Receptus idem ſi ipſi ordina
rio detur poteſtas de recipiendo aliquẽ nõ ob.
certo numero vel nõ obſtante ꝙ ſibi ſit interdi
cta poteſtas recipiendi aliquẽ: nã tales aucto-
ritate ordinaria ĩtelligũtur eſſe recepti de quo
per compoſt. ſ. eo. capitulum in magna gloſa.
Si vero. Secunda ꝑs no. apoſtolica in hoc eiꝰ
caſu excitat potius factũ aliorum ꝙ aliquod fa
ctum faciat/ſecus ſi tota poteſtas ab iſto pro-
cederet/ſic ob. ſ. de teſti. veniens in prin. vbi di
citur ꝙ promittere eſt dare/ꝙ eſt verꝫ quando
in remiſſione aliquid de iure proprio tranſfer-
tur: vt in contrarijs: ꝛ facit ad idem. C. de vete.
iure. enu. l. ij. §. ſed neq;: vbi dicitur ꝙ oĩa nr̃a fa
cimus quib⁹ auctoritatẽ impartimur: ſecus ſi
nihil iuris tranſfertur: ſed ſit ſola iuriſdictiõis
excitatio: vt hic recipientiũ: ſecus ſi ad recipiẽ-
tes/et ad alios ſpectaret inſimul/cum in re
communi nullus dicat proprie hoc nr̃m. xij. q.
j. §. item. ſecus ſi ad canonicos vt ad ſingulos:
vt. j. de preben. cum nullis. Expreſſe. j. c. duobus
in fine.

Additio. c. Cũ aliquib⁹. ibi. Nõ obstãtibus. Uide franc. areti. in. c. s. colũ. vs. ver. Et per pdicta apparet. de rescrip. extra. dicentẽ φ si cõcedit priuilegiũ alicui cum clausula derogatoria: φ nõ possit reuocari nisi fiat expssa mẽtio de ipso de vbo ad vbũ: suffi ciet si in sequẽti priuilegio vel cõstitutiõe dicat. Nõ obstãtib⁹ quibuscũq priuilegijs: etiã si de ipsis esset faciẽda mẽtio specialis: de vbo ad vbũ. ita tenuit sing. frede. de. c. ꝑsi. plus. et dat nouã rõnẽ: qꝛ si aliud dicerem⁹ seqret φ papa posset sibi aufferre potestatẽ reuocãdi priuilegiũ p indirectũ. qꝛ si haberet facere mẽtionẽ de primo de verbo ad verbum sepe nõ posset inueniri vel haberi illud priuilegiũ primũ maxime si esset antiquũ suorum predecessorum. ita tenent Panor. t Jo. de Jmol. in. c. cũ instantia. de cẽsi. extra. Ex quibus elicitur φ priuilegia apostolica cõcessa aliquibus nõ registrantur in curia Romana: qꝛ si registrarentur faciliter possent inueniri ad fines faciendi mentionem de eis de verbo ad verbũ. gratie autem prouisionũ t dispensationum bene registrantur in eadẽ curia. Aurioli doctor Tholosanus.

Si gratiose. Primo ponit gfa psonalis. Scdo realis. Tertio. Restrinctio. Scda secus. Tertia ptextu / hec extricta est ex quadã extrauagã. cle. q̃ olim incipiebat vt petitiõi: nõ distinguebat / sed tenebat indistincte φ nõ expirabat gratia. Contrariũ tenebat indistincte Urbanus in sua extrauagã. q̃ olim incipiebat: significasti: Bonifaci⁹ distinguẽdo cõcordat eos. t ex hijs que no. per Host. s. de procu. c. fi. t per Abbatẽ. s. de elec. ondũ. sm Spec. tit. de iure emphi. §. t tenet beneficia t sic ipsum beneficiũ quandoq concediтur. vt hic t per cõsequens eius fruct⁹. s. de cõsti. causam. quandoq soli fructus. J. eo. si propter φ intelligas sane de beneficijs in quib⁹ quis habet ius in re: qꝛ secus si ad rẽ: tempore sue promotionis: nã post alia non habebit. vt. J. de prebẽd. quodã. Retinere als de iure cõi vacabant adepto vltimo beneficio incõpatibili. s. de prebẽd. de multa: secus si esset cõpatibile. vt. J. eo. gratia. t scias papã hic facere ex potestate soluta: als act⁹ legitim sicut iste diem nõ recipiũt neq cõditionẽ. s. q. aij. quẽpio: vnde solus papa ad tẽpus t sub conditione t ante vacationẽ dat beneficia. vij. q. s. pastoralis: t in iure. s. alleg. ¶ Jtẽ non crederem expirare hanc gratiã / si fine aliqua de hijs adiectionibus positis in textu esset cõcessa / sicut in simili casu licentia simpliciter cõcessa p mortẽ concedẽtis non expirat. s. de cle. nõ re. c. vlt. s. de procu. c. vlt. ratio est in premissis: qꝛ gratiã de se oporte t esse mansurã. de pbẽ. si cui: t idem in hijs que expectãt ad forũ anime propter salutem animarum: sicut potestas penitentiarij pape. de quo per Host. s. de resti. in integ. cum ex literis. ar. s. de bap. maiores ea eñ que sunt contentiose iurisditionis expirarent per mortẽ re integra sicut potestas vicarij vel delegati: ex quo dic: vt le. t no. s. de off. deleg. licet vndiq in fi. Extinguitur: t est ratio: qꝛ voluntas ex sola persona dependẽs mortua persona t ipsum suũ esse corporale moritur. vt. s. de cele. missa. c. in quadã nec ob. l. que vult φ si alicui relinquat vsusfructus φdiu titius erit furiosus titio mortuo vsusfructus nõ expirat. C. de vsufru. ambiguitatẽ: quia hic odiosum illud fauorabile: vel hic reuocatio semper dependebat a voluntate concedentis: sed furorẽ facere cessare nõ: t ideo secus ibi: qꝛ hic dicẽdo donec velim intelligitur dicere donec moriatur. Secus secunda pars sedis beneplacitũ ecclesia: papatus: t quelibet dignitas: semper sunt: licet regẽtes tales sint corruptibiles: ecclesia eñ nõ potest esse nulla. xxij. q. s. pudenda. vij. q. s. liberti: qꝛ t canonici mortui t eisdẽ subrogati eadẽ ecclesia faciũt. vij. q. s. sicut vir. vbi de hoc. Pretextu. Tertia ps canonice: qꝛ nullũ ius tribuit sed antiquũ cõfirmat. s. de elec. ondũ. ij. in fi. restringi ergo electus in episcopum impetrans dilationẽ consecrationis non potest retinere vltra debitũ tẽpus de consecrandis episcopis priora beneficia. ar. s. de consang. t affi. φ dilectio sic Jnnoc. s. de preben. de multa. secus si propter infirmitatẽ differtur ipsa pͦsecratio. vt no. ipse Jnnoc. s. de cõce. preben. quia diuersitatem.

Additio. c. si gratiose. hic habes glo. φ papa sub conditione t ad tempus potest concedere beneficia t prelaturas. ex quibus no. φ potest alterare naturã beneficiorũ. vt dicit Panor. in. c. significasti. de electio. extra. Uide de hoc glo. sing. in cle. qꝛ contingit in verbo. apostolice. de religio. do. vbi dicitur φ solus papa potest alterare vsum illorũ que per fideles donata sunt: vel relicta. ita etiã dicit fely. in. c. cũ accessissent. de consti. extra Blasius Auriolus doctor.

Additio. c. Si gratiose. hic tractatur de voluntate sedis apostolice q̃ est perpetua. Uide. l. iurisperitos. ff. de excusa. tuto. t. l. vbi finita. in pan. ff. de [illegible] t rationi. vbi no. φ officiari⁹ creatus per principẽ φdiu sue placuerit voluntati; censetur perpetuus. Auriolus doctor Tolosanus.

Susceptum. Primo de vnico impetrante. Secũdo de duob⁹. Secũda ibi si duo. Hoc sumptũ est ex hijs que no. per Host. s. de offi. dele. ex parte. i. Apostolica. qꝛ secus si a legato vel a quouis alio ordinario q̃ nõ possunt sic cõmittere. vt. J. de offi. dele. deliberatione. §. prohibem⁹. Humanis. hic proprie abesse dicit: sed largo modo t improprie quomodocunq absit. vt. J. de offi. dele. si delegatus. Sed per mortẽ. qꝛ hic fit stricta interpretatio maxime ne recedat ab intentione proferẽtis. s. eo. super literis in fi. ff. de le. iij. l. nõ aliter. secus est in fauorabilibus. t ideo matre instituẽte filiũ sub hac cõditione si emancipet a patre: patre ante emãcipationẽ mortuo nihilominus valet institutio C. de insti. t substitu. l. si mater. vnde ibi potius

respicitur effectus ꝙ factū:quia fauorabile hic secus:q: odiosum:⁊ sic nota ꝙ sibi prouidēs in vno casu si ali⁹ emersent in nullo sibi prouidit Mādantis.in rescriptis ⁊ priuilegijs potissime consideranda est intentio mandātis.ꝫ.de offi. deleg.super eo.⁊.ꝫ.de verbo.sig.intelligētia.Si duo.Secūda pars.nō morte ⁊ sic renūciās vel trāslatus quātū ad ecclesiā a qua recedit fingitur mortuus.tñ perfictionē iuris veritas nō deletur/nec confundetur.C.de iure.doc.l.in rebus.in solis eñ casibus in iure expressis fit mortis naturalis ⁊ ciuilis equiparatio:⁊ in alijs nō. de quo dic.vt nota.xvi.q.i.placuit.vnde aliud est cedere ⁊ aliud decedere ex quo videtur ꝙ emphiteota per mortē ciuilē non habeat soluere acapitū puta si religionē ingrediatur:sed contra.xix.q.vi.si qua mulier.Itē nota ꝙ primum inutile non prestat impedimentū.secūdo ⁊ impedimētū ꝙ nullū est preiudicare nō potest.vt ꝫ.de regu.iur.non prestat.

Additio. c.Susceptū.Hic Philip.frāncus dicit ꝙ posterior īpetrans exprimēs verū modū vaccationis prefert priori impetrāti exprimēti falsum modū etiā si habeat clausulā generalē.⁊ alio quouismodo ⁊ ex quacūqꝫ psona vacet.de qua clausula generali Uide fran.in.c.si propter.ꝫ.e.ti.⁊ lapū allega. lxxxix.Et vide Ludo.Roma.cōsil.cccxlij.dicentem ꝙ ex psona eiusdē nō potest contingere duplex vaccatio vni⁹ beneficij.nam si vaccauit ꝑ resignationē non potest postea vaccare ꝑ eiusdem obitū.Et in eo.cōsi.dicit ꝙ vaccatio beneficij per se stare potest:licet non prouideat alicui de ipo.quia est actus separatus a prouisione.Blasius Aurioli doctor.

Gratia.Primo gratie confirmatio.Secūdo ei⁹ moderatio.Secūda.Utrūqꝫ.Hoc sumptū est ex hijs que no.ꝫ.eo.si proponēte:et est duplex eius ratio.Prima ne iusta ignorantia puniatur.Itē quia primū beneficiū nō est acquisitum ante ratihabitionē.vt.ꝫ.de prebē.si tibi. Beneficio.beneficiū est nomē generale ⁊ cōtinet sub eius nomine prebendas.vt.ꝫ.de prebē. pro illorū:⁊ de verbo.sig.tua.stricte potest dici beneficiū vbi sunt distincte prebende/sed ꝑbenda vbi non est distinctio.ꝫ.de cōces.preben.ex parte.⁊ hoc.ꝫ.q.iij.si quis prebendas.Utrūqꝫ. Secūda pars expone vtrūqꝫ.i.collatū a papa et ab episcopo simul.Nequeāt.nā plura beneficia non curata tenere que de consuetudine vel statuto residentiā non requirūt non est peccatum nec contra iura.ſm Innoc.qui hoc no.de conces.preben.cū iādudū:maxime si alterū nō sufficeret perse.vt no.Gofre.ꝫ.de cle.nō resi.c.iiij. per.c.conquerente.ad hoc facit ꝙ no.Host.de concef.preben.literas sed cōmuniter Host.tenet contra.vt patet in lectura sua in p̄calle.c. cū iādudū/ꝙ est verum vbi ambo essent in vna ecclesia:q: tunc nullo modo posset tenere vt in p̄calle.c.literas.⁊.c.cum nostris vbi plene per Inno.⁊ Host.⁊.ꝫ.de cōsu.c.ꝑ de hoc dic.vt i prima parte Specu.ti.delegato.ꝫ.restat.versu illud autē:⁊ in libello Gauffridi ti.an alicui possint plures prebende conferri.ꝫ.non potest qs de iure cōmuni.⁊ per Uincen.de preben.q: in tātū.Eligas.sic ꝙ extunc non poterit variare.ꝫ. de preben.quia intantū:et vt ecclesiasti.bene. vt nostrum:de iure patro.cum aute.⁊.ꝫ.de reg. iur.ꝙ semel.nisi errasset in facto pro eo:q: alij debebatur vel non credebat sub forma.ꝫ.de prebēn.si beneficia:de quo dic per Inno.⁊ Host.ꝫ. de offi.deleg.in literis.de re iudi.de cetero.⁊ idē est in casu contrario si procurator presens in curia ignorātē me obtinuisse beneficium per episcopū impetrauerit beneficiū a papa:quia eligere potero ar.huius decretalis.

Additio c.Gratia glo.hic in verbo.de iure teneri.est sing.ſm Phil. fran.hic in eo ꝙ per collationē ecclesie principalis cēsentur collate omnes ecclesie illi vnite vel annexe:licet de vnitis vꝰ annexis nulla fiat mentio.ita tenet Jo.an.in.c.super eo.ꝫ.de ꝑb. ⁊ no.in.c.cū in illis.In prin.eo.tit.Uide Bal. in.c.quidem.in prin.de capita.qui curi.vendi. in vsibus feu.⁊ no.per doctor.in.c.cū ad sedem de resti.spolia.extra.in materia annexorū per tinētiarū.Blasi⁹ auriolus doctor tolosanus.

Additio.c.Gratia.nota hūc tex.ꝙ probabilis ignorātia in beneficialibus excusat a vicio surreptionis:ideo dicit hic Lapus ꝙ si dn̄s impetret beneficium eo tēpore quo constituto procuratori suo ad impetrādū facta fuerit de alio bñficio collatio gr̄a dn̄i nō est surreptitia licet non fecerit in ea mentionē de beneficio procuratori suo eius nomine collato.ꝙ est verū quando ille procurator fuit generaliter constitutus ad impetrandam sec⁹ si specialiter ad certū beneficiū ar.eo.que no.in.c.si tibi absenti.⁊.c.Quis.lo.ꝫ.ꝫ.de pieb.⁊ cle.causam.de electio.⁊.c.in nostra.de rescrip.extra.q: dominus nō fuit certificatus de collatione facta procuratori:ideo nō potuit de illo beneficio facere mētionē i gratia sua.do.Geminia.hic:⁊ Philip.francus post eū dicit illud esse veruz ꝙ gratia nō est surreptitia ⁊ ignorātia domini excusat quādo procurator nō potuit certificare dominū propter breuitatē temporis.aꝉs secus.Ex quibus elicitur ꝙ si mihi sit Rome per papam die lune facta collatio vnius beneficij: ⁊ die Jouis per legatū in francia sit mihi prouisum de alio beneficio in qua prouisione nō feci mentionē de primo.gratia prima nō est surreptitia:q: propter breuitatē temporis nō potui die Jouis esse certificatus.an die lune papa Rome mihi prouiderit de primo.ideo illa ignorātia me excusat.Blasius Aurioli doctor.

Quamuis Restitutio/ restrictio.Secunda.Nō tamen.Hec sumpta est ex hijs q̄ no. xij.q.ij.Nos sanctorū:⁊.c.iuratos.⁊ ꝫ.de elec:q: diligentia:⁊ est eius ratio ne beneficia concedantur in alteri⁹ lesionē.Restituatur.concedēdo sibi nouū ius et de nouo/secus

solū antiquum sibi redderet: q: tunc ad vni-
uersum statū quo prius erat debebat restitui/
: non ob. ij. q. iij. §. notandū in fi. ff. de mi. q si
minor. §. restitutio. c. ff. de lib. c post. l. filio quē
liūqd ergo lato patrono episcopus pōt resti
tuere rectorē depositū/dic q si petat se restitui
: vigore iustitie: q: sententia non tenuit c. j. x.
es appellauit potest restitui per episcopū. s.
e re. iud. c. cū Bertoldus: si ex gratia ad benē
ciū non potest nisi per papā. ar. huius. c. si ad
ordines c est simpliciter c verbaliter depositus
per episcopū restitui potest. s. de iudi. at si cle
ricus plene per Petrū de Sapire et Abbatem
est solēniter degradatus nō potest nisi p pa-
pā: c sic distinguitur. ij. q. vj. ideo. xj. q. iij. eps. c
de cle. ex. mi. clerici: et sic no. q restitutio q fit ex
mera iusticia est plenissima: vt in legib⁹. hic in
contrariū alleg. c in. c. cū Bertoldus: c idē in il-
la que fit ex mera misericordia maxime diuina
vt. l. vi. ferrū. illa autē que fit ex mera gratia re-
stringitur: quia debet fieri sine preiuditio iuris
alicuius vt hic.

Si eo. Primo impetrantis defect⁹. Secūdo quo ad quedam effe-
ctus. Secūda Beneficiū. Hec sumpta
est ex hijs q no. s. eo. c. cāte. et de elec. du-
dū. in. j. c est eius ratio: q: tēpus date est cōmu-
niter in rescriptis spectandū. vt. j. apparet. Cū
cura. et sic impedimētū defect⁹ nō corrūpit to-
taliter gratiā/secus de impedimēto negligētie
vbi est maius vitiū: sic non ob. j. de preben. si cle-
ricus: q: in defectib⁹ c non in vitijs cōsueuit di-
spensari. s. de postu. p. c. fi. c intellige hoc si pri-
mo vaccauerit beneficiū sine cura als si vacca-
uit beneficiū cum cura illud amitteret c percō-
sequens illud etiā sine cura: c si duo vnū cū cura
c aliud sine cura vaccarent insimul c nō esset in
litera adiecta clausula motu proprio sic intel-
ligitur hoc. p. c. j. de prebē. si plurib⁹. als huic nō
staret. sed cōtra. j. de prebē. ei cui. dic vt ibi. Be-
neficium. secūda pars. sine causa. i. q: vtile se-
parabile est ab inutili nō viciatur per ipsum vt
hic: secus si ābo essent omnino iseparabilia. vt
s. de elec. massana. Sufficientē. s. vij. annorum
cū talis possit ordinari in clericum. xxviij. di. de
hijs. c licet hoc sit verū quo ad simplicia benefi
cia/non tamen quo ad canonias q nedū chori
seruitiū immo etiā consilij maturitatē quo ad-
ea que in. c. tractantur requirūt: c ideo in tali-
bus etas discretionis. s. quatuordecim annorū
requirit. s. de eta. c quali. or. c. ij. c. iij. c no. Host.
s. de preben. super inordinata: c in sum. de pben.
§. cui: nec ob. j. de elec. ex eo. q: ibi cum illo pupil-
lo fuerat dispensatū: c recitat tm̄ factum. Licit
te. id dicimus posse q licite possumus. s. de vo-
to. magne. circa fi. ar. xxij. q. ij. faciat homo.

Additio. c. Si eo tēpore. Uide Panor. in. c. ceterū. extra. e. ti. vbi dicit
illum tex. esse sing. ad hoc q si rescriptū cōtinet
plures gratias surreptio circa vnam nō viciat
aliā. Et vide Oldra. cōsi. cccxx. cccxxxi. cccxxxij.
q sic pūma f etas in rescripto censetur dispen-
satum super defectu etatis. c idē in alijs defecti
bus scz illegitimitatis c alijs. vt dicit Alex. in. l.
quidam cōsulebāt. ff. de re iudica. et fely. in. c. cū
vicesimū. de offi. dele. extra. Blasius Aurio-
lus doctor Tolosanus. Adde ad hoc q dicit sur
reptionē in vna parte gratie nōviciare aliā ve-
rum esse quando sunt capita separabilia. secus
quando vnū sumit virtutem ab alio: vt q: in te-
stamento potest fieri donatio. ita dicit glo. et
ibi Bar. in. l. heredes palā. §. fi. ff. de testa. c in. l.
assignare. ff. de assigna. liber. Cyn⁹. in. l. cū anti
quitas. C. de testa. c ibi Angel. tamen q: dona-
tio capit virtutē a testamēto: reuocato testa-
mento censetur reuocata donatio in eo facta:
q: illa nō impedit mutationē testamēti. Bal.
Angel. c Imol. in. d. l. heredes palā. §. fi. Bar. c
Alex. in. l. stipulatio hoc modo. ff. de ver. oblig.
Paul. de Castro. cōsil. cxluij. dicit legata c fidei-
cōmissa manere. Oldra. cōsil. x. dicit q si dona-
tio sit pura nō reuocatur si conditionalis sic. de
hoc. Uide. l. ex sententia. ff. de testa. tut. c. l. post
legatū. §. qui mortis. ff. de his quib. vt indig. gl.
l. etiam matris. ff. de inoffi. testa. Barbatiā. in
d. §. fi. l. heredes. Blasius Auriolus.

Si propter. Concessio. Declaratio. Secunda ibi
intentionis. Hec sumpta est. s. vt ecc.
be. vt nostrū: et ibi p Inn. c Host. Per-
soluenda. In generali tamē mandato: vel etiā
rescripto apostolico contra clericos destinato
non cōprehēduntur exempti nisi de eis fiat mē-
tio specialis. s. e. c. cū ordinem. de off. or. graue. de
priuil. ex parte. legat⁹ tamen de latere sol⁹ pos-
set contra talē procedere. j. de verb. sig. veniēs.
in prin. Fructus. in hoc casu poterūt dari bene-
ficia fm̄ tēpus de quo no. in preallē. c. tua. s. de
verbo. sig. per Host. secus si nō fruct⁹ tātū: sed
potius ipsa beneficia essent collata. s. eo. si gra
tiose. vbi de hoc. Beneficiorū. i. dignitatum vel
aliorū beneficiorum cū cura: q: hoc verbū in pri
uilegijs positū large accipit. vt. s. de verbo. sig.
c. tua. c. s. eo. gratia: sed in rescriptis positū ac-
cipitur stricte. vt. j. de prebē. Quis. in primo c. s.
eo. c. sic fic fm̄ cōditionē materie in qua ponū-
tur accipiuntur sermones: c hoc faciunt fauor
c odiū. j. de reg. iur. odia: de hoc no. j. de sen. exc.
si ciuitas: c Itelligūtur hic fructus si suppetant
eorū hominib⁹ quo ad necessaria cōuētus c alio
rum seruitorū. j. de offi. or. presenti. nec cōprehē
det hec gratia beneficia creditoribus obligata
vel grauibus debitis onerata. s. de decim. sug-
gestū. Anni. Ann⁹ naturalis cōtinet. ccc. c. lxv.
dies. de cōse. di. ij. quadragesima/vsualis cū in-
cipit a prima die Januarij vsq ad vltimā diem
decēbris inclusiue de hoc no. s. de verbo. sig. que
sunt. lxxvj. di. p totū. Uaccabunt. incipiet ergo
annus a tēpore vaccationis: q: tunc tēporis so
luta est ecclesia a lege plati: sicut c optinet hec
gratia siue vaccet morte: resignatione: deposi
tione cessione: siue promotione: q: fm̄ verita
tem semper vaccare dicitur. vij. q. j. Q periculo-
sum. nec ob. j. de re. pmu. licet. quia speciale est

in illo casu:et voluntas principis fuit ꝙ equitas vinceret rigorẽ.ist. de iure natu.§.ꝙ principi.C. de iud.placuit.Concedamus hanc gratiã videt posse facere et legat⁹ cum non sit casus specialiter reseruat⁹ papę.ij.q.v.ꝙ de causa.et no.de hoc in prima pte Speculi.ti.de legatis.§.nec ostedẽ dñ.i vsu.legãtis igr.Sed iferiores eo hoc nõ poterũt ita generaliter.sed de vno vel duob⁹ bñficus bene ante collationẽ cũ capitulo suo.vt le. et no.š.vt ecc.benẽ.vt nostrũ.Intentionis.secũda pars.Persone et no.ꝙ expectãtes futurã prebendã habebũt istam expectare:nõ ob.hac gratia que nõ afficit ipsum beneficiũ sed fruct⁹ dũtaxat.vt supradictũ est:maxime cũ fiat sine alterius preiudicio vt hic dicit.vñ fabrica optinẽte primũ annũ impetrans nõ habebit nisi quatuor cũ quinquennũ sit gratia cõcessa:et hec litera dicat vacabũt.in tua dioc.cum ibi tamen fabrica esset consummata in nullo ledret hãc gratiã:qꝛ cessante causa et c.l.iij.di.§.verũ:et no. in.c.tua.de verbo.signifi.et hec sit ratio quare predicatores et minores nũꝙ vir volũt suas ecclesias perficere vt questus eorũ semper duret.et vendicat sibi locũ hec decre.per certũ numerũ in pb.distinctis.sec⁹ vbi nõ est numer⁹ nec distinctio vt.š.de preb.dilecto.nec in pẽsionib⁹ separatis a mẽsa bñficij q̃ proprie nõ intitulãtur.š. de proc.c.fi.in fi.xvj.q.j.possessiones.et.xij.q.ij. q̃cũqꝫ.imo mortuo pẽsionario statim ipsi mẽse cõsolidãtur ad instar vsufructus.ꝫ.de prebẽ. Quis.§.j.ar.insti.de vsufru.circa finẽ.nec in titulo patrimonij ad quẽ aliqs cleric⁹ est promot⁹: cũ eius vitã nõ excedat:nec remanet titul⁹ immo post mortẽ transmittit ad proximiores generis vt.š.de testa.qꝛ nos.de hoc.š.de preben. tuis.et.š.e.postulasti.nec in ecclesijs comẽdatꝫ durante cõmenda cũ tunc nõ dicant vacare.š. de elec.nemo.Generetur.quin habeant primũ annũ vt supra dictũ est et innuit hec litera:qꝛ si post poneret hoc nõ fieret sine preiudicio:qꝛ alś nõ poterãt esse iudices.ꝫ.de offi.dele.si sup gra: precedat fabricã alś posset impediri effect⁹ gre scꝫ si in quinto ãno interim vacaret beneficiũ:et ecclesia tũc etiã primũ ãnũ iterim obtingret:et ideo exponenduz est hic preiudiciũ generet quo ad totalẽ extinctionẽ:sed quo ad dilationẽ bene:qꝛ ꝙ differtur nõ aufert.ꝫ.de preb.c.ꝫ.ꝫm Jo. an.cõtrariũ videt tenere Guido.vt.š.dictũ est.

Additio. c.Si propter.ibi.in tex.vel alteri vsui seu cuicũqꝫ singulari psone de speciali cõsuetudine et c.pone casum:vt dicit.Collectari⁹.in.c.cũ inter vestrũ.col.iij.de verb.sig.extra quando de consuetudine ecclesie vel diocesis fruct⁹ beneficij primi anni explicari debent pro anima canonici vel beneficiati defuncti.qm̃ illi consuetudini per rescriptũ vel priuilegiũ papa nõ intẽdit derogare nisi dicat expresse.vt hic.sed si duo vel plures moriantur eodem anno.aliqui dicunt ꝙ vnus annus oibus cedit.Alij ꝙ secũdo moriẽs habet integrũ aliũ annũ ne frustretur quomodo consuetudinis.sꝫ veri⁹ est ꝙ primo moriens habet fruct⁹ illi⁹ ãni integri et alij morientes infra illũ annum nihil habebunt:qꝛ postꝙ fructus illius anni sunt applicati primo non possunt alteri applicari per istum tex.et ita tenet.Collectar.i.d.c.cũ.Inter. vbi dicit ꝙ fuit declaratũ p Jo.papã.ꝙ si fruct⁹ primi anni sint reseruati camere apostolice et beneficiũ vacat sepies in anno ipsa camera nõ habebit nisi fructus vnius ãni.Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

Statutum. Primo ponitur prefatio circa factum delegatorum.Secũdo subijcitur de personis eorum.Tertio de locis.Quarto de litigatoribus eiusdem diocesis.Quinto de litigatoribus diuersarũ diocesum.Sexto de processibus seu subdelegationibus delegatorũ.Septimo de salario iudicũ.Octauo de salario assessorum.Nono de salario notariorũ.Decimo de expensis testium.vndecimo concucludit ex premissis.Secunda.Sancimus igitur.Tertia Nec audiãtur.Quarta.Cum vero.quinta.Cũ autem.Sexta.In nullo.Septima.Insuper. Octaua.Assessorem.nona.Notariũ.x.proferẽdo.xj.Quidquid autem.Hec sumpta est ex illo statuto de quo fit mentio hic in prin.ꝙ incipit. š.eo.nõnulli.Nota.i.damnum pena reformãdum.nota.non debere imputari inconstantie prelati si mutet ꝙ fecit ꝙ viderit expedire.vt.š. de in integ.resti.cum ex literis.Sancimus.secunda pars.Dignitate.hoc tamen non corrigitur.vt.š.de offi.delega.cum vicesimum quasi istos in dignitate positos oportet esse.xxv.annorum de iure.š.de elec.cum in cunctis.non tamen illos qui assequentur simplices Canonicatus.imo i istis põt adhuc dicta decre.saluari:et sic est ar.ꝙ archid.Cluniacẽs.qui cognoscit ibi de causis matrimonialibus et similibus.vel archid.monasterij fuxẽs.cum tales sint in dignitate.š.eo.ad aures.et prior qui ibi per electionẽ creatur et sic est in dignitate.š.de preben.nisi:ꝙ tales possint impetrari iudices ar.š.de priuil. cum olim.ij.et ibi est tamen alia ratio vt no.ibi gl.Personat⁹ et dignitas idẽ supponũt nisi aliter ꝫm loci cõsuetudinẽ differentia sit inter eos de quo per Innocen.š.de preben.de multa: de elec.vt circa.Canonicis quantumcunqꝫ sit pars p ecclesia:qꝛ iura adaptãt ad ea q̃ frequẽtius accidũt.š.vt lite non contest.qm̃.in prin.et hoc intelligo etiam de regularibus vt sunt Tolosani: quia tales magis proprie dicuntur canonici a canon quod est regula.xij.q.ij.ecce ego sum.sub quorum nomine saltim in hoc casu possunt intelligi monachi ecclesie cathedralis sicut cantuarienses et vigornienses de quibus supra de noui.operis.nunciatio.cum ex iniuncto.et de elec.innotuit:quia in hoc casu magis attenditur dignitas ꝙ psona vt ille ceteros antecedat quẽ labor prolixior et stipẽdia meliora fecerit antecre.vt.C.de offi.mag.of.l.nemo.facit ad hoc ꝙ le.et no.xvj.q.vij.i noua.vbi tꝫ Hug.ꝙ monachus põt esse archid.in ecclesia canonicorum: quid de monachis sancte quitterie educẽs.q̃ est

vnica cathedrali ⁊ monachi occaūtūci in simul eligunt vt habet simile. s. ne se. va. c. j. distiguit vt no. ibi in gl. de alijs canonicis vel monachis non est dubiū ꝙ omnes excludūtur: vt hic a cōtrario nisi creētur priores ꝑ electionem: vt. s. de sta. mo. c. ij. de preben. nisi in fi. vel nisi papa eis ex certa scientia hoc cōmitteret. vt. j. de priuil. cū olim. vł nisi aliqua prouincia esset āte istā decre. contrariū vsitatū. quia vsus vel cōsuetudo non videtur sublata per hoc statutū: cū illa sint facti. s. de cōsti. licet. similis questio no. j. de cle. cōiug. Et licet propter hanc rationē aliq̄ tales ad huc impetrētur in iudices: cōtrariū huiꝰ credo: q̄ contra mentē huius cōstitutiōis videt̄: et ideo nō tenet: vt credo. vt. j. e. in fi. et si tempore date quis existens canonicꝰ postea esse desierit credere ipsum posse procedere cum distinctione tñ illiꝰ. c. s. de renū. post translationē. in fi. non tamē ecōtra puta si tēpore date nō erat canonicus sed postea incipit esse: q̄ initiuz in talibꝰ est expectandū ⁊ tēpus cōmissionis seu date. s. eo. c. cāte. ⁊ c. si eo. ⁊ si dimissa canonia remaneret secularis vel efficeretur monachꝰ credo ꝙ remaneat iudex: q̄ scientia ⁊ discretio pro quibꝰ presumebatur remanet cum ꝑsona. ar. pall. c. post translationē. hoc tamē. c. nō habet locū in executoribus gratiarū: vel sentētiarū in quibꝰ inferiores quotidie dātur: q̄ in illis nō cadit in directe iurisditio nec aliquis in cognoscendo presigit ordo. vt no. Innoc. s. de cōcess. preb. ex parte: conseruator tamē: q̄ in citando ⁊ alijs quasi seruat ordinem aliqualē seruabit constitutionem positā. j. de of. dele. hanc cōstitutionē: sed quid si corā talibus executoribus gratiarū que als non poterant esse iudices oritur contentio super aliquo articulo requirēte cause cognitionē: videtur ꝙ saltim incidenter possit de eo cognoscere ⁊ si principalis nō posset vt. s. de in integ. resti. causam. C. de iudi. quocūq̄ ar. cōtra. j. eo. in fi. de ordi. cogni. tua. ¶ Item hec decre. restrigit. delegatos se. ap. ad has ꝑsonas tātū. ⁊ ꝯcedit a cōtrario sēsu ordinarijs posse delegare alijs de presump. nōne: nec credas auditores sacri palacij sub hac regula astringi cū veriꝰ sint ordinarij q̄ delegati. ar. j. eo. §. in nullo. ⁊ no. i prima ꝑte. Spe. ti. de of. or. §. j. ṽsu q̄d de auditoribus. de officiali q̄ habet idē consistoriū cū episcopo nō est dubiū quin sit capax iurisditionis. s. de off. dele. insinuāte. ar. j. de ap. roma. in pri. cause summariā cognitionē alicuius articuli vł merā executionē alijs poterit cōmittere: q̄ talis potius est auditor q̄ iudex sic no. Host. s. de off. dele. super questionū. §. porro. licet Gaufridus inter articulos nō habētes cause cognitionē qui poterūt alijs cōmitti. vt. s. ⁊ alios q̄ non poterunt cōmitti faciat differentiā: q̄ sic assumet partes iudicis: sed primū verius ſm Gui. ⁊ idem si vicecancellarius ex certa scientia partibus non contradicentibus alijs personis q̄ suprapositis causam cōmitteret. ar. s. de off. deleg. cū olim. Apostolica. ergo secus in inferioribus vt. s. Legatorū cuiuscūq̄ generis. q̄ genera sunt tria. vt. j. de off. deleg. officij. Nec audiantur. tertia pars. no. ꝙ non prohibetur ꝯmissio persone in loco minus competenti constitute: sed audientia vel auditio ⁊ idē abbas foren. vel canonicus magalon. poterit in ciuitate vel in montepessulano cognoscere: sicut ⁊ contra ciuitaten. in forensi als competenti. sic intellige. §. j. eo. in nullo. Ciuitatibus q̄ tūcūq̄ personis: literatis careat: quia non potest esse quin aliqua loca. Insignia sint vicina sicut est Magalone: vide ſm Inno. ⁊ Host. qui hoc no. s. e. presenti. Insignibus. ꝙ relinquitur arbitrio iudicis q̄ poterit super hoc pronunciare. s. eo. super literis. in fi. contentione orta super hoc inter iudices ⁊ partes recurretur ad vulgi opinionē. ff. de sup. le. l. labeo. de spon. ex literis. ⁊ si adhuc sopiri nō poterit recurretur ad arbitriuin boni viri iudicis. scz ordinarij ecclesiastici. scz illius loci q̄ per literas suas perhibeat testimoniū iudici delegato de idoneitate vel nō idoneitate. ff. de ṽb. obli. cōtinuus. §. cū ita. vbi autez delegatus nō se redit aduersariū contra partem: satis eiꝰ diffinitioni hn̄t super tali ydoneitate vel alijs similibus partes stare. ar. prealle. c. super hijs in fi. ¶ Item si esset causa ecclesiastica nō sufficit copia aduocatorū legistarum. vt. s. de consan. ⁊ affi. c. j. secus. si esset mixta. s. de no. op. nū. c. j. ⁊ debent esse incole vel als cōmorantes. ibi: q̄ si iudex vellet eos illo ducere nō sufficeret partibꝰ quia cū maioribus expensis haberi oporteret: ⁊ in hoc pars grauaretur ar. s. eo. dispendia: ⁊ sufficit ꝙ ita scriptū sit. xix. di. in memoriam. de hoc in secunda parte. Spe. de citatione. §. j. versu. quid si locus.

¶ Cum vero. quarta pars. Seu dioc. no. sen. q̄ non refert an sint ambo de ciuitate vel dioc. vel vnus de ciuitate et alter de dioc. ⁊ ideo causa in vna commissa poterit in alia tractari. nec ob. decre. rodulphus. s. eo. quia secus de personis ⁊ secus de locis. ¶ Item quia illa litera non patiebatur. sed hec litera bene ꝙ probatur hic ⁊. j. in nullo. Actor ⁊ reus. ⁊ est sciendum ꝙ ratione beneficij sortitur quis forum. s. de fo. cōpe. postulasti ⁊. j. de tempo. or. cum nullus. ⁊ tot locis sortitur quis forum quot diocesibus est quis beneficiatus. s. eo. dilectus. i fi. ij. nisi forte abbas: vel alius religiosus sit q̄ in suo monasterio forsan sorciūtur forū. vel si morā trahant prioratibus ab eo dependentibus si illuc mutantur: vt j. de priuil. nolētes. ⁊ in preal. c. cum nullus. de quo per Host. ⁊ Inn. s. de priui. ex ore. de fo. cōp. ex parte. s. c. Dilectꝰ. ij. Extra ipsas. ex quo no. ꝙ impetratio extra ciuitatē eorū tenet: sed per exceptionē eliditur ar. s. de excep. cū olim. ꝙ est verū nisi fuerit de consensu partiū impetrantiū s. c. nōnulli: sz ꝙ nullo modo fiat est ar. j. eo. §. fi. Nō ꝯmittat. ⁊ sic no. regulā sz exceptioes sequūt̄ Nisi ṽsu. Ab ep̄o no. primā exceptionē: ⁊ ē rō: q̄ cū ep̄s sit pr̄ aiaꝝ cuiuslibet de dioc. xcv. di. esto. posset merito eiꝰ recusari subiectꝰ vt suspectꝰ. s. vt lite nō ꝯte. accedēs. Cōm secūda exceptio ⁊ est eiꝰ rō q̄ vix eēt aliq̄s de canōicis q̄n haberet

iudicē impetratū fauorabilē sibi per cōsequēs toti.capitulo licet contra hanc rationē sit.xij. q.ij.q̄ manumittitur.ſ.de testi..insup.cū si.⁊ est eadē ratio ī capitulo ⁊ ī alijs q̄ sequūtur.scilicet vniuersitate ⁊ ceteris. ¶ Item potest eē alia ratio.s.nimia eorū potētia q̄ merito pōt p alios abhorreri:vt.j.Uel nisi actor:⁊ hoc est verū et si ex culpa sua in hūc canonē incidat:qꝛ potius in talibus equitas iudicij q̄ culpa respicitur.ſ.de exce.cū inter.Merito.⁊ sic non sufficeret q̄libet metus Imo talis req̄ritur prout denotat verbū .j.positū:secur⁹ ⁊c. Et est alius casus q̄ licet non sit exceptus a iure stilus curie excipit.sicut in causa appella.emisisse sup causa matrimoniali que causa talis non communicatur nisi solis episcopis vt de consan.⁊ affini.licet contra ibi in fi.⁊ de restit.spo.literas vbi de hoc:t\~n de stilo curie cōmittit\~r solis epis ⁊ ideo sp applo emissa ab vno epo semp alij cōmittit\~r ⁊ extra ciuitatē ⁊ dio.ſm Guid.⁊ ita seruat curia.Unā dietā.conputandā a fine dioce.vbi est re⁹ vel vnde traxit originē.j.de sepul.cū q̄s.⁊.C.de prescrip.lōg.tēpo.l.vlt.q̄ iunuit verbū trahit\~r positū.ſ.co.nō nulli.lꝫ q̄ proprie q̄s a domicilio trahit\~r prout tenet hic Jo.An.de quo in secūda parte Spe.tit. de citatione circa prin.vbi dicit\~r q̄ si aliq̄d exp̄sse nō addicit\~r intelligit\~r de domicilio:⁊ intellige de dieta vulgari.ſ.co.nōnulli.vbi per glo.⁊ Inno. in iudicialib⁹ cōtinētur in dieta.xx.miliaria.ff. quis cautio.l.j.in cōtractib⁹ vero vt si promisistis mihi aliq̄d dare rome cōputātur quales potest facere diligēs hō.ff.de verb.ob.cōtinu⁹ ar. ff.de verb.sig.l.iij.de hoc dicet\~r.j.de elec.cupientes.⁊ de preben.presenti.tamen q̄tūcūq̄ actor sit remotus reus poterit eū reconuenire:qꝛ hoc fit fauore rei.quare in eius lesionē reuerti nō debet.C.de legib.l.q̄ fauore:⁊ no.Uincen.ſ.co.nō nulli.ar.cōtra.ſ.de mut.peti.c.fi.in fi.dic vt ibi: ⁊ no.q̄ si sint due vie vna breuis sꝫ mōtuosa ⁊ aspera/altera plana ⁊ longior.respicitur illa que magis est vsitata ⁊ cōsueta.l.di.sepe.⁊.ſ.de excep.olim.vbi p Host.Sed in duobus.de quorū primo dixit.ſ.co.ibi:vel nisi actor.de secūdo ibi. aut sui aduersarij.Teneatur nec valet si primo simpliciter impetrauit:⁊ postea hanc clausam obtinuerit:vt hic patet:nisi forte de nouo superuenisset timor de quo diuinare nō poterit ar.j. de elec.vt circa.in fine.⁊.c.nulli.⁊.ſ.vt ec.bene.vt nostrū.Saltim.ergo si alr q̄ per iuramentum possit fieri fides faciēda est:prout presupponit natura huius verbi saltim.nec credo audiēdum aduersarium si velit de contrario docere:nā talia quasi in animo consistūt.sed cur timor et similia non possunt alijs bene esse.no.ſ.de homi. significasti:⁊ de sententia excommu.si vero no. per Innoc.⁊ Abbatem.ſ.de renū.super hoc.Juramentum proprium.ergo iuramentū procur. ad hoc specialiter destinati nō sufficeret vt denotat hoc verbum propriū.⁊ ideo si per alium fieret non teneret vt denotat finis decretalis.j.c. in fi.simile le.⁊ no.j.de elec.vt circa:⁊.c.nulli:requiritur etiam q̄ hoc iuramētum prestetur ante omnem processum iudicis:vt hic patet:quia sine hoc iuramento vel alia probatione super hoc prestita non habet iudex potestatem procedendi.ar.ſ.co.pastoralis.in fi.⁊.c.cū in multis.⁊ de offi.dele.cum in iure.⁊ videtur q̄ in presentatione iudici de rescripto facienda etiā absente parte nec vocata habeat prestari cum ante omnem processum habeat fieri ⁊ iudici vt iudici nō vt parti:ad hoc vt iurisditio sibi cōpetat sicut est in illa nominatione que fit.ſ.co.cum in multis.ar.contra.ſ.de testi.in nomine domini.de sentē.excō.venerabilib⁹.Procedat.ergo non citabit ante cum citatio sit de processu. ſ.de offic.dele.pastoralis.de proba.quoniā.nec ob.litera sequēs quia factum recitat q\~n dicit si sic forte de facto contingerit licet nō deberet fieri ſm Guid.Partes:per hoc videtur solutum predictum contrarium.scilicet q̄ iuramentum debeat prestari in presentia partium:sed factum tangt.

¶ Cum autem quinta pars.Ciuitate.et si sit extra prouinciā dum tamen non distet vltima vnam dietam.nec ob.iij.q.vj.neminem:q̄ non habet locum in delegatis aplicis:sed in alijs inferioribus vt ibi no.⁊ dic vt in sum.Host.e.ti. §.que possunt obici versu.concesso.⁊c.Recuset. anteq̄ elegerit al's contra.ſ.de off.dele.cū olim Remotus.etiā per modicum.vt.ff.de verb.significa.l.iij.

¶ In Nullo.sexta pars.Predictorum.siue in sua dioce.impetrauerint iudices siue in tertia. Deputatus.non potest ergo vltra vnā dietam impetrari iudex ⁊ ibi accedere:cuius contrariū notabatur.ſ.co.cum olim:⁊ sic intelligitur q̄ dictū est.ſ.e.§.cū vero.super verbo extra ipas. Citet.partes ⁊ si citat⁹ nō veniat nullo iure punitur:qꝛ citatio taq̄ nulla notoria aliquo modo non artat citatum ar.c.j.j.codē.de quo dic vt.iij.q.ij.si episcopus:⁊ de accusa.veniens.⁊ q̄ nulla sit est notorium in iure:vt patet.j.codēꝫ. §.fi.⁊ ideo si excommunicatio a tali iudice in cōtumaciam ferretur nulla esset ipso iure tanq̄ cōtra intentionem delegantis lata.ſ.de preben. cum olim.de priuil.auctoritate.⁊ no.j.de sentē. excommunica.p̄scuti. Expressus.ex quo corrigitur eorum opinio que dicebat tacitum sufficere.ſ.co.nonnulli. Earundē ⁊ sic in purgatione facienda de loco ad locum vtriusq̄ cōsensus requiritur ar.ſ.de offi.orchid.ad hoc in fi.Nec alibi infra illas.q.d.in electione iudicis est cōmittere vbi voluerit in ciuitate vel diocesi si ciuitas sit/vel dioce.vt.ſ.Designatis nisi forte aliquem articulum:vt dictum est de conditione personarum iudicum.ſ.co.sancimus.

¶ In super.Septima pars.Puritate cōsciētie i.serenitate.Judiciū q̄dquid fit corā iudice:al's iudiciū multis modis accipit\~r qꝛ aliq\~n pro discretiōe:aliq\~n pro scia:aliq\~n pro deliberatione siue examīatiōe aliq\~n pro auctoritate sicut hic sumit\~r.ſ.e.dispēdia.§.re⁹ quoq̄.Mun⁹.i.obseq̄ū de differētia q̄ est inter donū ⁊ munus dic.vt no. de ma.cōtrac.cōtra interdit.ecclesie.c.quando

⁊ qualiter ⁊ a quo debeāt recipi sportule dic vt le.
⁊ no.s.de vi.⁊ ho.cleri.cū ab ol. Esculentū.i.co-
mestibile dictū ab esca. Poculentū.i.potabile
dictū a potu. Oblato no.ꝙ liberalitas offeren-
tis tollit suspitionē.xviij.di.de eulogijs.vbi de
hoc. Paucis.ꝙ relinquit̄ sue cōscientie.vt le.et
no.s.de sym.⁊ si questiōes. Propter causam.i.
propter vtilitatē cause:idē credo si ad hoc acce
dat consensus partiū cessante etiā vtilitate vt
s.c.proxi.⁊ tūc cōiter soluēt expēsas s.de rescri
ptio.accedētes.ex quo no.ꝓlatū ꝙ est Tolose cā
studij ⁊ extra domiciliū nō debere habere expē-
sas ratiōe cause sibi cōisse.ff.ex qui.ca.ma.l.nō
vere. Moderatas.i.mediocres.q2 nō minores:
nec maiores/nec nimis delicatas.vt.s.de dolo
⁊ contu.finē.⁊ de eo q.miti.in pos.cū venissent.
nec cōpensabuntur ille quas esset domi factur⁹
sicut nec eps visitās dū procurationē recipit de-
ducit.s.de symo.sicut ſm Jo.licet Host.nota-
uerit contrariū.s.de vi.⁊ ho.cle.cū ab omni.et
cōputant̄ expēse equorū et similiū.vt ibi. Dele-
gatus ordinarij ad vniuersitatē cāꝝ nō habe-
bit expēsas sicut nec delegat⁹ ad speciales cau-
sas haberet si eas ordinari⁹ malitiose cōmisisset
al's bene ſm ꝙ no.Jnn.in ꝑal.c.cū ab ol.verū-
tamen licet talis ordinarij delegat⁹ de hoc re-
ceperit has penas nō incurrit:q2 cū loquat̄ de de
legato pape nō extēditur ad alios de pe.di.s.pe
ne:de quo hic ꝑ Jo.An.de hoc dic.xxxvij.dist.de
quibusdā:⁊ i Spe.ti.de expēsis.§.vi. Quam ab
alio.fallit i teste quē procurat sola pars produ
centis licet pro vtraqꝫ parte testet̄.vt.j.de iud.
mulieres vbi de hoc. ¶ Itē fallit vbi altera pars
est pauꝑ ⁊ altera diues vt.j.seq.ſm Jo.an. No-
tabiliter.nota ergo ⁊ patēs debet esse pauper-
tas ad hoc ꝙ excuset.vt.s.de vsur.cū tu.s.de iu
reiur.cū tu.⁊ notabis hic vnū priuilegiū pauper
tatis de quo ⁊ alijs dic ꝑ Guid.xj.q.iij.pauper.

Additio. §.insuꝑ.gl.i verbo.moderatas.
hic dicit ꝙ delegat⁹ ab ordina-
rio ad vniuersitatē cāsarū nihil d3 recipe a par-
tib⁹ sicut nec ordinari⁹.qꝛ idē faciūt ꝯsistoriū et
ordinari⁹ d3 sibi prouidere. Ex quo p3 ꝙ epi de-
bēt vicarijs ⁊ officialib⁹ ac alijs officiarijs iusti-
ciā administrātib⁹ prouidere de salario ꝙ sala-
riū ab eis recte sumit̄.nā dicit Jo.de Anania.in
c.j.ne ꝑla.vice suas sub ānu.cēsu ꝯte.extra.ꝙ vi
carius epi recipiēdo salariū videt̄ locare operas
suas:qꝛ nō debet quis proprijs stipendijs mili-
tare.c.cū ex officij.de prescrip.extra.⁊ ideo asses-
sori dat̄ salariū.vt in.§.assessorē.j.eo.c.sic ⁊ ad-
uocat⁹ licite vēdit suū patrociniū ⁊ iurisperitus
suū cōsiliū.c.nō sane.xiiij.q.v. Sed eps nō debet
capere pecuniā ab officiali suo:qꝛ vt dicit Jo.de
Ana.vbi supra iurisdictio epalis seu illi⁹ exerci-
tium est quid spirituale ideo vēdi nō potest fa.
c.ij.de iudi.extra.⁊ recipiēdo pecuniā ab officia
li suo videtur vēdere iusticiā seu iurisdictionē.et
tendit in grauamen ⁊ subuersionē iudiciorū:qꝛ
officialis vt aliqd lucret̄ vltra pecuniā datā su-
periori per phas ⁊ nephas inducit̄ ad extorquē
dū pecuniā ⁊ modicā culpā facit grauē ⁊ sepe pu
niet bursā vbi ꝑsona est puniēda.⁊ ex hoc mul
te sententie iniuste ferent̄ ⁊ multa mala sequen
tur.per no.in.c.qm̄ in quib⁹.ne prela.vice.suas
⁊ dicit Jo.de Anania.in.c.qm̄ enormis.eo.ti.ꝙ
officiū sacerdotū non d3 exponi venale.hac de
causa statuit̄.vt nullus ordinet̄ absqꝫ titulo.c.
cū scdm apostolū.de ꝓbē.extra.est em̄ quodā-
modo impossibile ꝙ sit regimē bonū illius q ꝑ
pecuniā aliqd acquirit.c.principat⁹.j.q.j.⁊ ra-
tio reddit̄ in litera illi⁹.c.qm̄ enormis.qꝛ ēptor
nō cōsiderat eterna ꝓmia sed terrena. Unde h3
locū illud ꝙ dicit̄ Jo.iij.ꝙ natū est ex spū spirit⁹
est ⁊ ꝙ natū est ex carne caro est.fa.no.in.l.ꝙ si
nolit.§.mācipia.ff.de edili.edic. Et faciūt isti q
currūt ad fun⁹ diuitis vsurarij.⁊ vilipēdūt fun⁹
pauperis. Uide de hac ēptione officiorū in auc.
vt iudi.sine quoquo suffrag.fi.colla.ij.⁊ quāta
mala inde prouenīūt ibi inuenies. Blasi⁹ An.
¶ Accessorē. Tertia pars.accessor est ille qui iu-
dicādi potestatem hñs sibi associauit.vt sibi in
cā assideat:vel assistat et ad cām recte decidēdā
istituat:vt.C.de asses.l.j.ſm Gui. Cōsciētie re-
linquat per hoc patet ꝙ pars non potest super
hoc cōqueri de iudice cū hoc sue consciētie relin-
quat̄ sic.s.de symo.ꝑ tuas.s3 Joā.An. Proprio
ergo nō de bonis ecclesie.ſm Guid.licet Host.
cōtra.s.de prebē.de multa.ꝑ.c.s.de fideius.per-
uenit.qꝛ talis canonic⁹ fruct⁹ suos facit de quo
per Gar.s.de re.ecc.alie.vel nō alie.hoc cōsul-
tissimo:facit.s.de testa.reqsisti.⁊ depositi:gra-
uis:sed per Guid.s.de ap.reprehensibilis:⁊ di-
cetur.j.de re.iur.delictū. Indigeat.vel qꝛ igno-
rat scientiā:vel qꝛ al's est negocijs grauibus oc-
occupatus.s.de donatio.apꝑce.xxj.di.i prin.
de quo hic ꝑ Guid. Cōiter ⁊ si delegat⁹ moriat̄ vl
partes cōcordēt de cā nihilomin⁹ assessor sala-
riū statutū habebit.vel si totū habuit nō resti-
tuit.ff.de of.asses.l.diē functo ſm Jo.An. Pro
iudici exponat illū quē sibi videbit̄ ſm Jnn.dū tñ
nō appareat alicui parti suspect⁹ de quo vt no.
de of.dele.suꝑ qstionū.§.ij.vbi de hoc.⁊ hoc verꝝ
est nisi alia sit multū pauꝑ ⁊ altera diues:⁊ si di
ues vult de toto salario prouidere prouideat iu
dex vel remittat negotiū ad suꝑiorē ⁊ se excuset
s.e.si qñ.ſm Gui. ¶ Notariū.nona ps. Sala-
rio.de salario istoꝝ dic prout dictū est.s.de sala
rio accessoꝝ s3 gui. Oīm.qꝛ iudex d3 videre quā
tū recipiat notari⁹ de qcunqꝫ scriptura q fit corā
se.de quo dic plene i Spe.ti.de salarijs.§.de pro
curatorib⁹.versu qd erit de tabellionib⁹ ⁊c. Re
stitutionē.de quo.xiiij.q.v.nō sane.⁊ ꝑ Jnno.⁊
Host.s.de imu.ec.in.c.plerisqꝫ. Remissionē ali
restitutionē sed post restitutionē dare poterit
ps iudici ex quo h3 pecuniā i ꝑsiti ſm Jo.qꝛ aliud
est in remissione ⁊ aliud in donatiōe cū remissio
magis fraudulenta noscat̄:qꝛ citi⁹ remitteret
mille ꝙ donaret quinqꝫ sic:vt dicitur de muliere
fideiubēte vel penis in matrimonio iponendis.
sic itelligit̄.s.de ipō.gēma.dū tñ hoc nō fiat in
fraudē.s.de priuil. Quāto.de quo ꝑ Jo.An.hic
¶ Proferēdo.x.ps. Cōditio.vt i pricipali pro-
bādo post iuramētū de calūnia vel in dilatorijs

probandis assignato termino ad eas proban-das alis citatio facta cõtra hanc decretalẽ nul-la est ipso facto fm Jo. an. Expẽsas no. contra aduocatos qui maliciose petunt dilationẽ pro habendis testib⁹ de vltra marinis partibus vt differant causam: namvna cautela cõtra tales est. q iurẽt ne malitiose petãt. iij. q. iij. §. spaciũ vel cõmittere illuc receptionẽ citata altera par te ad videndũ iurare. ẜ. de fideiusso. cõstitutus: ⁊ est tertia. scꝫ q iudex faciat statim sibi tradi a producẽte salariũ totũ vel expẽsas quas factu-ri sunt in eũdo stãdo ⁊ redeundo: q si producens facere noluerit iudex procedat in causa. fm Jo. Quicq̃d. Undecima ps. Ipso iure olim l istis ca sib⁹ multꝫ supꝛapositis valebãt processus si nõ opponerẽtur sed hodie de iure isto nouo totum nullũ est ipso iure. fm Jo. An.

Additio. c. Statutũ. dñ Guil. de Mõ-te Laud. dicit hic q si tpe date rescripti quis erat canonicus ⁊ postea esse cano nicus desierit: potest procedere vt iudex. Cõtra hoc fa. tex. in. l. si ãte q. ff. de donatio. Inter vir ⁊ vxor. vbi dicitur q donatio facta vxori resolui-tur si vxor esse desierit. p quem tex. dicũt ibi do-ctores post glo. q quãdo aliquid est fiendũ p ali-quẽ sub nomine appellatiuo ipsius: non potest fieri postq nomẽ appellatiuum cõpetere desijt sic videtur isto casu quãdo ille desijt esse canoni cus. Sed dic q si ius sciẽtia et industria potius in rescripto fuit cõsiderata q canonicalis qua litas: tunc põt procedere. ⁊ ita hic intelligitur. Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

Ibi. Primo ponitur triplex dictum Secundo eorũ moderatio. Se cunda ibi. In predictis. Prima in tres: fm q sunt tria dicta. Secũda ibidẽ. quoqꝫ. Ter tia Quintmo. Hec sũpta est: ex hijs q̃ no. ẜ. eo. capitulũ. Pone casũ in dicto primo: impetrãs executores qui eũ facerent recipi in canonicũ et sibi prouiderẽt de pbenda si qua vaccaret vel de proximo vaccatura prefert secũdo sub forma si-mili impetrãti q̃ primo suas literas impetraue rat: ⁊ per eas recept⁹ fuerat in assecutione pre-bende vaccantis tẽpore receptionis in canoni cũ si ipe tamẽ secũdus: eã adhuc nõ fuerat asse-cutus. Secundo dicitur retentis eisdẽ terminis q idẽ est si ante receptionẽ predictã in canoni cũ vaccan. prebenda executor notificauit illi ad quã expectabat collatio se velle cõferre aut in-terdixit reseruauit vel decretũ apposuit: q de-bebit primo licet collata fuerit secũdo. ¶ Ter-tio dicitur q idẽ erit retẽtis terminis si decre-tũ sit appositũ licet ãte receptionẽ ⁊ presenta-tionẽ vacauit. Certo. ⁊ sic executor debet esse cer tus sicut ali⁹ delegatus. ẜ. eo. ad hoc. ⁊ arbiter. ẜ. de arbi. innotuit/ et tutor. ff. de testa. tu. l. tu-tor. incertus. Prouidẽt. ergo iste executor erat prouisor quandoqꝫ est cõpulsor de quo. j. de cõ cess. prebend. si soli. Collata. Nõ extitit. ergo si iam collata fuisset penes fm. Remaneret pre-benda. ¶ Itẽ no. q licet aliquis sit receptus in canonicũ ⁊ vaccet pꝛebẽda non habet ius in ea

sed ad eã donec de ea vaccanti sit prouisum eis ⁊ ideo dicit si de prebẽda vacãti tibi prouideret. sic Inno. ẜ. de prebẽ. dilect⁹. ⁊ dic hic p Gui. De-bebit. ergo volebat propter ãbos successiue ob-tinere prebendã als secus. ẜ. de procur. nõ iniu-ste. ff. de procur. pluribus: ⁊ sic apparet decre. ẜ. eo. cpm. Imutatã esse quantũ ad vnũ intelle-ctũ: de quo dic. j. de pꝛebẽ. eũ. cui. vbi de hoc. Ide quoqꝫ. scda pars Ante Receptionẽ. et post pre-sentationẽ: vt denotat litera sequens: prebẽda iã affecta p processum tui executoris ⁊c. Inter-dixerat ⁊ sic no. q per tale interdictũ seu reser-uationẽ suspensa est ⁊ affecta manus ordinarij quo ad collationẽ illius beneficij: in tãtũ q ãte prouisionẽ per executorẽ factam nõ reuertitur potestas ad ordinariũ: sed deuoluitur ad papã sic no. Inno. ẜ. de consue. cũ dilectus. Quinim-mo. tertia pars. Acceptari. no. decretũ pape li gare ignorantes: q verũ. est quando decretum est confirmat onũ gratie precedentis iam facte sicut hic: q: hic papa fecit gratiã ⁊ postea cõfir-mata est per decretũ: secus si alterũ tantum fe-cisset: ⁊ sic nõ. ẜ. de confir. vti. vel inutil. fm Jo. ⁊ Guido. In predictis secũda pars: ⁊ intellige in predictis. scꝫ quando pꝛebẽda vaccabat tẽpore impetrationis vel post. vel quando primo iam erat receptus: sed iã presentauerat literas exe-cutoribus ⁊ ipsi notificauerant vt in secundo re sponso. vel quando primus presentauerat: sed sue litere erant decreto vallate: vt in tertio re-sponso Dolus de quo dic. vt. j. de renũ. c. ij. et. j. de pbẽ. si cleric⁹. negligẽtia. vt. j. de pb. si cleric⁹.

Si prote. Primo prima gratia: se cundo. secunda. Secun-da Alter. Hec sumpta est ex hisq̃ no. ẜ. de app. pꝛeterea. ⁊ est eius ratio: q: se cundo prius ⁊ perfectius ius creatũ extitit. q pri mo qui pendente cõditione semper extitit l sus-penso Scripta nostra. p tale sub hac forma re ceptũ non dicitur nec erit grauata ecclesia. per papã: nec haberet locũ. ẜ. eo. in literis. ⁊. c. man datũ. cũ agens volũtarie nõ grauetur: iuxta il-lud volenti nihil difficile. xv. q. j. §. j. Si ad id. et sic conditionalis fuit hec gratia. Unde. versus. scito q vt modus: si conditio: q: causa: de quo. ẜ. de cõdi. apo. verum. in glo. ⁊ est ratio q: papa apponens conditionẽ potuit eam ex toto tol-lere multo forti⁹ est idẽ fm. factũ purũ in par-tem derogare. q: lege solut⁹ vt papa. Sec⁹ esset in alio inferiore in cuius potestate nõ esset a cõ ditione recedere: sic nõ ob. ff. qui. potior: in pig. hab. l. pretor: ⁊ de pericu. ⁊ como. rei vend. l. q si pendente. vel dic fm Jo. q ibi apponitur cõdi-ditio a cõtrahentib⁹: hic autẽ a donante: ⁊ cui plus donauit papa ille potior est. j. eo. c. proxi. i. responso. ¶ Unde hec cõditio nõ esset implẽ da necessario sed volũtarie medio tẽpore papa conferre potuit rẽ sic donatã alij sine preiudicio gratie alterius ar. xxiij. q. j. q precipitur: et sic no. q existentia conditionis nõ trahitur ad tẽ pus concessionis immo potius econtra: tẽpus scꝫ cõcessionis trahitur ad existentiã cõditionis

. sic. J. de preben. cũ in ecclesijs. Assensus. idẽ est si hoc scriberetur eidẽ. c. s. eo. cũ aliquibus. vbi est similis forma: et ea que ibi dicta sũt possunt hic recitari ſm Jo. and. ¶ Itẽ si forte consensus nõ interuenerit eo rũdẽ cessaret gratia. puta quia omnes sunt mortui cũ forma sit diligẽter seruã da vt. J. de preben d. cui de non. secus in illo qui habet prouidere iure Ordinario de Beneficio curato vaccãte: q2 mortuo tali posset prouide ri per aliũ. J. ne se. va. c. vno. ſm Jo. ¶ Itẽ no. ꝙ hic. et c. sequenti preferuntur primo presentan tes licet secundo impetrãtes primo presentaue rint ꝙ est. s. eo. c. propo. in prin. super hoc sic di stinguitur: q2 aut vtraqꝫ impetratio est simplex aut altera simplex altera sub conditione: pri mo casu aut apparet de ordine impetrantium aut nõ. primo casu prefertur ille qui primo pre sentauit. s. eo. c. prop. Si vero non apparet sub distinguit: q2 aut vni mãdauit prouideri de ca nonicatu et alijs: et alteri canonicatũ statim cõ cessit et de alijs prouideri mandauit / aut vtriqꝫ totũ concessit. Primo casu prefertur factus sta tim canonicus: sed in alijs duobus casib⁹ pre fertur is qui primo presentauit iuxta. c. J. propo. Sed si prima impetratio sit cõditionalis: secũ da simplex: si scḋa fiat ante existẽtiã cõditionis prima prefert secũdẽ vt hic cõtinet ſm Guido.

Additio. c. Si prote. Uide. l. si id qḋ. ff. de rescin. vendi. que fa. ad casũ huius. c. Blasius Aurioli doctor Tolosanus.

Additio c. Si pro te. Azo. c. in summa. de diuer. rescrip. §. itẽ si inserat conditio. dicit ꝙ si in rescripto inserat conditio in hijs que asserunt imperator presumit verum esse ꝙ est assertũ nisi is cõtra quẽ producit pro bet mendaciũ. si vero non inserat pͥsumit cõtra ĩpetrantẽ et ideo probare debet se apud principẽ veritatem affirmasse. sed dicit ibi Azo. ꝙ hec di stinctio non probatur lege. tu tamen da ratio nem. q2 quando in rescripto inseritur illa cõdi tio si preces veritate nitãtur que de iure ponen da est al's rescriptũ est nullum. vt in. l. fi. C. de di uer. rescrip. presumitur impetrantẽ veritatem affirmasse et se prõptũ eam probare. ideo aduer sarius cõtra quẽ est pͥsumptio tenetur probare cõtrariũ contentorũ in rescripto. vt dicit Bal. in. l. neqꝫ in atales. C. de proba. et Bar. in. l. ab ea ff. de proba. sed quãdo omittit illã conditionẽ quã iserere tenebat. tũc est pͥsumptio ꝙ falsum asseruit: ideo tenetur contenta in rescripto suo probare per no. in. l. si a te. C. de pac. inter ẽpto. et vendi. com. et in. l. dolus. ff. mãda. et Lucas De pen. in. l. queadmodũ. de agrico. et censi. lib. x. col. ij. §. sexto. et col. pe. §. quinto querit. Aurio li doctor.

Duobus. Primo de equalibus i gratia: secũda de ine qualib⁹ pͥsentatione. Tertio de ine qualibus electione. Secunda Si vo. Tertia ꝙ si forsan. Hec sumpta est ex hijs que no. per Host. et alios. s. eo. mandatũ. Duobus idem si tribus vel pluribus sub gratia speciali al's si alter prebendam et alter dignitatem / vel si alter integrã prebendã et alter mediã: q2 tunc quilibet suã gratiã suo ordine consequit vt. J. de preben. cui de nõ: et esset etiã preferendus ille cui primo mandabatur canonicatũ conferri scḋo iam per papã recepto in canonicũ a contrario sensu huius. c. In eadẽ secus si in diuersis: q2 tũc cessat ratio huius decre. A nobis. et sic ab vno se cus si a diuersis de quo dic. vt. J. de prebẽ. si a se de. Primo impetrauerit: q2 tunc primo impe trãs regulariter prefertur. nec ob. s. c. mãdatũ: quia ibi factũ narrat. ¶ Itẽ secus si prim⁹ per mittat ſm scienter sibi preferri: q2 propter ne gligentiam amittit ius. vt. J. de preben. si cleri cus. ¶ Item nõ ob. decre. s. c. cꝫm sancte: quia quantum ad hec correcta est si intelligatur ſm glo. vel dic ꝙ illud verbũ prius est nomẽ nõ ad uerbiũ: et sic intelligebat ibi Host. et bñ. non ob. c. vt debitus. s. de ap. q2 habet locũ in rescriptis contentiosis ad lites: sec⁹ in gratiosis vt hic: ap paret forte p testes q̇ viderũt petitionẽ: primo admitti p papã ꝙ alteri⁹. vel dic per cõfessionẽ partis aduerse. s. de restit. spo. cũ ad sedem: ſm Jo. An. Si vero. Secunda pars. presentauerit. nota casũ in quo respicitur tẽpus presentatio nis. Quod Si forsan. tertia pars. Concurrant in impetratione et Presentatiõe. Maior pars. et licet dicat Inn. s. de elec. ecclesia vestra: et quasi omnes. s. de elec. cũ inter canonicos: ꝙ oportet ad minus: vt sint due partes presentes et ꝙ ma ior pars illorũ eligat: Guido. tamẽ tenet cõtra tium hic ꝙ sufficit ꝙ maior pars presentiũ con sentiat in hoc casu: licet pͥsentes nõ fuerint due partes. x. q. ij. hoc ius porrectũ. et. s. de re. iu. cum olim. de quo per Cõpostel. s. de elec. q2 propter debebũt tamen eligere. Utiliorẽ ecclesie. viij. q. j. licet. Teneantur. et sic ex necessitate eligere te nebũtur: q2 mandato pape necessario obedien dum est. xix. di. si romanorũ. non essent excusa ti a periurio si propter tale mandatũ nõ faciẽs mentionẽ de numero iurato vltra numerũ nu merũ istũ reciperẽt. s. e. constitut⁹. ſm Guido. Imo si contra iuramentũ de facto talẽ reciprẽt vltra numerũ nõ valet: per ea que no. Innoc. et Host. s. de pbẽ. dilecto. xx. ij. q. j. c. j. de quo hic p Guido. et sic non posset maior pars cõuenire q2 per oĩa sunt equales superior eos compellet ad concordiã: vel ipsemet exequetur hoc. scꝫ alte rũ eligendo. ix. q. iij. cũ scimus. s. de iure patro. nullus. de quo hic per Joã. An. Omnino careat. in tantũ ꝙ si canonici illũ gratis reciperent nõ diceretur auctoritate apostolica receptus. ff. de le. ij. vnum ex familia. et sic videtur approbata sententia. H. posita. s. eo. mandatũ. vbi tene bat ꝙ ista clausula nisi pro alio scripserim⁹ sem per subintelligit dato ꝙ nõ apponatur. et sic te net stilus curie de quo dic. vt hic per Guido. Uo lumus. q2 tunc statur volũtati pape in quo est pro ratione voluntas. xix. di. in memoriam.

Additio. c. Duobus. quãdo est paritas est locus gratificationi vt dicit zabarel. in cle. plures. de iure pa. Blasi⁹ Aurioli

doctor. Adde Jo. de Jmol. in. l. si titius. ff. de vb. obliga. et Alberi. de rosate. in. l. scripture. C. de fid. instru. et tex. in. l. si quis seruū. §. si inter duos. ff. de lega. ij. et in. l. fi. in. §. respō. ff. de religio. et sumpti. fune. vbi in gl. multa iura allegantur. Blasius Aurioli doctor Tolosanus.

Additio. c. Duobus. Hic habes glo. in verbo. si non appareat. continentē q prioritas gratie potest probari per testes vel per cōfessionem partis. Ex hac gl. nota vnus q dietim potest accidere scz q licet ad probationē gratie apostolice requirat scriptura et nō possit probari per testes. vt dicit Bal. in. l. humanum. C. de legibus. tamen qualitas adiuuans literas gratie potest probari p testes. fa. glo. in. c. si a sede. in verbo. appareat. J. de pbē. et Bal. in. l. f. ff. de leg. ij. firmant Anto. de But. et Jo. de Jmol. in. c. feries. de testib. extra. dicētes q licet publicatis attestationibus nequeāt testes produci: tamen possunt produci mixti cum instrumētis. ita tenet Ludo. Ro. in. l. ij. in prin. ff. de verbo. obli. et in rubri. ff. de arbi. et Anto. de But. in. c. auditis. de in integ. resti. extra. et fely. in. c. ij. col. vl. de probatio. extra. qz illi testes adiuuant instrumentū. Et hoc sepe vidi seruari. q testes instrumētarij auditi fuerunt post publicationē attestationū etiā qñ testificata didiscita fuerant. Blasius Auriolus doctor.

Via per ābitiosam.

Primo gratiarum recitatio. Secundo reuocationis occasio. Tertio ipsa reuocatio. secunda pars. Ex quo. Tertia pars: nos volentes. Hec sumpta. est. s. de cle. nō resi. cum ad hoc. fm Jo. An. Ambitiosam abire idez est q eripere fm Guido. Jmportunitatē. i. infestationē. Perpetua. i. dum viuūt. x. q. ij. §. perpetua. idē dico de indulgentia que conceditur alicui qdiu fuerit inseruitio alicuius. s. de sol. c. fi. in glo. fm Jo. An. sed Jo. Mo. contra. qui dicit q illud nō est expsse sublatū quare stare habet. s. de priuil. pastoralis. Ex quo. secūda pars. Beneficiū no. q vbi vnum propter alterū vtrobiq vnum. j. q. iij. si quis prebendas. Nos volentes tertia pars. Dignitatib⁹. seu dignitati ppetuo vt. s. de insti. cum venissent. etiā ad tēpus vel in honore aliquorū magnatū eorum familiarib⁹ sit concessum: qz in hoc casu magnatib⁹ fit gratia: licet vtilitas sit clericorū. vt. j. de verb. sig. c. sicut de prebē. quis. et ideo illa nō reuocantur p hanc decre. et est ratio. qz cū premissa censeātur realia nō ita pereunt sicut mere personalia. vt s. c. si gratiose. Reuocamus. q reuocatio nō ligat donec peruenerit ad notitiā priuilegiati. vt. ff. de proc. l. si procurator. et. s. de proc. nō iniuste et dic de hoc per Jnno. et Host. j. de conces. pben. qz in cūctis. Judicamus. Judicare enim potuit Sed non legem imponere. s. de elect. innotuit fm Joan. An.

Rub. de Consuetudine.

Consuetudinem.

Consuetudinis reprobatio. Reprobationis declaratio. secunda pars Statuētes. Hec sumpta est. ex. decre. vrbani que olim incipiebat pro visionis. &c. et ex hijs que no. Host. de hijs que fi. amaio. parte. c. fi. nō Existit que probatur fm Gaufr. si testes deponāt q nō est memoria hominū quin ita seruatū sit. de quo dic per Jnno. et Host. de verbo. sig. ex parte in prin. et. c. qd per nouale. et in secunda parte. Spe. ti. de prob. §. s. versu. vl. queritur q durat bene per tres collūnas Se. Ap. no. papā in talibus dispensare: sicut et in casibus alijs legē episcopis seu proprijs eorū officialibus et ipsis episcopatib⁹ imponētibus: nisi specialiter sint cōcessa: secus in casibus legē imponentibus alijs inferiorib⁹ ipsis episcopis sicut abbatibus et alijs: que videntur cōcessa episcopis: nisi specialiter sint prohibita. de sen. ex. nuper: de quo dic. vt. s. de tēp. or. dilect⁹. p Jnn. et Host. Statuentes. secunda pars. Ad implere s. de cele. mis. referēte. Nisi vnicum. ergo vnum personatū cum canonicatu et prebenda pōt qs habere sine dispensatione pape. ex sola dispensatione episcopi. vt no. s. de concess. prebē. literas. vel statuto seu cōsuetudine. vt. s. de rescrip. eā te. vbi ille erat archid. et canonicus fm Joan. An. q non credo dubiū. Jtem a cōtrario sensu videtur q quis habeat vnā dignitatē in vna ecclesia et officiū in alia. sed contra hoc est. j. de prebē. cum singula. sed dic ideo hic referre se ad vnā ecclesiā: qz de hoc dubitabatur: et fuit de hoc tm propositū fm Guid. Optēta. ita q poterit eligere q maluerit. j. de prebē. cū singula. vl fm non tamen primū q forte vacauit ipso iure. vt j. de prebē. de multa fm Jo. an. Quod modis cognoscitur dignitas: dic q vno modo cū habet administrationē vel iurisdictionē spiritualē sicut archid. Parisieñ. lxxxix. di. volumus: et. c. diaconū: et. s. de off. or. c. ū ab ecclesiarū. Secūdo quando habet dignitatē cū aliqua pierogatiua l ecclesia et in choro. j. de istu: cū venissent s. eo. cū olim. Tertio quando consuetudo est in ecclesia q habeatur pro dignitate. xij. di. cōsuetudo. Quarto quādo habet aliquā prerogatiuā in vocib⁹ vel in alijs de quo p Jnn. et Host. s. de elec. dudū. et. s. de preben. de multa. et in summa Host. de preben. §. qd sit dignitas. Officiū proprie dicitur officiū on⁹ alicuius administrationis sicut operarius/ vel sacrista seu alicuius probabilis actus sicut sindicat⁹ vel aduocatio siue honore et progatiua vt sunt propositi in ecclesia carnoteñ. fm Jnno. Unde officiū personatus et dignitas idē supponūtur vt. s. de cōsti. cū accessissent. De personatu dic vt. j. de elec. vt circa: per Gard. Dispensatione secus in diuersis ecclesijs in quib⁹ eps dispensat ob vtilitatē/ vel necessitatē ecclesie: sed solus papa ob nutū psonarū vt no. Host. in. c. de multa. fm Guid.

Additio. c. Consuetudinē dicitur inducta cōsuetudo ex trib⁹. primū quando sic est obtentum sine contradictione.

Secundū quando libelli querimoniarum de re tali nō respuebātur. Tertiū quando ꝯtradictū est nō esse consuetudinē ꝛ reprobata contradictione iudicatū est eē cōsuetudinē. vt dicit Azo. in sum. ff. de legi. ꝛ sena. ꝛ long. cōsue. §. ex qbus. ꝛ in. §. illud dicit ꝙ duab⁹ vicibus debet esse iudicatum vt fit consuetudo. Auriolus doctor.

Additio. c. Cōsuetudinē. de dignitatib⁹ ecclesiasticis. ꝛ ꝙ debēt esse qnquaginta vn⁹ cardinales. ꝛ de titulis eorū vide Aluarotū in. c. j. in prin. Episcopū vel Abba. in vsibus feu. et de dignitatib⁹ temporalibus vide eundē Aluarro. in. c. j. qs deca. dux co. vel mar. in vsibus feu. vbi vide de electione imperatoris Auriolus doctor Tolosanus.

Non putamus. Reprobatio. Ratio secunda. Nec ab eodē. Hec sumpta est ex hȳs q̄ no. j. de app. romana. j. prin. Ab officiali generali. q2 secus si specialis esset de legatus. s. de app. dilectus. vbi glo. no. cōtrariū huius decre. Videatur. aliud esset in consistorio episcopi vt canonici: sic nō ob. j. de appel. a collatione. ¶ Itē aliō est vbi ipse nō est vt tot⁹ ꝛ solus iudex: sed est corp⁹ mixtū cum alȳs: q2 tunc ab aliquo ad seipsum appellat. sicut ab archiepiscopo ad synodū. xvij. di. multis. ij. q. vj. ois. ff. qñ appel. sit. §. solent. ¶ Itē sec⁹ esset in recusatiōe officialis q̄ corā ep̄o est tractāda. j. de off. dele. si contra vnū. ꝛ est ratio diuersitatis. q2 recusatio pōt fieri corā pari vel inferiore: q2 coraȝ arbitris vel corā cōdelegato: secus in appellatione vt ibi vnde sic no. vna differentia inter recusationē ꝛ appellationē: ſm Ioā. An. Itē no. q̄ appellāt ab offi. ep̄i ad ipsum ep̄m nō pōt appellari cū sit idē consistoriū. officialē th sol⁹ epūs pōt instituere ex quo ad cū insolidū expectat iurisditio. vt no. Host. s. de rescri. c. edoceri. vnde etiam no. ꝙ si appelletur ab illo cui officialis vnā causā cōmisit potest ad dictū officialē. vel ad episcopū vl' ad quē maluerit appellare cū amborū sit idē consistoriū. vt hic patet: de quo dic. vt. s. de app. c. dilecti. ij.

Additio c. Non putamus. vide Dños de rota decisio. cccl xxxj. ꝛ decisio cccxcvij. in nouis. ꝙ in iurisditionalib⁹ vicarȳ ꝛ ep̄i idem est consistoriū. ita ꝙ de vno nō appellatur ad aliū. vt hic. sed nō est idē in collationibus beneficiorū. q2 est cōmissio specialis licet sit data potestas generaliter omnia beneficia cōferendi. Nā in istis nō est idē consistoriū. q2 si vicarius cōferat indigno nō fit deuolutio ad archiepiscopū. immo ep̄s digno conferre poterit ꝛ idem econuerso. Blasius Aurioli doctor.

Additio. c. Non putamus. Philip. frā. hic dicit ꝙ si q̄d concedat principali ratione sue dignitatis nō transit ad eius vicariū. ex quo potes decidere. ꝙ si ep̄o concedit a papa vt vocē in electione decani alicuius ecclesie habeat licet canonicus nō existat vt est in nostra ecclesia castri noui de arrio. eo absente ei⁹ vicari⁹ nō iterersit electiōi. Aurioli doctor.

Non est Hec sumpta est ex hȳs q̄ no. s. de hȳs que fiūt a p̄l. nouit. ꝛ. c. ea noscitur vbi contrariū no. Host. Canonice. xl. ānis. s. de prescrip. de quarta: ꝛ requirit vsus ꝛ actus vtēris. ¶ Itē ꝙ intendat ius sibi acquirere. Itē patiētia possidentis ꝛ ꝙ aliū sciat velle ius acq̄rere sibi. ff. si serui. vēdi. l. j. ꝛ si forte. §. j. de quo per Inn. de postu. p̄l. bone. ꝛ de ap. dilectus. ¶ Nota tamen ꝙ ep̄s q̄ incipit nō potest perficere p̄scriptionē propter nudam ꝛ malā fidem quā p̄sumit habuisse: sed successor qui iustā ignorantie causam habuit. s. de iure pa. cura. ſm Guid. Excessibus secus tamen ſm aliquos in casibus in quibus maior diſcutio requiritur. s. de elect. transmissa. sicut in institutione vel destitutione abbatū: sed alȳ dicunt idē ꝙ in alȳs: nec est mirū si capl'm possit prescribere ꝙ etiā possunt mēbra iure cōmuni. xv. q. vij. ep̄s null⁹. ꝙ probatur. s. de offi. or. nullus. ¶ Si queras de infamia dic: q2 aut vult cōtra talē inquirere vt a prelatura vel a beneficio deponatur ꝛ tūc requirit ꝙ ipsa fama p̄cesserit ꝙ scandalū generet ꝛ de ipsa cōstet. s. de accus. qualiter in secūdo. ꝛ sic possunt intelligi ea que no. Inno. ꝛ alȳ. s. de off. or. c. j. ꝛ de sy. licet hely. secus si agatur ad hoc vt penitentiam agat in quo peccauit. i quo casu etiā sine fama aliqua potest procedere ordinarius ex puro ꝛ mero officio: nullo libello dato. vt. s. vt lit. nō conte. quoniā. §. in alȳs. ꝛ vt ecc. be. vt nostrū. ibidem maxime causam ꝛ actionē prestationem: ꝛ dic ibi per Host. vbi no. ipse idē. de hoc no. j. de acc. c. j. ꝛ. ij. ꝛ si non prebuisset causam dū modo ad aures suas probabiliter peruenisset. ꝛ dic vt ibi per ipsum. ꝛ no. Inn. s. de of. or. c. j. ꝛ de accusa. super his. ꝙ ipse putat processū per viā inq̄sitionis factū ordinariū esse. ꝛ in. c. cū oporteat. s. de accu. scribit ꝙ extraordinarius est. de hoc plenius de accu. c. j. ꝛ. ij. ꝛ adde ꝙ no. i fi. c. sequētis.

Cum in tua ecclesia. Cōsuetudinis approbatio: exceptio: moderatio. secūda ibi. In prebēdis. tertia nc autē. Hec sumpta est ex hȳs q̄ no. s. eo. c. fi. per Inn. ꝛ Host. Compost. Cōsuetudo. nō dicit p̄script a sicut precedens: q2 si sit rationabilis ꝛ equa sufficiunt. x. anni ex quo nō est cōtra ius scriptum: sed potius preter ſm Jo. vt no. xij. di. cōsuetudo Compost. s. eo. c. fi. dixit papā se vidisse pronūciasse pro quadā consuetudine qua āntiquior canonicus poterat optare domū decedentis ꝛ habere pro sua: ꝛ tamen nō erat per. xxv. ānos obseruata. q2 videbatur equitati ꝛ rationi cōsona sicut ista de qua dicebat hic. Si hoc priuilegiuȝ permutādi tamē p̄sentib⁹ cōpetat: illi q̄ existerent in pape seruitio non gaudebūt. q2 stricte est hec facienda interpretatio: secus in hȳs que iure communi cōpetunt ſm Guido. Antiquiore tēpore: vel etate: vel ordinib⁹: prout ibi seruatur: ꝛ innititur equitati illius canonis. l. si di. quid proderit. ſm Jo. An. Meliores. no. inequalitatem admitti in prebendis in tanto: sed

non in toto: sic non ob. s. de consti. c. cū omnes: in fi. In precedētis. secunda pars. de quo. J. de pbē. licet. Re aūt. tertia pars. xx. dies. vtiles ab initio q: a tempore sciētie tm̄ currūt. s. de pben. q: diuersitatē. sed cōtinuos quo ad processum: vt no. ij. q. vj. anteriorū. fm Guid. dumtaxat. et sic omnibus canonicis si essent centū dabūtur. xx. dies. ad optādum: et si statim prim⁹ nolit optare dabunt ei p capl'm duo dies et sic deinceps: vt alij propter ei⁹ malitiā nō puniantur. et fiet post. xx. dies expectanti prouisio in nō optata: fm Jo. An. Puniendis. ij. q. vj. si quis episcop⁹. Corrigendis. sic cōtra: capl'm corrigit se ipsum sine plato. s. de off. or. irrefragabilis. Item archidiacon⁹. s. de of. archid. ad hoc. Item abbas seu prior. s. de maio. et obe. cū i ecclesijs. Itē decanus. s. de app. dilecto. et debet esse prelat⁹ in corrigēdo beniuol⁹ penes corrigibiles in aduersione misericors. xlv. di. licet. et c. nam. sed penes incorrigibiles seuerior. s. de postu. prela. c. fi. et in iudicio iust⁹. iij. q. vij. iudicet. Subditor. tā laicorū q̄ clericorū: q: hac generalitate oēs subditi amplectuntur et appellantur. ij. q. vij. duces. de off. or. licet. Excessib⁹. dū modo ea de quibus inquirit ad iurisditionē suā pertineant. s. de iudi. nouit. et ibi per Inn. et Host. et glo. et de purgatio ne canonica. nos inter. contrariū tamen videt dicta decre. nouit. ibi de aliquo crimine. etc. nō distinguendo de illo vel de isto: ergo de omnib⁹ indistincte. Requirere. ergo a cōtrario sensu de iure cōmuni si eo irrequisito ferat sentētiā nullā est. nec necesse ē appellare. vt no. Hug. xvj. q. vij. c. solus. et c. sequenti. Teneat. p hoc videtur correcta opinio Host. no. s. de hijs. q̄ fi. a prela. ea noscitur. vbi ipse tenebat posse pscribere cōsensū sui capituli: nō tamen consiliū: q videtur absurdum: q: si potest q est maius possit q est minus. ar. s. de decimis. ex parte.

Additio. c. Cum in ecclesia hic habes p Jo. And. et Philip. fran. q per optionē queritur ius in re seu in beneficio absq3 alia collatione ita etiā tenent domini de Rota decisio. cxcv. in nouis. Preterea glo. hic dicit q antiquior tempore quo in ecclesia militauit habet optionē. qd si i regulari ecclesia vt est sancti Saturnini Tolose et sacti Volusiani de fuxo sit consuetudo optandi. et primo receptus in canonicū. Ultimo professus dicat se antiquiorem eo qui secundo recept⁹ in canonicū et primo professus fuit. et vult optare bñficiū vacās post vtriusq3 receptionē et professionē. an sit vere antiquior et taliter q optio sibi pertineat videt q nō. q: per solā receptionē ante professionē non censet habilis ad ista bñficia regularia curata saltim habitu vt l. cle. ne in agro. §. ceterū. de sta. mo. ergo secūdo receptus primo professus est primo habilis. ideo censetur antiquior habilis. Tamē cōtrarium est ex quo primo receptus fuit professus et sic habilis ante vacation ē beneficij. tex. in l. f. in fi. de consuli. li. xij. hoc probat. vbi dicitur q primo cōsul. secūdo patricius pfertur scdo consuli primo patricio. et no. ad intelligentiam illius. l. q patricius nō potest esse nisi primo fit consul. vel habuerit aliquā ex dignitatibus positis. in l. nemini. co. ti. Auriolus doctor.

Additio. c. Cū in tua gl. pe. in fi. est sing. fm Bal. et francū hic ad hoc q non priuatur quis iure optandi ante terminū licet appareat infra illū optari nō posse. c. com missa. J. de electio. nisi cōstet de cōtraria volūtate optare debentis. Auriolus doctor. Adde q p illā. l. f. de cōsuli. lib. xij. s. alle. solet decidi q primo licentiatus secūdo doctor pfertur secūdo licentiato primo doctori Auriolus.

¶ Rub. De postu. prela.

Perpetuo. Primo triplex prohibitio. secūdo quarta prohibitio. exceptio a quarta. secūda ibi Subea. Tertia. nisi. Hoc sumptū est ex hijs que no. s. de renun. post translationem. et. lxiij. di. quāto. et c. Valētinian⁹. et s. eo. c. vlti. Curiositas. i. reprobata subtilitas. J. de renū. qm̄. Eligo. hijs duobus vocabulis eligo et postulo promiscue vtebantur olim ātiqui. vt. lxiij. di. §. in omnibus. sed hodie nō. et est ratio q: differentia magna est. i. multiplex inter eos. primo q: postulatio soli gfe initit. ¶ Itē q̄ postulat non consentit in postulatū: et sic nō est contractū mrimoniū inter eos. sz q̄ eligit bene consentit. s. eo. cum inter canonicos. Itē postulatus nō habet certū tempus ad consentiendū cū dependeat ex volūtate superioris poti⁹ q̄ sua vt. J. de elec. cupiētes. §. deniq3. Itē non administrabit expensas sicut electus. vt in. c. cupiētes. Item differūt in pronunciatione: q: aliud est cū dicitur postulo et aliud eligo. cōuenit tamen q: per oia in alijs oib⁹ supradictis forma. c. q: propter. est seruāda. et sic pxenū noie olm fit postulatio sicut et electio. Item fiet in vtraq3 publicatio. vt in fi. illi⁹. c. q: propter. fm Jo. mo. et Gui. de quo per Inno. et Host. s. eo. c. f. et per Cōpost. e. c. in fi. Uera electio per q̄ hoc matrimonium spirituale contrahit ad prelationē vel societatem. Postulatio nihil aliud est q̄ a superiore facta petitio. vnde postulatio est alicuius psone que eligi prohibetur nō propter viciū sed propter defectū cōcors et certa capituli facta petitio fm Host. hic in summa. et sic in electiōe verba. etc. Dirigūtur ad electū in postulatione ad superiorē. de quo dic per Jo. An. Resistet. q: oia gerundia et supina fm Priscianū sunt cōmunis significationis. i. actiue et passiue. et ideo cū dico vado amandū. i. vt amem vel amer. de quo fm Jo. mo. Imperfectā: et est ratio. q: intētio taliū est mentaliter cōditionalis. quasi diceret. si nō possit eligi postulamus fm Guid. Aduersel. cū per electionē ostēdat se cōtrahere mrimoniū et per postulationez contrariū ostendat. De cetero. hoc dicit propter illas tales electiōes que facte sunt ante istā decre. nā hec cū sit declaratiua priorū iuriū videtur retro respicere: q papa non permittit: ne ita probabilis ignorātia

puniatur:sed excusatur propter solennes opi/niones doctoꝝ qui contrarium tenebant.J.de diuoꝛ.gaudemus.ƒm Jo.an.Et sic no.casuꝫ in quo ignoꝛãtia iuris positiui vsitati tamẽ ⁊ duꝫ bij quẽq̃ excusat.⁊ idẽ de iure naturali p inum bratã cõsuetudinẽ offuscato.xcv.dis.peruenit. et.š.de spõ.duo.c.si.in verbo:de cetero:nec eẽt tutum ꝙ monachus qui pꝛimo est eligendus ⁊ postea ab abbate postulãdus vno cõtextu eli/geret in postulãdũ:sed separatim ne videat̃ seq̃ has pꝛohibitas foꝛmas ƒm Guido.de quo dic. lxxx.dis.dilectiõis:et.xix.q.ij.c.j.vbi dicebat cõ/trariũ ƒm Guid.Sub ea.Scda ps.Hãc pꝛobat Inno.š.e.c.i.et glo.š.e.c.vlt.Incertitudinẽ.Et ideo taliter eligẽtes puniẽdi sunt pena illius.c. J.de elec.In electiõib⁹.ƒꝫ Guid.Rufi.Tertia ps. Et excipit tñ ab Imediato dicto ƒꝫ Jo.an.⁊ ƒm Jo.mo.Dubitat̃.Ut de monacho an sit expꝛsse pꝛofessus.vel pfecte etatis:secus si dubitaret̃ de iure vt.J.de regu.iuris.ignoꝛãtia:q2 tũc poterat cõsulere piciores.ƒm.Joan.Et sic nota:ꝙ pꝛo/babilis dubitatio excusat sicut pꝛobabilis igno rantia.⁊ per talẽ postulationẽ videntur cõsen/tire in talẽ.dũ tamen superioꝛi placeat ƒm In/no.sed Guid.dicit cõtra.š.eo.c.j.Tempoꝛe cõ sensus.si electionẽ eligat:secus ſi postulationẽ: quia tanꝙ ãbitiosus repelletur.j.q.vj.sicut vir. ƒm Guid.⁊ dicit.Inno.⁊ Host.š.de elec.cũ in iu re.in vltima gl.Uagetur.vt.J.de elec.vt quis.ꝙ si nõ elegerit totũ viribus carebit.vt.š.ƒm Jo. an.⁊ intelligas si ius suũ pꝛosequi voluerit/al's non compellitur crescere.j.q.vij.sicut hijs.⁊ dic vt ibi ƒm Guid.

¶ Rub.de electione.

Statuim⁹. Quatuoꝛ. Statutum. comminatio. declaratio.pena.secũda.Sed si.tertia.Hec aũt. quarta.adiicientes.Hec sumpta est ex hijs que no.š.de ap.cõstitutus.et de accu.accedens.Si q̃sue cleric⁹ siue laicus.xvj.q.vij.filijs.vij.q.j. qua pꝛopter ƒm Guid.idem dic si qua puta pa trona.xvij.q.iij.si quis suadente.⁊.š.de sentẽ. exc.c.j.⁊ no.Host.š.de testa.Raynũti⁹:plene in lectura.ff.de reg.iur.l.j.exceptis hijs que po/nuntur.š.e.indẽnitatibus.ƒm Jo.an.Electio nẽ.Electio est alicui⁹ pſone ydonee ad digni/tatem vel supernã societatẽ seruata foꝛma ca/nonica facta vocatio ƒm Host.Pꝛouisionẽ in hoc casu quando pꝛouidendo ꝯfirmat superioꝛ habet locũ hec decre.sed post cõfirmationẽ que fit cũ cause cognitione nõ.J.eo.constitutio.ƒm Inno.⁊ Joã.an.facta.⁊ idem in faciendã si fiat contra certam personã al's non.ƒm Abbatẽ.J. eo.qui contra.Impugnat quo tẽpoꝛe siue tem/poꝛe elec.vel pꝛouisionis vel executionis vel in/ductionis in possessionẽ.ƒm Guido.⁊ sic tenet curia pꝛopter hoc verbum impugnans ƒm.B. Compost.¶ Item repꝛobatur opinio Inn.qui hic ponit ꝙ nullo opponẽte poterat confirma re superioꝛ electionẽ in istis bãnis edictis cu⁹ cõ/trarium est verum.J.eo.c.vl.ƒm Jo.an.Perso/nam.s.electi non eligentiũ quo ad penã ſꝫ quã/tum ad omnia alia que in constitutione ponũ/tur q2 obijcere cõtra electoꝛes nihil aliud est ꝙ dicere infoꝛmã ƒm Inno.⁊ Joã.an.⁊ idẽ Gar.ſꝫ Guilhelmus Durandi.cõtra.J.e.vt circa.⁊ ma le.foꝛmã.vt q2 non est seruata foꝛma decre.š.e. q2 pꝛopter.que tamen nõ est seruanda in crea/tionibus canonicoꝛũ que fiunt per capitulũ vel collegiũ.sic no.Inno.de cõcef.pꝛeben.ex parte: sed solus consensus sufficit vt ipse dicit.sic p Cõ post.š.eo.in genesi.¶ Sed cõtra personã qui/libet ad mittitur de subditis q2 eoꝛũ interest.bo nũ habere pꝛelatũ.xvj.q.vij.filijs.⁊ contra foꝛ mã ad mittuntur soli canonici ⁊ illi qui habent vocẽ in electione ⁊ nõ alij de quo per Inno.š.de accu.super hijs.⁊.š.e.cum inter.R.Et pꝛopter hoc.i.pꝛopter impugnationẽ.Appellare.j qua seruabitur foꝛma decre.J.eo.vt circa.cũ mate/ria sua.ƒm Jo.an.⁊ sic a iudicibus datis per pa pã extra curiã.Si super appellatione iterũ ap/pelletur seruabitur per omnia hec cõstitutio:q2 eadẽ est ratio hec.habet tantũ locũ in appella tione extraiudiciali.J.eo.cõstitutio.ƒm Guid. Ad nos.secus si ad alios ƒm Cõpost.cũ a iure cõ muni deuiet ⁊ sic debet restringi.J.de reg.iur.ea que a iure:⁊ hoc videtur pꝛobari per decre.J.eo. cupientes.ƒm Jo.an.⁊ Guid.licet Host.cõtra: ⁊ si vnus ad archiepiscopũ appellet ⁊ alius ad papã:obtinet ille qui ad papã appellat.et erit seruanda foꝛma.š.de ap.vt debitus.ƒm Guid. ⁊ est idẽ si nõ appelletur sed immediata subie/ctio confirmationes taliũ electionũ deducit ad papã in regularibus ⁊ cathedralibus ecclesijs ⁊ in hoc suppletur hec per decre.J.eo.cupientes: ƒm Jo.an.Opponit.appellando per se vel per aliũ.J.eo.pꝛocuratoꝛ.vel alterius appellatio/nẽ expꝛesse ratã habendo:al's non:vt.ff.q̃si ap/pel.fit.l.j.§.solent.⁊ appellante appellationẽ dolose negligente pꝛosequi:altera poterit eam pꝛosequi.vt.J.de app.concertationi ƒm Inno. B.⁊ Jo.an.Per pꝛocuratoꝛẽ.hec reuocat quo ad cathedrale ⁊ regularẽ ecclesias:⁊ remanent in alijs.per decre.J.eo.cupientes.⁊ intelligas ha bent ẽ speciale mandatum:q2 vbicũꝙ crimẽ vel defectus opponit̃ ex quo causa famosa est ⁊ agi tur de statu hominis diminuẽdo in toto vel in parte:speciale mandatũ requiritur:et sic tenet curia ƒm Guid.⁊ opoꝛtet ꝙ in pꝛocuratoꝛio ha beantur omnia crimina specificata al's non va leret.J.de testi.pſentiũ:⁊ sic videtur.B.Cõpost. De facto.⁊ sic tenet curia ⁊ no.in Spe.ti.de pꝛo cur.§.j.ƒm Guid.Iter Arripiant.⁊ in hoc etiaꝫ quo ad pꝛedictas ecclesias cathedrales ⁊ regu/lares moderatur per decre.cupiẽtes.vt ibi.In/fra mensem.a tempoꝛe intimationis facte illi cõtra quẽ appellatur:vl' eis quoꝛũ interest:al's si eis non intimaretur non intelligũtur citati/ vnde hec intimatio habet cõmuniter pꝛo per/emptoꝛia iuris citatiõe.vt hic.⁊.š.de ap.obla/te.⁊ si foꝛte non possit inueniri debet fieri ad lo/cũ vbi moꝛari ꝯsueuit.vt.š.de cle.nõ re.c.ex tue.

et in hoc casu requirũtur duo. primũ est ꝙ non possit inueniri. Secundũ ꝙ clara voce ꝛ alte fiat citatio. vt illi qui in domo sunt intelligãt. vt no. per Compost. ꝫ. eo. causa3. ꝛ si iste sic nõ venerit ꝛ sententia lata fuerit contra eũ poterit appellare. q2 secus est in contumacia citatione iuris: Quia mitius agitur cũ iure licet cõmuniter seruetur in curia ſm Guid. ¶ Sed si. secũda pars. ſ. eo. cupientes. circa prin. post aduentũ et post lapsum mensis predicti. ſm Host. et Guido. q2 ante nõ est contumax et sic non potest procedi. iij. q. ix. omnia: nec litere per quas velit deuolui negotium extra curiã impetrate ante istũ terminũ per alteram partẽ valent ſm Inn. ꝛ Ho. post terminũ re adhuc existente integra in curia admittetur cõtumax. ꝫ. eo. in causis. Absentia. siue ab initio siue postea quia venit ꝛ cõtumax recessit. xi. q. iij. certũ. ꝛ hic obtinet in matrimonio carnali ꝛ spirituali: ex quo solũ semel citatus est vere ab homine. ꝫ. vt lit. nõ ꝯte. qm̃. ſ. porro. vel interpretatiue. sicut per intimationẽ appellationis ei factam que obtinet vim perẽptorij. vt est supra dictũ. De iure. vt si appellãs est presens. factis pri⁹ tribus citationib⁹ in curia ꝛ quarta ad cautelã vt est mos ꝛ videbit auditor an sit appellatũ: ꝛ an tempora appellationis: sint seruata per presentem. ſ. ꝙ. ſ. mẽsem iter arripiant: ꝛ ꝙ per. xv. dies deducto illo mense presens in curia aliũ spectauerit. quibus factis iudex pronũciabit causam esse in curia et procedetur in ea prout de iure procedere debebit q2 dabitur in ea libellus ꝛ dies ad respondẽdum licet dicta pronũciatio magis sit facti ꝙ iuris ꝛ magis de bene esse ꝙ de iure. ſm. B. ꝛ Cõpost. et Guid. ꝛ contumax si pendẽte causa venerit ad mittet in eo statu in quo inuenerit causam suã si tamen cõtumax velit probare legitimũ impedimentũ ante lit. cõte. poterit. de quo plene in Spe. ti. de ap. ſ. nũc breuiter de hoc nota. ꝛ dic: vt ibi. ꝛ hic per Guid. ꝛ si in eius ꝯtumacia sentẽtia lata fuerit nõ audietur appellãs prout videtur tenere curia licet Guid. cõtra. vt. ꝫ. Hec autẽ. Tertia pe. sola que supra dicta sunt. ſm Ho. Canonie. Nomẽ canonie intelligit omne beneficiũ in quo requiritur canonica institutio sicut rectoria seu capellania parochialis siue qõuis aliud vt. ſ. de regu. iur. c. ſ. ex quo cõfertur alicui pro beneficio perpetuo ſm Host. ꝛ B. Cõpost. ꝛ sic tenet curia ſm Guido. Adijcientes. Quarta pars. Plena. ꝛ sic nõ sufficit semiplena. ꝫ. de iur. iur. c. vlt. ſm Io. an. Docuerit. per iuramentũ. ꝫ. de hijs que vi. me. causa. c. vlt. Probationem. saltim semiplenã ꝛ in hoc differt a precedẽti in qua requirit plena vbi agitur cõtra formã: q2 ibi tãgitur ius: sed hic cõtra personã vbi tangitur factum. ꝙ sepe peritissimos fallit. ij. q. iij. paulũ. ſm Host. licet Guid. dicat ꝙ vbiꝙ requiritur plena ꝙ innuit hec litera. probatione ꝛc. cũ semiplena probatio nõ sit probatio de quo dic hic per eũ. Defecerit. poterit tamẽ citra penã ab appellatione discedere anteꝙ onus probationis assumat. sed cõdemnabitur appellãto in expensis. ij. q. vj. appellatore. ſm Ioã. an. ꝛ omnes. Triennio. ſ. cõtinuo. ſ. eo. cupiẽtes. ſ. ceterũ. Ingessit. per se vel per aliũ quocũꝙ qsito colore. ſ. eo. cupiẽtes. ſ. ceterũ. nec aliquis citra papã poterit dispẽsare: cũ hic sit pena iuris: siue a iure statuta ꝛ canon late sententie: ꝛ si quis in eũ incidit nõ potest absolui citra papã. xvj. q. ſ. frater noster. circa fi. xv. di. sicut sancti. ſ3 Ho. ꝛ Gui. nec ob. de sen. ex. nuper. q2 speciale est in penis ꝙ feruntur pro cõtumacia ꝙ de natura sui non debẽt esse perpetue. ꝫ. de cõsti. ex literis: et sic no. ꝙ si durante suspentione a beneficio se in illo immisceat episcop⁹ cum eo nõ poterit dispẽsare ſm Host. Calũnie. ꝛ sic calũniatur excipiẽs falso accusans sicut et denuncians. ꝫ. de calũ. c. ſ. ꝛ ij. Excusaret. q2 defecerunt testes per quos intendebat probare vel simile: de quo dic. ij. q. iij. paulum.

Additio. c. Statuimus. ibi. per procuratores ad causam instructos ꝛc. ex eo ꝙ pena priuationis deficiẽti in probatione in fine tex. apposita est: oportet ꝙ procurator habeat speciale mandatũ in quo nominatim exprimat crimen quod obijcitur. per no. in l. nõ solũ. ſ. fi. ff. de procura. nec sufficit si sit procurator generalis vel specialis ad prosequendũ causam electionis vel prouisionis ꝛ ad crimina opponendũ: nisi crimina specificentur. vt dicit Cõpostellan⁹. hic. col. xij. pariter hic tenet col. xvij. ꝙ sola oppositio criminis nõ facit penam esse incursam nisi crimen opponẽs in se on⁹ probandi assumpserit: ꝛ in probatione deficiat: et ꝙuis onus probandi assumpserit põt tamẽ sine metu pene ab appellatione desistere per no. in. c. appellatione cessante. ſ. si vero. ij. q. vj. ꝛ in l. ꝙuis. ff. de in ius vocan. ꝙ intellige si nõ tẽtauit probare: q2 si tentauit ꝛ non probauit penã incurrit. vt patet in tex. Blasius Aurioli.

In electionibus. Probibitio. pena. Scda. Statuentes. Hec sumpta est ex hijs ꝙ no. lxj. di. studij. lxxxv. dis. archid. vbi contrariũ no. ſm Io. an. Postulationibus. in quo differant electio ꝛ postulatio ꝛ in quo cõueniant dic vt. ꝫ. dictũ est. de postu. pre. c. vno. ꝛ per Host. ꝫ. e. scriptũ est. Scrutinijs. Scrutiniũ est inquisitio voluntatũ que fit secrete ꝛ sigillatim in electionibus ꝛ postulationibus faciẽdis. vnde alijs multis modis accipitur hic de quo p Host. ꝛ no. ꝫ. de capp. mo. dilectus. Ex quibus. Scrutinijs scripti ꝛ publicatis al's nõ. ꝫ. e. publicato: quia ipsa electio ꝛ postulatio sunt ipsum ius. lxij. dist. quanto. ſm Guid. Nota. i. consensus. Conditionalia. i. sub conditione probata hoc modo: consensio in. B. si nouit iura vel si talis concenserit. secus si nõ per viã electionis: sed ex delegatione pape. hoc faceret: ꝛ sic no. lxi. di. sicut studij. lxxxv. di. florentinũ. ꝛ dic de hoc in sum. Host. eo. tit. ſ. quam pena sub. ſ. expmissis. Alternatiua. sic eligo. a. vl. b. Incerta. sic eligo illũ quẽ archid. eliget. ꝛ idẽ esset in collationibus vel prouisionibus propter similẽ rationẽ

ẜm Cõpost.nisi eẽt talis cõditio q̃ de natura sui
inesset de quo.s.co.significasti.Statuẽtes.scõa
ps.Pro nõ adiectis.hoc verũ ĩ ipa electiõe cõi:sꝫ
añ collationẽ nõ reddeꝛ rõ quare nõ valẽt talia
vota:al's nõ eẽt facta plena collatio.s.e.q₂ pro
pter.ẜm Guid.Residẽte.vñ si votis diuersis in
duas ptes sic ꝙ ex alia sint sex.ex alia septẽ.ex
qb⁹ septẽ.duo sint tales:sex ex alia pte remanẽ
tes pferũꝛ istꝫ q̃nꝗ:ꝛ sic no.ꝙ vota male eligẽ/
tiũ ãte cõeꝫ electionẽ nõ puniũtur:q₂ vbi reqriꝛ
actus perfect⁹:tũc nec ãte pfectionẽ infligitur
pena.s.co.cũ in cunctis:ꝛ.j.co.cõmissa.

Additio. c.In electionib⁹.ibi in tex.voce
illoꝝ q̃ nõ pure cõsenserint eavi
ce i alios residẽte.dicit hic Cõpost.ꝙ illi nõ pu/
re cõsentiẽtes pinde habẽꝛ ac si nõ essent de ca/
pitulo quãtũ ad hãc electionẽ.Ex quo eliciꝛ ꝙ
si eligẽtes essent religiosi ꝛ maioꝛ ps nõ pure ele
gerit sibi plat ũ religiosũ ille poterit electiõi cõ/
sentire nec ꝯtraueniet.c.quoꝛũdã.j.e.nec ele.ꝙ
circa.e.ti.vbi numer⁹ eligẽtiũ cõsideraꝛ ĩ ṽitate
ꝛ nõ ĩ fictione:q₂ ĩ ṽitate isti sunt priuati voce ꝛ
nõ sũt ãpli⁹ de capitulo pro hac vice.ideo illi q̃
pure elegerũt faciũt totũ capitulũ.vt dicit gl.ĩ
ṽbo numero.in.d.c.quoꝛũdã.tñ sup hoc vide de
cisionem quam posui in additionib⁹ ad zẽselli.
in.c.quoꝛũdã.j.eo.ti.Blasius Auriol⁹ doctoꝛ.

Additio. c.In electionibus.qñ Guil.de
Mõte Lau.hic dicit pene locũ
nõ eẽ nisi act⁹ sit pfect⁹.ꝛ vota male eligẽtiũ ãte
collationẽ vꝉ cõem electionẽ nõ puniũtur.fa.c.
ppetuo.j.e.ꝛ ibi gl.ĩ ṽbo.pcisserint.sꝫ Jo.an.hic
dicit circa fi.ꝙ euitaꝛ pena si muteꝛ votum ãte
publicationẽ scrutini.Auriolus doctoꝛ.

Ubi maius. Prĩo cã ĩstitutiõis
ꝛ ãtiq̃ iurꝫ cõfirma
tio.Scõo de forma electionis pape in
sua curia residẽtꝫ.Tertio de forma ele
ctionis dũ papa extra suã curiã residet.In quar
ta dat executores circa pmissa.In quinta obte/
staꝛ cardinales remouẽdo ĩpedimẽta si q̃ sũt.In
sexta.fideles ad orõnẽ ꝯuocat.scõa ibi.Hoc sa
cro.tertia.Porro.quarta.Preterea.quita.Ce
terũ.sexta.q₂ ṽo.hec sũpta est ex hiis q̃ no.s.e.
licet.xxiij.di.ĩ noĩe dñi.lxxix.di.si q̃s papa cõsu/
lẽdũ.xliij.di.q̃escam⁹.Exacti.i.retroacti.Edo
cet.vñ ṽsus pteriti rõ scire futura facit.lxiij.di.
cũ adoram⁹.Accõmode.i.valde cõmode.Hoc
sacro.ij.ps.Curia.vbi est papa.C.de testa.oĩm.
ꝛ est idẽ si ĩ alia ciuitate moriaꝛ dũ p eã trãsitum
faceret:q₂ eadẽ est rõ ẜm Guido.Cardinalis.q₂
sicut hostiũ voluiꝛ ĩ cardine:sic tota eccl'ia regiꝛ
eoꝝ ꝯcilio.xxij.di.sacrosctã:ꝛ sufficit ꝙ due ptes
pñtiũ ꝯueniãt.vt.s.e.lꝫ.q̃ nõ mutaꝛ p istã quã/
tũ ad hoc.ẜm Guid.Decẽ diebus a tpe mortis
pape cõputãdis ẜm Guid.pnmo idẽ erit si ab/
sentes erãt remoti p.xv.dietas:q₂ nedũ fieri dꝫ
ista expectatio propter absentes:sꝫ etiã propꝛ
pñtes q̃ ĩcludẽdi sunt.sꝫ Jo.mo.nec poterit nõ
expectat⁹ agere de cõtẽptu si al's due ptes cõue
nerint ãte aduẽtũ suũ ẜm Jo.an.Reseruato.i.
si necessitas fuerit.i.qualicũꝗ ĩfirmitate puta
q₂ guttã vel similẽ patiꝛ.põt assumere duos cle/
ricos vel laicos prout supra poniꝛ.Cõclaue.cõ/
claue dꝛ secretioꝛ loc⁹ ĩ domo q̃ nisi p plures cla
ues aperiꝛ sic.ff.de dã.ĩfec.l.ꝙ claue.ẜm Guid.
Uelamine.puta coꝛiis vel coꝛtinis.Pertineret.
vt iurispiti:religiosi:tabelliões.vel siles:ꝛ opoꝛ/
tet ꝙ oĩno oẽs cõueniãt ĩ hoc.vt ptꝫ ĩ verbo oĩꝫ.
sic.s.e.q₂ propter.Scripturã.no.q̃ loquiꝛ excõ
municato p lrãs vel p nũciũ minoꝛẽ excõicatio/
nẽ incurrit:ꝛ idẽ est de maioꝛi si monit⁹ est talis
ne participet ꝛ talia faceret:ꝛ sic no.Hug.xi.q.
iij.qm̃ multos.ẜm Guid.Secreto.i.singulari/
ter:idẽ si publice.q₂ vacat locus a cõtrario.ẜm
Guid.Incurrãt.s.ipso facto ꝛ sic est canon late
sentẽtie a qua oꝛdinari⁹ poterit absoluere cum
papa sibi nõ retinuerit.s.de sen.ex.nup.ĩ fi.De
camera pape.j.e.q₂ sepe:ꝛ est rõ vt factũ electio
nis acceleret.Cõcoꝛditer no.casum ĩ quo nõ suf
ficit maioꝛ ps:imo opꝫ ꝙ oẽs conueniãt.sꝫ oẽs.
Infirmitatis.ꝛ sic alia cã nõ excusat sicut de bo
ris canõicis dicim⁹.xciij.di.si clerici.Suffragio.
i.cõcẽsu.Reintegra.i.anteꝗ electio sit celebra/
ta:aliter accipiꝛ.s.de.of.de le.gratũ:ẜm Guid.
et idem Host.s.de renũ.nisi.§.propter maliciã.
Seruaturi.sic ꝙ si alij sint iã deducti ad panẽ et
ad vinũ hoc idẽ iste seruabit.Porro.tertia ps.
Territoꝛio.ꝛ sic si ĩ mari moriaꝛ electio celebra/
biꝛ ĩ illa ciuitate p quã ille loc⁹ maris distiguiꝛ.
ff.ṽb.sig.pupill⁹.§.territoꝛiũ.ꝛ si ĩ nullo sit ter
ritoꝛio.dic ĩ viciniori.s.de cõsu.c.cũ olim.ẜm Jo.
an.ꝛ sic no.ꝙ ĩ ciuitate interdicta nõ est celebrã
da electio:lꝫ posset dici ĩ electiõe romani põtifi
cis speciale ẜm Jo.an.q₂ pax est.ff.de origi.iur.
l.ij.§.post originẽ.Coꝛpaliꝛ.i.tactis sacrosctis
euãgeliis psumat al's excõicati essent.s.de resti.
spo.olim.no.casũ ĩ quo laic⁹ hꝫ ptãtẽ ĩ clericos
Ceteꝝ.q̃nta ps.Cõdicti.i.ĩ simul dicti.Et ĩtẽdi
mẽta.i.vbi trahũt alios ad suã ĩtẽtionẽ.vt si di
cat si talẽ eligas poti⁹ eris papa ꝙ ipse.ẜm Gui.
Qui sua sũt.sile.s.de cen.procuratiões idonee.
cui nõ poterit tertia ps aliq̃d per viã exceptio/
nis proponere etiã si de heresi.sed per viã accu/
sationis bene.sic ĩtelligiꝛ.xl.di.si papa.sꝫ Gui.
ꝛ possent oꝛdinare cardinales ꝙ valeret electio
a maioꝛi parte:q₂ sic elect⁹ ab omnib⁹ videtur
elect⁹:q₂ ille diciꝛ facere cui⁹ auctoꝛitate fit.Cõ
post.Gaufri.ꝛ Host.sic tenẽt in.c.licet.s.e.istã
tamen decre.cardinales non poterunt tollere:
q₂ approbatio publice ĩtroducta est simile no.
Hug.lxxix.di.nullus.ꝛ no.s.e.licet.nec moꝛtuo
papa ipsi⁹ vera ptãs trãsit ad collegiũ cardina
liũ quoꝝ ptãs ab hoĩe ẽ.ptãs pape vero a deo.
sed ipsa ptãs residet in christũ qui verus ecclesie
sponsus est ꝛ sic nõ erit ecclesia accephala scõm
Guid.Qꝛ vero.sexta pars.Orationis ĩpoꝛtune
ꝛ instãter orãdũ est:q₂ tũc oratio ĩpetrat ꝙ ora/
tur de pe.di.j.impoꝛtuna mulier.Rumoꝛ.et sic
no.ꝙ rumoꝛ facit fidẽ.hoc veꝝ ẽ si sit ĩdubita/
tus ꝛ sic nõ ob.s.de eo q̃ cogno.consan.vxo.sue
sup eo.ẜm Guid.Fundãtur.pro eo eñ orãdum
est qui pro cõmuni vtilitate laboꝛare nõ cessat.
C.de appel.pcipimus.

Ut circa. Primo, causa pmittit. Secūdo, cōstitutio. Tertio, pena. Quarto, exceptio. Quito iuramēti pstatio. Sexto innocētiane cōstitutionis cōfirmatio. scda ibi. Edicto, tertia. Alioquin, quarta. Nisi aliqs, quinta. Sup huiꝰ sexta. Illa. hec sumpta est ex hijs q no. s. e. statumꝰ. Beneficiorū. quātūcūq simpliciū vt dictū est. s. e. statuimꝰ. τ sic indefinita canonis vl legis regulā tradere intēdentis cōpollet vniuersali. s. de priuil. q: circa. pr. di. si romanorū:τ. ff. de of. psi. l. iij. Indefinita do dictiōis vel locutiōis nō eqpollet sm iuristas: aliter aūt accipitur sm logicos. sm Guid. Edicto. secūda pars. hic est vnꝰ modus cognoscēdi ius cōe/secūdꝰ est si mittat venerabili cetui. Tertiꝰ si hoc verbū ponat hac edictali. vel si precipiat per oēs extendi populos siue custodiri. Quartꝰ si dicat idē in fidelibus. Quintꝰ si lex vel canon appellet. Sextꝰ si pcipiat ad oēs extendi. qui casus no. C. de leg. l. iij. Opponūt ergo electi nō suabūt hāc formā sz iura antiqua. sm Guid. Cui erat. ergo denotat certā personā secus si in genere prout declarat. J. e. qui cōtra certā. τ dicunt ibi. Appellati. extra iudiciū secus in iudicio. J. e. Quis cōstitutio. τ habet vim citationis vt dictū est. s. e. statuimus. τ dic appellanti ad papā vt in. d. c. statuimꝰ. Instrumento de quo. s. de fide instru. c. j. τ ij. Seu literis. sigillo autētico sigillatis de quo vt ibi:τ hic p Guid. τ no. de testibꝰ. cū a nobis. p doctores. Oia τ singula. nec sufficeret generalis expssio: vt si diceret eum periurum vel homicidā de quo. J. eo. procurator. Aut persona. hic dicitur persona autentica que iurisditioni pēest et sic no. qvni persone creditur. xxxvj. dist. tanta nequitia. τ hoc fit auctoritate iurisditionis. scdm Guid. Perhibeāt. s. in instrumento publico. vl literis autenticis sigillatis sigillo autentico et sic no. q preter tabellionem qui scribit hic habenda est autentica persona corā qua sic appellans habet facere fidem qualiter eo presente omnia hic posita seruata fuerunt. s. de tactu corporali τ de alijs: τ sic seruatur hec decre. alias non valeret. Appellatio corporali. τ sic tactus corporalis requiritur etiam si sit episcopus sm Gar. Guillermus Durandi. contra. cū sit priuilegium episcopi q non tangat sacra iurando qd priuilegiū hic non tollitur. xj. q. iij. nō flagitet. Prestito per se vel per procuratorem. J. eo. procurator: τ dic vt ibi τ prestabit vno contextu s. de elec. quia propter. als non valeret sed appellaretur τ cras iuraret. τ sic fuit diffinitum in curia sm Gar. τ alios doc. scdm Guid. Alioquin tertia pars. i. si non expresserit omnia que intendit opponere vel si non offerret se paratum curare omnia τ singula non satis fit huic constitutioni ar. s. de eo. qui mi. in po. c. j. sm Jo. an. Adherētes. J. x. dies a tpe electionis. q: quotiēs aliqs facit pro me id q infra certū tempꝰ ego teneor facere: id tamen infra dictum tempus teneor ratificare. ff. rem ratam haberi. τ tenentur adherentes per omnia hanc decre. seruare: vt. ij. q. iij. non solent. sm Gar. sed alij cōtra cum esset impossibile q totus vnus conuentus hoc seruare posset. ar. l. di. vt constituentur. sed prima opinio potest intelligi de paucis τ de singulis ibi. secunda de collegiatis maxime vbi sint plures: secus si pauci. Interdictum. ipso iure. J. eo. qui contra. sm Guid. tamen si forma appellationis sit plene seruata τ probet aliqua: non valet appellatio. sm Guid. τ intelligas appellantibus viam exclusam ad agendū sed non ad excipiendū: τ potest opponi talis exceptio ante litem cōtest. contra appellātes: q: exceptiones que tangunt nullitatem appellationis possūt opponi ante lit. conte. contra agentem via appellationis. vt no. Jnno. J. de lit. cōte. exceptionis. τ ibi per Jnnoc. sm Guid. Gar. tamē τ Jo. an. dicunt q non admitteret tanq pars sed iudex ex officio repelleret cum alijs tamen qui non appellarūt nec si adhesit poterit se opponere. J. eo. si forte. ibi aut dabit initiū τc. sm Jo. Nisi. tertia pars. Emiserit. vt quia de nouo homicidium cōmiserit. nam que de nouo emergunt τc. s. de offi. dele. insinuante. Superuenerit. vt q: tempore electionis erat excommunicatꝰ τ hoc ignorabat ipse appellans. J. eo. nulli. Sup huiꝰ proprio iuramēto. sexta ps. τ licet aliq dicāt. vt Guiller. Durā. q p procuratorē potent hoc iuramentū pstari hntem ad hoc speciale mādatū τ distinctū. vt. J. e. procurator. Guid. tn cōtra. q: hec videtur esse quedā purgatio cōscientie q habet fieri per propriū iuramētū. s. de purgatiōe canonica: quotiēs. nec ob. dictū. c. procurator: q: s. e. §. j. in quo hz locū: non proprio sz corporali tacto τ. c. de quo tm illa dec. procurator: intelligēda est: τ nō de isto: nam hoc iuramētū idcirco propriū debet esse: q: psumptio est contra istos qui de facto suo debēt diligēter inqrere. vij. q. ij. c. ij. sm Guid. Illa. sexta ps. Jnn. s. e. statuimꝰ.

Auaricie. Primo cā. scdo narratio. tertio prohibitio. scda. Nonulli. tertia. Cū ita. Quarta oēs istos. Hec sumpta est ex hijs q no. s. e. c. nosti. τ. c. qualiter. Auaricie. de largo auaro dic. s. de cōsu. expte. τ hic. p Gar. fraudibꝰ. de cōtractu ad cōtractū de quo dic. s. de priuil. quāto. τ. xiij. q. iij. plerios. l gl. Nonulli. scda ps. Ante cōfirmationē nisi l casu. s. e. nihil. Itē l alio. s. de sup. neg. pre. c. j. ¶ Itē l pratore sm Jo. als cōtra. xcij. di. legimꝰ. τ dic de hoc. s. de vb. sig. sup qbusdā. τ l alio. J. e. Idēnitatibꝰ. Itē l priore pdicatorū τ mgro minorū: τ cātuarien. τ abbate Cisterciēti: τ magistro hospital τ tēpli prout no. Post. s. de ap. q: nos. τ intellige hoc post istallationē secutā. als pro nihilo essent lnēta: de quo dic p Cōpost. s. e. trāsmissa: τ Jnn. s. de cā po. cū sup. τ hic p Guid. τ est id si post cōfirmationē appellet ab ea: q: tūc pēdēte appellatiōe pinde est ac si cōfirmatꝰ nō esset. ff. de muneribus et hon. l. reum. §. cum q. prout fuit disputatum τ determinatum hon. scdm Jo. an. Guid. tamen dicit idē q si cōfirmatio fctā est l iudicio secꝰ si extra: q: tūc nō sapit diffinituā de quo dic p Jnn. s. de ap.

cōstitutꝰ.scđo.⁊ hic ꝑ Guid. Cū itaq͂.tertia ps. Colore.puta cōmēda:iuxta ṽsus.electꝰ si quis proc.⁊ yconomꝰ sic iure priuat.cōmiscens aliq͂ colore.⁊ sic fuit deceptꝰ electꝰ in abbatē q̄ creauit aduersariū suū monachū. Immiscere.s.ī administratione rerū:secꝰ si ī comedēdo:in sedēdo splēdidiꝰ ostēdat se electū vel ꝑlatū:q: hos nō astringit hec decre.de pe.di.j.pene.ꝓm Guido. His.quarta ps. Eo ipso.⁊ sic hodie fit ip̄o iure. sed olim ꝑ sniam.s.e.qualiter.vel dic administrātes sine colore ꝑ sentētiā priuari ꝑ antiqua iura. Sed administrātes fictione coloris ip̄o iure vt hic vt sit equitas duplex iniq̄tas.s.de fal. c.j. Priuatos.⁊ ita bñficijs in q̄bꝰ requirit cōfirmatio:secꝰ est ī canonijs ⁊ ī alijs bñficijs in q̄bꝰ poterūt alia pena puniri sꝫ nō ista:si ante corporalē se īmiserit sꝫ ad arbitū.s.de of.de le.de causis.ꝓm Guid.nec poterit iterū ea vice eligi cum sit priuatꝰ propt crimē suū.s.e.sup.eo.sꝫ Gui.

Additio. c.Auaricie.ꝑ gl.ī ṽbo.eo ipso dicunt aliq͂ ꝙ possessio absq͂ fructuū pceptione nō facit quē intrusū.vide no.in c.cū iādudū.de p̄bē.extra.⁊.c.dudū.ij.de electio extra. Auriolus doctor.

QUāsit. Ratio.constitutio.pena.exceptio.petitio confirmationis.scđa. Hoc ꝑpetuo.tertia Quā si electꝰ. Quarta. Nisi. Quīta. Ceterū. Hoc sumptum est.ex hijs q̄ no.s.eo.ne pro defectu. Experiētia.q̄ est magistra rerū efficax iuxta illud.experto crede magistro.s.de renū. post trāslationē. Hoc ꝑpetuo.scđa ps.eccl̄ia cathedrali vel regulari dūtaxat.alij dicūt hoc debere itelligi de qualibet ī qua cura aiaꝝ iminet et hoc vltimū ꝓm Guid. Cōmode.hodie.j.octo dies ī cathedralibꝰ ⁊ regularibꝰ.vt.j.e.cupiētes §.ceterū.ꝙ nisi fecerint puniunt pena ibi posita:⁊ ī hoc supplet istā:nec tñ eoꝝ negligētia nocebit electo:sꝫ eis.s.de hijs q̄ fiūt ama.par.cap. c.q̄siuit.ꝓm Gar.⁊ est pena illoꝝ q: sūt exclusi a prosecutiōe cause ⁊ a bñficijs illiꝰ eccl̄ie ꝑ triēniū vt ī.c.cupiētes. Electio.idē est in postulatiōe q: eadē est rō.j.e.cupiētes.§.ceterū. Mēsem. Cōtinētē tot dies q̄ habebat ille mēsis ī quo ꝑsētatio fctā est:⁊ si aliq̄ dies erāt elapsi supplebūt de sequēti mense.ff.de diuersis.⁊ tēpora.l.ij.vbi de hoc.⁊ hic ꝑ Gar. Quod si electꝰ. Tertia ps. Distulerit.nisi iuste fuerit impeditꝰ:q: tūc nō currit.s.de cōces.preben.q: diuersitatē.post finem mēsis q: hec dictio tūc extremū mēsis tēpus significat.ff.de cōdi.⁊ dem.l.si is.§.si ita. Hoc ip̄o nec req̄rit priuatiōis sentētia:sed si esset dubiū an mensis trāsisset nec ne vl̄ fuisset in mora tūc poterit ꝑ iudicē declarari an sit priuatꝰ nec ne. vt.j.de hereti.cū secūdū ꝓm Guid. Nisi formā. Quarta pars.cōditio.vt q: papa sibi inhibuit. s.e.c.vl.vel q: religiosus.vt.j.e.si religiosus.q̄d si ꝑlatꝰ abbas sit mortuꝰ:q̄dā dicūt ꝙ expectet successor.xix.q.iij.statutū/alij dicūt ꝙ tūc epus dabit licētiā.xviij.q.iij.nullꝰ.ꝓm Guid.et Inn. s.de testa.req̄sisti:⁊ iste hꝫ mēsem a tꝑe scientie obtētē.q: antea cōsentire non poterat.⁊ tales debēt eligi sed postea a suo superiore postulari. s.de vo.⁊ vo.redēptio.c.placuit.⁊ hic ꝑ Guid.preterea et si superior nolit dare req̄sitꝰ aliꝰ superior cōpellet ipsum.vt.s.de iure pa.nullꝰ.nec propter hoc statim procedēt ad aliā electionem.de quo dic per Guiller. Durā.alij intelligūt illud c.loqui in papā solū:q: solꝰ papa pōt alicui ius aufferre.vt.xix.di.ī memoriā.de quo dicvt no.s. de renū.admonet.⁊ Hug.tenet idē.lxiij.di.l fas ⁊ Guid.hic.vel dic ꝓm Jo. Mo.⁊ Guid.ꝙ capitulū.nullꝰ.hꝫ locū q̄ñ petit via iuris:q: tūc ī distincte pōt fieri cōpulsio vt in pan.glo.sꝫ secꝰ q̄ñ petit via grē.vt hic.q: nemo ꝯpellit de suo bñficiū facere.x.q.ij.ꝑcarie. Ex tūc.i.lapso mēse ex quo nō ꝯcēserat.cū ip̄o iure.electꝰ.iste sit priuatꝰ nec req̄rit factū hoīs:et sic declarauit Bñdictꝰ.xj. ī quadā extrauagāti sua.e.ti.si religiosus:⁊ habebūt ītegrū tp̄s ad eligēdū iterū.j.e.si electio: ꝓm Guid. Ceterū.quinta ps. Tres menses.hodie moderati sūt quātū ad reglares ⁊ cathedralis ecclesias pape.⁊.j.e.cupiētes.§.ij.⁊ in hoc illa supplet istā. Alij tres dātur ad petēdā cōsecrationē.lxxv.di.c.j.⁊.c.q̄m.⁊ idē dicerē de bñdictione abbatiali q̄ quasi loco cōsecrationis succedit s.de eta.⁊ qua.cū cōtingat.lxxix.di.q̄m:⁊ subiectas.dic.s.de elec.venerabilē.per Host. Petere.per se.s.e.cū inter.⁊.s.e.dudū.ij. ¶ Itē cōfirmatio pōt peti per procur.ad hoc specialiter cōstitutū.s.de rescrip.cū dilecta.vel ꝑ electores ꝯsenfiētē ⁊ ratū habēte ip̄o electo.s.e.ī notuit. ⁊ eo.tit.dudū:vt ibi no.vel ꝑ cōiūctā personā.s. de of.de le.lꝫ:⁊ est honestiꝰ ꝑ electores ꝙ per se: maxime q̄ñ duo sunt ī discordia.viij.q.ij.scīēdū de quo per Inn.s.e.cū in iure.⁊ hic per Guido. Vaciet.i.vacua est eo ipso.ꝓm Jo.mo.et alios. Gar.excepto.q̄ dicit ꝙ per sentētiā q̄ per sequētē confirmationē nō poterit cōualescere ex quo nullū est.de quo dic plene.e.ti.ꝙ sicut.nec facit fructꝰ suos.ꝓm primos ꝙ denotāt verba ꝑcedētia eo ipso.⁊c.de quo hic per Jo.an.⁊ no.s.de renūc.in fi.§.propter cōsciētiā.in.c.nisi cū pridē.

Additio. c. Quā sit gl.ī ṽb.mēsē.hic declarat quot dies sūt in mēse.vide super hoc Bal.ī.c.ne pro defectu.de electio. extra.vlteriꝰ no.gl.hic ī ṽbo petere.ꝙ electꝰ ꝑ suū procuratorē cōfirmationē petere pōt.vide ad hoc.c.cū dilectꝰ.de cōsue.extra. Auriolꝰ doctor Tolosanus.adde Bald.in.c.dudū.lo.ij.de electio.extra.col.vij.

Additio. c.Quā sit.vide q̄ dicā de ꝑsētatione electionis fiēda electo ꝑ electores.j.eo.c.cupiētes.§.ceterū. Au.doctor.

PErpetuo. Declaratio. Cōminatio.scđa. Vꝫ.hec sūpta est ex hijs q̄ no. Inn.s.c.j.eo.ti.ī pri. Sāctiōis.i.ꝯstitutiōis maxīe penā imponeũtꝓm Guid.⁊ īstitu.de re.diui.§.sancte. Oraculo.i.respōso.C.de legib.l.digna vox.maxime ꝙ orando precibus a principe impetrantur ꝓm Jo.an. Declaramus.propter opiniões positas in.c.dudū. Scienter.secus si ignorāter cum tūc etiā post cōmunē electionem posset pe-

notat hoc verbū partibus:ꝛ probatur.iij.q.vj. biduū.quantū ad ius suū priuatū sic intelligit Guid.hoc verbū partib⁹:ꝛ hoc verū est nisi vel let satisfacere reo de expensis ꝛ interesse:q: tūc posset alio inuito ſm Guid.ꝛ Jo.de quo l Spe. ti.de exceptio.in secūda parte.§.viso versu.sed nūquid iudex.sed postꝙ appellatio pape p̄sen tata fuerit nō poterūt etiā consentientib⁹ am babus partib⁹ vt denotat sequēs verbū rep̄sen tare:ꝛ hoc intellige in istis maiorib⁹ causis:q: i alijs bene posset vt.s.de ap.interposita.§.ij.et c.accepta. Quid ergo de causa alia ꝙ ep̄ali: aut superiore cōmissa per papā i curia audito rū ꝛ in qua processum est ꝑ eosdē:nūquid de con sensu vtriusq partis poterit extrahi de audien tia ꝛ corā ordinario agitari:credo ꝙ sic:sed ap pellato cōtradicēte nō:sic intellige ꝙ no.Host. s.de ap.interposita.§.ij.accepta tñ cōpositio ne nō possunt super spirituali bñficio sine licen tia superioris.s.de trāsactio.de cetero.de p̄bē. nisi.de pac.cū pridē.Inferiores.tertia ps.Ces sante.i.postꝙ appellatio ꝑ renūciationē appel lantis cessat.Prauitas.q: symonia interuene rit vel alia corruptio.Ante oīa.i.anteꝙ ad prī cipale procedat.Indrant.al's confirmatio.se cuta nulla est.ꝛ cōfirmās per annū cōtinuū est borū potestate priuatus vt.j.e.prouida:per ꝙ ꝛ hic supplet̄ perēptoriū adhuc habet locū ex pe ctatio.xx.dierū post istū t̄minū iuxta decre.s.eo. statuim⁹.ſm Gar.ꝛ Guil.durā.ſʒ Guid.ꝯtra q̄ dicit q: hec citatio hominis facta propter de lictū eorū intātū arctat eos ꝙ statim hoc ter mino elapso procedi poterit nisi superior face ret ei gratiā.nec ob.j.decre.statuim⁹.ꝛ.c.cupiē tes.que loquūtur de termino iur̄ cū quo miti⁹ agitur.ff.de arbi.cessus.de quo hic ꝑ Guid.re p̄sentent vel ad cōfirmationē vel infirmatio nē procedet̄.s.de offi.dele.gratū.de ap.perso nas.ſm Jo.an.ꝛ sic no.ꝙ appellare ex nulla cā vel manifeste friuola vel renunciare app.vel eā nō prose.qui pari passu ambulant vt hic.

Si forte. Primo ordo examinādi secūdo.pena nō probā tiū.secūda.Certuʒ.Hec sumpta est ex his que no.Host.s.e.statuim⁹.ꝛ facta ad declarationē ip̄i⁹.s.e.c.vt circa.Inter cetera q: dicit̄ homicida:excōīca t⁹:ꝗ nō sunt de se eui dentia.Al's promouēdo:vt q: duo essent nolati pape.vt recipet quē vellet.s.e.cū terra.Uel aliū.puta mutilationē vel cessitatē.Dignita tē.q: sec⁹ in simplicib⁹ ſm Guid.ꝛ Jo.an.Eui dentē:sec⁹ si nō opposuisset euidētē q: tūc nō re pelleret̄ ab alijs ſm Gar.¶Itē idē est si dicit manifestū cū sint noīa synonima vt.j.de v͛b.si. cōstitutionē.ꝛ lʒ p̄ra.opponant̄ euidēs.ſʒ pri mū examinatū sit verū repellet̄ elect⁹ al's si nō probētur repellent̄ oppositores.ſʒ si insit̄ exa minet̄ ꝛ alterū sit verū ꝛ sufficiēs lʒ alterū falsū nihilomin⁹ repellet̄ elect⁹.tāꝙ inhabilis.s.eo. cū in cūctis.ſm Gar.ꝛ sic opponēs nō puniet̄ de calūnia.vt no.Hos.i.c.statuim⁹.lʒ alij ꝯtra. sed hoc relinquit̄ arbitrio iudicis ſm Gar.et lʒ

ps appellata nō petat seruari hūc ordinē nihi lomin⁹ iudex hoc faciet q̄ deb; laborare ad lites abreuiādas.s.de do.ꝛ cō tu.finē.ſm Gar.q: nec poterūt p̄tes renūciare huic ꝯstitutioni pro pu blica vtilitate itroducte.s.de iur.calū.c.ij.sed tacite bñ.vt ibi.ſm Gar.Euēt⁹.i.finis istr⁹ eui dētis.Articuli alijs.s.articulis opposit̄ nō eui dētib⁹.Initiū.hoc est dicere si examinator obie ctoris nō inuenit i electo ꝑsone vel sciētie defectū oppositū repellat eū tāꝙ calūniator a prose cutione tot⁹ q̄stiōis:alioq̄n si defectū verū iue nerit procedat ſm formā iur̄.Jmo si opponēs repulsus fuerit i primo mēbro iudex nihilomin⁹ ex officio suo procedet sup examinatione alio ꝝ s.e.cū nobis olim.ꝛ.c.nihil est.ſm Gar.ꝛ Gul. nec poterit penitere si appellās ex quo tale vi tiū semel i appellatiōe expssit.vt.j.e.ab eo.ꝛ in hoc supplet istā.Ceteꝝ.scđa ps.Puniri.nisi cā probabilis excusaret de quo.s.e.statuim⁹.ꝛ dic vt ibi.Si q̄ras q̄re nō p̄sumit̄ irat⁹ vel sic cū de quolʒ p̄sumat̄ bonū.Dic ꝙ vbi v͛tit̄ periculū aīe poti⁹ p̄sumēdū malū ꝙ bonū i fauorē aīe.s.de de sen.ex.cū desideres.xxx.q.v.at.i alijs ex quo semel fuit mal⁹ ſp p̄sumit̄ mal⁹.s.de testi.testi moniū.de of.dele.cū oli.ij.i fi.al's si tractat̄ de qualitate itrinseca ꝛ de hoīe puniendo p̄sumit̄ bon⁹.s.de acc.c.ij.Si de hoīe promouēdo vt v͛l fuit p̄sumptio cōtra ip̄; specialis iq̄sitio fiet cō tra ip̄m.s.de accu.q̄lr.et.c.oīpotēs.si nō fuerit p̄sumptio sufficit ḡnalis.j.e.ti.prox̄i.c.vlti.Si tractet̄ de q̄litate extrinseca proueniā etatis i petrāda nō p̄sumit̄ ydone⁹.vt.C.de hijs q̄ ve ni.eta.īpet.l.iij.vt nec p̄sumit̄ literat⁹ cū aīa sit tāꝙ tabula rasa i qua nihil depictū est.nisi pin gatur acq̄rendo sciētiā vt hic.nec diues cū nud⁹ q̄s exeat de vtero matris ſm Job.C.de prob.ex persona.nisi sit presumptio cōtra allegantem paupertatē:q: tunc in eius odiū p̄sumit̄ diues ff.de priuil.credito.l.creditores.

Additio. c.Si forte.glo.in verbo sciētie. ibi est quedam extrinseca ꝛc.est sing.ſm Barba.in additio.ad Bal.i.l.nec co dicillos.C.de codi.Auriolus doctor.Adde fely nū.in.c.ex parte cōuentrē.de rescrip.extra vbi dicit ꝙ collatio facta incapaci puta laico vel fe mine vel illiterato est nulla.etiam quando fit inhabili puta heretico v͛l symoniaco.Auriol⁹.

Sciant cuncti. Nodatos ex sententia.Qui clericos.Hec facta ē ad executionē eo rum que no.s.eo.bone.in prin.ꝛ.c.quis quis:ꝛ in sum.Host.eo.ti.§.qualiter in fi.Eccle siasticas.sicut hospitalarios.Electio.vt si sit collegiata ad collegium.s.eo.c.s.si autem non est collegiata ꝛ sit patron⁹ ad patronū in quo patrono habet locū hec decr.si patronus eccle siastica ꝑsona sit:cū p̄sentatio taliū obtineat vim electionis.vt no.s.de offic.le.dilectus.ſm Gar.ꝛ Guid.sec⁹ i p̄rono laico i quo nō h; locū a cōtrario sēsu.Si v͛o nō sit p̄ron⁹ ad ordinariū xvj.q.vij.oēs basilice:prout itellige no.Hos.s. eo.cū eccl̄ia vlterana.et hic ꝑ Gar.Inducti.q:

ratione tamen hominis indiget maxime quo ad possessionē facti.s.de cōcess.preb.cū nostris: ⁊.J.de preben.licet fm Guido.in collatione tamen vel alia prouisione:sententia vel denūciatio iudicis expectanda nō est als videret redire ad decre.cū in cūctis.vbi erat necessaria admonitio ⁊ sentētia iudicis. Nec quātū ad hoc prodest possessio tali possidēti:q2 possessio facti nō impedit viā ordinariā(dum tamē ordinari⁹ sit certus de hijs que fiūt in sua diocesi)nec presumitur aliquis ignorare.s.de preb.de multa.sec⁹ de illa collatione q̄ fit per literas pape vel auctoritate delegati l quib⁹ est necesse q̄ fiat mētio de possessione facti.sic itellige decre.s.de cōcess.pb. cū nostris.nā licet papa q̄ per vniuersum orbez fiāt merito ignoret.s.de consti.licet roman⁹.nō enim est verisimile alicui rē possessam velle concedere nisi prius possessore audito.s.de priuilg. dudū ⁊ idem est dicendū de legato sicut de collatione papali.vt.J.de of.le.c.fi.Sed nūqd executor datus simpliciter ad prouidendū de vacāti: vel proximo vacaturo de iure talis possessoris cognoscere ⁊ expellere eū p sentētiā ⁊ impetrāti prouidere possit.dic q̄ sic vt no.plene p Cōpost. s.de rescrip.capitulū.in magna glo.Dorib⁹.⁊ tunc no.q̄ in mortali peccato constituto nō debet dari beneficiū de quo dictum est.s.perpetuo Suppleri.in trib⁹.primo q2 collatio facta minori.xxv.annis est irrita sed primo erat irritanda.fm aliquos.Secūdo q2 requirebat monitio pro suscipiendis ordinib⁹:hic minime. ¶ Item tertio q̄ ibi priuabat p snīaz hic ipso iure fm Jo. an.Itē quarto.q2 nō ēt sibi ẜ alij illa vacatione ɔferendū.Decernētes.scđa ps.parrochialib⁹. Parrochia idē est grece q̄ pars latine:q2 partitur populus limes(parrochia est locus l quo degit popul⁹ alicui ecclesie deputat⁹.x.q.i.regēda)⁊ itelligas siue actu habeat parrochianos siue habitu:q2 tamen habuit/sed recesserunt. ¶ Unde si reuertātur nō est opus vt limitetur: als ecclesia vel parrochia:sicut q̄ dicitur eps lz nullū episcopatū habeat.s.de trāsla.episcopi. c.ij.⁊ de tali intelligit Inno.s.de pb.de multa.⁊ hoc tz hic Gui.ẜ Host.cōtra.s.de cle.nō re.q2 nonnulli.nā deficientib⁹ personis deficit collegiū.ff.q̄ cuiusq3 vniuersi.q̄ sicut.lxv.di.si forte. vnde decre.s.eo.cū in cūctis.supra q̄ ista fundatur facit mentionē de cura.ergo vbi cura deest nō habet locū.sed si reuerteretur haberet locū: q2 tunc.o.reuolat ad.a.xxxv.di.ab exordio:et idem fieret.si de nouo fieret ecclesia parrochialis superuenientibus parrochianis fm Hostiē. Gar.Jo.an.⁊ hoc tenet cū moderatione illius c.de sepul.si quis habens.in prin.in decanatib⁹ ⁊ alijs dignitatibus non habet locū maxime in quibus per electionē creatur vt.J.eo.statutum. per quam ista supplet.sed remanet ius illius.§. inferiora.De cetero.et sic futuras collationes nō preteritas cassat.s.de cōsti.c.vl.dic vt ibi.v̄ si pendente causa per appellationē noua cōstitutio.superueniat tangēs dictā causam nō fm eā sed fm ius antiquū determinabitur.in aut. cum de app.cogn.in prin.§.ij.col.viij. ¶ Si est cā principalis ⁊ noua ɔstitutio emanet circa ordinationē negocij vel cōtractus vt.s.vt hic impugnabitur prodeo:q2 ante monitionez nō erat promotus ⁊ tunc etiā fm ius antiquū determinabitur:q2 nouū non poterat diuinare.s.de cōsti. cognoscētes.⁊ sic intelligebat ibi Gaufridus.q̄ non distinguebat siue circa ordinationē siue vł processus siue iudex sedeat.vt.J.de re iud.⁊ si sententia.vel mulieres nō vocētur pro testimonio vt.J.de iudi.mulieres:⁊ tūc fm ius nouū decidere.⁊ intelligerē.sic per Host.in.d.c.cognoscentes.vbi indistincte cōtra Gaufridū tenebat.sic concordat eos Gar.hic.Omnino carere.ipso iure ⁊ sic episcopi nō possunt sup etate dispēsare cuz moderamine illius.c.J.de eta.⁊ qua.Permittimus.nō est ius tñ in quo ordine sit:dū tamē tonsurā habeat:q2 de iure cōi potest assumi ad ecclesiā curatā.s.eo.pro clericis.⁊.J.de insti. c.vlt.Annū.Ipedimento cessante.J.c.cōmissa. Idem tempus.nisi per suū epz secū fuerit dispēsatū fm Host.J.eo.cum ex eo.per quā ista supplետur.nec poterit mora purgari.s.de sup.neg. pre.licet.⁊ si diaconus fuerit tēpore collatiōis ⁊ monitus nō fecerit se ad sacerdotiū infra assignatū terminū promoueri potest priuari.J.an nū.q2 pena illius.c.inferiora nō tollit per hanc decre.fm Jo.an.als autē non potest nisi totus annus sit finit⁹.vt.J.e.cōmissa:per quā ista suppletur:⁊ quia iura super hoc variantur distinguitur. ¶ Aut beneficiū habet certū ordinē annexū aut non.si habet:aut iusta causa excusat vt pote irregularitas aliqua ⁊ inquā post adeptum beneficiū incidit sine culpa:vt q2 amisit oculū vel manū ⁊ tunc non est compellēdus nec priuandus.vt.s.e.cū in cunctis:⁊ hoc sane.Si autem culpa sua incidit in talē irregularitatez amittere debet beneficiū.⁊ sic intelligit.s.de etate ⁊ qua.queris.Et idē intelligas si āte adeptū beneficiū incidit in illā irregularitatē qualitercūq3 sit in culpa vel sine culpa:q2 etiā pro protectione sua nō debet hoc facere.J.de cor.vici.exposuisti.xxiiij.di.quando.⁊.c.vlt.Si autē iusta causa eū excusat aut est ecclesia parrochialis et tunc elapso anno est priuat⁹ etiā si non promoueatur vt hic:aut est aliud beneficiū ⁊ sic si monitus non vult promoueri priuādus est vt.s.eo. cū in cūctis.§.inferiora.in episcopatu aut non requiritur monitio sed sufficit negligētia electi per tempus determinatum.c.di.c.ij.circa fi.Si vero beneficiū non habet certū ordinē annexū ⁊ ecclesiarum vtilitas vel necessitas nō exigit initus cogi nō debet ⁊ punitur q̄ eū ɔpellit.lxxiiij. di.c.J.⁊ no.ista.Si autē necessitas vel vtilitas requirit q̄ clericus promoueat si clericus excusat se pretextu criminis q̄.J.cū cōmisisse proposuit aut illud impedimentū proponit in quo ledit culpa sua ⁊ tunc episcopus debet promouere inferiores clericos ydoneos ⁊ ipsum penitus amoueat ab illo beneficio nisi als sit valde vtilis ⁊ necessari⁹ illi ecclesie.s.de eta.⁊ quali.q̄ris.vbi non pretendit impedimētū temporale puta

infirmitatē legitimā perpetuū ex delicto suo nō puenīēs: nō solū cogitur: sed si eiꝰ nō admittatur excusatio a tali grauamine poterit appellare. sicut ⁊ tutor appellat ob excusationem rōnabilē non admissam. ff. quando ap. sit. l. j. §. si quis. Ordinariꝰ. i. suus superior siue episcopus siue maior eo siue inferior sit. sic intelligūt Inn. ⁊ Host. ʒ. de cle. nō re. relatū: ßm Gar. dispēsationē tamē illius. c. cū ex eo. j. eo. nō poterit inferior epō facere. vt ibi dicetur ßm Jo. an. Ad tempus. qꝛ nec papa super residētia dat perpetuas indulgentias. ʒ. de rescrip. c. vl. ßm Jo. an.

Additio. c. Licet canon. vide Pe. de Anchara. consil. cxxiij. ꝙ si papa mandat titio cōferri beneficiū vacās p nō promotionē gaij ad sacros ordines: per hoc censet declarasse illū gaiū esse priuatū eo beneficio. Et quādo dispensatus de nō promouēdo ad sacerdotiū nō se fecit promoueri ad subdiaconatū: vel diaconatū tēpore aduenīētis legitime etatis. vide Lapum allegatio. lxxxiiij. Blasius Anioli doctor. Vide que dicā. in. c. cupientes. §. in super. j. eo. ti. Auriolus doctor.

Additio. c. Licz canō. zenselli. tenet ꝯtra ⁊ Jmola hic. ⁊ collec. C. de multa. ʒ. de preb. vbi dicūt ꝙ non est parrochia nisi habeat parrochianos actu. Ludouicus Aurioli doctor. Adde zenze. in extrauagāti. execrabilis. Jn gl. super verbo de cōsuetudine. vbi dicit ꝙ ecclesie rurales in quibꝰ rectores decimas ⁊ primitias percipiūt nullā tamen curā animaꝝ exercent inibi: vel qꝛ nō sunt ibi parrochiani vel si sint forte superuenerūt ibi aliqui bordalarij vel ab ātiquo sunt ibi pauci ignes: cura tamē animarū illorū per vicinos presbyteros ab ātiquo exercetur ⁊ oblationes ⁊ similia illis soluunt ꝙ potest fieri de iure. vt in. c. cū sint homines. ⁊. c. in aliquibꝰ in fi. de deci. extra. non faciūt īcompatibilitatē nec subijciūtur cōstitutioni illiꝰ extrauagā. scz vt si quis talē ecclesiam teneat cuz parrochiali. earū alterā dimittere teneatur: qꝛ immo pōt absq dispensatione vtrāq tenere p tex. illius extrauagā. Blasius Aurioli doctor.

NEmo. Primo de forma cōmende. Secūdo. de quātitate. Tertio. de tēpore. Quarto cōtrariū irritat. scdā. Nec tali. tertia huiusmodi. quarta. Statuētes. hec sumpta. est ex hijs q̄ no. Jnn. ⁊ Hos. ʒ. eo. dudū. circa fi. ⁊. xxj. q. j. nō plures. Deinceps non respicit preterita vt. ʒ. de cōsti. c. fi. Legitima. scz ꝙ attingat. xxv. annū. ʒ. c. prox. ⁊ sic no. ꝙ iuxta materiā exquirendi sunt sermones. xj. q. iij. ad mēsam. Parrochialē. in alijs ergo nil immutaꝛ quare remanet ius antiquū. j. eo. cuz expediat. Sacerdotio. secus quādo per viā intitulationis conferꝛ: quia tunc sufficit ꝙ habeat tōsurā vt. j. de institu. c. ij. ßm Joā. an. ⁊ hoc nouū cōstituitur ꝙ ante nō erat. ratio est diuersitatis qꝛ hic oportet ꝙ statim sit paratꝰ ad seruiēdum cū modicū habeat durare sicut cucurbita citius vt nascitur ⁊ perit q̄ datilus. Cōmendare. idem est ꝙ deponere super depositū licet idē est ꝙ laudare. x. q. iij. si quis. idez est ꝙ custodire sic accipitur hic puta talis nō est prelatꝰ sz tāq̄ procurator siue habens legitimā administrationem. xxj. q. j. relatū. ʒ. eo. cū nobis olim. §. fi. Jtem pendente cōmēda nō vacat: qꝛ titulꝰ canonicus est vnꝰ de alijs. ʒ. eo. dudū in. ij. Jtē fructus suos nō facit nisi quo ad expensas tm̄: sed eos ī vtilitatē ecclesie debet ꝯuertere sicut diximus de visitatore. lxj. di. obitū. ßm Host. i di. c. dudū. ⁊ Gar. hic. sed cōtrariū seruatur de facto sz Jo. an. Jtē īpetrās de cōmenda quā tenet tenet facere mētionē sicut de alijs beneficijs. alꝛ gratia est nulla ar. ʒ. de cōces. preb. cū nostris. ⁊ c. lr̄as ßm Gar. Jtē ad talē cōmendā vocabitur patronus. xvj. q. vij. filijs ⁊ nepotibꝰ ßm Jnno. ⁊ Host. Jtē nō habebit episcopꝰ cui est facta gratia de percipiēdis fructibꝰ vsq ad quinquēniuz fructus istius cōmēde vt dictū est. ʒ. de rescrip. si propter. ßm Gar. Jtem nō poterit eā reuocare ordinariꝰ quasi sex menses habebit eā cōmēdare ordinariꝰ a tempore vacationis qui dantur sibi a iure ad conferendū: quos si transire pmiserit nec cōmendare solēniter vt hic: nec cōferre poterit: quia iam expirauit eiꝰ potestas. ʒ. de supplē. neg. pre. licet. ⁊. c. fi. sed bene poterit eam alicui tradere custodiēdā donec superior ordinet de ea ar. ʒ. de app. cū teneamur. tn̄ si vltima die sex mensiū cōmēdauerit durat comendatio per sex mēses per istā decre. ⁊. j. c. si electio ßm Guil. durā. ⁊ Jo. an. Vnā. ergo vnā ītitulatā ⁊ aliā cōmendatā poterit habere. xxj. q. j. qui plures. Declaramus. qꝛ olim erat dissentio īter doctores. Viribus. s. assignat j. Semestre. in hoc corrigitur opinio Gar. q̄ dicebat habuisse de bulla trimestris. Durare. nō poterit ea finita postea alij cōmēdare: si faciat ītuitu psone. secus si necessitate ecclesie alꝛ fieret fraus illi. c. nulla. ʒ. de conces. preb. j. eo. cōmissa ßm Jo. an. sed tu dic ꝙ hec distictio nō est bona cū semper requiritur vtilitas ecclesie nec sufficit psone vtilitas in talibꝰ. Jtem non expirat per mortē cōmendantis. ʒ. de preca. c. fi. ⁊ de como. c. vno. ⁊ de dona. cū dilectus. ßm Guil. duran. ⁊ Jo. an.

Additio. c. nemo. Lud. Ro. ꝯsi. cccl. dicit ꝙ si ꝯmēda est facta proptꝛ vtilitatē cōmendatarij ipse facit fructꝰ suos et ea durāte beneficiū non vacat. sed eo deficiēte beneficiū vacat non quidā ex persona ipsius sed p primū modum vacationis q̄ acciderat ante cōmendā. ⁊ alia pulcra ibi vide per eū. Aurioli doctor. adde Jnn. in. c. ij. de donatio. ⁊ in. c. si cōstiterit. de accus. extra. Aurioli. adde ꝙ postq̄ durāte vita cōmendatarij in casu premisso beneficiū non vacat ⁊ post eius obitū vacat ex persona primi. ergo collator ordinariꝰ poterit cōferre post obitū comendatarij tanq̄ vacans ex psona primi licet ille comendatariꝰ vltra semestre datum ad conferēdū ordinario vt in. c. nulla. de cōces. prebē. extra. illud beneficiū tenuerit quia ordinario semestre currit a die notitie vel quo conferre potuit. vt per Jnno. in. di. c. nulla. ⁊ tex. in. c. qꝛ diuersitatem. de concessio. preben.

extra. aliqui tamen dicūt φ cū papa in cōmendando manū apposuit ille solus pro illa vacatione cōferre potest p no. in. c. vt nostrū. de appellatio. extra ⁊ in extrauag. ad romani. de benefi. affec. ⁊ ita tenet Lud. Ro. in dicto cōsi. cccl. col. iij. ibi. ceterū ⁊ posito φ ipsa reseruatio ⁊c. ⁊ Cōpostella. in. c. cū nobis olim. de electio. extra ⁊ Archidia. ⁊ Jo. an. in nouel. in. c. is cui. J. eo. ti. φ est verū in cōmēda simpliciter cōcessa ⁊ natura cōmende retinente. secus qñ cōmenda cōceditur per papā advitā ⁊ cum natura beneficij in titulū vt solet hodie facere. q2 tunc ordinarius confert post obitū cōmendatarij ⁊ ita seruatur per no. in. c. j. de feu. non ba. pro. na. feud. in vsibus feu. Aurioli.

Capientes. In septem partes diuidit. primo ponitur pape intentio. ⁊ electorū ab ipso cōformādorū limitat⁹. aduentus: scdo nō venientiū vel instructorū pena: tertio. de electione in cōcordia. quarto de electione in discordia: quinto de pena nō p̄sentantiū vel nō mittentiū tempore ⁊ modo debito. sexto. de postulationibus. septimo de expensis. secunda ibi. Quod si per viginti. tertia. Ad hoc. quarta. Sive ro. quilta. Ceterū. sexta. Deniq3. septima. Porro. ſm Gar. ⁊ Jo. hec facta est ad declarationē ⁊ suppletionē illius. c. s. e. φ sit. ecce casum tria tēpora ponit Gregorius. x. in. dicto. c. φ sit. primū de p̄sentādis electionib⁹. ſm de petēdo ⁊ exhibendo cōsensum. tertiū de cōfirmatione petenda: pmū cōfirmat hoc adiecto vltra: q. J. octo dies ex quo cōmode possunt p̄sentare al's incurrent penas. J. positas. ſm cōfirmat vt iacet. tertiū quo ad ecclesias cathedrales vel regulares quarū cōfirmationes vel infirmationes immediata subiecto vel interiecta appello deuoluit ad papā mitant: ⁊ vult φ predicti electi iter arripiant eūdi ad sedē apostolicā. J. mēsem a tpe consensus vel noticie habite de electione: si forte electores electionē ipsam electo debito tpe differant p̄sentare pro electione vel appellatione prosequēdis cū suis actis ⁊ munimētis cōparere personaliter teneat. finito autē mense siue iter arripuerit siue non: iste casus debet poni in sequenti. §. qui incipit. φ si sup. et ideo post verbū teneant statim scribere. i. in verbo ⁊ causarū non remoto tēpore φ si desiderat viarum distātia ⁊ consideratis φ circa hoc considerāda sunt arbitrarie vltra hoc habebit viginti dies. J. quos si personaliter elect⁹ non venerit cessāte iusto impedimento. vel si impedit⁹. J. dictos viginti dies nō fecerit proponi hoc. vel proponi fecerit licet causam rationabilē nō fuerit ad probandū admissus. vel si admissus fuerit ⁊ nō probauerit in alios viginti ad hoc assignatos: vel bene probauerit sed procuratorē instructū non miserit: vel impedimēto cessante personaliter non venerit. in hijs vel ipsorū altero priuatus est ipso facto iure ex electione sibi quesito. ⁊ si instructus nō venerit nisi iusta causa excuset: dilationē extra curiā nō habebit. Ecclesiarū. ergo non hospitalariorū: al's de eis mentio fieret. s. eo. scdm. Uacationib⁹. ergo secus in magistris hospitaliū vel templi morte quorū ecclesia nō viduatur nec vacat. s. eo. ne pro defectu. ſm Jnno. ⁊ hic ſm Guid. Periculosis. φ periculū licet forte cesset ⁊ sic cause finalis q̄ prohibet diu vacare ecclesias. lxj. dist. hijs. vbi de hoc. et dato φ ambe cessarent remanet cōstitutionis auctoritas: q̄ nisi per cōtrariā consuetudinē vel constitutionē nō tollitur. ff. de legib. l. de quib⁹. s. de consti. c. j. ff. de postu. l. j. §. sex⁹. ſm Guid. ⁊ Jo. mo. Malignantiā. ergo licita subterfugia opponere licet maxime ex parte rei: ⁊ hostes p insidias fallere. xxiij. q. ij. null⁹. xxij. q. ij. domin⁹. ſ Jo. mo. Jā promiseris. Positis. s. e. ne pro defectu. ⁊ in. c. quā sit. Utilia: ⁊ posito φ factū alicui⁹ eēt notoriū l curia ⁊ sic ꝯstitutio nō esset necessaria nihilomin⁹ seruandū est: q2. J. ponit pa ꝑ auctoritatē constitutionis vt isto. §. in verbo periculosis. Expta. i. per experientiā adinuēta. Moderatione. i. moderati tēporis adiectione scz octo dierū postφ cōmode ⁊c. J. eo. ceterū. ſm Gar. sic nō ob. s. de ѵb. sig. c. vl. Permanere. q̄ tamen permanent. al's dato φ nō dixisset. J. eo. cū expediat. Instituit. s. eo. φ sit. Temperātes. q2 mensem habet ad parādū se. Jtem p vinginti dies expectabit. sed quo ad veniendū arbitrariū est. ⁊ licet terminū statutū a iure iudex tollere non posset: nisi alia lege concedat ⁊ ex causa. s. de of. de le. cōsuluit. tamē legitimū ipedimētū ei⁹ prorogat: vel ipso iure. s. de ap. ex rōne: vel p viā restitutiōis. s. de re iudic. cū Bertold⁹. C. de tēpor. inte. resti. l. supernacuā. terminū vero nō limitatū hoc est arbitrariū iuxta motū arbitrij sui mutat ⁊ sic loquit hec determinatio adveniēdū. ff. de verb. obl. cōtinuus. §. nisi. ſm Gar. Generali. de quo verbo. s. eo. vt circa. C. de legib. l. iij. Electi. idem de prouiso. vt. J. eo. si postφ. Regulariū. ⁊ idem si creetur p electionē. s. de statu. regu. c. ij. in fi. aliter si sit sub epo. vl abbate aut priore. ⁊ ideo vt dicit hic glo. in verbo regulariū hec constitutio nō habet locū in archipresbyteris. nec in subprioribus nec in prepositis vel decanis et Archidia. qui sunt sub episcopo. nec in abbatissis. J. eo. iden mit atibus ſm Jo. mo. Jmmediata. Subiecto. isto casu sufficit adire legatum se. ap. in eadē prouincia existente. J. eo. abbatem. ⁊ tūc etiā seruabit hec constitutio. s. de rescrip. sup literis. in fi. ſm Guid. de quo no. in c. si abbatem. ⁊ hoc siue naturaliter siue ppetuo sicut archiepiscopat⁹. xij. di. si casualiter. q2 archiepiscopus captus est a sarracenis. et no. hic quod nullus cōfirmat suffraganeos nisi papa. s. eo. q2 diligentia: ſm Guid. sed omnes alij cōtra: q2 cū sit penalis restringēda est. de pe. dist. j. pene. Appellatio. siue immediate ptineat ad papā ecclesia siue non. ⁊ intellige de mere extraiudiciali non de illa q̄ fit corā proprio iudice ab interlocutoria. q2 licet in ea agat prius de iniqtate iudicis: cū hec reperiat: vt postea agatur de principali. ⁊ sic persone principales erūt necessarie. J. eo. c. §. nisi. vbi est text⁹. ⁊ de ap. vt debit⁹ ⁊.

e.interposita.⁊idem intellige de remissione partibus notificata in causa nondū plene instructa.ꝫ.de off.le.licet.⁊.C.de remissio.l.f.⁊.ij.ſm Gar. Deuolmit.pluribus modis fit hoc.deuoluitur primo ex quauis appellatione iudiciali facta ex causa rationabili emissa ad papam de qua papa habet cognoscere vocatis partibus. ꝫ.de ap.vt debit⁹.in fine.et de hac deuolutione non loquit hic. Secūdo ex appellatione scripta ex causa rationabili facta pti notificata in qua petiti sunt apostoli.⁊ hec vim citationis obtinet ꝫ.statutum⁹.⁊ hec propria virtute negotiū deuoluitur ad curiā ⁊ hoc in beneficialib⁹ de quib⁹ solet dici:q2 causa est in curia.nec alia citatio requiritur nisi fiat ad cautelā in audiētia ⁊ de hoc loqtur hec decre. Tertio modo fiet ſm tenorē illius decre.J.de ap.cordi.⁊ dicitur duplex.cū per appellationē in curia vel ad illū finem vt principalis causa expediatur si partes seruauerunt puncta huiusmodi ꝯstitutionis vel ad illū si nō seruauerunt puniātur penis hic contētis q2 totū isto modo expediet in curia ſm Gar. Debito tempore.⁊ sic in representatā sibi electiones elect⁹ potest ius suū prosequi sine nota ābitionis.nec ex hoc dicet se ingerere:q2 hoc facit auctoritate huius ꝯstitutionis.sic nō ob.C.de epi.⁊ cle.l.si quēꝗ.ꝫ.e.cū post petitā.nec a tempore notitie habebit mensem ꝙ datur sibi ad deliberandū an expediat cōsentire nec ne.q2 meli⁹ est ꝙ reseruet sibi post tempus presentationis:nisi vellemus dicere ꝙ medietatē illi⁹ mensis.f.xv. dierū accipiat post tēpus notitie ad deliberandū an sibi expediat prosequi ⁊ alios.xv.reseruet ad deliberandū post tēpus presentationis.nec est absurda hec diuisio ex causa.ar.ꝫ.de suplē. neglige.prela.c.licet.ſm Gar. De ipsorū.f.electorū. Notitia.certa et indubitata cum omni spiritui non sit credendū.c.ecclesia.xix.dis.ff.de custo.reo.l.diuus.⁊ intelligas de noticia ne dū electionis sed appellationis si nō sit ecclesia immediate subiecta alˀs nō.q2 cum ignoret appellationē ⁊ electio nō sit talis ꝙ debeat confirmari per papā seruabit tūc decre.ꝫ.e.ꝙ sit ꝫ Gar. Debito tempore.i.octo dies.J.eo.ceterū. Arripiat.sic predicto tēpore ipsi electi.vt.J.sequitur. Extunc.i.elapso mense predicto. Siue nō.et in hoc mutata est forma.decre.ꝫ.e.statutum⁹.que volebat ꝙ.J.mēsem iter arripiat.sed hic nō curatur de arreptione sed potius de aduentu.ſm Gar. fraude.ꝙ fraus solo lapsu tēporis probat nisi elect⁹ probet iustū impedimentū.vt.J.scđ f. ⁊ sic no.ꝙ fraus cōmissa cōtra ius ipso facto se exhibet nisi cōtrariū ostēdatur.secus in cōmissa contra partē.ff.de proba.quotiēs.§.ꝙ dolo. Cōmode.q2 iudex arbitrabit iuxta viarū distantiā personarū:locorū:temporū:⁊ etatū considerationē.ff.de vbo.ob.l.continuus.§.i.q1.J.seqtur ſm Gar.⁊ arbitrabitur iudex ſm vulgares dietas.q2 lex patrie conuenire debet.vt.iiij.di.erit. nō esset tñ error si intelligeretur de vulgaribus. J.de pbē.presenti.ſm Jo.mo.⁊ si per.xxx.dietas distat veniat in.x.nō perdit igit nec nocebit sibi:si in alijs.x.sit in curia ⁊ ibi quiescat:ita ꝙ nō appareat.test ratio:q2 hic datur mēsis in quo siue ab initio siue in fine iter arripiat habet tēpus ſm distantiā viarū.postea habebit.xx.dies ex citatione huius canonis.si tñ papa ipsuꝫ citaret interim ex quo est in curia teneret venire: ⁊ si ecclesia vbi est elect⁹ in curia sit:vel de prope vt erat monasteriū sancti Benedicti vel sancti Maxentij pictauis mensem habebit. ¶ Itē sequētes.xx.dies ac si per cētū dietas distaret habebit sed pro distantia viarum nihil:q2 in certo termino limitato de iure locoꝝ varietas iuri varietatē non inducit.C.de in integ.resti.l.sup vacuā/licet tēpus ex se iuxta distātias ad arbitriū habet necesse variari. ¶ Item vltra dictos terminos habebit aliquos dies ad quiescendū in itinere alˀs non posset cōmode venire.ar.ꝫ.de dolo ⁊ cōtu.cū dilecti.q2 illud possum⁹ ꝙ cōmode possum⁹.ff.de verb.sig.nepos/suevicin⁹.dū tamen fiat sine fraude.q2 solū hoc requirit.ar. eorū ꝙ no.ꝫ.de ma.⁊ obe.humilis.ſm Gar. Petituri.cōfirmationē si electio presentata fuerit ⁊ electus cōsenserit.vt.ꝫ.eo.ꝙ sit.⁊ ideo hoc refertur huic ꝙ dicit.ꝫ.de postu.cōsensum. Prosecuturi.si electio nō fuerit presentata licet el⁹ noticiā habuerit nō petet cōfirmationē sed dicet dñe cū sim canonice elect⁹ in tali ecclesia et canonici differāt electionem ipsam presentare de me factā peto illā electionē mihi presentari ar.ad hoc.ꝫ.e.publicato.⁊.c.nulli.⁊ electores ⁊ alios quorū interest corā vestra sanctitate vocari vel mihi ex officio vestro prouideri super facto ⁊c.petit confirmationē:alˀs esset ordo pposterus:alij dicunt ꝙ post notitiā ipse consentiet sine presentatione.sed primum verius ꝫ Gar. Actis.i.instrumētis acta cōtinentib⁹. Iurib⁹.i. rationib⁹ factū tangentibus.q2 de iure clauso in corpore iuris nō habet certificari papa.sic nō ob.ꝫ.de consti.licet. Unde versus. Jura iure mā dominus magnitudine pando.ſm Jo.mo.et Gar. Munimētis.i.priuilegijs ⁊ alijs publicis instrumentis que causam muniunt.ſm Gar. Contingentib⁹.vt sunt forte dispensationes super pluralitate beneficiorū vel super illegitimatione natalū vel super absolutione sententiarū excōicationis.⁊ si nō fuerit pſentata electio nō poterit illa ꝙ ad electionē faciūt ostendere:sed sufficit ꝙ ostendat ea que poterit:dū tamen per ipsum nō stet.vt.ff.de regu.iur.impossibiliū.nec habebit statim ostendere duꝫ erit in curia.ꝫ.de proba.c.vl.ꝙ ad hoc sit termin⁹ legitime assignatus.q2 hoc solū recipitur ꝙ in curia ꝑmissa habeat.vt.J.patet ſm Gar. ¶ Quod si per viginti. ¶ Nota hic in quinꝗ casibus vel ipsoꝝ altero priuati sunt. Primū est ꝙ iure suo priuatus est qui sine impedimento nō venerit. Secūdo ꝙ excusat⁹ legitime est impedit⁹. Tertio de illo qui causam proposuit sed legitime nō probauit. Quarto quādo bene probauit sed procuratorem nō misit.quinto qñ cū munimētis nō venit.scđa.⁊ qua.tertia. Nisi.quarta. Insuper. Quinta electos. Post lapsum.melius dicit ꝙ

decre.s.eo.statuimus.que dicit post euentū alterius partis q forte potuit vti duplomate.sed dic aduentu vero vel interpretato.i.postq potuit venire probabiliter.et sic intellige illam sm istā.ar.ff.de iudi.de vno quoq.i pri.sm Gar. ex qualitate q: forte mere sunt mōstruose vel tutose in hyeme vel propter calores incēsi vt.ff.de vb.ob.continuus.§.iij.Moderādo ab homine ex quo lex moderauit vt.s.de of.de leg.c.de causis.Expectari.et si facta legittima cōparatione per vnā vel per duas dies vltra q debuerit stetē rit cū ipso iure nulla sit electio vt.j.patet.et tūc nō potuit purgari mora:q: conualescere nō potuit q nullum est.s.e.auditis.licet preparatoria mora purget.vt.ff.si quis cau.l.et si post tres tamē post litē cōtest.purgari nō pōt vt.ff.de verbo.ob.l.si qs insulā:multomin9 post sententiā canonis hic latā que etiā per appellationē non suspendit.ff.de verbo.sig.l.si qua pena.et hoc intellige in quolibet termino a iure statuto nisi alio iure caueat q purgari possit.s.de loca.potuit.sm Gar.de quo.j.de regu.iur.mora.Siue eligentes.et sic elect9 semper debet venire licet eligentes nō veniāt et debēt venire pro confirmatione petenda quā possunt p procuratorē petere ex quo sunt presentes in via.q: nihil de antiquo iure super hoc mutatū est de quo.s.e.q sit.et.c.statuim9.Siue nō.q: casus est iste in quo potest procedi absente aduersario:quare cū i hoc casu non excusaret.j.de eo.qui.mit.in po.cū q. aduersarij absentia licz al's regulariter obtineat et sic non ob.ff.si quis.In ius voc.nō ie.l.ij.in fi. et.j.de te.et cōt.actor.in gl.Cōparere.et si venerit et illicēciat9 recedat punit hac pena.j.e.si postq. sed si causa recreationis extra vadat tēpore vacationis vbi negociū propter hoc nō differt nō punitur q: presens itelligit.j.de preben.psenti. et si propter impedimentū est absens nisi statim eo cessante venerit punit q: cessante causa ec.s. de ap.cū cessante.¶Itē si termino elapso proponatur in electione de qua agitur istā cōstitutionē nō habere locū:cum nō ecclesia illa sit immediata bene poterit et debet audiri.q: si cōstitutio nō habuerit locū nec et9 pena:p cōsequēs. et ad allegādū debet audiri si sit procurator.s.de accusa.c.veniens.et si non veniat ex eo q: curia propter mortē pape vacat et sic de iure suo sit priuatus cū iurisditio pape sit penes collegium de equitate tñ restitui debet.q: eo tūc cardinales exercitio illo vti nō cōsueuerūt.vt.ff.ex quibus. ma.l.nec excusat eū tēpus feriatū:q: debet venire et se presentare.s.de do.et cōtu.cū dilecti.Cōfirmationē.denotat principiū:persecutio tamē mediū.Executionē sentētie.de quib9 colligitur q vsq ad finē debet perseuerare in curia prout est declaratū.j.eo.si postq.Iusta causa.vt infirmitas:necessitas viarū.Cōtempserint.et idem si negligant:q: quo ad hoc nulla est differentia: sed in alijs bene sic no.xx.di.si decreta.De qua s.iusta causa interueniente.Predictos.j.quos debet expectari.nec nocebit si nuncius qui ibat ad proponendū causas absentie fuerit impeditus dū modo non sit postea negligens vt probatur.j.versu.insup ibi iusto impedimento cessante.et si.j.istos.xx.dies non possit papā adire: q: portā nō permittūt intrare protestet frequēter:nec sufficeret semel:q: ex hoc non apparet sollicitus ad instar petitionis apostolorum seu pallij.c.di.pusca.sed dic q vnica sufficeret vnde papa sui copiā faciat:q: vnica protestatio impedit cursum tēporis ad appellandum.ij.q.vi.biduū.et si sit causa q tractaret corā auditorib9 fiet protestatio corā referendario vel eius portarijs al's corā hostiarijs pape vel tabellione.in auct.d referēdarijs.§.iij.col.iij.Quīdecim dies. cōputādos post tēpus.s.post pdictos.xx.dies.Si admittenda videbit.et sic no.q ex quo admittit appellatio reputabitur rationabilis dū modo probet vera.s.de offi.de le.pastoralis.§.preterea.nec nocebit electio si forte iudex per totum tēpus tardet deliberare.s.de ap.ex insinuatione.Sedē ipsam.vt ex iusta causa extra.vt q: testes quos adduxerat sunt mortui et voluit probare per alios vel similiter:al's nō potest ex mēte huius decre.fidē.per testes vel istrumēta vel alio modo.s.de testi.spo.cū ad sedē.et si iudex qui de hoc cognoscit prōnūciet causam legitimā al legatā vel econtra:poterit appellare.s.de ap. vt debitus.et iudex in appellatione dat9 sequet tēporis moderationē hic pōsitam ne posset fieri fraus cōstitutioni:et probato ipedimēto legittimo per electū.alia ps poterit probare cōtrariū:sic tamen q iudex acceleret vt magis poterit.j.de testi.presentiū.sm Gar.Eosdem.s.viginti dies per quos expectatur.Quindecim predictis:qui dantur ad probandum causam propositā nec iudex datus a papa poterit dies istos abreuiare vel prorogare q: a iure limitati sunt. s.de of.dele.de causis.Ad predictā causam apposita no.q infra viginti dies debet proponi sz si non fieret sed post et.j.xv.probaret nō satisfaceret huic cōstitutioni.sm Gar.et oportet q ille qui proponet istas causas sit procur.legitime cōstitutus.vt infra sequit in litera per procuratorē sufficienter instructū ad oīa premissa:tñ si aliquis amicus electi sine mandato admittere tur et probaret causas absentie et elect9 ratificaret.j.predictū tēp9 valeret.C.ad maced.l.vl.ff. rē ra.ha.l.penul.et est equū q aliqs admittat p hāc.l.penul.dū tñ velit cauere electū ratū habiturū.j.dictū tēp9.s.de of.de le.corā.de of.leg.licz sm Gar.Ut predicitur.i.predictos viginti dies Tam verisimilia.si nō esset verisimile quo ad factū q: vnus potens hoc dicit se depredatū vel factā sibi iniuriā per iudicē.si tamen hoc velit probare audiet quia tūc veritas tollit presumptionē. ff.de hijs qui sui iur.l vel alie.l.filiū.s.de procur.i nostris.sm Gar.Presidentis.i.summi pontificis vel alterius dati ab eo.Cōparitionē.s.per sonaliter faciendā.Prolixius.iuxta arbitriū iudicis inspecta qualitate negocij.Uel admitti. vel pro.q: nō sufficeret proponere nisi admitteretur.glo.j.§.insuper.Tunc.i.qñ iusta causa absentie proponitur et admuttitur.Cessante:et

sic si procurator fuerit impeditus venire ĩ penã non incidit ⁊ seruabit̃ ipso iure illesus quo ad penã huius decre. probato impedimẽto. vt. s̃. qꝛ pena imponat̃ si impedimentũ cessat al's nõ. ff. de re iu. si contra pupã. §. is qui. nec multũ accelerabit iudex si statim elect⁹ non venerit al's causa legitima probata reuocabit̃ illud ꝙ fieret cõtra absentẽ. s̃. de re iudi. cũ Berthold⁹. Procuratore. secus in alijs causis grauib⁹ in quib⁹ nõ cogitur quis procuratorẽ mittere nisi velit ĩpeditus: ⁊ sic nõ ob. s̃. de procur. querelam. Ad oĩa premissa. i. ad petendã confirmationẽ ⁊ prosequẽdã electionẽ ⁊ ad proponẽdũ ⁊ probãdũ iustã causã. Instructũ. cũ actis vt. s̃. dictũ ẽ. Ut p̃mittit̃. si ĩ casu ĩ quo nõ fuit ĩpedit⁹ venire. Presentauerit. ⁊ si tale erat impedimentũ ꝙ dũ ĩpediret aduẽtũ ⁊ paramẽtũ dabũtur ei oĩa tẽpora premissa. s. ad iter arripiẽdũ: ⁊ alia. vt. s̃. propter similem rationẽ. vt. s̃. de consti. translato. Priuatos. ⁊ ita est canon late sentẽtie vnde ad quem deuoluitur potestas procedendi dic. vt. j. eo. quãꝗ̃ vbi de hoc. Et q̃d iuris esset nisi fuisset renũciatũ appellatiõi. dic. vt. j. eo. ꝗ̃uis: ⁊ si certũ est ꝙ nõ seruauerũt tẽpora a iudice qui super hoc tulit sententiã non poterit appellare vt qꝛ allegat impedimentũ. qꝛ hec constitutio nõ priuat impeditos: sed negligẽtes tm̃. vt. s̃. de concess. p̃b. nulla. ⁊. c. qꝛ diuersitatẽ. ⁊ si iudex pronũciet nõ seruata tempora ⁊ hec pronunciatio sapit naturã interlocutorie nõ diffinitiue ex quo super ipsa exceptione peremptoria pronunciatũ sit. et est idem in quouis simili casu. s̃. e. cum dilecti. ⁊. s̃. de ap. cũ dilecti: ab ista sentẽtia ĩterlocutoria nõ habebit locũ illa regl'a: nõ oppositũ opponã ⁊c. q̃ tm̃ habet locũ in appellatione a diffinitiua. ⁊ est ratio qꝛ appellatio ab interlocutoria non est vera nisi causa in ea exp̃ssa sit vera: in diffinitiua sufficit ꝙ lique sit lata. s̃. de ap. vt debitus: secus si iudex pronũciasset super principali dicens male appellatũ fuisse vel bene: qꝛ tũc diceretur sententia diffinitiua que imponit finem negocijs. C. de ap. eos. vel si fuisset appellatũ a p̃dicta ĩterlocutoria licz vim habeat diffinitiue nõ valeret nisi causa expressa. s̃. de ap. dilecto. Ut premittitur. s. cũ est impeditus venire p̃sonaliter. Eo casu. i. q̃ñ venit vt innuit sine actis. Ap. sc. ipsam. hec pena habet locũ quando al's seruauit tempora intelligo diminutiue q̃ ad causam faciunt: alioquin si non opportet literam dispensatiõis sup̃ pluralitate beneficiorũ de qua in appellatione nihil fuerat appositũ licet nunc modo apponatur de nouo non habet locũ hec pena. qꝛ non poterat diuinare. vt. s̃. vt. eccl. vene. vt nostrũ. s̃z Gar. licet Jo. mo. dicat hic penã habere locũ contra talẽ cũ ius cõmune pugnet cõtra eũ: quia debebat ⁊ poterat facere p̃uidere. l. di. si putator. Ex iusta causa. vt qꝛ instrumentum detulit et sine culpa amisit. vt. ff. de eden. l. veluti.

Additio. ¶ Ad hec. quãdo d̃ Mõte lauduno. dicit hic ꝙ missi Rome canonici debent habere mandatũ ab alijs: al's non dicerentur missi. Dic illud procedere quando sunt plures electores ꝙ̃ duo. sed si nõ sunt nisi duo electores: qꝛ forte alij noluerũt eligere tũc illi duo venire tenent̃. sed in alijs casibus illi duo poterũt seipsos procuratores cõstituere hoc modo scz ꝙ aliquos nominent procuratores in instrumento procurationis ita ꝙ oĩa possint que in illo negocio requirũtur specialia ĩ specificãdo. hoc reseruato ꝙ si cõtingat ambos cõstituẽtes vel vnũ eorum in curia esse ⁊ velle negocia tractare hoc eis ⁊ cuilibet eorũ liceat absqꝫ reuocatione procuratorũ ⁊c. ⁊ valebit ista cõstitutio p̱ modum reseruationis. sicut quando papa sibi reseruat aliq̃d ꝙ episcopis non concedit. vt no. in cle. attendentes. de sta. mona. ⁊ in multis iuribus vulgatis positis in. c. nuper. in gl. de sen. exc. extra. qꝛ ex quo reseruãt sibi ⁊ cuilibet eorũ assistentiã: que etiã de iure erat eis reseruata. vt in. c. ꝗ̃uis. in fi. j. de procura. ⁊ etiã specialia sunt eis reseruata. vt in. c. qui ad agendũ. ⁊ in. c. q̃ generaliter. j. de procurato. ex illa reseruatione et mutui consensus interuentione vn⁹ alterũ videtur constituere. ⁊ est honestior ista cõstitutio ꝙ̃ si aliter cõstitutio quelibet fieret per vnum. ⁊ hoc propter auctoritatem numeri. qui plerũqꝫ habetur in consideratione. vt in. c. ecclesia. ij. ⁊ c. cumana. ⁊. c. qꝛ propter. de electio. extra. et in c. in nostra presentia. de testib. extra. Ludouic⁹ Auriol⁹ doctor. ¶ Ad hec. tertia p̱s. ⁊ dic ad hec idest preter hec. casus dictus de electis est. nunc dicendum est. de electoribus. ¶ Unde si in concordia facta est electio duo de electoribus sufficienter instructi infra supradictum tempus ire debent ad curiam per capitulũ pro instruendo electionis negotio ad expẽsas dignitatis si bona discreta sint: vel de cõmunibus vel saltim de bonis capituli si de alijs habere nõ possint. Diligens. ⁊ forma decretalis. qꝛ propter. obseruata ⁊ sic de singulis alijs. Eligentib⁹. an fuerint omnes vocati ⁊ an suspensi vel similes vt. s̃. eo. vel interdicti. Electis. de scientia moribus ⁊c. vt s̃. eo. cũ in cunctis. ⁊. c. cũ nobis olim. Premissa. i. eligentes electiones ⁊ electos contingẽtibus obiectionibus: exceptionib⁹: replicationibus: et similibus. et est hic. ar. ꝙ isti debent esse vsqꝫ ad finem cause sicut electus. j. eo. si postꝗ̃. Procuratores: et sic non poterunt mitti procuratores vt olim. s̃. eo. statuim⁹. ⁊ oportet ꝙ canonici qui mittũtur sint de illis q̃ electioni interfuerũt al's non valet. vt. j. sequitur ⁊ habebunt mandatũ ab alijs electorib⁹ isti duo al's nõ possent dici proprie trãsmissi. s̃. de hereti. cũ ex iniũcto. ⁊ si nõ veniãt sed elect⁹ faciat fidẽ plene per alios sufficit de iure suo quo ad ipsũ electũ. Sed non quo ad electores. vt. j. eo. §. ceterum. ⁊ si isti moriantur mittent electores alios duos infra tẽpus suprapositũ a tempore scientie al's ex nouo contemptu punientur pena scripta: sicut dicimus de electo qui primo erat impeditus. vt. s̃. §. prox. ⁊ oportet ꝙ veniat instructus cũ actis ⁊ munimentis al's nõ satisfacit cõstitutioni. vt apparet. j. Concordem. que dicitur concors vel

discors dicetur. J.c.quorūdam. Idē tempus.i.ꝙ
electus debet personaliter cōparere.vt.§.et sic
intelligas.no.qualiter distēt vel electores sint
viciniores: q2 si remotiores darēt maius tēpus
propter maiores distātias.s.mensis vel viginti
dies dū non mutantur:⁊ tūc cōputat̄ tempꝰ ele
ctoribꝰ a tempore consensus prestiti ꝑ electū li-
cet sit remotꝰ in curia vel alibi: al's frustra ante
consensum prestitū laborare videtur. J.c.si ele-
ctio. Ad prelatū.ergo de mensa prelati prouide
bitur illis etiā si aliqua inter eos sint cōmunia:
dū tamen distincta sufficiāt: al's supplebit̄ de cō-
munibus.vt.J.eo.c.q2 expense iste pertinent ad
bona q̄ in cōmuni percipiunt hoc fieret de com-
munibus licet forte vnꝰ haberet accipere plꝰ de
illis q̄ alter. ⁊ idē dico de expēsis q̄ ad ecclesiā per
tinēt: q2 hic qui plus habet plus dare debet: nā
maius iactū supra mare pro precio rerum distri
bui oportet.ff.ad.l.ro.de iac.l.ij.§.iacture. ¶ In
tertio genere expēsarū pro certis dignitatibus
discretis tūc de illius dignitatis bonis tm̄ capi-
tur.vt hic.alioquin si bona nō sint discreta de
cōmunibꝰ prelati ⁊ capituli. Aliūde.mutuis be-
neficiatis vel a prelatis subditis et beneficiatis
caritatiuū subsidiū postulatur.§.de censi.cum
apostolꝰ.in fi. ⁊ sic no.ꝙ capitulū sede vacante
potest caritatiuū subsidiū petere. Trāsmittan-
tur.ꝙ si nō fecerint nō tenetur electus eos mit-
tere ad expēsas suas.vt..J.eo.§.ceterū in fi.et si
due persone electe ꝑ electores nolint venire pu-
nientur.et nihilominus electores eligent alias
duas ꝑsonas nisi paucitas excuset vel alia cau-
sa.J.eo.§.ceterum. ¶ Si vero.quarta pars si in
discordia facte fuerint tunc pro qualibet parte
mittende sunt due persone ad expensas electo-
rum: vel si vnica sit electio cui aliqui se opponūt
mittentur ille persone pro parte electi eius ex-
pensis:⁊ pro parte opponētis si sint duo vel plu
res opponētium expensis sufficienter instructi:
quas expensas si electi ministrare distulerint vt
dictum est nisi forte sint pauperes priuati sunt
omni iure sibi ex electione quesito. ⁊ fit hec mis-
sio personarum.vt per eas possit plenarie se.ap.
informari.de parte. Qualibet.que errauit tā q̄
testis ⁊ procuratores ⁊ si videantur facere par-
tem contra alios non potest propter hoc repel
lere contra quem constituitur.§.de testi.roma
na/vnde si aliquid dicant per se non credit̄ eis
simpliciter.secus si contra.ff.de interroga.acti.
l.de etate.§.ij. Necessarias.ergo non tenentur
ad vtiles.tamen si facte essent daretur contra
eos actio negociorum gestorum.ff.de neg.gest.
l.sed an vltimo. ⁊ dicunt̄ necessarie sine quibus
res erat peritura vel deterior facta si non fuerit.
ff.de verbo.sig.impense.ſm Gar. ⁊ sufficit ꝙ ele
ctus sit paratus soluere licet non offerat cum
ipsi habeant hoc petere.vt.J.versu:contempse-
rint. In potentia. ⁊ tunc electores prouidebunt
sicut dicitur si de facto postulati qui ab expēsis
releuatur: quia tunc electores facient si super-
ueniret ei facultas tenetur ipse eas facere.§.
de solu.od ordus. ⁊ si electus expensas dare pos-
sit sed non vult nihilominus electores mittent
vt.J.vt ibi. Personaliter. priuentur per senten-
tiā: quia futuri temporis est: nec alia pena pu-
niendus est.§.de iudi.at si clerici.nec ob.iiij.dist.
deniq3.in fine.quia intelligas vbi specialis pena
non est opposita contra eos.ſm Gar. Et quā-
do vnicus.secus si essent plures electi: et plures
opponentes: quia tunc sufficit ꝙ tam electꝰ q̄
opponentes semel veniant per se sine alijs per-
sonis.vt.J.dū dicit vnicus est electꝰ: al's absurdi
tas esset si quatuor essent electi ꝙ irēt pro quo-
libet due persone.vt.J.di.vt constituentur:⁊ pos-
sint se opponere.vt quilibet de dioc.si cōtra per-
sonas obijciant.xviij.q.vij.filijs ac nepotibus.
⁊ venient dato ꝙ electus non veniat.vt.J.vel si
personas ⁊c.quia idem est de electoribus.vt su-
pra dictum est.episcopus tamen si esset oppo-
nens non tenetur venire sed mittere procura-
rem ne suam derelinquat diocesim.quia etiam
si postulatus esset non veniret.vt.J.sequitur.et
veniunt ad insinuādam causam: al's vnus suffi-
ceret:⁊ decem se opponerēt quilibet eorum sin-
gulariū crimen.adhuc duo sufficerent ⁊ alij eos
procuratores constituant: quia decre.dicit de
duobus.aliter distinguit.ff.de accusa.si plures
⁊ ideo stabimus in alijs vni antiquo.vt.§.c.sta-
tuimus.ſm Gar. Et isti opponentes q̄ veniunt
contribuent ad expensas arbitrio iudicis: si ali-
ter non sit conuentum inter eos.§.de censi.so-
pite. ⁊ nisi opponentes velint ministrare expen-
sas puniētur.vt.J.§.proximo. Compareant. J.
tempus quorum alij de quo supra intelligitur
repetitū.vt.§.de ap.c.scdo requis.et si electus
opponat contra opponentes de tempore non
seruato primo discutietur.q2 si legitimus non
fuerit accusator nō fatigetur accusatus.§.de ac
cus.c.J.iudex ex officio suo tūc nō ad instātiā ptꝭ
inq̄ret de obseruātia tēporis contra electū.§.c.
cū nobis olim:⁊ si infra tēpꝰ debitū non venerit:
sed postea petierit se admitti ad noua crimina
iuxta decretū.§.c.vt circa: nō audiunt̄.vt.J.c.c.
J.a totali prosecutiōe.nec ob.dicta decre.vt cir-
ca.q̄ habet locū in alijs electionibus ſm Gar.
¶ Si autē opponentibus deficientibꝰ ante re-
nunciationē cause veniat alter cuius intersit ⁊
petat se admitti audiet̄ si ignorauit electionem
factā in tali ecclesia q̄ immediate subsit pape:
al's si sciuerit non audit̄.§.qui.ma.ac.po.c.fi.si
autē nō opposuerit nec successor eiꝰ poterit op-
ponere si ātiqua erāt opposita cum negligētia
ꝑdecessoris noceat successori.C.de iure deli.cum
antiquioribꝰ.§.de prescrip.auditis.si erāt noua
vel de nouo ꝑuenerit ad eū potit.vt.§.c.vt circa.
Premissas ꝑsonas.s.istructores ⁊ opponētes. ⁊
sic no.ꝙ opponēs admittit̄ ad instruēdū.vt.§.
eo.dictū est de alijs: si eosdē dāt se aduersarios.
Circunstantijs.vt quia constat iudici per istos
ꝙ negocium de facili non potest in curia pro-
bari. Alijs.s.super aliqua examinatione: vl' ali-
quomodo processū sit. Alibi. scilicet quo ad pro
bationes faciendas pacta vel munimenta de
quibus supra eo.§.ꝙ si per viginti in fi. ¶ Cete-

ri.sexta ps. Casus si electores electiones in cōcordia vel discordia facta. ex quo quomodo possunt. J. octo dies electis non presentauerint. vt culpabiles in hoc a prosecutione cause et a suis bñficijs q ibi obtinēt ipso iure sint suspēsi: ꝛ si infra triennium eis se ingesserit: eis sūt ipso iure puati. si aūt pdictas psonas nō miserint et si electi vel opponētes venire neglexerint vel expēsas non ministrauerint puniens a totali cause prosecutione: quo ad se: ꝛ triennio a suis bñficijs q inibi habēt sunt suspēsi nisi psonarū paucitas vl' alia iusta cā excuset eosdē ꝛ tūc mittēt procuratores ꝛ nihilominus cessante impedimento predictas psonas alias patienē pdictas penas: ꝛ easdem patienē opponētes vbi vnica erit electio, ita tñ q ex hoc electis i prosecutione iuris sui nullū preiudiciū generef. Electiones ipas. hic terminus hʒ locū in quauis electione ꝛ hoc innuit. S. i pñ. vbi quātū ad hoc supplet decre. S. e. quā sit. q in qualibet electiōe locū hʒ. fm Gar. Octo dies. q si ex cōpetēti ad psentādū diligentes extiterint excusanē propter casū fortuitū supueniētē. als nō, ʒ iputenē eis: q: tm se artauerūt. ff. si qs cautio. l. ij. §. si qs. et. S. e. cū i veteri. ʒ Gar. Itē pinde erit si psentef procuraton habēti spēciale mandatū cōsentiendi sicut si diceremꝰ de matrimonio carnali. vt. J. de procur. si procurator. secus de gñali. ff. de acqr. hef. l. p procur. nisi forte electꝰ factū gñalis procuratoris ratū habe ret. ff. rē ra. ha. l. placuit. Qui culpabiles. ꝛ reputanē oēs culpabiles q: ad oēs ptinet nisi aliq̄ deceāt de negligētia. S. e. gñali. §. clericos. ʒ Gar. Prosecutio. q: ex tūc de negotio nō itromittit nec poterūt ipugnare electionē alterius ptis p hoc q dicit a totali ꝛc. ꝛ l hoc q d l fra dicit opponētes. Excludentes. Et sic ipso iure sunt exclusi nec valet processus p eos de facto extūc habitꝰ nisi forte iudex ex officio velit se sup aliquo informare cū eis d crimina sciūt. S. e. c. cū nobis olim de of. or. cū vos. Quibꝰ bñficijs. non tñ officijs ne lofficiata remaneat ecclesia: quā si nō officiauerint epūs eos cōpellet. ne pena eorū eis imunitatē tribuat. S. de ap. puenit. ff. de iterdic. ꝛ releg. l. relegatorū. ꝛ iterim pēdēte īmino bñ poterūt eligere. S. e. cū vintoñ. ʒ nō eligef post probibitionē saltim i ista ecclesia. S. de cle. excō. si celebrat. In eccīa ipa. ꝛ sic no. q suspēsus i vna ecclesia a bñficijs nō est in alijs ʒ suspēsus ab offō est vbiqʒ suspēꝰ. xj. q. v. ad qs. ratio est: q: hoc procedit a virtute clauis. hec prima no. S. de ma. et obe. dilectꝰ. de penite. ꝛ re. noua. Obtineat. siue sint simplicia siue curata. Tūc. i. post lapsū octo dierū. Suspēsos. ꝛ sic est canon sentētie. S. eo. cū i cūctis. ꝛ si iter istos electores ꝛ cōsuetudine sit aliqd adeptꝰ primā penā icurrit. q: excluditur a prosecutione: sed nō suspensionē. vt. J. de sentētia. exc. q: periculosū. ꝛ. J. e. si cōpromissariꝰ. nec epūs ab istis penis poterit absoluere: als posset istū canonē eludere. nec ob. decre. nup. de sen. ex. in si. q: hec habet locū in sola sententia excōicationis vbi est maiꝰ periculū. Propria temeritate. i. sine auctoritate alicuius. Colore. si forte de licentia alicuiꝰ temeraria. S. de tēpo. or. dilectꝰ. Ipso iure. ꝛ sic est canon late sententie: nec epūs posset eis de nouo conferre: ex quo dicit priuati perpetuo. J. e. c. cōmissa. Uel venire. vñ dato q nō veniat electus: venient nihilominꝰ dicte personē ad informandū papā super omnibꝰ. Ministrare. ꝛ tūc electores ministrabūt q: illi q mittūtur nō tenentur proprijs stipendijs militare. x. q. ij. precarie. Eos. i. eligentes ꝛ opponentes. Cōtradicentiū: quādo non sunt alij qui seruiāt nisi contradicentes. ꝛ ita patet q si aliqui mitterētur nō remaneret qui seruiret ecclesie. et sic intelligitur q omnes se opponūt forte contra prouisum a superiore. vel illi qui elegerunt sunt mortui: vel infirmi. ꝛ sic quando nō possunt nisi vnum mittere illum mittant: nā debet facere q potest licet totū non possit. S. de dolo ꝛ cōtu. cū dilecti. ꝛ idem dictū est de personis iustis. ꝛ tunc quando nō mittunt nisi vnū nihilominus mittent procuratorē als nō satisfaciūt huic cōstitutioni: ꝛ si in ecclesia nō est nisi vnus eligentiū ipsemet veniret sicut dictū est de opponētibus. S. Paucitas. quam arbitrabitur bonus iudex: quia vna ecclesia plures seruitores requirit. ff. de solu. ratū. alia iusta causa puta incursus latronū: infirmitas probabilis iuxta arbitriū iudicis ex quo non determinatur tēpus. ff. de iur. deli. l. ij. Procuratorē. De alijs etiā personis nihilominus dato q iam procuratorē miserit: nisi forte anteq cesset impedimētū negociū sit finitū: q: ex quo nō mittēt als vexarēt se inane. vt. ff. de inofficio. testa. l. f. Priuētur. psententiam non ipo iure ꝛ priuabit eos papa vl' iudex ab eo datꝰ vel epi si ipi non fecerint: q: epi debent canones obseruare ꝛ facere obseruari. xxj. di. §. ꝛ si electores. nō seruent pmissa procuratores eorū excludētur a prosecutiōe. S. de hereti. fraternitatis. Cōtumacia. aut quia nō venerūt ꝛ isti repellentur. iudex ex officio de omnibꝰ inquiret. S. e. cum nobis olim. Judex eīn de iure idistincte supplet. S. de postu. prel. bone: ꝛ de facto. ꝛ vbi vertitur periculū anime. C. de procur. l. milite. ¶ Itē cōstat iudici. vt iudici. S. de postu. prel. c. f. Item in hijs quibus omissis processus iudicialis nō valet sicut sunt essentia iudicij. S. de libel. ob. ꝛ de lit. cōtest. c. f. simili pena ergo a procuratore ꝛ beneficijs. vt. S. Plectendus. ergo non est canon late sententie ꝛ sic exclusi poterunt dicere electiones nullā per viam denunciationis. vt iudex ex officio suo procedat sed nō p viā oppositiōis: vel exceptiōis de accu. veniēs. ꝛ. c. si. Nihilominꝰ. i. nō ob. q illi excludanē. In pmissis. s. exclusis electoribus seu opponentibꝰ. Preiudicium. ꝛ sic extra iudicialis negligentia eligentum non nocebit electo: sed in iudicialibꝰ noceret electo sciēti sed non ignoranti: ꝛ alijs siue sciant siue ignorēt. vt dicitur de populari actione in qua processus cōtrariū nocet alijs ignorantibus nisi doceat de collusione vel de proprio interesse. ff. de iniur. cū qui. §. i popularibꝰ. ff. de accu. si cui. §. ij. ʒ Gar.

Additio. ¶ Ceterū. tex. hic dicit q si eligētes electiones ipsas concor

diter vel in discordia celebratas infra octo dies postq̃ cõmode poterũt electis presentare distulerint subgciũtur penis hic cõtentis. circa intelligetiã huius tex. primo ex ordine litere cõsideratur termin⁹ octo dierũ. vt sensus sit ꝙ electione facta infra octo dies eligentes presentare teneantur electionẽ electo. ꝛ ita videtur Joã. an. hic intelligere tex. dũ dicit col. ij. hoc vult litera ista. Gregorius statuerat ꝙ presentaretur q̃ citius cõmode poterat: post illud tẽp⁹ arbitrariũ ꝛ indeterminatũ dat Nicolaus octo dies: et ex tũc loc⁹ erit hijs penis. ita etiã hic videt̃ intelligere tex. Philip. frãc⁹. dũ dicit. octo dies: tenemẽti ꝙ astrict⁹ ad cõparendũ in certo termino ꝛc. q2 octo dies terminũ certum efficiunt. et sic intelligit ꝙ infra octo dies fiat presentatio electionis. ꝙ est verũ si infra illos octo dies cõmode illã presentare valeant scz absq3 detrimento suarum personarum ꝛ iurium ecclesie. ita etiam censet Guil. de Mõte Lauduno. hic dum dicit. si electores electiones in concordia vl' discordia factas ex quo cõmode possunt infra octo dies electis non presentauerint a prosecutione huius cause ꝛc. Innuens ꝙ si infra octo dies cõmode illam presentare possint hoc facere tenẽtur. Secundo consideratur commoditas vt sit sensus ꝙ si infra illos octo dies possit cõmode presentari: fiat. sin autez differat̃ post. ꝛ tunc dictio postq̃. exponitur pro si. scz si commode poterũt quia cum dispendio ecclesie vel suarum personarum non dicerem eos accersiri debere. Sed iuxta rectũ intellectum tex. primo debet considerari cõmoditas q̃ termin⁹ octo dierũ. vt sit sensus verus ꝛ rectus ꝙ eligentes expediãt oĩa illa que concernũt commoditatẽ tam rerum q̃ personarũ suarũ: ꝛ hijs expeditis presentẽt electionẽ electo infra octo dies. ꝛ hoc importat dictio postq̃ non degenerata: que de sui natura posteriora premittit. vt no. in. c. postq̃ vos credere promisistis tertio capita vestra in sacro fõte dimersim⁹. de consecra. di. iiij. q2 a verbo incipit cõstructio scz dimersimus vos in sacro fonte postq̃ credere promisistis. ꝛ tamẽ prius credere oportet. sic in. l. postq̃ liti. C. de pac. vbi nulla ratio permittit litẽ finitã instaurari posse postq̃ liti renunciatũ est. q2 renũciatio premittẽda est sa. c. postq̃ precio. xiij. q. ij. ꝛ in. l. illã. ff. de verbo. sig. ibi. postq̃ fari potuerit. q2 oportet ꝙ primo loquat̃ ꝛ postea conditio impleat̃. sicut etiam si dicatur lego tibi centũ postq̃ nubilis eris. quia oportet ꝙ primo nubilis sit: ꝛ postea legatũ cõsequetur. vt in. l. si fideicõmissum. C. quãdo dies lega. vel fideicõ. ced. ꝛ. l. si põtionilla. eo. ti. ꝛ ita intelligit glo. in verbo. debito tẽpore. s. eo. c. in prin. ibi. s. infra octo dies postq̃ cõmode presentari potuit. Et secũdo loco consideratur terminus octo dierũ. vt ꝑmissa omni cõmoditate tũc fiat presentatio infra octo dies. Et ista cõmoditas concernit res seu iura ecclesie vt illis primo prouideatur q̃ electio presentetur: quoniã vtilitati ecclesiarũ iura proposse prouident vt patet in prin. c. vt circa. ꝛ. c. q̃ sit. ꝛ. c. vbi periculum. s. eo. ti. ꝛ in prin. huius. c. per electionẽ enim iam prouisum est ecclesie: in quantũ necessario eligẽtium partes cernũtur: et deniq3 prouidẽdum est conseruationi fructuũ ꝛ iurium ecclesie per capitulũ ad quod spectat administratio sede vacante. vt in. c. ecclesie. de supple. neglig. prela. li. ꝛ fructus capitulũ cõseruet futuro successori. vt in. c. presenti. de offi. ordi. li. Etiã cõmoditas ista cõcernit personas. vt patet in isto tex. quando dicitur. si eligentes postq̃ cõmode poterũt presentare distulerint ꝛc. q2 si sint infirmi vel alias impediti: etiam post octo dies electionẽ presentare poterũt. q2 in detrimentũ suarũ ꝑsonarum nõ tenent̃ se fenistare ꝛ hoc probat gl. i ṽbo cõmode in prin. huius. c. ibi. quis eñ impius iudex arbitrabit̃ ꝙ ꝑ quadraginta dietas vel plures cõmode venire possit nõ descẽdo ꝛc. Nõ tñ nego qn ĩfra dctõs octo dies eligẽtes aliq̃s diligẽtias aut aliqua ꝑparamenta actũ cõcernẽtia facere teneãt̃. Juxta gl. hic. i ṽbo. octo dies. ibi. ꝛ si exiuerũt cõpetẽti tpe ad pñtãdũ electionẽ excusabunt̃. ꝛ ita tenet hic zẽselli. dũ dicit. sz prodeũtib⁹ pro ꝑsentãda electiõe tpe debito: cõsiderato duplomate ĩputat̃ ĩpedimẽtũ si interueniat: q2 culpa eo2 illud processit ar. l. ij. §. si q̃s. ff. si quis cautio. ꝛ. c. cũ i veteri. d electio. extra. tp̃s aũt debitũ est illõ ꝙ certũ et determinatũ est a lege. s. octo dierũ: nõ illud ꝙ est ĩdetermiatũ ꝛ cõplexũ sub illis ṽbis postq̃ cõmode poterũt ꝙ est arbitrariũ. vt. s. e. c. ĩ prin. ꝛ ibi gl. ĩ ṽbo cõmode. Et hec si elect⁹ sit absẽs. si ṽo sit ꝑsẽs crederẽ ꝙ infra octo dies a tpe electiõis cõputandos electio esset sibi ꝑsentãda cũ tex. illos octo ad hoc ordinet: nec tũc erit cõsiderãdũ aliq̃d arbitrariũ scz si cõmode possit. q2 dicit gl. ĩ ṽbo cõmode. ĩ pri. hui⁹. c. Et scias ꝙ si electio fctã est ĩ ipa ciuitate vbi est curia ꝛ elect⁹ est ꝑsens: de tpe arbitrario nihil habebit: sz mẽsẽ ꝛ illos. xx. dies habebit ꝛc. Sepisper cogitaui vt euitaret̃ correctio illi⁹. c. q̃ sit. s. e. an tex. illi⁹. c. ĩtelligeret̃ ꝙ electio est presentãda electo q̃ citius cõmode fieri poterit data plena prouisiõe ꝯmoditati ecclesie qñ elect⁹ est absẽs ꝛ procul. ꝛ iste tex. qñ elect⁹ est presens in eccl'ia vel diocesi. vt tũc ĩfra octo dies electio sibi eẽt ꝑsentãda postq̃ prouisũ erit leuiter seu sũmarie cõmoditati eccl'ie quo ad res ꝛ ꝑsonas: vt supra tactum est. Blasius Auriolus doctor.

¶ Deniq3. sexta ps. ea ṽo q̃ dicta sũt de electis ꝛ electorib⁹ in cõcordia vel discordia saluo eo qđ dicit̃ de exhibẽdo cõsensu ꝛ administrãdis expensis ad q̃ nõ teneant̃ postulati ĩtelligãtur de postulatis ꝛ postulãtib⁹: si ideo sint postulati quia in ordinib⁹ etate vel silib⁹ patiũt̃ defectũ. si aũt ideo postulãt̃: q2 sunt alijs ecclesijs alligati antiqua iura seruẽt̃: postulationes tñ nihilomin⁹ pendẽt a gratia sicut olim. dicto de electis ĩntẽdit dicere de postulatis. Et pro. i. Aliq̃. ꝛ q̃ dispẽsat in ordinibus dic vt no. de eta. ꝛ quali. a multis. ¶ Item quia in etate: tene opinionem positam in glo. s. eo. cum dilectus. licet Hostie. ibi cõtra. vnde hec gl. valet. sz Jo. mo. Uel similes vt sunt illegitimi: nõ ĩtelligas de clericis aliene

dioce.vel monachis.lrs.vi, ostius:z.§.si alius:et illa iura intelligūtur de postulatione que est se- quela ad electionē precedentē:non de postula- tione que electionē precedit.vt.s.c.ꝙ sit.Po- stularūt.Intellige quo ad episcopatus siue ap pellatur ad papā siue nō,Itez quo ad ecclesias regulares q̄ intericcta appellatione vel imme- diata subiectione cū non sit aliqs q̄ dispensare possit portat negotiū ad papā.Allegati z supe- riores.de exēptis inferiorib⁹ dic.vt.j.c.si abba- tem.Episcop⁹ tamen q̄ renūciauit oneri nō tn̄ bonorū eligi pōt cum nulli ecclesie sit astrict⁹.s. de trans.epis.inter corporalia.ſm Gar.Juris obseruantia.hec ergo decre.nō habet locū:sed illa.s.eo.statuim⁹.nec tales mittent personas instructas nec opponētes crimina:q2 tales nō venirēt personaliter nisi velint.s.eo.statuim⁹. Postulatos.i.pacientes in etate defectū vel in ordinib⁹.Moderata.hoc dicit propter illud ꝙ requiritur.vt eo.saluo zc.Cōsensum.z curret ei tēpus post mensem ꝙ eis daṙ ad deliberandum sicut electis dareṫ ad consentiendū:quo elapso presumitur tacite cōsensisse ex quo expresse non dissentit:q2 per consensum habeṫ z prestabitur postulatio postulato:al's non posset deliberare de cōsentiendo vel nō.z nisi presentauerint pu- niantur pena illi⁹.§.s.eo.ceterū.dictū est.s.§.si vero.Subministreut.in postulatione concordi sicut i electiōe.s.e.§.ad hec de bonis mēse si fiūt discreta al's de cōibus si fiunt.Regulares.vel re- gulariter viuāt.vt.s.§.si vero.s.de accus.ex par- te.Si nō dissenserint.no.mediū inter dissentire z consentire.sc3 non dissentiat:q2 quasi mēs est dicere:nec dissentio nec cōsentio:sed dispositio- ni pape me totū cōmitto.vij.q.i.in scripturis. Instructas.z postulatus cui opponitur aliq̄d ve nit personaliter sicut dictū est de electo,q2 eadē rō accelerationis est vbiq3.ſm Gar.Negligētes. s.postulātes z postulatos.Similis pena.s.quā tū potest eis cōpetere:q2 omnino nō pōt esse si- milis:cū electo sit ius acquisitū:z postulato nō: z in aliis differūt.vt hic.Pro celeri.no.que fuit hic causa cōstitutionis z mēs conditoris ꝙ eccle sie scito expedirētur.ſm Gar.A gratia.s. gn̄ali per quā quicquid papa facit est gratia mera.s. de rescrip.sedes.ap.ꝙ intelligo:quādo postula- tio est concors vel saltim a duab⁹ partibus:q2 tali iuri innititur:z per talē postulationem ius postulato acquiriṫ:quia postulātes nō possunt variare postq̄ fuerit presentata superiori.s.de postu.pla.bone.scdo.de elec.scriptū.Si aūt sit a paucioꝛib⁹ facta:talis innitiṫ totaliter gra- tie speciali.ꝙ facit pro opinione illoꝝ qui dicūt postulationē inniti penit⁹ gratie et liberalitati superioris.J.e.c.proximo et.s.de post.p̄cla.po- stulationē.S3 si appellatione pēdēte aliq̄d at- tentetur:qualiter attentatū reuocabitur:dic hic per Gar.plene.z Jo.mo.z dicet.J.de ap.cō- certationi.Porro.septima pars.s.dicit de ex- pensis electi z eligentiū postulati z postulan- tium in omnib⁹ supradictis casibus antiqua iu ra seruari debebūt.Reddēdis.nec dubitatur cōdi- tio ex canone ad repetitionē ipsarū:q2 hic nul- la noua obligatio oritur.ff.de cōdi.ex le.l.vna. sed conditio ex illa decre.vt preterite.extra eo. ti.vel officio iudicis.s.de offi.iudi.c.ij.in.s.glo. ſm Gar.Eligentiū.i.quas fecerint eligētes in procuratione electionis:z sic expone sequentia. Justū fuerit vt si electio vel postulatio facte fue- rint in cōcordia qualiter expēse peti debēt:z que: z a quibus:distingue.Quia aut loquimur de ex- pensis q̄ fiunt in prosecutione istarū electionū de quibus loquiṫ hec decre.z tūc dic.vt hic:in.§. ad hec:z sequētibus.Aut in iudicio vel extra ex- pedito negotio vna ps ab alia petit:z tūc distin gue.Quia aut queris de electo aut de electorib⁹ aut de opponētibus.Si primo aut in casu decre. nihil.in fi.c.z tūc dic ꝙ elect⁹ repetet indistincte: cū omnia facta p talē teneāt.vt ibi:aut de aliis z tūc aut obtinet:quo casu ipsemet repetet.s.de testa.relatū.§.licet:si aut succūbit nō repetet: quia negotiū suū egit.C.de neg.gest.l.j.Si de ele ctoribus aut negligētib⁹ fraudulēter vel dolose z tunc nō repetēt immo si de ecclesia fecerint ex- pensas restituent:q2 nō licet bona ecclesie dissi- pare.xij.q.ij.nulli.z.c.alienationes/aut bona fide z tunc aut cōcorditer elegerint:vel in discoꝛ dia:si primo repetēt expensas siue succūbāt si- ue obtineāt q2 in hoc casu sufficit ꝙ nō sint in do lo.ff.de boni.aucto.iudi.pos.l.ptoꝛ.§.iij.si aūt in discordia aut a maiori parte aut a minori:si primo aut obtinuit:z tūc idē ꝙ recuperabūt:q2 tunc apparet ꝙ vtiliter actū est:si succubuerit: aut inceperūt vtiliter z tūc idem cū totum capi tulū videatur facere ꝙ maior pars facit.s.e.cū inter canonicos.si nō apparet ꝙ vtiliter cepe- rint:nihil habebūt.ff.de neg.gest.l.s3 an vltro. si a minori z obtinet:z tunc habebit:al's nō:cū suum factū videatur fuisse prosequut⁹.vt ibi.Si de opponētibus aut talis prosequitur ius suum puta contēptus:z tunc nihil repetet per dicta iura:aut ius ecclesie dicēdo personā nō ydoneā: vel forte non seruatā formā:z tūc si succubuerit nihil repetet:q2 presumitur inutiliter incepisse agere.ff.de sol.l.ita ta mē.§.ari penul.si vero ob tinet:recuperabit a capitulo.s.de procur.cum pro causa.z sic euentus litis declarabit negotiū expensarū.C.de iudi.l.rē non nouā.sic ꝙ illa re- gula victus victori zc.sibi retineat in hoc locum s.de penis.calūnia.z p Jnn.z Ho.s.e.vt preterite.

Fundamenta. Que diuidiṫ i septē partes In prima ponit ecclesie militantis fun damētū.In secūda.laudē apostoloꝝ. In tertia libertatē.In quarta rapina peregri- na regimina.In quinta dicit.nulli tradēdū re gimē vrbis sine licētia pape.In sexta.factū cō- trariū cassat.In septima.statutū moderaṫ cir- ca ciues romanos.Scda.Isti.tria.Ne aūt.q̄rta. Digne.q̄nta.vt ergo.sexta.Q2 nō sec⁹.Septia. vt aūt.Hec supra.est.ex.c.xix.dis.ita dn̄s.z.xxi. di.Quis.z.vj.di.cōstātin⁹.fūdamēta in plurali

significat predicatores et apostolos. ut hic. si in singulari. christū. j. q. j. cū paulus. secundum Guid. Militantis. militans dicitur quādiu est in labore in tempore huius peregrinationis pugnās cū hoste. sed triūphās dicitur in requie in eternitate mansionis regnāt sine hoste. Aug. Ecclesie. quod est latine conuocatio: quia ad se oēs vocat secundum Gui. scz apostoli et predicatores. Bases. hoc est quod supponitur colūne: et est proprie nomen fortissime petre: et accipitur pro extrema parte pticulari fūdamēti. secundum Guid. Christus. i. ad corinthi. c. iij. ad thi. iij. Angulari christo. quia sicut lapis angularis iūgit duos parietes sicut Abel: vsq ad vltimū iustū oēs attingit secundum Jo. mo. Ut veritas. hec verba vsq ad illud verbū cum saluatoris nostri etc. sūpta sūt ex canone. xix. di. ita. Dñs tubā. i. predicationē apostolorū. xcij. di. legimus. de quo hic per Gui. Dextrā. dictā a dextera per sincopā qui cum ipsa dextra: in anus pacis et testis fidei solet dari. s. de renū. c. nisi. in fi. vsi quia potissimū refulsit i hijs duobus: ideo dicūt significati per dextras ad gala. ij. secundum Jo. mo. Isti sunt. secūda pars. Gesfacta. factū apostolorum sed nō oēs in seipsos. secundum Joā. mo. Isti. s. Petrus et Paulus. Reprehēdūt. xxj. di. in nouo. Una die. xxj. di. Quis. Consentit. e. d. c. Quis. vnde in loco vbi sāguis martyrū effunditur in ecclesia nō est ecclesia abluenda. Sed in alijs locis bene: et indiget recōsiliatione. si per sanguinē impiorū polluta sit. lxviij. di. ecclesijs. sic tenet Hug. de quo hic per Guid. no. s. de homi. sicut dignū. Alij indistincte dicūt talē non esse reconciliandā sic. Hug. xxiij. q. iij. si haberes. vbi de hoc. et. xxij. q. v. si non licet. Effecta. iusta illō Roma caput mundi. vnde de fctā est vrbs ad modū circuli et orbis: quia sicut in orbe sūt quatuor patriarchales sedes: vt. s. de priuil. antiqua. sic rome quatuor sunt ecclesie. s. ecclesia sācti Petri: ecclesia sancte Marie maioris. sancti Laurētij de foris muros. sctī Pauli. secundum Hug. et Jo. mo. vsi versus. Paulus: virgo: Laurētius: atq Joānes hij patriarcha tamē nomē tenēt in vrbe. vnde ecclesia Laterañ. q̄ in titulatur sub noīe saluatoris q̄ est maior alijs ecclesijs vocatur romana ecclesia: et est prima sedes pape. et sic petrauit Bonifacius quartus ab Augusto quod esset caput aliarū: quod Cōstātinus tenuit matrē aliarū vocari: et de hac intelligitur. x. q. j. sanctorum. lxiij. di. adrianus: de quo hic per Jo. mo. et Guid. Mater. tertia pars. Mater ratione principij et institutionis et prelatiōis. xxj. di. Quis. Pastura. quia dictū est Petro Jo. xj. pasce oues meas etc. Aurilijs. xxiij. q. v. ad ministratores. Mirach. j. q. j. Monarche. vna et singularis. a monos quod est vnū et archos quod est princeps. vt. xij. dist. c. futuram. vbi de hoc: et dic de hoc. vt no. Host. post Gaufri. s. de testib. venerabilis. et. xij. q. j. firmum. secundum Gar. quarto. Die. dic abhinc vsq ibi: decet nāq: et est sumpta ex palea. xcvj. di. in palea. cōstantinus. Satrapis. vulgare est psarū. et est idē quod iudex vel princeps sapiens. Senatus. dictus a centū qui nume rocentū erāt. C. de pet. bō. l. vl. et no. ff. de sena. l. quia de seniorib. Assumebantur: ideo senatores dicti: quia senes nati: de quo hic secundum Hug. et Guido. Optimates. cōmunis generis: dicti qui optimi et meliores de populo secundum Joā. mo. Pragmaticū. de quo. s. de rerū permu. c. j. in gl. et hic per Jo. mo. et est cōstitutio sup aliqua re promulgata: et dicitur a pragma quod ex causa instituitur: et sic videtur determinari q̄stio quod papa nō posset suā sedem mutare de roma nisi de antiochia in qua fuit prior sedes: Petri iussiōe dissimulata est. xxiij. q. j. rogamus. et actuū. vj. Cardinales. s. q̄ filij sint. leg. per venerabilē. et. s. ō trāf. epi. c. ij. et. c. quāto. Digne itaq. quarta ps. Dispēdia. s. de rescri. dispēdia. Peregrina. ij. q. viij. peregrina. i. extranea ab vrbe. Meniū. i. murorū. dicti qui muniunt ciuitatē. Ruinis. hoc fuit tēpore brācalconis. et andolo ciuis bonon. qui ciuitatē romanā multis ruinis reddidit difformem. Deposita. feruntur hec fuisse tēpore henrici fratris regis castelle. Colubri. quasi colētes vmbras: vel qui lumbricus: vel quia seruū fugat: et leonē interficit: sicut fuit ad literam de isto frederico. secundum Gui. Unde ergo. sexta pars. Pertinacia. et dicitur ptinax quasi valde timprudēter tenēs: aper et tenō quia perperam tenens. Patriciū. qui sicut pater filijs sic hij reipublice prouidebāt de quo. lxiij. di. adrianus. secundum Guid. In mortis articulo. quod sp itelligitur excepto de of. or. pastoralis. §. ij. functionibus. super hoc nouo aliter accipitur. xvj. q. j. placet. Excludatur: et bñ. C. de icol. l. est verū. et. l. cū neq lib. x. nec ob. de priuileg. eo. q̄ in sacro palacio mili. li. xij. l. vl. vbi dicitur quod potestas nō est de ciuitate eligenda. nec ob. ff. de of. asses. l. si eadē. vbi dicitur quod nullus de prouincia de qua est oriundus: debet esse assessor. ergo nec iudex. ratio fuit hic dolor sanguinis q̄ cōditor huius canonis q̄ romanus fuit hoc reuelauit. secundum Jo. mo. Nominari. i. de solēni nominatione: intellige q̄ habet loco electionis. ij. q. vj. nominationes. Oraculo. i. respōso. vnde supplicat. iplorat. petit. obsecrat. hic notat. orat. actor. defensor. patronus. de quo hic per Guido.

Additio. c. fundamēta. ibi monarchiā. dicit Jo. de turre cremata. i. c. futurā. xij. q. j. hic allegato. i. singularē et vnicū principatū a monos quod est vnum et archos quod est princeps: tūc enim vnus in toto orbe principabatur: nō quod omnes sibi obedirēt sed aliq de omni parte mūdi. vt de Asia. de Europa. de affrica licet ei multi resisterent. Et ibi etiā dicit quod ecclesiam habere bona mobilia et imobilia nō est cōtra perfectionem exceptis fratribus minoribus. Ludouicus Auriolus doctor Tolosanus.

Quamq̄. Primo de iure deuotuorio episcopatuum propter negligentiā. scdo propt culpam. tertio de vtroq casu: et inferioribus ecclesijs. secunda. Igitur. tertia. Secus. vel diuiditur aliter. primo deuolutionem causa negligentie q̄ fit in ecclesijs cathedralibus. scdo de illa q̄ aliq de cā fit. Tertio de alijs eccl'ijs iferioribus. Hec sumpta est ex hijs que no. s. eo. bone. in vl. glo. et per alios. s. eo. cū in cūctis: et. c. ne pro defe

ergo cum hic non sit maior pars non valet mi-
nor puta cũ sint duodecim. quinq̃ in vnũ quatuor
in aliũ. tres in aliũ: et sic. quinq̃ faciũt maiorẽ par
tem quo ad alios: sed nõ quo ad totũ capitulũ.
Non maior. ergo si esset maior valeret. j. e. cum
expediat. nec ob. ꝙ no. ff. eo. licet de vitanda: p
Cõpost. et c. vbi maius. per Guiller. Durã. qr si
papa sit nominat⁹ a maiori parte quã duabus
alijs consentientib⁹ quocũq̃ modo sit ꝙ postea
due partes cõsentiant valet electio: et est ratio:
quia electio q̃ fit per cardinales nõ artatur re-
gulariter sub iure: sed sufficit ꝙ quocunq̃ modo
partes consentiant. qr in illa non seruat decre.
quia propter. secus in electionib⁹ in quib⁹ opor-
tet certã formã seruari ſm Jo. an. Generale. ff.
eo. qr propter. et sic decre. ista habet locũ in bene
ficijs tm̃ in quibus illa. qr propter. seruatur. scz
vbi quis creatur per electionẽ: secus in alijs pu-
ta in canonijs et in alijs de quo dictũ est. ff. c. si-
cut. firmitates. et sic eligẽtes priuari debẽt ea vi
ce eligẽdi ptãte. vt in. d. c. qr propter. multo for-
cius dic ꝙ si dicatur per viã concessam a iure scz
per viã compromissi tũc valet: vt in primis: sec⁹
si per viã reprobatam. s. scrutinij: qr tunc nõ va
let. vt hic: ſm Jo. mo. Ex hoc verbo videtur cõ-
fundi opinio. Inno. et Cõpost. posita. ff. eo. qr si-
cut. vbi no. ꝙ confirmatio purgat defectũ pre-
cedẽtis electionis prouenientẽ ex iure positiuo:
sicut si nõ seruet forma decre. qr propter. sed nõ
prouenientẽ ex iure naturali sicut cũ nõ ꝯsense-
rint omnes vel maior pars: qr vbi nõ est consen
sus non est matrimoniũ naturaliter sic no. ff. e.
ꝙ sicut. Guid. tamẽ nullo casu ꝯualescere pos-
se dicit: qr si confirmatũ non tenuit nec confir-
matio. ff. de fide istru. inter dilectos: et quia defi-
ciente substantia deficit totum. xxiij. dist. quo-
rũdam ſm Guido.

Quorũdam. In quatuor. p̃o intẽtio premitti
tur. secundo. de religiosis mendican-
tibus subijcitur. tertio. de nõ mendicã
tibus. quarto. factũ contrariũ nullũ decernit.
Secunda. Volẽtes. Tertia. Circa. quarta. Nos
enim. Hec sumpta est ex hijs q̃ no. ff. de prob. in
presentia. et. xij. q. ij. nolo. et c. nõ dicatis. Imme
mores. xliij. di. mirũ. Honorib⁹. xxvij. q. ij. scri-
psit. In discordia. q̃ mota est in ſi. electionis sed
postea concordent per cõsensum superuenientẽ.
ff. eo. ꝙ sicut. et. ff. de post. prela. bone. in. ij. circa
finẽ. sic et ecõtra: et in cõcordia dicit facta quãdo
omnes in ſi. cõsenserint licet postmodũ appa-
ruit contradictor: sicut sepe fit quãdo fit electio
per viã compromissi sicut vidit de facto Jo. mo.
in simili. ff. eo. nihil est. in ſi. Et sic distinguit lex
quãdo victor apparet in limite cõtract⁹ vel post
C. de euic. l. si post. Et est ratio qr ius semel que-
situ ex electione cõcordi postea non corrũpit. C.
de nup. l. si sec⁹. ff. eo. cupiẽtes. §. si vero ſm Jo.
mo. Sed ibi nũq̃ fuit olno cõcors electio licet ir
rita fuerit: immo sep alij contradicebant. et sic
non ob. immo poti⁹ concordat. ¶ Itẽ hoc intel-
ligas habendo maiorẽ numex: tamẽ si agatur
ad examinationẽ zeli vel meriti. ff. eo. si quãdo:
vel si ad anullationem voti: vt de excõicatione
vel similib⁹. vt in. d. c. si quãdo. in ſi. vbi dicitur i
discordia ſm quosdã. quin possit cõsentire scd̃z
Jo. an. cõtra maxime si apponat notorium sta
tim probandũ. ff. de resti. spo. literas. §. si. et. ff. e.
si forte. de quo. j. eo. indẽnitatib⁹. §. ij. tamen si
minor pars vel etiã vnus solus q̃ non peccauit
in quã seu quem totũ ius capituli residet si eli-
gat intelligit in concordia. ar. ff. de post. prela. c.
gratũ. ¶ Nota ꝙ licẽtia extorta nõ valet sicut
nec professio. ff. ꝙ metus cã. c. ij. sicut nec absolu
tio. j. ꝙ me. cau. c. vno. sic in cõiugio carnali licẽ
tia per vim obtẽta non obstat repetẽti cõiugẽ.
ff. de cõuers. cõiug. accedẽs. Predicatorũ. q̃ idcir
co premittũtur: quia eorũ ordo est antiquior. ff.
de exces. pla. nimis. secũda. et. j. de exces. prela. c.
vno. Idẽ esset si episcopus absolut⁹ ab episcopa
tu factus esset predicator: vel minor. vel pri⁹ ta
lis fuisset: qr semper substantialia mẽdicantiũ
ordinis retinet. ar. ff. de renũ. post trãslationẽ.
facit. ff. de vita et ho. cle. clerici. in ſi. de priuil. cuz
olim. secũdo. Volentes. secũda pars. Alios. er-
go in electionib⁹ sui ordinis non habet locũ hec
cõstitutio. licet sit sanior: et sic no. ꝙ hic habetur
respectus ad solũ numerũ non ad zelum nec ad
meritũ. Quilibet sui ordinis. siue alterius. et sic
iste. §. generalior q̃ precedẽs. ſm Jo. alij dicunt
ꝙ hec prohibitio nõ ꝯprehẽdit administratio-
nes proprij ordinis: sicut et. §. precedẽs. pro q̃b⁹
dicitur. j. in verbo suorũ prelatorũ. nam electus
in proprio monasterio nõ habet ab aliquo pe-
tere licentiã. immo statim possunt electioni sue
cõsentire. j. eo. indẽnitatib⁹. et ius suũ ꝙ eis com
petit statim proseq̃. ff. de rescrip. cũ dilecta. et. ff.
eo. cum inter/ licet de iuramento ꝙ intelligo de
vero facto et creato: nõ de ficto: ꝙ dicit licet per
attenuationẽ vel anullationẽ maior numerus
factus sit minor: et sic minor maior p consequẽs
electio aliũde facta p tales nõ tenet. ar. ff. eo. cõ
gregato. et c. ecclesia. scdo. et de hijs q̃ fiunt a ma.
parte. ca. c. j. et c. ſi. ex quo no. ꝙ subductio non
habet locũ. ſm Jo. mo. idem esset dicendũ i mo
nacho parrochiali rectore facto si eligatur. qr
talis religiosus remanet. xvj. q. j. de monachis.
ff. de sta. re. quod dei. Innane. et sic non reconua
lesceret per superuenientẽ confirmationẽ. ff. eo.
auditis. et. j. de reg. iur. non firmatur.

Additio. c. Quorũdam. vide glo. in vbo non obstãte. in. c. indemnitati-
bus. §. sane. j. eo. titu. vbi excõicatio priuat vo-
ce et numero. fa. c. si is. j. de offi. de le. Au. doctor.

Additio. c. Quorũdam. hic habes in ſi. tex. ꝙ elect⁹ a minori parte nõ
debet consentire electioni etiã cũ superioris au-
ctoritate als nulliter agit. Ex quo dic ꝙ in pro-
cessu cõfirmationis electionis per maiorẽ par-
tem capituli facte: ille elect⁹ a minori nõ est au-
diendus nec vocãdus. immo sententia cõfirma
tionis potest ferri eo nõ vocato vel audito. Ra
tio est qr certũ est per istũ tex. ius sibi nõ cõpete-
re et sic nullaz habere defensionẽ. et citatur pars

vt se defendat.vt in cle.pastoralis.de sen.& re iu di.frustra ergo fieret citatio.vt in.c.cũ olim.de re iudi.extra.& Bar.in.l.ij.ff.de admi.rer.ad ci uita.ptinẽ.si ergo certũ sit defensionẽ sibi nõ cõ petere neqꝫ est citandus neqꝫ audiẽdus vt dicit Panor.l.c.§.de cau.pos.& ppne.extra.& Vin cen.Hercula.in.l.furioso.col.v.ff.de re iud.& vt de q̃ scripsi in additio.ad Bertrã.& Clusello.in o.c.§.de caus.pos.extra.Blasi⁹ Auriol⁹ doctor.

Additio. c.Quorũdam.glo.hic.i verbo. numero.dicit ꝙ si maior pars sit priuata ipso iure ita ꝙ vota recidãt in mino rem partẽ tunc minor pars potest eligere.q: to tum capitulũ repsentat.per no.in.c.gratum. de postu.prel.extra.Et hic Guil.de Mõte lau duno dicit:ꝙ si minor pars vel etiã vnus solus q̃ non peccauit eligat cẽsetur in cõcordia elegis se.Et glo.fi.in.c.ꝙꝙ.§.eo.ti.& eo.li.dicit ꝙ eps aliũ instituet in abbatem cum monachi eligũt indignũ.vt tenet Hugo.in.c.§.xvij.q.ij.& glo.in c.bone.de postu.prel a.& glo.§.in.c.significauit. de exceptio.extra.Et zenzellinus hic post alios dicit ꝙ si monachi ex culpa redditi sunt ihabi les ad eligendũ:tamen faciũt numerũ ita ꝙ eis cõputat;electio facta a minori parte nõ valet. Ex quibus eliciuntur sequentia.primũ ꝙ istud. c.non habet locũ quando monachi efficiuntur extranei a capitulo vt q: nolunt eligere:vel eli gũt sciẽter indignũ.quia priuati sunt ea vice po testate eligendi.c.cuꝫ in cunctis.§.fi.de electio. extra.q̃ potestas illorũ priuatorũ vel extraneo rum recidit in alios q̃ volunt eligere vel qui nõ peccarũt.Secũdũ ꝙ si oẽs declarant nolle elige re vel eligũt scienter indignũ.tunc eps superior instituet seu ponet abbatẽ.Tertiũ ꝙ si mona chi culpa sua aut als effecti sunt inhabiles ad eligendũ vt q: sunt excõmunicati suspẽsi vel in terdicti aut als.tũc illi cõputantur in numero psonarũ ita ꝙ si sint decẽ & ex illis sex sint inha biles vt predicitur alij quatuor nõ poterunt eli gere.vt hic in tex.sed illi inhabiles nõ cõputan tur in numero vocũ:qm̃ si vellẽt eligere hoc nõ possent.Et vide optimã gl.in cle.quod circa.In verbo.q̃ in facto.de electio.ex qua collige ꝙ illi qui sunt absentes in tali loco de quo nõ sunt vo candi.& illi qui sunt vocati q̃ venire noluerũt vl qui declararũt eligere nolle.& illi qui nõ sunt in sacris ordinib⁹ constituti.& illi q̃ non sunt pro fessi:nõ faciũt numerũ etiam quo ad personas: immo eorũ voces cõputari sonat in absurdum: mens em̃ tex.illius cle.est ꝙ als vocẽ habens ex fictione nõ excludatur a numero.tales autem quos supra numeraui nõ habent vocẽ.vt in di cta glo.Blasius Auriol⁹ doctor Tolosan⁹.Ad de ꝙ impuberes.& notorie excõicati.& declarat⁹ inhabilis p sententiã hominis.& illi q̃ ad alia mo nasteria transierũt.& qui sua beneficia ratione quorũ vocem habent renũciarũt & renunciatio est per superiorẽ admissa.& intrusus in beneficio propter qd vocẽ habet.& illi qui priuati sũt be neficijs ipso iure propter q̃ vocem habẽt.isti nõ cõputantur in numero personarũ nec vocũ.vt dicit zabarel.in dicta cle.ꝙ circa.vbi etiaꝫ tenet ꝙ eligentes sciẽter indignũ sunt priuati voce et non numero ideo cõputanꝰ in numero.idẽ Jo. de Jmola.& gl.ibi Blasius Auriolus doctor.Ad de decisionẽ horũ quam scripsi in additionibus ad zenzelli.hic.Auriolus.

Et quis. Circa eandẽ personã du plex electõ.scdo.alteri⁹ eligende compulsio.secunda.Oppo tet.Hec sũpta est ex hijs q̃ no.§.de li be.ob.c.ij.& de cõcess.pb.post electionẽ.Duas.fa ctas eodẽ cõtextu vel post interuallũ.pone ex emplũ.§.eo.bone.ij.de cõcess.preben.post elect. q: ad secundos electores erat deuoluta electio: q: secundi electores in prima fuerũt cõtempti. vt dicebãt.Jn simul.nec diuisim eadeꝫ ratione. Ex vna.q: si ex prima habet ius:ex alia non ha bet.& ecõtra.sec⁹ si vnicam prosequiꝰ diuerso iu re puta priuilegio vel cõsuetudine ꝙ põt.sic nõ ob.§.de conces.prebẽ.post elec.& de postu.pla.c. vno.in fi.co.li.¶Unde si in electione nõ habet ius:ex postulatione põt habere.vt probaꝰ.§.eo. Jnotuit.Rationi.qđ est idẽ ꝙ lex.§.di.cõsuetu do.viij.di.ↄsuetudo.Protestes.cui protestatio ni renunciat pcõtrariũ factũ.§.de cõsti.cũ.M. ferrariẽsi.Uages.ꝙ nõ licet.§.e.in electiõib⁹.ff. de iure fis.l.ita.fidei.sec⁹ in tẽporalib⁹ vbi quãs doqꝫ licet vagari in icertũ.ff.de rei vẽd.l.que de tota.§.incerte.vbi possum totũ legatũ vendi care licet sit locus falcidie cũ ignorẽ volũtatem heredum:de quo dic.de libel.ob.c.ij.& hic p Joã. an.& no.hic ar.ꝙ appellatio alternatiua qua appellatur ad archiepiscopũ vel ad papã nõ vi detur valere de quo p Jo.an.§.de offi.deleg.c.§. Eligere.tẽpore cõsensus.§.de post.prela.hoc per petuo.sic in actionib⁹.ff.de tribu.l.ꝙ in heredẽ. §.eligere.nec excusaret me ignorãtia iuris.q: de berẽ peritiores consulere.vt.§.q.iij.notandum. xxxviij.di.§.§.Jtẽ nec ignorãtia facti proprij:q: talis improbabilis est.ff.ad vell.ꝙꝙ.nisi meri to sit probabilis ꝙ a quolibet valeat ignorari. vt.§.de in integ.resti.cõstitutus.vbi de hoc.per Jnn.& Ho.Jtẽ nec ignorantia facti illi⁹ in cuius loco successi.vt.ff.de reg.iur.q̃ in alteri⁹.in fi.se cus si propter factũ omnino extraneũ puta ad uersarij q: tunc non teneor eligere.ff.quo.le.l.§. §.ꝙ autem.intentãdo petitionẽ hereditatꝫ et quorũ le.q: non possum certificare ibi me de ad uersario quo titulo possideat.Renũciare.et est ratio:q: sibi sunt cõtrarie.vt.§.dictum est:sicut actio mãdati & furti.C.de fur.l.§.nec ob.ꝙ actio potest mutari corrigi & emẽdari sicut placet vsqꝫ ad lit.cõtest.ij.q.viij.libellorũ.quia hec intelli guntur in quibus nõ tollitur vna per electionẽ alterius:de quo plene in gl.§.de libel.ob.c.ij.in prcal.§.eligere.vbi plene no.de hoc &c.

Si electio. Hec sũpta.est ex hĩs que no.per Host.& Cõ post.§.eo.ne pro defectu.& per Jnno.§. de malo.& obe.cũ olim.fm̃ Jo.an.Ele ctio.per electionẽ licet habeat ius:exercitiũ tñ non habet cũ iure nõ habet effectũ donec sit cõ

firmatus.vt no.lxiij.di.quãto.in glo.et hoc ſm
Jo.mo. Et ſic electio habet plures partes:quia
inciatur in electione:pficitur in cõſenſu:cõſum
matur in cõfirmatione.de quo.s.de trãſ.epiſ.c.
licet.ex quo videt̃ q̃ ſi elect⁹ anteq̃ cõfirmet̃ mo
riatur in curia q̃ ad papã non ſpectat prouiſio.
cõtra videtur.lxiij.di.quãto.vbi de hoc.qd em̃
iuris ſi post confirmationẽ dic.vt.j.eo.ſi cõfir-
mationẽ.et ſic intelligo opinionẽ Inno.s.de re-
ſti.in integ.cũ veniſſet.et.s.de tranſ.epiſ.c.inter
corporalia.vbi tenet Gof.cõtra.tamẽ per mu-
tuũ conſenſum eligentiũ et electi verũ ſpirituale
matrimoniũ ſit contractũ:ante cõfirmationẽ
talis tamen põt renũciare ſine licentia ſui ſupe
rioris.lxiij.di.c.quãto.et equius eſt q̃ poſſit et re-
linquitur hoc iudicio pape.ſm Guid.dicit hoc
determinatũ hic cũ nõ requirat̃ licentia aliqua
q̃ intellige quo ad ius partis ſz nõ quo ad preiu
diciũ ſuperioris ſi electio fuerit nulla vel anullã
da:et ex hoc ius acquiſitũ ſuperiori ipſo iure ſiue
per ſententiã tolli nõ poſſit maxime ex quo eſt
electio pſentata ſuperiori.s.de poſtu.prela.bo
ne.ſcdo.§.nec nocebat.ſic intelligo opinionem
Hoſt.et Gof.no.in.c.inter corporalia.et ſic diſt.
Guil.durã.s.eo.q̃uis.et hic p Jo.an. Occultũ.
idem eſt ſi manifeſtũ ſuperueniẽs de nouo puta
poſt electionẽ:vt in decre.q̃ ſit.s.eo.c.cupien-
tes.q: tunc redibit poteſtas ad electores.ſecus
ſi precedens manifeſtũ.quia tunc ad ſuperiorẽ.
deuolueret̃.s.e.q̃q̃. ¶ Niſi forte papa reſtituiſ
ſet poteſtatẽ eligendi ex gratia ſm tenorẽ illi⁹.
c.s.eo.gratũ.nam tũc plenũ et integrũ videtur
eis reſtituiſſe.ar.s.de ma.et obe.cum olim.ij.q.
iij.§.notandũ.in fi.et no. Abbas.et.p. De ſãpſo-
na.in.di.c.cũ olim.p no.ij.q.iij.§.notãdũ.in fi.
et ibi no. Diſcenſu.vt.s.in primo caſu. Renũcia
tione.ſ.poſt conſenſum. Integrũ.triũ menſiũ
in cathedralib⁹ et regularibus eccleſijs.s.eo.ne
pro defectu.et ſex menſium in alijs.s.de conceſ.
preben.c.ij. ¶ Itẽ de illo menſe q̃ datur pro be-
neficijs in curia.j.de prebẽ.ſtatutum:et intellige
hanc decre.in hijs q̃ de iure proprio habent eli-
gere:q: ſecus ſi de iure deuoluto p ca q̃ no. Hoſ.
s.e.ne pro defectu:et idcirco ſi talis qui prouiſus
eſt p archiepiſcopũ ad quẽ erat deuoluta pro-
pter negligentiã vel aĺs recuſat cõſentire pote-
ſtas deuoluitur ad primos electores.s.e.cũ vin-
toñ.ſed Gauf.dicebat eos priuatos ĩ tota nar
ratione et male ſm Jo.an. Aliã.et idẽ in tertia vł
quarta vacationib⁹ vel vlteriorib⁹ pari ratiõe.
fraudulenter.vel q: prope finẽ triũ menſiũ ele-
gerint quẽdã quẽ pro certo ſciebãt nõ accepta-
re.tñ qui fraudẽ allegat ipſe habet eã probare.
ff.de proba.l.cũ de ĩdebito.§.j.et probat̃ ex pſpi-
cuis indicijs.vt.s.de cauſa poſ.et propa.paſtora
lis.preſtat hoc ar.ad ea que no.hic Inn.et eſt.s.
de ap.ex ratione:q̃ ſi appellãs in proſecutione
ſue appellationis in primo anno per vnũ diem
fuerit impeditus totũ annũ integrum ſequen-
tem habebit per dictã decre.et eo.ti.cum ſit ro-
mana.iij.q.vj.ei qui.in auct.de hijs qui ĩgre.ad
ap.§.j.et.ij.et in reſtitutione annorũ ſequentium

non habebit niſi quantũ omiſit de ſecundo an-
no.ff.ex qui.cau.ma.l.ab hoſtib⁹.§.j.ſz.Jo.an.

Si religioſus. Primo de con-
ſenſu religioſi et
licẽ.non obtenta:ſecũdo a quo ſit hec
licentia obtinẽda.ſecũda:q̃ vero. Hec
ſumpta eſt ex hijs que no.lxiij.di.c.iij.de elec.ſig.
abbate.xxx.q.iij.ſtatutũ.vbi quidã innuebãt cõ
trariũ q̃ hic dicitur.ſed pro hoc.xvj.q.j.mona-
chi.et.c.cũ pro vtilitate.et de renũ.poſt trãſlatio
nem:cũ ſimilibus. Habeat.xij.q.ij.nolo. Extra
ſuũ:ergo in ſuo nõ habet locũ hec cõſtitutio cũ
nõ ſit a quo petere habeat. Superiorẽ.etiã ſine
cõuentu.vt.j.eo.in fi. Obtenta gratis et ſine ex-
torſione.s.e.quorundã.ſec⁹ ſi non ad laxiorem
ſed arctiorem locum vellent deſcendere:q: tunc
ſufficeret petere licet nõ obtineret.s.de regular.
c.licet.ratio diuerſitatẽ eſt q: affectio ad ſubli-
mia eſt vicium ad inſtar diaboli de pe.di.j.prin-
cipiũ:ſed affectio inferiorũ eſt virtus ad inſtar
chriſti.vel dic q̃ ineſt ex generoſitate naturali
ſublimitates et honores appetere:cõpelli autẽ
poteſt preſtare licentiã per papã:licet alij dicãt
per aliũ ſuperiorem. ¶ Itẽ vt dictum eſt plene
s.eo.quã ſit.non noceat.s.eo.quorundã. Reli-
gioſis.mẽdicantibus vel nõ. Varia.valet q̃ ſo-
lus abbas poſſet:dicebant iura.lviij.diſ.c.j.vbi
no.Jo.cõtra hanc decre.et.s.de renũ.poſt trãſla
tionẽ.s.eo.q̃ ſit.in contrariũ:q̃ requiritur con
ſenſus cõuẽtus.vt.s.de elec.ſig.abbate.s.de
ſta.regulariũ.liberum ĩ fi. Si tales.quãdo ha-
bent liberũ arbitrium.vt.s.e. Electi.et ſic no.q̃
religioſus debet eligi nõ poſtulari. Trãſeũdi.q:
hoc ſit ſine preiudicio illorũ de conuentu ſecus
vbi ageretur de preiudicio ſocio generãdo.ſ.q̃ p
ſtudium efficiatur alio maior ſic no.j.ne cle.vel
mo.periculoſa:ſm Jo.mo.et dic q̃ ſufficit tacit⁹
conſenſus epiſcopi ſi tranſeat ad monaſteriũ
eiuſdem dioceſis:ſed ſi alterius dioceſis require
tur expreſſus.vt no.xxj.q.ij.c.j.et.vij.q.j.c.pla-
cuit.et no. Innoc.s.de renũ.admonet.nec ob.q̃
tangitur ius cõuentus nõ epiſcoporũ:nec pote
rit ſine epiſcopi licentia fieri monachus alteri⁹
monaſterij ſi ſit paris vel inferioris religionis.
Sed de eius auctoritate diſpẽſare poterit.s.de
regular.ſignificatũ:et ſic Inn.s.de renũ.dilecti:
licet videat̃ cõtra.s.de regular.nõ eſt.ſz Guid.

Additio. c.ſi religioſus. Guil.de Men-
dagoto.in tractatu electionũ
c.lj.dicit q̃ ſi electus ſit preſens cãtato:te deum
laudamus:facta electione debet intronizari.i.
poni in ſede epiſcopali vel abbatiali. Dic illud
verũ eſſe quando eligitur in epiſcopũ ſecularis:
vel religioſus eligit̃ in abbatẽ ſui monaſterij:q:
non oportet q̃ habeat licentiã acceptandi:vt
hic in tex.ſed ſi religioſus eligatur in abbatem
alteri⁹ monaſterij licet ſit preſens facta electio
ne nõ debet intronizari niſi prius habita licen-
tia a ſuo ſuperiore acceptandi electionẽ de ſe fa
ctam:q: quando patitur ſe intronizari videtur
tacite cõſentire electioni.per no.in.c.ex ore.de
hijs que fi.a maio.par.capi.extra.vbi factocẽ-

sentitur ⁊ ius perditur. ⁊ incideret in penas huius.c.idē est quādo religiosus eligitur in episcopū:quia etiam nō est intronizādus nisi habita licentia sui superioris.eadem ratione. Blasius Auriolus doctor.

Nullus. Prohibitio contrarij:facti anullatio:a ꝑmissis exceptio.secunda.ſi.tertia.Ad dignitatez. Hec sumpta est ex hijs que no. per Cōpost.ſ.eo.cū in magistrū:⁊.c.causam.⁊ ꝑ glo.ſ.de sta.regu.ꝙ dei timorē.⁊ per Host.ſ.de voto.per tuas. Prelaturaz.puta abbatias vel prioratus. Alteriꝰ religionis.no.verbū simpliciter prolatū:ꝑ qd̄ patet ꝙ regularis expresse professus potest eligi in abbatē alterius religionis.ſ.eo.cū monasteriū.sed nūquid āte professionē poterit postulari Jn.⁊ Vic.dicūt ꝙ nō.ꝙ itellige si non sit instructꝰ:licet non expertꝰ.sic potest intelligi ꝙ no.Jo.xvj.q.j. qui vere.ſm Gui.Eligat.⁊ sic religiosus professus pōt eligi licet postea habeat postulari de quo dictū est.ſ.eo.cupiētes.§.de mqȝ.eligi tñ poterit ex quo tacite professus.j.eo.ex eo.⁊.c.indēnitatibus.ratio diuersitatis est: quia in expssa agit:in tacita patitur ⁊ ratio expssa nobilior ē ꝙ̄ tacita.ſȝ Jo.licet talis expressa professio sit faciēda inscriptis vt obuiet scriptura si reluctare aut reclamare vellet. xxvij.q.j.oēs femine.j.q.vij.saluberrimū.tamē crederē sufficere si expsse ī manꝰ prelati tria specialia religionis voce sua ꝓtulerit.ſ. paupertatem.⁊c.⁊ hoc possit probari.ſ.de regula.sicut. quia lingua hominū ⁊c.vt ibi. Jrritū.olim irritādū.ſ.eo.causam. Nouicij.licet nō sit tacite professꝰ. Ad dignitatē.tertia ps. Episcopale hoc fit propter excellētiā episcopalis dignitatis ⁊ ordinis.vñ in cōsecratione efficiꝉ religiosus olbꝰ religiosis.j.q.j.vilissimꝰ.ſ.de renū.nisi ī ſi.§.penꝉ. Regularibus.siue monachorū sicut Cātur.siue canonicorum sicut Tolosani.de Monte Laudūno doctor.

Cum expediat. Hec sūpta est ex hijs.q̄ no.ſ.e.cū dilectꝰ.⁊.c.qꝛ propter.et per Host.ſ.de proba.tertio. Expediat.expediētia proprie vtilitatis.ſ. de vo.magne:sustineri.ſ.eo.ecclesia.vbi de hoc.aīs si esset oīno correctū non debet sustineri.vt.ſ.de renū.qdā. Jnno.pape.tertij.ſ.e.cū dilectus. Jnquisitis.⁊ sic ista forma partim sapit naturā cōpromissi ⁊ partim scrutinij:⁊ sic euitaꝉ in ista forma periculū nimie subtilitatis scrutinij in qua peritissimi falluntꝉ.⁊ piculorū cōpromissi in qua quandoqȝ multi corrūpūtur.vt.ſ.de proba.tertio. Capituli.nō dicit maioris partis partiū cōparitione minorū.qꝛ tūc nō valet.ſ.c.si cui. Cōsilij.ſ.e.qꝛ propter.ꝑ qd̄ no. Host.istā formā esse correctā. et male:vt hic.et sic no.quatuor formas scilicet scrutinij:que est communis et ordinaria. Jtem per viam sancti spiritus:licet aliqui illam non dicāt esse formam per se:sed ab alijs exemptionem. Jtem quartam mixtam īter compromissum ⁊ scrutinium.

Cum non deceat. Hec facta ē ad declarationē.ſ.eo.cupiētes.§.ad hec. Deceat. Hoc proprie honestatē respicit.ſ.de voto.magne.ex quo.no.ꝙ aliqua iura fundātur sup ratione siue honestate vt hic.⁊.ſ.de spō. Juuenis.vbi de publice honestatis iusticia:aliqua super subtilitate.vt.ſ.c.proximo.de quo.iiij.di.erit lux. Cōstitutionē.ſ.e. cupiētes.⁊ sic ista decre.habet locū in ꝑsonis q̄ mittunꝉ instructe ad sc.ap.iuxta formā illꝰ:⁊ in alijs non. sed illa.ſ.de procur.cū pro causa.ad idem.ſ.e.si postq̄. Residentis.ſ.de cle.nō resi.ex pte. Residēdo. Ecclesia Tolosana habet priuilegiū ꝙ q̄cūqȝ inibi seruiat possit recipere fructꝰ bñficioꝝ q̄ habet in diocesi.⁊ istos fructꝰ ꝑcipit exceptis distributionibꝰ quotidianis. Nā lȝ fingaꝉ talis presens quo ad alia nō quo ad diuina officia.j. de cleri.nō resid.c.vno.sed ibi signaꝉ.contra.vbi dicit aut euidēs.⁊c.de quo hic.vt ibi. Hac decretali.et sic si expedito negotio instructionis pro causa propria morarenꝉ ibi cessaret hoc priuilegiū.ff.ex quibꝰ causis.l.nec nō.vbi diciꝉ ꝙ nō videꝉ rei publice causa abesse is q̄ pro propria cōmoditate in legatiōe est:tamē dū īcipiet redire recuperat suū priuilegiū ad similitudinē testis.ſ.de rescrip.statutū. Sic effectꝰ.vt qꝛ statutū est in ecclesia vt absens etiā pro re publica nō aliq̄d ꝑcipiat:si esset tamē iuratū tale statutū bñ valeret.cū tale iuramentū possit seruari sine detrimēto salutis eterne.licet illud qd̄ confirmat sit principalꝰ.ſ.de iure iur.debitores.⁊.c.cū cōtingat.⁊ sic cū isti sint priuilegiati in fructibꝰ ꝑcipiēdis satis debent cōtribuere cū alijs in expēsis:si aliud nō sit īter eos cōuentū:vt no. Gar.ſ.e.cupiētes.§.si vero.tamē isti redditꝰ nō cōputabūꝉ in ipsis bonis q̄ debēt dari pro expēsis cū hoc deꝉ eis a papa in priuilegiū pro suo labore,in aut.de iudi.§.ne autē. Labor.qꝛ cū labor in dāno est.⁊c. qꝛ labor nō debet esse sine fructu.vij.q.ij.c.ij.vbi de hoc.ff.ex quibus cau.ma.l.licet.ff.man.l.rationi.§.si.ſm Guid.

Abeo. factum:decisio.secunda iustū est.ad declarationē illꝰ.ſ.eo.si forte. Ad aliquā dignitatē:ergo illa decre.si forte non habet locū in alijs beneficijs.ſ.in dignitatibꝰ.vt ibi dictū est. Manifestū.⁊ sic ista tria vocabula sunt cynnonima.vt hic patet.de quo.j.de vbo.sig.constitutionē. Qualitas.vt qꝛ dixerat illū pati euidētem defectū in corpore:modo dicit ꝙ bene patitur defectū sed nō euidentem:⁊ hoc est mutare qualitatem:secus autem si dedisset ex toto:qꝛ tunc totū mutaret.vt.ſ.imediate:vbi dicit effectū oppositiōis excludi.ſ.e.si forte. Defecisset.ſ.e.statnimꝰ. Penitere.vt.j.de reg.iur.mutare dato etiā ꝙ electio placeat si iudex nō ꝯsētit.qꝛ in talibus multū officium iudicis exuberat.ſ.e. cum nobis olim.de quo dic.vt no.ſ.eo.si.forte ratio premissorum est:qꝛ apponēdo proposita ius est acquisitum electo ꝙ sibi ex toto auferri nō potuit.vt.j.de reg.iur.mutare.⁊.ff.de regulis

iur.l.nemo.secundum Gar.

EX eo. Primo de voce pupilli. Secundo de voce non professi nihilominus conversi. secunda. In ecclesiis. hec sumpta est ex hijs que no.s.de eta. et qua. ex ratione. et de institu.c.ij.per Inno. et Host. vbi contrarium tenebant Episcopi. et idem de inferioribus electoribus: quia eadem est ratio. j.e. idem ni tatibus, in prin. Tua ecclesia. et sic minor. xiiij. annorum fuisti. dispensatiue tamen a papa ad hanc canoniam assumptus, quia licet maiori septennio aliud beneficium simplex potest conferri ex quo ordo tonsure tali conferre potest. xxvij. di. de hijs j.eo. de tempo. ordi. nullus. et ar.s.de preben.c. sup inordinata. non tamen canonia nisi.xiiij.annos habeat. et est ratio: quia illa desiderat nedum assiduitatem seruitij immo maturitatem consilij.vt.s. de preben.super inordinata. de quo ibi per compos. ar.xij.q.ij.sine exceptione. Contemptum quia aliis magis nocet multorum contradictio.s.e.venerabilem. Rationis.vbi pro iure allegatur.viij.di. frustra. Discretione. et idem de furioso.xv.q.j.c.si quis insaniens. Suffragium.C. de testa.tutc.l.si. vbi dicitur: nobis indignum videtur eum qui stabilem mentem nondum adeptus est priuilegia militum et sapientum hominum iura tractare. et hoc facit contra Ber. qui dicit quod si pupillus maior septennio presentet vnum ecclesie et tutor alium presentet preferatur presentatus a pupillo.sed pro eo facit.xvj. q.vij.decernimus. Hij qui. etiam non conuersi: sed literati.tacite: sed in electis expressa requiritur. s.eo.nullus.tamen gaudet priuilegio canonis si quis suadente.j. de sen.ex.religioso. Conuersi laici. et hoc verum est vbi sunt canonici omnes clerici: licet sint aliqui laici conuersi: sed si pro maiori parte essent laici. vt hospitalarij bene admittuntur s.de arbi.cum olim. et.s.eo.si quando. Electionibus, que numquam cadunt in laicos.s.e.massana. et hoc intelligas de laicis puris: vnde si conuersi in aliqua ecclesia vel aliquo ordine puta humiliatorum ante decre. de prescrip.cuius accessissent: ius in electione cum alijs non tolleretur per hanc decre.s.de consti.licet. et quia decre. massana. de talibus laicis non intelligitur. notauit in ea Inn. et Host. cum sint ecclesiastice persone.xij.q.j.duo. et ideo tale ius prescribere possunt. secundum Jo.an.

Additio. c.Ex eo.glo.in verbo.electionibus.in fi.est sing. secundum Inn.in.c. ij.de insti.extra. et Lud. Roma. sing.cccccclv. quod conuersi possunt prescribere.vt iter sint in electione. Auriolus doctor.

SI postquam. Primo inutilis confirmatio. secundo insufficiens comparatio. tertio constitutionis extentio. secunda. Si vero. tertia.cum autem.hec facta est ad declarationem illius decre.s.eo.vt circa. Probabilis. licet non sit verum: et est speciale l suis maioribus ecclesijs quam facilius ad se.ap.deuoluuntur.s.eo. Quis. et de ap.vt debitus.in fi. secundum Jo.an. Sede ap. secus si ad inferiorem. quia cum constitutio sit penalis restringetur.s.e.statutum. et quia contra ius commune est quo cauetur quod primo debet constare de veritate cause antequam reuocent interlocutoriam.j.de ap.nisi solum. Iure. nec haberet locum etiam in legato sedis ap. quia nec posset de appellatione ad papam emissa cognoscere: nisi legittime renunciarent appellationi.s.de ap.constitutum. Appellatum. et appellatio fuerit intimata.s.de ap.si duobus, siue extraiudicium siue in iudicio.s.e. Quis. Canonice. sine aliqua prauitate.s.eo. Quis. Potuit. non sufficit quod appellatio sit emissa ex causa probabili ad hoc quod deuoluat et manus inferioris iudicis liget. quod specialeest in negotijs istarum electionum: secus in inferioribus. et sic non ob.s.de ap. interposita. firmitatem.vt.j.e.prouida. Si vero. secunda pars. Constitutionem.s.e.cupientes. Venerat. ergo si talis erat electio quod talis constitutio eum non astringeret per consequens nec ista pena.vt no.in.d.c.cupientes. Mente.no. quod eodem modo punitur esse ctus: verba: et mens.vt no.s.de verb.sig.intelligentia. ¶Item idem est non venire vel illicentia tus recedere.xj.q.iij.certum.sic.s.de iudi.c.j.cum vacante curia de licentia cardinalium potest recedere. secundum Guiller. Duran. hic Guid. contra per hoc quod dicit coram nobis et c.s.e.cupientes. vbi de hoc. nec de hoc cardinales habent se intromittere.s.c. vbi maius.§.ij.tum vbi propter recessum suum non impediretur causa: potest recedere. secundum Jo.mo. sed Guid. contra. et bene. licet possit ire spatia tum per vnam vel duas dietas ar. de peni.di.j.diuortium. idem videtur in casu infirmitatis.vt sequitur. Licentia vt quia habet morbum sonticum vbi non requiritur licentia iudicis. ff.si quis cau.l.ij.§.si quis etiam. In alijs. quam vacatur per sententiam vel confirmationem.vt.j.de resti.in integ.si aduersus. secundum Guid. Omnino. et idem erit de pena opponentium et aliarum personarum illius constitutionis. cupientes. propter parem rationem. Cum autem. tertia pars. Confirmatione. quia licet agatur de iniquitate iudicis tamen nihilominus postea agetur de meritis appellationis et sic necessaria erit presentia electorum et aliarum personarum de quo dictum est in e.cupientes. sed quia parificantur quotidie electiones et postulationes.s.eo.statuimus. et c.vt circa. ideo propter hoc extendit eam ad hoc. maxime cum per appellationem tam confirmationis quam prouisionis omnino suspendatur effectus.s.de iur. iur.veniens. et.j.de ap.non solum.i.respon.

CUm ex eo. Primo canonis antiqui recitatio. secundo.noui constituendi occasio.tertio. ipsa constitutio.quarto ecclesiarum prouisio: quinto antiqui iuris innouatio. secunda. Nonnulli. tertia. Nos super. quarta. Porro. quinta. Elapso. hec facta est ad moderationem illius.s. eo.l3 canon. et specialiter ex verbis Guil. Duran. ibi positis. Parrochialium. non collegiatarum.s. eo.statutum. Personaliter. ergo non per vicarium: nisi in casu.s.de preben. extirpande.§.qui vero. Item in alio vt hic. Extunc.i.post illud concilium. Acceptare. quia volebat sic subito promoueri. Proficiendi.s.de magistris.p totum. Importunitas. quia doctorum scientia illuminatur mundus.vt.s.

de hereti.cum ex iniuncto.z.§.de reliquijs et vene.sanc.glosiosus.Literatis.quibus debet impleri ecclesia non nepotulis vel asinis ferratis. sm Jo.mo. Episcopus.ergo non alij inferiores prelati quis ecclesie spectent ad eos.J.eo.§.porro.sed super residen.alij possunt vt dictum est. s.eo.licet.canon.in fi.nisi forte hoc faceret capitulum ad qd tota iurisdictio deuoluitur sede vacante.vt.J.de maio.z obedien.c.vno.nam dispensare iurisdictionis est.et idem de vicario ad quem de consuetudine vel priuilegio talis iurisditio deuoluitur.vt.J.de tempoz.ozdi.nullus. §.episcopo.secus in generali vicario.vt in prin. huius glose.z.J.de off.vica.c.ij.Dispensare possunt.nec requiritur consensus sui capituli in dispesando maxime.scdm iura noua.z.s.de iudi. at si clerici.z.J.de eta.z qua.c.vno.z de fili.psbi. c.ij.z sic.no.Hostien.s.de temp.ozd.c.dilectus z Guillerm9 Duran.in Specu.titu.de deleg.§. antepenult.in prin.nec ob.J.q.v.c.vlti.in fi.et ea que no.per Host.de statu mona.qd dei timorem.quia hodie communiter est prescriptu contra illa iura antiqua.et in talibus bene valet prescriptio.s.de consuetu.non est.Subiectas. et sic nec episcopus originis vel domicilij:sed solus ille qui habet subiectas potest dispensare:secus in dimissorijs ad promouendum.sic non ob.de dempo.ozdi.nullus.et ideo credo qd abbates qui habent pleno iure tales ecclesias sibi subiectas possunt hoc facere:cum in nullo sint episcopo subiecte:z ipsi abbates quasi episcopi reputentur quantum ad ea que sunt iurisdictionis.s.de priuil.cu et plat are.z.c.quonia per confessione.et etia patet qd in permutatio bificijs sup quib9 dispesatu erat cessat dispesatio maxime in diuersis diocesibus.vt.J.de preben.non potest.Obtinet.ergo.semper.J.annu dum eas obtinet possunt dispensare:licet fine promotione esset:tamen si annus elapsus esset non posset:cum sint iam priuati:et sic non obtinet:sed obtinuerunt.ex quo apparet qd valebit dispensatio facta z etiam tempore quo ipsi non poterut omnes ordines recipere infra annum:et intelligo hanc dispensationem posse fieri dato qd in literis apostolicis cotineatur qd se faciat impetrans statutis temporibus ordinari.vt no.Joan.mo.J.de regu.iur.gratia.Septenium.vel minus puta biennium vel quinquennium.s.de decimis.ex parte.et.s.eo.fundameta in fi.§.vlti. Et si dedit episcopus integrum non potest reuocare sine causa.J.de regu.iur. decet.¶Item non reuocatur per mortem.C.de reuo.do.l.ij.in fi.licet aliud videatur de licentia simplici.s.de cleri.non residen.cum ad sedem. in glo.sm Guido.¶Item si detur tali alia ecclesia curata non dabitur totum septennium: sed quantum deficiebat de primo:alias fieret fraus constitutioni.licet canon.Item satis instructus debet esse promotus in septennio.nam in theologia non datur nisi quinqueniu.s.de magistris.c.fi.Si ergo papa dispesauit sine alicuius cause expressione vt quia non dixit qd causa studij:vel forte minoris etatis vel alia episcopus poterit dare tali istud septennium:secus si causa studij dispensasset.ar.predictorum:z hoc tempus consideratur et conceditur iuxta conditionem personarum licet fauore ecclesiarum et computabit iuxta cursum Kalendarij.ff.de sta.lib.l.cum heres.§.sticus.et hoc.no.s.e.quia fit.quo tempore durante excludet istum archipresbyterum vel archidia.qui de consuetudine recipiunt fructus ecclesiarum caru; rectoribus citra sacerdotium constitutis.cum isti quatum ad fructus percipiendos fingantur promoti. als parum prodesset eis hec dispensatio.s.e.in verbo.facultate zc.Studio.scz legendo vel audiendo.ergo non procurando negocia ecclesiastica vel seruiendo episcopis.nec ob.s.de cleri. non residen.cum dilectus.z.s.eo.cum non deceat.quonia de alia residen.loquuntur:et erit idem si in castro vel villa studeat dum tamen possit proficere et fraudulenter non fiat.sicut no.Inno.z Host.s.de cle.non resi.tue.nec sufficeret studere in camera.quia de tali no esset spes qd proficeret ei accessus ad studium cum posset z illud facere existens promotus:vt ibi dum dicit:litera:proficiendi.quia hic omnino in tali:z licet sit in studio si non studeat sed frequentius ludit z tabernas currit no valet dispensatio: q debet cessare ex9 causa finali cessante.s.studiu.z sic videretur talis beneficio priuari acsi no esset cu eo dispensatum.s.de ap.cum cessante.vnde debent episcopi cauere vt circa dociles tantum dispensent alias potius erit vsurpatio q dispensatio:cum esse debeat etiam in alijs dispensationis causa.J.q.vij.qd pro remedio.Subdiaconatum.z sic constituto in minoribus potest dari ecclesia curata sine dispensatione.olim contra.s.de eta.z qualita.preterea:z.J.de preben.si pro clericis.z si fuerit iam diaconus poterit dispensari:vt non fiat sacerdos pari ratione.Recipere.militando vel vxorem accipiendo.Exerceatur.z sic prouidit hec constitutio personis et beneficijs.s.eo.cum nobis olim.Ministretur. ne militet proprijs stipendijs.xij.q.ij.caritate. Septennio.z idem erit de minori.Penam.s.priuationis ipso iure.et hoc licet primis temporibus anni:de minori.vt.s.dictu est:secus de maiori.ar.s.de cor.vi.significauit. Extunc.i.a fine septenij vel metas temporis per episcopu moderati ordinati z vltimis temporibus sit impeditus:non propter hoc erit priuatus.J.c.proximo.als imputatur sibi qd minori tempore a iure non est promotus:qd non esset sentiendu; ex quo contractus annus sibi a iure confertur.J.c. proximo.nec casus fortuiti sunt sibi imputandi.s.de homi.c.fi.z si forte cum minore.xxv.anis sit dispesatu:qd possit recipere curata ecclesiam no ob.de fectu etatis.proviso tñ qd ecclesia non fraudet iterum debito seruitio:z intelligit pp his interij sup ordinib9 dispesatu vsq ad etate pfecta cu tali:cu sit eade rō als redderet pria inutilis.

Additio. c.Cu ex eo.hic habes qd eps potest dispesare cu volete studere

intra ǒ nō promouēdo ad sacerdotiū ꝑ septeniū ex quo dicebant aliq̄ ꝙ in studio legum vł canonū pficiēdo reqrit septēniū. nā dicit Albe. de rosa. l. probe. ff. §. qb⁹ si bñ se ibuerit. ꝙ hoc nō est de necessitate. qꝛ tex. ī illo. §. qb⁹. nō ordiat nisi q̄nquēniū. ꝛ ī theologia etiā ordiatū est q̄nquēniū. l. c. fi. de magis. extra. Et nota bñ ex ordine tex. illi⁹. §. q̄b⁹. ꝙ illō q̄nquēniū studij: dꝫ ꝓcedere gradū. qꝛ nō sufficit ḡdū assumere, ꝛ postea ꝑ q̄nquēniū studere: vel illō inchoatū ꝑficere. ꝙ etiaꝫ apte probat tex. i. l. iubem⁹. de aduoca. diuer. iudicū ibi. nec de cetero quē꜕ āte꜕ ꝑ statuta tpa legū eruditiōi. noscal ibesisse supradicto cōsortio sociari ꝛc. ꝛ ǒt ibi gl. ī ꝟbo. ꝑ statuta. s. q̄nquēnij vt ī probe. ff. §. ſꝫ qꝛ solitū. ꝑ q̄ iura decidit illō dubiū ꝙ aliq̄ faciūt. ex. §. insup. de collatio. in cōsil. basilien. vbi ǒr ꝙ baccalarijs q̄ studiū fecerint ꝑ quīquēniū est prouidēdū de tertia ꝑte bñficioꝝ assignata graduatiꝫ. ꝛ dicūt ꝙ sufficit studere aliquot ānis ꝛ postea gradū assumere postremo studiū q̄nquēnij ꝑficere. qꝛ hoc nō hꝫ euidētiā visis dictis iurib⁹. etiā qꝛ de sui natura studiū dꝫ precedere magisteriū. ꝑ no. i. §. discipuli. ī probe. ff. ꝛ ī c. cū in magistrū. de electio. extra. ꝛ ꝯsiderata natura cuiusq꜕ āticedētis et ꝯsequētis: est iudicādū ātecedēs debere anteire. vt promissio antecedit refutationem. vt dicit Bal. C. de no. codi. cōpo. §. quibus. col. ij. sic studiū debet precedere gradum. Blasius Auriolus doctor.

Additio. c. Cum ex eo. hic habes de scolari. cuius qualitates sunt iste vt sit venustus corpore: nō deformis. ſm̄ Boeciū. de discipli. scolar. qꝛ gratior est virt⁹ veniens de corpe pulcro: species eñ corpis simulacrū est mētis. figuraq꜕ probitatis. vt dicit Lucas de pē. i. l. j. q̄ eta. vł profes. se excus. lib. x. Scđo ꝙ nō sit pinguis qꝛ vēter pinguis crassū sēsū ḡnat. xliij. di. §. fi. nec cleric⁹ pīguis dꝫ ī ꝑsbiterū ordiari: cū sacerdotiꝫ iudiciū dꝫ esse prouidū ꝛ subtile. de pe. di. iij. c. Iter hec hircū. ver. repōdit. Tertio dꝫ esse ꝑspicax: īdustriosus: laboriosus: diligēs. nō ociosus ꝛ negligēs. qꝛ negligentia est nouerca eruditiōis. c. nihil. lxxxiij. di. Quarto naturaliter intelligēs ꝛ appꝛhēdēs de facili. disciplinabilis. atē⁹. beniuol⁹. docilis. vt dicit Lucas de pē. vbi. s. Quinto hilaris ꝛ nō tristis. qꝛ sciētia potissime dei nō ꝑcipit mēte lugubri. vt no. i. d. c. Iter hec. ꝛ ī. c. nū꜕. de ꝯse. di. v. Sexto nō discol⁹ nō vag⁹. no. i. l. j. de tironib. ꝛ ibi. Luc. de pē. li. xij. nec q̄rēs publicas scenas vel cōmessatiōes. c. ne tales. de cōsc. di. v. Septimo nō morbo caduco vł sili ꝑss⁹ c. cōiter. xxxiij. di. c. fi. vij. q. ij. Octauo nō vagis oculis effren⁹: nō lingua petulās. nō vultu incōposit⁹. Boeti⁹. vbi. s. Nono nō balb⁹. l. j. §. vitiū ff. de edili. edic. nō ꝑter modū timid⁹: aut auar⁹ iracūd⁹. malēcolic⁹. mut⁹. surd⁹. cadē. l. in fi. nō lunatic⁹ nec furiosus. l. bouē. §. aliqn. e. ti. nec velit assidue ludos: aut tabulas pictas ex studio intueri: aut mēdacijs delectari. l. fi. ī pri. e. ti. hec Luc. de pē. l. d. l. j. q̄ eta. vł profes. se excus. vbi etiā dicit ꝙ pr̄ cogit ministrare filio volēti studere necessaria ꝛ vtilia. ꝑ no. in. l. sꝫ iulian⁹. §. ꝙ ǒr. ff. ad macedo. ꝛ. l. iij. §. proinde. ff. de ī rē vers. Iter necessaria quoq꜕ est vt q̄s addiscat. l. de bōis. §. nō solū. ff. de carb. edic. l. ij. ī pri. ff. vbi pupil. educa. deb. Et an bñficiat⁹ studēs teneat dicere horas seu officiū diuinū. vide Inn. ꝛ Host. i. c. j. de celebra. missa. extra. ꝛ Luc. de pē. i. l. hac lege. col. x. de prox. sacro. scri. lib. xij. Blasi⁹ Au. doctor.

Commissa. Primo de āni integritate. scđo de īpedimēto. tertio de pene ꝑpetuitate. quarta. ponit de bñficiati ꝯtraria volūtate. q̄nto de cōferētiꝫ temeritate. scđa. Ann⁹. tertia. Porro. quarta. Ceterū. q̄nta. Illoꝝ. hec scđā est ad declarationē illi⁹. s. e. l. ꝫ canō. ꝛ ex hijs q̄ no. ibi ꝑ Gar. ꝛ Guiller. Dur. ꝛ est rō: qꝛ penalis stipulatio nō cōmittit ante diē etiā si sit certū parere nō posse. ff. de ꝟb. ob. l. in illa stipulatiōe. ꝛ. l. īsula. verū est quo ad penā cū āte diē agi nō pōt q̄n iuriꝫ est op⁹ īchoatū nō eē vel ī eo processū nō esse ꝛ sic nō. ff. de ꝟbo. ob. l. hoc iure. vbi de hoc. ꝛ sic ita stipulat⁹ est. ¶ Itē qꝛ ab ītio collatio tenuit ꝛ magnū habuit ꝑmordiū veritatiꝫ. ff. de le. ij. l. cū filijs. §. heres. sec⁹ si ab initio nō tenuit. sicut īstitut⁹ q̄ ante adeptionē hereditatis mortuus substitutū nō īpedit q̄n āte tp̄s possit hereditatē adire. ff. de acq̄. her. l. si q̄s heres. ſm̄ Jo. mo. Pacificā. maioriꝫ tñ ꝑtis bonoꝝ: qꝛ secus si minoꝝ. s. de restit. spo. frequēs. ꝛ ñ sufficit ꝙ habeat liberū exercitiū cure. ſꝫ maiorē ꝑtē bonorū nō hēat: qꝛ ī hijs cura est ꝑncipalior ꝑs. s. de eta. ꝛ qua. cū sit ars. ſꝫ Guil. Du. s. e. l. ꝫ canō: ꝛ sufficit ꝙ ab ītio ꝑ aliq̄ tpa fuerit pacifica ſꝫ postea sibi moueat q̄ō. s. e. dudū. ī ꝑmo. de quo. no. s. de of. dele. q̄rēti. nā in talib⁹ ꝑncipiū respicit. vt ibi: tñ si ī ꝑrio īgressu vł stati post possessio turbet nō est pacifica: qꝛ q̄ īcōtinēti fiūt ꝛc. de pe. di. j. diuortiū. ꝛ nō ǒr pacificū ꝙ nō durat. s. de ꝟb. sig. nā ꝛ ego. de quo ꝑ guil. dur. s. e. ti. ꝫ canō. ꝛ no. ex hoc ꝙ bñficia electi ꝯfirmati ī curia ibi nō ꝯfir vacare ſꝫ poti⁹ vbi est tpe adeptiōis possessiōis. qꝛ nō vacāt ꝑ ꝯfirmationē: ſꝫ post adeptā possessiōeꝫ. xxj. q. ij. si q̄s iā. ꝛ. j. ǒ ꝑb. c. ꝫ ep̄s. ſꝫ Gui. Perstiterit sic. j. de ꝑb. ꝫ ep̄s. Iusto īpedimēto. sic. s. e. ꝙ sit. qꝛ fuit ꝑ totū ānū īfirm⁹ vł ep̄s absēs vł nō potuit hr̄e lr̄as licētiales ꝛ collō bñficij sic vacātiꝫ ꝑ ordinariū tali nō vocato: qꝛ forte ordiari⁹ nō vult litigare cū eo nec se reddere aduersariū sibi: ſꝫ meli⁹ eē vocare ꝑmo ꝙ collationē eā factā irritare ꝙ fiet si postea īpedimetū probet. s. de re iud. cū Bertold⁹. Extrīs q̄dā hīt ī lr̄a ad quē te ī eligibilē reddidisti. ſꝫ Jo an. Ludibrio. s. c. prox. faciendū. C. de le. l. ij. ī fi. magiꝫ ergo sēs⁹ cōsiderād⁹ est quā ꝟba. si. j. e. si post꜕. Ea vice. idē tota illa vacatiōe qꝛ si forte ꝯferret alicui quē sciret nolle recipe fraus fieret. s. e. si electio. ſꝫ Jo. Nō intēdēs ergo si ab ītio ītēderet promoueri ſꝫ mutata volūtate promot⁹ nō sit tenet ad restitutionē fructuū: ꝙ veꝝ est de ꝑceptis añ mutatā volūtatē: sec⁹ de ꝑceptis post. propt rōnē hui⁹ decre. ſꝫ Jo. an. Postmodū vel elapso āno. Mutata. no. ꝙ fraus et mora iterdū purgat sic. s. de loca. potuit. Itē no. exitū expetitū cū vicijs ꝯsistit ī alō als spectat ītiū. s. e. dudū ī ꝑn. Promot⁹ fuerit. ad sacerdotiū ī lr̄a ānū. Promotū. ꝛ ī ꝟitate promot⁹ nō fuisti. als purgat vitiū. In vtroq꜕ offensā. s. e. ꝑpetuo. idē nē ꝑillū q̄ colligit si est soluēdo als ꝑ

cōferentē vt hic expresse dicit: ad qđ tenet nedū in foro anime immo in foro contentioso: dū tamen de tali fraude fiat fides. q: eam allegans probare tenetur. ff. de proba. quotiēs. §. qui dolo. & probabitur per coniecturas. j. ti. proximo. c. ij. fm Jo. an.

Additio. c. Commissa. dum gl. hic in verbo. elapsus. Dicit q ultimo die anni posset habere dispensationē a papa vel ab episcopo in form a. c. cum ex eo. §. eo. titu. de nō promouendo ad sacerdotiū. & sic non est priuatus nisi totus annus sit elapsus. vt hic in text. Nota ex hijs q in fine anni potest illud beneficium cū alio permutare. Ratio est: quia ex quo non est priuatus nisi lapso anno. ergo intra annum habet titulum. si ergo habeat titulum: beneficium dicitur esse suum: et sic beneficij valet permutatio. vt dicit tex. et ibi Joan an. in. c. j. j. de rerum permuta. eo. lib. et ita tenet Pet. de Perusio. in tracta tu permutationis beneficio. col. iij. questione decima. Sed contra hoc multum viget tex. in. l. filie mee. ff. solu. mat. vbi dicitur q si vir vxori egre misit repudium vt ea mortua dotem lucraretur: non nocet patri ad quē dos erat reuertenda. ex cuius. l. visceribus. vt dicit ibi Bal. c. si te prebendam. j. de renuncia. eo. lib. tractum est. vbi dicit tex. q renunciatio ergo facta in fraudem expectātis apostolici non nocet eidem expectanti. & vide multa similia exempla que ibi posui. per que videtur q etiam iste q vltimo die anni permutat beneficium ne incra⸗stinum eo sit priuatus ipso iure per non promotionem: nihil agat: et pmutatio facta in fraudem priuationis iuris non valeat. Tu tamen primum tene. quia ex quo tex. iste dat sibi anuū integrum non debet priuari beneficio iuris. et quia est constitutio penalis non extendam illā ad alios casus. Et dum hic dicit de Mōte Laudu no. q mors instituti non impedit substitutū. dic verum esse si ante mortē institutus non adiuit hereditatem quando substitutio est vulgaris. quia tūc vocatur substitutus. si autem adiuerat hereditatem tunc impeditus est substitutus. quia vulgaris expirat adita hereditate. vt in. l. post aditam. C. de impube. et alijs substi. Et in hoc est differentia inter vulgarē substitutionem & fideicommissariam. quia vulgaris requirit q hereditas non adeatur. quia tunc venit substitutus. sed fideicommissaria requirit q hereditas adeat als nō pōt fideicōmissum restitui. vt in. l. ille a quo. §. si de testamento. ff. ad trebellia. & Uincen. Hercula. in. l. stipulatio nō potest. §. si quis ita. col. xvj. ff. de verbo. obliga. Blasius Aunolus doctor Tolosanus.

Additio. c. Commissa. Pe. de Anchara. hic dicit q si extra curiam dominus constituit procuratores ad renunciādū beneficium suum in curia. & sic renūciatio in curia. ibi vacare dicitur: & nō in loco vbi cōstituens erat quando illos procuratores constituit. ita etiam tenet Collectarius. in. c. cum in cunctis. in princip. in. ij. col. de electio. extra. & Archidia. in. c. ij. j. de preb. & Pau. de Leaza. in cle. in plerisq. de electio. & Joā. an. in cle. j. vt lite penden. Blasius Aunolus doctor.

Abbatem. Primo. de electiōe & licentia abbatis exempti. secundo. de archiepiscopis per legatos confirmādis. Secūda. huiusmodi. Uero. hec sumpta est ex hijs que no. in glo. Compost. §. de postu. prela. c. vlti. & per Innocen. & Hostien. §. de consue. cum venerabilis. & §. de renun. c. vlti. et per Gar. §. eo. cupientes. Abbatem. idem intelligas de quolibet inferiore prelato ab episcopo: quia eadem est ratio. Subiectus q cognosci potest. per decre. j. de priuil. si papa. & idem est de subiectis episcopo q poterunt eligi. & de eius licentia transire. vel pro prio mortuo episcopo a capitulo. §. de renun. c. vl. & j. de maio. et obedien. c. vno. ar. contra. Ex hijs que no. §. de maio. & obedien. cum olim. sed si abbas assumatur non exemptus in proprium episcopum non requiritur licentia si ex filio fiat pater. ar. §. eo. religiosus. ibi. extra suum monasterium. scdm Joā. mo. Episcopum. idem si illum elegisti qui pot⁹ videbatur postulandus: cum non habeat liberum volatum sine licentia pape sicut dicitur de episcopis: sed speciale est in hijs qui matrimonio nō sunt astricti suis ecclesijs in signum cuius anullum proprie & naturaliter portant. secus de alijs inferioribus. vt §. de renun. nisi cum pridem. in fi. et licet aliqui inferiores puta abbates ex priuilegio exerceāt episcopalia non propter hoc sunt episcopi sive vere sponsi: sed solum galli. Gallinacei qui generare non possunt licet instar veri galli habeant: quia soli episcopi generant per se spiritualia sic conferendo ordines et similia faciendo. §. de transla. quanto. Eciende. quia elegistis et non postulastis in prouincia vel etiam extra dum modo sit in legatione. §. de offi. leg. nouit. Secus si exiuissent legationem et prouinciam. §. de offi. le. nouit. Secus in alijs que non sunt voluntarie iurisdictionis que possent extra prouinciā facere: & sic itelligit hec lrā a cōtrario sēsu. ¶ Unde licētia & similia q sunt volūtarie iurisdictiōis dare possūt extra prouīciā eūdo & redeūdo. §. de offi. leg. q translationem. & c. nouit. ea tamen que sunt contētiose fieri nō possunt. nisi in prouincia. §. de consue. cum venerabilis. qđ intellige verum de voluntarijs quando episcopus est absens sed possidens saltim quia tunc potest alicui committere. ff. de offic. presi. l. vlti. sic extra prouinciam potest beneficia conferre: de quo. §. de offi. le. nouit. excepto casu posito. j. de preben. statutū. Si autem esset absens & non possidēs: q: abiect⁹ vel depósit⁹ nō pōt alicds exercere pro eo. xj. q. j. si qs. & sic no. Uinc. §. d proc. c. Petitio. nā vbi ordinari⁹ exiuit prouīciā pro priuato habet. ff. de offi. presid. l. iij. fm Guido. Missus. s. cardinal. j. de off. le. officij. & idē si nō sit exēpt⁹ & tñ puilegiat⁹ q nō possit dimittere monasteriū sine licētia pape. fm illō. xvj. q. vj. c. hinc etiam: quia talis legat⁹ potest omnia. s. §.

dioce. vel monachis. l. ſ. vi. oſius: ꝛ. §. ſi alius: et illa iura intelliguntur de poſtulatione que eſt ſequela ad electionē precedentē: non de poſtulatione que electionē precedit. vt. ſ. c. ꝙ ſit. Poſtularūt. Intellige quo ad epiſcopatus ſiue appellatur ad papā ſiue nō, Item quo ad eccleſias regulares q̃ intericet a appellatione vel immediata ſubiectione cū non ſit aliq̇s q̇ diſpenſare poſſit portat negotiū ad papā. Allegati ꝛ ſuperiores. de exēptis inferiorib⁹ dic. vt. j. c. ſi abbatem. Epiſcopꝰ tamen q̇ renūciauit oneri nō tñ honori eligi pōt cum nulli eccleſie ſit aſtrictꝰ. ſ. de tranſ. epiſ. inter corporalia. ſm Gar. Iuris obſeruantia. hec ergo decre. nō habet locū: ſed illa. ſ. eo. ſtatuimꝰ. nec tales mittent perſonas inſtructas nec opponētes crimina: q2 tales nō venirēt perſonaliter niſi velint. ſ. eo. ſtatuimꝰ. Poſtulatos. i. paciētes in etate defectū vel in ordinibꝰ. Moderata. hoc dicit propter illud ꝙ requiritur. vt eo. ſaluo ꝛc. Cōſenſum. ꝛ curret ei tēpus poſt menſem ꝙ eis dat ad deliberandum ſicut electis daret ad conſentiendū: quo elapſo preſumitur tacite cōſenſiſſe ex quo expreſſe non diſſentit: q2 per conſenſum habet ꝛ preſtabitur poſtulatio poſtulato: alſ non poſſet deliberare de cōſentiendo vel nō. ꝛ niſi preſentauerint punientur pena illiꝰ. §. ſ. eo. ceterū. dictū eſt. ſ. §. ſi vero. Subminiſtreut. in poſtulatione concordi ſicut i electiōe. ſ. e. §. ad hec de bonis mēſe ſi ſint diſcreta alſ de cōibus ſi ſunt. Regulares. vel regulariter viuūt. vt. ſ. §. ſi vero. ſ. de accuſ. ex parte. Si nō diſſenſerint. no. mediū inter diſſentire ꝛ conſentire. ſcȝ non diſſentiat: q2 quaſi mēs eſt dicere: nec diſſentio nec cōſentio: ſed diſpoſitioni pape me totū cōmitto. viij. q. i. in ſcripturis. Inſtructas. ꝛ poſtulatus cui opponitur aliq̇d venit perſonaliter ſicut dictū eſt de electo. q2 eadē rō accelerationis eſt vbiq3. ſm Gar. Negligētes. ſ. poſtulātes ꝛ poſtulatos. Similis pena. ſ. quātū poteſt eis cōpetere: q2 omnino nō pōt eſſe ſimilis: cū electo ſit ius acquiſitū: ꝛ poſtulato nō: ꝛ in alijs differūt. vt hic. Pro celeri. no. que fuit hic cauſa cōſtitutionis ꝛ mēs conditoris ꝙ eccleſie ſcito expediretur. ſm Gar. A gratia. ſ. gnali per quā quicquid papa facit eſt gratia mera. ſ. de reſcrip. ſedes. ap. ꝙ intelligo: quādo poſtulatio eſt concors vel ſaltim a duabꝰ partibus: q2 tali iuri innititur: ꝛ per talē poſtulationem ius poſtulato acquirit: quia poſtulātes nō poſſunt variare poſtq̃ fuerit preſentata ſuperiori. ſ. de poſtu. ꝑla. bone. ſcd̃o. de elec. ſcriptū. Si aūt ſit a paucioribꝰ facta: talis innitit totaliter gratie ſpeciali. ꝙ facit pro opinione illoꝝ qui dicūt poſtulationē inniti penitꝰ gratie et liberalitati ſuperioris. j. e. c. proximo et. ſ. de poſt. ꝑla. poſtulationē. Sȝ ſi appellatione pēdēte aliq̇d attentetur: qualiter attentatū reuocabitur: dic hic per Gar. plene. ꝛ Io. mo. ꝛ dicet. j. de ap. cōcertationi. Porro. ſeptima pars. ſ. dicit de expenſis faciēdis ab vno pro alio nūc oſtēdit qualiter petētur. Ecce caſum. In recuperādis autē expenſis electi ꝛ eligentiū poſtulati ꝛ poſtulantium in omnibꝰ ſupradictis caſibus antiqua iura ſeruari debebūt. Reddēdis. nec dabitur cōditio ex canone ad repetitionē ipſarū: q2 hic nulla noua obligatio oritur. ff. de cōdi. ex le. l. vna. ſed conditio ex illa decre. vt preterite. extra eo. ti. vel officio iudicis. ſ. de offi. iudi. c. ij. in. ſ. glo. ſm Gar. Eligentiū. i. quas fecerint eligētes in procuratione electionis: ꝛ ſic expone ſequentia. Iuſtū fuerit vt ſi electio vel poſtulatio facte fuerint in cōcordia qualiter expēſe peti debēt: ꝛ que: ꝛ a quibus: diſtingue. Quia aut loquimur de expenſis q̃ fiunt in proſecutione iſtarū electionū de quibus loquit hec decre. ꝛ tūc dic. vt hic: in. §. ad hec: ꝛ ſequētibus. Aut in iudicio vel extra expedito negotio vna ꝑs ab alia petit: ꝛ tūc diſtingue. Quia aut queris de electo aut de electoribꝰ aut de opponētibus. Si primo aut in caſu decre. nihil. in ſi. c. ꝛ tūc dic ꝙ electꝰ repetet indiſtincte: cū omnia facta ꝑ talē teneāt. vt ibi: aut de alijs ꝛ tūc aut obtinet: quo caſu ipſemet repetet. ſ. de teſta. relatū. §. licet: ſi aut ſubcūbit nō repetet: quia negotiū ſuū egit. C. de neg. geſt. l. ſ. Si de electoribus aut negligētibꝰ fraudulēter vel doloſe ꝛ tunc nō repetēt immo ſi de eccleſia fecerint expenſas reſtituent: q2 nō licet bona eccleſie diſſipare. xij. q. ij. nulli. ꝛ. c. alienationes/ aut bona fide ꝛ tunc aut cōcorditer elegerint: vel in diſcordia: ſi primo repetēt expenſas ſiue ſubcūbāt ſiue obtineāt q2 in hoc caſu ſufficit ꝙ nō ſint in dolo. ff. de boni. aucto. iudi. poſ. l. ꝑtor. §. iij. ſi aūt in diſcordia aut a maiori parte aut a minori: ſi primo aut obtinuit: ꝛ tūc idē ꝙ recuperabūt: q2 tunc apparet ꝙ vtiliter actū eſt: ſi ſuccubuerit: aut inceperūt vtiliter ꝛ tūc idem cū totum capitulū videatur facere ꝙ maior pars facit. ſ. e. cū inter canonicos. ſi nō apparet ꝙ vtiliter ceperint: nihil habebūt. ff. de neg. geſt. l. ſȝ an vltro. ſi a minori ꝛ obtinet: ꝛ tunc habebit: alſ nō: cū ſuum factū videatur fuiſſe proſequutꝰ. vt ibi. Si de opponētibus aut talis proſequitur ius ſuum puta contēptus: ꝛ tunc nihil repetet per dicta iura: aut ius eccleſie dicēdo perſonā nō ydoneā: vel forte non ſeruatā formā: ꝛ tūc ſi ſuccubuerit nihil repetet: q2 preſumitur inutiliter incepiſſe agere. ff. de ſol. l. ita tamē. §. aū penul. ſi vero obtinet: recuperabit a capitulo. ſ. de procur. cum pro cauſa. ꝛ ſic euentus litis declarabit negotiū expenſarū. C. de iudi. l. rē non nouā. ſic ꝙ illa regula victus victori ꝛc. ſibi retineat in hoc locum ſ. de penis. calūnia. ꝛ ꝑ Inn. ꝛ Ho. ſ. e. vt ꝑterite.

Fundamenta. Que diuidit i ſeptē partes. In prima ponit eccleſie militantis fundamētū. In ſecūda. laudē apoſtolorū. In tertia libertatē. In quarta rapina peregrina regimina. In quinta dicit. nulli tradēdū regimē vrbis ſine licētia pape. In ſexta. factū cōtrariū caſſat. In ſeptima. ſtatutū moderat circa ciues romanos. ſcd̃a. Iſti. tertia. Ne aūt. q̇rta. Digne. q̇nta. vt ergo. ſexta. Q2 nō ſecꝰ. Septia. vt aūt. Hec ſūpta. eſt. ex. c. xix. diſ. ita dñs. ꝛ. xxſ. di. q̇uis. ꝛ. vſ. di. cōſtātinꝰ. Fūdamēta in plurali

significat predicatores et apostolos. vt hic. si in singulari. christū. i. q. i. cū paulus. s̄m Guid. Militantis. militans dicitur quādiu est in labore in tempore huius peregrinationis pugnās cū hoste. sed triūphās dicitur in requie in eternitate mā̄sionis regnāt sine hoste. Aug. Ecclesie. quod est latine conuocatio: quia ad se oēs: vocat s̄m Gui. scȝ apli. et p̄dicatores. Bases. hoc est quod supponitur columne: et est proprie nomen fortissime petre: et accipitur pro extrema parte particulari fūdamēti. s̄m Guid. Christus. i. ad corithi. c. iij. ad thi. iij. Angulari christo. quia sicut lapis angularis iūgit duos parietes sicut Abel: vsq ad vltimū iustū oēs attingit s̄m Jo. mo. Ut veritas. hec verba vsq ad illud verbū cui saluatoris nostri &c. sūpta sūt ex canone. xix. di. ita. Dn̄s tubā. i. predicationē apostolorū. xciij. di. legimus. de quo hic per Gui. Dextrā. dictā a dextera per sincopā quia cum ipsa dextra: manus pacis et testis fidei solet dari. s̄. de renū. c. nisi. in fi. vn̄ quia potissimū refulsit i hijs duobus: ideo dicūtur significati per dextras ad gala. ij. s̄m Jo. mo. Isti sunt. secūda pars. Gēsfacta. factū apostolorum sed nō oēs in seipsos. s̄m. Joā. mo. Isti. s. Petrus et Paulus. Reprehēdūt. xxi. di. in nouo. Una die. xxi. di. quūis. Consentit. e. d. c. quūis. vnde in loco vbi sāguis martyrū effunditur in ecclesia nō est ecclesia abluenda. Sed in alijs locis bene: et indiget recōsiliatione. si per sanguinē impiorū polluta sit. lxviij. di. ecclesiis. sic tenet Hug. de quo hic per Guid. no. s̄. de homi. sicut dignū. Alij indistincte dicūt talē non esse reconciliandā sic. Hug. xxiiij. q. iij. si haberes. vbi de hoc. et. xxiij. q. v. si non licet. Effecta. iusta illō Roma caput mundi. vnde fctā est vrbs ad modū circuli et orbis: quia sicut in orbe sūt quatuor patriarchales sedes: vt. s̄. de priuil. antiqua. sic rome quatuor sunt ecclesie. s. ecclesia sācti Petri: ecclesia sancte Marie maioris. sancti Laurētij de foris muros. scti Pauli. s̄m Hug. et Jo. mo. vn̄ versus. Paulus: virgo: Laurētius: atq Joānes hij patriarcha tamē nomē tenēt in vrbe. vnde ecclesia Laterañ. que in titulatur sub noīe saluatoris que est maior alijs ecclesijs vocatur romana ecclesia: et est prima sedes pape. et sic lpetrauit Bonifacius quartus ab Augusto quod esset caput aliarū: quā Cōstātinus tenuit matrē aliarū vocari: et de hac intelligitur. x. q. i. sanctorum. lxiij. di. adrianus: de quo hic per Jo. mo. et Guid. Mater. tertia pars. Mater ratione principij et institutionis et prelationis. xxi. di. quūis. Pastura. quia dictū est Petro Jo. xi. pasce oues meas &c. Auxilijs. xxiij. q. v. administratores. Mirach. i. q. i. Monarche. vna et singularis. a monos quod est vnū et archos quod est princeps. vt. xij. dist. c. futuram. vbi de hoc: et dic de hoc. vt no. Host. post Gaufri. s̄. de testibus. venerabilis. et. xij. q. i. firmum. s̄m Gar. quarto. Dic. dic abhinc vsq ibi: decet nāq: et est sumpta ex palea. xcvi. di. in palea. cōstantinus. Satrapis. vulgare est p̄sarū. et est idē quod iudex vel princeps sapiens. Senatus. dictus a centū quia numero centū erāt. C. de pet. bo. l. vl. et no. ff. de sena. l. quia de senioribus. Assumebantur: ideo senatores dicti: quia senes nati: de quo hic s̄m Hug. et Guido. Optimates. cōmunis generis: dicti quia optimi et meliores de populo s̄m Joā. mo. Pragmaticū. de quo. s̄. de rerū permu. c. i. in gl. et hic per Jo. mo. et est cōstitutio super aliqua re promulgata: et dicitur a pragma quod ex causa instituitur: et sic videtur determinari q̄stio quod papa nō posset suā sedem mutare de roma nisi de antiocha in qua fuit prior sedes: Petri iussiōe dissimulata est. xxiiij. q. i. rogamus. et actuū. vi. Cardinales. s̄. qui filij sint. leg. per venerabilē. et. s̄. de trās. epi. c. ij. et. c. quāto. Digne itaq. quarta pars. Dispēdia. s̄. de rescri. dispēdia. Peregrina. iij. q. viij. peregrina. i. extranea ab vrbe. Meniū. i. murorū. dicti qui muniunt ciuitatē. Ruinis. hoc fuit tēpore brācaleonis. et andolo ciuis bonon. qui ciuitatē romanā multis ruinis reddidit difformem. Deposita. feruntur hec fuisse tēpore henrici fratris regis castelle. Colubri. quasi colētes vmbras: vel quia lumbricus: vel quia seruū fugat: et leonē interficit: sicut fuit ad literam de isto frederico. s̄m Gui. Unde ergo. sexta pars. Pertinacia. et dicitur pertinax quasi valde et imprudēter tenēs: aper et tenō quia perperam tenens. Patriciū. quia sicut pater filijs sic hij reipublice prouidebāt de quo. lxiij. di. adrianus. scdm Guid. In mortis articulo. quod sp̄ itelligitur exceptus de of. or. pastoralis. §. ij. functionibus. super honoribus aliter accipitur. xvi. q. i. placet. Excludatur: et bn̄. C. de icol. l. est verū. et. l. cū neq lib. x. nec ob. de priuileg. eo. q in sacro palacio mili. li. xij. l. vl. vbi dicitur quod potestas nō est de ciuitate eligenda. nec ob. ff. de of. asses. l. si eadē. vbi dicitur quod nullus de prouincia de qua est oriundus: debet esse assessor. ergo nec iudex. ratio fuit hic dolor sanguinis q cōditor huius canonis q romanus fuit hoc reuelauit. s̄m Jo. mo. Nominari. i. de solēni nominatione: intellige q habetur loco electionis. ij. q. vi. nominationes. Oraculo. i. respōso. vnde supplicat. implorat. petit. obsecrat. hic notat. orat. actor. defensor. patronus. de quo hic per Guido.

Additio. c. fundamēta. ibi monarchiā. dicit Jo. de turre cremata. i. c. futurā. xij. q. i. hic allegato. i. singularē et vnicū principatū a monos quod est vnum et archos quod est princeps: tūc enim vnus in toto orbe principabatur: nō quod omnes sibi obedirēt sed aliq de omni parte mūdi. vt de Asia. de Europa. de affrica licet ei multi resisterent. Et ibi etiā dicit quod ecclesiam habere bona mobilia et imobilia nō est cōtra perfectionem exceptis fratribus minoribus. Ludouicus Auriolus doctor Tolosanus.

Quamq̄. Primo de iure deuotuorio episcopatuum propter negligentiā. scdo propter culpam. tertio de vtroq casu: et inferioribus ecclesiis. secunda. Igitur. tertia. Secus. vel diuiditur aliter. primo deuolutionem causa negligentie q fit in ecclesiis cathedralibus. scdo de illa q aliq de cā fit. Tertio de alijs ecclijs iferioribus. Hec sumpta est ex hijs que no. s̄. eo. bone. in vl. glo. et per alios. s̄. eo. cū in cūctis: et. c. ne pro dese

ctu. Statutum. Ꝫ. e. ne pro defectu, Cathedrali. idē est in regulari ⁊ alijs inferioribus. Ꝫ. eo. ne pro defectu. Ꝫ. de cōces. pre. nulla. Sꝫ Jo. an. Triū mēsiū. vt in. d. c. ne pro defectu: ⁊ intelligas vt si le nō continuū iā vigēte ⁊ vix in tali necessitate posset prorogare. vt no. lxxij. dist. c. j. ⁊ lxj. dist. bene nouit. ⁊. Ꝫ. e. ne pro defectu. vel etiā si igno ret. Ꝫ. de su. negl. pre. ſm Guid. Scienter. secus si ignorāter: q2 tunc ad eos rediret electio. Ꝫ. eo. cū in cūctis. ⁊. J. c. si electio. Extēdēdū: q2 cōmissum intelligitur in episcopatib⁹ ꝙ scriptū nō inuenitur. xcvj. di. vbi. ⁊. Ꝫ. de trans. episcopi inter corporalia. Unde sciēdū est ꝙ de antiqua ordinatione ecclesie papa cōferebat omnes episcopatus ⁊ superiores dignitates. xxij. di. c. ij. ⁊ si episcopi oīs inferiores. xvj. q. vij. oēs basilice: postea statutū fuit ꝙ ad collegiū spectaret electio. Ꝫ. eo. nullus. ⁊ fuerūt limitata tempora. J. que si non eligerēt deuolueret potestas ad proximū superiorē. vt. Ꝫ. e. ne pro defectu, ⁊. Ꝫ. de cōces. pbē. nulla. sed q2 aliqui dicebāt ꝙ iste proximus superior erat papa in episcopatib⁹. xxij. ⁊ superioribus dignitatib⁹. xxij. di. c. j. ⁊ inferiorib⁹: propter antiqua iura tollenda hoc factū est princi pium huius decre. ꝙ papa nō dicat proxim⁹ vbi est alius immediat⁹ in casu negligentie cū predicta iura loquantur de proximo immediato: ⁊ q2 eadem ratio videbatur in casu negligētie sicut in alio casu: quidā dicebāt idem ius i vtroq₃. verū quia papa de episcopatib⁹ prohibuit nūquid cōcessit de alijs casib⁹ quo ad episcopatus; licet de inferiorib⁹ bene concesserit, vt. Ꝫ. eo. cum in cūctis. idcirco ātiquū ius sibi retinet in alijs casibus quantū ad episcopatū. Ꝫ. de offi. or. duo simul. ratio est ne archiepiscopi sint prōpti in cassandis electionib⁹ episcoporū si scirēt eas ad eos deuolutas. Itē lex dicit ꝙ si. J. centū dies sim negligens impetāda bonorū possessione locū facio sequenti me in gradu. Si autē propter crimē vel idignitatē bonor₃ possessionē admittā m applicat fisco nō sequenti me in gradu. ff. de sue. edic. l. j. §. decretū. ⁊. §. ꝙ dicimus. ff. q̄bus. vt indignis. l. et claudius. ⁊. l. mulierē. ⁊ sic fiscus nō succedit in causu neglıgētie. vt hic. sed in casu delicti. Igitur sciēter. secus si ignorāter. Ꝫ. eo. innotuit. Indignū. quocūq₃ modo indign⁹: licet Uincē. dicat hoc intelligendū de hijs tantū quos decre. cū in cūctis indignos reputat sicut illegitimus ⁊c. Sꝫ Gar. in. Cōcilio generali. Ꝫ. e. q2 propter. sic no. contra illos q̄ dicebāt illos q̄ eligūt nō seruata forma ipso iure priuatos. ꝙ cōtrariū est verū: electio tamē contra formā facta nulla est. ſm Jnno. ⁊ Cōpost. Ꝫ. co. in genesi: ⁊ in c. ꝙ sicut. ⁊ idem dicūt de forma illa posita. J. eo. si eū. sed Host. cōtra. per. c. Ꝫ. eo. ecclesia vestra in si. ⁊. c. cumana: ⁊ exponit illam decre. in genesi: decernim⁹ irritā. i. decernendā irritam. primū tamen veri⁹ ſm Guid. q̄ non recedit ab Jnno. vigore priorū iuriū. Deuoluet. ⁊ est ratio q2 metropolitanus in subditis suffragan. nullā potestate₃ obtinet nisi in casibus expressis in iure de quibus iste non est. Ꝫ. de offi. or. duo simul: est ⁊ alia q2 naturaliter ordinatio spectat episcopatuū ad papam. vt supra dictum est ſm Guido.

Itē intelligas quādocūq₃ oēs scienter eligūt idignū sicut simul ⁊ semel successiue siue sepatim Ꝫ. eo. cū vīntoñ. als deuoluetur potestas de illis ad alios. vt ibi. Ꝫ. de post. pl. gratū. ⁊ si post pars scienter indignū eligat vt sic deuoluat potestas ad aliā: ⁊ alia negligat eligere. J. tēp⁹: deuoluet potestas ad aliā: ⁊ si alia negligat ad archiepm q2 vltima pars fungebatur. Uice toti⁹ capituli in hoc casu: ⁊ a finali culpa vel negligentia denominādū est: in hoc casu: cū a fine denominet res. Ꝫ. de no. oper. nū. cū ex iniuncto. no. Cōpost. in. d. c. cū vīntoñ. Secus. secūda pars. Inferioribus. q2 de ordinatione antiqua ecclesiarū tota dispositio istorū spectabat ad episcopum. vt supra dictū est: ⁊ sic res de facili reuertit ad naturā. vt. Ꝫ. de priuil. si de terra. ⁊ sic no. ꝙ si monachus in eligēdo delinquit ꝙ episcop⁹ prouidet. quia cathedralis ⁊ regular₃ ecclesia nō equiparantur nisi in casib⁹ expressis in iure. vt. Ꝫ. eo. cū pīētes. cū similibus. Censendū. cuius cōtrarium consueuit tenere curia romana in regularibus propter multas similitudines quas habent cū cathedralib⁹. Item hoc idē tenebāt Jnno. ⁊ multi alij. Ꝫ. eo. cū in cunctis. quare totū reprobatur hic. ſm Jo. an. ⁊ Gar.

Additio. c. Quāq₃. quando hic De mōte Laudduno. dicit ꝙ metropolitanus in subditos suorū suffraganeorū nullā potestatē habet nisi in casib⁹ in iure expressis. vide ea que latissime posui. in. c. j. J. de for. cōp. eo. lib. Blasius Burioli doctor.

Si qui. Declaratio. secūda. ratio. secūda. Cū nō simpliciter. Hec sumpta est ex hijs que no. p Gar. ⁊ Guiller. Ꝫ. eo. vt circa: vbi ambo tenebant idem. Electi. idē de postulato vel promiso. vt. Ꝫ. eo. vt circa. Aplica. hoc facit pro Guillermū Durā. ꝙ decre. vt circa. habet locū in appellatione emissa ad ap. se. ſm Gar. cōtradicēs ꝙ in quacūq₃ electione ſm Jo. an. cū illa indistincte loquatur. Audiendus. no. hic penaꝫ illius. c. vt circa: ⁊ est huius ratio q2 cū illa contineat certam formā non est ab ea recedendū. ff. de admi. tu. quidā decedens. ſm Gar. Ut aūt. tertia ps. Lugduneñ. Ꝫ. eo. vt circa. Illa vel ea. ratio est: q2 omnis cōputatio est pluralis ⁊ ad duo expresse obligat: ⁊ idcirco alterū non sufficit. Ꝫ. de prob. licet. ⁊ de rescrip. olim. sꝫ disiunctiua est vna etiā singlaris ⁊ ideo vnū probare sufficit. Ꝫ. de rescri. iter cetera. Itē copulatiua est certa ⁊ determinata. sed disiunctiua incerta ⁊ determinata. vt J. sequitur. de quo. Ꝫ. de rescrip. c. ij. Si crimina specificata primo in appellatione dicam in iuramento me credere opposita vel obiecta vera esse licet non dicā omnia ⁊ singula sufficit. ſm Guid. nec decre. illa plus exigit ibi. vbi ponit de iuramēto. ſm eū. nec ob. ꝙ ibi due copulatiue ponuntur quorū alterū sufficeret per se tunc resolui debet in disiūctiuā de rescrip. c. ij. de iudi. exhibita. q2 hoc est verum nisi proponens se ad

vtrūq; se astringat tacite vt hic seu expresse.s.de
proba.licet.vł dic ꝙ sufficit quo ad probationē
vt ibi.sed nō quo ad excusationē calūnie:q꞉ ca-
lūniantes dicta decre.prosequitur. de quo hic
per Jo.an.

QUi contra. Declaratio.pe-
na.secūda.Alio-
quin.Hec sumpta est ex hijs q̄ no.per
Gar.Guiller.s.eo.vt circa.vbi tene
bant idē.Certam.ergo secus si cōtra incertā pu
ta ne fieret electio nisi canonica.s.eo.cū nobis
olim.in prin.Nominata.noīe proprio siue pe-
trū vel appellatiuo sine filiū talis vel eq̄pollē-
ti.s.de testi.ex quadā.vel archid.talē.nec prela
tus potest se opponere electioni ex officio dicēs
ne eligāt talē:quia ꝯstat mihi ꝙ criminosus est
nisi statim hoc probaret:licet secꝰ in matrimo-
nio carnali.vt no.Vincen.s.e.innotuit:ꝛ Inn.
simile.s.de ap.cōstitutꝰ.ſm Guid.fiat electio
de prouisione facienda non dubitat:q꞉ ille erat
expressus.¶Unde contrarium videbať in alijs
propter qđ fuit dubitatū licet hoc idē constitit
q꞉ eadem est ratio.s.de consti.trāslato.ꝛ sic no.
ꝙ verbū in aliqua materia positū sepe itelligiť
iterminatū.s.de ap.inquisitioni.ꝛ nedū ista de
cre.determinat ꝛ declarat decre.vt circa.immo
ꝛ decre.statuimꝰ.s.eo.que nedū de facta immo
de facienda intelligitur ſm Jo.an.

SIcut. Quedam equiparatio.Cō-
trarij facti cassatio.secunda
Alioquin.Hec sumpta est ex no.p Jn-
no.ꝛ Host.s.eo.in genesi:ꝛ.c.q꞉ propť.
vnde Alex.papa cassauit propter hec quādam
electionem quia per verba pluralia fuerat pro
nunciata.Cum per formā.Hec decre.locum ha
bet in electionibus hijs in quibus habet locum
decre.q꞉ propter.s.episcoporū vel inferiorū pre-
latorū per quorū mortē ecclesia dicitur vidua-
ta ꝛ qui presunt collegio:sed in alijs nō:puta ca
nonijs ꝛ in alijs iferioribꝰ dignitatibus ſm oēs
excepto.Host.q̄ notauit ibi circa.prin.ꝙ in ca-
nonijs ꝛ alijs bñficijs quocūq; modo ad plures
spectat electio locū habebat hic.prima verior:
ſm Jo.an.nam in canonijs sufficit ꝙ cōsentiāt
singulariter dū tamen in capitulo:ꝛ tāq; facien
tes capitulū:alś secus.vt no.h.s.eo.in genesi:ꝛ
ibi de hoc.per Jnn.Per vnū.de expresso māda-
to aliorū:sufficit ratihabitio presentiū tacita/
vel expressa.nā in talibus a petibilibus q̄ tacet
consentit:secus in odiosis.vt no.p.l.ff.mā.ꝙ si
fideiussor.ff.de procur.filius.§.inuitum.ſm an.
Unde non est vis si dicat prouideo.vt.s.eo.cau
sam.vel eligo.vt.s.eo.cū dilectus:ꝛ.c.cū in vete
ri.ꝛ.s.de sorti.ecclesia.vt no.Jnno.s.eo.in cau-
sis.sed si per viā spiritus sancti fieret nō est vijs
si omnes clament:q꞉ que diuina spiratione fiūt
non sunt sub lege.xix.di.due.¶Itē intelligitur
quando erat in plures arbitros cōpromissūz.vt
j.de re.iud.cum ab vno:secꝰ si esset in solū episco
pum cōpromissum ꝛ ipse more prelatorū loque
retur in plurali.s.de fal.ꝙ grani.q꞉ hic cessat ra
tio illiꝰ.c.in genesi:ꝛ istius ſm Guid.Instituta.
s.eo.in genesi.Statuat.ff.de arbi.Itē si vnꝰ.§.
idem si plures.ꝛ.§.vl.vbi dicitur:q꞉ aut oēs sen
tentiam dicunt;aut nullus;ꝙ intellige.sꝫ nos
canonistas ꝙ vnꝰ presentibus alijs ꝛ mandan-
tibus sententiā per verba pluralis numeri pro-
ferat.vt.j.de re.iud.cū ab vno.ꝛ ita etiā no.ff.de
arbitris.si cui.Nō subsistit.ratio est ne tot sint
electores.vt.s.e.in genesi.Alia ratio est ſm Jo.
mo.q꞉ licet collegiū eligat.s.eo.sacro.singula-
riū seu suppositorū sunt actus.ꝛ no.ꝙ apparet
q꞉ quilibet potest suū cōtemptū prosequi:ꝙ nō
habet locū in alijs negotijs capituli.et ideo vt
res concordent suo principio ꝛ res de facili reuer
tatur ad suā naturā requiritur ꝙ sint singuli.s.
de priuil.si de terra.Itē ꝙ spiritus sanctꝰ a quo
iste actus habet procedere in vnicos non diuer-
sos operetur.s.de ap.cōstitutis.sed quare ī alijs
casibus in plurali pronunciatur:dicetur.j.de re
iudi.cum ab vno.

Additio. c.Sicut.hic habes quādo plu-
ribus est eligēdi data potestas
super quo dic ꝙ si tribꝰ sit data potestas duo nō
possunt eligere nisi tertio presente licet ab alijs
dissentiente sicut in alijs arbitris.vt dicit Com-
postellanus in.c.cū in iure in fi.de electio.extra
per.l.si in tres.ꝛ.l.sequen.de arbi.ff.sed si tertiꝰ
non sit presens illi duo eligere nō possunt.vt ibi.
Blasius Auriolus doctor.

STatutum. Hec sūpta.est.Ex
hijs que no.s.eo.lꝫ
canon.Restringi.de pe.di.j.pene.De-
claramꝰ.Idē priꝰ declarauerat Mar-
tinus papa in quadā extrauagā.ſm Guid.Et
Alexā.in sua q̄ incipiebat dilecti.ſm Joā.an.de
qua facta est mentio.s.eo.Quis.in prin.Nō ex-
tendi:ꝛ est ratio q꞉ ista sunt diuersa ꝛ non symo
nima ꝛ sic minime debet includi sub alio:maxi-
me cū debeat senceri nobilior ex parte dignita-
tis seu collegij seu parrochie:ꝛ sic a nobiliori.fi-
et denominatio de prebē.extirpāde.ſm Jo.an.
vnde si fuerūt plures.vt collegiati nō habet lo-
cum hec decret.sed si sint plures vt singuli se-
cus.de quo in glo.s.eo.c.ij.ꝛ de iure patro.postu
lasti.ꝙ nō cognosceť si aliquis sit ibi vt capitu-
lum alij vt mēbra.ſm ea que no.s.de excessi.pl.
dilectus.ꝛ si ecclesia q̄ collegiata prius erat de-
sierit eē collegiata ex causa rationabili.s.de cō-
sti.cum accessissent.tūc cessat hec dec.ff.ad mu
nicipales.l.j.ꝛ remanēte vna oue tūc desinit esse
grex.ff.de le.j.si grege.Sed si sine causa desinat
hoc esse:cū.j.tempus nō eligāt deuoluetur po-
testas ad superiorē:ꝛ sic de singulis:ꝛ ius collegij
remanet ī vno:vt no.s.de postu.pla.gratū:vbi
de hoc.Antiqua iura.s.e.c.cū ī cūctis.§.īferiora.

SIcut. factū.cassatio.secūda.talis
electio.Hec sūpta est ex hijs
q̄ no.s.eo.cū dilecti.ꝛ.s.eo.bone.sc̄do.
Sed quid si pluribus:respondeo idem:
quia eadem est ratio:ꝛ intellige istā.ſm illā.j.e.
cum expediat.Sub hac forma.q̄ expresse prohi
betur.s.eo.ī.c.q꞉ propter.Quē.vult ꝙ ille eliga
tur in quem omnes vel maior pars cōsenserat:

ergo cum hic non sit maior pars non valet mi- nor puta cũ sint duodecim.quis.l vnũ quatuor in aliũ.tres in aliũ:z sic.quis faciũt maiorẽ par tem quo ad alios:sed nõ quo ad totũ capitulũ. Non maior.ergo si esset maior valeret.J.e.cum expediat.nec ob.q no.s.eo.licet de vitanda:p Cõpost.z.c.vbi maius.per Guiller.Durã.qr si papa sit nominat⁹ a maiori parte quã duabus alijs consentientib⁹ quocũqs modo sit q postea due partes cõsentiant valet electio:z est ratio: quia electio q̃ fit per cardinales nõ artatur re- gulariter sub iure:sed sufficit q quocunqs modo partes consentiant.qr in illa non seruat decre. quia propter.secus in electionib⁹ in quib⁹ opor- tet certã formã seruari ſm Jo.an.Generale.s. eo.q2 propter.z sic decre.ista habet locũ in bene ficijs tm̃ in quibus illa.q2 propter.seruatur.scz vbi quis creatur per electionẽ:secus in alijs pu- ta in canonijs et in alijs de quo dictũ est.s.c.si- cut.firmitates.z sic eligẽtes priuari debẽt a vi ce eligẽdi ptãte.vt in.d.c.q2 propter.multo for- cius dic q si dicatur per viã concessam a iure scz per viã compromissi tũc valet:vt in primis:sec⁹ si per viã reprobatam.s.scrutinij:q2 tunc nõ va let.vt hic:ſm Jo.mo.Ex hoc verbo videtur cõ- fundi opinio.Inno.z Cõpost.posita.s.eo.q2 si- cut.vbi no.q confirmatio purgat defectũ pre- cedẽtis electionis prouenientẽ ex iure positiuo: sicut si nõ seruet forma decre.q2 propter.sed nõ prouenientẽ ex iure naturali sicut cũ nõ ꝯsense- rint omnes vel maior pars:q2 vbi nõ est consen sus non est matrimoniũ naturaliter sic no.s.c. q sicut.Guid.tamẽ nullo casu ꝯualescere pos- se dicit:q2 si confirmatũ non tenuit nec confir- matio.s.de fide instru.inter dilectos:z quia defi- ciente substantia deficit totum.xxij.dist.quo- rũdam ſm Guido.

Quorũdam. In quatuor.p2io intẽtio premitti tur.secundo.de religiosis mendican- tibus subijcitur.tertio.de nõ mendicã tibus.quarto.factũ contrariũ nullũ decernit. Secunda.Volẽtes.Tertia.Circa.quarta.Nos enim.Hec sumpta est ex hijs q̃ no.s.de proban presentia.z.xij.q.ij.nolo.z.c.nõ dicatis.Jmme mores.xlviij.di.mirũ.Honorib⁹.xxvij.q.ij.scri- psit.In discordia.q̃ mota est in fi.electionis sed postea concordent per cõsensum superuenientẽ s.eo.q sicut.z.s.de post.prela.bone.in.ij.circa finẽ.sic z cõtra:z in cõcordia dicit facta quãdo omnes in fi.cõsenserint licet postmodũ appa- ruit contradictor:sicut sepe fit quãdo fit electio per viã compromissi sicut vidit de facto Jo.mo. in simili.s.eo.nihil est.in fi.Et sic distinguit lex quãdo victor apparet in limite cõtract⁹ vel post C.de euic.l.si post.Et est ratio q2 iũs semel que- situ ex electione cõcordi postea non corrũpit.C. de nup.l.si sec⁹.s.eo.cupientes.§.si vero ſm Jo. mo.Sed ibi nũqs fuit olno cõcors electio licet ir rita fuerit:immo sep alij contradicebant.et sic non ob.immo poti⁹ concordat.Itẽ hoc itel- ligas habendo maiorẽ numex:tamẽ si agatur

ad examinationẽ zeli vel meriti.s.eo.si quãdo: vel si ad annullationem voti:vt de excõicatione vel similib⁹.vt in.d.c.si quãdo.in fi.vbi dicitur i discordia ſm quosdã.quin possit cõsentire scz Jo.an.cõtra maxime si apponat notorium sta tim probandũ.s.de resti.spo.literas.§.fi.z.s.c. si forte.de quo.J.eo.indẽnitatib⁹.§.ij.tamen si minor pars vel etiã vnus solus q̃ non peccauit in quã seu quem totũ ius capituli residet si eli- gat intelligit in concordia.ar.s.de post.prela.c. gratũ.Nota q licẽtia extorta nõ valet sicut nec professio.s.q metus cã.c.ij.sicut nec absolu tio.J.q me.cau.c.vno.sic in cõiugio carnali licẽ tia per vim obtẽta non obstat repetẽti cõiugẽ. s.de cõuers.cõiug.accedẽs.Predicatorũ.q̃ idcir co premittũtur:quia eorũ ordo est antiquior.s. de exces.pla.nimis.secũda.z.J.de exces.prela.c. vno.Idẽ esset si episcopus absolut⁹ ab episcopa tu factus esset predicator:vel minor.vel pri⁹ ta lis fuisset:q2 semper substantialia mẽdicantiũ ordinis retinet.ar.s.de renũ.post trãslationẽ. facit.s.de vita z ho.cle.clerici.in fi.de priuil.cũ olim.secũdo.Volentes.secũda pars.Alios.er- go in electionib⁹ sui ordinis non habet locũ hec cõstitutio.licet sit sanior:z sic no.q hic habetur respectus ad solũ numerũ non ad zelum nec ad meritũ.Quilibet sui ordinis.siue alterius.et sic iste.§.generalior q̃ precedẽs.ſm Jo.alij dicunt q hec prohibitio nõ ꝯprehẽdit administratio- nes proprij ordinis:sicut et.§.precedẽs.pro qb⁹ dicitur.J.in verbo suorũ prelatorũ.nam electus in proprio monasterio nõ habet ab aliquo pe- tere licentiã.immo statim possunt electioni sue cõsentire.J.eo.indẽnitatib⁹.z ius suũ q eis com petit statim proseq̃.s.de rescrip.cũ dilecta.z.s. eo.cum inter/licet de iuramento q intelligo de vero facto z creato:nõ de ficto:q dicit licet per attenuationẽ vel annullationẽ maior numerus factus sit minor:z sic minor maior ꝯsequẽs electio aliũde facta p tales nõ tenet.ar.s.eo.cõ gregato.z.c.ecclesia.scdo.z de hijs q̃ fiunt a ma. parte ca.c.j.z.c.si.ex quo no.q subductio non habet locũ.ſm Jo.mo.idem esset dicendũ i mo nacho parrochiali rectore facto si eligatur.q2 talis religiosus remanet.xvj.q.j.de monachis. s.de sta.re.quod dei.Innane.z sic non reconua lesceret per superuenientẽ confirmationẽ.s.eo. auditis.z.J.de reg.iur.non firmatur.

Additio. c.Quorũdam.vide glo.in vbo non obstãte.in.c.indẽnitati bus.§.fane.J.eo.titu.vbi excõicatio priuat vo- ce z numero.fa.c.si is.J.de offi.de le.Au.doctor.

Additio. c.Quorũdam.hic habes in fi. tex.q elect⁹ a minori parte nõ debet consentire electioni etiã cũ superioris au- ctoritate alś nulliter agit.Ex quo dic q in pro- cessu cõfirmationis electionis per maiorẽ par- tem capituli facte:ille elect⁹ a minori nõ est au- diendus nec vocãdus.immo sententia cõfirma tionis potest ferri eo nõ vocato vel audito.Ra tio est q2 certũ est per istũ tex.ius sibi nõ cõpete- re z sic nullaz habere defensionẽ.z citatur pars

vt se defendat.vt in cle.pastoralis.de sen.τ re iu
di.frustra ergo fieret citatio.vt in.c.cũ olim.de
re iudi.extra.τ Bar.in.l.ij.ff.de admi.rer.ad ci
uita.ptinẽ.si ergo certũ sit defensionẽ sibi nõ cõ
petere neq; est citandus neq; audiẽdus vt dicit
Panor.i.c.j.de cau.pos.τ proprie.extra.τ Vin-
cen.Hercula.in.l.furioso.col.v.ff.de re iud.τ vi
de q̃ scripsi in additio.ad Bertrã.de Clusello.in
d.c.j.de caus.pos.extra.Blasi⁹ Auriol⁹ doctor.

Additio. c.Quorũdam.glo.hic.i verbo.
numero.dicit ꝙ si maior pars
sit priuata ipso iure ita ꝙ vota recidãt in mino
rem partẽ tunc minor pars potest eligere.qꝛ to
tum capitulũ repñsentat.per no.in.c.gratum.
de postu.prel.extra.Et hic Guil.de Mõte lau
duno dicit:ꝙ si minor pars vel etiã vnus solus
q̃ non peccauit eligat cẽsetur in cõcordia elegis-
se.Et glo.fi.in.c.ꝙꝙ.ẽ.eo.ti.τ eo.li.dicit ꝙ eps
aliũ instituet in abbatem cum monachi eligũt
indignũ.vt tenet Hugo.in.c.j.xvij.q.ij.τ glo.in
c.bone.de postu.prela.τ glo.j.in.c.significauit.
de exceptio.extra.Et zensellinus hic post alios
dicit ꝙ si monachi ex culpa redditi sunt ĩhabi-
les ad eligendũ:tamen faciũt numeꝝ ita ꝙ eis
cõputatꝫ electio facta a minori parte nõ valet.
Ex quibus eliciuntur sequentia.primũ ꝙ istud.
c.non habet locũ quando monachi efficiuntur
extranei a capitulo vt qꝛ nolunt eligere:vel eli-
gũt sciẽter indignũ.quia priuati sunt ea vice po
testate eligendi.c.cuꝫ in cunctis.§.si.de electio.
extra.q̃ potestas illorũ priuatorũ vel extraneo-
rum recidit in alios q̃ volunt eligere vel qui nõ
peccarũt.Secũdũ ꝙ si oẽs declarant nolle elige
re vel eligũt scienter indignũ.tunc eps superior
instituet seu ponet abbatẽ.Tertiũ ꝙ si mona-
chi culpa sua aut alr̃ effecti sunt inhabiles ad
eligendũ vt qꝛ sunt excõmunicati suspẽsi vel in-
terdicti aut alr̃.tũc illi cõputantur in numero
psonarũ ita ꝙ si sint decẽ τ ex illis sex sint inha-
biles vt predicitur alij quatuor nõ poterunt eli-
gere.vt hic in tex.sed illi inhabiles nõ cõputan
tur in numero vocũ:qm̃ si vellẽt eligere hoc nõ
possent.Et vide optimã gl.in cle.quod circa.In
verbo.q̃ in facto.de electio.ex qua collige ꝙ illi
qui sunt absentes in tali loco de quo nõ sunt vo
candi.τ illi qui sunt vocati q̃ venire noluerũt vel
qui declararũt eligere nolle.τ illi qui nõ sunt in
sacris ordinib⁹ constituti.τ illi q̃ non sunt pro-
fessi:nõ faciũt numerũ etiam quo ad personas:
immo eorũ voces cõputari sonat in absurdum:
mens enĩ tex.illius cle.est ꝙ alr̃ vocẽ habens ex
fictione nõ excludatur a numero.tales autem
quos supra numeraui nõ habent vocẽ.vt in di-
cta glo.Blasius Auriol⁹ doctor Tolosan⁹.Ad-
de ꝙ impuberes.τ notorie excõicati.τ declarat⁹
inhabilis p sentẽtiã hominis.τ illi q̃ ad alia mo
nasteria transierũt.τ qui sua beneficia ratione
quorũ vocem habent renũciarũt τ renunciatio
est per superiorẽ admissa.τ intrusus in beneficio
propter qđ vocẽ habet.τ illi qui priuati sũt be-
neficijs ipso iure propter q̃ vocem habẽt.isti nõ
cõputantur in numero personarũ nec vocũ.vt
dicit zabarel.in dicta cle.ꝙ circa.vbi etiaꝫ tenet
ꝙ eligentes sciẽter indignũ sunt priuati voce et
non numero ideo cõputanť in numero.idẽ Jo.
de Jmola.τ gl.ibi Blasius Auriolus doctor.Ad-
de decisionẽ horũ quam scripsi in additionibus
ad zenselli.hic.Auriolus.

Et quis. Circa eandẽ personã du
plex electõ.scđo.alteri⁹
eligende compulsio.secunda.Opor-
tet.Hec sũpta est ex hijs q̃ no.ẽ.de li-
be.ob.c.ij.τ de cõces.pb.post electionẽ.Duas.fa
ctas eodẽ cõtextu vel post interuallũ.pone ex-
emplũ.ẽ.eo.bone.ij.de cõces.preben.post elect.
qꝛ ad secundos electores erat deuoluta electio:
qꝛ secundi electores in prima fuerũt cõtempti:
vt dicebãt.In simul.nec diuisim eadeꝫ ratione.
Ex vna.qꝛ si ex prima habet ius:ex alia non ha
bet.τ ecõtra.sec⁹ si vnicam prosequiť diuerso iu-
re puta priuilegio vel cõsuetudine ꝙ põt.sic nõ
ob.ẽ.de conces.prebẽ.post elec.τ de postu.pla.c.
vno.in fi.eo.li.¶ Unde si in electione nõ habet
ius:ex postulatione põt habere.vt probať.ẽ.eo.
inotuit.Rationi.qđ est idẽ ꝙ lex.j.di.cõsuetu-
do.viij.di.ↄsuetudo.Protesteť.cui protestatio
ni renunciat p cõtrariũ factũ.ẽ.de cõsti.cũ.M.
ferrarien.Vageť.ꝙ nõ licet.ẽ.e.in electiõib⁹.ff.
de iure fis.l.ita.fidei.sec⁹ in tẽporalib⁹ vbi quã-
doq; licet vagari in icertũ.ff.de rei vẽd.l.que de
tota.§.incerte.vbi possum totũ legatũ vendi-
care licet sit locus falcidie cũ ignorẽ volũtatem
heredum:de quo dic.de libel.ob.c.ij.τ hic p Joã.
an.τ no.hic ar.ꝙ appellatio alternatiua qua
appellatur ad archiepiscopũ vel ad papã nõ vi
detur valere de quo p Jo.an.j.de offi.deleg.c.j.
Eligere.tẽpore cõsensus.ẽ.de post.prela.hoc per
petuo.sic in actionib⁹.ff.de tribu.l.ꝙ in heredẽ.
§.eligere.nec excusaret me ignorãtia iuris.qꝛ de
berẽ peritiores consulere.vt.j.q.iij.notandum.
xxxviij.di.§.j.Jtẽ nec ignorãtia facti proprij:qꝛ
talis improbabilis est.ff.ad vell.ꝙꝙ.nisi meri-
to sit probabilis ꝙ a quolibet valeat ignorari.
vt.ẽ.de in integ.resti.cõstitutus.vbi de hoc.per
Jnn.τ Ho.Jtẽ nec ignorantia facti illi⁹ in cuius
loco successi.vt.ff.de reg.iur.q̃ in alteri⁹.in fi.se-
cus si propter factũ omnino extraneũ puta ad
uersarij qꝛ tunc non teneor eligere.ff.quo.le.l.j.
§.ꝙ antem.intentãdo petitionẽ hereditatꝫ et
quorũ le.qꝛ non possum certificare ibi me de ad
uersario quo titulo possideat.Renũciare.et est
ratio.qꝛ sibi sunt cõtrarie.vt.ẽ.dictum est:sicut
actio mãdati τ furti.C.de fur.l.j.nec ob.ꝙ actio
potest mutari corrigi τ emẽdari sicut placet vsq;
ad lit.cõtest.ij.q.viij.libelloꝝ.quia hec intelli-
guntur in quibus nõ tollitur vna per electionẽ
alterius:de quo plene in gl.ẽ.de libel.ob.c.ij.in
preal.§.eligere.vbi plene no.de hoc τc.

Si electio. Hec sũpta.est ex hijs
que no.per Host.τ Cõ
post.ẽ eo.ne pro defectu.τ per Jnno.ẽ.
de maio.τ obe.cũ olim.ſm Jo.an.Ele-
ctio.per electionẽ licet habeat ius:exercitiũ tñ
non habet eũ iure nõ habet effectũ donec sit cõ-

firmatus.vt no.lxiij.di.quãto.in glo.⁊ hoc ſm Jo.mo. Et sic electio habet plures partes:quia iniciatur in electione:pficitur in cõsensu:cõsummatur in cõfirmatione.de quo.s.de trãs.epis.c. licet.ex quo videt ꝙ si electꝰ anteꝙ cõfirmet moriatur in curia ꝙ ad papã non spectat prouisio. cõtra videtur.lxiij.di.quãto.vbi de hoc.ꝗd em̃ iuris si post confirmationez dic.vt.j.eo.si cõfirmationẽ.⁊ sic intelligo opinionẽ Inno.s.de restitu.in integ.cũ venisset.⁊.s.de trans.epis.c.inter corporalia.vbi tenet Gof.cõtra.tamẽ per mutuũ consensum eligentiũ ⁊ electi verũ spirituale matrimoniũ sit contractũ:ante cõfirmationẽ talis tamen põt renũciare sine licentia sui superioris.lxiij.di.c.quãto.⁊ equius est ꝙ possit ⁊ relinquitur hoc iudicio pape.ſm Guid.dicit hoc determinatũ hic cũ nõ requirat licentia aliqua ꝙ intellige quo ad ius partis sꝫ nõ quo ad preiudiciũ superioris si electio fuerit nulla vel anullãda:⁊ ex hoc ius acquisitũ superiori ipso iure siue per sententiã tolli nõ possit maxime ex quo est electio pñtata superiori.s.de postu.prela.bone.scdo.§.nec nocebat.sic intelligo opinionem Host.⁊ Gof.no.in.c.inter corporalia.⁊ sic dist. Guil.durã.s.eo.ꝙuis.⁊ hic p Jo.an. Occultũ. idem est si manifestũ superueniẽs de nouo puta post electionẽ:vt in decre.ꝙ sit.s.eo.c.cupientes.qꝛ tunc redibit potestas ad electores.secus si precedens manifestũ.quia tunc ad superiorẽ deuolueret.s.e.ꝙꝙ. ¶ Nisi forte papa restituisset potestatẽ eligendi ex gratia ſm tenorẽ illiꝰ. c.s.eo.gratũ.nam tũc plenũ et integrũ videtur eis restituisse.ar.s.de ma.⁊ obe.cum olim.ij.q. iij.§.notandũ.in fi.⁊ no. Abbas.⁊.p. De sãpsona.in.di.c.cũ olim.p no.ij.q.iij.§.notãdũ.in fi. ⁊ ibi no. Discensu.vt.s.in primo casu. Renũciatione.i.post consensum. Integrũ.triũ mensiuz in cathedralibꝰ ⁊ regularibus ecclesijs.s.eo.ne pro defectu.⁊ sex mensium in alijs.s.de conces. preben.c.ij. ¶ Itẽ de illo mense q datur pro beneficijs in curia.j.de prebẽ.statutum:⁊ intellige hanc decre.in hijs q de iure proprio habent eligere:qꝛ secus si de iure deuoluto p ca q no. Hos. s.e.ne pro defectu:⁊ idcirco si talis qui prouisus est p archiepiscopũ ad quẽ erat deuoluta propter negligentiã vel als recusat cõsentire potestas deuoluitur ad primos electores.s.e.cũ vinitoꝝ.sed Gauf.dicebat eos priuatos i tota narratione ⁊ male ſm Jo.an. Aliã.⁊ idẽ in tertia vl quarta vacationibꝰ vel vlterioribꝰ pari ratiõe. Fraudulenter.vel qꝛ prope finẽ triũ mensiũ elegerint quẽdã quẽ pro certo sciebãt nõ acceptare.tñ qui fraudẽ allegat ipse habet eã probare. ff.de proba.l.cũ de indebito.§.j.⁊ probat ex pspicuis indicijs.vt.s.de causa pos.⁊ propri.pastoralis.prestat hoc ar.ad ea que no.hic Inn.⁊ est.s. de ap.ex ratione:ꝙ si appellãs in prosecutione sue appellationis in primo anno per vnũ diem fuerit impeditus totũ annũ integrum sequentem habebit per dictã decre.⁊ eo.ti.cum sit romana.iij.q.vj.ei qui.in auct.de hijs qui igre.ad ap.§.j.⁊.ij.⁊ in restitutione annoꝝ sequentum non habebit nisi quantũ omisit de secundo anno.ff.ex qui.cau.ma.l.ab hostibꝰ.§.j.ſꝫ.Jo.an.

Si religiosus. Primo de consensu religiosi ⁊ licẽ.non obtenta:secũdo a quo sit hec licentia obtinẽda.secũda:qꝛ vero. Hec sumpta est ex hijs que no.lxiij.di.c.ij.⁊ ꝟb.sig. abbate.xx.q.iij.statutũ.vbi quidã innuebãt cõtrariũ ꝙ hic dicitur.sed pro hoc.xvj.q.j.monachi.⁊.c.cũ pro vtilitate.⁊ de renũ.post trãslationem:cũ similibus. Habeat.xij.q.ij.nolo. Extra suũ:ergo in suo nõ habet locũ hec cõstitutio cuz nõ sit a quo petere habeat. Superioꝝ.etiã sine cõuentu.vt.j.eo.in fi. Obtenta gratis ⁊ sine extorsione.s.e.quorundã.secꝰ si non ad laxiorem sed arctiorem locum vellent descendere:qꝛ tunc sufficeret petere licet nõ obtineret.s.de regular. c.licet.ratio diuersitatis est qꝛ affectio ad sublimia est vicium ad instar diaboli de pe.di.j.principiũ:sed affectio inferioruz est virtus ad instar christi.vel dic ꝙ inest ex generositate naturali sublimitates ⁊ honores appetere:cõpelli autez potest prestare licentiã per papã:licet alij dicãt per aliũ superiorem. ¶ Itez vt dictum est plene s.eo.quã sit.non noceat.s.eo.quorundã. Religiosis.mẽdicantibus vel nõ. Uaria.valet ꝙ solus abbas posset:dicebant iura.lviij.dis.c.j.vbi no.Jo.cõtra hanc decre.⁊.s.de renũ.post trãslationẽ.s.eo.ꝙ sit.in contrariũ:ꝙ requiritur consensus conuẽtus.vt.s.de ꝟbo.sig.abbate.s.de sta.regulariũ.liberum i fi. Si tales.quãdo habent liberũ arbitrium.vt.s.e. Electi.⁊ sic no.ꝙ religiosus debet eligi nõ postulari. Trãsciẽdi.qꝛ hoc fit sine preiudicio illorũ de conuentu secus vbi ageretur de preiudicio socio generãdo.i.ꝙ p studium efficiatur alio maior sic no.j.ne cle.vel mo.periculosa:ſm Jo.mo.⁊ dic ꝙ sufficit taciꝰ consensus episcopi si transeat ad monasteriuz eiusdem diocesis:sed si alterius diocesis requiretur expressus.vt no.xxj.q.ij.c.j.⁊.vij.q.j.c.placuit.⁊ no.Innoc.s.de renũ.admonet.nec ob.ꝙ tangitur ius cõuentus nõ episcoporũ:nec poterit sine episcopi licentia fieri monachus alteriꝰ monasterij si sit paris vel inferioris religionis. Sed de eius auctoritate dispẽsare poterit.s.de regular.significatũ:⁊ sic Inn.s.de renũ.dilecti: licet videat̃ ꝯtra.s.de regular.nõ est.ſꝫ Guid.

Additio. c.si religiosus. Guil.de Mendagoto.in tractatu electionũ c.lj.dicit ꝙ si electus sit presens cãtato:te deum laudamus:facta electione debet intronizari.i. poni in sede episcopali vel abbatiali. Dic illud verũ esse quando eligitur in episcopũ secularis: vel religiosus eligit̃ in abbatẽ sui monasterij:qꝛ non oportet ꝙ habeat licentiaz acceptandi:vt hic in tex.sed si religiosus eligatur in abbatem alteriꝰ monasterij licet sit presens facta electione nõ debet intronizari nisi prius habita licentia a suo superiore acceptandi electionẽ de se factam:qꝛ quando patitur se intronizari videtur tacite cõsentire electioni.per no.in.c.ex ore.de hijs que fi.a maio.par.capi.extra.vbi facto cõ⸗

sentitur ⁊ ius perditur. ⁊ incideret in penas hu- ius.c.idē est quādo religiosus eligitur in episco- pū: quia etiam nō est intronizādus nisi habita licentia sui superioris. eadem ratione. Blasius Auriolus doctor.

Nullus. Prohibitio contrarij: fa- cti anullatio: a ꝓmissis exceptio. secunda. si. tertia. Ad digni- tatez. Hec sumpta est ex hijs que no. per Cōpost. ℨ.eo.cū in magistrū. ⁊.c.causam. ⁊ ꝑ glo. ℨ.de sta.regu. ꝙ dei timorē. ⁊ per Host. ℨ.de voto. per tuas. Prelaturaz. puta abbatias vel prioratus. Alteri⁹ religionis. no. verbū simplici ter prolatū: ꝑ qđ patet ꝙ regularis expresse pro fessus potest eligi in abbatē alterius religionis. ℨ.eo.cū monasteriū. sed nūquid āte professionē poterit postulari Jn. ⁊ Vic. dicūt ꝙ nō. ꝙ itellige si non sit instruct⁹: licet non expert⁹. sic potest intelligi ꝙ no. Jo.xvj.q.j.qui vere. ſm Gui. Eli gat. ⁊ sic religiosus professus pōt eligi licet post- ea habeat postulari de quo dictū est. ℨ.eo.cupiē tes. §. denitꝙ. eligi tñ poterit ex quo tacite pro- fessus. j.eo.ex eo. ⁊.c.indēnitatibus. ratio diuer sitatiſ est: quia in expſſa agit: in tacita patitur ⁊ ratio expſſa nobilior ē ꝙ̄ tacita. ſʒ Jo. licet ta- lis expressa professio sit faciēda inscriptis vt ob uiet scriptura si reluctare aut reclamare vellet. xxvij.q.j.oēs femine. j.q.vij. saluberrimū. tamē crederē sufficere si expsse i man⁹ prelati tria spe- cialia religionis voce sua ꝓtulerit. s. pauperta- tem. ⁊c. ⁊ hoc possit probari. ℨ.de regula. sicut. quia lingua hominū ⁊c. vt ibi. Jrritū. olim irritā dū. ℨ.eo.causam. Nouicij. licet nō sit tacite pro fess⁹. Ad dignitatē. tertia ꝑs. Episcopale hoc sit propter excellētiā episcopalis dignitatis ⁊ ordi nis. vñ in cōsecratione efficit religiosus oīb⁹ re- ligiosis. j.q.j. vilissim⁹. ℨ.de renū. nisi l si. §. pent. Regularibus. siue monachorū sicut Cātur. siue canonicorum sicut Tolosani. de Monte Lau- duno doctor.

Cum expediat. Hec sūpta est ex hijs. q̄ no. ℨ.e.cū dilect⁹. ⁊.c.qꝛ propter. et per Host. ℨ.de proba. tertio. Expediat. ex- pediētia proprie vtilitatis. ℨ. de vo. magne: su- stineri. ℨ.eo.ecclesia. vbi de hoc. alꝰ si esset oīno correctū non debet sustineri. vt. ℨ.de renū. q̄dā. Jnno. pape. tertij. ℨ.e. cū dilectus. Jnquisitis. ⁊ sic ista forma partim sapit naturā cōpromissi ⁊ partim scrutinij: ⁊ sic euitat in ista forma pericu lū nimie subtilitatis scrutinij in qua peritissimi fallunt. ⁊ ꝑiculorū cōpromissi in qua quandoꝙ multi corrūpūtur. vt. ℨ.de proba. tertio. Capi- tuli. nō dicat maioris partis partiū cōparitione minorū. qꝛ tūc nō valet. ℨ.c. si cui. Cōsilij. ℨ.e. qꝛ propter. ꝑ qđ no. Host. istā formā esse correctā. et male: vt hic. et sic no. quatuor formas scilicet scrutinij: que est communis et ordinaria. Jtem per viam sancti spiritus: licet aliqui illam non dicāt esse formam per se: sed ab alijs exemptio- nem. Jtem quartam mixtam iter compromis- sum ⁊ scrutinium.

Cum non deceat. Hec fa- cta ē ad declarationē. ℨ.eo.cupiētes. §. ad hec. Deceat. Hoc proprie honestatē respi- cit. ℨ.de voto. magne. ex quo. no. ꝙ aliqua iura fundātur sup ratione siue honestate vt hic. ⁊. ℨ. de spō. Juuenis. vbi de publice honestatis iusti- cia: aliqua super subtilitate. vt. ℨ.c. proximo. de quo. iiij. di. erit lux. Cōstitutionē. ℨ.e. cupiētes. ⁊ sic ista decre. habet locū in ꝑsonis q̄ mittunt in- structe ad se. ap. iuxta formā illi⁹: ⁊ in alijs non. sed illa. ℨ.de procur. cū pro causa. ad idem. ℨ.e. si postꝙ̄. Residentis. ℨ.de cle. nō resi. ex ꝑte. Resi- dēdo. Ecclesia Tolosana habet priuilegiū ꝙ q̄- cūꝙ inibi seruiat possit recipere fruct⁹ bñficiorꝫ q̄ habet in diocesi. ⁊ istos fruct⁹ ꝑcipit exceptis distributionib⁹ quotidianis. Nā lʒ fingat talis presens quo ad alia nō quo ad diuina officia. j. de cleri. nō resid.c. vno. sed ibi signat. contra. vbi dicit aut euidēs. ⁊c. de quo hic. vt ibi. Hac decre- tali. et sic si expedito negotio instructionis pro causa propria morarent ibi cessaret hoc priuile- giū. ff. ex quib⁹ causis. l. nec nō. vbi dicit ꝙ nō vi- det rei publice causa abesse is q̄ pro propria cō- moditate in legatiōe est: tamē dū icipiet redire recuperat suū priuilegiū ad similitudinē testis. ℨ.de rescrip. statutū. Sic effect⁹. vt qꝛ statutū est in ecclesia vt absens etiā pro re publica nō aliq̄d ꝑcipiat: si esset tamē iuratū tale statutū bñ va- leret. cū tale iuramentū possit seruari sine detri mēto salutis eterne. licet illud qđ confirmat sit principali⁹. ℨ.de iure iur. debitores. ⁊.c.cū cōtin- gat. ⁊ sic cū isti sint priuilegiati in fructib⁹ ꝑcipiē dis satis debent cōtribuere cū alijs in expēsis: si aliud nō sit iter eos cōuentū: vt no. Gar. ℨ.e.cu piētes. §. si vero. tamē isti reddit⁹ nō cōputabūt in ipsis bonis q̄ debēt dari pro expēsis cū hoc det eis a papa in priuilegiū pro suo labore. in aut. de iudi. §. ne autē. Labor. qꝛ cū labor in dāno est. ⁊c. qꝛ labor nō debet esse sine fructu. vij.q.ij.c.ij. vbi de hoc. ff. ex quibus cau. ma. l. licet. ff. man. l. ra- tioni. §. si. ſm Guid.

Abeo. factum: decisio. secunda iu- stū est. ad declarationē illi⁹. ℨ.eo. si forte. Ad aliquā dignitatē: er- go illa decre. si forte non habet locū in alijs beneficijs. s. in dignitatib⁹. vt ibi dictū est. Manifestū. ⁊ sic ista tria vocabula sunt synno- nima. vt hic patet. de quo. j.de ṽbo. sig. consti- tutionē. Qualitas. vt qꝛ dixerat illū pati euidē tem defectū in corpore: modo dicit ꝙ bene pati tur defectū sed nō euidentem: ⁊ hoc est mutare qualitatem: secus autem si dedisset ex toto: qꝛ tunc totū mutaret. vt. ℨ. imediate: vbi dicit effe ctū oppositiōis excludi. ℨ.e. si forte. Defecisset. ℨ.e. statuim⁹. Penitere. vt. j. de reg. iur. mutare dato etiā ꝙ electio placeat si iudex nō ꝯsētit. qꝛ in talibus multū officium iudicis exuberat. ℨ.e. cum nobis olim. de quo dic. vt no. ℨ.eo. si. forte ratio premissorum est: qꝛ apponēdo proposita ius est acquisitum electo ꝙ sibi ex toto auferri nō potuit. vt. j. de reg. iur. mutare. ⁊. ff. de regulis

iur.l.nemo.ſm Gar.

Ex eo. Primo de voce pupilli. Secūdo de voce non professi nihilominus conuersi. secūda. In ecclesijs. hec sumpta est ex hijs que no. ſ. de eta. et qua. ex ratione. et de īstitu. c. ij. ꝑ Inno. et Host. vbi contrariū tenebāt Episcopi. et idē de inferioribus electoribus: q2 eadem est ratio. J. e. idem nitatib9. in prin. Tua ecclesia. et sic minor. xiiij. an annnorū fuisti. dispensatiue tamen a papa ad hāc canoniā assumpt9. quia licet maiori septēnio aliud beneficiū simplex potest cōferri ex quo ordo tonsure tali ꝯferre potest. xxviij. di. de hijs J. eo. de tēpori. ordi. nullus. et ar. ſ. de prebē. c. sup inordinata. nō tamen canonia nisi. xiiij. annos habeat et est ratio: q2 illa desiderat nedum assiduitatē seruitij immo maturitatē cōsilij. vt. ſ. de preben. super inordinata. de quo ibi per compos. ar. xij. q. ij. sine exceptione. Contemptū. q2 alīs magis nocet multorū contradictio. ſ. e. venerabilē. Rationis. vbi pro iure allegat. viij. di. frustra. Discretione. et idez de furioso. xv. q. J. c. si quis insaniens. Suffragiū. C. de testa. tute. l. si. vbi dicitur: nobis indignū videt eum qui stabilem mētē nondū adept9 est priuilegia militū et sapiētū hominū iura tractare. et hoc facit contra Ber. qui dicit ꝙ si pupill9 maior septennio presentet vnū ecclesie et tutor aliū presentet prefertur presentat9 a pupillo. sed pro eo facit. xvi. q. vij. decernimus. Hij qui. etiā non cōuersi: sed literati. tacite: sed in electis expressa requiritur. ſ. eo. nullus. tamen gaudet priuilegio canonis si quis suadente. J. de sen. ex. religioso. Conuersi laici. et hoc verū est vbi sunt canonici oēs clerici: licet sint aliq̄ laici cōuersi: sed si pro maiori parte essent laici. vt hospitalarij bene admittūtur ſ. de arbi. cū olim. et ſ. eo. si quādo. Electionib9. que nūq̄ cadunt in laicos. ſ. e. massana. et hoc intelligas de laicis puris: vnde si conuersi in aliqua ecclesia vel aliquo ordine puta humiliatorū ante decre. de prescrip. cuz accessissent: ius in electione cū alijs nō tolleretur ꝑ hanc decre. ſ. de cōsti. licet. et q2 decre. massana. de talibus laicis nō intelligitur. notauit in ea Inn. et Host. cum sint ecclesiastice persone. xij. q. J. duo. et ideo tale ius prescribere possunt. ſm Jo. an.

Additio. c. Ex eo. glo. in verbo. electionibus. in fi. est sing. ſm Inn. in. c. ij. de insti. extra. et Lud. Roma. sing. cccccclv. ꝙ ꝯuersi possunt prescribere. vt iter sint in electione. Auriolus doctor.

Si postquam. Primo inutilis confirmatio. secundo insufficiens cōparatio. tertio cōstitutionis extentio. secunda. Si vero. tertia. cū autē. hec facta est ad declarationē illius decre. ſ. eo. vt circa. Probabilis. licet nō sit vera: et est speciale l suis maiorib9 ecllesijs q̄ facilius ad se. ap. deuoluūtur. ſ. eo. q̄uis. et de ap. vt debitus. in fi. ſm Jo. an. Sedē ap. secus si ad inferiorē. quia cū constitutio sit penalis restringetur. ſ. e. statutū. et q2 contra ius cōmune est quo cauetur ꝙ primo debet constare de veritate cause anteq̄ reuocent interlocutoriā. J. de ap. nō solū. Iure. nec haberet locū etiam in legato sedis ap. q2 nec posset de appellatione ad papā emissa cognoscere: nisi legittime renūciarēt appellationi. ſ. de ap. cōstitutū. Appellatū. et appellatio fuerit itimata. ſ. de ap. si duob9. siue extraiudiciū siue i iudicio. ſ. e. q̄uis. Canōice. sine aliqua prauitate. ſ. eo. q̄uis. Potuit. nā sufficit ꝙ appellatio sit emissa ex causa probabili ad hoc ꝙ deuoluat et manus iferioris iudicis liget. qd̄ speciale est in negotijs istarū electionū: secus in inferioribus. et sic nō ob. ſ. de ap. interposita. firmitatē. vt. J. e. prouida. Si vero. secunda pars. Constitutionē. ſ. e. cupientes. Venerat. ergo si talis erat electio ꝙ talis cōstitutio eū nō astringeret ꝑ cōsequēs nec ista pena. vt no. in. d. c. cupientes. Mente. no. ꝙ eodē modo punitur effectus: verba: et mens. vt no. ſ. de verb. sig. intelligentia. ¶ Itē idem est nō venire vel illicētiatus recedere. xi. q. iij. certū. sic. ſ. de iudi. c. J. cū vacāte curia de licentia cardinalium potest recedere. ſm Guiller. Duran. hic Guid. cōtra per hoc ꝙ dicit corā nob; et. ſ. e. cupiētes. vbi de hoc. nec de hoc cardinales habent se intromittere. ſ. e. vbi maius. §. iij. tū vbi propter recessum suū nō impediretur causa: potest recedere. ſm Jo. mo. sed Guid. cōtra. et bene. licet possit ire spatiatū per vnā vel duas dietas ar. de peni. di. J. diuortiū. idem videtur in casu infirmitatis. vt sequit. Licentia vt q2 habet morbū sonticū vbi non req̄ritur licentia iudicis. ff. si quis cau. l. ij. §. si quis etiā. In alijs. q̄ vacatur per sententiā vel cōfirmationē. vt. J. de resti. in integ. si aduersus. scd̄m Guid. Omnino. et idē erit de pena opponentiū et aliarū personarū illi9 cōstitutionis. cupiētes. propter parem rationē. Cū autez. tertia pars. Confirmatione. q2 licet agatur de iniquitate iudicis tamen nihilomin9 postea agetur de meritis appellationis et sic necessaria erit presentia electorū et aliarū personarū de quo dictum est in c. cupientes. sed q2 parificantur quotidie electiones et postulationes. ſ. eo. statuimus. et. c. vt circa. ideo propter hoc extendit cā ad hoc. maxime cū per appellationē tā cōfirmatiōis q̄ promisionis omnino suspendatur effectus. ſ. de iur. iur. veniēs. et. J. de ap. non solum. i. respon.

Cum ex eo. Primo. canonis antiqui recitatio. secūdo. noui ꝯstituendi occasio. tertio. ipsa constitutio. quarto ecclesiarū prouisio: quinto antiqui iuris innouatio. secunda. Nōnulli. tertia. Nos super. quarta. Porro. quinta. Elapso. hec facta est ad moderationē illius. ſ. eo. lz canon. et specialiter ex verbis Guil. Durā. ibi positis. Parrochialiū. non collegiatarū. ſ. eo. statutū. Personaliter. ergo nō per vicariū: nisi in casu. ſ. de preben. extirpande. §. qui vero. Itē in alio vt hic. Extunc. i. post illud conciliuz. Acceptare. quia volebat sic subito promoueri. Proficiēdi. ſ. de magistris. ꝑ totū. Importunitas. q2 doctorū sciētia illuminat mundus. vt. ſ.

de hereti.cum ex iniuncto.t.j.de reliquijs et ve/ne.sanc.gloriosus. Literatis.quibus debet im/pleri ecclesia non nepotulis vel asinis ferratis. ẜm Jo.mo. Episcopus.ergo non alij inferiores prelati quis ecclesie spectent ad eos.j.eo.§.por ro.sed super residen.alij possunt vt dictum est. s.eo.licet.canon.in fi.nisi forte hoc faceret ca/pitulum ad quod tota iurisdictio deuoluitur sede vacante.vt.j.de maio.z obedien.c.vno.nam di/spensare iurisditionis est.et idem de vicario ad quem de consuetudine vel priuilegio talis iuris/ditio deuoluitur.vt.j.de tempor.ordi.nullus. §.episcopo.secus in generali vicario.vt in prin. huius glose.t.j.de off.vica.c.ij. Dispensare pos/sunt.nec requiritur consensus sui capituli in di/spẽsando maxime.ſcḋm iura noua.t.s.de iudi. at si clerici.t.j.de eta.z qua.c.vno.z de fili.pſbi. c.ij.z sic no. Hostien.s.de temp.ord.c.dilectus z Guillerm⁹ Duran.in Specu.titu.de deleg.§. antepenult.in prin.nec ob.j.q.v.c.vlti.in fi.et ea que no.per Host.de statu mona.quod dei timo rem.quia hodie communiter est prescriptũ con tra illa iura antiqua.et in talibus bene valet prescriptio.s.de consuetu.non est. Subiectas. et sic nec episcopus originis vel domicilij:sed so lus ille qui habet subiectas poterit dispensa/re:secus in dimissorijs ad promouendum .sic non ob.de tempo.ordi.nullus.et ideo credo quod abbates qui habent pleno iure tales ecclesias sibi subiectas possunt hoc facere:cum in nullo sint episcopo subiecte:z ipsi abbates quasi epi/scopi reputentur quantum ad ea que sunt iu/risditionis.s.de priuil.cũ et plãtare.z.c.quoniã per confessionẽ.et etiã patet qḋ in permutãdis bñficijs sup quib⁹ dispẽsatũ erat cessat dispẽsa/tio maxime in diuersis diocesibus.vt.j.de pre/ben.non potest. Obtinet.ergo.semper.j.annũ dum eas obtinet possunt dispensare: licet sine promotione esset:tamen si annus lapsus esset: non posset:cum sint iam priuati:et sic non ob/tinet:sed obtinuerunt.ex quo apparet quod vale/bit dispensatio facta z etiam tempore quo ipsi non poterũt omnes ordines recipere infra an/num:et intelligo hanc dispẽsationem posse fie/ri dato quod in literis apostolicis cõtineatur quod se faciat impetrans statutis temporibus ordina/ri.vt no.Joan.mo.j.de regu.iur.gratia. Septẽ/nium.vel minus puta biennium vel quinquen/nium.s.de decimis.ex parte.et.s.eo.fundamẽ ta in fi.§.vlti. Et si dedit episcopus integrum non poterit reuocare sine causa.j.de regu.iur. decet. ¶ Jtem non reuocatur per mortem.c.de reuo.do.l.q.in fi.licet aliud videatur de licentia simplici.s.de cleri.non residen.cum ad sedem, in glo.ẜm Guido. ¶ Jtem si detur tali alia ec/clesia curata non dabitur totum septennium: sed quantum deficiebat de primo: alias fieret fraus constitutioni.licet canon. Jtem satis in/structus debet esse promotus in septennio.nam in theologia non datur nisi quinquẽniũ.s.de magistris.c.fi. Si ergo papa dispẽsauit sine ali/cuius cause expressione vt quia non dixit quod cau/sa studij:vel forte minoris etatis vel alia episco/pus poterit dare tali istud septennium: secus si causa studij dispensasset.ar.predictorum:z hoc tempus consideratur et conceditur iuxta con/ditionem personarum licet fauore ecclesiarum et computabit iuxta cursum Kalendarij.ff.de sta.lib.l.cum heres.§.sticus.et hoc.no.s.e.quã sit.quo tempore durante excludet istum archi/presbyterum vel archidia.qui de consuetudine recipiunt fructus ecclesiarum earuz rectoribus citra sacerdotium constitutis.cum isti quãtum ad fructus percipiendos fingantur promoti. alias parum prodesset eis hec dispensatio.s.e.in verbo.facultate zc. Studio.scz legendo vel au/diendo.ergo non procurando negocia ecclesia/stica vel seruiendo episcopis.nec ob.s.de cleri. non residen.cum dilectus.z.s.eo.cum non de/ceat.quoniã de alia residẽ. loquuntur:et erit idem si in castro vel villa studeat dum tamen possit proficere et fraudulenter non fiat.sicut no.Jnno.z Host.s.de cle.non resi.tue.nec suffi/ceret studere in camera.quia de tali nõ esset spes quod proficeret ei accessus ad studium cum posset z illud facere existens promotus:vt ibi dum di/cit:litera:proficiendi.quia hic omnino in tali:z licet sit in studio si non studeat sed frequentius ludit z tabernas currit nõ valet dispensatio: q̃ debet cessare eo⁹ causa finali cessante.c.studiũ.z sic videretur talis beneficio priuari ac si nõ esset cũ eo dispensatum.s.de ap.cum cessante. vnde debent episcopi cauere vt circa dociles tantum dispensent alias potius erit vsurpatio q̃ dispen satio:cum esse debeat etiam in alijs dispensa/tionis causa.j.q.vij.quod pro remedio. Subdiaco/natum.z sic constituto in minoribus potest da/ri ecclesia curata sine dispensatione.olim con/tra.s.de eta.z qualita.preterea:z.j.de preben.si pro clericis.z si fuerit iam diaconus poterit di/spensari:vt non fiat sacerdos pari ratione. Re/cipere.militando vel vxorem accipiendo. Exer/ceatur.z sic prouidit hec constitutio personis et beneficijs.s.eo.cum nobis olim. Ministretur. ne militet proprijs stipendijs.xij.q.ij.caritatẽ. Septẽnio.z idem erit de minori. Penam.s.pri/uationis ipso iure.et hoc licet primis tempori/bus anni:de minori.vt.s.dictũ est:secus de ma/iori.ar.s.de cor.vi.significauit. Ex tunc.i.a fine septẽnij vel metas temporis per episcopũ mo/derati ordinati z vltimis temporibus sit impe/ditus:non propter hoc erit priuatus.j.c.proxi/mo.alias imputatur sibi quod minori tempore a iu/re non est promotus:quod non esset sentiendũ ex quo contractus annus sibi a iure confertur.j.c. proximo.nec casus fortuiti sunt sibi imputan/di.s.de homi.c.fi.z si forte cum minore.xxv.ãnis sit dispẽsatũ:quod possit recipere curatã ecclesiam nõ ob.de fectu etatis.prouiso tñ quod ecclesia non fraudet iterum debito seruitio:itelligit̃ p̃ hoc in terijs sup ordinib⁹ dispẽsatũ vsq ad etatẽ pfectã cũ tali:cũ sit eadẽ r̃o:alias redderet̃ prła inutilis.

Additio. c.Cũ ex eo.hic habes quod eṗs po/test dispẽsare cũ volẽte studere

intra q̃ nõ promouẽdo ad sacerdotiũ p septenniũ ex quo dicebant aliq̃ φ in studio legum vel cano nũ pficiẽdo reqrit septẽniũ. nã dicit Albe. de ros sa. i probe. ff. §. qb⁹ si bñ se ibuerit. φ hoc nõ est de necessitate. qꝛ tex. i illo. §. qb⁹. nõ ordiat nisi q̃nquẽniũ. ⁊ i theologia etiã ordiatũ est q̃nquẽ niũ. i. c. fi. de magis. extra. Et nota bñ ex ordine tex. illi⁹. §. qb⁹. φ illõ q̃nquẽniũ study: dꝫ pcedere gradũ. qꝛ nõ sufficit gdũ assumere ⁊ postea p q̃n quẽniũ studere: vel illõ inchoatũ pficere. φ etiaꝫ apte probat tex. i. l. iubem⁹. de aduoca. diuer. iu dicũ ibi. nec de cetero quẽφ ãteφ p statuta tpa le gũ eruditiõi. noscat̃ lbesisse supradicto cõsortio sociari ⁊c. ⁊ dt ibi gl. i v̈bo. p statuta. s. q̃nquẽniȷ vt i probe. ff. §. sꝫ qꝛ solũ. pq̃ iura decidũt illõ du biũ φ aliq̃ faciũt. ex. §. in sup. ⁊ collatio. in cõsil. ba silien. vbi dꝫ φ baccalarijs q̃ studiũ fecerint p quiquẽniũ est prouidẽdũ de tertia pte bñficiorꝫ assignata graduatꝫ. ⁊ dicũt φ sufficit studere ali quot ãnis ⁊ postea gradũ assumere postremo stu diũ q̃nquẽnij pficere. qꝛ hoc nõ hꝫ euidẽtiã vsis dictis iurib⁹. etiã qꝛ de sui natura studiũ dꝫ prece dere magisteriũ. p no. i. §. discipuli. i probe. ff. ⁊ i c. cũ in magistrũ. de electio. extra. ⁊ ɔsiderata na tura cuiusφ ancedẽtis et ɔsequẽtis: est iudicãdũ ãtecedẽs debere anteire. vt promissio antecedit refutationem. vt dicit Bal. C. de no. codi. cõ po. §. quibus. col. ij. sic studiũ debet precedere gras dum. Blasius Auriolus doctor.

Additio. c. Cum ex eo. hic habes de scos lari. cuius qualitates sunt iste vt sit venustus corpore: nõ deformis. ẽm Boes ciũ. de discipli. scolar. qꝛ gratior est virt⁹ veniens de corpe pulcro: species eni corpis simulacrũ est mẽtis. figuraφ probitatis. vt dicit Lucas de pẽ. i. l. i. §. eta. vel profes. se excus. lib. x. Scdõ φ nõ sit pinguis qꝛ veter pinguis crassũ sẽsũ gñat. xliij. di. §. fi. nec cleric⁹ pīguis dꝫ i pñbiterũ ordiari: cũ sacerdotꝫ iudiciũ dꝫ esse prouidũ ⁊ subtile. de pe. di. iij. c. iter hec hirci. ver. repõdit. Tertio dꝫ esse pspicax: idustriosus: laboriosus: diligẽs. nõ ocio sus ⁊ negligẽs. qꝛ negligentia est nouerca erudis tiõis. c. nihil. lxxxiij. di. Quarto naturaliter ins telligẽs ⁊ apphẽdẽs de facili. disciplinabilis. at tẽt⁹. beniuol⁹. docilis. vt dicit Lucas de pẽ. vbi. s. Quinto hilaris ⁊ nõ tristis. qꝛ sciẽtia potissime dei nõ pcipit mẽte lugubri. vt no. i. l. c. iter hec. ⁊ ⁊ i. c. nũφ. de ɔse. di. v. Sexto nõ discol⁹ nõ vag⁹. no. i. l. i. de tironib. ⁊ ibi. Luc. de pẽ. li. xij. nec q̃rẽs publicas scenas vel cõmessatiões. c. ne tales. de cõse. di. v. Septimo nõ morbo caduco vel sili psso c. cõiter. xxxiij. di. c. fi. vij. q. ij. Octauo nõ vagis oculis effren⁹: nõ lingua ptulãs. nõ vultu incõs posit⁹. Boeti⁹. vbi. s. Nono nõ balb⁹. l. i. §. vitiũ ff. de edili. edic. nõ pter modũ timid⁹: aut auar⁹ iracũd⁹. malẽcolic⁹. mut⁹. surd⁹. cadẽ. l. in fi. nõ lunatic⁹ nec furiosus. l. bouẽ. §. aliqñ. e. ti. nec de lit assidue ludos: aut tabulas pictas ex studio intueri: aut mẽdacijs delectari. l. fi. i pri. e. ti. hec Luc. de pẽ. l. o. l. i. §. eta. vel profes. se excus. vbi etiã dicit φ pr cogit̃ ministrare filio volẽti studere ne cessaria ⁊ vtilia. p no. in. l. sꝫ iulian⁹. §. φ dr. ff. ad macedo. ⁊. l. iij. §. proinde. ff. de l rẽ vers. iter nes cessaria quoφ est vt q̃s addiscat. l. de bõis. §. nõ

solũ. ff. de carb. edic. l. ij. i pri. ff. vbi pupil. educa. deb. Et an bñficiat⁹ studẽs teneat̃ dicere horas seu officiũ diuinũ. vide Inn. ⁊ Host. i. c. i. de celes bra. missa. extra. ⁊ Luc. de pẽ. i. l. hac lege. col. px. de propi. sacro. scri. lib. xij. Blasi⁹ Au. doctor.

Commissa. Primo de ãnimtes gritate. scdõ de ipe dimẽto. tertio de pene ppetuitate. quar ta. ponit de bñficia tptranea volũtate. q̃nto de cõferẽtꝫ temeritate. scdã. Ann⁹. tertia. Porro. quarta. Ceterũ. q̃nta. Illorꝫ. hec scdã est ad declarationẽ illi⁹. s. e. l. ꝫ cano. ⁊ ex hijs q̃ no. ibi p Gar. ⁊ Guiller. Dur. ⁊ est rõ: qꝛ penalis stis pulatio nõ cõmittit̃ ante diẽ etiã si fit certũ pas rere nõ posse. ff. de v̈bo. ob. l. in illa stipulatiõe. ⁊. l. insula. verũ est quo ad penã cũ ãte diẽ agi nõ pot qñ iur ꝫ est op⁹ i choatũ nõ eẽ vel i eo processũ nõ esse ⁊ sic nõ. ff. de v̈bo. ob. l. hoc iure. vbi de hoc. ⁊ sic ita stipulat⁹ est. ¶ Itẽ qꝛ ablitio collatio te nuit ⁊ magnũ habuit pmordiũ veritatꝫ. ff. de le. ij. l. cũ filijs. §. heres. sec⁹ si abinitio nõ tenuit. si cut istitut⁹ q̃ ante adeptionẽ hereditatis mos tuus substitutũ nõ ipedit q̃n ãte tps possit here ditatẽ adire. ff. de acq. her. l. si q̃s heres. ẽm Jo. mo. Pacificã. maiorꝫ tñ ptis bonorꝫ: qꝛ secus si minorꝫ. s. de restit. spo. frequẽs. ⁊ si sufficit φ has beat liberũ exercitiũ cure. lꝫ maiorẽ ptẽ bonorũ nõ hẽat: qꝛ i hijs cura est pncipalior ps. s. de eta. ⁊ qua. cũ sit ars. ꝫ Guil. Du. s. e. l. ꝫ cano: ⁊ suffis cit φ ab litio p aliq̃ tpa fuerit pacifica lꝫ postea sibi moueat̃ q̃. s. e. dudũ. i pmo. de quo. no. s. de of. dele. q̃rẽti. nã in talib⁹ pncipiũ respicit̃. vt ibi: tñ si p lõ lgeriũ vel stati post possessio turbet̃ nõ est pacifica: qꝛ q̃ lcõtinẽti fiũt ⁊c. de pe. di. i. dioz tũ. ⁊ nõ dr pacificũ φ nõ durat. s. de v̈b. sig. nã ⁊ ego. de quo p guil. dur. s. e. ti. lꝫ canõ. ⁊ no. ex hoc φ bñficia electi ɔfirmati i curia ibi nõ ɔfirvacare ꝫ poti⁹ vbi est tpe adeptiõis possessiõis. qꝛ nõ va cãt p ɔfirmatiõe: ꝫ post adeptã possessiõeꝫ. xxj. q. ij. si q̃s iã. ⁊. s. õ pb. c. lꝫ eps. ꝫ Gui. Perfect erit sic. s. de pb. lꝫ eps. Justo ipedimẽto. sic. s. e. φ fit. qꝛ fuit p totũ ãnũ isirm⁹ vel eps absẽs vel nõ potuit hẽre lrãs licẽtiales ⁊ collo bñficij sic vacãtꝫ p ordi rariũ tali nõ vocato: qꝛ forte ordiari⁹ nõ vult lis tigare cũ eo nec se reddere aduersariũ sibi: ꝫ me li⁹ cẽ vocare pmo φ collationẽ eã factã irritare φ fiet si postea ipedimetũ probet̃. s. de reiud. cũ Bertold⁹. Exitis q̃dã hñt i lra ad quẽ te i eligi bilẽ reddidisti. ꝫ Jo an. Ludibrio. s. e. prox. faci endũ. C. de le. l. ij. i fi. magꝫ ergo sel⁹ cõsiderãd⁹ est quã v̈ba. si. s. e. si postφ. Ea vice. idẽ tota illa va catiõe φ si forte pferret alicui quẽ sciret nolle re cipe fraus fieret. s. e. si electio. ꝫ Jo. Nõ intẽdẽs ergo si ablitio lẽderet promouen lꝫ mutata vo lũtate promot⁹ nõ sit tenet̃ ad restitutionẽ fru ctuũ: φ ver est de pceptis añ mutatã volũtatẽ: sec⁹ de pceptis post. propt rõnẽ hui⁹ decre. ꝫ Jo. an. Post in odũ vel elapsõ ãno. Mutata. no. φ fraus et mora iterdũ purgat̃ sic. s. de loca. potuit. Itẽ no. exitũ expetiẽ cũ vicijs ɔsistit i alo als spe ctat̃ litiũ. s. e. dudũ i pn. Promot⁹ fuerit. ad sa cerdotiũ i lra ãnũ. Promotũ. ⁊ i hitate promot⁹ nõ fuisti. als purgat̃ vitiũ. In vtroφ offensã. s. e. pptuo. idẽ ne p illũ q̃ colligit si est soluẽdo als p

cōferentē vt hic expresse dicit: ad qḋ tenet nedū in foro anime immo in foro contentioso: dū tamen de tali fraude fiat fides.qz eam allegans probare tenetur.ff.de proba.quotiēs.§.qui dolo.z probabitur per coniecturas.j.ti.proximo.c.ij.ſm Jo.an.

Additio. c.Commissa.dum gl.hic in verbo.elapsus. Dicit q vltimo die anni posset habere dispensationē a papa vel ab episcopo in form a.c.cum ex eo.s.eo.titu.de nō promouendo ad sacerdotiū.z sic non est priuatus nisi totus annus sit elapsus.vt hic in text. Nota ex hijs q in fine anni poterit illud beneficium cū alio permutare.Ratio est:quia ex quo non est priuatus nisi lapso anno.ergo intra annum habet titulum.si ergo habeat titulum:beneficium dicitur esse suum:et sui beneficij valet permutatio.vt dicit tex.et ibi Joan an.in.c.j.j. de rerum permuta.eo.lib.et ita tenet Pet.de Perusio.in tractatu permutationis beneficio. col.iij.questione decima.Sed contra hoc multum viget tex.in.l.filie mee.ff.solu.mat.vbi dicitur q si vir vxori egre misit repudium vt ea mortua dotem lucraretur:non nocet patri ad quē dos erat reuertenda.ex cuius.l.visceribus.vt dicit ibi Bal.c.si te prebendam.j.de renuncia.eo. lib.tractum est.vbi dicit tex.q renunciatio egri facta in fraudem expectātis apostolici non nocet eidem expectanti.z vide multa similia exempla que ibi posui.per que videtur q etiam iste q vltimo die anni permutat beneficium ne incrastinum eo sit priuatus ipso iure per non promotionem:nihil agat:et pmutatio facta in fraudem priuationis iuris non valeat. Tu tamen primum tene.quia ex quo tex.iste dat sibi annū integrum non debet priuari beneficio iuris.et quia est constitutio penalis non extendam illā ad alios casus. Et dum hic dicit de Mōte Laudūno.q mors instituti non impedit substitutū. dic verum esse si ante mortē institutus non adijt hereditatem quando substitutio est vulgaris.quia tūc vocatur substitutus.si autem adierat hereditatem tunc impeditus est substitutus.quia vulgaris expirat adita hereditate.vt in.l.post aditam.C.de impube.et alijs substi. Et in hoc est differentia inter vulgarē substitutionem z fideicommissariam.quia vulgaris requirit q hereditas non adeatur.quia tunc venit substitutus.sed fideicommissaria requirit q hereditas adeat̃ aliʼs nō pōt fideicōmissum restitui.vt in.l.ille a quo.§.si de testamento.ff.ad trebellia.z Vincen.Hercula.in.l.stipulatio nō potest.§.si quis ita.col.xvj.ff.de verbo.obliga. Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

Additio. c.Commissa.Pe.de Anchara. hic dicit q si extra curiam dominus constituit procuratores ad renunciādū beneficium suum in curia.z fit renūciatio in curia.ibi vacare dicitur:z nō in loco vbi cōstituens erat quando illos procuratores constituit.ita etiam tenet Collectarius.in.c.cum in cunctis. in princip.in.ij.col.de electio.extra.z Archidia. in.c.ij.j.de prebē.z Pau.de Leaza.in cle.in plerisq̃.de electio.z Joā.an.in cle.j.vt lite penden. Blasius Auriolus doctor.

Abbatem. Pñs.de electiōe z licentia abbatis exempti.secundo.de archiepiscopis per legatos confirmādis.Secūda.huiusmodi.Vero.hec sumpta est ex hijs que no.in glo.Compost.s.de postu.prela.c.vlti.z per Innocen.z Hostien.s.de consue.cum venerabilis. z.s.de renun.c.vlti.et per Gar.s.eo.cupientes. Abbatem.idem intelligas de quolibet inferiore prelato ab episcopo: quia eadem est ratio. Subiectus q cognosci potest.per decre.j.de priuil.si papa.z idem est de subiectis episcopo q poterunt eligi.z de eius licentia transire. vel pro prio mortuo episcopo a capitulo.s.de renun.c. vl.z.j.de maio.et obedien.c.vno.ar.contra. Ex hijs que no.s.de maio.z obedien.cum olim.sed si abbas assumatur non exemptus in proprium episcopum non requiritur licentia si de filio fiat pater.ar.s.eo.religiosus.ibi.extra suum monasterium.scdm Joā.mo. Episcopum.idem si illum elegisti qui potiᵘ videbatur postulandus: cum non habeat liberum volatum sine licentia pape sicut dicitur de episcopis: sed speciale est in hijs qui matrimonio nō sunt astricti suis ecclesijs in signum cuius anullum propue z naturaliter portant.secus de alijs inferioribus.vt s.de renun.nisi cum pudem.in fi.et licet aliqui inferiores puta abbates ex priuilegio exerceāt episcopalia non propter hoc sunt episcopi siue vere sponsi:sed solum galli. Gallinacei qui generare non possunt licet instar veri galli habeant:quia soli episcopi generant per se spiritualia sic conferendo ordines et similia faciendo.s.de transla.quanto. Et inde.quia elegistis et non postulastis in prouincia vel etiam extra dum modo sit in legatione.s.de offi.leg. nouit. Secus si exiuissent legationem et prouinciam. s.de offi.le.nouit.Secus in alijs que non sunt voluntarie iurisdictionis que possent extra prouiciā facere:z sic itelligit̃ hec lr̃a a cōtrario sēsu. ¶ Unde licētia z similia q̃ sunt volūtarie iurisdictiōis dare possūt extra prouīciā eūdo z redeūdo.s.de offi.leg.q translationem.z.c.nouit.ea tamen que sunt contētiose fieri nō possunt.nisi in prouincia.s.de consue.cum venerabilis.qḋ intellige verum de voluntarijs quando episcopus est absens sed possidens saltim:quia tunc potest alicui committere.ff.de offic.presi.l.vlti. sic extra prouinciam potest beneficia conferre: de quo.s.de offi.le.nouit.excepto casu posito.j. de preben.statutū.Si autem esset absens z non possidēs:qz abiectᵘ vel depositᵘ nō pōt aliqḋ exercere pro eo.xj.q.j.si qs.z sic no.Vinc.s.de proc. c.Petitio.nā vbi ordinariᵘ exiuit prouīciā pro priuato habet̃.ff.de offi.presid.l.iij.ſm Guido. Missus.s.cardinal.j.de off.le.officij.z idē si nō sit exēptᵘ sz tn̄ priuilegiatᵘ q nō possit dimittere monasteriū sine licētia pape.ſm illō.xvj.q.vj.c. hinc etiā:quia talis legatᵘ potest omnia.s.s.

de offi.le. q̄ trāslationē. Imperiū. q̄ est ordinariū: adeo nō perit morte mādantis. vt. j. de of. le. c. legatos. Officio legatiōis. q. d. nō requiritur speciale mandatū: ⁊ idē Cōpost. per decre. q2 diligētia. ē. c. Inn. idē tenebat. sed Host. ꝯtra. vt in iurib⁹. ē. i prin. positis. Alijs. nō de latere specialiter. no. q̄ plus valet species q̄ genus. vt. ē. de ap. c. ij. Licentia. ⁊ requiritur expressa nō tacita. ar. ē. eo. si religiosus. xix. q. ij. c. j. Imo q̄ pl⁹ est licet petita esset in hoc casu ⁊ non obtēta licētia talis abbas exemptus nō posset arctiorē religionē īgredi. sic determinauit. Cle. quartus vt no. Host. ē. de cle. ex. mi. illud. in prin. ⁊ sic no. q̄ talis legatus omnia potest que non sunt expresse summo pontifici reseruata: de quo p Inn. ⁊ Host. ē. de off. le. q̄ translationē. ſm Guid.

Additio. c. Si abbatē hic est tex. q̄ abbas sedi apostolice immediate subditus potuit eligi in episcopum. Et potest consentire electioni de se facte vnanimiter absq̄ licentia sedis aut pape: vt dicunt hic Archidia. Pe. de Ancha. ⁊ Philip. francus: quia hic sol⁹ transitus est sibi prohibitus: ⁊ per illum cōsensum non fit transitus de abbatia ad episcopatum: sed solum initiatur matrimonium: vt in c. cum inter canonicos. de electio. ⁊ ibi gl. in verbo. coniugale. ita etiam dicit text. in. c. licet. de transla. epis. vbi in electione fedus spirituale cōiugij qđ est inter episcopum ⁊ ecclesiā initiatur. ⁊ in confirmatione ratum habetur: et in consecratione intelligitur consummatum. ideo dicit Joan. an. hic q̄ iste tex. non prohibet cōsensum sed transitum. hoc etiam hic tenet Archidia. p c. qualis. xxv. dist. idcirco potest electioni cōsentire: sed vt dicit Pet. de Anchara. hic debet postulari quoad transitum: quia al's non potest transire. vt hic in tex. aduerte q̄ licentia transeundi ad episcopatum debet precedere confirmationem. vt videtur velle ar. ab ordine litere: Pet. de Anchara. hic. In tertio nota. dum dicit tertio no. q̄ de licentia concedenda exemptis ⁊ eorum confirmatione potestas legati de latere est similis potestati pape. ex quo patet q̄ licentia est preambula q̄ confirmatio. Alia ratione: quia episcopus confirmatus potest ea que sunt iurisditionis exercere. vt beneficia conferre ⁊ fructus capere. vt in. c. j. de transla. epis. ⁊. c. transmissam. de electio. ⁊ consecratio nihil addit. vt dicit tex. in. c. inter corporalia. de trāsla. episco. ideo cum electus confirmatus dicatur ver⁹ episcopus per ipsam confirmationē censetur trāslatus: et ex sequenti licentia transeundi est primo obtinenda. ¶ Item tex. in dicto. c. inter corporalia. de transla. epis. hoc probat euidenter. ibi. sicut enim episcopus consecratus sine licentia Ro. ponti. suam non debet ecclesiam derelinquere: sic ⁊ electus confirmatus ⁊c. qui verus sponsus ecclesie dicitur effectus per illam cōfirmationem. vt ibi. ex quo resultat q̄ per confirmationem fit translatio. ¶ Item dicit Bal. in c. cum in cunctis. §. cum vero. de electio. q̄ finis possessionis est vti frui: sed per confirmationem datur confirmato potestas vtendi fruendi. vt in dicto. c. transmissam. eo. ti. igitur nihil cōfirmato deest: et ex sequenti per confirmationem transfertur de abbatia ad episcopatum. ¶ Itē dū zenselli. hic in verbo. cōfirmare. dicit sic. nō dicit transferre ⁊c. et sic vult innuere q̄ aliud est confirmare ⁊ aliud trāsferre. ⁊ glo. in. c. cum venerabilis. de consue. extra. in verbo. consuetudinem. dicit q̄ consuetudo erat q̄ statim cum essent electi sine aliqua cōfirmatiōe administrabant ⁊ renunciabant: ⁊ transibant ad alias dignitates sine licentia pape. qđ esse non debet ⁊c. ⁊ sic aliud est cōfirmare aliud transire. Respondetur q̄ duplex est trāslatio. vna est facti. ⁊ alia iuris. de prima loquit tex. isti⁹. c. si abbatē. ⁊ manet declarata ex dictis Joan. an. in. c. si religiosus. ē. e. ti. ⁊ lib. quando dicit q̄ si religiosus eligatur in abbatem abbatie eiusdem diocesis antequā consentiat electioni debet habere consensum sui episcopi diocesani tacitum. sed quando alterius diocesis tunc religiosus potest consentire electioni: nec episcopi consensus est requirēdus nisi solum in transitu. quia ex consensu electionis nō fit episcopo preiudiciū: sed ex trāsitu bene. ⁊ tamen confirmatio electionis pertinet episcopo illius diocesis in qua sita est abbatia. vt in. c. ij. de religio. do. ⁊ in. c. si quis abbas. xviij. q. ij. ⁊ Panor. in. c. cum monasteriū. de electio. et domini de Rota decisio. cccxcvij. in nouis. Ex quibus elicitur q̄ ante confirmationem potest transire ad alium locum de licentia tamen sui episcopi. ⁊ hoc quando translatio concernit merum factum. et isto modo aliud est translatio aliud confirmatio: quia a diuersis superioribus fluunt. ¶ Alio modo translatio sumitur scilicet inquantum continet ius principaliter. vt quando papa transfert vnum episcopum de vno episcopatu ad alium. quia ex illa sola trāslatione datur sibi titulus seu ius in illo episcopatu ad quem transfertur: ⁊ potest illo ire quādo placuerit: ⁊ ita intelligitur. c. inter corporalia. ⁊. c. quanto. ⁊. c. licet. de transla. episco. sicut etiam dicit Philip. franc. de optione beneficij: q̄ in beneficio optato non requiritur alia collatio: cum optio innitatur collationi prius beneficij dimissi. in. c. cum in tua. de cōsue. ē. eo. lib. q̄ duplex sit transitus probat Panor. in. c. quāto de transla. episcopi. extra dicēs q̄ cedens ecclesie vel transiens ad aliam ecclesiam non perdit ecclesiam ex solo transitu: sed ex superioris ratihabitione. ⁊ sic alius est transitus facti ali⁹ iuris. vide que dixi in. c. si te prebendam. j. de renuncia. eo. lib. Et ideo istud. c. intelligitur de trāsitu facti. ita q̄ licētia trāseūdi debet precedere cōfirmationē hoc ītelligo de iure cōi. s. qñ bñficia sunt vltra montes. secus de iuris priuilegio qñ beneficia sunt citra mōtes: q2 tunc datū est priuilegium electis in concordia ante cōfirmationē obtentam a papa administrandi vt in. c. nihil. de electio. siue sit abbas exēptus siue episcopus. vt dicit ibi gl. ⁊ cum licētia debeat precedere confirmationem vt predicitur: concessa

administratione ante confirmationem censetur concessa ante licentiam transeundi. quia sicut peteret licentiam transeundi ita posset petere confirmationem: sicut dicitur quod vbi misit responsalem vel nuncium potuit mittere procuratorem in .c. constitutus. de appella. et in .c. bone. lo. §. de electio. Nec obstat .c. cum venerabilis. de consue. vbi abbas exemptus qui transitum fecit et administrauit in alia abbatia etiam citra montes sine licentia pape vel legati erat priuandus: sed ratione consuetudinis fuit pro illa vice tolleratus. vt dicit ibi glo. Nam respondet secundum Compostella. ibi quod absque licentia pape et confirmatione potuerat administrare per priuilegium. c. nihil. de electio. et sic cum potest debet ire vel mittere romam ad consequendam confirmationem. quod ille abbas in .c. cum venerabilis. non fecerat. merito erat priuandus vtroque beneficio scilicet habito et ambito. c. si te. de renuncia. in .vi. cle. si plures. de preb. aduertendum est etiam quod cum licentia transeundi in isto .c. si abbatem. sit meri facti. transitus potius consideratur quo ad abbatiam exemptam que dimittitur quam quo ad episcopatum ad quem electus transit. et quia per .c. nihil. ante confirmationem potest electus administrare et administratio presupponit prius esse confirmationem: maxime quando confirmatio pertinet archiepiscopo vel alteri citra montano que faciliter haberi potest. et in .c. cum venerabilis. abbas ante licentiam et confirmationem pape administrauerat. sed erat priuandus: quia papam non adierat cum potuerat post administrationem oportet dicere quod prius potest administrare et confirmari et licentiam petat a papa. Blasius Auriolus doctor.

Additio. c. Si abbatem. quando bic de Monte Lauduno. dicit quod legatus omnia potest que non sunt pape specialiter reseruata. vide que ample scripsi in additionibus ad Bertrand. de Clusello. in .c. quod translationem. de offi. lega. extra. vbi posui plura genera beneficiorum que legatus virtute legationis generalis conferre potest. Blasius Auriolus doctor.

Si compromissarius.

Primo. de compromissario negligente. secundo de non ydoneum eligente. tertio. pena subijcitur. quarta. ipsa restringitur. secunda. si vero. tertia. Porro. quarta. Huiusmodi quoque pena. hec sumpta est ex hijs que no. Compost. §. eo. in causis. in fine. et Inno. et Hostien. in summa eo. ti. §. vltimo. in versu. quid si capitulum. et. §. eo. ne pro defectu. Vincen. et glo. §. de concess. preben. constitutus. in prima glo. et. §. eo. causam. Si compromissarius. Idem si plures. §. eo. l. causis. Defuncto. et sic ante episcopi mortem habent potestatem eligendi habitu non tamen actu. vt no. Vincen. §. eo. bone. ius vero eligendi est in collegium: sed exercitium est in personis. et sic licet amittat exercitium non tamen ius xij. q. ij. qui manummittit. Eligendi. et tunc poterit postulare. §. eo. in causis. Negligenter. idem si dolo se id permittat ex quo infra tempus debitum non facit quod debet. §. de rescrip. plerumque. Imputent. et sic ex proprio facto puniuntur et non alieno: quia negligenter elegerit. In talem. sc. vt negligentem. Hijs. sc. eligendi episcopum. Transtulerit. et sic tempore compromissi currit tempus et est ratio: quia hic compromissarius datus est de voluntate eius tantum infra quem prescribitur cum hec fit quedam translatio seu donatio vocum. vel certi temporis ipsi capitulo competentis quod non poterunt reuocare re non integra de quo. §. eo. in causis. secus si esset datus de voluntate prescribentis et eius contra quem prescribitur: quia tunc non currit tempus quamdiu durat compromissum ei: de temp. ap. auten. si tamen. ibi non currunt tempora ap. causa existente coram arbitris. vt no. §. e. c. ne pro defectu. Imputari. hoc omnes tenebant excepto Compost. qui no. contrarium. §. eo. in causis. Ignoranter. contrarium no. Host. §. de conces. preben. constitutus. et Compost. §. eo. in causis et .c. §. eo. cum terra. quia si hoc capitulum posset iterum eligere pariratione et iste qui fungitur vice capituli. fungetur. sic in iudice. §. de off. dele. in literis. Ratam. quod poterit ex quo eorum nomine gestum est. vt J. de sen. excom. cum quis. Habent. quo casu deuoluitur prouisio ad papam. §. eo. §. §. libere. etiam habendo integrum tempus. §. eo. si electio. Eosdem. idem olim dicebatur per decre. §. de renun. post translationem. Nisi renuit. §. eo. si electio. Consentire. in hoc approbatur opinio glo. et reprobatur Host. §. eo. causam. in fi. nisi forte in compromisso continetur quod possit exigere penam semel et pluries: alias non posset nisi semel: vbi potestas datur ab homine: et est ratio: quia de prima electione videbatur hoc intellexisse. §. eo. cum vintosi. vbi ille ad quem deuoluta est electio semel eligendo fungitur officio: bene vel male eligendo. secus vt ibi quando datur a iure: quia etiam sepius variare posset: nisi sit expresse alio iure prohibitus. §. e. cum terra. et .c. publicato. ff. de verb. obliga. cum qui certarum. §. vlt. Sed alij distingunt. quia aut datur potestas prouidendi et tunc sepe: aut aligendi et tunc semel. secundum Jo. an. Eligitur. scienter: quia alia pena suspentionis locum non habet ipso iure. hic approbatur opinio Hostien. posita. §. eo. innotuit. et reprobatur opinio glose. §. eo. quisquis. Locum. cum pena priuationis: quisquis ab electione illa vice habet bene locum in inferioribus sicut et in istis: et sic non ob. §. c. §. §. vbi est casus diuersus non aduersus. Restringitur. contrarium no. Host. §. eo. cum in cunctis. quia ibi indefinite loquebatur. Offendisse. in qua si beneficium nullum obtinet pena extraordinaria punietur. secundum Joan. an. vel dic quod tunc punietur in alijs beneficijs que in alijs ecclesijs obtinebat. §. de accusa. super hijs. secundum Jo. an. et si alias non habeat beneficium aliquod: nisi illud quo suspensus est poterit habere de illo modicam sustentationem ne ex toto egeat. vt no. §. e. cum vintosi. et. §. de ap. pastoralis. sed Guid. contrarium. no. vt

ỻ.c.generali.§.illo.in verbo.aliquod ꝑcipere. sic videtur intelligere decre.statimꝰ.licet intelligat illud dicere de declaratione.qꝛ cum ibi ⁊.ỻ.eo.cū in cunctis.§.clerici.generaliter loquātur. ⁊ hec restrictio nō possit in predictis obseruari: debēt ille pene ordinarie obseruari:⁊ nō haberi recursus ad extraordinariū.vt.ỻ.de off.de le.de causis.⁊ sic maius punit̃ extraneꝰ ꝙ̃ propriꝰ canonicus.qꝛ extraneus oībus suspēdetur ⁊ nedū habitis immo habendis in illius triēnio s̃m.p.de san.⁊ hoc facit impossibilitas facti.qꝛ ista restrictio in talibus potest seruari.s̃m Guid.

PRocurator.

Hec facta est ad declarationē illius.ỻ.eo.vt circa.Ad appellandū.extra iudiciū in quo habet locū hec decre.sicut illa.ỻ.eo.vt circa.In formā.ỻ.eo.qꝛ propter.singulariter dicet in iuramēto dominū suū ita credere. nec oportet ꝙ dicat ⁊ dominū suū.s̃m Guid.et sic no.ꝙ nō sufficit dicere in forma appellationis homicidiū:piuriū ⁊ similia in generali.Nisi specialiter.i.diuisim crimina specificentur.ꝫ.de excep.pia:⁊ de testi.presentiū.Mandatū.vnde in casu isto nō sufficit decre.ꝫ.de procur.q̃ ad agēdū.respōso scdo.In eoꝝ animas.⁊ sic.licet procurator credat verū:si verū nō credat dñs īcidit in periuriū:etiā si procurator nō credat verum: sed tamē al's peccat mortaliter.vt no.Inno.ꝫ.de testibus.presentiū ⁊ sic no.ꝙ quandoq̃ procurator iurat in animā dñi de quo no.lxiij.di.tibi domino.⁊.ỻ.eo.querelam.

SI cōfirmationem.

Hec sumpta.est ex hijs q̃ no.ỻ.e.cū nobis olim.⁊ de re iudi.ad probandū.⁊ per Inno.ỻ.de resti.spo.in literis.⁊.ỻ.eo.cū olim.⁊.ỻ.e.ꝙ sicut.Omissā.vt.ꝫ.c.vl.Potestatē.ỻ.e.c.si postq̃ Canonica.vnde si interuallū fiat iter scrutiniū publicationē ⁊ electionē cassari debet ꝑ.c.ỻ.e.cū post.nec ius aliqđ acquiritur electo tali ex hoc: nec etiā mirū si peccato eligentiū:sine facto electi illud cassek:quia potiꝰ est factū eoꝝ ꝙ̃ electi. alij dicūt ꝙ immo manet ius licet peccēt in formā:quia votis publicatis iā fuit electo ius q̃situm:qꝛ per peccatū eligentiū nō potuit sibi auferri.Tu distīgue:qꝛ aut publicato scrutinio superuenit impedimentū ex parte materie:et tūc nō nocet electo.ỻ.eo.perpetuo.aut ex parte forme:⁊ tūc aut ex parte varietatis eligentiū quo casu nō nocet electo:vt in.c.publicato:aut ex parte electionis ⁊ tūc nocet.vt in.c.cū post petitam.vbi substātialis omissio illiꝰ.c.ỻ.qꝛ propter.ius viciat acquisitū.Infirmaret.⁊ est ratio qꝛ inutile nō viciat vtile.vt.ꝫ.de reg.iur.vtile:et petet tñ confirmationem modo debito ⁊ corā competenti iudice.vt.ỻ.de re iud.ad probandū. ⁊ si dubitetur an i initio electionis vel cōfirmationis sit cassata nec possit de hoc cōstare dicēdum est ꝙ propter viciū confirmationis cassata sit.ff.de suspec.tu.l.hoc omniū.§.ij.⁊ de reg.iur.i penis.cōsulte tamē facit iudex si i hac sententia exprimat ad instar eius qui reuertitur de exercitu.vt.ff.de hijs qui no.infa.l.ꝫ.⁊ hoc itellige quando iudex propter viciū ꝑsone seu materie cassat.nā tunc non est dubiū.ỻ.e.sup eo.

QUia sepe.

Primo.temeritas. Secūdo.Punitio. Tertio impedimēti remotio.secūda.Nos ipsorū.tertia.Nō obstantibus. Hec sumpta est ex hijs q̃ no.ỻ.de offi.ordi.cum vos plerisq̃.xij.q.ij.illud.⁊.c.hoc ius.⁊.c.non licet.Sepe.qꝛ pro duabus vicibꝰ ponitur in aut.de testi.§.qꝛ vero in prin.colla.vij.Gratis.ergo non in alijs in quibꝰ bonoꝝ consuetudo seruak in contrariū.vt dicetur.ꝫ.de offic.ordi.presenti. Earūdem.no.ad extraneos ⁊ qui nō sunt de collegio nō extendik hec constitutio.s̃m Jo.Consumunt.q̃ omnia in malā partem ⁊ fraudem siue dolum denotātur:al's si propter causas vtiles: vel necessarias nō tenenk.ỻ.eo.cupientes.§.ad hoc.de hoc ꝑ Host.in summa.ti.q̃d iuris sit de expensis.in prin.Itē secus in hijs q̃ obueniūt ratione iurisditionis.vt fructꝰ singuli:⁊ similia ex quo iurisditio eis cōpetit.ꝫ.de maio.⁊ obe.c.vno s̃m Jo.an.Jacturā.dictū a iactando quē sciēter patiūtur.et in hoc differt a dāno ꝙ ignoranter proprie dictū est ad immitationē patrimonij. ff.de dā.in fec.l.iij.Ausus.in prauā audaciā.Officio.de quo.ꝫ.dicit.Beneficijs.⁊ si fuerint simplices religiosi claustrales intelligas ꝙ nō habebūt necessaria in ꝯuentu cū alijs:sed extra cōuentū.ꝫ.claustrū in alio loco:qꝛ eos extra claustrū vagari non licet.xvi.q.ꝫ.si cupis.sic intelligit.ỻ.eo.dilectꝰ.Inno.⁊ de symo.symoniaca.et ỻ.de regula.ca.fi.s̃m Hostiē.Quibuscūq̃.et sic puniūtur vltra ꝙ̃ deliq̃runt:qꝛ sic placuit legislatori:et sic pro rōne voluntas:al's regulare est ꝙ iuxta quātitatē culpe debet metiri quātitas pene:sic nō ob.ỻ.eo.si cōpromissarius.§.porro. in versu.restringitur.s̃m Guid.¶ Vel dic ꝙ ratio diuersitatis est hic et ibi.qꝛ ex quo ab officio est suspensus:ꝑ consequēs ab omnibꝰ beneficijs debet esse suspensus.qꝛ vbi propter reliquū ⁊c.ꝫ.q.ꝫ.si quis obiecerit.⁊.ỻ.de ap.pastoralis.cū similibus.in contrariū non est illa ratio cum ibi non sit ab officio suspēsus:sed a beneficiis dūtaxat.s̃m Jo.mo.qꝛ diuersus casus est.Officio.cōtra.ỻ.eo.si cōpromissariꝰ.§.porro.vbi punitur officio tm̃:hic vtroq̃.Itē statim restitutione facta liberatur:⁊ ibi durat per trienniū:qꝛ in omni euentu per trienniū sunt suspensi:⁊ sic grauatus in vno releuatur in alio.responsio.ratio diuersitatis est:qꝛ ibi peccauit vt priuatꝰ hic vt legittimus administrator cui magis imputatur. ỻ.de na.ex.lib.vē.c.vno.⁊ tūc officiabik ecclesia ꝑ alios:qꝛ non debet alteriꝰ culpa puniri.de ap.peruenit.s̃m Jo.mo.Suspensus.vt.ỻ.c.vbi maius.Plene.et sic no.ꝙ plene restitutione facta cessat ista pena licet Inn.videak contrariū sentire:de quo dic ꝑ ipsū.ỻ.de eta.⁊ quali.bone.nec forte hic respicietur vnꝰ denarius vel duo inter diuites:secus inter pauperes.vt no.iij.q.ii.c.ij. ⁊.c.si episcopus.Sed hic contradicit hec litera plene.nec episcopus successor poterit remittere

hanc iniuriā ecclesie irrogatā:iuxta qđ no.xxiij. q.iij.c.guilisarius in glo.t.c.inter querelas.t de sen.ex.contingit.p ea q̄ no.š.eo.statuimus.l fi. t.c.cupientes.§.ceterū.t cōmutabitur ista pena in aliā corporalē si sit monach⁹ delinquens:vel als non soluēdo per ea q̄ no.xxiij.q.v.c.ij.et de homicidio.sicut dignū.nā conueniēdus est monachus ex delicto:nō ecclesia.vt no.Host.š.de immunita.eccle.si aduersus.in fi.ſm Guid.nec credo cautionē sufficere:als fuisset hic expssum sicut in similibus exprimit.J.de vsur.c.ij.Cōsuetudinibus.que multū vigebant in francia.et de hijs dic.vt.š.de rescrip.si propter.et.c.cum aliquibus.

Constitutio. Hec facta est ad declarationē illius.š.eo.vt circa.negocijs electionū. tc.Anteriora.š.de ap.vt debitus.Eā. f.constitutionē3.Mutatā.t sic no.correctionē iurū euitandā.š.eo.cum expediat.

Is cui Primo de iuribus cōpetētibus ɔfirmato.Secundo de cōpetētibus cōsecrato.secūda.illa.Hec sumpta est ex hijs.que no.š.e.cū nobis olim.in fi.t.v.q.iij.c.vl.t de eta.t qual.ex ratione.per Inn.Administratio.t talis per mortem cōmittētis nō expirat.sicut nec officiū visitatoris.de quo.xxiij.di.presbiter.cū sit eius iurisdictio ordinaria nō delegata.vt no.in.d.c.ex ratione.t.ff.de iurisd.on.iud.l.t qret sic no.Cōpost. š.eo.cū nobis.in fi.nec valet si capitulū ignoret cū papa videatur ad se reuocasse.š.de ap.vt nostrū.ſm Cōpost.t habebit inde expensas:tamē non poterit dare imobilia ꝓlibito:nec facere etiā fruct⁹ suos.immo eos reseruabit successori. vt.š.eo.generali.t a tamen q̄ seruando seruari nō possunt vēdet.ff.de procur.l.procurator.t de omnibus reddet rationē3.vij.q.vij.q3 propter. Exercere.q̄ habet.š.eo.transmissam.in gl.t sic talis poterit cōferre beneficia ad solum episcopum spectantia.vt.J.de sup.neg.prela.c.ecclesie.t dare literas ad ordines.vt.J.de tēp.or.cum nullus.t dispensare cū nō ordinādis.š.eo.cū ex eo.Expedire.si.vij.q.J.pōtifices:de hijs habes. š.eo.ꝙ sicut.§.preterea.

Additio. Is cui.glo.hic dicit ꝙ visitator dat⁹ per papā cui solū cōpetit ecclesie vacāti habet potestatē ordinariā.neq3 vt dicit hic Philip.francus.eius potestas expirat morte dape:donec fuerit ꝓuisū ecclesie de prelato.Ex hoc potes dicere ꝙ taciturnitas beneficij non facit eius collationē nullam:sicut nec collationē episcopi abbatis vel archiepiscopi q̄ iure proprio vel deuoluto cōferunt.vt in cle.t si ab apostolice.de offi.ordi.in fi.Sed contra hoc videtur facere gl.in verbo.habētibus.in.d.cle. Ibi iure proprio vel deuoluto t licet de ordinarijs loquatur ꝙ patet ex titulo:idē in delegatis ab eis tc.per que vba apparet ꝙ illa cle.in vltima parte non potest intelligi de visitatore:sed solū de episcopo abbate vel alio collatore q̄ iure proprio conferunt vel de archiepiscopo qui confert iure deuoluto quorū collationes taciturnitate beneficiorū non cēsentur surreptitie.vt ibi.igit videtur non idē esse de visitatore.Secūdo videt facere contra hoc.glo.in verbo.nolumus.in ea cle.ibi solū.licet legati de latere per potestatem expressam in iure:t alij legati ex speciali cōmissione quandoq3 beneficia cōferant faciunt hoc auctoritate apostolica nec sunt collatores ordinarij tc.cū ergo visitator ex speciali cōmissione pape conferat videtur nō vti ordinaria potestate:t taciturnitas beneficij ei⁹ collatiōes viciet. Tertio:q3 sicut legati potestas morte pape nō expirat.vt in.c.legatos.J.de offi.legati.ita nec potestas visitatoris vt dictū est.igitur videt ꝙ sicut taciturnitas beneficij viciat collationē legati:vt in.d.cle.in prin.ita t visitatoris.Tu tamen primū tene vt non viciet.nec obstat primū ar.q3 visitator dat⁹ per papā ecclesie vacāti cēsetur vicarius seu delegat⁹ episcopi qui iure proprio cōferre pōt sicut eps.vt in.d.glo.habentibus.Nō ob.ſm arg.q3 glo.nolumus intelligit de alio legato speciali sc3 misso.de quo l.c.J.J.de offi.lega.t nō de visitatore qui nō h3 nomē nec potestātē ac priuilegia legati.Nō obstat tertiū argu.q3 licet in vno sint similes nō tñ in omnibus:ideo idē ius nō est statuēdum de vno qđ de alio nisi sit omoda similitudo.gl.in.c.J.J.de tēpo.ordi.t visitator est fauorabilior legato.q3 p visitatoris potestatē cum detur ecclesie vacanti nō preiudicatur alicui nisi pape:cui pertinet cōferre beneficia sede vacāte.c.q3 diuersitatem. de cōfes.preb.t.c.illa.ne sede vacā.extra.q̄ cum dat sponte.sed per legati dationē preiudicatur ordinarijs.vt dicit gl.in dicta cle. Blasius Auriolus doctor.

In dignitatib⁹. Primo.q̄ moniales possunt eligere vel eligi.secundo.instructio presidētiū dum per viā scrutinij electio procedit.tertia.dū per vim procedit compromissi.quarta.qđ iuris sit quādo p viā compromissi dū ad se.ap.appellatur.Quinto.excitantur aduocati ne moniales ad discordiā prouocent.Sexto.constitutionē ad canonicas seculares extēdit.Septimo tacite questioni.Respondet.secunda.Sane.tertia.Ceterū.quarta. Porro.quinta.Postremo.sexta.Supradicta. septima.Ad hec.Hec sumpta est.ex hijs no.xx. q.J.l summa:t.c.omnes femine.cū similibus.t. lxxij.di.necesse.t.š.de elec.cū in cunctis.§.inferiora.t.š.de re iudi.ad probādū.t.š.de rescript. cum dilect⁹.Gubernatur.q.d.nō est questio de nomine dū tamen per illam regat monasteriū: t priorisse claustrales poterūt esse minores triginta annis.ſm Guid.t Jo.an.Eligatur.ergo postulari poterūt in minori etate ab episcopo cū curam nō habeāt animarū.ſm tenorē.J.de eta.t qua.permittimus.ſm Guid.Aliqua.sec⁹ si aliquis per quā mulieres regantur cū hec cōstitutio a iure cōmuni deuiat:t ideo restringi debet.vt.J.de regu.iur.ea q̄.ſm Guid.nisi dicere m⁹ ꝙ talis haberet p moniales eligi:q3 tūc ea

que ibi ponuntur de eligentibus haberēt locū. ſicut de eligendis non ꝙ adminiſtraret ante cō-firmationem vel ſimilia. ſm Joan. an. ¶ Item ꝙ ſit virgo. xxxij. diſt. c. vltimo. ⁊ ibi per Hugo. ſm Gui. licet aliqui cōtra per ea que no. xxvij. q. j. ſi ꝗs rapuerit. ⁊ lxxviij. di. nemo preſbiter. de hoc no. xxxj. q. j. de monachis. gl. vbi commu-niter dicitur primo ſtandum cū valde ſit indi-gnū ꝙ corrupta primo ſit ꝙ̄ virginitas ad hoc. xxiij. di. c. ſanctimonialis. et c. firma. ⁊ c. puelle. xx. q. j. Itē legitime nata. vt. j. de filijs. preſ. c. ij. Tricesimū. olim de. xl. xx. q. j. muẽculas. Cōple-uerit. ſi in epiſcopo. vt. ſ. co. cū in cūctis: ⁊ eſt ſe-cus in abbate ꝙ̄ in abbatiſſa propter ſexus fra-gilitatē. Expſſe. ſ. c. nulli. Sanc. ſecunda pars. Scrutinij. ergo approbata eſt opinio Inno. et Hoſt. poſita. ſ. de re iud. ad probandū. vbi tene-bat decre. qui propter. debere ſeruari in electione monialiū licet ignorēt ius: qꝛ cōuocent ſapien-tes. vt. j. e. §. poſtremo. Quẽcūqꝫ. remanet ergo hoc ſolū officio iudicis ⁊ omnia alia excludūtur ſicut ſi alique de tertia parte opponāt a nulla-tionē votoꝝ coadunādo iudicis officiū vt qꝛ op-portuerit aliquas nō eſſe profeſſas tacite vł ex-preſſe vel excōicatas. Secus tñ per viā denūcia-tionis cōtradictionis vł appellationis ad exte-nuationē votoꝝ vel diminutionē veniretur: qꝛ tūc nō valeret nec eas inuaret. ar. ſ. c. ſi quādo. ſm Guid. ⁊ Jo. mo. curia tamē tenet ꝙ in iſta de-cre. ⁊ in illa. ſ. co. quorūdam. pciſſe ſtatur nume-ro: nec poterūt vota repelli pretextu ſuſpēſiōis vł irregularitatꝫ vł ſimiliū et ſic Jo. an. audiuit dici a Bonifacio papa. in talib⁹ enim electioni-bus factis in cōcordia vel a duabus partib⁹ ſer-uabitur forma decre. j. co. c. vl. qꝛ fiet proclama-tio. vt ibi ſm Jo. an. Ex officio. quo in hijs caſi-bus, ſupplet iudex ſepe de facto. ſ. e. cum nobis olim. vnde hic no. caſum in quo fit īquiſitio ſi-ne infamia. de quo p Inn. ſ. c. proxi. ad hoc. Exa-minatione. Interim tamē adminiſtrare pōt. vt j. co. §. ſi vero. Ratio eſt: qꝛ in preſenti. §. pmittit miniſtrare electū a minori parte multofortius permittet electū a duabus partib⁹: cum ex hoc maxime vtilitati monaſterij ſuccurraẜ p bonā adminiſtrationē. Confirmetur. aŀs eſt ſpeciale regulariter ꝙ appellatio impedit officiū confir-matoris. ſ. co. ſi poſtꝙ̄. Benedictio. de hoc dic. j. q. j. manus. vbi dicit Hugo. ꝙ talis eſt ſolēnis oratio ſicut nuptialis ⁊ eſt quaſi ſacramētum. vt de ſecūdꝫ nup. c. j. ⁊ dic benedictio abbacialis benedictoua: qꝛ illam recipit ſimpliciter mona-chus. Sed an talis manus impoſitio poſſit da-ri qualibet die: videẜ ꝙ ſic ad iſtar cōſecrationis eccleſie. ſ. de cōſe. ec. c. ij. tuti⁹ eſt ꝙ nō. ſm Hoſt. ꝗ dicit hoc idigere declaratione. ſ. de tēp. or. c. ij. ſꝫ Guid. ⁊ notaẜ ſꝫ Hoſt. ſ. e. in. c. venerabilis. Proceſſu. ꝙ eſt hic ſpeciale aŀs. ſ. co. publicato. Extraneos. quaſi vno contextu. de quo. ſ. co. qꝛ propter. Accedere. ꝙ eſt hic ſpeciale aŀs regula-riter cōſenſus poſt ſcrutiniū adhibitus nō va-let. vt no. Cōpoſt. in. c. qui propter. ⁊ c. ſ. e. audi-tis. ⁊. c. eccleſia. ſcdo. facultas. ⁊ ſic no. ꝙ datur

actio cui denegaẜ exceptio. ⁊ eſt ſpeciale contra id. ff. de regu. iur. l. inuitis. §. cui damus. et dic de hoc. ſ. de iur. iur. debitores. Strepitu. i. frequē-ti clamore vel ſonitu. Figura. i. forma naturalis ordinis iudiciarij: qꝛ licet ea que ſunt iudicij tol-lantur nō tamen ea ꝗ ſunt cauſe. nā atteſtatio-nes ⁊ omnia factū reſpiciētia acta litis ſeu cau-ſe dicūtur citatiōes ⁊ ſatiſdationes ⁊ ſimilia di-cuntur acta iudicij ſm Inno. et Hoſt. ſ. de teſti. cauſam qꝫ. ⁊ dic. vt in Spe. tit. de inquiſi. §. nunc tractemur. verſu quoniā agitur. Adminiſtret. ſ. de ma. ⁊ obe. dilecta. ⁊. ſ. co. cum nobis. ꝙ eſt hic ſpeciale. aŀs cōtra. ſ. c. auaricie. Alienet. ꝙ ſi cō-tra fieret nō teneret. vt no. Inn. ⁊ Hoſt. ſ. de vo-lo ⁊ cōtu. c. veritatis ⁊ hic Guid. recipiet tamen iuramenta a vaſſallo ⁊ ſeruabit mobilia ⁊ fru-ctus qui ſeruādi non corrūpūtur. vt. ff. de admi. tu. l. ſancimus. Recipiat. qꝛ monachus nō pro-prie eligitur ſꝫ recipiẜ ſeu poſtulatur. vt not. In-no. ⁊ Cōpoſt. ſ. c. officij. A minori. et dicẜ minor pars illa ꝗ nō eſt maior. ſ. ſi ſit media. vnde. ex. xij. ſi pro qualibet parte ſint ſex non poterit ex vna parte accedere ad aliā. ſ. co. qꝛ propter. ſm Jo. an. Quomodolibet. nō queraẜ niſi inſtante fine terminetur ⁊ maiore negligente: qꝛ tūc va-leret ꝙ a minori parte fieret vt no. Inn. ⁊ Hoſt. ⁊ alij. ſ. co. cū nobis olim. licet hic videaẜ requi-ri maior pars numero ꝙ ſic debet intelligi ſi fiat vno cōtextu ⁊ tēpus non labatur: qꝛ ſi aŀs fieret nō valeret ꝙ a minori parte eſſet factū: maiore eligere negligēte: de quo no. p Inno. ſ. de off. or. irrefragabili. ⁊ gl. ⁊. ſ. c. auditis. ſꝫ Guid. Colla-tio et ſic reprobaẜ opinio illorū ꝗ dicūt ꝙ decre. quia propter. nō habet locū in monialibus cū poſſint ignorare iura. de quo dictū eſt ſupra. Un-de monialis ſcienter eligēs in dignā priuaẜ po-teſtate eligēdi. ſ. e. cū in cūctis. in fi. ꝗ pena pu-nit eligentes niſi illos qui peccāt in collatione vł precedentibus cōmunem electionē: cū decre. quia propter. ſubſecuta ſit dictā decretalē. cū in cūctis. ⁊ nō faciebat mētionē de collatiōe vł ſi-milib⁹. Ceterū. tertia pars. Cōpromiſſi. ſed ſi ſer-uetur decre. ſ. co. cū expedtat. habet locū iſte. §. quia potius ſapit naturā cōpromiſſi ꝙ̄ ſcrutinij vt ibi, dū dicit in electionibus cōpromitti ⁊c. ſm Jo. an. Confirmetur. vnde in hoc caſu ante cō-firmationē miniſtrare poterit: qꝛ ibi non differ-tur cōfirmatio propter obiecta: ſed in ſuperio-ribus. ſ. co. §. proximo differẜ: quare ſecus hic. ⁊ ibi. ſm Jo. an. vbi Guid. ꝯtra tenet: ex eo ꝙ ma-iori equitate illa firmātur ⁊ ideo fortiori ratiōe ibi videtur cōceſſum. ſm Guid. Partis eiuſdē. ſ. minorꝫ ptis capituli. Permittaẜ. ſ. e. §. proxi-mo. Differaẜ. hec eſt eñ bona ratio quare ante cōfirmationē adminiſtrat. vt. ſ. dictū eſt. Pre-mittitur. ſ. vt bona nō alienet nec moniales re-cipiat. Euentū. qui dubi⁹ eſt. ff. de pecu. l. ꝙ de-betur. Expectare. No. hic tres cōditiones ſcru-tinij. et tres compromiſſi. qꝛ ſcrutiniū factum a duabus partibus: vel compromiſſum cui minor pars cōuentus ſe opponit pari paſſu ambulāt. Nā in vtroqꝫ caſu ceſſat ꝯfirmatio cōtraditiōe

pendente sed datur eis administratio. Tertio
scrutiniū a minori parte factū: et cōpromissum
cui duplo maior se opponit. vel sunt paria qr scru-
tiniū est nullū ipso iure: sed cōpromissum nō te-
net: tamen nō administrabit. ratio diuersitatꝫ
est: qr scrutiniū ab initio ab omnib9 factū est. s.
co. qi propter. §. ij. fm Joā. an. Porro. quarta
pars. Premissa. s. facto per viā scrutinij a maio
ri: vel cōpromissi cui maior: sed nō duplo maior
pars se opponit. Apostolica. et sic hec decre. est
pro opinione Guido. qui dicebat. s. co. vt circa
hanc habere locū in appellatione emissa ad pa
pā. fm Gar. & si teneat dic ꝙ iste versus respi-
cit sequentē: qr loquitur de decre. cupiētes. scdm
Jo. Lugdu. s. co. vt circa. Sed cū eas. & hoc de iu-
re nouo: qr olim poterat psonaliter prosequi. s.
de rescrip. c. cū dilecta. Uerecundiā. no. meliorē
cōditionē mulierū ꝙ virorum. de quo in prima
parte Specu. ti. de procur. §. ij. vbi plene de hoc.
Deceat. fm honestatē expediat et vtilitatem.
Appellatū. ꝙ est speciale: als cōtra. s. e. cupien-
tes. Penā contentā ibi in. §. ꝙ si p viginti in fi.
Postremo. quinta pars. Hy. s. viri religiosi: vel
consiliarij: vel aduocati: vel similes. & idē si hee:
puta mulieres religiose vel literate vel discrete:
que si impedirēt etiā astringerētur hac cōstitu-
tione. vt no. s. e. generali. Intētionis. et sic ista
duo equiparātur. vt. s. de puml. cum & plantare.
Subiacere. no. tertiā sētētiā excōicationis ipso
iure a canone in hoc libro latā. a qua poterunt
proprij episcopi absoluere. s. de sen. ex. nup. in fi.
Supradicta. sexta pars. Prouinciarum. vt in
theutonia prouincia. Renunciat. de quo. xij. q.
vlt. c. vl. Supra dicit. s. in prima parte. Negant
si propter facti impossibilitatē: cū nō profiteā-
tur: & tales appellant canonice. s. de ma. & obe.
dilecta. Approbare ex eo permissus est earū sta-
tus. xxviij. q. ij. pernitiosā. Ad hoc. septima ps.
In multis. qr in multis ꝯcordant: & in consensu
petēdo / & exhibēdo / & in multis alijs. firmita-
tem: ꝙ expedit. s. e. cum expediat.

Additio. c. Indēnitatib9 de electionib9 monialiū vide Lapum. allega
tio. lxxviij. Et dū hic gl. in verbo. a minori par-
te. qrit quid sit maior media vel minor pars. vi-
de. l. qui lancem. ff. de aur. & argen. lega. vbi mi-
nor pars est media. Aurioli doctor.

Additio. c. Indēnitatib9. §. porro. ibi ve- recundiā. vide Luc. de Pēna in
l. f. ne fis. rē quā vendi. eunc. lib. x. vbi dicit ꝙ ve-
recūdia est passio iuuenibus & mulieribus cōue-
niens. Blasius Auriolus.

PRouida. Antiqua constitutio: eius transgressio: no-
na prouisio. secūda. Uerū. tertia. Nos.
Hec facta est ad executionē illorum. s. e. Quis.
Unaduū. s. e. Quis. In iudicio. & sic latior est ꝙ il
la. s. co. vt circa. q in extraiudicialib9 loquitur.
Diligēter inquirāt. hoc facit dubiū in dicta de-
cre. Quis. propter ꝙ ista facta est. Abutētes. & sic
priuilegiū debent amittere. xi. q. iij. priuilegiū.
Cōfirmātes. sꝫ propter hoc nō vicias pcedēs ele-
ctio. s. e. c. si cōfirmationē. Cōsecratiōes. quas
pcedere debēt rite cōfirmatiōes. s. de trās. epis.
c. Iter corpalia. & dic quo ad executionē: qr cara-
cter epalis ordinis recipit. ix. q. ij. nullū. & q. s. c.
s. Decetero. & sic noui iuris decisio: satis cū ap-
parebat nullū ꝙ fiebat p tales etiā ante decre.
hanc per illam decre. Quis: q denotat hoc ꝙ hic
dicitur expressi9 &c. & sic no. ꝙ contra leges fit est
nullū. s. de testi. in nomine dñi. firmitatꝫ. q vi-
detur ab hora delicti: qr citius incipiet in confir
matione ꝙ in cōsecratione. s. de ap. sup eo. qr si
hodie cōfirmet erit suspēsus a confirmatione: sꝫ
nō a consecratione donec in ea peccauerit. vt. s.
de hijs q fi. a ma. parte. qsiuit. & hic no. Jo. mo.
ꝙ prouisus a papa nō poterit p archiepiscopū
sine pape speciali licētia consecrari: qr ista ma-
iora ab eo nō recedūt a quo inceperūt sine spe-
ciali eius ꝯmissione. s. e. Quis. & de ap. vt debit9.
secus de inferiorib9: non ob. prouisione superio-
ris. s. de ma. & obe. p tuas. de quo p Inno. & Cō-
post. s. e. innotuit. in fine. & in. c. proximo.

SIeo tempore. Hec sumpta. est ex hijs que no. per Inno. & Host. s. co. innotuit. et
. j. de cōces. pre. qr cunctis. In cathedra
libus. & idē in inferiorib9 propter eandē rationē
fm Jo. an. alij cōtra. qr hoc est speciale in maio-
ribus ecclesijs: als si electio abbatꝫ pcedat decre
tū: cōfirmatio & benedictio expectabūt ad ordi-
narium. a contrario sensu huius. c. ar. s. e. Quis.
Ignorāter. ar. s. de resti. spo. audita: & C. de tabu
la. l. generali. & licet hoc verbū nō apponeret idē
esset. vt no. in iurib9 supra allegatis. & est ratio:
qui qualitercūꝙ constet de et intentione pa-
pe illa seruāda est. s. de rescrip. sup literis. in fi. et
sic no. ꝙ decretū pape ligat ignorātes: & est ratio
qr papa est. s. ius. facit. s. de cōces. prebē. propo-
suit: et oia potest ad se trahere iuxta velle. ix. q.
iij. cūcta. secus esset de sola reseruatione sine de
creto vel inhibitione: qr tūc valet electio sequēs
licet puniri deberēt taliter eligētes sciēter. s. de
prebē. dilect9. & . j. de cōces. pbē. si soli: & licet decre
tū liget ignorātes non tñ inhibitio. fm Jo. an.
Sic processu. hoc poterit constare p literas re-
seruationis: & als continētes dies & horas. & si de
hoc cōstare non possit referendū est ad papam
prout hoc voluerit hoc determiet. s. de rescrip.
c. duob9. Ex quo no. ꝙ si beneficiū sit affectū p
literas apostolicas specialiter pro aliquo & an-
teꝙ sibi p executores cōferat: moritur. nō pote-
rit ordinari9 de illo disponere: sed per papā erit
alteri conferendū. ar. eorū que in precedenti no.
sed cōtra. qr ex quo non posse facti interuenit:
collatio ad ius cōmune. i. ad manū ordinariam
est reuersa. vt ar. s. de rescip. c. ij. & de prebē. si cui
in fi. & de maio. & obe. per tuas. Et decretum. & sic
no. hic copulatiue naturā: qr si totū precessit re
seruationē nihil spectabit ad papā vt hic factū
fuit. & sic de facto cōtingit in ecclesia bon. de do-
mino selatu q fuit electus infra biduū a morte
pdecessoris & tertia die Bonifaci9 reseruauit: et
ideo quo ad electionē reseruare nō valuit. tamē

cura.⁊ibi gl.⁊ Docto.⁊in.c.cũ per bellicã.xxxiij.q.ij.⁊gl.in.c.pastoralis.vij.q.j.Bart.l.l.ij.C.ex quib.cauſ.maio.⁊in.l.is q̃ reus.ff.de publi.iud.⁊ gl.aurea.in verbo.impedimẽti.de pacifi.poſ.in prag.ſanctio.Necꝫ de iſto impedimẽto fiẽda eſt proteſtatio.q₂ licet tex.de pacifi.poſ.i prag.ſãctio.dicat ꝙ debet proteſtari.hoc ſpeciale eſt in illo caſu triẽnalis pacifice poſſeſſionis.ſed regulariter proteſtatio de impedimẽto nõ eſt neceſſaria immo ſine ipſa excuſaẽ impeditus vt dicit glo.in verbo proteſtari.de pacifi.poſ.i prag.ſanctio.poſt Bar.⁊n.l.ſenatus.ff.de offi.pre.⁊ Panor.in.c.plerũcꝫ.de reſcrip.⁊ Inn.in.c.ex ratione.de appella.et no.in.c.ex inſinuatione.de appella.extra.⁊ Pe.de Ancha.in.c.cupiẽtes.§.ꝙ ſi per viginti.de.eo.ti.⁊ libro.Auriolus.

Q Uoniam. In ordinata cõfirmatio.ſecũda adhibita prouiſio.tertio.ordinata vocatio.ſcda.nos volẽtes.tertia.vocatione.hec ſumpta.eſt ex hijs q̃ no.per Inn.⁊ Hoſt.de ap.ꝯſtitutus.in ſcdo ⁊.de dolo ⁊ cõtu.cũ olim.⁊.de.e.Statuimꝰ.ſup illo ṽbo:ipugnãs vbi tenebãt cõtrariũ.Electionẽ.idẽ in poſtulatiõe vera propter cãdẽ rationẽ:ſed ſecꝰ eſt in illa que eſt ſeq̃la ad electionẽ precedẽtẽ vbi non requiriẽ hec ſolẽnitas.de.c.ſi religioſus:l fi.Cõcordia.vt.j.Celeritate.q₂ in alijs approbaẽ.de.c.cũ iter vniuerſas.⁊.de.c.cupiẽtes.circa fi.Apoſtoli.j.ad thimo.vj.c.Cõfirmationes.nõ dicit electiões.de.c.prouida.tñ ſi virtute cõfirmatiõis(cũ nulla ſit) adminiſtret corrũpereẽ p̃cedẽs electio iuxta decre.de.eo.auaricie:niſi forte error facti talẽ excuſaret.Secꝰ ſi de errore iurꝫ.j.de regu.iur.ignorãtia.ſm Jo.an.q₂ talis confirmatio cũ nulla ſit nõ excuſat.de tẽp.or.cũ dilectꝰ.Et idẽ de cõfirmatione ꝑ eꝑm:q₂ ſicut nec iſtitutio ſeu p̃ſentatio fctã ꝑ cꝑm nõ vocato capitulo nõ valet.vt.de hijs q̃ fi.a ma.pte nouit.⁊.c.ea noſciẽ.et ſic nec cõfirmatio.vt no.Gauf.i.c.ca.noſciẽ.⁊ hoc Guid.cũ eo.lꝫ Hoſt.eã dicat nõ eẽ nullã ſꝫ anullãdã:iuuãtes ſe illo ṽbo:vacuati ꝑ ſentẽtiã:ſed Gaufridꝰ expõit.i.vacua nũciari ar.de renũ.ꝙ trãſlationẽ.nã vbi ꝑſone preſentia deſideraẽ nõ valet ꝙ fit in eius abſcñ.de off.dele.cauſã.in fi.de quo hic ꝑ Guido.⁊ electꝰ probabit talia bãna ⁊ alias ſolẽnitates ſeruatas ſicut i matrimonio carnali.xxxj.q.ij.lotharꝰ.Opponere.ſed ſi poſt veniat nõ audiceẽ niſi.ſm decre.de.qui.ma.acc.poſ.c.vl.Electio.ſecus in promotione ordinarij vel collatione bñficij in q̃bus iſta forma ſeruãda nõ eſt:q₂ de hijs nihil dicit ſm Inn.⁊ Hoſt.de trãſla.epiſc.c.licet.q̃uis Jo.an.putet tutũ ꝙ in talibꝰ ſeruetur.ſꝫ ꝯtra eſt.j.de p̃b.licet.⁊ hic per Guid.⁊ fict hec vocatio in eccleſia vacãti licet alibi ſit fctã electio.de.c.ꝙ ſicut.j.reſpõſo.Obſeruari.vt q₂ aliq̃ poſtea ſe opponũt electioni cõcordi.vt.de.c.indẽnitatibꝰ.§.ceterũ.de.c.quorũdam.vel dic obſeruari quo ad gñalẽ vocationẽ:ſꝫ nõ ꝙ nominatim fiat.ſm Jo.an.Renũciatione.renũciatio eſt iuris proprij refutatio.ſm Jo.mo.

Additio. c.Quã.gl.in ṽbo electione.eſt ſing.ſm Panor.i.c.poſt q̃.extra.e.ti.i hoc ꝙ i iſtituẽdo p̃ſtatũ ꝑ patronũ vl' i cõferẽdo bñficiũ dꝫ ꝑs vocari ſi aliq̃ appareat ſicut i ꝯfirmatiõe electi.⁊ i materia huiꝰ.c.dicit Lud.ro.i ꝯſi.cccc.xcix.ꝙ promiſus applicꝰ q̃ prouiſionẽ habuit ĩfra trimeſtre datũ ad eligendũ nõ eſt legitimꝰ cõtradictor i electiõis ꝯfirmatione.q₂ nõ hꝫ itereſſe.imo eiꝰ poſſeſſio eſt vicioſa ⁊ diſcolorata iõ nõ ꝯſeq̃ẽ aliquẽ effectũ poſſeſſiõis ⁊ ex ſequẽti nõ eſt vocãdꝰ i ꝯfirmatiõe vl' ĩfirmatione electiõis.Aurioli doctor.Adde ꝙ ſi fctã deuolutiõe ſit prouiſꝰ tũc hꝫ verũ titulũ glo.c.q̃q̃.de.e.ti.⁊ tũc hꝫ itereſſe iõ vocãdꝰ eſt vt dicit Inn.i.c.ſup hijs.de accuſ.extra.⁊ vocaẽ oppoſitor.vt no.hic i tex.⁊ ille q̃ petit cõfirmationẽ agit ⁊ eſt actor.q̃ dꝫ dare libellũ vbi cauſã exp̃mct puta q₂ eſt electꝰ a toto vel maiori ⁊ ſaniori ꝑte:vl' ab eo ad quẽ deuoluta eſt ptãs eligẽdi.c.ex ꝑte.de cõceſ.p̃b.extra ⁊ litiſcõteſtatio fiet qñ appet ꝯtradictor.tñ ſi ille q̃ ſe opponit añ det libellũ eſt admittẽdꝰ.c.dudũ.de electio.extra.ſi aũt nõ ſit aduerſariꝰ tũc procedeẽ abſq₃ litiſcõteſtatiõe.vt dicit Inn.vbi.de.Aurioli doctor Toloſanus.

¶ De renunciatione Rubrica.

Q Uoniam. Dubitatio.Cõſtitutio.Incorporatio.Secũda.Celeſtinus.Tertia.Nos igiẽ Hec ſumpta eſt ex hijs q̃ no.xxj.diſt.Nũc aũt.vbi de hoc:⁊ pleniꝰ.xvij.q.j.Nos aũt.⁊ ꝑ Vinc.de renũ.ꝙ i dubijs.Curioſi.i.maiorẽ curã de re hñtes q̃ ipſa res exigat.iij.di.deniq₃.de ꝯſe.di.iiij.nũq̃.Expediat.vltra q̃ ſit vtile ꝙ nõ eſt faciẽdũ vt.j.de hereti.cui.Apoſtoli.ad romanos.xij.Inſufficiẽtẽ.puta propẽ illiteraturã vel aſs.de renũ.niſi cũ pridẽ.Videbaẽ.quorũ erat rõ:q₂ renũciatio nõ facta i manibꝰ ſupioris nõ valet.ſꝫ talis ſupiorẽ nõ hꝫ:⁊ ideo hoc fallit propẽ ipoſſibilitatẽ facti.de renũ.admonet.Unde Marcellus renũciauit papatui.xxj.diſ.nũc aũt.Itẽ Clemẽs.viij.q.j.c.j.ſicut papa ſine aliquo ſupiore inſtituiẽ ⁊ etiã ꝯfirmaẽ q̃ſi ṽtute propria:ſic eadem virtute deſtituiẽ:⁊ renũciare poteſt ar.de reg.iur.c.j.ſecus in alijs prelatis in q̃bꝰ iura ſupra allegata locũ habẽt.ſꝫ Jo.mo.⁊ Joh.an.de hoc no.Hug.xxvij.q.j.agatoſa.in verbo.tõſoratꝰ.⁊ renunciabit corã cardinalibꝰ:vt ipſe Hug.dicit a quibꝰ electionem habuit:cõfirmaẽ.xxj.di.in noĩe dñi.⁊ ſic fecit de facto iſte celeſtinꝰ.nec req̃riẽ aliqua iurꝫ ſolẽnitas:ſꝫ ſufficit ꝙ ab adminiſtratiõe ceſſet cũ legibꝰ ſolutus ſic.vt.C.de le.pñceps.ꝙ probaẽ.xxj.di.nũc aũt.cũ nec ſuperiorẽ habeat cuiꝰ ſit ratihabitio neceſſaria.iij.q.iij.aliorũ.⁊ ſic no.Vinc.de renũ.ꝙ in dubijs.⁊ hoc quando conſtat per exteriora q̃d totaliter vult ceſſare.lꝫ ſit tutiꝰ ꝙ corã cardinalibus renunciet vt eſt dictum:ſicut iſte:ſic populus romanꝰ penes quem erat ſumma poteſtas tranſtulit illã poteſtatem in iperatorem l.regia.lata inſtit.de iure naturali.§.ſed quod

principi. fm Jo. mo. Predecessor. magis congrue deberet dici predecessoribus. Vacat. aliter quam per mortem sedes. sed satis benedicit: quo ad illa dicit decessisse. Renuncians. vij. q. j. ecce. In quibus duo eiusdem. quia facta est: postea non valerent: quia functus est officio suo. vt. s. de offi. deleg. in literis. Statuit. quod statutum non habemus: sed pape hoc referenti credendum est. s. de testi. cum nobis. in fi. resignare de quo plene no. vij. q. j. non autem. In pre. di. si quis temporis. nam memoria antiquorum melius per scripturam tenetur. s. de proba. tertio. Obliuioni. nam omnium habere memoriam &c. vt. s. vt eccle. bene. vt in fin. Memoria. j. de re iud. ad apostolice.

Si te. fraudulenta renunciatio. Adhibita prouisio. iur. & de iure proprium ptio. secunda. Propter renunciationem. tertia. Ceterum. hec sumpta est. s. de of. deleg. ex parte. i. prin. Proximo. vacaturam. hoc faciebat dubium: quia cum primo vacasset illa minoris precij omnino videbatur sibi debita. vt no. in. d. c. ex parte. in prin. quam prebendam si negligentia sua pretermittat totum amittit. vt. j. de preb. si clericus. sed hoc fallit hic: quia prima non debeatur: & hoc propter fraudem renunciationis cuius dolo impetrans grauari non debet. vt. j. de regu. iur. non debet: fallit hoc in quatuor alijs casibus no. j. de preben. licet. i. Renunciet. et si renunciatio sit precisa tenet: nec redire poterit ad dimissa. vij. q. j. quod periculosum. & idem si per se vel literas missas pape. s. e. veniens. & ff. de ac. & obl. l. nam figura. nisi tales litere reuocarentur antequam presentarentur superiori: quod posset vt in predicto. c. veniens. & j. de procur. c. vl. & ff. de pac. si fundum. & s. de procu. ex insinuatione. & c. sequenti. fm Guid. & intelligas si reuocatio peruenerit ad papam vel procur. alias teneret renunciatio. s. de postu. prela. c. bone. & de procur. mandato. licet videatur quod ex quo in publico reuoco quod non valeat renunciatio licet tenear ad expensas & interesse eius cuius interest. quia dominium & possessionem semper retineo: sicut seruus ignorans mortem domini: vel procurator reuocatus dominium non transferunt donando vel credendo pecuniam. ff. de ma. vind. l. si pater. in secundo respon. so. & si non peniteat fructus suos facit. donec renunciatio habeat effectum: ad instar socij absentis per literas renunciantis societati cui continuantur acquisita quousque alter renunciationem sciuerit. ff. pro socio. l. sed & socius. §. si absenti. poterit tamen respici teneor litere. vt si ibi dicatur renuncio vel renunciari vel volo renunciare & licet dicatur renunciasse coram bonis hominibus si forsam litere non presententur pape non erit necessaria noua institutio: quia per hoc non perdit proprietatem fm Inn. s. e. quod in dubijs. et per. l. ff. de pecu. l. peculium. §. si vere. hic tamen sufficit paciencia prelati qui tamen poterat reuocare. s. e. dilecti. ff. quibus mo. pignus vel ypo. sol. l. voluntate. & si impetrauerim prebendam Narbon. cum ista clausula quod parat fum renunciare alijs beneficijs meis: renunciatio beneficiorum aliorum debet precedere collationem prebende: & si eam modo aliquo non haberem succurritur mihi ad beneficiorum recuperationem priorum: quod beneficium illius. c. j. de preben. si beneficia. s. de pac. cum pridem. & agetur potius in talibus implorato iudicis officio. quam iure actionis. vt in. c. cum pridem. vt no. Vinc. in. c. veniens. s. eo. ¶ Item literis presentatis pape si antequam papa admittat renunciationem reuocat: non valet reuocatio. s. de post. prela. bone. scdo. §. nec nocebat. fm Guid. p. c. s. de elec. cum post. & ibi p Vinc. & Inno. s. e. quidam. Precludatur. & idem si talis permitteret quod deponeretur cum sit eadem ratio. Alicuius. qui a valde est senex: vel infirmus: vel quia intendit contrahere matrimonium vel quia confirmatus in episcopum est breuiter consecrandus & misit renunciationem beneficiorum suorum fieri in curia in fraudem spectantium prout vidi de facto sup prebenda eugolimensi ecclesie in curia. Consecutis. no. qualiter dolus probatur. & qui ipsum allegat probare tenetur. ff. de procur. quotiens & §. quod dolo. Debitum. & hec pferret equitas rigori propter fraudem renunciantis: alias de rigore prior erat sibi debita. vt. j. de rerum permu. c. vno. Habita cui semel renunciauit. vij. q. j. periculosum. Ambita. propter cupiditatem. s. de tras. epis. c. quanto. fm Jo. an.

Additio. c. Si te. hic habes per Philip. fran. & alios. de renunciatione beneficij quod fit per infirmum et infra latius dicam. Nota. tamen vnum quod sepe accidit scilicet quod si talis sit infirmitas que egrotum sensu priuauerit. ita quod nescit quid dicit imo mentis incompos cernitur: tunc si renunciat beneficium suum illa renunciatio non valet licet per superiorem sit admissa. glo. est in. c. j. xvij. q. ij. p. c. iij. de succes. ab intesta. extra. Blasius Auriolus doctor.

Additio. c. Si te prebendam. hic habes quod renunciatio facta in fraudem non valet vt puta quando fit in vltimo vite spiritu. vel pre nimia senectute. vel est constitutus in tali infirmitate quod in breui mori creditur aut similiter casu: quia fit in fraudem mandatarii apostolici vel graduati aut nominati seu alterius: tunc enim non valet renunciatio beneficij: imo si resignans moriatur infra viginti dies censetur vacare per ipsius obitum & poterit conferri per illum vacationis modum vt in regula cancellarie romane que est. xviij. in ordine & ibi glo. quam vide & dicit Bal. in filie mee emancipate. ff. solu. ma. quod istud. c. est tractum ex illius. l. ventre. vbi dicitur quod fiunt repudium nitatur cum vxore egra in fraudem patris ne dotem repetat non nocet patri. idem Bal. in auc. nisi rogati. C. ad sena. tusco. trebel. & dicit Bal. in. d. l. filie. quod si quis renunciat beneficium & statim vxorem ducat presumitur fraudulenter renunciasse. ad hoc fa. tex. in. c. vnico. j. de re. permuta. ibi. sine fraude &c. & ibi doctor. Et in. l. actione. §. dicimus. ff. pro soci. vbi renunciatio socij omnium bonorum sub spe successionis sibi de proximo venture non valet. Et in. l. j. §. huius quoque. ff. de colla. bono. & in. l. si filium. si. secundi respon. eo. ti. vbi habetur de patre emancipante filium vt fratres collatione bonorum priuet: quod nil agit. Et in. l. sed si maritus. ff. quit a quib. manu. libe. non fi. vbi mulier preueniens diuortium seruum manumittendo. vt illum subtrahat a questione

nil operaṫ. Et in.l.cū ratio.§.ex bonis.ff.de bo.
dāna.vbi ꝗ adoptat ꝑuemēdo tꝑs cōfiscatiōis
bonoꝝ cū iam accusatio īmineret nihil operaṫ.
Et in.l.fi.§.j.ff.de bo.eo.qui moꝛ.sibi cōsciue.et
Bar.in.l.post contractū.ff.de dona.⁊ no.in.c.
proposuisti.de foꝛ.cōpe.⁊ in.c.magnus de oblig.
ad ratioci.oꝛdi.vel no.extra.vbi actꝰ ī fraudem
rei de proximo vēture factꝰ non valet. Blasius
auriolus doctoꝛ.

Additio. c.Si te ꝑbendā. Hic habes per Guille.de mōte lauduno.⁊ Ar-
chidia.de renūciatiōe bñficij fiēda coꝛam papa
vel alio supioꝛe:⁊ de renūciatiōe illiꝰ.sup quo dic
in cessiōe ep̄atus sine licētia pape vel alioꝝ bñfi-
cioꝝ sine licētia supioꝛis sequētia ꝗ excerpere po-
tui breuiter ex dictis plurimoꝝ.s.ꝙ ep̄s non pōt
trāsire ad aliā ecclesiā vel cedere sue ecc̄ie sine li-
cētia pape vt in.c.nisi cū ꝑridē.de renū.extra.in
fi.ibi liberū nō habes absqꝫ nostra ꝑmissiōe vo-
latū.⁊ in.c.j.⁊.c.īter coꝛpoꝛalia.de transla.epis.
extra etiam si esset expulsus a propꝛia sede ⁊ ad
aliā ecclesiā eligereṫ vel postulareṫ vt dicit Joh.
de ymola.in.c.j.de trāsla.epis.alleg.ꝑ no.ī dicto
c.nisi cū ꝑridē.⁊ in.c.pastoꝛalis.vij.q.j.qꝛ ex quo
habet titulū nō pōt etiā de ꝯsciētia cedere absqꝫ
licētia pape:vt dicit Bal.ī dicto.c.nisi cū ꝑridē.
colū.fi.nā cū ecc̄ie sue existit īuinculatꝰ opus est
in cessiōe licentiā pape obtinere:vt dicit Johā.
and.⁊ Panoꝛ.in.c.admonet.de renūcia.extra.
etiā si ꝑ symoniā fuisset ep̄atū assecutus vt dicit
Inno.in.c.post trāslationē.colū.ij.de renūcia.
extra. Et idē est in electo cōfirmato sicut in ep̄o
cōsecrato vt nō possit cedere sine licentia pape.
vt in.c.j.⁊.c.īter coꝛpoꝛalia.de trāsla.epis.rō est
qꝛ difficultas dissoluēdi surget a substātia vincu-
li matrimonialis qḋ vinculū daṫ ꝑ solā ꝯfirma-
tionē.licet nō ītercesserit ꝯsecratio:vt dicit Pa-
noꝛ.in dicto.c.inter coꝛpoꝛalia.colū.ij.vbi etiā
dicit ꝙ matrimoniū spūale cōtrahiṫ īter eligē-
tes ⁊ electū postꝙ cōsensit electioni:vt in.c.cū
īter canonicos:de elec.extra.igiṫ nō pōt vniꝰ cō-
sensu dissolui.hoc etiā firmat Jo.an.et Panoꝛ.
in.c.ꝙ in dubijs.de renū.extra.vbi dicit ꝙ ꝗs nō
pōt bñficia acꝗsita renūciare sine licētia supio-
ris. Sed ep̄s cōsecratꝰ vel electꝰ cōfirmatꝰ bene
potest cedere ep̄atui cū licētia pape:vt in dictis
iuribꝰ:⁊ etiā cum licētia sui metropolitani scḋm
Bal.in dicto.c.īter coꝛpoꝛalia.vbi dicit ꝙ me-
tropolitani nō auctoꝛitate metropolitica ⁊ na-
turali sed ex speciali priuilegio possunt cessiōes
ep̄atuū recipere et ad cedendū vrgere.ꝑ not.in
tex.illiꝰ.c. Urgere ꝗdē debes itelligere si licētiā
cedēdi petierint ne illudaṫ supioꝛi:vt in.c.ꝗdam
cedēdi.de renūci.extra.⁊ vt valeat cessio sufficit
licētia pape expressa vt in iuribꝰ ꝑtactis vel ta-
cita:vt puta qñ ep̄s cessit corā oī ꝑplo vel ī ma-
nibꝰ laici aut alibi corā nō suo supioꝛe ⁊ superioꝛ
de ea cessiōe certificatꝰ nihil dicit:qꝛ tūc videṫ re-
nūciationē ratā habere.vt dicūt Dñi de Rota.
deci.cccviij.ī nouis.ꝑ no.ī.c.ex oꝛe sedētꝫ.de hijs
ꝗ fi.a maio.pte.c.extra. Et cū cessio facta fuerit
cū licētia pape vel ꝑ eꝑm petita ⁊ papa illi asse-
serit tūc nō est ampliꝰ ep̄s illius episcopatꝰ cessi
vel ecc̄ie cesse:vt dicit Panoꝛ.in.c.ꝗdam.de re-
nūci.qꝛ ꝑ illā cessionē fuit de episcopatꝰ sicut ar-
chiep̄s per talē cessionē de archiep̄atur vt dicit
Panoꝛ.in.c.ad supplicationē.colū.ij.de renū.
extra. Si aūt ep̄s vel electus cōfirmatꝰ cesserit
ep̄atui sine pape licētia nō est priuatꝰ ipso iure
titulo seu propꝛietate ecc̄ie cesse:qꝛ nō pōt cede-
re sine licētia pape ꝑ iura allegata ⁊ firmat In-
no.in.c.sup hoc de renūci.⁊ in.c.de regularibꝰ.⁊
in.c.ex īsinuatione.de symo.extra.et Archidia.
hic.sed venit priuādus ꝑ sentētiā:⁊ ideo interim
remanet ep̄s illiꝰ ecc̄ie ⁊ clerici illius adhuc sibi
obedire teneṅṫ.vt dicit Joh.de ymola ī.c.quā-
to.de trāsl.epis.extra.colū.ij.post Joh.an.ibi.ꝑ
no.in.c.nōne.viij.q.iiij.⁊ idē qñ fit renūciatio ꝗ
alś nō tenet ꝑ no.in.c.ꝙ in dubijs.de renūci.nā
dicit Panoꝛ.in dicto.c.quāto.ꝙ cedēs ecc̄ie vel
trāsiēs ad aliam ecclesiā nō ꝑdit ecclesiā ex solo
trāsitu:sed ex supioꝛis ratihabitiōe.⁊ ideo dicit
tex.ī.c.nō opoꝛtet.vij.q.j.ꝙ si de facto ep̄s cesse-
rit ecc̄ie sue vel ad aliā trāsierit sine licētia pape
restituiṫ prioꝛi ecc̄ie.ꝙ dic verū:vt dicit ibi Jo.de
turre crema.si prioꝛ ecc̄ia illum petat ⁊ velit:qꝛ
pōt eū repetere:sed nō cogiṫ eū recipere qꝛ hoc ē
oꝛdinatū in fauoꝛē ecc̄ie derelicte.sꝫ si ecc̄ia ve-
lit iterū poterit ad eā reassumi vt dicit Inno.in
ca.post trāsla.colū.ij.de renū.extra.⁊ dicit Pa-
noꝛ.in dicto.c.ꝙ in dubijs.colū.iij.ꝙ renūciatio
facta in manibꝰ clerici nō ꝑlati sui valet in ꝑiu-
diciū cedētis:sed īterim nō spectata sui ꝑlati li-
cētia donec ꝑlatꝰ assenserit nō dȓ bñficiū vacās.
nec pōt īpetrari sed īterim est in pēdenti ad iudi-
ciū ꝑlati:vt no.in.c.admonet.de renū.extra.et
Jo.and.in.c.ignoꝛātia.de reg.iur.j.co.lib.qꝛ ad
ꝑiudiciū supioꝛis vel ecc̄ie non tenet cessio:īmo
pōt eū repetere vt ꝑdiciṫ.si vero cessio fiat ī ma-
nibꝰ laici cedēs ī penā est priuatꝰ ip̄o iure:adeo
ꝙ nō eget nisi spoliatione possessionis:vt dicit
Panoꝛ.in dicto.c.ꝙ in dubijs.ratio est qꝛ licet
cessio peccet in defectu auctoꝛitatis supioꝛis:tñ
valet vi pacti ꝑ.l.an inutilis.ff.de acceptila. Sꝫ
per illā cessionē de facto sine licētia pape factā
bene ꝑdiṫ ipso iure possessio ep̄atus vt dicit In.
⁊ Henri.bo.in dicto.c.ꝙ in dubijs.⁊ no.Archid.
in.c.gonsaldus.xvij.q.ij.ratio qꝛ solo aīo perdi-
tur possessio vt in.l.licet magis.ff.de acꝗr.pos.
ita tenet Inno.in.c.sane.de renū.extra.⁊ Pa-
noꝛ.in dicto.c.ꝙ in dubijs.colū.iij.⁊ Bal.c.cū ve-
nerabilis.de cōsue.extra.ratio eoꝝ est qꝛ ī pos-
sessiōe nō est.quid spūalitatꝫ vel vinculi īdisso-
lubilis:ideo illā amitere pōt renūciādo sine licē-
tia pape.et faciliꝰ ꝑditur possessio ꝙ propꝛietas
vt in.l.si ꝗs vi.§.differētia.ff.de acquir.pos.pro-
prietas aūt nō ꝑditur ꝑ talē cessionē nullā licet
sibi petēti obstet exceptio renūciatiōis:vt dicit
Panoꝛ.in dicto.c.ꝙ in dubijs.de renū.colū.iij.
vbi etiā dicit ꝙ per illā cessionē nō solū ꝑdiṫ pos-
sessio:verū etiā administratiōis facultas.ꝑ no.
in glo.ij.in.c.ꝙ dei.desta.mona.extra.qꝛ admi-
nistratio nō est ab oꝛdine īdiuidua:vt dicit Pa-
noꝛ.in.c.post trāslationē.colū.iij.de renū.extra.

ideo licet ius nō cēseatur cessum tamē possessio et administratio bñficij ē amissa. Et nō solū qñ illa cessio nulla fit p̄sente aduersario: verum etiā eo absente. nā dicit Joh. an. in .c. veniēs. de renūci. extra. φ possessiōi pōt renūciari absente aduersario sed nō iuri sa pietī realitatē vt in dicta .l. si q̄s vi. §. differētia. ff. de acquir. pos. ꝛ dicit Bal. post Inno. in dicto .c. veniēs. φ si q̄s renunciat iuri vel seruituti: etiam absente aduersario statim res est libera: sed φ dicit de renūciatione iuris itellige qñ fit i iudicio. vt in .l. postφ liti. c. de pact. Et ola q̄ dixi de cessione facta sine licētia pape: vel alś nulliter φ nō valet quātum ad proprietatē: dic verū qñ cedēs est verus eps pacificus ꝛ sine lite. secus aūt qñ episcopat⁹ esset litigiosus q: eps vel elect⁹ cōfirmat⁹ patit molestiā vel litē q: tūc pōt eū renūciare sine licentia pape. vt dicit Jo. an. i. c. cōstitut⁹. lo. s. de appel. extra. ꝛ fa. tex. in .c. ij. de in integ. resti. extra. ꝛ hoc qñ est probabile dubiū an ius habeat vel nō: vt dicit Panor. in dicto. c. φ in dubijs. colū. ij. q: si indubitāter ius haberet nō posset sine licentia pape renūciare: φuis litē vel molestiā pateret. vt ibi p Panor. vbi etiā dicit post Jo. an. φ bñficia acqrēda bñ possunt renūciari sine licētia superioris. p no. in .c. ex ore. de hijs q̄ fi. a maio. par. cap. extra. p quē tex. etiā probat id. φ de litigioso dicit ū est. et vide Dños de Rota decisio. cccvj. in nouis. Si t ñ eps vel elect⁹ cōfirmat⁹ petierit a papa licētiā cedēdi vel pape cessionē obtulerit vt sine licētia pape de facto cesserit pōt penitere re integra. s. anteφ papa assentiat: vt dicit Ulcē. ꝛ Panor. in dicto. c. φ in dubijs. colū. iij. alś nō pōt penitere. p. l. is q̄. ff. de cessio. bono. q: si papa assenserit res nō est integra. sufficit em ad cessionis validitatē petitio licētie cedēdi: vel oblatio cessiōis vel cessio facta sine licētia ꝛ assensus pape vt no. Jnn. ꝛ alij post eū i. c. quidā. de renūcia. extra. Blasius Auriolus doctor Tolosan⁹.

¶ De supplē. neglig. p̄rela. Rubrica.

Romana. Primo: de potestate metropolitani circa subditos suffraganeorū. Scda. De eadē circa iurisdictionē suffraganeorū. scda. Quia si. Hec sumpta est ex hijs q̄ no. s. de cōcess. pben. q: diuersitatē. ꝛ de offi. or. duo. ꝛ. c. pastoralis. ꝛ. ix. q. iij. conq̄stus. ꝛ Host. in summa. de offi. or. §. q̄d ptinet. sub. §. sunt aūt. ꝟ. sed q̄d si eps. q: epi Remen. prouīcie nolebāt recipe suū archiepm̄ visitātē fuerūt excōicati p eū: q̄re idē archieps fecerat edictū φ oēs subditi istoꝝ epoꝝ venirēt Remis pro suis causis expediēdis: ꝛ male vt hic sequit. Libere. i. nō obstāte ꝯtradictiōe suffraganeoꝝ p simplicē q̄relā vel alś. Penit⁹. ex toto tā φ a nō suo iudice fctā. s. de iudi. at si clerici. φ i subditos suffraganeoꝝ nō h̄z nisi quātū cōsuetudo cōtulit ab antiquo. s. de offi. or. duo. in fi. in casib⁹ positis in .c. pastoralis. sic Hostiē. in hoc potissime q: nedū iurisdictio epoꝝ sed ꝛ subditoꝝ eoꝝ absorbent ꝛ male. Culpis. secus i negligētijs: q: negligēte epo faceret iusticiā archieps. potest em̄ pfigere terminū ꝛ quicq̄d faceret ali⁹ ipse facere posset. vt. s. de fo. cōpe. licet. in fi. fm̄ Jo. mo. sed Guido cōtra. q: eoꝝ negligētias supplere non pōt in cognoscēdo. prout no. Inno. de ꝯcessi. pben. q: diuersitatē. sup ꝟbo. ad illū dicas. Pro suis culpis. i. propt ipsas culpas. est tñ casus specialis in quo epi supplēt neglīgētiam archiepi ꝛ ecōtra ne diu vacēt ecclesie. de. tēpo. or. nec epi. ¶ Item secus in delegato propter cui⁹ excōicatione ab ei⁹ subdelegato appellat ad papā cui⁹ iurisdictio magis dependet a delegāte φ epi ab archiepo: ꝛ sic nō ob. s. de offi. dele. si is cui. spāle tñ est in fauorē ordinū φ vicini epi suppleāt potestatē φ pdidit eps propter delictū suū in ordinib⁹ cōferēdis: sic nō ob. j. de tēpo. or. c. ij. fm̄ Jo. an. Cōcessum. ergo prohibitū. s. de trāſ. epiſ. inter corporalia. Archiepm̄. hic ad papā. ix. q. iij. cuncta. ꝛ sumit hoc ex caplo. s. de cōces. pben. q: diuersitatē. ꝛ hoc tenet curia φ propter negligētiā nō deuolui potestas ad superiorē nisi i prouisionib⁹ epoꝝ bñficioꝝ. j. co. c. vlt. fm̄ Host. et Guid. hic. ꝛ sic no. Host. in summa. de offi. or. in dicto ꝟsu. sed q̄d si eps. forte. nō ponit dubitatiue s; est tēperamētū sofisticū. Pro illis. s. culpis vt q: negligēs est in absolutiōe petēda s; Host. Pena. s. arbitraria. vt. s. de offi. deleg. de causis. Canonica. q: in canonib⁹ expssa: vel q: a canonib⁹ moderata: et talis dicit arbitraria: de qua hic per Guido.

Grandi. Primo: curatori obedire p̄cipitur. Scdo. contra non faciētes pena īfligit. Tertio, tacite q̄stioni respondet. Scda. Alioquin. Tertia. Per hāc autē. Hec sumpta est ex hijs q̄ no. s. de voto. licz. vij. q. s. deniq̄. hee decre. idcirco ponit sub hac rubrica: q: reges plati nūcupant. xj. q. iij. precipue. fm̄ Guid. Deuotionem. quo ad fidē catholicā: filio: et licet de iure scripto maxime de antiquo reges haberēt creari p electionē nō p successionē. viij. q. j. moyses. tamē illi rigori deroga tū est per cōsuetudinē scriptā per quā hodie succedūt proximi q̄d fieri pōt. vij. q. s. deniq̄. vbi de hoc. ꝛ est spāle in regnis. dicit Inn. φ reges nō possunt priuare nedū filios: sed nec fratres: nec alios cōsanguineos linea paterna desēdentes a regno sola volūtate absq̄ causa. Papa vel ali⁹ supior posset tales priuare. s. de vo. licet. et de re iudi. apostolice. xj. q. iij. nullus eps. fm̄ Guido. Om eidē. hic assignat diuersas causas quare isti cōiti cōmisit totam administrationē regni. Et sic no. φ datio curatoris debet fieri eū cause cognitione: vnde q: negligebat defēdere eccl'ias ꝛ pia loca ꝛ seruare iusticiā ad istantiā platoꝝ ꝛ alioꝝ baronū: papa statuit vt hic sequit. Succedent. vnde fili⁹ isti⁹ regis nō nutriet apud istū fratrē: ꝛ sic non erit periculū: quare non ob. ff. vbi pupil. educa. debe. l. s. ꝛ. l. penult. vbi dr φ apud illos q̄ ad successionē aspirāt nō est aliq̄s nutriēdus. s; Be. Libera. ꝛ licet liberā administrationē hēat donare non pōt. vt. ff. de pactis. l. cōtra iuris. si tñ iusta ratiōe mot⁹ donauerit tenet donatio. ff. de donat. filiusfa. tenet autē oīa q̄ male alienata sunt reuocare. vt. J. ibi. ꝛ deperditoꝝ. ꝛc. Imo

ipse rex hoc debet facere nō obstāte iuramēto.§. de iureiur.intellecto.fm B. Defcusionē.ad quā tenent ipsi principes seclares.xxvj.q.v.administratores. Principes.viduarū.de qbus.§.de foro cōpe.ex tenore. Depditorū.pippt malū regimē.§.de elec.c.fundamēta.§.digne. Prohibitiōe.propter quā ipediret curatoris officiū:sicut rex ipedire posset. Procuret.huc vsq3 e lra suspēsiua. Redditib⁹.gnali⁹ nomē est in redditu q̄ in fructu vt part⁹ ancille.ff.ad trebel.l.deducta.§. hereditatē. Excellētia.vj.q.j.§ns.secus si esset remot⁹ pro crimine cui administrarēt fruct⁹.q̄ male meriti dignū est vt egestate laboret vt.ff. de po.l.bona fides.alioqn si eū recipere:et eius mādatis parere:adiuuare:et de redditib⁹ itegre prouidere pdicto comiti cōtēpseritis forma hic ɔtēta cōpellemini. nota coadiutoris officiū expirare morte ei⁹ cui daf coadiutor.ꝛ tūc ad capitulū mortuo plato reuertet potestas eligēdi.vt j.c.proximo.s3 hoc rege mortuo reuertit ad filiū vt.a.i regē:si quē h3:als ad istū vt.§.in prin.

Additio. c.Grādi.Inn.hic dicit q̄ regib⁹ ducib⁹ comitib⁹ ꝛ alijs q̄ hñt iurisdictionē sup alios sunt dādi curatores:si nesciūt regnū suū vel terrā defendere:vel i eis iusticiā ꝛ pacē seruare:ꝛ maxime religiosis psonis locis ꝛ paupib⁹:ꝛ etiā q̄ plus est si nesciūt pdita recuparare.nā dicit B u l.i.c.itellecto.de iureiur.extra.q̄ talis rex est vnū pec⁹. Alteri⁹ dicit hic In. q̄ alijs priuatī nō daf curator nisi sint furiosi vel prodigi.tn̄ tu vide tex.in.l.si pr tu⁹ mētis cōpos nōē ꝑte ei curatorē.ꝛ ibi Bal.ꝛ Salic.C.de cura. furiosi.vel prodig.vbi mēt3 icōpoti daf curator. ꝛ glo.i.l.j.eo.ti.vbi luxuriose viuēti daf curator ꝑ tex.in.l.et mulieri q̄ luxuriose viuit.ff.de cura. furi.vel alijs extra minores dand.ꝛ in.l.j.ꝛ alijs d abit.eo.ti.vbi dicit glo.alijs:puta mēte capt3 surdis ꝛ mutis q̄ morbo ꝑpetuo laborāt.vt in.§. s3 mēte capt3.istī.de curato.ꝛ i.l.j.§.fi.ff.de postulā.vbi alijs q̄ prodigijs ꝛ furiosis daf curator ꝛ hoc probat rubrū.ff.de cura.furio.vel alijs extra mino.dādis.dū gnalit loquit.ꝛ tex.in dicta. l.j.ꝛ alijs.eo.ti.vbi dādus est curator oibus illis q̄ reb⁹ suis supesse nō possunt. Et dū pdicit luxuriose viuēti esse dādū curatorē:qz vt dicit glo.i allegata.l.ꝛ mulieri.est prodig⁹ sue psone.videtur esse tex.cōtrari⁹ i.c.ali⁹ itē roman⁹.xv.q.vj.vbi zacharias papa regē frācoꝝ nō tā pro suis iniqtatib⁹ pro eo q̄ tāte potestati erat lutilis a regno deposuit ꝛ Pipinū Karoli imperatoris patrē i ei⁹ locū substituit.et dicit ibi glo.q̄ rex erat dissolut⁹ cū mulierib⁹ ꝛ effeminat⁹. Ego q̄dem ɔcēdo q̄ tāq̄ prodigo sue psone ꝛ nō valēti supesse reb⁹ suis curator dari possit vel vt honesti⁹ dicaf regni administrator.sed q̄ priuari potuerit attēto q̄ regnū frācie debef ex successiōe multū hesito.qm̄ tex.in.l.hūanitatis.C.de ipube.ꝛ alijs substi.iūcta glo.i vbo.pupillaris.ꝛ i vbo. ostiaf.dicit mētecaptū ꝛ furiosum.retinere iura succedēdi i bonis paternis vel alioꝝ antecessoꝝ. et ibi ample Alex.de Imola.et tex.in.l.fi.§.tali itaqz.C.de cura.furios. Ludouicus Auriolus doctor Tolosan⁹. Dū dicit hic dñs Ludouic⁹ auri li patru⁹ me⁹ curatorē esse dādū furioso vel mētecapto aut alij reb⁹ suis supesse nō valēti.dic illū curatorē posse esse filiū suū.vt in.l.j.ꝛ.l.ij.ff. de cura.furio.et.l.si pater.C.de cura.furio.aut aliū q̄ ei⁹ successionē sperat vt dicit Bonifacius de vitalinis.in cle.vnica de homicid.per tex.i.l. diuus. Marcus.§.cum aūt.ff.de officio.psid.et dicit Bal.in.l.nec lucrū.C.de cura.furio.q̄ frater daf curator fratri furioso.vel mēte capto:et ibi Salice.dicit q̄ q̄ vocanf ad illi⁹ successionē sunt curatores legitimi. Blasius Aurilus doctor.

Additio. c.Grādi.quādo Innocē.hic dicit regū ꝛ eoꝝ curatoꝝ esse pro psū ꝛ speciale donare.vt no.in.c.j.de dona.extra.ꝛ in.l.filiusfamilias.§.nōnunq̄.ff.de dona. vbi nobilib⁹ cōuenit donare. Sup isto pūcto dic q̄ oēs reges mūdi in eoꝝ coronatiōe iurāt cōseruare iura regni ꝛ siet honorem corone.vt dicit Bal.in.c.intellecto.de iureiurād.extra.ideo nō possunt alienare aliq̄d de regno obstāte iuramēto vt ibi p eū.ꝛ qn̄ dñium rome fuit p cōstātinū imperatorē donatū Celestino pape ꝛ successoribus suis:dicūt aliq̄ q̄ nōdū tale iuramētū pstiterat.vt ibi p Bal. Secūdo dic q̄ qn̄ aliq̄s assumif ad aliquā dignitatē ad tēp⁹ nihil pōt alienare vt hic. Tertio q̄ qn̄ p electionē aliq̄s assumif ad regnū vel aliā dignitatē etiā si ad vitam intelligaf nō pōt aliq̄d alienare.vt i dicto.c.intellecto.ꝛ in.c.ij.de donatio.extra.qz solum administrator censef.vt l.l.prohibere.§.plane.ff. q̄ vi aut clam.vbi talis alienare nil potest.nisi sit quid modicum ꝛ ex causa.vt i.c.terrulas.xij. q.ij.ꝛ in.c.nulli.de reb.eccle.extra.in glo.ꝛ in.c. ad hec.de testa.extra.ꝛ ita tenet Ioā.de Imola. in dicto.c.intellecto.p no.in.c.ij.§.q̄stiones.de symo.extra.dicit eñ Bal.in dicto.c.intellecto. q̄ scrupulosa iq̄sitio nō est a regib⁹ exigenda cū ipsi habeāt plenissimā potestatē ꝛ nō sunt sup positi calculis rationū.vt in.l.j.§.cū vrbē.ff.de offi.pfec.vib.verū tñ Inno.ꝛ 3abarel.in dicto.c. intellecto.dicūt q̄ p illū tex.alienatio nō est regib⁹ prohibita.quā quid sit oēs tenēt ibi q̄ modica alienare pōt. Sed quo ad grauia aliq̄ dubitant. Bertrādus vero de clusello.in dicto.c.intellecto.dicit q̄ qn̄ rex tenet regnū ex causa successionis ꝛ veri patrimonij pdecessorum tūc pōt alienare et valet alienatio.licet piuriū icurrat. Blasius Auriolus doctor.Tolosanus.

Si episcopus. Primo.de captiuitate epi p capitulū supplēda. Scdo.per ipsū pape isinuāda. Scda. Donec. Hec sūpta est hūs q̄ no.§.de ma.ꝛ obe.cū olim. Scismaticū.xxiiij.q.iij.inter heresim. Uacaret.ꝛ sic mors ciuilis ꝛ naturalis hic equiparātur.xv.q.vj.placuit.ꝛ die vt ibi:cōtra qz morte naturali nō conualescit donatio facta iter virū ꝛ vxorē.vt.ff.de dona.inter virū ꝛ vxo.l.cū hic stat⁹.§.donator. solutio ibi donatio ab initio illegitima.vel hic cōtinue licitū ꝛ ideo citius cōualescit. ¶Item cōtra qz rogatus restituere hereditatē post mortē

intelligitur de naturali .ff. de leg. ij. l. cū pater. §. si hereditatē. dic ꝙ testator videt intellexisse de naturali nō de accidētali: q2 nō lz expectare causam vel aduersam fortunā liberi hoīs. ff. de ver. obli. l. inter stipulātē. §. sacrā. hic respicit fauor ecclie. Fm Jo. mo. Administrare. ¶ Et sic no. capitulū legitimū administratorē ꝛ ordinariū. et ideo cōmittere poterit in hoc casu. s. de offi. or. eis qbus. ¶ Et sic nota pro illis q tenēt ꝙ vacāte sede pōt cst capitulū dare literas īdulgētiarꝫ. ¶ Jtē visitare ꝛ procurationēs recipere. cū indistincte ols spūalis iurisdictio in ipsum sit trāsfusa. de ma. ꝛ obe. c. vno. ꝛ de hereti. ad abolēdā. ꝑ Jnno. ꝛ hic probat. j. e. ti. proxi. Visu. in casu: de uoluit potestas a capitulo ī archiepm q visitatorē deputat. s3 visitator h3 hāc potestatē multotiēs capitulū. s3 Lau. et Hosti. cōtra. ex quo expsse nō cōcedit. nā hic debet dari visitator. xvj. q. ij. charitatē. ibi. q disponēte ꝛc. ꝛ. lxiij. di. obijt. ibi. destitute ecclie. sed illa iura denotāt magis vacationē ipsaꝝ ꝙ cōstitutionē alicuiꝰ visitatoris. fm Guid. sed Jo. mo. tenet ꝙ capitulū nō pōt visitare vel procurationē a visitatis recipere. q2 hoc officiū cōpetit plena fide: ꝛ est officiū voluntariū ꝙ nō cōpetit capitulo. sed necessariū tm̄: sicut denūciatiōes ēt accusatiōes recipere: s3 nō visitādo p diocesim discurrere ꝛ vagari: nec est ius expssuꝫ. j. de sen. exc. romana. in fi. l hijs q cōsecrationē desiderāt vocabūt epos vicinos cū protestatiōe. vij. q. j. pōtifices. ꝛ abstinebūt a collatiōe bñficioꝝ alijs a qbus abstinēt se p mortē sede vacāte. s. ne se. vac. p totū. Debebit. Jdē tenebat Host. s. de ma. ꝛ obe. cū olim. Jdē qñ prepositꝰ Tolosanꝰ q est caput capituli sede vacāte iminet cōfirmādus: ipsum capitulū talē confirmabit. q2 lz canonici sint eo īferiores tñ quo ad capitulū sunt superiores q2 aliter ꝯsiderātur canonici vt singulares: aliter vt capitulū. xij. q. ij. q manumittit. de quo no. Host. in dicto. c. cū olim. p. l. ff. qñ ꝛ a quo appellet. l. fi. et. s. de offi. or. Jrrefragabili. §. j. Excessus. ꝛ maxime ex hoc q2 epi vices gerit. s. de offi. delega. c. sane. ij. Restitui. q2 cū esset factꝰ seruꝰ et īstitu. de iure pso. in fi. ola recuperāt iure postliminij. xvj. q. j. pila actiōe. et. vij. q. j. pastoralis. Ordinarij. alr providendo: vel forte visitatorem dando.

Ecclesie Cathedrali.

Primo. a quo visitator ꝯstituit. Scdo que potestas ei atribuit. scda. Huius. Hec sumpta est ex hijs q no. p Jnno. ꝛ Hosti. s. vt ecclia be. vt nostrū. lxi. di. qm festū. ꝛ. c. obitū. Visitator. Jdē est ꝙ administrator. lxi. di. c. catinensis. ꝛ dat ecclie vacāti: ꝛ talis pōt cōmēdatariꝰ dici q1 ecclia vacās cōmēdat. vt no. Jnn. s. de elec. dudū: ꝛ talis nō pōt eligi ab ecclia cui deputatꝰ est. vij. q. j. ꝯstitutꝰ. lz Hug. no. ibi cōtrariū et bñ fz Guid. ne officiū suū sit sibi dānosum. s. de elec. cū nō deceat. Non pōt. idē tenebat glosa. lxj. di. c. vlt. s3 alij ꝯtra. p. l. īstitu. de cur. §. vlt. vbi pses dat curatorē. ꝛ male dicebat: q2 secꝰ est in donatione curatoris: et secus hic. quia eq nipara negligentia et dolus. Administret. et sic

nota quē priuari sua administratiōe ꝓpt negligētiā: s3 primo d3 pcedere monitio. ij. q. vj. accusatio. ¶ Jtē ꝙ caplm. sede vacāte fūgit vice plati. s. de institut. cū venissent. tñ agere nō poterit. s. ne se. vac. c. vlt. vij. q. j. q2 frater. xij. q. ij. vlterane. Cognitiōe. sic Jnno. ꝛ Hosti. ī dicto. c. vnico. s. vt eccl. be. Habere. idē no. Lau. vij. q. j. ꝙuis. Jtē talis visitator sicut nec caplm se. vac. pōt dare licētiā subdito trāsferēdi ad aliā ecclesiā de quo. lxxj. di. fraternitatē. ī glo. nec hoc sufficeret hic etiā si metropolitanꝰ ꝯsentiret: cū in illis nō lueniat cōcessum: lz hij cōtra. vt no. xxiij. di. presbyteri. Deputatꝰ. qi talis bene poterit: cum ola possit q potest electus confirmatus. s. de elec. is cui.

Additio. c. Ecclie. visitator pōt eligi. idē ꝯsl. hic. ꝛ Jo. and. ꝛ Dñicꝰ. ꝛ fa. dictum. c. cōstitutꝰ. fm Jo. mo. nihil de hoc dicit Ludouicus Auriolus doctor.

Additio. c. Ecclie. dic ꝙ administrator h3 ordinariā potestatē. glo. i. c. Js cui. s. de elec. ꝛ vide. q ibi dixi. Blasiꝰ au. doc.

¶ De temporibus ordinationum.

Sepe cōtingit. Tementas. prouisio ꝯtrarij facti cassatio. scda. Nos igit. tertia. Eos no. Hec facta est ad executionē illoꝝ iuriū. s. e. ꝙ trāslationē. et. lxxj. di. p totū. A ptāte. i. retro abeūtes. xxvj. q. vlt. nō obstuet. et d2 a pos ꝙ retro ꝛ stolos ꝙ missus: ꝛ talis nō debet admitti ad clericatꝰ officiū. l. di. c. vlt. Jrregulares. extra regulā alioꝝ positi. l. di. vt ꝯstituet. Sacroꝝ. ergo i minorib nō h3 locū cū sit penale. s. de elec. si cōpromissariꝰ: ꝛ hoc denotat. j. ibi huiꝰ ordines. nec ob. hoc ꝙ qlibet ordo sit sacer cū sit sacrū signaculū i quo tradit spūalis ptās ordinato ꝛ officiū. vt no. glo. xxxij. di. l sūma: ꝛ ē in qrto sentētiaꝝ: q2 hoc vex est sūpto largo vocabulo: s3 hic accipit pro tribꝰ sacris tm̄. s3 Jo. a. ītelligas idē de minorib ꝛ etiā d tōsura vt hic p3: hoc ponit. s. e. ne se. va. s3 Guid. Patriā. secꝰ de assumēdis administratiōib ecclia ꝛ vbi nō reqrit tanta examinatio marie circa reglares: ꝛ sic no. s. de iudi. cū deputati. Jtalie. Et sic apparet ꝙ hec decre. est localis: ꝛ sic in alijs remanet ius cōe. j. q. j. ꝙ pro remedio: ꝛ sub hoc ꝯtinet cascia: Sardinia/Cicilia. ff. de v. sig. notionem. §. ij. ¶ Jtē h3 locū hec ꝯstitutio si eps vltramōtanꝰ Jtalicū clericū olim vel hodie Jtalibꝰ epis clericū citra mōtanū ordiaret: nā i casu decre. clericꝰ ordinādus h3 duo remedia: vel ꝙ mittat ad suū epm pro licētia/vel a papa eā postulet q sibi vicinꝰ est. secꝰ de vltra mōtanis dū hic papa est: vl de citra mōtanis dū papa erat ibi. scdm ꝙ erat tpe huiꝰ decre. vt supra dictū est. Clericū. ꝛ idē est si de laico faceret clericū. j. eo. c. vlt. q2 eadē est rō fm Jo. an. s3 Guid. cōtra. vt supra dictū est. Cōmunionē. secꝰ si spāle h3 domicilium acqsitū: nā si papa voluisset de eo sic sicut de isto dixit: sic de eo dixisset. vt. j. e. nullus. fm Guid. Literis. Nota duo spālia pmū ꝙ est casus i quo debet lra siue scriptura īteruenire. q causā exprimat. j. de sen. ex. medicinalis. scdm ꝙ nō sufficit licētia nisi expsi-

ma sca. Suspēsis nec hoc casu celebrās irregularitatē icurrit: de quo dicet. J. c. proxio. Dispēsare, q. ex quo nō possunt per se nec p alios. xlviij. dist. sicut non suo.

Additio. c. Sepe. glo. in vbo. Italie est sing. scdm Panor. i probe. de, creta. in hoc q vbi est oino eadē rō etiā i pena, lib⁹ fit extēsio. vide Phili. fracū. in. c. si post q. §. de elec. & Alexan. de Imo. in. l. si de certa re. C. de transac. Aurioli doctor.

Eos qui. Primo ponit nouā penā in ordinātibus clericos alienos. Scdo. ratificat antiquā. Tertio. licētiat clericos suspēsorum. scda. Hijs quo ꝓ. tertia. Clericis. Hec facta est ad executionē illoꝶ. ix. q. iij. lugdun. & lxx. di. p totā: & vi. q. i. eps. & xxxv. di. circa fi. Dēs. tā epos q abbates & oēs alios q pope minores ordines dare pñt. lxix. di. q in: propt vniuersitatē istiꝰ dictionis oēs habes. & ma. & obe. solite. & idē i cardinalibꝰ pſbyterꝭ. vt no. Inno. §. de sup. neg. pla. c. J. & Guid. hic. Clericos. idē de laicis. J. e. c. vlt. Parrochie. i. dioces. J. c. nullus. q hāc regio ponit pro dioces. vt. q. iij. epi. & §. de spō. non est. Alieno. proximo vel remoto. sec⁹ J. c. proxio. q itelligit de remoto: vn scolaris nō est de prochia vel diocesi. loci i quo ē studiū nisi ibabitaret ibi p decēniū. C. de icolis. l. ij. lib. x. sꝫ Guid. cū ista lex nō hz locū in spūalib⁹. & no. Host. §. de proch. c. vlt. nā. xxx. anni nō facerēt talē icolā nisi hēret aīm mutādi domiciliū: q sibi sufficeret vna hora vt ibi no. ipse. lꝫ rōne cōtract⁹ vel delicti talis posset esse de alien i dioces. §. de fo. ꝓpe. c. vl. Scienter. q i examinatiōe appuit vt. §. de pur. ca. ꝯstitut⁹. Itē secꝰ si ignoranter q forte cleric⁹ alien⁹ se posuit occlte int alios. §. de eo q fur. or. susce. c. J. Et sꝫ sumif sciēs nisi probet ignorās. §. e. inotuit. nā qlꝫ dꝫ scrutari quē elegit vel ordinat. xxiij. di. q eps. §. de fal. ad falsarioꝝ. i pri. hāc tñ ignorātiā p hibit eps p propriū iuramētū. lxxxij. di. propo suisti. A. fecta tā. & sic no. q sciat affectata ignorātia eq parāt. §. de clād. despō. cū ihibitio. & dr affectata. qā potuit scire et voluit sꝫ post dissiūauit. C. de icesti. nup. l. q ꝯtra. & de tali dr i psalmo noluit itelligere vt bñ ageret. xxxviij. di. §. vlt. sigmento. vt q eps ordinator sciebat epm ordinādorū q bene sibi ordinatio placeret. Ordinū. sꝫ G ir. & Guil. & p Jo. an. p hāc lrām q idistīcte loquit. vt. §. e. vel nō est ꝓpos. & idē tenet Hug. J. q. J. si qs eps. alij dicūt q illū ordinē nō pōt ꝯferre: sꝫ minorē vel maiorē bñ. §. e. lrās. q probat hic Guid. et Jo. mo. q dicūt q illa. §. e. vel nō est cōpos: est itelligēda scdꝫ specificationē positā. J. e. nulli. & §. de elec. prouida. l si. nec ob. lex q dicit. q qā dignꝰ est minorib⁹ & idignꝰ est maiorib⁹. ff. de senato. l. q idign⁹. q illa lex loqt de illo q idign⁹ ē nō propt penā vt hic q nō dꝫ vt odiosa extēdi. §. de elec. statutū. ¶ Vn ista pena est executoria ipso iure illi⁹ canonis. vij. q. J. epi. vbi tales ordinātes p annū suspēdebāt a celebratiōe misse. iura aūt ista volūt q ordinatio eoꝝ sit lanis & vacua quo ad executionē. §. de eo q or. fur. c. J. nec tales ordiati sūt vē suspēsi illa suspētiōe q a cla

ue procedit: sꝫ q executiōe carēt dicunt suspēsi p pe quo ad se. ¶ Vn si aā dispēsationē vel aā datā eis executionē celebraret: irregularitatē ex tali celebratiōe non icurrūt. vt no. Host. §. e. q trāslationē. & cū talib⁹ sui epi dispēsāt ꝓcedēdo eis executionē quātū carebāt. ix. q. iij. lugdun. & quo i spe. ti. de legato. §. iuxta propositiōis ordinē. vsu lꝫ. nunqd &c. vbi tꝫ idē spe. cū Host. §. e. c. q trāslatione: lꝫ aliq ꝯtradicāt huic: q dictū ē q epi dispēsent cū talib⁹: cū illis i qbus sola licētia deficiebat propriꝫ epi ratificādo dispēsat vt J. c. lugdunēsis. Sꝫ i alijs casib⁹ nō dispēsat de qbus. §. e. cū dilect⁹. & c. cū quidā. & c. lrās. sm Guid. & Jo. an. & oēs alios. fallit tñ in casu. §. e. c. proxio. ¶ Unde i casu hui⁹ decre. suspēsus celebrās irregularꝭ esset: & est rō q ille est vē suspēsus nec eps cū tali dispēsaret vt ibi: taliter q ordinauit clericos alienē diocesis. Manifesta. p euidētiā facti. vt. §. de coha. cle. vestra. Canonice. i. pēdēte examinatiōe & alijs q pcipiūt canones. xxxiij. di. qm. Vicinus. epis in eoꝝ tñ diocesi. Suspēsoꝝ. facultatem auctoritate huius canonis.

Additio. c. Eos. ad effectū glo. i vbo literas. vide. c. extraneo. lxxj. di. Aurioli doctor. Adde q ordines amissis lris pñt probari p testes famā vel argumēta. vt J. c. ij. de cleri. pegri. extra. & etiā qā si possessio pſbyterat⁹ pōt probari p testes. vt dicit Jo. an. J. c. q cōtra iura. de reg. iur. l. vj. i nouel. & lꝫ dicat J. c. legū. ij. q. J. q ordinatus a suo ordinatore lrās accipe ūbet. hoc verū est: sꝫ qā lre essent pdite illa ordinatio pōt probari p testes q viderūt eū ordinari. & p suū ordinatorē etiā pōt probari. p no. J. c. frederic⁹. §. si duo. de pa. te. & ei⁹ vio. & l. c. lex. §. si aūt. de leg. conrad. l vsib⁹ feu. Aurioli doctor.

Cum nullus. Primo. de tripli ci epi ptāte licētia i dādi bñtꝭ. Scdo. de officiali epi: vł alijs plātꝭ iferiorib⁹. Tertio. de capl'i vicario i spūalib⁹ se. va. Quarto. de priorib⁹ & suis socijs epis subiectꝭ. scda. Inferiores. tertia. Epo Arta. Religiosi. Hec facta ē ad declarationē illi⁹. §. e. c. eos. & ex hijs q no. §. de offi. archid. signisicauit. & i sūma. Host. §. a quo. Clericū. & idē si laicū. J. c. prox. A tōsura. vsq ad epatū. §. de pſcrip. veniēs. §. crisma. nisi sit ei prouisio fctā p papā: vt no. Inn. §. de ap. vt nostrū. & e dictū. §. de elec. ex eo. & hic p Guid. Obtinet. & sic si eps alien⁹ det mihi curatā pbēdā ꝯpatiētē cū prima ille me potērit licēciare & sic no. Inn. §. e. cū i distribuēdis. cui⁹ opinio ē hic approbata. & de hoc no. ipse. §. d cleri. peg. c. ij. & hic p Guid. Ecclia sticū. q ꝯsueuerit tm clerico assigñi ad diferētiā sclariū: & ops q sit ꝑpetuū & regrat residētia. de quo loqt. §. de cle. nō re. cleric⁹. vn si bñ merito bñficiū ꝯfert lꝫ sit ecclia sticū eo q ab ecclia assignāt tñ residētiā nō regrat nō hꝫ h locū sꝫ Guid. Nec est vis propt istō bñficiū q tꝫ ab illa de q licētiat ē talis ordiat⁹ q h idistīcte loqt. ij. q. v. si iust⁹. sꝫ Jo. a. Vn pbēdat⁹ propt lecturā tm de quo. §. de magistr. q nōnulli: nō poterit ordiari a tali epo cū bñficiū nō sit ꝑpetuū prout ibi. no. Hos. sꝫ Guid. Domiciliū. q pōt hēre i plib⁹ locis. ff. ad munici.

assumptio.§.inf.et de fo.cpe.ex pte.quere est si i vtroq; eqlit se collocaret.j.de sepul.c.j.als ibi diceret hre domiciliū vbi maiorē ptē rerū suarū hȝ.ff.ad municipa.l.ei⁹.§.vlt.et h.tñ sola dom⁹ possessio q̄ i ciuitate cpat domiciliū nō facit.ff.ad mūici.libert⁹.§.sola.sȝ Jo.an.Ille tñ q̄ de ciuitate ad ciuitatē trāsit et ibi domiciliū collocat iurisdictionis illi⁹ se fecit.xiij.q.ij.Mr ergo plati:puta abbates vel iferiores qr soli⁹ epi et nō iferioris sunt necessarie licētie sm canones.lxxj.di.extraneo.Indultū.vel pscriptā csuetudinē q̄ i hoc ca suualet.vt no.x.q.ij.epm.et facit ad hoc.s.de offi.archid.significauit.q̄ nō ē p talē cstitutionē sublata.s.de cstit.lȝ.In remotȝ.q relinqt arbitrio iudicis.qsi loc⁹ i quo ē dicat remot⁹ ad hoc vt vicari⁹ talia possit facere.s.de pces.pb.post trāslationē sm Jo.an.Capitulū.qr tm̄ de spūalib⁹ administrat vt pposit⁹ p papā.s.de elec.is cui.vel visitator vt.s.de sup.neg.pla.eccsie.Religiosi.de qb⁹ fuit dubitatio qr nō erāt ppetui.sȝ Jo.an.Socij:sine qb⁹ nō erāt priores qr ve soli etc.s.de sta.mo.monachi.Mulūdi.qr tūc nō esset dubitatio vt.s.primo respō.et sic isti possunt ordinare et licentiā dare sm Joan.and.

Nullus.

Prohibitio:pena.secūda.Que non.Hec sūpta est ex hijs q̄ no.lxxviij.di.qcūq;.et c.eps.et xxj q.j.i sūma:et p Inno.s.e.cū dilecta.Quiuis.ali⁹ puta psbyter curat⁹ q̄ pōt cferre clericalē tōsurā.xxiij.di.psalmista:sȝ glo.et Inn.s.de eta.et qli.cū ctigat.et Host.q̄ no.post quēdā doctorē noīe Errādū.i sūma.de epo q.re.episcopa.§.circa.et qr psalmistat⁹ nihil aliō est q̄ cātestat⁹ seu cātellari⁹ de psallo.psal.et dr a psallēdo vl a psalmis canēdis qr tales canūt:et excitāt ad cōpunctionē alios audiētiū:vt.xxj.di.cleros.¶Itē dr alibi ad psalmistatū ptinet officiū canēdi bndicam⁹ et rñsoria:et ē.xxv.di.piculis.Ex qb⁹ appet q nō est ordo sȝ officiū q dari pōt clerico als per suū epm tōsorato i sua ecclīa:ex quo hȝ dici iuxta eccliaȝ/cū nō tōsurat⁹ nō debeat tale officiū exercere.lxix.dist.qm̄.et hoc credo verū qr sic fuat de facto.Infātȝ.s.mīoris septēnio.s.de despon.ipu.lrās.et idē i abbate.s.de eta.et qlita.cū ctingat.Intraret.oblat⁹ a parētib⁹ vt.s.de regu.cū virū.et c.ti.ad nostrā.imo si de facto intraret parētes ei⁹ vel alter ipoꝝ posset eū extrahere.s.de regu.postulasti.i fi.i decisiōe quā ponit ibi Hostiēsis i lectura.et dic de hoc.xx.q.j.i sūma:et q.ij.p totū.Illiterat⁹.vt.xxxviij.dis.sedulo.vñ isciētes si spes est q addiscere possint debēt ordinari nisi forte talis esset ecclīa q eoꝝ promotiōe nō idigēt.sȝ Hug.¶Vñ ipetrās bñficiū nō ob.aliquo defectu i gñe:si talis sit defect⁹ sup quo csēsisset dispēsator valȝ ipetratio sicut ista ē.¶Si aūt sit aliō:puta illegitimatio nō valet.vt no.Inn.s.de exe.pla.iter dilectos.et cōpos.s.de rescrip.capȝ.alij dicūt q imo reqrit certa exp̄ssio pro qb⁹ facit text⁹.j.de [illegible] hē.nō pōt.i fi.de quo p Host.s.de filijs [illegible] upior.s.e.c.proxi.Tōsurā.q̄ o[illegible] nistas.s.de re.iudi.cū iter.[illegible] i dicto.c.cū ctigat.de[illegible] Guid.Coniugato.de

quo e cōsueuit dubitari.xxviij.di.qcunq;.et c.eps.Religionē.i.religiosi cōtinētiā.sm Hosti.xxvij.q.v.q deo pati.Canonib⁹.lxxvij.di.qcunq;.et c.eps.xxxij.di.seriati.et.s.de cōuer.cōiuga.p totū.Dūtaxat.et sic alios ordines cferre poterūt.secus in.c.proxio.vbi idistīcte loquit.et sic de oībus itelligit:nā papa.als distingueret sm Jo.an.alit tñ no.ibi.Jo.mo.et Guido.nec i isto casu liberabit ab alieno epo subditȝ tōsurā recipere:sec⁹ i pcedēti casu.sm Jo.an.et no.s.de elec.prouida.

Additio.

c.Null⁹.hic habes p Phil.frā.q si ordo cferat penit⁹ illiteratis caract imprimit sȝ nō hȝ executionē.idē i minore vt i cle.gñalē.co.ti.et collatio bñficij eis facta est nulla.vt dicit Inn.et Jo.an.i.c.cū nr̄is.de pces.preb.extra.sȝ hoc itellige qñ collatio eis fieret i tali statu ordinis suscepti.puta qr post ordinē tpe quo eis fit collatio adhuc sūt mīores vl illiterati.sȝ qñ puenerūt ad etatē vl lraturā tūc hñt executionē illoꝝ ordinū male susceptoꝝ:vt dicit Panor.i.c.vel nō est cōpos.et i.c.csultatiōi.de tēpo.ordi.extra.et tūc pōt eis fieri collatio bñficij.tex.est i.c.post trāslationē.§.itē si qs.propter lrature defectū.de renūcia.extra.Blasi⁹ au.do.

Additio.

c.Nullus.hic habes glo.i vbo hoi.q etiā eps nō pōt tonsurā primā cōferre laico alteri⁹ diocesis sine licentia sui epi.nisi trāstulerit domiciliū.als ordinatio est nulla.vt in.c.primat⁹.lxxj.di.vbi tex.loqtur p vba negatiua et prohibitiua q̄ hñt vim decreti irritātis:vt dicit glo.i.l.j.C.ne fideiusso.do.dem.et p hec cōfundit decisio Guid.pape.cccxlix.dicēs q laic⁹ absq; licētia sui epi ab alieno epo tōsurari pōt.qr si pōderauerat tex.illi⁹.c.primat⁹ vbi Jo.de tur.cre.dicit q si alien⁹ eps laicū tonsurat tāq; suū:tūc ordinatio est nulla.si aūt tāq; alienū tūc nō est nulla si su⁹ eps eā ordinationē ratā hȝ q facere pōt.vt dicit glo.i.c.nullus alteri⁹.ix.q.ij.Et i hoc cognosces si eū tonsurauit vt suū si dicat i lr̄is tōsure Petrū oriūdū nr̄e diocesis caractere clericali isigniuim⁹:qr si nō sit sue diocesis oriūd⁹ nec ibi mutauit domiciliū tūc illa ordiatio ē irrita qr nitit eū vsurpare a plebe aliena.p tex.illi⁹.c.primat⁹.sȝ si dicat petro oriūdo dioces scti papuli debite p suū epm remisso pmā tōsurā ctulim⁹ clericalē vel sub simib⁹ vbis:tunc qr cstat nō velle eū tōsurare vt suū sȝ vt alienū:illa ordinatio valebit si su⁹ eps eā ratā hēat vt patet per premissa.et vide q̄ scripsi i additiōi.ad Ber.de clusello.in.c.tua.de cleri.peregri.extra.Blasius Auriolus doctor.

¶De etate et qualitate ordinādoꝝ.Rubrica

Permittimus.

Hec sūpta ē ex hijs q̄ no.s.de elec.cū i cūctȝ.§.iferiora.et.e.ti.c.cū dilecti.et.s.e.idecorū.et.c.ptea.Permittim⁹.i.de nouo cōcedim⁹:qr cōcessum a si nō erat.nā pmittere pro cōcedere ponit.sic.xj.q.iij.priuilegiū.Vicesimū.Inn.dicebat q tali sufficiebat.xiiij.an⁹.q hic corrigit.vt no.p eū.s.c.c.j.itelligas q dispēsatio pcedat et ex eā als collatio tali fctā nlla ē.p dictū.§.iferiora:cū.c.x.di.vices sm Guid.Cōpleuerint.et posuit tm̄ tps nō min⁹

q2 sibi placuit:q2 non oim q̄ a maiorib9 tradita sunt rō reddi pōt.ff.de leg.nō oim.ē.de rescrip. si qñ.Canonicū.q2 non sunt illegitimi vel filies. Dispēsare.subaudi exp̄sse al's promouēdo vl' cōferēdo nō sufficeret dispēsare ⁊ tacite nisi exp̄sse probaret.ē.c.nihil est.vbi promouēs īdignū in illo casu ī quo dispēsare pōt dʒ puniri.Secus tñ esset de paciēte defectū in ordine q2 talis posset eligi ad talē dignitatē a cōtrario sensu illi9.§.inferiora.⁊ sic tenet ibi Innoc.ↄpost.nec ob.ē.e.ti.c.j.vbi dr̄ ꝙ ī archidiaconatu/assumat diachonus:vel ī p̄positura p̄sbyter:q2 illa correcta p illū.§.īferiora.vbi p̄mo tales assumunt sine promotiōe ⁊ postea tales promouēt si opus fuerit: ad decre.dudū:vbi aquipat dignitas ⁊ eccl'ia parochialis.Rñdeo ꝙ hoc verū ē quoad plitatē:ſʒ nō quo ad alia:⁊ istud fuit allegatio partis ⁊ nō fuit ius:⁊ sic videt tenere ↄsuetudo ⁊ not.Inno. ē.de re.iudi.cū oli.⁊ ↄpost.ē.de elec.dudū.licet Host.ↄtra:ī decre.cū ī cūctis.⁊ ī dicto.c.p̄terea. pro quo faciunt ea q̄ not.ē.de hijs q̄ fi.a ma.parte.c.ex ore.ſʒ Jo.An.⁊ intelligas hoc vbi habet respectus ad p̄rogatiuā meritoꝝ:vbi moꝝ probitas supplet etatē:q2 talia dispēsationē īduxcūt:vt.j.q.vij.clerici.hoc vbi fit propt' vtilitatē ⁊ necessitatē eccl'ie post.xiiij.annos pōt dispēsari etiā in curato bñficio vt.ē.c.indecoꝝ.nā ex quo hoc ibi prohibet in.xiiij.ānis nō cōceditur post xiiij.dispensatiue ecōtrario.nec ob.ē.e.cā te.et c.ex rōne:⁊ decre.cū ī cūctis.§.inferiora.q̄ loquūtur de iure cōi:sic intelligūt p̄dicti.Gau.Inno. Vincen.ſm Guidonē.

Additio. c.Permittim9.Philip.fran. hic dicit ꝙ ep̄s cōferēdo dignitatē hñti etatē viginti ānoꝝ cū cause cognitione si habeat notitiā sue etatꝫ cēset secū dispēsasse sup defectu etatis lʒ nō proferat v'bū dispensando.⁊ ep̄s pōt habēti eā etatē cōferre dignitatē cui est eccl'ia p̄ochialis ānexa.q̄ notabis:q2 sepe videbis in facto.Auriolus doctor.

De filijs presbyteroꝝ.Rubrica.

IS q. Primo.ep̄is cōcessa dispēsatio.Scd̄o.prohibita.Tertio.dispēsatiōis restrictio.scd̄a Ad ordines. tertia.Illa vero.hec sumpta est ex hijs q̄ no.ē.e.c.placuit.⁊.c.vltio.Defectu.indistincte intelligēdo de spurio vel naturali vl' noto de q̄b9.ē.de renū.nisi:ad fi.§.p̄sone.Itē facili9 dispēsandū ē cū vno q̄̄ cū alio ⁊ vterq3 alieno laborat vicio dign9 est venia.C.de na.lib.lege.ſʒ Jo. mo.ītelligit de nato ex soluto ⁊ soluta:q2 ī alijs papa de facili nō dispēsat:⁊ dispēsabit ep̄s sol9 sine capl'o prout hodie tʒ ↄsuetudo cui adheret iste text9.⁊ hoc tʒ Host.ē.de tpi.or.cū dilect9.nō ob.q̄ no.j.q.j.p̄ritiū.in fi.⁊.l.di.ex penitētib9.q2 de iure antiquo loquunt:nec hodie illa iura tenent de ↄsuetudine lʒ de iuris rigore ↄtrariū sit: cū dispēsatiōis gr̄a egeat ↄcilio multo.j.q.vij. didici.in fi.⁊ expone hic ep̄i de consilio capl'i ſm Guid.ē.de elec.cū ex eo.Minores.olim vocabātur:hodie expresse ꝙ nō possit no.ē.e.c.vlti.nisi esset religionē ingressus:q2 tūc de iure sine dispēsatione poterat promoueri ad ordines:ſʒ nō ad

honores.ē.e.c.j.Bñficij:siue sint maiora bñficia siue p̄lationes sine cura dignitate p̄sonatu. ē.de verb.sig.tua/excepta curata dignitate vl' p̄sonatu.ē.e.c.penul.⁊ vlti.q2 papa sibi retinuit vt ibi.⁊.c.vlti.⁊.c.p̄ritiū.Dispensare/⁊ sic nō poterit in bñficio hñte sacrū ordinē sibi annexū:q2 talē ordinē nō hʒ recipere sine dispēsatione pape.vt.j.vel in bñficio in quo administrauit p̄r īmediate vt no.Joā.lxj.di.in sūma.lʒ alij dicāt ꝙ ep̄i dispēsant in talib9.ſʒ Jo.lvj.di.in sūma ī fi. quos Hosti.ↄcordat sic q2 p̄mi verū dicūt de illegitimis.scd̄i de legitimis in p̄rnis bñficijs ⁊ sic no.ē.eo.ex tuaꝝ.nec pōt dispēsare ꝙ sit canonicus eccl'ie cathedralis cū talis p̄bēda sit dignior q̄̄ eccl'ia curata.j.de p̄ben.sup eo.ſm Jo.mo.ſʒ Guid.cōtra propter generalitatē p̄cedētis l're ad ꝙ facit.c.ti.c.vlt.circa fi.Itē poterit dispēsare sup p̄bēda hñte.eccl'iaʒ curatā iuxta decre. ē.de p̄ben.extirpāde.§.q̄ vero.⁊.j.de p̄bē.super eo:q2 hoc nō est cōtra istā decre.nā ep̄s nō dispēsat sup cura:sed sup p̄bēda/⁊ rōne p̄bende q̄ ex quadā iuris necessitate hʒ curā:al's semp ītelligit prohibita dispēsatio nisi ex cā propt' quā lex cessat frequēt.vt.ff.de offi.procu.l.iij.ſʒ Guid. lʒ alij ↄtra.Ad ordines.scd̄a ps.Maiores.ꝙ intellige in scl'ari secus in regl'ari.ē.e.c.j.Dispēsare.sicut sūt dignitates p̄sonat9 ⁊ curata bñficia ⁊ legitimatio al's p papā nisi exp̄sse q̄̄tū ad ista accipienda sic talis legitimat9 vt no.Inno.ē.e. nimis.⁊ talis dispēsatio hita sup dignitate nō intelligit de ep̄atu:⁊ iō tal' si assumat in ep̄m postulād9 erit nō eligēd9:nā semp illegitim9 remanet q̄̄tuncūq3 legitimet.C.de gñali abo.l.vlti.⁊ ad hoc facit.ē.de trans.ep̄i.lʒ.Alij tñ cōtra:q̄ dicūt ꝙ talis eligēdus ē ī ep̄m.ē.de elec.cū īter canonicos.⁊ dicta decre.lʒ.intelligit de tali īpedimēto ꝙ nō a dispēsatiōe deuiaret vt ibi:q2 semper remanebit ep̄s.Guido sup hoc dixit tenorē dispēsationis inspiciēdū:⁊ ſʒ hoc iudicādū.ē.de priuil.porro.de quo p Inno.⁊ Host.ē.de ↄces.p̄ben.dilectus.⁊ in sūma Gaufri.q̄ fi.sint legi.§. ſʒ q̄rit.hic tñ no.ꝙ dispēsatio forti9 tollit īpedimētū ex delicto proueniēs sicut illegitiationē q̄̄ ex hoīe sicut plitatē vel in dignitatē sic vt pctm̄ de nō agēdo ꝙ ip̄o iure tollit actionē ex delicto cōpetētē:ſʒ ex ↄtractu nō:ſʒ ope exceptionis:et est rō q2 ī cōtractib9 ē fauor:⁊ in alijs odiū scʒ in delictis:⁊ ideo.vnū difficilli9 tollit q̄̄ aliud.ff.de pac.iur.gen.§.q̄nimo.Optime.Et illō ꝙ p̄rio tm̄ obtinet:nā in ipso dispēsatio est suū effectuʒ iā sortita:⁊ idcirco illo p̄mo dimisso sup quo opabit ipsa dispēsatio:ſʒ nō poterit obtinere.vt.j. de p̄bē.nō pōt.§.illud aūt ſʒ Guid.⁊ fi añ decre. hñt vnū:nō poterit scd̄ʒ nūc obtinere:nō cū primo ↄpatiēs cū sit iuris antiqui declaratiua.ē. de vsur.cum tu.ſm Joan.mo.

Additio. c.is q̄.Hic ponit de legitiato. videq̄ scripsi in additionib9 ad. zensellinū sup isto capl'o.Bla.Auriol9 doctor.

Additio. c.is q̄.Sup primi bñficij dimissione.vide q̄ dixi.j.eo.ti.c.fi.

Additio. c.Is q̄.Philip.frāc9 hic colū. fi.dicit ꝙ illegitim9 dispēsar-

ad tenendũ vnũ bñficiũ illo dimisso nõ põt acceptare aliud. sʒ si sit legitimat⁹ dimisso vno põt acceptare aliud. et i. c. sequẽti. coliũ. ij. dt q illegitim⁹ dispẽsat⁹ tenet i scda dispẽsatiõe facere mẽtionẽ de pria ɀ de defectu: sʒ nõ qñ est legitiatus qꝛ ꝑ legitimationẽ vitiũ est in toto remotũ. ɀ ꝓinde est ac si eẽt legitime nat⁹ vt dicit Alberi. de Rosa. in. l. gñaliter. §. cũ aũt. C. de insti. ɀ substi. ɀ vide q scripsi sup isto. c. in additionib⁹ ad ʒẽsel. ex his no. q legitiatio est maioris efficacie q̃ dispẽsatio: ĩõ meli⁹ est legitiari q̃ dispẽsari. Au.

Sis cũ quo. Dubiũ. Decisio. scda. Cũ talis dispẽsatio. hec sũpta est ex hijs q̃ no. s. de rescrip. ad audiẽtiã. ɀ. s. de re. iu. cũ olĩ. ɀ ꝑ Host. i. de penis. suã. ɀ ꝑ Inn. ɀ cõpost. s. de rescrip. ad audientiã. Dispẽsat. vt q defect⁹ naialiũ infligit trib⁹ de causis. Primo ꝓpt ꝓrogatiuã. xxvi. di. c. penul. ɀ vlti. Scdo obtestatione pñs in crimine: vt sic pr puniat i filio. xxiij. q. iiij. §. si cui. Tertio ꝓpt incõtinentiã prnã q̃ timet in filio iuxta illud sepe solet fili⁹ similis esse pñ. vi. q. i. §. verũ. ɀ ĩõ apponit in lrĩs aplicis si paterne nõ sit incontinẽtie imitator: ßm Joan. and. ɀ eũdẽ defectũ patit nat⁹ de pñbytero. et vxore sua legitima quã añ pñbyteratũ hũit. s. e. ex lrĩs. ɀ no. lxxxi. dis. ministerij. ɀ Inno. ɀ Host. s. de cõuer. ꝯiug. dudũ. lʒ alij cõtra. vt in iurib⁹ supradictis de quo hic ꝑ Guid. Ad oẽs ordines. siue alia apphẽderet significatio vniuersalis qꝛ tũc tã q̃ odiosa restringẽda est dũ tñ remaneat in aliquo grauosa. s. de ꝯsang. q dilectio. ɀ ĩõ ßʒ Inno. ɀ Host. restringẽda est ad miores ordies cõtrariũ not. cõiter. s. e. lrãs. ꝑ ipsos. Bñficiũ. sub tali noie nõ trãsit dignitas: nã ꝑ talẽ dispẽsationẽ iuri cõi detrahit ɀ ĩõ tã q̃ odiosa restringendũ vt in dicto. c. qꝛ dilectio. ¶ Uñ dignitas bñficiũ curatũ ɀ ꝑsonat⁹ diuersa sũt cõiter: ɀ si in vno dispẽsatũ est nõ dispẽsat sup alio. vt. j. de pbẽ. cũ in illis. ɀ idẽ de ordine vl honore. ßʒ q no. xij. di. nos ꝯsuetudinẽ: ɀ in iurib⁹ supradictis. Defectu. subaudi naturalis originis qꝛ cito tolli nõ põt: secus in malo accidẽtali q̃ facili⁹ tollit: sic nõ ob. ff. de edil. edic. q ita. ¶ Itẽ secus i hijs q̃ tangũt salutẽ aie in quib⁹ fit plena purgatio ɀtute sacramẽti aĩs pnie: ɀ sic nõ ob. l. di. ferrũ. Prefata. qꝛ ali⁹ hoc nõ põt: ɀ hoc seruat curia. lʒ Host. distingat inter dispẽsationẽ q̃ fit intuitu ꝑsone q̃ solus papa facit: ɀ illã q̃ fit intuitu ecclie quã epi poterunt facere. vt. s. de pben. de multa. sʒ prima ɀior: in curato bñficio nõ dispẽsant epi cũ illegitimo nato ßm oẽs. s. de elec. dudũ. ßʒ Jo. an. Duo. subaudi q̃ pmo hñt nõ in alijs. j. de pb. nõ põt. scdo rñso. Expssũ. ɀ sic no. q legitimat⁹ nõ eq̃pat legitie nato. Momẽti. no. lrãs subrecticias sup bñficio ĩpetratas nulli⁹ eẽ momẽti: de quo. s. de rescrip. ad audiẽtiã. ɀ de re. iudi. cũ olim. de quo ꝑ Host. s. de penis. suã. ɀ ꝑ Inn. ɀ cõpost. s. de rescrip. sup. lrĩs.

Additio. c. Sius cum quo. de ista dictiõe postmodũ dic q ɀificat i modi corpe post actũ: vt no. i. c. postq̃ ascẽdit baptisat⁹. de ꝯsecra. di. iiij. vbi dr q postq̃ ascẽdit baptisat⁹ de fonte statim signat a pñbytero icerebro cũ sacro crismate. ɀ in. c. postq̃ vos credere. eadẽ. dis. ɀ i. c. postq̃ queq̃ue. l. dis. ɀ hic etiã no. ex quo potes decidere regulam cãcellarie romane. xxxiiij. i ordie statuẽtẽ bñficiũ vacare ꝑ obitũ si ifra sex mẽses renũciatio nõ fuerit notificata. ɀ possessio ꝑ ꝓuisuʒ petita seu adepta. ɀ resignãs in ozi possessor: habere locũ etiã si resignãs moriat ifra sex mẽses statim facta ꝑ eũ resignatiõe vel post sex mẽses. cũ i eadẽ regula dicat sic. si resignãtes illa postmodũ i eorũdẽ resignatorũ possessiõe decesserint ɀc. Uide octo rõnes hui⁹ q̃s posui i. l. sicut. §. supuacuũ. ff. qb. mod. pig. vel hypo. sol. ɀ ista dictio postq̃ ɀ ista postmodũ idẽ significãt de ista postmodũ est tex. i. l. cũ alicui. ff. de nego. gest. ɀ i. l. ij. C. de custo. reo. ɀ i. l. j. de pd. curia. lib. xi. Blasius Auriolus doctor.

Additio. c. Si is cũ quo. Hic dicit Guil. de mõ. laud. q legitimat⁹ non equipat legitime nato. qd intellige in nõ cõprehẽsis in legitimatiõe: sʒ in cõtẽtis in ea equipat legitie nato: taliter q sicut legitie nat⁹ excludit substitutũ: ita naturalis vl spuri⁹ legitimatus ꝑ lrãs pncipis vt decidit Alberi. de ros. in. l. gñaliter. §. cũ aũt. C. de insti. ɀ substi. qꝛ legitimati a pncipe vt dt ibi in oĩb⁹ equipant legitimis ɀ naturalibus vt in autẽ, quib. mo. natura. effi. sui. §. illud. in fi. colla. vi. nec est opus in legitimatione vocare substitutũ: qꝛ illa bona hereditaria nõdum sunt in bonis sustituti. vt in. l. substitutio. ff. de acquirẽ. re. domi. Auriolus doctor.

Rubrica de Bigamis.

Altercationis. Declaratio Prohibitio scda. Ipsis. hec sumpta ẽ ex hijs q̃ no. lxxxij. di. q̃squis. ɀ dic altercatiõis posite. s. de vi. ɀ ho. cle. cleric⁹. lxxxi. di. dictũ. xxxiij. di. si quis viduã: et Pe. qui dicebat ipm gaudere puilegio clericali ꝯtrariũ dicebat ꝑ cõtrarium lxxxiij. di. quisq̃s. ɀ lʒ nõ debeat ꝓmoueri ꝓmot⁹ tñ recipit caracterẽ dũmodo aĩs rite ꝓmot⁹ sit q̃uis ordinis executionẽ nõ habeat. xi. di. sicut. Bigamos. vere vel interꝑtatiue vt qui duas vxores hũit vl cũ vidua vel corrupta ꝯtraxit. s. e. de bigamis. ɀ hoc vex est de hijs q̃ in minorib⁹ ex quo de facto ꝓmoti sunt iã in sacris: qꝛ in talib⁹ intelligitur hec decre. nec ille canõ. lxxxiij. di. quisq̃s. s. e. c. vlt. ßm Gar. habet locũ Priuilegio. q est multiplex q̃tũ ad personã de quo. j. de ecle. cõm. c. vno. Item quo ad res. C. de reb. credi. l. ij. ɀ. l. gñali. ɀ de vi. ɀ ho. cle. c. vlt. vñ notãter dicit oĩʒ eũ puilegiũ cõprehẽdat puilegiũ nedũ fori. Imo oĩa vt hic sequit. Addictos. i. astrictos. C. de epali au. l. addictos. Cõsuetudine. q̃ erat in q̃busdã locis frãcie q̃ nõ vʒ casu sicut nec in illis. s. de ꝯsu. c. j. ɀ. ij. Anathemate excõicatio est nõ late snie sʒ ferẽde. s. de iure pa. prolatũ. ɀ. s. de sagita. c. vno. ɀ. lxiij. di. solomitane. nũq̃d incurrit pñbyter bigamiã q̃ iuxta decre. s. d fi. pñby. ꝓmot⁹ vxorẽ suã ab alio cognitã tʒ. dic q sic. sec⁹ tñ ẽ i rĩarib⁹ qñ lʒ sint bigami nihilominus gaudent priuilegio. c. si q̃s suas

dēte:ꝛ alijs.ꝛ rō notabilit̄ dicit clericalē nō mo-
nachalē: nā sub gn̄ali noīe clericoꝝ nō cōprehē-
dunt̄ monachi.xij.q.v.c.j.ꝟsu.si qs. ꝫm Guid.

¶ De officio vicarij. Rubrica.

Romana. Uicariꝰ est qui vniuer-
sa vices alicuiꝰ gn̄ali-
ter administrat. Primo/de officiali ex-
cōicato propt̄ delictū propriū. Scḋo. de
officiali excōicato propt̄ dlictū qꝛ exercet officiū
scḋa. Ea tamē. Hec sumpta est ex hijs q̄ not.s.
de sen.excō.nup.ꝛ.c.si cōcubine. Rationabili.qꝛ
delinq̄bat circa officiū ei cōmissum.vt de priuil.
quāto.ꝛ de re iudi.cū eterni.§.si qs aūt. Et itel-
lige i casu i quo officialis epi suberat alˀs nō te-
neret sentētia tanꝙ a nō suo iudice lata.s.de iu
di.at si clerici.ipsiꝰ vel illiꝰ.s.officialis vel in citā
do vel iudicādo:et itelligas de cōmissione istius
officialis facta anteꝙ eisset excōicatus:secus si
postea vt seq̄tur i si.ꝫm Inno. Hosti.dicit ꝙ hec
decretalis hꝫ locū qn̄ officialis ꝑ se nō eps cōmise-
rat vices suas:quo casu ꝛ si nō valēt q̄ fecit huiꝰ
vicariꝰ proprie tn̄ cōmissariꝰ hoc ē vt sic excōica-
tus:nā ipse officialis bene pōt cōmittere vices
suas ꝙ dic vt.no.s.de officio dele.sup q̄stionū.§.
vero.vnde lꝫ.possit aliq̄s q̄stiones cōmittere nō
tamē vicarios facere.ar.s.e.clericis.ꝛ.c.sua.vbi
no.hoc Inno.ꝛ si aliquā causam cōmisit anteꝙ
sit excōicatꝰ et supueniat excōicatio tenet pro-
cessus.s.de offi.deleg.licꝫ vndiqꝫ.ꝛ de offi.le.ne-
mini.ꝫm Guid.ꝛ de officio deleg.si is cui. ¶ Uel
pōt dici ꝫm Joan.an.ꝙ primo officiali excōica-
to ꝑ archiepm epus posuit aliū q̄ ei officiū exer-
cuit de quo q̄rit̄ an sit excōicatꝰ:ꝛ videbat̄ ꝙ sic
cū sentētia lata sit gn̄alit̄ in officiali. Ad hoc tꝫ
papa ꝛ itelligas i casu vt dictū est i casu i quo po
terat ipm excōicare.s.qꝛ peccabat i hijs q̄ sunt
officij sui qꝛ cū ꝯsistoriū epi sit idē eādē potestatē
hꝫ archieps i officialē quātā hꝫ i epm.vt.j.de ap.
romana. Si ꝟo officialis epi aliq̄d suaderet vel
faceret vt priuatꝰ ipm nō posset excōicare sicut
nec aliū subditū epi nisi i casibꝰ.s.de off.delega.
postoralis. ¶ Itē nota ꝙ nō expirat cā cōmissa
subdelegato ꝑ supueniētē excōicationē delegati
vt.s.de offi.deleg.licet.ꝛ.j.de off.deleg.si is cui.sꝫ
episcopo excōicato nec eiꝰ vicariꝰ seu eiꝰ officialis
cognoscēt sꝫ adeāt papā vt prouideat sup hoc.
s.de sup.neg.p̄la.c.romana:ꝛ ita ꝟuat curia.vt
no. Host.ibi.sꝫ nihil allegat pro eo facit.s.de cō
cess.p̄bē.qꝛ diuersitatē.ꝛ pōt esse rō.qꝛ si i archi-
epm deuolueret̄ nimis esset facilis ad excōicādū:
secꝰ i casu negligētie vbi cessat ista rō:ꝛ hoc ple-
ne i dicto.c.romana.propt̄ hoc.s.ꝙ gerit vices
officialis ex cōmissiōe epi vl' ipsiꝰ officialis facta
ante excōicationē. Ob id.s.ꝙ gerant vices eius.
Crimine.qꝛ tūc eadē snīa sūt ligati.s.de sen.exc.
si cōcubine. Qui ita.cōstrue.qui.scilicꝫ.officialis
vicegerentes non artant̄ districtiōe censure ec-
clesiastice.et pro eo qꝛ suū ꝛc.ergo si ex hoc esset
excōicatꝰ tūc eadē sentētia successores ligarent̄:
vt quia archieps excōicauerat officialē pro eoꝙ
officiū exercebat:vel qꝛ iiuste officialatū habue
rat tūc eiꝰ vices gerēs i facto dānato ipsaꝫ sentē
tiā icurrat.q̄si dicat nō i eo ꝙ officiū gerit sꝫ i eo
ꝙ i crimine dānato ei ꝑticipauit excōicationē i-
currit. Ea tn̄.q̄ ipsi.s.officialis et eiꝰ gerēs vices
excōicati talr̄ propt̄ alia nedū propt̄ officialatū
tantū:ergo si ab epo secus qꝛ excōicato officiali
si eps alij cōmittat officiū tenet cōmissio. Reci-
piūt.tam de facto ꝙ de iure licet ille iurisdictio-
nē demādare nō posset qꝛ excōicatꝰ est.s.de re.
iudi.ad probādū. Uigorē.nō eīn potuit iurisdi-
ctionē cōmittere excoicatꝰ ꝙ nō habet.j.q.vij.
daybertū.nisi i casu.j.de hereti.p̄sidentes.epo
ergo excōicato cessat officiū officialis eiꝰ de puta
tū etiā si ante excōicationē cōmisisset nō cessat.
vt.s.si post.bene.vt hic:ꝛ facit hanc diuersitatē
idēptitas ꝯsistorij epi ꝛ officialis.vt.j.de ap.ro-
mana.i pri.ꝛ diuersitas epi ꝛ officialis.ab ipsis
delegātibꝰ vt.j.de offi.deleg.si is cui.ꝛ an delega
to excōicato cesset delegati iurisdictio. ¶ Disti
gue qꝛ aut q̄ris an tenuerit cōmissio:ꝛ dic ꝙ nō si
post excōicationē facta sit:sꝫ sic si p̄cessit excōica
tionē.vt hic i si. ¶ Aut q̄ris an expiret re itegra i
casu i quo tenuit excōicatio:hic tenet.B.ꝙ nō.
s.de offi.deleg.Joā.mo.post Inno:videt̄ tenere
ꝙ imo.et tūc deuoluet̄ ad epm.sꝫ primū credo
veriꝰ. ¶ Aut q̄ris an i ceptū suspēdat̄ iurisdictio
supueniēte excōicatiōe si sit idē cōsistoriū.s.epi ꝛ
officialis:idē ꝙ sic.qꝛ totū cessat propter ipedi-
mētū eiꝰ cuiꝰ est officiū sicut ꝛ ꝑ mortē.ff.de offi.
vica.l.dicm.sꝫ Inno.ꝛ Jo.mo.secus in delegato
qui nō habet idē cōsistoriū:quo casu distingue.
¶ Quia aut delegās est excōicatꝰ propter offi-
ciū ꝛ tūc nō procedet delegatꝰ vt hic a cōtrario
sensu in prin.aut alia de causa ꝛ tūc procedet de-
legatꝰ.vt.j.e.si cui. Officiū tn̄ penitētiarij pape
mortuo papa nō expirat propter ꝑiculū ꝙ inest
aiabus.de quo Hostiē.s.de in itegr.resti.c.tū ex
lris.ꝛ eadē rōne videt̄ de priore claustrali religio-
soꝝ vt.s.ne sede va.c.j. ¶ Sed nunq̄d officiū il-
loꝝ cui cōmissuꝫ est certū officiū puta absoluere
excōicatos vel iniūgere penitētias expirat re in-
tegra ꝑ mortē cōmittētis dic de hoc.s.de offi.de-
leg.qm̄ aplica. Et nunq̄d talia ministeria trās-
eūt i vicarios vicarioꝝ in dicte gn̄alis vicarie vi-
gorē vel i ca.sede vacāte.ar.ꝙ sic.s.de tꝑi.or.cū
nullus.ꝛ.j.de offi.or.eis quibus.

Additio. c. Romana. Nota vnū ꝙ dicit
tex.in.c.cū dilecta.de cōces.p̄b.
extra.ꝙ lꝫ femina ꝛ laycꝰ possit habere ꝛ tenere
ius patronatꝰ i bn̄ficijs ꝙ etiā tenet Frā.areti-
i.c.dilecto.de testi.extra.attn̄ nō pōt illa bn̄fi-
cia promittere anteꝙ vacēt.neqꝫ pōt donatiōes
eoꝝ i manibꝰ ponere alienis. Ex quo tex.elicit̄ ꝙ
femina vel laycꝰ habēs p̄sentatiōes ad bn̄ficia
nō pōt creare vicariū ad p̄sentādum ꝑsonas ad
illa bn̄ficia dū cōtigerit ea vacare.et tn̄ clericus
patronus bene pōt creare vicariū ad hoc.vt di-
cit Joā.de Imola.i dicto.c.cū dilecta.colū.ij.ibi.
secꝰ si solū hēret potestatē p̄sentādi.ꝛc.declara
p̄missa ꝟa esse vt femina vel laicꝰ nō possit crea-
re vicariū ad p̄sentādū i bn̄ficijs vacaturis:sub
noīe vicarij.qꝛ vicariꝰ dicit̄ esse alicuiꝰ ꝑsone ec-
clesiastice vicē gerēs.vt est videre ꝑ totū istū ti-
tulū.sed femina vel laicus si se in lōginquas ꝑtes
voluerit absentare causa ꝑegrinatiōis vel cau-

sa studij aut alia legitima bene poterit cstitue re generalē procuratorē ol'm bonorum suorum q̄ potentē etiā psentare ad vacantes pbendas vel ad alia bñficia qū vacabūt. nō autē antequam vacent ita decidit Paulus de citadinis in tracta. de iure pa. in vi. pte. qstione. xli. et. xlij. post Jo. an. in dicto. c. cū dilecta. Aurioli doctor.

Additio. c. Romana. ibi in tex. si iurisdictionē tantū recipiūt ab eodē. Nota q quādoque substitut' seu locūtenens aut vices gerēs officialis vel vicarij gñalis epī capit ab ipso iurisdictionē et quādoque ab epo vt est videre in sequētib'. ex qbus elicit decisio qstionis quotidiane si eps creat vicariū gñalē cū potestate cōferēdi bñficia: et cū potestate aliū substituēdi cū simili potestate: ille substitut' capit potestatē ab epo nō a vicario q̄ eū substituit: et ideo ille substit' poterit eidē vicario bñficia pferre: cū ipse substit' non cōferat iure suo nec iure vicarij eū substituētis sed iure epi. no. in. c. nō indiscrete. j. de procura. vbi dicit q gesta per procuratorē cēsenf gesta p dñm. et dicit ibi glo. in verbo. substituēdi. q substitut' p procuratorē habētē potestatē substituēdi videt esse dat' a dño vt in. l. itē eorū. §. decuriones. ff. q cuiusque vniuer. no. et substitut' heredi p testatorē est heres testatoris. vt in. l. moribus. in prin. et in. §. interdū. et. §. prius. ff. de vulga. et pupil. substi. et in. c. si pater. j. de testa. et q̄ est heres heredis est heres testatoris. Et fa. tex. in. c. cū te. cōsulēte. de offi. deleg. extra. et ibi glo. i fi. l. c. statutū. §. i nullo. s. de rescrip. vbi delegati a sede aplica psonas siles subdelegare tenenf: qz oēs a sede aplica potestatē accipiūt et ei' vices gerūt. vt in. c. sane. lo. ij. de offi. delega. extra. et in. c. hij q̄ auctoritate. j. de preb. et in. c. is cui. j. de offi. delega. vbi obtinēs bñficiū a delegato vel legato videt illud tenere iure delegantis. Sed ille vicari' epi cū imediate potestatē habeat ab epo et iure epi pferat nō posset bñficia eidē epo cōferre. vt in. c. cū ad nostrā. de insti. et. c. per vestras. de iure pa. extra. vbi non valet collatio vel psentio facta collatori vel patrono p ei' vicariū vel procuratorē: sicut neque eps posset sibipsi cōferre nec patron' seipsum psentare. qz debet esse differentia inter dantē et accipientem vt decidit per Hen. Bo. in dicto. c. per vestras per multa iura. et per Joan. an. et Panor. in dicto. c. cū ad nostrā. et tangit felinus. in. c. ex literis. de probatio. extra. sed dicit Bonifacius de Vitalinis in cle. religiosus. de procurato. colū. iij. q religiosus procurator nō potest substituere alium qz sicut nō pōt esse procurator vt causas agat: ita nec vt substituat: qm̄ i substitutiōe versaf factū et volūtas procuratoris. substituētis. nā substitutes cōcipit verba in psona sua. licet nole domini constituentis. l. qui autem. §. fi. et. l. licet. ff. de consti. pecu. igitur videtur q substitutus aliquid capit ex persona substituentis merito illi conferre non potest. Tamen huic puncto respōdeo q ideo dum religiosus substituit procuratorem versaf factū illius quia habet eligere vnum idoneum et daretur sibi initiū vagationis. sed in substitutione vicarij non cōsideratur vagatio sed solum potestas. vt patet per superiora. Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

Licet. Regula. exceptiones. Scda. Potestatē. Hec sumpta est ex quadā extrauaganti Alex. iij. que incipiebat. dudū. vbi quidā officialis deposuerat abbatē. qz in curia infirmata fuit. Et ex hijs q̄ no. Hosti. s. de institu. ex frequētibus. Officialē. q̄ habet ordinariā iurisdictionē et interponit decretū in alienationib' rerū minorū et emācipationib' et oia q̄ ad iurisdictionē expedimnt facit vt. ff. de offi. eius q̄ vi. al. ge. l. iij. et idē quo ad ius canonicū. de quo p Jn no. et Hosti. s. c. tua. et in prima pte spe. ti. de iudi. or. in prin. cū plenā iurisdictionē habeat: pleniorē tamē obtinent eis cōmittētes q ipsi. vt. j. sequit. Specialiter. et sic nota q generalis cōmissio nō sufficit in hijs casib' sine spāli mādato. Jtē nec licētiabit ordinādos. s. de tēpo. or. cū inter. Jtē nō excōicabit suffraganeū archiepi dño suo presente vt. j. de offi. or. Romana in fi. Episcopi. vel cuiuscunque alteri' cū sit eadē ratio. et est qd spūale talis cōmissio qre symonia esset vēdere. maxie qz epi plus debito grauarent subditos in penis lferēdis. s. de pla. vi. su. p totū. l. q. iij. saluator.

¶ Unde bigam' nō poss excōicari a tali vicario vel officiali imo etiā ꝑm quosdā nec cōiugat' cū vnica et vgine. vt. s. de ele. pug. c. q a te. et ibi per Abbatem. l. xxxi. dis. dictū. nisi papa hoc faceret qd quandoque dat laicis. xxxij. di. verū. Cōmittatur. nec tūc si aliq̄ spālia sunt expssa et clausula gñalis subsecuta tūc oia spālia poterit exercere: et idē i vicario gñali adistar procurtor. j. de procur. qui ad agēdū: sic no. Hostiē. s. de offi. archi. significasti: p decre. s. de rescrip. sedes: et. ff. si qs cautio. l. sed et si.

Cum in generali. Ratio. Cōstitutio. Scd. Officium. Hec sumpta est ex hijs q̄ no. p Juno. et Hosti. s. de pbē. dilect'. Uerisimiliter. Nota i spiciēdū ē q est verisimile sic hoc est verū: q in tellige vbi est gñalitas vt hic vel obscuritas. j. de regu. iuris. i gñali. idē in obligatiōe. c. q̄ res. pigno. obli. poss. l. j. Regulariter. Scda rō hui' dicti: bñ dicit regularit qz secus i casib' vbi iusta ratiōe motus donauit puta tutor magistro pupilli: vel si fit filius senatoris. vt. ff. de admi. tu. cum plures. §. in pumis. ff. de dona. filiusfamilias. i. pri. et no. de hoc. ff. de pact. l. cōtra iuris. i fi. Libera. i cōferēdis bñficijs est libertas nō in dādo: qz in necessitatib' tc. sed pferēdo istū illi: scdm ea q̄ no. s. de pbē. relatū: et c. inter cetera. Non possuunt. non ob. s. de insti. ex frequentibus. quia licet officialis cōfirmare possit vt ibi: non tamen donare vt hic sicut capitulū sede vacā. s. de ma. et obe. cū olim. nec ob. s. de preben. dilect'. qz nō dicit ibi q appellatio facta p gñalē procur. valuit. Cōmissa. nota ar. q sicut nō possū dare tibi primā pbēdā vacaturā imediate: sic nec tibi ptātē spālē vt talē pferas illi: de quo p Hosti. et Abbatē. de pces. pb. pstitut'.

Secus si generaliter dei potestas prouidendi de omnibus beneficijs ad tps: vt hic. et. xxvi. q. vij. statuimus. nec credo qd tales sine alio spali mandato possint resignationes simplices vel procurationes subditorum spontaneorum recipere: cum in talibus fiat quedam psonarum alienatio. ar. s. de ma. et obe. cu olim. et de renu. admonet. Et licet data alicui sit tota potestas in necessarijs: non tamen in voluntarijs. xij. q. ij. sine exceptione. cu filibus. valet etiam pperuo si pperuo dei alicui dignitati in genere. s. de institut. cu venissent. vel in specie. vt s. de dona. pastoralis. xvi. q. ij. visis. in casu: et no poterit nisi ex spali concessione de quo. s. de pben. statutu. nisi episcopis agentibus in remotis vt ibi.

¶ Delegatus est qui mandatam sibi iurisdictionem vice et nole delegantis exercet: et dicitur de mando mandas. ff. de eo cui man. est. iuris. per totum.

Additio. c. cum in generali. Oldra. consi. lxxxvij. dicit qd eps non pot dare potestatem conferendi bnficia certe psone quam non fecit officialem vel vicarium gnalem. Anrnoli doctor.

¶ De offi. et po. iudicis delegati. Rub.

Statuimus. De hijs autem conseruatoribus ante istam decr. parum aut nihil habebamus: nisi recipias episcopum conseruatorem qui pupillos et orphanos et similes pias et miserabiles psonas habet conseruare ab iniurijs et oppssionibus. et est sumpta ex iuribus. s. de for. compe. ex pte. et c. ex tenore. lxxxvij. dist. c. j. et ij. et. xxxiij. q. v. administratores. qui potissime loquuntur de epis et ex hijs qui no. Inno. et Host. s. de offi. deleg. significantibus. tales ponunt cruce signatos: de quibus dic plene. vt in decisione vt. s. de iude. ad liberandum. in antiq. querunt doctores vnde dentur isti conseruatores contra latrones vel pdones vel contra illos qui infringunt priuilegia vel vt defendant ab iniurijs &c. tamen non habent iudicialem indaginem. vt. j. eo. c. vlt. de manifestis ergo habent se intromittere: et intelligo manifesta illa que notoria sunt et ita patentia qd nulla tergiuersatione celari possunt. vt. s. de cohabi. cle. vestra: et c. sequenti. et c. vlt. de vbo. sig. ex pte. Unde notabit in iudicio conseruator illum contra quem est qrela: vt si confiteatur factum de quo accusatur notorium procedet. Si autem cognoscet aliam: et inqrat de facto simpliciter: sed ante hoc sit factum notorium et probabitur etiam notorium p duos testes. vt no. ij. q. j. §. si quando. et sic non habet simpliciter sup facto potestatem: sed sup facto clarificato per notorium: alias nisi hoc posset frustra sua esset iurisdictio: nam cuiusuis iudicis est cognitio an sua sit iurisdictio. s. de rescriptis. sup literis.

¶ Si autem proponatur vt notorium tunc non prodest. Ueri. dicit a tali non posse appellari nec recusari cum cognoscat tantum de notorijs et de talibus in quibus non admittuntur talia. s. de app. proposuit.

¶ Item dicit talem inuocare posse auxilium brachij secularis. s. de offi. or. c. j. xxiij. q. v. administratores. Sz Jo. an. Iniurijs. Iniuria est omne qd non iure fit. institu. de iniur. in prin. Uiolentijs. vt. s. de ordi. cogni. c. ij. siue fiant vel facte vlcisci: quia vba intelligenda sunt cum effectu. s. de cle. non resi.

relatum. Sz Host. Defendendos. sequitur in litera qui coiter sub hoc dauit in curia: violatores ad satisfaciendum eis p censuram ecclesiasticam. Distringendo. et hec est forma rescripti scdm Host. Ad alia. sub non notoria: tamen sup notorijs poterit citare in quibus regulariter est necessaria citatio. vt not. Host. s. de coha. cle. c. tua. in glo. et. s. de iur. iur. ad nostram: et de purga. ca. c. p. nisi adeo essent notoria qd nullam dubitationem possint recipe: vt qr minatus est ibi psens cum exercitu: vel ignis adhuc accensus. qr tunc nulla citatio recipitur: sic intelligitur s. de trans. epi: quanto. §. ne aut. ibi pcipimus. et ibi no. Inno. et hij sunt. nam vbum pcipimus vim sententie habet. s. de vbo. sig. in hijs. et sic intelligitur. s. de re iudi. cu olim. Indaginem. i. ordinem siue cause cognitionem siue examinationem exigunt. Si tamen iniuriator factum confiteatur: sed tamen dicit se licite fecisse puniri poterit p istum conseruatorem ex quo in iudicio confessus est. et inquantum qd contra se facit: et confessioni standum est: sed in alijs non. s. de constitu. cu. M. qr in confitentes nulle sunt ptes iudicis in cognoscendo: sed in exequendo. ff. ad l. aqil. l. proinde. et si ferat sententiam excoicationis. conseruator vbi pcipit aliquid iniuste nulla est. s. de pben. cu olim. secus in ordinario in quo tenet iuste vel iniuste lata. xj. q. iij. sententia pastoris. vnde tamen notandum dicit pastoris: qr secus in alio: ratio est qr ordinarius habet solidiorem iurisdictionem qd delegatus. s. de rescriptis. sup literis. in fi. et maior honor et reuerentia ei debetur qd iudicibus delegatis. s. de ap. vt debitus. sic Host. in summa. s. de coba. cleri. c. qualiter excusetur. scdm Guid. et tales poterunt absoluere infra annum. s. de offi. dele. qrenti. Sz Guid.

Quia pontificali. Primo prerogatiua pontificalis ordinis. Scdo. Modus delationis. scda. Ita qd eis. Hec facta est ad declarationem illius. s. c. sane. et c. pastoralis. in prin. Iudicibus. s. quibuscunqz. Conseruatoribus. de quibus. s. c. e. proximo. Eos. s. pontificali dignitate pditos. Coactiones. qr in penis infligendis. &c. s. c. pastoralis. in prin. Item qr iudices gratiam possunt facere alicui saluis substantialibus cause. s. e. consuluit. scdm Guid. Gradus. pontificalis dignitatis. Modestia. i. mansuetudo siue temperantia. Reuerentia. qui est honor cum pauore impensus. Ingressus. et est prima pena intellige quo ad duo: ne ibi celebret in suo ordine: nec intersit horis canonicis ibi psallendo solenniter: alias irregularis efficitur. vt. j. de se. exco. Is cui. nec ibi debet orare. imo si tunc moreretur non deberet in ecclesia siue cymiterio sepeliri. posset tamen p ecclesiam transire et extra ecclesiam diuina officia celebrare ex propria significatione vocabuli vt no. Inno. et Host. s. de sen. exco. sacro. qd satis probatur per capitulum. vij. q. j. presenti. et sic no. qd suspensus ab ingressu ecclesie vel a pontificalibus ab hijs tamen prohibetur qui sunt interdicta: et a dependentibus ab eisdem: et non ab alijs: cum pene sint restringende. vt. s. de elec. si ppro missarius. et ideo talis non repellitur ab electione sic not. Compost. s. de consuetudine. cu dilectus. in vbo. suspensus. et Inno. s. de electione. considerantius.

Ministerium.scz quo ad ordines et est prima ps-
na.et scda quo ad ordinariā potestatē.vt uot.
Host.in summa de offi.or.§.qd si religiosi.et per
Inno.s.de etate qualitate.cum bone.et hic per
Guid.et sic sunt due pene in epis suspēsio ab offi
cio epali proprie:et suspēsio ab ordinaria pote-
state.i.ab administratione Ecclesiasticorum.
¶ Itē q ad ea q̄ specialiter ad eius iurisdictionē
spectāt.i.ad mēsam p.c.s.de rescriptis.edoceri.
et poterit etiā supponi eccia iterdicto.s.e.sane.
ij.nō obst.q maiori pena erāt digni q̄ alij.xl.di.
homo christianus.qr minor pena imponit maio
ri pro ea q̄ no.s.de cle.vena.c.j.aliquādo tamen
non deferat eis vt forte si iniurias vel vba cōtu-
meliosa proferāt in iudicē suū.vt.s.de penis.di-
lectus.tenet tn̄ pena suspēsionis vel excōicatiōis
si nō seruato hoc ordine procederet superior cō-
tra tales.xj.q.iij.c.ij.sm Jo.an.licz nō sit pter-
mittēdus ordo.s.eo.de causis.ij.q.iij.§.notan-
dum quoqz est.vsu.non facti etc.

SI duo. Hec sumpta est ex hijs que
no.p Inno.et Host.et glosa.
s.eo.sup qōnū.§.si vero.ad fi.et dicit
duo de qbus magis videbat q deberet
ad se trahere tertiū:sed ptrariū qr ad illā partē
semp declinare debemus q̄ minus est captiosa.ff.de
regu.iur.quotiēs.Apostolice.qr alij delegati re-
gulariter nō delegāt.s.de ap.causam.in fi.et in-
tellige hāc captiositatē vbi eadē psona i vtroqz
foro eandē cōditionē retinet vt hic:secus si mu-
tato foro conditionē mutaret a contrario:et sic
nō ob.xviij.di.multis.et.j.de ap.a collatiōe.Nō
in totū.qr si i totū nō esset dubiū q semp ad pri-
mū delegātē esset appellādū.s.e.sup qōnū.§.
porro.Cū delegato.qr secus si delegatus se excusa-
ret nec cū eis procederet:sed forte si isti subdele-
gati soli processerint qr ad delegatos appella-
bit vt innuit hec litera a cōtrario sensu.sm Joh.
an.q est verū si excusatio fieret simpliciter et oīno
vt hic.secus si excusaret se ad tps tertius delega-
tus:qr tunc a subdelegatis aliorum appelleret ad
papā:als ipse tertius priuaret sua iurisdictiōe re.
vel specie.vt.ff.de vsufru.l.vsufructu.ff.de ven.
ispi.l.j.§.potestate.sm Joh.mo.Appelleret.als
seqret absurdū.Primo.s.q iste delegatus q̄ non
cōmisit et esset appellatus ab eo appellaret ad se
ipsum eo q in causa appellatiōis haberet pro-
cedere cū suis socijs:et sic Inn.in dicto.§.si vero.
tenet.et est idē sm Guid.si duo delegati alter cō
misit in totū et alter principiū qr a subdelegato
vel delegato appellabit ad papā.c.de ap.pcipi-
mus.§.huic.sm Guid.

SI contra vnū. Primo/de con-
delegati recusa-
tione.Secūdo.De legato epi vel officia-
lis.Secunda.Cū aūt.Hec sumpta est ex hijs q̄
no.p Inno.s.e.cū sup.cuius opinio hic reprobat
et ibi p Hosti.et Abbatē.quorum opinio approbat
hic.et hoc probat in decisa illius decre.et no.Host.
s.c.sup qōnū.§.qr vero.et in spec.ti.de recusa.
§.vlt.vsu.quid si vnus:et in summa hosti.eo.ti.§.
qd sit eius.vsu.sz corā quo.Duobus.idē si pluribus

cum sit eadē ratio sm Jo.an.nō possunt.in quo
casu si possunt iteresse et nolūt redargui debent.
s.e.prudētiā.§.adicimus.¶ Sed si vltra dicat in
rescripto hoc nolūt:nō possunt redargui vt i.c.
scisitatus.in fi.sed in vtroqz casu reqrit q se excu
set allegādo ipotentiā vel nolūtatē vt in dicto.
c.prudentiā.in prin.sm Guid.et delegatus vel
ordinarius poterūt cū hac clausula cōmittere:et
cū hac adiectiōe pōt cōpromitti.ff.de arbitris.
l.nō distiguemus.§.cū i plus.et in summa Goffri
di.§.q si ordinarius procedat.reqsito primo i po-
tente p aliū terna reqsitione.ff.de pignor.act.si
cōuenerit:sz Host.vel vnica.c.xlvij.di.quasi.sz
Guid.nec requiret alia admonitio pennis:nec
sufficeret q esset iste absens nisi reqreret qr mu-
lier sciens libellū accusatiōis cōtra ipsam propo
situ anteq̄ sit denūciatū ei recte nubit.ff.ad.l.
iul.de adult.denūciasse in pri.et si iste absens ma
liciose ipedit psentē agere nolentē possit cōpelli
per psentē et excōicari:qr factus est iferior eo propt
delictū:qr in hoc casu est locus illi clausule q si nō
oēs etc.sed Inno.cōtra.de quo p Host.s.e.causā.
i fi.lect.secus si diceret q si nō oēs tu frater epe:
qr tunc epo recusato cessaret oīno aliorum iurisdi
ctio:et sic alij nō procederēt:sed arbiter eligeret.
et idem in decre.posita.s.e.corā.sm Guid.Et in
hoc pōt itelligi Inno.sm Guid.nec cognoscēs
intromittet se de pncipali causa donec aliū ar-
ticulū expedierit:qr cōstare sibi prius debet an
posset esse solus.s.e.prudētiā in prin.nec erit su-
spectus iste collega.qr et lz sibi esset honor proce-
dere solus etiā esset onus:qnare suspitionē tollit
s.e.pastoralis.ibi.et honorare.et si male pronū-
ciet appellabit.j.e.ab arbitris.sm Jo.an.Cum
autē.secūda pars.Probanda.et proponet corā
eo si psens est:als corā recusato protestās q vnus
vt citius poterit delegantē adhibit.et tūc recusa-
tus cessabit procedere in principali:als poterit
appellari vt.s.c.sup qōnū.§.q vero.et hic per
Guid.Appellari.Et sic not.q licet quo ad qdā
sit idē cōsistoriū istorum nō tn̄ quo ad oīa.s.de off.
vica.c.j.et.ij.de quo dictū est supra.de cōsue.non
putamus.quare secus in appellante:et secus in
recusante.

IUdex. Primo.De officio iudicis
ante recusationē.Secūdo.
De officio.scda.Post recusationē.Hec
sumpta est ex hijs q̄ no.s.de ap.Secūdo
requiris.in glosa.et ibi.p Inno.et Host.et in spe.
ti.de renunciatiōe.§.vlt.Apostolica.qr delegatus
ab alio nō subdelegat.s.e.pastoralis.Propo-
nat.qr cause recusatiōis psonā iudicis afficiunt
nō iurisdictionē:et ideo nō trāseūt ad subdele-
gatū qr psonalia psonā nō excedit.vt.s.de fili.psb-
byt.ex trāsmissa.sicut exceptiōes psonales pso-
nas nō egrediunt.vt.ff.de excep.l.exceptiones.
Cōmiserit.et subdelegatus cōmissionē recipit.qr
anteq̄ cōmissioni cōsentiat non est iudex.xxiij.
q.vlt.sepe.et etiā q cōsensit subdelegationi.Itē
q ea vsus fuerit.als cōtra in.c.proximo.sm Jo.
mo.vel dic vt.j.in fi.huius glose.Impugnari.et
hoc q ex alijs causis bene possit vt quia forte ex

alia causa: quia delegatus non erat prius capax iurisdictionis et sic alii subdelegare non potuit. s.e. cum causam. Requiritur. ex quo commissio facta est: licet non sit perpetuata per citationem: cuius contrarium videbatur no. Host. s. de ap. cum speciali. nam licet in hoc casu remanserit iurisdictio penes delegatum/inefficax tamen: et poterit elidi per exceptionem. unde nihil interest an aliquid sit inefficax ipso iure: an ope exceptionis. ut. ff. de reg. iu. l. nihil interest. nec ob. l. c. proxi. in fi. quia ille casus loquitur in reuocatione. hic in recusationis propositione: que diuersa sunt non aduersa secundum Guid. et Jo. an. hic. Secus autem in ordinario recusato. s. c. proxi. in fi. et est ratio diuersitatis: quia ordinarius aliis committendo sibi iurisdictionem retinet semper. sed delegatus non secundum Jo. mo. naturalis enim iurisdictio ordinarii a lege est. secus in delegato accidentali que cum de liberatione a voto solo principis commissa. et sic no. quod maioris efficacie et virtutis sunt ea que princeps facit legem condendo quam viua voce ordinando iuxta ea que no. s. de despon. impube. ad dissoluendum. in glo. licet ibi Host. contra. Reseruasset. quodcumque sit illorum. s. e. c. ii. ratio diuersitatis est: quia tunc saltim in reseruato iudex remanet. idem talis de suspitione subdelegati habet ignorare: et potest a se reuocare iurisdictionem: que non habet locum vbi in totum commisit se super ipsum. Post recusationem. secunda pars probatur. quia per talem probationem non est sublata adhuc ut hic videtur: quod esset si fuisset super ea pronunciatum ut. s. e. cum super. circa finem. et idcirco sufficit solus consensus recusatoris: quod non recusetur: non aduersarii cum ab ipso aduersario peruenit impedimentum: quo cessante durabit iurisdictio: et sic sola eius voluntas sufficit. s. e. c. vlt. et sic no. differentiam inter probata et pronunciata. Exactione. i. ex quo pronunciatum fuit desinit esse iudex: et tunc erit necesse impetrari nouum rescriptum in illa causa si amplius actor velit procedere ut glo. et fere omnes per decre. s. de ap. secundo requiris. excepto Hosti. qui tenet. s. e: suspitionis. de ap. legitima. et in summa. eo. ti. §. quid sit eius officium. versu. quid ergo etc. quod arbiter qui de suspitione cognouit: aut iudex qui recusato isti succedunt per omnia sicut iudex ap. iudicabit de causa principali tam in forma rescripti quam in aliis. est casus. C. de iudi. apertissimi.

Quamuis. Hec sumpta est ex hiis que no. s. e. sup questionum. et. c. venerabilis. et. c. penul. etiam. c. vlt. vbi per doctores. sed in spe. ti. de leg. §. restat. vltra medium. et in summa. c. ti. §. delegatus. versu. sed tantum quid potest etc. Apostolica. quia alius non potest in totum: alias remaneret iudex et posset iurisditionem reassumere. Usus. qualitercumque secundum Joan. And. nam vsus est ea que sunt ad finem ordinata. in si. referre. sed auget forte per citationem. s. co. gratum. legitimo tempore factum. alias non teneret. s. de elec. bone. nec esset necesse quod talis citatio sic peremptoria. imo no. Hostien. s: eo. licet. quod licet citatio iudicis non teneret nihilominus est perpetuata iurisdictio: quia sufficeret quod vti ceperit qualitercumque. ar. j. eo. si a subdelegato. j. responso. sed Guido contra. quia ex hiis que inordinabiliter etc. de accu. qualiter. et vbi fundamentum non est etc. j. q. j. cum paulus. quia talis vsus inordinatus non est vsus/sed potius abusus. j. q. iij. priuilegium. nam licet iurisdictio sufficiat rescripti susceptio. s. de ap. super eo. non tamen ex hoc perpetuatur iurisdictio. ut. s. de procu. is qui. ar. a contrario. et per Jnno. s. de ap. ut debitus. j. responso. secundum Guid. quia non potest perpetuari quod cadit ad citationem committentis. vel ad alium actum committens iudicialem. ut no. Jnno. et Hostien. s. de procu. perpetuo. et. s. eo. licet. secundum Guid. Posteris. ut. j. de procu. is qui. contrarium tenebatur. s. de accu. venerabili. sed male ut hic. Efficaciter. Idem in casu contrario quod mortuo delegato subdelegati expirat potestas. s. e. licet. aliud est in substituto per procu. quia talis non poterit reuocari. ut. j. de procu. is qui. cuius ratio ibi dicetur: vel dic quod procu. habet tantum onus: sed iudex onus et honorem: et sic duo difficilius transeunt quam vnum. ut. s. de treu. et pace. secundum Jo. and.

Si delegatus. Primo de subdelegatis cum clausula quotiens. secundo cum clausula/dones. tertio ad quos a talibus appellandum sit. secunda. Idem. tertia ad eum. hec sumpta est hiis que no. per Jnno. et Hostien. s. e. licet. in prin. vbi idem notabat. et. s. e. si pro debilitate. vbi tenebat Jnno. contrarium. Alieno. nam ea res que in rebus humanis non est/abesse dicitur. ut ff. de verbo. signi. l. in literis. §. j. per quam idem tenebat. et ideo a significatione vocabuli recedere non licet. ff. de lega. iij. non aliter. Tunc. i. post mortem. Idem. secunda pars. reuocandas. vnde si iudex in commissione dixerit: quod si ipsum contingeret in dicta causa extunc procedere: non intendit propter hoc ipsum reuocare. si delegatus postea procedat non videtur solo facto reuocare iurisdictionem: nisi aliis exprimat: ex quo ambo offerunt protestationi. s. de elec. cumana. nam semper intelligit durare voluntas nisi expresse mutata probetur. ff. de proba. eum qui. et. j. de procu. si quis. sic Hosti. s. de spon. tua nos. vbi per ipsum. et hic per ipsum: et per Guid. Sententie prolatio. idem tenebat Host. s. e. si pro debilitate. sed Jnno. et alii contrarium et male. Morte. secus si omisit vsque ad sue voluntatis beneplacitum: quia tunc expirat per mortem. s. de rescrip. si gratiose. secundum Joan. an. Committentis. i. delegati qui subdelegauit. Reintegra. ut quia subdelegatus citauit. ad quod facit quod no. s. de elec. in causis. §. vl. et sic no. quod delegare vel subdelegare committentibus reintegra mortuis: eius cause exercitium non transit ad commissarios. Executionem. et quia hoc posset sibi retinere tenebat. glo. et Hostien. s. eo. super questionum. §. porro. sed Jnno. et alii contra et male. Appellandum. de hoc olim erat altercatio: et intellige hoc quando erat delegatus ad quem appellari posset alias contra. j. si is cui. Item fallit in ca. j. eo. si

intelligitur de naturali. ff. de leg. ij. l. cũ pater. §. si hereditatẽ. dic ꝙ testator videt intellexisse de naturali nõ de accidẽtali: q2 nõ ħ expectare causam vel aduersam fortunã liberi hois. ff. de ver. obli. l. inter stipulãtẽ. §. sacrã. hic respicit fauor ecclie. ẜm Jo. mo. Administrare. ¶ Et sic no. capitulũ legitimũ administratorẽ ordinariũ. et ideo cõmittere poterit in hoc casu. s. de offi. or. eis qbus. ¶ Et sic nota p illis q̃ tenẽt ꝙ vacãte sede pot capitulũ dare literas idulgẽtiaꝝ. ¶ Itẽ visitare et procurationes recipere. cũ indistincte ois spũalis iurisdictio in ipsum sit trãsfusa. de ma. et obe. c. vno. et de hereti. ad abolẽdã. p Jnno. et hic probat. j. e. ti. p̃xi. vsu. in casu: de uoluit potestas a capitulo i archiepm q̃ visitatorẽ deputat. s3 visitator h3 hãc potestatẽ multo forti⁹ capitulũ. s3 Lau. et Hosti. cõtra. ex quo expsse nõ cõcedit. nã hic debet dari visitator. xij. q. ij. charitatẽ. ibi. q̃ disponete. ic. t. lxxij. di. obijt. ibi. destitute ecclie. sed illa iura denotãt magis vacationẽ ipsaꝝ q̃ cõstitutionẽ alicui⁹ visitatoris. ẜm Guid. sed Jo. mo. tenet ꝙ capitulũ nõ põt visitare vel procurationẽ a visitatis recipere. q2 hoc officiũ cõpetit plena fide: et est officiũ volũtariũ ꝙ nõ cõpetit capitulo. sed necessariũ tñ: sicut denũciatiões et accusatiões recipe: s3 nõ visitãdo p diocesim discurrere et vagari: nec est ius expssuz. j. de sen. exc. romana. in fi. l hijs q̃ cõsecrationẽ desiderãt vocabũt epos vicinos cũ protestatiõe. vij. q. j. põtifices. et abstinebũt a collatiõe bñficioꝝ alijs a qbus abstinẽt se p morte sede vacãte. s. ne se. vac. p totũ. Debebit. Idẽ tenebat Host. s. de ma. et obe. cũ olim. Idẽ q̃si prepositꝰ Tolosanꝰ q̃ est caput capituli sede vacãte iminet cõfirmãdus: ipsum capitulũ talẽ confirmabit. q2 ħ canonici sint eo iferiores tñ quo ad capitulũ sunt superiores q2 aliter ↄsidẽratur canonici vt singulares: aliter vt capitulũ. xij. q. ij. q̃ manumittit. de quo no. Host. in dicto. c. cũ olim. p. l. ff. q̃si et a quo appellet. l. fi. et. s. de offi. or. Irrefragabili. §. f. Excessus. et maxime ex hoc q2 epi vices gerit. s. de offi. delega. c. sane. ij. Restitui. q2 cũ esset factꝰ seruꝰ et istitu. de iure pso. in fi. oĩa recuperãt iure postliminij. xvj. q. j. pilatiõe. et. vij. q. j. pastoralis. Ordinarij. alr prouidendo: vel forte visitatorem dando.

Ecclesie Cathedrali.

Primo. a quo visitator ↄstituit. Scdo que potestas ei atribuit. Scda. Huius. Hec sumpta est ex hijs q̃ no. p Jnno. et Hosti. s. vt eccla be. vt nostrũ. lxj. di. q̃m festũ. et. c. obitũ. Visitator. Idẽ est ꝙ administrator. lxj. di. c. catinensis. et dat ecclie vacãti: et talis põt cõmẽdatarꝰ dici q2 ecclia vacãs cõmẽdat. vt no. Jnn. s. de elec. dudũ: et talis nõ põt eligi ab ecclia cui deputatꝰ est. vij. q. j. ↄstitutꝰ. ħ Hug. no. ibi cõtrariũ et bñ ẜ3 Guid. ne officiũ suũ sit sibi dãnosum. s. de elec. cũ nõ deceat. Non põt. idẽ tenebat glosa. lxj. di. c. vlt. s3 alijtra. p. l. istitu. de cur. §. vlt. vbi pscs dat curatorẽ. et male dicebãt: q2 secꝰ est in donatione curatoris: et secus hic. quia eq̃ni parat negligentiã et dolus. Administret. et sic nota q̃ puari sua administratiõe ꝓpt negligẽtiã: s3 primo d3 pcedere monitio. ij. q. vj. accusatio. ¶ Itẽ ꝙ caplm. sede vacãte fũgit vice platí. s. de institut. cũ venissent. tñ agere nõ poterit. s. ne se. vac. c. vlt. vij. q. j. q2 frater. xij. q. ij. viteranę. Cognitiõe. sic Jnno. et Hosti. i dicto. c. vnico. s. vt eccl. be. Habere. idẽ no. Lau. vij. q. j. quis. Itẽ talis visitator sicut nec caplm se. vac. põt dare licẽtiã subdito trãsferẽdi ad aliã ecclesiã de quo. lxxj. di. fraternitatẽ. i glo. nec hoc sufficeret hic etiã si metropolitanꝰ ↄsentiret: cũ in illis nõ iueniat cõcessum: ħ hij cõtra. vt no. xxij. di. presbyteri. Deputatꝰ. q2 talis bene poterit: cum oĩa possit q̃ potest electus confirmatus. s. de elec. is cui.

Additio. c. Ecclie. visitator põt eligi. idẽ zẽl. hic. et Jo. and. et Dñicꝰ. et fa. dictum. c. cõstitutꝰ. ẜm Jo. mo. nihil de hoc dicit Ludouicus Auriolus doctor.

Additio. c. Ecclie. dic ꝙ administrator h3 ordinariã potestatẽ. glo. i. c. Js cui. s. de elec. et vide. q̃ ibi dixi. Blasiꝰ au. doc.

¶ De temporibus ordinationum.

Sepe cõtingit.

Clementas. prouisio ↄtrarij facti cassatio. Scda. Nos igit. tertia. Eos vo. Hec facta est ad executionẽ illoꝝ iuriũ. s. e. ꝙ trãslationẽ. et. lxxj. di. p totũ. Apostate. i. retro abeũtes. xxvj. q. vlt. nõ obsuetz. et dr a pos q̃ ẽ retro et stolos q̃ ẽ missus: et talis nõ debet admitti ad clericatꝰ officiũ. l. di. c. vlt. Irregulares. extra regulã alioꝝ positi. l. di. vt ↄstituet. Sacroꝝ. ergo i minoribꝰ nõ h3 locũ cũ sit penale. s. de elec. si cõpromissariꝰ: et hoc denotat. j. ibi huiꝰ ordines. nec ob. hoc ꝙ q̃libet ordo sit sacer cũ sit sacrũ signaculũ i quo tradit spũalis ptãs ordinato et officiũ. vt no. glo. xxxij. di. i sũma: et ẽ in q̃rto sentẽtiaꝝ: q2 hoc veꝝ est sũpto largo vocabulo: s3 hic accipit p trib⁹ sacrĩs tñ. ẜ3 Jo. s. itelligas idẽ de minoribꝰ et etiã i tõsura vt hic p3: hoc ponit. s. e. ne se. va. ẜ3 Guid. Patriã. secꝰ de assumẽdis administratiõibꝰ eccliaꝝ vbi nõ reqrit tanta examinatio maxie circa regulares: et sic no. s. de iudi. cũ deputati. Italie. Et sic apparet ꝙ hec decre. est localis: et sic in alijs remanet ius cõe. j. q. j. ꝙ pro remedio: et sub hoc ↄtinet cascia: Sardinia/Cicilia. ff. de vb. sig. notionem. §. ij. ¶ Itẽ h3 locũ hec ↄstitutio si eps vltramõtanꝰ italicũ clericũ olim vel hodie italibꝰ cõis clericũ citra mõtanũ ordiaret: nã i casu decre. clericꝰ ordinãdus h3 duo remedia: vel ꝙ mittat ad suũ epm pro licẽtia/ vel a papa eã postulet q̃ sibi vicinꝰ est. secꝰ de vltra mõtanis dũ hic papa est: vt de citra mõtanis dũ papa erat ibi. scdm ꝙ erat tpe huiꝰ decre. vt supra dictũ est. Clericũ. et idẽ est si de laico faceret clericũ. j. eo. c. vlt. q2 eadẽ est rõ ẜm Jo. an. s3 Guid. cõtra. vt supra dictũ est. Cõmunionẽ. secꝰ si spãle h3 domiciliũ acq̃situ: nã si papa voluisset de eo sic sicut de isto dixit: sic de eo dixisset. vt. j. e. nullus. ẜm Guid. Literis. Nota duo spãlia p̃mũ ꝙ est casus i quo debet lra sine scriptura iteruenire. q̃ causã exprimat. j. de sen. ex. medicinalis. scdm ꝙ nõ sufficit licẽtia nisi expri-

malē. Suspēsis. nec hoc casu celebrās irregularitatē icurrit: de quo dicet. j.c. proxio. Dispēsare. qr ex quo nō possunt per se nec p alios. xlvij. dist. sicut non suo.

Additio. c. Sepe. glo. in vbo. Italie est sing. scdm Panor. i prohe. decreta. in hoc q vbi est oino eadē rō etiā i penalib⁹ fit extēsio. vide Phili. frācū. in. c. si post q. s. de elec. z Alexan. de Imo. in. l. si de certa re. C. de transac. Aurioli doctor.

Eos qui. Primo iponit novā penā ordinātibus clericos alienos. Scdo. ratificat antiquā. Tertio. licētiat clericos suspēsorum. scda. Hijs quo z. tertia. Clericos. Hec facta est ad executionē illoz. ix. q. ij. lugduū. z. lxxj. di. p totā: z vj. q. j. eps. z. xxxv. di. circa fi. Oēs. tā epos q abbates z oēs alios q prope minores ordines dare pūt. lxxix. di. qm: propt vniuersitatē isti⁹ dictionis oēs habes. de ma. z obe. solite. z idē i cardinalib⁹ psbyterz. vt no. Inno. s. de sup. neg. pla. c. j. z Guid. hic. Clericos. idē de laicis. j. e. c. vlt. Parrochie. i. dioces. j. e. nullus. qñq regio ponit pro dioces. vt. h. q. iij. epi. z. s. de spō. non est. Alieno. proximo vel remoto. sec⁹ i. c. proxio. q itelligit de remoto: vñ scolaris nō est de prochia vel diocel. loci i quo ē studiū nisi ibabitaret ibi p decēniū. C. de icolis. l. ij. lib. x. fz Guid. cū ista lex nō hz locū in spūalib⁹. z no. Host. s. de proch. c. vlt. nā. xxx. anni nō facerēt talē icolā nisi hēret aim mutādi domiciliū: qr sibi sufficeret vna hora vt ibi no. ipe. lz rōne cōtract⁹ vel delicti talis posset esse de alien i dioces. s. de fo. cpe. c. vl. Sciēter. q i examinatiōe appuit vt. s. de pur. ca. cstitut⁹. Itē sec⁹ si ignoi anter q forte cleric⁹ alien⁹ se posuit occlte int alios. s. de eo q fur. or. susce. c. j. Et psumit sciēs nisi probet ignorās. s. e. inotuit. nā qlz dz scrutari quē elegit vel ordinat. xxiij. di. q eps. s. de fal. ad falsarioz. i pri. hāc tñ ignorātiā probabit eps p propriū iuramētū. lxxxij. di. proposuisti. Affectatā. z sic no. q sciat affectata ignorātia eq parāt. s. de clād. despō. cū ibibitio. z dr affectata. qñ potuit scire et voluit sz post dissilauit. C. de icesti. nup. l. q ztra. z de tali dr i psalmo noluit itelligere vt bñ ageret. xxxviij. di. §. vlt. figmento. vt qi eps ordinator sciebat epm ordinādoiū q bene sibi ordinatio placeret. Ordinū. fz G ir. z Guil. z p Jo. an. p hāc lrā in q idisticte loquit. vt. s. e. vel nō est cpos. z idē tenet Hug. j. q. j. si qs eps. alij dicūt q illū ordinē nō pōt cferre: sz minorē vel maiorē bñ. s. e. lras. q probat hic Guid. et Jo. mo. q dicūt q illa. s. e. vel nō est cōpos: est itelligēda scdz specificationē positā. j. e. nulli. z. s. de elec. prouida. i fi. nec ob. lex q dicit. q q idign⁹ est minorib⁹ z idign⁹ est maiorib⁹. ff. de senato. l. q idign⁹. qr illa lex loqt de illo q idign⁹ ē nō propt penā vt hic q nō dz vt odiosa extēdi. s. de elec. statutū. ¶ Vñ ista pena est executoria ipso iure illi⁹ canonis. vij. q. j. epi. vbi tales ordinātes p annū suspēdebāt a celebratiōe misse. iura aūt ista volūt q ordinatio eoz sit ianis z vacua quo ad executionē. s. de eo q or. fur. c. j. nec tales ordiati sūt vere suspēsi illa suspētiōe q a cla

ue procedit: sz qr executiōe carēt dicunt suspēsi p prope quo ad se. ¶ Vñ si añ dispēsationē vel añ datā eis executionē celebrarēt: irregłaritatē ex tali celebratiōe non icurrūt. vt no. Host. s. e. q trāslationē. z cū talib⁹ sui epi dispēsāt ccedēdo eis executionē quātū carebāt. ix. q. iij. lugduū. de quo i spe. ti. de legato. §. iuxta propositiōis ordinē. vsu lz. nunqd zc. vbi tz idē spe. cū Host. s. e. c. q trāslationē: lz aliq ztradicāt huic: q dictū ē q epi dispēsent cū talib⁹: cū illis i qbus sola licētia deficiebat proprij epi ratificādo dispēsat vt i. c. lugdunēsis. Sz i alij casib⁹ nō dispēsat de qbus. s. e. cū dilect⁹. z. c. cū quidā. z. c. lras. sm Guid. z Jo. an. z oēs alios. fallit tñ in casu. s. e. c. proxio. ¶ Unde i casu hui⁹ decre. suspēsus celebrās irregularz esset: z est rō qr ille est vere suspēsus nec eps cū tali dispēsaret vt ibi: taliter qi ordinauit clericos aliene diocesis. Manifesta. p euidētiā facti. vt. s. de coha. cle. vestra. Canonice. i. pēdēte examinatiōe z alijs q pcipiūt canones. xxxiij. di. qm. Vicinis. epis in eorū tñ diocesi. Suspēsoz. facultatem auctoritate huius canonis.

Additio. c. Eos. ad effectū glo. i vbo literas. vide. c. extraneo. lxxj. di. Aurioli doctor. Adde q ordines amissis lris pñt probari p testes famā vel argumēta. vt i. c. ij. de cleri. pegri. extra. z etiā qñ possessio psbyterat⁹ pōt probari p testes. vt dicit Jo. an. i. c. q cōtra iura. de reg. iur. l. vj. i nouel. z lz dicat i. c. legū. ij. q. j. q ordinatus a suo ordinatore lras accipe itbet. hoc verū est: sz qñ lre essent pdite illa ordinatio pōt probari p testes q viderūt eū ordinari. z p suū ordinatorē etiā pōt probari. p no. i. c. frederic⁹. §. si duo. de pa. te. z ei⁹ vio. z i. c. lex. §. si aūt. de leg. conrad. i vsib⁹ feu. Aurioli doctor.

Cum nullus. Primo. de triplici epi ptāte licentiā i dādi hñtz. Scdo. de officiali epi: vl alijs plat z iferiorib⁹. Tertio. de capli vicario i spūalib⁹ se. va. Quarto. de priorib⁹ z suis socijs epis subiectz. scda. Inferiores. tertia. Epo qrta. Religiosi. Hec facta ē ad declarationē illi⁹. s. c. eos. z ex hijs q no. s. de offi. archid. significauit. z i sūma. Host. §. a quo. Clericū. z idē si laicū. j. c. prox. A tōsura. vsq ad epatū. s. de pscrip. veniēs. §. crisma. nisi sit ei prouisio scta p papā: vt no. Inn. s. de ap. vt nostrū. z ē dictū. s. de elec. ex eo. z hic p Guid. Obtinet. z sic si eps alien⁹ det mihi curatā pbēdā zpatiētē cū prima ille me poterit licēciare z sic no. Inn. s. e. cū i distribuēdis. cui⁹ opinio ē hic approbata. z de hoc no. ipe. s. d cleri. peg. c. ij. z hic p Guid. Ecclasticū. q csueuerit tñ clerico assigri ad diferētiā sclariū: z opz q sit ppetuū z q reqrat residētia. de quo loqt. s. de cle. nō re. cleric⁹. vñ si bñ merito bñficiū zfert lz sit ecclasticū eo q ab eccla assigt si tñ residētiā nō reqrat nō hz h locū fz Guid. Nec est vis propt istō bñficiū q tz ab illa de q licētiat ē talis ordiat⁹ qr h idisticte loqt. ij. q. v. si iust⁹. fz Jo. a. Vñ pbēdat⁹ propt lecturā tñ de quo. s. de magistrz. qr nōnulli: nō poterit ordiari a tali epo cū bñficiū nō sit ppetuū prout ibi. no. Hos. fz Guid Domiciliū. q pōt hre i plib⁹ locis. ff. ad munici.

assūptio.§.iuf.⁊ de fo.cōpe.ex pte.q vex ē si i vtro q̄ eq̄lit se collocaret.J.de sepul.c.J.al's ibi diceret hr̄e domiciliū vbi maiorē ptē rerū suarū h3.ff.ad municipa.l.ei⁹.§.vlt.⁊ h.tñ sola dom⁹ possessio ī ciuitate ꝓpat domiciliū nō facit.ff.ad munici. libert⁹.§.sola.h3 Jo.an.Jlle tñ q̄ de ciuitate ad ciuitatē trāsit ⁊ ibi domiciliū collocat iurisdictionis illi⁹ se fecit.xij.q.ij.Mr ergo plati:puta abbates vel iferiores q̄r soli⁹ epi⁹ nō iferioris sunt necessarie licētie ſm canones.l.xxx.di.extraneo. Jndultū.vel ꝑscriptā ꝯsuetudinē q̄ i hoc casu sūt let.vt no.x.q.ij.epm.⁊ facit ad hoc.ß.de offi.archid.significauit.q̄ nō ē p talē ꝯstitutionē sublata.ß.de ꝯstit.l3.Jn remot?.q reliq̄t arbitrio iudicis.q̄ si loc⁹ i quo ē dicat remot⁹ ad hoc vt vicari⁹ talia possit facere.ß.de ꝑces.pb.post trāslationē ſm Jo.an.Capitulū.q̄r tm̄ de spūalib⁹ administrat vt ꝑposit⁹ ꝑ papā.ß.de elec.is cui.vel visitator vt.ß.de sup.neg.pla.eccie.Religiosi.de q̄b⁹ fuit dubitatio q̄r nō erāt ꝑpetui.h3 Jo.an.Socij: sine q̄b⁹ nō erāt priores q̄r de soli ⁊c.ß.de sta.mo. monachi.Dūdū.q̄r tūc nō esset dubitatio vt.ß. primo respō.⁊ sic isti possunt ordinare et licentiā dare ſm Joan.and.

Nullus. Prohibitio:pena.secūda. Que non. Hec sūpta est ex biȷs q̄ no.l.xxxviij.di.q̄cūq̄.⁊.c.eps.⁊ xxi q.j.i sūma:⁊ p Jnno.ß.c.cū dilecta. Dūmis.ali⁹ puta p̄sbyter curat⁹ q̄ pōt ꝯferre clericalē tōsurā.xxiij.di.psalmista:h3 glo.⁊ Jnn.ß.de eta.⁊ q̄li.cū ꝯtigat.⁊ Host.q̄ no.post quēdā doctorē noīe Errādū.i sūma.de epo q̄.re.episcopa.§.circa.⁊ q̄r psalmistat⁹ nihil aliud est q̄ cātestat⁹ seu cātellati⁹ de psallo.psal.⁊ dr̄ a psallēdo vl' a psalmis canēdis q̄r tales canūt:⁊ excitāt ad cōpunctionē alios audiētiū:vt.xxi.di.cleros. Jtē dr̄ alibi ad psalmistatū ptinet officiū canēdi bñdicam⁹ ⁊ responsa:⁊ ē.xxv.di.piculis. Ex q̄b⁹ appet q̄ nō est ordo s3 officiū q̄ dari pōt clerico al's per suū epm tōsorato i sua ecclia:ex quo h3 dici mirta ecclia3/cū nō tōsurat⁹ nō debeat tale officiū exercere.l.xix.dist.qm̄.⁊ hoc credo verū q̄r sic fuat de facto. Jnfāti.s.mloris septēnio.ß.de despon. ipu.l'ras.⁊ idē i abbate.ß.de eta.⁊ q̄lita.cū ꝯtingat. Jntraret.oblat⁹ a parētib⁹ vt.ß.de regu. cū virū.⁊ c.ti.ad nostrā.Imo si de facto intraret parētes ei⁹ vel alter ip̄o⁊ posset eū extrahere.ß. de regu.postulasti.i fi.l decisiō quā ponit ibi Hostiēsis i lectura.⁊ dic de hoc.xx.q.j.i sūma:⁊ q.ij. p totū. Jlliterat⁹.vt.xxxviij.dis.sedulo.vñ iscietes si spes est q̄ addiscere possint debēt ordinari nisi forte talis esset ecclia q̄ eo⁊ promotiōe nō idigēt.h3 Hug. Unt ipetrās bñficiū nō ob.aliquo defectu i gr̄a:si talis sit defect⁹ sup quo ꝯsēcisset dispēsator:vals3 ipetratio sicut ista ē. Si aūt sit aliud:puta illegitimatio nō valet.vt no. Jnn.ß.de exc.pla.iter dilectos.et cōpos.ß.de rescrip.cap.13.alij dicūt q̄ imo reqrif certa exp̄ssio pro q̄b⁹ facit text⁹.J.de p̄bē.nō pōt.l si.de quo p Host.ß.de filijs p̄sb.veniēs.Supior.ß.e.c.proxi. Tōsurā.q̄ ordo ē cōit ſm canonistas.ß.de re.iudi. cū iter.ibi.tōsuratiōe ⁊c. Et i dicto.c.cū ꝯtigat. de tēpo.ordi.extra.⁊ hic p Guid. Coniugato.de quo cō̄sueuit dubitari.xxviij.di.q̄cunq̄.⁊.c.epo. Religionē.⁊.religiosi cōtinētiā.ſm Host.xxiij. q.v.q̄ deo pati.Canonib⁹.l.xxxvij.di.q̄cunq̄.⁊.c. eps.xxxi.di.seriati.⁊.ß.de cōuer.cōiuga.p totū. Dūtaxat.⁊ sic alios ordines ꝯferre poterūt.Secus in.c.proxio.vbi distiete loq̄uf.⁊ sic de oībus itelligif:nā papa.al's distīgueret ſm Jo.an.alit tñ no.ibi.Jo.mo.⁊ Guido.nec isto casu licebit ab alieno epo subdit? tōsurā recipere:sec⁹ i p̄cedēti casu.ſm Jo.an.et no.ß.de elec.ꝓmida.

Additio. c. Null⁹.hic habes p Phil.frā. q̄ si ordo ꝯferat p̄sent illiteratis caract mutet ipm̄ s3 nō h3 executionē.idē i minore vt i cle.gn̄alē.eo.ti.⁊ collatio bñficij eis facta est nulla.vt dicit Jnn.⁊ Jo.an.l.c.cū nſis. de ꝑces.preb.extra.s3 hoc itellige q̄ si collatio eis fieret i tali statu ordinis susceptū.puta q̄r post ordinē tpe quo eis fit collatio adhuc sūt iniores vl' illiterati.s3 q̄ si puenerūt ad etatē vl' l'raturā tūc bñt executionē illo⁊ ordinū male susceptorum:vt dicit Panor.i.c.vel nō est cōpos.⁊ i.c.ꝯsultatiōi. de tēpo.ordi.extra.⁊ tūc pōt eis fieri collatio bñficij.ter.est i.c.post trāslationē.§.it si q̄s.ꝓpf l'rature defectū.de renūcia.extra.Blasi⁹ au.do.

Additio. c. Nullus.hic habes glo.i v̄bo hol.q̄ etiā eps nō pōt tonsurā primā cōferre laico alteri⁹ diocesis sine licentia sui epi.nisi trāstulerit domiciliū.al's ordinatio est nulla.vt in.c.pmat⁹.l.xxi.di.vbi tex.loq̄tur p v̄ba negatiua ⁊ prohibitiua q̄ bñt vim decreti irritātis:vt dicit glo.i.l.j.C.ne fideiussio.do.den. ⁊ p hec cōfundit decisio Guid.pape.ccccxlix.dicēs q̄ laic⁹ absq̄ licētia sui epi ab alieno epo tōsurari pōt.q̄r si pōderauerat tex.illi⁹.c.pmat⁹ vbi Jo.de tur.cre.dicit q̄ si alien⁹ eps laicū tonsurat tāq̄ suū:tūc ordinatio est nulla.si aūt tāq̄ alienū tūc nō est nulla si su⁹ eps eā ordinationē ratā h3 q̄ facere pōt.vt dicit glo.i.c.nullus.alteri⁹.ix.q.ij. Et i hoc cognosces si eū tonsurauit vt suū si dicat i l'ris tōsure Petrū oriūdū nr̄e dioces caractere clericali isigniuim⁹:q̄r si nō sit sue diocesis oriūd⁹ nec ibi mutauit domiciliū tūc illa ordiatio ē irrita q̄r nititur eū vsurpare a plebe aliena.p ter.illi⁹.c.pmat⁹.s3 si dicat petro oriūdo dioces scti papuli debite p suū epm remisso pm̄a tōsurā ꝯtulim⁹ clericalē vel sub sīlib⁹ v̄bis:tunc q̄r ꝯstat nō velle eū tōsurare vt suū s3 vt alienū: illa ordinatio valebit si su⁹ eps eā ratā hēat vt patet per premissa.⁊ videq̄ scripsi i additiōi.ad Ber.de clusello.in.c.tua.de cleri.peregri.extra. Blasius Auriolus doctor.

De etate ⁊ qualitate ordinādo⁊. Rubrica

Permittimus. Hec sūpta ē ex biȷs q̄ no. ß.de elec.cū i cūcti.§.iferiora.⁊.c.ti.c.cū dilecti.⁊.ß.c.ideocū.et.c.p̄tea. Permittim⁹.i.de nouo cōcedim⁹:q̄r cōcessum ā si nō erat.nā pmittere pro cōcedere ponit.sic.xi.q.iij. priuilegiū. Uicesimū. Jnn.dicebat q̄ tali sufficiebat.xiiij.āno. q̄ hic corrigit.vt no.p eū.ß.e.c.j.itelligas q̄ dispēsatio p̄cedat.⁊ xc.al's collatio tali fctā nulla ē.p dictū.§.iferiora:cū.c.x.di.vires ſm Guid. Cōpleuerint.⁊ posuit tm̄ tps nō min⁹

q: sibi placuit: q: non oim q a maiorib⁹ tradita sunt rõ reddi põt. ff. de leg. nõ oim. §. de rescrip. si q̃s. Canonicũ. q: non sunt illegitimi vel filij. Dispẽsare. subaudi expsse als promouẽdo vl cõferẽdo nõ sufficeret dispẽsare τ tacite nisi expsse probaret. §. e. nihil est. vbi promouẽs idignũ in illo casu i quo dispẽsare põt ds puniri. Secus tñ esset de paciẽte defectũ in ordine q: talis posset eligi ad talẽ dignitatẽ a cõtrario sensu illi⁹. §. inferiora. τ sic tenet ibi Innoc. ppost. nec ob. §. e. ti. c. j. vbi dr q i archidiaconatu/assumat diachonus: vel i ppositura pr̃byter: q: illa correcta p illũ. §. inferiora. vbi pmo tales assumunt sine promotiõe τ postea tales promouẽt si opus fuerit: ad decre. dudũ: vbi aquipat dignitas eccl̃ia parochialis. Rñdeo q hoc verũ ẽ quoad plitatẽ: s; nõ quo ad alia: τ istud fuit allegatio partis τ nõ fuit iuris: τ sic videt tenere psuetudo τ not. Inno. §. de rec. iudi. cũ oli. τ ppost. §. de elec. dudũ. licet Host. ptra: i decre. cũ i cũctis. τ i dicto. c. pterea. pro quo faciunt ea q not. §. de his q fi. a ma. parte. c. ex ore. s; Jo. An. τ intelligas hoc vbi habet respectus ad progatiuã meritorũ: vbi mor probitas supplet etatẽ: q: talia dispẽsatiõne iduxerũt: vt. j. q. vij. clerici. hoc vbi fit propter vtilitatẽ necessitatẽ eccl̃e post. xiiij. annos põt dispẽsari etiã in curato bñficio vt. §. c. indecorũ. nã ex quo hoc ibi prohibet in. xiiij. ãnis nõ cõceditur post xiiij. dispensatiue ecõtrario. nec ob. §. e. cã tc. et c. ex rõne: τ decre. cũ i cũctis. §. inferiora. q loquũtur de iure cõi: sic intelligũt pdicti. Gau. Inno. Uincen. fm Guidonẽ.

Additio. c. Permittim⁹. Philip. fran. hic dicit q eps cõferẽdo dignitatẽ bñfiti etatẽ vigintiãnorũ cũ cause cognitione si habeat notitiã sue etatis cẽset secũ dispẽsasse sup defectu etatis l; nõ proferat vbũ dispensando. τ eps põt habẽti cã etatẽ cõferre dignitatẽ cui est eccl̃ia prochialis ãnexa. q nota bis: q: sepe videbis in facto. Auriolus doctor.

¶ De filijs presbyterorũ. Rubrica.

Is q. Primo. epis cõcessa dispẽsatio. Scõo. prohibita. Tertio. dispẽsatiõis restrictio. scõa. Ad ordines. tertia. Illa vero. hec sumpta est ex his q no. §. e. c. placuit. τ c. vltio. Defectu. indistincte intelligẽdo de spurio vel naturali vl̃ noto de q́b⁹. §. de renũ. nisi: ad fi. §. psone. ¶ Itẽ facilius dispẽsandũ ẽ cũ vno q cũ alio τ vterq alieno laborat vicio dign⁹ est venia. c. de na. lib. lege. s; Jo. mo. itelligit de nato ex soluto τ soluta: q: i alijs papa de facili nõ dispẽsat: τ dispẽsabit eps sol⁹ sine caplo prout hodie t; psuetudo cui adheret iste text⁹. τ hoc t; Host. §. de tpi. or. cũ dilect⁹. nõ ob. q n. l. q. j. pñtiũ. in fi. τ. l. di. ex penitẽtib⁹. q: de iure antiquo loquunt: nec hodie illa iura tenent de psuetudine l; de iuris rigore ptrariũ sit: cũ dispẽsatiõis gr̃a egeat pcilio multo. j. q. vij. didici. in fi. τ expone hic epi de consilio capl̃i fm Guid. §. de elec. cũ ex eo. Minores. olim vocabatur: hodie expresse q nõ possit no. §. e. c. vlti. nisi esset religionẽ ingressus: q: tũc de iure sine dispẽsatione poterat promoueri ad ordines: s; nõ ad honores. §. e. c. j. Bñficij: siue sint maiora bñficia siue plationes siue cura dignitate psonat u. §. de verb. sig. tua/excepta curata dignitate vl̃ psonatu. §. e. c. penul. τ vlti. q: papa sibi retinuit vt ibi. τ. c. vlti. τ. c. pñtiũ. Dispensare/τ sic nõ poterit in bñficio bñtc sacrũ ordinẽ sibi annexũ: q: talẽ ordinẽ nõ h; recipere sine dispẽsatione pape. vt. j. vel in bñficio in quo ad ministrauit pr̃ immediate vt no. Joã. lr̃. di. in sũma. l; alij dicãt q epi dispẽsant in talib⁹. s; Jo. lv̄. di. in sũma i fi. quos Hosti. pcordat sic q: pmi verũ dicũt de illegitimis. scõi de legitimis in pr̃nis bñficijs τ sic no. §. e. c. ex tuaũ. nec põt dispẽsare q sit canonicus eccl̃e cathedralis cũ talis pbẽda sit dignior q eccl̃ia curata. j. de pben. sup eo. fm Jo. mo. s; Guid. cõtra propter generalitatẽ pcedẽtis lr̃e ad q facit. c. ti. c. vlt. circa fi. ¶ Itẽ poterit dispẽsare sup pbẽda bñte. eccl̃ias curatã iuxta decre. §. de pben. extirpãde. §. q vero. τ. j. de pbẽ. super eo: q: hoc nõ est cõtra istã decre. nã eps nõ dispẽsat sup cura: sed sup pbẽda/τ rõne pbende q ex quadã iuris necessitate h; curã: als semp itelligit prohibita dispẽsatio nisi ex cã propt quã lex cessat frequẽt. vt. ff. de offi. procu. l. iij. s; Guid. l; alij ptra. Ad ordines. scõa ps. Maiores. q in tellige in sclari secus in reglari. §. e. c. j. Dispẽsare. sicut sũt dignitates psonat⁹ τ curata bñficia τ legitimatio als p papã nisi expsse qtũ ad ista accipienda sic talis legitimat⁹ vt no. Inno. §. e. nimis. τ talis dispẽsatio hita sup dignitate nõ intelligit de epatu: τ iõ tal' si assumat in epm nõ postulãd⁹ erit nõ eligẽd⁹: nã semp illegitim⁹ remanet q tuncũq legitimet. c. de gñali abo. l. vlti. τ ad hoc facit. §. de trans. epi. l; Alij tñ cõtra: q dicũt q talis eligẽdus ẽ i epm. §. de elec. cũ iter canonicos. τ dicta decre. l; intelligit de tali legitimẽto q nõ a dispẽsatiõe deuiaret vt ibi: q: semper remanebit eps. Guido sup hoc dixit tenorẽ dispẽsationis inspiciẽdũ: τ s; hoc iudicãdũ. §. de priuil. porro. de quo p Inno. τ Host. §. de pces. pben. dilectus. τ in sũma Gaufri. q fi. sint legi. §. s; qrit. hic tñ no. q dispẽsatio forti⁹ tollit ipedimẽtũ ex delicto prouenies sicut illegitiatiõne q ex hole sicut plitatẽ vel in dignitatẽ sic vt pctm de nõ agẽdo q ipo iure tollit actionẽ ex delicto cõpetẽtẽ: s; ex ptractu nõ: s; ope exceptionis: et est rõ q: i cõtractib⁹ ẽ fauor: τ in alijs odiũ s; in delictis: τ ideo. vnũ difficilli⁹ tollit q aliud. ff. de pac. iur. gen. §. qnimo. Optime. Et illõ q pao tñ obtinet: nã in ipso dispẽsatio est suũ effectũ iã sortita: τ idarco illo pmo dimisso sup quo opa bit ipsa dispẽsatio: s; nõ poterit obtinere. vt. j. de pbẽ. nõ põt. §. illud aũt s; Guid. τ si añ decre. bñt vnũ: nõ poterit scõs nũc obtinere: nõ cũ pr̃ mo ppatiẽs cũ sit iuris antiqui declaratiua. §. de vsur. cum tu. fm Joan. mo.

Additio. c. is q. Hic ponit de legitlato. videq scripsi in additionib⁹ ad. zenselliũ sup isto caplo. Bla. Auriol doctor.

Additio. c. is q. Sup pmi bñficij dimissione. vide q dixi. j. eo. ti. c. fi.

Additio. c. Is q. Philip. frãc⁹ hic collig. fi. dicit q illegitim⁹ dispẽsatus

ad tenendū vnū bñficiū illo dimisso nō pōt ac-
ceptare aliō. sꝫ si sit legitimat⁹ dimisso vno pt
acceptare aliud. et i. c. sequēti. colū. ij. dt ꝙ ille-
gitim⁹ dispēsat⁹ tenet̄ i scđa dispēsatiōe facere
mētionē de pri a ꝛ de defectu: sꝫ nō qñ est legitia
tus qꝛ ꝑ legitimationē vitiū est in toto remotū.
ꝛ ꝑinde est ac si eēt legitime nat⁹ vt dicit Albert.
de Rosa. in. l. gñaliter. §. cū aūt. C. de insti. ꝛ sub
sti. ꝛ vide q̄ scripsi suꝑ isto. c. in additionib⁹ ad 3ē
scl. ex his no. ꝙ legitīatio est maioris efficacie ꝙ̄
dispēsatio: īō meli⁹ est legitiari ꝙ̄ dispēsari. Au.

Sis cū quo.

Dubiū. Decisio. scđa. Cū talis dis-
pēsatio. hec sūpta est ex hijs q̄ no. s. de
rescrip. ad audiētiā. ꝛ. s. de re. iu. cū olī.
ꝛ ꝑ Host. j. de penis. suā. ꝛ ꝑ Inn. ꝛ cōpost. s. de
rescrip. ad audientiā. Dispēsat. vt q̄ defect⁹ na
taliū infligit̄ trib⁹ de causis. Primo ꝓpt̄ ꝓro
gatiuā. xxvj. di. c. penul. ꝛ vlti. Scđo obtestatio
nē pr̄is in crimine: vt sic pr̄ puniat̄ i filio. xxiij. q.
iij. §. si cui. Tertio ꝓpt̄ incōtinentiā pr̄ nā q̄ ti-
met̄ in filio iuxta illud sepe solet fili⁹ similis esse
pr̄i. vj. q. j. §. verū. ꝛ iō apponit̄ in lr̄is aplicis si
paterne nō sit incontinētie imitator: ſm Joan.
and. ꝛ eūdē defectū patit̄ nat⁹ de ꝑsbytero. et
vxore sua legitima quā añ ꝑsbyteratū hūit. s. e.
ex lr̄is. ꝛ no. lxxxj. dis. ministerij. ꝛ Inno. ꝛ Host.
s. de cōuer. ꝯiug. dudū. lꝫ alij cōtra. vt in iurib⁹
supradictis de quo hic ꝑ Guid. Ad oēs ordines.
siue alia apꝑhēderet significatio vniuersalis qꝛ
tūc tāꝙ̄ odiosa restringēda est dū tñ remaneat
in aliquo grauosa. s. de ꝯsang. ꝙ dilectio. ꝛ iō ſꝫ
Inno. ꝛ Host. restringēda est ad miores ordies
cōtrariū not. cōiter. s. e. lr̄as. ꝑ ipsos. Bñficiū.
sub tali noīe nō trāsit dignitas: nā ꝑ talē dispē-
satiouē iuri cōi detrahit̄ ꝛ iō tāꝙ̄ odiosa restrin-
gendꝰ vt in dicto. c. qꝛ dilectio. Uñ dignitas
bñficiū curatū ꝛ ꝑsonat⁹ diuersa sūt cōiter: ꝛ si in
vno dispēsatū est nō dispēsat̄ suꝑ alio. vt. j. de ꝓ
bē. cū in illis. ꝛ idē de ordine vl̄ honore. ſꝫ ꝙ no.
xij. di. nos ꝯsuetudinē: ꝛ in iurib⁹ supradictꝭ. De
fectu. subaudi naturalis originis qꝛ cito tolli
nō pōt: secus in malo accidētali q̄ facili⁹ tollit̄: ꝛ
sic nō ob. ff. de edil. edic. ꝙ ita. ¶ Itē secus i hijs
q̄ tangūt salutē aīe in quib⁹ fit plena purgatio
ꝟtute sacramēti aīs pnie: ꝛ sic nō ob. l. di. ferrū.
Prefata. qꝛ ali⁹ hoc nō pōt: ꝛ hoc seruat curia.
lꝫ Host. distingat inter dispēsationē q̄ fit intui
tu ꝑsone ꝙ̄ solus papa facit: ꝛ illā q̄ fit intuitu
eccl̄ie quā ep̄i poterunt facere. vt. s. de ꝓben. de
multa. ſꝫ prima ꝟior: in curato bñficio nō dis-
pēsant ep̄i cū illegitimo nato ſm oēs. s. de elec.
dudū. ſꝫ Jo. an. Duo. subaudi q̄ ꝑmo hñt nō in
alijs. j. de ꝓb. nō pōt. scđo rñso. Expssū. ꝛ sic no.
ꝙ legitimat⁹ nō eq̄ꝑat̄ legitie nato. Momēti.
no. lr̄as subrecticias suꝑ bñficio ipetratas nul-
li⁹ eē momēti: de quo. s. de rescrip. ad audiētiā.
ꝛ de re. iudi. cū olim. de quo ꝑ Host. s. de penis.
suā. ꝛ ꝑ Inn. ꝛ cōpost. s. de rescrip. sup. lr̄is.

Additio. c. Si is cum quo. de ista dictiōe postmodū dic ꝙ ꝟificat̄ i modi
co tpe post actū: vt no. i. c. postꝙ̄ ascēdit bapti-
sat⁹. de ꝯsecra. di. iiij. vbi dr̄ ꝙ postꝙ̄ ascēdit bap-
tisat⁹ de fonte statim signat̄ a ꝑsbytero icere-
bro cū sacro crismate. ꝛ in. c. postꝙ̄ vos credere.
eadē. dis. ꝛ i. c. postꝙ̄ quēquē. l. dis. ꝛ hic etiā no. ex
quo potes decidere regulam cācellarie romane.
xxxiij. i ordie statuētē bñficiū vacare ꝑ obitū si
īfra sex mēses renūciatio nō fuerit notificata. ꝛ
possessio ꝑ prouisuꝫ petita seu adepta. ꝛ resignās
moriat̄ possessor: habere locū etiā si resignās mo
riat̄ ifra sex mēses statim facta ꝑ eū resignatiōe
vel post sex mēses. cū i eadē regula dicat̄ sic. si re
signātes illa postmodū i eorūdē resignatoꝝ pos-
sessiōe decesserint ꝛc. Uide octo rōnes hui⁹ q̄s po
sui i. l. sicut. §. suꝑuacuū. ff. q̄b. mod. pig. vel hy-
po. sol. ꝛ ista dictio postꝙ̄ ꝛ ista postmodū idē si-
gnificāt de ista postmodū est tex. l. i. l. cū alicui. ff.
de nego. gest. ꝛ i. l. ij. C. de custo. reo. ꝛ i. l. j. de ꝓd.
curia. lib. xj. Blasius Auriolus doctor.

Additio. c. Si is cū quo. Hic dicit Guil. de mō. laud. ꝙ legitimat⁹ non
equiꝑat̄ legitime nato. q̄d intellige in nō cōpre
hēsis in legitimatiōe: sꝫ in cōtētis in ea equiꝑat̄
legitie nato: taliter ꝙ sicut legitie nat⁹ excludit
substitutū: ita naturalis vl̄ spuri⁹ legitimatus
ꝑ lr̄as ꝑncipis vt decidit Albert. de ros. in. l. gñā
liter. §. cū aūt. C. de insti. ꝛ substi. qꝛ legitimati a
ꝑncipe vt dt ibi in oib⁹ equiꝑant̄ legitimis ꝛ na
turalibus vt in autē. quib. mo. natura. effi. sui.
§. illud. in fi. colla. vj. nec est opus in legitima-
tione vocare substitutū: qꝛ illa bona heredita-
ria nōdum sunt in bonis sustituti. vt in. l. substi
tutio. ff. de acquirē. re. domi. Auriolus doctor.

Rubrica de Bigamis.

Altercationis.

Declaratio Prohibitio scđa. Ipsis. hec sumpta ē ex hijs q̄ no.
lxxxiij. di. q̄squis. ꝛ dic altercatiōis po-
site. s. de vi. ꝛ ho. cle. cleric⁹. lxxxj. di. dictū. xxxiij
di. si quis viduā: et Pe. qui dicebat ip̄m gaude-
re puilegio clericali ꝯtrariū dicebat̄ ꝑ cōtrarium
lxxxiij. di. quisq̄s. ꝛ lꝫ nō debeat promoueri ꝓ-
mot⁹ tñ recipit caracterē dūmodo alīs rite ꝓ-
mot⁹ sit ꝙ̄uis ordinis executionē nō habeat. xj.
di. sicut. Bigamos. vere vel interꝓtatiue vt qui
duas vxores hūit vl̄ cū vidua vel corrupta ꝯtra
xit. s. e. de bigamis. ꝛ hoc veꝝ est de hijs q̄ in mi
norib⁹ ex quo de facto promoti sunt iā in sacris:
qꝛ in talib⁹ intelligitur hec decre. nec ille canō.
lxxxiij. di. quisq̄s. s. e. c. vlt. ſm Gar. habet locū
Priuilegio. ꝙ est multiplex ꝙ̄tū ad personā de
quo. j. de cle. cōiu. c. vno. Item quo ad res. C. de
reb. credi. l. ij. ꝛ. l. gñali. ꝛ de vi. ꝛ ho. cle. c. vlt. vñ
notāter dicit oīꝫ cū ꝑuilegiū cōprehēdat ꝑuile-
giū nedū forī. imo oīa vt hic sequit̄. Addictos.
i. astrictos. C. de ep̄ali au. l. addictos. Cōsuetu-
dine. q̄ erat in q̄busdā locis frācie q̄ nō vꝫ casu
sicut nec in illis. s. de ꝯsu. c. j. ꝛ. ij. Anathemate
excōicatio est nō late snīe sꝫ ferēde. s. de iure pa.
prolatū. ꝛ. s. de sagita. c. vno. ꝛ. lxiij. di. solomi-
tane. nūq̄d incurrit ꝑsbyter bigamiā q̄ iuxta de
cre. s. d̄ fi. ꝑsby. promot⁹ vxorē suā ab alio cogni
tā tꝫ. dic ꝙ sic. sec⁹ tñ ē i r̄larib⁹ q̄ñ lꝫ sint biga-
mi nihilomin⁹ gaudent priuilegio. c. si q̄s suas-

dēte: et aliis. et rō notabilit dicit clericalē nō monachalē: nā sub gñali noīe clericorum nō cōprehēdunt monachi. xvi. q. v. c. j. Vsu. si qs. fm Guid.

¶ De officio vicarij. Rubrica.

Romana. Vicari⁹ est qui vniuersas vices alicui⁹ gñaliter administrat. Primo / de officiali excōicato propt delictū propriū. Scdo. de officiali excōicato propt dlictū qd exercet officiū scda. Ea tamē. Hec sumpta est ex hijs q̄ not. s. de scn. excō. nup. et c. si cōcubine. Ratio nabili qz delinqbat circa officiū ei cōmissum. vt de priuil. quāto. et de iudi. cū eterni. §. si qs aūt. Et itelligi i casu i quo officialis epi suberat al's nō teneret sentētia tanq̄ a nō suo iudice lata. s. de iudi. at si clerici. ipsi⁹ vel illi⁹. s. officialis vel in citādo vel iudicādo: et itelligas de cōmissione istius officialis facta antequā esset excōicatus: secus si postea vt seqtur i fi. fm Inno. Host. dicit q̄ hec decretalis hz locū qñ officialis p se nō eps cōmisit vices suas: quo casu et si nō valēt q̄ fecit hui⁹ vicari⁹ propter tñ cōmissari⁹ hoc ē vt sic excōicatus: nā ipse officialis bene pōt cōmittere vices suas q̄ dic vt. no. s. de officio dele. sup q̄stionū. §. vero. vnde lz. possit aliqs q̄stiones cōmittere nō tamē vicarios facere. ar. s. e. clericis. et c. sua. vbi no. hoc Inno. et si aliquā causam cōmisit antequā sit excōicat⁹ et supueniat excōicatio tenet processus. s. de offi. deleg. licz vndiq. et de offi. le. nemini. fm Guid. et de officio deleg. si is cui. ¶ Vel pōt dici fm Joan. an. q̄ primo officiali excōicato p archiepm epus posuit aliū q̄ ei officiū exercuit de quo q̄rit an sit excōicat⁹: et videbat q̄ sic cū sentētia lata sit gñalit in officiali. Ad hoc tz papa et itelligas i casu vt dictū est i casu i quo poterat ipm excōicare. s. qz peccabat i hijs q̄ sunt officij sui qz cū gsistoriū q̄ sit idē eadē potestatē hz archieps i officialē quātā hz i epm. vt. j. de ap. romana. Si vo officialis epi aliqd suaderet vel faceret vt priuat⁹ ipm nō posset excōicare sicut nec aliū subditū epi nisi i casib⁹. s. de off. delega. postoralis. ¶ Itē nota q̄ nō expirat cā cōmissa subdelegato p supueniētē excōicationē delegati vt. s. de offi. deleg. licet. et. j. de off. deleg. si is cui. sz episcopo excōicato nec ei⁹ vicari⁹ seu ei⁹ officialis cognoscēt sz adeāt papā vt prouideat sup hoc. s. de sup. neg. pla. c. romana: et ita fuat curia. vt no. Host. ibi. sz nihil allegat pro eo facit. s. de cō cess. pbē. qz diuersitatē. et pōt esse rō. qz si i archiepm eū deuolueret nimis esset facilis ad excōicādū: sec⁹ i casu negligētie vbi cessat ista rō: et hoc plene i dicto. c. romana. propt hoc. s. q̄ gerit vices officialis ex cōmissiōe epi vl' ipsi⁹ officialis facta ante excōicationē. Ob id. s. q̄ gerant vices eius. Crimine. qz tūc eadē snīa sūt ligati. s. de sen. exc. si cōcubine. Qui ita. cōstrue. qui. scilicz. officialis vicegerentes non artant districtiōe censure ecclesiastice. et pro eo qz suū et c. ergo si ex hoc esset excōicat⁹ tūc eadē sentētia successores ligarent: vt quia archieps excōicauerat officialē pro eo q̄ officiū exercebat: vel qz iniuste officialatū babuerat tūc ei⁹ vices gerēs i facto dānato ipsaz sentētiā icurrat. q̄si dicat nō i eo q̄ officiū gerit sz i eo q̄ i crimine dānato ei pticipauit excōicationē icurrit. Ea tñ. q̄ ipsi. s. officialis et ei⁹ gerēs vices excōicati talr propt alia nedū propt officialatū tantū: ergo si ab epo secus qz excōicato officiali si eps alij cōmittat officiū tenet cōmissio. Recipiūt. tam de facto q̄ de iure licet ille iurisdictionē de mādare nō posset qz excōicat⁹ est. s. de re. iudi. ad probādū. Uigorē. nō eñ potuit iurisdictionē cōmittere excōicat⁹ q̄ nō habet. j. q. vij. dampertū. nisi i casu. j. de hereti. p̄sidentes. epo ergo excōicato cessat officiū officialis ei⁹ reputa tū ctiā si ante excōicationē cōmisisset nō cessat. vt. s. si post. bene. vt hic. et facit hanc diuersitatē idēptitas gsistorij epi et officialis. vt. j. de ap. romana. i pri. et diuersitas epi et officialis. ab ipsis delegātib⁹ vt. j. de offi. deleg. si is cui. et an delegato excōicato cesset delegati iurisdictio. ¶ Distingue qz aut q̄ris an tenuerit cōmissio: et dic q̄ nō si post excōicationē facta sit: sz sic si pcessit excōicationē. vt hic i fi. ¶ Aut q̄ris an expiret re itegra i casu i quo tenuit excōicatio: hic tenet. B. q̄ nō. s. de offi. deleg. Joā. mo. post Inno: videt tenere q̄ imo. et tūc deuoluet ad epm. sz primū credo veri⁹. ¶ Aut q̄ris an icepta suspēdat iurisdictio supueniēte excōicatiōe si sit idē cōsistoriū. s. epi et officialis: idē q̄ sic. qz totū cessat propter ipedimētū ei⁹ cui⁹ est officiū sicut et p mortē. ff. de offi. vica. l. diem. sz Inno. et Jo. mo. secus in delegato qui nō habet idē cōsistoriū: quo casu distingue. ¶ Quia aut delegās est excōicat⁹ propter officiū et tūc nō procedet delegat⁹ vt hic a cōtrario sensu in prin. aut alia de causa et tūc procedet delegat⁹. vt. j. e. si cui. Officiū tñ penitētiarij pape mortuo papa nō expirat propter piculū q̄ inest aiabus. de quo Host. s. de in integr. restit. c. tū ex lrīs. et eadē rōne videt de priore claustrali religiosor. vt. s. ne sede va. c. j. ¶ Sed nunqd officiū illorum cui cōmissū est certū officiū puta absoluere excōicatos vel iniūgere penitētias expirat re integra p mortē cōmittētis dic de hoc. s. de offi. deleg. q̄m apłica. Et nunqd talia ministeria trāseūt i vicarios vicariorum in dicte gñalis vicarie vigore vel i ca. sede vacāte. ar. q̄ sic. s. de tpi. or. cū nullus. et. j. de offi. or. eis quibus.

Additio. c. Romana. Nota vnū q̄ dicit tex. in. c. cū dilecta. de cōcef. pb. extra. q̄ lz femina et layc⁹ possit habere et tenere ius patronat⁹ i bñficijs q̄ etiā tenet frā. aretin. i. c. dilecto. de testi. extra. attñ nō pōt illa bñficia promittere antequā vacēt. neq pōt donatiōes eorum i manib⁹ ponere alienis. Ex quo tex. elicit q̄ femina vel layc⁹ habēs p̄sentatiōes ad bñficia nō pōt creare vicariū ad p̄sentādum psonas ad illa bñficia dū cōtigerit ea vacare. et tñ clericus patronus bene pōt creare vicariū ad hoc. vt dicit Joā. de Imola. i dicto. c. cū dilecta. colū. ij. ibi. sec⁹ si solū hēret potestatē p̄sentādi. et c. declara p̄missa vera esse vt femina vel laic⁹ nō possit creare vicariū ad p̄sentādū i bñficijs vacaturis: sub noīe vicarij. qz vicari⁹ dicit esse alicui⁹ psone ecclesiastice vicē gerēs. vt est videre p totū istū titulū. sed femina vel laicus si se in lōginquas ptes voluerit absentare causa pegrinatiōis vel cau

ſa ſtudij aut alia legitima bene poterit ꝯſtitue/
re generalē procuratorē oīm bonoꝝ ſuoꝝ q̄ po/
terit etiā p̄ſentare ad vacantes p̄bendas vel ad
alia bñficia dū vacabūt.nō autē anteq̄ vacent
ita decidit Paulus de citadinis in tracta.de iu/
repa.in.vj.pte.q̄ſtione.xlj.ꝛ.xlij.poſt Jo.an.in
dicto.c.cū dilecta.Aurioli doctor.

Additio. c.Romana.ibi in tex.ſi iuriſdi
ctionē tantū recipiūt ab eodē.
Nota ꝙ quādoq̨ ſubſtitutꝰ ſeu locūtenens aut
vices gerēs officialis vel vicarij gn̄alis ep̄i capit
ab ipſo iuriſdictionē ꝛ quādoq̨ ab ep̄o vt eſt vi/
dere in ſequētibꝰ.ex q̄bus elicit̃ deciſio q̄ſtionis
quotidiane ſi ep̄s creat vicariū gn̄alē cū poteſta
te cōferēdi bñficia:ꝛ cū poteſtate aliū ſubſtituē/
di cū ſimili poteſtate:ille ſubſtitutꝰ capit pote/
ſtatē ab ep̄o ꝛ nō a vicario q̄ eū ſubſtituit:ꝛ ideo
ille ſubſtitꝰ poterit eidē vicario bñficia ꝯferre:cū
ipſe ſubſtitꝰ non cōferat iure ſuo nec iure vicarij
eū ſubſtituētis ſed iure epi.no.in.c.nō indiſcrete
.J.de procura.vbi dicit̃ ꝙ geſta per procuratorē
cēſent̃ geſta p dn̄m.ꝛ dicit ibi glo.in verbo.ſubſti
tuēdi.ꝙ ſubſtitutꝰ p procuratorē habētē pote/
ſtatē ſubſtituēdi videt̃ eſſe datꝰ a dn̄o vt in.l.itē
coꝝ.§.decuriones.ff.ꝙ cuiuſq̨ vniuer.no.ꝛ ſub/
ſtitutꝰ heredi p teſtatorē eſt heres teſtatoris.vt
in.l.moribꝰ.in prin.ꝛ in.§.interdū.et.§.prius.ff.
de vulga.ꝛ pupil.ſubſti.ꝛ in.c.ſi pater.J.de teſta,
et q̄ eſt heres heredis eſt heres teſtatoris.Et fa.
tex.in.c.cū te.cōſulēte.de offi.deleg.extra.et ibi
glo.ī fi.l.c.ſtatutū.§.ī nullo.ē.de reſcrip.vbi de/
legati a ſede ap̄lica p̄ſonas ſil̃es ſubdelegare te
nent̃:q2 oēs a ſede ap̄lica poteſtatē accipiūt et
eiꝰ vices gerūt.vt in.c.ſane.lo.ij.de offi.delega,
extra.ꝛ in.c.hij q̄ auctoritate.J.de preb.ꝛ in.c.as
cui.J.de offi.delega.vbi obtinēs bñficiū a delega
to vel legato videt̃ illud tenere iure delegantis.
Sed ille vicariꝰ ep̄i cū īmediate poteſtatē habe/
at ab ep̄o ꝛ iure ep̄i ꝯferat nō poſſet bñficia eidē
ep̄o cōferre.vt in.c.cū ad noſtrā.de iſti.ꝛ ī.c.per
veſtras.de iurepa.extra.vbi non valet collatio
vel p̄ſentio facta collatori vel patrono p eiꝰ vi/
cariū vl̃ procuratorē:ſicut neq̨ ep̄s poſſet ſibipſi
cōferre nec patronꝰ ſeipſum p̄ſentare.q2 debet
eſſe differentia inter dantē et accipientem vt de
ciditur per Hen.Bo.in dicto.c.per veſtras per
multa iura.et per Joan.an.et Panor.in dicto.
c.cū ad noſtrā.ꝛ tangit Felinus.in.c.ex literis.de
probatio.extra.ſed dicit Bonifacius de Vitali/
nis in cle.religioſus.de procurato.colū.iij.ꝙ re/
ligioſus procurator nō poteſt ſubſtituere alium
q2 ſicut nō pōt eſſe procurator vt cauſas agat:
ita nec vt ſubſtituat:q̄m ī ſubſtitutiōe verſat̃ fa/
ctū ꝛ volūtas procuratoris.ſubſtituētis.nā ſub/
ſtituēs cōcipit verba in p̄ſona ſua.licet nole do/
mini conſtituentis.l.qui autem.§.fi.ꝛ.l.licet.ff.
de conſti.pecu.igitur videtur ꝙ ſubſtitutus ali/
quid capit ex perſona ſubſtituentis merito illi
conferre non poteſt.Tamen huic puncto reſpō
deo ꝙ ideo dum religioſus ſubſtituit procurato
rem verſat̃ factū illius quia habet eligere vnum
idoneum et daretur ſibi initiū vagationis.ſed
in ſubſtitutione vicarij non cōſideratur vaga/
tio ſed ſolum poteſtas.vt patet per ſuperiora.
Blaſius Auriolus doctor Toloſanus.

LIcet. Regula.exceptiones.Scđa.
Poteſtatē.Hec ſumpta eſt
ex quadā extrauaganti Alex.iij.que in
cipiebat.dudū.vbi quidā officialis de/
poſuerat abbatē q2 in curia infirmata fuit.Et
ex hijs q̄ no.Hoſti.ē.de inſtitu.ex frequētibus.
Officialē.q̄ habet ordinariā iuriſdictionē et in/
terponit decretū in alienationibꝰ rerū minorū
ꝛ emācipationibꝰ et oīa q̄ ad iuriſdictionē expe
diunt facit vt.ff.de offi.eius q̄ vi.a l.ge.l.iij.ꝛ idē
quo ad ius canonicū.de quo p Inno.ꝛ Hoſti.ē.
c.tua.ꝛ in prima pte ſpe.ti.de iudi.or.in prin.cū
plenā iuriſdictionē habeat:pleniorē tamē obti
nent eis cōmittētes q̄ ipſi.vt.J.ſequit̃.Specia/
liter.et ſic nota ꝙ generalis cōmiſſio nō ſufficit
in hijs caſibꝰ ſine ſpāli mādato.Itē nec licētia/
bit ordinādos.ē.de tēpo.or.cū inter.Itē nō ex/
cōicabit ſuffraganeū archiep̄i dn̄o ſuo preſente
vt.J.de offi.or.Romana in fi.Epiſcopi.vel cu/
iuſcūq̨ alterius cū ſit eadē ratio.et eſt q̄d ſpūale
talis cōmiſſio q̄re ſymonia eſſet vēdere.maxie
q2 ep̄i plus debito grauarent ſubditos in penis
īferēdis.ē.ne p̄la.vi.ſu.p totū.ſ.q.iij.ſaluator.
¶ Unde bigamꝰ nō poſſz excōicari a tali vicario
vel officiali imo etiā ſm quoſdā nec cōiugatꝰ cū
vnica ꝛ v̄gine.vt.ē.de cle.pug.c.ꝙ a te.ꝛ ibi per
Abbatem.lxxxj.diſ.dictū.niſi papa hoc faceret
qđ quandoq̨ dat laicis.xxxij.di.verū.Cōmittā/
tur.nec tūc ſi aliq̄ ſpālia ſunt exp̄ſſa et clauſula
gn̄alis ſubſecuta tūc oīa ſpālia poterit exercere:
ꝛ idē ī vicario gn̄ali ad īſtar procuratoꝝ.J.de pro/
cur.qui ad agēdū:ſic no.Hoſtiē.ē.de offi.archi.
ſignificaſti:p decre.ē.de reſcrip.ſedes:et.ff.ſi q̄s
cautio.l.ſed et ſi.

CUm in generali. Ratio.
Cōſtitu
tio.Scđ.Officium.Hec ſumpta eſt ex
hijs q̄ no.p Jnno.ꝛ Hoſti.ē.de p̄bē.di/
lectꝰ.Veriſimiliter.Nota īſpiciēdū ē ꝙ eſt veriſi/
mile ſic hoc eſt verū:ꝙ intellige vbi eſt gn̄alitas
vt hic vel obſcuritas.J.de regu.iuris.ī gn̄ali.idē
in obligatiōe.C.q̄ res.pigno.obli.poſſ.l.j.Re/
gulariter.Scđa rō huiꝰ dicti:bñ dicit regulariṫ
q2 ſecus ī caſibꝰ vbi iuſta ratiōe motus donauit
puta tutor magiſtro pupilli:vel ſi ſit filius ſena
toris.vt.ff.de admi.tu.cum plures.§.in primis.
ff.de dona.filiuſfamilias.i.fi.et no.de hoc.ff.de
pact.l.cōtra iuris.ī fi.Libera.ī cōferēdis bñficijs
eſt libertas nō in dādo:q2 in neceſſitatibꝰ ꝛc.ſed
p̄ferēdo iſtū illi:ſcđm ea q̄ no.ē.de p̄bē.relatū:ꝛ
c.inter cetera.Non poſſunt.non ob.ē.de inſti.
ex frequentibus.quia licet officialis cōfirmare
poſſit vt ibi:non tamen donare vt hic ſicut ca/
pitulū ſede vacā.ē.de ma.ꝛ obe.cū olim.nec ob.
ē.de preben.dilectꝰ.q2 nō dicit̃ ibi ꝙ appellatio
facta p gn̄alē procur.valuit.Cōmiſſa.nota ar.
ꝙ ſicut nō poſſū dare tibi primā p̄bēdā vacaturā
īmediate:ſic nec tibi ptātē ſpālē vt talē ꝯferas
illi:de quo p Hoſt.ꝛ Abbatē.de ꝯceſ.p̄b.ꝯſtitutꝰ.

Secus si generaliter def potestas prouidedi de omnibus beneficijs ad tps: vt hic. et. xxvj. q. vij. statutum9. nec credo qd tales sine alio spali mandato possint resignatiões simplices vel procurationes subditorũ spontaneorũ recipere: cũ in talib9 fiat qdam psonarũ alienatio. ar. s. de ma. et obe. cũ olim. et de renũ. admonet. Et licet data alicui sit tota potestas in necessarijs: non tñ in volũtarijs. xij. q. ij. sine exceptiõe. cũ siilibus. valet etiã ppetuo si ppetuo def alicui dignitati in genere. s. de institut. cũ venissent. vel in specie. vt s. de dona. pastoralis. xvj. q. ij. visis. in casu: et nõ poterit nisi ex spali cõcessione de quo. J. de pben. statutũ. nisi episcopis agētib9 in remotis vt ibi.

¶ Delegat9 est q mandatã sibi iurisdictionē vice et noie delegãtis exercet: et dicit de mãdo mandas. ff. de eo cui man. est. iuris. per totũ.

Additio. c. cum in generali. Oldra. cõsi. lxxxvij. dicit q eps non põt dare potestatē cõferendi bñficia certe psone quã non fecit officialē vel vicariũ gñalē. Annoli doctor.

¶ De offi. et po. iudicis delegati. Rub.

Statuimus. De hijs autē cõseruatorib9 ante istã decr. pax aut nihil habebam9: nisi recipias episcopũ cõseruatorē q pupillos et orphanos et similes pias et miserabiles psonas hz cõseruare ab iniurijs et oppssionibus. et est sumpta ex iurib9. s. de for. cõpe. ex pte. et. c. ex tenore. lxxxvij. dist. c. j. et. ij. et. xxiij. q. v. administratores. q potissime loquunt de epis et ex hijs q no. Inno. et Host. s. de offi. deleg. significãtib9. tales ponũt cruce signatos: de qbus dic plene. vt i decisione vt. s. de iude. ad liberãdã. in antiq. querũt doctores vnde vent isti cõseruatores cõtra latrones vel pdones vel cõtra illos q ifrigũt priuilegia vel vt defendãt ab iniurijs et c. tamen nõ habēt iudicialē idaginē. vt. J. eo. c. vlt. de manifestis ergo habēt se intromittere: et intelligo manifesta illa que notoria sunt et ita patētia q nulla tergiuersatiõe celari possunt. vt. s. de cohabi. cle. vestra: et. c. sequenti. et. c. vlt. de vbo. sig. ex pte. Unde notabit in iudicio cõseruator illũ cõtra quē est qrela: vt si cõfiteatur factũ de quo accusat notoriũ procedet. Si autem cognoscet aliã: et inqrat de facto simpliciter: sed ante hoc sit factũ notoriũ et probabit etiã notoriũ p duos testes. vt no. ij. q. j. §. si quãdo. et sic nõ habet simpliciter sup facto potestatē: sed sup facto clarificato per notoriũ als nisi hoc posset frustra sua esset iurisdictio: nã in cuiusuis iudicis est cognitio an sua sit iurisdictio. s. de rescriptis. sup literis.

¶ Si autē proponat vt notoriũ tũc nõ prodest. Uin. dicit a tali nõ posse appellari nec recusari cũ cognoscat tantũ de notorijs et de talib9 i qbus nõ admittũtur talia. s. de app. proposuit.

¶ Item dicit talē inuocare posse auxiliũ brachij secularis. s. de offi. or. c. j. xxiij. q. v. administratores. hz Jo. an. Iniurijs. Iniuria est omne q nõ iure fit. institu. de iniur. in prin. Uiolentijs. vt. s. de ordi. cogni. c. ij. siue fiant vel facte vlcisci: quia vba intelligēda sunt cũ effectu. s. de cle. nõ resi. relatũ. hz Host. Defendendos. sequitur in litera q cõiter sub hoc dant in curia: violatores ad satisfaciēdũ eis p censurã ecclẽsticã. Distringēdo. et hec est forma rescripti sm Host. Ad alia. sub nõ notoria: tamē sup notorijs poterit citare in quib9 regulariter est necessaria citatio. vt not. Host. s. de coha. cle. c. tua. in glo. et s. de iur. iur. ad nostrã: et de purga. ca. cũ. p. nisi adeo essent notoria q nullã dubitationē possint recipe: vt qr minat9 est ibi psens cũ exercitu: vel ignis adhuc accēsus. qr tũc nulla citatio recipit: sic intelligit s. de trãs. epi: quãto. §. ne aũt. ibi pcipimus. et ibi no. Inno. et hij sunt. nã vbũ pcipim9 vim sententie habet. s. de vbo. sig. in hijs. et sic intelligit. s. de re iudi. cũ olim. Indaginē. i. ordinē siue cause cognitionē siue examinationē exigũt. Si tñ iniuriator factũ cõfiteat: sed tñ dicit se licite fecisse puniri poterit p istũ cõseruatorē ex quo i iudicio pfessus est: et inquãtũ q cõtra se pfessiõi stãdũ est: sed in alijs nõ. s. de cõstitu. cũ. M. qr in cõfitentes nulle sunt ptes iudicis in cognoscēdo: sed in exequendo. ff. ad. l. acql. l. proinde. et si ferat sentētiã excõicatiõis. conseruator vbi pcipit aliquid iniuste nulla est. s. de pben. cũ olim. secus in ordinario in quo tenet iuste vel iniuste lata. xj. q. iij. sentētia pastoris. vnde tñ notãdũ dicit pastoris: qr secus i alio: ratio est qr ordinarius hz solidiorē iurisdictionē q delegatus. s. de rescriptis. sup literis. in fi. et maior honor et reuerētia ei debet q iudicibus delegatis. s. de ap. vt debit9. sic Host. in summa. s. de coha. cleri. c. qualiter excuset. sm Guid. et tales poterũt absoluere ifra annũ. s. de offi. dele. q̃reti. hz Guid.

Quia pontificali. Primo progatiua põtificalis ordinis. Scdo. Modus delationis. scda. Ita q eis. Hec facta est ad declarationē illius. s. c. sane. et. c. pastoralis. in prin. Iudicib9. s. quibuscũq. Cõseruatorib9. de quib9. s. e. c. proximo. Eos. s. põtificali dignitate pditos. Coactiones. qr in penis infligendis. et c. s. e. pastoralis. in prin. Itē qr iudices gratiã possunt facere alicui saluis substãtialib9 cause. s. eo. cõsuluit. sm Guid. Gradus. pontificalis dignitatis. Modestia. i. mãsuetudo siue tēperãtia. Reuerētia. q est honor cũ pauore impēsus. Ingressus. et est prima pena itellige quo ad duo: ne ibi celebret in suo ordine: nec intersit horis canonicis ibi psallēdo solēniter: als irregulariter efficit. vt. J. de sē. exco. Is cui. nec ibi debet orare. imo si tũc moreret nõ deberet i ecclia siue cymiterio sepeliri. posset tñ p ecclesiã trãsire et extra ecclesiã diuina officia celebrare ex propria significatione vocabuli vt no. Inno. et Host. s. de sen. exco. sacro. q satis probat per capitulũ. vij. q. j. presenti. et sic no. q suspēsus ab ingressu ecclie vel a põtificalib9 ab hijs tñ prohibetur q sunt interdicta: et a dependētib9 ab eisdē: et nõ ab alijs: cũ pene sint restrigēde. vt. s. de elec. si pro missari9. et ideo talis nõ repellit ab electione sic not. Cõpost. s. de psuetudine. cũ dilect9. in vbo. suspēsus. et Inno. s. de electione. considerauim9.

Ministerium.scz quo ad ordines ⁊ est prima pe-na.et scd̃a quo ad ordinariã potestatẽ.vt not. Host.in summa de offi.or.§.qd si religiosi.⁊ per Inno.ꝫ.de etate qualitate.cum bone.⁊ hic per Guid.⁊ sic sunt due pene in ep̄is suspẽsio ab offi cio ep̄ali proprie:et suspẽsio ab ordinaria pote-state.i.ab administratione Ecclesiasticorum.

¶ Itẽ ꝙ ad ea q̃ specialiter ad eiꝰ iurisdictionẽ spectãt.i.ad mẽsam p.c.ꝫ.de rescriptis.edoceri. ⁊ poterit etiã supponi eccl̃ia i terdicto.ꝫ.e.sane. ij.nõ obst.ꝙ maiori pena erãt digni ꝙ alij.xl.di. homo christianꝰ.qꝛ minor pena imponit maio ri pꝛ ea q̃ no.ꝫ.de cle.vena.c.j.aliquãdo tamen non deferat eis vt forte si iniurias vel ṽba cõtu-meliosa proferãt in iudicẽ suũ.vt.ꝫ.de penis.di-lectꝰ.tenet tñ pena suspẽsionis vel excõicatiõis si nõ seruato hoc ordine procederet superior cõ-tra tales.xi.q.iij.c.ij.ꝺm Jo.an.licz nõ sit p̃ter-mittẽdus ordo.ꝫ.eo.de causis.ij.q.iij.§.notan-dum quoqꝫ est.ṽsu.non facti ⁊c.

SI duo. Hec sumpta est ex hijs que no.p Inno.⁊ Host.⁊ glosa. ꝫ.eo.sup q̃stionũ.§.si vero.ad fi.et dicit duo de q̃bus magis videbat ꝙ deberet ad se trahere tertiũ:sed ꝯtrariũ qꝛ ad illã partẽ semp declinare debemꝰ q̃ minꝰ est captiosa.ff.de regu.iur.quotiẽs.Apostolice.qꝛ alij delegati re-gulariter nõ delegãt.ꝫ.de ap.causam.in fi.⁊ in-tellige hãc captiositatẽ vbi eadẽ ꝑsona i vtroqꝫ foro eandẽ cõditionẽ retinet vt hic:secus si mu-tato foro conditionẽ mutaret a contrario:⁊ sic nõ ob.xviij.di.multis.⁊.j.de ap.a collatiõe.Nõ in totũ.qꝛ si i totũ nõ esset dubiũ ꝙ semp ad pri-mũ delegãtẽ esset appellãdũ.ꝫ.e.sup q̃stionũ.§. porro.Cũ delegato.qꝛ secꝰ si delegatꝰ se excusa-ret nec cũ eis procederet:sed forte si isti subdele-gati soli processerint qꝛ ad delegatos appella-bit vt innuit hec litera a cõtrario sensu.ꝺm Joh. an.ꝙ est verũ si excusatio fieret simplicit ⁊ oĩno vt hic.secus si excusaret se ad tp̄s tertiꝰ delega-tus:qꝛ tunc a subdelegatis alioꝝ appelleret ad papã:al's ipse tertiꝰ priuaret sua iurisdictiõe re. vel specie.vt.ff.de vsufru.l.vsufructu.ff.de ven. ispi.l.j.§.potestate.ꝺm Joh.mo.Appelleret.al's seq̃ret absurdũ.Primo.s.ꝙ iste delegatꝰ q̃ non cõmisit ⁊ esset appellatꝰ ab eo appellaret ad se ipsum eo ꝙ in causa appellatiõis haberet pro-cedere cũ suis socijs:⁊ sic Inn.in dicto.§.si vero. tenet.⁊ est idẽ ꝺm Guid.si duo delegati alter cõ misit in totũ ⁊ alter principiũ qꝛ a subdelegato vel delegato appellabit ad papã.C.de ap.p̃cipi-mus.§.huic.ꝺm Guid.

SI contra vnũ. Primo/de con-delegati recusa-tione.Secũdo.De legato ep̄i vel officia-lis.Secunda.Cũ aũt.Hec sumpta est ex hijs q̃ no.p Inno.ꝫ.e.cũ sup.cuiꝰ opinio hic reprobat et ibi p Hosti.⁊ Abbatẽ.quoꝝ opinio approbat hic.⁊ hoc probat in decisa illiꝰ decre.⁊ no.Host. ꝫ.e.sup q̃stionũ.§.qꝛ vero.⁊ in spec.ti.de recusa. §.vlt.ṽsu.quid si vnꝰ:⁊ in summa hosti.eo.ti.§. qd sit eiꝰ.ṽsu.scz corã quo.Duobꝰ.idẽ si pluribꝰ

cum sit eadẽ ratio ꝺm Jo.an.nõ possunt.in quo casu si possunt iteresse ⁊ nolũt redargui debent. ꝫ.e.prudẽtiã.§.adicimꝰ. ¶ Sed si vltra dicat in rescripto hoc nolũt:nõ possunt redargui vt i.c. sciscitatꝰ.in fi.sed in vtroqꝫ casu requit ꝙ se excu set allegãdo i potentiã vel nolũtatẽ vt in dicto. c.prudentiã.in prin.ꝺm Guid.et delegatus vel ordinariꝰ poterũt cũ hac clausula cõmittere:et cũ hac adiectiõe põt cõpromitti.ff.de arbitris. l.nõ distiguemꝰ.§.cũ i plus.⁊ in summa Goffri di.§.ꝙ si ordinariꝰ procedat.req̃sito primo i po-tente p aliũ terna req̃sitione.ff.de pignor.act.si cõuenerit:ꝺz Host.vel vnica.c.xlvij.di.quasi.ꝺz Guid.nec requiret alia admonitio penitus:nec sufficeret ꝙ esset iste absens nisi req̃reret qꝛ mu-lier sciens libellũ accusatiõis cõtra ipsam propo situ anteq̃ sit denũciatũ ei recte nubit.ff.ad.l. iul.de adult.denũciasse in pri.⁊ si iste absens ma liciose ĩpedit p̃sentẽ agere nolentẽ possit cõpelli per p̃sentẽ ⁊ excõicari:qꝛ factꝰ est i ferior eo ꝓpt delictũ:qꝛ in hoc casu est locꝰ illi clausule ꝙ si nõ oẽs ⁊c.sed Inno.cõtra.de quo p Host.ꝫ.e.causã. i fi.lect.secus si diceret ꝙ si nõ oẽs tu frater ep̄e: qꝛ tunc ep̄o recusato cessaret oĩno alioꝝ iurisdi ctio:⁊ sic alij nõ procederẽt:sed arbiter eligeret. ⁊ idem in decre.posita.ꝫ.e.corã.ꝺm Guid.Et in hoc põt i telligi Inno.ꝺm Guid.nec cognoscẽs intromittet se de principali causa donec aliũ ar-ticulũ expedierit:qꝛ cõstare sibi prius debet an posset esse solus.ꝫ.c.prudẽtiã in prin.nec erit su-spectꝰ iste collega.qꝛ et lz sibi esset honor proce-dere solus etiã esset onꝰ:quare suspitionẽ tollit ꝫ.c.pastoralis.ibi.⁊ honorare.⁊ si male pronũ-ciet appellabit.j.e.ab arbitris.ꝺm Jo.an.Cum autẽ.secũda pars.Probanda.et proponet corã eo si p̃sens est:al's corã recusato protestãs ꝙ vnꝰ vt citius poterit delegantẽ adhibit.⁊ tũc recusa-tus cessabit procedere in principali:al's poterit appellari vt.ꝫ.c.sup q̃stionũ.§.ꝙ vero.⁊ hic per Guid.Appellari.Et sic not.ꝙ licet quo ad q̃dã sit idẽ cõsistoriũ istoꝝ nõ tñ quo ad oĩa.ꝫ.de off. vica.c.j.⁊.ij.de quo dictũ est supra.de cõsue.non putamꝰ.quare secus in appellante:et secus in recusante.

IUdex. Primo.De officio iudicis ante recusationẽ.Secũdo. De officio.scd̃a.Post recusationẽ.Hec sumpta est ex hijs q̃ no.ꝫ.de ap.Secũdo requiris.in glosa.et ibi.p Inno.⁊ Host.⁊ in spe. ti.de renunciatiõe.§.vlt.Apostolica.qꝛ delegatꝰ ab alio nõ subdelegat.ꝫ.c.pastoralis.Propo-nat.qꝛ cause recusatiõis ꝑsonã iudicis afficiunt nõ iurisdictionẽ:et ideo nõ trãseũt ad subdele-gatũ qꝛ ꝑsonalia ꝑsonã nõ excũt.vt.ꝫ.de fili.p̃s-by.ex trãsmissa.sicut exceptiões ꝑsonales ꝑso-nas nõ egrediunt.vt.ff.de excep.l.exceptiones. Cõmiserit.et subdelegatꝰ cõmissionẽ recipit.qꝛ anteq̃ cõmissioni cõsentiat non est iudex.xxiij. q.vlt.sepe.et etiã ꝙ cõsensit subdelegationi.Itẽ ꝙ ea vsus fuerit.al's cõtra in.c.proximo.ꝺm Jo. mo.vel dic vt.j.in fi.huius glose.Impugnari.et hoc ꝙ ex alijs causis bene possit vt quia forte ex

alia causa: q: delegatus nõ erat prius capax iurisdictionis: et sic alij subdelegare nõ potuit. s. e. cum causam. Requiebit. ex quo cõmissio facta est: licet nõ sit perpetuata per citationẽ: cuius contrarium videbatur no. Host. s. de ap. cum speciali. nã licet in hoc casu remanserit iurisdictio penes delegatũ/inefficax tamen: et poterit elidi per exceptionem. vnde nihil interest an aliquid sit inefficax ipso iure: an ope exceptionis. vt. ff. de reg. iu. l. nihil interest. nec ob. j. e. proxi. in fi. q: ille casus loquitur in reuocatione. hic in recusationis propositione: que diuersa sunt nõ aduersa ẜm Guid. et Jo. an. hic. Secus autem in ordinario recusato. s. e. proxi. in fi. et est ratio diuersitatis: quia ordinarius alijs cõmittendo sibi iurisdictionẽ retinet semper. sed delegat⁹ nõ ẜm Jo. mo. naturalis em̃ iurisdictio ordinarij a lege est. secus in delegato accidentali que cũ de liberatione a voto solo principis cõmissa. et sic no. ꝙ maioris efficacie et virtutis sunt ea q̃ princeps facit legem cõdendo ꝙ̃ viua voce ordinando iuxta ea q̃ no. s. de despon. impube. ad dissoluendũ. in glo. licet ibi Host. cõtra. Reseruasset. quodcũqꝫ sit illõ. j. e. c. ij. ratio diuersitatis est: quia tunc saltim in reseruato iudex remanet. idẽ talis: de suspitione subdelegati habet ignorare: et potest a se reuocare iurisdictionẽ: que nõ habet locũ vbi in totum cõmisit se super ipsum. Post recusationẽ. scda pars probatur. quia per talem probationẽ nõ est sublata adhuc vt hic videtur: ꝙ esset si fuisset super ea pronunciatum vt. s. e. cũ super. circa finem. et idcirco sufficit solus consensus recusatoris: ꝙ nõ recusetur: non aduersarij cũ ab ipso aduersario peruenit impedimentũ: quo cessante durabit iurisdictio: et sic sola eius voluntas sufficit. s. e. c. vlt. et sic no. differentiam inter probatã et pronũciata. Exactione. i. ex quo pronunciatũ fuit desinit esse iudex: et tunc erit necesse impetrari nouũ rescriptum in illa causa si ampli⁹ actor velit procedere vt glo. et fere omnes per decre. s. de ap. scdo requiris. excepto Host. qui tenet. s. e: suspitionis. de ap. legitima. et in summa. eo. ti§. quid sit eius officium. versu. quid ergo ꝛc. ꝙ arbiter qui de suspitione cognouit: aut iudex qui recusato isti succedunt per omnia sicut iudex ap. iudicabit de causa principali tam in forma rescripti ꝙ̃ in alijs. est casus. C. de iudi. apertissimi.

Quamuis. Hec sumpta est ex hijs que no. s. e. super questionũ. et. c. venerabilis. et. c. penul. etiã. c. vlt. vbi per doctores. sed in spe. ti. de leg. §. restat. vltra mediũ. et in summa. e. ti. §. delegatus. versu. sed tantum quid potest ꝛc. Apostolica. quia alius nõ potest in totum: alias remaneret iudex et posset iurisditionẽ reassumere. Usus. qualitercunqꝫ ẜm Joan. And. nã vsus est ea que sunt ad finem ordinata. in fi. referre. sed auget forte per citationem. s. eo. gratum. legitimo tẽpore factũ. alias nõ teneret. s. de elec. bone. nec esset necesse ꝙ talis citatio sic peremptoria. imo no. Hostien. s: eo. licet. ꝙ licet citatio iudicis nõ teneret nihilomin⁹ est perpetuata iurisdictio: quia sufficeret ꝙ vtcũqꝫ cepit qualitercunqꝫ. ar. j. eo. si a subdelegato. j. rñso. sed Guido contra. quia ex hys que inordinabiliter ꝛc. s. de accu. qualiter. et vbi fundamentũ nõ est ꝛc. j. q. j. cum paulus. quia talis vsus inordinatus non est vsus/sed potius abusus. j. q. iij. priuilegium. nã licet iurisdictio sufficiat rescripti susceptio. s. de ap. super eo. nõ tamen ex hoc perpetuatur iurisdictio. vt. s. de procu. is qui. ar. a contrario. et per Jnno. s. de ap. vt debitus. j. rñso. ẜm Guid. quia non põt perpetuari ꝙ cadit ad citationem cõmittentis. vel ad aliũ actum cõmittens iudicialẽ. vt no. Jnno. et Hostien. s. de procu. perpetuo. et. s. eo. licet. ẜm Guid. Posteris. vt. j. de procu. is qui. contrarium tenebatur. s. e. venerabili. sed male vt hic. Efficaciter. Jdem in casu cõtrario q: mortuo delegato subdelegati expirat potestas. s. e. licet. aliud est in substituto per procu. quia talis nõ poterit reuocari. vt. j. de procu. is qui. cuius ratio ibi dicetur: vel dic ꝙ procu. habet tantum onus: sed iudex onus et honorem: et sic duo difficilius transeunt ꝙ̃ vnum. vt. s. de treu. et pace. ẜm Jo. and.

Si delegatus. Primo de subdelegatis cum clausula quotiens. scdo cũ clausula/donec. tertio ad quos a talibus appellandum sit. scda. Jdem. tertia ad eum. hec sumpta est hijs que no. per Jnno. et Hostien. s. e. licet. in prin. vbi idem notabat. et. s. e. si pro debilitate. vbi tenebat Jnno. contrariũ. Alieno. nã ea res que in rebus humanis non est/abesse dicitur. vt ff. de verbo. signi. l. in literis. §. j. per quã idem tenebat. et ideo a significatione vocabuli recedere nõ licet. ff. de lega. iij. non aliter. Tunc. i. post mortẽ. Jdem. scda pars. reuocãdas. vñ si iudex in cõmissione dixerit: ꝙ si ipsum cõtingeret in dicta causa extũc procedere: nõ intendit propter hoc ipsum reuocare. si delegat⁹ postea procedat nõ videt solo facto reuocare iurisdictionem: nisi alias exprimat: ex quo ambo ꝯsenserũt protestationi. s. de elec. cumana. nã semp intelligit durare volũtas nisi expsse mutata probet. ff. de proba. eũ qui. et. j. de procu. si quẽ. sic Host. s. de spon. tua nos. vbi ꝑ pꝫm. et hic ꝑ pꝫm: et ꝑ Guid. Sẽtentie prolatio. idẽ tenebat Host. s. e. si pro debilitate. sed Jnno. et alij cõtrariũ et male. Morte. secus si ꝯmisit vsqꝫ ad sue volũtatis bñplacitũ: q: tunc expirat per mortẽ. s. de rescrip. si gratiose. ẜm Joan. an. Cõmittentis. i. delegati qui subdelegauit. Reintegra. vt quia subdelegat⁹ citauit. ad qd facit ꝙ no. s. de elec. in causis. §. vl. et sic no. ꝙ delegare vel subdelegare cõmittentibus re integra mortuis: eius cause exercitium non transit ad cõmissarios. Executionem. et quia hoc posset sibi retinere tenebat. glo. et Hostien. s. eo. super questionum. §. porro. sed Jnno. et alij contra et male. Appellandum. de hoc olim erat altercatio: et intellige hoc quando erat delegatus ad quem appellari posset alias contra. j. si is cui. Jtem fallit in ca. j. eo. si

a subdelegato. et sic gradatim appellandum a subdelegatis etc. Item ab ordinariis. de hoc dic ut no. s. eo. su per questionum. §. porro.

CUm plures. Primo de divisione cause. secundo de occupatione. tertio de perpetuitate. scda. Porro. tria. Jurisdictio. hec sumpta est ex hiis que no. per Hosti. s. e. prudentiam. et c. eodem. Aut duo. et sic no. commissionem fieri alternativam. sic in compromisso. ff. de arbitris. Item si unus. §. Item Pomponianus. Et in hoc casu quilibet est iudex in solidum. ff. de reg. iuris. l. in alternativis. et vocatur alternativa prestationis non ordinis. unde si unus procedit ad mandatum pape: adimpletum est. ut. ff. de solu. qui res. §. qui rome. secundum Jo. and. Consimili. ut si dicatur quod quilibet ipsorum possit procedere etc. Apostolica. Idem si ab alio: quia eadem est ratio. Libere. etiam non requisito collega. ar. j. de preben. l3. Porro. et idem si plures vel omnes: quia omnes inceperunt et ideo finient nisi ex causa ut. j. sequitur. Inchoandam. qualitercunque datus sit. Contestandi. secus in procuratore qui non dicitur occupare causam nisi per litis contestationem. j. de procu. si duo. secundum Jo. an. Nequibunt. et sic apud alios remanet iurisdictio inefficax: nisi in casibus subsequentibus. Et si alter qui de facto non occupavit: de facto procedat non tenebit processus: nisi in casibus impositis ut denotat istud verbum nequibit. et. s. e. prudentiam. ibi: nihil reputabuntur egisse. et ita ibi tenet Inno. nec potest haberi ratum per illum qui inchoavit. s. de elec. auditis. et. ix. q. iii. lugdu. sed Guid. quod intellige verum quando ad illum qui processit potest de facili haberi recursus. sic. xxvi. q. v. amelius. alias secus. et quia est in remotis vel distat a loco in quo facienda est executio ar. j. de testa. si religiosus. ibi in remotis agente: et de conces. preben. quia cunctis. et econtra. dum tamen isti constet de impedimento primi per suas literas vel alia per legitima documenta quod est necesse ar. eorum que le. s. e. prudentiam. j. de hereti. causam. de quo hic per Guid. tenebit tamen si post processum probetur impedimentum primi. ar. viii. di. veritatem. in prin. et in hiis que no. Inno. s. e. quis. et de ap. dilecti. in fi. ¶ Item unam differentiam inter istam clausulam/quod si non omnes. et illam: vos vel alter vestrum procedat. Item secunda differentia est: quia primo impedimento cessante non impedientur alii. sed hic bene: ratio cuius est quia in primo poterit occupans cum alio procedere si voluerit sed hic non: quia in primo habent requiri socii et de impedimento constare: sed hic non. ut. j. sequitur sicut in pluribus procuratoribus datis in solidum. j. de procu. si duo. alias forte quilibet traheret ad diversa quod esset absurdum. s. de elec. c. pen. Recusaret. quia tunc alii procedent. secus in procuratore ubi alter non intromittet se etiam alio qui primo causam occupaverit impedito: si fuerit clausula ita quod non sit melior etc. j. de procura. si duo. et intelligas nisi impeditus subdelegatum dederit. quia talis prefertur alii delegato ut dicitur de procu. in decre. si duo. ¶ Item postquam collega in causa inceperit procedere: primus inchoans non poterit eum ad se revocare/etiam cessante impedimento: sicut de procu. dicitur in decre. si duo. Item si delegatus in diem datus vel sub conditione: ante diem vel conditionem procedat et post processum moritur non est perpetuata iurisdictio. et est ratio quia pendente die vel conditione non habuit realiter vel etiam actualiter iurisdictionem sed spem habendi in futurum. ergo ex quo ea usus est tempore quo non habebat: nihil egit. sicut ex conditionali obligatione sola spes est in debitum iri. insti. de verbo. obli. §. ex conditionali. ad idem. j. de spon. c. ii. in fi. et sic determinat ibi Jo. an. licet Hosti. contra. s. e. l3. ubi tenet quod non est necesse quo ad perpetuationem quod actua in die teneat. quam non approbat Guid. s. eo. quis. de hoc dic s. de ap. dilectis. in fi. Jurisdictione. per citationem vel alium actum legittimum. ut. j. e. eo casu quod potest etc. unde dic eo casu: reservando vel citando quo ad omnes: quod est verum occupante deficiente in casibus hic in exceptione positis. alias regulariter occupatio unius operatur aliorum exclusionem potius quam perpetuationem. s. e. prox. et sic eadem res parit diversos effectus: quod est verum in diversis canonibus secundum Jo. mo.

SI super gratia. Gratie duratio. eius ratio. scda. Negotium. Hec sumpta est ex hiis que no. per Goff. et Hostien. s. de rescrip. constitutus. et Hostien. s. e. quoniam. scdo et. c. licet. facta. secus in facienda que tollitur facilius quam facta. et sic non ob. j. de preben. si cui. §. vl. Deputati. idem est in executoribus datis a legatis super gratia facta per eos. nam etiam quod metropolitanus facit. sc. ap. dr facere. lxiiii. dist. ordinationes. et. s. de offic. delega. nemini. quia ubique eadem ratio. s. de consti. translato. ff. principalis. j. de regu. iu. accessorium. Inutilem. quia ille cui facta est gratia non curat impetrare novos executores contra ordinarium forte propter paupertatem vel alias. Longius. ut quia habet necesse adire papam cum magnis expensis pro executoribus impetrandis et ideo nulla appellatio regulariter coram principe est tractanda. C. de app. cum post. sed potius in sua provincia in qua suos iudices ordinarios facilius adire potest. j. de offi. or. c. ut litigantes. nec ob. quod facilius deberet tolli una gratia quam iuris communis dispositio et sic littere gratiose potius quam de simplici. Justitia: cum scelerius tollantur iura specialia quam communia. in auten. de rebus eccle. non alie. §. quia visibile. colla. ii. quia in rescrip. ad litem nihil datur. de quo plene per Inno. s. de in integ. resti. constitus. et. j. de penis. abbate. sed de iure communi mandatur fieri iustitia quam faciet ordinarius delegato cessante. Sed hec que datur hic: scilicet gratia de novo fit: quam ordinarius posset exequi: et sic pariet. ar. contra. j. de preben. si clericus. in fi. nec ob. c. fi. j. eo. li. fi. quia privilegia antiqua nihilominus ex se sufficiunt ad agendum et defendendum deficientibus conservatoribus ex quo perpetua sunt. sed hic secus. secundum Joannem Mons.

Si iscui. Hec sumpta est ex hijs que no.p Inn.et Host.s.e.li. in fi. Expresse, ais nunquam successor succederet.s.e.q.si.et si predecessor viuebat tempore date: sed tempore presentationis mortuus erat rei tegra non expirat talis iurisdictio: imo transit ad successores sm Host.p tex.in aut.vt nulli iudic.§.si et hoc verius.collatione.ix.vbi non fuit specialiter appositum in literis legationis: sed generaliter scribitur iudici prouincie.vnde successor cognoscit licet videatur contrarium dicendum cum tempus receptionis habeat respici ad hoc vt iurisditionem habeat super eo.sm Guid. quod est verum vt s.de rescrip.cum te Non.in totum quia si in totum ad delegantem appellaretur.s.eo.sup questionum Excoicati.quia tunc fingitur mortuus ciuiliter.xv.q.iij.euidenter.xxiiij.q.iij.certum. sm Guid. De medio.i.de hoc mundo qui est inter celum et inter infernum.xxiij.q.iiij.hoc autem. Durante.quia sublato impedimento non habet locum quod sequitur: vt quia absolutus vel confirmatus successor: vel si dubitaretur de absolutione appellatio alternatiua teneret in dubio.s.de postu.pla.c.vno.et sic etiam propter dubitationem. alias non: credo non valere appellationes alternatiuas maxime sm canones: ne in incerto vagetur.vt.s.de elec.vt hijs du ts.et sic reprobat illa formam.ap.qua consueuit dici appello ad papam vel archiepm vel ad illum siue ad illos &c.sm Jo.an.Guil.Duran.hanc approbat.vt in spe.ti.de ap.§.nunc tractemus. versu.sed pone aliquis &c.et sic recusato epo vt suspecto a delegato eius/appellabitur ad archiepm de quo no.in glo.ordinaria.s.de foro.cope.fi quis. quia propter recusationem/sublatum est iudicium.etiam sic non ob.s.de ap.dilecti.ex quibus supradictis videtur quod si appellans probabiliter dubitet an delegatus in totum vel in parte commiserit vices suas et stet pro iudice et parte quod iste non pot certificari: vt quia non voluit sibi facere copiam subdelegationis.tunc tenet appellatio emissa ad papam: nec litere super ea impetrate licet postea appareat quod non commisit in totum per dictam aliam partem poterunt impugnari.ff.quorum bonorum.l.j. Prorogari.circa quod deberent iudices prouidere.s.de do.et cotu.fine.et de offi.ordi.vt litigantes.j.e.li.

A Barbitris Hec sumpta est ex hijs que no.in glo.s.suspitionis: et in spe.ti.de app.§.nunc tractemus.versu.sed ad quid suspitionis.et.c.quia contra.et.s.de ap.cum speciali.et.j.de ap.legittima.Juris.et ideo cum sint iuri ad ipsum appellandum est a quo eius potestatem habet.et sic ad papam qui est animata lex in terris sm Jo. And. ¶ Unde debent esse clerici et non laici: cum habeant iurisdictionem circa ea que pertinent ad hunc articulum quam non licet laicis in clericum exercere: cum laicus in nullo casu excommunicare posset nisi de mandato pape.ar.c.dis.c.j.et.xxij. dist.§.verum.xcvi.dist.c.j.de quo per Innoce.et Hostien.s.de arbitris.cum contingat.et s.eo. cum &c.vnde no.quod quandoque arbiter accipitur pro delegato vt hic: quandoque pro voluntario electo a partibus vt.s.de arbi.per totum.de quo hic per Guid.Concordat.nec sibi in vices referre.s.de rescrip.pastoralis.in prin.Tertius casus in quo eliguntur tales arbitri.xj.q.j.si clericus.de quibus no.s.de offi.ord.irrefragabili. in glosa penul. Grauauerint.siue in sententia quia pronunciant illum suspectum qui suspectus non est: vel ante dando nimis breuem dilationem.s.de dila.c.j.et.s.eo.suspitionis.et si causa recusationis impugnetur/et sic euidenter improbabilis vel probabilis coram eodem recusato proponetur: et ipse de ea pronunciabit. Si vero non est euidens sed dubia ille qui habet cognoscere de causa recusationis de eius impugnatione cognoscet.sic no.Vincen.s.de.ap.cum speciali: et ibi per Inno.et Hostien.et hic per Guid. et tales habent delegatam iurisdictionem non ordinariam: vt dicit Hostie.j.de ap.legittima. sm Guid.Appellandum.hoc verum est ex hijs qui de necessitate iuris eliguntur.secus si essent arbitri qui dicuntur compromissarij qui voluntate eliguntur: a quibus non appellatur communiter.et sic no.ob.C.de arbi.l.j.§.ij.q.vj.a iudicib. sm Joan.And.

I Scui. Primo specialis prouisio. Secundo generalis.Tertio a secunda exceptio.scda.Sz si.tertia. Nisi. Hec sumpta est ex hijs que no.s.e.quoniam.§.is autem. Prouisio.vnde siue prouisio siue examinatio. Primo etiam in forma pauperum alicui committatur.locum habet hec decre.s.eo.venerabilis.et.c.vlti.§.is autem.a contrario sensu sm Joan.Mo. Contrarium no.Innocen.s.eo.c.vlti.§.vlti.sed prima verior. Pronuncia.et sic secus si talis persona sit certa. licet beneficium sit incertum quantum ad hoc.s.eo. quoniam.in fi.sm Jo.an. Non potest.quia adeo est infra officio executoris quod ab eo non recedet.ff.de pecul.l.quid ergo.in fi. ¶ Item cui committitur quod in facto consistit/non potest aliquid delegare.s.eo.super questionum.§.nos autem. Item ratio est/quia ex quo sibi non committitur articulus cause cognitionem non continens: et sicut est in eo nihil est quod faciat eum iudicem: vel iurisdictionem sapiat: per consequens nec committere potent: quia in tali cessat ratio illius.l.C.de iud. a iudice.et.s.e.pastoralis in prin.et.c.ex literis. secus dicerem in mixto executore: vel in mero cum clausula contradictores et rebelles &c.quia si tales sint iudices eo quod proposita contentione coram eis iurisdictionem habere incipiant: tunc siue negocia sint certis personis commissa subdelegant sicut in matrimonio carnali.vt.j.de procu.c.vlt.nec tenet ipso iure si de facto talis commiserit: licet talis iam receptus et installatus sit.c.si a nopre.iud.l. j.et.ij.et.s.de iud.at si clerici.sm Guid. ¶ Et sic no.quod incertitudo beneficij non persone: non potest committi: ratio diuersitatis est quia ex quo constat de persona satis pot constare de bñficio quod de iure limitatur.j.de pbē.cum in illis.secus de illis que necessario non possunt limitari a iure sicut sunt persone.s.de presump.ex studijs. Per aliud.j.e.c.

vlti.§.vices.simile dicã in subdelegato ab alio q̃ a principe: que licet a lege nõ habeat potestatem cõmittendi vices suas alijs: si ab homine tamen habeat puta quia ep̃s dat potestatẽ subdelegandi tunc poterit vt.j.de procu.c.j.z.s.de elec.c.peñ.§.porro.sz.Jo.an.q̃ hoc disputauit.

STatuimus. Primo loci mutatio.scdo constitutionis extentio.scda.Ideoq̃.hec sũpta est ex hijs q̃ no.s.de elec.c.postq̃.z c.scriptum.z de presumpt.quosdã. Apostolica. q̧ est speciale in istis: secus in inferioribus.ar.s. de deci.ad audientiam.z.j.de priuil.si papa.et est ratio diuersitatis; qz non ita cito recurritur ab inquisitoribus pape ad ip̃m; sicut ab inquisitoribus aliorũ ad suos cõmittentes.sicut dr̃ de suspentione.s.eo.si cõtra.nã in primo eligũtur arbitrij in alio recurritur ad ordinariũ,s,e,si cõtra.sm Jo,and,Inquisitio.an in hoc casu posset subdelegari.dic vt,s.e.quoniã.§.is autem. nisi apponat per se vel per alium nõ põt;als bene.de quo per Host,in summa de deci.versu.q̃d ergo. Mãdat. sic certo loco z ideo nõ videtur valere q̧ fit alibi.ff.de arbitris,si cũ dies mãdati.zc.s,de rescrip.cũ dilecta. nec valet sentẽtia nisi in his casib⁹ extra locũ lata a cõtrario sensu hui⁹.c,licet nõ apponatur per.l.illã si cũ dies sm Guid,licet Vincen,no.ɔtrariũ.s.de re iud. cũ J,z.a,per.l.ff,de procu.filiusfamilias.§.veterani,Nõ possit.ergo a cõtrario sensu si potest nõ teneret processus extra locũ factus.Hostiẽ. in sum.de accu,z denũ.§.qualiter,in fi,Idoneũ als nõ tenetur venire,vt,ff,d arbitris,si cũ dies. §.si arbiter,etiã dato q̧ simul venerit, Si iterato citetur poterit excipere etiã post,lit,contest. vt no,Inno,s,de rescrip.dilectus,z Cõpost.s.e. c.nõnulli.z in spe.ti,de ap.§.restat.circa.fi. sm Guid.Securũ: nedũ per.c.s.de ap.ex parte.sed et iudici z iquisitori vt hic differt.ergo nedũ reale imo z temporale impedimẽtũ prohibet.s.e, si super.sm Joan.An,

SI a subdelegato. Prĩo de appellatione cõtra rescriptũ super re integra. scdo extenditur ad similia.scda.Idem. hec sumpta est ex hijs q̃ no. per Hug,xij.q.ij. in prin.z p Inno.z Host,s.de in integ.resti.cõstitutus.z.j,de ap.sollicitudinem, Subdelegato, potest probari per sigilla delegantiũ.vt no.Inno,s.de proba.post cessionẽ.sm Guid.In aliquo,sufficienti tamen pro perpetuatione: sicut est citatio.vt.s.eo.si is.ex quo apparet q̧ si facta sola subdelegatione delegatus re integra moritur satis est perpetuata iurisdictio: cũ subdelegare sit iurisdictiõis dlegati.C.de iudic.a iudice: z auc.ad hec.z.s,e.cũ plures l vbo.mãdatore.z.s.e,lz: ibi vti ceperit.z delegatus in hoc casu ad se poterit reuocare negotiũ ex quo sic perpetuauit cõmittendo.s,e.si delegatus. z dic de hoc.s.de testi.cũ venissent,vbi de hoc no.glosa. z Hosti.q̧ ipso iure in hoc casu iurisdictio expirat cum delegat⁹ re integra morit.s.eo.gratũ, Imo plus est q̧ processus vel etiã cõmissio per delegatũ etiã ignorantem mortẽ delegãtis nulla est ad instar procuratoris qui nõ transfert dñiũ post mortẽ dñi lz ignoret eã.ff,si certũ pe.l.vlti. lz Inn.no.s.e.c.lz.iurisdictionẽ nõ expirare ip̃o iure sz ope exceptiõis: sz p̃mũ approbat.i spe.ti. de offi.dele.§.restat.Guido tamen approbat opinionẽ Inno.per hanc decre.Negat.vt quia excõicatus erat: z sic heretic⁹. qz extra ecclesiaz nõ est iurisdictio.xxiij.q.j.iste: vt not. Hosti.in summa de homicidio.§.qua pena: z hoc verum est in spiritualibus: secus in ciuilibus vel in criminalibus,xxj.q.iij.Julianus. sm Guid. z idez si dicatur instrumentũ delegationis a tali notario cõfectum credit instrumento facto ab eo: de quo plene in spe.ti.de instru. editione.§. restat.versi.q̧ si cõfectũ.de hoc p Inno.s.de elec. nihil est.sm Guid.vel opponitur q̧ cõmissio facta est ab aliquo cõtra decre.s.de rescrip. statutum.Cõtrarius.z sic nõ audiẽdus.fi.s.de app. sollicitudinẽ.nã in eo q̧ appellat fungitur vice actoris.s.de appel.cũ inter. z agens cõtrarius nõ auditur: lz secus in excipiente.vt.j.de reg.iu. nullus.secus tamen videt: quia si delegatus nõ cõmisisset ipsemet posset cognoscere z pronũciare sup talibus exceptionibus,s.de rescrip.super lr̃is: in fi.z tamen nõ poterit pars ad eũ appellare.sed hoc facit ratio predicta; scz ne appellãs q̃ cẽsetur actor cõtrarius sibi fiat sm Jo.an.

HAc cõstitutione. Primo qui possunt esse cõseruatores,scdo in quib⁹ locis possunt procedere. tertio quando et quibus possunt cõmittere.quarto de penis cõseruatorũ z partiũ excedẽtiũ.Quinto de morte cõcedẽtis re integra.sexto de muneribus z expẽsis.septimo cõclusio ex premissis,scda.Cõseruatores.tertia.Vices.quarta,Vt aũt.q̇nta.Officiũ.sexta.Circa.septima.Quicquid, hec sũpta est ex quadã extrauagãti olim q̃ incipiebat. qz de cõseruatoribus, Cõseruatores, de quib⁹.s.c. c.j.Obtinẽtes.¶ Ecce vnã differentiã inter delegatũ z cõseruatorẽ.qz delegatus dz eẽ canonicus ecclie cathedralis: sed conseruator non.z in hoc corrigitur dicta decre.Alex.que hoc prouidebat sz Jo.an, Cõseruator: ecce aliã: qz hoc nõ prohibet in delegato saluo iure recusatiõis.Jurisdictione. Ecce tertiã: qz hoc nõ obtinet in delegato.lz posset ex hoc recusari.s.vt lite nõ cõt. accedẽs.scda.hoc aũt talis ẽt de expresso cõsensu nõ posset: vt,j.in fi,sm Jo.An. Et sic not.q̧ suffraganeus nõ põt esse cõseruator metropolitani.xj.q.iij.c.ij, Cõmittere, cõtrariũ notabat in spec.ti.dele,circa finẽ.vsu.sed nũquid.Cõseruatores.Ecce quartã differentiã. Nec tũc.i.cũ cõpetit eis per lr̃as.s.eo.ratio.i,et idẽ in delegato.s.de rescrip,statutũ: qz in nullo sciẽter: et idẽ de ignorãtia iuris vt,j.de regu.iu. ignorãtia: De manifestis,de hoc vt.s.c.j.Ab officio.z p ɔsequẽs a bñficio qz vbi vnũ pp reliquũ.zc.s.d rescr. c.vlt.Suspẽsi.ecce q̇ntã dr̃iam inter delegatũ z ɔseruatorẽ.Incurrat.ip̃o iur.no.septiaz snlaz ex

cōmunicationis ꝙ in hoc libro ipso iure quis in currit. Absolui. ab ep̄o cum papa hanc sibi non reseruauerit. s. de sen. ex. nuper. Expensis. s. de immu. eccle. quoniā in fi. et dantur iste expense ab excōmunicato antequā absoluat vt hic apparet. simile. j. de iudi. c. j. et de sen. excō. venerabilib⁹. §. idē. vbi notatur ꝙ offenditur aduersarius et ideo antequā absoluatur tenet ad expensas. et idem in casu quolibet simili. xxiij. q. vlt. pessima. et idem in cōtumatia notoria vt in dicto. c. venerabilibus. secus tamē esset in contumacia nuda et simplici vbi sufficit iuratoria cautio. s. de ver. sig. ex parte. et. s. de iudi. c. j. in glo. Quaecūꝗ. quasi dicat siue dati ad cōseruationē priui legiorū siue ad defendendū a manifestis. Ipso iure. et sic processus in ꝯtrariū factus nullus eēt: hoc verū nisi expirasset negocio icepto per vnū quia perpetuatur iurisdictio quo ad omnes. s. e. cū plures: et sic no. ꝙ licet executor gratie non expiret licet alīs restringatur propter mortē pa pe vt. s. e. super. tñ executor priuilegiorū licet cō tineat gratias bene expirat: sed hec est ratio. qꝛ alīs gratia ibi extingueretur vel quasi. sed hic secus. Editos. vt. s. de rescrip. statutū. no. in hoc equipararī delegatū et cōseruatorē. Omnino. er go sine aliqua exceptione vt. s. de rescrip. statu tum in fi.

¶ Rubrica de offi. lega.

Officij. Primo prefacio. scdo cōstitu tio. tertio duplex exceptio. se cunda. Prouideat. tertia. Nisi. hec sūpta est ex hijs que no. s. de preben. venerabilis. et de iure patro. cum dilectus. et. s. e. ex cōmunicatis. Excutimus. id est tollimus. Scādalum. de quo. s. de renun. nisi per Gar. et ibi in summa. Hosti. q. penul. Quiete. i. transquillitate vel pace. j.ouemur. pace/ pax est tranquillitas libertas. xxiij. q. j. vs. Prouide. scda pars. Legati: quorū sunt tria genera vt. j. dicetur. licet quoad verbum nō differunt: quo ad imperiū et officiū differunt. primo in absoluendis vt. s. eo. ti. c. penult. scdo in cōfirmatione exemptorū vt s. de elec. si abbatem. tertio in cognoscendo de causis exemptorū et illos puniendo. j. de ver. sig. c. j. quarto in collationibus bñficiorū vt hij qui dicunt de latere de quo dic vt. s. eo. c. penult. de quo dū dicit de fratrib⁹ nostris: et cū illi qui non sunt cardinales: et istorū rescripta sunt vidēda qꝛ nō possunt plus ꝙ eorū priuilegia continere s. de priuil. porro. Ecclesiarum suarū. vt est casus. in eiectē. s. e. ca. j. Fratribus nostris. et hoc est propter predictū dū propter eos i gñe oībus loquitur ecc/ si singulariter loqueret alicui pr̄sbytero vel diacono ep̄o cardinali qꝛ tūc vocaret eū filiū. et sic no ob. s. de fal. ꝙ graui. Amplior. tamē eorū ptās hodie restricta est vt patet. j. eo. deliberatione. et isti possunt ꝯferre bñficia propter negligentiam iam ad papā deuoluta. s. de pben. venerabilis. de quo dic vt ibi per Hosti. et Jun. ibi ꝯtra nec ob. s. de sup. neg. p̄. c. penul. vbi dicit hoc cō petere alijs legatis: quia ibi fuit specialis com-

missio vt hic. s. dicitur. et idem de executionibus specialium gratiarū vt no. Compost. s. de rescrip. cap'm. in magna glosa. beneficia tamē in curia romana vacantia tales cōferre nō pñt sine speciali mandato pape vt. j. de preben. ij. nisi post mensem vt eo. ti. statutū. et si papa et legatus et ordinarius idem vacans beneficiū cōferant dic vt. j. de pben. si a sede: in eundo et redeundo et vbicūꝗ absoluunt excōicatos pro iniectione manuū violentarū. s. e. ꝙ translationem et. s. de senten. ex. ad eminentiā. licet Host. contra hic. cuius opinio reprobatur. j. de. sen. excō. c. eos qui. nec ob. ꝙ proconsul nequeat ꝑm Jo. Mo. iurisdictionem cōtentiosam exercere añ ꝙ ingressus sit prouinciā. ff. de offi. proconsulis l. iiij. ad fi. qꝛ speciale est in deliberatione excōmunicati propter periculū ꝙ est in mora vt. s. de app. qua fronte. et habet talis indirecte territoriū ꝑm Ber. nec distingui debet de enormi vel leui. s. de senten. excō. ea noscitur. et. j. de senten. excō. eos: que indistincte loquitur. Hosti. tamē distinguit. s. eo. excōmunicatis inter enormes et leues. sed dic ꝙ sua distinctio habet locum in alijs legatis ꝙ a latere et sic intelligeret spe. de offi. lega. §. nunc dicamus. ꝟ. circa potestatem ꝛc. et hic per Guido.

Additio. c. Officij. hic enumerātur tria gña legatorū: qꝛ sūt legati nati legati missi. et legati de latere. et isti de latere habent maiorē potestatem: qꝛ (vt dicit dñs Nicolaus Boeri in tractatu de officio et potestate legati. in quarto preludio) potest procedere secundū equitatē quādo sibi videtur. c. fi. de trāsac. extra. et omnia videtur posse que papa specialiter sibi nō reseruauit: qꝛ vices pape gerit. c. cū venerabilis. de cōsue. extra. Specula. ti. de lega. §. nunc ostendendū. ver. legat⁹. et potest interpretari mandatū pape. c. j. ver. nec valet. et ibi Inno. de postula. pla. extra. Etiā potest precepta et statuta ꝑpetuo duratura causa pacis facere vt fecit causa pacis comitis Tholosani. in specula. vbi. s. colū. x. ver. hinc. et in. c. sup quibusdā. §. fi. de ver. signi. extra. Inno. Bal. et Panor. in. c. fi. de offi. lega. extra. Et potest conferre beneficia deuoluta ad sedem quādo vacarūt tāto tempore ꝙ iuxta laterañ. ꝯsiliū fuit ad sedem facta deuolutio. vt hic in glo. et. c. venerabili. de preben. extra. et Bal. in. l. aliquando. ff. de offi. proconsul. et fa. cle. si de beneficio. et ibi glo. de preben. glo. Bal. et Panor. in. c. nouit. et c. excōmunicatis. de offi. lega. extra. sed nō potest legatus de latere vigore sue legationis generalis conferre beneficia vacantia in curia vel apud sedem ꝙ idem est: etiam si in sua legatione diceretur ꝙ posset conferre beneficia vacantia et vacatura qualitercunꝗ et vbicūꝗ et qualiacunꝗ etiam de quo oporteret facere mentionē specialem et expressam. nisi expresse dicatur ꝙ possit conferre beneficia vacantia in curia. vt dicit Philip. Francus. in. c. licet ecclesiarum. j. de preben. multo minus potest conferre bñficia spectantia ad ordinariā collationē pape: puta

que ex fundatione ecclesie vel alias nō habēt aliū collatorē ꝙ Papā. vt erant canonicatus sancti Stephani Tholose tēpore quo ecclesia erat regularis. vt ample dixi i additionib9 ad Ber. de Clusello in .c. ꝙ translationē. de offi. leg. extra: quista magis inherent officibus et voluntati pape ꝙ alia collatorē salios habentia. Aurio.

Legatos Ratio. Cōstitutio. secunda. Presenti. hec decre. extracta est ex quadā extrauaganti clemētis q̄ incipiebat. Olim ex parte: et ex hijs que no. per Inn. et host. ꝟ. e. post translationē. xxv. q. ij. igitur. iiij. q. j. sicut. et in spe. ti. de legato. ꝟ. sup est. ꝟ. quid de sententia. cū sequētibus. Dissipent. vicia: plantēt virtutes. Proconsul. proconsul est q ex cōsulibus ab imperatore mittitur ad regēndā certā prouinciam. ff. de offi. presi. l. j. sicut depositus. ff. de ꝟ. sig. l. Quis. vnde legati/cardinales equiparant procōsulibus: q2 sicut illi principis: sic isti pape consilio assistūt. ꝟ. de elec. fundamēta. ꝟ. decet. reliqui legati qui nō sunt de secreto consilio eq̄parātur presidibus: et ambo habent ordinarias iurisdictionē. vt. j. sequitur. Reputantes. et idcirco nō expirat eorū iurisdictio: et ideo quandoq3 faciunt statuta perpetua. ꝟ. de co. c. fi. et adeuntur per simplicē querelā. ꝟ. e. c. j. Itē hīt imperiū. vt. ꝟ. de elec. si abbatē. Declaram9. q2 satis erat antea statutū per decreta. ꝟ. de resti. integ. tuz ex lris: per ꝙ et idem dicebat cōmuniter: pōt esse ratio q2 talis legatus dicit se. ap. poti9 ꝙ pape: quia sedes nō morit: sic nec eius legatus. sic. j. de preben. si aplice. et ꝟ. de rescrip. si gratiose. nec est vis an tēpore mortis sit ingressus prouinciā necne. q2 indistincte talē legatū editū a papa et cardinalibus missuz/potest reuocare cetus cardinalū sede vacante: nisi ex magna cā. vt not. Host. in dicto. c. tū ex lris. et in spe. i dicto. ꝟ. si vitat. ver. sed nunqd. et ex causa potest: cū sit legatus. se. ap. cui9 vices obtineret. ꝟ. de elec. vbi periculum ergo. et ipsum poterūt de eo deponere.

Additio. c. Legatos. tu habes in. c. officij. ꝟ. co. ti. ꝙ legatus de latere potest conferre bñficia ad sedē deuoluta. et etiaz potest cōferre beneficia vacantia in partibus et in illis e concurrit cū papa et ordinario collatore vt ibi. et in. c. si a sede. j. de preben. et premissa intellige ꝙ pōt ea conferre statiz ꝙ est vrbē egressus: q2 tunc pōt iurisdictionē voluntariā vt est beneficia cōferre. c. nouit. de offi. lega. extra. exercere: nō autē cōtentiosam. de quo vide tex. aureum in. l. oēs proconsules. ff. de offi. proconsu. et lega. sed beneficia reseruata aut vacantia in curia nō pōt conferre ex generali legatione nisi specialiter sibi detur potestas. vt plene dixi in addi. ad Ber. de Clusel. in. c. qō trāslationē. de offi. lega. extra. et aliquid. ꝟ. c. proximo. Au. doc.

Presenti. Primo de perpetuitate reseruationū legati. scdo de pluralitate quo ad vnez ecclesiam. tertio de reseruatione quo ad vnū collatorē extra ecclesiā cathedralē et col

legiatā. quarto factū incōtrariū cassat. scda Ceterum. tertia. Nec etiā. quarta. Quicquid. hec sumpta est ex hijs q̄ not. per Host. ꝟ. e. c. vlt. et per eum et alios. ꝟ. de iure pa. cū dilectus. et. vij. q. j. sicut vir. in fi. glose. et in spe. e. ti. ꝟ. nūc tractemus ꝟ. hoc certe. Declaramus. q2 prius idē tenebat et est ratio vt subtrahat cōmissio legatis ecclesias agrauandi. vt. j. sequitur. nec ob. ꝟ. e. c. proxi. et ꝟ. e. c. fi. q2. ibi agit de negotio iā perfecto asi recessuz. hic de perficiendo vel illud factū est cū cause cognitione: hic sine. Legationis. secus si ex speciali mandato pape. j. de pben. hȳ qui. ꝟ. risio. ergo nō sufficit ꝙ vacauerit nisi facta fuerit collatio. sic. j. de preben. c. vlti. et. j. de conces. pben. c. fi. Finitur. vt q2 ad tempus erat datus: vel egressus est prouinciā animo nō reuertendi: secus si alio aīo: q2 intēdebat reuerti. ꝟ. e. nouit. sic ergo legatus in qualibet parte legatiōis existens iurisdictionē exequitur sicut eps in qualibet parte dioce. j. c. prox. cū eps. Itē finit morte legati. Auctoritate sua. nō auctoritate pape committentis. ꝟ. e. c. proxi. et hoc est si sit personalis: vel creatus legatus sicut sunt illi qui quotidie ad tēpus per papā mittuntur: secus est si est ille legatus ratione sue ecclesie. ꝟ. eo. cū nō ignoretis. et intellige hoc sane in executionib9 vel processib9 per legatū vel eius executores in vniuersalibus lris que de se sunt odiose maxime q2 sunt in preiudiciū ordinariorū. j. de preben. quāuis. secus tamē esset in lris cōtentiosis in quibus perpetuata iurisdictione per delegatū legati non expiret per mortē vel recessum. ꝟ. e. memini. q2 ibi nō est causatū odiū. ratio diuersitatis est q2 littere cōtentiose emanant sup iure creato sed alie super futuro ꝙ citius perit. pōt ergo legatus ꝙdiu durat suū officiū impedire iurisdictionem ordinariā. sed finito officio nō. imo ordinarius incipit habere liberā potestatē sicut prius: dato ꝙ alius legatus succedat in illa prouincia in onere et honore sic. Ber. et alij. ꝟ. de iure pat. cuz dilectus. nā personalis est hec reseruatio et ideo personā nō egredit. ꝟ. de. auc. et vsu. palli. c. j. sed Vinc. cōtra. ꝟ. c. nolētes per. e. ꝟ. de offi. ordi. pastoralis. et. ꝟ. e. quoniam abbas. sed prima verior ꝟm Guid. nec est simile de lris papalibus per quas potest ius cōstitui ad beneficiuz vaccaturū. ꝟ. de cōces. preben. propo suit. q2 non potest hoc legatus: licet ligare possit man9 ordinarij. ꝟ. de iure pa. cū dilectus: et hoc ideo q2 in literis papalibus et beneficialibus est ius creatū ad rē: sed in literis de iustitia in re vt. ꝟ. dicit. sed in lris delegati nec in re nec ad rē quare pereūt eū prima ꝟm Joan. Mo. Pendente. in ecclesia in qua facta est vt hic. secus i alia ad alteri9 collationē spectante. vt. j. ꝟ. proxi. secus si iā prima reseruatio cessat vel q2 ille pro quo scriptū erat est mortuus vel iā gratiā est assequut9: q2 nō perdet imo aliā poterit facere: simile de citatione. ꝟ. de appel. significante. simile de lite pendente super electiōe. vt. j. nec. lite pen. e. j. ij. et. iij. sed si super psona pendeat lis poterit reseruare q2 simile iudiciū pendet ex futuro. ꝟ. de frigi. frater

nitatis: s; Gui. In eadē. si spectat ad collationem unius aut pluriū diversorū vt. j. de preben. cum in illis. in fi. z. c. vlti. in fi. ꝯm Joan. And. lȝ Guid. dicat distinguendū esse ꝯm distinctionē illius vltimi capituli: aliō ēt i alia eccl'ia z sic differt a proximo dicto. Illius. z idē si illius z alteri' in simul. s. de rescrip. statutū. §. cū non. z qui iurat suū nō esse: iurat sui z alterius nō esse. ff. de ver. signi. si pupillus. §. penult. nō ob. j. de prebē. cū in illis. in fi. q: illud facit intentio pape. Itē nō ob. s. de rescrip. cū aliquib'. q: identitas hoc facit. Premissa. oia cōprehendit vt. s. de rescrip. c. cū in multis. z sic si facta legatione executor conferat vel processuȝ faciat nō teneret: nec in primo risu: nec tn sequentibus vt dictum est.

Eliberatione. Primo restrictio potestatis legati circa certas ecclesias. scdo. ipsa restrictio circa resignationes spontaneas. tertio prohibitionis extentio ad pteritas. scda Prohibemus. tertia Volentes. Hec decre. restrictiua est illius. s. e. offici: z sumpta est ex his q̄ no. Inno. s. de re. ec. ad nostrā. Legatus. s. cardinalis q: de alijs non erat dubium. s. e. offici. Collegiatas. collegium est collectio hominū simul in vnū conuentiū. xij. q. ij. qui manumittit. z de hoc dictū est. s. de elec. q: sepe. z que ecclesia dicatur esse collegiata dic per Inno. s. de iure pa. postulasti. z Host. eo. ti. olim. z hic per Guid. Maiores. vt q: in capitulo sunt caput. vel hñt primā vocē in caplo. s. de ma. z obedien. c. j. Existentes. vt prepositura in ecclesia Tholosana z in tali ꝯm Host. habet locum tēpus trium mensiū. s. de elec. ne pro defectu: qd est verū vbi bona sunt discreta a maiori dignitate. sc; epatu: secus si cōia vt. s. d rescrip. edoceri. Inn. dicit q imo tēpus sex mensiūvt. s. de cōcess. preben. nulla. cuius opinionē consuetudo approbat ꝯm Guid. Electionē. hoc refert ad prelatos cathedralis eccle post epm in quibus duo requirunt ad hoc q cadāt sub hac prohibitione. primo q sint maiores īmediate post epm in capl'o. scdo q in eis quis preficiatur per electionē. secus si talis dignitas per aliquem simpliciter cōferatur. z est huius ratio: q: verisimile q caplm nō ita exorbitet in eligēdo sicut vna persona ꝯm Joan. Mo. secus in superiore capl'i in ipsa eccl'ia. Existentes. vt sunt abbates vel supiores: tales supiores sc; collegiate vel regularis dignitat: z si nō per viā electionis: s; aliter conferant: quia in his etiā bene habet locū hec prohibitio ꝯm Guid. z sic si legatus cōferat plene dignitatē cuiusdā collegiate ecclesie vbi plebanus est caput: licet pferatur per capl'ȝ vel per alium superiorē nō tenet collatio ꝯm Joā. And. qui hoc vidit de facto. nec requiritur q q̄ creetur per electionē. sed in maiorib' dignitatibus cathedralis eccl'e bene requiritur vt est dictum: q: in talib' dignitatibus inferiorib' sunt plures q̄ in cōferendo illas que per viam collationis cōferātur: z ideo in primo casu subtrahit de potestate legato nō in alio casu ꝯm Guido.

Interponat. nota q z si talis legat' cardinalis nō pōt inhibere electoribus ne eligant nec multominus inferior eo: puta alius legatus vt. s. de in integ. resti. c. ij. ver. de hoc. Prohibemus scda pars de hoc no. Inn z Hosti. s. de offi. dele. ex parte. In specie. no. q genus z spēs equiparātur. Cuicū pconcedat. z sic nō possum per aliuȝ qd possuȝ p me qd est cōtra regulam. j. de regu. iu. potest: vbi de hoc: q: legatus bene potest per se: sed nō pōt cōmittere alicui vel aliquibus: nec insimul vel diuisim. sc; vni resignationis acceptionē z alij collationē: q: vbiq est eadē ratio prohibitionis: sed recepta resignatione p vnuȝ posset postea cōmittere alij qui vice sua cōferet. sic vacans beneficiū: z per hoc potest dici q epo nō pōt suo vicario vel officiali cōmittere collationē beneficiorū nondū vacantiū: sed restringitur tpe: de officio vicarij. c. vlti. ꝯm Joan. and. z secus credendū in epo cuius officiū est necessariuȝ quā ad hoc: z sic necessitas excusat. j. ne cle. vel mo. c. si lateraū. s. de conces. prebē. nulla. sir. mitatē. z. di. vides. quid si de facto renunciauit. quis n. z istā formā: z sic nō teneat renūciatio. s. de renūci. c. vlti. dic q renuncians priuari poterit: q: renunciando sic peccauit: sed ante sententiā nō amittit talis ppetatē bñficij. xvij. q. ij. Gonsaldus. secus forte de possessiōe. s. de renunci. sup hoc. z hoc verū est in beneficijs iam acquisitis in quib' requiritur q fiat renunciatio in manibus illius qui posset talem ex causa destituere: z q fiat de consensu canonicoȝ eccle sic quā resignat al's possent ipsȝ repetere. xix. q. iij. statuimus ꝯm Ber. secus est in bñficijs acquirendis in quibus tenet resignatio in manu etiā inferiorum facta. s. de renū. veniens: ꝯm Gui. Volentes. tertia pars. Pendentia. hoc quē expresse hanc prorogari volumus: al's cōtra. s. de cōsti. c. fi. z dic de negotijs pendentib' vt dictuȝ est. s. de elec. licet canon. vbi de hoc. z per Gui. z Host. s. de costi. c. ij. z hic per Guido.

Additio. c. Deliberatione. tene q in dignitatibus inferioribus ab episcopatu preter abbatias. dātur sex mēses ad eligendū vt dicit Bertrād. de Clusello. in. c. ne pro defectu. de electio. extra. z ibi plene dixi in additionibus ad eū. Bla. Au. doctor.

Additio. c. Deliberatione. quando hic De mōte landuno dicit q per renunciationem perditur possessio beneficij renunciati. vide q̄ scripsi in. c. si te prebendā. s. de renuncia. co. lib. Bla. Auriolus.

Ollatio hec facta est ad declarationē illius. s. e. c. j. z ex hijs que no. s. de rescrip. c. penulti. facta eccl'ia extra prouinciā sibi decretā durāte officio suo. s. de concess. pbēn. post electionē in parte decisa ꝯm Jo. idē Host. z Inno. s. eo. nouit: ar. s. de app. qua fronte. sed Guid. dicit cōtra per hunc textū: q: illa pars decisa nō debet allegari pro iure: imo cōmittit crimē falsi vt in cōstitutione prohemij: rex pacificus. in fi. nisi vbi ius decisum cōcordet alij iuri vel saltem

eius ratio. vel fiat ad instructionē aliis ne ignoretur. de quo per Host. in summa c. ti. §. in quo vel dic q̄ loquitur ibi in ordinario cuius officiū in conferendo est necessariū nā vbiq̄ cōferre potest: secus in legato qui solū habet iure voluntario conferre ⁊ cū preiudicio alterius: quare restringendum est. sed in altero ampliandū. Nō valet. Et si motu ppo vel nō ad instantiā esset facta: nō ob. J. de preben. si motu/que habet locū in papa nō in aliis inferioribus ſm Jo. mo. sed Jo. And. cōtra: quia sicut ordinarius pōt cōferre habenti beneficiū etiā creatū. aliud simile J. de prebē. licet. scdo: sic etiā legatus. sed in neutro casu vtrūq̄ obtinebit: sed vltimū tantū. S. de prebē. de multa. secus si quis impetrauit a legato cū instantia: q2 in hoc casu sicut impetratio facta a papa nō teneret imo ipsa impetratio nulla esset vt. J. de preben. si cui conceditur: sic nec impetratio a legato facta: ⁊ sic non potest: ⁊ de hoc. S. de elec. licet canon. Beneficio. quocunq̄ minimo vt. J. de preben. nō potest. et c. si motu. ſm Guid.

Additio. c. Collatio. hic habes q̄ taciturnitas modici bñficij viciat gratiam. ⁊ oportet q̄ fiat specialis mentio bñficij obtenti. vide que dicam in. c. si motu. ⁊ in. c. nō potest. J. de prebē. ⁊ quādo taciturnitas excusatur per clausulā pro expressis habentes. et quando nō. ibi dicam. Bla. Auriolus.

Rubrica de offi. ordi.

Romana. Primo prohibitio. scdo cuiusdā opinionis solutio. tertio solutionis ratio. quarto quedam moderatio. quinto moderationis extensio. scda: nec pro eo. tertia: quia. quarta: officiū quinta: ⁊ hoc idē. Hec sumpta est ex hiis q̄ not. ix. q. ij. c. J. ⁊ q. iij. nullus primas. ⁊ cōsequens. et S. eo. pastoralis. ⁊ c. duo. Suorū. secus si sua diocesi: q̄ qua poterit quilibet eps facere talia a cōtrario sensu. S. de testi. co. pterea. ⁊ de accu. olim ⁊. J. eo. cum eps. ⁊ tales officiales: nō intelligunt ordinarij sed delegati: ⁊ ideo ad epm delegantē appellabitur. S. de offi. deleg. si delegatus. nec ob. J. de appel. Romana. in prin. que loquit de principali officiali qui habet idē consistoriū cū epo ⁊ est ordinarius ſm Jnno. ⁊ Jo. Mo. Foraneos. quasi datos ad tuendū forū cōmittentis ſm Host. vel q2 foris. i. extra ciuitatē ponuntur ad differentiā illius qui est in ciuitate. S. de offi. archidi. c. si. Cōstituatur. hec intelligo nisi aliud remens. ⁊c. ingrediant nisi in talibus expressis in iure: sicut in visitando ⁊ ceteris. S. eo. pastoralis. ⁊. ix. q. iij. in summa. Jn diocesi. sedendo pro tribunali. Disponant. statuendo de plano extra iudiciū. Agant. cōferendo ordines. ix. q. ij. c. ij. ⁊. q. iij. nullus. ⁊. c. conquestus. Per alios. q2 qui nō pōt per se nec per aliū. S. de sen. excō. mulieres. Pro eo. scda pars. Delegare. dic vt. J. c. vt litigantes. sed nō cōpellere nolentes etiā recipere. S. eo. pastoralis. in prin. Jnhibitiones. i. nō pendēte iudicio ꝑ appellationē procedat in causa vt. J. de app. nō solū. Noscuntur. ⁊ sic no: q̄ eo ipso q̄ appellatū est superior iurisdictionē habet in causa. de quo. J. de app. Romana. in. §. sui autem. ⁊ poterunt impedientes huius excōicari. Archiepi. S. de offi. vica. romana. Nō sic. tertia pars hic redditur ratio quare nō pōt cōmittere ea que nōdū ad ipsum deuoluta sunt quia iurisdictio que nō est cōmitti nō pōt ar. S. despon. impube. ad dissoluendū. Nisi hoc: q̄ dictum est ibi. cōstituan ⁊c. quia cōsuetudo non posset facere q̄ iurisdictio q̄ nō est cōmitti posset ⁊ ideo nō respiciunt immediate dictū ſm Gui. et sic no. q̄ eps vel senescallus nō possunt deputare vicariū ad futuras causas q̄ a Papa vel a Rege audiendas per eos specialiter per rescripta vel priuilegia cōmittuntur eisdē: ⁊ est ratio quia licet cōtractus possit esse impendēti vt. ff. de vsu. l. j. ⁊ vt si promissio fiat impendenti. ff. de verb. obli. si stipulatus. nō tamen iudicia. ff. de iudi. l. nō quēadmodū. ⁊ licet cōmittere non sit proprie actus iudicialis vt no. Jnn. S. de proba. quoniam. ar. S. de offi. deleg. licet ab ipsa tñ delegatiōe sicut ab origine processus iudicialis descendit: ⁊ ideo tractu temporū nō cōualescat: ex quo tēpore cōmissionis nō erat iurisdictio apō cōmittentē. S. de offi. deleg. venerabili. ⁊. c. ex literis ſm Joan. Mo.. Cōsuetudinē. S. de fo. compe. c. cū contingat. ⁊ ibi per Host. nec ipsi archiepi hoc possunt facere nisi vocatis partibus. vt J. de app. Romana. §. si vero. Officialis. quarta ps. Extra: vt q2. J. duas dietas. S. de rescript. nōnulli. ⁊ q̄ dicit extra. nō q̄ existens extra prouinciā ferat sententiā: sed q̄ ordinet quid super hoc fiet: vel cōicaret solēniter ⁊ ex causa speciali S. de offi. le. nouit. ar. ſm Guid. Attemptent. si ꝯtra faciat tenet ſm Ber. ⁊ est ratio q2 hic nō dicit quin teneat: ſ3 q̄ nō fiat: plus dicitur vt. J. eo. plerique ibi decernentes: et si talis officialis sit minor q̄ epo in ordine maior tamen est in iurisdictione: q̄ approbat. Joā. Mo. ⁊ Host. nō improbat ⁊ Joan. and. hoc idē cum. Ger. per. c. xi. q. iij. si nō a. sed Guid. cōtra dicens quia ex quo hoc lex prohibet l3 stet in terminis q̄ contra fit pro infecto debet haberi. C. de leg. l. nō dubiū. ⁊. dist. inde. Et hoc idē. quinta pars. Reuerentiā. S. de offi. dele. c. ij. Obseruari. multominus per delegatos suos qui minoris auctoritatis sunt q̄ officialis qui habet cū ipso archiepiscopo idē cōsistoriū vt. J. de app. Romana. ſm Jo. And.

Si canonici. Primo ponit moderationē cessationis. scdo punit canonicos nō obseruantes. tertio punit occasionē dātes. quarta abusum reprobat. scda statum. tertia si aut. quarta ceterū. hec facta est ad restrictionē illius. S. e. irrefragabili. §. ceterū. ⁊ de hiis q̄ fiūt a maio. parte ca. q̄suit. ⁊ ibi per Host. Canonici tam seculares q̄ regulares. J. c. huius. l3 Gui. Duran. intellexerit tantū de secularibus. ⁊ dic canonici scz capitulū: q2 maior pars requiritur vt in dicto. c. q̄suit. Cessare. medio tamē tēpore nō est ecclesia interdicta: sed suspensa tantū3 ne imponant sibi legē vel ius nec suspendūt sc:

et sic non est cõtra. ff. de arbi. l. penul. ꝛ. C. ne q̄s in causa sua. in rubro ꝛ nigro: nec i͂ se ferre tãtũ interdictũ possent: ꝛ ep̄s durante tali i͂terdicto celebrat sine pena irregularitatis: q2 nõ procedit a censura ecc̃iastica nec a claue: sed est q̄dã suspẽtio vocũ de qua no. satis in dicto. §. ceterũ. nec canonici ep̄o ireq̄sito de iure cõi hoc facere possent/ vt i͂ dicto. c. q̄siuit. nisi forte sede vacãte. ꝫ. de maio. ꝛ obe. cũ olim. sed de cõsuetudine vel priuilegio: secus vt hic/ si q̄s sibi legẽ i͂ponat nõ vt ip̄e: sed vt noie alterius puta collega bñ põt. ꝫ. e. c. irrefragabili. §. i. xij. q. ij. q̄ manumittit. imo ꝛ ip̄e vt ip̄e propt̃ i͂teresse tñ tertij. ꝫ. de iureiur. ex rescripto: imo etiã ipse sibi et propt̃ propriũ interesse: vbi effect9 legis vel imperij tẽdit in penã alteri9 q̄ statuentis vt hic ꝛ. ꝫ. e. irrefragabili. §. ceterũ. quia hec pena potius tendit in ecclesiã cui diuinũ officiuꝫ subtrahitur: al's quis ligare vel imperare non potest seipsum et ideo imperatiuus modus p̃ia p̃sona caret: ꝙ est deniuolenter: sed voluntarie bene potest se suspẽdendo ad tẽpus a diuinis. ꝫ. de pe. et re. omnis. Ecclesijs. Vicñ. Claramoñ. et q̄busdã alijs. Cõsuetudine. no. ꝙ consuetudo dat iurisditionẽ. ꝫ. de fo. cõpe. cum contigat. Hoc. s. posse cessare a diuinis. Instrumento. sic. ꝫ. de elec. vt circa: ꝛ dic vt ibi. Patẽtibus. s. l͠re. ꝫ. de tẽpo. or. c. j. Alteri9. no. sigillũ capituli autẽticũ ex vi huius relatiui: et dic de hoc. ꝫ. de proba. post cessionem. et de fi. instru. c. ij. per Inno. ꝛ Hosti. et in spe. ti. de instru. editione. §. videdũ. v. decimo. Itẽ no. ꝙ q̄s potest alieno sigillo vti sicut in testamẽto. C. de testa. si vnus. Illud. s. instrumentũ. Eas. s. petitiones. Literas p̄termissas. i. causa non expressa in patentib9 l͠ris vel instr̃o publico ꝛ assignatione non facta. Causa. que manifesta et rõnabilis debet esse vt in dicto. §. ceterum. et super eã seruari tractatus et forma posita. j. e. Quis: nõ ergo fiet pro qualibet petitiõe vel p̃esione subtracta: sed vbi libertas ecclesie deperit vel qualibet tali magna causa. Inuẽtas. s. per papã. j. e. Quis. Illius eccl'ie. s. l͠re. ꝫ. de elec. si cõpromissarius. Restituet. cõditione ex ista decretali: ꝛ idẽ vbicũq; ex noua lege noua i͂ducit̃ obligatio agitur ex cõditione illius. l. ff. de cõdi. ex. l. l. vna. s. l͠re ex canone vel ex consuetudine vel speciali statuto: licet canon non curet de talib9. ꝫ. de iudi. dilecti. s̃m Gui. p̃cipiet. q2 contra tales dat̃ actio ad repetendũ: multo fortius exceptio ad nõ soluendum vt. j. de regu. iur. qui ad agendũ. E. cõtra quẽ cessauit. s. ep̄o vel alij: et hoc superiorũ arbitrio. ꝫ. e. Quis. et. c. fi. ꝛ no. ꝙ petitio damnorũ diminutionẽ patrimonij respicit ꝛ pro diminutione cõpetit. ff. de dãp. infec. l. damnũ. §. j. et actio iniuriarum non datur ad vindictã. ff. de iureiur. l. pretor. ꝛ ideo nõ impedit aliã vt. ff. de condi. furtiua. l. si pro fure. §. si furti. sicut ob aliud sunt expense: ob aliud dãna. vt. ꝫ. de iureiuran. in nostra. et iniuriatus sic dicet magis velle tantũ perdisse de proprio q̄ verecũdiã passum esse: sed prius taxabit iudex: ne ipse in infinitũ iuret: vt i͂ dicto. c. fi. ꝙ me. cau. Tenebitur. et sic in tribus punietur/ q2 p̃cepta restituet: ꝛ a percipiendis abstinebit. et tenebit̃ ad iniurias ꝛ dãna/ et vltra hoc puniet̃ pena arbitraria. j. eo. Quis. Canonica. idẽ in appellatiõe ante sententiã/ vt. ꝫ. de app. vt debit9. ꝛ. c. interposita. Occasionẽ. et sic nota/ ꝙ qui occasionẽ dat i͂terdicto vt q2 p̃ eum polluta est ecc̃ia: vel al's de iure vel ab hoie i͂terdicta tenet̃ ad restitutionem ecclesijs ꝛ alijs q̄ ex hoc dãnificantur. ꝫ. de iureiur. c. fi. Arbitrio. hic determinat dãnorũ taxationẽ. Imagines. que adorari debẽt in reuerẽtiã illorũ quos significãt: q2 ꝙ facit scriptura legentibus hec pictura cernentibus indicat de conse. dist. iij. per latum. vnde versus. Latria fit dño: debetur dulia seruo. debet tamen facere ꝙ dulia nõ trãseat in latriam ꝛ sic adorare debem9 ne duliam in latriam conuertamus de cõse. di. iij. venerabilis. In terram. sic ne signũ saluatoris vel in solo vel in silice vel in marmorib9 humi poni vel p̃igere licet. C. vt nemini liceat signũ. Sal. l. vna. Vltrix. s. ꝫ p̃uatio officij vel bñficij nisi peniteat. xxv. q. ij. quicũq;. vel arbitrio iudicis. ꝫ. de offi. deleg. de causis. cõpescat. q2 pena vnius debet esse metus alterius. C. ad. l. iul. repetũ. l. ij.

ORdinarij. ponit sex. Primo de dispẽsationib9 ostendendis. sc̃do de nõ ostendẽtibus. tertio de ostendẽtibus sufficienter. quarto de dubie ostendentibus. quinto de talibus p̃sonis beneficijs cõferendis. sexto prohibentur cõferri aliter. sc̃da ꝙ si forte. tertia: ceterũ. quarta si v̄o. quinta in cõferendis. sexta: taliter. Hec sũpta est ex hijs que no. ꝫ. de cle. p̃egri. c. vlti. ꝛ vt eccle. bñ. vt nostrum. ꝛ de insti. ex frequẽtib9 per Inno. ꝛ Host. Locorũ. s. ep̄i. vel quicũq; inferiores institutionẽ habentes. lxij. dis. si in plebibus de offi. dele. sup eo: cũ si. ipsi enim ordinarij sunt. ꝫ. de offi. or. cũ ab ecclesiar̃. Plures. pluralitas enĩ est canonib9 inimica ꝛ ideo restringenda. vt. j. de preben. nõ põt. Animarũ cura. ꝛ idẽ in alijs nisi essent talia q̄ de iure teneri possent. ꝫ. de rescrip. gratia. Personatib9. de quib9 idẽ esset ꝙ de curatis. ꝫ. de elec. dudũ. sc̃do. Dispensatiões que multũ odiose sunt ꝛ ideo restringi debẽt vt. j. de preben. nõ potest. secus in non odiosis vbi est facienda larga interpretatio. ꝫ. de verb. sig. olim. de quo dictũ est. ꝫ. de preben. Quis. j. r̃nso. Quantitatẽ. quia in remotis maius tẽpus requiritur q̄ in vicinis. ꝫ. de in inte. resti. ex l͠ris. in fi. ꝛ hoc debet regulariter inspici in quibuslibet dilationibus de quo. ꝫ. de elec. cupientes. §. ꝙ si per. xx. Ordinariorũ. ꝛ si habet bñficia in diuersis diocesib9 ordinari9 qui illũ preuenit in compultione exhibitiõis faciet qd̃ hic dicitur ita ꝙ hoc alter in cuius diocesi simile beneficiũ obtinet: nõ poterit hoc facere quasi p̃uentus ab illo primo. ꝫ. de fo. cõpe. proposuisti. vel dic ꝙ v̄bus hoc poterit ꝙ de no. ꝫ. e. in prin. ibi ordinari ꝛc. ꝛ hoc verius s̃m Guil Duran. Exhibere. hoc habet locũ tantũ in dignitatib9 ꝛ in ecclesijs curatis. sed in ceteris beneficijs simplicibus non s̃m Guil. Durand. xxv. dist. qualis: tamen nisi cle-

ricus probet se canonice institutũ remouendus est ex officio ⁊ sine libello.ṡ.de cleri. pegri.c.vlt. ⁊ de insti.ex frequentibus.q: si male tenuerit ecclesiã certũ est ꝙ alam suã deprauat.ṡ.c.dudũ.⁊ no.ṡ.de trãsac.c.de cetero.l glo.ꝑ decre.vt eccle. bene.vt nostrũ.nec ob.ṡ.de resti.spo.congruente.q: ibi null⁹ ordo fuit seruat⁹.⁊ sic tenet Host. ṡ.de symo.lz Mich.ad hoc.ij.q.j.legũ.⁊.xij. q.ij. lõginqtatẽ:nec ob.iura dicentia ꝙ nemo cogit ostẽdere titulũ:⁊ ꝙ actore nõ probãte ⁊c.q: hoc est speciale propter periculũ qd inest aiab⁹ si talia sine istitutiõe canonica detineãt:vt.j.de reg. iur.c.j.ꝙ est verũ qñ agit inter ꝑlatũ ⁊ subditũ: nisi prelat⁹ in hoc aliqualiter concensisset.ṡ.de his q̃ fi.a ma.ꝑte ca.ex ore.⁊.ṡ.de cle.cõiug.diuersis.q: tũc in pena ei⁹ nõ audirent.sed si inter duos aduersarios agitet requirit plena probatio vt.vj.q.ij.l prin.de quo ꝑ Inno.ṡ.de ꝑsump. illõ.⁊ hic ꝑ Guid.qd si forte.scda pars.Impedimento.ꝙ excusat.ṡ.de elec. cõmissa.Nullã.vel minus iustã:q: hoc nullũ ⁊ inutile eq̃parant.ṡ.de trãsla.epis.c.inter corporalia.vbi de hoc.Tempus.sub.moderatum vt.ṡ.Beneficia.s.curata vt.ṡ.Cõferãtur.no.ꝙ ex quo dic assignata cessante impedimẽto non ostenditur titulus ꝑsumitur adeo contra talẽ ꝙ non admittit probatio in contrariũ.liij.di.fraternitatem.et sic est presumptio iuris et de iur. de quo.ṡ.de spon. is qui.nec hic seruabit forma decre.j.de ꝑbẽ.licet. ij.in tradẽda possessiõe q: ibi erat dubiũ de iure detinẽtis:hic clarũ:ꝙ probat ꝑ hoc verbũ libere ꝭm Guid. nec retinebit alterũ ꝙ voluerit.ṡ.de ꝑbẽ.referẽte:q: aliud hodie non tenet.et fuit de vtroq̃ in culpa ⁊ ideo vtroq̃ caret.ṡ.de ꝑbẽ. de multa.Ceterum.iij.pars. Euidẽter.i.manifeste.quia secus si esset dubiũ vt.j. sequitur.§.si vero.Molestetur.alr punietur de calũpnia.ṡ. de elec.cupientes.§.preterea.Negligatur.quia talis negligentia multum est dãnosa.ṡ.de elec. lz.⁊.c.ne pro defectu. Si ṽo.quarta pars.Dubitetur.probabilr.ṡ.de rescrip.cũ contingat.de quo.ṡ.de iudici.cũ venisset.⁊ in spe.ti.de lega.§. vidẽdũ.ṽ.nũc aũt aliqua ⁊c.vsq̃ ad fi.Cui⁹ est. ⁊ sic no.solũ papã dispẽsare suꝑ pluralitate talũ bñficioꝝ.ṡ.de ꝑben.de multa.⁊ est dictũ.ṡ.de rescrip.gratia.Cõferẽdis.quinta ps:⁊ dic de cõferendis.s.in futurũ:q:.ṡ.dixi de collatis.Plura similia.hic no.Plura bñficia obtinẽte inhabilẽ esse ad alia:nec sufficeret renunciare istis ad hoc vt esset propter hoc habilis/vt no.Inno.ṡ. de elec.dudũ.ij.§.nos igit.in ṽbo.electionis sed tꝑa.lz Guid.Itẽ nõ valet habere dispẽsationẽ de obtinendo:tertio ex quo priora bñficia legitime nõ tenebat:vt.j.de ꝑben.nõ põt.Ea que. ergo nõ sufficeret vni renũciare cũ loquat̃ l plurali:⁊ aliud loco renũciati habere.j.de ꝑben.nõ põt.scdo Respõso.Obtinent.s.licite:sed nõ hz dispensationẽ/ꝙ cũ eis possit recipere tertium: alr nisi dispẽsatio euidẽter ostẽdat tam suꝑ obtentis q̃ suꝑ obtinẽdis:vel si ostendat cõpetens in eis vltra paruis renũciare.Nullus.et hoc hz locũ de illo q̃ plura obtinebat.cõtra ius cõe ⁊ qui nõ est habilis ad obtinẽdum vel dispensationẽ nõ habebat:secus si primũ licite detinet q: tunc posset recipere scdm:sed recipiendo ipsum simul ⁊ primũ vacaret ipso iure.ṡ.de ꝑbẽ.de multa.⁊ sic illa huic nõ est aduersa lz diuersa.ꝭm Bar.

Additio. c.Ordinarij. vide hic Philip. franciũ.ꝙ in cõferendo beneficium vacãs propter alicuius criminis cõmissionẽ nõ est vocandus possessor nisi in adeptione possessionis.⁊ super hoc vide Inno.in.c.cũ nostris.de concessio.prebẽ.extra ⁊ lapũ allegatio cxxvij.Aurio.doctor.

Additio. c.Ordinarij.quando hic dicit ꝙ ordinario quis cogitur ostẽdere titulũ sui beneficij.dic ꝙ si factũ est recens tenetur docere de titulo sui beneficij:nec põt appellari.si autẽ factũ sit antiquũ sufficit probare titulũ per proprium iuramentũ.⁊ hoc verum quando per epm defunctum fuit tolleratus:et epis modernus nõ consensist tacite nec expresse. puta quia de nouo assumptus est ad epatum. quia tunc propter antiquitatẽ facti admittit probatio per iuramẽtũ.ar.l.si arbiter.ff.de proba.⁊ no.in.c.illud.de presump.extra. per doct. nec potest moderno epo aliquid imputari.⁊ est aliqua ꝑsumptio pro titulo ex quo fuit per predecessores tollerat⁹. vt premissa lati⁹ declarat Joan.de Anania.in.c.licet.hely.colũ.vj. de symonia extra.si vero factuz sit antiquũ ⁊ epis eũ tolerauit nõ cogitur ostendere titulũ:etiaz per iuramentũ probare illud non tenetur q: epis visus est consensisse.ar.c.ex ore.de his que fi.a maior par.cap.extra.nisi ius cõmune resisteret illi puta q: teneret duo beneficia cũ cura:vel minor teneret vnũ aut similiter:q: tunc ille tacitus cõsensus epi nõ sufficeret:imo si vellet expresse cõsentire nõ posset per no.in isto.c.⁊ tunc potest beneficiatuz cogere fidẽ facere de titulo suo.ar. c.iij.de insti.extra, etiã parrochianus patron⁹ vel alius cuius specialiter interest potest instare vt ostendat titulũ vt dicit Frede. de se. consi. xcviij.⁊ pro antiqua possessione presumitur:et leuior probatio requiritur vt dicit Bal. in auc. quas actiones.C. de sacrosanc. eccle.⁊ quando agitur possessorio vel petitorio an sit opus docere de titulo.vide ample Joã.de Anania.in dicto.c.licet.Hely:de symo.Bla.Auriolus doctor

Additio. c.Ordinarij.qñ ordinari⁹ vult alicui conferre beneficiũ debet inquirere de vita/de idoneitate ⁊ habilitate illius cui cupit cõferre.ꝙ si nõ faciat:sed illi aliud beneficiũ iniuste obtinenti conferat: illa collatio est nulla.vt dicit Bonifa.de Vitali.in cle.fi. de offi.ordi.in fi.post Lapum in.c.fi.ṡ.de offi.lega.co.li.Bla.Aurio.doctor.

Quia plerique. Temeraria ꝑsumptio. Pape prouisio. pena.scda. Nos, tertia. Presumptores.Hec sumpta est ex quadam extrauagãti.q̃ incipiebat Olim.ad audiẽtiã.ꝭm Jo.and.et ex his q̃ no.ṡ.de accu.Olim. Audatia.q: tacere ṽitatẽ pctm ẽ.ṡ.de crimine

falsi.c.j.⁊ de verb.sig.cōstitutionē.scdo respō.In‑terdicūt.⁊ sic hoc ipso reddūt se suspectos.ß.de testi.cōstitutos.⁊ se ostendūt iniquā causam fo‑uere.ß.de testi.co.peruenit.Corrigendū.crimina.Reformādū.mores eccliarū.vbi ergo fit inq̄sitio de statu eccle vel monasterij nō exprimūtur ca pitula q2 ibi gn̄aliter inq̄sitio fit de vita ⁊ cōuer satione clericorū:q2 officijs ⁊ processionib9 nō exci pitur lr̄a cōtra testes.q2 oēs quales ibi iuenerint debēt recipi.de re iudi.cū I/⁊ A.q2 spāle est i hoc casu ꝙ tales testes min9 idonei admittunt:⁊ est ratio:q2 ea q̄ agunt in capitulo nō possunt sciri nisi per illos de capitulo.ß.de testi.veniēs.scdo. nec ea q̄ fiunt domi/nisi per illos de domo ⁊ do‑mesticos.sic no.ß.de elec.p inq̄sitionē:nec testes quorū mores cohabitādo approbati sunt psit de facili reprobari.ß.de accu.nullus.de excep.cum ecclastice.Itē talis inq̄sitio fiet de plano ⁊ sine strepitu iudicij.ß.de accu.olim.Nec inq̄sitores recusari:nec etiā cōtra denūciatores excipi pōt intelligit ꝙ no.in dicto.c.cū I/et A.fm Guid. Insinuēt.i.excipiēt vel intimēt.Preferentes.et male.Iuramētis.q̄ nō debēt esse vincula iniq̄ta tis.xxij.q.iiij.interitū.Nos hnic.scda ps.Ma‑licie.sic.ß.de offi.deleg.statuim9.In pdicta.i.i‑terdictū vel aliqd de dictis penis.Inhibem9.sic dn̄a accusata de adulterio nō poterit manumit tere seruos.cū q̄bus possit veritas inq̄ri.ff.qui ⁊ a q̄.l.prospexit.Decernētes.sic.ß.de despon. Ipu.ad dissoluēdū.de quo.j.de reg.iur.accessoriū ⁊ sic No.vnū casum in quo est nulla excōicatiōis sentētia quē adde positis.j.de sen.excōi.psenti. Astringi.nam expedit pctā noscentiū esse nota. ff.de iniur.j.eū qui.§.ij.Presumptores.scda ps. Impunita.ß.de sen.excōi.vt fame.Cōdigna.ar‑bitraria ß.de offi.deleg.de causis.Precipimus. sic necesse est fieri.xxiij.q.j.ꝙ pcipit.ꝙ si non fe‑cerit penā habet.xxviij.dist.q2 sunt culpe.

Vt litigantes.

Statutū.Exceptio.scda.Nisi.Hec sumpta est ex hijs q̄ no.per Host.ß.e.romana.§.nec pro eo.⁊ de‑clarationē illi9 §s9.Expēsis.ad hoc bon9 iudex laborare debet.ß.de do.⁊ cōtu.finē.tamē si ptes cōsentiant poterit in alia diocesi cognoscere de licētia ipsi9 epi i cui9 territorio est/vel sedere nō debet.ix.q.ij.c.ij.⁊.iij.Statuimus.de nouo/licz sit ratio antiquata.ß.e.duo.Metropoliticus. de quo.ix.q.iij.in summa.⁊.ß.e.pastoralis.Vel dioces.j.e.cum eps.Extitit.hoc t si casu/tn̄ per appellationē defert.Dignoscuntur.als ꝙ per appellationē.Audiat.⁊ sic artat quo ad hoc de‑cre.ß.e.Romana.§.j.quid si de facto fiat cōtra volētibus partibus:tenet processus:quia renū‑ciare possunt huic ꝙ pro ipsis est introductum et sic.iij.q.v.pulsatus.licet elidi posset ope exce ptionis fm Guid.⁊ sic no.ꝙ nō possum per me nec per alium.ß.eo.c.j.Nisi sibi.scda pars.Con suetudine.prescripta legittime.ß.de cā pos.cuz ecclesia sutrina.sic ergo tacitus cōsensus cōsue‑tudinis hoc possit multo fortius expressus par‑tium ⁊ epi territorij:quia pactum ⁊ consuetudo equiparant.ß.de dona.inter virū ⁊ vxorē.c.vlt. Per te.⁊ sic no.ꝙ ↄsuetudo dat iurisdictionē.ix. q.iij.cōquestus.de fo.compe.cū contingat.Itē no.ꝙ hec reseruatio cōsuetudinis fit ad cautelā q2 neominus ista remanet.de cōsti.licet.nisi ex‑pressa contra constitutionē tolleret.ß.de biga. altercationis.vel alia consuetudine cōtraria. ß.de consue.c.fi.

Si eps̄.

Primo de visitatoris expē‑sis.secūdo de visitatis per aliū nō grauandis.scda idem.Hec sū‑pta est ex hijs que no.per Hostiē.ß.eo. inter cetera.x.q.j.⁊ epm.A iure,cum per se visi‑tare non pōt.ß.e.Inter cetera.x.q.j.epm.Per alium:⁊ hoc eni cōpetit iure ordinario.secus si delegato quia tūc nō posset demādari.ß.de offi. deleg.quoniā aplica.§.vices.cū intitulatus ha beat officiū predicationis:ꝙ canonicus nō pōt vt ibi.Visitari.dū tamen sit idoneus alioquin tenetur eps si excederet.⁊.ff.de exercito act.l.ij. in prin.Illi vicario.prouidere in equis ⁊ vestib9 et familia.Victualiū.qui si nō possunt habere a visitatis sine scandalo in hijs prouideat eps. x.q.iiij.cauendum.j.q.ij.placuit.⁊ no.Inno.et Hosti.in dicto ca.inter cetera:⁊ sic etiam proui debit eps alij epo si quē inuitauerit pro ordini‑bus in sua diocesi celebrandis.vt no.Hug.ix.q. iij.nullus.de quo dic per Guid.Apl̄m.ad corin. ix.Debebit simile.ß.de cēsi.cū venerabilis.ver. decreuim9.vbi dicitur ꝙ tūc demū eps procura‑tionem habebit cū accesserit:q2 si recusat hoc facere si lucrū amplecti desiderat:nō est feren‑dus.xij.q.ij.quatuor.⁊.c.quicunq3.lo.ij.fm Io‑annem.And.

Cum eps̄.

Hec sūpta est ex hijs que no.Inn.ß.de off. archi.c.fi.Ordinariā.ordinarius est q̄ iure suo vel principis beneficio vniuer salem iurisdictionem exercere potest.ff.de iuri. om.iudi.l.more.et.l.sequenti.idem in legato. ß.eo.nouit.idem est in Archiepiscopo quo ad suam diocesiz.secus quo ad prouinciā.ß.e.vt li‑tigantes.Loco honesto.de quo per Hostien.in sum.de sen.excō.§.ap̄.quē ver.nā is ⁊c.i fi.nisi i loco illo consueuit archidiaconus vel alius p se vel per aliū suū officialē sedere:q2 tunc eps occu pare nō poterit:quia dānū sentit qui cōmoduz solitū amittit.ff.ne quis in loco pu.l.vlt.§.si q̄s a prin.fm Io.mo.Exempto.siue sit exemptus iure cōmuni vt sunt monasteria.xviij.q.ij.lumi nosis:vel spāli:nec i tra alia loca exēpta except3 canonibus in quibus cessat exemptio.ß.de he‑reti.ad abolendā.in fi.⁊.j.de preben.suscepti.q2 tales casus ⁊ similes ibi poterit exercere etiam sedendo pro tribunali.j.de priuile.cpm.fm Io. mo.sed i alijs nō:q2 cū ibi territoriū nō habeat ibi nō pōt sedere pro tribunali.xvj.q.j.super.de hec exceptione habes.j.de priuile.si papa.fm Guid.⁊ Hugo.quodlibet eni monasterium est in capite exemptū de iure cōmuni.xviij.q.ij.lu‑minoso.alij intelligūt illud.c.de alio exempto. Sedere.ꝙ requiritur in cognitione causarū.iij.

q.iij.§.spatiũ.Spectantes.ꝫ.de foro cõpe,cum
sit gñale.exigerint al's nõ debet:vt.j.de sen.ex-
cõi.clericos.Capere.p alios.lxxxvj.di.nõ liceat.
etiã p laicos:vt.j,de sẽ.ex.si clericos. Carceri.ad
custodiẽdũ vl' puniẽdũ.vt.j,de pe.ꝗuis.Officiũ.
sicut ordines celebrare si sibi ꝯpetat ex vsu sino-
dũ cõuocet.oẽs deliberet plene irreqsitus:ſ; nec
emẽdet i script; publicis:canonicũ iter arripiat
circa mẽsem/qꝛ ad sedẽ par qlibet.cũ oibus ⁊ si-
milia.ꝫ.de elec.ꝙ sicut.§.preterea.Libere.i.nõ
obstãte aliqua contradictione,

QUãuis. Primo/factũ ⁊ ius an-
tiquũ ꝑmittit.Secudo
nouã formã adijcit.Tertio partes ad
eam seruandã instruit.scða.Nos ad
tam.Tertia.Si aũt.Hec facta est ad modera-
tionẽ illoꝝ q̃ le,ꝫ.e.irrefragabili.§.ceterũ.et.c.
si canonici,Inno,in dicto.§.ceterũ,⁊ Gar.ꝫ.e.si
canonici.Irrationabili.i.sine causa rationabi-
li ⁊ manifesta.Moderatione.i.restrictione.de
quo.ꝫ.de ṽb.sig,c.fi.⁊.ꝫ.de elec,cupiẽtes.in pri.
Consilio,vt,j.de heret.super eo,⁊ licet papa di-
cat de consilio non tñ ex necessitate tenetur vel
artaꝛ ad hoc.xvij.q.iiij.nemini.in magnis ta-
men negocijs vti debet eorum concilio cũ alios
inferiores ita velit facere.ꝫ.de hijs que fi.ap.no
uit.nam iustum est principem legibus obtempe
rare suis.ix.di.in palea.iustum.Regulari.ergo
reprobata est opinio Guil.duř.ꝫ.eo.si canoni-
ci.per quem dicebat non extendi illam ad regu
lares et male vt hic apparet.Conuentu.s.ꝙ si-
bi vendicent ius cessandi ex consuetudine vel
alio modo.Cessationes.subaudi ipse aliquate
nus attẽptent ꝙ est.j. Euocandi.in quo statur
consuetudini,ꝫ.de elec,in genesi.al's de prouin
cia vel loco de quo comode vocari possunt vt.ꝫ.
de elec.qꝛ propter.vbi de hoc:et meli⁹.j.de ꝑbẽ.
cum in ecclesijs:sed non statur ꝯsuetudini quin
debeãt vocari absentes:sed vnde bene.⁊ sic ha-
bes duos casus in quibus non ob.cõsuetudo ne
absentes sint vocandi.⁊ in alijs cõtractibus be
ne valet cõsuetudo per ea que no.x.q.ij.hoc ius
porrectũ.j.de testi.presentium.Deliberatione.
nota casuz in quo dz ꝑcedere tractat⁹.fi.j.de re.
eccle.non alie.dudum. Steterit.sic.j.de prebẽ.
licet.ij.Mẽsis.de quo.ꝫ.de elec.ꝙ sit.Arripiãt.
infra quẽ si nõ fecerit extũc incidũt in constitu-
tionem istã.fi.ꝫ.de ap.peruenit.et.ꝫ.de elec.cu
pientes.vbi licet non arripiant dum tñ.j.xx.se-
quẽtes spectati venerint nõ incidũt in illã.Con
tumacis.nõ ꝙ cõtinue currat vl' vadat qð bñ de
notat ĩfra dũ dicit quãcito poterit cõmode.al's
durũ esset si in.lx.dietis nõ qesceret aliq̃ die:nã
illud dꝛ posse ꝙ cõmode posset.xxij.q.ij.faciat:
⁊ sic no.ꝙ illud dicaꝛ esse cõtinuũ licet sit aliqð i-
teruallũ de cõ.di.xlv.sunt.vbi.de quo p Abbatẽ
in prohemio.Rex pacificus.sup ṽbo.quotidie.
Dietis.vulgarib⁹.de quo.ꝫ.de rescriptis.statu-
tũ.Docente.nã qui stult⁹ est in culpa/sapiens
sit ĩ pena.xxviij.di.qi ea lege:quasi dicat p penã
sciet ⁊ cognoscet illud culpã fuisse/licet pri⁹ for-
te nõ.xxv.di.sexus.Manifesta.i.rationabili:de

qua.ꝫ.e,canonici.Mittendo,no.ꝙ ad hoc vt
valeat talis cessatio:primo reqritur ꝙ ille qui
cessat habeat ex consuetudine.vel ex priuilegio.
scðo ꝙ vocẽꝛ absentes.tertio:deliberet tractã-
do qð credũt,quarto:ꝙ reqrant vt emendent.
quito:ꝙ causa sit canõica.sexto.rationabilis.
septimo.ꝙ fiat in scriptis publicis vel literis pa
tẽtibus.octauo.ꝙ copia instrumẽtoꝝ fiat ei cõ
tra quẽ cessat.nono.ꝙ emẽdã non fecerit nec p
eos steterit.decio.ꝙ reqsitus fuerit.vndecio.ꝙ
vtraꝙ ps iter aripiat.j.mẽsẽ,duodecio.ꝙ cõti-
nuatis dietis accedẽt ad se.aplicã:altero istoꝝ
deficiẽte nõ tenet cessatio ⁊ punieꝛ penis illius
decr.ꝫ.e.si canonici:⁊ ne comin⁹ arbitraria iuxta.
Inno.papã:vt hic.ꝫ.de electio.ꝙ sit,si ex statu
Tarragoneñ.ꝯpetat cuilibet eccl'ie Cathalonie
ꝙ ꝑsentib⁹ violatorib⁹ eccl'iaꝝ vel raptorib⁹ ces-
sent a diuinis hz ne locũ hec decre.vt in tali cessa
sione:hec q̃stio fuit in curia inter ciues ⁊ clericos
Barchinonie:⁊ credo ꝙ non:qꝛ ibi agiꝛ de iuris-
dictiõe cẽsure eccl'iastice fauorabili ⁊ ampliãde:
ne neruus cẽsure eccl'iastice dissoluaꝛ.ꝫ.de cõsti.
cũ inter vos.Celebrẽt,⁊ merito qꝛ maior cẽsetur
cõtumatia in cessando ꝙ in eo qua quẽ censaꝛ.
ꝫ.de dolo ⁊ cõtu.actor.ꝭm Jo.Mo.

PResenti. Primo.poniꝛ prohi-
bitio.Scðo.ad eã ex-
ceptio. Tertio. pena. Quarto. excõi-
catiõis moderatio. Quinto.tacite q̃-
stionis responsitio.scða.Nisi.tertia.Alioquin.
quarta.Porro.quinta.Sane.Hec sumpta est
ex hijs q̃ no.p Host.ꝫ.de pecu.cle.si qs sane.⁊.ꝫ.
eo.cũ vos' plerũqꝫ.⁊ p Inn.⁊ Host.ꝫ.de ꝑben.in
Lateraneñ.⁊ p Host.ꝫ.de ṽbo.signi.c.vlt.⁊ per
ipsum ⁊ Inno.de insti.cũ venissent.Vacantib⁹.
ꝙ intellige de intitulatis.ꝫ.de sta.regu.cũ ergo
sexus in cõmendatis simplicibus prioratib⁹ seu
obedientijs qui nõ intitulanꝛ monachis sed ad
ad nutum abbatis debẽt dimitti qꝛ tales poti⁹
sunt custodes:⁊ talis põt vnus monachus tene
re:siue sint prioratus simplices siue obedientie:
sine cura animarũ:nõ dico al'c propter.c.xvj.q.
j.placuit.i.ex precepto sui abbatis vt not.ꝫ.de
preben.de multa,nec valet pactũ factum p ab-
bates ꝙ tales talia teneant ad vitã sicut pactuz
inter dñm ⁊ seruum nõ tenet,C.de dona.inter-
positas:sicut no.Hostien.ꝫ.qui cle.vel vo.insi
nuante.super verbo/sua substãtia.ꝭm Guido.
Expendit.per iconomũ ab epo.ꝫ,eo.cũ vos.ꝙ
est verum in beneficijs immediate epo subiectis
etiã si sint ibi patroni laici.vt ibi.⁊ idẽ in abba-
tijs epo subiectis.vt.ꝫ.de sta.regu.ca.§.ꝙ si ab-
bas.ver.ac si monasterio ⁊c.vbi satis per Host.
Reseruari.⁊ sic no.ꝙ clerici nõ possunt testari de
bonis ecclesiasticis.tu dic ꝙ aut habent admi-
nistrationẽ ⁊ tũc ꝙdiu viuũt ⁊ sanus est põt do-
nare moderate.ꝫ.de dona.ceterum.sed dũ inci
pit infirmari cõparatur vsuario:elemosinã tñ
potest dare.ꝫ.de testa.ad hoc.sed testari nõ.e.
t.cũ in officijs,siuero sit clericus nõ habens ad-
ministrationẽ sed personaliter ⁊ simpliciter be-
neficiatus:⁊ in vita ⁊ in morte ꝯparatur vsufru-

ctuario quātū ad fruct⁹ pceptos ⁊ recōditos:q₂
aly ad ecclesiā ptinebāt. nā de pceptis/pōt te/
stari:cū ecclia ei ab intestato succedit i istis, š. de
testa. relatū. Hec distinctio probaṫ. š. de testa.
reqsisti. §. illud. ⁊ ita seruat qsi vbiq₃ gñalis ꝯsue
tudo. sic no. Host. magis plene de peculio cleri.
si qs sane. ⁊ Gars. J. de reb. ecclesi. nō alie. hoc cō
sultissimo. ⁊ Jo. an. Hoc legitime. s. p q̄dragita
annos. de quo. J. de pscriptiōib⁹. epm. ⁊ no. p Jn/
no. š. de cōfir. vti. cū dilecta. xv. q. ij. in summa.
Causa. s. onere iposito p fūdatorē. xviij. q. ij. cleu
theri⁹: vel dic cā puta guerra: litigiū: vel magna
tēpstate. de quo. š. vt eccle. bene. vt nostrū: scdm
Gnid. Ab igressu. de quo. š. de officio delega. q₂
pōtificali. Beneficio. ꝙ semp itelligebaṫ ex quo
suspēsus est ab officio. de quo. š. de electione. q₂
sepe. ⁊ meli⁹. J. de re iudi. cum eterni: vbi plene de
hoc. fecerit. ergo nō sufficit cautio de quo dictū
est. vt in. c. q₂ sepe. š. de elect. ¶ Porro. quarta ps.
Hec sumpta est ex hijs q̄ no. Host. š. de ṽb. sig.
c. penul. Supra dicta. s. dimissa tpe mortis. Ob/
uenientia. tpe vacatiōis. Debitis. trāseūtib⁹ ad
successores ex quo erat obligata. š. de solu. c. j. et
hoc facit pro eo q₂ cū in Tolosano extra vicariā
de cōsuetudine vsusfruct⁹ sit mariti et propue/
tas parētū: an. reb⁹ dotalib⁹ post mortē vxoris
ꝙ legata vxoris habeat soluere marit⁹, vsufru/
ctuari⁹ nō heredes. Oneribus. fabrice hospita/
litatē et similibus supesse. nā fruct⁹ ex ratione de/
bent respicere totū annū. ff. solu. matri. l. diuor
tio. §. nō solū. Sane. quinta ps. Edidim⁹. š. de
elec. q₂ sepe. Derogari. q₂ hic reseruanṫ ⁊ valent
cōsuetudines et silia: sed vbi nō: vnde diuersi ca/
sus sunt nō aduersi. ratio diuersitatis est: nā ibi
iferṫ morb⁹ i capite hic in membris. vnde prim⁹
periculosior. š. de accu. qualiter. scdo. ibi. ne con
cussis colūpnis ⁊c. fm Joā. Mo.

Additio. c. Presenti. qñ tex. hic dicit, tā/
diu eo ipso nouerint se suspēsos
quousq₃ restitutionē fecerunt. glo. in ṽ. quousq₃.
dicit ꝙ facta satisfactione nō erit necessaria ali
qua absolutio. Dic aliō esse in sententia excōica/
tionis. nā si quis pro aliquo casu: lȝ satisfecerit.
nō dicaṫ esse absolutus: imo eget absolutione, vt
dicit glo. sing. in ṽbo donec. in cle. j. de deci. ibi
dū glo. in fi. dicit sic. Jn excōicatis vero necessa/
ria est absolutio post satisfactionē. Et hoc bene
probat tex. ibi. añ satisfactionē cōdignā nulla/
tenus absoluēdi: q₂ ergo post satisfactionē sunt
absoluendi ab excōicatione. Rō diuersitatis est
vt dicit ibi Bonifa. de Vitali. colū. iiij. q₂ certa
forma requiriṫ in absolutione ab excōicatione.
c. cū desideres. ⁊. c. nuper. de sen. excō. extra. sed
nō in absolutione a suspensione. vel dic q₂ excōi
catio est grauior pena: adeo de facili nō relaxaṫ:
nisi tps esset adictū ad excōicatiōis durationē:
q₂ tūc nō est opus absolutiōe. vt dicit Paul. de
Liaza. in dicta cle. j. Bla. Aurio. doctor.

Additio. c. Presenti. de officio ordi. glo.
in verbo. reseruari. in fi. dicit ꝙ
clericus simpliciter beneficiatus/facit fructus
suos si percepti sint et reconditi in horreis. ⁊ de

illis potest testari: neq₃ ecclesia ei succedit in istis
si ab intestato decedat. et hec consuetudo ge/
neralis quasi vbiq₃ approbat. Aly vero fructus
pertinent ad ecclesiam ⁊c. Quid si renunciatti
us sibi competens in beneficio litigioso ex cau
sa amicabilis compositionis per sedem fuerit
imposita pensio annua centum ducatorum su/
per fructibus beneficij que transeat ad successo
res in beneficio. et fuit imposita in Calendis Ju
nij media parte soluēda in natiuitate beati Jo
annis Baptiste. alia media i natiuitate domi/
ni vt solitum est fieri. et iste pensionarius moria
tur post mensem Augusti. an pensio totius an/
ni debebitur heredib⁹ suis: an vero cedat lucro
rectoris. Super isto casu posset considerari tex.
l. diuortio. in prin. ff. solu. matri. vbi dicitur ꝙ si
matrimonium durauit quatuor mensibus: et
postea fiat diuortium: maritus habebit tertiaȝ
partem fructuum fundi dotalis. et fit compu/
tatio a die contracti matrimonij. residuum ve
ro pertinebit vxori vel heredibus eius. sic vide/
tur ꝙ isto casu pensionarius habeat quartam
partem pensionis pro rata temporis: quia vi/
xit tribus mensibus de illo anno: residuum ve/
ro debet pertinere rectori. Uerumtamen iste ca
sus non est similis illi: imo diuersus. primo quia
licet inter rectorem ⁊ suam ecclesiaȝ sit aliquod
vinculum vt quia sine licentia sui superioris eaȝ
relinquere non potest: vt in. c. admonet. et. c. ꝙ
in dubijs. de renuncia. tamen non dicitur esse
proprie coniunx illius ecclesie: quia inter prela/
tos maiorum ecclesiarum dicitur contrahi ma
trimonium. vt in. c. j. et. c. inter corporalia. et. c.
quanto. ⁊. c. fina. de transla. episcopo. et. c. nisi
cum pridem. de renuncia. extra. nō autem pro/
prie inter clericos aliarum inferiorum ecclesia/
rum vt no. in. c. requisisti. de testa. extra. vbi in/
feriores ecclesie nō habentur in consideratione
respectu vinculi matrimonialis. ⁊ in dicto. c. ni/
si cum pridem. et Gmel. de Monte Lauduno.
in. c. si abbatem. š. de electio. eo. libro. Et iste pē
sionarius non habet aliquem titulum in eccle
sia super cuius fructus pensionem recipit vt di/
cit Oldrad. consilio. clxviij. ex quo per manus
rectoris pensionem recipit: sed titulus beneficij
permanet apud personam rectoris principa/
lem cum onere prestando per nota. in. l. j. de an
no. et tribu. lib. x. Albericus in. l. si absente. et. l.
defuncta. ff. de vsufructu. et in. l. in singulos.
ff. de annu. lega. Secundo quia iste pensiona/
rius non tenetur ad aliqua onera illius ecclesie
immo rector tenetur omnia subire vt dicit Ol/
drad. in dicto consilio. clxviij. igitur iste casus
non potest decidi per illam. l. diuortio. quia ma
ritus tenetur ad onera matrimonij subeunda
et est principalis dominus vxoris. Secūdo pos/
set considerari tex. in. l. si vsufructuarius mes/
sem. ff. quibus modis vsusfructus amittatur.
vbi si vsufructuarius moriatur perceptis fructi
bus ⁊ in horreis recōditis illos facit suos ⁊ trās/
mittit ad heredes; si moriaṫ anteq̄ sint recōdi/
ti ptinēt proprietario. de quo plenissime dixi in

additionibus ad Bertrand. de Clusello. in. ca. cum vos. de officio ordina. extra. verumtamen casus iste casus non est similis illi: immo est dissimilis primo quia rector equiparatur vsufructuario. vt in. ca. si. de pecu. cleri. et ibi glo. et. c. si. de pignore. extra. et non pensionarius: quia alias essent duo vsufructuarij eiusdem rei insolidum: quod esse non potest. Secũdo. quia rector capit fructus per manus suas sicut vsufructuarius. vt dicit Panormi. in. c. extirpande. in repe. §. qui vero. de preben. et felinus in ca. postulasti. de rescrip. extra. et pensionarius capit pensionem per manus alienas: scilicet rectoris. vt dicit Oldra. in dicto consilio. clxviij. et not. felinus in. c. ad audientiam. lo. ij. de rescriptis. extra. vbi plenius dixi in additionibus ad Bertrand de Clusello. ideo per illum textum. casus iste non videtur decidendus. Tertio posset considerari tex. in. §. hijs consequenter. Hic finitur lex: incipit consuetudo regni. In vsibus feud. vbi dicitur quod si vassallus decedat sine herede masculo et cõtingat feudum reuerti ad dominum. si moriatur ante martium: fructus feudi omnes ad dominum pertinebunt. si vero moriatur post Calendas Martij vsque ad Augustum: omnes fructus ad heredes vassalli pertinebunt. si autem moriatur post Augustum: omnes fructus anni percipiet dominus feudi. Et sic videtur quod heredes istius pensionarij debent habere pensionem illius anni ex quo decessit post Calendas Martias vsque ad Augustum. Uerumtamen licet ista pensio que est constituta pro renunciatione iuris beneficij succedat loco beneficij et censeatur esse beneficium: ita quod de ipsa facienda est mentio in gratia apostolica: alias est nulla. vt dicit felinus in. ca. postulasti. colũ. xij. de rescriptis. vbi dicit quod pensio obtenta vigore literarũ apostolicarum censetur esse beneficium. et feudum dicatur beneficium/gaudium tribuens accipienti. vt in. c. obertus. in quibus causis feudum amitta. in vsibus feud. et sic posset videri hunc casum esse similem casui illius. §. hijs cõsequenter. attamen non est similis: immo est dissimilis. primo quia vassallus capit fructus rei feudalis per manus suas. vt in dicto. c. obertus. quod non facit pensionarius. Secundo quia Uassallus tenetur facere aliquod seruitium domino suo. vt in. c. domino guerram faciente. in prin. Hic fini. lex. incipit consuetu. regni. Et tenetur prestare iuramentum fidelitatis domino. vt in ca. in epistola. de forma fideli. et in. c. est et alia. de no. for. fideli in vsibus feudorum. quod pensionarius non facit. ideo non est decidendus per illum tex. Quarto posset considerari tex. in. l. si in singulos annos. ff. de annu. lega. vbi dicitur quod legatum annuũ pro primo anno est purum. et pro sequentibus annis est conditionale quia ista conditio inest scilicet si viuat: et ideo mortuo eo ad heredem legatum non transit. et dicit tex. in. l. in singulos. eo. ti. quod si legatarius decesserit in ingressu anni: legatũ illius anni relinquit heredi suo. tex. est etiã in. l. f. C. quando dies lega. cedit. et dicit tex. in. l. a vobis quoque. ff. de ãnu. lega. quod si vir vxori legauit aliquid annuum: et vxor superuixit quinque annis et quatuor mensibus: heredes vxoris habebũt legatũ integri sexti anni. Sic videtur isto casu quod pensionarius qui vixit in principio anni cõputandi a die impositionis pensionis illã pensionẽ integram illius anni transmisit ad suos heredes: quia similis videtur legatario. primo quia capit pensionẽ a manibus rectoris sicut legatarius a manibus heredis. l. vnica. C. quor. lega. in glo. et in. l. nõ dubiũ. C. de lega. Scdo: quia sicut morte legatarij extinguitur legatũ annuum vt in dicta. l. si in singulos. ita et pensio morte pensionarij. Tertio quia sicut legatũ relinquitur a domino hereditatis. ita pensio constituitur per papã qui est dominus beneficiorum et de illorum fructibus disponit ad libitum. c. ij. li. vi. de preben. et. c. si propter. § de rescrip. eo. lib. et hoc quãdo est perpetua vt quia transibilis est ad heredes. vt not. felinus. in. c. ad audiẽtiam. lo. ij. de rescrip. extra. et no. in. c. veniens. de transac. et in. c. nisi essent. de preben. extra. per docto. nec obstat dicere quod nondum tempus solutionis vltime scilicet natiuitatis domini aduenerat: quia respõdetur quod debita erat pensio in principio anni: licet solutio esset assignata ad aliud tempus: quia debitum est vnum: et tempus solutionis aliud. vt in. l. quod in diem certum. ff. de solutio. Et hanc partem credo veriorem. Bla. Aurio: doctor.

Additio. c. Presenti. quando fructus sunt percepti et reconditi in horreis pertinent vsufructuario. tex. et glo. in. l. si vsufructuarius. ff. queãdmodum vsufruc. amitta. et vide que plene dixi in additiõnibus ad Bert. de Clusello. in. ca. cum vos. de officio ordinarij. extra. Bla. Aurio. doc.

Additio. c. Presenti. vide hic Philipp. francum. quod si beneficiatus nõ soluit onera incumbentia beneficio: successor in beneficio tenetur ea soluere. sed poterit agere ad ea recuperanda contra predecessorem vel heredes beneficiati defuncti. quod nota perpetuo: quia sepe accidit. Aurio. doctor.

Additio. c. Presenti. tex. hic dicit quod fructus beneficij debent reseruari futuro successori in beneficio. Nota quod per istum tex. solet decidi dubium quod a multis propositum audiui: scilicet quod si vltimus prouisus et possessor beneficij superet primum prouisum in possessorio. ille victus tenetur victori restituere omnes fructus quos percepit a die vacationis: et sic non solum a die adepte possessionis illius vltimi prouisi. alias ille primus sine titulo posset sibi retinere fructus extetos vel obuenientes a die vacationis vsque ad diem adeptionis possessiõis illius vltimi prouisi: quod esset absonum. Sed non est ita in sequestro: quia sequestro non debent tradi aut restitui fructus percepti et a solo separati. quoniam sequestrum limitatur secundum

tempus quo factū est: non autem trahitur retro. et sic fructus percepti nō clauduntur sub sequestro quia non sunt beneficij: nec fructus beneficij tempore sequestri facti. vt dicit Bonifacius de Uitalinis. in clemen. vnica in prin. in colū. vj. in fine. de sequestratione possessio. et fructuum. fructus enim percepti ⁊ in horreo reconditi iam sunt lucrati vt supra dixi in alia additione. nec sunt pars beneficij quia non possunt dici pendentes. vt in. l. fructus pendentes. ff. de rei vēdica. cū iuribus. ibi in glo. allegatis. ideo nō sunt reponendi in manibus sequestri vt predicitur. nisi hoc per iudicem expresse diceretur: quia tunc non solum fit sequestrum imo etiam partes condēnantur ad fructus restituendos: et disceditur a natura sequestri. Bla. Aurio.

Additio. c. Presenti. ꝙ dicit tex. Priuilegio. potest intelligi de priuilegio concesso per papam quia cōcessit episcopo vel prelato ꝙ posset testari de fructibus beneficij deducto ere alieno et oneribꝰ ⁊c. vt sepe impetrāt predicti a papa per indultū apostolicū ꝙ possint disponere de dictis fructibus ⁊ inspiciatur tenor in. c. pastoralis. et. c. porro. de priuileg. extra. Ludouicus Auriolus doc. Tholosanus.

¶ Adde ꝙ hodie seculares clerici bñficia secularia tenentes ex generali ꝯsuetudine regni Francie testantur de fructibus beneficiorum ⁊ ita iudicare solet curia Francie. Et si papa clerico seculari prouidet de beneficio regulari in comendam ad vitam solet apponere clausulā ꝙ de residuis fructibꝰ illius beneficij supportatis oneribus sicut in titulum obtinentes libere disponere possit. quam clausulam apponere potest cum naturam beneficiorum immutare possit. vt in cle. cum contingit. de religio. domi. et Felinus in. c. cum accessissent. de cōsti. extra. et ideo ille commendatarius de illis disponere poterit Bla. Aurio. doctor.

¶ Rubrica de maioritatē ⁊ obediētia.

Episcopali. Regla. exceptio. secunda. nisi. Hec sumpta est ex hijs que no. s. eo. hijs q. ⁊. s. ne se. vac. illa. ⁊ per Inno. s. de hereti. ad abolendam. Uacante potest. sup. quo ad ea que sunt de iustitia regulariter ad ea que posset electus nisi expresse inueniatur prohibitum. vt. c. ad abolendam. secus autem in hijs que sunt de gratia siue de alienatione in quibus nihil regulariter potest nisi inueniatur concessum. s. ne se. vac. illa. et sic potest intelligi opinio Uincen. qui hoc vltimum indistincte tenet s. de rescrip. ex parte. secundo. in prin. et. s. eo. cum olim. in prin. siue iustitia sit exercenda in temporalibus vel spiritualibus. de sup. neg. pre. c. si episcopus. ⁊. c. ecclesie. Is ad quē. puta visitator datus a papa. s. de elec. is cui. vel ab archiepiscopo in casu. s. de sup. neg. prela. c. vlti. vel duo archidiaconi. sicut est de consuetudine in ecclesia. s. de tempo. ordi. cum nullus. §. episcopo. fm Joan. Mo. A iure. vt. s. de sen. excō. mulieres. ⁊. c. pueuit. De hijs. sive. de hijs q̄ enormen electionem in clericos intulerunt ⁊ sic tene ꝙ episcopus talem absoluit fm Guid. ꝙ satis antiqua decre. innuit: sequendo opinionem Gauffrid. nam regulariter a qualibet sententia excōmunicationis lata absoluit episcopus nisi expresse sit prohibitus. s. de senten. excom. nuper. in fi. secus in alijs sententijs suspentiotionis vel interdicti vt supra dictum est. s. de elec. statuimus. in fi. Hominis. lata ab episcopo mortuo vel eius vicario vel officiali. s. de off. deleg. prudentiam. s. de offi. ordi. pastoralis. de sententijs latis per archidiaconū: potest episcopus vel capitulū sede vacā. absoluere. cū archidiaconus sit vicarius episcopi. sic not. Joā. Mo. xj. q. iij. nullus. secus in alijs inferioribus iurisdictionem habentibus ordinariam ꝙ tan ꝙ in re statutam non potest episcopus tollere cum ius episcopus tollere non possit. ff. de le. j. nemo. nisi ob defectum ipsorum inferiorum puta plebanorum vel abbatum fm Joā. And. sed alij dicunt ꝙ episcopus absoluere non debeat. de quo. s. de offi. ordi. pastoralis. in prin. glo. cōtrarium videtur quia capitulum non videtur recepisse potestatem exercendi mucronem episcopalem fm ea que not. Inno. ⁊ Hostien. s. c. hijs que. in verbo reseruamus. et incipit glosa. ex hoc patet. Nuptam. non ob. xj. q. iij. si quis episcopus. quia licet ibi dicatur ꝙ successor poterit eos absoluere vt not. s. eo. hijs que. in glo. ordi. fm Joā. And. Apostolica. sede quia alius inferior nō posset. s. de sup. negli. prela. c. vlti. C. de sacro sanc. eccle. l. omnium. ar. contra. xvj. q. vj. in prin. ver. ꝙ factum.

Additio. c. Episcopali. quando hic dicit ꝙ epali sede vacante capitulū succedit in iurisditione. dic idē si eps sit mortuꝰ ciuiliter. vt dicit Panor. in. c. cū olim. de maiori. ⁊ obed. extra. ita ꝙ capitulū succedit in iurisdictione tam spiritualiū ꝙ temporaliū: puta quando eps est captus ab hostibus. vt dicit Jo. And. ⁊ panor. in dicto. c. cū olim. vbi tenet Joā. and. vnū aureum dictū: scʒ ꝙ licet capitulū nō possit vacante sede conferre beneficia quorum collatio pertinet ad epm iure proprio. potest tamen conferre ea que epo si viueret pertinerēt iure deuoluto: cū talis potestas cōpetit epo ratione iuris epalis. que iura transeunt in capitulum sede vacante. ⁊ licet ibi Hosti. et Abbas teneant contrariū: tamē Joan. an. opinio preualet et approbatur cōiter. ⁊ Abbas in eodē. c. cuʒ olim: tenet ꝙ capitulū nō succedit epo in iurisdictiōe delegata: sed solū in ea que competit iure proprio. q̄ nota bene. Bla. Aurio. doctor.

¶ Rubrica de pactis.

Pactum. constitutio. ratio. secūda pars: cum per dictū. hec sumpta est ex hijs que not. per Innoc. et Hostien. s. de sepulturis. ca. j. Pactum. quid sit pactum dic vt. s. de verbo. significatione. pactum. Cum rectore solo in hijs que tempore sue administrationis temporaliter accidunt. secus si perpetuo quia tunc nō li

garet successorem et sic non ob.s. de transac. statuimus. A vobis sup. regularibus quia eas dem vbiq;. Ne aliquos: id est illos certos puta homines vel illos de tali domo. Seruarc. des betis quia per pactum per quod res reuerti tur ad suam naturam tollitur primum. vt hic xxv. distinctio. ab exordio. Libera. hoc induce bat dubitationem tamē huic libertati renun ciauit. vt. s. Indulto. vel ab episcopo qui hoc solus potest concedere de conse. dist. j. nemo. sic Hosti. in summa. de sepul. c. j. ꝛ fi. et idem credit Guid. hic per dictum. c. ꝛ. xvj. q. ij. placuit. in glo. Elegerint. quia vtute pacti electio predi cta nō habet effectum. ꝛ sic not. ꝙ pactum fa ctū inter ecclesias/afficit homines: sed cō con tra pactum factum inter homines nō afficit ec clesias. vt. j. de sepul. vt animarū. ꝛ. s. e. pleriq;. Illos. cū quibus est interdictum sepulchrum a iure vel ab homine tales religiosi tumulare nō poterunt. s. de sepultu. ex parte. ꝛ licet sepul chruꝫ nō sit in bonis nostris: tñ sepeliendi ꝓmo ditas bñ est in bonis: in quibus potuit vna ec clesia obligari alij vel illa cui hoc competebat quitare alij: vt sic vnū cimiterium debeat seruitiū sic ecclesia alij ecclesie. s. de ma. ꝛ obe. hijs que. et de hijs que vi me. cau. fiunt. c. cū dilectus. vel dic ꝙ spiritualia possunt esse in bonis ecclesia rum ꝛ clericorum. sed nō priuatorum laicorū de quo per Inno. s. de eo qui mit. in pos. c. j. ꝛ intel ligas hic pactum pure ꝛ canonice factum al's esset contra. s. de transac. preterea. ꝛ de pact. c. fi. ꝛ hoc tangebat istos tantū non alios: al's cō tra. s. de arbi. cum tēpore. Derogetur. quia spe ciale derogat generali. s. c. j. si pactuꝫ sequutū est priuilegiū: priuilegiū tollitur. s. de prescrip. cum olim. Si antē priuilegium sequutum est cō positionem non valuit contra compositioneꝫ ex quo de ea nō fuit in ea facta mentio. s. de de ci. ex multiplici. vnde hic non possunt petere in integrum restitui nomine ecclesie vt. j. eo. quia cum papa talia auctoritate iuris confirmet. c. de hijs qui veni. etā impetran. l. j. ꝛ de conceff. preben. c. j.

Quamuis pactū.

Hec est sumpta ex hijs que no. s. de iureiur. cum con tingat. ꝛ. C. de collatio. l. pactum. vbi Placētin⁹ idē tenet. Lex ciuilis. C. de suis ꝛ leg. heredi. l. vlti. C. de pac. l. fi. ꝛ. C. de collatio. l. pa ctum. ꝛ tamē bene valet ne pater succedat filio l. j. §. siue parens. ff. si quis a paren. fue. manu. sed dic ꝙ nō valuit vi pacti: sed propter delictū: quia precium emancipationis recepit. C. de op. liber. l. fi. quē de quo dic vt no. in prin. l. pactuꝫ. Nō vi. vim metū ꝛ fraudē canon eq̄parat. iij. q. j. reintegranda. ꝛ tale iuramentū per metum obtentum non obligat. xvj. q. iij. inter cetera. prius debet peti absolutio per illū qui prestitit ab episcopo suo: seu relaxatio/antē ꝙ contra veniat: sic intelligitur ꝑm Inno. ꝛ Hosti. s. illo. c. de iure iurād. c. j. ver. hoc nota. ꝛ. c. si vero. ꝛ in telligas hoc de pubere al's si esset impubes non

teneret iuramentuꝫ. s. de iureiuran. qui iurasse et not. xxij. q. iij. in prin. licet Hosti. dicat idē de impubere doli capasse per. ca. s. de delic. pu. c. j. sic not. C. si aduersus vendi. auten. sacramē ta puberum. secus de infante. xxij. q. v. paruuli. et sic not. Hostiē. in. c. cum contingat. Omni no. et per hoc videtur reprobata opinio illorū Jo. ꝛ Uincen. posita in dicto. c. cum contingat. vbi dicebant illud. ca. habere locum vbi al's cō suli non poterat mulieri al's non. hic. dicit om nino habere locum. Seruari. hoc idem tenebat Placen. per predictam autenti. sacramenta. sed Accursius contra/cuius opinio hic reproba tur. Et no. ꝙ ea que de se sunt illicita ꝛ propter sui turpitudinem reprobātur vel propter fauo rem reipublice iuramentum ratificare vel fir mare non potest. s. de elec. vbi. et. c. ꝙ sepe. de foro compe. si diligenti. sed ea que fauore perso ne ꝛ rei priuate sunt interdicta/bene firmat iu ramentum: cum quis possit renunciare huic ꝙ pro se est introductum: ꝛ sic loquitur hec decre. et auten. sacramenta. sed ꝙ valeat/oportet ꝙ renuncians certificatus sit de iure suo. xxvij. dist. placuit. ꝛ sic Host. in summa de fideiusso. §. ꝛ si quis. ver. mulier. ꝛ ver. idem est. sed Guid. hic contra: cum hec decre. loquatur indistincte: et illa iura requirant personas certificatas in auten. vt sine prohibi. matres debitri. colla. vij. §. preterea. Debebit. al's compelletur per cen suram ecclesiasticam vt. j. de iureiuran. licet. et de foro compe. cum. c. laicus. Salutis eterne. al's seruandum non esset. de iureiuran. si vero. Alterius. puta creditoris vel ecclesie. vt. s. de iu reiuran. c. ij. vel regni. s. eo. intellecto: vel supe rioris alterius. s. eo. venientes. ꝑm Inno. De trimentum. sub. principaliter licet secūdario sit detrimentum filijs istius vel alijs sibi succe dentibus. non tamen principaliter ꝑm Joan. And.

Additio.

c. Quamuis pactum. Hic dicit tex. ꝙ filia que dum per patrē nuptui daretur quitauit cum iuramento certa dote contenta: non potest ad bona patris ha bere regressum. do. de sanc. Geminia. hic po nit quatuor genera quitantiarum excerpta ex dictis Bar. in. l. fi. C. de pactis. primo quando fit pactum de succedendo. vt quia pater dotās filiam facit pactum cum ea et eius viro ꝙ ipsa sibi patri succedet equaliter cum filijs. et istud est reprobatum: quia auffert liberam testandi facultatem. et inducit votum captandi mor tem vt dicit tex. et ibi Bal. et Alexan. et Jason in. l. pactum. quod dotali. C. de pactis. vbi di cit Jason ꝙ procedit etiam si in pacto adijcia tur si pater sine testamento decedat. quia licet non auferat liberam testandi facultatem. at tamen militat alia ratio: scilicet votum ca ptande mortis. Secundo fit pactum de heredi tate viuentis diuidenda. et istud est reproba tum: nisi is de cuius hereditate paciscitur con sentiat. vt in. l. fi. C. de pactis. et ibi Salicetus et Alexan. Tertio fit pactum de nō succedendo

vt q: filia certa dote contenta pepigit nullũ ad bona paterna regressum habere: et istud est re probatum de iure ciuili: ita ꝙ eo nõ obstãte illa filia succedet patri intestato equaliter cũ aliis filiis. tex. est in. l. pactũ dotali. C. de colla. et ibi Bal. Salice. Albert. Alexan. et Iason. nisi illud pactum iuramento fuerit firmatũ q: tunc filia nõ succederet patri intestato per istum tex. naꝫ illa quitãcia censetur esse facta in fauorem masculorum si sint: vel si non sint videtur esse facta in fauorem aliarum filiarum que non renunciauerũt: que quitancia valet vi iuramẽti vt ample per plurima iura decidit Alexand. de imo. consilio. xxix. in. iij. volu. & Laurus de palatiis in tractatu. extantibus masculis filie nõ succedant. colũ. iij. vbi idem dicit de masculo qui renũciauit ꝙ exclusus sit. Quarto fit pactum de conseruanda successione. vt quando filia dotatur de consensu patris reseruat sibi ius succedendi in futurũ. & istud est de iure permissum et valet vt dicunt Barto. & Bal. in. l. fi. C. de pac. Alex. et Ioan. de Imola. in. l. stipulatio hoc modo. ff. de verbo. obliga. et Alex. in. l. pactum dotali. colũ. ij. C. de collatio. & do. Geminia. hic post eos dicẽs. in. iij. colũ. ꝙ quando quis habet ius succedendi / vt est filius in hereditate patris: et proter aliquem iuris rigorem priuatur illo iure: vt puta per renunciationem cum iuramento. vt hic in tex. et vult illud ius ex pacto reseruare: hoc potest. Et per hoc patet vt ait ibi Geminia. ꝙ si filia femina dotata per statutum excluditur ab intestato extantibus masculis: cum ex testamento possit capere: poterit dicta filia paciscendo hoc ius successionis reseruare tempore quo pater eam dotat. per. §. fi. insti. de legi. agna. successio. & ibi glo. vbi si pater emancipando filium sibi reseruat ius succedendi: vel emancipat contracta fiducia: valet illa reseruatio. & ius succedẽdi retinet. fa. tex. iũcta glo. in. l. ij. §. illud. lo. §. ff. de here. vel actio. Vendi. vbi si quis emit a coherede testatoris partem suam necnon partem alterius coheredis qui erat pupillus cui venditor erat substitutus: vtraq; pars censetur empta: licet tempore emptionis pars coheredis non dũ venditori fuisset delata seu acquisita / et vigore illius pacti emptor succedet illi pupillo coheredi vẽditoris Ex quibus elicitur ꝙ si tempore dotationis et quitancie filia sibi reseruat ius succedendi / tũc succedet patri vna cum aliis qui nõ quitarunt: et hoc est indubitatum quando non est statutum ꝙ extantibus masculis filie excludantur. ratio quia nihil est per illam quitanciam perfecte et considerabiliter masculis acquisitum: quia eodem tempore quo quitauit etiam reseruauit. Si autem esset statutum ꝙ extantibus masculis filie non succedant. quod quidem statutum debet intelligi tam ab intestato ꝙ con dito testamento contra testamentũ / non pretendat vt dicit Bertho. fosinus. in. l. pactuꝫ. quod dotali. in prin. C. de pactis. et Bar. in. l. gallus. §. quid si tantum. ff. de liber. & posthu.

tunc Bar. in. l. fi. C. de pact. tenet indistincte ꝙ etiam filia tempore quo dotatur potest sibi reseruare hoc ius succedendi. sed Bald. et Pau. de Castro ibi. & Ioan. de Imo. et Ludo. roma. in l. stipullatio. hoc modo. ff. de verbo. obliga. tenent ꝙ non potest reseruare nisi consentientibus masculis de quorum preiudicio agitur: quia pater consentiendo illi reseruationi nõ potest tollere ius quesitum masculis vigore statuti. per. l. fi. ff. de pac. & in. l. si post mortem. §. fi. ff. de bono. poss. contra tabu. et ita tenet hic do. Geminia. sed opinio Bar. est verior quam firmat Iacobinus de sancto Georgio. in. l. fi. C. de pactis. colũ. vi. quia sicut pater testando potuisset instituere filiam non obstante statuto: quando statutum nõ prohibet eam succedere / etiam ex testamento vt dicit Alex. in dicto consilio. xxix. in. iij. volu. in. §. colũ. ita pater potest facere per pactum: maxime quia masculis non est perfecte ius acquisitum. sed solum est eis que sita quedam spes succedendi vt dicit Iacobin᷒ in dicta. l. fi. C. de pact. in prin. que quidem spes in hereditate consanguinei viuentis est vana nec est de iure considerabilis vt dicit Bar. in. l. is potest. ff. de acquir. heredita. & in. l. qui rome. §. duo fratres. in. vij. questione. ff. de verbo. obliga. illud enim dicitur debitum spe ꝙ habet initium ab aliqua causa de preterito vt dicit Bar. in dicta. l. is potest. et in. §. duo fratres. et dicit Pe. de bella perti. in. l. fi. C. de pac. colũ. §. ꝙ hereditas patris est aliena filiis: non enim sunt veri domini patre viuente. ideo cuꝫ masculis nõ sit perfecte ius acquisitum potest pater a principio resistere: & impedire ius acquirendi quia facilius impeditur ꝙ tollatur ius iam quesitum. vt in. l. patre furioso. ff. de his qui sunt sui vel alieni iur. et Iacobin᷒ in. l. seruus. C. de pac. Si vero filia tempore quo dotatur et quitat: non reseruat sibi ius succedendi: sed ex interuallo illud reseruat de consensu patris. tunc illa non succedet: quia illa reseruatio non potuit fieri in preiudicium masculorum: nisi masculis consentientibus: quia postꝙ filia est dotata: iam est quesitũ ius masculis vigore statuti: & talis spes est bene considerabilis a iure: quia emanauit ex causa de preterito scilicet virtute dicti statuti. per not. per Bar. in dicto. §. duo fratres in. vij. questione. et ita decidit Iacobinus in dicta. l. fi. C. de pac. colũ. vi. Et idẽ eadem ratione quando non est statutum. sed filia tempore quo dotata est quitauit cum iuramento. & post interuallum ius succedendi reseruauit: quia non succedet patri intestato / cum reseruatio non valeat masculis non consentientibus: et sublata illa reseruatione remanet in terminis istius. c. quamuis pactuꝫ. scilicet vt non habeat regressum ad bona paterna. Non obstat dum Guido. pape decisione. cxcij. dicit ꝙ si filia dote contenta cuꝫ iuramento quitauit bona paterna: salua legali echeuta. non potest succedere patri intestato extantibus aliis liberis qui non quitarunt. quia respondetur primo ꝙ dictũ suũ

non probat. scdo q pōt intelligi quando ex intervallo sibi reservat legalē exheredatam per supra deducta. tertio quia Bar. Bal. Jo. de imo. Ludo. ro. Jacobinus: do. Gemina. in locis supra allegatis tenēt contrariū: et bene probant per tex. allegatos. Quarto quia Guido nō potest fundare dictū suum super impotentia: qr imo filia potuit sibi hoc ius succedendi reservare/ vt per iura supra deducta. neqꝫ pōt fundare super voluntate: qr imo filia voluit sibi hoc ius succedēdi reservare: ex quo illud expressē sibi reservauit tēpore dotationis et quitancie. ideo illud iuramentū appositū in quitancia: nō extenditur ad ius succedendi reservatū. quia quitans seu renuncians hoc nō cogitauit: qr si cogitasset nō reservasset. et iuramentū nō extenditur ad incogitata et de nouo superuenientia. vt in. l. fi. ff. qui satisda. cog. et c. quēadmodū. et c. veniens. et c. quintaualis. de iureiur. Et Pe. de Ancha. in c. fi. colū. fi. de donatio. al's reservatio de nihilo operaretur. Et si dicatur de quo operabit renūciatio bonoꝝ paternoꝝ. Respondeo q filia nil poterit petere si pater aliū heredē instituat. vt ptz ex pmissis. vide hic zensel. idē tenētē. Aurio.

Additio. c. Quāuis pactū. hic habes q nō valet pactū vt filia dote cōtenta nō habeat regressum ad bona paterna: nisi vi iuramenti. sic tu q per statutū hoc pōt fieri vt filia dote contēta/ nil amplius de bonis paternis petere possit etiā si dos non ascendat ad integrā legitimā: qr de iure nature nō est ordinata aliqua certa portio filijs pro legitima: sed solo iure positiuo scdm numerū liberoꝝ in auc. de trien. et se. colla. iij. vt dicit Alberi. de Rosate. in tracta. statutoꝝ. in. ij. parte. questione cij. ideo legitima pōt minui per statutum vt ibi per eum. Bla. Aurio. doctor.

Additio. c. Quāuis pactū. dic istō. c. habere locū siue dos certa fuerit constituta siue incerta. qr tunc nil plus petere potest. nā dos incerta pōt promitti et valet stipulatio dotis incerte. vt in. l. iij. C. de dot. promissio. quia quātitas dotis cōstituende pōt cōferri in arbitrium promittentis vt ibi. et si ille nō arbitretur recurritur ad boni viri arbitriū vt ibi. et ita tenet Baptista de sancto blasio: in tractatu de priuilegijs dotalib9. col. ij. in. iij. priuilegio dotis. et arbitrabit scdm facultates mulieris vel eius patris: et scdm dignitatē mariti vt in. l. qro. ff. de iure do. et in. l. cū post. §. gener. et glo. in dicta. l. iij. C. de dot. promis. et Baptist. de san. bla. vbi supra. Et vide tricenta quinquaginta tria priuilegia dotis: que ibi enumerat. Ex quibus nota tria que dictum accidūt: scz. zlix. q soluto matrimonio dñium rei dotalis quod erat apud virum transfertur ipso iure in mulierē absqꝫ aliqua hois traditione. p. l. in rebus. C. de iure do. Et. lviij. cū sequenti. hz. q in causa dotis procediturm iuditio tēpore feriato. vt dicit Jaco. de Are. in. l. i. ff. solu. matri. qr mulier est alenda de dote. l. assiduis. C. qui po. in pig. habe. et de alimētis cognoscit die feriato. l. i. § i. fi. et. l. ij. ff. de fer.

et proceditur summarie: ita q nō est opus libello nec litiscontestatione. vt dicit Rayne. in. l. si constante. c. soluto. ma. in repeti. per no. in cle. dispendiosam. de iudi. iūcta cle. sepe. de ver. sig. Et. xcix. q pater mariti tenetur dotē recipere supra se. et cogitur se obligare de dote restituenda pro filio. vt dicit Dinus et Ray. in. l. sicū dotē. §. transgrediamur. ff. solu. ma. et cogitur officio iudicis. vt dicit Bar. in. l. lis nulla. ff. de iudi. Blasius Aurio. doctor.

Quia dissentiōis occasio. iuris prouisio. scda: nos. hec sumpta est ex hijs que no. s. de transac. cōtingit. Predicatores. qui tanq antiquores preponuntur vt. s. de excess. pre. nimis. Mēdicantes. vt heremite sancti Augustini et carmelite. s. de religio. domi. religioꝝ. Cōpositiones. i. cōtinentes. s. de decc. ex multiplici. Pacto. vt s. c. pactū. Cū prelatis de quo. s. de transac. cōtingit. Habitationes. quas mutare nō possūt. vel al's de nouo incipere: vel antiquas dimittere: vel in aliquē transferre: sine speciali licentia pape vt. j. de ex. p. c. vno. Antecessoribus. ante cessor est qui decessit multo tēpore ante: predecessor immediate: sed ponitur vnū pro reliquo. Scandala. i. offensiones sic dicta quia cito et subito inter alios cadūt occasionē subito dissentioni ruine. Caritatē omnimodā. et ideo ipsi iurant deus fit. Post. recitat. s. de iure iur. et si xps: quia post cōscientia fuit peccatū: et deus scit iuramentū: et biganatus religio: nō fuit bonū tēpus: fm q recitabat quidā laicus. fame. que est multū custodienda nā qui negligit famā suam crudelis est. xij. q. j. nolo. Capitulis. et sic prelati et capitula ponuntur vt separati ad denotandū q bona eoꝝ sunt aliquādo discreta. de quo s. de rescrip. edoceri. et plene l spe. ti. de auctore. circa fi. ver. itez obijcitur. Licita. al's nō teneret s. e. c. vlti. Honesta. al's cōtra bonos mores nō valeret. vt. j. de reg. iur. non est. vel si procedit a radice auaricie. s. eo. plerisqꝫ nec impossibilia vt. j. de re. iu. nēo pōt. Obseruari. s. eo. antigonus. et facit pro ista materia q not. p Inno. et Host. de iudi. cū deputati. maxime qr bona que tenent sunt ecclesie romane et nō sua. Minores. eos forte magis specificant quia magis erant priuilegiati: nec sine licentia pape talia videntur. vt. j. de ver. sig. exijt. sed quo ad pdicatores et minores et rectores est hodie declaratum in extraua. super cathedrā. §. huius quoqꝫ. fm Jo. mo.

¶ Rubrica. De procuratoribus.

Nonidiscrete. Primo. de cōstituēdo procuratore laico. Scdo. de substituendo procuratore ad lites Tertio. Ad negotia. scda pars. Licet. Tertia. Procurator. Procurator est qui mādato dñi negotia admistrat. Hec sumpta est ex hijs q no. per glo. s. de excep. apsice. et Hug. et Laure. v. q. ij. q. epi. et in summa Host. e. ti. §. si quo sdā. & vlt. et in spe. e. ti. §. i. ver. Itē q laicus. Admittēdo. non ob. q no. per B. et Host. de excep. apsice. q. verū est q in talis

bus non pôt agere tanꝗ principalis/tanꝗ habẽs iure emolumẽtũ seu damnũ rei: sec⁹ si est datus tãꝗ minister vel procurator: sic tamẽ ꝙ sit bone fame et opinionis: nã p alios causa ecclesiastica nõ est tractãda. de quo. s. de testi. psentium. Guid. eodẽ mõ rñdet ad decr. s. de iudici. c. ij. qr ibi laici tractabãt causas iure suo: ꝙ non lz. Reputari. ff. de procur. l. mutus. §. s. sic dicit in matrimonio cõtrahẽdo. s. de spon. cũ apud. Licet. scda ps. Ab eo. ergo post litẽ cõtest. p dñm cõstitut⁹ nõ substituit vt hic probat vt. C. e. ti. l. iij. qr ibi loqtur de facultate dãdi/substituẽdi/sic in spe. eo. ti. §. s. v. igit/qđ si procurator litis proprie fm nos. s. de iudicis. c. penult. et ideo in psonam procuratoris no dñi videt sentẽtia ferẽda. de quo. s. de elec querelã. Legiste. exponũt hic instãtiam: et idẽ est. s. de elec. procurator. qr apud eos perijt instãtia iudicij: et nõ apud nos. C. de iudicis. properãdũ. de quo p Inno. et Host. s. eo. ꝑpetuo. fm. Jo. an. vnde ꝙ ait dr de dñs procurator vt hic: et aliter religiose. vt. s. ibi. in rem suã sit datus: qr tunc talis procurator dicit dñs rei vt ibi. sic. s. de integ. resti. ex literis. v. ꝙ instantia seu lis sup matrimonio habita bñ trãsit in rem iudicatã: et ideo oportet qđ illa mulier ibi restituet ad audiẽtiã: et tñ matrimoniũ nunꝗ transit in rẽ iudicatã. s. de re iudi. lator. cũ filib⁹. de hoc q̃ sil. sunt legi. p venerabilẽ. ¶ Si q̃ras ergo qđ sit lis vel instãtia litis vel cause ꝙ idem est: dic ꝙ lis iudicialis ordo rite substãtiat per ptes corã iudice p ola seruat⁹: sunt ergo substãtialia instãtie iudicialis libelli oblatio. litis ɔtestatio. probatiões rite et legitime recepte. et ꝙ sententia diffinitiua ferat in scriptis. et alia de qbus le. et not. s. de proba. qm cõtra. ¶ Scdo: vnde dicat lis a litigo: vel a limite: et causa a casu. instantia ab insto stat: quia ordo iuris insimul vno instãti et vno ɔtextu fact⁹ integer et oẽs ptes ordinis iudiciarij ɔtinẽs dicit vna instãtia. s. de insti. veniẽs. in scdo. C. de iudici. properãdũ. et. s. de iudicijs. venerabilis. ¶ Tertio: quot sunt spẽs hui⁹ instantie vel litis: dic ꝙ tres: quedã sunt iudicialia/quedam mere ptialia/quedã mixta inter iudicialia et ptialia. Judicialia sunt citatiões et mere satisdationes: rem ratã haberi: iudicatũ solui: et cõsimilia. Partialia sunt q̃ mere ius et factũ partiũ tãgũt sicut attestationes/respõsiones/partiũ instrumenta/et alie spẽs probationũ. de primis habes. C. de iudicis. properãdũ. de scdis. s. de rest. spo. pisanis/ mixte sunt libelli oblatio litis cõtestatio: et silia. qr licet cõcernãt factũ iudicis et eius auctoritatẽ: a qua auctoritatẽ et vigorez sumũt: etiã cõcernũt ius partium et statũ: nã ex his actibus consequũtur interpositiões prescriptionũ rescriptorũ perpetuationes et similia vt. s. de offi. deleg. gratũ. de prescrip. illud. ¶ Quarto qualiter intelligat ꝙ quicqđ fit appellatione pendente nõ valcat. dic ꝙ de illis que pertinent ad iudicialẽ vel cause processum: qr post talem app. recepisset testes vel sententiam protulisset. talia eñ cassantur si appellatio fuerit legitima. et idẽ dicerez de ablatione possessorij: qr auferre possessionẽ est de processu cause. ar. s. de app. cũ teneamur. in aucten. vt nulli iudicũ. §. causas. colla. ix. et intellige sauc de possessorio. vt si forte iudex appellatus vel pars appellata appellantẽ sua possessione priuauit. secus autẽ esset si attemptetur aliqua q̃ tangerent fructũ seu als essentiã ipsius rei de q̃ erat lis: sicut est cõferre bñficia: pñtare vt patron⁹: vel aliq̃ alia q̃ noie fructuũ possunt cõtineri vt not. s. de ma. et obe. cum olim. et de in integ. restitu. c. ij. et de re iudi. cum Bertoldus. non ob. s. de arbi. ex parte. vbi expelletur sua possessione et fructibus rei de q̃ agebat: qr ibi nõ mota lis ipediuit electionẽ vltimo factã a capitulo: sed precedẽs electio: vt ibi. de hoc dic vt. s. vt lite pen. c. s. et. ij. Jtẽ nõ ob. s. de iur. pa. ex liis. qr ibi in textu dicit anteꝙ cõtrouersia esset et c. exponunt maxime: vel dic ꝙ lz de iure cõi electio spectet vt fruct⁹ idistincte ad capitulũ. vt. s. de elec. nullus. vt collatio bñficiorum ad epm. xvj. q. vij. oẽs basilice: ad patronũ tñ nullo iure cõi spectat psentatio vt fruct⁹ naturalis vel vt accidẽtalis: sed est quoddã ius accidẽtale gratiosuz pmissuz patronis potissime laicis ab antiquo. xvj. q. vij. decernim⁹. de quo plene. s. de integ. resti. c. ij. in lectura. Jtẽ no. ꝙ lati⁹ est edictũ de appellatiõe pen. q̃ appellatiõe pẽdẽte ols instãtia vel lis sup q̃cũq re corporali vel incorporali dñio vel quasi moueat semp ipedit processuz cause vt dixi: lz nullo mõ fructũ vel effectũ rei litigiose vt. s. dixi ɔtingat: secus aũt de edicto lite pendẽte: ꝙ nõ ipedit nisi sup dñio et proprietate: et sic lis vera: qr secus si circa ea psonalis moueat q̃stio. C. de litigio. autẽtica. litigiosa. s. vt lite pen. p totũ. quinto qualiter procurator post litis cõte. dicatur dñs litis. ex quo nihil hz in re litigiosa: dic ꝙ propter onus ꝙ in exercẽdo litẽ suscipit cũ emolumẽto salarij expẽsarũ et interesse/dicit dñs: ad instar emphiteote qui propter meliorationes quas ex labore suo cõsequitur in re emphiteotecaria dicit vtilis dominus. s. de in integ. resti. c. s. et. s. de loca. potuit. ꝙ probatur. s. de elec. vt pretérite. in glo. de procura. cũ pro causa. et ideo potius ꝙ ad dicta3 instantiã dicitur vtilis dñs: qr verus dñs est directus: et est ratio quare dici põt vtilis dñs qr pfert vero dño quo ad dictã litẽ si iure retẽtionis velit gaudere vt in. c. sequenti. et no. s. e. in nostra. ar. ff. de procura. l. si procurator: et ex hijs q̃ not. s. eo. constitutus. in fi. dic vt ibi. ex quo sequit ꝙ vero dño excõicato: qr vtilitas tali dño excõicato suspẽdenda est et impediẽda: ꝙ etiã prius procuratoꝝ officiũ suspendat. ar. s. de offi. vica. romana: et idem si domin⁹ suspẽdatur/moriat/deponatur: vel als transferrat: maxime si prelat⁹ dñs sit. de quo per Jnno. et Host. s. de fo. compe. dilecti. Jtẽ q̃ solius instantie cause principalis sit dñs et nõ cause appellationis a diffinitiua vel interlocutorijs super illa instantia emanatis: super quo sic distinguerẽ: qr aut loquimur de app. post litis cõtesta. et ante diffinitiuam: et tũc talis appellatio a principali dependat: credo ꝙ idez in pncipali: ꝙ tales teneant inuiti et etiã inuito

dño: si voluerit prosequi ar. J. de ap. ca. si. maxie s'm stillum curie: per ea que no. s. c. non iniuste. in si. si a diffinitiua et procurator ac dñs noluit pôt ex primo mãdato appellationez prosequi: sed altero cõtradicente non: sic intelligit dictũ ca. non iniuste. in si. et. s. de inte. resti. suscitata: q intelligi potest de procuratiõe ad lites: secus si ad negotia talis posset de negligẽtia merito cõprehẽdi. J. c. qui gñaliter. in prin. et. ff. de neg. gest. si pupillus. §. si. vel nisi sub fide sua pactum fecisset de certa lite ad finez ducenda. s. de pac. ca. J. vel nisi actor esset cum decreto tutor/ vel alius legitimus administrator sicut plātus vel capitulũ sed. vac. C. de minor. illud cũ. l. illa. C. de bo. mat. l. J. sexto. acta corã primis iudicib⁹ habita vel corã arbitris. faciant in alio iudicio dic vt. s. de testi. c. causam. z. c. p̄sentata. C. de arbi. l. cũ antea ¶ Item in quo casu assumãt iudices scdi ipsam instantiã dic vt. s. de proba. ca. si. J. vt lit. pen. c. si. itez an extẽdatur ad heredes vel successores dic vt. s. de rescrip. significauit. ne. se. vac. c. si. C. de iudi. properandũ. C. de suffragio. l. vna. Effectus. C. eo. ti. l. nulla. vbi de hoc. C. e. ti. neq3 in si. si sit. datus ad litẽ ɔtestatã tantũ/ qz tũc nõ poterit substituere. C. e. si procurator. z. l. marit⁹. ibi ad solũ zc. secus simpliciter: qz tũc poterit post litis ɔtesta. vt hic de quo per Inno. et Host. s. eo. petitio. Nõ potest. C. e. q quis. In rẽ suã. vt si titulo dõationis cesse sint mihi actiones et datus sim procurator ad eas intẽtãdas. C. de dona. illaz. in prin. z no. q procurator dat⁹ in rem suaz trãsigere potest: quia talis dño prefertur. ff. de procura. l. procurator datus in rem suam. ¶ An vtriusq3 morte cedentis vel illi⁹ cui fit cessio expiret mandatũ: z qd iuris sit de hoc. C. de actio. z obliga. l. si quid. C. de dona. illaz. de materia cessionis remittit Gui. hec ad summã azo. C. de nouatio. §. vltimo. ¶ Itez not. q instrumenta cessionis procurationis et sindicatus et iurisditionis z donationis et huius q̃ faciunt ad confirmationẽ iudicij edẽda sunt cum die et cõsule de quo per Offred. ff. famili. her. l. plane. z in spe. titu. de procura. §. sequit. z dic vt ibi ver. quid si procurator ɔstitutus. et de hoc glo. s. de rescript. ex parte. ij. Substituendi. quia tunc videtur esse datus ab ipso dño. ff. q cuiusq3 vniuersi. l. item eox. §. si decuriones: et sic no. q ordinarius potest dare potestatẽ delegato suo subdelegandi. de quo. s. de offi. dele. is cui. vbi de hoc. Non expresso. hoc intellige s'm ea que ponuntur. J. c. qui generaliter. excipe casuz. J. c. ca. vlt. z no. hic vnaz differentiam inter procuratorem ad negocia z ad lites/ alie sunt in dicto. ca. qui generaliter.

Additio. c. Nõ indiscrete. Uide hic Phi. lip. fran. q laicus pôt esse procurator ad renũciandũ z acceptandũ beneficiũ sed laicus non potest scribere processuz electionis epi. vt dicit Joh. bertachinus de firmo i tractatu de epo. in. iij. lib. in p'a parte. q. xxx. post Inno. in. c. quia propter de electio. extra z Specula. ti. de istru. edi. §. vij. ver. qd ergo si tabellio. quia notarius laicus non pôt conficere instrumentuz de causa spirituali z si cõficiat est nullũ. vt dicit Hosti. sing. in. c. cõtingit. de arbi. extra et ita tenet Lanfran. brixi. in tracta. de arbi. in ij. parte. colũ. si. sed notarius clericus debet eũ cõficere: qz clericus potest esse notarius ad conficiendum instrumenta super rebus spũalibus et ciuilib⁹ vt dicit specula. ti. de instru. editio. §. restat. ver. sed cũ dixeris in si. z in curia pape vel epi potest exercere officium tabellionatus. vt dicit Lanfran. z Jo. berthachinus de firmo. vbi supra. nec laicus potest esse delegatus in causa spũali etiã simul cũ clerico. vt dicit Anto. de bu. in. c. decernimus. de iudi. extra. z Hosti. in summa. ti. de offi. deleg. §. ij. ver. quid si delego. sed cõpromissari⁹ cũ clerico esse pôt z arbiter: z hoc cũ auctoritate superioris. glo. in. c. contingit. de arbi. z Anto. de Bu. in. c. per tuas. eo. ti. nec potest laicus esse iconomus ecclesie. vt dicit Anto. de Bu. z Joã. de Imo. in dicto. c. decernim⁹. nec vicarius epi vt ibi per Inn. z Anto. de bu. sed laicus bene pôt esse rector hospitalis. vt i cle. ij. de religio. do. et Bal. in. l. orphanatrophos. C. de episco. z cle. z Angel. in auc. de sancti. epis. §. sed neq3. lo. iij. colla. ix. z Bar. in. l. quod cõstitutũ. ff. de testa. mili. Bla. Auriolus doctor.

Quãuis. Q primo de reuocãdo procuratore. scdo de dño presente cũ eo. scda verũ/ hec sumpta est ex hijs que no. s. e. ex insinuatione. z. c. in nostra: z sic no. casuz i quo penitere lz de quo J. de regu. iur. q semel. Libere. z hoc est verũ nisi esset in rem suaz. ff. e. si procurator. Reuocari. q si post lit. ɔtes. fiat/ oportet q veniat ad iudicẽ vel ad partẽ vt. s. eo. mãdato: ad hoc q noceat aduersario: sed ad hoc q noceat reuocanti sufficit sola reuocatio vt no. Hosti. s. c. auditis. p. c. s. de rescrip. ex parte: et de reuocatiõe fiat fides per sufficientes l'ras vel al's. s. de fide instru. Iter dilectos: et siue reuocet ante lit. cõtes. siue post: sufficit q reuocatio veniat ad iudicẽ siue ad partẽ vt in dicto. c. mãdato. s'm Jo. and. Postea. i. post lit. ɔtest. Nolẽte. secus in volente: tñ si nolit non procedetur cũ eo donec de causa reuocatiõis cognitũ fuerit qz sufficit si sine nota reuocetur. ff. eo. que omnia. vbi de hoc. cũ de hoc casu requirit cause cognitio. an procurator hoc faciat defendendo suũ pudorẽ vl' forte aduersari⁹ resistat cuius interest non mutari illuz q̃ nouit negotium z talia et similia que requirunt z no. ff. e. post litẽ. §. vlt. in quibus procurator hz ius retentionis post litẽ contest. nec dñs potest euz reuocare vt no. ff. e. que ola. Nisi euz. hos casus habes qui sequunt. ff. e. cũ filius. cum sequẽtib⁹. Inimicũ. q arbitrabit iudex sicut dicimus de iudice vt no. de symo. per tuas. J. Nisi. suspectum et super ista suspitione procedetur sicut sup suspitione iudicis. s. de ap. cũ spãli. nec ob. q dicit lex. ff. c. ti. que omnia. vbi dr q eo ipo q se ingerit suspectus est. qz licet ex eo sit suspectus. non tamen intñi q propter hoc possit remoueri vt hic al's nec oparetur hec decre. cum causa suspi

tionis pcedēte cessabit officiū eius vt dictū est. Affinitate.ff.e.affinitate. Religionem.vt.ff.e. aut religionis. Longuz.arbitrio iudicis vt.ꝫ.de elec.cupientes.§.ꝙ si per.xx. Uinculis predonū. Uel hostiū.ff.e.si suspect⁹. Rationabilis.puta senectus vel filiis. Utrum.scda pars. Collusione.de quo.ꝫ.de collu.deteg.c.iij.in pri.ꝛ hoc tm̄ si probare non pōt: vel non esset sufficiens causa remouendi: vel forte non vult differre processum cause.vt.ff.e.cū post litē. A dicto.sub.ꝙ ipse diligenter faciat in producendo testes vel similia vt.ff.e.ti.l.si suspectus.

Isqui. Pmo de reuocatione substituti. scdo de ppetuatione ei⁹: scda verū. hec sumpta.est ex hijs q̄ no.ꝫ.e.ca.j. Potestate. alr̄s regulariter non poterat.ꝫ.c.j. Suspectum. ꝙ pōt suscipere tm̄ licet semel recusauerit: et no. Gaufridus in summa.e.ti. A dn̄o. tm̄ in eadem voluntate manēte.vt.J.e.licet. ꝛ sic procurator actorū ex quo cauit cōpellitur pcise agere nec sufficit stipulationē cōmitti vt.ff.e.ti.l.ꝛ hoc.§. pretor. si vero est procurator rei et cauit absente reo sufficit ꝙ cōmittatur stipulatio nec cōpellitur causam defendere: secus si presente dn̄o cauit non ꝯtradicente: q꞉ tūc cōpelletur precise defendere nec sufficeret stipulationez cōmitti.ff.e. si deffunctus. ẜm Uicentiū. Usus. licet suū solus dn̄s reuocet procuratorē re integra vel ante litē contesta.ꝫ.e.c.j.insti.manda.§.recte vel.J.e.si quē.ꝫ procurator datus tantū ad substituendū hoc nō potest post susceptum mandatū: pro eo quia iam functus est procurator officio suo. nā hic substitutus est potius constitutus a principali dn̄o q̄ a procuratore.ꝫ.e.c.j. aliud est in iudice q꞉ reuocare pōt suū deleg. añq̄ vsus sit.ꝫ.de offi.deleg. quāuis.ratio diuersitatis est q꞉ ille habet potestatem subdelegandi a lege: hic ab homine qua funct⁹ est vtendo: quia ad hominez cito potest recurri: secus in delegato vbi ita cito recurri nō potest. nec ob.ꝫ.de elec. si compromissarius: vbi functus est electus licet electionē non suscipiat. quia ibi habet mandatū eligendi: hic agendi ꝛ substituēdi: ꝙ intelligitur cū effectu.ꝫ.de cle.nō resi.relatum.et ista gn̄alior. quare secus. Itē secus est in illo qui potest substituere post litē cōtestatē tanq̄ dn̄s litis. Itē in illo qui datus est ad negotia cū alr̄s a lege habeat potestatem: et ideo substitutū reuocare poterit: alr̄s de ipsis esset dictum sicut est de isto: et sicut de ipsis facta est mentio insimul.ꝫ.e.c.j. ẜm Joan. vel dic ꝙ rō diuersitatis est: q꞉ magis p̄sumitur homo a se abdicasse onera et vilia sicut est officiuz procura.C.de decurio.l.si q̄s. quā honorez: sicut est iudicare: vt in dicta.l.si quis. Itez duo que sunt in eodē iudice/scz onus exercitij ꝛ honor iudicādi difficili⁹ transeunt q̄ solū onus ꝙ est in procuratore.ar.ꝫ.de treu.ꝛ pa.c.j. ẜm Gui. Ab illo.s. substituēte: sed a dn̄o bn̄ iuxta tenorē.c.ꝫ.pror. Reuocandi. tunc enī non expirat mandatū ex quo penes euz potestas remanet reuocandi.ꝫ. de offi.deleg.si delegat⁹. Uerū.scda pars. Dn̄s. ergo potest constitui ad oīa ꝛ ad plures causas ff.e.l.j. Exercere. ꝛ est ratio in pluribus ꝛ separatis q꞉ negligentia in vno nō nocet in alio: secus est in cōnexis et in eodem sic.ꝫ.de offi.dele. si plures: sic si delegatus ab alio q̄ a pncipe ad vniuersitatē causarū vnā cām delegat: in alijs iurisditionē retinet vt.ff.de iudic.cum pretor.

Qui ad agendum. Pmo de procuratore generali. Scdo. de dato ad specialia cum gn̄ali regula. Tertio. de habente administrationem liberam. secunda. Sed si aliq̄s. tertia procurator. hec sūpta est ex hijs q̄ no. per Hos.ꝫ.de tpo.bona fides.ff.si q̄s caut.l.sed et si.§.quesitū: et in spe.e.ti.§.j.ver. itē opponit. Specialis. ff.quis caut. sed et si.et in spe.e.ti.§.j.ver.item opponit. que in mandato speciali desiderant. dic.ff.e.l.non solum: tm̄ procurator datus ad oēs causas de ciuilib⁹ tm̄ intelligitur.ff.de procura. non solū: pōt etiam agere de crimine ciuiliter.ff.de iniur.l.si vnus.§. est autē. Admitti. et est ratio quia ex quo totuz est generale in ipso specialia non veniunt. A domino. expresse exēpta causa carnalis matrimonij.J.c.c.vlt.et idem in spirituali.ꝫ.de elec.procurator. ꝛ sic etiam circūlocutio q̄n q̄ equiparatur expressioni proprij nois.ꝫ.de testi.licet ex q̄dam: sed si de facto admittant ad specialia sine speciali mandato ꝛ dn̄s ratum habet tacite vel expresse bene valet vt no.ꝫ.de arbi.per tuas.in glo. ꝛ licet procuratori pacisci vt.C.de transac.l.transactiōis. vbi de hoc. ꝛ in spe.in preall. ṽsu. Item opponitur. vbi de hoc. Quia licet hēat. ratio huius est quia premissa specialitate ꝛ generalitate sequuta cōsimilia nō expressa includūtur vt in.§.precedēti: nō tamen notabiliter maiora: sicut cōtrahere vel similia vt.J.c.si. ẜm Jo. mo. Concessa. ꝛ idē si datus sit in rem suā.C.de dona.nō abstulit. ꝛ not. de trāsac.l.trāsactiōis.

Additio. c. Qui ad agendum. no. vnum ꝙ ponit dn̄s Ramūdus Auriolus patruus meus. insti.de māda. in prin. colū. iij. ꝙ si per constituentē seu mandantem ab initio procurationis vel mādati promittatur pecunia dicitur locatio. intellige si ille mandatarius locare operas suas cōsueuerit ꝛ factū tale erat ꝙ locari poterat per not.in.§.si.eo.ti. si vero promissa vel data est species puta vestis/liber/equus/ꝛ similia: tunc est cōtractus innominatus qui sunt quatuor.vt in.l.naturalis.ff.de prescrip.verb. hoc dico pro tanto: quia vidi instrumenta procuratorialia hoc modo cōfecta. Constituo te procuratorē ad prosequendū talem causam meā in curia senescallie: ꝫ lata sententia dabo tibi vnam vestem. ꝛ vidi dubitari quis contractus esset ꝙ dubium per premissa deciditur. Bla. Aurio. doctor Tholosanus.

Qui generaliter. Pmo de procuratore ad negotia. scdo de filiofami. procuratore. tertio. de etate procuratoris. secūda. Nec dū. tertia. Licet. Hec sumpta est

ex hijs q not. per Host. s. de procur. petitio. Ad negotia. et est ratio qr nego tiu ponit pro ca. s. de verb. signi. forus. §. negotium. et sic propter generalitatem vocabuli datus ad negotia per cõsequens est datus ad causas. Experiri dũ tamẽ sit maior. xxv. annis: als nõ vt. J. in fi. Speciale de quibus. s. eo. c. prox. item excepta causa criminali criminaliter mota. s. de accusa. veniẽs. Nedum. scda pars. filiusfamilias. nõ dubitabatur quis posset. ar. s. e. nõ iniuste. sed an posset constitui sine mandato patris: et respondet q sic. quando nil deperit patri vt hic. et. J. de iudic. c. vlti. vbi autem aliquid deperiret esset secus. C. de bo. que libe. l. vlt. vbi de hoc. dic vt in spe. ti. de actore. ver. extat. Absq. als vsq ponit inclusiue s. de epo q renũ. epi. c. J. Decimũseptimũ annũ. sic aduocatus debet peregisse. xvij. annũ. ff. de postu. l. j. §. mutus. iij. q. vij. §. verum. Ad negotia. de hoc no. s. e. non iniuste. in quarta glo. q procurator datus ad negotia maior agere pot et experiri. sic et minor. xxv. annis dat9 ad negotia vt hic. ergo aget vt ibi sm Joan. an. sed hoc est falsum: vt hic sm Guid. et sic corrigit opinio Host. vt hic. et. s. dictũ est in glosa. experiri. Deputet. insti. qui manumit. non possunt. circa fi. Uigesimũquintũ annũ. vt. ff. eo. ti. l. mutus. et. C. eo. ti. exigendi.

Si duo. Primo. de duobus procuratorib9 cũ clausula in solidũ vel sine. Secũdo. de datis cũ clausula vel sine data q nõ sit cõditio &c. Tertio. de occupatione secũdi. Quarto. de pluribus nõ i solidũ in facto electiõis. scda. Per occupationẽ. tertia. Ceterũ. quarta. Sane. Hec supra est ex hijs q no. p Host. s. eo. in nostra. et i sũma. eo. ti. §. si quis dari possit. et in spe. eo. ti. §. facte autẽ. et in glo. ij. q. vj. §. forma. et. s. eo. ti. nõ iniuste. et. ff. e. ti. l. in plurib9. Insimul. secus si in diuersis tẽporibus: et tũc p scdm reuocat prim9. s. eo. nõ iniuste. Sine altero. nec etiã cum eo: quia vn9 i pediret aliũ. s. de elec. si q iusto. sed si ambo habẽtes potestatẽ substituẽdi elegerũt tertium: bene valeret: qr tũc cessaret ratio. vt. s. de offi. deleg. licet. secus in executoribus vltime volũtatis vbi agit vnus sine altero. ff. de admi. tuto. decreto. §. j. et. J. de testa. c. vl. Itẽ secus in procuratore dato ad iudicia in causis electionis. J. eo. §. fi. sed simile in iudice delegato. s. de offi. deleg. causam matrimonij. Si aũt alter istoz negaret/ et alter cõfiteretur lit. contest. non est lit. contesta. facta. sm Innocẽ. sed procedetur contra contumacẽ pro eo q tales misit insufficienter instructos. sed Hostiẽsis dicit q stat pfessiõi: et ex ea est lis contestata. et est rõ: qr dño psente cõfitente et negãte statur cõfessioni tanq cõtra se: non negationi tanq pro se. ff. de interro. act. de etate. §. j. et sic no. Host. s. eo. in nostra. Tertia valet scdm Jo. an. et est ratio/ qr vno istorũ tantũ agente nihil valet q facit. vt. s. de offi. de leg. c. cũ causa. q quãdo non est clausula in solidũ credo esse verũ: secus si esset clausula: qr tunc obtineret opinio Hostiẽsis. Secus. vt qr vnus admittit. Occupauit. vt. ff. e. c. pluribus: et sic no. q occupatio sit per litis cõtesta. quia tunc agere videtur. ff. rem. ra. ha. l. amplius. Requirit. not. ergo potentia huius clausule ita q non sit melior conditio. secus in delegato cũ clausula insolidũ: quia als per solam citationem occupant cum per eam iudicare videant. sed hic nõ est per se agere: nisi per solam litis cõtest. vt dictum est. s. de offi. deleg. cũ plures. Occupãtes. licet dñs aliter vellet tñ nõ possit facere quin leges locum habeant in procuratore suo. s. de testa. requisisti. Preferri. tanq cõstitutus ab eo qui potior est. vt. J. de pben. si a sede. Alter colligitur: scz cũ eo datus insolidũ. Ipsum. s. negotium. Cessante. et hoc quia alius occupauit als tenetur cõplere cessante impedimento: et sic nõ ob. s. de elec. cupientes. §. q si per. xx. nisi: et dolo et cõtu. cũ dilectus. circa fi. Sane. quarta pars. Causis. secus in negotijs vt. s. de elec. c. penult. §. fin autem. et dic vt ibi. ¶ An in cõstitutione procuratoris facta nomine ecclesie sit necessarius consensus illorum qui succedunt in locũ defunctorũ. et ideo q nõ. s. de elec. quorundã Celeriorem. et sic fauor quid inducit contra ius cõmune positum. s. e. in prin. ergo in alijs casibus nõ poterit iudex eligere quã voluerit vbi nõ est clausula insolidũ: quia si esset illa insolidũ non esset speciale. s. de elec. c. pen. §. vlti. Intricari. scz si est contra ius. Respõsionibus. et sic hec decre. parat vias expeditioni negotij sicut als prouidet contra labores et expensas. vt. s. de offi. ordi. vt litigantes. Idoneiorem. qui melius scit veritatem et nouit merita cause. ff. de accu. si plures. Admittendum: scz quando non dedit substitutum: et non potest vel non prosequi. s. c. §. post occupationem. et. §. licet.

Additio. c. Si duo. §. sane. hic ter. ponit vnũ speciale in procuratoribus cõstitutis quo ad spũalia: scilicet ad eligendũ/ postulandũ/ vel prouidendũ. Aliud speciale ponitur in. c. si quis iusto i pedimẽto. s. de electio. eo. lib. vbi de Mõte Lauduno dicit: q si abbas vel alius qui ratione sue prelature debet iteresse electioni: cõstituit procuratorẽ ad eligendũ: et qr iusto i pedimẽto detinetur: alle procurator non reuocatur per obitũ cõstituentis. Et hoc itellige tam de electione in qua debet iteresse de iure cõmuni sm terminos illi9. c. si quis iusto. sicut est in electiõe potis maioris eccle cathedralis regularis: cui prelatura tũ prouidet per electionẽ. vt dicit Bertrand. de clusello. in. c. ne pro defectu. de electio. extra. et ibi dixi in additio. ad eũ. qr episcop9 debet iteresse electioni sicut alij monachi qui sunt epi mẽbra: et oẽs vnũ corpus efficiunt. c. ea noscit. et. c. quanto. de hijs q fi. a pla. extra. qr tũc potest cõstituere procuratorẽ ad eligendũ: vt hic. q de electione in qua debet interesse ex priuilegio vel alio iure speciali: qr eo casu licet eius vicari9 generalis non admittatur ad eligendum vt dixi in. c. nõ putamus. s. de cõsue. e. lib. et hoc virtute vicariatus generalis qr nõ transeunt ad vicariũ epi: eo specialiter cõ-

missa.vt ibi.et ita tenet Joan.Bertachinus de firmo.i tractatu de episcopo.in.iiij.libro.in.vij. parte.q̄stione.iiij.et no.Inn.in.c.eam te.de rescrip.extra.Philip.frācus.in.c.dilecti.colū.v. de appel.extra.Specula.ti.de delega.§.fi.ver. quid si causa.et no.docto.in.c.statutū.ē.de rescrip.eo.libro.tamē si occurrēte vacatione prelatus ille sit impeditus:bene credo ꝙ posset cōstituere procuratorem specialiter ad eligendū: si sit in loco de quo vocari debeat:et alia interueniāt q̄ hic exarantur:q̄ nō video illud specialiter prohibitū.Blasius Auriolus doctor.

Additio. c.Si duo.vide Rota in decisio. clxxv.in antiquis.ꝙ ꝑ scd̄i procuratoris constitutionē reuocatur primus.Aurioli doctor.

L Icet. Hec sumpta est ex decre.ē.de rescrip.sciscitatꝰ.in fi.Procurator.siue ad negotia/siue ad lites/ cū nō differt in hoc casu:licet dn̄s sufficientē procuratorē miserit:ex quo casu recipere nō vult/non excusat.Immo poterit excōicari si sciens nō purgauerit cōtumatiā.ē.vt lite nō cōtestata.c.j.vbi de hoc.Velle ⁊ nolle.dic vt no.ff. de vb.obli.l.si q̄s stipulatꝰ.Obstāte.ꝙ est spāle cōtra regulā.j.de reg.iur.qui semel.Prestiterit. q̄ secus si cōstituēs suā voluntatē mutauerit/ puta aliū constituēdo.ē.eo.nō iniuste:ꝙ est verū si in eadē ꝯstituat.secus si in diuersis ſm Jo. ꝙ not.ff.de tutelis.l.cum semel.et si scd̄o cōstitutꝰ ꝑ quē primꝰ reuocabit noluit accipere mādatū non propter hoc/amplius potest accipere primꝰ.sicut dicimꝰ de primo testamēto rupto per scd̄m:q̄ licet nō valeat nō cōualescit primꝰ. ff.de iureiurā.l.non erit.in fi.Placebit.⁊ hoc fit fauore expeditionis negotiorū ne diu ea prorogari cōtingat.ar.ē.de off.deleg.quāuis.nā sola volūtate nō potuit se exonerare.ē.de rescriptis sciscitatꝰ.maxime cū hec vba:nolet ⁊ potest:extentiua sint.ff.ad tertull.fili.mat.nisi.et.ff.de lega.ij.si ita quis.secus in vbo nolo/ꝙ non hꝫ tractū.vt.ff.de succe.edit.l.j.§.qui semel.ſm Jo. mo.non ob.ē.de hijs.q̄ fi.a maio.ꝑte capli.c.ex ore.vbi sola expsſio volūtatis tacita vel expssa priuat illū iure suo:q̄ est ibi scd̄s q̄ successit:hic nullus:et illud fit in odium renunciantis:hic in fauorē domini vel procuratoris.sed si dicat dominus constituo talem.non haberet locū hec decre.per.c.ex ore.q̄ tunc est qui succedet:et est ibi ar.ꝙ si electꝰ presentata sibi electione renūciat:⁊ eis in eadem voluntate ꝑmanentibꝰ scꝫ eligētibus cōsentit ꝙ pōt.viij.q.j.q̄ cp̄met.j.de ꝓbē.c.si tibi absenti.in fi.non videt renunciasse.

S Iquem. Primo de ꝯstituto procuratore sub illa clausula quotiens.scd̄o de constituto simpliciter.tertio exceptio.scd̄a.ibi.secus.tertia.Nisi dicas.Hec sumpta est ex hijs que no. per Inno.⁊ Hosti.ē.eo.petitio.⁊.ff.manda.l.q̄ mutuam.§.nō ideo.Abesse.simile in delegato pape qui sub ista forma subdelegat.ē.de officio deleg.si delegatus.Assumet.C.de cur.fur.l.vlt. quia ibi talis resumptio est.secus cū non assumet vt.j.declarat.Ante litē.q̄ tūc etiā reuocatur sine causa inuitus vt.ē.eo.c.j.Si post.nec ob.ē.eo.c.ij.q̄ aliud est reuocare ex toto ꝙ non potest ibi;aliud tractare ꝙ potest vt hic;nec ob. supra dictum.c.ij.in fi.vbi dicit ꝙ esse potest:et tractare;nec ex hoc reuocat ꝙ verum est procuratore inuito vt ibi,secus de voluntario.vt hic ſm Jo.Censeritis.idem no.Inno.⁊ Host.ē.eo. petitio.vbi etiam dicunt sola resumptione istā reuocationem fieri nisi de contrario motu appareat per presumptionem contrariā ar.ff.de leg.iij.l.si fidei cōmissa.§.sine expresso.similis expressio reperitur.j.de homici.prelatis.Non manere.not.virtutē protestationis.si.viij.q.j. pontifices:nam hic conseruat ꝙ als sine protestatione amittitur.j.de homici.ꝑlatis.Oportuna.vt quia nō habebat potestatē iurandi.j.de iura.calump.c.vlti.vbi de hoc.Oportuna:dic. xxv.q.j.c.j.ē.c.quamuis.

P Rocurator. Primo de procuratore ad cōtrahendum.scd̄o de defectu substituēdi.tertio de reuocatione eius.secūda. quāuis.tertia.sane.Hec sumpta est ex hijs que not.per Host.in summa de spon.§.qualiter.vbi. quē si.⁊ per Inno.ibi.in rub.et.per ip̄m.⁊ Hos. ē.de cōuersa.cōiuga.ex parte.qui cleri.vel vo. veniens.lxiij.dist.vbi domino.in glo.Idoneus. quin per procuratorē possit cōtrahi matrimonium nō dubitatur:q̄ omnes cōtractus qui cōsensu cōtrahunt inter absentes contrahi possunt per procuratores vt hic.Ad matrimoniū: idem in sponsalibus in quibus speciale mādatum requiritur.ē.qui cleri.vel vouētes.veniēs ff.de spon.l.vlti.quandoqꝫ tamē cōtrahunt ꝑ parentes:quando sunt pueri impuberes.vt.j. de despon.īpub.c.vno.nec ad causam matrimonialē tractandā sufficit generale mandatum. ē.eo.accedens.⁊ dic vt ibi:nec posset cōprehendi sub generalitate hꝫ casus speciales essent premissi.q̄ licet similia specialia possint includi nō tamē longe maiora quale est matrimoniū.vt. j.c.fi.in fi.xij.di.nos consuetudinē.Item requiritur in specialitate certe ꝑsone expressio als nō valeret.ff.de ritu.nup.l.gn̄ali.ē.de arbi.innotuit.xxix.q.j.in summa.Et quis possit.ē.c.c.j. Als nō ad matrimonium cōtrahendum.sic in matrimonio spirituali vbi non est certa ꝑsona expressa.ē.de offi.deleg.is cui.⁊ sic nota duas exceptiones a ꝑdicta.Sane.tertia pars.Cōtraxerit matrimonium.hic requiritur mutuus consensus in carnali ad hoc ꝙ non posset penitere: secus tamē est in spūali vbi sufficit ꝙ eligentes consenserint ad hoc vt nō possint variare.ē.de elec.publicato.⁊ hoc facit cōstantia q̄ debet esse in ꝑsonis ecclesiasticis vt.ē.vt eccle.bene.vt nostrum.de exc.ꝑla.inter dilectos.in fi.Reuocatꝰ. id est vetitꝰ ne cōtraheret:dato ꝙ iurauerit nō reuocare:als nō penitere:licet ex hoc piurus fit ⁊ ex hoc ei pena sit imponenda.ē.de spon.sicut et.c.si inter:quia cōsensus desinit.⁊ sic no.ꝙ ali

quis potest exprimere cōsensum suū per literas .§.de electione.c.penul.lxxxiij.di.c.j.z.xxx.q.v. si illud.z sic per simplicē nuntiū litere mittūtur cū talis nō habeat nisi nudū ministeriū portā-di.Itē matrimoniū dicit̄ cōtrahi cū cōsensu illi⁹ qui mittit literas z illius q̄ recipit eas:quē con-sensum verbis exprimāt si loq̄ valeant.z est ra-tio q2 consensus occultus sine verbis nō sufficit in talibus.§.de spon.tue.formas autem verbo rum que in tali procuratore queruntur.no.Ho sti.in summa,de spon.§.qualiter contrahatur v̄.vbi nota.Ignoretur. q est speciale in hoc ca su de quo.lxiij.di,tibi domino.in glo.al's reuo-catio procuratoris ad negocia ad ipsum procu ratorem puenire debet:z idē in illo quē mandat pater manumitti per filium.ff.de manu.testa, l.si pater.in quib⁹ fallit istud q no.§.de rescrip. ex parte.scdo.Nequiuit.a.cū similiter nō cōsen-serint.§.de spon.tua.xxvij.q.ij.c.j.z.ij.

Additio. c.Procurator.Uide felinū i.c. ex parte decani.de rescrip.ex-tra.q cōstituens procuratorē ad renūciandum beneficiū simpliciter cū iuramēto de non reuo-cādo.tamē potest reuocare.secus si ex causa p-mutationis.vt ibi p multa iura.Sed sup reuo-catione procuratoris z renūciatione fienda per procuratorē.Nota q si post cōstitutionē procu-ratoris ad renūciandū bñficiū ipse constituens illud renūciet.Iam censet̄ procurator reuocat⁹ q2 finitū est ei⁹ mādatū.z vacatio bñficij nō pōt ex vnius psona dupliciter cōtingere:vt dicit Lu douic⁹ Roma.cōsilio.cccxlij.et procurator dñz suū repsentat:vt dicit Uincen.hercula.in.l,j.§. itē acquirim⁹.colū.ij.ff.de acquir.posses.et ideo si primo dñs renūciat postea ei⁹ procurator nō potest renūciare:q2 p renūciationē dñi vacauit. et nō potest iterū ex eadē psona vacare.neq3 so la procuratoris constitutio impedit dñm renū-ciare.Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

¶ Rubrica de hijs que vi me.cau.fi.

Absolutionis. Primo.de ab solutione per vim extorta.scdo.de pena extorquētis scda.ne alit.hec sumpta est ex hijs que not.xv.q.vj.auctoritate.z.§.c.abbas.Benefi-ciū.al's vocat̄ sentētia.xj.q.iij.c.ij.Excōicatio-nis.iniuste q2 talis timēda est.xj.q,iij.c.sentētia pastoris.Reuocationi.vbi non tenuit excōica-tio.vbi Bernardus:z quasi oēs tenēt q sicut i-iusta excōmunicationis sententia tenet:sic in-iusta reuocatio seu absolutio.§.de regula.om-nis.de quo per Host.§.de sen.excō.cū desideres. vel dic q reuocatio refert se ad absolutionē ad cautelam.§.de sen.excō.venerabili.Suspēsio-nis.i.distincte:siue ab officio siue a beneficio.In terdicti.ista tria paria sunt.§.de verb.sig.ques renti quē per censurā.Uim.que est multiplex.§. co.ad audientiā.sed hec est vis compulsiua z est maioris impetus cui resisti non potest.f.cōmo-de.ff.c.l.hijs.Metu.metus est instātis periculi vel futuri causa z mentis trepidatio.ff.q met⁹ causa.l.j.z.l.vis.Uis tamē cōtinet metū.sed nō

ecōtra.z quis met⁹ excuset no.§.co,cum dilecti. Uacuamus.ipso iure.z al's vacuat̄ per actionē. q met⁹ causa:vel per cōstitutionē principis vel per iudicis officiū:vt.§.eo.cū dilecti.in glo.sec⁹ tamē erit in sentētia excōicationis p minas vel p metū lata q̄ tenet fm Guiel.durā.per.c.xj.q. iij.quatuor,potest p exceptionē tamen elidi.vt ibi not.ar.ff.de iureiurā.interdū.§.j.Uindicta. C.de raptor.virgi.l.vna.in prin.xxxv.q.ix.loci. Audacia.in malā partē sonat.iij.di.facte sunt. quādoq3 l bonā.viij.q.j,audacter.Extorserint. sic ergo qi forte iudex absoluere noluit:qi vba intelligēda sunt cū effectu.§.de cleri.nō residen. relatū.Excōicationis.nota excōicatū amplius excōmunicari.q dic:vt no.iij.q.iiij.engeltrudā. §.de iudei.ita quorundā.z hoc intelligas/si ex-torquentes erāt prius excōicati.vt si ipse excō-catus extorsit:vel mādauit:vel eius nōie factū ratū habuerit.§.de resti.spo.cū ad sedē.absolui tamē poterūt p suū ordinariū cū papa hoc sibi non reseruauerit.§,de sentē.excōi,nuper.in.fi. Subiacere.Nota sentētiā excōicatiōis quā qs incurrit ipso iure.Intelliget amē vbi erit iustus metus:vel si van⁹ metus nō incurret:q2 non di-cit̄ proprie metus.vt.ff.c.metū.cū sequenti.nec talis metus inducit restitutionē:nec timorem: qualis dicatur iustus/dic vt dixi.§.co.cum dile-ctus.fm Gar.

Additio. c.Absolutionis.tex.hic dicit q excōicat⁹ p vim vel metū extor quēs absolutionis bñficiū iterū incidit in aliam excōicationē.Sed nota vnū:scz q plures ille ex-cōmunicatiōes possunt tolli p vnā absolutionē vt dicit Raynerius de forliuio,in.l.dubitari.§. I summa.ff.de solutio.z libera.z ita tenet Din⁹ in.l.de pupillo.§.si in plurib⁹.ff.de no.oper.nū-cia.z no.in.c.cū pro causa.de sen.excōi.extra.et glo.optima.in.c.engeltrudam.iij.q.iiij.z fa.l. pluribus.ff.de acceptilatio.Bla.Aurio.doc.

¶ Rubrica de in integ.restitutione.

Ecclesia. Statutū.exceptio.se cūda.Nisi.hec sumpta est ex hijs que not.tam per glo.q̄ per Inno,z Host.§.c.c.j.z.lxxxiiij.di.in religiosum. in glo.Ecclesia.q̄ fungit̄ iure minorū/facti ma-ioris.Item iure rei publice.item iure imperij:vt not.§.c.auditis.z.c.j.differunt tamen:qi eccle-sia nō potest petere restitutionē sententie pre-textu instrumentorū de nouo repertorū vt.§.a sen.z re iudi,inter.vt,c.suborta.sed minor z res publica bñ.ff,de re iudi.l.impatores.hoc Host. intelligit nisi per viā restitutionis.q etiā potest tunc cū res ecclesiastica dicatur res publica.ix. q.iij.quid ergo,ff.de iusti.z iure l.j.§.publicū.vt no.Host.in.c.inter dilectos.et in summa de re iudicata.§.q̄lis sub is iuxta.ver.iiij.fm Guid. §.c.c.j.Sententiā.C.si aduersus rem iudicatā l,j.et.§,c.tum ex literis.Contractū.C.si aduer-sus ven.l.j.item aduersus cōfessionē.j.c.pro.i. Item aduersus probationē cōmissam.§.c.cum venissent.z.c.auditis.an cōtra prescriptionē dic vt in.c.auditis,in glo,antepenultima.maius

tamen priuilegiũ habet ecclesia in isto casu aduersus cõtractũ: ꝙ minorẽ nocet propriũ iuramentũ si sit pubes vel doli capax. vt. C. si aduersus ven. auten. sacramẽta. ⁊ no. ꝑ Host. s. de iureiur. si vero. s; iuramentũ ꝑlati nõ impedit restitutionẽ eccl̃ie: Imo saltim ex officio restituit̃. xxxv. q. ix. quisq̃s. s. de iureiur. sicut. Restitutionẽ. secus si ꝑ viã iuris cõis vbi nõ h; locũ hec restitutio puta si sit ꝯtractũ nullũ: vl' sn̄ia; nullã. vt in. c. proxi. ⁊ est sciẽdũ ꝙ cõcessa restitutiõe q̃libet recuperat ꝙ prius suũ fuerat. ff. de mi. l. ꝙ si minor. §. restitutio. Admitti. i. eccl̃ia vel prelat⁹ vel alius cũ spãli mandato. de quo. s. eo. suscitata. in. glos. Spatiu;. ꝙ datur minori facto maiori: ita ꝙ op; ꝙ assumat ⁊ finiat causam. C. de tẽpo. inte. l. peteñde. ⁊. l. fi. l fi. nisi ꝑ iudicẽ vel reũ stecerit. vt in dictis. ll. min⁹ tñ tẽpus põt iudex indulgere ex cã: ita ꝙ haberet mai⁹ peti infra illud a iudice abbreuiatũ. ff. de resti. in integ. diuus ad fi. vbi de hoc. s. de offi. delega. de causis. Elapsu;. a tpe lesionis vbi tenuit alienatio q; seruata fuit forma ⁊ tũc restituet̃ officio iudicis vt. s. de iudi. c. ij. nisi forte esset lesa vltra medietatẽ q; tunc iure cõi restitueret̃. s. de emp. ⁊ ven. cũ dilecti. si vero nõ fuit seruata forma null⁹ est cõtract⁹. xij. q. ij. sine exceptiõe. ⁊ tũc iuuat̃ ecclesia iure cõmuni. C. de sacro. sanc. eccle. iubemus. nec etiã daret̃ restitutio. ⁊ si nec extra ordinariũ ex quo ordinariũ auxiliũ dat̃. ff. de mino. in causę. Omiserit. s. prelat⁹ vel alius q̃ agere debuit et representet personã eccl̃ie. ⁊ sic no. ꝙ delictu; prelati in omittendo nocet eccl̃ie. vt not. xvi. q. vi. si epm. de quo. j. de regul. delictũ. secus in cõmittendo. Admittẽda. restricta est ergo qualitas illius aduerbij semp/ ad quatuor ãnos. s. e. c. j. q. l; hec restitutio cõpeteret semp a tpe cuiuslibet lesionis: sc; īfra q̃driẽniũ. Nisi. scd̃a ps. Preuaricatõis. ꝑuaricator est q̃ in totũ ab accusatione desistit. ff. ad turpillia. sed hic accipit̃ ꝑuaricator qui latẽter vtrãq; partẽ iuuat. ij. q. iij notãdũ. ⁊ dic ꝑuaricatiõis quo ad sn̄iam: fraudis quo ad ꝯtractũ: ⁊ sic primũ in iudicio: s; extra iudiciũ. Manifeste. i. euidẽtis. ⁊ est gti casus Cõmentũ. i. receptionẽ vel occultũ ⁊ malitiosu; cõtractũ vel machinationẽ. sic. s. de testi. co. peruenit. nã in hoc casu/ l; eccl̃ia fuerit in culpa: ille tñ cõtra quẽ petit̃ fuit in dolo. ⁊ dol⁹ culpe ꝑpõderat. ff. ad. l. acq̃l. Ite; si obstetrix. Nisi subsit. sc; tp̃s ꝑlati male alienãtis: quo nõ currit hec ꝑscriptio cõtra ecclesiam. xvi. q. iij. sacerdotes. de hoc dic per Inno. s. eo. tũ ex literis.

Additio c. Ecclesia. glo. fi. in. fi. est sing. ẜm Panor. in. c. j. extra. c. ti. ꝙ qñ eccl̃ia passa est dãnum eminentissimũ: tunc etiã extra tẽpora in integrũ restitutionis petẽde statuta poterit in integrũ restitutionẽ postulare: ⁊ sibi ꝯcedenda est. vel qñ fuerũt plures mutationes prelatorũ. ꝙ no. Aurio. doctor.

Si aduersus. Primo de reuocatiõe erroris ꝑ viã restitutionis. Scd̃o per viã iuris cõmunis. scd̃a. Ubi vero. hec sumpta est ex hĩjs q̃ not. per Host. ⁊ Inno. s. e. auditis. Cõfessionẽ. q̃si veritatẽ ꝯtineat nõ dat cõtra eã restitutionẽ: q; ibi non est lesio: sed falsitatẽ: ergo errauit. ⁊ sic h; locũ auxiliu; ordinariũ. j. in fi. et dic ꝙ forte nõ poterat probari falsitas vel error ⁊ sic recurrendũ est ad extraordinariã ẜm Host. In iudicio. q; extra iudiciũ regulariter nõ nocet de quo. s. de ꝯfes. ca. vlt. A se. vel a procuratore. s. de sn̄ia ⁊ re iudi. suborta. Cõputãdũ. ⁊ sic apparet istud tp̃s ꝯputandũ a tpe lesionis. minor ergo post sn̄ia; infra q̃driennũ restituit̃ contra factũ erroneũ: sed nõ maior nisi añ sn̄iam ⁊ ostẽso errore. Neglexerit. secus si ꝑuaricatione vel fraude. s. c. proxi. Admittend⁹. ⁊ sic no. negotiũ finẽ accipere in cõdẽnationẽ. vt. ff. de re iudi. l. ij. xx. di. l pn. In facto. sec⁹ si in iure. vt. j. de reg. iu. ignorantia. Iuuare. q; nihil est tã ꝯtrariũ ꝯsensui sicut error. xxix. di. §. f. Poterit. ⁊ sic vna via cõcedit̃ vbi alia prohibet̃ de quo. j. de reg. iu. cum q̃s. finit̃. puta sn̄ia vel transactione. de quo. j. de lite ꝯte. exceptionis. vel al's ẜm Io. an. ⁊ esset idẽ si esset renũciatũ ⁊ ꝯclusũ. s. de fide instru. cũ dilectus. de ꝑscrip. auditis. l; in iudicio renũciare nil aliud sit q̃ cõcludere: ⁊ ecõtra. sic exponit̃ in auten. de testi. §. q; nõ multi. in pn̄. de quo per Inno. s. de cã pos. pastoralis. l; diuersa videant̃ s. de proba. qm̃. vbi ꝑ se ponit cõclusionẽ et post renunciationẽ de quo hic per Guido.

¶ Rubrica de arbitris.

Si ex tribus. Hec sũpta est ex hĩjs q̃ no. in spe. e. t. §. vlt. vbi cõtrariũ tenebat̃. Duo in decẽ. ⁊ est rõ huius q; vbi duo ẽẽnt cõcordes in vnã sententiã l; terti⁹ oĩno discors: valeret duor̃ sn̄ia. ff. e. l. diẽ. §. plures. igit̃: multo forti⁹ vbi tertius in aliquo concordat. vt. s. de re iudi. duob⁹. nã maior nũerus in se ꝯcludit minorẽ. vt j. de reg. iur. plus. sec⁹ si oẽs dicerẽt de dispari sũma. vt in fi. si autẽ tertius condẽpnaret in maiori summa: tũc nõ esset dubitatio. vt in fi. ⁊ ide; si absolueret vel nihil pronunciaret: vt. j. c. proxi. ⁊ si discordent in termino solutionis faciende: q; omnes sunt dispares: tenet minor terminus: al's stat̃ maiori pti. l; cũvnus. hoc sumit̃ ex l. diẽ. §. si plures. ff. co. ti. Minori. sc; in. v. s; idẽ in sua pronũciatione: ⁊ protestet̃ nõ intẽdere de minori: q; talis protestatio est impossibilis. ⁊ sic videtur ꝯtrarius. s. de ꝯsti. cũ Marti. ferrarieñ. ẜm Io. and. licet aliĩ contra.

Additio. c. Si ex trib⁹. quando hic dicit tex. ꝙ valet sententia illi⁹ tertĩj qui condẽnauit in quinq;. Nota vnũ ꝙ dicit Lanfrancus de Oriano in tracta. de arbi. q̃ne xij. f. ꝙ iste terti⁹ debet partẽ absoluere ab aliĩs summis in quibus fuit per alios arbitros cõdẽnata: al's nõ valeret ei⁹ sn̄ia ꝑ no. in. l. j. C. si aduers. rẽ iudi. ⁊ ita t; Bal. in. l. ij. C. de re iudi. Et valebit ista sn̄ia tertĩj. l; aliĩ duo arbitri protestentur ꝙ non consentiũt illi sententie vt dicit Lanfran. vbi supra. et Ioan. And. hic: quia factũ ꝯtrariũ protestationi tollit protestationẽ. l. cũ l plures. §. locator horrei. ff. loca. sec⁹ si duo

arbitri cōdēnent in decē: et tertius in q̄nq3 q: tūc valebit snia duoꝝ. vt dicit Lāfran. vbi supra per istū tex. Ualebit etiā snia triū arbitroꝝ lz sepa ratim et in diuersis locis pronunciēt dūmodo eorū snie cōcordent. vt q: partē ꝯdēnant vl' absoluunt: vt dicit Lanfran. in dicto tracta. q̄stione xv. et q̄one. ij. dicit ꝙ nō valet cōpromissum factum in duas ꝑsonas adiecto ꝙ si nō cōcordent in pronūciando ꝙ possint eligere tertiū. Bar. et Alex. in. l. itē si vnus. §. itē pōponius. ff. de arbi. Inno. in. c. penul. extra. de arbi. secus si dicat ꝙ eligant petrū: q: tūc q̄si est noīata certa ꝑsona valebit ꝑ tex. illi⁹. §. itē pōponi⁹. Arbitratores tn̄ bn̄ possint eligi adiecto ꝙ eligant tertiū icertū vt dicit Host. in sum. ti. de arbi. §. fi. ꝑ tex. in dicto. c. penul. et est ibi glo. Bla. Aurio.

Ut questionib⁹.

Hec sumpta est ex hijs q̄ no. ꝑ Inno. J. de testa. Raynaldus. sup ṽbo. forma. et ꝑ Host. ibidem sup ṽbo quorundā. Maliciosam. in fauorē ꝑtis quo illos elegerunt q̄ videbant̄ succūbere. Imponat̄. ad ꝙ iudex prouidere semꝑ dz. s. de dolo. et cōtu. finē. Ecclesijs. simpliciter. q: secus si cuz clausula vel duo &c. sicut delegatis. s. de offi. deleg. cū plures. Legitimo. siue ꝑ literas siue ꝑ nūciuz. s. de offi. deleg. prudentiā. Diffiniendū. cū est cōclusum: et sic nō restat nisi ferre sentētiā. s. de procura. auditis: et de fide instru. cū dilectus. Impedimento. ergo si sit impedit⁹: nō stabitur huic canoni: sed poti⁹ legi vt in dicta decre. prudentiā. Simul. ff. e. si l tres. al's est sub lege. Itez si vn⁹: et fuit cōsideratio legis: q: si forte ṽpis cēt traheret alios ad partē suā. s. de arbi. cū olim. in fi. q: ex eadē cā requirit̄ ibi ꝯsiliū. hec decre. habuit aliā ꝯsideratione: nec apparet in prin. et sic vtraq3 bona quo ad diuersos respect⁹: nec seruabit̄ hec decre. in foro sclari inter laicos nisi subsint eccłie: q: hic nō vertitur periculū ale. de quo J. de iureiur. c. ij. secus si esset periculū ale. vt. s. de iureiur. cū cōtingat. Libere. ergo si nolit interesse examinatiōi nō tenebit̄ eū vocare in snia ꝑ hanc literā. ar. J. de do. et cōtu. cū qui. Diuina. C. de iudi. Properandū. §. cū autē. J. de eo qui mit. in pos. cū qui. Presentes. secus si essent duo tm̄ q: etiā alter non poterit procedere q: de tribus duo sunt maioꝝ ps: secus de vno ex duobus: nec habebit locū hec decre. si in cōpromisso sit dictū ꝙ nō valeat dictū eoꝝ: nisi oēs tres cōueniant sed tūc tm̄ cū simpliciter fuit assumpt⁹: ꝑ. c. de re iudi. duob⁹. s̄m Jo. an. rō huius q: vbi min⁹ plene dictū est a partib⁹ a q̄bus procedit tota potestas arbitroꝝ ius vult supplere ꝙ nō faceret vbi cōstaret de expressa volūtate eoꝝ. ar. ff. e. si vnus. §. principali. secus in iudicialib⁹ vbi cōiter sūt discretiores: et ideo ius nō curat supplere eorū factū s̄m Jo. mo. Circa iudices. scd̄a pars. circa quos dic ꝙ aut sunt ordinarij aut delegati. si ordinarij: aut q̄libet per se insolidū iurisdictionem hz: et tūc alter alterū preuenire pōt. s. de fo. cōpe. c. penul. aut insolidū sicut illi de caplo: vel per se sicut illi de caplo sicut sindicus: et tūc etiaz omnes citari debēt: et si due ꝑte ꝑsentes sint sufficit. ff. ꝙ cuiusq3 vniuersi. plane/ nisi in casibus in quibus certus requirit̄ numerus: scz in depositione presbyteri/ diaconi vl' subdiaconi. xv. q. iij. sicut. et. c. felix. aut delegati et tūc aut sunt dati simpliciter quo casu vnus sine alio nō procedet. s. de offi. dele. causā: aut cū illa clausula vos vel alter: vel ille ꝙ si nō omnes &c. de quib⁹ dic vt s. de offi. dele. cū plures. et. c. prudētiā. et est secus in arbitris simpliciter electis: et in iudicibus simpliciter datis: vt q: frequēter ab indiscretis partibus eligunt̄. et idcireo ius supplet eoꝝ indiscretionē disponēdo et ordinando de ipsis arbitris: secus i iudicib⁹ q̄ a discretis regulariter ordinātur: et iō ius nō intromittit se de ipsis s̄m Jo. mo.

Additio.

c. Ut questionibus. q̄si hic dz q duo pn̄t procedere/ tertio maliciose differente vel nolēte. dic secus esse q̄si ille tertius esset incapax vt q: frater minor: ꝑdicator. pupillus. bānitus vl' filius. q: tūc duo nō pn̄t procedere/ cū formā nō valeant seruare cōpromissi: in qua dictū est ꝙ omnes ipsi dixerint executioni mandet̄. ita tenet Lāfran. de oriano. in tracta. de arbi. q. iiij. ꝑ. l. pedius. §. in seruū. ff. de arbi. Si ṽo in cōpromisso ponat̄ ꝙ vnus vel maior pars possit: intelligit̄ scz dūmodo absens nō sit breui rediturus: al's nihil opatur: Inno. in. c. prudētiā. de offi. deleg. extra. Paul. de cast. l. cū antiquitas. C. de testa. Jacob⁹ re buf. i. l. vnica. de sen. aduer. fis. la. retrac. lib. x. et Celsus Hugo dissutus. /in tractatu clausulaꝝ: in clausulis cōpromissorum. §. vnus. Bla. Aurio. doctor.

Additio.

c. Ut questionibus. de materia arbitroꝝ et arbitratoruz: vide Jacobū de mōte. i tractatu de arbitrijs et arbitratoribus. Et nota vnā differentiā inter arbitria et iudicia quā ponit Joā. baptista. gener. Bar. in tractatu de arbitris. lib. ix. c. xiiij. scz ꝙ licet delegatus possit cōmittere vnū articulū. vt in cle. j. de offi. deleg. et. l. solēt. ff. de iuris. om. iudi. et ita de cōsuetudine seruat̄. et hoc ꝑ modū subdelegationis vt ibi. vel per modū aut viā cuiusdā cōicationis etiā si sit delegatus ab inferiore a ꝑncipe vt q̄si discedit et vicariū dimittit. vt in. l. suggerente. C. de offi. eius q̄ vicē alte. ge. et Angel. in. l. imperium. ff. de iuris. om. iudi. aut ꝑ viā cuiusdā cōmissionis vt q̄si cōmittit cōdelegato. vt in. c. j. et c. ij. s. de offi. delega. eo. lib. et. c. super. q̄stionū. de offi. deleg. extra. tamen arbiter a partib⁹ cōuētionaliter elect⁹ nō potest totā causaz neq3 vnū articulū alteri cōmittere. vt l. l. nō distinguem⁹ §. quesitū. et fa. l. in cōpromissis. ff. de arbi. ratio q: industria ꝑsone a partib⁹ cōpromittētibus censetur in talibus electa a qua discedi non potest. vt in. l. vnica. §. ne autē. C. de cadu. tollen. et. l. nemo est qui nesciat. ff. de duob. reis. et no. in. c. quoniam abbas. de offi. deleg. extra. et ita decidit, Joā. Baptista vbi supra. Bla. Auro. do.

¶ Explicit liber primus.
¶ Sequitur secundus.

¶ Rubrica de iudicijs.

Uris. Regula. Exceptio. secunda. Nisi. hec sumpta est ex hijs que no. s. de accu. veniens. v. q. iij. reos. Ambiguũ. ambiguitas iuris est vana ꝛ oppositiones vane. j. de sentẽ. excõ. inter alia. vnde declaratio pape est necessaria. s. qui fi. sunt legi. per venerabilez. §. rationibꝰ. de triplici ambiguitate iuris/ꝛ facti ꝛ persone. xxiij. di. habuisse. in glo. et de hoc no. s. de spon. iuuenis. Delegatũ. su. maxime qꝛ idẽ in ordinario cũ vsus procuratoris. sic a iure cuilibet ꝯcessus: ꝛ beneficiũ iuris nemini sit auferendum. C. de hijs qui ad eccle. cõfu. presenti. §. fi. ꝛ. ff. de procurato. l. j. ꝛ. ff. de reg. iuris. indultum. nec ob. de dolo ꝛ cõtu. cũ dilecti. quia ibi papa loquitur qui potest de plenitudine potestatis. Item secus in causis collegij seu vniuersitatis vel conuentus in quibus procurator interuenire habet. s. de procura. c. j. ꝛ. c. quia. ꝛ ideirco plus expressit de delegato: quia in solis sibi expresse cõmissis parenduz est: sed in ordinario in omnibꝰ. xxiij. q. j. qui culpatur ſm Hosti. vel dic ꝙ ex eo expressit de delegato pape quia videbatur posse id ꝙ papa vult: qđ verum est in hijs sine quibus causa expediri nõ potest: sed in alijs non. s. de offi. deleg. preterea. ſm Joan. and. et Guido. ꝙ verum est in iudicio seu processu iudiciali: ergo non negatur extra iudiciũ: sic superfluuz est notare casus hec extraiudiciales ab ordinarijs per se vel per alios personaliter exercẽtes: sicut conuenire populũ vel similia cũ ipsius officium latissimũ sit. ff. de iurisdi. om. iudi. l. j. Specialis. quia tũc poterit sicut papa. s. de dolo ꝛ ꝯtu. cum dilecti. sicut legitur de maio. ꝛ obe. humilis. ꝛ tunc non sufficit mittere procura. vt ibi. In iudicio. secus extra iudicium: sicut ire ad sanctum Jacobum ꝙ nõ posset exerceri nisi personaliter. ff. de regu. iu. factũ a iudice. Criminalis. criminaliter intẽptata: secus si de crimine agatur ciuiliter. s. de procur. tue. ꝛ intelligas ꝙ sit ita grauis ꝛ tanta ꝙ maior pena relegationis sit imponenda sic legitur. s. de accu. veniẽs. et intellige idem de populari ex parte actoris. ff. de procura. licet in popularibus: nisi afficiatur pro priuato incõmodo vt ibi. ꝛ. l. nõ cogendum. §. qui ita. ¶ An collegium possit accusari: vel de eius crimine inquiri plene not. vij. q. j. sicut iure/si autem in hoc casu procurator interueniat et non opponatur: valent que fiunt ſm Ber. ar. C. de procuratoribus. ita demum. et. ar. j. de excep. pia. et quamuis a parte non opponatur ex officio: iudex debet ipsum repellere. ff. de procurato. filiusfamilias. §. veterata: de except. exceptionem. De hoc dic in spe. tit. de procura. §. j. ver. sed pone ꝙ in tali casu. Dicenda. de quo j. de iure calump. §. j. hec iuramenta mittuntur ad singulas personas si venire noluerint. ff. de iureiuran. ad egregias. et licet hodie iuramentum de calumpnia possit prestari per procuratorem. j. de iure calumpnia. nullam. tamen si petatur ꝙ dominus tanꝗ iustior veniat et ꝙ melius sciat causaz nouit: poterit citari personaliter. s. de procurato. c. fi. Alia. scilicet quia iudex super aliquo dubio actoris vult interrogare partes. s. de fide instru. cum Joannes. xxx. q. v. iudicantem. Exegerit. id est coegerit. hoc verbum equiuocum est ad. v. vnde versus.

Exigo/perficio/peto/diuido/ego repello. ſm Jo. mo.

Ulieres. Personalis citatiõis prohibitio pro earum testimonio habẽdo. iudiciuz acceptio. prohibita fictio. religiose citande omnimoda prohibitio: premissorũ conclusio. secũda. Sed est necessariũ. tertia. Prouisio. quarta. Ceterũ. quinta. Decreuimꝰ. Hec sumpta est ex hijs que not. C. de procura. l. maritus. C. de arbi. l. fi. xviij. q. ij. diffiniuimus. xxiij. distinc. sacratas. et ca. mulier. Quacunꝙ. ergo non ab ordinaria. Inimicas. est ergo secus de volũtarijs a cõtrario sensu. s. de hijs que fiunt a pre. cum in apostolica. certus tamẽ modus exprimit̃ obseruari in mulieribus accusatis in auten. vt nulli iudi. §. si vero crimen. colla. ix. nisi expresse caueatur de mulieribus: quia tunc inuite trahi poterunt. s. de iureiur. ex rescripto. ar. s. eo. c. penul. et de priuil. cum olim. et in hoc differunt a religiosis que voluntarie trahi non possunt. vt. j. in fi. Exprimitur. vt in tribus. ff. de pub. iudi. l. penul. §. ad crimen. item inferendo testimonio in causa criminali vbi debent testes esse presentes coram iudice. C. de fide instrumen. iudices. tamen ſm canones non admittitur in criminali mulier nisi in exceptis criminibus vt le. et not. xv. q. iij. mulierem. vbi dicit Hugo. et Lauren. ꝙ mulier ſm canones nunꝗ admittit̃ in causa criminali nisi vbi omnes indiscretẽr admittantur: sed infames bene admittuntur vt not. in dicto. c. mulierem. Item tutrix mulier filiorum suorum compellitur constituere actorem cum decreto iudicis. institutio. de curatoribus. §. penultimo. Prohibemus. not. meliorem conditionem mulieris ꝗ viri. s. de procurato. Item not. et dictum est. s. de electione. indempnitatibus. Necessariuz. vt quia non sunt alij testes. de testibus. dilecto. Aliam personaz. sup. a tabellione. et sic erunt due ne contradicat. s. de probatio. quoniam. contra. Jo. dicit ꝙ melius diceret alias personas vt non obstaret dictum. c. quoniam. vel dic ꝙ ista erat vnica loco tabellionis cui creditur sicut tanꝗ tabellioni: ꝛ tanꝗ loco eius subrogato: et erit presbyter vel alia idonea. ff. si quis cautio. si cum. §. qui iniuriarum. ſm Guido. et Joannem. And. ꝛ de hoc not. Compostella. s. de rescript. capitulũ in glo. quia questiones. ꝛ not. in spe. ti. de remissione. §. vtile. ver. sed nunꝗ remissioni. expedit tamen ꝙ ipsa persona prestaret iuramentum de officio fideliter exercendo ar. s. de presump. illud. aliquando enĩ talis ꝑsona vocat̃ nuncius

ẜ.de testi.cogen.c.j.aliquando executor vel auditor.de offi.deleg.super questionum:ꝛ prouidebit pars ambobus vt.j.contra.ẜ.de rescrip. statutum.vbi vtraqꝫ pars prouidet:dic ꝙ ibi loquitur de processu iudiciali qui est principaliter cōmunis ambabus partib⁹:hic de partibus aliquibus licet cōmunis quo ad quid vt.ẜ.de testi.e.de testibus.nō tamen sic principaliter:ꝛ sic nō est contra:immo est similis dicta decre.dum dicit proferendo ꝛc.Item citabitur aduersa pars visura venire et iurare testes.ẜ.de testi.in nomine domini.Nō possit.nec in causa criminali criminaliter intentata.nisi examinatio alij committi non possit in auten.de testi.§.ꝛ quoniaꝫ. Conditio.vt quia episcopus.xj.q.j.nō flagitetur.Non possint.puta causa infirmitatis.ẜ.de rescrip.sciscitatus:immo propter commoda rei familiaris si sibi imminet graue periculum. ff.de verb.signi.nepos.de hoc per Hostien.ꝛ.ẜ.de offi.deleg.prudentiam.§.adijcimus.vel quia a superiore vocatur.ẜ.de offi.ordi.pastoralis. Fingatur.vt iudex possit dominam visitare/faciebat eam in testem vocari.Incurrant.ecce primam sententiaꝫ excōmunicationis ꝙ quis ipso facto in hoc secundo libro incurrit.a qua episcopus absoluet cum papa non retinuerit sibi absolutionem.ẜ.de senten.excom.nuper.Moraṙi.j.de statu.regula.periculoso.Non vocentur. vbi monachus vel monacha delinquit:quia tūc ipsi conueniendi sunt nō ecclesia.xj.q.iij.de persona.in glo.et per Inno.ẜ.de priuile.cum olim. scdo.et in secunda parte spe.ti.de accusatione. et tit.de reo.ver.vbi monachi.et sic monachus vel monacha possunt constituere vt ibi colligit de quo per Inno.ẜ.de rescrip.cum dilecta.Ex. et sic not.casum in quo quis non potest renunciare iuri suo sic.de foro compe.si diligenti.hoc fit ne moniales maliciose procurēt se extra claustrū vocari:cui obuiatur.Attemptari.sic.ẜ.de rescrip.statutum.ꝛ de offi.deleg.hac constitutione.in fine.

Additio. c.Mulieres.hic dicit textus ꝙ mulieres quas vagari non cōuenit nec virorum cetibus immisceri ad iudiciuꝫ euocari personaliter non debent pro quacunqꝫ causa in iure non expressa:vna ratio est in gl. quia periculosa est sexuum commixtio.alia sumitur ex tex.quia non conuenit eas vagari neqꝫ est honestum:ne verecundiam perdant.dicit enim Lucas de pen.in.l.j.ne fis.rem quā vendit euincat.libro.x.ꝙ verecundia est passio mulieribus:et iuuenibus conueniens.Aduertant igitur iudices/ne pro leuib⁹ causis in publicū eas sibi presentari iubeant:incarcerari vel fustigari faciant vt plerique seculares dietim audent: quia perdita verecundia prostribulo se confe∣runt:et nil audacius eis.De hys dicit Iuuenalis satyra.vj.sortem animum prestant rebus quas turpiter audent.ideo ne dehonestentur dicit tex.in auten.hodie nouo iure.C.de custodia reo.ꝙ mulier pro pecunia fiscali vel priuata non debet in carcerem mitti.ꝛ si commisit crimen quo liceat eam custodiri:debet fideiussoribus committi vel iuratorie cautioni.si autem grauissimū crimen existat i monasterū mittatur vel vt custodiatur mulieribus tradatur.idem tenet Bal.in tractatu de carceribus.in prima questione.caueant etiam magistri ne iuuenes quos sub eorum tutela tenent/inuerecundos fieri sinant quo maiores effecti actus scelestes nitautur.Bla.Aurio.doctor.

Additio. c.Mulieres.in tex.ibi.personam idoneaꝫ ad eas transmittat ꝛc.Nota ex hoc tex.ꝙ papa mulieres honorat et tanꝗ ad personas egregias commissarios ad eas destinari mandat.non enim sunt despiciende vt quidam leues mente eas vilipendunt.quia et viri prudentissimi ipsas honorarunt.nam imperator in auten.vt iudi.sine quoquo suffrag.§.§.sed neqꝫ colla.ij.petijt consilium ab vxore sua.vt patet in text.ibi.participem consilij sumentes eam que a deo data est nobis reuerendissimam coniugem nostram ꝛc. et ibi glos.Et Ioan.And.recitat in.c.cum secūdum.de preben.extra.se habuisse consilium ab vxore sua:an expediat habere bonum nomen. ꝛ in.c.qui prior.de regu.iuris.j.dicit etiam se cōsuluisse vxorem suam de porris plantandis in diuersis parrochijs cui decime debeantur.ꝛ Ioan. Calderi.petijt consilium ab vxore sua an deberet mittere pro inuitatis vel non:vt dicit Panormita.in.c.cum inter vniuersas.in finalibus verbis.de electio.extra.Sed licet illi hoc fecerint non sequitur ꝙ alij ad hoc sint astricti.vt dicit Ioan.mōtaigne.in tractatu de vtraqꝫ bygamia.fol.viij.colū.iiij.Bla.Aurio.doctor.

Siannum. Primo de maiore ꝗ tuordecim annis.Secundo de minore.Tertio de dando procura.vel auctoritate in procuratorio prestāda.Quarto de auctoritate patris in causis spiritualibus non exigenda.hec sumpta est ex hys que not.per Inno.ẜ.de eta.et q̄li.indecore:et Host.in sūma.e.t.§ etas.ꝛ in spe.ti.de actore.circa prin.ver.in spiritualibus.ꝛ ver.an mulier.et ver.sed cum clericorum,et in glo.ẜ.de restitu.spo.ex parte.et de etate ꝛ qualitate.ex ratione.de senteē.excom.cum voluntate.Quatuordecim in viro.duodecim in muliere.quia vbiqꝫ eadem ratio cadit.sic.ẜ.de elec.indēnitatibus.ꝛ not.in dicta.decre.ex parte.de despon. impube.continebatur.et sic not.ꝙ diuersitas sexus vel numeri sunt identitas rationis.Peregisti.et sic est necesse vltimam diem complere. de elec.commissa.ꝛ in temporalibus actionib⁹ regulariter.ff.de accu.et obliga.l.in omnibus. de quo.ẜ.de regu.ad nostram.Spiritualibus. puta in matrimonialib⁹:vt in dicto.c.ex parte. Dependentibus.puta si recipiant immediatum verbum.Beneficialibus.vt ius patronatus/decime/oblationes/et similia.vt.ẜ.de iudici.quanto.de verbo.signifi.causam carpesi. vel fructus prouenientes ex ipsis:ꝗ propne di∣

ci debent dependentes fm Joan. Mona. si ver bum spiritualibus. dic vt dicitur. s. de donatio. inter virū r vxo. dependentia: r est huius ratio quia pncipale cum dependentibus vnum cō pletum faciūt. ar. ff. ar. fur. cesa. si gemina. idē in alijs causis l qbus censetur maior. xv. q. iij. §. certis de causis. pupillus. r i dicto. c. ex pte. Ac. de bebit etiā fine patris assensu vt hic in fi. nā pun ceps qui sciens minori beneficium dedit omnia ei facere decreuit que hoc. c. cōtinentur. ff. de re. iudica. quidā cōsulebāt. in fi. vel dic q valet hic quo ad preiudicium sui non rerū ecclesiastica rum. s. de transac. veniens. sic pzelat⁹ felonias committens amittit feudum sue pzelature q diu viuit. sed post recuperat ecclesia in libro feu. quibus mo. feudū amitta. C. si clericus. r sic non ob. C. de leg. tutela. C. de procura. l. neq. fm Jo. Mo. non habet ergo hic locū paterna vel alia queuis secularium potestas vl' auctoritas: quia in talibus nulla eis attribuitur auctoritas de consti. ecclesia. xcvij. dist. bene quidem. Super ipsis: sup. beneficialibus et spiritualibus et an nexis vt. s. Exercendas. habebit ergo in talib⁹ curatorem minor. xx. q. ij. puella. datum aucto ritate sui ordinarij vt hic dicit. r dic de isto cura tore. C. de cura. in lit. dando. per totum. C. de cu ra. furiosi. l. fi. in pzin. r no. q dicit. s. huiusmo di: quia ad alias causas temporales non exten detur ista donatio. vt. J. in fi. nisi forte dicantur dependentia ratione persone: vt quia est cleri cus. s. de vi. r ho. cle. c. fi. Jnfante. a septē annis C. de iur. deliberan. si infanti. r sic not. q minor vij. potest tractare causas ecclesiasticas spiritu ales: r sic potest contractus inire. contrarium dicas: quia etas illa quod videt ignorat. C. de fal. mo. l. j. in fi. sed hic loquitur de illo cum quo dispensauit: vel a quo petuntur vsure vl' ipse pe tit. s. de arbi. innotuit. vel super eius illegitima tione agitur vel similibus. s. de or. cog. tuā. itē nota q minor. vij. videtur idoneus pro benefi cio ecclesiastico obtinendo vt hic a contrario sensu. sed dic q hic cessat locus a contrario sens su: cum talis non possit habere tonsuram vt. s. de tempo. ordi. nullus. sic nec beneficium. s. de rescrip. cum adeo. de trāsac. ex literis. Delega tus apostolice sedis. secus videtur in delegatis aliorū puta episcopi vel legati. ar. s. de fil. presb. dilectus. et est ratio quia exercitiū talium nego tiorum: scꝫ dare curatorem vel similia spectat ad iudicē ordinarium insti. de excu. tu. §. ij. ratio diuersitatis quia a delegatis ordinarij pro ta libus obtinendis ad ipsum ordinarium facilis ha betur accessus. secus in delegatis pape ar. s. de elect. licet. in fi. Jnnoc. notauit contra: scꝫ quia cū istud esset merij imperij nō potest fieri per de legatum vt not. s. de procu. petitio. q hic corri gitur et bene: quia ex quo sibi causa est commis sa per consequens omnia sine quibus expediri non potest. vt. s. de offi. deleg. preterea. de quo per Jnn. in dicto. c. petitio. Jn huiusmodi. quar ta pars. hic loquitur de maiore. C. de bo. queli. l. cum oportet. alias q in beneficialibus r alis supra dictis. n. o. quelibet filiumfa. quamuis clericum esse sub patria potestate. Assensuꝫ. verū est pro seipso: sed pro alio bene tanq procurator. et sic nō ob. s. de procura. qui generaliter. Respōdeo regulariter fallit in castrensibus in quibus etiā agit contra patrem. ff. de iudi. l. lis nulla. r idē in beneficialibus vt hic ar. predicte. l. Jtē in pe tenda venia. C. de hijs qui ve. eta. impe. l. fi. Jtē vbi agit de possessione momentanea. C. qui le gitimam perso. l. fi. Jtem cum agitur de viola to thoro. ff. de adulte. l. si maritus. et videtur fm canones regulariter filium conqueri posse de patre. s. de spon. non est. ij. q. vij. quia. vbi de hoc. Jtem in casu queꝫ habes. ff. de iudici. si lon gius. r habet locum hec decre. in spiritualibus. sed premissa regula in patrimonialib⁹. r de hoc nota. in spe. ti. de actore. ver. sed nunquid. in cri minibus.

Additio. c. Si annum. hic habes q mi nor. xxv. annorū in beneficiali bus r alijs causis spūalibus r depēdentibus ab eisdem potest agere r defendere ac si maior ex⁹ fieret. dic q extraiudicialia etiā exercere potest vt maior. ita q si beneficium renunciauit nō po test in integrū restitutionē postulare quia nul la est lesio. quoniam potius est exoneratus q le sus vt dicit glo. in. l. ait pretor. in pzin. ff. de mi no. in glo. §. et dicit glo. fi. in. ca. cum dilectus. de hijs que vi. me. cau. fiunt. extra. q in spirituali bus non habet locū in integrū restitutio. Bla. Auriolus doctor.

Additio. c. Si annum. glo. in verbo. de pēdentibus. hic dicit q dos de pendet a matrimonio. de dote/vide text. in. l. deniq. §. sed vtrum. ff. de minor. q dos est pro prium patrimonium mulieris. sed glos. ibi di cit. q est quasi patrimonium. et dicit Dinus in l. si filia. ff. solu. matri. q mulier debet funerari ex dote: ita etiam dicunt Bart. et Alexand. in l. fi. §. in computatione. C. de iure delibe. tex. est in. l. in eum. cum tribus legibus sequentibus. et bonus tex. est etiam de hoc in. l. neratius. §. fi. ff. de religio. et sumpti. fune. r in hoc est vna cō nexitas cum spiritualibus: quia sepultura est quid spirituale seu religiosum. vt in. l. ij. ff. de re ligio. et sumpti. fune. et in. §. religiosum. insti. de rerū diuisio. sicut est alia connexitas hic no. per glo. in verbo: spiritualibus. iuncta glos. in verbo. dependentibus. vbi dicitur q matrimo nium est quid spirituale r dos est vnuꝫ ab eo de pendens. Bla. Aurio. doctor.

¶ Rubrica de foro competenti.

Romana. Pzio. omisso articulo appellationis nō posse de principali cognoscere. Secūdo. q in nullo obtinet potestatem archiepiscopus su per subditos suffraganeorum. ¶ Tertio q non potest eos compellere pro salarijs promissis in curia remensi. Quarto qualiter proceden

dum sit super cōtractibus corā eis per tales ini-
tis. Quīto. ne officiales ponāt in diocesib⁹ suf-
fraganeoꝝ qui recipiant iniendos contractus.
Sexto. ne in premissis sibi rebelles ferāt excōica-
tionez. scḋa. Nec. tertia. Nec. quarta. Cōtra-
hentes. quinta. Sed tunc. sexta. Nec. hec sum-
pta est ex hijs q̄ no. s̄. de offi. ordi. duo. ⁊ c. pasto-
ralis. in prin. ix. q. ij. per totū: ⁊ per Inno. ⁊ alios
s̄. e. sane. ⁊ c. vlti. Pretermisso. Alʼs nihil esset ꝙ
voluntarie ⁊ per simplicē querelam causas alio-
rum vsurpare ꝙ est contra decre. s̄. de offi. ordi.
romana. fallit tamē hic in papa in quo est spe-
ciale: ⁊ sic nō ob. de app. cordi. item in legato qui
potest per simplicē querelā per tales adiri. s̄. de
offi. leg. c. f. item fallit in appellatione a diffini-
tiua emissa vt. s̄. de ap. vt debitus. ratio diuersi-
tatis est: quia in diffinitiua appellatione nō op-
posita opponūtur: ⁊ licet male appelletur: iu-
dex tamen app. iurisdictionē obtinet vt. s̄. de fi-
de. instru. cum Joānes. in fi. secus in alijs in qui-
bus cessante appellationis articulo cessat iudi-
cis appellationis cognitio: vt hic. ⁊ in dicto. c.
vt debitus. Clericorū. secus in laicis: ꝙuis subdi-
tis ipsis epis in quibus priuatorū cōsensus ⁊c.
C. de iurisdi. om. iudi. l. priuatoꝝ. nec valet con-
suetudo cōtraria. s̄. e. si diligenti. alʼs papa ap-
probasset. J. e. §. proxi. ar. s̄. de deci. ad audiētiā.
⁊ intelligas nisi tanꝙ in arbitros hec velint fa-
cere. de quo no. s̄. c. si diligenti. vbi de hoc: dic vt
iij. q. vj. peregrina. Suscipere. inuitus: sed volū-
tarius potest cōmittere. de quo no. s̄. de offi. or.
pastoralis. vbi de hoc. Sentētias. in quibus or-
do iuris seruatus est. Et recepta. que fiunt ꝑ cō-
fessiones iuris ordine ꝑtermisso vt no. s̄. de ver.
signi. ex parte. in prin. ⁊. ij. q. j. in sūma. ⁊ de elec.
dudum. scḋo. Cōpellant. nō ob. ꝙ cōmisso prin-
cipali: videatur cōmissum accessoriū. s̄. de offic.
de leg. ꝑterea. quia illud in delegato. §. ceterum.
quia delegatus habet latius territoriu ꝙ ordi-
narius. vel dic ꝰm Host. ꝙ eadē potestas est in
accessorio ordinarij: quia prius requiret suū epz
qui eum compellat: qui si nō vult facere ipsum
cōpellet vt in dicto. §. ceterū. vel dic ꝰm Ber. ꝙ
hoc facit defectus ordinarie iurisditionis ꝙ nō
obtinet in subditos suffraganeoꝝ: vt. s̄. de offi.
ordi. romana. tenebit ergo cōmissio ⁊ executio
gradatim facta ⁊ ordinatim vt. s. primo cōpel-
lat epm: ⁊ deinde ob eius negligentiaz cōpellat
subditos. s̄. de offi. ordi. ad reprimendas. Nec.
scḋa pars. Officialis. nec ob. ꝙ epi et officialis
idē sit consistorium. J. de ap. romana. quia spe-
ciale est in causa salarij. in qua solā habēt iuris-
ditionem per appellationē ꝰm Ber. vel dic ꝙ lz
habeat iurisditionem in causis: nō tamen ha-
bet in prima: scz rōne salariorū ipsorū cum alia
sit causa: per propriū tamen ordinarium debet
tale salariū sine mora reddi: ⁊ sic nō ob. ff. de iu-
di. l. properandū. §. sed proculdubio. Procura-
torū. qui etiam si prohibiti sunt pacisci vt ha-
beant partem illius sup quo est questio: tamen
pro remuneratiōe laboris licitū est salariū ha-
bere. vt. ff. manda. l. salariū. ⁊ sic nō ob. C. de pro-
cura. litem. ff. māda. si vero. C. manda. l. si quā-
libet. de quo dic vt in prima parte spe. ti. de sala-
rio. vbi rubrica rubrice. nō ob. s̄. e. c. fi. vbi q̄s ra-
tione contractus sortitur forum: quia ista loq̄-
tur de viatore qui cōtrahit nauigando: vel alʼs
tanꝙ viator: durū enim esset vt quocunq̄ loco
nauiget vel in fluminib⁹. vel alʼs delat⁹ sic respō-
dere teneatur. ff. de iudi. l. heres absens. ex quo
reprobatur duorū opinio. primi dicebant ꝙ via-
tores Tolose cōtrahentes anteꝙ inde discede-
rent ibi poterant cōueniri: sed post / non. alij di-
cebant ꝙ ante recessum nō poterant conueniri
ibi: sed si post recessum reuerterentur bn̄ pote-
rant a cōtrario: quoꝝ vtraq̄ opinio hic repro-
batur. secus tamen si nō vt simplex viator: sed
vt persistens in loco tanꝙ tabernarius vel ha-
bens armariū vel pergulam merciū cōtraxisset
vt. J. §. fi. vbi de hoc. Itē secus si promiserūt sol-
uere: quia ibi quis intelligitur cōtraxisse nō vbi
negotium celebratū est. ff. de reb. auc. iudi. pos.
l. iiij. quia vbi promisit se soluturū: ⁊ habet do-
miciliū pōt quis conueniri. sic intelligitur. ff. de
iudi. l. heres absens. §. itē sciendū. ⁊. s̄. e. dilect⁹.
aliqui intelligūt quando litigans ⁊ aduocatus
erant alterius ꝙ curie Remeñ. quando: scz liti-
gans Tolose aduocatū secū duxit de Tolosa ꝰm
Joan. an. vel dic respōdere nō coguntᷣ nisi in Re-
meñ. diocesi fuerit facta promissio. sz nec tūc ꝑ-
cise nisi ibidem inueniantᷣ promittentes vt sequi-
tur in. §. se. ergo occasione illorū salariorū non
differtur negotiū principale: sed precipit archi-
eps ordinario vt de ipsis faciat satisfieri: ⁊ sic ac-
cipe pro concordantijs ꝙ Ber. accipit pro ꝯtra-
rio vt. C. de iudi. l. properandū. §. illo. vbi dicitᷣ ꝙ
pretextu salarij aduocatorum / nō debet dila-
tio cause fieri. ⁊ ad hoc euitandū in ꝑncipio cau-
se solui debet vt. c. l. §. penulti. ꝰm Host. Cōtra-
hentes. tertia pars. Aliorū. nā archiepiscopus
iudex peregrinus dicitᷣ quo ad alias dioceses. vj.
q. iij. scitote. Cōtractibus. de quo per Inno. s̄. e.
dilecti. ⁊ c. licet. ⁊. iij. q. vj. in summa. ⁊ licet con-
tractus proprie accipiatur vbi vtrūq̄ nascitur.
nec ob. ff. de verb. obli. l. labeo. scḋo tamē gene-
raliter accipitur pro omni pctō vel quasi ꝯtra-
ctu. vt in gestore negotiorū vel tutele. ⁊ intelli-
ge si ibi persistit vbi cōtraxit: ⁊ licet nō iure domi-
cilij: iure tamē ꝙ ibi habet tabernā: vel pergu-
lam vel oreum. si autē sit viator aduena secus vt
dictum est. s̄. ⁊. ff. de iudi. l. ⁊ ceterum. ⁊. l. interdi-
citur. §. vlti. ꝰm Uincen. s̄. e. licet. sed si neget se
contraxisse ibi. primo iudex de hoc inquiret ꝙ de
principali summarie: quo facto / pronunciabit
an sua sit iurisditio vel nō: ⁊ si sit sua q2 inuenerit
cōtraxisse eum / tunc procedet sup principali. s̄.
de rescrip: super literis. in fi. sic Hosti. Euid. In-
uitos. ⁊ sic nō poterit excōmunicari: alʼs compel-
letur coram stare pro absolutione obtinenda.
Cōparare: et sic concedendo eis certos articu-
los alios videtur denegare. xxv. di. qualis. Con-
tempnāt. vitium nota. secus. si sui faciāt vt se-
quitur. vnde not. hic ꝙ citandi sunt ꝑsonaliter
anteꝙ cōtumaces reputentᷣ. s̄. de do. ⁊ cōtu. ve-

nerabilis. in fi. de ele. nõ resi. ex tue. z. ff. que sen. sine ap. re. l. §. vnde no. Jo. s. de dolo z cõtu. cau/ sam. q. illa citatio que fit ad domũ vl' ad eccle siam fit in effectum. itẽ intellige q talis citatio debet fieri quãdo is qui citandus est inuenit in/ tra prouinciam vulgarẽ. al's nullo modo si hoc sciatur est citandus. vt. s. de dona. cum olim. z ibi per Gauf. z Host. z hic per Guid. Missionẽ fa/ cere. hoc extractũ est ex dictis Jnno. positis. s. c. sane. vbi idem ipse no. imo plura si passus missi onem impediat mandatũ iudicis ex hoc tanq delinquens in suo territorio põt excõmunicari licet primo nõ posset ratione cõtractus vel rei: ad q facit qð no. Jnno. s. de dilatio. pterea. sm Guido. Occulte. latitando vel ponẽdo obsta culum ne posset citari. s. vt lit. nõ contest. quo/ niam. §. porro. quo casu edictũ poterit poni in ecclesia parrochiali in qua sunt bona: que in dio cesi possidet. vt not. in dicto. c. venerabilis. z no. hic q licet cõtractus z delicta equiparant quo ad forum sorciendum vt. s. e. licet. nõ tamẽ quo ad tractionẽ inuitaz extra territoriũ. immo est inequalitas vt hic. Ber. glo. not. contra: z ma/ le. s. e. licet. ratio diuersitatis est qz in crimini/ bus personalis p̃sentia iudicis requiritur in exa minandis testibus. c. ex fide instru. auten. apud eloquẽtissimũ. z ideo cum non possit cõmittere nec extra suum territoriuz audire: al's sequeret incõueniens. secus in ciuilibus. Jtem cõtrahẽs voluntarius est ad cõtrahendum. z ideo impu/ tet si forũ eius habet sequi. sed ille cui datur dã/ pnuz inuitus sustinet. z ideo merito alter ad ci⁹ forũ est trahendus. que remissio fiat cũ aliqua/ li cause cognitione de quo. s. e. licet. item no. q licet nõ possit citare re z verbis directe citando vt hic: potest tamen citare verbis tantũ. i. req/ rere iudicem sub quo degit vt eum citet. z sic nõ ob. s. de piui. nolentes. vbi neq domicilium pretextu zc. que loquitur in casu speciali. z sic est ius cõmune in contrarium. hec distinctio pro/ batur. ff. de in ius. vocan. l. sed et si. et in auten. de epi. z requir. reis. colla. v. item no. q tunc dicitur citatio fieri re z v'bis qñ põt accipi p spatulas z corporalr remitti: v'bo / sic qñ solo verbo vel li/ teris seu per nuncium citat: nec munt' corporaliter duci põt. j. de pruile. nolẽtes. §. f. Jtẽ nota q li/ cet extra territoriũ nõ possit per se citare: si ta/ men lueniat ipsuz in suo territorio poterit ipm citare: q denotat v'bũ alibi hic positũ in textu: licet tutius sit q citet per illũ in cuius territorio habet domiciliũ. vt in dicto. c. nolẽtes. non ob. huic. c. s. de cõsti. vt aiarum. ibi extra territoriũ zc. qz in citatione duo sunt: vnũ habet cause co/ gnitionẽ. s. ipsum edictum q est iurisdictionis z nõ potest fieri nisi a sedente pro tribunali et in territorio. de quo. s. e. z. c. omnes. §. verũ. z ibi et hec interlocutoria dicit sententia. Aliud scdm est ipsa denũciatio seu mera executio tertii edicti. et ista nõ est iurisdictionis. z istã facit arbiter. ff. de arbitris. sed si iterpellat. de hac loquit dictũ c. nolentes. et. s. de do. z cõtu. venerabilis. vbi de hoc in lectura Host. de quo hic p Joan mo. De/

cernere. bene dixit qz nõ posset precipere nisi de bonis ad suã iurisdictionẽ spectantib⁹. ff. de iudi. heres. §. f. vbi. sunt bona istius latitãtis. faciat. Et sic not. q siue interloquẽdo vt hic: siue diffi/ niẽdo sententialiter. vt. s. c. postulasti: vnus sen/ tentiã alterius exequit. ff. de re iudi. a diuo pio. Jtẽ qz sentẽtia vtraq ab vno iudice ptra aliquẽ lata ad bona q cõdẽnat⁹ habet in alia dioceẽ se extẽdit per iura predicta: sed si episcopus hoc nolet facere: archiepiscop⁹ in eius negligẽtiam hoc posset facere. sm Pe. de samp. q Guid. nõ credit. cũ non inueniatur in iure. Sed papa vel ali⁹ superior cũ peccat z iam propter peccatũ po/ terit cõpelli. vt. s. de iudici. nouit. Nec clericos. Quinta pars. Jniendis. i. faciendis. Recogno/ scendis. tangit cõsuetudinẽ francie vbi sunt ta/ les recognitiões. s. de iure pa. relatũ. qz ibi sunt pauci notarij: sed sigillo epi fiũt oẽs cõtractus sigillati ad eternã rei memoriã. sic in Pictauia. Unde archieps mittebat sigillũ ad dioceẽ suf/ fraganei et male vt hic. Officialis. nisi forte cir/ ca suũ officiũ ipsi⁹ cõsistorij delinqueret et esset maior officialis: qui habet idẽ consistoriũ cum epo: et tũc posset. vt. s. de iudi. c. f. nec citat⁹ ve/ nire tenet nisi causam in citatione exprimeret. ff. de iuri. om. iudi. l. vlt. z. s. e. nec etiã. Censurã. Unde ergo q citãs p aliũ in iuris subsidiũ si con tumax fit excõicatur per nõ suũ iudicẽ: credo q hoc facit contẽptus: quẽ cõmittit contra iudi/ cem suũ: z sic p cõsequẽs contra primũ cuius est ipse nũcius z executor. ar. s. de offi. deleg. olim. z sic consequet ex psona alterius q nõ poterat cõ seq ex seipso. sic. J. de cõcess. pben. c. auctoritate. et ita circa aliã contumaciã ratione solius con/ tractus nõ potest qs non subditũ excõicare: q ex eo psonã afficiat. sed missionẽ facere bene: q res afficit tantũ. s. eo. cõtrahentes.

Additio. c. Romana. in quibus casibus actor non sequtur forũ rei. Unde plene Maria. sosinũ. c. cũ sit generale. eo. ti. ex tra. et casus in quib⁹ iudex secularis cognoscit in clericũ: vide per eũdem Maria. sosi. in. c. si quis clericus. colũ. xij. eo. ti. Blasius Auriolus.

Additio. c. Romana. de for. cõpe. p istũ tex. decidit q̃stio iter Archiepi/ scopũ et eius suffraganeũ. Nam dicit archieps q potest de cõsuetudine cognoscere per viã q̃re/ le inter subditos epi. z ita asserit pro eo iudica/ tũ per tres sententias cõformes contra aliũ ci⁹ suffraganeũ. et sic pscripsisse. qñ quo ad cõsue/ tudinẽ tex. iste facit ptra. sed vt clari⁹ diluedet. Dicit primo q quilibet eps in sua diocesi habet iurisdictionẽ epalem seu ordinariã ita q ei⁹ cle/ rici subditi nõ possunt cõsentire in aliũ iudicẽ in prima instãtia sine licentia sui epi diocesani vt in. c. significasti. de for. cõpe. extra. Et licet ar/ chieps in oibus diocesib⁹ suffraganeor habeat iurisdictionẽ archiepalem non tñ habet epalẽ seu ordinariã vt inter subditos episcopi possit cognoscere. vt dicit Jnn. in. c. pastoralis. de offi. ordi. extra. vbi dicit q archieps non hz iurisdi/ ctionẽ ordinariã epalem in tota prouincia nec

simul cōcurrit cū ep̄o. et dicit idē Inn. in. c. duo simul. de offi. ordi. extra. ꝙ si subditi ep̄i nolint cōparere corā eo: non tñ propter hoc archiep̄s iurisdictionē habet in eos vt audiat causas eorū: sed solū vt prestet auxiliū ep̄o ad cōpescendū eos. et ita ibi tenet zabarel. hoc etiā firmat Inno. hic. dicens ꝙ ab initio nō possunt clerici subditi suffraganeoꝝ cōsentire i alios ꝙ̄ in suos ordinarios. per. c. significasti. de fo. compe. extra. ⁊ ita tenet idē Inno. in. c. cōtingit. de arbi. extra. ideo dicit Bal. in dicto. c. pastoralis. colū. ij. de offi. ordi. extra. ꝙ superior nō potest priuare inferiorem sua iurisdictione ordinaria. ꝑ tex. in. l. fi. C. de offi. prefec. augusta. hoc etiā firmat tex. in. c. per singulas. ix. q. iij. ibi. vnūquēq; enim oportet ep̄m habere sue diocesis potestatē. in. c. nullus primas. ea. ca. et. q. ibi. nullus metropolitanus. diocesani parrochiā aut aliquē de ei⁹ parrochia presumat excōicare vel iudicare aliquid ve agere absq; eius cōsilio vel iudicio. et idē in. c. fi. ea. ca. et. q. Et dicit Io. de turre crema. in dicto. c. per singulas. ꝙ archiep̄s habet ordinariā iurisdictionē archiepiscopalē nō aūt ordinariā ep̄alem: nec simul cōcurrit cū ep̄o. qꝛ metropolitanus iudex alienus dicit. vt in. c. scitote. vj. q. iij. ⁊. c. peregrina. iij. q. vj. ⁊ dicit idē Ioā. de turre crema. in. c. cū simus. §. probat. ix. q. iij. ꝙ Paulus apl's metropolitanus chorinthis excōicauit subditum suffraganei eo inscio: sed illud fuit sp̄ale in ap̄lo xp̄i. nec est trahēdū ad cōsequentiā. vt dicit ibi Hug. dicit enim Henri. bo. in dicto c. pastoralis. de offi. ordi. extra. ꝙ si archiep̄s absoluat excōicatū ab ep̄o i casu nō cōcesso a iure: nō valet absolutio tanꝙ̄ a nō suo iudice ꝯcessa. idē tenet Host. in summa. de sen. excōi. sub. §. est et alia regula. ver. Sed queritur an ep̄s. et idem tenet Goffred. in sum. de sen. excōi. q. xciij. nam dicit Ioan. de Imola. in dicto. c. pastoralis. ꝙ archiep̄s licet habeat iurisdictionē in ꝑsonas suffraganeoꝝ/non tamē in subditos eoꝝ. et sic est casus in quo fallit illa regula. si vinco vincentē te a fortiori vincam te. de qua in. c. auctoritate. de cōcess. preb. li. dicit enim Ioan. de Imola. vbi supra colū. ij. ꝙ differt iurisdictio ep̄i a iurisdictiōe archiepiscopi: qꝛ iurisdictio ep̄i se habet vt gen⁹ ⁊ distribuitur ad quālibet speciē subditoꝝ sue diocesis. Sed iurisdictio archiep̄i licet sit vniuersalis in tota prouincia nō tamē distribuitur ad quēlibet de prouincia. Hinc est ꝙ ep̄s potest absoluere eos de sua diocesi ꝑ p̄latū sibi subditū excōicatos. Sed archiepiscopus nō potest absoluere excōicatos per episcopū. fa. c. si totus. vj. q. iij. ⁊. c. ꝑegrina. iij. q. vj. hoc idē tenet Abbas antiq. in. c. cū contingat. de for. cōpe. et Bertrand. de clusello. in dicto. c. pastoralis. dicentes ꝙ ep̄s in sua diocesi est iudex ordinarius omniū ꝙ etiam placet Panor. in dicto. c. pastoralis. vbi addit ꝙ extra casus ibi enumeratos archiep̄s nō pōt excōicare vel absoluere subditos suffraganeoꝝ suoꝝ. Et hoc etiā probatur per Ioan. de turre crema. post Hugo. in. c. nullus primas. ix. q. iij. vbi dicit ꝙ nullus metropolitan⁹ pōt iudicare subditos ep̄i nisi ad eū causa ꝑ appellationē deferatur. al's gesta per eū sunt nulla tanꝙ̄ a non cōpetēte iudice facta. Sed ep̄s bene potest absoluere excōicatū ab Archidiacono/qꝛ Archidiaconus est eius vicarius: vt ibi glo. et. c. j. de offi. archidia. Sed ep̄s non est archiepiscopi vicari⁹ vt per Io. de turre crema. vbi supra. hoc firmat Pe. de ancha. in dicto. c. pastoralis. de offi. ordi. vbi dicit: ꝙ archiep̄s non pōt absoluere excōmunicatos ab ep̄o: qꝛ in prouincia habet potestatē ligatā. Secus in ep̄o qui bene potest absoluere excōicatos ab inferiore prelato sue diocesis: qꝛ in sua diocesi habet potestatē nō ligatā. c. nullus. iij. q. iij. ⁊. c. cū ab ecclīarū. de offi. ordi. extra. et sua potestas est imediata. vt in. c. iij. de offi. archidia. extra. huic dicit zabarel. in. c. duo simul. de offi. ordi. extra. ꝙ si duo clerici subditi episcopi de eoꝝ consensu velint litigare corā archiepiscopo hoc nō possunt nisi cū licentia sui ep̄i per tex. in. c. significasti. de fo. compe. extra. subdens idē zabarel. in. c. pastoralis. de offi. or. extra. ꝙ pinguius ius habet archiepiscopus in suos suffraganeos ꝙ̄ in subditos eorū: qꝛ est ordinarius ep̄orum sed nō subditorū ipsorum episcopoꝝ: ⁊ ideo nō habet locū illa regula si vinco ⁊c. supra posita. ratio qꝛ nō est par causa vincendi. ⁊ ibidē colū. iij. dicit ꝙ ex p̄uilegio vel consuetudine potest esse ꝙ inferior ab ep̄o cognoscat in prima instantia: al's cessante iure speciali eēt locus preuētioni inter ipsum prelatū inferiorē et ep̄m. ꝙ tñ nō est idē inter ep̄m ⁊ archiepiscopum. vt patet hic.

¶ Premissa firmat Marianus Sosinus in. c. cū contingat. de fo. cōpe. extra. colū. j. dicens ꝙ ep̄s est solus ordinarius in sua diocesi. ⁊ ideo inter subditos suos sibi cōpetit iurisditio. ⁊ in hoc casu archiep̄s nō potest suis suffraganeis leges vel cōsuetudinē imponere nisi solū quantū ad illa in quibus sibi subsunt. sed in cognitionibus causarū inter suos subditos in p̄ma instātia sibi nō subijciūtur cessante appellatione vt hic. igitur nulla cōsuetudo ep̄is potuit per archiepiscopum indici. vt dicit Lucas de pē. in. l. vnica. de priuileg. vrb. cōstantinopo. lib. xj. ⁊ hoc etiaꝫ firmatur per Iacobinū de sancto georgio. in q̄stionibus feudoꝝ. q. xxxiij. vbi dicit ꝙ si p̄nceps inuestiuit vnū nobilē de castro cū mero ⁊ mixto imperio ⁊ omnimoda iurisditione post hac nō potest se intromittere de primis causis rusticoꝝ subditorū illi nobili. ita Bal. tꝫ in. l. j. in. xlij. q. ff. de re. diuisio. ratio. est qꝛ ex infeudatiōe vassallus habet iura vtilia cū vtilitatis effectu. ideo debet in prima instantia inter suos subditos cognoscere. sic ep̄s cui est data oīmoda iurisditio in sua diocesi per papā ex qua datione archiep̄s censetur exclusus.

¶ Fundata intentione ep̄i de iure cōmuni ⁊ allegatione archiep̄i cōfutata dico ꝙ consuetudine fieri nō potest ꝙ archiep̄s via simplicis querele per subditos clericos ep̄i adiri possit. nam hoc tꝫ tex. hic. ibi. nec appellationis articulo ꝑintermisso: nec al's etiam cū minime appellatum

extiterit .i. per viā simplicis querele: Remeñ. archiep̄s vel ei⁹ officialis de causis clericorū tanq̄ iudices (licet in ipsos ijdē clerici de facto cōsentiant) absq̄ diocesanoꝝ suoꝝ volūtate cognoscant. Nec suffraganeoꝝ Remeñ. ecclesie subditos ipsoꝝ delegationē suscipere: vel sententias vt precepta exequi: aut in causis p̄ appellationē deuolutis ad eos testimoniū (nisi aliud in hys tribus de cōsuetudine obtineat) perhibere cōpellant. ꝛc. quiquidem tex. ponit quinq̄ casus: sc3 duos in prin. et tres in .ij. respōso. vt patet in litera. et in trib⁹ vltimis dat p̄tātem archiep̄o vel ei⁹ officiali cognoscēdi iter subditos ep̄i si hoc habeat ex cōsuetudine. Ergo in duobus primis casibus: sc3 omisso appellatiōis articulo vel per viā simplicis q̄rele nō dat cognitionē etiā stāte cōsuetudie: q2 si tex. hoc voluisset illō expssisset i duob⁹ p̄mis sicut fecit i trib⁹ vltimis p̄ tex. i. c. iter corp̄alia. de trāsla. epis. extra. vel gñalr locut⁹ fuisset i oībus q̄nq̄ casib⁹: non exprimēdo aliq̄d specialr de trib⁹ vltimis. Quare cū sp̄aliter disposuit de tribus vltimis vt consuetudo locum habere posset censet ab illa dispositione duos p̄mos exclusisse: tex. est in .c. cū inhibitio. de clandes. despōsa. cū de illis cogitauerit separando tres vltimos ab illis: hoc probo p̄ tex. in. l. qui iure militari. ff. de testa. milita. vbi dicit Bal. per illū tex. quē ad hoc sing. facit: q̄ pater substituēdo masculis censet exclusisse femellas et substitutū voluisse preferri femellis: cū loquēdo de masculis videt cogitasse de femellis. ita tenet Angel. in. l. tres fratres. ff. de pact. et Joan. de Imola. in. c. fi. de succes. ab itesta. extra. ꝛ ita intelligit istū tex. hic Archidia. cuius opinionē tot⁹ mūdus seq̄tur: vt dicit felin⁹. in. c. nōnulli. in prin. colū. v. de rescrip. extra. dicens q̄ per cōsuetudinē itroduci nō potest vt archiep̄s adeat omisso appellationis articulo vel per viā simplicis querele: per subditos suffraganei per istū tex. et hoc hic tenet Joan. an. pater canonum per. c. qualis. xxv. dis. c. nōne. de p̄sumpti. extra. q2 dicēdo de vno: sc3 de tribus vltimis casibus vt cōsuetudo in hijs valeat videt negare de alio. §. de duobus primis casib⁹. fa. l. cū p̄tor. ff. de iudi. et illud etiā tenet Joan. mona. hic. Sed alij p̄lati inferiores ab ep̄o bene possent acq̄rere ex cōsuetudine. vt hic per Joan. and. hanc etiā sententiā seq̄t P̄e. de Ancha. in. c. §. de offi. ordi. supra eo. lib. in .iiij. nota. dicens q̄ in hijs q̄ prohibent ibi archiep̄o cōsuetudo nō daret sibi exercitiū anteq̄ appellet ad eū: et ita tenet Hosti. ꝛ. iij. colū. dicit idē P̄e. de ancha. vbi supra q̄ factū cōtra prohibitionē illi⁹. c. per archiep̄m nō tenet per. c. nō solum. et. c. Romana. §. finalit. de appella. infra. illud idē tenet Petrus de ancha. hic in prin. vbi dicit colū. §. q̄ archiepiscop⁹ omisso appellationis articulo nō potest cognoscere inter subditos sui suffraganei: q2 ab eis nō potest adiri p̄ simplicē querelā: nec possent ei⁹ iurisdictionē nō cōsentiente ep̄o prorogare: alij vero ordinarij qui possent adiri per simplicē q̄relā possent cognoscere de causa appellationis pretermisso appellationis articulo. vt dicit hic glo. §. Nec archiep̄s querit sibi iurisdictionē in subditos suffraganeoꝝ etiā fauēre cōsuetudine in duob⁹ primis casibus isti⁹. c. sc3 omisso appellationis articulo: ꝛ per viā simplicis querele. vt dicit hic P̄e. de ancha. in. iij. nota. Illud etiā tenet Guiel. de monte laudu. hic sup ỽbo. p̄termisso. dicens q̄ p̄termisso appellationis articulo: archiep̄s posset cognoscere inter subditos sui suffraganei sine licētia eius: nihil esset q̄ volūtarie et per simplicē querelā causas aliorū vsurpare. q̄ est ꝯtra. c. §. de offi. or. §. Hoc firmiter t3 Egidi⁹ bellemere. hic colū. §. dicēs q̄ archiep̄s nō h3 iurisdictionē i subditos suffraganeoꝝ via simplicis q̄rele p̄. c. pastoralis. de offi. or. extra. nec valeret ꝯsuetudo in cōtrariū. Ulteri⁹ dicit ibidē q̄ si a sententia archidiaconi vel alterius prelati subditi ep̄i appelletur ad ep̄m: ipse ep̄s poterit cognoscere de causa omisso appellationis articulo q2 ipse ep̄s est ordinarius totius sue diocesis. per. c. de persona. xi. q. §. in fi. sed nō sic in archiepiscopo quando ad ipsū appellat ab episcopo per dictum. c. pastoralis. de offi. or. extra. fm̄ Hosti. ibi. Adhuc idem Egidius dicit hic. colū. ij. q̄ si archiep̄s via simplicis querele adiri posset: tota iurisditio ep̄i vacare posset: ideo nec potest consuetudine fieri. ꝛ colū. v. dicit q̄ licet archiep̄s habeat iurisditionem in personam suffraganei habitu ꝛ actu. per dictū. c. pastoralis: tamen in subditos suffraganeorū non habet iurisditionem aliquā nec actu nec habitu. per tex. istū. ꝛ in. c. duo simul. de offi. or. extra. Premissa etiam firmātur q2 in. c. §. de offi. ordi. supra: est prohibitio expressa vt archiep̄s de causis subditorū sui suffraganei nō cognoscat absq̄ appellatione. et etiā hic in pn. est prohibitio expressa per hec verba. nec appellationis articulo p̄termisso ꝛc. que sunt verba negatiua: ꝛ dicit tex. in. c. p̄questus. ix. q. iij. et auctoritas sanctorum canonū penitus interdicat: sc3 q̄ metropolitanus subditos suffraganei absq̄ eius licētia coram eo litigare compellat. ꝛ est constitutio prohibitoria: continens in se de sui natura actus in contrariū gesti nullitatē vt dicit glos. in. l. §. c. ne fideiusso. do. ꝛ en. ꝛ Buc. de p̄e. super rubri. ne fis. rem quā vendi. euincat. lib. x. dicens q̄ dictio / ne: est aduerbiū prohibendi. ꝛ doc. in rubri. ꝛ in. l. §. ff. ne quid in flu. publi. Et cōtra canones preceptiuos vel prohibitiuos non valet cōsuetudo. vt dicit Joan. Calderi. in ti. de cōsuetu. cōsi. iiij. ꝛ Inno. super rubri. de cōsue. extra. et tex. in. §. hinc autē. dist. iiij. imo et ep̄s nō posset ꝯsentire q̄ archiepiscopus in oībus causis suorum subditorū per viā querele adiri posset: quia legibus prohibitiuis renūciari nō potest vt dicit glo. in. l. libertorū. C. de testi. ꝛ in auten. Imo. C. de actio. ꝛ obliga. secus in vna causa solum per not. in. c. significasti. de fo. cōpe. extra. ꝛ hic vbi eū consensu ep̄i archiepiscopus aditur. Hoc firmat feli. in. c. cū contingat colū. iiij. de fo. compe. extra. vbi dicit q̄ nō valet consuetudo si per eam rūpatur neruū ecclesiastice disciplie. per

simul cōcurrit cū ep̄o. et dicit idē Inn. in. c. duo simul. de offi. ordi. extra. ꝙ si subditi ep̄i nolunt cōparere corā eo: non tñ propter hoc archiep̄s iurisdictionē habet in eos vt audiat causas eorū: sed solū vt prestet auxiliū ep̄o ad cōpescendū eos. et ita ibi tenet zabarel. hoc etiā firmat Inno. hic. dicens ꝙ ab initio nō possunt clerici subditi suffraganeoꝝ cōsentire i alios ꝙ̄ in suos ordinarios. per. c. significasti. de fo. compe. extra. ꝛ ita tenet idē Inno. in. c. cōtingit. de arbi. extra. ideo dicit Bal. in dicto. c. pastoralis. colū. ij. de offi. ordi. extra. ꝙ superior nō potest priuare inferiorem sua iurisdictione ordinaria. ꝑ tex. in. l. fi. C. de offi. prefec. augusta. hoc etiā firmat tex. in. c. per singulas. ix. q. iij. ibi. vnūquēqꝫ enī oportet ep̄m habere sue diocesis potestatē. in. c. nullus primas. ea. ca. et. q. ibi. nullus metropolitanus. diocesani parrochiā aut aliquē de ei⁹ parrochia presumat excōicare vel iudicare aliquid de agere absqꝫ eius cōsilio vel iudicio. et idē in. c. fi. ea. ca. et. q. Et dicit Jo. de turre crema. in dicto. c. per singulas. ꝙ archiep̄s habet ordinariā iurisdictionē archiepiscopalē nō aūt ordinariā ep̄alem: nec simul cōcurrit cū ep̄o. qꝛ metropolitanus iudex alienus dicit̄. vt in. c. scitote. vj. q. iij. ꝛ. c. peregrina. iij. q. vj. ꝛ dicit idē Joā. de turre crema. in. c. cū simus. §. probat̄. ix. q. iij. ꝙ Paulus ap̄ls metropolitanus chorinthiis excōicauit subditum suffraganei eo inscio: sed illud fuit sp̄ale in ap̄lo xp̄i. nec est trahēdū ad cōsequentiā. vt dicit ibi Hug. dicit enī Henri. bo. in dicto c. pastoralis. de offi. ordi. extra. ꝙ si archiep̄s absoluat excōicatū ab ep̄o i casu nō cōcesso a iure: nō valet absolutio tanꝙ̄ a nō suo iudice ꝯcessa. idē tenet Host. in summa. de sen. excōi. sub. §. est et alia regula. ver. Sed querit̄ an ep̄s. et idem tenet Goffred. in sum. de sen. excōi. q. xciij. nam dicit Joan. de Imola. in dicto. c. pastoralis. ꝙ archiep̄s licet habeat iurisdictionē in ꝑsonas suffraganeoꝝ/non tamē in subditos eoꝝ. et sic est casus in quo fallit illa regula. si vinco vincentē te a fortiori vincam te. de qua in. c. auctoritate. de cōcess. preb. l. dicit enī Joan. de Imola. vbi supra colū. ij. ꝙ differt iurisdictio ep̄i a iurisdictiōe archiepiscopi: qꝛ iurisdictio ep̄i se habet vt gen⁹ ꝛ distribuit̄ ad quālibet speciē subditoꝝ sue diocesis. Sed iurisdictio archiep̄i licet sit vniuersalis in tota prouincia nō tamē distribuit̄ ad quēlibet de prouincia. Hinc est ꝙ ep̄s potest absoluere eos de sua diocesi ꝑ p̄latū sibi subditū excōicatos. Sed archiepiscopus nō potest absoluere excōicatos per episcopū. fa. c. si totus. vj. q. iij. ꝛ. c. ꝑegrina. iij. q. vj. hoc idē tenet Abbas antiq. in. c. cū contingat. de for. cōpe. et Bertrand. de clusello. in dicto. c. pastoralis. dicentes ꝙ ep̄s in sua diocesi est iudex ordinarius omniū ꝙ etiam placet Panor. in dicto. c. pastoralis. vbi addit ꝙ extra casus ibi enumeratos archiep̄s nō pōt excōicare vel absoluere subditos suffraganeoꝝ suoꝝ. Et hoc etiā probat̄ per Joan. de turre crema. post Hugo. in. c. nullus primas. ix. q. iij. vbi dicit ꝙ nullus metropolitan⁹ pōt iudicare subditos ep̄i nisi ad eū causa ꝑ appellationē deferat̄. al's gesta per eū sunt nulla tanꝙ̄ a non cōpetēte iudice facta. Sed ep̄s bene potest absoluere excōicatū ab Archidiacono/qꝛ Archidiaconus est eius vicarius: vt ibi glo. et. c. j. de offi. archidia. Sed ep̄s non est archiepiscopi vicari⁹ vt per Jo. de turre crema. vbi supra. hoc firmat Pe. de ancha. in dicto. c. pastoralis. de offi. ordi. vbi dicit: ꝙ archiep̄s non pōt absoluere excōmunicatos ab ep̄o: qꝛ in prouincia habet potestatē ligatā. Secus in ep̄o qui bene potest absoluere excōicatos ab inferiore prelato sue diocesis: qꝛ in sua diocesi habet potestatē nō ligatā. c. nullus. ix. q. iij. ꝛ. c. cū ab ecc̄iarū. de offi. ordi. extra. et sua potestas est imediata. vt in. c. iij. de offi. archidia. extra. huic dicit zabarel. in. c. duo simul. de offi. ordi. extra. ꝙ si duo clerici subditi episcopi de eoꝝ consensu velint litigare corā archiepiscopo hoc nō possunt nisi cū licentia sui ep̄i per tex in. c. significasti. de fo. compe. extra. subdens idē zabarel. in. c. pastoralis. de offi. or. extra. ꝙ pinguius ius habet archiepiscopus in suos suffraganeos ꝙ̄ in subditos eorū: qꝛ est ordinarius ep̄orum sed nō subditorū ipsorum episcopoꝝ: ꝛ ideo nō habet locū illa regula si vinco ꝛc. supra posita. ratio qꝛ nō est par causa vincendi. ꝛ ibidē colū. iij. dicit ꝙ ex ꝑuilegio vel consuetudine potest esse ꝙ inferior ab ep̄o cognoscat in prima instantia: al's cessante iure speciali cēt locus preuētioni inter ipsum prelatū inferiorē et ep̄m. ꝙ tñ nō est idez inter ep̄m ꝛ archiepiscopum. vt patet hic.

¶ Premissa firmat Marianus Sosinus in. c. cū contingat. de fo. cōpe. extra. colū. j. dicens ꝙ ep̄s est solus ordinarius in sua diocesi. ꝛ ideo inter subditos suos sibi cōpetit iurisditio. ꝛ in hoc casu archiep̄s nō potest suis suffraganeis legez vel cōsuetudinē imponere nisi solū quantū ad illa in quibus sibi subsunt. sed in cognitionibus causarū inter suos subditos in ꝑma instātia sibi nō subijciūtur cessante appellatione vt hic. igitur nulla cōsuetudo ep̄is potuit per archiepiscopum indici. vt dicit Lucas de pē. in. l. vnica. de priuileg. vrb. cōstantinopo. lib. xj. ꝛ hoc etiaz firmatur per Jacobinū de sancto georgio. in q̄stionibus feudoꝝ. q. xxxiij. vbi dicit ꝙ si ꝑnceps inuestiuit vnū nobilē de castro cū mero ꝛ mixto imperio ꝛ omnimoda iurisditione post hac nō potest se intromittere de primis causis rusticoꝝ subditorū illi nobili. ita Bal. tz in. l. j. in. xliij. q. ff. de re. diuisio. ratio. est qꝛ ex infeudatiōe vassallus habet iura vtilia cū vtilitatis effectu. ideo debet in prima instantia inter suos subditos cognoscere. sic ep̄s cui est data oīmoda iurisditio in sua diocesi per papā ex qua datione archiep̄s censetur exclusus.

¶ Fundata intentione ep̄i de iure cōmuni ꝛ allegatione archiep̄i cōfutata dico ꝙ consuetudine fieri nō potest ꝙ archiep̄s via simplicis querele per subditos clericos ep̄i adiri possit. nam hoc tz tex. hic. ibi. nec appellationis articulo ꝑtermisso: nec al's etiam cū minime appellatum

extiterit .i. per viã simplicis querele: Remeñ. archiep̃s vel ei⁹ officialis de causis clericorũ tanq̃ iudices (licet in ipsos ijdẽ clerici de facto cõsentiant) absq; diocesanoꝝ suoꝝ volũtate cognoscant. Neq; suffraganeoꝝ Remeñ. ecclesie subditos ipsoꝝ delegationẽ suscipere: vel sententias vt precepta exequi: aut in causis p̃ appellationẽ deuolutis ad eos testimoniũ (nisi aliud in hys tribus de cõsuetudine obtineat) perhibere cõpellant. ꝛc. quiquidem tex. ponit quinq; casus: scz duos in prin. et tres in .ij. respõso. vt patet in litera. et in trib⁹ vltimis dat ptãtem archiep̃o vl ei⁹ officiali cognoscẽdi īter subditos ep̃i si hoc habeat ex cõsuetudine. Ergo in duobus primis casibus: scz omisso appellatiõis articulo vel per viã simplicis q̃rele nõ dat cognitionẽ etiã stãte cõsuetudie: q: si tex. hoc voluisset illõ expssisset ī duob⁹ p̄mis sicut fecit ī trib⁹ vltimis p̃ tex. ī. c. īter corp̃alia. de trãsla. epis. extra. vel gñalr locut⁹ fuisset ī oībus quinq; casib⁹: non exp̄mẽdo aliq̃d specialr de trib⁹ vltimis. Quare cũ spãliter disposuit de tribus vltimis vt consuetudo locum habere posset censet ab illa dispositione duos p̄mos exclusisse: tex. est in. c. cũ inhibitio. de clandes. despõsa. cũ de illis cogitauerit separando tres vltimos ab illis: hoc probo p̃ tex. in. l. qui iure militari. ff. de testa. milita. vbi dicit Bal. per illũ tex. quẽ ad hoc sing. facit: q̃ pater substituẽdo masculis censet exclusisse femellas et substitutũ voluisse preferri femellis: cũ loquẽdo de masculis videt cogitasse de femellis. ita tenet Angel. in. l. tres fratres. ff. de pact. et Joan. de Jmola. in. c. fi. de succes. ab ītesta. extra. ꝛ ita intelligit istũ tex. hic Archidia. cuius opinionẽ tot⁹ mũdus seq̃tur: vt dicit Felin⁹. in. c. nõnulli. in prin. colũ. v. de rescrip. extra. dicens q̃ per cõsuetudinẽ ītroduci nõ potest vt archiep̃s adeat omisso appellationis articulo vel per viã simplicis querele: per subditos suffraganei per istũ tex. et hoc hic tenet Joan. an. pater canonum per. c. qualis. xxv. dis. c. nõne. de p̃sumpti. extra. q: dicẽdo de vno: scz de tribus vltimis casibus vt cõsuetudo in hys valeat videt negare de alio. s. de duobus primis casib⁹. fa. l. cũ pretor. ff. de iudi. et illud etiã tenet Joan. mona. hic. Sed alij p̃lati inferiores ab ep̃o bene possent acq̃rere ex cõsuetudine. vt hic per Joan. and. hanc etiã sententiã sequit Pe. de Ancha. in. c. j. de offi. ordi. supra eo. lib. in. iij. nota. dicens q̃ in hys q̃ prohibent ibi archiep̃o cõsuetudo nõ daret sibi exercitiũ anteq̃ appellet ad eũ: et ita tenet Host. ꝛ. iij. colũ. dicit idẽ Pe. de ancha. vbi supra q̃ factũ cõtra prohibitionẽ illi⁹. c. per archiep̃m nõ tenet per. c. nõ solum. et. c. Romana. §. finaũt. de appella. infra. illud idẽ tenet Petrus de ancha. hic in prin. vbi dicit colũ. j. q̃ archiepiscop⁹ omisso appellationis articulo nõ potest cognoscere inter subditos sui suffraganei: q: ab eis nõ potest adiri per simplicẽ querelã: nec possent ei⁹ iurisdictionẽ nõ cõsentiente ep̃o prorogare: alij vero ordinarij qui possent adiri per simplicẽ q̃relã possent cognoscere de causa appellationis pretermisso appellationis articulo. vt dicit hic glo. j. Neq; archiep̃s querit sibi iurisdictionẽ in subditos suffraganeoꝝ etiã fauẽte cõsuetudine in duob⁹ p̄mis casibus istu⁹. c. scz omisso appellationis articulo: ꝛ per viã simplicis querele. vt dicit hic Pe. de ancha. in. iij. nota. Jllud etiã tenet Guiel. de monte laudu. hic sup̃ v̄bo. p̃ptermisso. dicens q̃ si pretermisso appellationis articulo: archiep̃s posset cognoscere inter subditos sui suffraganei sine licẽtia eius: nihil esset q̃ volũtarie et per simplicẽ querelã causas aliorũ vsurpare. q̃ est ɔtra. c. j. de offi. or. dẽ. Hoc firmiter tz Egidi⁹ bellemere. hic colũ. j. dicẽs q̃ archiep̃s nõ hz iurisdictionẽ ī subditos suffraganeoꝝ via simplicis q̃rele p̃. c. pastoralis. de offi. or. extra. nec valeret ɔsuetudo in cõtrariũ. Ulteri⁹ dicit ibidẽ q̃ si a sententia archidiaconi vel alterius prelati subditi ep̃i appelletur ad ep̃m: ipse ep̃s poterit cognoscere de causa omisso appellationis articulo q: ipse ep̃s est ordinarius totius sue diocesis. per. c. de persona. xj. q. j. in fi. sed nõ sic in archiepiscopo quando ad ipsũ appellat ab episcopo per dictum. c. pastoralis. de offi. or. extra. s̃m Hosti. ibi. Adhuc idem Egidius dicit hic. colũ. ij. q̃ si archiep̃s via simplicis querele adiri posset: tota iurisditio ep̃i vacare posset: ideo nec potest consuetudine fieri. ꝛ colũ. v. dicit q̃ licet archiep̃s habeat iurisditionem in personam suffraganei habitu ꝛ actu. per dictũ. c. pastoralis: tamen in subditos suffraganeorũ non habet iurisditionem aliquã nec actu nec habitu. per tex. istũ. ꝛ in. c. duo simul. de offi. or. extra. Premissa etiam firmãtur q: in. c. j. de offi. ordi. supra: est probibitio expressa vt archiep̃s de causis subditorũ sui suffraganei nõ cognoscat absq; appellatione. et etiã hic in p̄n. est probibitio expressa per hec verba. nec appellationis articulo p̃termisso ꝛc. que sunt verba negatiua: ꝛ dicit tex. in. c. ɔquestus. ix. q. iij. et auctoritas sanctorum canonũ penitus interdicat: scz q̃ metropolitanus subditos suffraganei absq; eius licẽtia coram eo litigare compellat. ꝛ est constitutio prohibitoria: continens in se de sui natura actus in contrariũ gesti nullitatẽ vt dicit glos. in. l. j. C. ne fideiusso. do. den. ꝛ Luc. de pẽ. super rubri. ne fis. rem quã vendi. euincat. lib. x. dicens q̃ dictio/ne: est aduerbiũ prohibendi. ꝛ doc. in rubri. ꝛ in. l. j. ff. ne quid in flu. publi. Et cõtra canones preceptiuos vel prohibitiuos non valet cõsuetudo. vt dicit Joan. Calderi. in ti. de cõsuetu. cõsi. iiij. ꝛ Jnno. super rubri. de cõsue. extra. et tex. in. §. huic autẽ. dist. iiij. Jmo et ep̃s nõ posset ɔsentire q̃ archiepiscopus in oībus causis suorum subditorũ per viã querele adiri posset: quia legibus prohibitiuis renũciari nõ potest vt dicit glo. in. l. libertorũ. C. de testi. ꝛ in auten. Jmo. C. de actio. ꝛ obliga. secus in vna causa solum per not. in. c. significasti. de fo. cõpe. extra. ꝛ hic vbi cũ consensu ep̃i archiepiscopus aditur. Hoc firmat Feli. in. c. cũ contingat colũ. iiij. de fo. compe. extra. vbi dicit q̃ nõ valet consuetudo si per eam rũpatur neruũ ecclesiastice disciplinę. per

c.cū inter.de consue.extra.sed per cōsuetudinē per archiepm allegatam rūperetur et sequeret illicitū et incōueniens quia sua cuiqz iurisdictio non seruaretur.igit &c.et pulchre dicit Jacob.de Beluiso.in auten.vt nulli iudi.§.nulli colla.ix. q cōsuetudo inducens illicitum & inconueniens nō est seruanda vt dicit ibi Angel.quātuncūqz longeua sit.hoc firmatur per Alberi.de rosa.in l.j.colū.ij.C.de emancipa.liber.vbi dicit q cōsuetudo dat alicui iurisditionē si generaliter eā exerceat quā potest de iure cōmuni exercere.ar. l.cum de indebito.§.j.ff.de proba.sed archieps per viam querele de iure cōmuni nō potest exercere cum sibi prohibeatur:in isto.c.romana.igitur consuetudine se tueri nō potest.firmat etiā sic quia statuta & iura romanorū pontificū ab oibus sunt seruanda.c.canonū.de consti.extra. specialiter epi & archiepi tenētur illa seruare ex iuramento q prestant in.c.ego N.de iureiur.extra.qr sunt debitores sacros canones custodire c.cum simus.ix.q.iij.&.c.pontus.xxv.q.ij.al's debent deponi.c.demqz.iiij.dis.nō ergo licet archiepiscopo introducere consuetudinē per quam canonib' cōtraueniat.qr etiā hoc non posset cū legem sui superioris destruere nō possit:al's seqretur vt dicit Pe.de Ancha.in repe.c.canonū. de cōsti.extra.§.accedat.hic vtilis qstio.fo.xxx. colū.iij.in paruo volu.q posset totū ius cōmune subuertere in singulis casibus a iure prouisis aliud statuendo vel cōsuetudinē faciendo q sentire modicū differt ab heresi.c.j.xxvij.dist.et.c. nulli.xix.dist.& not.glo.in.c.j.ē.de cōsti.ideo est vt dicit Pe de Ancha.vbi.ē.q consuetudo non valet cōtra legē nisi fuerit inducta ab eo qui legem expresse tollere potest vt no.in.l.j.et.l.fi.c. que sit long.cōsue.Inno.& Cōpostell.sup rubu. de consue.extra.Archidia.in summa.xj.dist.dicens q quādiu durat ratio per quā lex cōmunis vtilis erat:cōsuetudo subsequens nō vincit legē sed vincitur ab ea.Et respondetur ad oīa iura approbantia cōsuetudines cōtra legē per Pe. de Ancha.vbi supra.colū.iij.q debent intelligi si al's sint rationabiles.c.j.de cōsti.in.vj.sed rationabiles dici non possunt cōsuetudines q obuiant canonicis institutis.Etiā nulla ratio inueniri aut cogitari pōt vt subditi epoꝝ potius adeant archiepm per viam querele q̄ pro prius epm.Et papa illam consuetudinē nō introduxit.igitur nō valet:qr prohibitū est expresse ne vnus alterius iurisditionē vsurpet sed suis terminis sit contentus.vt dicit Pet.de Ancha in repe.ca.postulasti.de fo.cōpe.extra.in prin.per c.scriptū.vj.q.iij.&.c.venerabilē.de electi.extra. Pet.de Ancha.etiā tenet in.c.cū contingat.in vj.nota.de for.compe.extra.q consuetudo tribuit iurisditionem alicui quādo est superior.aut ctoritate approbata:al's non valet in talibus cōsuetudo.qr multa per patientiā tollerantur &c.in.c.cum iamdudū.de preben.extra.Et dicit Inno.super rubu.de cōsue.extra.q antequ consuetudo valeat:requiritur q fuerit facta causa cōsuetudinis introducende.sed ista nō est talis:

igitur nō valet.Et si recte intelligantur omnia iura dicentia q cōsuetudo dat iurisditionē que enumerant per Alberi.de rosa.in.l.j.C.de emancipa.libe.& per glo.in.l.viros.de diuersis offi.lib. xij.illa loquūtur de inferiori vel equali illius cui detrahitur.& nō de superiori vt i diocesi sui suffraganei iurisdictionē per viā querele exercere possit:quia esset quedā praua vsurpatio et ideo tanq̄ cōsuetudo valere non potest:vt dicit Jo. de Pla.in.l.viros.de diuer.offi.li.xij.Hoc probat etiā sic:qr cōsuetudo erat irrationabilis: vt per subditos epi/archieps via querele adiri posset.ideo tex.in isto.c.Romana.illā reprobauit in isto & in alio casu in prin.istius.c.positis.& quādo vna consuetudo est tanq̄ irrationabilis semel reuocata:tunc de nouo induci nō potest: vt decidit Jo.de Jmola.cōsi.cxxxij.in fi.post Rapum.in cle.si vna eccl'ia.de reb eccle.nō alie.Et qr olim de cōsuetudine Patriarcha vt superior cognoscebat de causis subditorum archiepi sibi subditi:vt in.c.cōquestus.ix.q.iij.illa cōsuetudo fuit reuocata per tex.istius.c.Romana.igit post illā cōstitutionē nō potuit iterū cōsuetudo illa introduci.qr vt dicit Joan.de turre cre.in dicto. c.cōqstus.talis cōsuetudo dans iurisdictionē oporteret q sit honesta & de iure cōmuni prouemens.ar.c.quesitū.j.q.iij.&.c.seruitutū.xviij.q. ij.ergo cōtra ius cōmune non valet:necqz potest extēdi de vna patria vel psona ad aliā qr̄ valeret viso q est cōtra ius:vt dicit Lucas de pē.in.l. vnica.de priuilg.vib.Cōstā.lib.xj.Dicit pariter Bal.in aut.oēs peregrini.C.co.de successio.q quādo princeps tollit consuetudinē psentē seu ratione illius tanq̄ abusiuā etiā censet tollere futurā:vt in.l.iij.§.diuus.ff.de sepul.viola.ita etiā tenet Bar.in.l.si mihi & tibi.§.j legatis.ff. de lega.j.& Cynus.in.l.ij.C.que sit long.cōsue.& Jason de mayno.in.l.cūctos populos.C.de sū. trini.in prima lectura.colū.viij.et in scda lectura.colū.xviij.& Doctores in.c.ij.de cōsue.extra.et Doctores in.c.statutum.in prin.de rescrip.supra eo.lib.reprobata glo.q ibi tz cōtrarium.sed ista fuit sublata in isto.c.Romana.tanq̄ abusiua: patet qr esse sibiipsi inferior et superior nō se cōpatiunt per no.in.c.Cū inferior.de majo.& obedien.extra.& q a seipso appellet ad seipsum est abusus.vt no.in.c.nō putamus.de cōsue.ē.co. lib.nec pōt esse q quis seipsum instituat.c.fi.de insti.extra.alia ratiōe qr a iure dat sunt in causis tres instātie:scz epi metropolitani et Pape: et due appellatiōes.vt in cle.vt calūnijs.de sen. et re iudi.et ibi ample zabarel.et Joā.de Jmo. et Pe.de ancha.sed si archieps per viā querele cognosceret de causis subditorū epi non essent nisi due instātie & vna appellatio.igit illa cōsuetudo tanq̄ abusiua & irrationabilis censet sublata:nec potest iterū introduci.ita firmat Bal. in.l.dudū.C.de cōtrahē.emp.vbi dicit q tollēs cōsuetudinē psentē tollit etiā futurā.de hoc est glo.fing.in cle.statutū.de electio.& no.in.c.cum dilectus.de cōsue.extra.p Docto.Et dicit Bal. in aut.nauigia.C.de fur.q cōsuetudines cassate

a principe nõ valẽt nec excusant transgressores
a pena.idem tenet Bar.in.l.in eũ.C.de fur.& in.
l.ij.colũ.j.C.q̃ sit long.cõsue. Dicit etiã Aluar/
ro.i.c.obert⁹.colũ.iij.de feu.cog.in vsib⁹ feu.q̄ si
cõsuetudo sit inducta sine ratione cõtra ius po
sitiuũ illa nõ valet.per.l.q̄ ratione.ff.de legib⁹
et vbi.s.etiã dicit Aluarro.colũ.ij.q̄ male con/
suetudines nõ sunt seruãde.per.c.mala ꝯsuetu/
do.viij.dist.neq̄ tẽpore lõgo cõfirmãtur.vt in di
cto.c.mala.et in aut.vt nulli iudi.§.nulli vero.
colla.ix.et ibi Angel.mala autẽ dicit quãdo ca/
ret ratione.q̄n est expresse prohibita.quãdo in/
ducit peccatũ.quãdo subditi vexant.vt per Al/
uarro.vbi supra. Et dicit Ludouic⁹ Roma.cõsi.
cccclxxxv.q̄ quãtũ possibile est cõsuetudines re/
ducende sunt ad ius cõmune:et scdm illud impe
trande.p.c.cũ dilectus.de consue.& c.ad audiẽ/
tiã.de cleri.nõ residen.extra.et.l.ij.C.de noxa.
actio.et.l.fi.§.in cõputatiõe.in glo.C.de iur.de/
liberan.hinc dicit Pe.de bella.perti.in aut.na
uigia.C.de fur.q̄ cõsuetudo cõtraria legi repro/
batur et non valet.ratio est q̄ vt dicit Jaco.bu/
tri.in dicta aut.nauigia.cõsuetudo de consensu
principis iducitur.Unde ipse videt inducere cã.
vt in.l.ij.§.oĩa.C.de vete.iur.enu.& añq̄ cõsuetu/
do valeat opportet q̄ sit rationabilis sicut lex.
vt in.c.erit autẽ lex.iiij.dis.et archidia.in.c.j.de
cõsti.s.eo.lib.& nõ obuiãs iuri positiuo nisi cum
ratione vel causa.vt dicit Alberi.de Rosa.in.l.
de quibus.ff.de legib.colũ.xxvj.et debet esse a
iure nõ reprobata.vt in aut.cassa.C.de sacrosã/
eccle.q̄ ꝯsuetudo.q̃ ratiõe caret dicit corrupte/
la.vt in.c.fi.de cõsue.extra.et ibi Inno.& Hosti.
et Alberi.in.l.qnotiẽs.C.de precib.impe.offer.&
nulla tẽporis longinq̄tate firmat.vt in aut.vt
nulli iudi.§.j.colla.ix.& c.flagitia.xxxij.q.vij.&
c.quo iure.viij.dist.sed isto casu nulla est ratio/
nulla ve causa:vt archiepũs debeat adiri p viã q̄/
rele et priuare epm sua iurisdictione a iure sibi
data. Et ideo cessante cõsensu principis nõ põt
induci.per que verũ manet q̄ archiepũs nullã cõ
suetudinẽ pretendere potest sup hoc:q̄ esset cõ/
tra.l.vt i isto.c.romana. Et dicit Bal.i repe.l.
de quibus.in.ij.colũ.ff.de legib.q̄ q̄n lex dero/
gat cõsuetudini expresse nõ potest sine consensu
pncipis noua cõsuetudo induci.& idẽ tz Do.ge/
minia.xj.dist.in summa.firmat etiã sic epũs ha/
bet suã iurisdictionẽ distinctã et separatã in sua
dioceси a iurisdictiõe archiepi:et sic archiepũs nõ
est iudex ordinari⁹ in diocesi epi vt patet per su/
perius dicta.se cõsuetudine induci nõ potest q̄
sentẽtia a non suo iudice lata sit valida.vt in.c.
ad nostrã.de cõsuetu.extra.et no.in.c.at si cleri
ci.in prin.de iudi.extra.q̄ vt dicit Cõpostella.
in dicto.c.ad nostrã.illud est cõtra bonos mo/
res.igit nulla cõsuetudine induci potuit vt ar/
chiepũs via querele cognoscere possit inter subdi
tos epi. Et isto casu aduertẽdũ est:q̄ licet dicã/
tur plura p doctores de cõsuetudine vt cũ fuerit
ter iudicatũ et sentẽtie transiuerint in notitiã
populi:vel ex patiẽtia cũ longo tẽpore inducit
cõsuetudo.vt in.l.de quib⁹.ff.de legib.cũ iurib⁹

ibi allegatis p Doctor.illa intelligũtur de con/
suetudine generali tolerata per populũ q̃ legẽ
sibi cõstituere potest.vt patet ex dictis eoꝝ ibi.&
in rubri.C.q̃ sit long.cõsue.et p Andre.de Bar/
ba.in cle.ad cõpescendas.de seq̃stra.pos.& fruc.
colũ.xij.et in multis alijs locis ibidẽ.q̄m volũ/
tate et consensu cõtrarijs potuit ab illa lege di/
scedere.Sed aliud est in cõsuetudine speciali per
psonã particularem in preiudiciũ alteri⁹ psone
introducta:quia isto casu non valet illa asserta
consuetudo.triplici ratione collecta ex dictis
Azonis in summa.C.que sit long.cõsue.Prima
q̄.l.scripta tollit per aliã.l.scriptã:vel p cõsue/
tudinẽ generalẽ quã princeps patit que ex certa
sciẽtia inducta videt.Ratio q̄ sicut princeps.l.
scriptã facere potuit.ita eã per nõ scriptã cõtra/
riã tollere potest.Secũda q̄ specialis cõsuetu/
do alicuius loci vel curie legẽ generalẽ nõ abro/
gat:etiã si ex certa sciẽtia sit iducta:licet in eo/
dem loco seruet.vt in.l.venditor.§.si constat.
ff.co.predio.Ratio q̄ ille qui ipsam induxit si/
cut est archiepũs in isto casu nõ potuit abrogare
vel tollere legẽ summi põtificis generalẽ positã
in isto.c.Romana.Tertia q̄ quia anteq̄ cõsuetu
do valeat req̃ritur q̄ cum contradictũ fuit nõ
esse cõsuetudinẽ reprobata cõtradictione iudi/
catũ sit esse consuetudinem.q̄ non intelligit in
consuetudine speciali de tali iudicio per ipsam/
met partẽ facto.sed intelligit de iudicio facto p
superiorẽ illoꝝ qui certant de ꝯsuetudine intro/
ducenda vel repellenda. Elegantissime firmã/
tur premissa p Franc Areti.in.c.cum oẽs.de cõ/
sti.extra.colũ.ij.vbi dicit post Uincẽ.et moder/
nos.q̄ statutũ continens manifestã iniquitatẽ
vt q̄ est factũ in preiudicium particularis per/
sone valet:sed põt cassari per superiorẽ via que
rele vel appellationis.sed Bar.in.l.omnes po
puli.ff.de insti.& iur.Panor.& Felinus in dicto.c.
cũ omnes.& Angel.in.l.ipetrata.C.sen.rescind.
nõ pos.dicunt illud statutũ esse nullũ mero iu/
re:q̄ sicut sentẽtia nõ valet cõtra nõ citatũ.c.j.
de cau.poss.extra.& cle.ij.de re iudi.sic particu/
laris dispositio statuti preiudicans singulari nõ
vocato:licet procedat extraiudicialiter per no.
in glo.cle.vnice.de offi.deleg.etiã ꝯdere statu/
tũ est actus extraiudicialis ideo non transit in
rem iudicatã:& habet grauamen cõtinuatiuũ
ideo põt q̄ñcunq̄ appellari.c.cõcertationi.de
appella.j.idem in ꝯsuetudine inducta ad alicu
ius particularis psone incõmodũ & propriã vti/
litatem ipsam cõsuetudinẽ inducentis:q̄ non
valet vt dicit Fran.Areti.in.c.sicut laudabilis.
de proba.extra.colũ.iiij.in fi.vbi dicit q̄ ꝯsuetu
do cõtra ius positiuũ presumitur irrationabi/
lis propter suspitionẽ vtilitatis proprie q̃ resul/
tat in inducente cõsuetudinẽ.adducit tex.in.l.
j.in fi.de vend.reb.ciuita.lib.x.et q̄ ponit Hos.
et Anto.de But.in.c.postulasti.de for.compe.
extra.Quare cũ archiepũs contra ius commune
introduxisset talem consuetudinẽ propter vti/
litatem suam propriam & in preiudicium epi vel
episcoporũ sibi subditorum illa est irrationabi/

his et poteſt q̄ñcūq; reſcindi:vel nulla declarari
tāq̄ facta ꝑ eū q̄ iura ꝓncipis tollere nō potuit.
¶ Et dicit felinus in.c.cū contigat.de foꝛ.com
pe.extra.ꝙ vbi lex expreſſe reſiſtit conſuetudini
vel ꝓſcriptioni non procedit conſuetudo vel ꝓ/
ſcriptio.vt in.c.cū inſtātia.de cenſi.extra:etiā ſi
eſſet preſcriptio immemoꝛialis.vt dicit Panoꝛ.
in.c.accedentes.et.c.cū ex officij.de preſcrip.ex/
tra.ex quo patet ꝙ non ſolū cōſuetudo/verum
nec preſcriptio prodeſſe poſſet archiep̄o in hoc
caſu contra.l.poſitā in iſto.c.Romana.Alia ra
tione quia dicit zabarel.in.c.cum contingat.de
foꝛ.cōpe.extra.ꝙ ſolus ep̄s fundat intētionem
ſuā de iure cōmuni in ſua dioceſi ꝑ illū tex.et ꝑ.c.
vnicū:de rer.ꝑmuta.⁊.c.cū ꝑſone.de priuileg.in/
fra.ergo ſi archiep̄s contra illud ius cōmune in
aliena dioceſi ꝓtendat ꝓſcriptiōe aliquā iuriſdi
ctionē acq̄ſiuiſſe:illud fuit cum mala fide:quia
cū ſciunt hoc ſuū non eſſe:ergo hoc ſciuit ad aliū
ꝑtinere.vt in.l.cū q̄rerebaꝛ.C.vnde vi.et ideo
ꝓſcriptio neq; iure ciuili/neq; iure canonico pro
cedere poteſt.nā dicit tex.in.c.ſi.de preſcrip.ex/
tra.ꝙ gn̄aliter eſt omni cōſtitutioni atq; cōſue
tudini derogādū.que abſq; moꝛtali peccato nō
poteſt obſeruari.Unde oppoꝛtet vt q̄ preſcribit
in nulla tēpoꝛis parte rei habeat conſcientiam
aliene.nā vt dicit Bertholo.cepolla.ti.quādo
et qualiter ⁊ quomodo ſer.amitta.capite.xxiij.
colū.v.ꝙ ius canonicū nō admitit ꝓſcritionem
cū mala fide.ꝑ.c.ſi.de preſcrip.extra.et Panoꝛ.
in.c.de quarta.co.ti.cum iure canonico ſtandum
eſt i hoc.vt ibi per eū.et ita tenēt Nicola.ſupa/
tinus ⁊ Jaſon mayn⁹ in additionibus ad Chri/
ſtofo.poꝛcū.inſti.de vſucapio.in princ.Et dicit
Joan.de Jmola.in.l.j.§.deniq;.ff.de aqua plu.
ar.ꝙ non valet ꝓſcriptio ſi is cōtra quē ꝓſcribiꝛ
nō potuit prohibere ꝓſcribentē.ita etiam tenet
feli.in.c.cū cōtingat.de fo.cōpe.extra.Sed ep̄s
non potuit prohibere archiep̄m cum ſit ſibi ſu/
perioꝛ.igiꝛ non valet ꝓſcriptio.Dicit etiā Ma/
rianus ſoſi.in.c.cū cōtingat.colū.xij.de foꝛ.cō/
petē.extra.ꝙ qui vult acq̄rere quaſi poſſeſſionē
alicui⁹ iuris ſeu iuriſdictiōis debet eo animo fa/
cere ꝙ credat vti iure ſuo.vt in.l.ſi.ff.quēadmo.
ſer.admitta.et in.l.ſi.ff.de itine.actuq; priua.⁊
Jnno.in.c.cū dilect⁹.de capel.mona.extra.ſed
iſto caſu archiep̄s non crediddiſſet vti iure ſuo:
q: ſciebat ep̄m eſſe oꝛdinariū ⁊ naturalē cogni/
toiē cauſarū ſuoꝝ ſubditoꝝ iure teſtante:vt ſu/
perius exaratū eſt.igitur preſcriptio nō potuit
procedere.Et dicit Alexan.fran.areti.⁊ Joan.
de Jmola.in.l.j.§.ex plurib⁹.ff.de acquir.poſſ.
quos ſeq̄tur ibi Uincē.hercula.colū.xiij.in prin.
ꝙ ſuperueniētia male fidei in vna cauſa de iure
canonico impedit ꝓſcriptionē:et ideo etiam ſi
archiepiſcopus dicat ꝙ ipſe nō incepit via q̄rele
cognoſcere ſed ſui ꝓdeceſſoꝛes:patet tamen ex
premiſſa cōcluſione reſponſio:ſcʒ ꝙ mala fides
ſupuenit ex eo ꝙ cōtra ius nititur preſcribere:et
eadē mala fides fuit in predeceſſoꝛib⁹ ſuis:que
proculdubio cōcomitaꝛ eū qui vult vti acceſſiōe
tēpoꝛis ſuoꝝ añceſſoꝝ:q̄m qui vtiꝛ adminiculo
auctoꝛis ſui:eū ſua cauſa ⁊ ſuis vitijs vtiꝛ.vt di/
cit Uincē.hercula.in.l.pōponius.§.cū quis ad/
minculo.colū.j.ff.de acquir.poſ.per illum tex.
vbi dicit Bar.illud procedere in vicio reali et ꝑ/
ſonali.et hoc tenēt oēs Doctoꝛ.in.c.q: Guil.q̄
violenter.de iudi.extra.cū iurib⁹ ibi allegatis.
hoc etiā tenet Joan.fabri.inſti.de vſucapio.§.
furtiue.dicens ꝙ mala fides prelati vel rectoꝛis
eccleſie nocet eidē eccl̄ie etiā illo beneficio remo
to.per.l.non ſolū.§.pōponius.ff.pro emptoꝛ.⁊
dicit Joan de pla.in.§.diutina.inſti.de vſucap.
ꝙ mala fides monachi nocet monaſterio.per.
l.ij.§.ſi ſeru⁹.ff.pro empto.Premiſſa firmanꝛ
etiā q: quādo preſcriptio eſt contra ius commu
ne vt iſto caſu:requiritur titulus verus ⁊ nō pre/
ſentatiuus ſeu putatiu⁹:⁊ tanti tēpoꝛis curſus
cuius memoꝛia de initio non exiſtat vt in.c.j.de
preſcrip.infra.et Panoꝛ.in.c.de quarta.in ꝓn.
de preſcrip.extra.⁊ non creatur ꝓſcriptio ex ſo/
lo tēpoꝛe:neq; conſuetudo ex ſola negligentia
dn̄i:nec ex tacito cōſenſu:niſi ꝓſcriptio vel ꝯſue
tudo habeat ſuos comites.⁊ ita intelligitur gl.
in.c.duo ſimul.de offi.oꝛdi.extra.⁊ ibi Panoꝛ.
Hoc etiā firmatur per Jo.de Jmo.in repe.c.q̄m
oē.de preſcrip.extra fol.v.colū.iiij.⁊ fo.vj.colū.
j.⁊.ij.triplici concluſione.prima ꝙ quando ius
cōmune fundat intenſionē agentis vt hoc caſu
quo fundat intentū ep̄i nō poteſt contra eū ꝓ/
ſcribi ſine titulo:vel tēpoꝛe immemoꝛali.⁊ ita in/
telligitur gloſ.ca.j.de preſcript.lj.ſed hoc caſu
nullus eſt titulus.Etiā tempus immemoꝛiale
hoc caſu de per ſe nō ſufficit per aliā ⁊ ſm̄ conclu
ſionem ei⁹ habentē:ꝙ nulla preſcriptio pōt pro
cedere quando quis errat in iure cōmuni.vt di/
cit.Joan.And.in.c.cum perſone.de priuileg.lj.
Paul.⁊ Joā.de ligna.in ele.j.de reb.eccle.ſed cre
dere ꝙ ſubditi epiſcopoꝝ eſſent ſubditi archie/
piſci in prima inſtantia eſſet errare in iure per
c.iſtud.romana.⁊.c.paſtoꝛalis.de offi.oꝛdi.⁊.c.
ſignificaſti.de foro cōpe.extra.igitur:intentuʒ.
Tertia cōcluſio eſt ꝙ ille diciꝛ bonā fidem habe
re qui dn̄i cogitatione poſſidet ⁊ putat ſe domi
num.vt in.l.bone fidei.ff.de verb.ſigni.⁊ glo.in
c.ſi diligenti.de preſcrip.extra.ſed nō poteſt co/
gitare ſe dn̄m qui rem ſcit alienā ⁊ nō ſuaʒ.vt in
l.ſi.C.vnde vi.igitur preſcriptio currere nō po/
tuit in hoc caſu.Sūt em̄ plura requiſita ante/
q̄ preſcriptio valeat que hic deſunt.primo deeſt
bona fides vt ꝓdicitur.ſecūdo deeſt titulus.ter
tio deeſt ſcientia eius cōtra quē preſcribitur:q:
anteq̄ valeat ꝓſcriptio opoꝛtet ꝙ is cōtra quē
poſſidetur vel quaſi:ſciat cōtra ſe velle per aliū
poſſideri et preſcribi:vt ample decidit Panoꝛ.
in.c.cū eccleſia ſutrina.de cauſ.poſ.⁊ proprie ex/
tra.⁊ ideo talis poſſeſſio archiep̄i.eſſet clande/
ſtina:⁊ talis poſſeſſoꝛ pōt auctoꝛitate propria
expelli.vt dicit Nicolaus de neapol.inſti.de in/
terd.§.cōmodum per glo.in.l.j.§.interdictū.ff.
vti poſſide.⁊ Rayner.in.l.j.in princ.C.vnde vi.
Quarto deeſt potentia preſcriptoꝛis qui cōtra
legem prohibitiuaʒ preſcribere nō poteſt.vt in
l.quemadmodū.de agrico.⁊ cēſi.lib.xj.cū tota

materia.l. non dubiū.C.de legi.vbi Bar.Bal. Salice.et Paul.de castro amplissime ita determināt. Quinto deest patiētia epi:qꝛ qui ignorat factū non dicit pati:cū patiētia ꝓsupponat scientiā.vt in.c.bone.lo.ij.circa fi.de postu.ꝓla. extra.et Bar.in.l.gaius.ff.de pigno.actio.⁊ in l.que dotis.ff.solu.ma.⁊ Cinus in.l.inuitus.C. de procura.⁊ Dinus in.c.is qui tacet.de reg.iu. in.vj.⁊ fa.l.si remunerandi.§.qui passus.ff. mā da.⁊ Bar.in.l.qui patit.co.ti.et dicit Alexan. consilio.cj.in.vij.volu.ꝙ anteꝙ̄ prescriptio pa ret preiudiciū oportet apparere de scientia ⁊ pacientia. Et sic patet ꝙ neqꝫ ꝯsuetudo neqꝫ prescriptio archiepō prodesse pōt.

¶ Pariter nō suffragantur tres snīe ꝯformes late pro archiepo cōtra aliū suffraganeū.in simili casu allegate per dn̄m Aufrerij:in additio. decisio.Capelle Tolosane.decisio.cclxxvj.qꝛ est res iter alios acta. Et sententia est stricti iuris nō cōplectens(nisi in casibus specialibus)ꝑsonas vel causas nō nolatas in ea.vt dicit Jo. de Jmo.in.c.qm̄ frequēter.§.ꝙ si super.vt lite non ꝯtesta.extra.vbi sentētia lata ꝯtra colonū non preiudicat dn̄o absenti vel ignorāti.ita tꝫ Bar. in.l.ij.C.vbi in rē actio exer.⁊c.nec sentētia lata contra debitorem preiudicat creditori.no.in.l. qui repudiātis.§.fi.ff.de inofi.test.et Angel.in l.si ideo.ff.de euictio.⁊ generaliter sentētia lata cōtra vnū nō nocet alteri ignoranti.vt late determinat And.Barba.l cle.vt calūpnijs.colū. xij.⁊.xiij.de sen.et re iudi.qꝛ presumit lata ratione contumacie.per.l.papinian⁹.§.meminisse. ff.de inoffi.testa.⁊ nō pōt dici contumax qui vocatus nō fuit. Hoc etiā tenet Joan.de Jmo.in dicta cle.vt calūpnijs.dicens ꝙ sentētia nō nocet tertio nō vocato.ꝑ no.in.c.super eo.de offi. deleg.extra.ita tenet Anto.de But.in.c.vt debitus honor.de appel.vbi tertius pro suo interesse cōparens pōt impedire executionē trium sententiarū latarū contra aliū eo non vocato. facit etiā tex.sing.in.l.creditor.in prin.ff.manda.iuncta glo.⁊ ꝙ fortius est sententia lata cōtra vnū ex socijs habētibus causam indiuisam: nō nocet alijs:vt expresse decidit Albe.de Rosa.i l.si de cōmuni.ff.si ser.vendice.vbi dicit Jacob⁹. de Rauē.ꝙ quo ad aliū sentētia est nulla mero iure ⁊ nō nocet.ita etiā dicit Bertholo. cōsi.in l.modestinus.ff.de exceptio.dicens/ꝙ sentētia lata cōtra vnum ex heredibus ad vtilitatē debitoris nō nocet alteri:⁊ sentētia lata cōtra vnuꝫ ex reis stipulandi nō nocet alteri.Jta etiā ibi tenet Rapha.cuma.et Alexā.in.l.sepe.ff.de re iudica.licet debitū ex eodē fonte procedat.vt dicit Sosin⁹ in dicta.l.modestinus.Alia ratiōe quia sententia lata cōtra ius cōstitutionis est nulla ipso iure vt in.c.cū inter vos.de sen.et re iudi.et ita tenet Guil.de cugno.in.l.si cum inter te.C. quando prouo.nō est neces.per illum tex.⁊ non habet nomen sententie:vt in.l.iiij.§.condēnatum.ff.de re iudi.et Lanfran.de Oria.in repe.c. quoniā contra falsam.de proba.extra. Et Bonifaci⁹ de Vitalinis in cle.Pastoralis.§.vt igit de sen.⁊ re iudi.⁊ nunꝙ̄ transit in rem iudicatā: nec est opus appellare vt dicit glo.in dicto.c.cū inter vos.et in.§.diffinitiua.ij.q.vj.⁊ si executio facta sit reuocatur.vt dicit Bonifa.de vital.in cle.j.colū.iij.de sen.et re iudi. Et formaliter decidit Andre.Barba.in cle.vt calūpnijs.de sen. et re iudi.colū.v.ꝙ triū sententiaꝝ executio impeditur si in prōptu doceatur de nullitate ipsarum.per illum tex.vbi dicitur de calūnia litigātis.quia cessante calūpnia vel dolo:puta qꝛ in promptu cōstat de nullitate:tūc cessat illa cle. ita tenet Bal.in.l.j.C.de ordi cog.et Oldra.cōsil.cviij.sed isto casu in prōptu:pōt doceri de nullitate illarum triū sententiaruꝫ:qꝛ sunt late cōtra ius cōstitutionis.igitur/neqꝫ nocent suffraganeo:imo neqꝫ illi contra quē late asseruntur. Et quia ille tres sententie sunt nulle mero iure nō possunt ratificari sicut nec sententia lata a non suo iudice.vt eleganter decidit Philippus Decius in.c.prudentiaꝫ.colū.xiij.de offi.deleg. extra.⁊ idē Bal.in.l.obseruare.§.post hec.l.vj: questione.ff.de offi.proconsul.vbi dicit Bar.ꝙ de cōsensu partiū ratificari nō potest.idē tenet glo.et Bar.in.l.licet.ff.de iudi.et Jnnocē.in dicto.c.prudentiam.Alexā.in.l.eius.ff.si cer.petа.Bal.in.l.j.colū penult.C.si a nō compe.iudi. iudica.esse dica.Panor.in.c.j.colū.antepenul. de re iudi.extra.Angel.in.l.licet.ff.de iudi.⁊ Jaco.butrig.in.l.fi.§.vbi autem.C.de bo.que libe. et Ludo.roma.cōsi.liiij incipiente/Visis.

¶ Nunc restat respondendum doctoribus tenentibus oppositū:scꝫ ꝙ cōsuetudine potest induci vt archiepūs via querele ꝑ subditos episcopi adeatur absqꝫ licentia seu consensu episcopi Et primo nō obstat decisio Capelle Tolosane. cclxxvj.dicens/ꝙ metropolitanus per cōsuetudinē potest inducere ꝙ omisso appellationis articulo possit de causis subditoꝝ suffraganei sui cognoscere,⁊ allegat.Collecta.in.c.significasti de fo.compe.extra.ita tenentem per hunc tex. et ita seruatur vt dicit in curia metropolitana Tolose.Nā ad hoc respondet salua pace dn̄orū de Capella ꝙ Collectarius.hoc nō dicit:minus ꝙ:istud.c.romana.illud probat:qꝛ si recte intelligat.Collecta.ipse ꝑmo q̄rit:nūquid pōt valere ꝯsuetudo ꝙ cleric⁹ possit ꝯsentire i aliū ꝙ̄ epꝫ ⁊c.scd̄o arguit ad ptes ⁊ pro vna pte dicit sic.dicendū ꝙ nō:qd̄ bn̄ probat.ꝫ.eo.si diligenti.⁊ de iudi.clerici.⁊ est hodie expressuꝫ ꝙ subditi clerici suffraganeoꝝ quib⁹ magis videret omisso appellationis articulo vel cū nō appellat in archiepꝫ vel ei⁹ officialē:ꝯsentire nō ꝓnt.vt cauet eo.ti. romana.in.j.respō.nec valet ꝯsuetudo vt probatur in sequēti respō.⁊ sic no.ibi ꝑ archidia.⁊c. Et pro ar.alteri⁹ ptis ꝯtrarie dicit sic.sed cōtra manifeste ꝙ imo ꝯsuetudo possit valere qꝛ ꝯsuetudo dat iurisdictionē inferiori ergo mltofoti⁹ maiori.co.ti.cū cōtingat.Jtē dat iurisdictionē archiepō in casibus ꝑmissis:scꝫ tribus positis in scd̄o respon.c.romana.de fo.compe.ergo et in casu premisso cū bona diuersitatis ratio reddi nō potest.et est expressum ꝙ valet consuetudo

ꝙ archiep̄s ꝑ viā ſimplicis q̄rele abſoluere poſ-
ſit excōicatos a ſuffraganeis.de ſen.excō.i. Ro-
mana.in pn.ꝛc. Tertio ponit. Collecta.deciſio
nē queſtionis.ibi poſſet dici ꝙ cōſuetudo pōt da
re iuriſdictionem archiep̄o in ſubditos clericos
ſuffraganeorū vt omiſſo medio ad eū appellet
vel in cauſa appellationis vt cogere/poſſit fer
re teſtimoniū vel ad faciendū aliquos actus.vt
in dicto.c.romana.de fo.compe.in.ij.reſſo.ꝛ ad
ſupplendū defectū ep̄i ꝛ ſubditoꝝ prelatorū eidē
in abſolutionibus faciendis.vt in.c.romana.de
ſen.excō.in.vi. Nō tñ ipſis clericis dare ptātem
prorogandi iuriſdi.archiep̄i vel alīs cognoſcēdi
de eoꝝ cauſis per viā ſimplicis q̄rele:vt dicto.c.
romana.de fo.ↄpe.in.vi.ꝛc. Et ſic patet ex hijs
ꝙ Collecta.male allegatur per dños de Capella
Toloſe q: nō tenet ꝙ cōſuetudo det archiep̄o iu
riſdictionē per viā querele:imo tenet cōtrariuꝫ
ꝛ intelligit iſtud.c.romana.ſicut ꝓmiſſi docto-
res ad veritatē intelligunt. Nūc nō obſtant ar
gumenta cōtraria exarata ꝑ modū indagatio-
nis veritatis ſolū per Collecta.in dicto.c.ſigni-
ficaſti.de for.cōpe. Primo dū dicit ꝙ cōſuetudo
dat iuriſdictionē minori ergo multofortius ma
iori.c.cū ↄtingat.de fo.cōpe. Nā ad iſtud rñde-
tur ꝙ argumentum a minori ad maius:ꝛ a ma
iori ad minus/ ceſſat in materia iuriſdictionis:
niſi inq̄ntum expreſſe a iure vel cōſuetudine cō-
ceditur.ꝛ hoc tam reſpectu ꝑſonarum q̄ reruꝫ.
Primū probat q: licet conſuetudine vel preſcri
ptione poſſit acquiri per ꝓlatū inferiorē ab ep̄o
facultas cognoſcēdi iter ſubditos ep̄i accumu-
latiue vel etiā ꝓuatiue excluſiue ſeu abdicatiue
ſi hoc expñſū ſit in cōſuetudine vt dicit Maria.
ſoſi.in.c.cū contingat.colū.i.de fo.cōpe.extra.
tñ acq̄ri non pōt ꝙ de perſona ep̄i ſuperioris ſui
cognoſcere poſſit.q: hoc archiep̄o tanq̄ eiꝰ ſu-
periori cōpetit.vt in.ca.paſtoralis.de offi.ordi.
extra.ꝛ ibi per doctor.quantū ad res probatur
q: licet iudex ordinariꝰ ſeu defenſor ciuitatis co
gnoſcere poſſit de ſumma tricentoꝝ aureoꝝ.vt
in auten.de defenſor.ciuita.§.ꝛ iudicare.colla.
iij.ꝛ audire leuiora crimina ꝛ punire illa cōmittē
tes.vt in.§.audient.eo.auten.tamē de maiori
ſumma vl̄ crimine nō pōt cognoſcere:q: illa ſpe
ctant ad preſidē prouincie vt ibi. Scōm probat
ꝛ firmiter tenet Bertholo. Soſi.in repet.l.i.ff.
quis ꝛ a quo appelle.colū.ix.vbi dicit ꝙ argu.de
maiori ad minus nō procedit in materia iuriſdi
ctionis.ꝑ no.in.l.ij.ff.de pe.ꝛ.l.i.§.deportatus.
ff.de lega.iij.ꝛ.l.illicitas.§.qui vniuerſas.ff.de
offi.preſi.vbi glo.nā preſidi conceditꝛ dānatio in
metallū ꝙ eſt plus:ꝛ nō cōceditur deportatio ꝙ
eſt minꝰ:per primū libertas ꝛ ciuitas amittitꝛ et
per ſcōm ciuitas tantū.hoc probat etiā Alexā.
in.l.iubere.colū.iiij.ff.de iuriſ.om.iudi.q: certū
eſt ꝙ quelibet pena corporalis eſt maior quacū
q̄ pecuniaria.ꝛ quamſ reali.vt in.l.in ſeruorū.
ff.de pe.ꝛ in.l.q̄d ergo.§.pena grauior.ff.d hijs
qui no.infa. Bar.in.l.i.§.fi.ff.de pe. Salice.in
l.ꝛ ſi ſeuerior.c.de hijs q̄ no.infa.et magiſtratꝰ
municipalis pōt coheercere perſonā.vt in dicto

§.audient. Et tñ nō poteſt cognoſcere de ſūma
pecuniaria q̄ excedit tricētos aureos.vt in dicto
§.ꝛ iudicare.ꝛ hoc quantū ad res.etiā q̄tum ad
ꝑſonas nō procedit arg.q: archiep̄s poteſt co-
gnoſcere de ꝑſona ſuffraganei in prima inſtan-
tia.per.c.paſtoralis.de fo.cōpe.extra.ꝛ tñ non
pōt cognoſcere de ꝑſonis ſubditorū ſuffraganei
per viā querele.vt in iſto.c.romana.ꝛ ſupra ſatꝫ
declaratū eſt. Non obſtat dictū collectarij.vbi
ſupra:ſcꝫ ꝙ eſt expreſſum valere cōſuetudinē ꝙ
archiepiſcopus per viam ſimplicis querele ab-
ſoluere poſſit excōmunicatos a ſuffraganeis ꝑ
c.romana.in prin.de ſen.excō.infra. Nā ad hoc
reſpondetꝛ ꝙ tex.nō dicit illud.ſed dicit ꝙ pote-
rit abſoluere excōicatos per ꝓlatū ſubditum
ſuffraganeo:inter quos caſus latiſſima eſt dif-
ferētia q: vnū permittitur in dicto.c.romana.
de ſen.excō.ꝛ aliud prohibetꝛ in iſto.c.romana.
in prin.vbi per viam querele archiep̄s per ſubdi
tos ep̄i adiri nō poteſt.ex quibus patet diuerſi-
tatis ratio. Scōo quia epiſcopus in ſua dioceſi
habet iuriſdictionē magis appropriatā q̄ alij
prelati ſibi ſubditi vt dicit Pe.de Ancha.in iſto
c.romana. ideo facilius tollitur iuriſditio ꝓle-
lati iferioris ab ep̄o q̄ iuriſdictio ep̄i. Tertio q:
epiſcopus habet poteſtatē a lege.vt ꝑ totū ti.
de offi.ordi.ꝛ inferior ab epiſcopo:habet pote-
ſtatē a conſuetudine/priuilegio/vl̄ preſcriptio
ne.vt no. Marianus ſoſi.in.c.cū contingat.de
fo.cōpe.extra.ꝛ no.in.c.mandamus.de offi.ar
chidia.extra.ꝛ res faciliter reuertitur ad ſuā na
turā.glo.in.c.ſtatutū.de prebē.infra in glo.igitꝛ
faciliꝰ tollitꝛ ptās prelati inferioris ab epiſcopo
q̄ poteſtas ep̄i. Quarto q: q̄ñ inferior prelatus
ab ep̄o cognouit ꝛ ab eo appellatꝛ ad archiep̄m
omiſſo ep̄o:remanent tres inſtantie et due ap-
pellationes ſicut ſi epiſcopus cognouiſſet:et ſic
nō contrauenitur iuri cōmuni:neq̄ tollitur am
plior defenſio.ſed ſi archiep̄s adiretur via q̄rele
per excōicatos ab ep̄o:tūc nō eſſent niſi due in-
ſtantie ꝛ vnica appellatio ſcꝫ ab archiep̄o ad pa
pā.ꝛ tñ de iure dantꝛ tres inſtātie ꝛ due appella-
tiones:vt ꝑfectius cauſe tractentꝛ vt no.doctor.
in cle.vt calūpnie.de ſen.ꝛ re.iudi.ꝛ in.l.vnica.
C.ne lice.in vna eadēq̄ cauſ.ter.prouoca.etiā ſi
ab inferiori ꝓlato appellaretꝛ ad ep̄m.ꝛ ab ep̄o
ad archiep̄ꝫ.ꝛ ab archiep̄o ad papā:eēnt q̄tuor
inſtātie:ꝛ tres appellationes cōtra iura.igitur
facilius tollitur poteſtas inferioris q̄ epiſcopi.
Nō obſtant dicta zenſelli.et primo quando di-
cit in iſto.c.romana.ſuper verbo/tribus.ꝙ for-
titer obſtare videntur iura.ſ.de officio ordi.ro-
mana.j.de appella.romana.c.cū contingat de
fo.cōpe.c.cū ſimus.et.c.conqueſtus.ix.q.iij.c.
cū ex officij de preſcrip.c.duo ſimul.de offi.ordi.
l.an in totū.C.de edifi.priua.l.i.C.de emancipa.
libero.l.viros.de diuer.offi.li.xij.c.accedentibꝰ.
de exceſ.prela.extra.vbi conſuetudo dat iuriſdi
ctionem.nā ad hoc reſpondetꝛ ꝙ conſuetudo nō
dat iuriſdictionē oībus ꝑſonis ꝛ in oī caſu.vt pꝫ
in text.iſtius.c.romana.ſed quibuſdā ꝑſonis et
in certis caſibus quorū aliqui numerantur per

Jo. de Pla. ꝛ per Luc. de Pē. in. l. missi opinatores. de exactor. tribu. lib. x. inter quos iste nō ponitur. adeo nō videtur posse numerari inter illos/ vt dicit Henric. bo. in. c. examinata. de iudi. extra. ponens ꝙ multi sunt casus perdende possessionis inter quos sequestratio nō numeratur. igitur/ per eam possessio nō perditur. Secundo respondetur ꝙ consuetudo potest dare iurisdictionem in casu non prohibito a lege sed iste prohibitus est in isto. c. romana. ꝛ consuetudo nil operatur contra ius quando illa est prohibita vt supra tactum est. Tertio. nō obstat. c. duo simul. de offi. ordi. ꝛ. c. conquestus. ix. q. iij. vbi dicitur ꝙ primates vel patriarche nihil priuilegij habent pre ceteris episcopis: nisi quantum sacri canones concedunt et prisca eis consuetudo contulit. ergo si ex cōsuetudine adeantur per viam querele per subditos archiepiscoporum sibi subditorum collata est iurisdictio. Nam ad hoc respondetur primo verum esse generaliter: sed non in casibus specialiter prohibitis vt hoc casu quo per viam querele prohibetur adiri etiam stante cōsuetudine. vt in isto. c. romana. Secundo ꝙ illa iura loquuntur de primate vel patriarcha respectu subditorū archiepiscopi sibi subiecti. ꝛ nō de archiepiscopo respectu subditorum episcopi suffraganei sui. quia licet patriarche consuetudo iurisdictionem dedisset illo tempore in subditos archiepiscoporū sibi subditorum: nō tamen extenderetur illa cōsuetudo ad archiepiscopū vt per subditos suffraganeorū posset adiri via simplicis querele. nam dicit Franciscus Curtius: cōsilio. xliij. colū. vij. §. transgrediamur. ꝙ consuetudo est stricti iuris ꝛ nō extendenda de vna prouincia ad aliā etiam si sit eadem ratio: quia consuetudo tantum habet de effectu et potentia quantum habet de vsu vt dicit idem Fran. Curtius. consil. xj. colū. ij. ꝛ ita tenet Bal. in. l. fi. C. co. vtriusq; iudi. ꝛ in. c. j. in prin. qui feud. da. pos. in vsibus feudorum. quia proprios terminos facti ꝛ vsus nō excedit vt ibi. Tertio qꝛ illa iura per. l. nouam positam in isto. c. romana. sunt correcta. Non obstat alia ratio zenselli. quando dicit ꝙ licet tex. loquatur in tribus casibus vltimis habere locum consuetudinez: nō tamen negatur quin idem sit in primo casu ar. tex. sequentis. Nā ad hoc respondetur primo ꝙ immo negatur idem esse in duobus primis ex eo ꝙ specialiter loquitur de tribus vltimis casibus vt consuetudo locum habeat: iam euidentissime negatur idem esse in duobus primis. et alia consideratione qꝛ tex. in prin. huius. c. loquitur per verba prohibitiua: scz nec appellationis articulo pretermisso nec aliꝰ cū minime appellatum extiterit archiepiscopus cognoscat ꝛc. cū ergo. in ver. neq; suffraganeorū specialis ponitur dispositio de alijs tribus casibus distinctis et separatis. prima dispositio relinquiꝶ in suis terminis prohibitiuis. ꝛ contra dispositionē prohibitiuā nō inducitur cōsuetudo vel ꝑscriptio vt dictū est supra. Alia cōsideratione qꝛ si papa voluisset cōsuetudinez locū habere in duobus primis illud expressisset sicut in tribꝰ vltimis specialiter illud statuit ꝑ no. in. c. inter corporalia. de trāsla. epis. extra. Alia cōsideratione qꝛ postq̄ iste due dispositiones sūt propinque papa ordinando in tribus casibꝰ vltimis cogitauit de duobus primis positis in ꝑma dispositione istius. c. ꝛ tamē nō disposuit de duobus primis sicut de tribus vltimis. igiꝶ: voluit inter illas duas dispositiones diuersimode statutū esse: ꝛ eas diuerso iure censeri per not. ꝑ Bal. in. l. qui iure militari. ff. de testa. mili. vt supra dictū est. Et ad tex. sequentē istius. c. romana. in §. nec etiā. quādo diciꝶ ꝙ archiepꝯs nō cogat subditos suffraganeorū super salarijs aduocatoꝝ et procuratorū in causis q̄ in sua curia ventillātur querelantibus in sua presentia respondere dūmodo aliud eis cōtraria cōsuetudo nō tribuat ꝛc. Respondeꝶ ꝙ in illo tex. causa erat legitime pendens in curia archiepi ex qua nulla vsurpatio iurisdictionis seu cōfusio induciꝶ. ꝛ ideo facilius permittiꝶ cōsuetudo in illo casu ꝛ in illis tribus casibus. ver. ꝑcedentis: q̄ in duobꝰ ꝑmis casibus istius. c. in q̄bus ꝑmitteretur vsurpatio iurisdictionis ordinarie. vt supra dictū est. Et si bn̄ respiciaꝶ ille tex. §. nec etiam. probat intentuz. ex quo repetit de consuetudine: qꝛ postq̄ in ver. neq;. precedenti spāliter in suis tribꝰ casibus ordinat papa cōsuetudinē valere posse. ꝛ iterū in dicto. §. nec etiā. in suis casibus spāliter etiā statuit consuetudinē posse cōsistere. etiā illud censuisset in duobus primis casibus istius. c. si. illud voluisset. Nō obstat alia ratio zēselli. scz ꝙ arg. a contrario cessat cū iura ꝑdicta ꝑ eū allegata: et alia multa cōtradicant. vt no. in. c. significasti. de fo. cōpe. extra. nā ad hoc respōdeꝶ verum esse ꝙ argumentū a cōtrario sensu cessat q̄n reperitur expressuz cōtrariū in iure. vt in. l. ij. C. de condi. in ser. ꝛ in. l. cōuenticulā. C. de epis. ꝛ cle. et no. glo. in. l. nemo. C. de iuris. om. iudi. ꝛ Bartholo. Sosinꝰ. in. l. ij. §. voluntatē. colū. vj. ff. solu. ma. sed illa iura ꝑ zenselli. allegata nō cōtinent expressum cōtrariū: neq; alia iura. igiꝶ: arg. a cōtrario sensu procedere pōt cū sit fortissimū in iure. vt in. l. j. in prin. ff. de offi. eiꝰ cui manda. est iurisdictio. Et dicit Jo. de Imo. in repe. c. fi. de prescrip. extra. colū. ij. ꝙ ad papā spectat cassare leges/ cōstitutiones/ cōsuetudines/ ꝛ statuta q̄n nutriūt mortale peccatū. fa. c. cū inter. ꝛ. c. fi. de cōsue. extra. ergo a cōtrario sensu dicebāt aliqui secus si nutriūt veniale. sed dicit ibi Jo. de Imo. ꝙ etiā si nutriūt veniale: cassari debēt. nec sumitur ar. a cōtrario q̄n resultaret iuri cōtrariꝰ intellectus ꝑ ea q̄ no. in. c. publicato. de electio. ꝑ Jo. an. ꝛ ꝑ glo. in. c. vnico de eta. ꝛ quali. d. co. li. et ꝑ id ꝙ habeꝶ in. l. ij. C. de epis. ꝛ cle. sufficit eñi si cōstitutio vel cōsuetudo tēdat in detrimentū exitꝰ aīe. qꝛ tūc cassari dꝫ. et dicit glo. in dicta. l. j. in prin. ff. de offi. eius cui māda. est iuris. ꝙ q̄n resultat prauꝰ itellectꝰ nō sumiꝶ. ar. a cōtrario. ergo q̄n resultat bonꝰ et iuridicꝰ itellectꝰ argumētū est bonū ꝑ illa iura. sꝫ isto casu resultat bonꝰ sētūs ꝛ iuridicꝰ itellectꝰ: qꝛ cōuenit iuri diuino

et humano vt sua vnicuiqꝫ seruētur: et vnus nō vsurpet iura alterius contra conscientiam agitur: valet arg. a contrario. presertim qꝛ ita censuit papa in isto. c. romana. neqꝫ ille itellectus contrariatur alicui iuri: neqꝫ cōtrarium expressum repentitur in toto iure ciuili vel canonico. s. ꝙ archiepūs possit de iure vel cōsuetudine adiri via simplicis querele per subditos suffraganeorum suorū: nisi in casibus specialib⁹ numeratis per glo. ⁊ Doctor. in. ca. pastoralis. de offi. ordi. extra. de quibus nō est questio. Non obstat alia ratio zenselli. ꝙ per consuetudinem ius vnius ecclesie valet eneruari vt in dictis iuribus supra per eū adductis. Nam ad hoc respondetur nō esse verum in omni casu ⁊ in omni persona: sed solum in casibus expressis vt supra dictū est ⁊ patet ex. c. ex tuarum. de aucto. ⁊ vsu pal. extra. Nūc nō obstat alia ratio quā ponit Do. de sancto Geminia. in isto. c. romana. ver. neqꝫ. scꝫ ꝙ per istam consuetudinē non in totum eneruatur iurisdictio epōrum. quia restringitur ad viā appellationis: vel ad viam qua partes sponte litigant coram archiepiscopo. Nam ad hoc respondetur ꝙ via appellationis legitime non cōtradicitur archiepō cognitio. sed bene via appellationis nō legitime: ⁊ etiā ea omissa litigare coram archiepō sine consensu epi: vel via simplicis querele etiā de consensu partiū: quia illud est sibi specialiter prohibitū in isto. c. romana. in prin. nō obstante consuetudine: per quā perueniretur ad totalem eneruationē iurisdictionis ordinarie epōrum: quia per destructionem omnium partiū sequitur destructio totius. vt not. tex. in. ca. monemus. xij. q. ij. ibi. oblatum pertemptet auferre ne ecclesia dei ad nihilū redigatur. ⁊ Bal. in. c. intellecto. de iureiur. dicit per particulas posset totū regnū dissolui ideo rex nō potest aliquid de regno alienare. fa. tex. in. c. j. d prohibi. feu. alie. per fotha. possent enī sponte dictim subditi epōrum litigare corā archiepō. ⁊ nullus litigaret coram epō. ⁊ sic sua iurisdictio vacua remaneret. Nūc nō obstat quādo Philip. franc. in isto. c. romana. §. neqꝫ. recitat do. de sanc. Geminia. tenentem ibi ꝙ consuetudo valere pōt. Nam ad hoc respondetur ꝙ nihil allegat. ⁊ ad omnia dicta zenselli. ⁊ do. de sanc. Geminia. fuit supra responsum. Et vt nihil intactū relinquatur qꝛ inter argumenta Collectarij in. c. significasti. de for. cōpe. exaratur nullā rationē diuersitatis inter duos pⁱmos casus ⁊ tres vltimos istius. c. romana. in princ. esse dabilem. Respondetur ꝙ imo est dabilis et vrgens. quia in duobus primis iurisdictio naturalis ⁊ ordinaria erat penes epm ⁊ nullo casu deuenerat ad archiepiscopum: ideo sine potestate a iure sibi attributa inter subditos sui suffraganei partes suas interponeret. ⁊ sine causa episcopū sua iurisdictione ꝯtra iura priuaret: ideo nō admittit consuetudo vel prescriptio. qꝛ esset contra ius diuinum/ nō facias alijs qꝺ tibi fieri nō vis. et contra ius positiuum. in. c. pastoralis. de offi. ordi. ⁊. c. significasti. ⁊. c. si diligenti. de for. compe. ⁊. c. clerici. de iudi. extrā. vbi sine consensu sui episcopi per clericos nō potest alterius iurisdictio prorogari. et contra ius diuinū vel positiuum cessat consuetudo vel prescriptio: vt dicit Albericus de Rosa. in. l. de quibus. ff. de legi. ⁊ supra tactum est. Et in tribus vltimis casibus isti⁹. c. in prin. iurisdictio seu cognitio ⁊ potestas cognoscendi iam cōpetebat archiepō quantū ad causam coram eo introductā. ⁊ ideo nullius iurisdictionis inducitur priuatio vel vsurpatio. neqꝫ est cōtra ius: imo ꝓm ius: quo permittitur vt vna potestas alteri auxilietur cum ad verū ventum est/ etiam si vna sit ecclesiastica ⁊ alia secularis. vt in. c. perniciosā. de offi. ordi. extra. et in. c. cum ad verum. xcvj. dist. ⁊ in. c. princeps. xxiij. q. v. facilius. igitur: istis tribus vltimis casibus consuetudo permittitur cum magis inhereant iuri ꝙ duo primi. Alia ratio quia in duobus primis casibus subditi epōrum inuitarent adire deos alienos contra preceptum diuinum vt dicit Panor. in. c. a nobis tua. de deci. ⁊ fugere faciem sui pastoris quam potius frequentare tenentur ob mutuā cognitionē per euangelium preceptā. ego sū pastor bonus ⁊ cognosco oues meas ⁊ cognoscunt me mee. In trib⁹ vero vltimis subditi episcoporum inuitantur ad auxilium archiepī ꝙ benignius fit. per no. in. c. inter cetera. de offi. ordi. ⁊ glo. expressa. in. c. ex tuarum. de aucto. ⁊ vsu. pall. extra. et in. c. episcopi vel presbyteri. vij. q. j. ⁊ in. c. nullus primas. ix. q. ij. et in. c. scriptum. vj. q. iij. et ad auxiliū rei publice: scꝫ ad administrationē iustitie. ideo hus tribus casibus cōsuetudo facilius permissa est. Sed ad quid queritur ratio diuersitatis postꝙ pape placuit aliter disponere in tribus vltimis ꝙ in duobus primis: cum ei sit pro ratione volūtas. vt in cle. j. de censib. in. fi. ⁊ ibi glo. ⁊ felin⁹ in. c. ad audientiam. lo. ij. de rescrip. extra. Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

SEculares. Primo temeritas. Secundo refrenatio. secunda a temeritate. Hec sumpta est ex quadam extrauaganti que incipiebat. Quia nōnulli. et ex quadā alia que incipiebat. ꝙ sit graue. que grauiorem penam imponat ꝓm Joan. Mo. sed ista loquitur quādo ex facto/ illa quando ad instantiam: secundum ipsum. Nulla. cū eis obsequendi maneat necessitas. de consti. ecclesia. de reb. eccle. alie. cum laicis. Ecclesiasticas. nō comprehēdas nedum ordinatos: immo alios hospitalarios et alios conuersos. xij. q. j. duo. Earum. scꝫ personarum. Litere. continentes obligationem alicui creditori per eas factam: secundum ꝙ obligant se sub sigillo regis ad hostagium. s. de iureiurā. ex rescripto. vbi papa dispensauit precedente monitione. als tales personas arrestatas detinens: sententiam excommunicationis incurrit. de sen. excom. nuper. circa prin. de hoc no. xxiij. q. viij. vt predē. hec tamen lrē fidē facerent coram competenti contra talem. de quo

dic vt not. s. de fide instru. ca. ij. z. ij. q. vij. salu
berrimū. Inducantur. de facto cum nullum sit
tanq̄ coram nō suo iudice factum. s. de iudi. at
si clerici. quia proprio iudici facienda est fides. s.
de proba. ex litteris. Compellunt. q̄ est contra li
bertatem ecclesie. J. de immu. eccle. c. penul. z vl.

Cum C. Primo factum. Secun
da diffinitio. scōa. Jpm.
Hec sumpta est ex hys que no. s. de iu
di. nouit. xxij. q. s. c. ij. et. s. de fideiusso.
peruenit. Soluisti. immo z vsuras pro princi
pali solutas fideiussor repetit. s. de fideiussor.
peruenit. Temere. secus si necessitate. s. de iure
iur. quemadmodū. de pigno. significante. Per
tinere. xxij. q. s. c. si. s. de iudi. nouit. §. postremo.
de pur. ca. nos inter. z no. s. q. iij. cum aliquid. in
glo. sed pone. zc. Premissa. z sic monitio habet
precedere excōmunicationem. s. de sen. excom.
sacro. nisi in casu vbi nimiam accelerationē re
quireret. vt si iudex secularis teneret vinculum
ad gulam clerici de quo le. z not. J. de sen. excom.
cōstitutionem. z idem in suspētione que ad cor
rectionē fit. secus si pro pena: seu pro penitētia.
quia tunc potest sine monitione ad tēpus sicut
cetere pene infligi. s. de peni. z re. omnis. z nota.
per Inno. de excel. prela. c. s. Compellat. Not. q̄
adiectio iuramenti mutat forum. Item not. q̄
aliqua liceret propter annexum que als nō lice
rent: sicut adiunctum iuramentum voto sim
plici facit licitā carnalem copulam: que als il
licita esset. xxvij. q. s. si quis votum. sicut etiam
iuramentū validat contractū qui de se: als nō
valet. J. de iureiur. lz. z. s. e. cū cōtingat. z. c. debi
tores. iuris cōmunis pacti: z iuramenti: tamen
vltimum transfert personas ad forum ecclesie.
vt hic patet zc.

Rubrica de litis contestatione.

Exceptionis. Regla. exceptio
regule. cōfirma
tio. secūda Nisi. tertia. Licet. Hec sum
pta est ex hys que not. Inno. s. de re
script. super litteris. ver. veritate. zc. z de except.
pastoralis. per B. compost. in dicto. c. super li
teris in glo. vlti. in fi. z. ff. de verb. signi. transla
ta. z. l. s. z no. hic primo. q̄ quādoq̄ exceptio tan
git literam impetratā ab actore. vt. s. de re iudi.
inter monasterium. quandoq̄ literam z gratiā
que ex hys competebat. vt. s. de rescript. consti
tutus. z. c. si proponente. in vtroq̄ istorū casuū
talis exceptio impedit litis contesta. z sic loqui
tur hic. Item not. q̄ quedā exceptio est que est
actiōis exclusio. vbi. s. obligatio naturalis sub
lata est. sicut remouetur per pactum de nō pe
tēdo. vnde ipso iure sublata est: sed ciuilis rema
net ope exceptionis insti. de exceptio. in prin. et
ideo exceptio est proprie vbi superest actio eli
denda ope exceptionis siue naturalis. ciuilis re
manet. vt in pacto de non petendo: ciuilis re
maneat. vt. l. l. falcidia. aliquādo tñ dicitur ex
ceptio facti siue intentionis exclusio. vt quādo
exceptio proposita nō tendit ad actionem eli

dendam: sed intentionem actoris excluden
dam vt. s. de iudi. examinata. de quo. ff. de exce
ptio. l. ij. §. illud. sicut agit de facto. C. de trāsac.
vbi. et ita dicitur sic peremptoria. quia perimit
intentionē agentis. de hoc no. iij. q. vij. except.
doli. mali. Item not. q̄ sm Innocē. pactum de
non petendo: non tollit ciuilem vel naturalē:
quia licet talis in iudicio nō possit agere: tamē
extra iudicium petere potest cum naturaliter z
ciuiliter obligatio remaneat. ff. de condi. indeb.
l. naturaliter. z de iudic. mulier. et talis impe
dit litis contestati. als permitterent contra
se litem contestari sibi preiudicaret. sed pactū
de non petendo/ tollit naturalem: z elidit ciui
lem. nec impedit litis contesta. vt. s. dictum est.
Item pactum de non petendo perpetuo: z pa
ctum de non accusando vlterius aduersarium
siue iuramentum sicut numeratio pecunie tol
lunt ipso iure naturalem: sed elidunt ciuilem
ope exceptionis. s. de accusa. veniens. ff. de so
lutio. l. stichum. §. naturalis. insti. de except. §.
preterea. C. de pactis. l. creditor. et. l. sequenti.
vbi de hoc. Defensiones. defensiones proprie di
cuntur que ipso iure actionem tollunt: vt solu
tio acceptilatio. insti. qui. mo. tol. ob. in prin.
nec potest dici extraneos cum nō tollant actio
nem cum nulle sint ibi nec naturales nec ciui
les cum totum sublatum sit: licet largo modo
possint dici exceptiones quia impediunt seu ex
cludunt agentem. vnde dic q̄ defensiones pro
prie dicuntur vbi nihil est perimendum: sed est
repulsio intentionis agentis vt est solutio. vt
s. Contingentis. id est ad principale negotium
pertinentis subaudi/ tantum. quia si exceptio
talis esset que pariter afficeret literas: et q̄ in
eis contineret: tūc illa exceptio impediret litis
contestationem. s. de rescrip. ad aures. et. c. cō
stitutus. sm. Inno. z Hostien. z est ratio: quia
in talibus litteris elisis tota questio est elisa. et
sic lites abbreuiantur de appel. cordi. s. de excep.
cum ecclesiastice: tamen si super gratia mihi fa
cta concedantur littere executorie deponendo
in possessione: licet opponatur de taciturnita
te: expressa falsitate: non impeditur litis con
testatio. quia licet gratia dicatur subreptitia:
non tamen litere. ar. s. de fide instrumen. inter
dilectos. secundum Inno. sic nec econtra. si con
tra tales litteras opponatur subreptio per mo
dum dilatorie contra executionem iudicij: sed
per modum peremptorie contra ipsam gratiā
ad eius effectum impediendum: non impedit li
tis contesta. vt hic. secus si per modum dilato
rie. vt. s. de fal. super eo. non ob. sententia. H.
Compostel. posita. s. de rescript. super litteris.
circa fi. vbi dicit q̄ tales habentur pro tī. in be
neficialibus. s. de insti. ex frequētibus. q̄ potest
intelligi vbi conceduntur super collatione fa
cienda. secus si super facta: vt dictum est. Uel
potest intelligi de titulo mediato non imme
diato. vt hic secundum Guido. nam non litte
re: sed precedens collatio est titulus per quem
dñium ecclesiasticum est translatū. vt. J. de pul.

c.vlti.gratia tamē pōt fieri sine literis: ꝛ ꝑ lr̄as q̄ grā semꝑ lr̄as ꝓuenit: vt no.Inn.ꝰ.de rescrip. cōstitut⁹.de quo nota.c.de lit.cōtesta.per totū. ea que non contingunt negotium principale: sed processum tantuꝫ.vt quia opponitur ꝙ nō est facta mentio de processu. debet ante litis ꝯtesta.proponi.ꝰ.de re iudi.iter monasteriū.de rescriptis.dilectus.de cohi.cle.super eo. Obiectus.tamen licet excipiens nō probet suam exceptioneꝫ propositam/nō propter hoc dicitur ipse aliquid de intentione actoris fundasse nisi actor approbet vt.ꝰ.de exceptio.venerabilis. si tamen esset notorium de exceptione proposita/iudex nō debet permittere vt causa in iudicium deducatur.ꝰ.de fil.presby.quoniaꝫ sacris. immo imponat silentium actori.ꝰ.de accu.veniēs.vt si notorium sit ꝙ tēpore impetrationis beneficij: erat excōicatus.et de hoc exceptū est coram iudice:impediet litis.contesta. ergo intelligitur hoc de exceptione proposita de qua nō liquet.Judicata.hec tamē tria verba que sequuntur sumpta sunt ex.l.ff.ad tertul.l.ij.§.vl.ff.de verbo. signi. transacta:ꝛ est ratio de iudicata:quia princeps nō vult per suū rescriptum lites sospitas resuscitare.c.sententiam.res. nō pos.l.vlti.sicut neqꝫ actio semel extincta reuiuiscat.ff.de pac.dotal.l.queris.et itelligas dū tamen fuerit lata per aliuꝫ qui eā rite ferre potuit ff.de re.iudi.l.iiij.siue esset iudex siue arbiter: dū tamen ex sententia arbitri nascatur actio ꝛ exceptio.C.de arbi.cum antea:ꝛ ordo iuris seruatus sit.ij.q.vij.§.diffinitiua. ꝟ.sentētie. ꝛ ꝙ nō fuerit appellatiōe questio suspensa.ꝰ.de re iudi. cum inter.et not.ꝙ iste tres exceptiones habēt vim dilatorie ex eo quia proponuntur ante litis contesta.nec fit remissio extra curiam:sicut nec in alijs dilatorijs prout seruatur in curia: peremptorie sunt que negotium perimūt: ꝛ si proposite per viam dilatorie nō fuerunt probate quia nō erant probationes parate:nec fuit data remissio extra curiam:et sic excipiens cōpellitur litē contestari:bene poterit eas proponere post litis cōtesta.in modū peremptorie quia ad aliū effectum tendūt per ea qe not.ꝰ.de ordi.cogni. c.ij.ꝛ sic no.ꝰ.de rescrip.super literis.Trāsacta. ratio huius est quia per transactionē sine bona fide habita sic receditur a lite:als si manifeste liquet de calumpnia:vt quia nec lis erat nec esse poterat nō valet.C.de transac.l.fratris tui.ꝛ.l. causas.ꝰ.de transac.c.j.de transac.extra.ꝛ.ff.de condi.indeb.in summa.vel quia facta est cōtra sententiam primo latā:nec negatur sententia: nec fuit appellatione suspensa:secus si de ea eēt dubium:vl' appellatione fuisset suspensa.vt.ff. de appel.l.post rem.finita.ſ.per iuramentum qd̄ habet vim maiorem rei iudicate ꝛ auctoritatē.ff.de iureiur.l.ij.nam omnis controuersie finis est iuramentum.de iureiur.ꝛ si xp̄s.ꝛ si tamē aliquis diceret negotium nō iure finitū:vel tractatum:audiretur post.talia enim tanꝙ preiudicialia primo tractanda sunt de ordi.cog.tuā. q̄s regulare ꝙ hic dicitur.ſm Ber.dicitur finitum lōgissimo tempore ſm aliquos:ꝙ tamen non est verū:quia prescriptio quātūcūqꝫ lōgissima litis contestationē non impedit.ꝰ.de dolo et cōtu.prout.Item dicatur finita amicabili cōpositiōne.ꝰ.de pac.ex multiplici.C.de pac.postꝙ.ꝰ.de accu.veniens.Impedit.vbi aliud remanebat de obligatiōe puta ciuili:sublata naturali vt in pacto de nō petendo.vel dic impedit: vt in preiudicialibus.ꝰ.de ordi.cog.tuā.Retardet.dum opponitur contra literas.vt.j.sequit et licet ꝛc.Dicat.ſ.exceptionem peremptoriaꝫ proponendo:vt nō sequatur contrariū/de dilatorijs que proponūtur ante lit.contesta. nam tota hec decre.loquitur in peremptoria.Unde hic no.ꝙ sicut actor nō habet facere in suo libello mentionē de exceptione rei vt not.Inno.ꝰ. de libel.ob.dilecti. multominus in rescripto ꝙ libellum precedit:vt hic ſm Guido.Rescriptū. habet ergo locum hec decre.in delegatis.qui licet probata exceptione peremptoria: poterit super principali pronūciare:quia de eius iurisdictiōe nulli dubiū est.C.de excep.l.ij.ſm Guid. hic.vnde propter hoc ꝙ rescriptum est dubium: iudex auctoritate eius cognoscet de principali: de quo Hosti.ꝰ.de rescrip.cū dilect⁹.ſcd̄o.ꝛ hoc sic quia exceptio falsitatis in tacito vl' expresso est proposita per modum peremptorie: ꝛ quia contingit negotiū principale,secus esset si esset proposita per modum dilatorie directe contra literas iurisdictionem iudicis nō intentionem sed ius partis:quia tunc tanꝙ preiudicialis an litis cōtestationē tractaretur coram eodem iudice cuius erit cognitio.an sua sit iurisdictio.ꝰ. de rescrip.super literis.in fi.vnde no.ꝙ quādoqꝫ opponitur exceptio contra literas tantum nulla mentione habita prius de actione competēti:si impetrem super mutuo rescriptū et tūc talis obiectio impedit litis contesta. si dicatur ꝙ non fuit facta mentio de diocesi.ꝰ.de rescrip.c. significante.ꝛ.c: Rodulphus.ꝛ.c.super literis. quia talis h̄ꝫ vim dilatorie.quādoqꝫ contra gratiam tantum principaliter:vt si dicatur gratiā super prebenda nō tenere:quia nō est facta mētio de alia ꝙ prius tenebat ꝛ ideo nō debere exequi per literas datas tantum super executione vt.ꝰ.ꝛ tunc nō impedit lit.contesta.vt supradictum est.ꝛ sic potest intelligi hoc.ꝛ idē si contra actionem quālibet primo cōpetētem: puta mutuum vel simile:vt quia tacuit pactum de nō petendo vel simile.sicut quandoqꝫ contra rescriptum ꝛ gratiam seu actionem que ex eo oritur nec ante ipsum competebat: vt quia rescriptio mandatur post de vaccatura prouideri si idoneus ꝛc.ꝰ.de presump.dudum.ꝛ tunc impeditur litis cōtestatio.vt.ꝰ.dictum est in prin.Itē no. ꝙ falcidia tollit ipso iure ciuilem obligationeꝫ quo ad quartā deducendā sed naturalis remanet:quam heres tenetur legatarijs in totum propter iussum testatoris: que naturalis sola tollitur ope exceptionis peremptorie: et talis nō impedit litis cōtestationē.et licet res iudicata per omnia sit eiusdem nature que pro seipso

tollit ciuilem obligationē cū de iure ciuili tantum sit.insti.de exceptio.circa mediu3:cum ope exceptionis:tollit ꝛ naturalem vt ibi:ꝛ talis impedit litis contestationē.vt hic.sed hoc facit iudicis auctoritas que in hoc exuberat.Itē pactū de non petendo:et econtra:tollit ipso iure naturalem:sed ope exceptionis ciuilē.et pactū nō impedit litis contestationē:sed transactio bene.ratio est maior auctoritas ꝛ solennitas trāsactionis.Item iuramentum tollit ipso iure naturalem:sed ope exceptionis ciuilē/ſm Hosti. sed propter auctoritatem iurisiurandi impeditur litis contestatio.ſm illos qui dicunt ꝙ per iuramētum dicitur lis finita:ꝙ intellige ſm Inno.si sit iuratum ad illū finem ꝙ amplius non agatur:vel si sit delatū a iudice vt a parte:vt.ſ. dictum est.Itē est tertia exceptio que nō tollit aliquid ipso iure:sed vtramqꝫ.s.naturalē ꝛ ciuiles elidit ope exceptionis:sicut est macedonianum:nā in numeratione pecunie filiofa.facte vtraqꝫ obligatio nascitur:sed vtraqꝫ ope exceptionis elidit:ꝛ talis litis contestationē nō impedit. ¶ Item est quarta exceptio que neutram obligationem tollit nec ipso iure/nec ope exceptionis quia neutramqꝫ inuenit cum extincte sint iam.sed tantum intentionem actoris elidit:vt est solutio/acceptilatio vt.ſ.et lit3 contestationem īpedit.Itē est quinta que nec obligationem aliquam ipso iure ope exceptionis nec intentionem tollit:sed factum elidit:vt si procurator.cōtra factū propositū illud ꝙ de sui natura falsū reddit et nullū notorie:sicut agenti rei ven.q2 ipse possidet.vt.ſ.de iudicis.e.tala:ta:vel agentis sup morte hois ipso viuente.ſ. de purga.vul.c.ij.et talis lit.contesta.impedit. vt in.c.examinata.de iudi.extra.

Si oblato. Hec sūpta est ex hijs que no.ſ.de dol.ꝛ cōtu.prout.ff.de excep.rei iudi.nō vtiqꝫ.ꝛ eius ratio infra.de reg.iur.exceptioni. de elec.dudū.ꝛ per Host.de excep.cū venerabilis.de appel.cū causam.ꝛ i scda parte spe.ti.de litis contest.§.nūc dicamus.v.sed nūquid per exceptionē.In libello.puta agenti rei vēdi.ponit exceptio prescriptionis:idem de alia:sicut pactū de non petendo.Proponatur.quidā tenebant contrariū ꝙ est correctū vt hic.et est ratio q2 per litis contestationē ordinat iudicium: sed per exceptionē destruit ꝛ perimit.ꝛ ideo vna et eadē res nō potest parere ita cōtrarios effectus.ſ.de bap.maiores.xxvi.dist.dictū.distingue tamē q2 quādo proponēdo exceptionē procedit vltra aduerbia litis cōtestationē sapientia vt sic dicendo:nego narrata:et dico petita fieri non debere:q2 prescripsi:tūc facta est lit.cōtest. sic intellige prealleg.c.prout:secus si diceret nō teneri respōdere libello pro eo q2 prescripta est: vel simpliciter dicit ꝙ prescriptū est.licet talis exceptio ante litis cōtestationē proposita dicat potiꝰ exceptio intentionis ex eo q2 solā intētionē excludit cū ad hoc nō dicat agere s3 agere velle: sed post litis contest.proposita dicat proprie exceptio.i.actionis exclusio.ff.de excep.l.ij.in prin. vt lit.non contest.qm.§.ꝙ si sup.ibi tanꝙ lite q̄ iūgit ꝛc.q2 illud facit dubiū:q2 psumit lit.cōtest. factam propter multiplicē contumaciā iuris. Oportebit.et sic nota ꝙ litis contesta.est de substātia ordinis iudiciarij:ptes tamē possunt valūtarie renūciare ad idē.ſ.de elec.dudū.ij.licet Hosti.dicat contra.ſ.de offi.dele.de causis. vbi de hoc in glo.ꝛ.ſ.de proba.qm.in pe.glo.sed primū verius ſm Guid.de quo per Inno.ſ.eo. ignarus.et de hoc verbo oportebit dic vt.no. xxv.q.i.c.i.

¶ Rubrica de iuramento calūpnie.

Si de calūpnia. Primo. De ordine iurandi.Secūdo.De ostentione iuramenti Tertio.De extensione eiusdē.Secūda. Propter.tertia.Quāuis.Hec sūpta est ex hijs que no.in glo.ſ.de iureiur.ex literis.et in spe.e. ti.§.i.v.quartū.q2 per Inno.ꝛ Host.ſ.eo.literas.et ī summa Host.eo.ti.§.quādo.Exordio. de hoc vbo dic vt.no.ſ.de offi.dele.super qōnū. §.ꝙ si delegat.et dic de exordio litis contesta. Ut debet.ſ.eo.cum causam.Prestari.quādoqꝫ ante sententiā ꝛ exigi et pstari potest.C.eo.ti.l. vlti.circa fi.nec ē curādū ꝗs pmo iuret an actor vel reus.ff.de solutio.nec ordo.licet pmo videret de actore.C.e.ti.l.i.§.i.vel de reo potius.isti. de pena.teme.litig.§.i.et de hijs dic in summa Hosti.de litis contesta.§.et qn.et an de eis tēpus ad respōdendū:consulte dic vt not.ſ.eo.ti. cū causas.Exstat.ꝛ est ratio quia inductū fuit ad precludendā viā malicijs hominū.Item ad imponendū finem litigijs.C.e.ti.l.ij.§.sin autē. ar.ꝙ ex ordine rubricarū non est multū curandum.nō ob.ff.de procura.l.pomponius.§.rati. vbi cautio omissa ante lit.contestationē.nō est ex tūc prestanda:quia nō peruersio ordinis sed alia ratio hoc facit:sc3 procurator ex quo post litis contestationē est dominus cause effectus iure suo pōt sine aliqua cautiōe litigare.de hoc no.ſ.de testi.tuis.Tacite.q2 expresse nō potest etiam si consuetudo esset.C.de iure calump.l.ij. §.ceterum.cuius contrariū no.Hosti.in dicto. c.tuis.Calumpnie.su.vitande.ꝛ.c.pro.i.simile. xiij.dist.nerui.ibi habeas vnā/propter fornicationem vitandā.Iuramentū.ꝛ sic cessant tres rationes posite per Inno.ſ.e.t.c.ij.quibus nitebatur probare ꝙ iuramentum de calumpnia nō debet prestari in spiritualibus.Utile.i.necessarium.ff.quādo app.sit.l.i.ij.q.vi.§.biduum. vel dic proprie arbitrio relinquatur istud exigere solum de veritate dicenda.vel vltra.primum verius.secundu3 Joan.Mona.licet contra.ſ. c.literas.sed dic hoc vetus/hoc nouū.Anullādus.secus si exigat ꝛ non iuret:quo casu non tenet sentētia:cū ex certa sciētia videret omissus. C.de sent.et interloqu.om.iu.l.prolatā:ad hoc facit litera pcedens a cōtrario sensu.ibi.tacite. de quo dic.vt no.in spe.ti.isto.§.sequit.v.ꝛ not. ꝛc.Si queras.an prestet in criminalibus dic vt no.ſ.e.c.i.ꝛ.C.e.l.i. ¶ Sed quid si die assignata

partib⁹ ad iurādū eo tunc omisso tacite ad alia procedat: et prius renūciato et soluto ante sententiā petat prestari: de facto fuit: credo q̄ p̄stari debeat. et si hoc iudex ex officio exigat. ẜ. de fi. instru. Johannes. xxx. q. vlt. iudicantem. secus si sola pars hoc peteret ex quo renūciatū est. ẜ. de procur. auditis. de causa pos. pastoralis in fi.

In appellationis. Primo. de iuramēto in causa appellationis. Secūdo de iuramento per procuratorē prestādo. Tertio. de iuramento malicie. Scda. Procuratores. Tertia In oibus. Hec sumpta est ex hijs q̄ no. p Inno. ẜ. eo. c. j. et in q̄stionibus Bar. brixien. que incipit. Queritur vtrū in causa appellationis. ⁊ C. eo. ti. l. ij. et hic sic: q2 alia ratio videt a principali. ẜ. de appel. iterposita. ⁊ de testi. Romana. in pri. ex quo no. q̄ causa appellationis videtur noua litis contesta. facienda. ad idē. ẜ. de testa. Raynaldus. ꝟ. a cuius. vbi de hoc. nisi altera ps contumaciter se absentet. C. de tempo. appel. l. vlt. et. ẜ. de appel. per tuas. ⁊ hoc dicit Host. ibi tenēdū. sed Inno. ⁊ Vincen. dicūt. ẜ. de off. dele. cum contingat: non esse necessariū offerri libellū in causa appellatiōis indistincte: q̄ si appellat ab interlocutoria obtinet q̄ dicit Inno, si a diffinitiua. Host. et sic mādauit dn̄s Clemens. iiij. obseruari in audientia sacri palatij: ⁊ sic seruat de facto. no. in spe. ti. de libel. concep. §. nūc dicendū. p hoc corrige ea q̄ no. Gauff. ẜ. de appel. per tuas. et glosa antiqua videt innuere q̄ sufficit cōtestatio facta in principio indistincte: q̄ non est verū vt est dictū. Iuratū. hoc dubiū q̄ supfluum reprobat iterū prestari iuramentū ⁊ supfluū reprobat. ẜ. de iureiur. et si Christus. de proba. c. ij. dū talis causa sit in qua de veritate dicenda iurandū sit vt infra dicit. Procuratores. Secūda pars. et de hoc no. Inno. ẜ. eo. c. j. Host. ibi concor. et dic. in spe. eo. ti. §. seqtur. in fi. Subeūdu3. cōtra videt. j. de testi. p̄sentiū. §. si vero. dic vt ibi. Ab ipsis. licet procurator iuret in animā dn̄i et suā: vt hic. als frustra iuret. de syndico dic vt. ẜ. eo. in ptractādis iuramētū. et sic videt hic solui. ¶ Quod q̄ritur an successor habeat p̄stare iuramentū vbi p̄decessor iurauit: et est dicendū q̄ sic: vt hic, q2 iste potest habere malā fidem. ff. de accu. si cui. licet aliqui ɔtra: cū reputet vna psona cū predecessore. vt in auten. de iureiur. a morie. p̄sti. et. ẜ. de imu. eccle. aduersus. in fi. In oibus. hec sumpta est ex hijs q̄ no. ẜ. de restitutiōe spol. literas. in glo. antepenul. ⁊ reprobat q̄ no. ẜ. de testi. p̄sentiū. in glo. iuramentū. in fi. et per hoc est remotū illud remedium positū. C. de iudi. properādū. Grego. x. que hodie sublata est. cū hoc solū sufficiat. De calūpnia. q̄ appellat quandoq3 iuramentū malicie scdm aliquos. ẜ. eo. dilecti. de calumpnia cm̄ dici potest. C. eo. ti. omnes. §. p̄terea. ⁊ hec malicia detecta ⁊ initio. medio: et in fine: et in electionibus: prouisionibus punit. ẜ. de elec. vt circa. differūt in q̄busdā: vt ifra seq̄tur. Malicie. q̄ in quatuor a iuramēto. calūpnie differt; vt no. Gauffr. in summa. e. ti. §. p̄statur. primo q2 iuramētum de calūpnia p̄statur tantū post litē cōtesta. sed de malicia ⁊ ante ⁊ post. Scdo: q2 de calūpnia p̄statur semel: sed de malicia totiēs quotiens videt. Tertio. q2 p iuramētū de calūpnia prouidet in tota causa: de malicia tātū in vno articulo. ẜ. de testi. tuis. ⁊ c. vlti. Tertia est quadruplex iurāmētū: de l lit. iuran. de calūp. de malicia: de veritate dicēda. de quo in spec. eo. ti. §. j. ꝟ. vnde huius ⁊c.

Nullam. Hec sumpta est ex hijs q̄ no. p Inno. et Host. ẜ. eo inherentes. ⁊. c. cū causam. ⁊. C. e. ti. l. ij. §. sin autē absuerit in glo. ẜ. eo. ceterū. et in spe. eo. ti. §. restat. §. quid ergo. Iuramētū idē tenebat de iure antiquo. per. l. ff. de damp. infec. qui bona. §. penul. ⁊ de iure nouo cōtrariū dicebat p aut. C. eo. ti. aut. principales. ⁊ idcirco. vt euitet correctio iuriū. distingue/ q̄ aut loq̄mur de sindico vniuersitatis vel collegij/ et tunc non est dubium quin ipse iuret. ẜ. eo. in pertractandis. et. c. seq̄uēti. si de singularibus psonis: ⁊ tunc si habet spāle mandatum prestabit vt hic: ⁊ in dicta. l. qui bona. alioquin sole principales persone: vt in cōtrarijs. de hoc no. ẜ. de sindico. c. vnico. in glo. vt tm̄ hoc nō obstante altera pars potest petere aliam cōpelli per iudicez vt tanq̄ iustior ⁊ que nouit melius veritatē veniat iuramētum huiusmodi prestitura. C. de procurato. l. vlti. ⁊ not. ẜ. de procura. c. querelam. q̄ verū crederem: dū hec pars petēs in propria psona iuret.

¶ Rubrica de restitutione spoliatorū.

Frequens. Constituendi occasio. Ipsa constitutio. Eius declaratio. Tacite questionis responsio. Promissorū restrictio. Scda. Statuimus. tertia. Illū. quarta. Solet. quinta. Ad hoc. Hec sumpta est ex/ijs que no. ij. q. ij. in sūma. ⁊ per totam questionem. j. q. j. p totum. frequens. i. plurima. lvij. dist. frequens Calumpniose. circa dilatorias cōmittitur calūpnia vt hic. et circa peremptorias. ẜ. de dolo et cōtu. fine3. intermittitur vel prorogatur. Permittitur. subaudi de facto: nō de iure. cum sit dilatoria: ⁊ sic nō habeat perimere s3 differre qualitercunq3 proponat. vt not. ẜ. e. ti. ex cōquestione. et quia est dilatoria nō pōt proponi post lit3 contestationē: licet prius emergat. sed dat aliō refugium. s. interdictū. sed alij cōtra. de quo per Inno. de ordi. cog. c. ij. in. glo. nō ob. C. vnde vi. si quis in tantam. q2 licet priuatio dominij insurgat ex edicto illius/ nō tamen ex interdicto vel ex exceptione vt not. ẜ. de causa pos. pastoralis. Labores. in auten. vt diui. iussi. in prin. materia3. quere. ẜ. de penis. calumpniā. Statuim⁹. scda ps. Actores. als iniquum esset aliū alteri⁹ odio grauari. j. de regulis iuris. nō debet. Dicit hic Ber. q̄ meminit se vidisse excipiētes taliter in ciuilibus/ vt dicunt quidā/ ⁊ nō male s̄m Inno. vt ipse no. ẜ. de elec. cū dilectus. q̄ si est mere spiritualis/ vbi agitur de restitutione spiritual. ⁊ no. xxvj. casus in quibus denegatur restitutio in spe. ti. de petito. ⁊ pos. §. vl. A quocunq3. non

potest ergo criminaliter accusari spoliatus sua substātia vel maiori pte vt hic: donec sit restitutus .ij.q.ij. null9.z.iij.q.iij.quē.et potest esse ratio: quia actio penalis tanq odiosa de facili restringit.de pe.dist.j.penc.sm Host.de quo hic per Inn.s.de rescrip.ex pte.vbi de hoc. Quindecim dierū. hec artatio fit propter psumptionez malicie.lic.j.de excep.pia.sm Host. poterit tñ prorogari a iudice: vel ex causa de nouo iterū cōcedi longior isto tēpore finito per clausulā generalē si qua mihi iusta causa videtur ₠c.ff.ex qb9 cau.ma.l.j.in fi.sed sicut illa.j.de sententia excō. solet.z ibi in glo.sed nō proprie tūc dicit prorogatio.ff.de mi.l.q si minor.§.restitutio.sm Jo.mo. Post diem.quo proponit. Alioquin.i.si defecerit in probādo q obijcit ob hoc.ar.s.de procurato.audiis. Puniendū.iuxta arbitriū iudicis.s.de offi.deleg.de causis.de restitutione spo.grauis. Audi.i.spoliati. hoc sumitur.iij.q.ij.oportet. Cōtendere.in iudicio: itellige criminaliter. Inhermes.i.rebus nostris spoliati vel maiori parte ipsaꝝ. Inimicis.i.accusatorib9 vel expoliantib9.s.eo.itē cū quis. Habet em̄. hec sumit.ij.q.ij.nullus. Puulegiū.s.defensio. Exui. sub.dignitate a qua nudat9.i.spoliat9 est. Solet.a tertio.vnde si Petrus accusat me possum ipsum repellere ptextu spoliationis facte a tertio quādiu ipse terti9 tenebit me spoliatū.iij.q.j.g totū.sz Host. Excipiat.criminaliter accusatus. Indulgenti.si petat sub.a iudice. Nō petierit.cū potuerit vt seqtur.et licet aliq dicāt agētem de spoliatiōe posse requiri sup proprietate eiusdē rei.vt de ordi.cog.cū dilect9.contrarium tamē est verū.c.sup spoliatione de ordi.cog.z videt text.C.ad.iuliā.de vi.pu.l.si quis ad se fundū.et sic seruat in curia: nisi constet q maliciose agat. Stimamus.et nos stimare debem9.s.de re iudi.in causis.et sic no.casum in quo quis cōpellitur agere.si.C.de ingenu.ma.l.diffamari. non pcise: sed ad hoc vt ipse possit conuenire vt hic habet. Potuerit.al's sibi non iputat.de co qui mit.in pos.c.ij. Deinceps.i.non obstāte accusatione procedi poterit.s.qui ma.accu.pos.c.vlt. Ad hoc.quinta ps. Priuatoꝝ.i.rerū tēporaliū q sunt proprie singulorū.ar.xxiij.q.j.qui contra. Opponatur.ratio huius q2 isti nihil cōmune habēt iter se si.ff.de acq.pos.naturaliter. z itellige hoc quādo inter psonas ecclesiasticas causa vertitur.ne sit contra.s.de ordi.cog.cum dilectus.vel dic hic loqui de rebus oino priuatis et ab ecclesia separatis: sed ibi de rebus detētis ab ecclesia in feudū: et sic nō sunt contraria sed diuersa vt hic: accipiūtur res ecclesie ille q nul'o modo cadūt in laicos/vt decime/z oblationes. Ibi de rebus ecclesie q possunt in laicū cadere vt castra/z similia. Ratio huius dicti est/q2 agēs sup rebus ecclesie: vt hic accipiūtur res: nō agit noie suo: sed dñi sui.et ideo procurator nō capit de iure suo/sed nole dñi agentis.ff.de re li excep.l.procurator. Item res ecclesie publici iuris sūt/et de publico non fit cōpensatio.C.de compensa.l.j.et.iij.sm Joan.and.₠c.

Additio. c.frequēs.de materia restitutionis spoliati.vide Lāfrancū de Orano.in repeti.rubrice.de caus.pos.z proprie.et Anthoniū Corsetū.in tracta.de fallentijs ad regulā.spoliat9 ante oia.₠c.et Joan.calderi.in repe.c.sup spoliatione.de.ordi.cog.z in repe.c.cū dilect9.de caus.pos.z proprie.extra.et Paul.de liazariis.in repe.c.pastoralis.de caus.pos.z prope.z i repe.c.in lris.de resti.spo.extra.et pulchre dicit Aufrerij.in additio.ad decisio.capelle Tolosane.decisione.xv.q spoliat9 possessorio bñficij lite pendente: est reintegrandus absq visione tituloꝝ per iura que allegat.q intellige nisi in promptu doceret de nō iure suo.q2 tunc nō esset reintegrādus.vt dicit Corsetus in dicto tracta.qone.lxxij.in.v.limitatione.post Inno.in.c.cum ecclesia.de caus.pos.z in.c.cōstitutus.de fil.presby.extra.z vide Bal.in.l.j.C.de appella.Bla.Aurio.

Ad decimas. Constitutio. Exceptio. Constitutionis ratio.scda. Nisi euidēter.tertia. Quia eos. Hec sumpta est ex quadam extrauagāti Cle.iiij.que incipiebat.cū iter canonicos. Canonici.agentes noie sue ecclesie.s.de proba.ex literis. Asserūt.ex hoc insurgit psumptio contra eos: q2 si esset dubiū an cōmunes infra parrochiā necne: nō haberet hoc locum.ar.j.de pscrip.c.j.et de deci.quāuis.et ideo esset cautela negare parrochiā.de quo dic.s.de elec.licet canon. Possedisse.q2 ɔfitebātur isti canonici hoc esse infra parrochiā: et ideo ius cōe allegāt qualiter cū sit interptatio facienda est cōtra ipsos/vt dictū est. Eūdem clericū.secus si esset tertius spoliator/q2 tūc restituerētur.z sic nota q hec duo requiruntur. Primo/q ius cōe faciat cōtra actorem spoliatū. Itē q ius cōe faciat pro reo spoliāte.ar.s.de pscrip.c.j. Restitui.z est ratio/q2 verus dñs ad quē res sua male possessa reuertit etiā post tēpora lōgiora retētiōis debet cōmodū obtinere.s.de ordi.cog.cū dilectus.xvj.q.iij.§.potest.sed Inno.et Host.intelligunt illum textum quādo sine vicio res ad dominū reuertitur.sed hoc facit hec fatua ɔfessio sua se possidere contra ius cōmune res ad aliuz spectātes de iure ɔmuni: z id idcirco in tali notorio potuit z debuit procedi iuris ordine nō seruato: de tali notorio iuris: sic papa debuit iudicare z statuere si.s.de cōsue.cum inter vos.vbi de hoc per Inno.z.s.de elec.cum inter.R.vbi not.B.Cōpost.q vbicūq de aliqua exceptione vel diffinitione constare potest sine probationibus factis per iuramentū: statim de illa exceptione videndum est: vt in preallc.c.cū inter.R.secus vbi sunt necessarie probationes facti: cū ibi nō possit ita de facili liquere sicut in hijs q de iure sunt ad idem.s.de elec.dudū.ij.de hoc not.Inno.s.de accusa.ad petitionē: vbi de hoc p Host. z sic nota.q in notorio iuris pōt sine iuris ordine procedi.vt.s.de rescript.ex tenore.de cohi.cle.tua.z.c.vestra.de fil.presby.quoniaz factis. Legitime.allegato z probato.j.de prescrip.eps

nam optima debet esse ratio q̃ ius cōmune tollat: sicut est de prescriptione vel priuilegio. Presumit. ex quo no. pro opinione Joan. q laic⁹ spoliat⁹ decimis per ecclesiā parrochialē nō potest restitutionē petere. sed Bar. cōtra. vt no. xiij. q. j. §. j. nō ob. ratio. Berthaci. q̃ dicit q laici quādoq; decimas possidēt vel detinent: q: licet detineāt/ nō tamē possidēt: q: aliud est possidere et aliud in possessionē esse. ff. de ac. pos. si quis aūt. et. §. c. trāsmissa. et plenius. §. de offi. delega. cōsultationibus. in glo. de quo dic. j. de reg. iuris. sine possessione. et sic no. q vbi ius cōmune est pro reo et cōtra actorē: nō fit restitutio vt hic. et idē videt vbicūq; factū est notoriū. §. de diuor. significasti. Item nota q proprietas notorie probata facit ipsum in possessorio defendēdū. ff. de po. bona fides. vbi inuenit maior fauor q̃ in actore vendicāte et probante proprietatē cui fieret plena restitutio nō obstāte lōgua possessione aduersarij: citra p̃scriptionē. §. de causa pos. cū eccl̃ia. multo forti⁹ in reo: vt supra dictū est: vt puta priuilegiū de iure cōmuni: nā prediales decime illi eccl̃ie dande sunt in cui⁹ limites colligūtur et vbi p̃dia sunt cita. xvj. q. j. si qs laicus. et est ratio quare parrochia p̃diorum attenditur: q: iste reales decime tanq̃ tributa prediorum ɔpetūt: vt in dicto. c. si quis laicus. et ca. q. decime.

Additio. c. Ad decimas. Joan. mo. hic dicit q agens restitutorio iudicio contra eum qui iure communi iuuatur debet fidem facere de titulo. Rota tamē q aliqui sunt casus in quibus fit spoliationis restitutio licet nulla fiat fides de titulo seu proprietate iuris. Primo/ quādo quis spoliatur lite pendente. vt dicūt dñi de capella Tolosana decisio. xv. p iura ibi allegata: q: probata spoliatione et litispendentia fit reintegratio per iudicē corā quo lis pēdet: vt ibi. Secūdo quādo quis pēsionē annuatim pcipere sup fructib⁹ alicui⁹ bñficij vel alterius rei cōsueuit: q: si subtrahat pēsio potest agi restitutorio iudicio probata solutionis recusatione vel cōtradictione licet ius suū nō ostēdat. debet etiā probare solutā p̃statione: et tūc reducetur ad eū statū in quo prius erat: vt dicit Panor. in. c. querelā. colū. ij. per illū tex. de elec. extra. qd intelligit Panor. ibi post Inno. quādo pensio fuit petita et debitor recusat eam soluere q: nō vult: secus si quia nō posset. Ex quo dicto potes elicere q si debitor nō potest soluere solitā pensionē nō videtur creditorē spoliare neq; ex se quenti potest vrgeri: q: si posset vrgeri bñ posset agi contra eū. Rota etiā vnū q dicit Panor. in dicto. c. querelam. post Inno. in. c. suborta. de re iudi. extra. q subditi videtur spoliare dñm qua si possessione iurisdictionis eo ip̃o q recusant si bi obedire. Ex quo elicitur ecōuerso q etiam dominus videtur subditos spoliare eo ipso q eis recusat iustitiā/ iuuamen/ et protectionē ministrare: q: dicit tex. in. c. i. ep̃la Philiberti. de for. fidelita. in vsibus feu. q vassallus debet iurare fer dño suo scz. incolumen/ tutū/ honestū/ vtile/ facile/ possibile. dñs quoq; in hijs oībus vicē fideli suo reddere debet. q si non fecerit merito censebitur malefidus quē tex. dicit ibi Bal. esse notabilissimum et sanctū ius cōtinere. vt in quibuscūq; vassallus debet esse fidelis dño suo. in eisdem dñs debet fidem vassallo. et dicit q ille tex. est terribilis dñis: quia qui fidem nō p̃stat eaz sperare nō debet. vt in. l. quero. §. inter. ff. loca. et notatur per Joā. an. simile de abbate ad monachum. in. c. fi. de cōdi. apposi. in desp̃ō. extra. et dicit Barba. in additio. ad Bal. in dicto. c. in ep̃istola: q ille tex. facit q sicut dñs pōt agere interdicto vnde vi. cōtra vassallū: sic et vassallus cōtra dñm. licet Inn. in. c. ceterū. de iudi. extra. teneat contrariū. vt dicit ibi Barba. tamē tex. in. c. ɔquerente. de restit. spo. extra. dicit q subditus spoliatus a dño agit contra eum restitutorio iudicio. qd. Inno. in dicto. c. ceteruz. nō negat si recte inspiciat. nā dicit ibi q si spoliat⁹ a dño sit laicus potest vti interdicto vnde vi. coram paribus curie. si vero sit clericus per iudiciū ecclesie est restituendus. Si autē vi armata laicus sit spoliatus per dñm tunc propter honorē dñi nō agetur interdicto: vnde vi: sed actione in factū vel alia ɔsimili. vt in. l. j. §. interdictū. hoc etiaz. ff. de vi et vi arma. et ista faciunt cōtra ep̃m qui recusat defendere clerū suum et iura ipsi⁹ cleri vł capituli: vt possessorio agi possit vt eū tueatur. Bla. Aurio. doctor Tolosanus.

¶ Rubrica de dolo et contumatia.

Actor. Hec sumpta est ex hijs que no. §. e. c. causam. et. C. de lit. cōtesta. aut. libellum. et in aut. de litigios. §. ad excludendā. coll. viij. et. C. de epi. et cle. auten. generaliter. Ad terminū. peremtoriū siue no. cū indistinte loquatur. sic reus pro qualibet cōtumatia cōdēnari habeat in expensis. sed pro pemptoria tantū excōicari. lxxij. dis. honorat⁹. §. de procurato. querelā. de multiplici cōtumatia dic. §. vt lit. non ɔtesta. qm̄. §. porro. et. §. e. c. ij. et. iij. Curauit. nullo i pedimēto legitimo detent⁹ cū hoc negligētiā denotet: als nō puniret. vt. ff. de re iudi. cōtumatia. Uenirēti. ergo si nō venerit cōdēnabitur: imo vtriusq; cōtumatia cōpensabit. §. de adulē. c. penult. et idem erit si iudex nō sit p̃sens. vt plene no. l reo. §. e. c. vlti. Propter hoc factis. ratione cōtumatie. §. eo. cū dilecti. et dic vt no. Hosti. §. de procurato. auditis. Condēnetur. et idē de accusatore. vt si iusta causa excusef. iij. q. vj. quisquā. probabit p iuramentū vt ibi: nō nisi als esset p̃sumptio cōtra eū. vt no. lxxxij. dis. proposuisti. q: tūc nō creditur soli iuramēto q totū relīqtur arbitrio iudicis ɔsideratis circūstātijs. vt no. Hos. ar. xxij. q. v. occidit. cū similib⁹. Ad citationē. hec clausula de nouo introducit. Nam de ista citatione nullo iure cauebat. sed Inno. et Host. etiā dicūt pignoribus vel fideiussorib⁹. de quo dic vt no. §. de fideiussorib⁹. cū cōstet. in fi. glo. s̄m Host. sed Inn. hec sola verba cautionē sufficere cū sit penalis: sed nō probat aliquo iure. sed pro hoc facit. j. de sent. exōi. ceterū. §. idē est: q credo verū

nisi ats posset ꝓstari ꝙ sufficiat iuratoria. s. de do. inter vi. et vxo. per vestras. et sic opinio Inno. de similı cautione iurat oria propter ꝓceden tē cōtumaciā habes. s. eo. prout. Caueat. iudici vel reo. s. eo. de offi. ordi. pastoralis. §. preterea. iij. q. iij. §. libellū. sic est in reo. s. vt lit. nō ꝯtest. qm̄. §. in alijs. et. s. eo. prout. in fi. qui eq̄parant: vt hic patet. Termino. i. terminis q̄buscūq; vsq; ad finē cause. ſ3 ideo loqmur in singulari ad de notādū ꝙ pro defectu cuiuslibet termini clau dit aditus iudicij quousq; satisfecerit de expen sis. C. de iudicijs. sancimus. ſm Host. fideliter. nā maliciose ꝓsumitur: nisi cōtrariū probetur. s. ꝙ iusta causa fuerit impedit⁹. s. de procurato. q̄re lam. vbi de hoc.

Additio. c. Actor. vide Alberi. de Rosa. in. l. j. in prin. ff. si quis ius dicē. nō obtēpe. colū. iij. ꝙ iudex inuit⁹ cogitur cōtu macē mulctare: q: ibi lex vult ꝙ nō obedienti pe na imponatur: et iudex nō debet esse clementior lege. in auten. de iudi. §. oportet. colla. vj. als tenetur ad interesse in auten. de questore. §. sup hoc. colla. vj. et exigel ab eo quātū bonus iudex mulctatur⁹ esset. vt no. in. l. cōtinuus. §. cū ita. ff. de vbo. obliga. nec pena ꝓsertim parti debita potest remitti. glo. l. ij. C. de in ius voc. Bal. in. l. rescripta. C. de pre. impera. offi. Aurioli doctor.

Eum qui. Hec sumpta ē ex hijs que no. pla. s. de accu sa. ad petitionē. in glo. quidā dicūt. et s. de offi. deleg. cōsuluit. et. s. de accusa. accedēs. A grauamine. hoc ideo dicit: q: si appel lat a diffinitiua iam functus est officio suo. s. de offi. delega. c. in literis. Inno. idem iuris est quo ad executionē. s. de iureiurā. c. vlti. Appellās. et frustratorie: q: si legitime appellaret iudex nō esset a modo. vide de reuocatione attēptor: dic vt infra de appel. nō solū. et no. ꝙ hic satis lnuit: ꝙ secus sit in simpliciter cōtumace nō appellāte qui est multipliciter citādus. vt. s. e. proximo. et sic no. hic. vnū casum in quo sufficit prima cōtu macia ad hoc vt possit procedi sine alia citatio ne. et dic de hoc ꝑ Inn. vt in dicto. c. ad petitio nem. Protestari. Nota de ficta iuris protesta tione. Et sic est vna protestatio iuris: et alia ho minis. de q̄. s. de cōstitu. cū. M. ferrariē. inciū. būt cōsiderato eo statu in quo tūc erat. Renun ciet. expsse vel tacite procedendo corā iudice a quo est appellatum. de officio delega. gratum.

¶ Quādo licet ab appelatione recedere. dic vt no. s. de elec. quāuis. C. de appel. si quis libellos. et ꝑ Host. s. de crimine fal. c. vlti. et hic ꝑ Guid. qui in nullo figit pedē. Non teneris. et hoc verū est de necessitate: sed de honestate ad cōmincēdā maliciā possunt vocari: et sic non ob. s. de testi. cū olim. vt lit. nō cōtes. accedens. vel dic ꝙ ibi et in cōtrarijs facta narrat. de hoc consueuit tra ctari de accusatio. accedēs. secus esset in simplr cōtumace: licet ibi vno actu sit cōtumax: in alio nihilomin⁹ erit citādus. s. de testi. cū olim. licet aliqui dicāt ꝯtrariū: ex quo de ꝯtumacia liquet: C. de iudicis. properādū. §. sin autē. sed prima ve rior est. et est ratio diuersitatis: q: hic colore bo ni. s. remedio appellationis iniq̄tatē suā defen dit et dupliciter peccat: q: simulata equitat as. &c. Non teneris. quasi dicat sicut videat poteris eū citare. s. de offi. deleg. cōsuluit. si tamē vocaue rit eū ad hoc solū vt reuocationē audiat: venire tenet. ꝙ dicit vt. j. de appel. si a iudice. Processe ris sub. alias de iure valide. secus esset tñ in iudi cibus delegatis datis sub illa clausula. ꝙ si non omnes duo &c. duo ferūt sentētiā: tertio cōtradi cente: q: nihilomin⁹ in exequutione iste tertius erit vocādus: q: licet in vno articulo discordēt: forte in alio cōcordabunt. s. de offi. deleg. cau sam. et. c. prudentiā. §. adijcimus. eo. ti. extra.

¶ Rubrica. De eo qui mittitur in pos sessionem causa rei seruande.

Eum qui. Restrictio aduers⁹ cō tumacē. alia promis sio. secūda. Liceat. Hec sumpta est ex hijs que no. per Inno. vt lite nō ꝯtest. tue. et que no. s. de do. et cōtu. contingit. Beneficio. quocū. ꝙ. etia. ex. folio. s. de preben. maioribus. de vb. signi. c. penul. de cle. non residen. cōquerente. et intelligas de spirituali. secus esset si ecclesia de disset alicui laico vel clerico aliquod beneficium tāꝙ benemerito ad sustentationē vite sue. xvj. q. j. possessiones. et. q. vj. illud. nā tale beneficiū residentiam nō requirit. de tali loquit de cle. nō resi. clericos: vel si ecclesia peteretur vt propne tas. s. eo. c. j. et. ij. et idem tenet hic Host. in iure patronatus. Obtinendis. s. qñ inuestitura nul la precessit: secus de iā obtēto. j. de accu. sup hijs facit qd no. s. de offi. deleg. ꝯsultationibus. vt q: confirmatus est electus: vel petit sibi restitui quouis modo possessionē ꝙ habuit. et hanc te nent quidam: vt no. in. c. consultationibus. sed Host. Inno. dicūt ꝙ nedū in obtinēdis: sed etiā in obtentis habet locū hec constitutio: q: eadē ratio vtrobiq;: actore nō cōparēte in vtroq; ca su: iudex ad diffinitiuā sententiā procedere po test super propnetate: vt. s. vt lit. non contest. quoniā. §. si vero. multo fortius super possessio ne quocunq; modo agat super ea: de qua dic in spe. ti. de cōtu. §. sequitur videndū &c. iuxta fra trem. nō ob. dict. c. cōsultationibus. et ea nota ta habent locū ſm antiqua iura: licet aliqui di cant cōtra: sc3 hanc decre. nō habere locū in re stitutione possessionis propter hoc verbū obti nendū: q: non dicit obtentis. Itē propter illud verbū. j. ingressus: nō dicit regressus: sed prima verior: q: in vtroq; casu agitur de obtinendo: vel simpliciter si totū ibi deficit: vel quo ad quid qñ partim ius habet et partim nō: nā in tūc rem pe to/ nō propter rem quā habeo: sed propter illū quod est cōsequens ad rem quā nō habeo. ff. de verb. obliga. Iulianus. §. qui fundū. ſm Inno. Item not. ꝙ qui agit possessorio et petit ecclesiā sibi restitui debet et tenetur probare canonicam institutionē et de proprietate realiter nō debet restitui: et sic seruat curia ſm eū. et hoc probat per hanc. et. iij. q. j. §. patet. et sic no. s. de resti. spo. in literis. Item requiritur secūdo: ꝙ probet ꝙ au

ctoritate ordinaria ipsam fuerit adeptus.s.de insti.ex frequētibus.s.de renūci.admonet.Itē nota tertio/ꝙ missio in possessione cū auxiliū extraordinariū nunꝗ̄ habet locū regulariter. vbi potest al's principaliter q̄stio expediri:sicut hic potest iudex ad diffinitiuā sententiā procedere:vt hic patet.et in dicto.c.qm̄.§.si vero.et.s.de dol.et cōtu.veritatis.et ideo in aliquo de p̄missis casib⁹ nō fieret missio:sed procedetur via ordinaria ad diffinitionem negotij ſm Hosti. Possessione.i.si nullus possideat:vt q2 duo electi petūt bn̄ficiū nō possessum propter eandem rationē.s.de rescrip.inter ceteras.secus si agat electus vel p̄latus contra clericos ꝙ obediāt ei: q2 tūc non est periculū de ingressu vicioso. Possessionē.sed procedēdū est ad negotij examinationē et diffinitionē vt sequit̄ ſm Hosti.vnū tamē scias:licet in spūalibus ꝛ tēporalib⁹ procedatur in absentia alteri⁹ partis:tamē ambabus presentib⁹:nisi ordo iuris seruet̄ quo ad omnia processus nō valet.vt no.s.qui fil.sunt legi. perlatum.sic tenet Inno.ꝛ curia seruat.Itē no. ꝙ hec decre.dat modū procedendi ꝯtra ꝯtumacem.ꝛ cū sequestratio sit prohibita regulariter nō videt̄ ipsa sequestratio locū habere in hoc casu:nisi alia causa poneret̄ iusta causa inducens. s.de sequestra.c.vlti.al's puniretur duplici pena.sc3 q2 procederet̄ in cōtumacia.Itē ꝙ pateretur sequestrationē ꝙ est contra iura.s.de iudi. at si cleric⁹.ꝛ sic no.ꝙ vbi fit missio:nō fructuū sequestratio.insti.de pe.te.liti.§.fi.vbi de hoc. ꝙ vnū propter reliquū ꝛc.j.q.iij.si quis prebendas.s.de consue.c.j.Ad ea.s.beneficia:et sic nec ad fructus per viā sequestrationis:q2 cū fructus sint accessorij vt.s.dictū est.idem erit in principali.j.de reg.iur.accessoriū.nā in fructibus percipiēdis.magis natura iuris cōmunis ex quo percipiunt̄:ꝙ̄ semen ex quo oriuntur/inspicit̄.insti. de vsu ꝛ habita.§.j.ꝛ dic hic per Host. Vitiosus. ꝙ esset si sine titulo canonico sola possessiōe beneficiū obtineret.j.de reg.iu.c.j.Sed liceat.ad hoc ne cōtumax gaudeat sua cōtumacia. Presentia. Hec sumpta est ex.l.C.de iudi.properandū.Nō cōtest.no.nouū casum in quo recipiunt̄ testes lite nō cōtesta.ꝛ fert̄ diffinitiua.de quo.s. vt lit.nō ꝯtest.quoniā.Terminari.vt actore nō probante/reus absoluat̄:al's iudicabitur actori si plene probet.al's poterit deferre iuramētū sic not.Azo.in summa de reb.cre.et iureiurā.§. in causa monachi.ad ꝙ facit.j.de regu.vidua. in glo.penult.et.s.de procura.ex insinuatione.

Additio. c.Cū qui.glo.in ℣bo.viciosus. ad effectū hui⁹ glo.vide glo.in.c.cōtingit.de dol.et contuma.extra.et decisio. rote.iiij.in nouis.Auriolus doctor.

¶ Rubrica. Ut lite pendente nihil innouetur.

Dispendijs. Hec sumpta ē ex q̄ijs que no.Host.s.de elec.dudū.ij.vbi videbatur distinctio in hoc casu inter causas que pēdent in curia vel alibi.et ꝑ Inno.et Hostiē.s.de arbi.ex parte.de resti.in integ.c.ij.ꝛ ꝑ Cōpost.s. de cōsti.c.iij. Dispendijs.de hoc verbo dic vt.s. de rescrip.dispēdia. Statuim⁹.et sic ē ꝯstitutio noua:non ob.ꝙ no.s.de elec.cōsideramus.ꝛ.c. auditis.q̄ loquunt̄ anteꝗ̄ res deducat̄ in litigiū p̄cedente prima electione attēptaret̄ scd̄a:q2 si tunc prima erat nulla:et causa nullitatis erat notoria:si scd̄a attēptetur:vel vno cōtextu vel post interuallū:secūda valebit vt in.c.auditis. et.c.congregato.al's si prima erat anullanda: etiā nulla:sed tamē latebat causa nullitatis:et fiat post interuallū non valebit scd̄a.vt in.c.cōsideramus.Sed si eodē contextu fiat bene valebit scd̄a.vt.s.de electio.c.dudū.Itē sec⁹ si fiat lite pendēte/q2 tūc in omni casu scd̄a electio est nulla vt hic.Alibi.et in hoc no.differentiā/licet Hosti.videat̄ facere in decret.dudū.in glo.nunquid.in hoc casu. Litigātibus.quādo dicat̄ res litigiosa/patet ex eo ꝙ nota.xj.q.j.c.j.Itē not. ꝙ illa aut.C.de liti.auctoritate.litigiosa. Et est differētia inter istud ꝛ sequēs capitulū.quia hic nullus litigātiū possidebat id de quo q̄stio vertebatur:s3 ibi in.c.sequēti alter bene possidebat. vt ibi.Licet alij qui dicāt ꝙ per solā lit.ꝯtesta.dicatur litigiosa res.s.de offi.deleg.relatū.cū lit. cōtestatio dicat̄ exordiū litis.s.de ℣b.sig.ex pte. tamē alij vt.Hosti.tenēt:ꝙ imo sola citatione iudicis vel impetratione rescripti iudici insinuati et reo.vt no.de testi.causa3.et innuit hoc aut. litigiosa. Celebratis.nullo electorū possidente. sed decre.s.de integ.resti.c.j.loq̄tur in petitore et cōtradictore.et hoc soluit cōtrariū vt ibi ponitur ꝑ Inno.et alios.s.de arbi.ex parte.vel dic ꝙ in.c.ij.pro reo possidēte ius eligēdi.si pro collegio et cōtra epm̄.in pugna tūc erat ius cōe:et sic illi nō ob.istud.c.nec sequēs.ar.ff.de decur.l. generaliter.§.spuriosi.j.de p̄script.episcopum. Maioris.de arbitris.ex parte. Renūciare.s.de in integ.resti.c.ij. Excludi.pone exemplum.s.de elec.si forte.et.c.cupiētes.§.ꝙ si ꝑ viginti et sequēti:et eo.ti.quā sit.§.ꝙ si elect⁹.et fi. Et not. ꝙ lite pendēte nihil inouādū est:nō ob.ꝙ mors oīa soluit:et sic morte supueniēte totū cōquiescere debeat.C.si reus vel actor mortuus fuerit. l.j.et no.s.qui.fi.sunt leg.causam.lxij.di.quorūdam.ꝙ est verū quādo causa tangit mortuū: secus si ipsum et alios sicut hic.Nam electio ita cōis est inter electū ꝛ electores ꝙ vno decedente adhuc causa remanet q̄tū ad aliud:ꝛ hoc ad inquirendū de iure eligentiū an peccauerint.s.de elec.cū inter.et de arbit.ex parte.sicut quādoqꝫ post mortē inq̄rit̄ de bonis vt.s.not.in dicto.c. causā.q̄ fi.sūt leg.de hac cōnexitate no.s.de elec. quā sit.in fi.lxxx.dis.tantis.iij.q.vj.hoc quippe. et no.ſm Inno.ꝙ petitio cōfirmationis nō dirigit̄ ad aliquē directe siue specialiter:sed officio iudicis petit̄.sic no.s.de ordi.cog.cū dilectus.s3 alij dicunt ꝛ melius scd̄m ipsum ꝙ ille qui petit cōfirmationē agit.Unde/si habet aduersariū debet dare libellum vt no.Inno.s.de accus.sup hijs.Subiectis.ꝛ sic.appareat supstitem nullū ius habere ex quo ab initio non valuit.j.de reg.

iuris. nō firmat. poterit tñ eligi fm distinctionem positā. 3. de elec. super eo.

Si hij. Pmo prohibet noua subrogatio. Scdo cōcedit antique fnle successio. scda. Sane. Hec sumpta est ex hys q̄ no. p Inn. ꝛ Host. 3. de iudi. si annū. cōtra q̄ facta est hec decre. et loquit de eq̄tate/ nō de rigore: et de hoc no. ipsi. 3. de elec. dudū. ij. §. nos igit. in vbo dispēsationis. ꝛ. 3. de piul. cū olim. ij. Contra quos. ꝛ sic de reis loquit possidētib⁹ cōtra quos agit sicut hꝫ locū in acto re ꝛ reo. Sed pcedens. c. loquit in duob⁹ cōpeditorib⁹ maliciose: q꞉ possessor credebat vt potentior se: cōferret: vel agens credebat actionē suā vt potētior eligeret. Litigat. sub. principaliter. q꞉ secus si lis nō sit de bñficio pncipaliter: sꝫ oppositio: q꞉ opponit de pluralitate bñficioꝝ: nā tūc talia bñficia possent ꝯferri alij lite. pen. sic loquit. 3. de elec. dudū. ij. ꝛ sic pōt intelligi oppinio. Inno. Itē. secus si opponat cōtra talē non directe sup bñficio: sed poti⁹ sup criminib⁹: propter q̄ bñficia amitteret: q꞉ tūc posset fieri collatio statim post mortē. xxiij. q. s. quorūdā. fm Jo. finit a. sic q̄ trāsit i rē iudicatā. Cōferat. ꝛ sic lite mota ligata est man⁹ ordinarij sic q̄ ꝯferre nō poterit. Secus si nulla lis mota esset: q꞉ tūc cōferre posset. sic nō ob. J. de pbē. lꝫ. ij. vbi possessio facti nō impedit collationē ordinarij vt ibi. sed res litigiosa vt hic. de hoc no. 3. de ele. nō resi. clericos. Et intelligas q̄ possessio facti nō impedit collationē nisi impetret a supiore p līas extraordinarias a papa vel legato tale bñficiū et dicat simpliciter vacare nulla mētione facta de possessiōe facti: q꞉ talis lꝑtratio nō valꝫ vt no. Gauffri. in summa. de cōcef. pbē. sic intelligit. c. 3. de cōcef. pben. līas. ꝛ. c. cū nr̄is. de quo p Inn. 3. de piul. cū olim. ꝛ in sūma Host. de cōcef. pbē. et in lec. in. c. cū nr̄is. nā in quocūq꞉ alio casu bñficiū vacās de iure lꝫ nō de facto: sicut p assūptionē militie vel vxoris: pōt conferri p ordinariū vt ibi. et si re adiudicata vni p snlam ordinari⁹ cōferat alij/ cū ex hoc sit facta deterior ꝯditio illi⁹ cui est adiudicata tenet sibi ad interesse ordinarius. 3. de iure pa. pastoralis. ff. de alie. iudi. mu. cā facta. l. s. §. fine. In illo statu. sup istis de nouo eligēdis in locis cedentiū cū quib⁹ erat faciēda noua citatio: ꝛ nō aliter ordinatio cū hic de nouo fm Jo. succedēs: nō ex iure pmi sed ex noua electione habeat ius. viij. q. s. moises. sec⁹ est in hereditarijs successionib⁹ in quibus scds successor succedit i iure primi cōtinuādo de pmo ad scdm. sed innouatiōe iuris. ff. de iudi. l. tam ex cōtractibus. ꝛ ideo nō dabat Host. aliud remediū nisi q̄ sedes aplica sup hijs prouideret ꝛ veritatē inqreret vt no. 3. de iudi. si annū. vñ circa hoc facta est hec prouisio: vt in statu in quo erat predecessor/ iste admittat vt. s. sit litiū finis. J. de ex cep. pia. et est de eq̄tate nō de rigore vt malitijs obuiet. fm Jo. Mo. ꝛ sic not. triplicē successorē vnū rei iuris ꝛ cause vt in hereditatib⁹ tēporalibus. ff. de iudi. tam ex cōtractib⁹. aliū rei ꝛ cause ꝛ iuris vt hic ꝛn fi. tertiū rei tantū/ non iuris nec cause/ vt in bñficijs nō litigiosis in q̄b⁹ successor simpliciter predecessori succedit. ij. q. iij. a successor vij. q. s. olim. Admittendos. si actor ꝛ reus litigent sup beneficio in curia p decre. statuim⁹. 3. de elec. vel ēt extra snla lata pro altero/ vl ꝯtra: nocet alijs quos cā tangit/ si hoc sciāt. quia ex quo principaliter tāgit istos/ merito debet nocere alijs: quoꝝ interest cum omnes scirent decretalē/ statuimus. quos tangit causa. ar. ff. de col. detegen. l. cū nō iusto. ꝛ ideo si erat imponēdum silentium reo vel actori vel quia non iurauit appel. suam iuxta. c. 3. de elec. vt circa. vel non fuit eam prosecutus. iuxta. ca. 3. de electio. cupientes. §. ceterum. et hoc nocebit. licet isti successori ius esset in presenti tempore silentij/ vel prius. ex quo non ex persona sua sed ex persona sui predecessoris admittitur. 3. de hereti. fraternitatꝫ. quia ex quo actor repelleretur: sic iste. secus si actor per ignorantiā se potuit excusare: quia etiam ipsa ignorantia iuuabit successorem. nec quia peruenit ad electorem appellato vel alꝫ. 3. de consti. cognoscentes/ secundūꝫ Joan. Mona. De hoc. 3. de testi. veniēs. in glo. sed queritur.

Additio. c. Si hij contra quos. vide. l. in iudicio. ff. famili. hercis. q̄ instātia iudicij transit ad singularem successorē: ꝛ in matera beneficiali etiā trāsit de equitate canonica vt hic per Philip. franc. ꝛ alios. ꝛ vide glo. in ti. de pacifi. posses. in prag. sanctio. in verbo: possedit. sed ad vberiorē cautelā hodie rex cōcedit successori in beneficio līas vt subroget in locū et instantiā defuncti vel renūciātis. Et si processus pendeat sup possessorio vel petitorio beneficij inter duos: ꝛ tertius asserens collationē sibi factā petat iungi processui: etiā est iungendus in tali statu l quo processus existit. neq꞉ processus est de nouo inchoandus. et hoc no. hic in glo. in verbo. Intererit. ibi/ vel similes persone et Dñi de Rota decisio. cccc xxxvij. in nouis. et Philip. francus hic. Adde q̄ si precessor vel predecessor in bñficio perceperit fructus beneficij: et surrogatus in locū sui succūbat nō tenet restituere illos fructus quos precessor vl predecessor perceperat. ratio/ q꞉ licet ipse surrogatus habeat illud ius qd̄ eius precessor: nō tñ tenet illd ab eo sed a collatore vt hic per Joā. mo. et in. c. si tibi absenti. J. de prebē. et Joā. an. in. c. ex parte. de arbi. extra. ꝛ vide plura. in dicta glo. possedit. et noua possessio ex illa collatione oritur cū sit eius accessiū. vt not. in. l. interdictoꝝ. §. q̄dā. ff. de itrdict. Nā successor l bñficio nō tenetur soluere onera nisi sint realia et beneficiūꝫ ꝑpetuo contingētia. vt per Philip. franc. in. c. pñti. 3. de offi. ordi. ita decidit Joan. de Imol. l. si filiofa. §. si vir. ff. solu. ma. ꝛ Jacob⁹ de Beluiso in auten. vt nul. iudi. colla. ix. §. iij. et sic nihil tenet is cui bñficiū est collatū a suo pcessore vel predecessore: q꞉ titulū tenet a collatore. possessionē a titulo ex quo orta est: et līatiā a iure vel a pncipe q̄ sibi līas ꝯcessit: iō nō tenet ad debita per ex⁹ precessoris vel pdecessoris personā facta

persoluenda.p no.in.l.ij.C.de repudia.et absti. hereditate.vbi licet filius reperiat bonorũ pater/ norũ possessorẽ nõ tñ tenet creditoribus paternis soluere si nõ possideat illa bona ex successiõe paterna:sz possidet alio titulo vt puta qz illa emit a prioribus creditoribus.ratio qz nihil tenet a pre Et qñ dicit supra q instantia trãsit ad successorem:dic hoc verũ si petat.nã si non petat infra trienniũ ipse poterit excludi per decretũ de pacificis possessoribus.p no.in.l.f.C.qui admi.ad bo.pos.po.vbi.si bonorũ possessio delata nõ petatur infra annũ amittitur/transacto tpe.Et hoc procedit siue alia pars possideat bñficiũ:siue illud sit sequestratũ iussu iudicis:qz sequestratio necessaria nõ priuat quẽ possessione sua.vt dicit Henri.Bo.in.c.examinata.de iudi.extra. per not.in.l.iij.§.genera.z Iaco.de Rauẽ.in.l. interesse puto.in fi.ff.de acquir pos.z lz priuaret quẽ possessione sm aliquos:attamẽ ille nõ perdit cõmoda possessoris vt dicit Henric.bo.vbi supra.z Bar.in.l.si oleũ.in prin.ff.de dolo.cõmodũ possessoris aũt est vt repellat venientes. post trienniũ per decretũ de pacificis possessoribus.vt no.in ti.de pacifi.possesso.in cõsilio Basiliẽsi.z in regula cancellarie romane.de triẽnali possessore.q est.xxxiij.in ordie.igitur zc.Bla. Aurio.doctor Tolosanus.

Additio. c.si hij cõtra quos.adde pmissis illud qd dicit Bonifa.de Vitali.in cle.fi.de procu.colũ.ij.in prin.scz q mortuo beneficiato qui cõstituerat procuratorẽ finit potestas procuratoris.qz satis est q duret eius potestas q̃diu cõstituẽs viuit:nõ igit debet durare post eius obitũ.qz nõ habet heredem in eo de quo erat litigiũ:nec in eo pro quo erat factum procuratoriũ.qz in beneficialibus nõ est dare successionẽ hereditariã vt dicit hic Ioã.mo.de hoc in.c.ad decorẽ.de insti.z c.cõstitutus.z c.ex trãsmissa.de fil.presby.extra.z dicit Paul.de liaza. hic q ista negocia pertinẽt ad successorẽ nõ iure defuncti.Et aliud est in herede defuncti qui psonã defuncti representat z iuris fictione censetur esse eadẽ psona cũ defuncto.in auten.de iureiurã.a morie.presti.§.f.colla.v.et est successor viciorũ z culpe defuncti.vt in.l.ij.C.de fruc.z lit. expens.Ex quo tene q heres defuncti teneẽ restituere fructus bñficij quos defunctus percepe rat.z nõ successor i beneficio.vide q̃ hic scripsi in additionibus ad zenselli.Bla.Aurio.doctor.

¶ Rubrica. De confessis.

Statuimus. Et primo qro qd sit positio.dico q breuis forma verborũ mentẽ ponentis continẽs ad veritatẽ eliciendã pcepta. Sedo vñ habuit ortũ hoc verbũ.dico q nedũ ex vsu hominũ antiquissimo/et ex modo proponendi:imo z ex antiqua lege.ff.de leg.iij.officio ibi in possessione zc.tertio quare sit dicta:qz sm Guid.illudq olim fiebat p modũ interrogationis.vt qz petebat a iudice:interrogetẽ sup tali facto:hodie ponit per modũ positionis:sic pone q talis zc.z vide dicta pmo a positione facti q quis in iudicio facit vt hic.licet hodie interdum fiant interrogationes.vt.s.de iudi.cãm.Quarto quare fiãt positiões:vt p cõfessionẽ aduersarij releuetur ponẽs ab onere probandi vt hic. et de iureiurã.cũ qui.ij.rñso.ad hoc etiã fiunt interrogationes.ff.de interrog.acti.l.ij.z.iij.Quinto in quo differant.pmo qz positiones asserti ue:sed interrogatiões interrogatiue.Itẽ positiones a parte:interrogationes a iudice.Item ad positiones debet rñdere pars nõ aduocatus: immo cauti iudices tũc nimis loquaces aduocatos repellũt.¶ Sexto qñ fiunt:dic q añ lit. contesta.z post litis contestationẽ rñdebit per iuramentũ de calũpnia vel de veritate dicenda s.de iura.calump.c.j.z.c.cũ causam:z si ante lit. contesta.fauet iudex ponentẽ se credere z extimare q ponit.z aduersariũ q verũ respondebit qz sepe añ litis cõtestationẽ/fiunt exceptiones puta excõicationis vel spoliatõis:z sic apparet q falsa est opinio qua dicit q positiones nõ pñt fieri añ litis contestationẽ.¶ Septimo de quo debẽt fieri positiones.dic q de ptentis in libello z de ptinentibus ad libellũ ad fundandã intẽtionem et extenuendã intentionẽ rei.iiij.q.iij.c.j. Item debent fieri de facto rei vel ipsum tãgentem cõtra quẽ fiunt:qz de facto alterius nõ cogitur.ff.pro so.l.fi.z debent in scriptis iudici offerri:vt videat si sunt imptinẽtes vel impossibiles vel captiose vel negatiue extra casus huius decreta.z sic eas repellat.vt hic z.l.c.j.quas si admittẽdas vidit in actis scribi faciat.vt.s.de proba.qm ptra.z eis rñderi faciat p aduersariũ de credulitate vel de vitate prout negotiũ reqrit vt.j.de testi.pñtiũ.caueat ergo ponẽs ne ponat cõtraria vt positiones/in petitiõe hereditatis: vel quorũ bonorũ:dicat se possedisse post mortẽ testatoris:vel agens publiciana dicat illũ a quo habuit fuisse dñm:vel agẽs vti possidetis dicat aduersariũ possidere.¶ Octauo.qs sit effectus positionis.vt is qui ponit cõfiteri dicat vt.j.de iureiur.c.fi.¶ An ponẽs vel respõdẽs possit reuocare dictũ suũ dicet.j.qñq tamen positio ponit pro iure:z sic dicimus positiuũ ad q facit insti. de iusti.et.iu.§.huius studij.due sunt positiones. Itẽ pmo factũ respicit.C.de arbi.l.peñ.in fi.vñ cũ factũ debeat a ptibus solũ poni z rñderi vt.s. de iudi.pastoralis.patet q ad ptes tm ptinent positiones z respõsiones.Itẽ is qui ponit debet certũ ponere.ff.de rei vẽ.l.fiue.s.de spõsa.de muliere.Itẽ oẽs petitiões dñr fieri in vi sui pstiti iuramenti calũpnie vel veritatis dicende lz nõ exprimant.Itẽ audit quis cõtra positiones suas.s. de proba.per tuas:z de positione semel p me negata nõ possuz me iuuare.s.de transf.cuz sicut. nec de teste.s.de testi.pñtiũ.z.s.de proba.p tuas als allegaret turpitudinẽ suam volens venire contra dictum suum:nisi probasset se errasse.s. de donat.cum dilecti.Item si positio rei sit preiudicialis positionem actoris licet primo facte: pño rñdendũ erit positioni rei.xxxij.q.iij.q pec cat:als nõ teneẽ.sic intelligit.ff.de proba.circa. als actor dz pmo ponere:qz pmo appellauit.s.

de ordi.cogni.c.ij. nisi forte sit preiudicialis vt
dixi:vel nisi maliciose tẽpus detineat in sermo-
ne:ꝙ relinquitur arbitrio iudicentis:⁊ sic se ha
bet cõsuetudo causarũ q̃ optima legũ est inter-
pres.ẽ.de consue.cũ dilectus.vt q: nego literas
esse impetratas de mãdato dñi:vel pecuniam
que mihi dicit numerata in instrõ nõ mihi nu-
meratã:ista nõ possunt probari nisi per confes-
sionẽ aduersarij:⁊ est ratio q: simplices negati-
ue admittant:q: cũ positio sit vna species pro
bonis occurrendũ est probationib⁹ vt.ẽ.de pro
ba.quoniã.⁊ de testi.dilectus. ⁊ licet simplex ne
gatiua non possit directe probari: probatur tñ
per obliquũ:quia per confessionẽ:⁊ sic responde
ad iura que dicunt simplicẽ negatiuã nõ posse
probari:hoc verũ est per testes:sed per confessio
nem bene:vt hic. ¶ An negatiua possit proba
ri:dic ꝙ aut queris de negatiua facti: aut iuris:
aut qualitatis.si primo/aut ponitur a iudice ⁊
tunc dic ꝙ sic per cõfessionẽ illius qui interroga
tur .ẽ.de fide instru.cũ ioãnes.in fi.xxx.q.v. iudi
cantem.aut ponit a parte:⁊ tunc aut queris de
directa implicita affirmatiua.⁊ tũc dic ꝙ sic vt
ẽ.de renũ.super hoc.aut directa negatiua im-
plicita que fit cum hac adiectione tantũ:vel so
lũ.ẽ.de cã pos.cũ ecclesia.aut de expressa nega
tiua que fit ꝑ hec verba/nisi/vel sini/vt quia di-
co me nõ esse citatũ:vt.ẽ.de elec.bone: vel non
cognouisse vxorẽ.ẽ.de frigi.⁊ male.ca.j.⁊ in hoc
distingue.quia aut vis probare: alẽ ꝙ per ꝯfes-
sionem ⁊ tunc nõ põt vt hic.ratio est.ẽ.de elect.
bone.in glo.vbi indirecte.ẽ. de testi. ex tenore.
aut per confessionẽ:⁊ tunc aut per ipsaz: ⁊ tunc
aut talis est q̃ factũ tertij tangit.j.caplm.ẽ. de
probat.tertio.aut pape:vel similis:vt de testi.
tam litis:in fi.⁊ cũ admittit:aut suũ: ⁊ tunc nõ:
q: nemo idoneus ⁊c.ẽ.de testi.spo. cõquerente.
aut aduersarij:⁊ tunc aut est de re de qua cõstat
aduersario q: agitur de facto aduersarij: vt q:
ponens dicit sibi nõ esse numeratã pecuniã per
aduersariuz.⁊ ideo aduersarius dz esse de facto
suo certus.⁊ tunc si videat expedire iudicij de eq̃
tate debet respondere: sic/vel nõ.aut dubitat/
aut asserit ponẽs nõ viuere talẽ/cũ simpliciter
aduersarius dubitet:nec magis crediderit vnũ
ꝙ aliud.⁊ tunc siue sup toto dubitet/ siue super
parte:dico ꝙ dz rñdere:dubito.alẽ anceps subi
ret periuriũ.ff.re.amo.l.marcellus.si aũt cõpel
lat omnino respõdere/est vel nõ est:dicere debet
in vtroq3 casu:nõ credit.q: tũc nõ seq̃tur ex hac
rñsione ꝙ credat eũ mortuũ:q: ꝑ talẽ rñsionez
negationẽ factã nõ ponit/sed negat tñ:q: põt
esse ꝙ nõ credit eũ viuere nec mortuũ.⁊ sic est ca
sus.ẽ.de testi.spo.ad sedẽ.ibi/neq3 scio.secus si
postponeret negatiuã.sic credo eũ nõ viuere.hñ
sequeretur ꝙ credit eũ mortuũ/⁊ sic anceps su-
biret periuriuz vt.ẽ.sic ponit spe. in scda parte
ti.de positionibus.§.sexto.ver.ꝙ si interroga-
tus.in fi.⁊ idẽ no.C.de incolis.l.ij.in glo.⁊ idem
in simplice negatiua. ¶ Proponente partim
verũ ⁊ partiz falsum: q: tũc semꝑ negando non
deierat.ff.de re.iu.q̃ cõtra.§.vtrum.iuxta Ari-
stote.qui dicit ꝙ cuius ꝑticularis est falsa/eius
vniuersalis est falsa.sil'r.ix.di.si ad sacros.iij.q.
ix.pura.⁊.ẽ.de heret.fraternitatẽ. propter hoc
est cautela vt si positiones ponant diuerse. vt
e.ti.in spe.ver.xj.in prin.⁊ ideo in fine cuiuslibet
positiõis ponit ⁊ ponit sic diuisiz ⁊ de negatiua ⁊
q̃litatis.dic vt no.ẽ.de elec.bone. in gl. Possũt
et debẽt si equitas suadeat vt.j.⁊ hoc dũmodo
ad causaz ꝑtineat:alẽ nõ debet admitti ad pro
bandũ ꝙ probant ⁊c.ẽm Hosti. Equitate.q̃ est
iustitia dulcore misericordie tẽperata ẽm Cypri
anũ.⁊ ꝓfert rigori.ẽ.de trãsac.c.fi.ad hoc ꝙ eq̃-
tas suadeat duo req̃runt. Prio ꝙ faciat ad cãz.
scdo ꝙ aliter probari nõ possit illud qd ponit.vñ
cũ iudicis sit veritatẽ inq̃rere modis oib⁹ q̃bus
põt.xxx.q.v.iudicantez.dignũ est vt compellat
actorẽ vel reũ ad dicendũ veritatẽ vbi alẽ habe
ri nõ põt:⁊ ista hũ maior ps ad quã iudex declina
re dz ẽm Hos.ẽ.de transac.c.fi.⁊ si respõdere nõ
vult habebit pro ꝯfesso.ẽ.de iur.c.fi.alẽ peccas-
set nisi hoc faceret:ex quo videt ꝙ rñdere dz:⁊ ꝙ
facit ad causaz:⁊ ꝙ eq̃tas suadet:ex quo i ꝑtãte
sua positũ est:⁊ lz nõ propter hoc sit iuris necessi
tati subiect⁹.ff.de iudic.nõ quicquid.videt tñ ꝙ
possit per superiorẽ cõpelli ad mittendum.ẽ.de
iure pa.nullus.ẽm Joan.and.

Si post. Primo/de cõtumace post
iussum.Secũdo/de contu
mace ante iussum.Secunda pars.Re-
stra. Hec sumpta est ex quadã extraua
ganti Alexandri que incipiebat retulisti olim.
alẽ incipit.dilecto. Reus.idem est in actore si re
cusaret respondere positionib⁹ cũ ambox equa
sit cõditio regulariter.ẽ.de mut.peti.c.vlti.sed
quia cõmuniter magis actor facit positiones
ꝙ reus:idcirco hic ponitur de reo respondente
ẽm Joan.and.alij dicũt secus in actore respon-
dente in quẽ habet locũ illa pena.ẽ.de iura.ca-
lũp.c.fi.non ista.ẽm Joan.and.et est ratio pri-
me/q: nullius iuramẽti penã exigit.ar.cox que
no.ẽ.de consti.trãslato. Procurator.hoc ponit
de nouo et sic nota ꝙ post lit.contesta.contu-
macia procuratoris nocet dño.ar.ff.de doli.ex-
cep.l.si procurator.de quo dic vt no.ẽ.vt lit.nõ
contesta.c.j. Interrogatus.siue a iudice siue a
parte:in quo nihil differt.ẽ.de dolo et contu.
prout.et.xxx.q.ij.iudicãtem.et ideo si sine iussu
iudicis positioni facte per partẽ rñdeat:teneat
rñsio.ff.de iter.actio.si sine.et in dicto.c.prout.
Ea.vt q: dicit positionẽ obscurã vel duplicẽ vel
ipertinẽtẽ:vel q: est supflua:vel de facto aliena:
vel captiosa/vel multiplex/vel criminosa: cui
rñdere nõ cogit.vt no.Inno.ẽ.de elec.dudũ.ij.l.
di.ex penitẽtib⁹.⁊ no.i spe.ti. de positiõi.§.vij.q̃
icipit.vidẽdũ.⁊c. Recuset.viciũ notat. Cõtuma
citer.tñ si ꝑncipalis rñdeat q̃busdã positiõibus
⁊ iudex sibi precipiat ne recedat donec respõdi-
derit omnib⁹:⁊ ille spreto mandato recedit ad
suam patriam non incurrit hanc penam.sed si
alias vt contumax puniendus sit optimum de
facto.et no.in spe.ti.de posi.§.vnius.⁊ itelligas
hoc in presenti:⁊ non parente.quia secus in ab

veniente:licet ad hoc specialiter sit citatus: q2 maior est cõtumacia istius ꝙ illius vt hic patet. Haberi debet. per sententiã iudicis nõ ipso iure iuxta hoc qḋ not.ẜ.de iura.calum p.cũ in cã.sed ista litera innuit ꝙ ipso iure.⁊ hoc verius secun- dũ Guid.vt videt. Host.in dicto.c.cũ in causa. §.vlt.⁊ idẽ Jo.an.⁊ idẽ intellige de obscure respõ dentibus si nõ declarent.ff. de inter.accu.de eta te.§.vbi.⁊ hoc intellige si cõfessio est sibi dãpno- sa:alʾs si vtilis haberet pro negante vt dicta.l. de etate. Pro cõfesso.hoc intellige in causa ciui li.secus in beneficiali: ne vitiosus ingressus det. ẜ.de eo qui mit. i possessione.eũ qui. nisi velis di cere ꝙ in beneficialibus nõ habet locũ in preiu- diciũ respondẽtis:sed nõ ad vtilitatẽ ponentis vt hic sequitur; beneficiũ vel ꝙ videt ipm si ha- beat iudicare ar.ẜ.de rescrip. olim. Veraȝ.scḋa pars. Cõtumaciter.secus si esset absens ex iusta causa.ff.ex qui.ca.ma.l.sed ⁊ si.in tantũ ꝙ pro- bata causa absentie retractatur sentẽtia.ẜ.de re iudi.cũ bertoldus. Procedendum.iuxta for- mã positã.ẜ.de do.et cõtu.prout.⁊ citabitur cõ tumax singulis terminis licet quõlibet termio fit cõtumax.ẜ.de elec.ecclesia.vbi de hoc p Jnn. et.ẜ.de offi.delega.cõsuluit.⁊ per eum.ẜ.de pro cura.auditis.⁊ ibi etiam per Host.⁊ dic vt.C.de iudici.properandũ.⁊ de hoc dictũ est supra de eo qui mit.in pos.eum qui.

Rubrica. De testibus.

Mediatores. Duplex cõstitutio. Duplex exceptio. secũda. Si nõ agat. Hec sumpta est ex hijs que no.ẜ.eo.veniens.in primo.⁊.iij.q.j.idẽ in criminali:⁊ glo.xv.q.iij.nemini.⁊ est Grego. ix. Mediatores.isti in lege dicũr proxenete ⁊ sala riũ qḋ eis datur/vocatur proxeneticũ.ff.de pro xene.l.ij.⁊ si in spũalibus salarium interueniat symonia cõmittitur.⁊ tunc nõ admittit etiaȝ si ciuiliter agat vt hic.⁊.ẜ.c.veniens:imo talis est etiã priuandus beneficijs.ẜ.de elect.per inquisi tionẽ.⁊ deponendus.ẜ.de cõfes.c.ij. Per quos. id est quorũ ministerio. Pleruq3.nõ tamẽ semp Ad testimoniũ.hic ponit casus specialis cõtra regulam quã cauet ꝙ mediator cõtractus in te stem admitti nõ debet:nisi de consensu partiũ. in auten.de testi.§.q2 nõ.vbi de hoc.colla.vij.⁊ not.j.q.j.si quis eps.nec mirum q2 multa alia specialia inuenta sunt in detestationẽ huius cri minis symonie.ẜ.de symo.tanta.tñ licet nõ ad- mittatur i alijs ad probationẽ:ad presumptio nem tamẽ admittuntur vt no.xv.q.iij.nemini. Admittuntur.⁊ hoc fit in defectu aliorũ:cũ per alios cõuinci plene nõ possint.sic.ẜ.de testi.co. Venerabilis.⁊.C.de heret.qcunq3.in fi.⁊ intelli ge hoc ẜm distinctionẽ positã.ẜ.de symo.lȝ he- li.⁊.c. per tuas.⁊.lxxix.di.si quis papã.⁊ in sum- ma Host.de symo.§.qui ad accusationẽ.et in- tellige de illo mediatore qui etiã nõ est emẽda- tus.hoc ꝙ dicitur hic solũ intelligit:⁊ est specia- le ꝙ mediator admittat vt.ẜ.dictũ est. Sed ciui liter.⁊ est ratio:q2 in crimine probando aptius

me debent esse probationes.ij.q.viij.sciãt cũcti. ⁊ quia strictius est agendũ vbi dõra salutẽ hois agitur.C.de tẽpo.app.ad dictos.⁊ Jnno.ẜ.eo. veniens.vnde alie probationes sufficiũt in vno modo agẽdi:ꝙ nõ sufficerẽt:tñ in alio vt no.ẜ. de elec.scriptũ.in fi.⁊ de istis duobus modis agẽ di dic vt.ẜ.de symo.per tuas.⁊ licet hic agat de crimine nõ tamen criminaliter vt.ẜ. de procu. tue.⁊ talis exceptio accusatio vocatur:vt in au ten.de sanctis.epis.§.si quis autẽ.colla.ix.⁊ no. Jnno.ẜ.de accu.super hijs.in glo. Emolumen- tum.i.fructũ laboris sine acquisitione alicuius rei. Assecuti.ergo a contrario sensu criminali- ter:⁊ si participes sint/repellunt.C.de testi.qm̃. secus i alijs vbi est tantũ socius criminis vt hic. Si queras qualiter repellentistũ accusatum nũquid diceret ꝙ particeps fuerit vl' quia soci⁹. dic ꝙ nõ:quia cõfitetur de se.vt.ẜ.de cõfes.c.j.et ij.et talis confessio preiudicat.xxiij.q.ij.in prin. nec dicet ꝙ nõ fecerit:alias darctur sibi via pec- candi contra hoc.xxij.q.iij.qui peccat. Sed di cet sic ẜm Jnno.⁊ Host.accusatus contra testẽ: super hoc nõ potes esse testis:quia crimen symo nie cõmisisti.⁊ hoc volo probare.et repellitur:⁊ probatur cum par crimen obijciatur.ẜ.de sy- mo.licet heli.ad fi.ad qḋ facit.xj.q.ij.in prin.et C.qui accusa.nõ pos.l.ij.⁊ sic not.hic de crimine symonie qualiter ab alijs criminibus eximitur in quibusdam.de crimine lese maiestatis:habes ẜ.de confess.c.j. De crimine heresis.j.de hereti. in fauorem.et ideo hec tria crimina dicũtur spe cialiter excepta.ẜ.eo.vbi de hoc.

Additio. c. Mediatores. No. hic ex glo. in verbo.ad testimonium ꝙ in alijs criminibus preter symoniã mediator ad- mittitur in testẽ ad presumptionẽ non autẽ ad probationeȝ:q2 ad probationẽ requirũtur ad- minus duo testes.vt i.c.licet vniuersis.de testi. extra.⁊ vox vnius/vox nullius:quo ad proban- dũ.vt in.l.iurisiurandi.⁊ ibi Bar.C.de testi.sed vni testi nõ creditur:nisi in certis casib⁹.quoꝝ triginta recitat specul.ti.de testib⁹.§.restat de numero.ver.hoc tamẽ fallit.in alijs nõ facit ni si semiplenã probationẽ vt dicit glo.in.l.admo nendi.ff.de iureiurã.de materia vide in.l.theo- põpus.ff.de dote prelega.⁊ in.l.j.§.fi.ff.quẽad- modum.testa.aperi.sed illud est veruȝ quando in probatione nõ requirunt nisi duo testes quia tũc vnus facit semiplenam probationẽ vt in di cta.l.admonẽdi.secus in casibus in quib⁹ requi runtur ampliores.vt in testamento requirunt septẽ.l.si vnus.C.de testa.l.hac cõsultissima.C. qui testa.fa.pos.et i codicillis qnq3.l.fi.C. de co- dicil.in donatione causa mortis quinq3.l.fi.C. de dona.cau.mortis.⁊ in illis casibus media pars facit semplenã probationẽ vt no. Docto.in.c. fi.de iureiur.extra.⁊ fa.l.testiũ.in.fi.C. de testi. q2 probatio cõponitur ex duabus partibus ex so lennitate iurisgentium:q̃ est potet potentior:⁊ solẽnitate positiua.⁊ sic simul iũcte faciunt ple nã probationẽ vt ibi no.⁊ in glo.l.admonendi. allegata. Bla. Aurio.

Additio. c. Mediatores. Hic habes ꝙ accusatus vel criminosus non esse testis regulariter: q2 sunt infames. vt in. l. j. de reis postula. lib. x. ⁊ ferre testimoniũ est dignitas. vt dicit specula. ti. de teste. §. j. ver. ferre enĩ testimoniũ. per no. in. c. preceptũ. xxxij. q. v. ⁊ est actus legitimus. vt in. l. quoniã. prope. fi. C. de hereti. ⁊ ista sunt infamibus interdicta vt in. c. inter dilectos. de exces. prela. et. l. j. C. de infami. et. l. neq3 famosis. de dignita. li. xij. hinc dicit dominus Raymũdus Auriolus patru⁹ me⁹ insti. de iniur. in prin. colũ. iij. ꝙ spurij ⁊ bastardi non debent admitti ad honores/dignitates nec testimonia. ita tenet Bar. in. l. cuz qui nocentem ff. de iniur. qui sordent reatu parentũ. ⁊ decidunt ex sanguine putrefacto. ideo non sunt nobiles nec de domo nobiliũ. vt dicit Bal. in. c. innotuit. de elect. extra. vbi tamen dicit ꝙ bastardus põt esse doctor in quacũq3 facultate etiam in theologia absq3 aliqua dispensatione per illũ tex. et tamen doctoratus est dignitas vt per te videre potes ea que plenissime de doctore scripsi in additionibus ad Bertran. de Clusello. in. c. ex literis. de consti. extra. Bla. Aurio. doctor.

PResentium. Primo subiectionis spoliatio/cõpositionis mutatio/⁊ de veritate dicenda sup positionibus iuramẽti prestatio. secũdo partiũ ac syndicoꝝ singulis positionibus distincta responsio. tertio testimoniũ principalis cause prius reprobatio: ⁊ criminum obiectoꝝ cõtra eos specificatio. quarto testimonium primos reprobantiũ. secunda reprobatio idem alia iuramenti prestatio. scda Preterea. tertia. Testes. quarta. Siue. Abbatez. subaudi actores. Priorẽ. reos. Possessione. i. quasi possessione. de quo. s. de fo. cõpe. cõquestus. ⁊ sic subiectio possidet. xvj. q. j. reuertimini. Spoliatos. no. ꝙ quis dicitur iuribus in corporalibus spoliatus ⁊ pro hijs cõpetit interdictũ vnde vi. simile. vt lite pen. s. c. j. ⁊ de re iudi. suborta. ⁊ de elec. querelã. et ibi plene per Inn. ⁊ Host. s. de trãsac. preterea. Cõpositione amicabili. secus esset in transactione. s. de transac. super eo. nec est talis cõpositio realis nisi auctoritas superioris interueniat vt. s. de trãsac. veniens. Rebus. alijs de hac clausula dic vt. s. de rescrip. cũ in multis. Abbate. ⁊ priore ⁊ vtraq3 pars petat per principalem rñderi positionib⁹: quia forte melius nouerat veritatẽ: et idcirco papa scribit archiepõ Rothomagen. vt sequitur: ⁊ sic no. ꝙ totũ collegium quasi vna persona censet. et per vnũ iurare potest: vel quilibet per se si vellet. C. de iur. ca. l. ij. sed ideo iuratur per vnũ propter difficultatẽ ponẽdi ⁊ respõdendi: als quilibet in animã suã iurare debet. s. de iur. ca. in ptractandis. Itẽ syndicus sicut nec procurator sine spãli mandato iurare nõ põt: ⁊ est ratio q2 nõ habet gñalez administrationẽ: nisi sit talis syndic⁹ qui sit datus ad oẽs causas monasterij: qi tũc iurat. ⁊ sic loquũtur iura. s. de procura. q2 in causis. ⁊. s. de iur. ca. cũ causam. in glo. Cõuentũ. i. singulos de cõuentu. nec alia de cã preponit nõie suo nisi vt astringat cũ alijs: als nec vt procurator: nec vt testis astringeret. ⁊ sic no. ꝙ procurator nõie cõuentus no cõtinet nisi exprimat. cõuentus enĩ animã nõ habet. sed alas in plurali ad hoc. j. de sen. exco. romana. §. vniuersitatẽ. Maioris ptis. Ex hoc no. ꝙ cõfessio plati nõ nocet ecclesie. de hoc. s. de postu. prela. bone. ij. ⁊ liiij. di. gñalẽ. xxij. di. de cõstãtinopolitano. vbi de hoc ĩ glo. Itẽ no. ꝙ capitulũ põt platũ cõstituere procuratorẽ ecclie sue: vt. s. c. ti. in sup. ar. cõtra. s. de procura. c. alia qdẽ. de iudi. causaz. q2 ipse prelatus est is q̃ hz procuratorẽ cõstituere: vt ibi. dic ꝙ ad hoc vz ꝙ ex hoc caplm videt prebere cõsensum faciẽdo ipm procura. in illa cã. sed ꝙtũ ad hoc ꝙ virtute illi⁹ procuratorij tm̃ admittat ad agendũ non valet: cũ als ptãtẽ haberet: sed nõ ita plenã vt. s. de rescrip. edoceri: nã ipse est administrator capituli vt hic. Itẽ no. ꝙ cõfessio minoris ptis nõ nocet ecclie/cũ adhuc dicant maiorẽ. s. de hijs q̃ fi. a maio. pte. c. j. Ipsoꝝ. ibidẽ residentiũ. x. q. ij. hoc ius. ⁊ sibi mãdatũ vt in alas eoꝝ iuret s̃m Inno. sed Host. dicit ꝙ absentes vocabunt si cõmode fieri põt. s. de elec. qi propter. de pben. cũ in eccl'ijs. sed opinio Inno. est verior. s̃m Jo. an. sed hoc ꝙ Host. dicit. s. eo. spãle est in facto electionis: vt in. c. q2 propter. ⁊ ibi in alio casu. s. de offi. ordi. Quis. vel dic s̃m Guid. ꝙ illi tm̃ vocãdi sunt qui intra vrbẽ cõsistunt. C. de sena. l. vlt. sed hic no. ꝙ si esset cã ciuilis in qua iurat de calump. nõ esset necesse ꝙ in alas cõuentus ipse platus sed in alam tm̃ suã iuxta placitũ suũ positionibus rñderet. s. de iura. calũp. cũ causaz. immo de veritate: ⁊ sic siue agat super possessorio rei spiritualis vt hic: siue petitorio. vt. s. de iura. calũp. s̃m Inno. ⁊ Host. ponendo. de quo. s. de cõfes. statuimus. Veritatẽ. nõ iurauit ꝙ credit: sed de hoc ꝙ nouit ar. iij. q. ix. ordinamur. secus in iuramento calũpnie vbi de credulitate rñdet: vt not. de iure calũ. cũ causam. Trãsmissis. quibus nihil obijci potest cũ sint examinati ĩ curia. xxxv. q. ix. aplice. ꝓterea q2 bulla pape omnem suspitionẽ tollit: vt no. s. de fide instru. ex parte. Ipsi. s. abbas ⁊ prior. Sciunt. ⁊ sic responsio erit per scio vel nescio: sicut ipsa positio facta sub iuramẽto de ṽitate dicẽda vt hic. hodie tamẽ videtur hoc sentire Inno. Illos. s. cõuentus: ⁊ no. ꝙ ibi dicitur conuentus vbi est maior pars, vt not. s. de elec. cum inter canonicos: sed si credat prelatus aliud ꝙ conuentus: vel sciat dicat sic/per conuẽtũ sic dico: ⁊ per me sic. ar. ff. de admi. tu. quocũ. s̃m Hosti. dum tamen sit in iudicio tanꝙ prelatus. de quo. s. de postu. prela. bone. ij. et. liiij. distin. generaliter. et stabitur magis conuentui: quia prelatus est vt pars cõuentus: et maiori parti testium statur, vt. s. Intelligũt. quia omnes in vnũ vocabuntur locum. ⁊ si omnes concordant in vnã sentẽtiam/illa sentẽtia rñdebitur: als maiori stabitur q̃ facit conuẽtuz vt. s. sed si dicant ꝙ ipse prelatus respõdeat nõ pro se sz pro cõuẽtu erit falsuz in hoc casu: cũ nõ sit nisi minister ⁊ organũ capli. nõ videt Inno.

quod deberet ut ipse no. hic. ipse tamen peccabit si hoc faciat. de quo dic ut not. s. de elect. procurator. Iurauerint. qualiter hoc iuramentum prestetur no. l. xiij. di. tibi domino. Preterea. secunda pars. quasi dicat necdum respondebit positionibus: imo et sigillatim singulis vel ut sequitur. Sigillatim. quia si positio plura contineat in vno posset esse falsa: et in alio vera. ff. de re. du. l. filius qui. §. vtrum. quia certum debent continere tam positiones quam responsiones. ff. de confes. l. certum. et omnis disiunctiua est necessaria. ff. de v. obli. l. vbi. §. quod illud. Sufficienter. i. clare sine iuramento. secus in procuratore nouo qui non est litem contestatus qui iurare debet sic non contradicit. s. de iura. calump. in appellationis. vel non prohibetur quin iuret de calumpnia. sed quod non interrogetur per sacramentum: et sic sunt diuersi casus. Sciant. vbi certus est: sed si titubat habebit diem ad respondendum. ff. de peti. hereditatis. l. si petitor. et si maliciose presumatur dubitare: exigit iudex ab eo iuramentum. de iuramento calump. c. ij. sed si nescit animum suum magis applicare ad vnam partem quam ad aliam poterit dicere nescio. vel negatiue respondere: ut si queratur talis viuat: dicat non credo: quia non sequitur propter hoc quod credat ipsum mortuum: secundum Inno. et Host. tunc enim proprie titubat non credens quod credat hoc vel illud. de quo in spe. ti. de positionibus. §. si non sit certus. Inquiras. tanquam in principali quo ad iudicium in quo litem est contestatus: quia iste syndicus tractabat istam causam vsque ad hanc remissionem. et ideo credendum est ei. et si non iurauerit/quia ex quo confessus est in iure &c. s. de accu. si constiterit. nec hic distinguit an iurauerit necne. quia confessio defensoris cum mandato obest. ff. de procurato. l. non solum. s. de confes. ex parte. sed imputet sibi qui talem elegit. s. ut lit. non contesta. c. j. secundum Host. sed si dicat credo: et est credulitas prelati contraria scientie statur conuentus scientie: que maior est quam credulitas: et potius debet stari dicto prelati quam simplicis clerici: quia prelatus iurauit et syndicus non secundum Ber. sed sic concordent: vna coadiuuat aliam. Articulus. articulus est pars intentionis continens id quod actor probare intendit. s. eo. veniens. ij. et dic de hoc ut no. s. eo. per tuas: et intellige quod necessarium est dare articulos si petantur: vel sufficit qualitercunque testes fuerint producti in causa et super libello: etiam si nulla sit positio facta. ar. s. de testi. spo. cum ad sedem: et sic Host. in summa c. ti. §. sup quibus. Alterius. s. conuentus sancti Nicolai. Productos. hec demonstrat quod erat lis contestata: et testes producti: et sic not. quod post testes receptos et de veritate iuratur: et positiones fiunt. Continent. et si nolit alios producere vel istos transponere non licebit alios prius quam ceteris admittendo. s. de rescrip. cum dilecta. nam ideo nomina exprimuntur ne sit locus variationi. ar. s. de rescrip. cum in multis. et fient articuli per hunc modum: intendit probare talis contra talem quod ipse tenet vxorem suam in concubinam: et hoc probare intendit p a. b. c. Item quia plurius est in tali causa et hoc intendit probare per. d. e. f. nec possunt iudices prorogare terminum: nisi de consensu vtriusque partis. s. de offi. deleg. de causis. Calendas. et non vltra. s. de proba. licet. Aduerse partis. s. abbatis et eius conuentus: de istis interrogatoriis no. s. e. per tuas. et est de vsu earum quod producens testes dat articulos: alter contra quem producuntur dat interrogatoria: et iudex recipiet pertinentes: et impertinentes repellet. s. de proba. causam matrimonij. in fi. si papa ar. a contrario et si aliqua interrogatio in examinatione fuerit omissa iterato debet fieri secundum Goff. ut in. c. per tuas. alij contra de quo Io. no. ij. q. j. in primis. in glo. quod si pars contra quam testes producuntur velit interesse interrogationibus dum testes examinantur/potest. quia ipse melius nouerit querere omnes circunstantias ar. s. de fideiusso. c. ij. et no. s. e. in noie domini. sed Gund. contra: maxime in hoc casu. ut. C. de testi. nullum. secundum Inno. et Hosti. s. e. venerabili. et de istis interrogationibus non fit copia parti aduerse: ne possit super hijs instruere testes suos: sed iudex per se vel per assessorem examinat illa: et si qua sint superflua vel impertinentia illa resecat. sed hic non habebit locum resecatio cum sint approbata per papam. Sigillatim. i. singulariter. l. xxxix. di. in prin. quia non sufficit dicere homicidium adulterium &c. s. de elec. ut circa. secundum Inn. et est ratio quia non licet opponenti in alterius discrimen vagari ut. s. de elect. ut quis duas. vbi debet circunstantias explicare ut. j. de excep. pia. et hoc verum est super criminibus propositis criminaliter siue ciuiliter per viam excep. vel ars. secus in inquisitione secundum aliquos de quo no. s. de pur. ca. accepimus. Item debet exprimi cum quo crimen commisit et de loco. ij. q. viij. libellorum. nec dicat illud speciale cum agit per viam accusationis quia idem est in modum exceptionis ut innuit iste versus. post tamen in persona &c. j. de except. pia: secundum Hosti. Si vero. quarta pars. Conuentus, sancti Nicolai. Producendos. ad reprobationem testium productorum in principali. Interrogatoria. priores et conuentus. Simili. de quo dictum est. Obseruata. hos autem testes non licebit priori et conuentui vlterius reprobare. ut. s. e. licet dilectus. firmare tamen suos poterit probando eos honestos vel consimile ut no. iij. q. ij. de iudi tijs. et iij. q. iij. si quis testibus. in glo. Iuramentum. hoc prestatur propter presumptionem que est contra talem quia prouocatus videtur abesse velle. ut. ff. de bo. li. l. quum maior. §. libertus. et est iuramentum de malicia. s. de iura. calump. in appellationis ea. in fi. sed hoc erat in arbitrio iudicis exigere vel non ut ibi. et in prima reprobatione poterit exigere si sibi videatur: et in secunda omittere: sed in hoc casu habet mandatum pape necessario obseruare ut. s.

Additio. c. Presentium. in tex. ibi recepto iuramento de veritate dicenda. &c. et in glo. in verbo inquiras. ibi potius stabitur confessioni prelati et capituli quam confessioni syndici qui non iurauit &c. Nota quod in iudicio iurandum est. Secundo no. quod potius statur dicto iurato: quam non iurato. Quo ad primum dicit Tindarus in tractatu de testib. colu. xxij. quod non statur dicto testis deponentis aliquid extra iudicium. quia tali dicto deficit forma iudicij: et ideo non meretur nomen testimonij ut dicit Bar. in. l. si quis legatum. in

prin. ff. ad leg. cor. de fal. fa. l. iulianus. §. si quis deteriorẽ. ff. ad exhibend. et l. seya. ff. de auro et arg. leg. et glo. in. l. solã. C. de testi. Secũdo q2 tali dicto deficit iuramenti delatio: ideo est inualidũ nisi appareat a partibus remissum, l. iusiurandi. C. de testi. c. nuper. et c. tuis. de testi. extra. Tertio quia deficit partis citatio: que vocanda est. c. in. noie. de testi. et l. si quãdo. C. de testi. Nec iste testis deponens extra iudiciũ si reperiatur contrariũ dixisse punitur de falso. vt dicit Tindarus, vbi supra: q2 nõ est testimoniũ ex defectu forme. secus si in iudiudicio deposuisset licet alias depositio. esset nulla. vt no. in dicta. l. si quis legatũ. Etiam dicto testis iurati extra iudiciũ deponẽtis nõ statur vt dicit Tindarus in dicto tracta. colũ. xxiij. nã licet iuramentũ habeat vim iudicij: et iuramentũ et iudiciũ equiparẽtur. l. qui iurasse. in fi. et l. nã et postea. §. fiis qui tẽporali. ff. de iureiurã. et. l. sed et si restituatur. §. ex quibus. ff. de iudici. hoc verũ est in iuramento couentionali ex couẽtione litigantiũ delato. vel in iuramẽto iudiciali quod defertur a parte parti: iudice approbãte. l. f. et l. iusiurãdũ. ꝙ ex conuentione. secus in iurante nemine deferente: q2 sibijpsi videtur iurasse: et testimoniũ nullum est et nemini nocet. nec si contrariũ reperiatur asseruisse punietur de falso vt dicit Tindarus. vbi supra post Bal. in. l. data opa. C. qui accusa. nõ pos. tñ periurus est et stellionatus crimine punitur. l. de periurio. ff. de cri. stellio. scz pena extraordinaria. vt l. iij. §. pena. eo. ti. incurrit etiã infamiã post sententiam. glo. l. lucius. ff. de hijs qui no. infa. et no. in. l. ij. ff. de cri. stellio. et l. si quis maior. C. de transac. et tanꝙ periurus indistincte repellitur a testimonio. glo. in dicta. l. lucius. in fi. et de iure canonico peccat mortaliter et punitur varijs penis. c. si. xxij. q. i. et c. qui iurat. et. c. si quis piurauit e a. cau. et quest. est enim mendaciũ et nõ falsitas. et mendax nõ punitur de falso; vt dicit Tindarus in dicto tracta. colũ. xxi. et no. in. l. f. ff. ad leg. cor. de fal. Et cui depositioni an pme vel secunde sit standũ: vide Tindarũ: in dicto tracta. et Franciscũ curtiũ: in tracta. de testib. et Alberi. de Rosate. in tractatu de testib. Et de materia testium: vide Joan Calderini in repe. c. dilector. de testib. cogend. et Paul. de Liazarijs in repe. c. testimoniũ. de testib. extra. et Marianũ socinũ in repe. c. tue fraternitatis. de testib. B. Au.

Romana. De testimonio procuratoris vel aduocati. Scdo. De declaratione iuramẽti. scda. Nec indistincte. Hec sũpta est ex hijs q̃ no. ij. q. vi. statuendũ. ẽ. eo. insuper. C. de acceso. l. nemo. Ratio hui9 est ne isti imemores sui officiũ contrariũ afferãt veritati. C. de assessor. l. nemo. Et fuit ratio dubitatiõis q2 alia videtur esse causa appellationis a principali. ẽ. de iura. calũp. in appellationis. et cõmuniter alij sunt iudices alij procuratores et aduocati: et alia causa salarij. ẽ. de procurato. non iniuste. et. ij. q. vi. post scdam. sed tu dic verũ esse quo ad quid: sed non simpliciter: et idẽ est de iudice. ij. q. vi. statuẽdũ, et hoc intellige scdm distinctionẽ decre. ẽ. eo. cũ a nobis. et. c. de testibus. Est ergo statuti ratio ne quasi in eodẽ negotio duplici officio tã suspecto quis fungatur. ẽ. de cle. cõiug. diuersis. Necessario, ar. ɔtra. ij. q. vi. si episcopus. vbi de hoc. Item cõtra. vi. q. iiij. osius. vbi de hoc dicitur: q2 eadem causa est principalis et appellationis: sed non idẽ iudiciũ: sed alia causa ẽm Guido. Ideo ratio est q2 in ipsa causa appellationis nõ ante litẽ ɔtestatã habet locũ. ij. q. vi. si q̇s in quacũꝙ. Et ibi no. curia tamen tenet ꝙ si appelletur ab interloquutoria nõ auditur procurator si dicat volo prosequi causam. sed si a diffinitiua auditur: et dñs si sit prope expectãdus erit per modicũ terminũ. si sit remotus: vel citat9 non veniat: proceditur i causa appel. in ei9 absentia. vt recitat Host. ẽ. de procura. non iniuste. in fi. glo. et hoc videtur probare distinctio illa que distinguit inter appel. a diffinitiua: in q̃bus videtur esse diuersitas a causa dicte principalis: et inter appellationẽ ab interloquutoria vbi videtur esse diuersitas: sed quo ad quid et simpliciter. melius soluitur. vt. ẽ. Appellantis. et ab appellãte product9: secus si ab alio a cõtrario hui9 litere: et sic p aduersariũ potest produci ẽm. Ber. iiij. q. iij. testes. q2 edictũ de testib9 rc. et sic nec aduocat9 potest esse iudex. C. de assessor. l. nemo. tñ si appellat9 producat: tamẽ etiã appellãs potest petere vt pro eo examinetur. vt. ẽ. de testi. ẽm Host. Testem. multo min9 in principali. ẽ. c. dilectio. prohibitionis causa est q2 isti sunt obligati dño cause de dolo et negligentia. C. mãda. in re mãdata. C. de aduo. diuer. iudicio. l. f., Preterea q2 vterꝙ se reputat vituperatũ si causam amittat et honoratũ si lucretur: et ideo vterꝙ tanꝙ suspect9 repelletur ẽm Host. et dic vt. ff. e. l. vlt. Procurator. non ad negotia de cõsensu ptium admittitur si est mediator in aut. de testi. §. q2 vero. colla. vij. et in alijs negotijs idistincte: etiã altera mutata: q2 nõ prohibetur. ff. de testi. l. f. Itẽ administrator bonorum ecclesie de contractu per eũ inito põt testificari. xiiij. q. ij. §. ceterũ. q2 fisco cõparatur. et fiscus potest. ff. de iure fis. l. differre. §. idẽ decreuit. et sic tenet Berthacin9 in suis q̃stionib9. de hoc. xv. q. ij. sup prudẽtia. Idẽ, in iudicijs petẽte illo cõtra quẽ producitur vt. ẽ. Et idẽ eo cõtradicẽte si procurator noluit procurationẽ recipere: si aũt receperit et nõ sit in rem suã datus: si ante litis ɔtesta. est reuocat9 vel spõte dimisit officiũ: etiã poterit admitti cũ adhuc nihil dicatur habere in causa. ff. de procura. l. ante litẽ. secus si est in causa sua dat9. ẽ. de procura. c. ij. sed pseuerãs in officio vel indistincte post litẽ ɔtestatã nõ poterit vt hic. nec ob. quin possit opponi de platis q̃ gñaliter sunt procuratores sue ecclie: et tamẽ possunt testificari. ẽ. eo. c. cũ sup. et sic opponitur. ẽ. de rescrp. edoceri. et de dona. fraternitatem: q2 potius censetur procurator ad negotia ꝙ ad lites: et non possunt admitti in testes in iudicialibus: in alijs tamẽ causis que per se non exercet sicut et alius posset/ vt in. c. cũ super: et hoc siue sit episcopus/ siue alius inferior. vt no. Hos. in.

c.super.licet Inno.videatur ibi de episcopo cō-tradicere:sed nihil allegat.Item alia est ratio quare prelatus intelligit administrator dūtaxat partis sue q̄ habet cū capitulo in sua eccl'ia vel per se solū si est in ecclesia solus:si autē cōsideret vt procurator tūc cēset administrator rei cōis quasi aliene/puta capituli vel ecclesie.ar. xij.q.ij.qui manumittitur.et.ß.eo.qui nūtius. licet quādoq̄ consideratur vt p̄latus dicat procurator capituli:vt.ß.de rescrip.edoceri.q̄ intelligē aptitudine non in actu:z proprie ibi accipit. Presumptio.quia forte habet semiplenā probationem:forte vnū testem.ß.de procurator.ex insinuatione.ſm Inno.de quo dicit.ß.de iureiurand.iuramentum.vbi de hoc.

¶ Rubrica.De iureiurando.

Contingit Primo/facti narratio.Secundo/temeritati occasio.Tertio/prohibitionis constitutio.Quarto/generalitatis restrictio.secunda.Quia vero.tertia.Hac generali.quarta.Declaram⁹.Hec sumpta est ex hijs q̄ no.in lectura Host.de hijs qui fiūt a maio.p̄te ca.c.ſ.in fi.et ibi in glo.Cōsuetudinē. ad hoc.ß.c.cleric⁹.Prelati.et sic cōfirmati vel vocarētur electi.ß.de trāsla.episco.c.Iter corporalia.Accedūt.in quo accessu antiquas ecclesie ꝯsuetudines seruare debēt.ß.de p̄bē.dilecto. Recipiendis.de nouo q̄z iam erant canonici:vt infra tāgitur in ꝟbo.canonici recipiuntur.prestare iuramētū ante electionē sup reddēdo ecclesiā indēnē.preeligere vel similia illicitū est:et oluo videt symoniacū.et sic intellige q̄ not.per Hug.viij.q.ij.artaldus.z ibi in pan.summe:secus in iam receptis canonicis vel prelatis cōfirmatis:et tūc potest.sed restringūtur si sit ḡnale ad licitū tantū vt hic in fi.potestas que vno sensu accepta pro magistratu accipit.vt.ff.de ꝟb.sig.potestatis.alio sensu pro hijs qui vtunt gladio malefactor.ß.de ma.et obe.solite.Clausa.in hoc erat vis si iurat statuta edita aut edēda:et illo sacramēto nō.ß.e.si cleric⁹.q̄z ꝟo.scda pars.Iniquitatis.q̄z mentis acerbitatē denotat de pe.dis.ij.ille rex.Illicita.Nota iuramētū posse dici illicitū ser de causis/ex p̄sona/re/loco/causa/tempore/modo/xij.q.ij.in summa.Impossibilia.de iure vel de facto.ff.de reg.iuris.l.nemo.et.ß.de pactis.c.pactiones.Intētione.not.iuramentū illicitū ex animo sicut ex sententia excōmunicationis.de sen.excō.sacro. Declaramus.quarta pars.ideo dicit declaramus q̄z antiqua iura idez videnē dicere.vt legit ß.de hijs q̄ fi.a ma.par.ca.c.fi.z ideo dabat cautelā.Host.q̄ iurans se obligaret ad ea q̄ de iure z facto seruari poterant/z nō ad alia.xxij.q.ij.faciat.z.ß.de rescrip.suscitat⁹.Libertati.al's cōtra libertatē ecclesiasticā eo ipso excōmunicatus est.de sen.excō.nouit.z etiam grauamen de immu.eccle.quoniā.vnde not.q̄ ecclesiastica libertas dependet ex istis priuilegijs generalib⁹ ecclesie cōcessis super temporalibus vl' spiritualibus/ḡnali ecclesie/vel sp̄āli.de quo p̄ Inno.in dicto.c.nouerit.Sub q̄cūq̄ forma.z sic verbum ḡnale restringit ad licita tantū.ß.de iureiur.quintauallis.si ergo iurat licita z illicita sciēter eo ipso q̄ iurat:sic largo modo accipiendo periuriū:periurus est.ß.sicut nostris.aut al's ī ḡne nō specificādo illicita:z tunc aut sciebat illicita ad que intēdebat se obligare tacite in veritate: z tūc periurauit:sed nō tenet nisi ad licita/si autē nō sciebat illicita:vel sciebat sed nō ad hoc intendebat:z tūc nō peccauit.z solum ad licita se obligauit vt Host.ß.de offi.ordi.quia plerisq̄. ratio est q̄z cōuentus nō intendit sub se claudere nisi licita vt.ß.e.quintauallis.sic nec inhibitio vt.J.de verb.sig.quibusdā.vide ibi glo.Raymū.z.l.si procurator.de condi.indebi.Raymū.

Licet. Periurii occasio:ꝯtra seculares iudices cōpulsio.secūda.nō satis.Hec extracta est ex quadā extraua.que olim incipiebat:q̄z contingit.z ex verbis Host.ß.e.cū ꝯtingat.et ibi sum ma.Host.e.ti.§.iiij.Alienationibus.largo sum pto vocabulo.ß.de re.eccle.non alie.nulli.Donatio.dos datur ab vxore sed donatio a viro.ß.de dona.inter vi.z vxo.nuper.Proprio.siue iurent per se siue per procuratores habentes ad hoc speciale mandatū.ß.de iura cal.c.vlti.lxiij. di.tibi dn̄o.Canonico.ß.e.cū ꝯtingat.secus de iure ciuili.ß.de fundo.dota.l.lex iulia.Audiunt. nolentes seruare ius cōmune insti.qui.ali.licet vel nō.in pan.z male:q̄z in talibus leges cedunt canonibus.C.de epis.z cle.p̄uilegia.z de summa trinita.l.vlt.hac eq̄tate dico q̄ imperator statuit simile in alienatione minorū.C.si aduersus vē. autēn.sacramēta.Censura.ß.de ver.signi.querenti.Cōpellēdos.z sic ecclesia ꝯpellit seculares iudices seruare ius canonicū:vt hic.Itē ad seruandū suas sententias.vt.J.de excep.cū quidā. nō ob.J.de reg.iur.nō est.de quo dic de pac.q̄uis. sed hoc nō haberet locū nisi iuramentū de se eēt licitū:sed tamē contrariū primo licito:vt q̄ primo iuraui non alienare rem dotalē:z sic licite:z postea alieno cū iuramento:q̄z ſm iuramentū non tenet.ß.e.cam te.z.c.intellecto.z.c.breui.z. c.veniens.secus econtra vbi primū illicitū:z ſm licitū.z sic loquit.c.tua.ß.eo.

Additio. c.Licet.Vide pulchrū tex.in.c. clericos.de coha.cle.z mulie.extra.q̄ clerici nō debēt cogi abiurare cōcubinas quas publice tenēt:ne in eandē fornicationem instinctu diabolice fraudis redeūtes periurij reatū incurrāt.ex quo tex.potest elici q̄ accusat⁹ de crimine non debet cogi iurare si illud cōmiserit:q̄z metu pene periuriū incurreret:q̄ in laico. fran.areti.in.c.qualiter et quādo.lo.ij.§.debet. ibi.sed in laicis nō ꝯcludit.ꝯ.colū.iiij.de accusa. extra.verum esse cōcedit.secus in clerico quādo agitur de ipsius purgatione q̄z iurare cogitur vt ibi per eū per multas rationes quas per.te vide.Aurioli.

Cum in positionibus. Primo de electo cōtraria ponente.Se-

cũdo/de pracuratore ipso ratũ habẽte.secũda,
Idem.Hec sumpta est ex hijs q̃ no.p Hostiẽ.s.
de fid.instru.cũ Johãnes.Super electionis.τ est
idem in iam obtento.s.c.tua.iuramentũ de ca-
lũpnia et etiã de veritate dicenda.s.de iura.ca-
lũp.si de calũpnia.§.vlti.Et no.φ dicit prius q̃
si ante iuramẽtũ hoc fieret nõ incurreret hanc
penã:q: potuit esse φ heri crederet vnũ τ hodie
aliud.ff.de iterroga.actio.de etate.§.vlt.de sy-
monia.ex insinuatione.et.s.de elec.vt circa.§.
alioquin.Datis.Nota ad q̃stionẽ disputatã p
Joan.and.An per instrumẽtũ probet quis per-
iurus:et de hoc per Inno.et Hos.s.de accus.sup
hijs.et de maio.τ obe.cũ in ecclesijs.et sic datis
per consequẽs a te ɔfessatis sm Guid.Mani-
festa.i.notoria:siue euidens.j.de vb.sig.ɔstitu-
tionẽ:nec est vis an simul/an separatim appa
reat talis cõtrarietas.i.in diuersis positionib9
diuersis tẽporibus factis:nã oĩa que in vno iudi
cio fiũt sunt quodã modo coniũcta:sic φ ibi nõ
sit ordo prioritatis nec posterioritatis.ff.de pe-
culi.l.quidam.ar.s.de tẽpo.ordi.literas.in fi.
hoc facit cõcordia illoꝝ.c.infra.de priuile.epoꝝ.
et de sen.excõi.is q̃ in ecclia.Rationabilis.i.a
iure approbata:vt q: incõtinẽti se correxit.s.de
testi.cog.p̃terea:q: declarauit dictũ suũ:φ pote-
rat intelligi multipliciter.s.de accus.cũ dilecti.
vel q: vult probare se errasse in altero de ɔfessis.
s.de cõfessi.ex parte.licet hoc probare sit diffi-
cile.xxxiij.q.ij.in lectũ.de quo dic vt not.de di-
uor.ex literis.in glo.in facto tamẽ alieno est er-
ror tolerabilis.ff.pro socio.l.vlti.licet Joan.de
deo.et spe.in ti.de positionib9.§.vlt.v.Itẽ si po
sitiones:dicant φ ex quo positio vel respõsio in
iudicio sint posite:maxime in scriptis:et incon-
tinẽti reuocari nõ possunt/q: euolat emissũ.τc.
Impoñ.de errore.s.de confess.ex parte.ex quo
seq̃tur φ si aliq̃s in iudicio cõfiteaꝛ.s.de crimine
tangente negotiũ principale:pinde puniꝛ ac si
esset in libello petitũ:et necesse φ per cõfessionẽ
hoc ɔstet non per aliũ modũ.s.de elec.per inq̃-
sitionẽ.de ɔfes.c.ij.et de excep.c.j.in fi.τ de resti.
spol.ad decimas.que fundaꝛ sup hac ratione.τ
in scda parte spe.ti.de excep.§.j.cõtrariũ tamẽ
videꝛ si incõtinẽti reuoceꝛ per eũ.s.de testi.cog.
preterea.sꝫ Joan.an.Electione.vnde si coram
iudice inferiore papa principale de quo agiꝛ nec
ip̃m cõtingẽs in aliquo reus confiteaꝛ reatũ sen
tentia nõ põt iudex se intromittere:cum iudici
nulla daꝛ potestas extra ea q̃ sunt in libello pro
posita.s.de symo.licet heli:tamẽ si contra reũ
prius in modũ accusatiõis agatur poterit amo
ueri propter ɔfessionẽ p̃dictã lꝫ i alio iudicio fa-
ctã.vt In.τ Cõpost.no.s.de electio.p inq̃sitionẽ.
secus si corã papa qui supra ius potest:qui in tali
casu cõsueuit tali aufferre beneficiũ et dare bñ-
ficiũ cõpetenti psone.de hoc in glo.s.de rescrip.
mãdatũ.Et hec vera sunt quãdo quis se defen-
dit in iudicio:secus si extra:q: tũc non obst.s.de
ordi.cog.cũ dilectus.s.de fideius.peruenit.De-
bitis.nõ tamẽ propter hoc adiudicabiꝛ petito-
ri/nisi ius haberet.vt legiꝛ.s.de rescriptꝫ.olim.

et sic no.φ nedũ antiqua crimina ante electio-
nem perpetrata repellũt clericos.vt.xxviij.dis.
prius q̃.imo orta post electionẽ.s.de elec.vt cir-
ca.nec mirũ/q: res ante sui cõplexionẽ deuenit
ad eũ casum a quo incipere non potuit/et ideo
repelleꝛ.vt hic dicit.Contra ius.ergo oĩno τ si-
ne excusatione quacũq; repellẽdus est τ punien-
dus.iij.q.ij.qui falso.s.vt.ecclesiasti.benefi.vt
nostrũ.Idem.scda pars.φ vbi silentiũ imponeꝛ
expresse q: mãdatũ dedit.respõdit sic/vel sic:q:
mãdat:perinde est ac si ipse faceret.vt.j.de reg.
iuris.qui facit.Reuocãdo.q: alienũ factum per
cõsensum suuꝫ facit propriũ:vnde merito debet
puniri.ar.lxxxiij.dis.per totũ.vsq; ad.§.sic lter.
Guiel.de Monte lauduno.

Additio. c.Cũ in positionibus.Bar.in l.generaliter.§.j.C.de re.credi.
dicit φ positio est pars intentionis cõtinens id
super quo quis petit ab aduersario responderi.
et fuit inuenta positio iure cõsuetudinario ad
hoc vt ponens releuetur ab onere probãdi.tex.
in cle.sepe.ver.et q: positiones.de verbo.signi.τ
no.in.c.j.s.de litiscon.et in.c.psitum.s.de testi.
eo.lib.et differt positio ab interrogatione:vt
dicit Franciscus curtij in tractatu positionũ et
interrogationũ.in.iiij.breuiloquio.q: interro-
gans nil ponit affirmatiue vel negatiue.sed po
nẽs fateꝛ vel negat illud φ ponit.vt dicit Bar.
in.l.j.ff.de interroga.actio.differt etiã ab arti-
culis.vt dicit Franc.curt.vbi supra in.v.breuilo-
quio.quia articulans nõ fatetur cõtenta in ar-
ticulo sed dicit illa velle probare:sed ponens be
ne fatetur posita ita tenet Anto.de Butrio.et
Panor.in.c.si.extra.de cõfes.et vt dicit Curti9
vbi supra.in.vij.viij.ix.x.xj.xij.xiij.xv.xxj.breui-
loquijs positioni incerte obscure/vel alternati
ue/vel impertinenti/vel implicite multiplici/
vel cõtrarie/vel positioni iuris/vel negatiue/
vel superflue/vel criminose:nõ tenetur quis re-
spondere per iura que ibi allegat.Unum tamẽ
quotidianũ φ ponit in.xxiij.breuiloquio:nota
scꝫ φ si secrete quis mutuauit tibi certũ aureos
et secrete etiam tu illos sibi soluisti.si postea po
nat φ tibi centũ mutuauit nõ teneris responde
re illi positioni de mutuo:sed teneris respõdere
an sibi debitor existas.vt dicit Joan.de Imola.τ
do.Geminia.in.c.cupiẽtes.in prin.s.de electio.
eo.lib.Et hec suadet equitas ad euitandũ frau
des:tutius tamen est scdm eos dicere sic.si mihi
mutuasti tibi restitui.ar.no.glo.in.l.si quidem.
ff.de excep.ita tenet Bal.i.l.quinquaginta.ff.
de proba.Archidia.in.c.nullus.iiij.q.j.dicit ta-
liter esse respondẽdũ:iuro non habuisse mutuũ
a te ad quod tenear seu sim obligat9.τ isto mo-
do euitabit periuriũ et fraudẽ partis.Et de ista
materia positionum vide Jacobuꝫ de arena.in
tractatu positionum.Bla.Aurio.doctor

¶ Rubrica.De exceptionibus.

P Ia consideratione.

In tres partes diuiditur.i prima pre-
mittitur ad proemiũ.scda statuitur de

excõicatione differēte iudicium. Tertia. de im-
pediēte iudicatū. Scda. Subigitur. Tertia. Sz
si possit. Hec sūpta est ex hijs q̄ no. ē. de rescrip.
dilectus. et de officio delega. prudētiā. §. sexta. ⁊
ē. eo. exceptionē. Consideratione. quadruplici.
vt. j. seq̄tur. Statuit. ē. c. exceptionē. Ecclesia.
de hoc dic ne p̄la. vi. su. c. fi. de v̄b. sig. cū clerici.
hic ponit pro generali ecclesia cui⁹ papa spōsus
est. xij. di. nolite. Maioris. que ab vtraq̄. Com-
munione. si sacramētoꝝ et hominū separat. de
quo. ē. de senē. excõi. a nobis. In quacūq̄ parte.
de hoc dic. vt no. iij. q. vj. §. exceptio. in glo. Iudi-
ciorū. su. in causa dūtaxat principali: nā in causa
appellationis etiā actor originaliter admitte-
retē. nō ob. excõicationis exceptiōe: sic videtē no-
ta. Inno. ē. eo. significauerunt: ⁊ c. exceptionē.
ꝙ verū intelligo vsq̄ ad reparationē iniq̄tatis
sibi facte in principali: q̄z etiā diabolo nō negatē
si staret in iudicio propter exuberātem equitatē
iudicialē. ē. e. cū inter. sed ꝙ ibi aliquid ꝑ iudicē.
appellationis adiudicetē nō credo. Quātūcūq̄.
in causa appellationis excõicati intētionē suā
plenius probauerint. Unde pronūciauit sic sen
tentiā cōtra te latam in quacūq̄ est absoluto-
ria reuoco: et sic pronūcio bene appellatū ⁊ ma-
le pronūciatū: nō tamē procedet vltra cōdēnā-
do sibi aduersarū / licet plene probauerit ī cau-
sa appellationis intentionem suā. sic intelligit
Hosti. et glo. in dicto. c. significauerūt. si tamen
talis actor peteret dictam sententiā exequi vel
cōfirmaret iuxta tenorē decre. ē. de cōfir. vti. vel
inuti. nō audiretur vt in. §. j. ⁊ fi. idem dico in ap
pellato si velit appellationē prosequi / appella
tore eam prosequi nō curante qđ potest: iuxta
tenorē decre. ē. de app. oblate. ne liceat appel-
latori ꝙ nō liceat etiam appellato vt. j. de reg.
iur. nō licet. si tamē reuelata iniquitate in cau-
sa appellationis emisse initio cause principalis
iudex appellationis velit in causa appellatio-
nis procedere iuxta tenorē decre. ē. de app. vt de-
bitus. poterit reus nunc contra talē de excõica-
tione quia iā nō opponitur ei vt in causa appel
lationis: sed vt in causa principali vincat. Diffe
rat: ⁊ ita proponitē in viā dilatorie: quo casu pōt
peti absolutio ad cautelā. j. de sen. excõ. solet. et
in. c. venerabilibus. secus quādo per viā peremp-
torie proponitur qđ fieri potest. nec ab illa pe-
titur absolutio ad cautelā: quia est pars princi
palis: sicut dies ꝯcessionis instrumenti pars est
stipulatiōis. ff. de eden. l. j. §. editionis. sed vim.
de excõicatione proposita per modū perempto
rie. pone exemplū. ē. de elec. cum inter. ⁊ c. ti. si
quando. ⁊ de re iudi. ad probandū. et de cle. ex-
cō. mi. postulasti. dū tamē legitime sit probata.
vt. j. sequitur. Agentem. idem dicerem in reos
voluntarios quia debeant repelli: et pone exē-
plum et de hijs qui voluntarie excipiunt extra
electos ⁊ eorū electiones. de quibus. ē. de elecē.
dudum. ij. no. et de do. et cōtu. c. cum dilectus. ⁊
de iudici. exhibita. secus de necessarijs qui nō re
pellūt propter hoc. ē. e. cum inter. et de iudi. in-
telleximus: ſm Inno. licet Hosti. dicat hanc di-
stinctionem Inno. verā: et male. de quo per eos
in preallega. c. cū inter. nec ob. decre. ē. e. cum di
lectus. vbi dicitur reus necessarius ⁊ nō volunta
rius. qđ ostendit verbū ibi positū traxisset. ⁊ idē
dico de appellante extraiudiciū vbi est appella
tio mere extraiudicialis. q̄z nec aliud est ꝙ pro-
uocatio ad causam. et ideo repellitur a prosecu
tione talis appellationis. secus de alio appellā
te qui nō repellitur vt plene no. Inno. in preal-
lega. c. cū inter. Ut ex hoc. q̄z oppositiom pōt
in qualibet parte cōmunionis. secūda pars. cō-
siderata eīm sola cōtumacia est causa sufficiens
ꝙ quis exerceretur: nec aliud crimen quantū ma-
gnum est quin cū eo cōmunicetur. Cōtumacia.
sufficiens est ad excōmunicandū aliquez. sic in-
telligit Hug. ij. q. j. nemo eṗs. vbi de hoc per ip̄z
et sic no. de ver. sig. ex parte. de hoc not. xj. q. iij.
eṗi. et. xxiij. q. iij. tam sacerdoti: ratio eius not.
vt. j. de sen. excõ. cum medicinalis. ergo si inue-
nies aliquez excōmunicari pro furto vel alio cri
mine: expone si ꝯtumax rebellis sit in emendā-
do: alēs nullo modo: sic intellige. ē. de offi. ordi.
si sacerdos. cū similib⁹. Excōmunicati. quarta
ꝯsideratio. oīs excōmunicatus est heretic⁹. iiij.
q. j. ꝙ autē. eo ꝙ diuisus ⁊ separatus est ab eccle
sia. et diabolo traditus est. xj. q. iij. oīs christia-
nus. ⁊ sic diuisus merito dicitur. xxiij. q. iij. inter
forsina. talis eīm visibiliter ab ore demonū olim
rapiebatur. xj. q. iij. absit. vbi de hoc no. Exclu-
duntur. ab agendo vt hic. Item ab aduocādo
et testificando. vt. j. de sen. excõ. decernimus. ni
si alēs sit speciale in fauorē fidei. ⁊ c. p̄sidentes. j.
de heretē. tenebit tñ snīa p̄ocinio vł testimonio
excõicati lata cū sic tacite sunt admissi. de quo ꝑ
Hosti. j. de hereti. si aduersus. Itē a procuratio
ne. ē. de proba. post cessionem. Itē a iudicando
si publice sit excōmunicatus. ē. de re iudi. ad pro
bandū. ⁊ eodem iure ab arbitrando ⁊ eadē rōne
de quo in p̄ma parte spe. ti. de arbi. §. differt au
tem. Item ab exequendo gratiam vel manda-
tum pape. ē. de rescrip. sciscitatus. et. ē. de offi.
deleg. si is cui. in causa tamē ꝙ sentētia seu exe-
cutio vel arbitriū a talib⁹ lata nō valent vt pro
batur in dicto. c. ad probandū. Itē ab impetrā-
do. ē. de rescrip. ipso iure. siue sit rescriptū vt ibi
siue beneficium vt. ē. de eta. ⁊ quali. cū bone. de
cle. excom. mi. postulasti. ⁊ c. proposuit. eṗs. ta
men posset cū tali dispēsare vt post absolutio-
nem possit licite tenere tale beneficium vt not.
Inno. ē. de tēpo. ordi. dilectus: q̄z videretē nouū:
et ex nouo titulo: sed secus forte ex p̄cedenti per
regulā. j. de reg. iur. nō firmatur. ⁊ hoc sine pre-
iudicio impetrantiū. ē. de offi. deleg. ex parte. ij.
et ꝙ ad dispensantez in solidū spectaret colla-
tio talis beneficij: alēs secus. ē. de renūc. c. fi. et. ē.
de rescript. quāuis: ⁊ sic in iudicialibus actibus
regulariter repellitē: ⁊ sic ab oībus publicis et le-
gitimis: sic ꝙ nec tabellio seu tutor esse poterit
ē. de hereti. fraternitatis. ⁊ c. excōmunicamus.
§. credentes. vnde no. ꝙ exceptio excōmunica-
tionis personalis est: et adheret persone ⁊ nō rei.
et ideo quocūq̄ modo reus excōmunicati ab eo

in aliū transferat/puta q2 cedit vel legat actiões suas in aliū: vel trāsit donādo ius patronatus cū vniuersitate: vel se alij quocunq modo obligat/ q sibi licet in sui dānū/ vel etiā testando legata: istitutiones de bonis suis faciat. talia indistincte tenent: et ille in quē talia trāsferūtur/ nō repellet a petendo/ licet trāsferēs in excōmunicatione remaneat: ex quo in solidū in eū facta est cessio/ cū dicta exceptio sit psonalis: nec rem sequitur vt dixi. ar. de offi. deleg. c. si. cui. hec probātur hic. q2 si iudicialia p talē facta tenent qdiu sustinent: bene debēt valere extra iudicialia: in iudicio em̄ qsi cōtrahim⁹. ff. de procura. l. iij. §. idem. ar. s. de procuratorib⁹. quia generaliter. et q possit testari probatur. s. de sen. excō. cū voluntate. §. procuratores. t. s. de hereti. excōicamus. §. credētes. quia licet excōicatis hereticis hoc nō prohibetur: a contrario cōcedit excōicatis alijs. Item ifamis testat. C. de sen. l. ij. Item relegat⁹ testatur. vt. ff. de inter. et relega. l. relegato. §. f. et sequēti. et sic relegat⁹ retinet administrationē bonoz sicut excōicatus/ vt legit. et no. s. de appel. pastoralis. Item deportatus potest emere/ vendere/ t cōtrahere/ et aliū sibi obligare. C. de boni. dāp. l. ij. in hac opinione est Inno. s. de dol. et cōtu. in. c. veritatis. vbi plene per ipsum. de quo in spe. ti. de procura. §. sequit videre. circa prin. sed Hostiē. cōtradicit pmissis in duob⁹. Primo/ q2 talis vt dicit nō potest testari cū sit legitim⁹ act⁹ testari: qui merito excōicato prohibit⁹ est/ cū quo tenet se Gar. vt. j. de vsuris quāq. q2 si hoc prohibeat vsurario publico/ multo fort⁹ excōicato. de quo p Hosti. in summa. de testa. §. quid sit effect⁹. Itē in alio cōtradicit/ q2 in hijs priuatis actib⁹ licet se possit obligare vt dictū est/ nō tamē aliū sibi sic q talis obligatio possit esse efficax ad agendū: etiā postq fuerit absolut⁹: ex quo cōtract⁹ talis in excōicatione fact⁹ est/ scdm q dicimus de bonis factis in peccato mortali/ vel ante peccatū mortale/ q2 primo reuiuiscere non possunt/ sed scdo bene. iuxta vsus. Illa reuiuiscūt q mortua nata fuere: illa reuiuiscunt q mortificata fuere. qd est verum scdm ipsum in cōtractib⁹ volūtarijs/ secus in inuitis/ vt q2 ipse excōicatus spoliat⁹ fuit vel passus furtū/ vel rapinā/ q2 talis absolutus poterit repetere. de quo p ipsum Host. s. de dol. et contu. veritatis. et hic p Spe. de samp. qui hic distingunt inter legitimos publicos t priuatos. Malicia. que semp crescit. xij. q. ij. omnes. Norām. i. delictū. Unde hic tenet improprie. vnde vsus. Noxa delictū/ delinquēs noxa vocat. s. de regu. consulti. Ecclesiasticis. licet frequēter pro hijs ferat/ pro alijs tamē fert. s. de iudici. nouit. i fi. Opponit. quā leges ēt admittūt. vt i l. i. feu. Hic finit lex. incip. consuetudines regni. c. dño. et in auten. de epis. t cle. §. vt autē. sed male obseruāt hic iudices seculares. vt. j. de iureiurand. licet. Irrepserit. i. interualuerit. s. de restit. spol. frequēs. Opponit. dilatorie contra agentē. nō loqtur ergo de illa q pemptorie proponit cōtra iudicē. s. de re iudi. ad probādū. de quo. s. eo. in prin. Uel contra personā testis/ vel similia. s. de testi. cū tu. Unde in probādis talibus exceptionibus excōicatiōis p quas psumeret principale negotiū si probaret non dabit tantū terminus octo dierū dūtaxat/ sed alius lōgior et cōpetēs iuxta arbitriū iudicis/ secus quādo p modū dilatorie excōicatio proponit: quia in ista non fit p iudiciū magnū/ sz in peremptoria secus. Specie. scilicet. an sit maior vel minor. s. eo. a nobis. Itē an sit ab hoie/ an ordinorio/ vel delegato. quia si esset delegat⁹ oporteret q faceret mentionē de excōicatiōe: imo et de delegatiōe vel rescripto pape. s. de officio delega. cū in iure. si a canone sufficit dicere in genere excōicatum a iure/ vel a quodam canone/ vel decre. vel statuto synodali/ vel prouinciali. nec als nomē canonis vel statuti erit exprimendū. ar. s. de coha. cle. t mulie. vestra. in prin. xlv. dis. c. ij. licet ptrariū videatur scilicet. q nomē sit exprimendum. s. de sentētia excōi. q in dubijs. cū multi sint canones excōicationē continētes/ t ideo canon nolandus est fm alios. tamen ei nō tenet proponens exprimere cum de hoc nō caueatur in iure: als si hoc voluisset hic sicut facit de alia expressisset ar. de deci. s. ad audientiā. sed secus fit in iudice excōmunicante qui causam habet exprimere vt. j. de sen. excom. cū medicinalis. nomen tñ iudicis exprimet/ ne vltra possit ex ipsis variare in alterius preiudicium. s. de rescrip. cū in multis. Si vero vbi eadem. cuz per testes primo super hoc productos. ij. nō poterit hoc probare quia magis staretur super primo dicto eorū q secūdo si nunc vellent asserere q prius negauerūt. s. de testi. sicut. probet ergo per alios testes vel alia documenta. vt. s. de testi. fraternitati. Alia de nouo exorta. s. eo. pastoralis. Hijs. s. oibus actis que precesserint exceptionem propositam fm Inno. Duraturis. ex quo tempore impetratio nis nō erat excōmunicatus: vel agebat forte coram ordinario sic intellige. s. de offi. deleg. prudentiā. §. sexta. secus si coram delegato. et tem pore impetrationis erat excōmunicatus vt. s. de rescrip. ipso iure. vbi de hoc. Item secus in iudice publice excōmunicato cuius sententia nulla est. s. de re iudi. ad probandū. Duas. simile s. de testi. licet dilectus. et dic de hoc. s. e. pastoralis. et de cleri. vt circa. et. c. nulli. Euidens. vt quia ostendit instrumentū debiti/ vel quia nulla dilatione petita vel saltem breui: statim offert probationes paratas: ita q hodie constet hodie negatur. ff. si i pos. le. §. si is a quo. t. s. de resti. spo. literas. qd si fecerit nō videtur a tali exigendum malicie iuramentū: als si longiores dilationes expetijt. iudex si sibi videatur exigere poterit iuramentum. s. eo. pastoralis. Antiqua iam proposita. Judicatam. per diffinitiuā. Proponatur. su. et probetur. vt. s. de re iudi. cū super. Impediet. t sic merus executor qtūcunq ei precise scribatur retardabit sentētie executionē postq summatiz de hac sibi excōmunicatione constabit: quia de hac plene non cognosceret sed negotium ad delegantem transmittet/ cū

sibi nõ sit ꝯmissa aliqua iurisdictio. Obtinebit. quia tamē alr̃s obtineret si excõicatꝰ nõ fuisset. tenet tamē sententia et q̄uis processus aliis habitus cū tali excõicato publico vel occulto: cū de hoc decre. nõ distinguat: ex quo non fuit repulsus: qꝛ licet potuisset publicus per iudicē repelli ex officio. s. eo. exceptionē. licet Host. videatur annuere ꝙ habitꝰ processus cū excõicato publico nõ teneret ⁊ male vt hic patet. Non postponat. s. eo. exceptionē: nisi stante reo ⁊ petēte iudex ꝑmittat propť vtilitatē rei talē in iudicio ꝑsistere: forte ī casu. C. de igenuis ma. l. diffamari vel. s. de offi. ordi. conquerēte. in prin. et de resti. spo. frequēs. §. vlť. sic itellige. s. e. exceptionem. in fi. glo. Nota casum ī quo iudex supplet de facto de hoc no. s. de elec. cupientes. §. j.

Cum quidam Primo/de ecclesiastica sententia per secularē iudicē admittēda. Secūdo/de sentētia secularis iudicis ꝑ ecclesiasticū admittēda. Scda. Similiter. Hec sumpta est ex hijs q̄ no. s. de offi. ord. c. j. et. xxiij. q. ij. c. fi. De iure. s. de for. cõpe. cū sit gñale. et. c. licet ex suscepto. ꝑ Inno. ⁊ Host. vbi notant qđ quocūqꝫ modo alicui contractui est specialiter aliq̄d adiectū de iure canonico vltra leges: siue approbante contractū specialiter ⁊ plene sicut alienationē rei dotalis iuratā vel similē: siue reprobādo: sicut cõtractū vsurariū vel diuortium q̄ leges nõ reprobãt: ex quo talis cõtractꝰ vestitus est vel nudatꝰ principaliter ꝑ canones non pro causa q̄ sup tali ꝯtractu agitaŕ merito diciŕ canonicus siue ecclesiasticus: ⁊ sic intellige. s. de pac. c. antigonꝰ. de simplici. s. pacto qui licet nõ vestiaŕ ꝑ leges/vestitur tamē ꝑ canones. vt ibi simile de iureiurād. sicut. sic intellige ca q̄ no. in dicto. c. sicut. et põt esse ratio/qꝛ oīs causa seu lis eius est natura cuiꝰ et res ex qua vel sup qua oriŕ. s. de iudicis. quāto. Derogationē. i. vituperiū vel detractionē. Cēsurā. s. de v̄. sig. q̄rēti. De iure. s. de for. compeť. seculares. Ordinarijs. hic stricte videŕ hoc v̄bū accipi pro epis ⁊ suis officialibus. s. de offi. ordi. ordinarij. Cõpellaŕ. et merito cū sit negligens in faciēdo iustitiā videtur ipso iure excõmunicatus per canonem. xxiij q. v. administratores. ibi dū dicit communi cõmunione se nouerint esse priuatos. poterit etiā talis ꝯpelli si ecclesia brachio seculari indigeat nec secularis iudex habebit in hoc casu processū ecclesiastici iudicis examinare an iuste vel rite actus sit. Quis iudex ecclesiasticus poterit examinare processum secularis iudicis si super eius executione requiratur ab eo: et est ratio quia in superiorē potestatē nõ habet. sed ecõuerso. s. de maio. ⁊ obe. cū inferior. de quo per Inno. ⁊ Hos. s. de offi. or. c. j. ⁊ de iudi. qualiter. ¶ Sed nūq̄d quilibet prelatus habens iurisdictionem ordinariam poterit hanc implorationē facere. credo ꝙ sic. vt. s. de offi. or. cū ab ecclesiarū. idē credo de delegato pape/de quo plene per Inno. ⁊ Host. s. de offi. delega. c. j. Similiter. scda pars. Superior. puta archiepiscopus vel patriarcha

s. de iure pa. nullus. de offi. ordi. pastoralis. ⁊ sic not. ꝙ regulariter ad superiorez recurrendū est quotiēs inferior in faciēdo iustitiā negligēs reperitur. ix. q. iij. cū simus. s. de verb. signi. abbate. in prin. Animaduersione. i. censura ecclesiastica per quā gratia diuina q̄ est vita anime homini subtrahitur: ⁊ sic quasi anima de homine eruiŕ. dupliciter animaduertit ecclesia contra aliquē quandoqꝫ spūaliter vt hic ⁊. s. de ver. signi. querenti. ⁊ tunc proprie vocatur censura. quandoqꝫ tēporaliter. s. de verb. signi. nouerimus. ⁊. j. de sen. excõ. dilecto. ⁊ tunc proprie vocatur seueritas ecclesiastica. s. de pacť. in quibusdā. vnū tamen pro reliquo poniŕ frequēter. xvj. q. ij. visis.

Additio. c. Cum quidā. glo. in verbo. admitti. ad effectum huiꝰ glo. vide Panor. in. c. at si clerici. colū. ij. de iudici. extra. Auriolus doctor.

¶ Rubrica. De prescriptionibus.

Episcopum. Primo/de longua ꝑscriptione contra ius. Secūdo/de prescriptione preter ius. Tertio/de ꝑscriptione longissima. Scda. Nā licet. Tertia. Visitāti. Hec extracta fuit exceptis paucis: ex quadā costitutione Gregorij. ix. que incipiebat. venerabilū. et de hoc no. s. eo. si diligēti. in fi. ⁊ de deci. dudū. in glo. Legitime. hoc includit bonā fidē q in prescriptione exigiŕ cõtinue. s. e. q̄m. Oportet. necessitatē importat. de quo. xxv. q. j. c. j. Titulum. titulus est causa vera vel saltim probabilis acq̄rendi in rebus alienis dominiū/vel cõstituendi seruitutē in ipsis: cū cõtinuatione possessionis tēporis lege diffiniti. de quo. xvj. q. iij. ī summa. et. j. de priuile. cum persone. Diciŕ em̄ titulus a titan grece ꝙ est illuminatio latine. ⁊ sunt nouem species tituli siue modi trāfferēdi dominiū. Primo. Pro soluto. Secundo. Pro emptore. Tertio. Pro transacto. Quarto. Pro herede. Quinto. Pro donato. Sexto. Pro derelicto. Septimo. Pro legato. Octauo. Pro dote. Nono. Pro suo. ꝙ prosequere in summa Host. eo. ti. vbi plene. Simile de hoc si q̄ras quid sit effectus. Dic ꝙ triplex/quādoqꝫ trāffert verū dñiū sicut in rebus tēporalibus vt hic. et. xvj. q. iij. §. potest. quādoqꝫ ꝯstituit seruitutē sicut in incorporalibꝰ in quibꝰ dominiū semper remanet penes antiquū dominum/sed species seruitutis pro ꝑscriptione cõstituit. s. de causa poss. ⁊ proprietatis. cum ecclesia. vbi de hoc. nec dominiū trāffertur: nec seruitꝰ constituiŕ: sed dūtaxat exceptionē parit sicut ea que ex mala fide seruilis procedit. de quo. s. de ordi. cog. c. ij. §. j. xvj. q. iij. potest. Nota. infra de reg. iuris. possessor. ⁊ no. ꝙ in hijs q̄ expsse prohibenŕ a iure sicut alienare res ecclesie: req̄riŕ verus titulus: nec sufficeret probabilis. s. de re iudi. cū causam. vel ꝯtra vniuersalē statū ecclesie sibi aliquid vsurpare: puta qꝛ inferior vēdicat ex cõsuetudine insignia superiorū: sicut Abbas mitrā/vel Episcopus palliū: in hijs req̄ritur verus titulus nec sufficeret probabilis. c. vi. contra morē. de ma. ⁊ obe. dilecta.

in alijs autem que non sunt specialiter probi-
bita prescribi potest:licet als sint certis psonis
probibita specialiter a iure: sicut decime vel si-
milia/in prescriptione non longissima:nō req-
ritur titulus vt hic in fi.ex quo. Memoria.de cō
trario.excepta illa q̄ cōtra romanā ecclesiā alle-
garetur:quo casu nō sufficeret istud tēpus.s.e.
cum a nobis.Itē in ꝯsuetudine nō requiritur de
natura sui.titulus.s.de cōsue.cū tanto:ꝛ ibi per
Inno.ꝛ Hosti.Itē nec in seruitutibus q̄ consti-
tuunt in rebus sm legistas.sic.s.de cā.pos.cum
ecclesia.sed ibi illi clerici innitebant potius con
suetudini super facto proprietatis:vt denotat
verbuȝ in prin.positū.ibi/cōsueuerunt.ꝛ sic suf-
ficeret prescriptionē probare:als si soli prescri-
ptioni inniterentur/esset titulus vt hic.et sic
nō ob.hec decre.illi.si autem cōstituatur serui-
tus in personis sufficit allegare titulū:licet nō
probet sm eos.sic intelligunt.ff.de vsur.cū de in
rem verso.ꝛ.s.de censi.peruenit.xviij.q.vlti.ser
uiciū.sed in corporalibus semp requiritur titu-
lus sm eos:tamē dicas ꝙ ex quo res q̄ alij de iu-
re sibi debetur.ꝛ sic p̄scribens contra ius cōmu-
ne prescribit:vel cōtra prescribentem est presum
ptio vt.i.apparebit.siue in corporalibus vel in
incorporalibus semper requirit titulꝰ allegari vel
probari vt hic.saltim probabilis.nec est necesse
ꝙ sit verus vt.i.de priuile.cū persone.si autē ius
cōmune vel presumptio nō obstet prescribenti.
vt qꝛ est talis res cuius detentatio vel possessio
ita cadit in vnū sicut in aliū:sicut domus vel vi-
nea/tunc sufficit bona fides:siue loquamur de
dominio ipsius rei/vel de seruitute cōstituenda
in ipsa/sicut est iter/via/vel alia seruitus.ꝛ tūc
habet probare.ex hoc reprobatur opinio legi-
starum supposita dicentiū ꝙ in seruitute acqui-
sita in personis sufficiebat allegare tituluȝ licet
nō probaretur per.l.ff.de vsuris.cum de in rem
verso.et merito reprobatur:quia dicta lex sic in
tellecta fecit propter mendaciuȝ mille animas
infernare:de quo dic per Hosti. in dicto.c. per-
uenit.ij. de censi.Ius cōmune.sicut de iure com-
muni collegio competit eligere sibi prelatuȝ.s.
de elec.nullus.si ergo aliquis extraneus in tali
collegio vendicet sibi ius eligēdi:probet aliqueȝ
titulum et etiam bonam fidem:que scȝ bona fi
des semper presumitur prescribens rem alienā
ignorare vbi scientia nō probatur.i.de reg.iur.
presumitur.sic intelligo ꝙ not.Inno.s.de in in-
teg.resti.cum venissent.licet Host. videatur ibi
innuere ꝙ sufficiat probatio actus pacifici nisi
possessorio tantum agatur.arg.eorum que no.
s.de elect.querelam.sed primū verius sm Gui.
quia in talibus que sunt contra ius cōmune nō
p̄sumitur bona fides nisi p titulū probabilē:vel
aliquas probabiles ratiōes:vel per longissimū
tempus sibi possessionem acquisierit vt not.in
dicto.c.cum venissent.nec iuuaret quicꝙ in hoc
casu iudicium possessoriuȝ seu restitutoriū.vt.s.
de restitu. spo.ad decimas. per ꝙ videtur dicta
opinio Hosti.reuocata expresse:licet olim veri-
tatem contineret per ea que le.xviij.q.ij.§.fi.et
de consuetu.cum tanto: ꝛ in dicto.c. querelam.

et.s.de cā pos.cum ecclesia. ꝛ sic hoc vetus/hoc
nouum:sed sic soluere/credo ꝙ valeat nouum.
Presumptio. pone casum.s.de re iudi.cū super
sed sententia contra aliquem lata non faciat
preiudicium tertio quo ad proprietatem.nocet
quo ad possessionem.vnde contra illum certuȝ
est presumptio propter ꝙ contra ipsum p̄sumi-
tur mala fides.et ideo oportet ꝙ titulum pro-
bet.vt.i.sequitur.Item pone exemplum.s.de
proba.causam.ix.q.iij.quia cognouimus.ꝛ hoc
fuit de nouo additum qđ nō erat in dicta decre.
venerabilium.ꝛ fuit sumptuȝ ex glo.Io. posita.
xvi.q.iij.dilecto.in glo. Nisi. secunda pars. de
hoc dic per Hosti.s.e.cū olim. presumptio eniȝ
est ficta probatio :que loco veritatis habetur.
de qua dic per Hosti.in summa.de presumpt.§.
i.ꝛ in lect.e.ti.§.quia vero est verū.vnde not. ꝙ
quandoꝗ presumptio transfert onus proban-
di ab vno in aliū.vt.s.de spōs.is qui.vbi de hoc.
Item de bona fide que p̄sumebatur hic pro pre-
scribente fingit malam vt hic.Bona fides.que
nihil aliud est ꝙ pura conscientia.s.e.quoniā.
conscientia vero nihil est ꝙ credulitas intentio
nis ad aliquid faciendū vel non faciendū ꝙ di-
uine voluntati placet vel displicet animi delibe
ratione firmata.s.de symo.per tuas. a confero
cōfers:quia conferendo ꝛ ratiocinando inueni
re nititur ꝙ diuine volūtati placet.ꝛ ideo si cre-
dat quis displicere deo occidendo pullū/vel le-
uando festucam de terra:ꝛ contra deliberata in
animi intentionē/mortaliter peccat.vt.i.c. per
tuas.sm theologos. Hosti.hoc verum asserit si
contra cōscientiam faciat preceptis vel probi-
bitionibꝰ informatā:als nō.de quo per ipsuȝ in.
sūma.de tēpo.ordi.§.i. Nisi.tertia ps. Hec clau-
sula etiā fuit adiecta vltra.c.venerabiliū. et ex-
tracta ex hijs que not. Hosti. in glo.s. de verb.
signi. super quibusdā. ꝛ in ista potest esse titulus
pro suo.ff.pro suo.l.i.in prin. Ex tanto enim tē
pore titulus p̄sumi debet.ff.de aqua plu.ar.l.i.
in fi. ꝛ.l.se.de hoc no.plene p Inno.s.de ver.sig.
expte.vñ satis videt approbari opinio hic mar-
tini posita.C.de prescrip.xxx.an.si quis.in prin.
et.C.de bo.mater.l.i.ꝛ aut.nisi. scȝ ꝙ i p̄scriptio
ne acquirat vtile dñium.de hoc no.xiij.q.ij.in
summa.§.potest.ea eniȝ que per tantū tempus
obseruata sunt auctoritate iuris cōmunis ha-
bentur.de quo no.in dicto.c.super quibusdā.cō
clude ergo decretalē istam in paucis/vbi prescri
bens nō est capax/dignus seu idoneus rei ꝙ pre
scripsisse asserit sicut laicus in decimis vel episco
pus in pallio: prescriptio nō procedit.c.di.ꝯtra
morē. nec ibi sufficit allegare titulū seu probare
s.e.cū causam.vbi de hoc.vbi est capax ꝛ eq̄liter
cū illo cōtra quē p̄scripsit:qꝛ nō magis erat pro
vno ꝙ pro alio ius cōe vel priuilegium.nec erat
cōtra p̄scribentē p̄sumptio:hic sufficit bona fi-
des cū cōtinuatione legitimi tpis sine titulo.vt
hic.§.i.ꝛ idē:licet sit ius cōmune cōtra p̄scibētē
vel p̄sumptio:dū tñ probet tm̄ tps de quo ꝯtra
riū nō extet memoria vt hic i fi. si aūt sit pro al-
tera p̄scribēte ius cōe vł priuilegiū:hic distiguit qꝛ

si pro pscribēte ius cōmune nō probabit titulus licet pro alio sit priuilegiū.ð.de deci.ex parte.ij. de priuil.si de terra.secus si pro eo contra quem pscribit sit ius cōmune:licet pro pscribente sit priuilegiū vt hic in prin.decre.

Additio. c.Epm.vide Joan.an.in.c.qui cōtra iura.de reg.iur.l.in mercu.in fi.φ vna ecclesia pōt aliam prescribere tā φ vnitam per tempus:de cuius initio nō extat memoria.Aurioli doctor.

Si qui. Primo de occupandis bonis dāpnatorū.Secūdo de prescribendis bonis hereticorū.secūda Si post mortē. Hec sumpta est ex hijs que no.ð.de penis in quibusdā.ɀ in auten.vt cū de ap.cog.§.generaliter.ver.si vero.ɀ in aut.de sanctis.epis.§.si quis rapuerit.ɀ.ff.de diuers.ɀ tē po.prescrip.in oībus.vbi de hoc.Ad romanā.ð.c.ad audientiā.Ipso iure.ð.de pen.in quibusdā iuxta fi.ibi.dum dicit.prorsus amittant:quasi dicat sine aliqua sententia:ɀ male fm Hosti.ibi. alij dicunt per sententiā ɀ male fm Guid.Jtez pone casū.ð.de elec.vbi maius.§.sup hijs.ɀ.c.fūdamenta.ver.φ si secus.ð.de sen.excō.grauem. ɀ licet in premissis ɀ similibꝰ casibus quis sit ipso iure priuatus.declaratio tñ requiritur antequā per superiorē possit occupari.vt.l.de hereti.cuz scōm.ɀ in hoc vocabunt illi quorū interest.ð.de prebē.si eps.Humane.q̄ licet per ora principuz diuinitus promulgate.xvj.q.iij.nemo.qr tamē contēplatione humanarū rerum condūtur:idcirco iura imperatoris dicuntur.viij.di.quo iure:ad differentiam iuriū ecclesiasticorū que ab illo qui vices dei gerit in terris ɀ principaliter cō tēplatione anime ɀ aliorum spiritualiū ferunt. ð.de transla.epis.inter.de maio.et obe.solite. Videantur.in legibus.ð.allegatis:in quibus dicitur.Centenaria.ð.eo.cū nobis.ɀ.c.ad audientiam.fallit in casu.l.e.in fi.idē in alio.xvj.q.iiij. nolumus.ver.presbyter.cōtra monasteriū exēptum.xl.annorū:ɀ sic contra roma.eccle.cui immediate subest fm Gauf.intelligit φ ibi fuit facta gratia illi prescribenti:als secus de iure communi.ð.de confirmatione vti.cū dilecta.ɀ de in inte.resti.cū venissent.de arbi.cū tēpore:ɀ voco possessiones seu bona ecclesie romane:ne dū bona ɀ iura lateranesi.eccl'ie que est principalis sedes pontificalis.immo in quacunq̄ alia que p dispositionē pape specialiter gubernant.ð.eo. ad audientiam:ɀ.c.si diligēti.licet largo modo per generalē pape sollicitudinē oēs ecclesie gubernentur.ð.de vsu pal.ad honorē. Quadragenaria.ð.eo.de quarta.xvj.q.iij.quas actiones. Cōpleta.subducto tēpore vacationū.φ semper subducit.ð.e.c.j.ɀ.c.auditis.siue vacent de iure ð.de in inte resti.auditis.siue interptatiue.ð.e. c.j.§.j.xvj.q.iij.prima actione.Si post.ij.pars. Bona fide.ergo si in vita vel post mortē reuelati sunt heretici:talis presumptio bona successoris impedit:ɀ eos fingit malā fidem habere a cōtrario sensu sumpto hmōi.et de hoc pōt poni exemplum.ð.eo.ti.c.j.super verbo/presumptio.

¶ Quid si non fuerunt conuincti heretici dum viuebant:sed propter leuem vel vehementem presumptionez fuit eis in dicta purgatio.iuxta c.j.de hereti.accusatus.in prin.tandem.j.quadraginta an.reuelati sūt veri heretici fuisse duz viuebant:videtur φ purgatio prestita filios excuset.sed in hoc casu credo φ veritas gestorum sermonibus preferatur:et φ bona sint confiscanda.arg.ð.de re iudi.cum inter.in fi.Molestandos.qđ facit bona fides possidentum cum continuatione temporis lege diffinitū:non φ sicut ad memoriam et ad bonam famam tales heretici dampnati sunt imperpetuum.xxiij.q. iij.sane.ita et quo ad temporalia imperpetuuz debeant dampnari.ɀ ideo in hoc casu bona deberent sequi personam.j.de hereti.cum fm leges.dic φ hoc facit bona fides possidentium:et sufficit φ ita voluerit papa qui legem in re sua iuxta velle potuit moderari vt.j.de preben.statutum.

Additio. c.Si qui.Glosa in vbo/videatur:dicit φ post crimen notū est si eccl'ia infra annū neglexerit petere bona delinquētis applicant fisco.Dic φ fiscus est bursa cōmunis:vel ipsa imperialis camera.ideo dictus fiscus:φ sciū per est fixus firmus ɀ bene soluendo.vt dicit Bart.in Rubri.de iure fis.lib.x. Bal.in.c.fi.§.ad hoc.de pa.iura.fir.colū.ij.in vsibꝰ feu.dicit φ fiscus est custos sacrista.vel potest dici saccus qui imbursat oīa male acquisita vt not.in.l.in heredē.ff.de calūpnia.ɀ in.l.papinianus.§.meminisse.ff.de inoffi.testa.cuius fisci priuilegia centū quadraginta ponit Franciscus Lucani.in tractatu de priuilegio fisci.quorum nota bñ quinq̄:qr sepe accidūt.scz quartū in numero.φ in causa fisci etiā ciuiliter agitur ɀ proceditur per inquisitionē.l.j.C.de hered.vel actio.vendi.Angel.in repet.l.vacantia.de bo. vacan.lib.x.ɀ ibi Bar.Bal.in.c.j.§.si titius.de contro.inter do.ɀ vassal.in vsibus feu.ɀ hoc seruatur vt si priuatꝰ cōtra fiscum pretēdat ius in aliqua terra.iquiritur de statu possessoriū iuxta l.ɀ si questio.ita φ ille qui melius probat suam possessionē manet possessor.Et.xv.φ si rex concedit alicui bona applicanda fisco:nō valet cōcessio nisi dicat motu proprio.vel nō obstāte talī.l.vt tex.gl.ɀ Bar.in.l.vnica.C.de peti.bono. subla.lib.x.vel ex certa scientia:q̄ tantū operatur sicut:nō obstante.Bal.in.l.litē vulpianus. ff.de excusa.tuto.ɀ.l.fi.C.si ptra ius.et.xlvj.φ licet debitor publicꝰ in principio possit cedere bonis ne in carcerē detrudatur.tamen si est cōtumax in soluendo perdit beneficiū cessionis.ɀ poterit capi psonaliter.l.sacrilegij.in fi.ff.ad leg. iuli.pecula.l.nemo.de exacto.tribu.li.x.sed priuatus etiam cōtumax cedit bonis.l.j.C.qui bo. cede.pos.Et.lix.φ in actionibꝰ fiscalibus proceditur de facto.l.missi oppinatores.de exacto.tribu.libro.x.Bal.l.j.C.de here.vel actio.vendi. Et.cviij.φ officiales pecunias fisci mutuare vel alio quouis titulo in suam vtilitatem conuertere non potest.l.j.de hijs que ex publi.colla.

illata sunt nō vsurpando. lib. x. fallit primo: q꞉ officialis public⁹ potest mutuare pecunias stipendiarijs sub vsuris. Bar. l. diuus. ff. de bo. dāna. secundo si iudex vult aptari facere cameras suam: ⁊ nō habet pecuniā a cōmuni. tertio si iudex vult facere inuestigari maleficia poterit dare nuncijs de pecunijs que redigunt̄ ex q̄buscūq̄ mulctis ordinarijs. vt dicit Francisc⁹ Lucan. vbi supra. Bla. Aurio. doctor.

¶ Rubrica. De sententia ⁊ re iudicata.

¶ Rubrica de sn̄ia ⁊ re iudicata. Quid sit sn̄ia ⁊ q̄d res iudicata. ⁊ quid sit sn̄ia diffinitiua vl' interlocutoria. ⁊ q̄d sn̄ia habēs vim diffinitiue: vide Vincen. Hercula. sup rubri. ff. de re iudica. et Joan. de Jmo. in. l. si finita. §. nō autē. ff. de dā. infec. ⁊ glo. in cle. vnica. de sequestra. pos. ⁊ fruc. et Panor. ⁊ Feli. sup rubri. de sen. ⁊ re iudi. extra. Si eñ sententia imponit finē liti vel cause in iudiciū deducte: tunc est diffinitiua. si autē imponit finem instātie sed nō cause principaliter in iudiciū deducte: est interlocutoria vt dicit Jmola vbi supra. Aliqui dicunt ꝙ habet vim diffinitiue. vide ibi per eum. Bla. Aurio. doctor.

Cum eterni. Primo pfatio. Scd'o certa sententiandi ordinatio. Tertio iuris suspensio. Quarto eā nō seruantiū multiplex punitio. scd'a. Caueāt. tertia. Si quis autem. quarta. Scitur⁹. Hec facta est ad executionem illorū iuriū. xj. q. iij. aliorū. c. quatuor. ⁊. c. q̄ recte. ⁊. c. pauper. Eterni. quid sit eternitas. dic vt no. s. de sūma. trini. fideli. Judicis. i. dei veri. xxxij. dist. erubescāt. Reū a reate. xv. q. vlt. sciscitantibus. Propheta. dauid in psal. Celi enarrant. de quo. xxiij. q. iij. nō imperpetuū. Ecclesiastici. ergo nō ligat seculares iudices. maxime cū pena imposita nō possit eis infligi. scz suspensio ab ordine: s'm Host. Odiū. priuatū cōtra certam personā: ꝙ oino dāpnatur. xj. q. iij. q̄cunq̄. est ⁊ aliud odiū etiā personarū sed in genere quolibet. ⁊ ex quo rigores introducunt̄ propter hoc odium lex introduxit prescriptiones. xxx. vl'. xl. annorū contra negligentes. s. de prescrip. vigilanti. Est tertiū odiū male quo odiuntur vicia. lxxxij. di. odio habeantur peccata nō homines. de quo Psal. perfecto odio oderā illos ⁊c. Premij. q꞉ licet quis recte iudicet si premiū remunerationis expectat: fraudē perpetrat. xj. q. iij. q̄ recte. ⁊. c. pauper. Staterā. de hoc dic. xlv. disti. omnis qui. ⁊ dic stateram. i. equalitatem iudicij. Manibus. i. in potestate iudicādi. Lances. vas est in quo ponuntur pondera. Equo. i. iusto. Libramine. i. iudicio. Agenda. in principio medio vel in fine cause. s. de offi. deleg. super questionū §. intentionis. Presertim. i. maxime. Cōcipiendis. id est donādis. ferendis. i. oretenus recitādis sine acceptione personarum: quod intelligas quo ad iustitiam reddendā: secus quo ad penas inferendas: quo casu deferendum est dignitatibus et personis. s. de offi. deleg. pastoralis. in princi. ⁊ de transac. ex parte. Jmitantes. ⁊ sic not. ꝙ illa exempla que pietatem continent/ sunt sequenda. vt hic. ⁊. s. de elec. venerabilē. secus si iniquitatē vel errorē. s. de elect. cum causam. C. de sent. ⁊ interlo. l. nemo. Tabernaculū. q̄d erat domus dedicata deo: de qua in Exod. ⁊ in gl. super ea. ad hebreos. Ordinarius. exceptꝫ episcopis qui hanc penam nō incurrūt. j. de senten. excō. quia periculosum. s. de elec. si compromissarius. §. huius. et sic hoc verbuꝫ ordinarius excludit episcopos vt hic: quandoq̄ solos comprehendit. s. de iureiuran. cū quidam. quoniaꝫ omnes tam episcopos q̄ inferiores cōprehendit. s. de elec. licet canon. in fi. de ele. nō residen. relatum. vbi per Jnno. et Hosti. Delegatus. ergo arbiter merus executor vel auditor cū tales non sint iudices hanc penā non incurrunt. s. de offi. deleg. super questionū. pene enim restringēde sunt. vt. s. de elect. statutum. Prodigus. de quo in proemio. s. rex pacificus. Et contra iusticiam. ergo sequendo iustitiam et si non sequatur humanam conscientiā non incurret hanc penam. de hoc per Jnno. s. de censi. venerabilis. et per Host. s. de offi. deleg. pastoralis. §. q꞉ nemo. ⁊ de offi. or. c. j. Tribus modis aliquis potest scire aliquid vt hic: et vt iudex: et vt deus: et vt homo. vt ponitur hoc titulo. s. de offi. ordi. si sacerdos. in prin. si aliqua sciat vt homo: vel vt deus. de quo sibi aliter constet vt iudex: si loquamur in ciuilibus in quibus detrimentum rerum tantū imminet: iudicet s'm allegata: quia nō facit tanq̄ priuatus: sed tanq̄ alius. s. iudex de cōsc. di. ij. nō prohibeat. si criminaliter de homine diffamando vel destruendo: dimittat. q꞉ non est ius ꝙ inducat aliquē ad innocentē sanguinem effundendū. sic intelligit Jnno. in dicto c. pastoralis. §. quia vero. secus de innocente absoluendo. quia tūc audacter absoluat vt iudex ff. de pen. absentem. Jn iudicio. ergo secus in arbitrio partiali: sed idem in arbitris iuris de quibus. s. de rescrip. pastoralis. in prin. de offi. delega. ab arbitris. xj. q. iij. si cleric⁹. Quicq̄. de omnibus q̄ ponunt̄. s. de proba. qui cōtra. nihil eñ excipit q̄ totū vel quicq̄d dixerit de malo. ⁊ obe. solite. in fi. Gratiam. per se ꝙ sententia potest rescindi. ff. ad trebel. seruo inuito. §. cum pretor. Sordes. i. pecuniam vel precium: quo casu etiā sententia est nulla. C. quando prouo. nō est necesse. l. venales. vnde eoipso ꝙ contra iusticiam aliquid facit: hanc penam incurrit. nam ex hoc sequitur ꝙ sui honoris persecutor et omnia alia vicia participat. s. de regu. iur. defleat. sic intelligit Hostiē. Officij. scꝫ diuini super quo habet locum irregularitas: de qua. j. sequitur: et sic non est suspēsus ab officio iudiciali sicut quidam' dicebant vt sic puniretur in quo deliquerat: neca perceptiōe beneficij: quia si de hijs papa voluisset bene dixisset. argumen. s. de deci. ad audientiam. quod est speciale in suspenso a canone: cum mitius agitur. secus in suspenso ab homine ab officio qui per consequens erit ab officio suspensus: vt sic cum homine durius agatur. vt. ff. de arbitris. celsus. sup. Sic in

tellige.s.de appel.pastoralis.§.q.iij.si quis prebendas.sm Host.qđ crederẽ verum vbi canon propter solã infamiã ab officio suspẽderet talẽ: ne corda infirmorũ scandalizarent̃ ⁊ ministeriũ diuinũ vituperet̃.sic intelligo.s.de purga.can. Inter sollicitudines.ij.q.v.p̃sbyter.secus si propter crimen vt hic:q: vtroq; crederẽ ipm suspensum ⁊ vbi vnũ propter reliquũ ⁊c.vt in.c.pastoralis.de cle.exco.latores.ꝯtrarium tñ tenet hic Host.⁊ Guido.vt dixi.s.in prin.glose. Annuz. continentẽ.xij.mẽses.⁊ si bixestilis occurrit dic vt nota.lv.di.nullus.⁊.s.de verb.sig.q̃siuit.de quo per Host.vt in dicto.c.Suspẽsuz.sm leges est infamis.C.de pe.iudi.qui male.l.vlti.Ltis. de pena istius dic vt no.s.de fo.cõpe.cũ sit.⁊ est idem si sit arbiter vt not.ij.q.vi.hoc etiã.vbi de hoc.Sciturus.scz iudex sit suspensus. Durante. scz īfra annũ predictũ.dãpnabiliter.⁊ sic apparet ꝙ talis immiscens se peccat mortaliter.ar. li.di.de hijs peccator.dicẽs publice officiũ diuinum sicut diachonus euangeliũ vel simile mortaliter ex hoc solo peccat.de quo dic per Hug. ij.q.iij.§.idẽ testat̃.Ingesserit.scz sicut pri⁹ suũ officium diuinũ celebrando:⁊ in suo ordine non sic no.Inn.⁊ Host.s.de exces.p̃la.c.si.⁊ sic intelligit illđ.c.xi.q.iij.si quis eps.⁊ hoc siue ordo sit de minorib⁹ siue de maiorib⁹:⁊ sic acolitus cum possit deponi.xxvij.q.i.si quis eps.Hãc irregularitatẽ incurrere põt.ar.s.de cle.exco.c.ij.vbi plene per Host.tamẽ tenet cõtrariũ de cõstitutis in minorib⁹ prout ibi plene disputat Hosti. diaconus tñ sine vestimentis dicens euangeliũ nõ officiens:⁊ ideo nõ incurrit irregularitatẽ et idem dicerẽ in officiario vel acolito dicẽte ep̃laz etiã cũ vestibus qđ nõ facit in officio suo. si subdiaconus tñ ageret solenniter officiũ acoliti incurrit:q: priora officia nõ amittit q̃ gradũ adipiscit̃ celsiorẽ.C.de dig.l.ij.sm Hosti.Irregularitatis.que nihil est hic ꝙ quedã nota seu impedimentũ ex contẽptu cẽsure eccl'iastice prouenĩẽs in honorẽ censure sp̃aliter introducta.de quo dicetur.i.loco suo. Põtificẽ.hoc etiam seruabãt antiqui canones.xi.q.iij.si quis eps.vbi dicit̃ ꝙ talis nõ debet habere spem restitutionis siue recõsiliationis in alio cõsilio:⁊ ideo sequit̃ ꝙ pape hoc reseruandũ est.vñ Inno.iij.inueniens tales extra regulã alioꝝ:incepit eos noĩare irregulares.s.de cle.exco.si celebrat.deinde Inn.iiij.hoc magis specificauit ⁊ declarauit hoc hic.⁊ in suis alijs decretalib⁹.vt patet.i.de sen.exco.cũ medicinalis.In tot.scz in dictis quatuor.s.cõtra conscientiã iustitiã per gratiã vel per sordes. Multiplici.q.d.omnia p̃dicta capitula inducũt penã istius constitutionis.ar.ff.de ver.obliga.l.si quis ita stipulatus.

Additio. c.Cũ eterni.Hic habes ꝙ iudices gestent staterã in manibus scz vt recte iudicent absq; acceptione p̃sonaruz c.ex lr̃is.de mutu.peti.c.cũ oẽs.de consti.c.nouit.de iudi.extra.et.§.huic petrus.i.q.vlt.hoc dic verũ esse q̃tũ ad diffinitiuã sententiã vt dicit Damasus:in tractatu brocardoꝝ.colũ.ix.quia ita iudicandus est magn⁹ sicut paruus.vt in dicto.c.nouit.sed in processu negotij ⁊ in personarũ executione potest acceptio personarũ haberi.vt in.c.quisq;.ij.q.vlt.⁊ Damasus vbi supra. Bla.Aurio.doctor Tolosanus.

Additio. c.Cũ eterni.ibi nil vĩdicet odiũ vel fauor vsurpet/timor exultet premiũ aut expectatio p̃mij iusticiã nõ euertat ⁊c.nam dicit psalmista.diligite iustitiaz qui iudicatis terrã.⁊ dicit Albericus de rosa.in.l.iustitia.ff.de iustit.⁊ iure.et Martinus Laudensis.in tractatu de principib⁹.charta.ij.c.lvij.colũ.ij.ꝙ iustitia est aĩa ciuitatʒ ex quibus elicit̃ ꝙ regnũ sine iustitia est corpus sine anima.Nota ergo q̃d virtutis põt esse in regno in quo nõ est iustitia.ꝙ meli⁹ potes intellectu cõcipere q̃ verbo deberes vel poti⁹ auderes explicare.vt in.c. presbyter.de sacra.iterand.vel nõ:extra.⁊ dicit Salusti⁹ in catilinario.Oĩs hoĩes.p.c.qui de rebus dubijs cõsultant ab odio.amicitia.ira.atq; misericordia vacuos eẽ decet: haud facile animus verũ prouidet vbi illa officiunt.⁊ vide Baptistã de sancto Seuerino/in repeti.l.oẽs ppli.ff.de iusti.⁊ iure.⁊ vide ample Ferdinandũ de Loazes/in repe.ti.de iusti.⁊ iure.institu. Bla.Auriolus doctor Tolosanus.

IDem sacro. Ad presentẽ hoc propter solennitatẽ fit.romana ecc̃lia sua auctoritate de oĩbus iudicat.ix.q.iij.solã.⁊ per totũ.nã solus papa vocatus est in plenitudinẽ potestatʒ.s.de vsupal. ad honorẽ.Sẽpiternã.sic oẽs ad eternã rei memoriam feruntur.s.de testi.significauit.et.ca. albericus.

AD apostolice Primo oblatiões factas ex parte ecc̃lie impari ꝯmemorat.scđo octo crimina cõtra ipsum recitat.tertio in eũ sententiã diffinitiuã pronunciat.quarto de regno Cecilie se prouisurũ insinuat.scđa. Licet.tertia.Nos itaq;.quarta.Dep̃catio.hec facta est ad exẽplũ illi⁹.xv.q.vi.aliqui.xxvij.q. v.administratores:⁊ quasi p totã illã q̃õnẽ.Auctorem.deterius.in pp̃lis p̃lati delinquũt:et tõ grauius puniunt̃.xi.q.iij.p̃cipue.Anathematis. i.separationis a deo.xxiij.q.iij.corripiant̃.de solennitate illius dic.xi.q.iij.dz.zelebant̃.i.syncero aĩo aĩabant.de pe.dist.i.caritas.zelus eñi est amor intent⁹ nihil patiẽs ꝯtrariũ in aĩato sm Isidorũ.tales intercessores debẽt mitti:aĩs sit qui displicet ad mitigãdum mittitur iratianimus ad deteriora prouocatur.xlix.distin.in pn. Proponi.hoc videtur ius requirere:scilz ꝙ creditor prius teneatur:require debitorem anteq̃ ipsum in iudicium conueniat.ij.q.vij.si quis erga.ecce accusatio quã quidam de honestate intelligunt non de necessitate.C.de distrac.pig.l. i.de hoc not.de symo.Licet heli.circa princ. De consilio.de honestate sic hoc vt euitetur omnis suspitio ⁊ claudantur ora detractorum.vi.q.i. deteriores.Reuocare.ex hoc cõsueuit notari q̃liter iudex debeat reuocare ꝙ iniuste fecit.de quo

dic. vt no. j. c. si a iudice. Suisq3. ⁊ sic no. ꝙ in mo
lestia subditi dñs molestatur. ⁊ ideo pro iniuria
ei facta pōt agere vt hic. de quo ꝑ Jnno. ⁊ Host.
ẞ. de proba. licet. ⁊ de appel. dilectis. sed cōtra vt
j. de priuil. auctoritate. ⁊ dic vt ibi. Adherentes.
de hoc dic vt. ẞ. de elec. vt circa. sup verbo / adhe
rentes. Sz licet. scđa pars. Pharaonis. de quo
xxij. q. iiij. nabuchodonosor. Grauissima. ⁊ sic
no. ꝙ periuriū ⁊ alia crimina īfra posita grauis-
sima sunt: al's cōtra. xxij. q. j. c. vlt. xiij. dis. duo.
Deierare. ē verū vel falsū dolose cōuertēdo sup
intestē deo vocato. deieratio vl' periuriū est ipa
iurantis: a vero discordantis scienter vel etiam
ignoranter largo vocabulo sumpto. xxij. q. ij.
homines. ⁊ ibidē in summa. ver. tamē pōt inue
niri vocis ⁊ veritatis ꝯcordia per diuersitatem.
xxij. q. ij. cū beatus. hoc vbi iurans nō primo pec-
care propter socij reuerentiam si ei obediendo
prius potest. primo licet peccet nō deierat: quia
obedientia ⁊ reuerentia diuersa sunt nō aduer-
sa vt ibi. Itē per distinctionē. ij. q. j. si peccauerit
de testi. cum tu. Itē per subauditionē vt. ẞ. de iu
reiurā. queadmodū. Item per presumptionē q-
bus debemus presumere neminē memorem sa-
lutis velle deierare. vt. c. cū beatus. ⁊ sic liceat cō
tra debitorē instrumentū post diē iurati debiti:
adhuc integrū nō dicā ipsum propter hoc deie-
rasse. de quo dic vt in glo. de ma. et obe. cū in ec-
clesijs. et per Jnno. ẞ. de accusa. sup hijs. in pte-
ritis tamē ⁊ presentibus turpius peccat quis ꝙ
in futuris. qr imprimis debet esse certus de hoc
ꝙ iurat: ⁊ ideo iuramentū dicit̄ in talibus asser-
toriū: in ceteris scz futuris sit futurorū promis-
sio in quibus plura subaudiant̄: ⁊ ideo dicit̄ pro-
missoriū: sic intellige ꝙ not. ẞ. de iureiur. si vero.
ergo graue est periuriū: qr deus cuius presentia
periurante in suo iudicio aduocatur deludit̄ et
contēpnitur. si tamē dictū contineat veritatez
iudiciū ⁊ iusticia qđ det honorem deo exstet ⁊ qui
al's nō est creature impēdendus propter pericu
lū idolatrie. xxij. q. j. ꝯsidera. deierans eñ in edi
ctū prime tabule: vel in ꝑcepto illo / nō assumes
deū ⁊c. incidit. de quo no. xxxij. q. vij. quid in oī-
bus. Tergiuersatione. i. dissimulatione. ẞ. de co
ha. cle. tua. Multotiens. ar. est hic ꝙ quotiēs
quis delinquit. vt. s. eodem genere delicti: puta
fornicando: vel deierando totiens mortaliter
peccat. de quo. vj. q. j. mutare. sic quot. quis co-
medit in die ieiunali vltra semel totiēs videtur
frangere ieiuniū. qđ nō credo. ex quo primo vl-
tra comedit aīo nō ieiunandi. sicut simpliciter
vouens si ꝯtrahat matrim oniū in primo coi-
tu peccat mortaliter: ⁊ plus nō / ꝫm aliquos. de
quo plene. xxvij. q. j. si quis votū. vbi de hoc: ⁊ in
scđa parte spe. t. de sen. §. spēs aūt. ver. sz pone.
et in summa Host. de peni. Sacrilegiū. de quo
j. de pen. felicis. xvij. q. iiij. si quis suadente. ⁊ c.
sacrilegiū. faciens. vt. j. de sentē. excō. mulieres.
De heresi. heresis ē q̄ puersū dogma hz. xxiiij. q.
iij. Inter scisma ⁊ c. hereticus: vbi de hoc. Argu-
mentis. ar. est ratio rei dubie faciens fidē. dictū
argumētū quasi argute inuentū: inde dicit̄ pro-
batio siue ostentio. ẞ. de cle. ꝑegri. Intricationē.
de verb. signi. forus. ⁊ importat in se plusꝙ opi-
nio: min⁹ tñ ꝙ scia. vt not. ẞ. de sūma tri. in ru-
brica. Suspect⁹. de hoc. j. de hereti. accusat⁹. in
prin. ⁊ tales puniunt̄ quatuor modis. s. excōica-
tione / depositione / rerū omniū ablatione / mi
litari ꝑsecutione. vt. j. de hereti. ꝑ totū. Preter.
q̄ dictio de natura sua semꝑ excludit. xvj. q. j. ad
decimus. inclusiue tamē q̄nq3 ponit̄. vt. xxxiij. q.
ij. ebrioli. Patrimoniuz. vt. xciij. di. valde. in fi.
Exinanitionē. i. euanitionē ⁊ diminutionem ex
quo no. ꝙ feudatari⁹ vl' emphiteota vel vsufru
ctuari⁹ nō deberet scindere bonas arbores suas
iure emphiteoticario: licet aliqui taliū habeāt
vtile dñiuz / prout rex iste habebat in regno. ar.
ff. de vsufruc. si cuius. §. fructuarius. ⁊. §. se. et in
libro feu. de inuesti. de re ali. facta. c. j. §. q̄d ergo.
vsq3 in fi. Reprehendi poterat tamē ipm priua
ri regno ex quo debita pensione per bienniū nō
soluerit. ẞ. de loca. c. vlti. ⁊ no. ꝙ interesse priua
tum ecclie possunt ꝓlati remittere: sicut ecōtra
ad vitā possunt si in iurib⁹ feudalib⁹ vel emphi
teoticarijs delinquerūt punire etiā in bonis ec-
clesie: cōtra regulā delictū ꝑsone ⁊ in libro feu. de
cap. coraldi. c. si clericus. Nos itaq3. tertia pars
Vices. ẞ. de transla. epis. c. ꝙto. ⁊. c. inter corpo-
ralia. Quodcūq3. Math. xvj. Ligaueris. iuste ⁊
claue nō errante. de pen. di. j. quē penitet. xxiij.
q. j. manet. Priuamus. hoc potuit facere: qr im
periū tenet̄ a papa. xxiij. di. c. j. ⁊. ẞ. de elec. vene
rabilē. licet Joānes Theutonicus glo. cōtrariū
tenuerit sepe in decretis. x. di. quoniā. ⁊ facit qr
electionib⁹ theutonicis fauebat de hoc. no. Jn-
nocent. ẞ. de foro. compe. licet ex suscepto: ⁊ per
Hosti. de iudi. nouit. in summa sua. qui fil. sunt
leg. §. quis et a quo. et in lectura. e. t. causamq3.
et sic not. pro executoribus: qui dum prouident
de beneficijs vacantibus: vel sententias ferunt:
vel dum iudices iudicant diffinitiue. debent per
verba assertiua non narratiua: ⁊ in propria: ⁊ in
prima persona debent sua verba proferre. licet
precedentia subsequenda verba forte de preteri
to per notarium sint prolata. ar. ẞ. de cōuer. cō
iug. dudum. ⁊ per Jnnoc. ẞ. de proba. qm̄ cōtra.
et de priuil. si papa. Illi autē. quarta pars.

Additio. c. Ad apostolice. Quādo Guil.
de monte Lauduno hic dicit ꝙ
emphiteota non deberet scindere bonas arbo
res: dic ꝙ syluam ceduaz potest scindere: sed nō
alias arbores que non consueuerunt scindi. vt
pulchre decidit Jason de Mayno in. l. j. colum.
penult. C. de iur. emphi. post Cygnum ⁊ Bart.
in. l. diuortio. §. si fundus. per illum text. ff. solu.
matri. et dicit Florianus. in. l. hactenus. §. cassi-
us. ff. de vsufruct. ꝙ emphiteota non potest ex
tirpare syluam ne forma rei mutetur. ⁊ vide Ja
so. vbi supra multa bona recitantē. B. Aurio.

ABbate. Primo / actorū intētio.
Secundo / rei triplex de-
fentio. Primo ius suū firmando. Se-
cundo. Obiecta ꝯfutando: iuxta vbū
ysidori. pa⁹ est vt nr̄a firmem⁹: ⁊ deide obiecta cō-

fundemus ar. e. de summa trini. firmiter. Tertio pro pte actoris replicatio. Quarto pro parte rei plena duplicatio. Quinto. cardinalis diffinitio. Sexto pape cōfirmatio. scda. Sed multū. tertia. Pro parte. quarta. Sed ad hoc. qnta. Prefatus. sexta. Nos igitur. Hec sumpta est ex hijs que not. per Inn. ⁊ Host. e. vt lite pē. c. fi. scribitur hec decre. cōmendatori: vn̄ quomō et quādo actio spectet ⁊ competat mediato puta preceptori vel immediato puta ꝯmendatori hospitalis vel abbati seu priori ⁊ quis alij prefe ratur si cōcurrant. dic vt not. per Inno. ⁊ Hos. e. de iudi. cū deputati. ⁊ de resti. spo. olim. §. de religio. do. cū venerabilis. Et cōuē tu. qd intellige quando cōmuniter spectat ad abbatē ⁊ conuētum. e. de iudi. causam: ⁊ idē si fuit discreta ſm aliquos: maxime in magnis causis tangētibus alienationē vel subiectionem: vel al's statū totius monasterij. e. de procura. c. §. de ma. ⁊ obe. humilis. in alijs separatis nō: sic potest intelligi Inno. in. dicto. c. olim. de quo per Cōpost. et alios. e. de rescrip. edoceri. Proponēs. corā delegatis pape qui causam instructā habebāt. remittere: vt in antiqua. Vel quasi. ꝙ talis distinctio nō debeat admitti in libello patet primo: quia talis est sibi omnino cōtrarius. cū in eo ꝙ dicit iure dn̄ij asserat se dominū: et sic nō debet audiri. e. de app. sollicitudinē. in fi. huius glo. ⁊ quidā alij dicūt ꝙ sola cōsuetudine admittendus est: cū de iure cōmuni rei vendicatio ⁊ publice admitti nō debent; sed simpliciter iste debeat dicere de iure quasi dn̄ij: sicut alibi dicitur quasi possessio. e. de foro. compe. conquestus. tu dic ꝙ licet sint diuerse q: rei vendicatio est ciuilis: publicana pretoria: ambe tamē tendunt ad eādē rem vendicandā: ⁊ ita idē est effectus eorū: ⁊ sic insimul intemptari possunt: nec vna per aliam tollitur ar. C. de fur. l. §. Publiciana. dicta a publicio legislatore. Cōpetat. ei qui rem aliquam ex aliquo iusto titulo ⁊ bona fide ab aliquo quē dn̄m credebat: ⁊ tamē sic dominus nō erat nactus. fiunt. q: si anteꝙ rem susceperit vel dominium acquisierit ab eius possessione ceciderit cōtra possessorē cōpetit ei publiciana. insti. de act. §. alienam. iā si iam vsucepisset alio: nō cōpeteret sibi publiciana: sed directa rei vendicatio: cum directū dominiū per vsucapionē acquiratur. C. de pac. traditionibus. Itē contra: omnis alternatiua est dubia cū magis ad vnam partem ꝙ ad aliā nō inclinet se ponens: ⁊ sicut dubius nō admittitur quasi cōtrarius. e. de libel. ob. c. ij. de hoc dic per Inno. e. de. in integ. restit. constitutus. ⁊ sufficiet in hoc casu alterā disiunctiue probare: ⁊ si in probanda vna parte deficiat admittetur ad aliā probandam dū tamen ambas in principio in simul nō proposuerit de hoc. e. de cā pos. c. fi. ⁊ no. in preallег. §. alie. Largitione. ex superabundanti causam expressit cū sufficeret dominium exprimere ꝙ in talibus loco cause habetur. ff. de excep. rei iudi. si mater. §. §. ⁊ not. de li. ob. c. ij. nec fit hic mētio de traditione: quia traditio nō est necessaria in acquisitione dominij in ecclesiasticijs: C. de sacro. sanc. ec. l. vlti. ⁊ not. e. de cōsue. c. ij. imo potius ex malo expressit causā istā: ꝙ apparet q: J. scribit licet aliam probasset: ⁊ sic expressa frequenter nocēt e. de causa pos. c. fi. Ad iudicem. i. ad se spectari possit iudicari: al's res aliena proprie adiudicari nō potest. Hoc. quibus loquitur papa. Amoueri. vt. e. de prescrip. auditis. vel mihi restitui. e. de fide instru. inter dilectos. vel adiudicari. vt e. vel ſm iura ciuilia peto rem meā declarari ad me spectare. ff. de re. vēdi. l. si ex diuerso. Allegabatur. responsio hospitalariorū ad hoc ꝙ abbas dicebat ꝙ res in potestate hostiū cōstituta donare nō predictis. s. castro cemarie cū suis finibꝰ inter quos consistit locus de rocellis. Tūc. scilicet tēpore donationis. ⁊ sic tēpus donatiōis sicut aliorū contractuū est respiciendū. e. de elec. dudū. de empt. ⁊ vendi. cū dilecti. Sub ꝯditione hoc probat. ff. de le. primo. ceterū. igitur. ⁊ de cōdi. appo. per tuas. ⁊ c. verū. licet talia quorum cōmercia propter naturā sui haberi nō potest legari donari stipulari non possunt: extimatio tn̄ poterit legari cū distinctione illiꝰ. l. ff. de leg. iij. l. fideicōmissa. §. si seruo. ⁊ est expressū de re que est apud hostes vt. ff. de verb. obl. liber homo. Deuenirent. puta cū stipulatio suspēdi nō potest. ff. de testi. seuerꝰ. Vsufructu. natura que nō erat sacre vel alie que sub stipulatione cadere nō possent: ⁊ ideo adueniente conditione donatio valuit. Prestolari. i. expectari. vn̄ versus. Prestolor expecto prestolor querere dico. Quid prestolaris ego prestolor vt moriaris / dixit diabolus beato Martino. Et sic not. ꝙ tēpus conditionis apposite ⁊ nō tēpus presens spectandus est vt. e. de rescrip. si pro te. Illa. donata hospitalarijs per auū istius regis. Quarū. i. quia facta fuit sub cōditione. Ipsos. s. fideles deuoluta ex vigore donationis nobis facte. Multum. Respondet ad secundā allegationem abbatis. quia dicebant ꝙ nihil intererat: cui istorū monasteriorū donatio facta esset. Illo. s. monasterio de populeto. Ibi. s. in castro de bn̄fac. Donauisse. s. regem in testamēto q: per donationē factam monasterio nō ꝯstabat aliquomō ꝙ propter hoc esset donatio facta monasterio de benefac. Premissa. hic respondet allegationi abbatis. factam. post litē cōtestatā. Ei. scz monasterio de benefac. Potissime. bene dicit q: alia allegatio fuit allegata in libello alio: nūc probatur instrumēto. ⁊ est ratio / q: subscribere debet. e. de causa pos. c. fi. Cōtestate. Inter abbatem de benefac. ⁊ hospitalarios. Processū. habitū in iudicio coram auditore qui cōcluso corā se per partes in causa remisit negotium ad papam qui examinato eo ad sententiandū et cōfirmandū procedit: vt in toto capitulo dicitur Ex instrumento ꝑfato. continente concessionē monasterio de benefac. a monasterio de populeto. In predictis. scz loco de rocellis ⁊ suis pertinentijs. Dixisset. q: agebat ex concessione a rege facta monasterio de benefac. Nō potest. vt ff. de iudi. nō potest. quādo cōpetat pignoratꝰ

cia dic.§. quoniam frequenter.§.fi.vt lite conte-
sta. Illud iudiciū. Postmodū.s. post litis cōte-
sta. Pronunciari.pro ipso monasterio de bene-
fac. Petitis.per abbatē. Pro parte. tertia ps.
et dic pro parte abbatis qui dicebat ꝙ donatio
aui.s.patris sui cōfirmauerat:nō poterat se ex-
tendere ad bona q̄ iste rex sua probitate acquisi
uerat:qđ bene diceret nisi iste res pertinerēt ad
regnum:sed quia ad regnū pertinebant valuit
donatio.vt arg.ff.de fundo dota.l.si fundus.§.
de vo.licet.et in hoc cū successorē obligare po-
tuit ⁊ si sit conditionalis.ff.de proba.pactū.et
insti.de ver.ob.§.ex coditionali. Rex.qui ea do-
nauerat monasterio de populeto. Donatio al
legata.pro hospitali. Pꝛiusq̄.ad fideles ⁊c. Se
parata.hoc non valebat q: bonorū separatio
nō habet locū:nisi in certis casibus qui enume-
rantur.ff.de separat.l.j.quia ex quo simpliciter
adiuit hereditatē patris vna censetur sua ⁊ pa
tris hereditas.ff.de vul.⁊ pu.l.si plures.§. filio.
Porro.hec allegatio abbatis/videbat melior
⁊ super ista pendet tota decre.⁊ respicit illū.§.
premissa vero:tamē nō habet locū in hoc casu.
vt.j.apparebit. Facta.abbati de benefac. Acce-
ptū.cum preceptore hospitalis. Cū procurato-
re.ordina sic literā. Cū satis sufficere/videatur
pro actore.qđ de iure suo appareat. Ex cā ido-
nea.ꝙ iussu peruenienti.s.post litis cōtestatio.
Satisq̄ interſit.i.sufficit ꝙ intersit actoris ex su
peruenienti causa post litē contestatā tempore
sententie:prout seruatur in reo:cū equa sit vtri
usq̄ conditio vt.j.de reg.iur.nō licet. vnde sint
ex parte rei sufficit detentatio tēpore sententie
ferende vt sic condēpnari debeat:sic ⁊ actori do
miniū tunc probare vt optime debeat de quo.§.
de excep.aduersario.qđ fuisset verum nisi specia
lem causā in libello expressisset.vt.j.patet. Sꝫ
ad hoc.quinta responsio hospitalariorū. Rex.
scꝫ nepos. Donationē. ab alio. Cōcessio. facta
post litē contestatā. Speciali.causa vt fecit hic
iste abbas qui in libello allegauit donationem
regis factam monasterio de populeto: ⁊ per cō
sequens diem et horā ⁊ locum ⁊ testes ipsius:⁊ in
processu probauit donationē aliter factā p mo
nasteriū de populeto monasterio de bñfac.cū lo
co testib⁹ ⁊ aliis ab ipa scđa donatione depēdē-
tibus:⁊ talia vocant cōcomitantia donationis
vt.j.§.pen. Postea.i.post lit.ꝯtest. vt hic in quo
agebat primo ex vna donatiōe:⁊ probat de alia:
sed non sequitur ꝙ sit eadē:imo potius diuerse:
q: nihil aliud est id cui q̄d est simile.§.de rescrip.
capitulū. circa princi. Posuit.in sua petitione.
Eadem.s.causam in libello ex quo videtur ꝙ nō
sufficiat probare causam expressam in libello/
nisi cōstet ꝙ tēpore litis cōtesta.cōpeteret:licet
prius cōpetat.ad idem.j.c.vnde/sed hoc est ve-
rum de eq̄tate:sed de iure scripto/secus videtur.
vt.j.c.prefatus.ergo obnoxiū. In psonalibus.
vbi raro generalis petitio admittit.valet tamē
si tolleret:sed in realibus admittitur frequēter.
de quo p Inn.⁊ Hosti.§.de libel.obl.c.ij.de offi.
ordi.cōquerēte.de resti.spo.cū ad sedē. Constet.
scꝫ tēpore sententie. De hoc.s.de iure actoris. In-
debite.i.nulla causa expressa/vel sibi non cōpe-
tente tempore litis cōtesta. Judiciū.q: hoc casu
tēpus sententie erat spectādū.ff.de rei ven.sin
autē.§.j. Conscientia.ꝙ vbi aliquid in libello in
genere peteret sentētia pareret generalē rei iu-
dicate:secus quādo ex spāli petitū est vt.§.de cā
pos.c.fi. Judicio.quia vbi est diuersitas instātie
acta etiā inter easdē psonas habita si ad id aga
tur p̄iudicant in alio iudicio:et id qđ sub gnali-
bus v̾bis:vis oīs tēporis.s.et ante litis cōtesta.
et post deducit in iudiciū scđm Inno.⁊ sic licet in
primo iudicio nō condēnaret per acta v̾bi habi
ta debēt cōdēnare in scđo statim sup eadē re in-
stituto.sed cōtra q: testes recepti in primo iudi-
cio si admittant in secūdo quo ad secūdā instā-
tiam intelliguntur recepti lite nō cōtesta.⁊ ideo
nō valēt.vt lite non contesta.qm̄. B.glo.respō
det ad hoc vt no.§.de testi.presentiū ⁊.C.de te-
sti.l.vlt. Joan mo.dicit ꝙ satis intelligit facta
lit.cōtesta.ex quo causa ista emerserit post litis
contesta.quia oīs species saltim habita sub suo
genere cōtinet.§.de rescrip.pastoralis.in fi.licet
actu nō ꝑtineat sub specie.tamē videt si dicatur
aliquē mihi obligatū in generali ⁊ ipse genera-
liter hoc negat lit.cōtestando:si aliquē obliga-
tionē etiā emergentē post litis contesta.probo:
videor intentū probare vt seq̄tur:nec est hic cōsi
derāda mēsura tēporis vel loci:q: genera certis
loco ⁊ tēpore non mensurantur: sed species bñ.
q: locū et tēpus et alia continentia habet vt.j.
in fi. Ista tamē non videret scđm veritatē proce
dere ⁊ scđm iuris rigorē cū sup obligatione q̄ nō
est litis contesta.fieri non potest.ar.ff.de arbi.
pe hiis.de penitē.dis.iij.§.fi.non sufficit ꝙ in po
tentia vel habitu sit.ff.de iudi.quēadmodū.⁊ in
dicto.c.pastoralis.in fi.ar.eorū que not.de offi.
de leg.licet. Unde potest dici ꝙ hic rigor cedit eq̄-
tati:⁊ veritas simulationi vel fictioni iuris.sīc.
infra.de rerū pmut.licet.ꝙ fictio iuris/vt.s.tpe
litis ꝯtesta.fingat fuisse obligatio hoc sicut in
aliis plurib⁹ casibus pro veritate habet.de quo.
§.de bigamis.nuper.sicut in simili alibi dicitur
ꝙ natura cedit miraculo ⁊c.§.de celeb.mis.cum
marthe. Et si videre vis circa hoc quando exce-
ptio rei iudi.obstet vel quādo nō:sic distingue.
q: aut queris quādo obstet cōtra quem lata est
propter defectū probationis:aut propter defe-
ctū possessionis:si primo/aut in prima instātia
fuit expressa circa causa petendi siue in actione
reali siue psonali:⁊ tūc non obstabat in alia in-
stātia exceptio rei iudicate.§.de libel.ob.c.ij.de
causa pos.c.j.si vero in prima instātia nulla cā
expressa est:et tūc obstabit i oibus aliis q̄ tēpore
sentētie cōpetebāt:sed in aliis que post tempus
sentētie inceperūt cōpetere non obstabit/vt q:
post tēpus sentētie incepit dominiū de nouo cō
petere ex aliquo iusto titulo.vt.ff.de rei iudi.l.
an eandē.§.vlt. Si vero est lata propter defectū
possessionis:aut talis defectus prouenit ex pte
actoris/vel ex parte rei.si primo/aut actor pe-
tit rem nulla causa expressa:et tūc sufficiet sibi

ꝑpetere quādoꝗ ante renūciationē cause: ⁊ hoc magis ex equitate huiꝰ canonis ꝙ ex vigore iuris. vt hic in pn̄cipio huiꝰ glose. si ex aliqua causa in libello expressa: tūc nō sufficeret nisi libelli oblati possideant vt hic. si ex parte rei aut reus nunꝗ possedit pēdēte primo iudicio/aut semꝑ possedit/aut quādoꝗ possedit ⁊ quādoꝗ nō. si primo/aut reus protestatꝰ est tēpore litis cōtes. se non possidere/⁊ tūc absoluetur: sed si inceperit possidere non obstabit exceptio rei iudicate actori si interim inceperit agere. ß. eo. si aduersario: si vero nō fuit hoc protestatꝰ sed litē in se suscepit. Si actor illud idē sciebat. s. reū nō possidere reus etiā absoluet et compensabitur dolus vnius cū dolo alteriꝰ: nec tūc etiā stabit si incepit possidere. ff. de rei ven. l. is qui se liti. in fi. Si autē credebat reū possidere tunc condēnabitur reus ac si possideret. ff. de re. ven. si autē. in prin. Si semꝑ possidebat reus condēnabitur: et obstabit exceptio rei iudicate actori: si forte cōtingat reū semel absolui. vt in. c. aduersario a contrario. Si autē quādoꝗ possedit ⁊ quādoꝗ nō/aut possedit ab initio mala fide: et tūc licet etiā si sine dolo desinat possidere semꝑ cōdēnabitur/acsi possideret. ff. de regu. iur. qui dolo. ß. de vsuris. cum tu. ¶ Si vero ab initio cepit bona fide possidere condēnabit: alīs non. vt. ß. Si vero nullo tēpore possedit: sed solo tpē sententie possidere incepit sufficit/et fiet cōdēnatio. ff. de rei ven. si autē. in prin. Ex illa causa. superueniēti. Fundauisse. non distinguendo inter psonales et reales nisi qꝛ personales rarius sine expressione specialis cause admittūtur ꝙ reales. de quo dic vt no. ß. de libel. ob. c. ij. Aliquē. s. causam certā/vt in nostro casu. Nisi. non excipit/sed latenter aliū casum ingredit dicēs ꝙ causam expressam debet probare. Alij dicūt ꝙ excipit ad hoc ꝙ dictū est. ß. secus tamē ⁊c. Postmodum. i. post lit. contesta. Fundauerit. et tūc nō secus/sed idem. Cōtrariū concludit ex eo ꝙ abbas egit ex spāli causa et nō probauit. Proposuerit. in sua petitione. Terminis. i. ptinentijs. Ostenderet. corā delegatis et post litis ↄtesta. factam. post litis ↄtesta. De hijs. s. de loco de rocellis cū suis pertinentijs. Petitione. sup qua fuit ante lit. contesta. vel aute petitionē. Debebat. s. in ista instantia. Aliam. s. causam qꝛ nō ob. exceptio nisi quo ad causā iam exp̄ssam. ß. de iudicis. examinata. Prefatus. Quinta pars. Alijs. not. ꝙ iudex post specialia ipm ad sentētiādū specialiter mouētia expressa subijciet l snīa clausulā gn̄alē sub qua ols cause decisionē iustificās valeat cōphendi. Proposuerūt. ß. c. porro. Eo. s. ꝙ post li. ↄtesta. Accidūt. allegabat. s. ex parte ꝑceptoris. ß. ceterū. Inchoatum. s. post litem. Accepti. i. inchoati. Causam. i. donationē vel aliū titulū. Censerentur. s. causa exp̄ssa/puta donatio vel alius titulus. dicendo ex tali venditione. per cōsequens videor dicere de die/loco/hora/et alijs donationē ipsā cōcomitātibus. Unde si postea fiat donatio nō procedit. Libellus. in quo priꝰ alia causa nō ista erat exp̄ssa/secus si in libello dixero rē ad me iure dominij expectare: quia cū nullas causas diꝗ expressero ⁊ post lit. contest. dominiū nouū acquisiuero: pro me sentētia erit ferenda: qꝛ dñium supra generaliter positū nullas cōcomitantias videat habuisse loci vel temporis. ⁊ ideo nō est vis quo loco vel tēpore nouū dominium ad me perueniat ꝑm Inno. ⁊ Host. ⁊ hoc de eqtate. sed de iuris rigore cōtra: ⁊ de vera veritate contrariū credo vt. ß. cum ad ea que nō competebant tēpore libelli ⁊ maxime lit. cōtesta. nō possit adaptari vel cōformari sentētia et sic est contra. ß. de accu. qualiter. ij. in. fi. de symo. licet heli. cedet ergo rigor equitati vt. ß. dixi Uacua. i. impossibilis: quia venditio nō pōt fieri sine loco ⁊ tēpore: cum omnia tēpus habeāt. sed tēpus nō omnia. Cōcomitātia. s. tēpus ⁊ locus. Et licet. quasi dicat licet forte ꝑmissa de iuris rigore nō procedūt tamē sic seruandū est: qꝛ equum est: ⁊ sic ista equitas est scripta ⁊ pferẽ rigori. C. de iudi. placuit. qualiter rigori sit equitas pferenda dic vt. ß. de transac. c. s. ⁊ ꝗ in inte. resti. c. fi. ⁊ in dicta. l. placuit.

Additio. c. Abbate. ibi. pronūciari vtiꝗ sup petitis nō poterat ex eadē. Uide dn̄m Guiel. benedicti. in repet. c. Raynutius. §. in eodē testamēto relinquēs. fo. cxxxvj. versi. sicut ex consuetudine Francie. ⁊c. vbi dicit ꝙ sentētia producit effectū lata etiā sup nō petitis: vt puta si de annagio vl primogenitura fuerit q̄stio inter fratres ⁊ iudicatū fuerit pro vno/satis ex hoc probat ille nobilis ꝗuis exp̄sse nihil fuerit pronūciatū sup nobilitate. p. l. ij. C. de ord. cog. cū per cōsuetudinē Frācie annagiū non debeat nisi nobili sicut in dicta. l. ij. hereditas deberi nō potest nisi homini libero. scdʒ Joan fab. in. §. preiudiciales. in fi. Isti. de actio. Et idē pōt dici si feudū fuerit alicui per sentētiā adiudicatū quod non potest teneri nisi per nobiles. qꝛ feudorū est successio generosa. vt dicit Bal. in prohe. feud. colū. vj. ver. dixi quarto. ⁊c. et colū. xij. ver. alia diuisio. Aliud est feudū nobile ꝑ suum nobilitat possessorē ⁊c. vbi etiā dicit ꝙ feudū antiquū sapit nobilitatē non autē nouū. qꝛ nobilitas nō nascit in ictu oculi. ⁊ etiā talis est cōsuetudo generalis in Francia ꝙ nullus pōt tenere feudū nobile vel iurisdictionē nisi sit nobilis. et no. Lucas de pen. in. l. s. de bo. vacā. lib. x. et in. l. ij. de fund. limitro. lib. xj. Aurolus doctor.

Cum ab vno. Prelo/de generali modo pronūciandi per arbitros. Secūdo/de speciali. Scda. Licet. Hec sumpta est ex hijs ꝗ no. ff. de arbi. Jtē si vnus. §. Jtē si plures. et. ß. de elec. in genesi. Judiciū. Not. hic equiparari iudices ⁊ arbitros si. ß. de offi. deleg. vno. licʒ interdū sit magna differentia vt. ß. de arbi. cum dilectus. Mandātibus. sic no. ar. ꝙ in obligatiōe fidei v̄ba eiꝰ debent esse necessaria nec ꝑ taciturnitatē eū obligari debere. ⁊ sic etiā no. ꝙ taciturnitas non sufficit nisi exp̄sse mādaret: ⁊ est ratio qꝛ in sentētijs nō procedit ratihabitio si. ß. de hijs ꝗ fiūt a p̄re. cū nos. ⁊. ix. q. ij. c. ij. caueat

ergo q probetis pro quo lata est sententia quasi liter mandato aliorum vnus protulit.arg.s.de offi.de leg.cu in iure:et itellige esse vera:nisi ptes couenia t ab initio q alter sine alio posset solus pronuciare:tuc em bene valent sine mandato: cu ola que in copromisso veniut dependeant ex couentione litigato. ff.de arb.l.litigatores.§.de officijs.cessantib9 ergo mandato vel partiu conuetione opoitet q oes insimul pronucient: et sic legit Azo. cum alio doc.fecisse:fallit in casu vbi oes non couenirut:q: ibi sufficit maior pars. s.de arb.vt qstionib9.Item si alter esset monasteriu ingressus:q: tuc pronunciare no cogit.C. de epis.et cle.deo nobis.Ite vbi alter de collegijs comisisset alteri vices suas:q: tuc etia valet:et vbis singularis numeri vteret.ar.s.de offi.de leg.licet.q no credo in iudicibus:sed in arbitris veru esse.Scripta.j.c.proximo.recitatur.als si sine recitatione scripta esset litigatorib9:nulla esset.C.de sen.expen.reci.l.j.et sedendo/vt ibi not. Ite nota q ex sententia arbitri non oritur actio nec exceptio.vt.ff.de arbi.l.ij.et Inn.no.s.de ar. per tuas.tamen potest dici q hoc fuit olim.sed hodie secus:saltem in casu.C.de arbi.l.penul.in prin.et dic vt ibi.Nos tales.et sic alter est minister aliorum:et principalis agens p se:et sic vna ps duplex gerit officiu.Statuimus.et sic per hoc verbu statuo fert bene sententia:q: perfectam rem significat.s.de ver.signi.in hys.Licet.scda gs.qd si ticius cui duo dederat vices aliu eligat: q esset inter oes tres couentu.quo audito fortiter cotradicut ei:quibus erit credendu.Host. dicit q duobus:et sic ipse obtinuit inter cardinales cu fraus pdicta fuisset facta in ecclesia Lugdunensi.de quo per ipsum.s.de proba.tertio.

¶ Sed nunqd copromissarij ex quo in vnu conueniunt et hoc est publicatu: poterunt a modo variare:dic q no:q: tales succedut capitulo:qd ex tunc variare no posset.et qui succedit in locu alterius &c.ar.s.de elec.publicato.Singularis. qd intellige quando sunt duo vel plures: nam si vnus solus datus sit:et casu fortuito:vel als ratione sue dignitatis in plurali loquatur:et vtantur verbis pluralis numeri:no est ex hoc vitianda electio esset,quia lapsus lingue &c.s.e.cu te. nec vendicabit sibi locu in beneficiorum vel pbendaru collationibus:si ad plures spectant cu ibi forma decretal q: propter.s.de electio.no habeat ibi locu:ergo necista.ad idem.j.de preben. cu in illis.nec in sentetijs super alijs per iudices seu arbitros promulgandis hec specialitas locum sibi vedicat:sed in electione vera dutaxat facienda.de elec.sicut.als no valet vt ibi dicit.

Et si sententia. Regula. Exceptio. Additio. Secuda. Episcopo. Tertia. Sententia. Hec sumpta est ex hijs q no.ij.q.j. in primis.in fi.et in summa Hos.§.qualiter proferri. Sententia.qd intellige de diffinitiua:q: et si interloqutoria debeat in scriptis redigi sicut alius processus.s.de proba.qm.non tame recitari:nec als necesse est q redigat in scriptis nisi ad hoc vt melius probetur:als no staretur simplici verbo iudicis. ab hoc excipe casus in quibus non est necessaria scriptura.de quibus est vnus.xj.q.j.si quis,cum clerico,et.C.de sen.ex peri.reci.auten.nisi breues.et in secunda parte spe,t.de sententia.Ab alio.nisi forte iudex omnino sit illiterat9 als secus:q: tuc tales delegēt prolatione sentetie si voluerint:vel totum processum faciat recitari:excepto puncto sentetie: et tuc tales instructi ab alijs per se proferat vba diffinitionis,s.condeno vel absoluo.xj.q.iij.in summa.pars.in fi.sic faciut Cardinales et auditores i curia q no sunt illiterati nec ceci et hoc fm tau.host.contra in summa.in palleg.§.pro quo facit litera ista.Recitatione.i.recitado sententia scripta vt terti9 sciat:isto modo predicat qstores vt no.de peniten.cum ex eo.not.pro lectore glo.Item recitatioe horaru sempin libris facieda.Prorogatiua.Nam eps vocat legat9 dei.vij.q.j.sicut.in fi.Talis em dignitas fastigiu.i.magnitudo et altitudo appellat.c.di.ordinationes.Illustris.de istis habet.ij.q.iij.anteriorum.§.illud l fi.aut.de illustrib9.et q sup eos sunt.§.sancim9.coll.v.Recitare.du modo ei cui remittit vt in preall.aut.sancimus.et.C.de seni expen.reci.l.ij.Sedendo.vt.C.de dila.a procedente.Et sic tres sunt casus in quibus sentetia nulla est ipso iure:et licet dicatur q no sit necesse appellari ab ea:appellari tame poterit:et licet cotra appellatione pscribat:via tame nullitatis remanet.ff.de appel.si expressim.scdo respo so.et sic quadoq iudex appellationis pronuciat sentetias.s.de appel.dilect9.vbi de hoc p Inno. vnde in hoc casu appello non habet effectum extingedi siue suspedendi:hs tñ effectum deuoluendi.vt no.si le in appellatione q fit ab excoicatione.s.de offi.ordi.ad reprimenda:et sufficit in hoc casu si sedeat in altissima mula vel equo: scdm accur.prout no.C.de sen.experi.re.l.ij.si le no.Host.in pal.§.qualiter.l summa.licet Azo. otra.qui dicit q forte no valeret.na tales potius sine equitatie no videnl sedere:sed poti9 baiulari.s.de homici.dilect9.Credo ipsum sedere si poleat dorsum ex vna parte:et ideo stat iclinus versus alia/q: in talibus necessitas non habet legem.s.de obser.ieiu.cocilii.Momenti.ita q appellare necesse no est,vt.s.dictum est.simile. s.eo.c.j.

Additio. c.Et si sententia.glo.in verbo. illustriu.ibi.fatetur tamen ibi Hosti.q partes bene possent.&c.ad effectu huius glo.vide Panor.in.c.de causis.de offi.de leg. extra.Auriolus doctor.

Additio. c.Et si sentetia.hic habes q lz cotra appellatione pscribatur tame via nullitatis remanet cotra que no prescribitur sed exceptio nullitatis ppetuo opponi potest.vt dicit Abbas antiquus.in.c.j.eo.ti.extra.coll.ij.et si exequatur sentetia nulla.victus vteturilla exceptione.vt dicit p.l.j.§.fi.reus.ff. de eo p que fac.est.Etia potest habere actione vt illa sentetia nulla declaret vt in.l.q mihi.ff.

de liber.agnos.⁊ no.in.l.fi.ff.de peti,here.⁊ hoc
per eūdēmet iudicē qui eā ꝓtulit si sit ordina-
riua.vt in.l.j.C.de sen.et iterlo.om.iudi.et in.l.
si vt proponis.la.j.C.quomod.et quādo inde.qꝛ
vt dicit Bar.in dicta.l.si vt proponis.instātia
non finitur per sententiā nullā:sed iterū ex eisdē
actis est iudicandū.neqꝫ sententia nulla habet
nomē sententie.vt dicit Lāfran.de oriano.in re-
peti.c.qm̄ cōtra.de proba.ꝑ tex.in.l.si se nō ob-
tulit.§.cōdēnatum.ff.de re iudi.neqꝫ sententia
nulla potest ꝑ appellationē cōfirmari vt in.l.si
expssim.in fi.ff.de appella.Et quot modis sen-
tentia dicat̄ nulla.vide Abba.antiq.in dicto.c.
j.eo.ti.extra.Blasius Auriolus doctor.

¶ Rubrica. De appellationibus.

Cordi. Primo.ↄstitutionis ratio.
Secūdo.ipa ↄstitutio.Ter-
tio.ipsius declaratio..Quarto nō ob-
seruantiū pena.scda.Sancimus.tertia.Hij aq̄
Quarta.ꝙ si appellator.Hec declaratur per ea
q̄ le.per Cōpost.s.de elec.statuimꝰ.in glo.sꝫ nū
quid.Minime.sic.ff.si cer.pe.quidā.s.de dolo ⁊
cōtu.finē.In iudicio.qd̄ est priusqꝫ quis citatus
est.s.de offi.deleg.gratū.de quo.s.de testi.cau
sam.vel expone iuditio.i.quolibet actu iudicia-
li dicto a distinctiōe iuris ⁊ partiū.s.de ver.sig.
forus.vel extra a iudice tamen ꝙ probatur per
id qd̄ sequit̄.sed ꝙ debet dare apostolos ꝙ non
faceret nisi esset iudex ſm Innocen.⁊ quia ille
cui dantur apostoli dimittitur de foro suo:⁊
remittitur ad forū alterius.et ideo vocant̄ libel
li dimissorij:ꝙ nō posset esse in appellatiōe me-
re extra iudiciali:que est prouocatio tantū par
tis:cōtra partē.ſm Inno.⁊ debet seruari hec cō
stitutio si contra iudicē appelletur a correctio-
ne vt.s.e.reprehēsibilis.verū est nisi modus cor
rectionis modū peccati excedat:al's bene/cum
iuxta qͣtitatē delicti debeat metiri qͣtitas pe-
ne.vt.j.de pen.felicis.xxiij.q.iiij.qui peccat.al's
nimie asperitatis increpatio nec correctionem
recipiet nec salutē.xlv.di.cū beatus.et si via in-
telligere decre.predictā:de priore/videas decisio
nem antiquā.⁊ tunc plene eā intelligeas.alij te-
nent de quacunqꝫ extraiudiciali qͣtūcunqꝫ me-
ra intelligatur:⁊ ꝙ dicit idē apl'is refertur ad iu
dicialē tantum:et idē de hoc ꝙ ponit̄.j.hija qui
⁊c.et hoc tutius ſm.B.idē hoc ꝙ dicit de apo-
stolis intellige testimonialibus qui petuntur a
notario qui habet scribere formam appellatio
nis quandoqꝫ sub publica forma ſm ea que le-
guntur.s.de elec.vt circa.in princi.facit.s.de
elec.cōsiderauimus.in prima glo.de quo plene
dic in quarta spe.parte.ti.isto.§.vlt.et hoc ser-
uatur multū in curia:sic petens a vobis dn̄e no
tarie infra scripte/vt p̄sentē appellationē loco
apostolorꝫ sub vestra manu publica cōscribatis;
et sic cōscriptā mihi tradatis in testimoniū pre-
missorū ⁊c.Interloquutoria.que inter partes lo
quēdo et inter principium causeet sententie sine
alia solēnitate scripture prōnūciat̄.de quo per
Host.i summa.de re iudicata.Et hoc ius nouū
qui appellant ab interloquutoria:appellent in
scriptis:et esset cautela/qꝛ qui facto appellat
accipiēdo corā testibꝰ exprimat oīa grauamina
pro quibꝰ vadit vel mittit nuntiū:qꝛ si hoc op-
portet facere in appellatione viue vocis:multo
fortiꝰ facti.vt no.Inno.s.de appel.vt debitus.
Et licet hoc sit tutū:nō tn̄ credo cadere in hanc
cōstitutionē.Appellantē.de facto si hoc nō ser-
uet:et est hec appellatio similis appellationi q̄
fit post interuallum a diffinitiua:secus si statim
appellaret̄:qꝛ tūc viua voce sufficit appellare.
ff.de app.l.ij.Sed ꝙ causam debeat exprimere
hoc nō est ius nouū scdꝫ.B.qꝛ satis erat expssuꝫ
hactenꝰ de iudiciali.s.eo.vt debitꝰ.de extraiu-
diciali.s.eo.cū in ecclesia.licet Gauffri.et Hos.
hoc dicāt ius nouū:rō expssionis est vt inde ap-
pellatus pleniꝰ sup causa appellātē admittat:
vel repellat:et iō papa i appellationibꝰ iterpo
sitis agrauamie scribit cōiter i suis literis:sic est
ita.Agrauamine.extra iudiciū illato vel cōmi-
nato a iudice.s.eo.cū in ecclesia.Et nota scdm
aliquos ꝙ si grauamē probatū nō cōtingat ꝑ-
sonā iudicis sed appellātis:vt qꝛ dicit̄ locus non
tutus vel similis:corā eo habebit probari:al's si
ↄtingat ꝑsonā iudicis:vt qꝛ suspectꝰ vel cogno-
sceret qꝛ cito subuerteret probatiōes:⁊ tūc gra-
uamen erit exponendū corā eo et probādū corā
superiore.Ad nos specialiter.secus si ad iferio-
res:qꝛ specialis est i papa hec cōstitutio quo ad
ea q̄ de nouo hic statuūtur:qꝛ hec cōstitutio cū
sit penalis restringi debet.ꝙ hoc verū sit pro-
batur.s.de fo.ↄpe.Romana.j.respōso.Ubi di-
cit̄ ꝙ archiepi etiā de cōsensu partiū nō possunt
omisso articulo appellatiōis de p̄cipali causa
cognoscere:secus in quolibet qui per simplicem
querelā posset adiri:sicut legatꝰ.s.de offi.lega.
c.j.de quibus idē sicut in papa:alij exponūt ad
nos maxime ꝙ potest intelligi quantū ad illa q̄
de nouo hic inducuntur.Appellandū.verbo.qꝛ
apellatio facti per istā non reuocat̄ vt supra di-
ctū est.vnde hic loquitur de illa appellatiōe iu-
diciali q̄ fit post litis ingressum:vel extra iudiciū
a iudice/per quam appellās aliū prouocat ad
causam hodie locū habet/et per ea euitat̄ iudi-
ciū ordinarij:in tantū ꝙ appellatione pendēte
sic tamē valet processus factus per ordinariū:
vel etiā delegatū:dū tamē ante noticiā literarū
appellatio facta sit.s.eo.meminimꝰ.et.c.sug-
gestū.Causam.ꝙ intellige exceptis maioribus
causis que sedi aplice reseruātur:in quibus hec
decre.non vendicat sibi locū.s.eo.vt debitus:in
fi.vbi dicit̄ ꝙ in illis valet appellatio facta sine
causa:sic nec hec/nec illa in hijs causis locum
habet:ꝙ itelligitur siue causa appellādi sit no-
toria siue latēs.s.ꝙ semꝑ exprimatur quādo ad
papā appellat̄:secus si ad inferiorē:qꝛ tunc non
oportet si sit notoria exprimi.Sic intellige que
no.ꝑ Host.et alios.s.vt lite nō cōtest.accedēs.
in prin.licet Inno.dicat ꝙ in illa appellatione
cause erant exp̄ssate in scriptis ꝙ est in appella-
tione ſm Hosti.Guid.emissa ad papā:alij cō-
tra.de quo supra dictū est.qꝛ scdꝫ Host.licet re-
dacta non sit in scriptis.al's poterit de ea fieri fi-

des: ⁊ sufficit q̄libet scriptura priuata vel publica. Nam ad hec scriptura requirit̄ vt forma appellationis probet̄ plene. expedit tamē eā fieri cū publico instrumēto vel autētico sigillo. š. de fide instru. c. ij. de elec. vt circa. Assignare. i. porrigere. š. de offi. ordi. si canonici. Talis assignatio non requirit lecturā. j. eo. appellatio. Et sic secundū leges assignatio verbis vel nutu testamento vel codicillis. ff. de verb. sig. l. assignare. valet. Deproperet. i. valde festinet. Petāt. infra triginta dies. j. eo. ab eo. Apostolos. i. libellos dimissorios qui si cū magna instātia diuersis tēporibus vbi petiti fuerint. quāuis iudex dicat ꝙ vult post deliberare prius audietur appellans suā appellationē prosequat̄. ar. š. de sup. negli. pla. c. j. caueat ꝙ ipsam reqsitionē et diligentiā possit probare. ar. j. de sen. exco. cū medicinalis. §. scdo. Quid ergo erit si iudex appellatus dicat sic. Amice pro dandis tibi aplis assigno tibi terminum penultimā diem termini a iure statuti: nunquid illa die habebit cōparere corā eo et interim a prosecutione cessare. de hoc dicet̄ infra. in fi. Quid erit si iudex post apostolos petitos procedat. Exhiberi. ꝯm formam positā. ij. q. vj. forma. nec nocet appellāti si igit̄ sibi nō cocedūtur apli/ qꝛ nihilomin⁹ tenet appellatio. vt. ij. q. vj. post appellationē. ⁊ quo dic vt. j. e. vt sup. Causam appellatiōis. s. admittēde vel nō. Expm at. ⁊ sic excludit appellationē a diffinitiua: in qua sufficit illico viua voce appellare et sine scriptis. vt. C. e. l. litigatorib⁹. Superioris. cuiuscūqꝫ: qꝛ in hoc de quocūqꝫ iudice cōmuniter loqtur: vt ab eo apli petātur. Delatum. si ex certa sciētia et maliciose friuole appellationi detulit: qꝛ ex tunc nō est sibi cā ꝑ iudicē appellationis remittēda: sed si detulit qꝛ dubitabat an teneret necne: et reperta est iniusta: tunc debet fieri sibi remissio. sic sane intelligit̄. j. e. cū appellationi. Unde tamē in casu in quo euidēter cōstat iudici appellationē tenere: vel si sup hoc merito dubitet: appellationi deferre debet: si sciat causam expresse friuolā nullo modo deferat. sic intellige ꝙ not. ij. q. vj. ad romanā. ⁊ post traditionem apostolorū: vel postꝙ appellationi detulit. Indulto. ab eo a quo appellatū est. Uoluerit. q. d. hoc ꝙ sequitur in voluntate residet appellati: ⁊ de illa cōstat: quia si prius contraria faciat/ punietur. j. eodē. §. inter. sed contra. š. eo. qua frōte. vbi videtur hoc dimitti in voluntate appellantis. dic ꝙ ibi dicit si quis maluerit appellat⁹. quia si vellet potest appellationē remittere: ne absoluatur: ⁊ redire ad eū a quo appellauit de quo not. š. eo. interposita. ij. glos. Appellatus. not. ꝙ pendente appellatione appellatus super prosecutione ei⁹ nō pōt lrās impetrare ad alium iudicē ꝑter ꝙ ad illū ad quē appellatum est: ꝙ diu appellator potest appellationē prosequi: ꝙ nō poterat. vt in decre. š. de rescrip. ex parte. sed ibi interfuit appellati ꝙ appellator prosequeretur appellationē vt Inno. ibi. Et petierit. ita ꝙ ore exprimat vt. ff. de ver. ob. quicqd: et de hoc constet: alr̄ plene. j. scripta. non vendicant sibi locum: nisi in beneficialibus/ in qbus semp debet venire ꝯm formā decre. š. de elect. statuimus. ⁊ c. cupientes: ⁊ si neutra pars curaret eam prosequi: iudex ex officio poterit ad hoc cōpellere. š. eo. oblate. in fi. ⁊ petat hoc ꝙ hic dicit̄ anteꝙ impetrent̄ litere super appellatione: vel nuncium mittat. qꝛ prius nō poterit dum nō sit res integra: dū tamē maliciose premisso minus festināter nō fecerit. vt in dicto. c. oblate: et hāc petitionē nō poterit facere appellator: nec cogitur appellatus nisi vadat prosecuturus causam appellationis ⁊ nō principalis: vl̄ pro impetrādis lrīs ꝯm ea q̄ legunt̄. š. de renū. veniēs. de appel. sepe. ⁊ c. nicolao. et. c. interposita. Munimentis. oībus que possunt facere ad causam muniēdā siue instruēdā. š. de dol. ⁊ ꝯtu. venerabilis: ꝙ intellige de hijs que poterit secū ducere sine magnis expensis: sicut sunt instrumēta: secus de testib⁹ et alijs sumptuosis. ar. š. de fideicōmis. cōstitut⁹. de testi. cōstitutis. Nobis. et sic patet ꝙ speciale est in papa ꝙ omisso appellationis articulo possit cū causa principali procedere: et de partiū volūtate. vt. š. de fo. ꝯpe. Romana. j. rñso. de quo dictū est. š. e. c. Si tamē iudices appella. quasi fraudulenter iudicent inter partes causam ad eos ꝑ appellationē deuolutā omissa appellatione: partes procedāt in principali corā illo iudice: valebit processus: licet ꝯtra ius litigatoris prima sententia lata fuerit: que per omissione appellationis turpitudinē ipsius sententie purgauit: ⁊ sic in rem trāsit iudicatā: et inter ꝑtes fecit ius. de rescrip. sup literis. de re iudica. cum inter. in fi. finito. cōfirmatione vel cassatione. ij. q. vj. in fi. vel finito lapsu termini ab hoīe vel a iure statuti. š. eo. sepe. Articulo. si talis appellatio sit sine qua poterat terminari principalis causa; alr̄ cōtra. š. e. sup eo. ꝯm Inno. De procuratore. i. ꝑtis appellate: sic exponit hanc literā Inno. š. e. vt debit⁹. Nec appellans poterit suā appellationē ꝑ iudicē appellationis ꝙ innouatū est reuocet̄: qm̄ semper ad instantiā appellati omisso appellationis articulo procedat̄ sup principali: appellans tamē nō audiret̄ in hoc: ꝙ priuilegiū est appellati: et no. ꝙ iudex cui cōmissa est cā appellationis pōt de nullitate sentētie pronūciare et terminare si eā inuenerit nullā. ff. de appel. si expressim. de hoc no. Inno. š. e. delicto. in prin. huius glo. sed nunquid in fi. An libellus cōditionalis in causa appellationis admittat̄. s. ꝙ si nulla sit sententia pronūciet̄ nulla: si aliq̄ irritet̄: dic ꝙ sic per. c. vt lite nō ꝯtes. accedēs. in fi. ⁊ quo in scda ꝑte spe. ti. de sentētia. §. iuxta fi. de hoc dixi. š. eo. c. proximo. Omissa. ꝙ est speciale in papa alr̄ cōtra. š. de for cōpe. Romana. §. j. Licet no. Inno. ꝙ hec litera pōt habere locū in iudice delegato a papa eo: ā quo pōt fieri talis prorogatio iurisdictionis. Statuit. vbi sufficit dicere appello. ff. e. l. j. ꝙ intelligo illico. i. anteꝙ desierit sedere pro tribunali appellent: alr̄ si diuertat se ad prādiū vel ad alios act⁹ se diuertit nō poterit sine scriptis. ff. e. l. ij. ⁊ C. e. l. eos. §. sin autē. sed nec tunc

exprimet causam.vt.s.de re iudi.q ad cōsulta-tionē:nisi forte in casu.s.de elec.quāuis cōstitu-tionē.Premissa.i.si in scriptis nō appellauerit et causam appellationis nō expresserit:et apl'os nō petierit:et instruct⁹ nō venerit:vel miserit.s.e.§.et.ij.que requirūtur ad hoc q appellatio sit legitime facta:nec sit prepostera.dic vt le.et no.s.co.dilecto.§.fi.Non appellans.s.c.pso-na.Examen.s.c.cōsuluit.Condānandus.quia hec appellatio nulla fuit:et sic cū iudex appel-lationis ex ipsa nullā iurisdictionē assequutus fuerit nihil potuerit facere vt iudex:et sic nō cō-dēnat sed eōdem nādum remittit.secus vbi ali-qualis appellatio fuit:licet friuola/q: tunc iu-dex appellās qui de ea cognoscit:licet contra eā iudicet in remissione ad inferiorē appellationē temere cōdemnat.sic intellige.s.c.vt debitus. et no.regulariter appellantē et nō appellatum debere in expēsis cōdēnari.de quo.s.de dol.et cō-tuma.finē.et.s.c.Nicolao.et latius in scda pte spe.ti.de expensis.§.vero.Contempserit.i.sine causa et contumaciter non obseruauerit quod supradictū est simile.ij.q.vij.metropolitanū:et procedet cōtra cōtumacē sicut in causa princi-pali procedet scdm distinctionē positā.s.de dol. et cōtu.prout.et.s.e.per tuas.et intellige hoc quādo appellatus approbauit ire.et de hoc cō-stat.Insurgāt.sic.C.de adult.l.cū iter.Judicem. qui appellationē recepit:et terminū assignauit: Parte.q̄ instructa venit.s.e.c.N.post hoc.Eludit. i.decepit.et sic elusio q̄ malo zelo fit reproba-tur.secus si bono:et pro vtilitate anime.Sic nō ob.xliij.dis.in mandatis.de quo.s.de hijs que vi me.causa:fi.c.j.in fi.

Additio. c.Cordi.ibi.ad nos duxerit ap-pellandū.et.sed a papa ad quē appellabit cū nō habeat superiorē.dic q a prin cipe male informato pōt appellari ad ipsū pri-cipē melius informādū de veritate facti.vt not. in.l.j.C.de remissio.et Bal.in.l.si illo co.tit.et no.in.l.j.§.quesitum.ff.de appella.et ita tenet Martinus Laudēsis.in tractatu de principib⁹. c.xlij.Blasius Auriolus doctor.

Legitima Primo.Statuendi occasio.Scdo.Ipsa constitutio.Secunda.Nolentes.Hec sumpta est ex hijs que no.s.de offi.de-lega.suspitionis.et.s.e.scdo.et.c.cum speciali. Legitima.i.iusta.s.e.cū speciali.et que sit iusta dic vt hic no.glo.et si sup hoc dubitet cognoscēt arbitri.Itē cognoscēt an sint respiciende cause: et etiā si dicatur post recusationē legitime renū-ciatā sententie a partibus:q: iudex nō cogno-scet cū inuito esset suspectus in hac cognitione: sicut in alia.vt in dicto.c.suspitionis.Nec pars eligēdo arbitros pro vno de pmissis articulis po terit recusare pro alio.iij.q.viij.cuius.nec ob.de causa pos.c.cum olim.vbi dicitur iudex recusa-tus de hoc cognoscat.Quia si sit notoriū q nō debeat admitti ipsemet repellat:vt ibi.als si sit dubiū:de olbus cognoscet arbiter.vt.s.dictum est.Cause eñ suspitiōis sunt multe de q̄bus no.

Host.in summa.de offi.deleg.§.superest vidēdū. Suspitionis.Ergo in sola suspitiōe habet locū non in alio grauamine.Judicetur.de quo.s.de offi.deleg.si cōtra.et.c.iudex.Unde corā iudice q̄ recusat̄ dādus est libellus recusatiōis.vt.s.scdo. et intelligas hāc decretalē loq̄ de delegato:vel ordinario.vt.s.e.scdo.et.c.cū speciali.qua etiā causa assignata corā iudice statim potest cogere iudex recusantē ad arbitros eligēdos.C.de iudi cis.apertissimi.et.l.cū speciali.Unde iudicis re-cusati est admittere causas recusationis:et req̄-rere recusantē q eas probet:sed ipsas reproba-re non pōt:nisi essent manifeste frustratorie.vt s.de causa pos.c.cū olim.Et licet modo dicat q re cusanti sufficit iustā vel iustas causas propone-re.Host.tamē dicit q̄d cōsiliū est q in ipsa recu-satione nominet suū arbitrū sicut appellans in recusatione nolat illū ad quē appellat.ij.q.vj. forma.Juris formā.s.e.t.c.cū speciali.Unde nō crūt laici isti arbitri:q: testes cōpellere et plura alia q̄ sapiunt iurisdictionē spūalē exercere ha-bēt:et ideo nō pōt i laicū cadere.vt.s.de iudi.de-cernim⁹.Nec suspēsi/nec multū remoti.nec in locis min⁹ insignib⁹ vbi desit copia peritorū.s. de rescrip.statutū.Conuenire.i.in vnā sententiā. Nolētibus vel volētibus.sed nō valētib⁹ cōue-nire in vnū:nec tertiū eligere.Procedāt.conci-liū est.vt.ff.de arbi.Itē si vnus.§.principaliter. et.s.e.c.cū speciali.Ubi dicit q ad hoc tenetur in Ꝟtute scte obedictie.Sententiā.vel aliā penā. s.de offi.deleg.suspitionis.§.adeo.q: potest iu-dex mulctare.ff.si quis ius.di.non.l.j.s.de offi. deleg.de causis.in.fi.vbi no.q q̄libet delegat⁹ pōt mulctare.et.s.e.c.lepe.Sed itelligas de pua mulcta et tēperata.sic intelligit̄.C.de sportulis. l.ij.sic Host.s.de offi.deleg.c.j.Potest etiā pu-nire captis pignorib⁹.insti.de excep.§.responso. Odium.q vitādū est:als incideret in penā posi-tam.s.e.ti.prox.i.cū eterni.vbi de hoc.et idem de delegatis.fm Host.sed ordinarij fm alios qui habēt iurisditionē a lege.ff.de iurisdi.om.iudi. et quia.Ualipendunt.i.despiciunt.vnde ex hoc magis ligant̄.s.de sen.exco.per tuas.Principa lis.de qua iudex recusatus nō cognoscet durāte questione suspitionis corām arbitris.Morbo. dicto quia inde mors oritur.Statuim⁹.hoc est q additur ad decre.s.de offi.deleg.suspitionis. Judicio.et sic not.q hic agit̄ de termino arbitris per iudicē assignādo.sec⁹ de termino ptib⁹ in co gnitione recusatiōis assignādo:quē nō assigna bit iudex sz arbiter.vt.s.de offi.deleg.suspitiōis et sic illa nō reuocat istam:quia diuerse sunt nō aduerse:licet contra glo.B.et male Compe-ptentem.als locus erit.s.de dila.ca.§.In idem. i.in vnā sententiā diffinitiuā.et sic not.q quan-doq assignat̄ terminus ad decidēdū causam.de hoc no.s.de proba.in prin.Tertiū.arbitrū hoc est regulare vbicūq duo nequeūt cōcordari.vt. ff.de arbi.Item si vn⁹.§.si in duos.Terminare. Idem facit ordinarius recusat⁹.s.e.c.cū speciali. Ex tūc.i.elapso.Ergo nō ante:sed q̄d prodest ista cōstitutio:forte q: nunq̄ nolent cōcordare iudi-

ces: imo in fauorē sue ptis pmitteret se quilibet citius excōicari: et sic iudex suspect⁹ semp de pris cipali cognosceret: dic φ ps recusans acta hlta corā arbitris ptet sup recusatione per iudicem pronūciare: φ si facere noluerit/vel inique pronūciauerit: appellet a grauamine vel sententia ipsius iudicis: et sic eximet a iurisdictione ipsius sine arbiter nedū voluerit pronūciare: imo nec procedere tunc alij debent eligi fm quosdā: alij dicūt φ l hoc casu appellabit ad papā. §. de offi. deleg. ab arbitris: τ in vtroq casu premissorū. f. appellare ad papā potest habere locum.

Romana. Que diuidit in vndecim ptes. Primo/de officio epi. Secūdo/de alijs subditis episcopi. Tertio/de causa in appellatione exprimēda. Quarto/de inhibitione nō faciēda anteφ cōstet appellationē deuolutam. Quinto/de inhibitione nō facienda anteφ deueritate recepta vel probabili inceperit cognoscere. Sexta/de appellatiōe a diffinitiua in casu a iure prohibito. Septimo/φ archieps in tertiam psonā vltra appellationē iurisdictionē nō habet. Octauo/φ appellat⁹ in alijs causis φ in qbus appellatū non est appllationis ordine exemptus est. Nono/φ in tēporalib⁹ ecclasticis appellādū est ad achiepm. Decimo, φ sententie excōicationis late p iudicē appellationis nō reuocētur sine causa. Undecimo/φ archieps remittat male appellātes ad iudicē appellatum. Hec sumpta est ex hijs q not. §. c. dilecti. ij. et in summa Hosti. de off. vica. Generaliter. secus si specialiter. §. e. dilectus. ¶ Quid sit de officiali rurali dato ad certam τ in certa parte diocesis. de illo dic vt. §. de offi. ord. romana. §. f. ergo iste officialis de quo hic agitur habet iurisdictionē ordinariā a lege: et magis pōt dici iudex φ officialis: vel forte magis proprie vicari⁹ qui etiam iurisdictionē ordinariā obtinet/τ ab eis appellatur ad illū ad quē appellaretur ab eo cuiusvi cem gerit, C. e. ti. pcipimus. Gaufri. dixit esse delegatū ad vniuersitatē causarū: τ male. Colligi. scz suffraganeorū supplendo in oibus regulariter. §. de instit. ex frequentib⁹. fallit. §. de offi. vica. licet. Censendū. i. φ non valeret consuetudo in contrariū quo ad appellandū. §. de cōsue. nō putamus: licet Host. hoc tenuerit contra τ male. secus est in recusatione. §. de offi. dele. si qua. que est ratio diuersitatis. dic vt ibi. Itez quo ad suspitionē secus: nā ex sententia offici. poterit ad epm supplicari: sed nō econtra. Host. cōtra qui not. hoc. φ si dicit cōtra: scz φ possit supplicari da ad hoc ius expressum: als fieret fraus: qz semper omitteretur appellatio: τ haberetur recursus ad supplicationē. et cū isto Hosti. tenet. sed Guid. τ Ioan. an. cū primis. supplicatio est magis sequitur equitatē restitutiōis in integrū: φ rigorem appellationis: vnde in quo cōueniant vel differant appellatio τ supplicatio dic vt no. de in integ. resti. ex lrīs. in glo. Ad scipsos. eū ne mo vicē plurium personarū regulariter gerat. de quo. §. de proba. ex literis. De iure. §. co. dilecto. ex premissis. not. φ epus ab archidiacono et alijs inferioribus bo u orandus est: sic eius officialis vel locū eius tenens. xcij. di. c. vlti. Ab archidiaconis qnto. secūda pars. Prelatis, habētibus ordinariam iurisdictionem: quorū sententias ipsi episcopi obseruare debent. §. de offi. or. cum ab ecclesiarū. Officialibus. inferiorū pre latorum: cum quibus est idem cōsistorium: cuz eadē sit ratio sicut de alijs. §. de trāsla. epi. c. inter corpalia. §. f. Debet. de iure. nisi cōsuetudo prejudicet vt. f. sequitur. Omissis. qz gradatim est appellandū. ij. q. vj. anterioris. §. illo videlicet. semp tamen intelligas exceptā cōsuetudinē specialem: que dat iurisdictionē in talibus. §. de no. op. nū. c. penult. §. de offi. or. romana. §. f. Item excipe priuilegiū φ pari passu cum cōsuetudine ambulat. §. de offi. ordi. duo. Item absurditatē vel iurisdictionē venientiū vt. §. de offi. ord. duo. Cum autē. quarta pars. Prefatā. scz remenses Causas. §. e. cordi. Probabili. f. e. nō solum. expressa in citatorio fm Inno. vel dic in appellatione in scriptis. §. e. cordi. Ratio premissorū est qz cum archieps nullā iurisditionem habeat in subditos suffraganeorū: pmo oportet φ archieps certus sit de fundamento appellationis anteφ procedatur vltra: τ sic post causam probabilē debet exprimere vt not. §. Inno. nō ob. §. de app. si duobus. in prin. vbi archieps citauit nullam appellatiōe expressa: qz ibi pstabat illū subditum suffraganei esse de iurisdictione archiepi: ex quo cōstabat ad ipm appellatum fuisse: et sic nota φ vbi citatus non est de iurisdictione ciuitatis/non tenetur cōparere: nisi causa citationis exprimatur. In dubio expedit φ compareat. §. de accu. veniēs. Si vero. Quarta ps. Uocatis qui sunt vocādi et qui non. le. τ no. §. de dol. τ cōtuma. eū qui. τ licet nulla sit appellatio aduersarij mei: si tamē ad instantiam dicti aduersarij appellātis de facto mctiret iudex appellationē τ si in cōtumatia mei i causa procedat: valebit. et sic sententiauit Inno. cuius cōtrariū videtur notare ipsemet. §. e. si duobus. sed forte ibi cum absens nō fuit legitime citatus: vel ibi appellās maliciose dicebat hoc appellatū eē. sed Hosti. in qstione pmissa hoc dicebat absq malicia: sic Compost. §. de rescrip. super literis. Interlocutoria. que post decē dies transit in rem iudicatā. §. de elec. dilecti. Proponat. et sic no. exceptionem elidētem iurisdictionē iudicis: alias nō cōtingentem pricipale negotium impedire lit. cōtesta. vt hic. secus si principale negotiū contingeret: quia tunc regulariter litis contesta. non impediret. vt. §. de lit. contest. exceptionis. Itē no. ista pari passu ambulare non appellare: et appellare sed nō infra decem dies. vel appellationi renunciare. Quia tūc rata manet sententia interlocutoria vel diffinitiua. §. eo. de appel. psonas. Item nota φ cognitio: an sit iudex: debet precedere omne ei⁹ exercitium. §. de rescriptis. super literis. Prohibere. huius tamen dubitationis poterit cognitionem committere. §. de offi. deleg. super questionum. §. f. licet aliqui

cōtra: et sic diuersificatur iste casus a superiori: super hoc tamē sic distingue: quia aut appellat post sententiā diffinitiuā: aut ante. si a grauamine. Primo casu/si proponitur coram iudice appellationis appellatū non esse: aut appellationē nullam: vel al's ad iurisdictionē non pertinere ad eum: non debet primo iudici inhibere nisi prius constet appellatū esse: vt hic. Nec mirum: quia prius debet cognoscere an sua sit iurisdictio. ē. de rescrip. super literis. sed cognito vocatis partibus statim potest inhibere vt hic dicit. sic intelligitur. ē. de offi. deleg. pastoralis. §. preterea. nec loquitur quando post sententiā fuerat appellatū: ꝙ est verū. s. ꝙ pōt inhibere scz qñ de appellatiōe constat: nisi in casib⁹ in q̄bus appellatio ꝓhibetur vt puta a sñia super notorio crimine: vel de quo quis est in iure cōfessus et similibus. ij. q. vj. sunt quoꝝ. et sequētibus. tūc eīm nō potest iudex appellatiōis inhibere priori iudici ne sententiam exequatur: nisi postꝙ cognoscere inceperit an appellatio sit recipienda vel non. Et vtrum sit casus in quo potuerit appellari. j. eo. si autē. Si vero a grauamine ante sententiā appellet: tūc nō prohiberet priorē iudicē procedere: vbi tamē iam cōstat sibi appellatum esse ex causa legitima: incipit iudex app. de veritate appellationis cognoscere: et tūc statim inhibebit. j. e. §. si obijciat, sic intellige. ē. de rescrip. dilectus, scz quādo non negatur appellatū/nec ex legitima causa: sed ex appellationis causa. s. ꝙ trahebatur vltra duas dietas dicebatur esse falsa; et ꝙ ibi dicitur nisi. s. ꝙ ad iudices appellationis spectat cognoscere quorū iudicum: an valeret causa appellationis: quia ad hoc deputabat ad ꝙ iurisdictio cause spectabat. Alij dicunt p̄missa vera esse quando appellatur ad archiepiscū qui non habet iurisdictionem in subditos suffraganei/nisi in casibus: secus in delegatis super causa appellationis impetrati: qui statim cum literas super appellatione interposita a grauamine recipiūt: inhibere possunt priori iudici ne procedat/in ꝑall. c. dilectus. sed Inno. prius dictū approbat. Unde et no. ꝙ iudex appel. nō debet vetare iudici appellato exequutionem sententie nisi partibus vocatis. ꝛ. §. sententijs. ꝛ. c. nō solum. et p̄missa summarie cause cognitione. ꝙ ex eo probatur ꝙ in multis casib⁹ potest exequi, vt. ff. de app. reci. l. ij. et per totum. ipse tamen iudex ex quo alter īcipit cognoscere an sit appellatio recipiēda debet cessare: et potest ei inhibere saltim vt diffinitiuā non ferat nisi in casibus exceptis. j. e. si autē. et. ff. de appel. reci. l. vlt. que vera sunt si coram quouis iudice appellatū sit in iudicio: sed si extra iudicium appelletur nunꝙ impeditur officium primi iudicis: vel alteri⁹ hominis: quin illud exequatur sicut prius: nisi prior iudex appellationis īceperit cognoscere de causa appellationis. et est ratio quia lis vel appellatio non debet queꝙ priuare sua possessione. ē. vt lite pen. per totum. Quāuis et hoc ipsum. i. sic in iudicio. Preterea officiū vel possessio vel aliud ius seu res alia litigiosa non transfertur ad iudicem appellatum. sed iurisdictio tantum. sic Inno. et Compost. ē. de consti. cum Mar. Nulla causa. s. quādo appellatū est. Presumat. viciū notat: et sic si ante prohiberet grauaret. quare esset iusta causa appellādi. Quod si obijciatur. Quinta pars. Legitima. licet in iure nō exp̄ssa. vnde quedam sunt in iure expressa: quedam nō. ē. e. pastoralis. Arbitrabitur. bonus iudex. vt. ff. de verb. obli. cōtinuus. ē. de offi. deleg. de causis. et si male arbitretur bonus iudex locus est appellationi. ff. qui satis dare cog. l. ab arbitro. causa enim in iure expressa nō potest dici illegitima: ex quo in iure scripta est. ē. de caus. pos. c. j. ff. de proba. ab ea parte. Admittendum. quādiu ergo inter partes dubitatur per iudicem appel. an causa sit legitima: et an appellatio sit admittenda necnon. debet fieri interlocutio: licet sit ar. contra. ē. de rescrip. dilectus. de quo dictū est. ē. Probabili. quā approbant eoipso ꝙ appellationem recipiunt ꝛ diem assignant ad probandam veritatem partibus citatis ꝛ auditis. ff. rem ra. haberi. l. paulus: et ꝙ sequitur cognoscere sub. per dici assignationem: testiū receptionem/vel al's nō sufficeret: etiam si appellans ad probandum nō fuerit admissus. ꝙ si nō fuerit releuatur in hoc. nam causa appellationis ex hoc reputabitur legitima et probabilis. ꝛ pl⁹ ꝙ necesse erit ꝙ probetur vera. sic intelligo. ē. e. interposita. in princi. et est ratio. quia eoipso ꝙ expressit causam probabilem ꝙ obtulit se probare et non fuit admissus ex hijs duobus euidēter liquet hunc per iudicem appellatū grauatum. et ex hoc translata est iurisdictio in iudicē superiorem/sed semper approbabitur. secus si alter aut vterꝙ premissorum deficiat. vel quia nō expressit non fuit repulsus probare talem. sic intelligitur ꝙ not. ē. de testi. ex parte adee. vnde duplex officium gerit iudex. app. Primuz quando cognoscit an causa appel. sit ad eū deuoluta vel non. ꝙ facit tunc. scz dum cognoscit. an causa ex qua est appellatum sit probabilis/necne. quo ad hoc releuatur ille qui non fuerit admissus vt. ē. ꝛ pendente hac non potest inhibere iudici appellato/vel parti quominus procedant in dicta causa principali: secundum officium est quo cognoscit an sit vera: et ista nō releuat. hac pendente nihil est innouādū de principali: iste est verior intellect⁹ illius regule nihil innouari pēdente appellatione. vt. ff. nil inno. pen. ap. per totum. Si autem. Sexta pars. ē. e. dilectis. Prohibitū. fortius in non prohibitis. ar. a minori. ē. de elec. cum in cunctis. Notorio. Facti euidentia: de quo plene. ij. q. j. de manifesta. ē. de coha. cle. vestra. per Inn. et Host. Et in tertia parte spe. tit. de notorijs. Crimen. Unde talis appellare pōt vt hic: tenet exp̄mere causā si est: et in qualibet appellatione a diffinitiua sententia habetur. ff. eo. ti. creditor. §. iussus. Is tamen a quo appellatur non tenetur defferre appellationi. Sic intellige iura que dicunt ꝙ in notorijs non auditur appellans. ē. eo. cum sit

romana.in.fi.cum fili.q intellige verum nisi in appellatione exprimatur causa.s.forte error fa cti:q scz terrore tormentorum:vel quia minor vel quia vult declarare dictum suum:non q sit necesse exprimere in appellatione:sed quia hoc expedit ad leniorem receptionem faciendã per superiorem:si tamen antec superior receperit appellat' iudex exequutus sit sententiã:tenebit.potest tamen superior inhibere ne fiat.et dicitur hoc notorium q ifra octo dies probatur. J.de senten.excom.solet. Dicatur.not.tria necessaria ad hoc q nõ possit appellari in crimine scz q confessus sit:testibus conuictus:et argumentis superatus.ij.q.vj.nullus homicidarum C.quando appel.non rec.l.ij.Similibus.ij.q.vj. sunt quorum.Inhibere.q potest ex quo ap. admisit.Alium.septima pars.t dicalium: scz tertium. Et est ratio huius: quia iste tertius non transtulit in archiepiscopum causam suam per appel.alterius quia res inter alios acta rc. prestabit tamen iste tertius cautionem possessori: vt si obtineat contra ipsum q eum defendat contra alium aduersarium.ff.de rei vendi.is qui circa rem:super hoc est ad ordinarium recurrendum.s.e.cũ teneamur.extranei tamen possunt audiri super hoc.scz si offerunt se in iudicio archiepiscopi:sed inuiti nõ possent compelli: nec reuocari:nisi impedirent eorum iurisdictionẽ s.de testi.veniens.de pe.romana. Vendicare. cum nõ subsit eis in aliquo. Cum vero. Octaua pars. Subiacet.hec ratio: quia in alijs causis nullam potestatem habet:cum pro illis nõ fuerit appellatũ vt hic t.s.eo.proposuit:et hoc in ordinario.secus in delegato qui potest recusari in alijs ex quo in vna causa ab eo appellatum est.s.eo.ad hoc s'm Hosti. tu distingue tamen s'm Vincen.quia aut constat appellationẽ tenuisse.scz q iuste grauauit:et tunc recusari potest ex quo semel grauauit arg.s.eo.postremo. als non.de hoc not.l.distin.si quis prepostera. Sauf.intelligit in ordinario q de alijs poterit cognoscere:nisi fuerit als suspectus.vt.s.e.ad hoc. Hosti.dicit q pendente causa appella. nõ cogitur super alijs respondere: sed finita bene. de quo per eum in summa.co.ti.§.quid sit effectus.ver.licet exceptus sit.et si interim grauat appellet.ff. apud eum a quo appel.l.j. Debet autem. Nona pars. Temporalem.omnes ergo res ecclesiarum tam temporales q spirituales sub dispositione episcoporum sunt.x.q.j.no uimus.cum similibus: ergo dubitabatur super hoc per ea que le.xj.q.j.§.is.sed cum archiepiscopus sit immediat' superior episcopo merito ad eũ appellat vt hic.de hoc no.s.de ma.t obe. solite.et de delic.pue.c.vj.cit.in summa.Hostiẽ. de appel.§.quo.ver.sed pone q episcopus.et in spe.e.ti.§.nunc tractemus.ad quid.in fi. Consuetudo.que valet ex quo pscripta est:specialiter ab isto canone approbatur: als ex quo statutis canonicis obuiat non tenet:immo nulli' est momenti.s.de consue.ad nostram. tamen licet consuetudo valeat quo ad iurisdictionem rei ecclesiastice cotra formam canonis.xvj.q.ij. sine exceptione.faciendam.s.de re iudi. cum.J. et.A.vt si sit cõsuetudo qd rem relictam teneatur ecclesia alienare infra annum: vel post annum:vel similem.Juris.sicut in causa feudali. s.de foro cõpe.ex transmissa.not.ergo consuetudinẽ t priuilegiũ equiparari.sic.s.de iudi.nouit.Sententias.Decima ps.t intellige vocatis ptib':q: causarũ merita rc.s.de in integ.resti.tũ ex lris.Reuocent.nisi periculũ sit in mora: als cõtra de appel.s.c.qua frõte.s3 ibi nõ reuocãt s3 absoluũt recepta cautiõe.Cũ a sit.Undecima ps.Sententiã.scz diffinitiuã.secus si a sententia alia.s'm Hostiẽ. Quia tunc scz quando est diffinitiua nõ est necessaria remissio cum non agatur de cognoscendo:sed de iam cognito exequẽdo.Si queras an iudex principalis vel appellationis potius sententiam exequatur distingue: quia aut iudex appellationis pronunciat bene appellatum t male iudicatum:et tunc ipse exequatur.vt.s.de off.delega.pastoralis.§.preterea.in fi. Et est ratio:quia ex quo iam transfusa est iurisdictio iudicis appellati in iudicem appellationis legitime:extunc iudex appellatus non potest de hoc se intromittere. Sed omnia incumbunt faciẽda per iudicem appellationis. s.co.vt debitus.sicut de iudice recusato: quia omnino iurisdictionem perdit.s.de offi.deleg. cum super. Recusatio eñi et appellatio equiparant.s.de app.super eo.si antẽ pronunciat male appellatũ t bene pronunciatũ: vel s'm id qd le. sitam tẽpora fataliũ elapsa tũc fiet remissio:et tũc iudex principalis cause cognoscet.s.e.cũ in ecclia.de offi.deleg.insinuante.de hoc no. Hos. in summa.e.ti.§.quid sit effect'.sub.§.qualiter. ver.quid emãdabit. B.distinguit inter delegatũ a principe:t tunc primus: si ab ordinario tũc ordinarius. Nisi rationabilem.q: nõ fuit cã expressa/si fuit:nõ fuit rõnabilis. Nõ post pouat. cõdẽnet eadẽ die in expẽsis.J.co.cũ appellatiõib'.qd iuris de hijs q fiũt corã iudice a quo est appellatũ.dic vt hic p Jnn.t hos.et no.J.e.nõ solũ.

Additio. c.Romana.glo.mandetur.est sing.scdz Sosinũ.ad hoc q cõfessus appellãs a diffinitiua tenetur exprimere causam rationabilẽ sicut in interlocutoria.ita etiã dicit Joan.and.hic.Aurioli doctor.

Ut super. Constitutio. Pena. Secunda. Sivo. Hec sumpta est ex hijs q not.s.co.cordi.et ex quadam constitutione que olim incipiebat.vt probatio.facilior.s.de elec.cupientes.§.ad hoc. Precipimus.t preceptum canonis tantũ operatur quãtũ hominis: de hoc no. s.e.cũ speciali.et.s.de elect.generali.qui nõ defert appellationi legitime si sit cleric' debet deponi.ij.q.vj.decreto.si religiosus ad sedem apostolicã mitti.de excessu suo satisfactur'.s.eo.de priore.si laic' sit debet pondo auri mulctari.C. eo.qm.Jlle iudex.sic eñ qñ extra iudiciũ appellat cõsueuit dici: peto aplosi sit q cos dare valeat:vel petant testimoniales a notario vt dixi.

s.e.cordi. Requisitus.cum debita instantia loco et tempore congruo.j.eo.ab eo.§.illud autē. Extūc.id est ex quo denegauit expresse:vel.j. tēpus debitum maliciose seu negligenter non tradidit.j.eo.ab eo. Renunciatum. tacite vel expresse.s.de officio deleg.gratuz.de testi.cum venissent. Irritus fit.de quo.j.e.ab eo.§.j.illud autem.qđ habet etiam locum vbi appellatio erat manifeste friuola/cui nō erat merito deferendum:cum tunc concedendi essent refutatorij.j.eo.proxi.cum enim motus iudicis debet in eis semper exprimi.s.e.cordi.

Cum appellationib⁹. Primo de appellatione ante sententiam non admissa. Secūdo de admissa. Tertio de appellatione a diffinitiua.secūda. Si vero.tertia.Saluis. Hec sumpta est ex hijs que not.per Hosti.et alios.s.e.dilectis.§.preterea. Deferat.cum hoc remedium non sit inuentum vt sit iniquitatis vinculum.s.eo.cum speciali:immo potius ꝙ sit eius dissolutio:et sit appellationis effectus ꝙ iniquitatē dissoluat secus est in iuramento cuius natura est equitatem firmare.s.de iureiur.ꝙtor vnum de natura sui haberet operari supra illicitum recidendum:sed aliud supra licitum confirmandum: immo qui sic appellat/iniuriam facit iudici.C. quando prouo.non est necess.l.vlti.l.di⁹.quis preposterа.nec de hoc deferenduz.vnde hic no. ꝙ aliud est termini assignatio ad appellationē prosequendam:et aliud delatio ipsius appellationis:quia eo ipso ꝙ infra terminum appellationem appellans non prosequitur:iudex appellatus reassumit iurisdictionem:non sic in delatione.s.e.sepe.et.c.oblate.vbi ista duo vt diuersa ponūtur. Item vbi est delatum debet mittere ad totam causam:sed vbi est prefixus terminus sufficit ad impetrādū mittere de quo.s.de renuncia.veniens.vbi de hoc.Canonicas.s.eo. vt debitus.et.c.romana. Eadem die.sic not.ꝙ omnia que sunt ad consequentiam gestorū vt fructus et expense eadem die debent expediri.ff. de re iudi.paulus.qđ intellige de hijs expensis que veniunt iudicis officio.secus si ex cōstitutione:quo casu possent agi perpetuo.s.e.reprehensibilis.et de rescript.ex parte.vbi de hoc per Inn. sic intellige.C.de lit.et fruc.expen.l.terminato. de hoc not.xxxij.q.ix.§.hijs ita.faciens.secus si nulla fuisset appellatio propter defectū forme posite.s.e.cordi.quia tunc remitteret condemnandum.et sic nō ob.s.e.cordi. Si vero.ij.pars. Admittat.i.deferat.quasi extra se mittat. Ad alium.refutari.ꝙ deberet facere cum ad hoc introducta fuit vt illicita reformentur.s.de elec. cum nobis. Deferens.in hoc peccauit:ideo puniri debet:et repelli ab honore iudicandi. Trāsfusa.i.translata:quia denuo transit ad aliū:et sic appellatio que nō valet ex se:valet ex vi admissionis:an tantum ꝙ si post admissionem iudex q̄ eā admisit appellantē excommunicet:talis excōmunicatio nō debebit obseruari.s.e.dilectis.qū tamen hoc sciat.secus si ignoretur:quia propter dubium vitandi sunt tales excommunicati quousqꝫ de ea constiterit.s.de sen.excom. per tuas.de quo per Hosti.in summa.§.qualiter sic sunt.et per ipsum et in preallег.c.dilectis. §.preterea.et si appellatio fuerit a iudice et a parte probata:non potest se amodo iudex appellatus intromittere:alioquin poterit si partes consentiant:sicut de relatione consueuit dici.s.de officio.legat.licet.sed nuncio destinato eius iurisdictio est suspensa.s.de offi.deleg.cum causa.§.j.tamē nuncio misso pontifici presententur:quia sicut res adhuc integra poterit iudex de consensu partium procedere.et sic not. Hosti.in preallеg.c.licet.arg.s.de postu.prela. bone.ij.§.nec nocebit.de hoc not.s.de elec.quāuis. De necessitate.ergo si velit potest remittere sic:quia primus iudex remansit adhuc iudex eadē iurisdictione qua prius fungi poterat ordinaria siue delegata:quia apud eum semper remansit et qđ dicit transfusa intelligitur conditionaliter si voluerit is ad quem est appellatuz Inno.s.eo.cordi.ꝙ si iudex appellatus ex aliqua causa honesta nō aīs vigente nec necessaria:puta propter reuerentiam superioris appellationi deferri potent:et debebit remitti ad iudicem appellatū:appellato hoc petēte.hoc ergo debet intelligi quando ex causa friuola vel per imprudentiam ante maliciose ex certa sciētia tali appellationi detulit. Saluis. tertia pars.ratio ratio diuersitatis est:quia appelatio a diffinitiua assumit vigorem ex hijs que quando ꝙ ex primo iudice fuerūt proposita:et ideo sententia eius iniquitate potest esse legittima iuxta regulam nō oppositum nō opponā.s.de treu.fraternitatis.et de fid.instru.cum Joannes. in fi.et ideo indistincte habet tali appellationi deferre.secus in appellatiōe ab interlocutoria que dependet et iustificari habet ex iniquitate primi iudicis.s.e.interposita.§.penultimo.

Ab eo. Primo de modo petendi apostolos. Secundo de modo concedendi.secunda. Illud. Hec sūpta est ex hijs que not.s.e.cordi.et in quarta parte spe.ti.de appel.et.ij.q.vj.post appellationem.ad fi. Infra triginta. vltima dies tamen computabitur:licet infra triginta fit.ff. de verbo.signifi.si quis sic dixerit:olim dabantur solum quinqꝫ dies.ij.q.v.ab eo.de hoc dic.ij q.iij.post appellationem.et computabūtur a tempore sententie quando infra decem dies appellatur a sententia computandos:secus si a tempore sententie computentur:quod fit frequenter.j.eo.concertationi.quia cum sit possibile ꝙ anteꝙ sciat.triginta dies labantur:potius computabuntur a tempore scientie ꝙ sententie.argu.C.de tempo.appel.l.j.Instanter. su.et sepius.que frequentiam et temporum diuersitatem demonstrat.vt.ij.q.vj.post appellationē.ex quo sequitur ꝙ modus qui seruat in petendis apl̄is quotidie de rigore iuris suffiat

dū dicitur peto instanter apostolos. Iterum et tertio peto: nam vox vno instanti pluries prolata rem nō geminat.xxxj.q.ij.lotarius. vbi trina emissio appellationis vno instanti prolata vnicam appellationē facit. Sic si idem bis instanti promittitur: semel tantum exigitur. secus post internalla.vt.ff.de verb.oblig.l.qui.ff. de leg.j.l.plane.§.si eadē res.Item ter denunciandū est debitori ꝙ soluat: vbi nō sufficit dicere.solue/solue/solue.ff.de pig.ac.si conuenerit vbi not.glo.per.l.ff.de pu.iudi.l.inter accusationē.facit.J.de sent.excō.constitutionē.contrariū tamen tenet spe.in.iij.parte.spe.ti.isto et quasi vbicunꝙ consuetudo hoc seruat ꝙ spe. dicit. Deberet.als reputabitur nō appellans: licet nō sit de essentia appellatiōis.als infra decem dies essent petendi:sicut necesse. vnde si nō tenet appellatio persecutionem tamē eius impediunt si nō sint petiti.vt hic dicit. Exhiberi.ij. q.vj.in fi.§.iudicibus.qđ si non fecerit modo debito reqsitus:in presentia ꝛ sub testimonio multorum testetur hoc appellās.ij.q.vj.post appellationem.vbi de hoc ꝛ per Hug.als si nō stet ꝑ iudices:sed per appellantē ipsum iudex appel. sine apostolis nō audiet vt in dicto.c.proximo. appellatione a contrario sensu. Uadat.ꝙ sufficiebat ſm Inno.dato ꝙ nō reciperet apostolos prout not.s.e.cordi.ꝙ hic cogitur vel potest verificari in appellatione que fit iniq̄ sicut de facto appellaut facto intelligitur aplos recepisse secus de verbali.s.e.dilecti.Illud.secūda pars. Instantia. ergo pseuerantia demonstrat.s.de renuncia.quidam.si iudicis appellati nō possum habere copiam:deponā super hoc querelā corā iudice appellationis.als preiudicaret mihi.ij. q.vj.biduum. ver.si quis.vbi de hoc per Hug.ꝛ idem si propter ferocitatē vel maliciam iudicis appellati non audeo ad eū accedere.dū tamen infra tempus debitū hoc protester.j.e.si iustus. Congruo.premissa/als etiā de iure intelligebātur.ff.de inius vo.l.ij. Requisitus semel secūdo et tertio.xvj..q.vij.omnes decime.de quo not. s.e.sed videtur ꝙ vnica sufficiat.xvij.di.si eps. vel saltim scda.xviij.q.ij.nō vos.vbi de hoc.nam hec dictio sepe que iterationē demonstrat: pro duabus vel tribus vicibus ponitur.vt no.in auten.de testi.§.quia vero.in prin.ꝙ prius dicitur tutius est/ſm id ꝙ not. Host.s.e.interposita.

Additio. c.Ab eo. Hic Joan.an.ꝛ Archidia.dicunt ꝙ si quis pluries dicit appello/censetur esse vna appellatio ꝛ non plures.dic idē si iudex vno contextu tribus actibus pcepit subdito vt aliquid faceret ꝙ nō fecit vna tantū pena punitur. Alberi. de Rosa.in.l. eos.in fi.c.de mod.mulcta.glo.in.l.si conuenerit.ff.de pig.actio. Specula.ti.de cōtumacia.§. sequitur videre.ver.sed pone ꝙ iudex.idē si vno impetu quis dixit plura verba iniuriosa:qꝛ non est nisi vna iniuria:quia pluralitas verborum vnum facit conuicium nec debet iudex separare sed quasi vnum factum contingere.l.pretor. §.si mihi.et.l.item apud labeonem.§.ait pretor. ff.de iniur.et multiplicatio verborum non inducit legati multiplicationem.l.meminis.§.cū qui ff.de lega.ij.ꝛ.l.plane.§.j.ff.de lega.j. Una enim est persona que verba multiplicauit:ergo vna iniuria.secus si plures persone fuissent.l.si plures.ff.de iniur. et multi denarij faciunt vnam summam:ꝛ multa verba vnam stipulationem. l.titia.§.fi.ff.de verbo.obligatio.ꝛ.l.qui bis.c. ti.et multa corpora distantia faciūt vnum gregem.l.rerum mixtura.ff.de vsucapio.et Alberi. de rosa.in tracta.statutorum.in parte secunda questione.xxxix. Auriolus doctor.

Additio. c.Ab eo. Hic habes istas duas prepositiones:ab ꝛ a.que de sui natura separationem inducunt et signant vt dicit Joan.de Imo.ꝛ Fran.de aretio.in.l.si ex duobus.in.§.nota.ff.de duob.re.consti.ꝛ Bal.in.c. pe.nul.de offi.lega.extra.et Lucas de Pēna.in l.j.in fi.vt nemo ad su.pa.susti.rustica.vl vi.eorum.lib.xj.vt hic. quia faciūt separationē ab appellante ab eo a quo appellatur. Quandoꝙ tamen ponitur dictio ab inclusiue vt in auten. hoc ius.C.de procura.et in auten.vt ab illustri. colla.v.tam in rubro ꝙ in nigro vbi illustres et qui super eam dignitatem scꝫ super illustres in causis pecuniarijs ꝛ actione iniuriarū non per se/sed per procuratores litigare debent ꝛ sic illustres includuntur ita etiam tenet Jacob.de arenis in.l.j.§.estatem.ff.de aqua cotbi.et estiua. Archidia.in.c.aliter.xxxj.dist. Quandoꝙ ponitur exclusiue vt in.l.neminem.de decurio.lib.x. ibi ab initio:id est ante initium. et sic initiū excluditur.ꝛ tex.cum glo.in dicto.§.estatem.quā do ibi dicitur:estatē incipere ab equinoctio vernali:scꝫ desinente equinoctio vt dicit ibi glo.et sic equinoctium excluditur. ita tenet Jacob.de are.in.l.j.§.dies.ff.de liber.agnos.ꝛ glo.in ver. ab altero.in.l.si ex duobus.ff.de duob.re.cōsti. Alia plura vide de istis duabus dictionibus que scripsi in tractatu dictionū nō declinabilium in litera.a. Bla.Aurio.doctor Tolosanus.

Additio. c.Ab eo. Hic in textu dicitur ꝙ iudex denegans appellanti dare aplos: male facit.et appellans potest suam appellationem prosequi.dic idem quando iudex parti denegat iustitiam administrare:quia etiam male facit ꝛ potest appellari vt ample dicit Marianus socinus.in.c.cum sit generale.de fo.compe.extra. Bla.Aurio.doctor.

Non solum. Primo de attentatis post appellationem a diffinitiua. Secūdo.de attentatis ante diffinitiuam post appellationem. Tertio.a secūdo excipit.secunda. Illa.tertia. Ubi. principiū huius cōstitutionis.et.§.j.illa fuerūt extracta ex quadā extrauagā. Inno.q̄ olim incipiebat/vt probatio.et hijs que not. Inno.et Hostiē.s.e.bone.ꝛ de officio delega. pastoralis §.preterea.et de except.dilecte.et de elec.dudū.ij. de iureiur.venientes.in fi. Innouata. qđ autem dr ꝙ q̄cq̄d fit post appellationē cassādū ē.Intelli ge de hijs que ꝑtinent ad iudiciū vel ad causā

processum:pendēte tamē causa appellati pos-
sessio non debet alteri parti auferri: quia pos-
sessionem auferri est de processu cause,ē.c. cum
teneamur.et in autent.vt nulli iudicum.§,il-
las.sic intellige.ē.de cōsti.cum.M.ibi.reuoca-
tur ꝛc,si forte altera pars priuaret aliā posses-
sione, de quo per Ber. in vltima glos.Casibus
positis.ē.c.romana.et.ij.q.vj.in summa.in fi,
et.§.sunt quodā.idem speciale in premissis casi-
bus est quia iniquum esset appellationi:et si pa
appellata dicat aliquid de pmissis casibus esse:
et ideo non debere reuocari per modum atten-
tati:vt quia dicat appellantem contumacē esse
in nō veniendo:et appellans asserit contrariū
si appellatus habeat incontinenti probatio-
nes paratas audiretur:als nō.arg.ē,de restit.
spolia,literas.circa fi.de hoc per Gar.ē.de elec,
cupiētes.Ante omnia.immo videtur ꝙ debeat
spectari euentus litis,ff.co.cum ex causa.dic ꝙ
ibi cessat arg.a contrario.de quo.ē.de iureiur.
venientes.in fi.de tribus tamen ante omnia cō
stare debet.scz ꝙ sit diffinitiua,item appellatū
item attentatum.vnde hic ponit pro vero ꝙ
fuerunt attentata.Medio tempore.ratio hu-
ius est qꝛ appellatione extinguit pronunciatuz
ff.ad turpil.l.j,et in tantum ꝙ per appellatio-
nem dissoluitur sententia: ita ꝙ firmitatez nō
obtinet.ij.q.iij.§. fi, sed expone extinguitur.i.
suspendit de quo per Inn.et Hosti.ē.de except.
dilecte, Decendium.secus si post: quia tunc nō
teneret appellatio: nec ipsi⁹ pretextu fieret at-
tentatorum reuocatio.ē.co,romana.§.si vero.
sunt autem isti dies vtiles in principio continui
in processu.et fit ipsorum computatio de mo-
mento ad momentum. de quo plene not.ij.q.
vj,anterioris.Innouata fuissent.hui⁹ ratio est
quia sicut nec post appellationē ea pēdente ali
quid debet attentari:sic ante ius appellandi ne
mini est denegandū/cum beneficium a iure ꝛc.
xxviij.di.de hijs:secus si diccrem in hijs que fiūt
inter sententiam a grauamine:vel interlocuto
riam:et appellationem: que post infra decem
dies fiunt ab hijs.de quo dic.j.e.c.fi.propter ꝙ
not.Inno. ꝙ si excōmunicetur appellans post
sententiam:ꝛ ante appellationem emissam/si
appellet officio iudicis talis sentētie sicut ꝛ alio
rum grauaminum obtinebit reuocationē: que
grauamina in medio sunt facta.vt ipse notat.
vt.j.de sen.excom.solet. Poterit ergo petere re
uocari quicquid factum est post sententiam et
ante appellationem emissam. et interdici iudi
ci a quo appellatum est:nequid attentet ꝙdiu
competit prosecutio appellationis: ꝛ iudex ap
pellationis hoc ipsum facere tenetur ex officio
ē.de excep.dilecte.vbi de hoc per Inno,caueat
tamen quia si petat attentata i libello per viā
directe actionis reuocari super hoc lite cōtesta-
ta:et inde hoc idem petat ex officio: non est ex
officio audiendus:quia primo videtur viam or-
dinariam elegisse:quare ea pendente nō debet
recurri ad extraordinariam. secundo quia si cō
tingeret sup officio incidenter pronunciari.pri-
ma petitio principalis videtur determinata:ꝛ
tamen super eadem re non debet pronunciari.
de quo in secunda parte spe.ti.isto.§.nouissime.
ver.sed pone/an reuocato vno articulo libelli
in causa appellati pretextu appellationis cete
ri omnes reuocati videantur not. plene Inno.
ē.c.dilectis.Illa vero.secunda pars.Ante diffi-
nitiuam.et est huius ratio quia a talibus appel
landum est ex causa probabili,et etiā ꝙ senten-
tia.ē.c.interposita.in prin. vnde papa mādat
semper in talibus:si est ita. Non debent. immo
videtur ꝙ cause exposite probentur solum pro-
babiles ꝛ verisimiles,ē.c.dilectis.Aliqui dicunt
loqui in appellatione extraiudiciali: sed cōtra
hoc est qđ not.Inno,ē.de elect.cum inter. et de
hijs que fi.a ma.parte ca.c.j.vbi dicitur ꝙ in ex
traiudiciali non sufficit causam appellationis
probabilem:immo etiam necesse est veram pro
bare, tu dic ꝙ nisi ex causa probata a iure ciuili
vel consuetudinario quis appellat.et sic ius cō-
mune est pro appellāte:hoc ipso est pro tali ap-
pellante probata veritas cause: ꝙ non proba-
tur contrarium.C.qui mili.nō pos.l.si seruus.li.
xij.ius enim cōmune est pro episcopo incarcerā
te in tota diocesi presbyteros et alios clericos
suos contra decanum super hoc episcopum im
pediente vt.ē.c.dilecti. secus autem vbi ius cō-
mune esset contra appellantem/et pro appel-
lato vt.ē.de elec.cum inter canonicos. ꝛ de hijs
que fi,a maio.par.ca.c.j.vbi. ius commune est
contra singulares appellantes:et pro capitulo
appellato,et hec vera sunt in appellatione ex-
traiudiciali/si in iudicio appelletur a grauami
ne vel interlocutoria,dic vt ibi/qꝛ prius in hijs
debet cognosci de grauamine a quo est appella
tum/anteꝙ reuocetur ꝙ factum est.ad idez.ē.
de eo qui mit.in pos.cuz venissent.de hoc dic per.
Inno et Hosti.ē.de offi.dele.pastoralis.§,quia
vero.et.ē,c.bone.et not.ꝙ ex quo ex aliqua cau
sa appellatum est expresse in iurisdictione: in li-
teris papalibus dicitur irritari seu irritum nū-
ciari:sed quādo nō est expressa;dicitur irrite tis.
sic no.ē.Hosti,de resti.spo.ex cōquestione. in fi.
tamen videtur ꝙ cuz eadem sit ratio inique pro
nunciandi/et esse debeat idem modus ar.ē.de
consti.translato. vnum tamen scias ꝙ si pars
appellans aliquid illicitum acceptat: eo ipso se
indignam facit appellationis beneficio:ꝛ proce
dat iudex a quo appellatuz est: perinde ac si nō
fuisset appellatum.ē.c,an sit ſm Inno.nec cre
det ꝙ reuocata per modum attentati reseruāt
vigorē:licet iudex appel,pronunciet male appel-
latum:quia contēptus illius qui ea attentauit
fuit causa reuocationis, et sic pena attentātis
ar,C.de adul.gracus.de no.ope. nun.c.ij.maxi
me cum illa reuocatio fuerit interlocutoria: ex
quo ab ea appellatum nō extitit in rem transit
iudicatā,ē.de elec. cum dilecti. Canonice.ē.co.
romana:vbi de hoc.vnde ex quo inhibitio sit le
gitima ꝙ fit contra eā/debet reuocari.ē.de no.
ope.nū.c,j.ꝛ est equū:ne imperiū ꝑsidentis fiat
elusoriū.ff.ne.qui.in lo.pu.l.vlt.

COncertationi. Primo de tẽpore appellationis. Secũdo. de tempore contradictionis. secũda. Sed si. Hec sumpta est ex hijs que no. per Host. ṡ. de temp. or. ad aures. ṡ. e. vt debitus. et per. Inno. ṡ. eo. bone. ij. q. vi. biduum. ver. ꝙ in primis. et per Host. ⁊ Cõpost. ṡ. de elec. statim⁹. vbi Compost. tenebat idem ꝙ hic dicitur ſm Host. in prealle. c. vt debitus. in fi. ⁊ spe. in secunda parte. ti. isto. §. restat ver. sed quid dices. tenebat contrariũ. Extraiudicialibus. precedens ergo. c. loquitur de iudicialibus. sed ista decre. loquitur de extraiudicialibus: et intellige de mere extra iudiciali: que fit a parte contra partem: aut prouocat eam ad tribunal superioris propter aliquod grauamen ꝙ videt vel timet sibi inferri. vt. ṡ. e. bone. ⁊ c. cum sit romana. §. si. de mere iudiciali que fit in iudicio ⁊ a iudice: vel de mixta. scilicet que fit a iudice sed extra iudiciuz: nõ loquitur hec decre. sed illa ṡ. e. cordi. ergo virtus est huius appellationis ꝙ negociũ ipsum transferat ad examen illius ad quẽ appellat: ita ꝙ inferior interim non intromittat se de hoc: si tamen interim procedat valebit eius processus donec probetur appellatio ex causis veris facta fuisse: sic no. Inn. ṡ. de hijs que fiunt a maio. parte ca. c. j. ⁊ de elec. cum inter. de hoc dictum est. ṡ. e. proxi. sed causis veris probat᷑ / totum nullũ erit: siue sit sententia excõmunicationis vel alia: non distinguit siue ꝗs appellet a iudice siue ab aduersario. ṡ. e. dilecti. et. c. ad audientiam. de quo per Inno. ṡ. de ma. et obe. dilecti. Grauatum. Hec ergo decre. loquitur in grauamine iã illato / nõ inferendo: ⁊ fuit ratio huius decre. quia tempus ꝙ attenditur in sententijs attendi debet in hijs in quibus non proferunt̃ sententie. ff. quando ap. sit. l. j. §. ꝙ in sententijs. aĺs qua ratione posset appellari. xl. die. eadem ⁊ cẽtesima: qḋ esset absurdũ. vnde si quis velit dicere decurionem non bene creatũ: nõ auditur nisi infra annum contradicat. ff. de decurio. l. imperatores. idem iuris est de creationibus prelatorũ vt hic. Sciuerit. q; tempus vtile ab initio: sed continuũ in processu. ij. q. vi. biduũ. ergo tp̃s noticie cõsideraṫ in talib⁹. de quo not. C. de li. causa. l. si is. in glo. A tempore scientie. Et intellige si sciunt non solum illud factũ: sed per illud se grauatum. ¶ Quid eñ si sciui te electum: et post decem dies priusꝗ̃ sciui ꝙ papa de illo mihi prouideat: et adhuc infra decẽ dies a tempore scientie prouocabo: quia modo scio me grauatum: et hoc sonat hec litera. Appellent. Idem seruabitur tempus si quis velit ratã habere appellationem ab alio interpositam. ff. rem ra. ha. l. penult. et idem faciat a quocũꝗ precepto iudicum facto cum cause cognitione / vel sine: dum tamen iniquum sit, licet Host. distingat. vt. ṡ. e. vt debit⁹. in fi. et male. secus erit de precepto aliorum potentum iurisdictionem nõ habentium quia causa sit vanus metus nõ instãs. ff. ꝙ me. cau. l. metũ. ideo nõ poterit appellari. de quo per Inno. ṡ. ꝙ me. cau. cũ dilect⁹. Debitam. Pone exemplũ. de ꝑbend. licet episcopus. Assenserit. quia tunc secus: ad hoc. ṡ. de proba. per tuas. ꝙ intellige quãdo scienter hoc facit: vel non diciṫ assensus et sponte in coacto. ṡ. de iureiuran. cum contingat. ff. de iurisd. om. iudi. l. si per errorem. Obsistat. sił. ṡ. de in inte. restitu. c. ij.

Additio. c. Concertationi. glo. in verbo. gratum. no. ꝙ a grauamine cõtinuatiuo veluti a detẽtione ꝑsone a captione bonorum vel aĺs potest quandocũꝗ appellari. vide feli. in. c. ꝙ ad consultationem. colũ. pe. de appella. extra. Et super glo. in verbo. debitam. hic dũ loquitur de cessatione iudicij. vide de appellatiõe a denegatione ꝑ Inn. ⁊ feli. in. c. significauerunt. de testi. extra. ⁊ de qualitatibus appellationis. vide Do. Geminia. hic. Auriolus doctor.

Additio. c. Concertationi. etiam in grauamine extraiudiciali est appellanduz infra decem dies a tempore noticie / vt hic sicut in grauamine iudiciali. idem tẽpus reꝗritur. ꝙ procedit quando pars grauata appellat. Si autem amicus pro amico absente cõdẽnato appellet. dic ꝙ etiam ille amicus condẽnatus debet ratificare appellationẽ suo nomine emissam infra decem dies. aĺs non potest prosequi. vt dicit Jacobinus de sanct. Georgio. in. l. j. C. qui admi. ad bo. pos. pos. Blasius Auriolus doctor.

APpellatio. Hec facta est ad declarationez illius. ṡ. eo. cordi. et ex hijs que not. in secunda parte specu. titulo isto. §. qualiter autem. in prin. In scriptis. ṡ. e. cordi. ꝙ intellige. vt ibi not. Judici. et sic siue in iudicio siue extra iudicium appelletur / in persona / et corã iudice appellandum est. ṡ. eo. cordi. et. c. vt debitus. ꝙ est regulare: fallit vbi de ipso non potest haberi copia ꝙ non apparet in publico. ij. q. vi. biduum. Item secũdo vbi iustus metus excusat. ṡ. eo. c. viṫ. sed contra. ṡ. eo. suggestũ. vbi de hoc. ff. quando appellandũ sit. l. j. in quibus innuiṫ ꝙ appellatio emissa in absentia iudicis bene excusat si non fiat fraudulenter. sic etiam no. Inno. ṡ. eo. dilectis. in penulṫ. glo. sed dic ꝙ ista vltima allegatio ad predictos duos casus speciales refertur: quia regula est in cõtrariũ vt supra dixi. Item nota hic ꝙ appellatio nõ valet / nec tuetur appellantem donec sit iudici intimata. Sed infra ꝙ tempus. habet intimari dubium est. sed dic de hoc. ṡ. eo. si duobus. Proponis. ṡ. de conces. ꝑben. cum super, ⁊ sufficit queuis scriptura dum tamẽ de hoc plene constet. vt dictũ est. ṡ. eo. cordi. Recta. contra videtur. ṡ. de reiudi. et si sententia. dic ꝙ hic non requitur tanta solẽnitas sicut ibi: q; vbi maius periculum ⁊c. ṡ. de elec. vbi maius. et sic no. qḋ verbum assignare positum. ṡ. eo. cordi. exponitur pro porrigere. vt hic. Unde assignare fit ꝟbis / nutu / testamẽto / codicillis. C. de ꝟbo. sig. l. assignare. et idem dicerem de exceptionibus / et libellis: et alijs ꝗ.

fuit in iudicio.ij.q.vj.biduum.ver.si quis ipsi⁹: ibi libellos parer.vbi exponit Hugu.libellos appellatorios gesserit.i.appellationem suam in scriptis iudici dederit a quo appellauit.ratio huius decret.quia solo verbo potest appellari: eodēmodo scriptura. Nam pari passu ambulāt:loqui alicui vbo/vel scriptura.vt.s.de elec. vbi:contra videbatur.s.eo.cordi.vbi duo videbant necessaria.scz ꝙ appellaret:et in scriptis. sed non ob.vt.s.dictum est.

Additio. c.Appellatio.glo.Hic dicit ꝙ appellatio est emittenda corā iudice si copia illius seu presentia haberi potest. sin autem coram probis et honestis ꝑsonis.per tex.in.c.fi.de appella.extra.et ꝑ Joan.de Imola.in cle.j.eo.tit.Et per hoc deciditur ꝙ si mandatarius non potest habere presentiā episcopi cui mandatū directum est ad eum requirēdum vt beneficium ꝙ vacat post illius insinuationē sibi conferat vt quia mortuus est vel absens vel latitat:potest illud acceptare coram personis capituli vel alijs honestis.⁊ per illam acceptationē impediet preuentionem apostolicā scdm ordinationes regias:secus erat de iure:quia illa acceptatio non impediebat.vt dicunt Domini de Rota decisio.cccccxxij.in atiquis.incipiente.si aliquis acceptat.ista quidam acceptatio non est nisi quedā volūtatis declaratio:et ideo etiam per excommunicatum fieri potest.vt dicunt Domini de Rota decisio.cxcv.in nouis.et decisio.cxxvj.in antiquis.et est facti non iuris.vt in dicta decisio.cxcv. merito potest fieri coram honesta persona in casu premisso:tutius tamē faceret si coram executore sui mādati acceptaret ꝗcitius et ab eo collationem obtineret:quia si collator sit mortuus executor potest cōferre.vt dicit glo.et zabarel.in cle.si de beneficio.de preben.idē si sit absens quia mors ⁊ absentia equiparant.vt dicit Inno.in.c.ad abolendā.de heret.extra.et not.in.l.mulier.§.fi.ff.de verb.sig. c.si delegatus.s.de offi.delega.et.c.ꝗuis.s.de procu.Et idem quando episcopus se latitat ne ipsius copia haberi possit/quia perinde est ac si requisitus esset.vt no.in.c.quoniā frequēter. §.porro.vt lite non contesta.et Compostella. in.c.eam te.de rescrip.extra.et not.in.l.ij.C.de hijs qui per me.iud.et in.c.fi.de appella.extra. et.l.vt perfectius.C.de annal.excerp.Blasius Auriolus doctor.

Si a iudice. Primo/appellatio instructio.Secūdo. instructionis declaratio.Tertio/nō cōparentis punitio.Scda.Ubi.Tertia. Alias.Hec sumpta est ex hijs que no.s.eo.cum cessante.de re iudi.apostolice.Judice.ordinario vel delegato.idē de arbitro.vt.s.de.offi.dele.ab arbitris. Grauamine.sec⁹ si a diffinitiua/ꝗ regulariter iudex reuocare non potest cū sit functus officio.s.de offi.deleg.in literis.de accu.qualiter.vbi de hoc.Apostolos.seruando formam decret.s.eo.cordi.Coram eo teneris hoc docere: cum ipse hoc sepe videre habeat.nec etiam repente.Coram eo.sequitur tanꝗ corā iudice teneris cōparere:cū ꝑ appellationē ⁊c.Nisi videre habeat.de hoc.no.ij.q.vj.ad Romanam.et.s. eo.vt debitus.in dubio tamen an teneat vel nō teneat appellatio omnia sunt interim in suspē so:nec interim transit in rem iudicatam.⁊ ideo superior posset moderari id sup quo sententia lata est.s.de off.deleg.pastoralis.de testa.raynuti⁹. Judex aūt appellatus bene cognoscet de probabilitate huius cause appellationis extra formam iudicij:ꝙ denotat hec litera:cum p id per se videre habeat.sed de veritate cause appellationis non cognoscet/et est ratio:quia semper pronunciaret/et prouocatus abesset:et sic frustraretur priuilegium Romane ecclesie.vt not. ij.q.vj.decreto.et.s.e.sollicitudinem.in glo.sed queritur.Jd per se videre habeat.forte ab alijs inquirēdo an causa appellationis iusta videat. ar.ff.de.arbi.qualē.et si dubitet an sit iusta vel iniusta:in dubio poti⁹ stat appellationi ꝙ sententie.Presumit eīn ꝙ propter grauamē fuerit appellatum.s.de re iudicata cū inter.Teneris. si compareas ad hoc ꝙ de grauamine doceat/ et non ad aliud:et de hoc constet per protestationem ꝙ ad hoc tantum compareat:non videtur appellationi renūciare/cum semper intēdat ad iurisdictionē declinandā.s.eo.interposita:secus si ad aliud compareret.s.de testib.cū venissent.de off.deleg.gratum.sic intellige glo. s.c.proximo.ad apostolice.faciēdam.sup.cum effectu ex quo soluitur hoc super quo olim dubitabat.s.eo.cum cessante.Nec sufficit dicere paratus sum reuocare/nisi facto/vel verbo reuocet ꝙ processerat.sic tenebant Inno.et Hosti. in ꝑalle.c.cum cessante. Comparueris. su. vt audias reuocationem grauaminis in termino et infra terminum ad hoc statutum.Grauamē ꝙ tibi proponis illatuz ab ipso iudice a quo appellasti.Reuocaue rit.et licet dicat se grauasse et sic per consequens confitetur alium legitime appellasse:vbi ex hoc abdicauit a se iurisdictionem:quia totum hoc licet sibi reuocare:et iurisdictionem reseruare auctoritate decre.s.e.cum cessante.Cum effectu.nō solum verbo sed facto si ad factum processum erat.ar.s.de cle.nō resi. relatum. Extunc.i.elapso termino prefixo ad audiendam reuocationem grauaminis de hoc s.de elect.commissa.Procedere.etiam sine no ua citatione.s.de do.et contu.cum qui.et etiam ad sententiam procedere vt ibi.

A Collatione. Primo.de episco vt prelato. Secundo de episcopo vt canonico.secunda.Als.Hec sumpta est ex his que not.s.de concef.preben.postulasti.et per Hos. s.de excef.prela.c.j.vbi de hoc.xvij.dist.multis denuo.A collatione.quid sit collatio dic vt.j.de preben.cum in illis.Cōmuniter.arg.ꝙ collatio beneficiorum de iure cōmuni spectat ad episcopum et capitulum ꝙ quo no.xxj.dist.§.j.in glo. et.s.de offi.ordi.irrefragabili.licet aliq dicant ꝙ ad solum prelatum de quo plene.s.de elect.

cum ecclesia viterana. de cõsensu tamen sui capituli: et in hoc ipse residet ibi. institutendi tamẽ auctoritas semper est penes epm. .s. de offi. ord. cũ satis. et de insti. ex frequẽtib9. de quo in sũma Host. de elec. §. quis possit eligere. Ut prelatus. ꝙ presumitur prima facie: nisi aliud ostẽdatur. Et est ratio quia episcop9 est caput capituli. .s. de hys que fiunt a prela. nouit. cũ sequentibus. quãdo em̃ sedet in capitulo vt prelatus vox ei9 preualet voci cuiuslibet inferiorũ: tunc dicit esse vt prelatus: et tunc faciũt cõmune et vnum capitulũ. de quo plene per Inno. et Hosti. .s. de cõces. preben. postulasti. Superiorem. puta archiepiscopum/vel papam/vel alium proximum. vt. .s. de elec. ꝙꝙ. Appellaret. Et est rõ ne videat appellari ad seipsum. .s. eo. Romana. Alias. Secunda pars. Canonicus. ꝙ cognosceretur quãdo non est ibi vt prelatus: sed vel vnus de inferioribus: nec preponit vox sua voci aliorum. de preben. cum in ecclesijs. ad idem. ff. qñ appellãdũ sit. l. .j. §. solent. vbi de ordinario appellat ad presidem. Ad eundem. s. tanꝙ ad superiorẽ. Nã licet episcopus cum canonicis faciat vnum capitulum in electione: non tamen in iurisdictione que ad episcopum spectat in solidum in hoc casu. Et sic no. Inno. in dicto. ca. postulasti. et de hoc plene dic per Host. .s. de excessi. prela. c. .j.

Additio. c. A collatione. Hic Philipp9 francus dicit ꝙ prelatus cum minori parte sui capituli. vel maior pars capituli absꝙ prelato suo non potest presentare aliquem ad beneficia. ita decidit Rochus de curte in tracta. de iure patro. in verbo cõpetens. questione. xj. et si presentent: potest appellari ab instituente. vel potest adiri superior vt cogat instituentem legitime nominatum instituere: aut nõ bene institutum remouere. vt sentit Paul9 de citadinis in tractatu de iure patro. in. vj. parte. questione. vij. et nona. nã presentatio et ceteri actus capitulares sunt expediendi per prelatũ et maiorem partem capituli: alš non valent vt dicit Panor. in. c. ea noscitur. de hijs que fi. a p la. extra. nisi consuetudo aliter indulgeret aut priuilegium vt dicit Rochus de curte vbi supra. qđ not. quia sepe accidit. Aurioli doctor.

Additio. c. A collatione. vide do. de sancto Geminia. consi. xcix. colũ. ij. vbi dicit ꝙ a collatione vel cõfirmatione potest appellari. sed non ab executione prouisionis vel confirmationis: nisi a prouisione vel cõfirmatione prius fuerit appellatum: alš cassatur appellatio per. c. constitutis. de appella. extra. ita dicunt Joan. mo. et Joan. an. in. c. venerabilibus. §. porro. .j. de sent. excõ. et dicit Joan. mo. in. c. iscui. §. fi. eo. ti. ꝙ dum erat vicecancellarius multas literas cassauit in quibus narrabatur esse appellatum ab executione prouisionis et non a prouisione. Bla. Aurio. doctor.

Dicet. Primo/de interloquutoria que fertur super exceptione peremptoria. Secundo/de illa q̃ fert super dilatoria. Secũda. Ubi vero nõ. Hec sumpta est ex hijs que no. per Innõ. et Hos. de re iudic. super Rubrica. de sententia. §. qualiter. ver. verum tamẽ si appelletur. Pacti. de nõ petendo in perpetuum. .s. de litis contesta. exceptionis. Preiudicans. hoc potest competere in qualibet peremptoria. de hoc dictum fuit in dicto. c. exceptionis. Reddens. vt in casu. .s. de rescrip. ipso iure. et in alio. .s. de re iudi. ad probãdum. .s. de procura. in nostra. Appellatum. Et sic in rem transiuisse videtur iudicatam. vt. .s. de elec. cum dilectus. in fi. Decendium. q. dicat ne dum ante sententiam: immo etiam post. Et est ratio: quia secundum vel ante sentẽtiam regulariter non appellatur: et tamen omnia grauamina in causa illa habent releuari per appellationem interpositam a diffinitiua ẜm canones. Tamẽ a qualibet interlocutoria appellatur regulariter. .s. eo. super eo. Appellari. infra decem dies. vt. .s. eo. concertationi. Emẽdari. contra: quia alius est modus appellandi a diffinitiua: et alius ab interloquutoria. Ergo alia debet esse ratio/vt hic probatur. .s. eo. cordi. Preterea ne dum diffinitiua: imo interloquutoria a qua infra decem dies. si non appellatur in rem transit iudicatam: maxime si prolata est cum cause cognitione. .s. auditis rationibus hinc inde: et tali perpetuo standum est. .s. de elec. cum dilecti. sic no. Innoc. .s. de insti. cum venissent. iij. q. vj. hoc quippe. per iura predicta tenebat. Hosti. cõtra hanc decre. .s. de re iudi. ꝙ ad consultationẽ. et in summa. illius tit. §. qualiter. hic tamẽ reprobatur opinio Hosti. et approbat opinio Inno. ꝙ scdm hanc decre. no. vt vbi supra. Ubi. Secũda pars. Non parat. Sicut est videre in dilatorijs/vel condemnationibus expensarum ab ipsa. Nec audietur pars condemnata sicut si petat iudicem interloquentem expectare ipsam per decẽ dies in quibus vult deliberare sicut alš hoc est in diffinitiua. .s. e. non solũ. in prin. Ratio est: quia quo ad iudicem in rem non transit iudicatam talis sententia. Et ideo cũ possit eã reuocare: non obmittet etiam infra decem dies procedere: et in hoc dicit Guiel. durandi. in priuata sua omnes doctores Bononie cõcordasse. vt ipse no. in scda parte spe. ti. isto. §. restat videre. in fi. alš si in qualibet interloquutoria vel recusatione posset dicere iudici pars quiescatis p decem dies nunꝙ esset litigiis finis. Interiectã. etiam si infra decem dies a die ipsius interlocutorie a diffinitiua fuerit appellatum. Reuocari etiam sic condemnatio expensarũ facta in causa principali non reperiatur per appellationẽ a diffinitiua: quia expensarum prosecutio vbi facit ad negotium principalis cause: immo posset prosequi appellationem emissam super interlocutoria expensarum: et nihilominus causã principalem causam coram iudice appellato prosequi a quo non est ꝙtũ ad hoc appellatum. .s. eo. super eo. not. ꝙ iudex in quem ex vigore ad principale negotium trãsit de hijs que principale impediunt intromittere se nõ debet. sic. .s. e. romana. §. in alium.

Additio. c. Licet ab interlocutoria. Nota ex isto tex. ꝙ aliqua est interlocutoria que nõ transit in rem iudicatam per lapsum decendij. vt quãdo preiudicat negotio principali: vel quãdo est lata sup eo ꝙ iudicium reddit retro nullũ. qr tunc vt transeat in rẽ iudicatã requirit ꝙ sententia diffinitiua postea sup materia principali lata infra decẽ dies: a die late interlocutorie computandos: vl' post. x. dies. primo trãseat in rem iudicatam: et per transitũ illius diffinitiue: etiã illa interlocutoria transit in rẽ iudicatã / al's nõ. vt hic in tex. ꝛ hic p Do. Geminia. colũ. ij. Aliqua est interlocutoria que trãsit in rẽ iudicatã si nõ appellet ab ea infra. x. dies. vt puta quãdo est talis q̃ nõ parat preiudiciũ negotio principali. vt in. c. cũ dilecti. in fi. de electio. et in. ca. significauerunt. de testi. et ista nullum iuuamẽ suscipit a sententia diffinitiua postea lata. vt no. in tex. §. vbi vero. sequentis. nõ tamẽ quo ad hoc iterlocutoria trãsit in rem iudicatã quin iudex etiã post decem dies possit eam reuocare. vt dicit glo. fi. in dicto. c. cum dilecti. per. c. cum cessante. de appell. extra. et p. l. ꝙ iussit. ff. de re iudic. Et no. quatuor que ponit Bal. in dicto. c. cum dilecti. Primum / ꝙ sententia interlocutoria lata super etate si nõ appelletur transit in rem iudicatam. per illũ tex. Secũdũ / ꝙ interlocutoria lata sup etate suspẽdit per appellationẽ. vt in. l. intra vtile. ff. de mino. Tertiũ / ꝙ mouet ibi Bal. sed glo. in. l. de etate. ff. de minori. decidit: scz ꝙ sententia lata super etate facit ius apud omnes. Sed non est idem in cõtractu: vt si minor in vno cõtractu iurauerit se maiorẽ. qm̃ in alijs cõtractibus nõ nocet. vt dicit glo. in dicta. l. de etate. Quartũ ꝙ sicut iudex potest reuocare interlocutoriam etiam si ab ea infra. x. dies nõ sit appellatum vt dictum est. idem est si appellatio sit deserta. quia interlocutoria reuocari poterit. nisi esset lata de partium voluntate. vt sing. no. in. l. j. in fi. ff. de preto. stipula. Dicit etiam Compostella. in dicto c. cum dilecti. in prin. de electio. extra. ꝙ si iudex confirmauit electionem omissa pronunciatione super defectu etatis opposito contra electum. non potest postea contra electum agi super illo defectum si plene sit super eo discussum et inquisitũ: al's bñ põt agi. per. l. sin autez. §. fi. ff. de nego. gest. ꝛ no. in. c. ꝙ sicut. de elect. extra. Sed si sup illo defectu etatis fuerit pronũciatũ et nõ fuit appellatũ. tũc p illam sententiam fit preiudiciũ alijs volẽtibus experiri sup illo defectu. et hoc obtinet. vt dicit Compostella. in dicto. c. cum dilecti. colũ. ij. in accusationibus. denũciationibus. inquisitionibus. et exceptionibus. per no. in dicto. c. ꝙ sicut. per doctor. Et quãdo interlocutoria transeat in rem iudicatã. vide Panor. in. c. ꝙ ad consultationẽ. de re iudica. extra. et Panor. Philip. franc. zabarel. ꝛ Philip. deci. in. c. cũ cessante. de appella. extra. ꝛ Jun. in. c. sollicitudinẽ. de appell. extra. felinus. in. c. qualiter et quando. lo. j. de accusa. extra. Blasius Auriolus doctor.

Finis Libri secundi.

Sequitur Liber Tertius.

¶ Rubrica. De vita et honestate clericorum.

¶ Rubrica. De vita et honestate clericoꝝ. dic ꝙ deus est vita anime: et aia est vita corporis. quia sicut corp⁹ sine aia viuere nõ potest: ita anima sine deo. vt de peni. dist. j. §. item si corpus xp̃i est vita mundi. de consecra. dist. ij. c. xp̃s. Et in hac vita boni vt frequẽtius affliguntur et mali prospe rãtur. vt de pe. dist. iij. §. ꝓ. et vita presens que inter celũ et infernũ sita est: vtrarũq; partium ci ues recipit. c. hoc autem. xxiij. q. iij. et. c. recurrat xxxij. q. iiij. et in hac vita nõ est cõdigna retribu tio malicie vel bonitatis: sed est quidã gustus. vt in dicto. §. ꝓ. Vita aliquãdo sumitur pro pre dijs ex quibus homo viuit in auten. de manda. princip. c. patrocinia. colla. iij. ideo dicitur vita i. subst ntia hois. in auten. de referẽd. sa. pala. Et malis vita est supplicium et mors solatiũ. l. si quis. §. j. c. ad leg. iul. maiesta. Et dicit Sallust. in iugur. Quãto vita eoꝝ ẽ pclarior tãto eoꝝ se cordia flagitiosior. Et ibidẽ dicit ignauia nemo inmortalis fact⁹ ẽ: neq; q̃sq; parẽs liberis vti eter ni forẽt: optauit magis vti boni honestiq; vitã exigerent. Et dicit. c. cotta cõsul i ofone ad po pulũ. Vita et mors iure nature sũt. Honestas aũt est honoris status. vt dicit Goffre. et Host. in summa. de vi. et ho. cle. extra. et qñ nihil turpi tudinis est. sm Isidorũ in. ij. ethimolog. et dicit Cicero in paradoxis. ꝙ honestũ sit: id solũ bo nũ esse. et vide quid sit honestas late per Archi dia. in. c. erit autẽ lex. iiij. dist. et de honestate vi te. vide in. c. venerabilis. de preb. extra. honest⁹ vero amor pẽdet ex aio: nõ ex lucro. l. hec ratio. in prin. ff. de dona. inter vi. et vxo. et quãdoq; ho nestus sumitur pro diuite. l. j. de desertor. lib. xij. et. l. cũ hij. §. si in annos. ff. de transac. Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

Clerici. Factum. decisio. scda si per annũ. Hec sũ pta est ex hijs q̃ no. s. de sen. excõ. ꝑpendim⁹. et in sũma Host. de sen. excõ. ꝟ. quid ergo. de ioculatorib⁹ &c. Clerici. s. in minorib⁹ ordinib⁹ cõstituti: q: se cus si in sacris. s. de biga. altercationis. sm Io. mo. cui videt cõtradicere decre. pdicta. per pẽdi mus: que loquit in presbytero: maxime q: note clericorũ tam maiores q̃ minores ordines cõti nent. xij. q. j. q̃d de psona: et ideo Guido intelli git siue sit i sacris siue nõ. q: qui in sacris multo plus peccãt ar. v. q. j. plebiscita. xl. di. hõ xp̃ian⁹ et. s. de iur. iur. cũ quidã. Ordinis. ordo est sacrũ signum in quo tradit spũalis ptãs ordinato: vt no. xxxij. di. c. olm. et a tõsura vsq; ad epatũ sũt. noue ordines ea racterẽ recipientes. xxj. di. eps. in monachatu tamẽ nõ etiã premittit sm Inn. s. de sacra. non iteran. ca. si. Dignitati. de qua s. de cle. nõ resi. c. ij. et. iiij. dis. deniq; in prin. glo. et sic no. ꝙ agens in se beneficio canonis se pri uat: sic videtur ꝙ percutiẽs se ipm incurrat pe nas eiusdem canonis ar. xxiij. q. v. si nõ. licet cõ tra. quia distinctio in talib⁹ requirit. s. de insti. c. si. de bap. debitũ. Itẽ mandator mandatari⁹ agentes in tertiũ penam ipsius canonis eodẽ modo incurrũt vt. s. de sen. excõ. mulieres. sec⁹ vbi mandator in se permittit mandatariũ age re. s. eo. contingit. et. j. de penis. felicis. in quib⁹ mandator solũmodo. sed primũ credo. verius. vbi ex quadã indignatione hoc faceret arg. s. de eo. vici. significauit. Ioculatores. i. ioco actores ꝙ intellige nõ de omnibus sed de hijs que publi ce faciunt spectaculũ sui corporis: de quibus etiã intelligitur. iij. q. j. §. j. de consc. dis. ij. pro dila tione. tales enim sunt i fames. C. de digni. l. ij. et de hoc plene. s. eo. ti. c. cũ decorẽ. p Inn. et Host. et talium dicitur venatio adulatoria. xliij. distin. clericus. de cle. vena. c. j. talibus etiam prohibe mur donare. lxxxiij. di. donare. cum pluribus. c. sequenti. Instrumenta. musica causa recreatio nis vel alia iusta non prohibetur. ꝙ dic vt not. lxxxvj. dist. qui venatoribus. et in summa Hosti. ti. de excess. prela. §. qualiter excedant. sub. §. cle rici vero. Item de peni. et remis. §. ij. ver. sed nũ quid in secreto: tamen causa recreationis spa ciari possent sine pena huius decre. de quo per glos. lxxxiij. distin. donare. et hic per Joan. And. Goliardos. vulgare est gallicorum. et dicitur a gula. Bufones. vulgare est tuscorum secundũ Jo. an. Annũ. cõputandum a tempore exercitij s. de frigi. laudabilem. et. ca. fi. erit continuus iste annus. ff. de sta. lib. cum heres. et. §. stichus. secundum Joan. Mona. et si interim quis per cussent talem: excommunicationem non eua dit. si aũs portet habitum: cum dicatur nouici us in arte illa. j. de sen ten. excommunica. si iu dex. Ipso iure. no. casum in quo quis amittit pri uilegium ipso facto. et in alijs viginti casibus quos no. Hosti. in sũma. ti. de excõmunicatio ne. §. quis potest excõmunicare. Priuilegio. nõ dicit ordine: quia ipsi propter hoc caractere ca rere non possunt. j. q. j. ꝙ quidam. si talis efficia tur monachus gaudebit priuilegio: non tanq̃ clericus/ sed tanq̃ monachus. s. de sentẽ. excõ. c. ij. etiam si dispensetur cum eo non reordinabi tur vt in. c. ꝙ quidam. Monicij. su. per prelatuꝫ proprium. s. de sen. excõ. in audientia. et Hosti. in dicto. §. ver. quis potest excõmunicare. et ver. quid si abbas. et sic trina monitio presidentis et contumacia agentis: talem artem cum pri uat ipso iure/ vel potius sunt causa priuationis huius canonis vt hic patet: quousq; tamen ipse actus sit declaratus notorius iuris: vel per fa eti rei euidentiam: priuilegium clericale retine re videtur q̃diu ab ecclesia tollerat. s. de cohib. cle. vestra sm Guido.

¶ Rubrica. De clericis coniugatis.

Clerici. Primo de priulegio si quis suadente. Secundo. de pri uilegio Parisiensi. secunda. ibi. Quia tamen iuxta. tertia. concludit ex pre missis. ibi. In ceteris. Hec sumpta est ex quadã extrauaganti que incipiebat ad quorumdam: et ex hijs que not. eo. ti. ca. Joãnes. et. xx. distin.

clerici. Unicis. secus si cũ duabus vt. ꝫ. de biga. altercationis. Virginibus. ⁊ in virginitate desponsatis ſm Hugu. glo. tamen cõtra. ꝫ. e. c. ij. pro Hugu. facit verbũ. j. eo. cõtraxerunt. et dic vt not. ꝫ. de biga. debitũ. in glo. et per Petrũ de Samp. ⁊ hic per Jo. an. nec excusat si inuenerit post coitũ ꝙ credebat virginez accipere. iuxta illud ꝙ notatur. xxxij. di. nemo. Tonsurã. xij. di. duo. Uestes. de quo dic. xxi. q. iiij. l summa. ⁊ per totã questionẽ: quales esse debeant/patet. ꝫ. e. de vi. ⁊ ho. cle. clerici. ita ꝙ semꝑ moribus patrie congruant. vt ibi not. Canonis. xiij. q. iiij. si qͥs et talis si expectabat prebendã per literas pape priuatur ea: etiã si vxor ante vacationẽ prebende mortua sit. qꝛ si haberet ius in re amitteret. multo fortius ad rem. ꝫ. e. e. j. ⁊. j. de conces. preben. c. fi. Joan. an. ⁊ est questio officalis. Retineret. ergo si ꝑmissa vel alterũ ipsorũ nõ deferãt priuilegium nõ retinent ꝙ due nõ deferunt: sed post bene reassumando illud. vt. j. patet. Et tñ, secũda pars. cõsiliũ. ꝫ. de fo. cõpe. nullus. declaramus. nõ ob. ꝫ. e. ioãnes. qꝛ de alijs priuilegijs loquitur: de quibus. j. e. in ceteris. Joan. an. In ceteris. su. exceptis delictis: ⁊ sic Inno. no. subijciendo collectis. ꝫ. de vi. ⁊ hone. cle. c. fi. C. de epi. et cle. l. ij. ⁊ in cõtractibus/vel quasi: vel similibus. de quo. ꝫ. de fo. cõpe. si diligenti. ⁊ in feudalibus. e. ti. cũ sit generale. ⁊ in patrimonialibus et regulariter in omnibus: exceptis delictis vel quasi puniendis corporaliter vel pecuniariter in persona vel afflictione qualibet corporaliter vt est dictum: vnde ben mihi dicit Jo. mo. qꝛ de regula que erat olim facta est exceptio: ⁊ de exceptione regula pro brachio sancti an. ex quo sequi videtur: ꝙ si fiat talia per dñm tẽporalẽ in certa summa pro capite: et in alia pro rebus: ꝙ ad vtramqꝫ talis clericus teneatur: cũ vtraqꝫ cẽseatur realis: sicut illa que fit suꝑ capitibus anglicorũ: ꝙ soli degentes in anglia soluũt. nec ꝑsonam seqͥtur/si angliã exeat. de quo per Inno. et Cõpost. ꝫ. de postu. prela. c. vlti. illa tamẽ soluitur beato Petro cui oĩs clericus subiectus est ꝫ. de censi. omnis. ⁊ de ma. ⁊ obe. solite. in cuius signũ portat coronam. s. ad instar rasure beato Petro facte in vituperiũ per romanos in eius passione. vij. q. j. dño. Deferãt. nec ob. ꝫ. de sen. excõ. in audientia: vbi requirit trina monitio: qꝛ loquitur in nõ cõiugatis ſm Jo. mo. quas tamen tonsurã et vestes poterunt reassumere: et gaudere eisdem in hijs que facient post reassũptionez ſm Inno. Clericali. nisi contrariũ esset ante istũ canonem in aliquibus locis de speciali consuetudine obtentũ. ꝫ. de cõsti. c. j. ſm Joã. mo. ⁊ vestes itellige hanc copulatiuã loqui proprie: ꝙ plene probatur. ꝫ. e. Joãnes. ꝙ idem tonsurat⁹ gaudere priuilegio clericali nõ potest su. tu/nisi vestes in simul portent cũ tonsura: ⁊ videtur ratio diuersitatis sine dubitatiõis in hac decre. finisse: quia coniugatus per pactũ cõtrarium ordini clericali quẽ exercuit cõtrahendo: omnino videtur ⁊ presumitur velle recedere ab ordine: ⁊ eius priuilegio renunciare/nisi euidenter peractus exteriores ostẽdat contrariũ. ⁊ idẽ est in milite. ꝫ. ca. fi. sufficit ergo clericis coniugatis portare tonsurã ⁊ vestes licet exponant se operib⁹ mecanicis vel mercaturis ad hoc ꝙ gaudeãt hoc priuilegio: qꝛ hoc sufficit clericis coniugatis in certis casibus in quib⁹ priuilegiati sunt pari ratiõe. Hic sufficiet alijs regulariter sufficiet in genere ars. de officio ordi. c. si sacerdos. Item multi sunt tonsurati qui non sunt clerici. lxix. di. c. fi. Et ideo cũ ꝓsumatur renũciasse eidẽ per contrariũ actũ: nisi mentẽ suã contrariam ostendat per exteriorẽ habitũ: et habit⁹ non sit cõpletus nisi in tonsura ⁊ vestibus ostendatur. vt. j. de sent. excõi. si index. §. idem ergo. et sic nõ ob. de sent. excõi. contingit. in vltimo. ibi. nec in modo tonsure/nec in forma vestiũ: vbi videtur alterũ sufficere: qꝛ ibi dicit quicquid: ꝙ sufficit in clericis non cõiugatis/secus in alijs/nec mireris si ꝓsumptio iuris qua vxorẽ ꝓsumitur et credit velle oĩno act⁹ clericales dimittere propter vxorẽ. vt. ꝫ. eo. diuersis. et. c. Johannes. Et ideo honorat talem ad plura ꝙ ceteros clericos: ad hoc videat clericatũ velle retinere: quia in multis alijs casibus vltra ea que sunt iuris cõmunis honorat quẽ ꝓsumptio. vt. ꝫ. de ꝓsumpt. epm. ⁊ no. glo. ordinaria. ꝫ. de procura. ex insinuatione. in fi. ⁊ de hijs q̃ vi me. cau. fiunt. e. j. in fi. ista glo. debet esse ſm ordinẽ littere vt in textu. Seculari. nisi de permissu pape: qꝛ tunc poterit indistincte. xxiiij. dis. §. ad hoc. ⁊ etiaz de permissu epi: ⁊ ipsius clerici: sed in similibus coraz altero cõtradicente nõ potest etiã de permissu epi. ꝫ. de for. cõpe. significasti. xi. q. j. clericũ cuiuslibet. iij. q. vi. nõ liceat. vbi per Hugu. plene. sed etiaz in causa crimĩali ciuiliter mota: sunt opi. Hug. dicit idẽ in dictis. c. clericuz. ⁊ c. nõ liceat. nõ ob. c. qꝛ intelligitur cessante delegatione epi: sed episcopo delegante põt. Guid. cõtradicit: quia in hoc casu nihil facit auctoritas epi vt not. xcvi. dist. bene quidẽ. ⁊ i dicto. c. ad hoc. nec causa feudalis seu recõuentionis: tollunt hanc regulam que gñaliter vult ꝙ nullo modo possit clericus astringi: siue condẽnari per tales. nõ ob. ꝫ. de fo. cõpe. verum. qꝛ loquitur de proposito clerico nõ laico: nec ea q̃ per doctores de recõuentione no. iij. q. viij. cuius in agendo. ꝫ. de iudici. at si clerici quia glo. eorũ nullo iure canonico fulcitur. nec tacite dictus canon nisi per aliũ canonẽ potuit reuocari. ad. §. cuius in agendo sic responde/ꝙ intelligitur cũ clericus coram iudice ecclesiastico vt pote corã nõ suo epo aliquẽ conueniebat: naz tũc habet iudiciũ illius episcopi in causa recõuentionis seruare. secus est si coram laico vt dictum est. Guil. de monte Lauduno.

Additio. c. Clerici. tene ꝙ clerici etiã coniugati dũmodo clericaliter viuant ⁊ in habitu ⁊ tonsura incedant ac in honestis negociationibus nõ se imisceãt gaudẽt priuilegijs clericalibus cũ vxoribus filijs ⁊ hominibus suis. ita ꝙ nõ subijciuntur talbijs vel alijs oneribus. vt dicit Specula. ti. de cleri. ꝯiuga. in prin. vbi dicit. in. §. sed quã dices honestã. ꝙ ne-

sociatio inhonesta/est publicas tabernas tenere/vsuras exercere/esse de lanio/carnifex/publicus faber/pelles vel coria parare: operas suas publice locare ad arandum vel fodiendum aut alia facere que ponuntur inter sordida in.l. munerum.ff.de muneri.et hono. vel portam custodire. aut stationē de vili merce tenere vt oleo sale/et sepo/et sapone.vt in.l. ne quis.de dig. lib.xij.et ibi Bar.late: quia sicut cleric⁹ illas inhonestas negociationes exercēs perdit priuilegia clericalia: vt dicit Specula. vbi supra. ita et nobilis perdit suaz nobilitatē vt dicit Bar. vbi supra. Sed et clericus mercaturas honestas exercere potest vt in.l.ij.C.de episco.et cleri.et vineas proprias cōputare/fodere/domos suas reficere/canistros facere seminare/plātare/rigare/arbores inserere/apud aluea fabricare/retia texere/libros scribere/et similia. vt dicit Specula.vbi.supra.§.verū.tamē nō prohibeo. mercantie honeste dicuntur secundum consuetudinem patrie vt in francia pastellū/lanas/pannos/et similia emere et vendere. et hec faciēdo nō perdūt priuilegia clericalia neqꝫ nobiles perdunt nobilitatē: presertim quando per institorem talia exercent vt fit Tolose. quia non est tam graue aliquid per aliū exercere vt not.glo. publice.in cle.§.de vita et hone.cleri. vbi vide zabarel.recitantē aliqua vilia clericis prohibita. et ponentem.xiiij.priuilegia clericorum. Blasi⁹ Aurioli doctor. Adde felinū.in.c.cū adeo.de rescriptis. extra.

¶ De clericis nō residentibus.

Consuetudinem. Primo cōsuetudinis reprobatio. Secundo pena. Tertio extentio. secūda ibi. Qui vero. tertia ibi. De distributionibus. Hec sumpta est ex hijs que not.ē.eo.de cetero.de preben.licet.xcj. dist.in summa. Distributiones. in illis ecclesijs in quibus sunt distincte prebende.de proba.ex literis. nō percipiet quotidianas distributiōes. ē.de preben.licet.sed vbi habent omnia in communi ꝑm decre.ē.de vi.et ho.cle.quoniam.extimabitur ꝙtū posset expendere si presens esset: et prouidebitur sibi de quotidianis distributionibus: que dantur presentibus: licet nō intersit diuinis horis: sic intelligit.ē.de.ver.signi.olim alias in ecclesijs in quibus oīa cōmunia hoc preuisum frustratoriū esset. in nullo autez casu distributiōes quotidianas que dantur tantū hijs qui intersunt horis canonicis percipiet: nisi sit forsan talis ecclesia in qua nihil percipit: nisi sit horis diuinis: vel nisi hoc per priuilegium impetretur. quia licet priuilegiuz loqueret: ipsum extēderem ad tales quotidianas: ne effectu suo. totaliter frustraretur. de quo per Host.in sum. de magistris.§.si.de cle.nō residē. circa prin.in summa. Presentes. quia parū prodest nisi sint in ecclesia in horis diuinis.xcj.dist. que in nundinis. nec sufficit interesse horis: si cor in foro habeant. licet vox in choro sit.xcj.di.c.§.de celeb. mis.dolentes. Ordinationem. ꝑm ꝙ certum detur illis qui interesūt in qualibet hora. Qui vero. secunda pars. Infirmitas. que sola excusat ab horis dicendis. xcj.dist. clericus. Corporalis. que licet excuset quo ad loci seruitium: quia forte est captus: vel habet inimicitias nō ad hoc quin habeat ipse pro se dicere si sit in ordinibus sacris constitutus. de quo per Inno. et Hostien. de cele.missa.c.§.et.c.dolētes. Utilitas. ꝙ in presenti loco vbi est ecclesia exercēt. secus si in itinere. sic nō ob.ē.de elec.cū nō deceat. ꝑm Jo.and. vel dic ꝑm Guid.dictam decre. cū non deceat. et illam loqui de iure communi: habet autem de cōsuetudine: que etiam remouet vtilitatem ecclesie procurantibus has distributiones: potest et alias cessante consuetudine: de iure communi nō percipient: nec ibi existentes in seruicio pape vel curie romane: sicut sunt capellani: et auditores et scriptores qui fructus suos de consuetudine percipiunt. vt not. Hosti. de preben.c.§.si de mandato pape sint in curia. et etiam alij qui specialiter has quotidie ex speciali gratia a papa impetrant has distributiones nō habebunt: licet illas qui presentibus nō interessentibus dantur habere debeant: et sic priuilegium consuetudinis et iuris communis et accidentale ꝙ per singulas personas ex speciali priuilegio quotidie impetratur quantum ad hoc equiparantur: immo ꝙ plus: si quis resideat in curia cum aliquo cardinali predictas distributiones obtinebit sic not. Hostiē.ē.c. dilectus. licet contra hoc videatur.§.de verbo.signi. sicut. sed ibi loquitur generaliter nō exprimendo de quibus: vnde exceptio est ab illo iure cōmuni illud qđ specialiter est de cardinalibus dictuz. vel dic ꝙ quādoqꝫ ex priuilegio impetratur ꝙ vel a iure cōmuni vel alias competit.ē.de procura. quia in causis de iureiur. si quem.in fi. Anniuersarijs. que fiunt pro defunctis anno reuoluto. vel satis not.ē.de celeb.missa.cum creatura. et sic tales celebrationes faciāt in die septimo: vel alio. Credo ꝙ idem sit iudicium: et ratio eadem ad quod §.de testa.c.si.et de verbo.signi.ex parte.

Additio. c.Consuetudinem. In.c.ad audientiam.et in.c.de cetero.extra.eo.ti. dicit ꝙ episcopus potest habere duos canonicos in suo seruitio/vel pro vtilitate ecclesie qui censebuntur residentes et fructus prebendarum in absentia percipiēt preter distributiones quotidianas. Et dicit Hostien.in dicto.c. de cetero. ꝙ fructus percipient: licet nō probent se vtilitatem ecclesie procurasse: et licet in assumptione ipsorum episcopus capitulum nō requisiuerit: tamen dicit ibi zabarel. ꝙ hoc non probatur omnino iure. tu tamen dic ꝙ licet tex.c. ad audientiam/dicat: pro tuo et ipsius ecclesie seruitio cōmorantur. tamen illa copula/et/ponitur pro disiūcta. Nam dicit Inno.et zabarel. in dicto.c.de cetero. debet eñi esse necessitas vel vtilitas ꝑlati vel ecclesie. vt in.c.ad audientiā.e.t. et sic sufficit ꝙ sit alterū duoꝝ. ideo si sint in seruicio epi: nō est op⁹ probare se vtilitatem ecclesie

procurasse: quia hoc est priuilegium episcopi vt duos pro suo seruitio tenere possit. Sed aduerte ꝙ illi duo ad hoc vt gaudeant illo priuilegio debent esse quesiti vel recepti per epm vt sibi seruiant et nō ad fines priuilegij participādi: ideo nepotes vel asinij ferrati nō debēt gaudere: licet sint cū episcopo vt dicit Pe. de ancha. in. c. sicut nobis. j. de verb. signi. colū. ij. et cōcordat zabarel. in. c. inter quatuor de cle. nō resid. extra. vbi dicit ꝙ qui se absentant causa ambitionis non habent iustam causam absentie. idem tenet ibi Hosti. per not. in. c. quanto. de transla. epi. vbi caret ambito et habito. Idem in. c. si te. s. de renunci. sed nō est opus ꝙ cōtinue moretur secū. sufficit enim ꝙ ɔtinue se offerat licet vsus nō sit cōtinuus. vt dicit Pe. de ancha. in dicto. c. sicut colū. iij. quia vt dicit Vincen. et zabarel. in. c. ex parte. de cle. nō resid. extra. Verbum residentie nō est a mare sumendū vt nunꝙ discedat per. l. si quis vēditor. ff. de edili. edic. et. l. si cui. ff. de seruitu. et. c. de quibusdam. in fi. xxxvij. dis. et. c. fi. de cōsecra. dist. v. Ex quibus elicitur initium esse inspiciendum an causa seruitij: an vero causa priuilegij participandi. Bla. Aurio. doctor.

Additio. c. Consuetudinem. Hic est tex. consuetudinem non valere vt in absentia fructus lucrentur. dic idem in excōmunicato post aliquot tempus absoluto quia fructus medij tēporis nō lucratur vt dicit Raynerius de forliuio. in. l. milites. §. ex causa. ff. de re milita. Bla. Aurio.

¶ Rubrica. De prebendis et dignitatibus.

SUscepti. Prefatio. Antiqua cōstitutio. Transgressio. Extentio. secunda. Sane. tertia. Verū quarta. Nos ita. Hec sūpta est ex hijs que not. s. e. de monachis. et per Inno. s. e. in laterañ. et. s. de supplen. negli. pla. c. ij. no. de hoc Sollicitat. i. sollicitū reddit. xlvij. di. ꝙ ad nos. Precipue. in hoc differt a potestate secularis q̄ principaliter curat de corporalibus. s. de maio. et obe. solite. Sane. secunda pars. Constitutū. s. e. de monachis. et eadem ratione idē dicebatur de alijs religiosis per decre. s. e. auaricie. et. c. in laterañ. ꝯm Jo. an. Episcopalia. que sint ista dic vt. s. de offi. ordi. conquerente. et. c. dilectus. qđ intellige de capellanis secularibus religiosorum: in quibus licet eis omnia temporalia sibi attribuere: reseruatis vicariorum sustentationibus. vt not. s. eo. de monachis. et tales subsūt ordinario: etiam quo ad. l. dioce. secus de regularib⁹. x. q. j. c. j. cathedraticum aūt nō prescribitur per ecclesias que ad ipsum tenentur: licet forte eius ꝗtitas pscribi possit. vt no. xvj. q. vij. quicumqȝ. et est ratio quia episcopus nō potest ipsum tacite vel expresse ab se abdicare. s. de donatio. pastoralis. quia hoc potest. intellige de generali donatione: secus de speciali. et sic intelligitur ꝙ no. per Hug. xij. q. ij. in prin. ar. s. de pscrip. ad aures. et sic pōt etiā itelligi ꝙ no. in summa Hosti. de offi. ordi. §. quid pertinet. Verum. Tertia pars. Ecclesiarū. non exemptarū pleno iure cum clero et populo: quia tūc non intromitteret se episcopus. s. de priuile. quoniā. et no. xvj. q. j. in summa. ꝯm Joan. and. Cōmode. su. pro suo merito: ꝙ intelligitur vt no. xxxix. di. §. j. iuxta fi. et no. s. de rescrip. cum adeo. in glo. Supportare. sub. ꝙ habeat facere nisi forte ibi monachi habiteut qui per se talia faciāt: et forte vicarios ad mensam suam teneāt: qꝛ tūc cessat ratio hui⁹ decre. sic not. Abbas. s. eo. de monachis. Nos ita. Quarta ps. Exemptos. Hoc primū addit ad ius cōmune: et reducit exēptos ad ius aliorꝫ. sil'c. s. de hereti. ad abolendā. in fi. Obseruari. ꝙ si per sex menses distulerint facere episcopus extūc ecclesiā ordinabit. vt no. in dicto. c. de monachis. et per decre. s. de sup. negli. prela. c. ij. et sic intelligit illā decre. ibi Hosti. forte male. Loquit tamē in illo casu ꝗtum ad hoc: sed tunc dūtaxat quādo patronus est neg ligēs in non psentando. s. de iure patronatus. c. cum aūt. Item scdo quando patroni discentiūt sup iure patronatus. vt. s. de iure patro. quoniā. in nullo alio casu cōfert episcopus illud beneficiū: sed seruabit fructus iuxta. decre. s. de offi. ordi. cū vos. Consuetudine. ecclesie ꝯm ꝙ addit: que consuetudo nō valet cum sit periculosa animabus. s. de consue. c. vlt. ꝯm idem. §. verum. Apud sedem aposto. ista glo. ponitur in decre. sequēti super isto verbo: apud sedē apostolicā: de quo dic vt. j. e. presenti. et etiam si absens renunciet per procuratorē in curia: vt ibi dicitur: ad instar serui absentis: quia tunc in eodem loco manumissus dicit: cū literas recipit manumittentis. ff. de acqui. pos. qui absenti. facit ad hoc ꝙ le. de cle. ex. nri. apostolice. in glo. mag. ante fi. verb. sed nō obest. per. B. et ꝙ not. s. de elec. cōmissa. glo. cause habet: et faciunt per Guid. et ad hoc. C. vbi de pos. agi oportet. l. j. et si furiosus cōstituatur delegatus. nō minus valet constitutio si tēpore quo pronūciat sit sane mētis. ff. de iudi. cū furiosus. in prin. in renunciatione vero factā requiritur. vij. q. j. §. hijs auctoritatib⁹. in fi. Imo si tale quid in curia litigādo opponat electo ꝙ deuoluat ius prouidēdi in papā ea vice: licet talis lite pendēte extra curiā renunciet: nihilominus habet locū hec decre. quia talis renūciatio saluo iure superioris intelligit esse facta. xj. q. iij. saluo. et de iureiurā. venientes. et hoc casu superpositis in curia papa inquirere poterit nō obstāte tali renunciatione vt. s. de in integ. resti. cum venissent. de arbi. ex parte. s. vt lit. pend. c. j. et ij et. s. de collu. dete. crimina. et. c. fi. vbi autē non deuolueret ius ad superiorē: licet electionē redderet nullā vel anullandā: qꝛ tunc non collatio sed cognitio videtur in tali casu translata. s. de renun. post translationē. in fi. et Inno. s. de elec. dudum. in verbo dispensationem. vnde episcopus Burgieñ. cuidā clerico existenti in curia vicariam curā animarū habēti: cōtulit archidiaconatū: et eius procurationē et in possessionem posuit ꝙ sciens dictus clericus in curia existens ratā habuit: et sic ipsa ecclesia de facto vacauit:

queritur an collatio pape vel episcopi dicat de dicta ecclesia pertinere. Nisi ei. vt. j. e. Quis. & ex istis. & decre. cum olim. de re iudi. videtur q papa collatio generalis ad sic vacans beneficium se extendat.

Additio. c. Suscepti. Uide que de congrua portione scripsi in. c. si tibi concesso. j. eo. ti. & in additio. ad Bertrand. de Cluisello. in. c. sicut. de supplen. negligē. prela. extra. Auriolus doctor.

Additio. c. Suscepti. q. si. Guiel. de mōte Lauduno. hic dicit in verbo. cō mode. su. pro suo merito. expone. i. q sua merita requirūt grandiorē portionē. puta q presentatus est doctor vel nobilis. nā dicit Bal. in. c. cū a deo. de rescrip. extra. q beneficiū nō dr sufficiēs pro nobili: nisi possit nutrire vnū equū. Gla. Aurio.

Cōsuetudinis recitatio. eius **Licet.** approbatio. facti contrarij cassatio. scda. Nos ita q3. tertia. Nos. hec sumpta est ex antiq consuetudine romane eccle: vt ipsa cōstitutio cōtinet: & ex rōne iuriū. ij. q. iij. cuncta p mundū. & p. c. principatū. Uacaturis. & sic. not. q q̄sq in beneficijs ius cōcedit in re: & q̄sq ad rem. j. e. si cui. & j. de cōces. pben. c. si. Nos ita q3. scda pars. Apud sedē apli cam. q̄re istā glos. s. in. c. j. de quo dic &c. vn hic pone qō supra ponit a istā decre. Laudabilē. & sic not. q q̄libet presbyter laudat reliquias suas. Item quilibet trahit aquā ad molēdinum suū. Dignitates. epatus vel abbatias nō cōpreben do hic. cū cōciliū latera. s. de cōces. prebē. nulla. cui ista decre. succedit. nō cōprehendat epatus vel abbatias. vt. s. de cōcef. pben. dilectus. et de elec. cupientes. §. j. Sed cōtra. s. de symo. māda tū. et de elec. §§. in fi. Et sic seruat curia romana. aliqn tn spāliter has sibi reseruat fm Joā. mo. cū regulariter talia dignitatū noīe non cōprehēdant. s. e. venerabilis. & c. cū olim. fm Jo. an. Attributa. tidē videtur de eccl'ijs vel preben dis simplicib' spectantib' ad pñtationē laicorū: vl ad collationē. sicut rex francie multas h3 & hoc dico propter illud verbū. s. quacūq3 auctoritate &c. et per hoc q dicit/ prouiso fm Jo. an. sc3 in glo. ordinaria. extra. cōtrariū tn tenet hic Jo. mo. quo ad pñtationē: que hn cadit in laicū. s. de iur. pa. cū dilectus. tidē tenet Guid. sed papa qui priuilegiū hoc laicis cōtulit: posset retrahere hanc gratiā. tidē de hijs statuere qō statutū est de alijs clericis. s. de cōcef. pben. propo suit. laicus em patronus nullū ius habet in ecclesia: vt est expressum. x. q. j. nouerint. sed gsa3 tm. xvj. q. j. si quis. & j. e. si cui eoꝝ. Sed de illis in quib' layci habēt collationē in nullo residet Jo. mo. Guid. tamē videtur innuere q illas papa possit dare sicut & alias. licet talis potestas propter solū scandalū videat in laycis sustinen da. ar. s. de elec. sacrosctā. Presumat. no. q spālis reseruatio nō cōtinet sub literis gnalib' vel specialib' fm Jo. mo. Itē not. vnū casum i quo spectās vnā prebendā nō conseq̄tur eam. & tali' est. s. de renū. c. vlti. fm Joā. an. Nos em. tertia ps. Tantū. j. e. cū in ecclesijs. Preter Romanū pon. ergo si sedes aplica careat romano pōtifice nō currit in hijs beneficijs tempus sequentis capituli: nisi in parochialibus ecclesijs. j. eo. si apostolica. quia licet dictū tempus currat summo pontifici: nō tamen sedi vacanti. arg. s. de concef. preben. quia diuersitatem.

Additio. c. Licet ecclesiarū. Episcopat' & abbatie sunt dignitates maiores vt dicit glo. hic in verbo dignitatum. alie vero sunt inferiores vt dicit hic archidia. colū. j. per tex. in. c. si quis deinceps. xvj. q. vij. & in. c. ne pro defectu. de electio. extra. & ideo si mandetur prouideri de dignitate: abbatia sub illo mandato non cōplectitur. quia appellatione dignitatis abbatia nō continetur vt dicit Joan. mo. in c. inquisitores. j. de hereti. ita vidisse declarari. vt recitat glos. et Archidia. hic. nisi specialiter in aliqua dispositione fiat mentio de abbatia. quia ea que speciali nota sunt digna: nisi specia liter notentur/ neglecta intelliguntur. vt in. l. apud labeone3. §. hoc dictum. ff. de iniur: & in. c. quia periculosum. de sentē. excom. et in. c. Quis de preben. infra. & ita seruat curia: vt dicit Archidia. hic post Joan. Mo. in dicto. c. inquisitores. et glo. in. c. dilectus. de concessio. prebē. equiparat episcopatus et abbatias. Et hec firmat Lapus: allega. lxxxiij. colū. v. et. vj. dicens q abbatia est in primo gradu dignitatis sicut episcopatus. vt tenet Joan. mo. in. c. in generali. de reg. iur. j. e. libro. Et de abbatia expedit & pronunciat in consistorio sicut de episcopatibus. Solet em expediri collatio abbatie in consistorio principali coꝛe pape: & ideo verisimiliter papa nō censetur alteri collationem cōmittere: nisi expresse hoc dicat de abbatia. vt dicit Lapus: vbi supra. amplius. subdēs ibi Lappus. q in abbatijs nō datur executor vt prouisum inducat in possessionem: sed papa in bulla prouisionis scribit: sicut onus iniunctū propria deuotione prompta suscipiat &c. vel vt hodie seruat curia. scribitur sic. curam & regimen tibi plenarie cōmittendo &c. quorum verboꝝ virtute sicut prouisus de episcopatu ipse solus absq3 executore adipiscitur possessionem abbatie: sedēdo in cathedrali abbatiali & precipiendo monachis q sibi obediāt: et alis. Et sicut per assecutionem pacificam episcopatus et consecrationem. vel per lapsum tēporis trimestris dati ad consecrandum vacant priora beneficia prouisi electi confirmati. vt in c. cum in cunctis. §. cum vero. et ibi Inno. Joā. and. Cōpostella. Bal. 3abarel. Pe. de Ancha. Joan. de Imo. Henric. bo. Panor. et Bertrā. de clusello. ita etiā si abbas pacificus nō petat benedictionem infra annum vacant eius beneficia. vt dicit Collecta. in dicto. c. cum in cunctis. de electio. colum. ij. post Uincen. et Joan. and. in cle. ij. de etate et qualita. vbi dicunt q infra tres menses nō tenetur petere benedictionem: sed potest illam differre per annum neq3 antea inducitur priuatio. sicut enim epi consecrantur vt in dicto. c. cū in cunctis. §. cum vero. de elect.

ita et abbates benedicuntur per episcopum. vt in. c. j. de supplen. negli. prelato. extra. Et inter ista bñficia maiora seu ꝯsistorialia z alia iferiora ponit Lapus in dicta allega. lxxxiij. octo differētias. Prima est ꝙ epatꝰ et abbatie nōveniūt sub nomine beneficiorū vel dignitatuȝ. Scda qz in tēpore reformationis habēt multas cū alijs bñficijs diuersitates speciales. vt elicitur ex. c. ne pro defectu. z. c. cum in cūctis. de electio. Tertia qz sunt in pmo gradu dignitatis. Quarta qui de illis expedit z pronunciatur in consistorio. Quinta qz in impetratiōe illorū nō fit mētio de cura/sicut bene fit i alijs. Sexta qz in istis nō datur executor. Septima qz in generali concessione nō veniunt. Octaua quia collatio ore pape solet expediri. Et ideo seruat curia de stilo approbatissimo ꝙ prouisi de episcopatibꝰ et abbatijs nō tenentur facere mentionem de beneficijs que prius obtinebant. de quibus tamen impetrantes alia beneficia inferiora mentionem facere tenentur. ratio quia per assecutionē episcopatus vel abbatie omnia priora beneficia vacant: nisi petant cū eis dispensari vt priora bñficia retinere possint: quia tunc opus esset illa exprimere: vt dispensatio valeret. non quidē ad validitatem prouisionis sibi facte de beneficio ꝯsistoriali. Ex premissis etiam potest elici ꝙ sicut episcopatus vacans in curia romana censetur vacare in partibus ita ꝙ illi per electionem canonicoꝝ prouidendū sit. vt dicit hic Philip. franc. et Ludo. roma. consilio. ccclxxx. et sentit idem consilio. ccccxcix. per tex. consilij Basiliēsi. in ti. de electio. ita dicendū est de abbatia eadem ratione. Bla. Aurio. doc. Tolo.

Additio. c. Licet. Hic habes de bñficijs vacantibꝰ in curia. Dñi de rota. decisio. xcvij. in nouis dicunt ꝙ habēs ptātē conferendi reseruata non pōt conferre vacantia in curia romana vel apud sedē apłicam ꝙ idē est vt dicit hic Philip. franc. sed vide latius ea que scripsi in additio. ad Ber. de Clusello in c. ꝙ trāslationē. de offi. lega. extra. z vide Lapū allega. lxxxiij. Sed bñficia electiua vt sūt epatus et abbatie licet vacent in curia romana per obitū: vel alr: tamē nō prouidet illis per papā: quia censent vacare in partibus z est prouidendū per electionē vt dicit hic Philip. frāc. et hoc intellige ifra trimestre datū ad eligendū: infra qd papa nō pōt prouidere vt dicit Ludo. roma. cōsilio. ccclxxx. z si de facto prouideat illa prouisio est nulla vt ibi. tāꝙ facta cōtra ꝯsiliū gñale Basiliēse cōtinēs decretū irritās: siue ꝯtra lterdictū ecclie ꝑ tex. i. c. videt nobis. xxxv. q. vj. ibi. Nā qd ꝯtra interdictū et ordinē ecclie factū est: ratū nō haberi tā humane ꝙ diuine legis proclamat auctoritas ꝛc. imo dicit Ludo. roma. cōsilio. cccccxcix. ꝙ talis prouisus nō est recipiēdus vt legitimus cōtradictor in cōfirmatiōe electionis qz nō habet interesse ꝑ no. per Inno. in. c. super hijs. de accusa. extra. secꝰ qñ esset deuolutio facta ifra trimestre ex capite delicti vt qz elegerunt scienter indignū qz tūc prouisio hȝ locū. c. cū in cunctis. §. si. c. cū Vintoniēsi. c. scriptū. de electio. extra: vel post trimestre vt qz non elegerunt infra illud. vt in. c. ꝙꝙ. §. de electio. Et de istis electiuis: vide que dicit Lapus in dicta allega. lxxxiij. Bla. Aurio. doctor.

Additio. c. Licet. Archidia. hic dicit ꝙ si extra curiam dñs ꝯstituat procuratorem ad renunciandū beneficiū in curia z fit renunciatio in curia. ibi vacare dicitur z non in loco vbi dñs ꝯstituit procuratores. vide. §. in c. cōmissa. de electio. Bla. Aurio. doctor.

Additio. c. Licet. Philip. francus. hic dicit ꝙ si beneficia electiua vt sūt episcopatꝰ/abbatie vel alia vacent in curia romana puta per renunciationē vel per mortem cū censentur vacare in ꝑtibus ita ꝙ per electionem capituli vel conuētus est illis prouidendū z de hijs vide Lapū allega. lxxxviij. modo tu habes tex. in. c. j. de transla. epis. extra. ꝙ ad soluȝ papā pertinet admittere renunciationes epatuum. et idem in. c. nisi cū pridem. in si. de renunciatio. extra. et habes in. c. vt nostrum. de appella. extra. ꝙ vbi papa manum apposuit in aliquo actu. inferior non potest se intromittere de illo. ergo dubiū est an capitulū poterit eligere saltiȝ nisi prius eligendi licentia a domino nostro papa obtenta. aliqui tenēt ꝙ nō potest eligere nisi cū licētia pape. et hoc potest sustineri per tex. in. c. qualiter ordinati. vij. q. j. vbi facta renunciatiōe et admissa: papa tedit capitulo seu clero licentiam sibi aliū epm eligendi. Aurio. doc.

Additio. c. Licet. Philip. franc. tractat hic de clausula. etiam si de verbo ad verbuȝ esset fienda mentio ꝛc. vide Cynū in. l. j. C. quando impera. inter pupil. z vid. z Ludo. roma. consi. cccxxvij. Et ꝙ habens potestatem conferendi reseruata nō potest cōferre vacantia in curia vel apud sedem qd idem est. vide Rotam decisio. xcvij. in nouis. et qd plenissime scripsi in addi. ad Ber. de Clusel. in. c. ꝙ translationem. de offi. lega. extra. Bla. Auriolus.

STatutum. Statuti narratio: eius moderatio. secūda pars incipit. Ut hij. Hec sumpta est ex proximo. c. Moderandū. hoc verbum artatiouē recipit. §. de ver. signi. c. vlti. Ut hij. secunda pars. Mensem. nō a tempore sententie: sed vacationis potius computandum: quia hoc in fauorem ecclesiarum introductum est ꝫm omnes: secus quando in odium alicuius introductū est: z sic nō ob. §. de conces. ꝑbē. qz diuersitatē: maxime cū per istā reducatur ad ius cōe ꝫm Gar. z. Jo. an. Itē currat ignoranti: nō tñ sedi apostolice vacanti: nisi in casu. j. c. si apostolica. ergo in alijs contra. vnde no. hic multa specialia. Primū/modicitas tēporis vniꝰ mensis dūtaxat: in alijs plus. §. de ꝯces. prebē. nulla. Scdm/ꝙ istud tēpꝰ currit ignoranti. Tertiū/ꝙ nō fit computatio de momento ad momētū: sȝ a die vacationis: in alijs cōtra. Qrtū/ꝙ hic fit deuolutio a superiore in inferiorem: alr regulariter cōtra. §. de maio. z obe. cū inferior. Diocesis.

hoc fit ad excludendam maliciam illoꝝ qui po
nebant vicarios siue procuratores in curia pro
cōferendis talibus bñficijs: vñ nisi ipsi sint pre⸗
sentes in dioecesi. non poterunt per alios hanc
collationem facere: q꞉ papa potuit apponere le
gem in re sua. quā voluit. xviij. q. ij. eleutherius.
Demū. ergo si ante mēsem cōferat: licet papa
nō ꝯferat infra mēsez: nulla est ordinarij colla⸗
tio tāꝗ̄ facta ab eo q̄ cā facere non potuit. ꝫ. de
iure patro. ꝙ aūt. nec potuit cōualescere. vt. j.
de reg. iur. nō firmat. maxime cū. c. proxi. in fi. li
cet. ꝫ. c. decretū irritās ꝯtineat: vt ibi patet. Ca
nonice. vnde hic requirit ꝙ ep̄s sit absens. Itē re
quiritur ꝙ sit vicarius generalis. Itē ꝙ habeat
speciale mandatū dandi beneficia: alś cōtra. ꝫ.
de offi. vica. cū in generali. ſm Joan. an. ꝛ sic no.
casum in quo possuz aliquid per aliū ꝙ nō pos⸗
sum per me: videlicet dum sum absens: per ꝙ vi
detur corrigi. qđ not. ꝫ. de offi. or. nouit. in glo.
in qua dicitur ꝙ extra dioce. potest ep̄s benefi⸗
cia cōferre. Itē ꝙ possum per me ꝛ nō per aliuz.
scꝫ si sum presens. respōde hic omnia sunt specia
lia. et sufficit ꝙ sic placuerit principi: q꞉ qui ple⸗
nam habet collationē in beneficijs pōt adijce⸗
re formā quā vult in conferendis. x. q. j. c. ij. ff. de
pac. l. in traditionibus.

Additio. c. Statutum. Hic habes casuz
ꝙ si papa nō prouideat infra
mēsem de beneficio vacante in curia ordinarius
post mēsem poterit illud conferre. Dic idē si pa
pa prouideat infra mēsem vel mandat executo
ri ꝙ prouideat et illa prouisio est nulla. vt quia
est surreptitia vel obreptitia aut facta inhabili
vel incapaci aut alś: q꞉ etiaz tūc ordinarius po
terit illud conferre. vt dicit Jo. an. in. c. inter di⸗
lectos. de exces. prela. extra. q꞉ non est verisimi⸗
le ꝙ superior prouisionē ecclesie in perpetuū vo
luerit impedire imo intentio sua est vt cito pro
uideatur. c. ne pro defectu. ꝛ. c. q꞉ propter de ele⸗
ctio. extra. nisi vt dicit Joā. an. vbi. ꝫ. apparue⸗
rit aliquomdo ꝙ papa hac vice voluerit prouis⸗
sionem retinere arg. c. innotuit. de elec. §. fi. ex⸗
tra. et. ca. fi. eo. ti. et. c. inter cetera. de prebend.
extra. puta quia sibi specialiter prouisionez pro
illa vice reseruauit. vt dicit Compostella. c. capi
tulum. xxvi. colū. de rescrip. extra. quia sua intē
tio erat vt efficaciter prouideret: vel quādo mā
dauit conferre illud nō expressa persona: quia
etiam tunc si collatio est nulla iterū/papa so⸗
lus prouidebit. si aūt contulit vel mandauit cō
ferri certe persone tūc si aliquo casu collatio est
nulla/ ordinarius poterit illud beneficiū con⸗
ferre: quia papa intendebat illi persone proui⸗
dere. postꝗ̄ ergo prouisio est nulla propter sur⸗
reptionem literarum vel eius indignitatem po
testas redit ad ordinarium/ quia cessante cau⸗
sa cessat effectus. c. cū cessante. de appella. extra
ita decidit Panor. in dicto. c. inter dilectos. Et
Pe. de Ancha. ibi. t̄ñ Pe. de ancharā. cōsi. lviij.
per regulas cācellarie ro. tenet cōtrariū. sed po
nit casum q̄ñ papa sibi reseruauit prouisionem
bñficiorū alicuius promouendi ad ep̄atū aut si⸗
milē aliquā ecc̄liam: que sibi sunt de iure reserua
ta ꝛ collatio ordinarijs interdicta. vt in. c. cū in
cunctis. §. cum vero. de electio. extra. de iure cō⸗
muni collatio ordinarij regulariter nō impedi⸗
tur vt per doctores preallegatos. Bla. Aurio.

Quamuis. Primo de beneficio
pēsionali. Secūdo.
de cathedrali. Tertio. de archiep̄ali.
secunda pars. Quāꝗ̄. tertia. Secus.
Hec sumpta est ex hijs q̄ not. ꝫ. c. pro illoꝝ. ꝛ ex
quadam extrauaganti Inno. iiij. c. ti. licet. Et
Host. in summa. de verb. sig. §. quotiens. et. B.
et Cōpost. ꝫ. de rescrip. capitulū. in glo. q꞉ questi
ones. Beneficijs. que realiter cōceduntur eccle
sijs. ꝫ. de verbo. sig. tua. ꝛ de dona. cū dilecti. vel
q꞉ ex mera liberalitate principis motu suo pro⸗
prio fuerit. j. c. si motu. Item vbi alij non affert
enorme p̄iudiciū. C. de p̄ci. impe. offi. l. quotiēs.
vel q̄ etiā fiunt ad instantiā de proprijs rebꝰ ta⸗
men concedētis. ꝫ. de verb. sig. cū olim. et. ff. de
consti. princi. l. beneficiū. Restringi. vnde si pa⸗
pa mādat prouideri de beneficijs: nō nisi de duo
bus siue cura oīno poterit prouideri. j. eo. si cui.
Item si mandat titio prouideri in certa ecclesia
cū clausula nisi pro alio scripserimus ꝛc. dato ꝙ
nō scripserit nisi pro vno: cessat gr̄a: quia odio⸗
sa vt hic. Ad hoc facit. ff. de verb. sig. ad hoc. ꝛ. l.
se. vnde si papa mandat prouideri de beneficio
vsꝗ ad certā summā in vna ecc̄lia tantū poterit
reseruari ꝛ prouidere. secus si mandat prouideri
in bñficijs vsꝗ ad certā summā in plurali: q꞉ tūc
nedū in duabus ecclesijs vt. j. eo. si cui: imo etiā
in pluribus reseruare ꝛ prouidere poterit. quia
quandocūꝗ potest doz adimpleri intentio man
dantis. ar. ꝫ. de rescrip. si q̄ñ. Item sub ecclesijs
ciuitatis nō cōtinent dioce. nec ecōtra. ꝫ. de re⸗
scrip. Radulphꝰ. ꝛ. c. significāte. ꝛ no. hoc Host.
in summa de verb. signi. §. quo. in. fi. ꝛ est ratio:
q꞉ licet sint correlatiua ciuitas ꝛ dioce. sicut pa⸗
ter ꝛ filius: nō tamen idem sunt. nec vnū est reli⸗
quum. ff. de re. permu. l. j. secus si essent collecti
ua seu conclusiua: sicut prouincia in se colligit ꝛ
concludit ciuitates. vt. j. sequit. Pensione. vna
est ratio. quia nō intēdit mandare de illo ꝙ ille
cui scribit poterat retinere: cū sit interpretādū
vt magis sine preiudicio poterit vt. ꝫ. de vsu. pal
lij. ex tuarū. secunda. quia talis pensio nō dicit
proprie vacare: cū statim p̄ mortē detinentis cō
solidetur mense: ad instar vsufructus vt not. ꝫ.
de rescrip. super. Quāꝗ̄. secunda pars. Includi.
nisi ad hoc factum proprium suuz recipiens li⸗
teras se obligauerit. sic nō ob. ꝫ. de eta. et quali.
c. accipimus: nā ibi litere apostolice sunt de sim⸗
plici iustitia exequentes factum ad qđ teneba⸗
tur episcopus ille: hic loquitur de gratiosis ex
quibus ius oritur ad beneficium ſm Joā. and.
Non extenditur. secus de prebendis. aliter ius
collegiate ecclesie quātumcūꝗ sit honorabilis:
licet rescriptum sit sub forma pauperum: licet
Gauf. contra de quo dic per Inno. et Host. ꝫ. c.
ca. si. et idcirco merito rescriptum impetratum
super prebenda sancti Petri Pictauieñ. si non

sit alia sancti Petri nisi Cathedralis viciosum dicitur:nec valet per istam:et est idem in capellania/vel simplici prebenda/vel mancionaria assignata in ipsa ecclesia maiori propter honorem ipsius ecclesie fm Joan.an.post Joan.mo. Secus.Secunda pars.Metropolitana.sic.s. eo.cum illorum.Metropolis dicitur quasi mensura ciuitatis.teste ratio:q: ita placet pape fm Joan.and.Uel dic q metropolis non haberet suā mensurā nisi seipsam cōprehēderet.vs.q.ij. scitote.ad idem.iij.q.vs.nō liceat.et.c.si.et eps de clero suffraganeus est archiepi.xciij.dis.miramur.Uerū tamē si spurius cū quo dispensatum est impetret talem gratiā nō obtinebit in metropolitana:q: cum sit odiosa talis gratia restringi debet.s.de fi.pres.c.f.et.ij.fm Jo.mo. Hoc casu.q est speciale:et est quasi dispensatio. Et ideo talis gratia facta illegitimis nō extēditur ad cathedrales.vt.s.in proxi.no.a ɔtrario sensu hui⁹ verbi.s.de psump.nōne Guido.

Additio. c.Quāuis.Qū hic dicitur q pēsio nō est beneficiū.ex hoc not. q ergo in literis gre nō est opus facere mentionem de pensione vt ample decidit Felinus in.c. ad audientiā.lo.ij.de rescrip.extra.sed hoc fallit quādo illa pensio est obtenta vigore literarū apostolicarū quia tunc succedit loco beneficij et est fienda mentio als gratia est nulla vt dicit Felinus in.ca.postulasti.colū.xij.de rescrip.extra. post.Hosti.Jmo.et Abba.in dicto.c.ad audientiam.ex quo elice q si collitigans renunciet iuri suo in beneficio data sibi pēsione de illa est fienda mentio in gratijs apostolicis:al's essent nulle.Blasius Aurioli.¶Uide q̄ de pēsione latius scripsi in additio.ad Bertrand.de Clusello in c.ad audiētiam.lo.ij.de rescrip.et in.c.de cetero. de transac.extra.Bla.Aurio.

Additio. c.Quamuis.Oldrad.consilio clxvij.dicit q rector ecclesie vel alius prelatus qui percipit fructus tenetur subire onera decimarū papaliū vel alia.et pensionarius qui per manū rectoris pensionē percipit et nō habet titulum in beneficio/ non tenetur ad aliqua onera.vt dixi in additionib⁹ ad Bertrand.de Clusel.in.c.ad audientiā.ij.de rescrip. extra.quod firmat Jnno.in.c.a nobis.de deci. extra.dicens per illud tex.q colonus portionarius.i.qui certam partē fructuū percipit tenetur soluere decimā.Si autē esset pensionarius: puta q: datur sibi certa pecunia vt colat agrum tunc de fructibus cū nō sint sui nō tenetur soluere decimā.Ex quibus patet vera opinio Oldra. q pensionarius nō tenetur ad aliqua onera:et hoc quando pensio est imposita super fructib⁹ beneficij ad certam pecuniā.Bla.Aurio.doc.

Additio. c.Quāuis.hic tractatur de pēsione:queritur.si beneficiatus patiatur super beneficio onerato aliqua pēsio ne controuersiam:an teneatur illā soluere lite pendēte.Jacobinus de sancto georgio.in.l.si in fraudem.C.de lega.dicit q licet heres patiatur controuersiā super hereditate: neominus tenetur soluere legata.per tex.in.l.f.C.de peti.heredi.sic eadem ratiōe iste tenetur soluere pensionem.ratio est quia pēsio est imposita super fructibus beneficij.Quicūq ergo percipiat fructus tenetur illam soluere:nō solū de tēpore suo verum etiā de tēpore suorum predecessorum:cū sit onus annexum beneficio.sed poterit illa arraragia repetere a precessore vel ab heredibus beneficiati defuncti qui nō soluit tēpore suo quo tenuit beneficiū vt dicit Philippus franc.in.c. presenti.s.de offi.ordi.eo.lib.secus in debitis cōtractis voluntarie q: successor in beneficio non tenetur illa soluere.vt dicit Joan.de Jmo.in.l. si filiofa.§.si vir.ff.solu.mat.et latissime Jacob. de beluiso.in auten.vt nulli iudi.§.iij.colla.ix.et vide.c.f.et.c.ij.de solutio.extra.et pulchrū tex.in l.prouidendum.de decuno.lib.x.secus in quem tex. dicit Joā.de Jmo.vbi supra q successor in dignitate nullatenus tenetur debita contracta per eius predecessorem soluere de proprio suo patrimonio.neq de patrimonio ecclesie nisi fuerint cōtracta propter vtilitatē ecclesie vel ministrorum eius.per.c.f.et.c.ij.de solutio.Bla.Aurio.

Cum de beneficio. Prio/de gratia super beneficio.Secundo/de gratia super prioratu.secunda ibi.Quando q.Hec sumpta est ex hijs que no.per Hosti. s.de re.eccle.non alie.c.possessiones.Jnstitutis. secus de facto possessis:vel illis in quib⁹ pensionarij/vel vicarij soli cōductitij ponebantur fm Joan.and.De illo.Jntellige tamē factū cū decreto: si post impetrationem/vel tēpore ipetrationis vacabat:q: secus si ante impetrationē iam collatum religioso fuerit:cū sit capax.vt.s. in vbo ministrauerit.in quo casu sola facti possessio obesset.s.de appel.bone.de concess.pben. cum nostris.et.c.literas.maxime cū res de facili ad suā reuertatur naturā.vt.s.de priuilegis.si de terra.et facilior fit transitus de secularib⁹ ad religionē:q econtra.xix.q.ij.bonc.de re.ecclesie non alie.possessiones:et de sta.mo.ea que.in si. Ab vno.et in hoc corrigitur extrauagās q̄ duos adminus requirebat:pro hoc facit.s.de causa pos.cum ecclesia.Et no.de iure canonico in cōsuetudine vnū actum sufficere.vt in.c.ecclesia. de caus.pos.extra.cū legitimo tēpore:et est ratio/quia talis actus continuā causam videtur habere.s.de rescrip.mandatū.in verbo prosequatur.Legitima.quadraginta annorū.s.de prescript.de quarta.sed si non constet de legitima prescriptione:quia modo seculares modo regulares tenuerunt:pro illis iudicabit qui pro maiori tempore ibi sunt cōuersati.ff.delega.iij.l.in legatis.§.si vnus seruus.maxime si vltimi fuerūt possessores.C.de ne sta.defunc.l.mater.fm Joan.mo.Uel post.Ergo secus post inceptā et ante completā.et ideo dixi supra cōtinue:quia si vna persona interim per vnā diem teneret:cō suetudinem interrūperet.s.de fil.presb.ex trāsmissa.Ex hoc videtur soluta questio predicta. Nam si constat q originaliter fuerit regularis:

nec constet φ per subsequentē p̄scriptionē sta tus ei⁹ fuerit immutat⁹:iudicādus erit regularis: cū natura originis potioꝛ sit acquisitione.J.de sepul.cum quis.Administrauerūt.que admini stratio sine alijs adminiculis p̄scriptionē prece dentē nō impedit:ex quo est cōpleta.⁊ imputet sibi qui sic longam p̄scriptionē sustinuerūt.ꝯm Joan.mo.φ est cōtra.φ no.s.eo.in glo.intelli ge.⁊c. Sed bene impediret si in ea incideret vt in precedēti.in glo.⁊ intellige φ religiosi admini strauerūt vt rectoꝛes:al's nō esset q̄stio ꝯm Gui. Quandoq₃. Secūda pars. Pꝛioꝛatus. qui pꝛio ratus de natura vocabuli receptus generaliter habilis est:tam regularib⁹ φ̄ secularib⁹:sed con ditio eius vel status p̄scriptus g̃nalitatē restrin git ꝯm Joan.an. Et est huius dicti ratio:q: gra ue est in expertes dei seruitio.⁊c.xix.q.iij.in mona sterijs. Et est alia ratio/quia φ semel religiosis applicatū est nō debet ad humanos vsus extē di.s.de re.permu.mācipia.et hec est ratio in di cto.c.possessiones. Seculari.posito φ tempoꝛe vacationis se fecerūt regulares.vt.s.de rescrip. si eo tēpoꝛe. Pꝛemissum. sc₃ per quadraginta annos:ab vno vel pluribus cōtinue ꝯm Jo.an. et no.φ p̄scribens nedū p̄scriptionē:immo continuatiōnē habebit pꝛobare:de quo no.xvj. q.iiij.in glo.⁊ Gauf.in summa.de p̄script.§.ij. in fi.et per Host.in summa.ti.de locato et con ducto.§.vlti.ver.hoc autē notandum.quo au tem tēpoꝛe ius acquisitum per consuetudinem vel p̄scriptionē amittatur:et de seruitute qua liter in re alterius acquiratur.dic vt no.de pꝛiui le.accedentibus:et per Jnno.⁊ Hosti.latius de postu.p̄cla.bone.ij.et per Jnno.iuncto hoc φ not.de verb.sig.abbate.in glos.hoc modo per B.glo.oꝛdi.

Additio. c.Cū de beneficio.ibi.φ tāto tē poꝛe ab vno ⁊c.est sing tex.se cundū Panoꝛ.in.c.fi.de consue.extra.φ vnicus actus facit cōsuetudinē si habeat causam suc cessiuā ⁊ continuationē tēpoꝛis infra quod in ducitur consuetudo.vide feli.in.c.in nostra.pe. colū.de rescrip.extra.et de p̄scriptione ⁊ mu tatione status ecclesie vide zabarel.in cle.fi.de religio.do.Aurioli doctoꝛ.

Additio. c.Cum de beneficio. Hic habes statum seu qualitatē₃ aut na turam beneficij posse mutari etia₃ sine licentia pape vel alterius.hoc etiam firmat Cōpostel. in.c.cum causam.de elect.extra.in fi.dicens φ si in vna ecclesia cōsueuerant esse regulares:et paulatim deuenerūt in seculares:ita φ nullus regularis ibi est.isti qui nunc sunt nō cōpellun tur poꝛtare habitum sicut sui predecessoꝛes poꝛ tabant.arg.c.ad audientiam.de eccle.edificā. extra. Et hoc facit pꝛo canonicis regularib⁹ ec clesiarū ⁊ monasterioꝛū in quibus solebant de ferre ab initio vestes albas.et paulatim eis di missis vsi sunt vestibus alioꝛū coloꝛum. quia isti qui nunc sunt:nō coguntur deferre vestes albas sicut sui predecessoꝛes deferebāt. ad quod bñ fa cit iste tex.ibi.etia₃ si ante ⁊c.et glo.in verb.post ibi.illa igitur.⁊c. Bla. Aurio.doc. Tolosanus.

Additio. c.Cū de beneficio.ex tex.isto ha bes φ extraneitas facit muta re naturā beneficij vt q: beneficia regularia sūt conferenda regularibus.cle.s.de sup.negli.pla. ⁊ pꝛofessis illius monasterij a quo dependēt.vt in.c.cum singula.§.pꝛohibemus.J.eo.ti.sed si a quadraginta annis citra solita sint cōferri ex traneis sc₃ secularibus mutatur natura eoꝛum vt hic.dic idē in substitutiōe pupillari cuius na tura mutatur si testatoꝛ pupillū extraneū sibi instituat heredē:et substituat sibi titium si mo riatur in pupillari etate.q: illa substitutio quā uis de sui natura sit directa in suo pupillo here de instituto:tamen quādo est extraneus efficit obliqua.et est fideicōmissaria.glo.fi.ibi.vel pꝛo pter suā personam ⁊c.in.l.verbis ciuilibus.ff.de vulga.⁊ pupil.subsli.quam ibi Alexan.dicit ad hoc sing.⁊ facit glo.in verbo.nec aliud.in.l.co heredi.§.cū filie.eo.ti. Bla.Aurio.doctoꝛ.

Super eo. factum. Decisio. Se cūda. Nobis. Hec sū pta est ex hijs que no.per Jnno.⁊ Hos, s.eo.exposuisti.et ca.extirpande. ap pꝛobans eoꝛū opinionē ibi positā. Et repꝛobās glo.ibi positā.et opinio spe.in pꝛima parte,tit. de lega.§.videndū.ver.quid se habere. Et fuit ex tracta ex quadā extrauagā.Jnno.iiij.q̄ incipie bat.salubriter cōscientijs.φ̄ Guiel.durand. vi dit bullatā vt ipse recitat.vel ꝯm Joan.ano.ex tracta est ex quodā pꝛiuilegio indulto canonicis Bnocen.ad cautelā quoꝛū quilibet ecclesiā sue pꝛeben.annexam in qua ius sp̄uale obtinet co gnoscendo de matrimonialib⁹ causis: annexe quibus perpetuos vicarios deseruitur.vt in di cto.c.extirpande.§.qui vero. Spirituale.in fo ro cōtentioso exercēdā:sicut inquirere/coꝛrige re/visitare/et excommunicare/et similia.s.e. de elec.dudum.ij. Secus in foro anime:in quo licet secūdū interp̄tationē istoꝛ:curā animarū habeat:ipsam tamē videtur exercere vicarius. s.e.exposuisti.ꝯm Joan.mo. Jn terp̄tationē.i. opinionē:et fi nō habeas pꝛincipa'r:sed conse quenter. vel dic de personalibus si sunt plures: quia pluribus loquitur:et sic non ob.s.de con sue.c.f.ꝯm Joan.and. Obtinere. Quia ecclesia tanq̄ accessoꝛia seq̄tur naturā pꝛebende pꝛinci palis.s.de offi.deleg.c.super.et.J.de re.iur.ac cessoꝛium.⁊ hoc ob id p̄benda talis cū digni tate se potest cōpati sine aliqua dispensatione. vt hic dicitur. Dispensatio. su.nō papalis:sed episcopalis ꝯm Hostiē.⁊ idem non ob.glo.s.de elect.dudū in fi.et de pꝛocura.ex insinuatione. cōsuetudo tamen φ nulla dispensatio requirit de quo dic per Jnno.⁊ Host.s.eo.de multa.⁊ in c.cum iandudum.et in.c.super inoꝛdinata.⁊ in pꝛima parte spe.ti.de leg.§.restat.ver.illud au tem posset dici.et dixi.s.de rescript.gratia.vbi plene de hoc.

Additio c.Super eo. Tu habes tex.in. c.f.s.de cōsue.eo.lib.φ quis po test tenere in eadē ecclesia p̄bendā canonicalē ⁊

dignitatem vel personatū absqꝫ dispensatione apostolica. et iste tex. addit etiā et ecclesia parochialis sit annexa illi ꝓbende et dignitas vel personatus sit cum cura animarū quia in eadē ecclesia talia duo beneficia tenere potest. Et ita intelligit istū tex. hic zensel. dum dicit absqꝫ dispensatione ecclesiā annexā ꝓbende et ꝑsonatū etiā curatū potest i eadē ecclesia quis habere. ⁊ ita etiā hic intelligit tex. Guiel. de monte laudu. dū dicit. Prebenda talis cū dignitate se potest cōpati sine aliqua dispensatione sed prebēda talis de qua in tex. cui est annexa parrochialis ecclesia cū dignitate sub. curata. vñ dicit tex. ita tenet hic Philip. frācus dū dicit. potest cōsuetudine induci vt in eadē ecclesia possit quis retinere canonicatū prebendatū cui est annexa parochialis ecclesia/ et etiā aliā dignitatem sine alicuiꝰ dispensatione. Et sic est casus in quo de iure cōi absqꝫ dispensatione pape potest quis plures curas habere vt dicit hic glo. post Inno. et Hosti. in. c. extirpande. de prebē. extra. Et gl. hic in verbo. annexe. dicit verū esse quando vni ecclesie annexe deseruit per vicarium perpetuū per. §. qui vero. in dicto. c. extirpande. qꝛ si vtrisqꝫ ecclesie deseruiretur per seipsum vel vicarium temporalē quādo canonicatui vel dignitati nō annexe forent: caderent sub cōstitutione extrauagan. execrabilis. de prebendis. §. quantū. scꝫ quando vnā earū dimittere teneret. si autē vna ecclesia sit annexa canonicatui et illi deseruiat per vicariū perpetuū/ ⁊ alia nō est annexa tunc potest vtrāqꝫ tenere vt hic: nec cadit sub illa cōstitutione. Ex his dicunt aliqui ꝙ dispensatus ad tria incōpatibilia beneficia secularia vł duo secularia ⁊ vnū regulare cū cura dūmodo inter illa tria nō sunt plusqꝫ due parochiales ecclesie: vel earū perpetue vicarie ⁊c. Non potest tenere duas parochiales ecclias et vnū prioratū regularem habentē parochialem ecclesiam annexam cui annexe deseruitur per seipsum vel vicarium tēporalem quia dicunt illū prioratum esse ecclesiam parrochialem tertiā. et ideo nō posse cōplecti sub illa dispensatione/ quod salua pace ipsorum nō puto verum. nō quidem nego q̄n iste prioratus sit beneficiū cum cura. ⁊ quin faciat incōpatibilitatē cum alio simili vel cū ecclesia parochiali/ aut cū dignitate personatu vel officio/ immo teneo ꝙ absqꝫ dispensatione ista duo tenere nō posset nisi isti annexe deseruiret per vicarium perpetuū iuxta declationem huiꝰ glo. in verbo annexe: que vera est. Nō nego pariter quin per assecutionem istius prioratꝰ vacaret parochialis ecclesia vel ꝑsonatus vel dignitas quā prius teneret per. c. de multa. de prebē. extra. Similiter nō nego quin teneretur alterū ex his scꝫ ex prioratu et parochiali personatu/ officio/ vel dignitate/ dimittere in terminis extrauagantis execrabilis in prin. ⁊ in. §. quantū quia cum sit beneficiū cū cura vt ibi ponitur in declarationibꝰ illius extrauagātis post glo. zenselli. viso ꝙ habet ecclesiam parochialē annexam: licet prioratus sit ordinis benedicti Cluniacen. Augustini premostraten. vel sit domus beate marie teutonicorū. vel btē marie de bethleem vt ponitur in dicta declaratione extrauagantis execrabilis in fine: oportet ꝙ vnū eorum dimittat nisi esset dispensatus per papam cum derogatione illiꝰ extrauagantis cui specialiter hodie papa derogat in oibus dispēsatiōibꝰ ad plura beneficia cōcessis. Sed dico ꝙ iste prioratus non est ecclesia parochialis neqꝫ excludendus a complexu illius dispensationis. Probo sic: qꝛ papa in illa dispensatiōe loquitur. de tribus beneficijs curatis dummodo nō sint plusqꝫ due parochiales: et non loquitur de membris beneficiorū. Sed per annexionem illa ecclesia parochialis facta est quasi membrū prioratus cui annexa est. vt dicit Panor. in. §. qui vo. in. c. extirpande in prima lectura. de preben. extra. Igitur sequendo mentē et verba dispensantis ista annexa nō facit tertiā parochialē cum amplius non sit ecclesia: sed quasi membrū prioratus. Secundo/ quia ecclesia annexa efficit de natura prioratus vel dignitatis canonicatus vel personatus cui annectitur et eam cōuenit sequi naturā eius tanqꝫ principalis. Ab ipsoqꝫ principali fit denoīatio. vt tenent hic oēs doctores ꝑ regu. iur. accessoriū cum sua materia. ⁊ dicit hic Pe. de Anchara. post Lap. per istū text. ꝙ cura que venit accessorie non est cōsiderāda: sed qualitas et natura principalis beneficij cui curatū annexū subijcitur. per tex. in dicto. §. quantum in extrauag. execrabilis. Sed iste prioratꝰ ante annexionē nō erat ecclesia parochialis. Igitur. Nec nūc post annexionem parochialis erit: immo ipsa parochialis illi annexa effecta est pars prioratus. Tertio/ quia certum est ꝙ nullus potest tenere ecclesiam parochialē nisi vigesimū quintū annū attigerit. vt in. c. cū cunctis. §. inferiora. de electio. extra. Nisi ex dispensatione apostolica. vt ibi. qꝛ epis prohibita est. vt dicit. glo. in. c. indecorum. de eta. ⁊ qualita. extra. Et glo. in verbo. etate. in cle. vnica. de offi. vicarij. ⁊ in. c. vnico. de eta. et qualita. š. eo. lib. Et tamē epūs potest dispēsare cum eo qui vigesimū annū peregerit vt teneat dignitatem sine cura licet illi sit annexa ecclesia parochialis vt dicit Philip. frācus in. c. permittimus. de eta. ⁊ qualita. su. eo. li. Immo hic dicit Petrus de ancha. licet illi dignitati sint annexe due parochiales. igiꝉ necesse est dicere ꝙ aliud est ecclesia parochialis/ et aliud beneficium curatū. Iste enim prioratus ante annexionē erat sine cura/ nūc vero annexa est sibi cura. nec assumit nomen parochialis ecclesie. Sed dicitur prioratꝰ regularis cū cura. Quarto qꝛ aliud est ecclesia parochialis/ ⁊ aliud beneficium cū cura. vt patet hic in tex. ⁊ clare ponit hic Ioan. an. dicens. cū hec parochialis. idē in alio curato vel personatu ⁊c. Et sequiꝉ Philip. francus hic dū dicit in prin. sue lecture. not. primo ecclesias parochiales ⁊ alia beneficia curata posse esse annexa prebende ⁊c. Idem tenet zabarella. in cle. vnica. de offi. vica. in quinta q̄stione dū dicit. vult dicere ꝙ nō sic deputabitur

vicari⁹ in curato regulariter ficut in parochiali ecclesia. ⁊c. cum sint q̄sq̄ curata a fine parochia⁊ lia in quibus non subest ratio dādi vicarium. ⁊c. Et quib⁹ verbis etiā elicit: ꝙ non in oibus curatis ponitur vicari⁹ perpetuus vt est in isto prioratu. Et ois ecclesia parochialis habet curam aiarum regulariter: sed non omne beneficium curatū dicit ecclesia parrochialis vt elicitur ex isto tex. et precedētibus dictis. Igitur iste prioratus cū cura potest teneri cum duabus parrochialibus vigore illius dispensationis nisi vellet aliqs dicere ꝙ ratiōe annexionis natura prioratus conuersa esset in naturā parochie sibi annexe: qđ erroneū esset / vt patet per supradicta. Quinto / q: dicūt hic Pe. de anchara. et Franc. post Joan. and. ꝙ sicut tenens ecclesiam parochialē vnitā prebende canonicali dignitati vel p̄sonatui: et aliā ecclesiā parochialē non vnitā / non tenet habere ad illas duas tenendas dispēsationē. vt patet in tex. isto. Sic nec tenetur facere mentionē de ecclesia annexa quādo impetrat aliud beneficium a sede. Sufficit enim ꝙ faciat mentionem de canonicatu / dignitate / vel p̄sonatu cui est annexa. Et sic annexa non mutat naturā beneficij cui annectitur: sed efficitur de natura ei⁹. Nam dicit glo. sing. in. c. gratia. ꝟ. de rescriptis. eo. lib. ꝙ per collationē beneficij principalis: censetur facta collatio ecclesie annexe: licet de annexa non fiat aliqua mentio / quare dicendū est ꝙ per annexionē iste p̄iorat⁹ non est effectus ecclesia p̄rochialis: imo ecclesia annexa est effecta pars ipsius. Sexto / q: in dispensatione papa concedit regulare in cōmēdā igit nō censetur velle illud esse qualitatis duarū parochialiū in titulū concessaꝝ: licet in eo curā per seipsum exerceat. qr̄ cōmenda longe distat ab ecclesia ititulata. Nam dicit Pe. de ancha. in cle. vnica. de offi. vica. in fi. ꝙ cōmenda nō facit vacare intitulatā. per. c. nemo. ꝟ. eo. ti. et li. bro. sed vna intitulata bene facit vacare similē. c. de multa. de p̄ben. extra. Nec obstat dicere ꝙ. c. nemo. loquit in cōmenda ad tēpus. et dispensatio de perpetua. q: respondetur ex hoc solum esse īmutatā naturā cōmende de temporali in p̄petuā. Ergo cōmenda ista ex sequenti potest teneri cum duabus parochialibus: viso tenore dispensatiōis que si contineret ꝙ ad tria dispēsaretur dūmodo inter illa tria nō essent plusꝙ duo beneficia cū cura tunc vera esset opinio cōtradicentiū. nec facit pro eis tex. in extrauagā. execrabilis. in. ꝟ. quantū. q: ille tex. non dicit ꝙ beneficia que parochias habent in quibus est animarū cura: non per vicarios p̄petuos sed per rectores vel per vicarios tēporales exerceri solita sint parochiales ecclesie. Sed dicit ꝙ illa beneficia curā aiarum habent et vnus non potest tenere duo talia beneficia. quia vt dixi nō nego quin iste prioratus habeat curā animarū. Sed nego ꝙ ecclesia parochialis sit dicendus seu denominādus in tex. ibi sp̄ualem iurisdictionē: et sic curā animaꝝ habet is. ⁊c. Scias vt colligitur ex isto tex. et glo. ⁊ tex. c. cū in cunctis. ꝟ. inferiora. de elec. extra. et extrauag. execrabilis. ꝟ. quātū. et vt declaratur hic per Petrū de ancha. et per Philip. frāc. et p̄ zenselli. in dicta extrauagāti execrabilis. et p̄ Panor. in. c. ex stirpe. de. in repetione. ꝟ. qui vero. de preben. extra. ꝙ duplex est cura: scz fori penitentialis / vt quādo p̄sona vni⁹ ecclesie administrat sacramenta parochianis: eorū cōfessiones audit / p̄dicat / et similia facit. Et fori cōtētiosi et iterū ista est duplex. Prima est iurisdictionis sp̄ualis / vt quādo habens dignitatē p̄sonatū administrationem officiū vel parochialē ecclesiā in quib⁹ de iure / cōsuetudine / vel priuilegio potest excōmunicare / suspendere / absoluere / visitare / et similia. Et talis cura sp̄ualis iurisdictionis: etiā cura fori penitentialis de qua supradictū est facit beneficia esse incōpatibilia. Ita ꝙ nullus potest duo talia tenere nisi cū dispensatiōe ap̄lica: vel quādo vna est annexa alteri / vt hic. aut in alijs casibus expressis. in. c. eā te. de eta. et qualita. extra. Et in alijs plerisq̄ locis. Secūda est iurisdictionis tēporalis / vt quādo ratione alicui⁹ castri vel territorij annexi dignitati vel ecclesie personatui vel officio. aliquis potest in habitatores iurisdictionem exercere. Et ista cura nō facit beneficium esse icōpatibile / vt dicit zensel. in dicta extrauagā. execrabilis. Et scias ꝙ quando ecclesia parrochialis annectitur dignitati p̄sonatui vel canonicatui nō habenti curā animaꝝ fori penitētialis vel contentiosi in iurisdictione sp̄uali: tūc ep̄s potest dispēsare cū eo qui p̄cererit vigesimū annū vel talem dignitatē p̄sonatū vel canonicatum obtineat. vt dicit Franc. in. c. vnico. ꝟ. de eta. et qualita. eo. lib. Et Petrus de anchara. hic. Si vero dignitas p̄sonatus vl' canonicat⁹ vel porat⁹ vel aliud b̄ficiū talē curā a si annexionē habeat: tūc ep̄s nō potest dispensare cū tali minore. xxv. annorū. vt ibi. et in dicto. ꝟ. inferiora. per doct. late. et. c. indecorū. de eta. et qualita. extra. Sed talem dignitatē cū tali annexa: vna cū alio beneficio incōpatibili vnus poterit obtinere absq̄ dispensatiōe. vt hic i tex. dūmodo illi annexe deseruiat per vicariū p̄petuum. vt hic in glo. Quia si per vicariū temporalem opus esset dispensatione. vt in dicta extrauag. execrabilis. vt supra dixi. Bla. Auriolus doctor Tolosan⁹.

Additio. c. Super eo. glo. in verbo. annexe / dicit. ꝙ vicarius p̄petuus ecclesie parochialis habet curam animarū: sed hoc est vt vicarius. vt in. c. ex parte. de offi. vica. extra. ⁊ rector illius ecclesie habet sp̄ualem iurisdictionē: et super vicarium existit: q: excōmunicare potest et similia facere. ergo curā habet. per. c. dudum. lo. ij. de electio. extra. dic idem in prior alicuius ecclesie quia habet curā animarum saltim habitu licet vicariū perpetuum inibi ponat. vt dicit Felinus. in. c. postulasti. colū. ij. de rescrip. extra.

¶ Sed pro plena intelligentia vicarioꝝ: dic ꝙ aliqui sunt vicarij temporales alicuius ecclesie p̄rochialis amonibiles ad nutū qui habent curam animaꝝ exercitio vt quando aliqua ecclesia

est vnita mense capitulari alicuius ecclesie cathedralis/vel collegiate/aut monasterij:quia capitulū ponit vnū vicariū ad tēpus qui habet curā animarū.vt dicit zabarel.in cle.frequēs.§.patronos.de excessi. ꝑla.cū animarꝫ cura in exercitio non possit esse apud capitulū quod nominē representat.glo.in.c.cum venisset.de resti.spol.extra.per not.in.c.qui manumittitur.xij.q.ij.vbi ꝙ collegio daꝛ nemini daꝛ.Si autē vicarius tēporalis ponaꝛ per rectorē:ille nō habet curā ex se:sed exercet curaꝫ nomine rectoris apud quem est cura.

¶Aliqui sunt vicarij perpetui ecclesiarū parrochialiū:et illi habent curā animarum ex se:de quibus loquiꝛ ista glo.et istorū aliqui sunt qui nullā portionē certā ⁊ determinatā fructuū habent:sed dū presentātur ad vicariā vacātē assignatur eis cōgrua portio iuxta decentiā ꝑsonarū:vt si sint nobiles/vel doctores/maior portio eis assignaꝛ.Et de istis loquiꝛ tex.in.c.suscepti.ē.co.ti.et in.c.de monachis.⁊ in.c.extirpande.§.qui vero.et ibi Panor.late.de ꝑben.extra.et in cle.j.de iure patro.Aliqui vero sunt vicarij ꝑpetui qui habent certā ⁊ determinatā quātitatem fructuū vel pecuniarū:vt quicūꝙ sit vicari⁹ illius ecclesie habebit quolibet anno decem cartones bladi.decem pipas vini.decem scuta.Et isti nō possunt petere vt augeaꝛ eis portio;sed imputandū est eis cur tale beneficiū acceptarunt.vt dicā.j.co.ti.c.si tibi cōcesso.Et isti vicarij ꝑpetui non possunt dare vel ponere aliū vicariū.vt in.c.clericos.et ibi Hosti.et Bertrand.de Clusello.de offi.vicarij.extra.Nisi cū speciali mandato epi.vt dicit Auffrerij.in additio.ad decisio.capelle Tolosanē.decis.xxvij.⁊ Dñi de rota.decisio.cclxxxj.et Jo.de Imola.in cle.vnica.colū.ij.de offi.vica.ex quo approbaꝛ cōsuetudo seruata ꝙ nullus vicarius ponitur in ecclia parrochiali:nisi de licentia epi qui dat sibi literas de regimine.Ex quib⁹ literis nulla debet recipi pecunia:q2 est symoniacū.vt in.c.non satis.de symo.ibi.Nec ab eo cui regimē aiarum cōmittiꝛ pro earꝫ cōmissione vllū preciū exigatur.ꝛc.Nec notarius debet in hijs vendere calamū.vt in.c.j.de symo.Tamē Guiel.de monte lauduno in.c.j.de offi.vica.ē.eo.libro.colū.ij.i fi.dicit ꝙ ista ministeria:scꝫ excōmunicatos absoluere:penitētias iniūgere trāseūt in vicarios vicariorum vigore generalis vicarie per no.in.c.j.de offi.ord.ē.eo.libro.et hoc videtur tenere Joan.de turre crema.in.c.perlectis.xxv.dis.colū.vij.et ibi etiā Archidia.hoc idem tenet dicēs ꝙ vicari⁹ potest dare vicariū in volūtaria iurisdictione:secus in cōtentiosa vt dicit Archidia.vbi supra.et Gosfred.in.c.ij.in fi.de offi.archidia.extra.

¶Aliqui sunt vicarij episcoporꝫ:quorꝫ aliq̄ sunt ad tempus/et sunt reuocabiles.et de istis loq̄tur Calderi.ti.de offi.vica.consilio.ij.dū dicit ꝙ facilius reuocaꝛ vicarius ꝙ̄ procurator.et dicit Abbas.post Inno.in.c.cum nō ignores.de preben.extra.colū.ij.ꝙ vicarius epi:vel alterius ꝑlati non censeꝛ habere dignitatē aut curā:quo ad mādatū.c.de multa.de ꝑben.quia potest ad libitū remoueri.vt no.glo.in cle.ij.in verbo electio.de rescrip.et Abbas.in.c.edoceri.colū.fi.de rescrip.et in.c.si quis cōtra clericū.de foi.cōpe.et in.c.licet ex suscepto.eo.ti.et glo.in cle.fi.de procura.Et ista vicaria episcopalis nō impedit alterius beneficij detentionē.vt dicit Felinus.in c.postulasti.colū.iij.de rescrip.hoc proba.ꝑ tex.in.c.j.de consue.ē.eo.libro.Ubi beneficium vel officiū ꝑpetuū facit incōpatibilitatē.Ergo tēporale nō inducit incōpatiētiā.Nam dicit Feli.vbi.ē.ꝙ vicaria episcopalis nō confertur in titulū.per no.in.c.cum eo.de electio.ē.eo.libro.⁊ in.c.peruenit.de appella.extra.

¶Aliqui vero sunt vicarij episcoporꝫ perpetui:et de istis loquitur Felinus in dicto.c.postulasti colū.iij.de rescrip.dicens ꝙ si vicaria episcopalis sit perpetua.impedit alterius beneficij detētionem.⁊ oportet in rescripto de ipsa facere mētionem.ita dicit Cardi.de rescrip.cōsilio.ix.fa.glo.in verbo.quocūꝙ.in.c.j.de consue.ē.eo.lib.dicens ꝙ massaria vel Iconomatus perpetuus vel vestiaria aut elemosinaria perpetua impedit alterius beneficij detentionē.⁊ tñ de sui natura nō sunt perpetua.sed per papā forsam effecta sunt perpetua sicut fieri plerūꝙ solet de vicaria epali per papam quādo duo cōtendentes super episcopatu amicabiliter ꝯponunt ꝙ vn⁹ remaneat eps ⁊ alius sit vicarius epi perpetuus cū potestate conferendi ⁊ als.Papa enim bñficia tēporalia potest facere perpetua vt amplē decidit Felinus in.c.constitutus.colū.vj.de rescrip.extra.et perpetua bñficia potest ad tempus conferre.vt dicit glosa.in.ca,si gratiose.ē.de rescrip.eo.li.quia naturā beneficiorū potest immutare.vt in cle.cū contingit.de religio.do.

¶Et isti vicarij episcoporū non possunt creare alium vicariū generalē.vt in.c.j.ē.de offi.vica.eo.lib.glo.in verbo.ipsius.nisi ex speciali commissione epi.vel nisi ad certas causas etiā sine cōmissiōe epi.vt ibi glo.in ꝟbo.propter hoc.vbi officialis vicegerentē ex cōmissione epi dare potest.et absꝙ cōmissione specialē causam delegare potest:vel etiam plures.vt in.l.cū pretor.ff.de iudi.ita tenet Guil.de mōte Lauduno.in dicto.c.j.de offi.vica.dicēs/ꝙ licet vicarius possit aliquas questiones cōmittere:tamen nō potest vicarios facere.per.c.clericos.⁊.c.tua.de offi.vica.extra.⁊ ita tenet Inno.in.dicto.c.j.Hoc firmat Do.de sancto Geminia.in.c.is cui.colū.ij.de offi.deleg.ē.eo.li.dicens/ꝙ delegatus ordinarij potest subdelegare:seu alteri vices suas cōmittere:si hoc expresse habeat in mandatis a cōmittente.vt quia dixit cōmittens.per te vel alium procedas si voles:cui ex nunc cōmitto vices meas.et tunc procedit glo.ibi posita.dicit etiā Pe.de Anchara.in.c.j.de offi.vica.ē.eo.li.post Joan.an.⁊ Hosti.ibi.ꝙ vicarius in totū ⁊ ad tēpus de cōsensu potest cōmittere vices suas ex causa.vt puta quia imminet necessaria profectio.per.l.j.ff.de offi.eius cui māda.est iurisd.et sic dicit seruari de approbata consuetudine.

Eps quidem potest creare vicariū suū gnālem cū potestate substituendi aliū. vt dicit Philip. francus. in. c. is cui. de offi. dele. ga. ȝ. co. libro. colū. ij. fa. glo. in. l. more. ff. de iurisdictio. om. iudi. cum. l. sequenti. et ibi Bar. ita dicit Cinus in. l. a iudice. C. de iudi. et Bal. in. l. non distinguemus. §. quesitū. per illū tex. ff. de arbi. etiā procurator potest constitui cū potestate substituendi: et tūc substituere potest. vt in. c. j. de procura. ȝ. co. lib. vbi dicit Philip. francus. in. §. licet. ꝙ procurator ad lites potest aliū substituere si a dño data sit sibi potestas substituēdi: vel quādo lis est cōtestata: qr effectus est dñs litis. Vel quando est datus in rem suā. Procurator vero ad negotia datus potest substituere alium etiā si nō sit sibi data specialiter potestas substituendi. vt dicit Philip. frācus. in dicto. §. licet. et Compostell. in. c. quia propter. colū. xiij. de elec. extra. per. l. si procuratorem. ff. manda. hoc idē tenet. Pe. de ancha. in. c. j. de procura. ȝ. co. li. colū. ij. in. v. notabi. dicens/ꝙ dñs potest dare procuratori suo potestatē alium substituēdi: etiā incertum. Nec dicetur incerta dispositio attēto fine postꝙ est per alium declarāda. vt in. l. vnū ex familia. ff. de lega. ij. et in. l. theopōpus. ff. de dote prelega. et in. l. pater ex prouincia. ff. de manu. vindic. ita tenet Do. geminia. in. c. is cui. de offi. delega. ȝ. co. li. dicens/ꝙ si ordinarius creat vicarium: et dicat. per te vel aliū procedas si voles: cui ex nūc cōmitto vices meas: tunc subdelegatus nō dicitur incertus qr tēpore quo delegatus subdelegat. exprimit certuz. et sic eo tēpore quo iurisdictio datur reperitur subdelegatus certus. Et dicit Petrus de ancha. in dicto. c. j. de procu. colū. iij. ꝙ procurator habēs potestatē substituendi certum vel incertū: potest substituere per l. cū essent. §. j. ff. de serui. rusti. predio. Si autez dñs constituens dicat sic: facio te procuratorez et quēcunq3 postea feceris. illa substitutio nō valet per not. in. l. dūmodo. et in. l. tutor incertus ff. de procura. qr vt dicit Archidia. in dicto. c. j. de procura. colū. j. facultas dandi aliū procuratorem est a iure prohibita. vt in. l. quod quis. et ibi Alex. et glo. in verbo. transitū. in. l. nihil. C. de procura. sed facultas substituēdi est permissa a iure. vt in dicto. c. j. de procura. scz quando procuratori est data substituendi a dño alr̄ nō vt ibi. Et sic not. ꝙ dñs nō potest creare vicariū vel procuratorez cū potestate aliū faciendi: sed bene cū potestate aliū substituendi. et hoc tenet formaliter Nicolaus de milis. in suo repertorio in verbo. vicarius. dicens/ꝙ vicarius epi nō potest dare aliū vicariū generalē: etiā de mandato epi. Rationem potes assignare: qr vicarius datus per vicariū potestatem caperet a vicario cum dante. et non possunt esse duo dñi insolidū eiusdē potestatis vt dicit Do. Geminia. et Philip. franc. in. c. j. §. licet. de procura. ȝ. co. lib. scz eps et eius vicarius et hoc respectu creationis vicariorū: qr sic delegatus ab ordinario subdelegare posset totā sibi datā potestatē contra tex. in. l. a iudice. C. de iudi. nisi vt supradicitur.

¶ Sed cum vicarius creatur cū ptāte substituēdi: tunc substitutus nihil capit a vicario substituente: sed bene a dño. et dicitur esse vicarius dñi et censetur a dño creatus. vt dicit Pe. de ancha. in. c. j. de procura. ȝ. co. lib. colū. ij. dicēs/ꝙ si dominus cōstituit procuratorē cū potestate substituēdi valet substitutio: et videtur per dñm substitutus seu cōstitutus. hoc idē tenet Archidia. ibi in. ij. colū. dicēs/ꝙ procuratoris substitutio intelligitur fieri per dñm: sed ministerio alterius arg. c. mulieres. j. de sent. excō. et. l. item eorum. §. decuriones. ff. ꝙ cuiuscꝫ vniuer. no. vbi est tex. aureus. et ita tenent formaliter Dñi de rota. decisio. cxlvj. in nouis. Hoc etiā tenet Do. Geminia. in. c. is cui. de offi. delega. ȝ. co. lib. dicens ꝙ iste subdelegans est purus minister tanꝗ pica et organum primi delegātis. et in subdelegatore representatur psona primi delegantis. ad qd̄ fa. not. in. cle. religiosus. de procura. sm̄ Paul. de Liaza. ibi. ꝙ do. Geminia. in. c. is cui. ȝ. de offi. delega. dicit procedere quādo ordinarius delegans cū clausula per te vel aliū: adijcit hec verba. ꝙ ex tunc illum delegat cui delegatus ille cōmittet. nā tūc vt dicit Philip. franc. in dicto. c. is cui. delegatus medius nō facit gradū. sed censetur minister primi delegantis. per no. in dicta cle. religiosus. de procurato. Et idē est si ordinarius det potestatē substituendi eadē ratione. qd̄ firmat zabarella. in. cle. fi. de procura. colū. fi. dicens ꝙ si procurator datus cū potestate substituendi: substituit/et moriat. post eius mortem substitutus procedit in causa. qr censetur constitutus a dño per glos. fi. in dicta cle. religiosus. Hoc idem firmat Philip. frācus. in. c. j. §. licet. colū. iij. ver. quarto aduerte. de procura. ȝ. e. lib. dicens/ꝙ habens mandatū ab homine ad substituendū. si substituat: et re integra moriat anteꝗ substitutus acceptet: poterit substitutus prosequi causas per ipsum substituentē inchoatas per rationem. glo. ibi. qr talis substitutus videt ab ipso dño datus. et ideo dicunt dñi de Rota. decisio. ccccxiij. in nouis ꝙ si dñs primus constituens viuit semp constitutus poterit acceptare potestatē per substituentem sibi datam et ea vti. Secus si substituens non habuisset ptātem substituendi ab homine: sed a lege. vt qr substituit ad vnū articulū vl̄ procurator lite cōtestata per quā factus est dñs litis substituit. qr tunc mortuo substituēte re integra extinguitur mādatum talis substituti vt dicit Rota. et francus vbi supra. quia substitutus cepit ptātem ab ipo substituente: et nō a primo delegante.

¶ Ex quibus habes primo ꝙ vicarius epi creatus cū potestate substituendi cū simili potestate: cēsetur vicarius epi sicut eius substituēs. Secundo ꝙ ꝗdiu viuit eps ille substitutus exercet potestatē vicariatus licet eius substituens moriatur. Tertio ꝙ ille substitutus potest conferre beneficia eius substituenti: cū nullā potestatem ab eo teneat: sed ab epo. vt dixi in. c. j. ȝ. de offi. vica. eo. lib.

¶ Non obstat dicere ꝙ mortuo eo qui dedit vi-

cariũ expirat eius officiũ.glo.fi.cle.fi.de procura.per.c.j.š.de offi.vic.per quã glo.probatur vt aliqui aiunt: ꝙ si nõ esset mortuus: sed excõicatus suspẽditur: sed nõ reuocaꝛ officiũ vicegerẽtis.⁊c. Ergo videtur ꝙ mortuo epõ nõ reuoceꝛ vices gerẽs. Nam respondeo ꝙ illa glo.nõ intelligiꝛ sic.sed intelligiꝛ ꝙ licet epũs sit excõmunicatꝰ non reuocaꝛ officiũ vicegerẽtis.ita declarat Bonifa.de vitali. in dicta cle.fi. Nõ obstat glo.in.c.sup q̃stionum.§. porro. de offi.delega. extra.dicens: ꝙ ordinarius non potest delegare causam cũ potestate subdelegãdi: q: sibi a lege datur potestas specialiter et in priuilegiũ. Igiꝛ nõ potest in aliũ trãsferre.l.j.ff.de officio eiꝰ cui mãda.est iurisdic.q: illa posset procedere qñ alicui vna sola causa cõmittiꝛ.vel vt dicit Joan.de Imola.in dicto.§.porro. Illud potest esse verũ de iuris rigore: tamẽ de cõsuetudine seruatur ꝙ cõmuniter possit cũ potestate subdelegãdi.vt dicit Philip.francus.in.c.is cui.de officio delega. Blasius Auriolus doctor.

Additio. c.Super eo. Licet nõ possit q̃s tenere plures prebendas canonicales in eadẽ ecclesia.vt in.c.j.š.de consuc.et in.c.literas.de cõcess.preben.extra. neq3 etiã in diuersis ecclesijs cathedralibus vel metropolitanis vt in.c.j.xxj.q.j.et in.c.sanctorũ.lxx.dist. absq3 dispensatione apostolica vt late per Panor.in repeti.§.qui vero.c.extirpande. de preb. extra.in.xxj.colũ.quãuis Jo.an.et sequaces teneant contrariũ.in.c.literas.de conces.prebẽ.⁊ in.c.cum iãdudũ de prebẽ.extra.⁊ tangunt Inno.et alij in.c.dudũ.ij.de electio.extra. Tamen dispensatus ad tria sc3 duo secularia cũ cura et vnum regulare habens gratiã suam repletam de tribus: nõ prohibeꝛ tenere vel acceptare prebendam canonicalẽ in cathedrali ecclesia. neq3 illa prebenda facit numerũ quarti beneficij incõpatibilis prout nullo iure cautũ reperiꝛ. Probatur primo sic quia prebenda canonicalis inter beneficia simplicia ⁊ sine cura computatur cũ in etate.xiij.annorũ teneri possit.vt per Panor.in.c.super inordinata.de preb.extra.quod nõ fit de dignitate personatu administratione officio curato et ecclesia parochiali que quinq3 genera beneficiorũ faciunt numerũ inter incõpatibilia beneficia.vt in.c.de multa.de preben: et in.c.dudũ.lo.ij.de electio.⁊.c.j.š.de consue.⁊ in.c.ad hec.et.c.preterea.⁊.c.cũ nõ ignores. de prebend.extra.⁊ in extrauagã.execrabilis.de p̃bẽ.in quibus tenendis requiritur etas.xxv.annorum.c.cum in cunctis.§.inferiora.de electio. et Panor.in dicto.c.super inordinata, nisi quãdo dignitas est sine cura. q: tunc ex dispẽsatione epĩ potest teneri in etate viginti annorũ. vt in.c.permittimus.de eta.⁊ qualita.š. Secundo q: illa constitutio prohibitiua de duabus prebẽdis canonicalibus nõ obtinẽdis posita in dicto c.j.xxj.q.j.et in.c.sanctorũ.lxx.dist. est omnino aliena a cõstitutione prohibitiua de duobus incompatibilibus posita in.c. de multa.de p̃ben. Igitur dictũ de vna non procedit in alia.vt per Panor.in.c.translato.de consti.et Philip.frãcus.in.c.si postq̃.de electio.š. Tertio q: licet p̃benda canonicalis requirat residentiã, vt in.c. extirpande.§. qui vero.⁊ Panor.in dicto.c.sup inordinata.de preben.nõ sequitur ꝙ faciat numerũ inter incõpatibilia: tũ q: nõ nũeraꝛ inter illa.vt dictũ est: tũ q: videmus p̃bendas simplices vocatas assizias requirere residẽtiã.vt in.c. quia nõnulli.et.c.penul.de cleri.nõ residen.extra.et tamẽ non sunt de numero incõpatibiliũ prout nullibi reperitur. Etiã omnia bñficia simplicia sine cura de sui natura requirũt residẽtiã vt no.in.c.conq̃rẽte.de cleri.nõ residen.⁊ in dicto.c.q: nonnulli.eo.ti.ibi.ecclesia vel ecclesiasticũ ministeriũ ⁊c.et Panor.idẽ sentit in dicto. c.super inordinata.et tamẽ nõ sunt de numero incõpatibiliũ.vt no.glo.in.c.de multa.⁊ ibi Inno.Joan.and.et Panor. Quarto/q: quando prohibetur duas p̃bendas teneri in cathedralibus propter vniformitatẽ vel q: subtrahiꝛ cõsilium vni earũ.vt dicit Panor.in repe.dicti.§. qui vero.colũ.xxj.nõ est bona ꝯsequẽtia dicere: ergo nõ potest quis tenere vnã cũ dignitate p̃sonatu vel ecclesia curata: q: cõtrariũ expressum reperitur in.c.j.š.de cõsue.vbi p̃benda cũ dignitate p̃sonatu officio vel administratione absq3 dispẽsatione teneri potest: et hic diciꝛ ꝙ habẽs parochialẽ ecclesiã potest absq3 dispẽsatione tenere p̃bendã canonicalẽ etiam si illi sit annexa alia ecclesia parochialis ꝙ non faceret si prebenda cõnumeraretur inter beneficia incõpatibilia. Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

Eum cui. Hec sumpta est ex hijs que not.š.de rescript. capitulum.et reprobãtur que ibi no.p glo. Canonicatus. ⁊ in hoc differt a decre.š.de rescrip.tibi qui.que loquitur vbi canonicatus nõ est collatus: sed tantũ mãdabatur conferri: vt ibi. Collatus. ⁊ sic extunc ius habet in futurũ: qd̃ alij nõ debeꝛ vt.j.sequiꝛ. Receptꝰ. factum respicit: quia ex sola collatione habet plenitudinem iuris canonici.vt.š.eo.licet. primo respõso.et.j.eo.postq̃. Preferẽdum.nisi ex negligẽtia propria hoc sibi aufferret.j.eo.si clericus. Item secus si non ꝯstaret quis prior esset. de quo.š.de rescrip.si duobus. Simul. Secus si maior: quia est cũ clausula anteferri.j.de cõces. p̃ben.auctoritate.et sic approbaꝛ lectura Hos. posita in dicto.c.capitulũ.s.ꝙ illud verbũ priꝰ sit nomẽ: et non aduerbiũ: vnde preferꝛ vicium: ꝙ si secũdo impetrãti de facto per exequutores ignorãtes sit primum collatũ non valebit: sed reddetur primo premiũ.j.eo.si postq̃.fm Joã. and. Et iste secundus recuperabit priora: si qua propter istud dimiserat.j.eo.si beneficia.

Si pro clericis. Statutum. Declaratio. Secunda. Oportebit. Hec sumpta est ex hijs que no.Hosti.š.de cõces.p̃ben. accedens: et in summa de rescrip.§.fi.in verbo. pauper. Et ex quadã extrauag. Alexandri.que incipiebat.venerabilibꝰ fratribꝰ.q̃s super pro

uisione. et p Cōpostella. s. de rescrip. capitulū. in glo. quia q̄stionē. Et alijs. Hec sunt posita: quia cū dicta decre. extrauagās hoc concederet de clericis pauperib⁹: a cōtrario sensu negabat de alijs: q̄ hic reuocatur: prout de hoc notabat per Compostella. s. de rescrip. capitulū. et not. quatuor que requirunt in ordinando/scientia/mores/etas: hec uiciarēt rescriptū: si impetrās in eorū altero pateret defectū. Et est rō: q: aliqs non debet se facere promoueri donec habeat titulum. s. e. c. ep̄s. et quod hic per Joā. an. et est simile. J. de insti. c. si. Animarū cura. als nō posset de tali prouideri: nisi esset in literis de hoc facta mentio. J. e. c. cū in illis. et intelligas de cura que exercetur in foro ale: secus de illa q̄ exercetur in foro contentioso. i. de iurisdictione spūali: que dignitatib⁹ annectitur. vt in dicto. c. cū in illis.

Prouidere. olim nō de iure cōmuni: sed ex dispēsatione. s. de eta. et qualita. preterea. que indistincte tollitur et corrigitur fm aliquos. per. c. s. de elec. cum ex eo. et hic: et. J. de insti. c. vj. alij dicunt in nullo correctū: et est ratio: q: licet decre. retineret dispēsationem: nō loquebatur de dispensatione hominis vt ibi not. Alanus. q̄ hic videtur approbatū. Similis dispēsatio est. s. de elec. nihil. §. vlt. tamē hic nulla dispensatio hominis requiritur. vt denotat litera que sequitur J. nec p̄textu dicti defectus ꝛc. et sic decre. illa. preterea: totaliter est sublata quicquid alij. no. ꝫ Guid. sed Jo. mo. dicit eam adhuc durare: nisi in casibus hic expressis. Et idē tenet Jo. an. in c. cū ex eo. s. de elec. vbi per eū. Oportebit. secūda pars. vnde in litera pape cōsueuit apponi hec clausula: ita tamen q̄ idē clericus se faciat J. statutum a iure tēpus in presbyterū ordinari. Promoueri. q̄ si nō fecerit: et tatus [illegible] punietur. iuxta decre. licet canon. si fit aliud beneficiū simplex per decre. cū in cunctis. §. inferiora. de elec. extra. fm Jo. an. vnde si sit tale beneficium q̄ habeat ex statuto sacerdotiū annexū. vt. s. c. significatum. vel sit sacerdotalis prebenda. vt. J. eo. cui de non. et ponanē nō obstantie in rescripto: ad hoc poterit prouideri: dūtamē se faciat proximis temporibus promoueri fm Jo. an. secus vice versa: si impetrans sit presbyter cui prouideri nō poterit in prebenda diaconali: vel subdiaconali fm Inno. s. e. c. cū olim. et est dictū. s. de rescrip. cum aliquibus.

Jeum. factū. Decisio. scda. Talis receptus. Hec sumpta est ex quadam extrauaganti que incipiebat dilectus filius: et ex hijs que not. Compost. s. de rescrip. capitulum. in glo. q: questiones. fm Jo. an. Prouisione. facienda: nō iā facta per legatum. vt patet in decre. dilectus. fic. l. e. apostolice ratio huius est euidens: quia nullum ius erat iste ex facto legati assecutus: et ideo quicquid factū est totū est papale: quare merito vt papalis debet alijs secūdo preferri receptis. vt. J. c. si postq̄. Litteras. reseruatorias: quia legatus vacaturam nō cōferret: sed reseruat collationi sue. s. de offi. lega. p̄sentī. super cōferenda dat executores vt ibi. Auctoritate nra. ex quo nostrā auctoritate ei impositi sumus: cū ea nostra faciamus cui auctoritatē ꝛc. C. de vete. iure enucle. l. i. eadē sententia si minor p̄seferetur etiā prionb⁹ in data vt. J. e. hīj qui. fm Jo. an. secus tamen esset in recepto proprio motu capituli in canonicatu sine prebenda: q: si lr̄as executorias impetrauerit sup prebenda: ne diu sine prebenda sit canonicus: q̄ litere sunt de simplici iustitia: q: mandatur in fine earū iustitiā fieri transeunt sine lectione: vt vocat ista forma: ne inane nomen canonici gerat fm Jo. an. qui dicit olim dubitare in ista forma nec fuisse ausus consiliū dare. vt not. J. c. si a p̄lice. uā scdo receptus a papa tali preferetur fm Jo. mo. et ita vidit ipse pronunciari. et idē dicerē in receptis a benedicto in forma pauperū: quos iste clemēs executus qui a nō factū suum sed benedicti vifus est exequi: et ideo debent preferri cuꝫ sint priores in data. s. de rescrip. super literis.

Mandato. Primo ponitur de alternatiua prestationis Secundo ordine. secunda ibi. Si vero de alternatiua cōminationis dic. s. de pecu. cle. c. presbyter. in fi. Item de alternatiua sinonimitatis vel identitatis dic vt. s. de testa. raynū tius. §. post modū. in fi. Hec sumpta est ex quadam extrauaganti Alexandri: que incipiebat. sui nobis. et ex hijs que not. Compostellanus s. de rescrip. capitulum. in glo. quia questiones ver. quid si hac forma fm Joā. an. Vacabit. su. sine fraude: alias contra. s. de renuncia. c. fi. Illi⁹. et est ratio: quia de primo prouidendum est: et iuxta formam litterarū: nisi forsan apponeretur illa clausula q̄ duceret acceptandum. vt. J. de concef. prebenda. quia cunctis. Si vero. secūda pars. Simul. quia vnus cleric⁹ tenebat duo qui mortuus est. Sed quid si duas vel tres prebendas ad collationem episcopi spectantes iste mortuus tenebat: et omnes episcopus conferrat alijs: dic vltimo collatam potest impetrās a quoq̄ petere et euincere. ff. de iureiur. plerūq̄. quia vltima isti debetur: ac si sola vacasset tñ alias canonice episcopus contulerit. sed hanc non sic recitat Compostella. post Inno. s. de rescrip. capitulū. post Inno. sed quid si erant duo qui vno naufragio mortui sunt: dic sicut in casu precedē⁹ pari ratione. vel solue. per. l. ff. ad trebel. l. ex facto. §. penul. vbi alter mortuorū erat vir alter mulier. vt in dicta. l. ex post facto. Ad te. id est ad tui collationem. idem in casu contrario si primo esset in littera alterius scriptum: et idem esset si litera dirigeretur non illi ad quem de iure spectabat alia collatio: sed alicui executori secundum Joan. And. ergo habes hic de alternatiua prestationis: idem de alternatiua ordinis. De alternatiua promittentis et offerentis habuisti. s. de rescript. cum in multis. de quibus dicetur. J. de regu. iur. in alternatiuis.

M

Additio. c. Mādato. Hic habes formā esse seruandā. vide latissime Felinū. in. c. cū dilecta. de rescrip. extra. vbi. colū. x. dicit ꝙ forma accidētalis est quia mutata subiecta materia nō desinit esse eadē. iuxta. l. proponebat. ff. de iudi. forma ℞o substātialis q̄ dat eē rei vt hoi aīa. vt in cle. vnica. de baptis. et eius effec. vide Lucā de pen. in. l. certa forma. de iur. fis. lib. x. ⁊ de hac forma substantiali nō est requisitio cōsilij superioris in electione facienda. naz dicit Bal. in. l. j. colū. xxiij. C. qui admit. ad bo. posses. pos. ꝙ vbi al's statutū requirit cōsiliū alicuius in actu: istud nō est proprie de forma. ⁊ ita tenet idē Bal. in. l. ij. in prin. de feu. sine culp. nō amittē. In vsib. feu. ideo illius omissio nō viciat electionē. Nota vnū ꝙ ponit Bal. in auē. habita. colū. iiij. C. ne fili⁹. pro pa. ꝙ qñ numerus doctorū est statutus pro forma substantiali in creatione doctoris nō potest cancellarius studij recedere a dicto eorū si gratia vel odio deponāt. secus si nō pro forma sed ad inquisitionez Bla. Aurioli doctor.

Si clericus. Primo vbi prouisio ꝓbende precedit canonicatū. Secūdo vbi canonicatus precedit prebendā. secunda. Verū. Hec sumpta est ex quadā extrauag. nicolai. vsq̄ ad §. verū. vbi est diuisio. et tollunē per eam alique opi. doctorū: decre. in sup. ⁊ posite. lxxxij. dis. et ex hijs que no. Compost. s̄. de rescrip. mandatū in glo. nō multū vsitatā in curia: ꝙ prius executor prouideat de prebenda: et secūdo de canonicatu. tutius tamen esset si prouideat pmo de canonicatu sub expectatione prebende: q̄ tunc idem esset ꝙ in secundo casu vt. s̄. de rescrip. tibi ſm Jo. an. Faceret. erat ergo litera data ad cōpellendū vt. j. de cōces. preben. si capitulo. Debitam. i. nulli alij debitam. Petere. de processu tamen petitionis talis facit no. per Cōpost. ⁊ Inno. s̄. de rescrip. mandatum. ⁊ per Cōpostel. s̄. de elec. ꝙ sicut. ⁊. c. cū inter canonicos. ⁊ per Inno. et Host. de transla. epis. c. ſi. et de conces. prebē. proposuit. Negligenter. vt q̄ desidiosus: vel q̄ execrabatur lites: vl' ignorabat ius: nec ob. si sit nimis modici valoris debet facere pronunciare per executores eam nō esse sibi de iure debitam al's imputaret sibi: et sic seruat curia. Itē secus esset si iustas excusationes haberet: vt q̄ infirmus fuit: vel procurator quez dimiserat est mortuus vt. s̄. de elec. cōmissa. et an fuerit negligēs necne. arbitrabitur bonus iudex. ff. de verb. ob. continuus. §. cū ita. nec statim ea vacante debebit cā recipere: imo dabitur sibi tēpus ad deliberandū an sit sibi debita necne. s̄. de cōsue. c. vlt. ſm Jo. an. de hoc. s̄. de rescrip. mandatum. ⁊ per Inno. ⁊. c. abbatez. et in summa Host. §. qd cui. ver. si quez si abbas. Aliam. tamen si prima nōdum est alij collata: eam poterit petere. j. eo. si cui. ſm Jo. an. Extincta sit. et per consequens potestas executoris. ar. s̄. de offi. deleg. si super. et est ratio: quia ex quo rescriptum expresse dicebat de primo: nō potuit extendi ad ſm. s̄. de offi. deleg. ex parte. in primo. ſm Jo. an. Veruz. secunda pars. Effectus. vt quia papa dedit per se vel per alium canonicatū. omnino ergo si sit aliquis spectās auctoritate apostolica. siue ante negligentiā: siue post: semꝑ isti preferenē ſm Jo. an. Simile. j. eo. quia sepe. et. c. quodam. et j. de ꝯces. preben. auctoritate. al's regulariter q̄ prior est in tēpore: potior est iure. s̄. de ordi. cog. c. ij. ſm Guid. Eadē auctoritate. ergo illis qui sunt recepti auctoritate inferioris prefertur iste j. e. c. penul. Prouidere. scz de prebenda de qua mandatū nō fuit: q̄ sic excederet fines mandati. Spectat. quotiens q̄ iure cōmuni vel spāli. vt j. ne sc. vacan. c. vno. Debebit. et sic not. differētiam inter primū casum ⁊ istū: secus autē erit in decre. s̄. de offi. dele. si super. q̄ gratia plena ibi erat: vt ibi dicit ſm Joā. an. nec negligentia seu aliud ibi obstabat vt ibi patet. Nullius. s. impetrantis nisi esset negligens in secunda: q̄ tunc etiam illā amitteret sicut primā ſm Jo. an. Collata. nō secūdo per ordinariū: et vacante tertia habebit eā sibi conferre ordinarius. nec tenebit collatio facta tertio: licet secus esset in spectantibus auctoritate apostolica: que prius amitterentur quotquot esset ſm Guid. Negligere. ⁊ si diu vacauerat tamen ante prouisionē factam secūdo: prior eā petat: audietur. ex quo eam vacantē inuenerit. ff. de cōsti. princi. l. vlti. ⁊ de donaē. cū dilectus. et. j. eo. si tibi absenti. s̄. de procura. si quez. Simile not. Hosti. s̄. de rescrip. capitulū. et si postq̄ primus cepit agere et petere: conferatur secundo. et post collationē secundi: primus negligens esse ceperit: non conualescat collatio secūdi: que nulla fuit. s̄. de elec. auditis et. c. quodam. xcij. dist. c. penulē. vbi de hoc. naz collationem alteri faciendā debet precedere negligentiam impetrantis. ar. iurium prealle. et hoc ſm Guid. qd est dignum nota. ex quo not. ꝙ si statim dū vacat fecerit sibi secundus prouideri: non expectata primi negligentia: collatio secundi que in sui initio nulla fuit: per superuenientem negligentiam primi nō poterit cōualescere. ar. j. de regu. iur. nō firmatur. de hoc not. glo. s̄. de rescrip. capitulū. et. s̄. de testi. veniens. in. ij. et Inno. s̄. de rescrip. mandatuz. et pleni⁹ s̄. de for. cōpe. licet ex suscepto. ℞. vbi. per ipsuz. et in summa Hosti. de rescripē. §. quod cui. ver. quid si abbas.

Additio. c. Si clericus. Hic Guil. de mōte Lauduno. dicit ꝙ negligentia primi apostolici impetrātis facit valere acceptationē ⁊ collationē secundi dūmodo primi negligentia ꝓcedat qd facit ad questionē graduati vl' noīati qui primo anno eꝑo lras grad⁹ noīationis ⁊ tēporis studij insinuauit: et postea tribus annis fuit negligens in nois: gradus: et tēporis exhibitione ꝙ quolibet anno facere tenetur: al's eꝑs potest alteri conferre vt in. §. statuit. de colla. in conci. Basilieñ. et in ordinationibus regijs: cauetur eum esse priuatum eo anno quo nō ꝑsentauit. sed occurrēte vacatione alicui⁹ bñficij in quarto āno tꝑe q̄dragesime

die vacationis nomē tempus et gradū epō exhibuit. et in crastinū eū requisiuit vt sibi cōferret: tamē eps attēta negligētia beneficiū alteri cōtulit: qz hoc casu negligentia illius facit epi collationē alteri factā valere: nec pōt graduatus vel noiatus ille istud beneficiū prosequi: qp aliis mediis sustineri potest. Primo qz per illud triennū videtur deseruisse prosecutionē iuris iam incohoati ad consequendū beneficia de tertia pte debita graduatis vel nominatis existētia vt not. in. l. qui agros. de om. agro deser. lib. xi. et Bar. in. l. j. et in. l. quicūqz deserta. eo. ti. Secūdo qz habens ius in beneficio totaliter vel iā appropriatū per acceptationē vel patroni presentationē vel alrs: si tacuerit triennio cēsetur ille renūciasse: nec audit in possessorio neqz petitorio vt in decreto de pacifi. pos. in cōci. Basilien. et in regula cancellarie romane. xxxiij. multo magis nō audiet ille qui nullū ius in re aut alrs appropriatum hz. Tertio qz qui aliq̄d diez tenet facere puta quia tenet ante vacationē bñficij exhibere nomē/gradū/et tēpus studij collatori tēpore quadragesime: ille non censet paruisse si post tēpus fecerit. vt no. in. l. insulā. et in. l. cū stipulat⁹ sim in prin. ff. de verb. obliga. Quarto qz ille qui die vacationis vni⁹ beneficij presentat vel insinuat aut exhibet literas gradus noiationis et temporis studij tēpore quadragesime cēsetur illud fecisse pro alia sequēti vacatione et nō pro ista vt not. in. l. cū qui. kalendis. §. plane. ff. de verbo. obliga. maxime qñ tribus precedentib⁹ annis nō insinuauerat vel exhibuerat qz censetur nūc incipere velle attenta negligentia precedenti. Bla. Aurio. doctor.

Hii qui. Donatio. Declaratio. secūda. Cū quoqz. Hec sumpta est ex decisione illi⁹ decre. ē. de accusa. accedēs. que integra ponebat in ti. de prebē. et ex hiis q̄ not. Inno. et Host. ē. e. relatū. et Compostel. ē. de rescrip. capitulū. in magna glo. fm. Jo. an. Apostolica. no. qp illa regula q̄ prior est in tēpore vt. j. de reg. iur. qui prior. locū habet in illis quorū par est ratio: si autem est dispar: nō habet locū regula: vt hic fm eum. Quoqz. secūda pars. Specialiter. qz quantū ad hoc delegat⁹ potius q̄ legat⁹ censet: sed quidā tēpore Alexandri dicebāt cōtrariū. qz in hoc casu specialis potestas legati cōcessa potius extrabat antiquā ei⁹ auctoritatē: q̄ nouā tribueret: et ideo statuit hoc. nec ob. quedā cōstitutio extrauagans: que incipiebat. execrabilis. qz illa loquitur in legato cardinali: qui iure suo confert bñficia. ē. de offi. lega. officij. vel dic qp reuocata est vt patet in prohemio in fi. istius libri: fm Jo. an. nec ob. ff. de preca. Sed si manente: qz ibi idez precariū sub eadē forma et natura sub qua prius erat: fuit prorogatū. sed secūda ptās huic legato data alteri⁹ nature q̄ prima est: qz prima est de iure cōi. secūda ex grā speciali: et est rō huius decre. qz per receptionē auctoritate legati vl capituli factam: nullū ius ad vacaturam cōpetit: nec preiudicat illi. c. nulla. ē. de cōces. pben. quia hic fit per solā receptionē pape: et iō q̄tūqz preiudicaret aliis receptionibus vt hic habetur.

Si postq̄. Statutū. rō. Hec sumpta est ex quadā extrauaganti Martini pape. iiij. fm. Joan. mo. et ex hiis q̄ not. Inno. et Hosti. ē. e. inter cetera. et. c. dilectus. in scdo. et ex not. per Cōpost. ē. de rescrip. capitulū. prope finē. Cōtulimus. si autē nō cōtulit sed cōferri mandauit: tunc secus. qp dic vt. j. de conces. prebē. si capitulo. et. c. si soli. Post modū. et idem si tēpore impetrationis vacauit. qz stilus est curie qui dicit: de pbēda si qua vacat: vel que prius vacauerit: fm Jo. an. Motu proprio. quia secus si cōtulissent tanq̄ executores spectanti auctoritate aplica. ē. c. proxi. Nā corpo. secūda pars. nā solus papa potuit augere numerū canonicorū: vnde motu mero et gratia tali facta: statiz est plene affecta: et impetranti debita. et idcirco ignorantia aliorum hic nihil facit fm Joā. mo. et licet nullū ius realiter habeat in prebenda alrs sibi debita: habet tñ personalē actionez: scz conditionē illius canonis. et. e. relatū. vt not. Inno. ē. de cōsti. cuz M. in glo. penul. vel officiū iudicis cōtra quēlibz possessorē: vel actionē de dolo vt ipse Inno. no. ē. de rescrip. inter cetera. de quo per Cōpost. ē. de rescrip. mandatū. iuxta fi. et potest sic auctoritate pape receptus possessionē intrare prebēde vacantis.

Additio. c. Si postq̄. hic habes qp collatio facta per ordinariū alteri q̄ primo impetranti aplico et in canonicū recepto est nulla. intellige hoc nisi papa in secūda gratia deroget iuri prime gratie. Rota. decisio. cccxxix. in nouis. Et de stilo vide Bal. in. l. de q̄bus. colū. viij. ff. de leg. Aurioli doctor.

Dudum. Primo duplicē grām narrat. Scdo process⁹ eorū recitat. Tertio pro altera grā arguit. Quarta fm argumētū diffinit. scda. Cūqz. tertia. Nesatz. quarta. Discretionē Hec sumpta est ex hiis q̄ not. ē. de rescrip. et. ē. de offi. deleg. ex parte. et. ē. de rescrip. capitulū. per Cōpost. et Inno. j. de conces. pbē. qz cunctis. Inno. et Host. Auctoritate nra. hoc specificat dubiū de quo satis dictum est. ē. e. c. proxi. Ptāte. quā nō pōt alij demādare. ē. de offi. deleg. p. et g. et de offi. dele. qm aplica. et. c. is cui. Canonicatu. et sic erat affecta pbenda prima sine aliquo decreto. ē. c. proxi. Talis pbēda. s. illi et nulli alij de iure debita. Nūc. idē si tūc vt. j. de verb. signi. exiit. §. cū igit. iuxta fi. §. glo. satis. qp idē est siue dicat ex nūc/siue ex tūc. de quo p Inno. et Hosti. ē. de app. pterea. Sup incerto. ergo decretū sup īcerto editū nō ligat ignorātes a cōtrario sensu hui⁹ decre. ē. de cōces. qz cūctis. Occupauimi⁹. sic ē. de procu. nō iuste. Cōditio. hec rō pro oib⁹ sufficeret. nā ista prima gratia erat gñalis. et nihil cōtinet actu sed habitu tantū vel potentia: sed hec gratia fuerat specialis continens aliquid actu: et ideo species extracta de genere amplius sub genere nō intelligitur. ē. de rescrip. pastoralis

lis.in fi.ẜm Jo.mo.Sanctiones.ẜ.de rescrip.c.J.Mentione.et sic non possunt dici impetrate tacita veritate ex quo hic expresse erat nihilominus concessum.ẜ.de rescrip.super literis.Absurdū.no.bonū modum argumentandi deducere ad sequelam inconuenientie sic.ẜ.de excep.cum inter.ẜm Joā.an.Canonicus.quorū alterum ligat ignorantes.s.canonicatus:tam decretum vt.ẜ.de cōces.preben.quia cūctis:ꝙ canonicatus.ẜ.e.c.proximo.Reuocare.licet eandem retinuerit potestatem:et etiam maiorem.s.reuocandi tacite vt.J.vnde de damno vitando non agitur:quia priora beneficia recuperauit ẜm decre.J.e.si beneficia.ad instar.hoc habes.ff.si certum pe.eius qui in prouincia:vbi nō agitur de damno serui.et sic ignorante seruo potestas reuocatur.sic inducit ad propositū.Kalendarū.i.nominibus faciendis.ff.de leg.iij.ꝙ concilium.Nō facit.debitores tamen soluentes hoc ignorantes liberat.vt in preallega.l.eius qui.et ff.de solu.l.si quis seruo.hoc habes.ff.de pecul.nō statim:et est hoc casu quodam speciale cōtra regulam.ẜ.de regu.iur.c.J.et ff.e.nihil.quia peculium re nō verbis cōstituitur.vt.ff.de pecul.l.peculium.§.si verbis.et tamen verbis tollitur vt hic:et in predicta.l.nō statim.de quo dic vt in dicto.c.ẜ.de reg.iur.omnis etc.Premissa.semper enim precedere debet monitio.xij.q.ij.indigne.de sen.excom.sacro.

Additio. c.Dudum.tex.ibi ab ignorante potuit reuocari etc.est singu.ẜm Philip.franc.hic.in hoc ꝙ tractans de beneficio obtinendo dicitur tractare de lucro captādo.et aliud sing.ꝙ reuocatio mandati in conferendis beneficijs tenet licet non peruenerit ad notitiam mandatarij.Aurioli doctor.

Quia sepe. Dubitatio. Solutio.secūda.Nos dubitationem.Hec sumpta est ex hijs que not.per Jnno.et Hosti.ẜ.e.cū olim.et Compost.ẜ.de rescrip.capitulū.§.vnum tamē Prouideri.et hoc verum est vbi quilibet est canonicus iam receptus:secus si nondum est canonicus:sed cuilibet mandatur prouideri de prebēda:et postea de canonicatu vt.ẜ.e.si clericus:et de rescrip.duobus.primo respōso.quia tunc eius erit potior:sic intelligit Jnno.ẜ.e.c.cum olim.prout apparet per rōnes suas:nam olim nō cōsueuit primo conferri canonicatus:nisi ex gratia valde speciali.vnde incōueniens esset si non canonicus haberet dignitatem in ecclesia cum ad eas sint proprij canonici promouēdi.lxj.dis.nullus.Jtem inconueniens esset si secundus dignitatem nō haberet:quia esset contra formā mandati.aut si hoc haberet esset incōueniens:quia tunc esset in dignitate sine prebenda et canonicatu:qđ esset contra iura.ẜm Joā.mo.sed certe hoc dicere videtur contra hanc literā:qui considerat temporis prioritatē:ibi cū tempore anterior etc.ẜm Guid.et ideo Jo.an.dicit ꝙ opinio Jnno.et Cōpost.no.ẜ.de rescrip.capitulum in magna glo.sunt de plano reuocate:qui tenebant ꝙ siue essent annexe prebēde siue nō:semper obtinebat secūdus.Hosti.tamen cōtra.ẜm cuius opi.facta est hec decre.Declaramus.no.ꝙ nō facit ius nouū:sed antiquū declarat.Nō apparet.quia als contra de conces.preben.auctoritate.ẜm Jo.an.Annexus.ex quo enim vnū annexū habet:et reliquū habere debet.ẜ.de cōsti.translato.Habes ergo vnum casum in quo secūdus impetrans prefertur primo:et optime facit ad opinionem de partenasio qui petebat Pictauis dimidiari in integram prebendam cum ipse impetrasset dimidiā et sic not.ꝙ prioritas tēporis presentis prefertur prioritati ordinationis cōtra.c.xvj.dist.vj.vel maioritati per sone.contra.l.c.de cōsu.l.j.circa fi.li.xij.vbi dicitur ꝙ licet prior consul sit preferendus:si tamē vltimus patricius efficiatur primo cōsul illi prefertur ad qđ facit.quia licet presbyter diacono et primo acceptus vltimo preferendus.ẜ.de ma.et obe.statuimus et.c.in hijs.tamen archidiaconus ratione officij siue seu dignitatis prefertur.ẜ.de offi.ar.ad hec.et de offi.archipresby.c.j.ꝙ est verum.et ideo hic approbatur Jnno.opinio:et reprobatur Host.opi.que ponitur.ẜ.de ma.et obe.statuimus.

Additio. c.Quia sepe.Hic habes duas formas mandati.Prima quādo mandatur prouideri de prebenda simpliter Secunda quādo mandat prouideri de prebenda et dignitate.Tertiam formā habes in cle.si.de preb.vbi mandatur canonico prouideri de dignitate.quia dignitatē cui est annexa prebēda potent acceptare vacabit pma pbenda.Quartam formā ponit glo.in dicta cle.fi.in verbo.annexa:scʒ qñ habenti dignitatē ex dispensatione in aliqua ecclia mandatur prouideri de prebenda.et isto casu si vacat prebenda annexa dignitati nō poterit illam acceptare etiam si velit dimittere dignitatē quā tenet:quia nō est eadē ratio principalis ad accessoriū et accessorij ad principale.vt in.c.vnico.de consecra.ecclie vel alta.Blasius Aurio.doctor.

Adde ꝙ hodie papa nō posset concedere duo mādata in vna ecclia vt grauaret de vna prebēda.et de pbēda et dignitate:et sic pbēda:et sic hic posita nec ad duas pbendas:quia hoc est prohibitū p cōsiliū Basilieñ.§.nō tñ.de colla.cōtra qđ papa attētando agit nulliter.vt dicit Ludo.Roma.cōsi.ccclxxx.p tex.in.c.videt.xxxv.q.vj.ibi nā ꝙ contra interdictū.etc.Auriolus.

Quam in illis. Jn quatuor.Primo de dignitatibus simplicibus.Scdo de curatis sine electiōe.Tertio ponit differētiā inter collationē/pñtationē/et institutionē.Quarto de illa clausula cōiter vel diuisim.scda.Jllis.tertia.Cum autē.quarta.Si vero.Hec sumpta est ex hijs que not.ẜ.e.cū olim.p Jnno.et Hosti.et Cōpost.in dicto.c.capitulum.in magna glo.et ex quadā extraua.q̄ incipiebat.cōtingit.et in lectura Hosti.ẜ.de rescrip.pastoralis.in vltima magna glos.Requiratur.Est enim ars artium re-

gimen animarū. ꝫ. de eta. ⁊ quali. c. cum sit ars. Intentionis. nā intentio que fuit delegātis debet esse delegati. ꝫ. de rescrip. super literis. in fi. ⁊ ideo si delegatus proferat sententiā vel al's procedat vltra intentionē delegātis: null⁹ erit processus. ꝫ. eo. cū olim. ⁊. ꝫ. de rescrip. cū dilecta. de offi. deleg. c. j. per Guid. hoc libro. Mētione nō habita. idez si habita: sed falso. et ideo si papa alicui cōferat prebendā ꝙ spectabat titius: asserens in rescripto ipsum titiū mortuum: si nō sit mortuus: gratia secūdo facta nō tenet. ff. de here. insti. l. si. idē erat si gratia facta alicui sup dignitate vacante vel vacatura cōcedit ordinario illius beneficij ꝙ nullā dignitatem teneatur pretextu literarū apostolicarū ↄferre: ⁊ sic dicit se pronūciasse. Jo. mo. l facto decanat⁹ Rothomagen. ⁊ idē in Caturcen. in quorū vtroqꝫ fuit ipse auditor: cū vtraqꝫ haberet rescriptū sub dignitate simpliciter. ſm euz: et ratio eius reddit̄ j. de reg. iur. in generali. vnde in talibus curatis epi nō dispensant: sed in nō curatis bene: cū defectus sit in etate. ꝫ. de eta. et qualita. c. vno. vñ ꝙ tūcūqꝫ mādet prouideri de bñficio simpliciter bene poterit prouideri de tali qđ requirat sacrū ordinē: dū tamen nō patiatur defectum in etate. ꝫ. e. si pro clericis. et. j. e. si cui. nā ante adeptionem beneficiorūz nō deberet se facere promoueri. ꝫ. e. episcopus. ⁊. c. cum secundū. Illis vero. secunda pars. Electionem. electio cū nō concluditur sub verbo prouisiōis: vel dispositionis: cum sit differentia inter ista. ꝫ. de offi. leg. deliberatione. Cū autē. collatio respicit illū qui libere potest conferre: presentatio illū qui solū presentare: institutio illū qui presentatum ab alio potest instituere. Differt autem inuestitura ab institutiōe: quia proprie p̄sens instituitur: et absens inuestitur per alium. ꝫ. e. accedens. de quo Hosti. in summa de insti. §. quid est. quādoqꝫ instituere idem est ꝙ installare. ꝫ. de offi. archi. ad hec. Item prouisio habet vim nō tantū electionis: sed etiā confirmationis vt not. Inno. ꝫ. de appel. constitutus. Differētia. nā vicarius generalis nō potest cōferre beneficia absente prelato sed tamē instituere potest. ꝫ. de insti. ex frequentibus. ⁊. ꝫ. de offi. vica. c. vlti. idez est de capitulo sede vacāte: q2 pōt vt. j. de insti. c. j. sed nō cōferre ꝫ: ne se. vacan. illa. nec etiam presentare eadez rōne vt no. l quarta pte Spe. ti. ne sede vacāte. qđ intellige ſm distinctionem. ne se. vac. c. vno. Si vero. secūda ps. Nō potest. ⁊ est ratio: q2 oīs pluralis locutio est copulatiua saltē implicite: sicut est vniuersalis loquutio: ⁊ vt vera sit oportet quālibet eius particularē verā esse. ff. de re. du. l. si ducenta. secus si esset disiunctiua: vt in dictis iuribus: de quo. ꝫ. de rescrip. c. ij. ſm Jo. mo. de quo dic. j. e. c. vlti. et per Hostiē. ꝫ. de rescript. olim. De alio. absurdum esset grauare illum de quo papa nō intellexit ſm Jo. an. ⁊ illum ledere contra quez nō est impetratum: non ob. ff. de leg. iij. l. si quis seruos. vbi ille qui legat suos seruos omnes: qui in totum et qui in partem sui sunt videtur legasse: quia hoc facit intentio pape: vt in primo responso. Iniuncta fuisset. repete nō adiecto cōmuniter vel diuisim: posset autem queri cū talia mandantur: et ad plures spectat collatio: an in omnibus quibus ⁊ vbi ⁊ qualiter sit presentatio facienda: et an simul vel separatim: ⁊ quid si simul noluerunt congregari fugiunt ⁊ recedunt: sed super hoc vide qđ no. ꝫ. de rescrip. eam te. et per Hostien. in. c. capitulū de rescrip. extra.

Additio. c. Cum in illis. vide Rotam decisio. cxj. in nouis. ꝙ etiā de p̄ncipalitate bñficij est fienda mentio al's gratia est nulla: etiā si motu proprio sit cōcessa. Et hic in. §. cū autem. loquitur de institutione/ presentatiōe/ et collatione. vide q̄d sit ordinatio/ prouisio/ ⁊ dispositio. per Ludo. roma. cōsi. cccl. Et in. §. si vero. ibi: cōmuniter vel diuisim. Uide Rotam decisio. ccxvj. in nouis. Aurio. doctor.

Additio. c. Cum in illis. Jo. an. hic tractat de collatione alternis vicibus duobus pertinēte. Uide que latissime scripsi in additioni. ad Bertran. de Clusello. in. c. prudentiam. de offi. delega. et in. c. cū ecclesia. de electio. extra. Bla. Aurio. doctor.

SI tibi. Primo absentis collatio. Secundo eius notificatio. secunda. Sed si episcop⁹. Hec sumpta est ex hijs que not. per Inno. ⁊. Hostiē. ꝫ. e. accedens. et per Host. in summa de insti. §. si quis institui. Absenti. absens dicit̄ qui non est in loco de quo querit̄. ff. de ver. signi. absentē. ergo si conferens absenti nō poterit variare: multominus si presenti conferat. si dicat presens se velle deliberare. ꝫ. de exces. prela. inter dilectos. in fi. ⁊ dic idem si alicui pro te conferatur: et ipse inuestiatur: puta negociorūz gestor. ergo secus. Si vero procuratori habēti speciale mandatū ad hoc: quia tunc acquiritur mihi ius sine ratihabitione sequenti. ff. de donat̄. l. absenti. de quo. ꝫ. e. accedens. Per tuum episcopum. idem si per alium: quia factum narrat ſm Joan. mo. Conferatur. i. aliquis presens: et dicet/ cōferēs sic. Inuestimus te pro tali absente: et melius ꝙ si dicat. Inuestimus te talem absentem pro te ſm Inno. et tenebit hec collatio facta capaci: licet al's ita clandestine fiat ꝙ vix sciatur: dum tamen modo canonico: et persone idonee fiat. ꝫ. vt eccle. bene. vt nostrum. vt ibi notant Gaufri. Hosti. et. B. licet Inno. contra. ꝙ litere que non apparent: nihil valent. vt. ꝫ. de rescrip. cuz contingat. sicut nec lapides. ff. de contrahen. empt̄. l. in lege. iuxta ea que no. lxxiij. dist. in gl. sed prima placet. ſm Guid. traditione autem vel inuestitura presenti facta adeo acquirit̄ ius in re: qđ agere potest ad rem pro ipsa: ad instar rei vendicationis: vel confessione. ꝫ. de accu. accedens. Ratam. Quis acceptiue. ff. de acquiren. possessio. l. qui absenti. et de donatio. absenti. secundum Joan. Mona. Acquiras. quidam tenebant hanc opinionem per iura que dicunt ꝙ in legatis statim acquiritur ius legatario ignoranti. ff. de lega. ij. cum pater. §. furto. licet alij

dicant ꝙ ante ratihabitionē istius cōferre alij poterat:et tenebat secūda collatio per.l.C.de rei ven.quotiens.in prin.vbi dicitur ꝙ si res vendita sit duobus potior est ille cui prius tradita fuerit. Alij tenebāt ꝙ si secūdus ignorabat collationem factā primo:bene valebat:alias nō.sȝ cōferens tenebatur eidē aliud cōferre primo equivalens.s.e.inter cetera.et.s.e.pastoralis.vel sic distingue.ff.de vsufruc.le.l.stich.§.de concess.ꝓben.q: cunctis.ſm.Jo.an.tn̄ si papa presenti in curia conferat cū decreto prebendā in certa ecclesia si qua vacat vel proxi.ec.q in veritate vacat:tunc si eps ignorans factū pape precedens cōferat prius alij:et tradit possessionē.hoc non ob.statim primo acquirit ius in re:licet ignoraret vacare:et est ratio q: conditio que inest de p̄senti:nō differt legatū:licet ignoretur existētia conditionis iusti.de verb.oblig.circa fi.§.que in rerū natura certa nō morant obligationē:licet apud nos incerta sit:vt ibi.et sic ita ꝙ nō acquiritur ius nec ipsa proprietas absenti donec per eū fuerit ratificata.vt.ff.de nego.ges.si ego.vel nisi specialiter procuratorē ad hoc cōstituisset de quo queritur.ff.de acquiren.pos.l.§.⁊ licet cō iuncta persona pro absente agat:rescriptū impetret.s.de rescrip.nōnulli.nō tamen acquirit beneficiū:vel dominiū vel etiā canonicatū:q: tale merum spirituale contrahitur in solo cōsensu eligentium ⁊ electi.s.de elec.cū inter canonicos. Et est ratio q: ꝙuis lex coniuncta personā permittat agere vt.ff.iudi.sol.l.iij.§.§. vnde nō ob.factū episcopi:quia collatio licet nō executio bene valet:possidente rem de facto nō vocato vt.§.e.licet.vnde licet in.c.cū nostris.et.c. literas.de concef.preben.licet ipsa rescripta fuerint impetrata subreptitie:nō tamen interim impeditur quin posset per ea procedi ſm formā iuris:scȝ ꝙ vocaretur pars in executione facienda:quia ibi nō fuit reprobata collatio:sed potius executio facta parte nō vocata. vt in.c.licet.§.e.sic not.Jnno.in.c.cū nostris. quia illud rescriptum nō erat nullum: sed debebat procedi contra tenentē cum cause cognitione.xv.q. ij.prescriptione.⁊ si nō cognitio.⁊.§.e.licet.vnde licet ex donatione siue traditiōe regulariter nō trāsferatur dñium.ff.de acquir.re.do.traditio. in prin.hoc fallit in donatione facta ecclesie.C. de sacrosanc.eccle.l.fi.s.de consue.ex literis.secus tamen est in collatione beneficiorū: in quibus statim ius acquirit in re si vacent absꝗ traditione.§.e.quodam.et de concef.preben.quoniam.§.sane.vnde executores debebunt declarare primū impetrantē potiorem in prebenda detentore vocato in puncto executionis per eū faciende ſm Jo.mo. Alius.puta legat⁹ de latere qui confert beneficia vacantia.§.de offi.leg. officij.ſm Jo.an. Per sententiā.nec poterit secundo conferri sub conditione si primus nō acceptauerit:quia actus legitimi ⁊c.§.de reg.iur. actus:⁊ not.s.de elec.in electionibus.nec etiam sub illa conditione.s.de eccle.edifi.ad audientiam.quia etiam precedente deliberatione nō vacat quo ad omnia licet dicat vacare quo ad quid.s.de transla.epis.inter corporalia.et ideo primus qui propter adeptionē secūdi:istud primum curatū sic impetret dispensationē ꝙ ſm possit tenere cū primo post collationem ⁊ ante huius ratihabitionē factam nō teneret dispensatio tanꝗ subreptitia:per premissam literam: ibi vel quicunꝗ alius ar. eorum.q leg.§.e.nō potest. Requirit.ne videatur proprium factū impugnare.s.de elec.nullus.in fi.nisi forte aliquando factū suum impugnet:nō suo sed alieno nomine.sic not.s.de reb.eccle.nō alie.si quis presbyterorū.quia illud reuocat tanꝗ procurator ecclesie alienatā rem de qua nō habebat mandatū reuocat.ff.de probat.qui duos.et.l.sequē ti.factū tamen omnino improbatū a iure quis reuocare potest.vt.s.de elec.nosti.sec⁹ si de iure teneat:licet sit male actū.s.de cle.coniuga.diuersis.et sic Jnno.concordat in.c.nosti.dicta duo capitula. Sed si eps notificata.⁊ de hoc fiat plena fides per literas vel per nunciū.s.de sen.ex com.sacro.in prin.nec ob.s.de testi.c.§.quia ibi vocatur nunci⁹ executor vel auditor datus ad testes recipiendos. Terminū.et est simile cū quis in alio:vel eius re:se ius habere iactat:quoniam ei debet prefigi terminus.§.quē agat.et de suo iure doceat:alias post nō auditur.C.de inge.ma. l.diffamari.et qui fil.sunt leg.lator.cum similibus.et sic in simplicibus collationib⁹ nō est a iure assignatus terminus ad consentiendum:sed ab hoīe arbitrarius termin⁹ assignatur vt hic. secus in electionibus.et sic nō ob.de elec. ꝙ sit. vnde not.ꝙ post terminū ab hoīe assignatum nō priuatur quis iure suo vt in dicto.c.ꝙ sit.⁊ sic nuncius agitur cū homine ⁊c. quod est contra. ff.de arbi.celsus.sed hoc facit periculum longe vacationis in maioribus cōtractibus. Libere. vnde optione data in cōtractibus variare licet.ff. de verbo.obli.l.qui certarū.in fi.ff.de act.empt. l.si sterilis.§.fi. Jn bñficijs.vel vltimis volūtatib⁹ si tenuit optio eā mutare nō pōt.ff.de.op.le. l.apō.ff.de leg.§.l.serui electiōe.si nō tenuerit.⁊ optāsfecit eā iure proprio:iterato optare pōt.ff. de op.le.l.§.aut iure alieno:et tunc nō pōt.s.de elec.si cō promissari⁹.ad istar ordinarij qui iure proprio iterato cognoscit:cū eius sententia nulla est.C.de accusa.si accusatio.et.l. absentē.⁊.§. de concef.preben.detestande.ij.respōso.sed delegatus nō.C.quomō ⁊ quādo.iud.l. si vt proponis.⁊.s.de offi.deleg.in literis.ſm Jo. mo. Prestare.⁊ idem erit si ante terminū dissenserit.expresse:conferente in eadē voluntate manente. s.de procurato.licet.ſm.Jo.an.

Additio. c.Si tibi absenti. Dic Philip. franc.dicit ꝙ acceptatio beneficij potest fieri per amicum vel negotiorū gestorem dūmodo infra tēpora ratificet. et vbi agit de preiudicio qñcūꝗ potest ratificari. Aurioli.⁊

Additio. c.Si tibi absenti. Dic habes ꝙ si collatio fiat absenti infra mēsem sibi datū ad acceptādū alius scȝ legatus vt dicit hic glo.non potest alteri conferre. Ex quo

patet q effectus collationis manet in pendēti: vt si acceptet infra mēsem valeat collatio: sin autē nō valeat. Ex eo etiā videt q papa durāte mense ante acceptationem bene possit cōferre seu prouidere cū papa non sit exclusus: sed solū ordinarius et legatus. Et non est quesitū ius in re vt hic per oēs. et papa potest cōferre nō obstāte iure quesito ad rem: q dic verū si papa faciat mentionē in suis literis prouisionis de isto iure illi absenti quesito: sicut de pseutato ante collationē: vel de electo ante consensum per eū prestitū. dicunt Dñi de Rota. decisio. cccliiij. in nouis. Sed quid si infra mensem papa cōferat alteri nulla facta mentione de illa collatione absentis: et postea ille absens non acceptet: an valeat prouisio apostolica. zabarella. in. c. dilectus. lo. ij. de prebē. extra. colū. pe. Ponit questionē si secūdus impetrās mādatū de prouidēdo acceptet beneficiū vacās infra mensem datū primo impetrāti et a suo executore obtinuerit collationē: et postea primus nunq illud beneficiū acceptet: an collatio secūdi facta intra tēpus primi valeat. Et dicit prio videri q valeat: quia quādo pluribus gradatim competit ius circa idem altero non vtente valet q interim fit p aliū. vt in. c. si qua. xij. q. ij. c. lugdunēsis. ix. q. ij. cle. si appellationē. de appella. l. proinde. ff. si. cer. peta. et si appellās non vtatur appellatiōe sua valent gesta post appellationē: quia videt sententie acquieuisse. c. nō solū. §. respō. de appel. li. vi. et valet executio interim facta. sicut dicitur de eo q est in pendenti. in. l. i. §. i. ff. ad macedo. c. fraternitatis. in fi. de frig. et malef. extra. et testamentū in quo filius est preteritus est nullum tamen si filius non vtat iure suo testamentum valet. l. filio. ff. de inius. rup. et irri. fac. testa. et clausula decreti vel inhibitionis habet effectū quādo eā habens vult ea vti: alās cōtra eā facta valent. Inno. in. c. i. in glo. magna. li. vi. de concess. preben. Et si ordinarius cōfert beneficium infra mēsem quod fuit specialiter impetratum cum clausula inhibitionis et decreti tenet collatio si impetrans nō vtitur sua gratia. vt dicit Joan. mona. in. c. statutū. §. e. ti. et si legata est optio ex vniuersa familia et antequam legatarius optet seruus est per heredē manumissus si postea nō optatur remanet liber. vt in. l. si cū optio. ff. de optio. legā. et si pater in suo testamento legauit seruū qui erat in castrensi peculio filij et filius aliter nō disposuit de illo ante obitū suū valet qd fecit pater: et tamen ante mortem filij erat in pendenti. vt in. l. seruū filij. §. fi. ff. de leg. i. Et alia plura pro illa parte adducit zabarel. in dicto. c. dilectus. ij. Sed decidit contrariū scz q collatio facta tēpore nō congruo est nulla: licet primus postea non acceptet nec prosequat gratiā ita tenet Paul. de Leaza. et zabarella. in cle. vnica. de concess. preben. §. secus. q actus gestus tēpore incongruo tali incōgruitate q resistit substantie actus est ipso iure nullus: etiam si superueniat tēporis habilitas. l. i. §. fi. ff. de itine. actuq priua. et collatio est actus legitimus qui nō potest esse in pendēti nec vagari sub incerto tex. iuncta glo. in. c. ij. §. de electio. et si nō habēs iurisdictionē iudicet et postea superueniat iurisdictio: nō valida iudiciū. vt in. l. i. et ibi glo. C. qui pro sua iurisdictio. et si quis dedit libertatem seruo alieno licet postea succedat dño serui nō cōfirmatur libertas. l. si seruo. ff. qui et a quo. Et si episcopus confert beneficiū vacans in curia romana infra mēsem datū pape. per. c. statutum. §. e. ti. licet infra mensem papa nō prouideat: nō valet collatio epi. vt dicit Jo. mo. Archid. et Jo. an. in dicto. c. statutū. vbi plus dicit Jo. an. in nouel. q si quis impetrat specialiter cū clausula decreti: licet nō vtatur: tamē si antequam appareat de nō vsu ordinarius cōferat: collatio nō tenet. et alia multa pro hac parte adducit in qua residet: et respōdit ad cōtraria. tu tamē cogita an ista pars sit vera: vel prima. qz potes addere prime parti felinū. in. c. cū bertoldus. de sentē. et re iudi. extra. colū. v. vbi dicit q collatio facta spreto patrono est nulla: tamen si patronus nō presentat infra tēpus illa efficit valida saltim vt ex nunc. et glo. in. §. q si quis. in verbo. eo ipso. de collatio. in cōcilio Basilien. dicit q collatio facta nō graduato de bñficio debito graduato: est valida si graduatus nō acceptet aut iure suo nō vtat. Et dicit Ludo. roma. in. l. fi. C. qui admi. ad bono. pos. pos. q si existēs in secūdo gradu properātius agnouit bonorū pos. intra vicem et tēpus primi: si cōtingat primum repudiare: illa agnitio est bona ac si esset facta suis curriculis et ita sentit ibi Salice. et dicit tex. in. l. i. §. quibus. ff. de successo. edic. q quādo primus repudiat fingitur ac si ex eo numero nō fuisset. ergo acceptatio secundi debet conualidari. et fa. c. solet. li. vi. de sen. exco. cū materia rati habitionis. et per hec potest decidi casus: si infra sex menses datos prouiso per resignationē ad petendum possessionē papa alteri cōfert certo modo vacās: et primus nō petat possessionē immo renuncians: moriatur possessor/ et sic beneficium per obitum censeatur vacare per regulam cancellarie Romane. xxxiij. an prouisio secundi cōualescat. Joan. And. in additio. Speculi. tit. de concess. preben. super rubri. colum. ij. tenet opinionem zabarel. Tamen postea dicit q si assisteret pape/ consuleret declarari: vt nō obstāte aliqua iuris subtilitate quādo sunt plures ipetrātes illi q essent posteriores possent acceptare ifra tempus datum primo cum protestatione si primus non acceptaret. Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

Additio. c. Si tibi absēti. tex. hic dicit q si lapso mēse dato ad acceptādum episcopus alteri beneficiū nō cōtulerit ille cui primo cōtulit poterit acceptare: quia vt dicit glo. in verbo terminum. et alia glo. in verbo lapso. res est integra. Simile est in matre tutrice filiorū suorū legitima vel testamētaria: qz si ad secunda vota transierit tutelā amittit: si tamē secundus maritus moriat: antequam iudex tutelā alicui decreuit. et sic res est integra. Ipsa poterit

tutelam reassumere.vt dicit Ioã.de nenizanis. in silua nuptiali.carta.vj.colũ.ij.si autẽ res nõ esset integra vt qz tutel a esset alteri data tunc non posset eã reassumere:vt dicit Ypoli.in.l. etiã si reditus.colũ.ij.ff.de questio. Et dic p solum trãsitũ ad secunda vota mulier non priuat beneficijs iuris vel marito donec fuerit traducta.vt Ioã.de nenizanis vbi supra.ita tenet Ludo.Roman⁹ sing.cccxix.incipiente.tu habes.l. solet.§.ꝑmis.ff.de infa.et etiã si maritus eã reliquisset tutricem ꝙdiu viueret.perdit tutelam si ad secũda vota trãsiuerit vt dicit Guido pape decisio.ccccxxxix.per tex.in aut.sacramẽtũ. C.quãdo mulier offi.tu.fung.po.vbi statim cõtractis secundis nuptijs lex repellit eã a tutela: quia nõ cõfidit amplius de ipsa:imo lex ꝑsumit ꝙ insidiet vite filioꝝ.l.lex que tutores.§.fi.C.de admini.tuto.et vt dicit Guido pa.vbi supra si maritus cogitasset de secũdis nuptijs non prouidisset filijs suis de ipsa tutrice. Si ergo marit⁹ voluit ꝙ esset tutrix etiã si secũdo nubat:tũc nõ ꝑdet tutelã.sicut nõ ꝑdit donationem propter nuptias vel legatũ aut lucrũ primi matrimonij qñ maritus ita voluit. vt dicit Bal.in.l.f.C.de secund.nup.Et dixi.s.de pe.c.felicis.et intellige in casu supioꝝ ꝙ ꝑdet tutelã scz postꝙ traducta erit p supradicta.Angel.in.l.pe.C.ad tertulia. Ponit nouẽ penas mulieris trãseũtis ad scdas nuptias.et Ioan.garionis ponit.xlix.penas.in repet.rubrice.C.de secũd.nup.vbi pulchre dicit ꝙ mulier nubens infra annũ luctus efficit ifamis. et etiã marit⁹ eã capiens.et etiã pater eã mari tans:quia timetur de commixtione sanguinis vtriusqz viri.nisi mulier sit senex vel sterilis aut primus maritus diu ante mortẽ nõ cohabitauerit cũ ea.propter infirmitatẽ vel absentiam vt pulchre decidit Alexan.in addi.ad Bar.in.l. f.C.de secũd.nup.sed licet nubat infra annũ luctus nõ ex hoc ꝑdit priuilegia dotis.vt dicit Alexãd.vbi supra.Secus si stupretur quia tũc ꝑdet dotem donationẽ propter nuptias et bona parafrenalia:sicut si viuẽte marito adulterasset. vt dicit Paul.de castro cõsilio.cxlvij.in secũdo volu.Proposi.in.c.plerũqz.colũ.iij.de dona. inter vir.et vxo.Bar.in.l.f.ff.de his quibus.vt indig.et Ioan.de Nenizanis.in silua nuptiali. folio.vj.colũ.f.quia pene trãseũtis ad secũdas nuptias habent locũ in luxuriose viuẽte.vt ibi. et no.Panor.in.c.vxorat⁹.de cõuers.cõiug.Alexand.in.l.f.§.notãtur.ff.de his qui nota infa. et Areti.cõsilio.clv.colũ.iiij.et Iason.in.l.ij.ff. solu.ma.colũ.iij.et sic perdit tutelã et oĩa alia. Et itellige ꝙ supra dictũ est de traducta ꝙ ꝑdit iura.etiã ante cõsummationẽ matrimonij per carnalẽ copulã:qz tunc dicitur vera vxor et presumitur cõsummatio.vt in.c.iuuenis.de spõsali. extra.qz cõiter spõsalia fiũt in domo mulieris et nuptie qs cõsummationẽ vocam⁹ fiũt in domo mariti. Nã si ꝯsummatio fieret i domo spõse:lz marit⁹ eã nõ traduceret ad domũ suã:tñ ipa ꝑderet tutelã et alia iura. Quia post cõsummationem nihil deest matrimonio de requisitis ad priuationem ordinatã mulieri secũdo nubenti. Sed ante copulã carnalẽ deest pñcipale inducẽs dictã priuationẽ:scz realis cõmixtio:ex qua procedit dilectio scdi viri ꝑponderãs dilectioni filioꝝ primi matrimonij. Ex isto quidẽ matrimonio cõsummato procedit dicta priuatio.vt clare probat tex.in aut.sacramentũ.C.quãdo muli.offi.tute.fung.po.ibi.scz cõtractis nuptijs expelli eã a tutela cõuenit.&c. Et quãdo dicitur. supra ꝙ pene trãseũtis ad secũdas nuptias habeant locũ in luxuriose viuente.&c.vide tex.aureum in.l.si pater tuus.C.quãdo muli.tute.offi.fũg. po.ibi.iuramentum antea pstet ꝙ ad nuptias non pueniat:sed pudicitiã suã intactã cõseruet. &c. Nam istud vltimũ intelligit ꝙ in viduitate pudice viuat. Et primũ loquitur ꝙ ad nuptias secũdas non transeat.et sic ille tex.intelligitur in vtroqz casu:scz in casu secũdi matrimonij.et in casu impudice vite:scz extra matrimoniũ.ꝙ patet ex tex.§.cũ igit.in aut.de non elig.secũd. nube.mulie.colla.j.ibi.vt metu castã nuptiarũ &c. Ex quo patet ꝙ in matrimonio est castitas seu pudicitia.extra matrimoniũ võ est luxuria seu impudicitia vt probat in eodẽ.§.cuz igit.ibi. et ab omni luxuria abstineat.&c. Extra similitudinem secũdo nubentis quã supra posui. Hec de penis texui:qz vtilia & cõsecutiua sunt. Blasius Auriolus doctor.

Additio. c.Si tibi absenti.quãdo hic dicitur ꝙ beneficiũ est quesitũ per titulum licet nõ sit sequuta possessio. Nota sequentia. Primo ꝙ quãdo pater administrauit in ecclesia cũ titulo imediate filius nõ potest illi ecclesie pesse.c.ad ꝑsentiã.&.c.ꝑsentiuz.&.c.qm. de fil.pꝑsby.qz prohibita est hereditaria successio in bñficijs.c.ex trãmissa.e.ti.nisi ex dispẽsatione pape.c.dilectus.eo.ti. Et si pater vt alterius minister sine titulo administrauit.filius potest illi ecclesie pesse.c.cõstitut⁹. Et ibi zabarel. et Pe.de ancha.eo.ti.ex quo patet ꝙ sola administratio non cõsiderat:sed requirit titulus. Quid ergo si titulũ pater habuit:sz ante adeptam possessionẽ seu administrationem decesserit:an filius possit illi ecclesie immediate pesse. Omnes pdicti tex.loquuntur quando pater in ea administrauit:et sic videt ꝙ ad filiũ excludẽdum requirat administratio. Econtra videt ꝙ sufficiat titulũ habuisse licet non administrauerit.qz dicit tex.in dicto.c.ex trãsmissa.ꝙ fili⁹ potest pesse beneficio in quo pater administrauit:si eo defuncto media intercessit persona cui beneficiũ pdictũ est collatũ. Et sic sola collatio cõsideratur. Credo ꝙ sufficiat collatio facta patri licet non administrauerit.quia ratio quare filius excludat est propter detestationẽ paterni criminis:et propter honorẽ sacramentoꝝ que non dant solum propter recipientes:sed etiam propter alios.vt dicit Inno.in.c.f.de fil.pꝑsby. Alia ratione prohibetur filius:scz ne infametur ecclesia.vt dicit zabarel.in dicto.c.ꝑsentiũ.per c.vnicuz.de obliga.ad ratioci.ord.vel non. Et tenet Hosti.in summa.eo.ti.§.que est causa.et

no.in.c.ij.eo.ti.ꝫ.eo.libro. Ecclesia eñ videtur dehonestata propter patris incõtinentiã.vt di cit zabarel.in.c.literas.de fi.p̃sby.vbi ponitur quarta ratio:scꝫ timor incontinentie paterne. quã etiã ponit Panor.in dicto.c.p̃sentiũ.per.c. quando generaliter.xxuij.dist.et.c.si gens.lvj. dis. Quinta ratio ponitur p Panor.in dicto.c. ex trãsmissa. per illũ tex.ne noteẽ successio hereditaria in ecclesia dei. Que oẽs rationes procedunt quãdo pater fuit intitulatꝰ:licet nõ ministrauerit. Et hoc videẽ sentire Panor.in dicto. c.ex trãsmissa.in tertio not. dicens ꝙ intitulatione medie p̃sone inter patrem defunctũ z filiũ purgaẽ viciũ inhabilitatis filij ad promotionẽ ecclesie paterne. per solã eñ collationẽ cẽsetur quis in beneficio intitulatus.vt in.c.quoniã ex cõstitutione.de concess.pben.l.et probat glo.in verbo.possidebũt.in.§.Item ꝙ vniuersitates: de collatio.in prag.sanctio.dicẽs ꝙ per collationẽ quereẽ ius in beneficio.per istũ tex.Inno. in.c.inter cetera.de pbẽ.Bal.in.l.j.C.de re.permuta. Et potest pmutari bñficiũ ante adeptã possessionẽ.Ita etiã tenet Io.de Imola.in cle. vnica.de re.permuta.colũ.v.et sic administratio nõ cõsideratur sed titulus. Et licet.c.ex trãsmissa.loquatur de ministratione patris.et de intitulatione medie p̃sone per collationẽ.neominus credo in patre sufficere solã intitulationẽ sicut ĩ media p̃sona:quia nõ est ratio differẽtie: et quia titulus est considerabilis:et nõ sola ministratio vt dictum est.z ministratio est vnũ cõsequens ad titulũ:ideo concesso titulo censetur concessa ministratio per not. per Bal.in.l.quã uis simpliciter.C.de fideicõ. Not.etiã in regula iuris accessoriũ.lꝫ de facto nõ ministrauerit: qꝛ sufficit ꝙ de iure ministrare potuit si voluit per no.in.c.cõmiſ.de electio.li.vi.vbi habẽs ecclesiaꝫ parochialẽ tenetur promoueri ad sacerdotiũ infra annũ computandũ a tẽpore quo regimen cõmissum fuit:z possessionem pacificã habuit: vel per eũ stetit quominus habuerit eandẽ. ex quo patet ꝙ sine possessione est prelatus ecclesie. Sꝫ quid si pater statim ꝙ fuit prouisus de beneficio moritur:an filius possit illi preesse. Videtur ꝙ sic:quia habetur pro nõ nato is qui statiꝫ ꝙ natus est decessit.vt in.c.nam et ego.extra.de ver. signi. Et ibi zabarella. Pe.de anchara.et Panor.et glo.in.c.raynũtius in verbo.filium.de testa.extra.z dicit Host.in.c.ex parte.lo.j.de cle. nõ resi.extra.ꝙ si monitus residere in beneficio venerit:et statim decesserit:perinde est ac si non venisset:et põt priuari beneficio.ar.l.diuortium ff.de diuor.et.l.nõ videtur.ff.de acquir. poss.sic videtur ꝙ pater nõ videaẽ intitulatus quando statim mortuus est ideo nec filius impeditur illi beneficio preesse. Econtra videtur ꝙ sufficiẽter intitulatus censeatur ad filium impediendũ:qꝛ quãdo filius immediate preficeretur beneficio paterno obstaret vna ex rationibus prohibitiuis superiꝰ insertis: scꝫ ꝙ censeretur successio hereditaria. Alia ratione quia vt dicit Henri. bo. in dicto.c.nã et ego.colũ.j. in factis cõditionis ĩplẽde.z sic in futuris:semel legitime factũ cẽsetur factũ:lꝫ nõ duret.per.l.quidaꝫ in testõ.ff.de fideicõ.liberta.z.l.cũ vxori.ꝫ. quãdo dies lega. ced.et.l.legata.ff.de condi. z demõstra. sed isto casu per collationẽ factã patri censetur immediate pro tempore futuro filius exclusus.igitur zc. Alia ratione:quia ad exclusionẽ heredis instituti per patrem sufficit ꝙ posthumus nascatur:viuus tamẽ:licet ilico moriatur:vt in.l.vxoris.et in.l.quod certatum est.et ibi Bal.Alexã. Salic.et Iason.C.de posthu.hered.insti. et Iacob Butri.in dicta.l.vxoris.et Pe.de bella pti. in dicta.l.ꝙ certatum est,et franciscus Areti.in l.ꝙ dicitur.ff.de liberis.z posthu. sic isto casu ad exclusionẽ filij sufficit patri fuisse promisum:licet promisio non duret. Alia ratione quia in literis collationis fiende filio poneretur ꝙ vacaret p obituꝫ patris eius nomine z cognomine exp̃sso vt de iure modus vacationis z persona exprimi debet.c.susceptum. et ibi. Archidia. Geminia. francus.et zenselli.de rescrip.li.vi.z ita seruatur de facto: Ex quo resultarent quatuor rationes prohibitiue militantes. Prima detestatio paterni criminis. Secunda dehonestatio ecclesie. Tertia.timor incontinentie paterne. Quarta successio hereditaria.que non cessarent et si pater illico moreretur: et hanc credo veram. Bla.Aurio.doctor Tolosanus.

EUm qui. In duas. Primo/qñ peccatur in facto et in modo. Secũdo/quando in modo tãtum. Secunda. Insuper. Hec sumpta est ad probationẽ eoꝝ q̃ no.per Inno.et Hosti. ꝫ.eo.de multa.ꝯm Io an. Primũ dictũ a secũdo differt:qꝛ p̃mũ loquiẽ tantũ de beneficio curato Secũdũ/de quocũqꝫ. Item primũ de violẽto et intruso. Secundũ/de violento tantum. Tertio quia primũ priuat beneficio iuste adepto. Secundũ/de adipiscendo. Primũ respicit decre.de multa.ꝫ.eo.ꝯm.l.illam.C.vnde vi.si quis ĩ tantam.xvj.q.vj.episcopum. Cura.secus est in simplici sine cura:quia tunc non admittet.vt in.c. de multa. Sed ius ꝙ habet in secundo:per hoc dictũ in fi.positũ.z est idẽ.s.ꝙ incurret hãc penã si ꝯm simplex haberet curatum sibi annexũ.ꝫ. e.super eo.sed habebit locũ secundũ ius hmõi. c.z sic not.ꝙ sicut iusta receptio secũdi tollit primũ.vt in.c.de multa:sic iniusta receptio vt hic simile in bigamia que vera vel ficta priuat presbyteriuꝫ officio.ꝫ.de biga.nuper.ꝯm Io. an. Vi occupat.et in hoc casu amittet etiam ꝯm sic violenter occupatũ vt.j.in fi.Scienter.qꝛ secus si ignoranter.de reg.iur.ignorantia.et in hoc casu nõ amittet ꝯm:si alẽs ius haberet:ex quo sine violentia intrat.nã primũ decretũ punit habito:ꝯm ambito.quãdo vi occupatur vel animo. Obtineat.z est idẽ in decre.cum in cunctis.scꝫ ꝙ violenta consecratio vel fradulenta priuat cõsecratum prioribus beneficiis.z sic vidit.Io.mo. de facto de quodam qui se fecerat per falsas literas consecrari:vnde si talis occupans primũ impetrat secundũ faciens mentionẽ de primo:

sed non de occupatione: nō valet impetratio. ne violentus sit melioris cōditionis. &c. §. de dolo & cōtu. cōtingit. et idē est si dispensationē sup suis beneficijs impetret tacito de occupatione. §. de offi. or. ordinarij. circa fi. Et si talis intrusor clericū ad beneficia p̄sentet: si ab ecclesia tolleretur: tenet presentatio: als nō. Etiā si sit intrusus exigit debitū a debitoribus: vel obedientiā a subditis. Si male fidei possessor agat suo noie: nō est ei respōdendū. Sed si noie dignitatis sic: donec de mala fide et violētia sit cōuictus in iudicio. de quo p Inno. §. de causa pos. cum olim. et per eū et Hosti. §. de resti. spo. in literis. Non exstat. xvj. q. j. legi. in prin. Potior. ff. q vi aut clam. nam et seruus. Insuper. Secunda pars. Violenti. Et in hoc differt a precedenti: q: ibi loquitur de violento/ et de quocūq iniuste intrudente. Sed hic de solo violento: et est simile rigori legis. C. vnde vi. si quis. & xvj. q. vj. placuit. et not. q sequitur auctoritate propria: q: secus si fiat apprehēsio auctoritate superioris vel executoris iudicis sententia proferendi ad hoc potestatem habentis. ff. q met. causa exstat. §. de offi. dele. ex literis. nisi. de quo ibi per Inno. Vel verius. Et male: quia in talibus nulla antiqua possessio sine iusto titulo valet. J. de reg. iur. e. J. formidine. iuxta illud. Oderunt peccare. &c. de quo in glo. §. de offi. or. irrefragabili. in fi. Ad ea J. ad rem. Sic not. ius q̄n in re: et quādo ad rē: de quo p Inno. §. de offi. lega. dilectus.

Si cui. In tres diuiditur. Declaratio Cōtrarij facti anullatio. Secūda. Si vo. Tertia. Prouisio. Hec sūpta est ex hijs que no. per Inno. et Hosti. §. c. vlti. et Compostel. de rescrip. capitulū. et. c. cum adeo. vnde Compost. et Inno. opinio reprobat hic. et opinio Hostiē. approbat. Idonee. et si hoc non apponatur idem est. §. de elect. causam. §. de rescrip. cum adeo. sm Joā. and. Sufficiens. Ergo secus si nō est sufficiēs. §. de rescrip. postulasti. q intellige si in collatione fiat mētio de primo nō sufficienti. §. de offi. leg. collatio. et. xxj. q. j. clericus. Non potest. Contrariū notabāt doctores: moti hac ratione. Quia in hoc casu non fiebat gratia prouiso: sed prouidentib9. Nec poterat prouisus hoc casu dici ābitiosus: cū ad sui instātiam nil fuisset obtentū. §. eo. Quis. J. e. si motu. Contrariū est verū. Quia beneficiatus idoneus nō est pro alio beneficio. §. e. sup inordinata. Et iure cōmuni beneficiatus nō mādat beneficiari. §. eo. quia in tantū. sm Joā. and. Unde si papa tali contulisset beneficiū non facta mētione de primo: nō teneret: nisi in casu. J. e. si motu. multo minus delegatis suis: quia quanto magis recedit a primo tanto maioris est virtutis: quia delegati potestas minor non delegata sm Jo. Mo. Dimittat. Et nihil differt ab illa gratia qua per me tantū impetro: q etiā nō sufficeret modo dimittere beneficiū. si illud impetratiōis tēpore tacuissem. §. de rescrip. si proponēte. et. J. eo. si motu. Ratio diuersitatis est: nā per istam gratiā nihil actualiter cōsequor: sed potentialiter tantum. et ideo sufficit hic q tunc sit inhabilis quādo potentia transit ad actus: scz quādo mihi debet fieri gra. secus si in alia vbi actualiter aliquid statim cōsequor: cum nō immineat. ergo secus erat in personatu nō curato: q: si de illo voluisset: idem dixisset. §. de deci. ad audientiam. nō ob. §. de elect. dudū. ij. §. tandem. quia ibi equiparantur tantum personatus & ecclesie curate: quo ad dispensationem super pluralitate beneficiorum: que omnino restringenda est. sz equiparatio illa nō habet locū in alijs casibus: & sic not. Inno. §. de eta. et qualit. preterea. Et Cōpost. in prealleg. c. dudū. vbi notat etiam q pōt dispensare in psonatibus nō habētibus curam animarū: vt quis duo simul obtineant. vt etiam notat Inno. in prealleg. c. de multa. vel potest aliter responderi illi. §. tandem. q allegando loquitur: nec ponit ius. vt not. ibi Inno. et Compost. Sine cura. ergo si alterum sit curatū: vel vtrūq nō poterit sibi prouideri. Restringi. & sic no. q pluralis locutio certa debet esse: et nō vaga. Itē restringenda potius q laxanda. J. de regu. iur. pluralis. et est ratio: q: talia sunt singulis cōmittenda vt. J. cum singula. huius ratio assignatur ibi. Subsistat. poterit ergo illud beneficium alteri cōferri: sed si ille possidet nō poterit sine cognitione cause sibi aufferri possessio. iuxta decre. J. eo. licet. sm Joan. and.

Additio. c. Si cui. Dic q an beneficiū sit sufficiens consideraf qualitas beneficiati. scz si sit nobilis vel doctor: quia tales de maioribus beneficijs prouidenf. c. de multa. et dicit Bal. in. c. cum adeo. de rescrip. extra. q beneficium nō dicif sufficiens pro nobili: nisi possit nutrire vnum equum. Blasius Aurioles doctor.

Si beneficia. factum/ constitutio: ampliatio. secunda. Statuimus. tertia. Eundem. Hec sumpta est ex hijs q̄ not. Hosti. §. de appel. constitutus. in secūdo. §. super verbo. ad sedē. Apostolicā. idem si per legatū. J. e. si a sede. Ab hijs. scientibus vel ignorātibus q: hic de fideratur tantum ignorantia illius cui confertur: nō qui cōfert et presumitur in dubio ignorare: nisi probetur scientia. qđ intellige prout no. J. de reg. iur. presumitur sed q ignorantia nō excusset probatur. xxiij. q. ij. in lectum. dic vt ibi. Dimissa. sub iuris necessitate: quia nō poterat ea tenere cū secūdo: quia secus si se cōpaterentur. §. e. super eo. & sic not. q ordinarius potest habēti beneficium sine primi aliqua resignatione: cōferre sm primo se nō compatiens: q: sufficit q primum dimittat post adeptionem secundi vt hic. secus si conferret tertium habenti duo cum dispensatione pape: quia tunc nō valeret collatio tali facta: nisi primo resignatis duobus primis vt. §. de offi. or. ordinarij. in fi. de quo dic vt ibi: tamen licet collatio tali de tertio beneficio facta nulla sit: si ipse tamen ipm recipiat & possessionem adipiscatur. prima duo vigore dispē-

sationis in loco vnius habebũtur: et eo ipso va cabunt in penã ambitionis: que imponitur in talibus: per decre. ẽ. e. de multa. que pena nõ re mouetur per. c. ordinarij. nec mireris: quia sepe illud ꝙ nullum est: suũ effectũ habet: ac si fieret legitime. Simile. ẽ. e. si cui. ar. ẽ. de biga. nuper. nõ ob. decre. ẽ. e. preterea. que optionẽ dat tali bus: que correcta est per illam. ẽ. e. de multa. de hoc not. per Cõpost. ẽ. de elec. dudum. & in prima parte Spe. ti. de legato. §. videndũ restat. in v. quid si habens duos &c. secus in executore papẽ vel eius legati. ẽ. c. proxi. ratio diuersitatis: quia multa impediunt collationẽ papalẽ per se vel per alium factã vel per suas literas: que restrin gende sunt tanꝗ ambitiose & merito factũ pre sumant ignorare: que tamen nõ impedirẽt col lationem ordinarij. qui certus presumit de hijs que fiunt in diocesi sua. de quo per Hostien. ẽ. de conces. preben. cum nostris. et. c. literas. et. J. c. licet. et est de hoc dictum. ẽ. e. si tibi. ex quibus ꝯcluditur ꝙ si curat⁹ in vna ecclesia pñtetꝰ per patronũ in alia ipsi ordinario: talis est idone⁹ probandus: qꝛ intelligitur ꝙ eo admisso & insti tuto in secũdo: post eius adeptionem: vacabit primũ. ẽ. e. de multa. Assignari. multo fortius si nondũ sunt alij assignata. ẽ. e. si tibi. in fi. Cer tiores. et sic nec statim ea credere tenetur. ẽ. de symo. per tuas. ij. nec ibi debet dicere se dubita re vbi certus est. ẽ. de rescrip. cum contingat. fm Jo. an. Difficultatẽ. not. illum solũ gaudere iu ris beneficio que nõ cõmittit in illud. ẽ. de vsur. quia frustra fm Jo. mo. Quo ad omnes. vt ex hoc si per diuersas manus multa beneficia trãs eunt: ad statum suum reuertantur: et est ratio vt omnẽ qđ ab vna radice peruenit: omnino purgetur. ẽ. de consti. translata. fm Jo. mo.

Additio. c. Si beneficia. ꝙ sit op⁹ noua collatione beneficij dimissi vel alteri collati. tenet. Frede. de se. conci. cl. ys. Au riolus doctor.

NOn potest. In tres partes diui ditur: prout sũt tria diuersa dicta. secũda. Illud. tertia. Cuꝫ vno. Hec sumpta est ex hijs que not. Innocẽ. et Hosti. ẽ. de elec. dudum. ij. in fi. & de rescrip. po stulasti. et per Compost. de rescrip. capitulum. in fi. magne glo. & i prima parte Spe. ti. de legã to. §. videndum. verb. illud. cũ sequen. fm Jo. an. Mo dicũ. not. ꝙ dispensatio: & impetratio pari pas su ambulãt. quantũ ad hoc ꝙ vtrũqꝫ tanꝗ am bitiosum restringendũ est vt hic. & in. §. anuitus. fm Jo. an. & sic nõ ob. aliqua iura que de modi citate nõ curant: immo pro nihilo illa. ẽ. de sy mo. & si questiones. de app. c. de appellationib⁹ cum similibus. in quibus reperitur fauor: hic au tem odium vt. J. de regu. iur. odia. Illud. secũda pars. Indultũ sit. super secundo ꝙ possit ipsuꝫ retinere cũ primo: dũ tamen curam similem cũ dato nõ haberet: sed dissimilem: sicut archidi. qui habet in foro cõtentioso: et ecclesiam paro chialem in foro anime: nõ posset virtute huius

gratie tenere: et est ratio: qꝛ similitudo de qua fit hic mentio: nõ ad species: sed ad genus refer tur: et ideo qualitercũqꝫ curam habeat nõ po terit tenere: de quo in Spe. ti. de lega. §. viden dum. ver. quid si habens ecclesiã & c. Canonice. simul. ẽ. de rescrip. si gratiose. & ẽ. de elec. dudũ. ij. Conferãtur. quid de facti questione. papa cõ cessit cuidã epõ vt cum habenti beneficiũ cuꝫ cu ra posset dispensare super alio simili: episcopus dispensauit cum quodam qui nullũ habebat be neficiũ: ꝙ duo curata posset recipe: tandem iste adeptis sic duob⁹ curatis electus est in epm: an ex hoc fuerit ineligibilis queritur et est dicendũ ꝙ sic: quia dispensans excessit fines mandati: aliter dispensando ꝙ haberet in mandatis: et sic nõ valuit: quare per consequens ar. ob. ẽ. de fil. presbyte. c. ij. hoc libro. et de elect. dudum. ij. verbum enim preteriti tẽporis in legatis vel si milib⁹ nõ trahitur ad futurũ. ff. de leg. iij. l. vxo ri. §. ſ. nec ad presens. ff. de aur. et arg. le. l. si ita. et. l. plautius. Primis duobus. & est ratio: quia impetrãs: duobus beneficijs adimpleta est gra tia dispẽsationis: & omnino clausa ar. ff. de ver. signi. boues. §. hoc sermone. de quo per Innoc. et Compost. ẽ. de elec. bone. ij. §. vlti. Retinere. et residebit in altera quã voluerit: quia quantũ ad vnam intelligitur super residentia dispensa tum. vt not. in Spec. dicto ver. quid si habens et simile Inno. ẽ. e. cũ iã dudum. tamen si appo natur illa clausula: dũmodo in beneficio in quo nõ residet faciat canonice deseruire: cuꝫ hec ver ba habeant vim cõmotionis: potius ꝙ condi tionis. vt. ff. de tutel. l. muto. dato ꝙ nõ faciat in vlla residentiam: propter hoc nõ cessat gra tia. sed tamen propter negligentiam seruitij ꝙ nõ impendit poterit cuꝫ cause cognitione iuste eo priuari. ẽ. de ele. nõ resid. relatum. & sic not. Inno. et Host. & Compost. in dicto. c. dudũ. ver. sed quid indulgentia. fm. Jo. an. Operatur ex pressio. nã clausula ad certũ finem posita: aliuꝫ finem operari nõ potest. ff. de adimen. le. l. inu tiliter. vnde sic posita. ad hoc ne litera possit di ci subreptitia: nõ tendit ad aliud. s. ad tollendũ decre. ẽ. e. de multa. de qua mentionẽ non facit ẽ. de capel. mo. ex parte. fm Joã. mo. Subrepti tia. qđ fieret in casu. ẽ. de rescrip. gratia. idem in alio. J. eo. si motu. fm. Jo. an. Unde not. ꝙ in ex pressis dũtaxat: nõ in tacitis dispensatio ope ratur. et sic intellige opinionẽ Inno. et Host. ẽ. de fil. presby. veniẽs. & de scismati. fraternitati.

Additio. c. Nõ potest. §. cũ vero. quãdo dicitur ꝙ prouisio secundi non facit dispensationẽ de primo incõpatibili licet de eo fiat mentio. fa. tex. sing. in. c. porrecta. de cõfir. vtili vel inuti. extra. vbi not. ꝙ quãuis illi qui impetrant prioratus personales faciãt mẽ tionem ꝙ sint religiosi et sic papa sciat qualita tem eorum et facti: tamẽ nõ valet concessio nec censetur dispensatum. fa. etiã. c. ex parte. de ca pel. mona. extra. vbi nõ valet concessio contra consiliũ licet exprimatur qualitas partis. tita not. sing. Inno. c. veniẽs. de fil. presby. & Jo. an.

in.c.ij.de scismat.extra.vbi dicunt ꝙ si superior recipit aliquē inhabilem ad aliquod officiuz nō videtur eum habilitasse nisi precedat cause cognitio. In contrarium fa.tex.in.l.idem vulpianus.in fi.ff.de excusa.tuto.vbi certa sciētia principis operatur licet nō ponatur in rescripto. et in.l.barbarius.ff.de offi. preto.in fi.vbi.si princeps promouet seruū ad dignitatē videtur euz habilitasse.et in.l.quidā consulebant.ff.de re iudi.vbi princeps eligendo minorem ad magistratum sciens eum esse minorē censetur eum habilitasse.ita tenet Inno.et Hosti.in.c.preterea.de testi.cog.extra.et Feli.in.c.cuz vicesimū.de offi. delega.extra.et hanc partē tene. licet Franciscꝰ de aretio.in.c.j.colū.v.de rescrip.extra.dicat ꝙ pro nunc nō affirmat hoc.et plura per eum: ibi vide. Super hoc vide Alexan.de Imola.in dicta l.quidam cōsulebant.et Oldra.consi.cccxxx.cū tribus sequentibus hanc partē tenentē. Et ad iura contraria vide responsa per Fran. Areti.in dicto.c.j.colū.iij.et colū.iiij. Aurioli doctor.

Additio. c. Non potest. Hic dicit tex.ꝙ impetrans tenetur facere mētionem de beneficio qđ prius obtinebat. dic hoc procedere siue illud tenebat iuste siue iniuste: qr si iniuste tenebat et fructus percepit effectus est inhabilis ad beneficia: ideo collatio secundi obtenta nō facta mentione de iniusta detentione primi et fructuum perceptione est nulla. vt dicit Felinus in.c.in nostra.correla.j.et Speculati.de legato.§.videndum.restat de dispensatione.circa fi.ver.sed pone aliquis.et Hostiē.in.c. dudum.lo.ij.de electio.et ibi Jo.an.et idem Jo. an.in.c.postulasti.et ibi Joan.de Imola.de rescrip.et Felinus colū.xx.dicentes ꝙ nō valet impetratio in qua quis tacuit ꝙ prius beneficium male tenuit per tex.aureū in.l. auctoritatez.C. vnde vi.et ibi Bar.et Bal.et dicit Panor.in.c. ad audientiam.lo.ij.colū.iij.et Felinus in.c. postulasti.colū.xxij.de rescrip.extra. ꝙ non valet dispensatio super pluralitate beneficiorū obtēta si fuit tacitum ꝙ illa prius illicite tenebat et fructus percipiebat.fa.no.per Jo.an. et Compostella.in.c.dudum.lo.ij.de electio.extra.per istam em̄ gratiā nō censetur secum super illo vitio dispensatum ex quo de illo vitio non fuit facta aliqua mentio: et illa taciturnitas fuit cum fraude: vbi dicit Bonifaciꝰ.de vital.in cle.fi.de offi.ordi.et papa illud vitium ignorauit. qr dicit glo.sing.in.l.bonorū.la.ij.C.qui amit.ad boñ. pos.possunt.ꝙ dispēsatio debet procedere a certa scientia principis: alˢ non valet. qđ firmat Bal.in.c.in literis.de resti.spolia.extra.in fi.ꝙ confirmatio facta a superiore de intruso nō valet si superior ignorauerit de illa intrusione. Et ita tenet Panor.in.c.dudum.lo.ij.et in.c.quisquis.et.c.qualiter.de electio.extra.dicens.ꝙ licet papa prouiderit intruso de beneficio per eū occupato: nō valet prouisio: si tacita sit itrusio ex eo ꝙ papa ignorauit illā.quia papa nō censetur dispensasse tacite vel expresse quādo ignorat vitium intrusionis. Hoc idē tenet Angel.in l.sz si hac.§.patronuz.ff.de in ius vocan.per illū tex. Rescriptū enim principis nō se extendit ad defectus tacitos et suppressos vt ibi.et dicit Bal. in.l.barbarius.ff.de offi.preto.colū.vij.ꝙ princeps in sua dispensatione non presumitur velle promouere odiosos et multipliciter criminosos. Hoc idem tenet hic Pe.de ancha.dicens in colū.ij.ꝙ cū dispensatur cū inhabili debet fieri expressa mentio de inhabilitate: nec sufficit generalis: alˢ potius dicitur factū temerarium contra iura attemptatum ꝙ̄ dispensatio in factū a sciente et dispensare volente. et vide text.et glo.in.c.cum bone. de eta.et qualita.extra.vbi collatio facta inhabili est nulla. Bla. Aurio.

Si apostolice. Legati reseruatio. Pape confirmatio. Vtriusqꝫ diffinitio.secunda. Nosqꝫ.tertia. Certum est. Hec sumpta est ex iuribus positis.§.c.si cū quē nō differt ab ista in iure: sed in facto tm̄: vt liquido patet. Reseruet.et sic not.differantiā quo ad factū: inter illam: si eū quez.et istam.quia ibi mandat statim cōferri prebendā cum vacans iam esset: hic non vacabat: sed mādabat conferri cum vacabit. Item iam ibi erat receptus in canonicū: hic nō. Legatus.su.de latere: quia in alijs hoc non potest.§.de offi.lega.officij. Narratione.no.ꝙ dicitur confirmatio facta ex certa scientia.s.qñ totus tenor collationis inseritur.§.de cōfir.vti. c.penult. Decernat.et sic legatus potest in sua reseruatione decretū apponere.§. de offi.lega. presenti: moderni contrariū tenebant.vt.j.de conces.preben.quia cunctis.ſm Jo.an.et etiaz executor pape vt in dicto.c.quia cūctis.§.ex parte et.c.si soli.iuxta fi.que loquuntur in executore pape. in hoc tamen differunt: quia decretū alterius ordinarij vel iudicijs ꝙ̄ pape seu delegati vel executoris eius nō ligat ignorantes. nam de illis tantum reperitur scriptū in iure in preallc. c.quia cūctis.§.ex parte.cum factum illorū supra ius valeat: alij tamen puta legatus: et alij ordinarij qui non possunt supra ius eorū sententia vel decretum ignorantem nō ligat: quia cōtra ius cōmune esset.ff. de decre. ab or.fa.l.vlti.et. lxxxij.di.proposuisti.in glo. et nulli etiaz legato cardinali licitū est aliquid facere supra ius.§.de fil.presby.dilectus.et.c.nimis.sic not. Compost. §.de rescrip.capitulū.in fi.nō ob.de iure patro. dilectus.quia ibi factū legati: et ambitio fuit ordinario notificata vt ibi patet: alˢ non ligaret manus ordinarij ante notificationem.vt.§.dictum est.et sic debet intelligi ꝙ not. per Inno. et Host.in preallc.c.cum dilectus. Eos.s.canonicatū et prebendam. Confirmamus.hic tāgit Jo.an.questionem tactam per Joan.mo.§.c.si eum.de illo.s.qui est receptus in canonicū motu proprio capituli: quia si hoc obtinet in facto legati.qui nullum ius dare potest in beneficio: antequā vaccet.multo fortius hoc obtinere dicit in facto capituli: ꝙ pōt dare ius canonicatꝰ: vt dictum est.§.in.c.si eum.ſm Guid. Cōferendū. quia plus est ꝙ̄ si mandaret cōferri.§.de rescrip.

duobus. Preferri. cõsequitur ergo iste ex hac cõfirmatione hanc prelationẽ: quã alias nõ haberet. s. eo. hij qui. Item perpetuitatẽ sue gratie: que alias expiraret finito legationis officio. s. de offi. lega. presenti. ex quo nota quod talis cõfirmatio nõ valeret nisi in ea fieret mentio de oibus bñficijs: et alijs per que posset gratia etiã de nouo impetrata impediri. s. e. c. proxi. in prin. et est rõ quia ex tali confirmatione aliquid nouũ acquiritur vt hic dictũ est. ex quo no. quod quandoque cõfirmatio nedũ antiquũ ius cõfirmat: sed ad nouum addit. nec ob. s. de fide istru. inter dilectos. que loquitur de illa que fit simpliciter sub forma cõmuni: hic de speciali per quã antiqua forma rei vel gratie immutat: et noua forma dat. nã quandoque qui cõfirmat dat. ff. de verb. sig. obuenirit. et sic tenet curia sm Jo. an. ad hoc facit quod no. Inno. et Host. s. de transac. veniẽs. Idẽ tenet Gui. j. eo. c. proxi. Postmodũ. i. post confirmationẽ. ergo si post factũ legati: et ante cõfirmationẽ pape impetrauerũt tales: isti preferunt ar. s. de rescrip. si pro te. secus esset si legatus auctoritate pape cõtulisset. vt. s. e. hij qui. in fi.

Si motu. Primo de gratia motu proprio facta. Secundo de facta ad instantiã. Tertio. quando fiat motu proprio. scđa. Secus. tertia. Motu. Hec sumpta est ex hijs que not. s. de rescrip. si proponente. Beneficiũ. i. si bñficia prima: quia ratio remanet sm Joã. an. qui dicit quod pape motus debet semper attẽdi: nõ bñficiorum pluralitas. Ob hoc. s. quia mentio nõ fuit habita. Tũc enim. quid si capitulũ habenti sufficiens beneficium det canonicatũ sue ecclesie nõ facta mentione de suo beneficio: deinde iste sic receptus facit hoc cõferri per papã iuxta formã. s. e. c. proxi. nulla etiã mentione habita de dicto beneficio: nunquid talis cõfirmatio erit subreptitia. dic quod sic: et sic papa bonifac. respondit auditoribus: et seruat curia sm Guid. et est ratio: quia per talem confirmationẽ acquiritur ius de nouo istis spectanti prebendã vt patet. s. e. c. proxi. et. c. si eũ. et sic hoc casu qui cõfirmat dat. ff. de verb. sig. l. obuenire. de hoc no. plene per Inno. s. de transac. veniens. lxiij. di. ego. de possessione tamen rei ecclesie si quã tenebat nõ per viam tituli: sed alterius seruitij. iuxta decre. xvi. q. iij. possessiones: nõ tenetur facere mentionem: cuius poti teneat vt laicus: quam vt clericus extra ecclesiam. xxxiij. dist. si quis. sic Host. post Gaufri. s. de rescrip. postulasti. Modicis. est approbata glo. in dicto. c. si proponẽte. qui hoc indistincte tenebat. et reprobat Inno. qui distinguebat inter tacentẽ: et falso se pauperẽ asserentem di cens quod tacens obtinebat: sed alius nõ. Gaufridus distinguebat inter simplicitatẽ et dolũ. s. e. cũ teneamur. per decre. s. de rescrip. super literis. quod totũ hic cassatur: et opinio glo. obtinet. vt dictum est. et premisse distinctiones habent locum in alijs literis ad lites vt patet in iuribus allegatis. nec sufficeret si paratus esset renunciare: cũ litera sit iam subreptitia: nisi esset talis in quo ad hoc nõ haberet ius in re: sed ad rem. vt no. t. Compost. in dicto. c. postulasti. et. c. ti. in nostra. Inno. et Host. sm Guid. secus tamen esset si diceret se nõ esse adeptũ beneficium cõpetens: vt not. Host. in. c. si proponente. et sic tenet curia sm Guid. hic. Expresse. et sic si nõ fit in literis: et probetur quod motus sit voluntate propria: nõ valet: secus si sit in literis: licet probet papa fuisse rogatus: quia sufficit quod scriptũ sit. ff. qui et a q. l. prosperit. vj. q. ij. scriptum.

Additio. c. Si motu. vide feli. in. c. in nostra. col. rela. xiij. quod pmutãs tenetur facere mentionẽ de beneficio quod tenet alias gratia est nulla. Et de beneficiorũ taciturnitate in gratijs vide Lapum allega. lxxxvij. Et de materia hui⁹ capituli vide mirabilia per Ludo. roma. ꝯsi. cccxxvij. de motu proprio pape. Auf.

Additio. c. Si motu. quãdo tex. dicit quod gratia est nulla quando tacet beneficium quantũcũque modicũ sit. ergo nota ex hoc tex. quod monachus impetrans gratiã a sede nõ tenetur facere mentionẽ de monachatu. quia monachatus nõ est beneficium. nam dicit Pe. de perusio. in tracta. de mutatione status personarũ. colũ. v. in fi. quod monachatus non est honor: nõ dignitas: nõ officiũ: nõ ministerium. vnde excõmunicati: irregulares: infames: et cõiugati. et alias inhabiles ad beneficia sunt habiles ad monachatum. vt not. in. c. statim. xxij. distin. et. c. cum illorum. de sen. excom. extra. est enim monachatus quedam oblatio seu quoddam votũ. vt in. c. vnico. j. de voto et vo. redẽp. c. li. et. c. cũ ad monasteriũ. de sta. mo. extra. Et per hoc soluit alia questio qua queritur an monachatus teneat locum vnius bñficij in monacho dispensato ad duo vel tria bñficia cũ cura vel sine cura. quia verum est quod nõ tenet locũ. sed tamẽ nõ põt tenere duos monachat⁹ ex eo quod est alia prohibitio iuris: scilicet quod nõ habeat locũ in duob⁹ monasterijs: cũ nõ possit vtrique seruire. c. cõstitutus. de electio. extra. Bla. Aurio. doctor.

Additio. c. Si motu. hic est tex. quod debet fieri expressa et spãlis mẽtio de beneficio obtento quantũcũque modicũ existat ita dicit etiã tex. et zabarel. Pe. de ãcha. Jo. de imo. et Bonifa. de vital. in cle. ij. de offi. ordi. ibi. mẽtio specialis &c. Et ita tenet Archidia. et Jo. an. in. c. collatio. s. e. li. de offi. lega. et in. c. nõ põt. s. eo. ti. nec suffi. mentio per clausulas gñales. scilicet nõ obstãte quod aliud bñficiũ teneas &c. vt dicit Archidia. et Joã. an. Do. geminia. Pe. de ancha. Philip. franc. Lappum. Guiel. de monte Laudu. et zenselli. hic. et in dicto. c. non potest. et dicit Archidia. hic. colũ. ij. quod de consuetudine curie Romane nõ valet gratia si impetrãs tacet bñficiũ quod tenet. licet beneficiũ sit min⁹ ꝯpetẽs et sic de iure et de ꝯsuetudine gratia est nulla nisi fiat mẽtio spãlis de bñficio obtẽto. nã dicit Do. ge. in. c. dudum. colũ. ij. s. e. ti. et lib. quod vbi requiritur spãlis mentio nõ sufficit generalis. et ita tenet notabiliter Philip. frãc. in. c. licet ecclesiarum. s. de prebend. colum. ij. in vlti. notabili. dum dicit quod

K

in concessione quantucunq lata et generaliter facta non venit potestas cōferendi beneficia in curia vacantia nisi de hijs fiat specialis mētio. Et sic infertur q si per papā proprio motu detur potestas conferendi beneficia vacantia vel imposterum vacatura: qualitercunq et vbicunq et qualiacunq etiam de quo oporteret de verbo ad verbū facere mentionem spālem et expressaz tamē nō veniūt beneficia in curia vacantia per tex. illius .c. licet ecclesiarū. q2 ille tex. omnem formam reprobat nisi fiat expressa mentio de illis. Et ita tenent ibi Pe. de ancha. et Do. Geminia. et Lapus. per no. in .c. fi. de rescrip. et per Joan. an. in .c. j. de consti. li. vi. eo. lib. et dicit Philip. fran. in dicto .c. nō pōt. §. fi. q in clausula nō obstante debet fieri specialis mentio de bñficio vel beneficijs que tenet: et tunc tollit surreptionē: ita debet intelligi ille tex. nec sufficeret clausula generalis nō obstante q aliud beneficium obtineat: nisi illud exprimatur vt dicit ibi Joā. an. per tex. dicte cle. ij. de offi. ordi. Intellige q est fienda mentio de beneficio obtento scz pacifice possesso. Sed impetrans nō tenetur facere mentionem de beneficio litigioso licet illius recredentiam habuerit. quia per recredentiā nō efficitur pacificus possessor. vt dicit glo. in verbo possidebunt. in. §. item q vniuersitates. de collatio. in prag. sanctio. vbi vide lati⁹. Neq clausula ponenda in literis expediēdis super signatura prouisionis vel dispēsationis scz beneficia que obtines pro expressis habētes &c. pōt iuuare ipsum impetrantem. minusq tollere surreptionē inductam ex taciturnitate beneficij taciti: quia licet feli. in .c. nōnulli in prin. i. ix. colū. de rescrip. extra. dicat q princeps tacitū potest habere pro expresso: et perinde habetur acsi expressū fuisset. per tex. in .l. omnes. C. de prescrip. trigin. vel quadrag. annorū. ibi ac si per hanc l. specialiter et nominatim fuissent enumerate. et ita tenet ibi Angel. et idem not. Bal. de pace cōstan. in verbo. nō obstante. et Angel. in .l. diuus. §. licet. ff. de iure codicillo. et in .l. sed et si quis. §. quesitum. in fi. ff. si quis cautio. et Bal. in .c. super literis. colū. vj. de rescrip. per not. in .l. qui iure militari. ff. de testa. mili. tamē nō bene firmat q2 clausula est captiosa. et per alia multa que felinus vbi supra allegat. Tamen illud dictum felini nō est ita indistincte intelligendum sicuti plures asseucrant. Primo quidem intelligendum est et procedit quādo in supplicatione porrecta pape petitur et conceditur illa clausula. bñficia q̄ obtines pro expssis habentes &c. quia tunc indubitanter licet taceatur beneficiū obtentū neominus gratia secūdū est valida et tacitum habet pro expresso vt ipsemet felinus declarat i dicto .c. nōnulli. colū. viij. ibi q si gratia pape signatur hoc modo: fiat vt petit. et in supplicatione petatur q certa ꝯcessio que debebat exprimi haberetur pro expressa. certe ex tali signatura perinde est ac si fuisset expresse specificata. potest enī papa ad vtilitatē actus a se gesti fingere expressuz q expressum nō est. per .c. j. de transac. et .c. ulla. de elect. et cle. pastoralis. de sen. et re iudi. et ita feli. dicit se habere stilū curie post Butriga. cōsilio. lv. als cōsil. ij. incipiente. Visis iuris legitiatiōis. et colū. ix. dicit feli. vbi. s. sic: q2 verū est q debet fieri expressa mentio pro cessus. in rescripto. per .c. ij. de dolo et ꝯtu. et .c. inter. de re iudi. et melius in .c. dilectus. vt lit. pendē. nisi in supplicatione petatur et ꝯcedatur q habeatur pro expresso &c. sed si in supplicatione seu signatura illa clausula non fuit petita neq cōcessa tacitū beneficium nō potest haberi pro expresso. Secundo intelligitur dictū felini quādo supplicatio est porrecta pape. vt patet per sua vba predicta: q2 ille solus potest habere tacitum pro expresso: neq potest vti illa clausula pro expressis habentes: alius quicunq sit inferior a papa. vt dicit felinus. vbi supra. colū. x. nec potest habere tacitum pro expresso. et ita decidit Angel. in .l. sed et si quis. §. quesitū. ff. si quis cautio. et ita repetit feli. in dicto .c. nōnulli. colum. xxxij. in. iiij. cōclusione. ibi. q inferior a principe nō apponit clausulā pro expressis habentes &c. immo q fortius est dicit feli. in .c. postulasti. colū. ix. de rescrip. post Inno. in .c. cū ad monasterium. colū. j. de sta. mo. et in .c. veniens. in .j. glo. de fi. psbr. et Panor. in .c. at si clerici. §. de adulteris. de iudi. q vicegerēs pape nō potest dispensare sine causa: licet papa sine causa dispensare possit. Sed si in signatura non est posita illa clausula/ pro expressis habētes: postea nō possent alij officiarij pape in literis bullatis apponere illam clausulā: q2 si apponeret per eos nescio papa: sequerent duo inconuenientia. Primū q ipsi officiarij possent tacitū habere pro expresso contra supradicta. Secundū q expediretur sine certa scientia pape: id q ex certa eius scientia expediendū est. nā ex supplicatione informatur papa de petitis et nō aliunde. vt dicit feli. in .c. postulasti. colū. iiij. de rescrip. ideo si ista clausula nō fuerit posita in signatura papa nō videtur petita cōcessisse ex certa scientia cū illa clausula. Et ista est veritas iuris. Bla. Aurio. doc.

Si pluribus.

Primo de gratia cū motu proprio Scdo de gra ad instantiam. Tertio de negligentia eligentiū. scda. Si vo. tertia. Alterutro. Hec supra est ex illa qōne dominicalis: eps quidā promisit: et innitit papa equitati. d. x. prori. Vacantib⁹. et idē de proximo vacaturis. eadē ratiōe. Motu proprio. q̄ nō intelligit nisi expsse i lris exprimat. d. e. si motu. Plenissima. not. vnū casum in lris ad bñficia fit plenissima interpētatio: q2 bonus dispēsator bñficia nō reuocat: imo cumulos liberalitatis amplificat. de pe. di. j. quātumlibet. xxvj. q. vlt. alligant. sed regulariter: als cōtra. s. eo. Quis in prin. et dic vt ibi. Notitiam. not. ignoranti tempus istud nō currit. s. de concess. preben. quia diuersitatē. Si vero. secūda pars. Alterius. s. ipsi⁹ Minoris. vt. j. de reg. iur. in obscuris. et hoc verum est in qtitatib⁹: secus in spēbus in quibus approbatur mediocritas. x. q. iij. hoc ius. sm

Guid. qui dicit ꝙ precedens littera soluit contrarium hoc: sed tu vt in. c. in obscuris. Referendam. et sic si scienter ordinarius confert beneficium minoris valoris: statim aliud spectat ad impetrantem: et ordinarius hoc imputet sibi. vt. j. de regu. iur. damnū. ſm Jo. mo. Item hoc intellige quando verba in literis apposita possunt se habere ad vtrū: sed secus si ad maius vel ad minus: quia circa aliud est vt. j. e. si cui. de nō sacerdotali. ſm Jo. an. Et ideo dicerem hic ꝙ illa dicat melior: nō que maioris valoris existit: sed que melioris reputatur illi cui data est optio. Illi. scȝ impetranti in primo casu vel ordinario in secundo: vt satis denotat mens pape hic: et fauor illorum. secus in preallega. decre. si cui. vbi respicit odiū ābitiōis impetrātis p. c. ꝫ. e. quamuis in prin. Dictum tempus. scȝ. x. dierū. vt. ꝫ. Deuoluatur. vt. ꝫ. de consue. c. vlt. et sic inferior supplet negligentiam superioris. sic. ꝫ. de elec. cum in cunctis. in fi. sed hic satis sunt pares quo ad hoc.

Additio. c. Si pluribus. vide de optione simili in extrauag. suscepti. de elect. Auriolus doctor.

Additio. c. Si pluribꝰ. Hic habes ꝙ melior ecclesia nō dicit illa que est maioris valoris: sed illa que melior videtur impetranti cū clausula motus proprij. Ratio huius potest esse qꝛ licet sit maioris valoris: tamen nō est tāte dignitatis vel auctoritatis vel tanti priuilegij. vel illa que est minoris valoris est in vico impetrantis cui melius et fructuosius poterit deseruire. quia ex hac causa dicit tex. in. c. nullus. lxj. dist. habeat vnusquisq fructum sue militie in ecclesia in qua per omnia officia sua transegit etatem. et text. in. l. in ecclesijs. C. de episco. et cleri. et glo. in. c. si pauper. ꝫ. e. ti. et hoc credo verū quicquid zenselli. et eius sequaces hic dixere nitantur. Bla. Aurio. doctor Tolosanꝰ.

Cum in ecclesia. factū. Decisio. secunda. Certū est. Hec sumpta est ex hijs q̇ not. per Hosti. ꝫ. de conces. preben. postulasti. q̇ ponit ibi casum in eccl'ia Ambrudun. Prebendarū existat. sed quia in simul canonicus et episcopus idē esse nō potest: sicut pater et filius. ꝫ. de conces. preben. literas. et not. in. c. si. de insti. extra. ſm Guid. Debitus. et sic de ista prebenda impetranti prouideri non pōt: cū sit alij de cōsuetudine debita: que cōsuetudo facti est: et ideo papa nō videtur eam tollere. ꝫ. de cō sti. licet. ſm Guid. Derogari. sicut nec derogatur quādo canonicus constitutus in epm ꝯfert canoniam et prebēdam quas prius tenebat in ecclesia sua: nō ob. ꝙ impetrantes sint ſm Joā. mo. per. l. ff. de cōtrahē. emp. fistulas. §. frumēta. C. de ferijs. l. iudices. l. fi. de re. permu. c. vno. et est ratio: quia melius est impetrantis gratiā differri: ꝙ epm defraudari. et fuit de facto in ecclesia Sedun. in qua dixit se pro epo sententiasse. Gui. et Jo. an. contra: qui dicunt nō referre ad quē spectet: quoniā semper debeatur impetranti: vnde ei facta collatio tenet. ꝫ. e. dudūȝ. et. j. e. ꝙuis. nec ob. hec decre. que loquitur in recipiendo rōne cōsuetudinis: ꝙ al's contingeret infringi: et numerꝰ augmentari: secus in conferendo: vt in predicto casu. secus tamē esset si tertia decima pbenda haberet de cōsuetudine vel statuto sibi annexū onus: scȝ magistratꝰ vel alterius officij: quia talis impetranti nō deberet ratione huius decre. ſm Jo. an. sed prima opinio Jo. mo. videtur verior: maxime cū talis impetratio nō valeat aduersus illū qui vnicā collationē habet. ar. ꝫ. e. suscepti. preterea tñ mandatū factum cōtra ordinariū istum specialiter nō astringat: ex quo de isto nō est specialiter facta mentio. ꝫ. e. cū in illis. in fi.

Si tibi. Gratia. Impetratio. secūda. Equū est. Hec sumpta est ex hijs que no. ꝫ. de verb. sig. tua. et de preben. de multa. Beneficiorū. hoc verbum intellige ſm decre. tu i. et de hoc dictū est. ꝫ. de rescrip. si propter. vbi ponunt multe questiones circa istā materiam. Onerata. hoc fuit sufficiens causa vt. ꝫ. vt ecc. bñ. vt nostrū. de quo hic per Guid. Obtinenti. et sic not. ꝙ eps potest dare habenti ecclesiam aliā. et patronus talē poterit sibi presentare. Uacare. ꝙ nō est adhuc adeptus plene: qꝛ licet beneficium habeat: fructus nō habet: et sic nō videt plene translatus. nā licet res sit data: vacua possessio nō tamē est tradita. ff. de vsur. si stipulatus. primo respōso. et sic ad plenum recepisse nō videt. ff. manda. l. iij. rñso. ij. et idcirco licet victū habeat in ista noua ecclesia vt dictū est in dicto. c. s. propter. adhuc tamen vacat prima ecclesia vt est dictū: propter ꝑdictam rationē ſm Jo. an. et tenebitur promoueri infra annū: ex quo habet exercitiū cure in ista. ꝫ. de elect. licet canon. et in. c. cōmissa. §. j. ſm Jo. an. sed Jo. mo. tenet cōtra: qꝛ plene non vacat: nec plene translatus est: vt est dictū: nec beneficiū tribuit sibi actu gaudiū. et sic non pōt dici beneficiū: cuȝ beneficium sit beniuola actio animi gaudium tribuēs. vt in libro feu. qui. mo. feu. amit. §. fi. i. q. iij. si quis obiecerit. sed nō est beneficiatus re: sed spe.

Additio. c. Si tibi concesso. glo. fi. ibi. dicam igitur ꝙ qui tale beneficiū recipit sibi imputet. vide Panor. in. c ex presentium. de pigno. extra. vbi dicit ꝙ si tēpore quo rector acceptat ecclesiā illa est potens ad sustētationē sui: sed rector pro nunc nō habet vnde se sustentet et rector obliget bona eccl'ie sub spe soluendi de fructibus futuris: sed morte preuentus nō potuit soluere: tūc successor in bñficio tenet illa debita soluere. Si aūt ab initio acceptationis ecclesia esset impotens eū sustentare tūc debita per eū facta sibi incūbūt vel heredi suo et non ecclesie vel successori in beneficio quia est qō sibi imputetur quare acceptauit ecclesiam minus potentem. nam hoc casu. tenetur viuere ex industria vel patrimonio: non autem vendere bona ecclesie vel pignorare aut obligare. tex. est cū glos. in. c. j. xxj. q. j. et. fa. c. clericꝰ victū. xcj.

distinct. si vero ex post facto aliquo casu ecclesia fiat impotens: tunc rector potest agere contra parochianos vt sibi necessaria prestent ex quo eis seruit in diuinis: et est causa licita subtrahendi eis diuina. vt dicit glo. in c. ois christianus. de consecra. dist. j. Ex quo potes decidere ꝙ quando vicaria ꝑpetua in aliqua ecclesia parochiali habet portionē suam certā et determinatā: puta decē sestaria bladi/ decē pipas vini/ decē scuta auri. vel similiter tunc vicarius qui talē vicariā acceptauit: nō pōt petere a priore illius ecclesie vel ab epo aut alio fructuū illius ecclie percepture vberiorē portionē: sed sibi imputetur quare talē acceptauit per supradicta. secus si vicaria nō habet portionē certam et determinatam sed in quacūqꝫ vicarij institutiōe assignatur sibi congrua portio iuxta. c. j. š. eo. ti. et cle. j. de iure patro. qr tunc iuxta qualitatē vicarij instituendi assignatur illa portio augendo vl' minuēdo: vt latius dixi in additio. ad Bertrā. de Clusello in. c. sicut. de supplen. negli. prelat. extra. Bla. Aurio. doctor Tolosanus.

Qui de nō. Primo de maioritate ordinis. Secūdo. quantitatis. Tertio. reddit ratio. secunda. Similiter. tertia. Cū nō. Hec sumpta est ex hijs que not. š. de rescrip. cū dilecta. Sacerdotalis. ꝙ licet sit appositū in fauorem impetrantis vt nō teneatur: in eius tamē vertitur lesionē vt eā habere nō possit si velit. vt j. et idē de minoribus. et hoc facit finis mandati: de quo dicetur. j. de reg. iur. qui ob gratiaz. et eodem modo responde ad. c. j. de reg. iur. plus. Dimidie. vt qr vna ꝓbenda erat. š. eo. vacante. tamen tūc quilibet poterit dici integrari: quia pars a toto separata iam nō est pars: sed ipsuz totum. vnde impetrans talem poterit petere: quia certum ius creatum et declaratum est per se: vt in dicto. c. vacante. et hoc a contrario sensu. ꝑm Guid. vel quia erant in ecclesia alique integre: et alique dimidie quia aliqui nō percipiebant nisi medietatem vnius integre prebende sicut est in ecclesia Pictauen. ¶ Sed nunquid spectans/ dimidiam prebendā poterit petere: vt integra diuidatur: et ei media assignetur: dic ꝙ not. š. c. quia sepe. sed si mādetur simpliciter prouideri de prebenda: non adiecto integra vel media. illa que primo vacet separate: et per se: sibi de illa prouidebitur. quia aliud est de integra scribere: et aliud simpliciter. j. c. cui. secus si dimidia non esset per se: sed ꝙ diuideretur: quia dimidia tūc integra nō daret tali: sed spectaret integrā ꝑm Jo. an. Prouideri. sub nomine beneficij nō comprehendentur prebēde: vbi essent alia beneficia: sed bene si nulla alia essent beneficia ꝑm Goff. sed Host. contra vt not. š. c. cum olim. habita consideratione impetrantis. sed Gui. tenet se cum Goff. per. c. š. c. ꝗuis. in prin. Nō oportet. š. de rescrip. cū dilecta.

Licet. Primo de collatione iuris. Secundo de optione possessoris. secunda. Istam. Hec sumpta est ex hijs que not. per glos. et alios. š. de concess. prebend. cum nostris. et. ea. literas. et per Innocen. et Hostien. de appel. constitutus. Conferre. et sic not. ꝙ rem meam detentam per aliū conferre possum: cui voluero nō vocato detentore vt. j. de reg. iur. qui potest. secus in confirmatione electionis: vbi requiritur maior solennitas. š. de elec. c. vlt. Et sic tenet collatio facta per ordinarium nō facta mentione de possessione facti. A possessione tamen nō remouebitur possidens sine vocatione: et cause cognitione. xvj. q. iij. nolumus. de quo per Inno. et Hosti. š. de cleri. nō resid. ex tue. et de renuncia. admonet. et hic per Guid. Nō vocato. et idem in omni casu simili: in quo quis priuādus est ipso iure. š. de electio. licet canon. ꝑm Joan. an. Petet. is cui collata ecclesia vt sibi tradatur possessio: et procedatur sūmarie et de plano. C. si per vim. vel alio modo. l. vlti. Retinendi. vt quia secuz erat dispensatum. š. eo. nō potest. Inducere. i. decernere deducēdum per archidiaconuz ad quem spectat inductio corporalis. š. de offi. archid. vt nostrum. vel forte hic archidiaconus non erat ꝑm Guid. sed executor pape habebat potestatem a papa vt beneficium impetranti cōferat: licet nō adijciatur in littera ꝙ eum in possessionem inducat: nihilominus inducere poterit: quia executor semper possessionez dare potest: sicut executor qui est consentiuum ad mandatum conferendum. š. de offi. deleg. significasti. secundum Jo. Mona.

Ei cui. Hec sumpta est ex hijs que not. š. c. cum olim. per Inn. et Hosti. Simpliciter. idem si in rescripto apponeretur clausula generalis: puta nō obstantibus aliquibus per que nostra gratia impediri valebat vl' differri. nam in clausula generali ea que non sunt verisimilia nō intelligunt inclusa: vt. j. de deci. statuto. š. de iure iur. contingit. secus si appareret euidēter de cōtraria intentione mādantis per aliqua verba: quia tūc secus esset. š. de offi. deleg. ex parte. ij. quo casu habebit statim prebendam: ordinem quoqꝫ recipiet cum etatē habebit ad hoc aptā ꝑm Joā. an. et Gui. qui sic de facto viderunt et obtinuerunt. Sacerdotalis. ex priuilegio consuetudine vel statuto. Si nondū. ergo attendēdum est vacationis nō impetrationis tempus quantum ad etatem. sed contra. š. de rescript. si eo tempore. sed illa de curatis in quibus maior idoneitas requiritur: ista de simplicibus. Itez ibi gratia erat duratura in altera parte: hic ex toto expiraret: vel dic nondum. i. tempore date literarū. quia ex tunc licet tempore vacationis prebende esset cātus nō habebit eā: sed aliā spectabit simplicem: et sic nō ob. c. si eo. Etate. scilicet. xxv. annorum. š. de electio. cum in cunctis. §. inferiora. et ibi per Hostien. nec sufficeret ꝙ esset promotus nisi esset etatis legittime: quia talis promotio reprobatur. š. de tempo. ordinando. c. vel non est compos: secundum Joan. an. et idē esset in prebenda diaconali: et etiā sub-

diaconali: si nõ esset impetrans etatis perfecte super hoc: quia oẽs isti sacerdotis nomine cõti nentur. s. de coba. cler. c. si quis sacerdotũ. fm Gui. et si executor cõtra istã decre. conferat nõ valebit. s. eo. c. olim: et idem in alijs oibus ordinibus. lxxvij. dist. per totam. fm Guid. Aliã. nõ sacerdotalem: si tunc etatem peregerit fm Jo. an. vel dic q nullo modo sacerdotalem habebit: sed aliam bene vt. s. dictum est.

Additio. c. Et cum. de materia huius. c. vide Ludo. roma. consi. cccxxvij. Aurioli doctor.

Si pauper. Hec sũpta est ex hijs que not. s. de rescrip. postulasti. Pauper. sec⁹ si in gratia speciali: quia sic valet gratia: si tale beneficium vacaret q se cõpateretur cum primo. s. de rescrip. gratia. secus si ambe essent ecclesie curate: vel alia beneficia. nã in hoc casu nõ tribueretur ius in re vt. s. e. de multa. multo forti⁹ ad rem. et est ratio diuersitatis inter formã que est de iustitia: q: ius nõ dat beneficiato beneficium sed gratia bene. Item vnum dependet a iustitia aliud a gratia: que est magis exuberans vt in. c. gratia. Prouideri. si habeat sufficientem annuam pensionem vt. s. de rescrip. postulasti. vt ibi not. Hosti. Item si mandatur q moueat eũ et inducat ad prouidendum tali: cõpellere poterit eũ ad hoc: als nihil valeret mandatum si cohertionem non haberet. s. de offi. deleg. ex literis. et hoc innuit ista litera siue verba mouẽas: per verba et inducas: per coactiones. vnde copula debet in parte qualibet operari. s. de rescrip. olim. fm Gui. idem si scribatur religiosis q aliquẽ recipiant in fratrem: et impetranti datur executor: qui eos ad hoc inducat: licet nõ dicat compellant per censurã ecclesiasticam: et sic fuit pronunciatũ de mandato Inno. fm Guid. de quo in Spe. ti. de rescrip. presentatione. ver. ratione forme. iuxta fi. et ver. Item si papa roget. Beneficiũ. etiam. xxv. soliõ. s. de cle. non resid. conquerẽte. et idem si perpetuus vicarius. s. de de rescrip. postulasti. fm Gui. secus si temporalis iuxta formam illius decre. s. de appel. peruenit. fm Joan. an.

Si a sede. De potiori possessione. De potiori auctoritate secunda. Sixto. Hec sumpta est ex hijs que not. per Host. et alios. s. de rescrip. mandatũ. et de maio. et obe. per tuas. Legatos. de latere: quia alius non potest. s. de offi. lega. officij. et est idẽ in papa et episcopo: quia eadem est ratio fm Jo. an. Eodem. ¶ Quid si ecclesia in qua iste impetrauerit/ eadẽ die impetrauerat gratiã: vel priuilegiũ q nõ tenetur ad alicu ius receptionẽ per literas apostolicas nõ faciẽtes de priuilegio mentionẽ: nec cõstet quis pri⁹. Dic q obtinebit impetrans: quia ecclesia q excipit de priuilegio habet probare prioritatẽ: als succumberet. ff. de proba. ei. de quo hic per Gui. Idem esset si per testes vel als posset constare: esset potior quis in hora vt dictum est. s. de rescrip. duobus. fm Jo. an. Possidentis. no. de cõ modo possessionis. l. de regu. iur. in pari. et esset secus siue in re siue ad rem cõstitueretur ius: quia tũc indistincte papalis preferret. s. e. dij qui. vel dic q canonicatus hic per papã collatus afficit primã prebendam iure apostolico debitã: vt ibi. et. c. dudũ. secus vbi nullus esset collatus: vt hic Reuter. vel vtrũq. s. de rescrip. duobus. fic. s. de maio. et obe. per tuas. Alteri. cui inferiori contulit fm Jo. an. An legatus possit rũpere statutũ iure iurando/ firmatũ: vel firmatũ per papam: cũ clausula decernentes: de voluntate capituli speciali. Videtur q sic. quia qd in fauorẽ eorum introductũ est ꝛc. sic Spe. in ti. preallег. §. nũc tractemus. ver. sed si. ꝛc. Guido tenet hic cõtrarium per ea que not. Hosti. s. e. c. dilecto. et dic ibi per ipsum et Inno.

Additio. c. Si a sede. glo. in verbo. appareant ibi. vt si probetur per testes de hora. ꝛc. est fin. et vide de materia hui⁹ c. latissime. feli. in. c. pastoralis. colũ. iij. iiij. v. de rescrip. extra. Et quando nõ constat de prioritate prouisionũ et ambo veniunt ex eodẽ modo vacationis vel ex diuersis an prioritas possessionis adiuuet: vide q hic scripsi in additionibus ad zenselli. Bla. Aurio. doctor.

Additio. c. Si a sede. si ab vno collatore scz papa legato vel alio: due collationes facte fuerint: et dubitetur de prioritate earũ. tũc recurrendũ est ad eũ qui contulit vt declaret. vt dicit hic Pe. de ancha. per no. in. c. ij. s. de offi. deleg. et in. l. si seruũ. §. si inter duos. ff. de lega. ij. et hoc probat Bal. in. c. i. §. s. de lege corradi. in vsibus feud. dicens. q quando vterq vassallus allegat dominiũ: tunc potest dñs alteri feudum affirmare. per tex. illius. §. si inter duos. Et ibidẽ dicit etiam Bal. q quando possessorium respicit adminiculũ petitoriũ ad dñm pertinet cognitio. ar. l. nulli. C. de iudi. als ad ordinariũ loci. Est enim impossibile esse cõcursum in iure/ in re. Pe. de ancha. c. duob⁹. de rescrip. presertim in eodẽ collatore. ideo ipse declarabit. Bla. Aurio. doctor Tolosanus.

Cum singula. Primo de prioratũ pluralitate. Scdo de pena recipiẽtiũ. Tertio de optione receptorũ. Quarto ne administratio alienis monachis cõmittatur. Quinto de pena cõmittentiũ. Sexto. de pena recipiẽtium. scda. Statuentes. tertia. Citra eos. qrta. Prohibem⁹. quinta. Qui vero. sexta. Hij autẽ. Hec sumpta est ex hijs q no. Host. s. de preben. de multa. Cũ singula. lxxxix. di. c. i. de cõsue. c. i. Eua gationis. xvi. q. i. placuit. de elec. si religiosus. Et nõ curatis cõpetutis: nõ tẽporalibus qd denotat. j. e. §. circa. vbi datur electio talib⁹ q nõ fieret nisi haberet ius perpetuũ. prestat ad hoc ar. s. de cõsue. cõsuetudinẽ. circa fi. ibi. cõpetua. lz ibi loqtur de secularibus. et sic dicit Bonifaci⁹ auctor hui⁹ decre. diffiniuisse in curia vbi erat de hoc q̃stio: fm Gui. et accipiũ prioratus pro obediẽtiaria vt. s. de sta. mo. c. ij. §. prioratus. et. c. cum ad

dicant quod ante ratihabitionem istius cõferre alij poterat: et tenebat secũda collatio per.l.C.de rei ven.quotiens.in prin.vbi dicitur quod si res ven dita sit duobus potior est ille cui prius tradita fuerit. Alij tenebãt quod si secũdus ignorabat col lationẽ factã primo: bene valebat: alias nõ. s3 cõ ferens tenebatur eidẽ aliud cõferre primo equi ualens.s.e.inter cetera .et.s.e.pastoralis.vel sic distingue.ff.de vsufruc.le.l.stich.§.de concess.pre ben.q3 cunctis.sm.Jo.an.tñ si papa presentẽ in curia conferat cũ decreto prebendã in certa ec clesia si qua vacat vel proxi.rc.q in veritate va cat: tunc si eps ignorans factũ pape precedens cõferat prius alij: et tradit possessionẽ.hoc non ob.statim primo acquirit ius in re: licet ignora ret vacare: et est ratio q3 conditio que inest de p̃ senti: nõ differt legatũ: licet ignoretur existẽtia conditionis iusti.de verb.oblig.circa fi.§.que in rerũ natura certa nõ morant obligationẽ: licet apud nos incerta sit: vt ibi.et sic ita quod nõ acqui ritur ius nec ipsa proprietas absenti donec per eũ fuerit ratificata.vt.ff.de nego.gest.si ego.vel nisi specialiter procuratorẽ ad hoc cõstituisset de quo queritur.ff.de acquiren.pos.l.§.et licet cõ iuncta persona pro absente agat: rescriptũ im petret.s.de rescrip.nõnulli.nõ tamen acquirit beneficiũ: vel dominiũ vel etiã canonicatũ: q3 ta le merum spirituale contrabitur in solo cõsen su eligentium et electi.s.de elec.cũ inter canoni cos. Et est ratio q3 quamuis lex coniunctã personã permittat agere vt.ff.iudi.sol.l.iij.§.§. vnde nõ ob.factũ episcopi: quia collatio licet nõ execu tio bene valet: possidente rem de facto nõ vo cato vt.§.e.licet.vnde licet in.c.cũ nostris.et.c. literas.de concess.preben.licet ipsa rescripta fue rint impetrata subreptitie: nõ tamen interim impeditur quin posset per ea procedi sm formã iuris: sc3 quod vocaretur pars in executione facien da: quia ibi nõ fuit reprobata collatio: sed po tius executio facta parte nõ vocata. vt in.c.li cet.§.e.sic not.Jnno.in.c.cũ nostris. quia illud rescriptum nõ erat nullum: sed debebat proce di contra tenentẽ cum cause cognitione.xxv.q. ij.prescriptione.et si nõ cognitio.et.§.e.licet.vnde licet ex donatione siue traditiõe regulariter nõ trasferatur dñium.ff.de acquir.re.do.traditio. in prin.hoc, fallit in donatione facta ecclesie.C. de sacrosãc.eccle.l.fi.s.de confue.ex literis.fe cus tamen est in collatione beneficiorũ: in qui bus statim ius acquirit in re si vacent absq3 tra ditione.§.e.quodam.et de concess. preben. quo niam.§.fane.vnde executores debebunt decla rare primũ impetrantẽ potiorẽ in prebenda detentorẽ vocato in puncto executionis per eũ faciende sm Jo.mo. Alius.puta legatus de late re qui confert beneficia vacantia.§.de offi. leg. officij.sm Jo.an. Per sententiã.nec poterit se cundo conferri sub conditione si primus nõ ac ceptauerit: quia actus legitimi rc.§.de reg.iur. actus: et not.s.de elec.in electionibus.nec etia3 sub illa conditione.s.de eccle.edifi.ad audien tiam.quia etiam precedente deliberatione nõ vacat quo ad omnia licet dicat vacare quo ad quid.s.de transla.epis.inter corporalia.et ideo primus qui propter adeptionẽ secũdi: istud pri mum curatũ sic impetret dispensationẽ quod sm possit tenere cũ primo post collationem et ante huius ratihabitionẽ factam nõ teneret dispen satio tanquam subreptitia: per premissam litera3: ibi vel quicunq3 alius ar. eorum.q leg.§.e.nõ po test. Acquibit. ne videatur proprium factũ impu gnare.s.de elec.nullus.in fi.nisi forte aliquan do factũ suum impugnet: nõ suo sed alieno no mine.sic not.s.de reb.eccle.nõ alie.si quis pres byterorũ.quia illud reuocat tanquam procurator ecclesie alienatã rem de qua nõ habebat man datũ reuocat.ff.de probat.qui duos.et.l.seque ti.factũ tamen omnino improbatũ a iure quis reuocare potest.vt.s.de elec.nosti.sec9 si de iure teneat: licet sit male actũ.s.de cle.coniuga.di uersis.et sic Jnno.concordat in.c.nosti.dicta duo capitula. Sed si eps notificata.et de hoc fiat ple na fides per literas vel per nunciũ.s.de sen.ex com.sacro.in prin.nec ob.s.de testi.c.§.quia ibi vocatur nunci9 executor vel auditor datus ad te stes recipiendos. Terminũ. et est simile cũ quis in alio: vel eius re: se ius habere iactat: quonia3 ei debet prefigi terminus.§.quẽ agat.et de suo iure doceat: alias post nõ auditur.C.de inge.ma. l.diffamari.et qui fil.sunt leg.l.ator.cum similij bus.et sic in simplicibus collationib9 nõ est a iu re assignatus terminus ad consentiendum: sed ab hoie arbitrarius termin9 assignatur vt hic. secus in electionibus.et sic nõ ob. de elec. quod sit. vnde not.quod post terminũ ab hoie assignatum nõ priuatur quis iure suo vt in dicto.c.quod sit.et sic nuncius agitur cũ homine rc. quod est contra. ff.de arbi.celsus.sed hoc facit periculum longe vacatiõis in maioribus cõtractibus. Libere. vn de optione data in cõtractibus variare licet.ff. de verbo.obli.l.qui certarũ.in fi.ff.de act.empt. l.si sterilis.§.fi. Jn bñficijs.vel vltimis volũtati b9 si tenuit optio eã mutare nõ põt.ff.de.op.le. l.apd.ff.de leg.§.l.seruũ electiõe.si nõ tenuerit.et optãs fecit eã iure propo: iterato optare põt.ff. de op.le.l.§.aut iure alieno: et tunc nõ põt.s.de elec.si cõpromissari9.ad instar ordinarij qui iure proprio iterato cognoscit: cũ eius sentẽtia nul la est.C.de accusa.si accusatio.et.l. absentẽ.et.§. de concess.preben. detestande.ij.respõso. sed de legatus nõ.C.quomõ et quãdo.iud.l. si vt propo nis.et.s.de offi.deleg.in literis.sm Jo. mo. Pre stare.et idem erit si ante terminũ dissenserit.ex presse: conferente in eadẽ voluntate manente. s.de procurato.licet.sm.Jo.an.

Additio. c.Si tibi absenti. Hic Philip. franc.dicit quod acceptatio bene ficij potest fieri per amicum vel negotiorum gesto rem dũmodo infra tẽpora ratificet. et vbi agit de preiudicio q̃cũq3 potest ratificari. Aurioli.et

Additio. c.Si tibi absenti. Hic habes quod si collatio fiat absenti ifra mẽ sem sibi datũ ad acceptãdũ alius sc3 legatus vt dicit hic glo. non potest alteri conferre. Ex quo

patet q effectus collationis manet in pendēti: vt si acceptet infra mēsem valeat collatio: sin autē nō valeat. Et eo etiā videt q papa durāte mense ante acceptationem bene possit cōferre seu prouidere cū papa non sit exclusus: sed solū ordinarius et legatus. Et non est quesitū ius in re vt hic per oēs. et papa potest cōferre nō obstāte iure quesito ad rem: q dic verū si papa faciat mentionē in suis literis prouisionis de illo iure illi absenti quesito: sicut de pñtato ante collationē: vel de electo ante consensum per eū prestitū. dicunt Dñi de Rota. decisio. cclxiiij. in nouis. Sed quid si infra mensem papa cōferat alteri/nulla facta mentione de illa collatione absentis: et postea ille absens non acceptet: an valeat prouisio apostolica. zabarella. in. c. dilectus. io. ij. de prebē. extra. colū. xix. Ponit questionē si secūdus impetrās mādatū de prouidēdo acceptet beneficiū vacās infra mensem datū primo impetrāti et a suo executore obtinuerit collationē: et postea primus nunq illud beneficiū acceptet: an collatio secundi facta intra tēpus primi valeat. Et dicit prio videri q valeat: quia quādo pluribꝰ gradatim cōpetit ius circa idem altero non vtente valet q interim fit p aliū. vt in. c. si qua. xij. q. ij. c. lugdunēsis. ix. q. ij. cle. si appellationē. de appella. l. prouinde. ff. si. cer. peta. et si appellās non vtatur appellatiōe sua valent gesta post appellationē: quia videt sententie acquieuisse. c. nō solū. §. respō. de appel. li. vi. et valet executio interim facta. sicut dicitur de eo q est in pendenti. in. l. j. §. j. ff. ad macedo. c. fraternitatis. in fi. de frig. et malef. extra. et testamentū in quo filius est preteritus est nullum tamen si filius non vtat iure suo testamentum valet. l. filio. ff. de iniust. rup. et irri. fac. testa. et clausula decreti vel inhibitionis habet effectū quādo eā habens vult ea vti: alias cōtra eā facta valent. Inno. in. c. j. in glo. magna. j. de concess. preben. Et si ordinariꝰ cōfert beneficium infra mēsem quod fuit specialiter impetratum cum clausula inhibitionis et decreti tenet collatio si impetrans nō vtitur sua gratia. vt dicit Ioan. mona. in. c. statutū. §. e. ti. et si legata est optio ex vniuersa familia et anteq legatarius optet seruus est per heredē manumissus si postea nō optatur remanet liber. vt in. l. si cū optio. ff. de optio. lega. et si pater in suo testamento legauit seruū qui erat in castrensi peculio filij & filiꝰ aliter nō disposuit de illo ante obitū suū valet qd fecit pater: et tamen ante mortem filij erat in pendenti. vt in. l. seruū filij. §. respon. ff. de leg. j. Et alia plura pro illa parte adducit zabarel. in dicto. c. dilectus. ij. Sed decidit contrariū scz q collatio facta tēpore nō congruo est nulla: licet primus postea non acceptet nec prosequat gratiā ita tenet Paul. de Leaza. & zabarella. in cle. vnica. de concess. preben. §. secus. q: actus gestus tēpore incongruo tali incōgruitate q resistit substantie actus est ipso iure nullus: etiam si superueniat tēporis habilitas. l. j. §. fi. ff. de iti ne. actuq priua. & collatio est actus legitimus qui nō potest esse in pendēti nec vagari sub incerto tex. iuncta glo. in. c. ij. §. de electio. et si nō habēs iurisdictionē iudicet & postea superueniat iurisdictio: nō valida ē iudiciū. vt in. l. j. & ibi glo. C. qui pro sua iurisdictio. et si quis dedit libertatem seruo alieno licet postea succedat dño serui nō cōfirmatur libertas. l. si seruo. ff. qui & a quo. Et si episcopus confert beneficiū vacans in curia romana infra mēsem datū pape. per. c. statutum. §. e. ti. licet infra mensem papa nō prouideat: nō valet collatio epi. vt dicit Io. mo. Archid. et Io. an. in dicto. c. statutū. vbi plus dicit Io. an. in nouel. q si quis impetrat specialiter cū clausula decreti: licet nō vtatur: tamē si an teq appareat de nō vsu ordinarius cōferat: collatio nō tenet. et alia multa pro hac parte adducit in qua residet: et respōdit ad cōtraria. tu tamē cogita an ista pars sit vera: vel prima. q: potes addere prime parti felinū. in. c. cū bertoldus. de sentē. et re iudi. extra. colū. v. vbi dicit q collatio facta spreto patrono est nulla; tamen si patronus nō presentat infra tēpus illa efficit valida saltim vt ex nunc. & glo. in. §. si quis. in verbo. eo ipso. de collatio. in cōcilio Basilieñ. dicit q collatio facta nō graduato de bñficio debito graduato: est valida si graduatus nō acceptet aut iure suo nō vtaf. Et dicit Ludo. roma. in. l. fi. C. qui admi. ad bono. pos. pos. q si existēs in secūdo gradu properātius agnouit bonorū pos. intra vicem et tēpus primi: si cōtingat primum repudiare: illa agnitio est bona ac si esset facta suis curriculis et ita sentit ibi Salice. & dicit tex. in. l. j. §. quibus. ff. de successo. edic. q quādo primus repudiat fingitur ac si ex eo numero nō fuisset. ergo acceptatio secundi debet conualidari. & fa. c. solet. j. de sen. exco. cū materia ratihabitionis. et per hec potest decidi casus: si infra sex menses datos prouiso per resignationē ad petendum possessionē papa alteri cōfert certo modo vacās: et primus nō petat possessionē immo renuncians: moriatur possessor/ et sic beneficium per obitum censeatur vacare per regulam cancellarie Romane. xxxiiij. an prouisio secundi cōualescat. Ioan. And. in additio. Speculi. tit. de concess. preben. super rubri. colum. ij. tenet opinionem zabarel. Tamen postea dicit q si assisteret pape/consuleret declarari: vt nō obstāte aliqua iuris subtilitate quādo sunt plures ipetrātes illi q essent posteriores possent acceptare ifra tempus datum primo cum protestatione si primus non acceptaret. Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

Additio. c. Si tibi absēti. tex. hic dicit q si lapso mēse dato ad acceptādum episcopus alteri beneficiū nō cōtulerit ille cui primo cōtulit poterit acceptare: quia vt dicit glo. in verbo terminum. et alia glo. in verbo lapso. res est integra. Simile est in matre tutrice filiorū suorū legitima vel testamētaria: q: si ad secunda vota transierit tutelā amittit: si tamē secundus maritus moriaf: anteq iudex tutelā alicui decreuit. et sic res est integra. Ipsa poterit

tutelam reassumere.vt dicit Ioā.de nenizanis. in silua nuptiali.carta.vj.colū.ij.si autē res nō esset integra vt q: tutela esset alteri data tunc non posset eā reassumere:vt dicit Ipoli.in.l. etiā si reditus.colū.ij.ff.de questio. Et dic p solum trāsitū ad secunda vota mulier non priuat beneficijs iuris vel maritoꝝ donec fuerit traducta.vt Ioā.de nenizanis vbi supra.ita tenet Ludo.Roman⁹ sing.cccxxi.incipiente.tu habes,l. solet.§.quis.ff.de infa.et etiā si maritus eā reliquisset tutricem q̄diu viueret.perdit tutelam si ad secūda vota trāsiuerit vt dicit Guido pape decisio.ccccc.xxxix.per tex.in aut.sacramētū. C.quādo mulier offi.tu.fung.po.vbi statim cōtractis secundis nuptijs lex repellit eā a tutela: quia nō cōfidit amplius de ipsa:imo lex p̄sumit q̄ insidief vite filioꝝ.l.lex que tutores.§.fi.C.de admini.tuto.et vt dicit Guido pa.vbi supra si maritus cogitasset de secūdis nuptijs non prouidisset filijs suis de ipsa tutrice.Si ergo marit⁹ voluit q̄ esset tutrix etiā si secūdo nubat:tūc nō pdet tutelā.sicut nō pdit donationem propter nuptias vel legatū aut lucrū primi matrimonij qñ maritus ita voluit.vt dicit Bal.in.l.j.C.de secund.nup.Et dixi.j.de pe.c.felicis.et intellige in casu supiori q̄ pdet tutelā scz postq̄ traducta erit p supradicta.Angel.in.l.pe.C. ad tertulia. Ponit nonē penas mulieris trāseūtis ad scdas nuptias.et Ioan.garionis ponit.plur.penas.in repet.rubrice.C.de secūd.nup.vbi pulchre dicit q̄ mulier nubens infra annū luctus efficif īfamis. et etiā marit⁹ eā capiens.et etiā pater eā maritans:quia timetur de commixtione sanguinis vtriusq̄ viri.nisi mulier sit senex vel sterilis aut primus maritus diu ante mortē nō cohabitauerit cū ea.propter infirmitatē vel absentiam vt pulchre tradit Alexan.in addi.ad Bar.in.l. j.C.de secūd.nup.sed licet nubat infra annū luctus nō ex hoc pdit priuilegia dotis.vt dicit Alexād.vbi supra.Secus si stupretur quia tūc pdet dotem donationē propter nuptias et bona parafrenalia:sicut si viuēte marito adulterasset. vt dicit Paul.de castro cōsilio.cxlvij.in secūdo volu.Proposi.in.c. plerunq̄.colū.iij.de dona. inter vir.et vxo.Bar.in.l.j.ff.de his quibus.vt indig.et Ioan.de Nenizanis.in silua nuptiali. folio.vj.colū.j.quia pene trāseūtis ad secūdas nuptias habent locū in luxuriose viuēte.vt ibi. et no.Panor.in.c.vxorat⁹.de cōuers.cōiug.Alexand.in.l.j.§.notātur.ff.de his qui nota infa. et Areti.cōsilio.clv.colū.iiij.et Iason.in.l.ij.ff. solu.ma.colū.iij.et sic perdit tutelā et oīa alia. Et itellige q̄ supra dictū est de traducta q̄ pdit iura.etiā ante cōsummationē matrimonij per carnalē copulā:q: tunc dicitur vera vxor et presumitur cōsummatio.vt in.c.iuuenis.de spōsali. extra.q: cōiter spōsalia fiūt in domo mulieris et nuptie q̄s cōsummationē vocam⁹ fiūt in domo mariti.Nā si ꝯsummatio fieret i domo spōse:lz marit⁹ eā nō traduceret ad domū suā:tñ ipa pderet tutelā et alia iura.Quia post cōsummationem nihil deest matrimonio de requisitis ad priuationem ordinatā mulieri secūdo nubenti. Sed ante copulā carnalē deest principale inducēs dictā priuationē:scz realis cōmixtio:ex qua procedit dilectio scdi viri p̄ponderās dilectioni filioꝝ primi matrimonij.Ex isto quidē matrimonio cōsummato procedit dicta priuatio.vt clare probat tex.in aut.sacramentū.C.quādo muli.offi.tutc.fung.po.ibi.scz cōtractis nuptijs expellicā a tutela cōuenit.&c. Et quādo dicitur. supra q̄ pene trāseūtis ad secūdas nuptias habent locū in luxuriose viuente.vide tex.aurenm in.l.si pater tuus.C.quādo muli.tutc.offi.fūg. po.ibi.iuramentum antea p̄stet q̄ ad nuptias non pueniat:sed pudicitiā suā intactā cōseruet. &c.Na in istud vltimū,intelligif q̄ in viduitate pudice viuat.Et primū loquitur q̄ ad nuptias secūdas non transeat.et sic ille tex.intelligitur in vtroq̄ casu:scz in casu secūdi matrimonij.et in casu impudice vite:scz extra matrimoniū.q̄ patet ex tex.§.cū igif.in aut.de non elig.secūd. nube.mulie.colla.j.ibi.vt metu castaꝝ nuptiaꝝ &c.Ex quo patet q̄ in matrimonio est castitas seu pudicitia.extra matrimoniū vo est luxuria seu impudicitia vt probaf in eodē.§.cū igif.ibi. et ab omni luxuria abstineat.&c. Extra similitudinem secūdo nubentis quā supra posui.Hec de penis texui:q: vtilia ꝛ cōsecutiua sunt.Blasius Auriolus doctor.

Additio.c.Si tibi absenti.quādo hic dicitur q̄ beneficiū est quesitū per titulum licet nō sit sequuta possessio.Nota sequentia.Primo q̄ quādo pater administrauit in ecclesia cū titulo imediate filius nō potest illi ecclesie p̄esse.c.ad p̄sentiā.ꝛ.c.p̄sentiuꝫ.ꝛ.c.qm. de fil.p̄sby.q: prohibita est hereditaria successio in bñficijs.c.ex trāmissa.e.ti.nisi ex dispēsatione pape.c.dilectus.eo.ti. Et si pater vt alterius minister sine titulo administrauit.filius potest illi ecclesie p̄esse.c.cōstitut⁹. Et ibi zabarel. et Pe.de ancha.eo.ti.ex quo patet q̄ sola administratio non cōsiderat:sed requirif titulus. Quid ergo si titulū pater habuit:sz ante adeptam possessionē seu administrationem decessit:an filius possit illi ecclesie immediate p̄esse. Omnes p̄dicti tex.loquuntur quando pater in ea administrauit:et sic videf q̄ ad filiū excludēdum requiraf administratio. Econtra videf q̄ sufficiat titulū habuisse licet non administrauerit.q: dicit tex.in dicto.c.ex trāsmissa.q̄ fili⁹ potest p̄esse beneficio in quo pater administrauit:si eo defuncto media intercessit persona cui beneficiū p̄dictū est collatū.Et sic sola collatio cōsideratur.Credo q̄ sufficiat collatio facta patri licet non administrauerit.quia ratio quare filius excludaf est propter detestationē paterni criminis:et propter honorē sacramentorū que non danf solum propter recipientes:sed etiam propter alios.vt dicit Inno.in.c.j.de fil.p̄sby. Alia ratione prohibetur filius:scz ne infametur ecclesia.vt dicit zabarel.in dicto.c.p̄sentiū.per c.vnicuꝫ.de obliga.ad ratioci.ord.vel non. Et tenet Host.in summa.eo.ti.§.que est causa.et

no.in.c.ij.eo.ti.s.eo.libro. Ecclesia em videtur dehonestata propter patris incotinentiā. vt di cit zabarel.in.c.literas.de fi.psby.vbi ponitur quarta ratio:scz timor incontinentie paterne. quā etiā ponit Panor.in dicto.c.psentiū.per.c. quando generaliter.xxvj.dist.et.c.si gens.lvj. dis. Quinta ratio ponitur p Panor.in dicto.c. ex trāsmissa. per illū tex.ne noteł successio here ditaria in ecclesia dei. Que oēs rationes proce dunt quādo pater fuit intitulat?:licet nō mini strauerit. Et hoc videł sentire Panor.in dicto. c.ex trāsmissa.in tertio not. dicens q intitula tione medie psone inter patrem defunctū & filiū purgał viciū inhabilitatis filij ad promotionē ecclesie paterne. per solā eīn collationē cēsetur quis in beneficio intitulatus.vt in.c.quoniā ex cōstitutione.de concess.pben.j.et pbat glo.in verbo.possidebūt.in.§.Item q vniuersitates: de collatio.in prag.sanctio.dicēs q per colla tionē querił ius in beneficio.per istū tex.Inno. in.c.inter cetera.de pbē. Bal.in.l.j.C.de re.per muta. Et potest pmutari bñficiū ante adeptā possessionē. Ita etiā tenet Io.de Imola.in cle. vnica.de rc.permuta.colū.v.et sic administra tio nō cōsideratur sed titulus. Et licet.c.ex trās missa.loquatur de ministratione patris.et de intitulatione medie psone per collationē.neo minus credo in patre sufficere solā intitulationē sicut I media psona:quia nō est ratio differētie: et quia titulus est considerabilis:et nō sola mi nistratio vt dictum est.& ministratio est vnū cō sequens ad titulū:ideo concesso titulo censetur concessa ministratio per not. per Bal.in.l.quā uis simpliciter.C.de fideicō. Not.etiā in regula iuris accessoriū.lz de facto nō ministrauerit: q sufficit q de iure ministrare potuit si voluit per no.in.c.pmis.de electio.s.e.li.vbi habēs ecclīaz parochialē tenetur promoueri ad sacerdotiū in fra anū computandū a tēpore quo regimen cō missum fuit:& possessionem pacificā habuit:vel per eū stetit quominus habuerit eandē. ex quo patet q sine possessione est prelatus ecclesie. Sz quid si pater statim q fuit prouisus de beneficio mortuus:an filius possit illi pesse. Videtur q sic:quia habetur pro nō nato is qui statiz q'na tus est decessit.vt in.c.nam et ego.extra.de ver. signi. Et ibi zabarella. Pe.de anchara.et Pa nor.et glo.in.c.raynūtius in verbo.filium.de te sta.extra.& dicit Host.in.c.ex parte.lo.j.de cle. nō resi.extra.q si monitus residere in beneficio venerit:et statim decesserit:perinde est ac si non venisset:et pōt priuari beneficio.ar.l.diuortium ff.de diuor.et.l.nō videtur.ff.de acquir.poss.sic videtur q pater nō videał intitulatus quando statim mortuus est ideo nec filius impeditur illi beneficio pesse. Econtra videtur q sufficiēter intitulatus censeatur ad filium impediendū:q: quādo filius immediate pficeretur beneficio paterno obstaret vna ex rationibus prohibiti uis superi? insertis scz q censeretur successio he reditaria. Alia ratione quia vt dicit Henri.bo. in dicto.c.nā et ego.colū.j. in factis cōditionis iplēde.& sic in futuris:semel legitime factū cēse tur factū:lz nō duret.per.l.quidaz in testō.ff.de fideicō.liberta.&.l.cū vxor.s.quādo dies lega. ced.et.l.legata.ff.de condi.& demōstra. sed isto casu per collationē factā patri censetur imme diate pro tempore futuro filius exclusus.igitur &c. Alia ratione:quia ad exclusionē heredis in stituti per patrem sufficit q posthumus nasca tur:viuus tamē:licet ilico moriatur:vt in.l.vxo ris.et in.l.quod certatum est.et ibi Bal. Alexā. Salic.et Iason.C.de posthu.hered.insti.et Ia. cob Butri.in dicta.l.vxoris.et Pe.de bella pti. in dicta.l.q certatum est.et franciscus Areti.in l.q dicitur.ff.de liberis.& posthu.sic isto casu ad exclusionē filij sufficit patri fuisse promissum:licet prouisio non duret. Alia ratione quia in literis collationis fiende filio poneretur q vacaret p obituz patris eius nomine & cognomine expsso vt de iure modus vacationis & persona exprimi debet.c.susceptum.et ibi. Archidia. Geminia. francus.et zenselli.de rescrip.s.e.lib.& ita serua tur de facto: Ex quo resultarent quatuor ratio nes prohibitiue militantes. Prima detestatio paterni criminis. Secunda dehonestatio eccle sie. Tertia.timor incontinentie paterne. Quar ta successio hereditaria.que non cessarent et si pater illico moreretur: et hanc credo veram. Bla.Aurio.doctor Tolosanus.

Cum qui. In ppas. Primo/qñ peccatur in facto et in modo. Secūdo/quando in modo tā tum. Secunda. Insuper. Hec sumpta est ad probationē eorū q no.per Inno.et Host. s.eo.de multa.sm Io an. Primū dictū a secūdo differt:q: pmū loquił tantū de beneficio curato Secūdū/de quocūq. Item primū de violēto et intruso. Secundū/de violento tantum. Tertio quia primū priuat beneficio iuste adepto. Se cundū/de adipiscendo. Primū respicit decre.de multa.s.eo.sm.l.illam.C.vnde vi.si quis I tan tam.xvj.q.vj.episcopum. Cura.secus est in sim plici sine cura:quia tunc non admittet.vt in.c. de multa. Sed ius q habet in secundo:per hoc dictū in fi.positū.& est idē.s.q incurret hāc penā si sm simplex haberet curatum sibi annexū.s. e.super eo.sed habebit locū secundū ius hmōi. e.& sic not.q sicut iusta receptio secūdi tollit pri mū.vt in.c.de multa:sic iniusta receptio vt hic simile in bigamia que vera vel ficta priuat psb byteruz officio.s.de biga.nuper.sm Io.an. Vi occupat.et in hoc casu amittet etiam sm sic vi olenter occupatū vt.j.in fi. Scienter.q: secus si ignoranter.de reg.iur.ignorantia.et in hoc ca su nō amittet sm:si als ius haberet:ex quo sine violentia intrat.nā primū decretū punit habi to:sm ambito.quādo vi occupatur vel animo. Obtineat.& est idē in decre.cum in cunctis.scz q violenta consecratio vel fradulenta priuat cō secratum prioribus beneficiis.& sic vidit.Io.mo. de facto de quodam qui se fecerat per falsas li teras consecrari:vnde si talis occupans primū impetrat secundū faciens mentionē de primo:

sed non de occupatione: nō valet impetratio. ne violentus sit melioris cōditionis. &c. s. de do lo & cōtu. cōtingit. et idē est si dispensationē sup suis beneficijs impetret tacito de occupatione. s. de offi. or. ordinarij. circa fi. Et si talis inuasor clericū ad beneficia p̄sentet: si ab ecclesia tolleretur: tenet presentatio: alias nō. Etiā si sit Intrusus exigit debitū a debitoribus: vel obedientiā a subditis. Si male fidei possessor agat suo noīe: nō est ei respōdendū. Sed si noīe dignitatis sic: donec de mala fide et violētia sit cōuictus in iudicio. de quo p Inno. s. de causa pos. cum olim. et per eū et Hosti. s. de resti. spo. in literis. Non existat. xvi. q. i. legi. in prin. Potior. ff. q vi aut clam. nam et seruus. Insuper. Secunda pars. Violenti. Et in hoc differt a precedenti: qr ibi loquitur de violento/ et de quocūq iniuste intrudente. Sed hic de solo violento: et est simile rigori legis. C. vnde vi. si quis. & xvi. q. vi. placuit. et not. q sequitur auctoritate propria: qr secus si fiat apprehēsio auctoritate superioris vel executoris iudicis sententiā proferendi ad hoc potestatem habentis. ff. q met. causa exstat. s. de offi. dele. ex literis. nisi. de quo ibi per Inno. Vel verius. Et male: quia in talibus nulla antiqua possessio sine iusto titulo valet. j. de reg. iur. c. j. formidine. iuxta illud. Oderunt peccare. &c. de quo in glo. s. de offi. or. irrefragabili. in fi. Ad ea i. ad rem. Sic not. ius qsitū in re: et quādoq ad rē: de quo p Inno. s. de offi. lega. dilectus.

Isciui. In tres diuiditur. Declaratio Cōtrarij facti anullatio. Secūda. Si vo. Tertia. Prouisio. Hec sūpta est ex hijs que no. per Inno. et Hosti. s. c. vlti. et Compostel. de rescrip. capitulū. et. c. cum adeo. vnde Compost. et Inno. opinio reprobat hic. et opinio Hostiē. approbat. Idonee. et si hoc non apponatur idem est. s. de elect. causam. s. de rescrip. cum adeo. fm Joā. and. Sufficiens. Ergo secus si nō est sufficiēs. s. de rescrip. postulasti. q intellige si in collatione fiat mētio de primo nō sufficienti. s. de offi. leg. collatio. et. xxi. q. j. clericus. Non potest. Contrariū notabāt doctores: moti hac ratione. Quia in hoc casu non fiebat gratia prouiso: sed prouidentib⁹. Nec poterat prouisus hoc casu dici ābitiosus: cū ad sui instātiam nil fuisset obtentū. s. eo. Quis. j. c. si motu. Contrariū est verū. Quia beneficiatus idoneus nō est pro alio beneficio. s. c. sup inordinata. Et iure cōmuni beneficiatus nō mādat beneficiari. s. eo. quia intantū. fm Joā. and. Unde si papa tali contulisset beneficiū non facta mētione de primo: nō teneret: nisi in casu. j. c. si motu. multominus delegatis suis: quia quanto magis re ceditur a primo tanto maioris est virtutis: quia delegati potestas minor non delegata fm Jo. Mo. Dimittat. Et nihil differt ab illa gratia qua per me tantū impetro: q etiā nō sufficeret modo dimittere beneficiū. si illud impetra tiōis tēpore tacuissem. s. de rescrip. si proponēte. et. j. eo. si motu. Ratio diuersitatis est: nā per istam gratiā nihil actualiter cōsequor: sed potentialiter tantum. et ideo sufficit hic q tunc fit inhabilis quādo potentia transit ad actus: scz quādo mihi debet fieri grā. secus si in alia vbi actualiter aliquid statim cōsequor: cum nō immine at. ergo secus erat in personatu nō curato: qr si de illo voluisset: idem dixisset. s. de deci. ad audientiam. nō ob. s. de elect. dudū. ij. §. tandem. quia ibi equiparantur tantum personatus & ecclesie curate: quo ad dispensationem super pluralitate beneficiorum: que omnino restringenda est. s. equiparatio illa nō habet locū in alijs casibus: & sic not. Inno. s. de. eta. et qualit. preterea. Et Cōpost. in p̄alleg. c. dudū. vbi notat etiam q pōt dispensare in psonatibus nō habētibus curam animarū: vt quis duo simul obtineant. vt etiam notat Inno. in p̄allegato. c. de multa. vel potest aliter responderi illi. §. tandem. q allegando loquitur: nec ponit ius. vt not. ibi Inno. et Compost. Sine cura. ergo si alterum sit curatū: vel vtrūq nō poterit sibi prouideri. Restringi. & sic no. q pluralis locutio certa debet esse: et nō vaga. Itē restringenda potius q laxanda. j. de regu. iur. pluralis. et est ratio: qr talia sunt singulis cōmittenda vt. j. cum singula. huius ratio assignatur ibi. Subsistat. poterit ergo illud beneficium alteri cōferri: sed si ille possidet nō poterit sine cognitione cause sibi auferri possessio. iuxta decre. j. eo. licet. fm Joan. and.

Additio. c. Isciui. Dic q an beneficiū sit sufficiens consideraf qualitas beneficiati. scz si sit nobilis vel doctor: quia tales de maioribus beneficijs prouidenf. c. de multa. et dicit Bal. in. c. cum adeo. de rescrip. extra. q beneficium nō dicif sufficiens pro nobili: nisi possit nutrire vnum equum. Blasius Auriolus doctor.

Si beneficia. factum/constitutio: ampliatio. secunda. Statuimus. tertia. Eundem. Hec sumpta est ex hijs q̄ not. Hosti. s. de appel. constitutus. in secūdo. §. super verbo. ad sedē. Apostolicā. idem si per legatū. j. c. si a sede. Ab hijs. scientibus vel ignorātibus qr hic de fideratur tantum ignorantia illius cui confertur: nō qui cōfert et presumitur in dubio ignorare: nisi probetur scientia. qd intellige prout no. j. de reg. iur. presumitf q ignorantia nō excuset probatur. xxxiij. q. ij. in lectum. dic vt ibi. Dimissa. sub iuris necessitate: quia nō poterat eas tenere cū secūdo: quia secus si se cōpaterentur. s. e. super eo. & sic not. q ordinarius potest habēti beneficium sine primi aliqua resignatione: cōferre fm primo se nō compatiens: qr sufficit q primum dimittat post adeptionem secundi vt hic. secus si conferret tertium habenti duo cum dispensatione pape: quia tunc nō valeret collatio tali facta: nisi primo resignatis duobus primis vt. s. de offi. or. ordinarij. in fi. de quo dic vt ibi: tamen licet collatio tali de tertio beneficio facta nulla sit: si ipse tamen ipm recipiat & possessionem adipiscatur. prima duo vigore dispē

sationis in loco vnius habebũtur: et eo ipso va cabunt in penã ambitionis: que imponitur in talibus: per decre. s. e. de multa. que pena nõ re mouetur per. c. ordinarij. nec mireris: quia sepe illud ꝙ nullum est: suũ effectũ habet: ac si fieret legitime. Simile. s. e. si cui. ar. s. de biga. nuper. nõ ob. decre. s. e. preterea. que optionẽ dat tali bus: que correcta est per illam. s. e. de multa. de hoc not. per Cõpost. s. de elec. dudu᷈. & in prima parte Spe. ti. de legato. §. videndũ restat. in. v. quid si habens duos &c. secus in executore papẽ vel eius legati. s. c. proxi. ratio diuersitatis: quia multa impediunt collationẽ papalẽ per se vel per alium factã vel per suas literas: que restrin gende sunt tanꝗ ambitiose & merito factũ pre sumant ignorare: que tamen nõ impedirẽt col lationem ordinarij. qui certus presumit de hijs que fiunt in dioce. sua. de quo per Hostien. s. de conces. preben. cum nostris. et. c. literas. et. j. e. licet. et est de hoc dictum. s. e. si tibi. ex quibus ꝯcluditur ꝙ si curat⁹ in vna ecclesia p̄sentet per patronũ in alia ipsi ordinario: talis est idone⁹ probandus: q: intelligitur ꝙ eo admisso & insti tuto in secũdo: post eius adeptionem: vacabit primũ. s. e. de multa. Assignari. multo fortius si nondũ sunt alij assignata. s. e. si tibi. in fi. Cer tiores. et sic nec statim ea credere tenetur. s. de symo. per tuas. ij. nec ibi debet dicere se dubita re vbi certus est. s. de rescrip. cum contingat. s̄m Jo. an. Difficultatẽ. not. illum solũ gaudere iu ris beneficio que nõ cõmittit in illud. s. de vsur. quia frustra s̄m Jo. mo. Quo ad omnes. vt ex hoc si per diuersas manus multa beneficia trãs eunt: ad statum suum reuertantur: et est ratio vt omnũ qd ab vna radice peruenit: omnino purgetur. s. de consti. translla. s̄m Jo. mo.

Additio. c. Si beneficia. ꝙ fit op⁹ noua collatione beneficij dimissi vel alteri collati. tenet. Frede. de se. conci. cl. Au riolus doctor.

Non potest. In tres partes diui ditur: prout sũt tria diuersa dicta. secũda. Illud. tertia. Cu᷈ vno. Hec sumpta est ex hijs que not. Innocẽ. et Hosti. s. de elec. dudum. ij. in fi. & de rescrip. po stulasti. et per Compost. de rescrip. capitulum. in fi. magne glo. & i prima parte Spe. ti. de legã to. §. videndum. verb. illud. cũ sequen. vsq ad fi. et per glo. s. de rescrip. c. penul. s̄m Jo. an. Mo dicũ. not. ꝙ dispensatio: & impetratio pari pas su ambulãt. quantũ ad hoc ꝙ vtrũqꝫ tanꝗ am bitiosum restringendũ est vt hic & in. §. in vitus. s̄m Jo. an. & sic nõ ob. aliqua iura que de modi citate nõ curant: immo pro nihilo illa. s. de sy mo. & si questiones. de app. c. de appellationib⁹ cum similibus. in quibus reperitur fauor: hic au tem odium vt. j. de regu. iur. odia. Illud. secũda pars. Indultũ sit. super secundo ꝙ possit ipsu᷈ retinere cũ primo: dũ tamen curam similem cũ dato nõ haberet: sed dissimilem: sicut archidi. qui habet in foro cõtentioso: et ecclesiam paro chialem in foro anime: nõ posset virtute huius

gratie tenere: et est ratio: q: similitudo de qua fit hic mentio: nõ ad species: sed ad genus refer tur: et ideo qua litercũqꝫ curam habeat nõ po terit tenere: de quo in Spe. ti. de lega. §. viden dum. ver. quid si habens ecclesias &c. Canonice. simul. s. de rescrip. si gratiose. & s. de elec. dudũ. ij. Conferãtur. quid de facti questione. papa cõ cessit cuidã epo vt eum habenti beneficiũ cu᷈ cu ra posset dispensare super alio simili: episcopus dispensauit cum quodam qui nullũ habebat be neficiũ: ꝙ duo curata posset recipe: tandem iste adeptis sic duob⁹ curatis electus est in epm: an ex hoc fuerit ineligibilis queritur et est dicendũ ꝙ sic: quia dispensans excessit fines mandati: aliter dispensando ꝙ haberet in mandatis: et sic nõ valuit: quare per consequens ar. ob. s. de fil. presbyte. c. ij. hoc libro. et de elect. dudum. ij. verbum enim preteriti tẽporis in legatis vel si milib⁹ nõ trahitur ad futurũ. ff. de leg. iij. l. vxo ri. §. nec ad presens. ff. de aur. et arg. le. l. si ita. et. l. plautius. Primis duobus. & est ratio: quia impetrãs: duobus beneficijs adimpleta est gra tia dispẽsationis: & omnino clausa ar. ff. de ver. signi. bones. §. hoc sermone. de quo per Innoc. et Compost. s. de elec. bone. ij. §. vlti. Retinere. et residebit in altera quã voluerit: quia quantũ ad vnam intelligitur super residentia dispe nsa tum. vt not. in Spec. dicto ver. quid si habens et simile Inno. s. c. cũ iãdudum. tamen si appo natur illa clausula: dũmodo in beneficio in quo nõ residet faciat canonice deseruire: cu᷈ hec ver ba habeant vim cõmotionis: potius ꝙ condi tionis. vt. ff. de tutel. l. muto. dato ꝙ nõ faciat in vlla residentiam: propter hoc nõ cessat gra tia. sed tamen propter negligentiam seruitij ꝙ nõ impendit poterit cu᷈ cause cognitione iuste eo priuari. s. de cle. nõ resid. relatum. & sic not. Inno. et Host. & Compost. in dicto. c. dudũ. ver. sed quid indulgentia. s̄m Jo. an. Operatur ex pressio. nã clausula ad certũ finem posita: aliu᷈ finem operari nõ potest. ff. de adimen. le. l. inu tiliter. vnde sic posita. ad hoc ne litera possit di ci subreptitia: nõ tendit ad aliud. s. ad tollendã decre. s. e. de multa. de qua mentionẽ non facit s. de capel. mo. ex parte. s̄m Joã. mo. Subrepti tia. qd fieret in casu. s. de rescrip. gratia. idem in alio. j. eo. si motu. s̄m. Jo. an. Unde not. ꝙ in ex pressis dũtaxat: nõ in tacitis dispensatio ope ratur. et sic intellige opinionẽ Inno. et Host. s. de fil. presby. veniẽs. & de scismati. fraternitati.

Additio. c. Nõ potest. §. cũ vero. quãdo dicitur ꝙ prouisio secundi non facit dispensationẽ de primo incõpatibilj licet de eo fiat mentio. fa. tex. sing. in. c. porrecta. de cõfir. vtili vel inuti. extra. vbi not. ꝙ quãuis illi qui impetrant prioratus personales faciãt mẽ tionem ꝙ sint religiosi et sic papa sciat qualita tem eorum et facti: tamẽ nõ valet concessio nec censetur dispensatum. fa. etiã. c. ex parte. de ca pel. mona. extra. vbi nõ valet concessio contra consiliũ licet exprimatur qualitas partis. & ita not. sing. Inno. c. veniẽs. de fil. presby. & Jo. an.

in.c.ij.de scismat.extra.vbi dicunt q si superior
recipit aliquē inhabilem ad aliquod officium nō
videtur eum habilitasse nisi precedat cause co-
gnitio. In contrarium fa.tex.in.l.idem vulpia-
nus.in fi.ff.de excusa.tuto.vbi certa sciētia prin
cipis operatur licet nō ponatur in rescripto. et
in.l.barbarius.ff.de offi. preto.in fi.vbi.si prin
ceps promouet seruū ad dignitatē videtur eum
habilitasse.et in.l.quidā consulebant.ff.de re iu
di.vbi princeps eligendo minorem ad magistra
tum sciens eum esse minorē censetur eum habili
tasse.ita tenet Inno.et Hosti.in.c.preterea.de
testi.cog.extra.et feli.in.c.cum vicesimū.de offi.
delega.extra.et hanc partē tene. licet Francisc⁹
de aretio.in.c.i.colū.v.de rescrip.extra.dicat q
pro nunc nō affirmat hoc.et plura per eum: ibi
vide. Super hoc vide Alexan.de Imola.in dicta
l.quidam cōsulebant.et Oldra.consi.cccxxx.cū
tribus sequentibus hanc partē tenentē. Et ad
iura contraria vide responsa per Fran. Areti.in
dicto.c.i.colū.iij.et colū.iiij.Aurioli doctor.

Additio. c.Non potest. Hic dicit tex.q
impetrans tenetur facere mē-
tionem de beneficio qd prius obtinebat.dic hoc
procedere siue illud tenebat iuste siue iniuste:qr
si iniuste tenebat et fructus percepit effectus est
inhabilis ad beneficia:ideo collatio secundi ob
tenta nō facta mentione de iniusta detentione
primi et fructuum perceptione est nulla.vt di-
cit Felinus in.c.in nostra.correla.i.et Specula.
ti.de legato.§.videndum.restat de dispensatio
ne.circa fi.ver.sed pone aliquis.et Hostiē.in.c.
dudum.lo.ij.de electio.et ibi Jo.an.et idem Jo.
an.in.c.postulasti.et ibi Joan.de Imola.de re-
scrip.et Felinus colū.xx.dicentes q nō valet im
petratio in qua quis tacuit q prius beneficium
male tenuit per tex.aurcū in.l. auctoritatem.C.
vnde vi.et ibi Bar.et Bal.et dicit Panor.in.c.
ad audientiam.lo.ij.colū.iij.et Felinus in.c. po-
stulasti.colū.xxij.de rescrip. extra. q non valet
dispensatio super pluralitate beneficiorum obtē-
ta si fuit tacitum q illa prius illicite tenebat et
fructus percipiebat.fa.no.per Jo.an. et Com-
postella.in.c.dudum.lo.ij.de electio.extra.per
istam enim gratiā nō censetur secum super illo vi-
tio dispensatum ex quo de illo vitio non fuit fa-
cta aliqua mentio:et illa taciturnitas fuit cum
fraude:vbi dicit Bonifaci⁹.de vital.in cle.si.de
offi.ordi.et papa illud vitium ignorauit. qui dicit
glo.sing.in.l.bonorū.la.ij.C.qui amit.ad bon.
pos.possunt.q dispēsatio debet procedere a cer
ta scientia principis: alias non valet. qd firmat
Bal.in.c.in literis.de resti.spolia.extra.in fi.q
confirmatio facta a superiore de intruso nō va
let si superior ignorauerit de illa intrusione. Et
ita tenet Panor.in.c.dudum.lo.ij.et in.c.quis-
quis.et.c.qualiter.de electio.extra.dicens.q li
cet papa prouiderit intruso de beneficio per eū
occupato:nō valet prouisio:si tacita sit itrusio
ex eo q papa ignorauit illā.quia papa nō cen-
setur dispensasse tacite vel expresse quādo igno-
rat vitium intrusionis. Hoc idē tenet Angel.in
l.sed si hac.§.patronum.ff.de in ius vocan.per illū
tex. Rescriptū enim principis nō se extendit ad
defectus tacitos et suppressos vt ibi.et dicit Bal.
in.l.barbarius.ff.de offi.preto.colū.vij.q prin-
ceps in sua dispensatione non presumitur velle
promouere odiosos et multipliciter criminosos
Hoc idem tenet hic Pe.de ancha.dicens in co-
lū.ij.q cū dispensatur cū inhabili debet fieri ex-
pressa mentio de inhabilitate:nec sufficit gene
ralis:alias potius dicitur factū temerarium con
tra iura attemptatum q dispensatio in factū
a sciente et dispensare volente. et vide text.et
glo.in.c.cum bone.de eta.et qualita.extra.vbi
collatio facta inhabili est nulla. Bla. Aurio.

SI apostolice. Legati reserua
tio. Pape con
firmatio. Utriusq diffinitio.secunda.
Nosq.tertia.Certum est. Hec sumpta
est ex iuribus positis.s.e.si cū quē nō differt ab
ista in iure:sed in facto tm:vt liquido patet. Re
seruet.et sic not.differantiā quo ad factū:inter
illam: si eū quem.et istam.quia ibi mandat sta-
tim cōferri prebendā cum vacans iam esset:hic
non vacabat:sed mādabat conferri cum vaca-
bit. Item iam ibi erat receptus in canonicū:hic
nō. Legatus.su.de latere:quia in alijs hoc non
potest.s.de offi.lega.officij. Narratione.no.q
dicatur confirmatio facta ex certa scientia.s.qn
totus tenor collationis inseritur.s.de cōfir.vti.
c.penult. Decernat.et sic legatus potest in sua
reseruatione decretū apponere.s. de offi.lega.
presenti:moderni contrariū tenebant.vt.i.de
concess.preben.quia cunctis.scdm Jo.an.et etiam
executor pape vt in dicto.c.quia cūctis.§.ex pte
et.c.si soli.iuxta fi.que loquuntur in executore
pape.in hoc tamen differunt:quia decretū al-
terius ordinarij vel iudicijs q pape seu delegati
vel executoris eius nō ligat ignorantes.nam de
illis tantum reperitur scriptū in iure in preallē.
c.quia cūctis.§.ex pte.cum factum illorū supra
ius valeat:alij tamen puta legatus:et alij ordi
narij qui non possunt supra ius eorū sententia
vel decretum ignorantem nō ligat: quia cōtra
ius cōmune esset.ff. de decre. ab ordi.fa.l.vlti.et.
lxxxij.di.proposuisti.in glo. et nulli etiam legato
cardinali licitū est aliquid facere supra ius.s.de
fil.presby.dilectus.et.c.nimis.sic not.Compost.
s.de rescrip.capitulū.in fi.nō ob.de iure patro.
dilectus.quia ibi factū legati:et ambitio fuit or
dinario notificata vt ibi patet:alias non ligaret
manus ordinarij ante notificationem.vt.s.di
ctum est.et sic debet intelligi q not. per Inno.
et Host.in prealle.c.cum dilectus. Eos.s.cano
nicatū et prebendam. Confirmamus.hic tāgit
Jo.an.questionem tactam per Joan.mo.s.c.si
eum.de illo.s.qui est receptus in canonicū mo-
tu proprio capituli:quia si hoc obtinet in facto
legati.qui nullum ius dare potest in beneficio:
anteq vacet.multo fortius hoc obtinere dicit
in facto capituli:q pōt dare ius canonicat⁹:vt
dictum est.s.in.c.si eum.scdm Guid. Cōferendū.
quia plus est q si mandaret cōferri.s.de rescrip.

duobus. Preferri. cōsequitur ergo iste ex hac cō firmatione hanc prelationē: quā alias nō habe-ret. s. eo. hij qui. Item perpetuitatē sue gratie: que alias expiraret finito legationis officio. s. de offi. lega. presenti. ex quo nota q talis cōfirma tio nō valeret nisi in ea fieret mentio de olbus bñficijs: et alijs per que posset gra etiā de nouo impetrata impediri. s. e. c. proxi. in prin. et est rō qz ex tali confirmatione aliqd nouū acquiritur vt hic dictū est. ex quo no. q quandoq cōfirma tio nedū antiquū ius cōfirmat: sed ad nouum addit. nec ob. s. de fide instru. inter dilectos. que loquitur de illa que fit simpliciter sub forma cō muni: hic de speciali per quā antiqua forma rei vel gre immutat: et noua forma dat. nā quādo-q qui cōfirmat dat. ff. de verb. sig. obuenīunt. et sic tenet curia fm Jo. an. ad hoc facit q no. Jn-no. et Host. s. de transac. veniēs. Idē tenet Gui. J. eo. c. proxi. Postmodū. i. post confirmationē. ergo si post factū legati: et ante cōfirmationez pape impetrauerūt tales: isti preferunt ar. s. de rescrip. si pro te. secus esset si legatus auctorita te pape cōtulisset. vt. s. e. hij qui. in fi.

Si motu. Primo de gra motu pro-prio facta. Secundo de facta ad instantiā. Tertio. qn fiat mo tu proprio. Rōa. Secus. tertia. Motu. Hec sumpta est ex hijs que not. s. de rescrip. si proponente. Beneficiū. i. si bñficia prima: quia ratio remanet fm Joā. an. qui dicit q papalis motus debet semper attēdi: nō bñficiorū plura-litas. Ob hoc. s. qz mentio nō fuit habita. Tūc enim. quid si capitulū habenti sufficiens benefi cium det canonicatū sue ecclesie nō facta men-tione de suo beneficio: deinde iste sic receptus fa cit hoc cōferri per papā iuxta formā. s. e. c. pro-xi. nulla etiā mentione habita de dicto benefi-cio: nunquid talis cōfirmatio erit subreptitia. dic q sic: et sic papa bonifac. respondit audito-ribus: et seruat curia fm Guid. et est ratio: quia per talem confirmationē acquiritur ius de no-uo ipsi (spectanti) prebendā vt patet. s. e. c. proxi. et. c. si eū. et sic hoc casu qui cōfirmat dat. ff. de verb. sig. l. obuenire. de hoc no. plene per Jnno. s. de transac. veniens. lxiij. di. ego. de possessio-ne tamen rei ecclesie si quā tenebat nō per viaz tituli: sed alterius seruitij. iuxta decre. xvi. q. iij. possessiones: nō tenetur facere mentionem: cuz potius teneat vt laicus: q vt clericus extra eccle siam. xxxij. dist. si quis. sic Host. post Gaufri. s. de rescrip. postulasti. Modicis. est approba-ta glo. in dicto. c. si proponēte. qui hoc indistin cte tenebat. et reprobat Jnno. qui distinguebat inter tacentē: et falso se pauperē afferentem di cens q tacens obtinebat: sed alius nō. Gaufri dus distinguebat inter simplicitatē et dolū. s. e. cū teneamur. p decre. s. de rescrip. super literis. q totū hic cassatur: et opinio glo. obtinet. vt di ctum est. et premisse distinctiones habent locum in alijs literis ad lites vt patet in iurib9 allega-tis. nec sufficeret si paratus esset renunciare: cū litera sit iam subreptitia: nisi esset talis in quo

ad hoc nō haberet ius in re: sed ad rem. vt no t. Compost. in dicto. c. postulasti. et. e. ti. in nostra. Jnno. et Host. fm Guid. secus tamen esset si di ceret se nō esse adeptū beneficium cōpetens: vt not. Host. in. c. si proponente. et sic tenet curia fm Guid. hic. Expresse. et sic si nō sit in literis: et probetur q motus sit voluntate propria: nō va let: secus si sit in literis: licet probet papa fuisse rogatus: quia sufficit q scriptū sit. ff. qui et a q. l. prospexit. vi. q. iij. scriptum.

Additio. c. Si motu. vide Feli. in. c. in no stra. col. rela. xiij. q pmutās te-netur facere mentionē de beneficio q tenet alias gratia est nulla. Et de beneficiorū taciturnita-te in gratijs vide Lapum allega. lxxxvij. Et de materia hui9 capituli vide mirabilia per Ludo. roma. psi. cccxxvij. de motu proprio pape. Auf.

Additio. c. Si motu. quādo tex. dicit q gratia est nulla quando tacet beneficium quantūcūq modicū sit. ergo nota ex hoc tex. q monachus impetrans gratiā a se de nō tenetur facere mentionē de monachatu. quia monachatus nō est beneficium. nam dicit Pe. de perusio. in tracta. de mutatione status personarū. colū. v. in fi. q monachatus non est honor: nō dignitas: nō officiū: nō ministerium. vnde excōmunicati: irregulares: infames: et cō-iugati. et alias inhabiles ad beneficia sunt habi-les ad monachatum. vt not. in. c. statim. xxij. distin. et. c. cum illorum. de sen. excom. extra. est enim monachatus quedam oblatio seu quod-dam votū. vt in. c. vnico. J. de voto et vo. redēp. c. li. et. c. cū ad monasteriū. de sta. mo. extra. Et p hoc soluit alia questio qua queritur an mona-chatus teneat locuz vnius bñficij in monacho dispensato ad duo vel tria bñficia cū cura vel si ne cura. qz verum est q nō tenet locū. sed tamē nō pōt tenere duos monachat9 ex eo q est alia prohibitio iuris: scz q nō habeat locū in duob9 monasterijs: cū nō possit vtriq seruire. c. cōsti-tutus. de electio. extra. Ola. Aurio. doctos.

Additio. c. Si motu. hic est tex. q debet fieri expssa et spālis mētio de be neficio obtento quantūcūq modicū existat ita dicit etiā tex. et zabarel. Pe. de āchа. Jo. de imo. et Bonifa. de vital. in cle. ij. de offi. ordi. ibi. mē tio specialis ꝛc. Et ita tenet Archidia. et Jo. an. in. c. collatio. s. e. li. de offi. lega. et in. c. nō pōt. s. eo. ti. nec suffi. mentio per clausulas gnales. scz nō obstāte q aliud bñficiū teneas ꝛc. vt dicit Ar chidia. et Joā. an. Do. geminia. Pe. de ancha. Philip. franc. Lappum. Guiel. de monte Lau du. et zenselli. hic. et in dicto. c. non potest. et di-cit Archidia. hic. colū. ij. q de consuetudine cu-rie Romane nō valet gratia si impetrās tacet bñficiū qd tenet. licet beneficiū sit min9 ɔpetēs et sic de iure et de ɔsuetudine gra est nulla nisi fiat mētio spālis de bñficio obtēto. nā dicit Do. ge. in. c. dudum. colū. ij. s. e. ti. et lib. q vbi requiritur spālis mentio nō sufficit generalis. et ita tenet notabiliter Philip. frāc. in. c. licet ecclia. s. de prebend. colum. ij. in vlti. notabili. dum dicit q

in concessione quantūcūq3 lata et generaliter facta non venit potestas cōferendi beneficia in curia vacantia nisi de hijs fiat specialis mētio. Et sic infertur q̄ si per papā proprio motu de- tur potestas conferendi beneficia vacantia vel imposterum vacatura: qualitercūq3 et vbicūq3 et qualiacūq3 etiam de quo oporteret de verbo ad verbū facere mentionem spālem z expressaz tamē nō veniūt beneficia in curia vacantia per tex. illus.c. licet ecclesiarū. q2 ille tex. omnem formam reprobat nisi fiat expressa mentio de illis. Et ita tenent ibi Pe. de ancha. et Do. Se minia. et Lapus. per. no. in.c. si. de rescrip. z per Joan. an. in.c.j. de consti. 3. eo. lib. et dicit Phi lip. fran. in dicto.c. nō pōt.§. fi. q̄ in clausula nō obstante debet fieri specialis mentio de bñficio vel beneficijs que tenet: z tunc tollit surreptio- nē z ita debet intelligi ille tex. nec sufficeret clau sula generalis nō obstante q̄ aliud beneficium obtineat: nisi illud exprimatur vt dicit ibi Joā. an. per tex. dicte cle. ij. de offi. ordi. Intellige q̄ est fienda mentio de beneficio obtento scz paci fice possesso. Sed impetrans nō tenetur facere mentionem de beneficio litigioso licet illius re- credentiam habuerit. quia per recredentiā nō efficitur pacificus possessor. vt dicit glo. in verbo possidebunt. in.§. item q̄ vniuersitates. de col. latio. in prag. sanctio. vbi vide lati⁹. Nec q3 clau- sula ponenda in literis expediēdis super signa- tura prouisionis vel dispēsationis scz beneficia que obtines pro expressis habētes zc. pōt iuua- re ipsum impetrantem. minusq3 tollere surre- ptionē inductam ex taciturnitate beneficij ta- citi: quia licet feli. in.c. nōnulli in prin. l. ix. colū. de rescrip. extra. dicat q̄ princeps tacitū potest habere pro expresso: et perinde habetur acsi ex- pressū fuisset. per tex. in. l. omnes. C. de prescrip. trigin. vel quadrag. annorū. ibi tanq̄ per hanc l. specialiter z nominatim fuissent ennumerate. et ita tenet ibi Angel. et idem not. Bal. de pace cōstan. in verbo. nō obstante. et Angel. in. l. di- uus.§. licet. ff. de iure codicillo. et in. l. sed z si q̄s. §. quesitum. in fi. ff. si quis cautio. et Bal. in.c. super literis. colū. vj. de rescrip. per not. in. l. qui iure militari. ff. de testa. mili. tamē nō bene fir- mat q2 clausula est captiosa. et per alia multa que felinus vbi supra allegat. Tamen illud di- ctum felini nō est ita indistincte intelligendum sicuti plures asseuerant. Primo quidem intelli gendum est z procedit quādo in supplicatione porrecta pape petitur et concedit illa clausula. bñficia q̄ obtines pro expssis habentes zc. quia tunc indubitanter licet taceatur beneficiū ob- tentū neominus gratia secūdi est valida et ta- citum habet pro expresso vt ipsemet felinus de clarat i dicto.c. nōnulli. colū. viij. ibi q̄ si gratia pape signatur hoc modo: fiat vt petit. z in sup- plicatione petatur q̄ certa ɔcessio que debebat exprimi haberetur pro expressa. certe ex tali si- gnatura perinde est ac si fuisset expresse specifi- cata. potest enī papa ad vtilitatē actus a se ge sti fingere expressūz q̄ expressum nō est. per.c.j.

de transac. et.c. illa. de elect. z ele. pastoralis. de sen. et re iudi. z ita feli. dicit se habere stilū curie post Butriga. cōsilio. lv. al's cōsil. ij. incipiente. Visis lrīs legitimatiōis. z colū. ix. dicit feli. vbi. s. sic: q2 verū est q̄ debet fieri expressa mentio pro cessus in rescripto. per.c. ij. de dolo z ɔtu. z.c. in- ter. de re iudi. et melius in.c. dilectus. vt lit. pen den. nisi in supplicatione petatur z ɔcedatur q̄ habeatur pro expresso zc. sed si in supplicatione seu signatura illa clausula non fuit petita neq3 ɔcessa tacitū beneficium nō potest haberi pro expresso. Secundo intelligitur dictū felini quā- do supplicatio est porrecta pape. vt patet per sua vba predicta: q2 ille solus potest habere ta- citum pro expresso: neq3 potest vti illa clausula pro expressis habentes: alius quicūq3 sit inferior a papa. vt dicit felinus. vbi supra: colū. x. nec po test habere tacitum pro expresso. et ita decidit Angel. in. l. sed et si quis.§. quesitū. ff. si quis cau tio. et ita repetit feli. in dicto.c. nōnulli. colum. xxxij. in. xiij. cōclusione. ibi. q̄ inferior a princi pe nō apponit clausulā pro expressis habentes zc. immo q̄ fortius est dicit feli. in.c. postulasti. co- lū. xix. de rescrip. post Inno. in.c. cū ad monaste rium. colū. j. de sta. mo. z in.c. veniens. in. j. glo. de fi. psby. et Panor. in.c. at si clerici.§. de adul- teris. de iudi. q̄ vicegerēs pape nō potest dispen sare sine causa: licet papa sine causa dispensa- re possit. Sed si in signatura non est posita illa clausula / pro expressis habētes: postea nō pos- sent alij officiarij pape in literis bullatis appo- nere illam clausulā: q2 si apponeret per eos ne- scio papa: sequerent duo insufficiētabilia. Primū q̄ ipsi officiarij possent tacitū habere pro exps- so contra supradicta. Secundū q̄ expediretur sine certa scientia pape: id q̄ ex certa eius scien- tia expediendū est. nā ex supplicatione informa tur papa de petitis z nō aliunde. vt dicit feli. in c. postulasti. colū. iiij. de rescrip. ideo si ista clau- sula nō fuerit posita in signatura papa nō vide tur petita cōcessisse ex certa scientia cū illa clau sula. Et ista est veritas iuris. Bla. Aurio. doc.

In pluribus. Primo de gratia cū motu proprio Scdo de gra ad instantiam. Tertio de negligentia eligentiū. scda. Si vo. ter tia. Alterutro. Hec supra est et illa qōne do- minicali: cps quidā promisit: z innitit papa eq- tati. 3. c. propi. Vacantib⁹. z idē de proximo va- caturis. eadē ratiōe. Motu proprio. q̄ nō intel- ligit nisi expsse i lrīs exprimat. 3.c. si motu. Ple- nissima. not. vnū casum in lrīs ad bñficia fit ple nissima interptatio: q2 bonus dispēsatio: bñfi- cia nō reuocat: imo cumulos liberalitatis am- plificat. de pe. di. j. quātuslibet. xxv. q. vlt. alli- gant. sed regulariter: al's cōtra. 3. eo. Quis. in prin. z dic vt ibi. Notitiam. not. ignoranti tem- pus istud nō currit. 3. de conces. preben. quia di- uersitatē. Si vero. secūda pars. Alterius. l. ipsi⁹ Minoris. vt. j. de reg. iur. in obscuris. et hoc ve- rum est in ɔtitatib⁹: secus in spēbus in quibus approbatur mediocritas. x. q. iij. hoc ius. sm

Guid. qui dicit ꝙ precedens littera soluit contrarium hoc: sed tu vt in. c. in obscuris. Referendam. et sic si scienter ordinarius confert beneficium minoris valoris: statim aliud spectat ad impetrantem: et ordinarius hoc imputet sibi. vt. j. de regu. iur. damnũ. ſm Jo. mo. Item hoc intellige quando verba in literis apposita possunt se habere ad vtrũq;: sed secus si ad maius vel ad minus: quia circa aliud est vt. j. e. si cui. de nõ sacerdotali. ſm Jo. an. Et ideo dicerem hic ꝙ illa dicat melior: nõ que maioris valoris existit: sed que melioris reputatur illi cui data est optio. Illi. scz impetranti in primo casu vel ordinario in secundo: vt satis denotat mens pape hic: et fauor illorum. secus in preallega. decre. si cui. vbi respicit odiũ ãbitiõis impetrãtis. p. c. s. e. quamuis in prin. Dictum tempus. scz. x. dierũ. vt. s. Deuoluatur. vt. s. de consue. c. vlt. et sic inferior supplet negligentiam superioris. sic. s. de elec. cum in cunctis. in fi. sed hic satis sunt pares quo ad hoc.

Additio. c. Si pluribus. vide de optione simili in extrauag. suscepti. de elect. Auriolus doctor.

Additio. c. Si pluribꝰ. Hic habes ꝙ melior ecclesia nõ dicit illa que est maioris valoris: sed illa que melior videtur impetranti cũ clausula motus proprij. Ratio huius potest esse q: licet sit maioris valoris: tamen nõ est tãte dignitatis vel auctoritatis vel tanti priuilegij. vel illa que est minoris valoris est in vico impetrantis cui melius et fructuosius poterit deseruire. quia ex hac causa dicit tex. in. c. nullus. lxj. dist. habeat vnusquisq; fructum sue militie in ecclesia in qua per omnia officia suaz transegit etatem. et text. in. l. in ecclesijs. c. de episco. et cleri. et glo. in. c. si pauper. s. e. ti. et hoc credo verũ quicquid zenselli. et eius sequaces hic dixere nitantur. Bla. Aurio. doctor Tolosanꝰ.

Cum in ecclesia. factũ. Decisio. secunda. Certũ est. Hec sumpta est ex hijs q̃ not. per Hosti. s. de conces. preben. postulasti. q̃ ponit ibi casum in eccl'ia Ambruduñ. Prebendarũ existat. sed quia in simul canonicus et episcopus idẽ esse nõ potest: sicut pater et filius. s. de conces. preben. literas. et not. in. c. fi. de insti. extra. ſm Guid. Debitus. et sic de ista prebenda impetranti prouideri non põt: cũ sit alij de cõsuetudine debita: que cõsuetudo facti est: et ideo papa nõ videtur eam tollere. s. de cõsti. licet. ſm Guid. Derogari. sicut nec derogatur quãdo canonicus constitutus in epm ꝯfert canoniam et prebẽdam quas prius tenebat in ecclesia sua: nõ ob. ꝙ impetrantes sint ſm Joã. mo. per. l. ff. de cõtrahẽ. emp. fistulas. §. frumẽta. C. de ferijs. l. iudices. s. fi. de re. permu. c. vno. et est ratio: quia melius est impetrantis gratiã differri: ꝙ epm defraudari. et fuit de facto in ecclesia Seduñ. in qua dixit se pro epo sententiasse. Gui. et Jo. an. contra: qui dicunt nõ referre ad quẽ spectet: quoniã semper debeatur impetranti: vnde ei facta collatio tenet. s. e. dudũ. et. j. e. cũ nis. nec ob. hec decre. que loquitur in recipiendo rõne cõsuetudinis: ꝙ alr̃ contingeret infringi: et numerꝰ augmentari: secus in conferendo: vt in predicto casu. secus tamẽ esset si tertia decima pbenda haberet de cõsuetudine vel statuto sibi annexũ onus: scz magistratꝰ vel alterius officij: quia talis impetranti nõ deberet ratione huius decre. ſm Jo. an. sed prima opinio Jo. mo. videtur verior: maxime cũ talis impetratio nõ valeat aduersus illũ qui vnicã collationẽ habet. ar. s. e. c. suscepti. preterea tñ mandatũ factum cõtra ordinariũ istum specialiter nõ astringat: ex quo de isto nõ est specialiter facta mentio. s. e. cũ in illis. in fi.

Si tibi. Gratia. Impetratio. secunda. Equũ est. Hec sumpta est ex hijs que no. s. de verb. sig. tua. et de preben. de multa. Beneficiorũ. hoc verbum intellige ſm decre. tu ı. et de hoc dictũ est. s. de rescrip. si propter. vbi ponunt multe questiones circa istã materiam. Onerata. hoc fuit sufficiens causa vt. s. vt ecc. bñ. vt nostrũ. de quo hic per Guid. Obtinenti. et sic not. ꝙ epus potest dare habenti ecclesiam aliã. et patronus talẽ poterit sibi presentare. Uacare. ꝙ nõ est adhuc adeptus plene: q: licet beneficium habeat: fructus nõ habet: et sic nõ videt plene translatus. nã licet res sit data: vacua possessio nõ tamẽ est tradita. ff. de vsur. si stipulatus. primo respõso. et sic ad plenum recepisse nõ videt. ff. manda. l. iij. rñso. ij. et idcirco licet victũ habeat in ista noua ecclesia vt dictũ est in dicto. c. s. propter. adhuc tamen vacat prima ecclesia vt est dictũ: propter ꝑdictam rationẽ ſm Jo. an. et tenebitur promoueri infra annũ: ex quo habet exercitiũ cure in ista. s. de elect. licet canon. et in. c. cõmissa. §. j. ſm Jo. an. sed Jo. mo. tenet cõtra: q: plene non vacat: nec plene translatus est: vt est dictũ: nec beneficiũ tribuit sibi actu gaudiũ. et sic non põt dici beneficiũ: cuz beneficiumq; sit beniuola actio animi gaudium tribuẽs. vt in libro feu. qui. mo. feu. amit. §. fi. i. q. iij. si quis obiecerit. sed nõ est beneficiatus re: sed spe.

Additio. c. Si tibi concesso. glo. fi. ibi. dicam igitur ꝙ qui tale beneficiũ recipit sibi imputet. vide Panor. in. c. ex presentium. de pigno. extra. vbi dicit ꝙ si tẽpore quo rector acceptat ecclesiã illa est potens ad sustẽtationẽ sui: sed rector pro nunc nõ habet vnde se sustentet et rector obliget bona eccl'ie sub spe soluendi de fructibus futuris: sed morte preuentus nõ potuit soluere: tũc successor in bñficio tenet illa debita soluere. Si aũt ab initio acceptationis ecclesia esset impotens eũ sustentare tũc debita per eũ facta sibi incũbũt vel heredi suo et non ecclesie vel successori in beneficio quia est q̃d sibi imputetur quare acceptauit ecclesiam minus potentem. nam hoc casu. tenetur viuere ex industria vel patrimonio: non autem vendere bona ecclesie vel pignorare aut obligare. tex. est cũ glos. in. c. j. xxj. q. j. et. fa. c. clericꝰ victũ. xcj.

distinct. si vero ex post facto aliquo casu ecclesia fiat impotens: tunc rector potest agere contra parochianos vt sibi necessaria prestent ex quo eis seruit in diuinis: et est causa licita subtrahendi eis diuina. vt dicit glo. in. c. ois christianus. de consecra. dist. j. Ex quo potes decidere q quando vicaria ppetua in aliqua ecclesia parochiali habet portionē suam certā et determinatā: puta decē sestaria bladi / decē pipas vini / decē libras auri. vel similiter tunc vicarius qui talē vicariā acceptauit: nō pōt petere a priore illius ecclesie vel ab epō aut alio fructuū illius ecclie percepto rē vberiorē portionē: sed sibi imputetur quare talē acceptauit per sup adicta. secus si vicaria nō habet portionē certam et determinatam sed in quacūq vicarij institutiōe assignatur sibi congrua portio iuxta. c. j. s. co. ti. et cle. j. de iure patro. q tunc iuxta qualitatē vicarij instituendi assignatur illa portio augendo vel minuēdo: vt latius dixi in additio. ad Bertrā. de Clusello in. c. sicut. de supplen. negli. prelat. extra. Bla. Aurio. doctor Tolosanus.

Uide nō. Primo de maioritate ordinis. Secūdo. quantitatis. Tertio. reddit ratio. secunda. Similiter. tertia. Cū nō. Hec sumpta est ex hijs que not. s. de rescrip. cū dilecta. Sacerdotalis. q licet sit appositū in fauorem impetrantis vt nō teneatur: in eius tamē vertitur lesionē vt eā habere nō possit si velit. vt j. et idē de minoribus. et hoc facit finis mandati: de quo dicetur. j. de reg. iur. qui ob gratiā. et eodem modo responde ad. c. j. de reg. iur. plus. Dimidic. vt q vna pbenda erat. s. eo. vacante. tamen tūc quilibet poterit dici integrari: quia pars a toto separata iam nō est pars: sed ipsum totum. vnde impetrans talem poterit petere: quia certum ius creatum et declaratum est per se: vt in dicto. c. vacante. et hoc a contrario sensu. fm Guid. vel quia erant in ecclesia alique integre: et alique dimidie quia aliqui nō percipiebant nisi medietatem vnius integre prebende sicut est in ecclesia Pictauien. ¶ Sed nunquid spectans / dimidiam prebendā poterit petere: vt integra diuidatur: et ei media assignetur: dic q not. s. e. quia sepe. sed si mādetur simpliciter prouideri de prebenda: non adiecto integra vel media. illa que primo vacet separate: et per se: sibi de illa prouidebitur. quia aliud est de integra scribere: et aliud simpliciter. j. e. cui. secus si dimidia non esset per se: sed q diuideretur: quia dimidia tūc integra nō daret tali: sed spectaret integrā fm Jo. an. Prouideri. sub nomine beneficij nō comprehenduntur prebēde: vbi essent alia beneficia: sed bene si nulla alia essent beneficia fm Goff. sed Host. contra vt not. s. e. cum olim. habita consideratione impetrantis. sed Gui. tenet secum Goff. per. c. s. e. q̄uis. in prin. Nō oportet. s. de rescrip. cū dilecta.

Licet. Primo de collatione iuris. Secundo de optione possessionis. secunda. Jstam. Hec sumpta est ex hijs que not. per glos. et alios. s. de concess. prebend. cum nostris. et. ca. literas. et per Jnno. et Hostien. de appel. constitutus. Conferre. et sic not. q rem meam detentam per aliū conferre possum: cui voluero nō vocato detentore vt. j. de reg. iur. qui potest. secus in confirmatione electionis: vbi requiritur maior solennitas. s. de elec. c. vlt. Et sic tenet collatio facta per ordinarium nō facta mentione de possessione facti. Ā possessione tamen nō remouebitur possidens sine vocatione: et cause cognitione. xvj. q. iij. nolumus. de quo per Jnno. et Host. s. de cleri. nō resid. ex tuc. et de renuncia. ad mouet. et hic per Guid. Nō vocato. et idem in omni casu similium: in quo quis priuādus est ipso iure. s. de electio. licet canon. fm Joan. an. Petet. is cui collata ecclesia vt sibi tradatur possessio: et procedatur sūmarie et de plano. c. si per vim. vel alio modo. l. vlti. Retinendi. vt quia secus erat dispensatum. s. eo. nō potest. Jnducere. i. decernere deducēdum per archidiaconū ad quem spectat inductio corporalis. s. de offi. archid. vt nostrum. vel forte hic archidiaconus non erat fm Guid. sed executor pape habebat potestatem a papa vt beneficium impetranti cōferat: licet nō adijciatur in littera q eum in possessionem inducat: nihilomin' inducere poterit: quia executor semper possessionē dare potest: sicut et est qui est consentiuum ad mandatum conferendum. s. de offi. deleg. significasti. secundum Jo. Mona.

Si cui. Hec sumpta est ex hijs que not. s. e. cum olim. per Jnn. et Hosti. Simpliciter. idem si in rescripto apponeretur clausula generalis: puta nō obstantibus aliquibus per que nostra gratia impediri valebat vel differri. nam in clausula generali ea que non sunt verisimilia nō intelligunt inclusa: vt. j. de deci. statuto. s. de iure iur. contingit. secus si appareret euidēter de cōtraria intentione mādantis per aliqua verba: quia tūc secus esset. s. de offi. deleg. ex parte. ij. quo casu habebit statim prebendam: ordinem quoq recipiet cum etatē habebit ad hoc aptā fm Joā. an. et Gui. qui sic de facto viderunt et obtinuerunt. Sacerdotalis. ex priuilegio consuetudine vel statuto. Si nondū. ergo attendē dum est vacationis nō impetrationis tempus quantum ad etatem. sed contra. s. de rescript. si eo tempore. sed illa de curatis in quibus maior idoneitas requiritur: ista de simplicib'. Jtem ibi gratia erat duratura in altera parte: hic ex toto expiraret: vel dic nondum. i. tempore datę literarū. quia et tunc licet tempore vacationis prebende esset cātus nō habebit eā: sed aliā spectabit simplicem: et sic nō ob. c. si eo. Etate. scilicet. xxv. annorum. s. de electio. cum in cunctis. §. inferiora. et ibi per Hostien. nec sufficeret q esset promot' nisi esset etatis legittime: quia talis promotio reprobatur. s. de tempo. ordinando. c. vel non est compos: secundum Joan. an. et idē esset in prebenda diaconali: et etiā subd

diaconali:si nõ esset impetrans etatis perfecte
super hoc:quia oẽs isti sacerdotis nomine cõti
nentur.ẜ.de coha.cler.c.si quis sacerdotũ. ẜm
Gui.et si executor cõtra istã decre.conferat nõ
valebit.ẜ.eo.cũ olim:et idem in alijs oĩbus or-
dinibus.lxxvij.dist.per totam.ẜm Guid.Aliã
nõ sacerdotalem:si tunc etatem peregerit ẜm
Jo.an.vel dic ꝙ nullo modo sacerdotalem ha-
bebit:sed aliam bene vt.ẜ.dictum est.

Additio. c.Ei cui.de materia huius.c.vi
de Ludo.roma.consi.cccxxvij.
Aurioli doctor.

SI pauper. Hec sũpta est ex hijs
que not.ẜ.de rescrip.
postulasti.Pauper.sec⁹ si in gratia spe
ciali:quia sic valet gratia:si tale bene-
ficium vacaret ꝙ se cõpateretur cum primo.ẜ.
de rescrip.gratia.secus si ambe essent ecclesie cu
rate:vel alia beneficia.nã in hoc casu nõ tribue
retur ius in re vt.ẜ.e.de multa.multo forti⁹ ad
rem.et est ratio diuersitatis inter formã que est
de iustitia:q2 ius nõ dat beneficiato beneficium
sed gratia bene.Item vnum dependet a iustitia
aliud a gratia:que est magis exuberans vt in.c.
gratia.Prouideri.si habeat sufficientem annu
am pensionem vt.ẜ.de rescrip.postulasti.vt ibi
not.Hosti.Item si mandatur ꝙ moueat epm
et inducat ad prouidendum tali:cõpellere po-
terit epm ad hoc:alr̃ nihil valeret mandatum
si coher tionem non haberet.ẜ.de offi.deleg.ex
literis.et hoc innuit ista litera siue verba moue-
as:per verba et inducas:per coactiones.vnde co
pula debet in parte qualibet opari.ẜ.de rescrip.
olim.ẜm Gui.idem si scribatur religiosis ꝙ ali
quez recipiant in fratrem:et impetranti datur
executor qui eos ad hoc inducat:licet nõ dicat
compellant per censurã ecclesiasticam:et sic fuit
pronunciatũ de mandato Inno.ẜm Guid.de
quo in Spe.ti.de rescrip.presentatione.ver.ra
tione forme.iuxta fi.et ver.Item si papa roget.
Beneficiũ.etiam.xxv.folio.ẜ.de cle.non resid.
conquerẽte.et idem si perpetuus vicarius.ẜ.de
de rescrip.postulasti.ẜm Gui.secus si tempora-
lis iuxta formam illius decre.ẜ.de appel.perue
nit.ẜm Joan.an.

SI a sede. De potiori possessione.
De potiori auctoritate
secunda.Sixto.Hec sumpta est ex hijs
que not.per Host.et alios.ẜ.de rescrip.
mandatũ.et de maio.et obe.per tuas.Legatos.
de latere:quia alius non potest.ẜ.de offi.lega.
officij.et est idẽ in papa et episcopo:quia eadem
est ratio ẜm Jo.an.Eodem.¶ Quid si ecclesia
in qua iste impetrauerit/eadẽ die impetraue-
rat gratiã:vel priuilegiũ ꝙ nõ tenetur ad alicu
ius receptionẽ per literas apostolicas nõ faciẽ-
tes de priuilegio mentionẽ:nec cõstet quis pri⁹.
Dic ꝙ obtinebit impetrans:quia ecclesia q̃ ex-
cipit de priuilegio habet probare prioritatẽ:alr̃
succumberet.ff.de proba.ei.de quo hic per Gui.
Idem esset si per testes vel alr̃ posset constare:
esset potior quis in hora vt dictum est.ẜ.de re-
scrip.duobus.ẜm Jo.an.Possidentis.no.de cõ
modo possessionis.l.de regu.iur.in pari.et esset
secus siue in re siue ad rem cõstitueretur ius:quia
tũc indistincte papalis preferer.ẜ.c.hij qui.vel
dic ꝙ canonicatus hic per papã collatus afficit
primã prebendam iure apostolico debitã:vt ibi.
et.c.dudũ.secus vbi nullus esset collatus:vt hic
Neuter.vel vterq3.ẜ.de rescrip.duobus.sic.ẜ.de
maio.et obe.per tuas.Alteri.cui inferior contu-
lit ẜm Jo.an.An legatus possit rũpere statutũ
iureiurando firmatũ:vel firmatũ per papam:
cũ clausula decernentes:de voluntate capituli
speciali.Videtur ꝙ sic.quia qđ in fauorẽ eorum
introductuz est. etc. sic Spe.in ti.prealleg.§.nũc
tractemus.ver.sed si.etc.Guido tenet hic cõtra-
rium per ea que not.Hosti.ẜ.e.c.dilecto.et dic
ibi per ipsum et Inno.

Additio. c.Si a sede.glo.in verbo.appa
reant ibi.vt si probetur per te-
stes de hora.etc.est sin 3.et vide de materia hui⁹
c.latissime.Feli.in.c.pastoralis.colũ.iij.iiij.et.v.
de rescrip.extra.Et quando nõ constat de prio-
ritate prouisionũ et ambo veniunt ex eodẽ mo
do vacationis vel ex diuersis an prioritas pos-
sessionis adiuuet:vide q̃ hic scripsi in additioni-
bus ad zenselli.Bla.Aurio.doctor.

Additio. c.Si a sede.si ab vno collatore
sez papa legato vl̃ alio:due col
lationes facte fuerint:et dubitetur de priorita-
te earũ.tũc recurrendũ est ad eũ qui contulit vt
declaret.vt dicit hic Pe.de ancha.per no.in.c.
ij.ẜ.de offi.deleg.et in.l.si seruũ.§.si inter duos.
ff.de lega.ij.et hoc probat Bal.in.c.I.§.I.de lege
corradi.in vsibus feud.dicens.ꝙ quando vterq3
vassallus allegat dominũ:tunc potest dñs al-
teri feudum affirmare.per tex.illius.§.si inter
duos.Et ibidẽ dicit etiam Bal.ꝙ quando pos-
sessorium respicit adminiculũ petitorij ad dñm
pertinet cognitio.ar.l.nulli.C.de iudi.alr̃ ad or
dinariũ loci.Est enim impossibile esse cõcursum
in iure/in re.Pe.de ancha.c.duob⁹.de rescrip.
presertim in eodez collatore.ideo ipse declara-
bit.Bla.Aurio.doctor Tolosanus.

CUm singula. Primo de prio
ratuũ plurali-
tate.Scđo de pena recipiẽtiũ.Tertio
de optione receptorũ.Quarto ne ad-
ministratio alienis monachis cõmittatur.Quĩ
to de pena cõmittentiũ.Sexto.de pena recipiẽ
tium.scđa.Statuentes.tertia.Circa cos.q̃rta.
Prohibem⁹.quinta.Qui vero.sexta.Hij autẽ.
Hec sumpta est ex hijs q̃ no.Host.ẜ.de preben.
de mltã.Cũ singula.lxxxix.di.c.I.de cõsue.c.I.Eua
gationis.xvI.q.I.placuit.de elec.si religiosus.Et
nõ curatis ppetuis:nõ tẽporalibus qđ denotat
I.c.§.circa.vbi datur electio talib⁹ ꝙ nõ fieret ni
si haberet ius perpetuũ.prestat ad hoc ar.ẜ.de
cõsue.cõsuetudinẽ.circa fi.ibi.ppetua.l3 ibi loq̃
tur de secularibus.et sic dicit Bonifaci⁹ auctor
hui⁹ decre.diffiniuisse in curia vbi erat de hoc q̃-
stio:ẜm Gui.et accipit prioratus pro obediẽtia-
ria vt.ẜ.de sta.mo.c.ij.§.prioratus.et.c.cum ad

monasteriū.§.tales.quandoq̄ tales reuocant priores ad sua monasteria pro nutu abbatis vt not.in dicto.c.ij.ꝛ.j.de priuil.nolentes.§.in eos ver.nisi forsan.fm Guid. sed Joā.and.dicit q̄ nō ob.premissa distinctio facta inter prioratus cōuentuales:et alios perpetuos:et tēporales. nam ipsi intelligunt hanc decre. indistincte de quolibet prioratu:cū hec decre.idistincte loquatur per quā declaratur opinio Hosti.posita.s.e.ꝛc multa.que distinguebat.vt hic in prin.glo. distinctū est.scȝ inter prioratus perpetuos ꝛ tēporales:de quo dictū est.s.de offi.ord.presenti. in verbo.vacantibus. Ecclesijs.et sic monach⁹ potest vnam ecclesiam curatā tenere: quia pluralitatē hic prohibet. de quo.s.de sta.regu.q̄ dei timorē.Hic credo vocari prioratum locū in quo licet sit ibi ecclesia eius:tamen fructus sint discreti inter vicariū:quia quilibet scit partem suā.s.e.in lateranēn.cū similibus: in aliquibus tamen taliū nō est ecclesia curata annexa: sed dūtaxat simplex oratoriū:fi.s.de eccle. edific. ecclesia vocatur ille locus vbi est facta nulla separatio: sed totum monachus percipit:et forte curam exercet.vt quia per abbatē presentatur:et per episcopū instituitur: q̄ hodie potest fieri de iure cōmuni.s.de sta.mo.q̄ dei timorē sicut in regno frācie cōmuniter de canonicis regularibus:ꝛ in aliquibus partib⁹ de monachis de hoc loquuntur iura.xvi.q.j.monachi.cū se. xviij.q.j.c.j.vbi no.a quibus articulis regule relaxant tales:ꝛ a quibus nō.habetur in summa Host.de sta.mo. Quiq̄ Ho tales nō exercēt per se curam licet oēs fructus percipiebant:sed per vicarium per eos presentatum:et per epm institutū:queȝ in mensa sua tenent: ipse tamē omnia onera ecclesie supportabit.ꝛ hoc modo intelligitur hic dū dicit ecclesia si curam ꝛc.et tales vero non credo posse cōpelli per diocesanos ad assignandos congruos vicarios cū ipsi suscipiant omnia onera ecclesie:ꝛ sic in eis cessat ratio illorū iuriū.s.eo.suscepti. Durū enim esset q̄ antiquū ꝛ rationabile statuȝ ecclesie possent epi mutare:maxime auferendo ius suū alij contra iura.s.de sup.neg.prela.c.ij.s.e.cū de beneficio.no.per Inno.ꝛ Host.s.de priuil. antiqua. si queras an pro nutu abbatis possint talia beneficia auferri:dic q̄ si sint eis collata ex certa scientia p papā vt.s.de elec.c.inter.ij. ꝛ de confir.vti.porrecta.ꝛ.s.e.nisi.vel sint ad presentationē abbatis per epm instituti:vt statim dixi. quia tales videantur emācipati ab abbatis potestate.quo ad hoc:nō poterunt pro nutu priuari de quo per Vincen.in.c.cum inter.si de collatione ipsius abbatis queȝ malitiose et sine ratione vult facere.et de hoc constat q̄ vult dare locū nepoti suo. vel priorē odiose prosequitur: audietur talis prior contra ipsum abbateȝ per alium superiorem ad instar fm.C.de preci.imp. offe.l.j.insti.de hijs qui sunt sui:vel alie.iur.circa prin. Talis em̄ potestas sub ratione restringenda est.xj.q.iij.illa.ꝛ.s.de appel.de priore.et ibi de hoc.satis in antiqua:et in hoc casu intelligo illud verbum oportuerit.s.de sta.mo.cum ad monasteriū.§.tales.necessitatē importare. de qua no.xxv.q.j.c.ij.nec illud verbū pro nutu qd ponit glo.s.de sta.mo.monachi.in fi.est verbū canonis:sed doctorū dūtaxat:et ideo ei non est multū standū.ar.eorū q̄ le.s.de postu.prela. c.j.ꝛ in hoc casu vidi per epm Tolosanū quēdaȝ monachū aduersus abbatē suū ad prioratum restitui:als si ex causa sibi prioratuȝ remoueat: poterit.tamen aliquali ordine seruato:licet nō per omnia:sicut in alijs.s.de symo.per tuas. q̄ tumcūq̄ peractū fuisset pactū de nō remouendo:vt.j.de priuile.nolentes.§.in eos.ꝛc quo per Inno.et Hosti.s.qui cle.vel vo.c.fi. ꝛ debes scire q̄ ex diuersis titulis ꝛ pluribus modis monachi obtinent tales ecclesias.quādoq̄ primo ex gratia pape:et super hoc non posset dari certa doctrina:sed recurrere ad eius priuilegiuȝ.s.de priuile.porro.secundo ex donatione episcoporum quo casu si certa forma est in ipso apposita/seruabitur.ff.de pac.in traditionibus: si nō cōstet de forma:si sint plene facta cū omni iure:vel per verba similia:tunc habent plenā potestatē administrandi in spūalibus ꝛ tēporalibus: etiam sacerdotū institutionū.et sic dicūtur capelle pleno iure ad religiosos spectare.xvj.q.ij.visis. de priuile.quoniā per confessionē:exceptis tamen quatuor que eps nō posset per se in capellis.sue diocesis a se abijcere:visitationē/correctioneȝ/ procurationem/et synodaticū.vt.s.de donat. pastoralis.ꝛ de censi.cū venerabilis. Sacramēta.que etiam a solis epis conferūtur:a suo epo percipient.s.de pscrip.veniens.§.crisma.si simpliciter fuerit facta donatio.si certū quid percipiebat:eps illud tantū dedisse videtur.si nihil omnes fructus videt dedisse: exceptis iurib⁹ episcopalibus de quibus:s:et excepta institutione vicarij:ꝛ sufficienti portione eiusdē.vt i dicto.c. pastoralis:vbi de hoc.ꝛ.s.eo.in lateranē. Si aūt est facta a patrono cū consensu epi:tunc vterq̄ videtur quicquid ibi habet dedisse.vt in dicto.c. pastoralis. sicut etiam viceuersa: si fiat ab epo presente vel tacēte:ls nihil dicat:propter cōfinitatem cōionem iuriū epi et patroni. patronus intelligitur quicquid habebat/dedisse.vt in dicto.c.pastoralis:et.ff.de donat. inter vi.ꝛ vxo. seruus cōis.et hoc propter principalē excellentiam et excessum ipsius epi:q: secus si presente epo et tacente patronus daret:q:cum administratio taliuȝ nō spectet ad laycū:ex hoc nō preiudicaretur epo.s.de iudic. decernimus.sed vbi ambo expresse conferunt: tunc quicquid habēt intelliguntur conferre.vt in dicto.c. pastoralis Si autem patronus per se solus ꝛ sine epo conferat ius patronatus: sed alia ratione iura ecclesie non vt.s.de iure patro.illud.cū si.et.j.c.si laycus. Si autē hunc ex edificatione percipient tēporalia/epus spiritualia.xvj.q.ij.sane.et.c. penul.als in dubio recurrē ad consuetudinē p̄scriptam q̄ in talibus seruanda.s.e.cū de beneficio.et de consue.cū dilectus.quibus olbus cessantibus ille qui curā animarū exercet:fundauit

de iure cōmuni intentionē suam in talibus. s. de deci. cū contingat. extracta parte ep̄ali: de qua s. de offi. ordi. conquerente. et si nō sit cura: dic vt. s. de donatio. ꝙuis. de quo plene per Inno. et Hosti. in dicto. c. pastoralis. et in dicto. c. conquerente. de offi. ordi. ¶ Si queras qualiter et in quib⁹ monasteria vel eccle regulariū subsint ep̄is: dic ꝙ si sint mere regularia sicut sunt monasteria populū nō habētia si sint exempta: recurre ad priuilegia et tunc seruatur exēptionis priuilegiū. vt. s. de priuil. ex ore: si non sunt exēpta quo ad se vel legē iurisdictionis subsunt episcopis sed quo ad legem diocesan. in nullo. xj. q. j. c. j. et ibi in summa nisi secus esset ex institutiōe visitatione/ vel cōsuetudine: alias teneant. xviij. q. vlti. seruitiū. fallit tamen synodo ad quē venire tenentur nisi sint exempta. s. de ma. et obe. super hijs. et ibi de hoc per Uincentiū. de quo p Inno. et Host. s. de offi. ordi. graue. et. xviij. dist. ep̄s. ratio est: quia nisi essent in synodo statuta que ibi sunt scire nec seruare bñ possunt: ad que tenentur: vt in dicto. c. qđ super hijs. Alij distingunt: quia aut talia monasteria habēt capellas cū cura et populo: et tunc abbates licet non ex se: ratione tamen capellarū tenenť ire ad synodum: nisi al's capelle sint exempte: ꝙtūcūq; monasteria per se exēpta sint: sicut cōmuniter habent monasteria monachorū nigrorū: sic intelligantur illa. c. ꝙ super hijs. et. c. ex ore: si autem nō habeant tales capellas: sicut sunt monasteria cistercien. nō ibunt ad synodū: ꝙuis nō sint exēpta: sic intelligunt illā paleam. xviij. di. episcopus. et hoc videtur de facto seruari probabilius. de secularibus meris non est dubiū: quin de iure cōmuni subsint episcopis. xvj. q. vij. oēs basilice: si sint mixte prout sunt capelle monachorū habentes curā: quia al's esset idē ꝙ de monasterijs. xvj. q. j. in summa. et in dicto. c. ep̄s. si sint monasteria exempta: et ecclia cum eis exēpta: cum in nullo subsunt iuxta priuilegiū concessum. Si autē nō sint capelle specialiter exemptae: licet sint monasteriū exempti: vel nō exēpti quo ad vtrāq; legē subsunt episcopo. s. de offic. ordi. conquerente. et de priuileg. c. ex ore. si ergo constat ecclesias esse monachorū: per aliquez de dictis: nō dubito quin ipsi/ nō eorū vicarij: in hijs que dictis ecclesijs obueniunt de iure cōi/ ꝙtuz se extendit eorum titulus fundent intentionez suā. ar. s. de prescripti. ex trāmissa. et ideo notabiliter dicit rubrica de capellis monachorū: nō dicit vicarioz vel ep̄orum. Curam habentibus. hoc respicit verbū immediate positū. s. ecclijs. q. d. nō curemus si prioratus habēt curam: nec ne. Institutos. s. de capel. mo. c. j. Dependeant et sic habes vnū casum in quo religiosus potest habere duas curas. s. de eta. et quali. eam te. per Guid. Ante exitū. quātūcūq; ecclesie spectēt ad abbatez nō potest eas vnire: quia officiū est episcopi: vt not. Inno. s. de exces. prela. sicut vnire. et Host. s. de cle. nō resi. qꝛ nōnulli. et hoc verum est: nisi forte prescripserit quo ad simplices prioratus. s. de excess. prelat. accedentibus. ꝟm Guid. Statim. i. libere. ex quo habuit possessionem. xxj. q. j. si quis iam trāslat⁹. j. libere. sic declaratur decre. de multa. quantū ad religiosos per istā. nā Hosti. distinguit ibi inter prioratus curatos et alios simplices. sed hic nō distinguit: immo de quocūq; intelligitur. Contrariū tenet Host. in. c. de multa. et Guid. s. vt dictū est. ij. et venerit. et sic siue. j. duos menses: siue post hec cōstitutio ad eos peruenit: a tēpore promulgationis ipsius habebūt istū mensem. et est specialis prouisio. al's contra in auten. vt facte noue. cōsti. circa prin. ꝟm Joā. an. tu dic vt supra dixi. Ex tunc. i. post. Menses supradictū. s. vt fiant inelligibiles: et ab vtroq; repellātur. Prohibemus. quarta pars. Gubernanda. et si forte non inueniatur ibi idoneus: poterit dare alijs cum auctoritate pape: al's nō: vt patet per literā predictam. ꝟm Jo. an. Monasterijs. s. de relig. domi. ne nimia. Dependeret. nec ad inuicē sunt cōnexi. vt. s. Canonice. sed si ad strictiorē sufficit sui abbatis petere licentiam: licet nō obtinere: vt s. de regu. licet. Si ad parē: tunc abbatis et conuentis requiritur licentia. xix. q. iij. statuim⁹. nisi ad prelaturā esset eccle electus: quia tūc suffi ceret licētia abbatis. s. de elec. si religiosus. sed si ad lariorē: solus papa et ex causa dispensat. s. de conces. pben. proposuit. de quo hic. Jo. an. et per Inno. et Host. s. de renū. post translationē Transferat. et tūc nihil in monasterio primo remanet. xvj. q. j. ne proprij. tamē abbas nō debet dare licentiā donec alibi locū inuenerit. al's eēt quasi fugitiuus sub nullius potestate. quod esse nō debet. sic Inno. in dicto. c. post translationē. et Jo. mo. hic. Ipso iure. et collatio nō tenet vt hic.

Additio. c. Cum singula. §. prohibemus Uide de translatione monachi per fredc. de Senis. cōsi. cclxiij. et Panor. in c. sane. de regula. extra. Aunoli doctor.

Cum in ecclesijs. Constituno. Contrarij facti cassatio. secūda. Alioquin. Hec sumpta est ex hijs ꝙ not. s. de re iudi. cū olim. Facienda. de electione eorū pro quorum morte vacat ecclesia loquiť decre. s. de elec. quia propter. sed de alijs inferiorib⁹ ordinationibus dubitabatur. vt in dicta decre. cū olim. in fi. ibi. Plena. omniū qui presentes fuerūt: ergo nihil de absentib⁹: vt quidā dicebant: ꝙ hic reprobatur. et potest illud intelligi de illis absentibus in tali loco de quo nō erant vocādi vt. s. de elec. cū inter vniuersas. vel vbi erat consuetudo in cōtrariū: vt hic. que sic obtinet in ecclia maior. in qua fuit de facto prout Guido sciuit a canonicis illius ecclesie. vel ibi processit ex spāli mandato pape: et ita tenebat ibi Hosti. Commode. ergo vbicūq; sint ex quo vocari possunt vocandi sunt: tenet Hosti. s. de elec. qꝛ propter in verbo. cōmode. et co. ti. c. ꝙ sicut. sed Inno. dicit ꝙ si sint infra duas dietas citabuntur: si longius nō per. c. s. de rescrip. nōnulli. hoc ipse no. per. c. qꝛ propter. et. c. coram. sed Hosti. et Gui.

melius. Et si sint vacabūdi: vel nesciꝫ vbi sint: citabūtur publice in eccl'ia/vel domicilio: si ꝙ habēt. ꝫ. de dol. et con. causam. Et tūc hic nō esset periculū: vel q2 tunc labiꝫ: vel timeꝫ de impssiōe: tunc psentes eligent absentibus nō vocatis: vt patet per hoc verbū cōmode. Item vocabitur ille qui est infra annū probationis igressus monasteriū. ar. huius litere. que indistincte loquiꝫ vt. J. de regu. beneficiū. ⁊ si alter de istis sit excōi-catus citabitur: et sic si se reputat excōicatū nō veniat: al's veniat si habet aliquā causaz quare non teneat sententia. sic not. Inno. et Host. J. de sen. excōi. solet. in glo. super eo. in fi. et Com-postel. ꝫ. de cōsue. cum dilecta. et hic per Guid. Alioquin. Secūda pars. Absentia. Quid si vno vel duobus absentib⁹ in loco de quo cōmode vocari nō poterūt nec debebāt: cōpromiserunt in arbitros electores: et cōpromisso durāte absen-tes supuenīāt: dic ex quo non possunt dici con-tēpti tenebit cōpromissum factū per capitulū. ar. ꝫ. de elec. vbi. §. si vero. de resti. spo. audita. si autē dicti absentes poterāt vocari cōmode: ⁊ sic fuerūt cōtēpti: impugnare ꝯpromissū poterūt: nisi velint ipꝫ ratificare. qd poterūt: ꝫ Cōpost. ꝫ. de electi. ꝙ sicut. illa intelligit mandagotus. in scrutinio verū: si simpliciter contēpt⁹ fuerit: nec al's expresse cōpromisso cōtradicerit: q2 si ex-psse cōtradixisset: nō posset postea ratificare ꝙ ab initio nullū fuisset. ꝫ. de elec. q2 propter. ibi. inde oīm: per quā literā tenet glo. ⁊ aliȷ̈. ꝙ nul-lomodo ratificari possit. vt ar. de reg. iur. nō firmaꝫ. et facit vocabulū. s. cōpromissū. i. simul ab initio promissum ab oībus. ꝫ. de elec. quorūdā. ⁊. c. licet devitāda. vbi scrutiniū ꝙ ab initio nō te-net tanꝙ factū a maiori pte per supuenientē cōcensum ratificari non potest. non ob. distinctio mandagoti: q2 in talib⁹ fortius viciat cōtēptus ꝙ ꝯtradictio: licet in aliȷ̈s sit regulariter cōtra-rium verū. ꝫ. de symo. sicut. et q2 tales sunt sin-guloꝝ canonicoꝝ: licet ipsa electio sit collegȷ̈ vt collegȷ̈. Idcirco in datione vocū que dādo fit in cōpromisso. ꝫ. de elect. in causis. Requiriꝫ ꝙ oēs qui voces habent cōsentiāt. vt in dicto. c. quia propter. ⁊. ff. de servi. rust. pre. p fundū. Vñ q̄libꝫ p se suā vocē dare poterit cōpromissario: vel oēs simul: vel vn⁹ noie oīm: p vba pluralis vl' singularis nūeri. ꝫ Cōposte Ex quo de reb⁹ singuloꝝ fit donatio: et sic nō ob. ꝫ. de elec. i generali. et. c. sicut. cū per formā que loquunꝫ de electione pro-nunciādū ꝙ est factū collegȷ̈ vt collegȷ̈: quo casu reqritur vsqꝫquaqꝫ vt ibi nō procederet tanꝙ cōpromissum: si ad certā personā nominādam cōpromissarius per cōpromissores astringatur ꝫm Cōpostell. per. l. ff. de arbitris. qualem. licet cōtrariū videaꝫ per. c. ꝫ. de elec. si quis iusto. circa fi. de offi. deleg. q̄m aplica. circa fi. vbi tenet iuris dñi cōmissio: licet certū et expssum cōtineat mi-nisteriū. et eo. ti. is cui. ꝫ. cōmissio. certe persone de certo bñficio: q2 primi: et sic certi vt. J. de con-cess. preben. quia cūctis. in fi. Instātibus. al's nō: quia tamē hec iniuria sit psonalis remitti pōt. ꝫ. de elec. ꝙ sicut. Unde vocatio absentiū nō est de substātialib⁹ forme. ꝫ. eo. eccl'ia. ȷ̈. in aliena-tionib⁹ ⁊ aliȷ̈s cōtractibus nō vocabūtur absentes. x. q. ȷ̈. hoc ius porrectū ꝫm Jo. and. Irritari. secus tamē in hȷ̈s que quotidie recipiūtur auctoritate aplica: quia tūc nō vocabūtur absen-tes: tamē si absentes vellēt cōtra tales excipere possent: licet per alios essent iam recepti: ne per surreptionē promoveanꝫ. ꝫ. de elec. cū dilectus. de quo in summa Hosti. de cōsti. §. qn constitu-tio ver. quid ergo. ⁊c. ꝫm Guid.

Additio. c. Cum in ecclesiis. frederic. de se. cōsi. exls. dicit ꝙ in receptiōe canonici: capitulū ⁊ canonici sunt citandi ⁊ vo-candi. Aurioli.

PResenti. In q̄nqꝫ dividiꝫ. Primo/de legatis. Secū-do/de curialib⁹ mortuis iam sede va-cante. Tertio/quis locus dicatur vicinus. Quarto/de habentib⁹ domiciliū in loco in quo curia degit. Quinto/de moriētib⁹ dū curia mutaꝫ. Secūda. Idem est. Tertia. Loca. Quar. Sane. Quinta. Porro. Hec sumpta est ex hȷ̈s que no. Guiel. durād. ⁊ Gar. ꝫ. de elec. statutū. Clementis. ꝫ. eo. licet. Quivis aliȷ̈. sive curiales sive nō. Mori. i. vita privari: q2 nihil aliud est p se quā privatio vite: dicta a morsu. scdm Guid. Domiciliū. proprium vt sequiꝫ: vbi habere excusationem. de quo. ꝫ. de rescrip. delectus. in. ȷ̈. vt differat a sequenti: vbi accipiꝫ domus propria pro domicilio originis: ꝫm Guid. Et sic nota ꝙ domus ⁊ domiciliū equiparanꝫ: al's sola domus possessio cōparata in civitate non facit quē municipem. ff. de admunicipi. l. libertus. §. sola. Et idē credo si est domus cōmunis oīm illorū. ff. de ritu. nup. illud. Legales. pro quarū quelibet ponuntur viginti miliaria. ff. si quis cautioni. l. j. et no. ȷ̈. q. vj. propter. in fi. Unde vsus. Quinqꝫ pedes passum faciūt: passus quoqꝫ centū viginti quinqꝫ stadium: si milia des re. i. si des miliare octo facit stadia: duplicatum miliare dabit tibi leucā. Specialiter. Ergo regulariter in aliȷ̈s casib⁹ debet cōputatio fieri scdm vulgare: de quo. ꝫ. de rescrip. nonnulli. ꝫm Joan. Sane. Quarta pars. Domum habēs. idē esset si haberet ibi cōtinuū domiciliū: licet nō esset inde oriūdus. ꝫ. de elec. fundamēta. ꝫm Joā. and. et idē esset si esset inde oriūdus: si nō haberet domū nisi cōductā. ꝫ. de eo qui mit. in poss. c. fi. cū eadē sit ratio. ꝫm Jo. and. Moraretur. Et sic vbi originarius gerit se vt curialē: censetur curialis. nō originari⁹: et hoc facit qualitas adiuncta hic per papam ipsi origini: al's cōtra. ff. ad muni. l. libertus. §. prescriptio. vbi magis consideraꝫ ratio originis quā acquisitionis. ꝫm Guido. Porro. Quinta pars. Statutū. Clementis. ꝫ. eo. licet.

Additio. c. Presenti. §. loca. est sing. scdm zabarel. in cle. j. de offi. vica. ad hoc ꝙ verbū volumus est iuris novi inductivū. Aurioli doctor.

SI apostolica. Statuti ordi-natio. Mode-rationis extētio. Secunda. Idem. Hec

facta est ad moderationē illi⁹. ß. e. licet. §. Parochialis. als que fit parochialis ecclia dicitur est. ß. de elect. licet canon. Licet hic dici possit: q̄ hic loquit̄ de illa que est parochialis habitu et actu: nō tantū habitu sicut vasa vinaria dicunt̄ ih quib⁹ vinū est actu nō habitu. ff. de ṽb. signi. l. vinaria. Et est spāle hoc in istis: quare in alys remanet ius cōmune. ß. de elect. cum expediat. Quia correctio iuriū est euitāda. vt ibi. Pertinet. quoquo titulo ordinario seu delegato com prebendēs ius patronat⁹. ß. de religi. do. cōstitut⁹. in prin. ſm Guid. Ordinarij. i. collatio fieri pōt cū effectu: excepto casu quē habes. ß. eo. si tibi. Cōstitutione. ß. e. l3. q̄ hic restringit̄. vl̄ aliō ß. e. statutū. Ordinatū. p collationē. ß. de elect. bone. ij. vl̄ per electionē / vel cōcessionē alteri factam. ß. de offi. deleg. sup eo. scdm Guid. &c.

Sicut. De gratia perpetua. De temporali. Secūda. Secus. Hec sumpta est ex hijs que not. ß. de cōces. preben. cōstitutus. ß. de elect. in causis. Gratiose. Qui gratia3 allegat ipsam probare tenetur. ß. de scismat. fraternitatis. et hoc potest colligi ex verbis cōcedentis. vt. ß. de conces. preb. cōstitut⁹: et talis gratia que fit fauore mādatarij nō expirat. de qua loquit̄ dictū. c. cōstitutus. nec etiam posset reuocari si esset facta ab alio quā a papa. vt no. Inno. in p̄dicto. c. cōstitutus. Si non apparet per ṽba litere q̄ esset gratia facta mādatario: licet cōtineatur commissio quē possit ipse eligere: nō potest dici talis gratia quin expiret. vt no. per Cōpost. in dicto. c. in causis. Prouidere. hoc casu eius industria eligit̄: & sic hoc nō potest alteri delegari. ß. de offi. dele. is cui. §. j. Bñficia. nomē gñale est. ſ. q. iij. ex multis. Deuolutas. de cōcef. preb. nulla. Contradictores. Hac clausula cōprehendutur illi qui de facto cōtradicūt: non alibi habentes iustā causam cōtradicendi. vt no. ß. e. pro illorū: et poterūt tales excōicare quādocūq̄: et absoluere infra annū: et a tēpore inuestiture. ß. de offi. deleg. querēti. et nō vltra. hoc no. Inn. in dicto. c. pro illorū. sed Host. dicit ibidē hoc verum esse noua snīa: sed si illā sententiā que fert̄ in genere tempore inuestiture cōtra oēs rebelles quis incurrit etiam post annum: ab illa per tales possūt absolui. et post a solo papa. vt in dicto. c. q̄renti. et de offi. ordi. pastoralis. §. preterea. ſm Guid. hic. et per Inno. ß. de testi. ex parte adee. Mansuram. de quo. ſ. de regu. iuris. decet. Faciēda. secus si iam facta. quia si fuisset egressus secus: quia tūc dicit̄ res integra quādo negotio cōmisso non est processum in aliquo ad substātialia ipsius vt in fine negotij. vt not. Inno. et Compostel. ß. de elect. in causis. facit ad hoc. ff. de le. l. j. §. cepisse. et de offi. deleg. quāuis. de quo hic. per Guid. nec. ob. ß. de offi. deleg. si sup gratia: vbi gratia nō expirat nec exequutio. quia ibi loquitur de gratia iam facta. et hic de faciēda. quia ex quo papa dat canonicatū: dare intelligit & p̄bendam / si qua vacat: vel proxima. & iam facta talis gratia nō expirat. Sed si papa hoc nō facit / sed mandat fieri: puta prouideri mihi de beneficio. hic potestas exequutoris principalis est. Et ideo expirat re integra. vnde hic in prin. iam facta erat gratia illi qui debebat prouidere cui gratia fiebat: nō autem illi prouideri debebat: in ipso erat adhuc in fieri. secus si esset iam facta. quia tunc dic vt in prin secūdū Ioan. And.

Si episcopus. De licētia ordinādi data in genere. Secūdo / de data in specie ipsi ordinatorij. Tertio / de data certis ordinādis. Secūda. Si vero. Tertia. Eis autem. Hec factā est ad declarationē eorū que not. ß. e. nō licet. et. c. episcop⁹. et. c. cum secūdū. et in summa & Host. de oblig. ad ratioci. §. ij. Celebraret. et vnde. et si posset maiores facere / multo fortius minores. xvj. q. j. et poterit committere episcopo sue prouincie: vel alterius: nec ob. ix. q. ij. nullū. quia illud intelligit̄ quādo cōmittitur causa que tangit totam prouinciā. vt ibi notat Hug. scdm Guid. In quibus. et sic cōmittenti imputari non debet: qui in genere committendo nō videtur nisi legitimum cōmisisse: secus si specialiter aliquid cōmisisset. quia tunc imputaretur sibi qui talem ad tale quid eligit. sic nō ob. ß. de elec. si cōpromissarius. §. porro. de quo hic per Io. an. & Guid. Necessaria. i. in alimentis & cibarijs vestibus et habitatione. ff. de adimen. le. l. legatis. & l. fi. & ſm facultatē episcopi: et conditionem ordinati. ff. de alimen. et ciba. lega. l. cum alimenta. Prouisione. & si ordinarius nō posset prouidere: cōmitteret. sic aliqualiter in culpa esset. ideo ipse tenetur. ß. de elect. si cōpromissarius. als imputetur sibi recipiens ordines: quia in culpa fuit: nec debuit hoc tacere. xxiij. dist. c. fi. ſm Host. ß. de offi. archid. ad hoc. et dic vt ibi in glos. Si vero. secunda pars. Certas. i. expressas: nam si cōmitteret clericos vni⁹ ville in genere esset: & nō in specie. q2 aliud est incertum: et aliud certum. vt. ſ. de conces. preben. ne captande. de quo hic per Io. an. Ad premissa. sc3 quo ad vite necessaria: et si post ordinationem clericus ordinatus faciat pactū cum epō: q̄ ipsum super titulo nō molestabit. valet pactū. ß. de elect. cum inter. vij. q. j. q̄ periculosum. sed si ante ordinationē: vel in ipsa: tale pactum fiat. vbiq̄ est symonia. et vterq̄ vt symoniacus deponēdus est. ß. de symo. c. penult. & sic in questione domini Berthaci. que incipit esto q̄ eps ordinet. de quo hic per Io. an.

Quamuis. Primo de quada3 generali grā. Secūdo de alia in generali. secunda ibi. Similiratione. Hec sumpta est ex hijs que not. ß. de rescrip. c. j. & de fil. presby. c. ex tua. et de offi. deleg. ex parte. ſ. Voluntate. cedentiū et sic eorū voluntate: secus si nō eorū voluntate sed iuris necessitate: vt si vxorē ducat vel simile quia tunc nō est cessio: sed iure priuatio. vt. ß. de cle. nō resid. c. j. ſm Gui. nec conferet talia beneficia si vacarēt in curia: nisi speciali⁹ hoc in mā

datis haberet.§.e.c.ij.in fi.⁊ si iam cōtulit q̄ncq̄ et in sexto vacāt duo beneficia per mortē duoꝝ clericoꝝ.ꝙ voluerit dare poterit:q2 nō est prioritas hoc vel posterioritas respiciēda:sic nō ob.§.eo.si pluribꝰ.vbi hoc attendēdū est ꝺm Jo.an. Derogat.vt.j.de regu.iur.gratiā.Conferamꝰ. cum penes papam eadem potestas ⁊ maior remanserit.§.e.dudum.

Sjs cui.

Primo de canonicatu ꝓbendato sub expectatione dignitatis. Secūdo.de canonico cū dignitate sub expectatione prebende. Tertio extendit vltimū dictū.secunda.Nō.tertia.Sed si epi.Hec sunt facta ad declarationē constitutionū quas fecit Bonifaciꝰ statim post promotionē suam super reuocandis gratijs ꝓdecessoꝝ suoꝝ:quo ad illos qui nō habebant ius in re:sed ad rem.de quibus plenius.j.de concess.preben.c.vlt.Nicolai.iiij.Celestini.v.constitutionis nostre.ꝙ nō habemus in hoc libro:sed eius mentē.j.de cōcess.prebē.c.vlt.Annexā.q2 in annexis secus.§.c.super eo.⁊ c.quia sepe. Ad dignitatem.q2 prebenda iā erat sua:sed dignitas nō:⁊ ideo tollit per reuocationē ꝺm Gui. Verbū.cōtinens oēs prouisiones super quibus ius beneficij per dictos predecessores nr̄os factas: in quibus:scꝫ non sit ius acquisitū in re:licet ad rem.⁊c.j.ti.proxi.c.fi.Cū ius magis dignū.hec est bona rō:nā canonico nō prebendato dat dignitas vt hic:cū iste.ꝙ tū ad dignitatē habeat ius in re:et cōstitutio nō intendat auferre ius si quod habet i re:apparet ꝙ remanebit canonicus cū dignitate:cū canonicatus nō debeat esse diu sine prebenda.§.e.dilectus.per consequens habebit prebendā.de quo hic per Jo.mo.Apostolica.scꝫ nicolai ⁊ celestini:de quibus premisit: Sed et si consuetam.de quo per Inno.et Host.§.de hijs que fi.a pre.tua nuper.

Quodam.

Dubitatio.Solutio Scd̄a.Nos neutruꝫ. Hec sumpta est ex hijs que no.Compostel.post Inno.§.de rescrip.causaꝫ.quorum sententia videtur corrigi hic ꝺm Gui. facit ad hoc et pro eis.§.de eccle.edifi.ad audientiam.et de verbo.signifi.dilecto. Decreto.§.de rescript.tibi.firmitatem.Et sic not.ꝙ decretum ligat ignorantes. Eius.scilicet beneficij. Collatio.et sic no.ꝙ collatio siue inuestitura tribuit ius in re:licet corporalis possessio nō fuerit subsequuta.j.de cōcess.ꝓben.c.fi.§.sane.et.§.de rescrip.tibi.C.de sacrosan.eccle.l.vlt.Sublatū. Unde si papa cōcedat alicui gratiā simpliciter: et scd̄o cū clausula anteferri:et gratia scd̄a ope exceptionis anullatur:q2 ipse secūdus repellit vt excōcatus:vel alʼ vt indignꝰ.prima prebēda debebit prio.vt.j.de reg.iur.nō ꝓstat.§.de offi.deleg.index.et p ea q̄ no.Inno.§.de cōcess.preb. inter dilectos.in fi.ꝺm Guid.licet alij dicāt ꝙ in optione erit capituli:ꝙ habeat istā:vel ꝙ spectet secūdā.ff.de vul.et pupil.subsli.l.ex facto.§. vlt.tamē si ante reuocatoriā:exequutores cōtulissent secūdo:nō amitteret:quia iam haberet ius in re secūdū Joan.And.

Additio.

c.Quodam.quando hic dicit Guiel.de mōte landuno.dicit ꝙ collatio tribuit ius in re:licet possessio nō fuerit subsecuta.Elice ex hoc ꝙ tale beneficiū potest ꝑmutari ante adeptā possessionē.ita tenet Jo.de Imola.in cle.vnica.de rer.ꝑmuta.q2 beneficiū est suū.et cū bñficio suo potest fieri ꝑmutatio.vt in.c.vnico.j.de rer.permuta.Blasius Auriolus doctor.

Mandatum.

Primo/de beneficijs que i capitulo cōpetūt.Secūdo/de dignitatibꝰ.Tertio/de prebēdis.Secūda.Ad beneficia.Tertia. Idem esse.Hec facta est ad declarationē illiꝰ.§.eo.cū in illis.i fi.Ad collationē.ergo si ad ꝓsentationē vel alʼs nō poterit.§.e.i illis.In cōi.⁊ in hoc casu ꝑ illū q̄ est maior inuestiret talis de assensu capli.§.de ꝯcess.ꝓbē.post electionē.ꝙ primo dat ptās ei administrandi in bñficio sic collato.vt tenet ibi Inno.de quo hic ꝑ Guid.Auctoritate capituli.quia idē est qui per aliū facit sicut si per se.j.de regul.iur.qui per aliū.scd̄m Joan.Statuto.quo q̄libet in septimana sua vice capituli confert bñficia que ibi vacāt:sicut fit in ecclesia Ageneñ.Ad bñficia extēdit.Ratio huius est:q2 nō intendit grauare singulares dignitates capituli:sed totū capitulū insimul.§.eo.cū in illis Nā ⁊ aliud est factū capli:⁊ aliō singulariū ꝑsonarū eiusdē.xij.q.ij.q̄ manumitt.secꝰ eñ esset si fuisset illa clausula cōiter vel diuisim.vt.j.§.ij.scꝫ Gui.⁊ Jo.mo.⁊ Jo.an.vt.j.patet.ꝙ nō videt verū:cū alia rō sit in hijs bñficijs et in prebendis: quia ex canonijs ex eaꝝ ꝓbendis cōstituit capitulū:non autē alijs dignitatibꝰ:maxime forēcibus:et illius ecclie sine quibus canonici et capitulū esse potest:et ideo exceptio:nisi imediatū dictū videt respicere:vnde notanter hec prebende fuerunt ad ꝑtem posite vltimo:vt ab eis tantū excipet:vel dic vt dicetur.j.in fi.quo concordāt oēs tres:sed videtur mihi veriꝰ singulariter:sic ꝙ nō iure capituli.vt in primo respōso. Prebendarum.idem si dignitatū:vel officioꝝ ipsius ecclesie.vt in respōso.Et nota ꝙ dicit ratione huius ꝓbendarū.q.d.si pertinēt ad aliam causam puta propter alia beneficia que sunt in ecclesia:mādatū talis etiā illa nō cōprehēderet ꝺm Jo.an.Unde si monachꝰ haberet in illa vel alia diocesi prioratū cuius bona distincta sunt ab abbatia:ratione cuius prior habeat ꝓsentationē:litera ad abbatē et cōuentū missa cū clausula vel diuisim:illū prioratū nō cōprehenderet Ratio est q2 missus ad talem administrationē desinit esset de cōuentu.vt no.Inn.de priuileg. nolētes.Et si prioratꝰ sit extra diocesin in qua est abbatia:desinit esse de prima dioceš.§.de tēpo.ordi.cum nullꝰ.in fi.et ꝙ tales priores habeant ius ꝓsentandi habes.§.eo.cum singula. in prin.secus dicerem de habentibꝰ administrationē in corpore monasterij:sicut propositus/celleraria tus/⁊ operarius.⁊ similes per rationem huius decre.

¶ Rubrica. De clerico egrotante vel debilitato.

Pastoralis Primo / dicit da/ tionē coadiutorum episcopoꝝ esse de maiorib⁹ causis. Se/ cundo / vbi cōsensus episcopi & capitu/ li in assumēdo coadiutores. Tertio / vbi episco/ pus cōuenire non potest. Quarto / vbi discētiūt Quinto / de o. ficio et expēsis coadiutoꝝ. Sexto ꝙ dictū est de episcopis ad alios superiores extē ditur. Secūda. Uerum. Tertia. Si vero. Quar/ ta. Si autē. Quinta. Presenti. Sexta. Ceterū. Hec sumpta est ex hijs que no. s. co. ex parte. in fi. et potissime per Hosti. Coadiutorū. de quib⁹ intelligūtur. vij. q. j. quia sup. et. c. petisti. et. xij. q. ij. nobis. & c. vlterana. que loquunt de coadiu toribus nō yconomis vt quidā male intellexe/ runt fcōm Guil. Episcopoꝝ. Et sic lati⁹ est ibi rubrum quā nigrū. de quo in prohemio huius li bri. nec ob. ꝙ als nole electi nō intelligant epi. j. de hereticis. inquisitoreꝫ. dic ꝙ hoc lʒ sit verū regulariter vt ibi. sub nole tñ residēt; vel egro/ tātis in fauore ecclesiaꝝ bene cōprehenduntur. vt. s. de cleri. cōiuga. et hic. Maioribus. hec cō/ putari debent inter alia que ponūtur. s. de offi. le. ꝙ translationē. et de excef. prela. sicut vnire. & de transl. episco. c. j. Apostolica. ad quā maio/ res ecclesie sunt referende. s. de bapt. maiores. Non obstante. Nota ꝙ ecclesie Romane non currit prescriptio in hijs que sibi reseruauit in si gnū vniuersalis dñij: sicut est palliū. c. dist. con/ tra morem. et. s. de pscrip. cum nobis. Nec valet cōtra ius Romane ecclesie induci cōsuetudo: et est ratio: quia in cōsuetudine inducenda popu/ lus declarat suā volūtatem ex ipsis factis. ff. de legib. l. de quib⁹. sed ipse populus in factis supe/ rioris nihil habet declarare: vbi in est necessitas obsequēdi non auctoritas imperādi. s. de cōsti. ecclesia. Uerum. Secunda pars. Pretextu. j. qꝫ petenda a se. aplica. et sic non a legato virtute generalis legationis. vt. s. de offi. leg. ꝙ trāsla/ tionē. nec ob. s. co. ex parte. fm Jo. an. Septē. Septem sunt etates / infantia: que durat vsq ad septem annos. vt. C. de iur. delibera. si infanti in prin. Exinde vsq ad decimūqrtū annū est pu/ eritia: dicta a puritate. s. de delic. pue. c. j. quā/ doq tamē extendit in femininis vsq ad. xvij. in masculis vsq ad. xviij. et hoc quādo vsq ad pu/ bertatē sunt alimenta legata propter fauorē. vt. ff. de alimē. et ciba. le. l. mela. in prin. Tertio. pubertas q̄ durat vsq ad. xxv. annū: dicta pu/ bertas vel adolescētia. ff. de mino. l. imperādū. Quarta / ab hac vsq ad quinquagesimū annū. s. de spon. iuuenis. in prin. et hec est firmissima etas: que durat vsq ad. lxx. annū. de qua. vij. q. j. petisti. Sexto est senectus que nullo determi/ nato curriculo annoꝝ finit: sʒ extūc senect⁹ de/ putat. de quo dic. ff. de interdic. si longius. scōm Guid. Ualitudine. de quo. s. vt lite non cōtest. qm. j. respōso. et. C. de testi. l. si qui testiū. Perpe tuus. Hec litera videtur reprobare distinctionē factā. s. eo. tua. vbi distinguit an morbus esset perpetuus: vel non: sed potest dici ꝙ hic loquit in episcopo: sed ibi in alijs. Auctoritate aposto/ lica. Sunt ergo isti delegati pape. sic. s. de offi. ordi. irrefragabili. & sic videt ꝙ possint conferre bñficia. s. de elec. is cui. dic ꝙ cōtra: qꝛ ibi loquit de illis quib⁹ imediate datur a papa visitator: sed ibi datis a delegato pape: in quo nō est tāta potestas: sicut in delegante. s. de offi. de leg. sup qstionū. §. j. Si vero. Tertia pars. Demens. de quo. s. de succes. ab intest. cum dilect⁹. Due par/ tes. Et sic not. casum in quo non sufficit maior ps. sicut in electione romani pōtificis. s. de elec. licet. als regulariter maiori parti psentiū stat. s. de hijs que fi. a ma. par. ca. c. j. dū tamen due partes sint psentes. ff. ꝙ cuiusq vniuersi. l. pla/ ne. et no. s. de elec. cū iter canonicos. Aut duos. Et sic nō plures: ne forte in expensis nimis gra/ uent ecclesiā: qꝛ forma litere seruari debet. s. tj. proximo. cui de non sacerdotali. scōm Jo. and. Officium. Est ergo ordinatorijs ea facere q̄ spe/ ctāt ad officiū eius cui deputat⁹ est. vt hic scōm Jo. an. Si autem. Quarta pars. Nolunt. et sic no. differētiā inter tacere. vt. s. c. proximo. et cō tradicere. vt hic. de quo. j. de regu. iur. qui tacet. Item nota ꝙ licet inuito non detur substitutus vt. s. vij. q. j. scripsit. et. c. qualiter. vbi de hoc no tatur. coadiutor tamen bene datur inuito. nō ob. hoc. quia in hoc casu capitulū nō potest da/ re nisi auctoritate pape in casibus hic cōcessis. Proximo. j. quādo demens est. Circūstātijs. als adversitatem peruenire non posset. xxvij. q. viij. occidit. Moderatos. ad idē. s. eo. ti. c. de recto/ ribus. Abstinētes. s. de elec. nihil. nisi essent mo bilia que seruando seruari non possunt ad istar tutorū. C. de admi. tu. l. lex q̄ tutores. fʒ Jo. an.

Additio. c. Pastoralis. vide multa que posui de clerico egrotāte vel de bilitato. et de macula in oculo. et de defectu di/ giti. in additionibus ad Bertrand. de clusello. extra. eo. ti. Blasius Auriolus doctor.

Additio. c. Pastoralis. quando hic dicit Guiel. de mōte lauduno. ꝙ se/ nectus est que nullo determinato annoꝝ curri/ culo finitur. vide Mar. Tu. Ciceronē. in libro de senectute. vbi dicit ꝙ senect⁹ est peractio etatis. tamē aliqui citius senescunt q̄ alij: vel propter frequentiorē coitū / vel als vt dicit Jo. de neui/ zanis. in silua nuptiali. Blasius Auriolus.

¶ Rubrica. De institutionibus.

Ex capitulū. Primo de col latiōe. Secun do de institutione. scda. Presentatos Hec sumpta est ex hijs q̄ not. s. de ma. et obe. cū olim. et. s. ne se. vac. illa. Episcopi. sʒ solius. secus si ad epm et capitulū insimul. j. ne se. vac. c. vnico. nec ob. s. de maio. & ob. cū olim. quia qui cōfirmat nō dat. s. de fid. instru. inter dilectos. sed qui confert dat. vt hic: nec ad bene ficia in quibus habet presentationem prelatus eo mortuo poterit capitulū presentare: & est ra tio: quia per presentationem acquiritur ius in re: sic not. Spe. in. iiij. pte spe. ti. ne se. vac. videt

tamen ꝙ non acquirit ius in re: sed ad rem. ꝫ. de iure patro. cũ dilect⁹. et. c. pastoralis. et hoc tenet Inno. ꝫ. de offi. leg. dilectus. et glo. Unde ꝑ p̄ntationẽ adiudicat sibi. vt debita. ꝫ. de re iudi. cum bertholdus. et per solã institutionem prelati: eo mortuo poterit ius in re ⁊ auctoritatem administrãdi consequi. vt not. lx. di. quanto. q2 istituere est quasi ius intus statuere. i. in ipsa re. et sic statuit ius alteri in factũ: sicut quando de iure collato fit inuestitio: quasi in possessionem bñficij ad factũ descendendo statuere. ꝫ. eo. cũ venissent. et quasi per totũ. Conferre nõ possit. cõmẽdare tamẽ illa poterit: maxime si habeat onus annexũ cure vel al's: ne seruicio debito defraudetur. et sic tenet Uincẽ. ꝫ. ne se. vac. c. illa. de quo hic per Guid. In bñficijs. et sic capitulũ potest ea que sunt iurisdictionis sede vacãte. de quo per Inno. ꝫ. de hereti. ad abolendam.

Si is ad quẽ. Hec sumpta est ex hijs que not. ꝫ. de eta. et quali. preterea. A dictis. et sic cũ indistincte loquat / indistincte est itelligenda: et sic oẽs cõprehendit. vnde dicta decere. p̄terea. oĩno videt sublata ꝑm Guid. lꝫ Jo. mo. cõtra. de quo dic prout dixi. ꝫ. de p̄bẽ. si pro clericis. Statuere. ꝫ. de elec. licet canon. lxxviij. dist. quasi per totũ. et dic vt ibi in summa.

¶ Rubrica. De cõcessione prebende et ecclesie non vacantis.

Quia cunctis. In sex partes diuiditur. Primo andree actoris petitio. Secundo d. rei exceptio. Tertio. a. replicatio. Quarto / duplicatio. Quinto / A. triplicatio. Sexto / pape distinctio. Secũda. Dicebat. Tertia. Ex p̄te. Quarta. Sed extitit. Quinta. Eaꝫ p̄fati. Sexta. Nos itaqꝫ. Hec sumpta est ex hijs que no. xxxij. q. iiij. cõtrariũ. et. ꝫ. de p̄bẽ. dilect⁹. ff. ꝙ cuiusqꝫ. vniuersita. no. l. Itẽ eoꝝ. §. j. Predicta. in decisione. Uacabat. al's secus: quia nõ tenuit facta collatio tanꝗ facta de nõ vacãti. Nam exequutor nõ poterat cõferre nisi vacãtẽ: et post acceptationẽ scd'm formã gratie: poterat per episcopũ vel ei⁹ auctoritate. al's pro nõ dato haberetur. vt. ꝫ. de iure pa. qđ autem. Canonica. ⁊ sic not. ꝙ executor habet cõtra possessorem facti procedere cũ cause cognitione: al's sententia cõtra ipsum lata possessorẽ nõ teneret: quia executor nõ habet iurisditionẽ contra possessorẽ: nisi ei indebite contradicat possessor: vnde nõ contradicit possessor indebite nolẽdo dare possessiõem sine cause cognitione. ꝫ. de preben. licet. ꝑm Inno. et Host. ⁊ Inno. ꝫ. de prebẽ. pro illoruꝫ. Executorũ. qui gratiam a p̄ncipe factam vel iussam fieri ad effectũ deducit. Exequi. quasi excessiue. ¶ Tertio si q̄ras quot sunt genera executorũ. dic vt not. plene per Inno. ⁊ Hosti. ꝫ. de re. iudi. de cetero. et in. c. qđ ad consultationẽ. et per glo. ꝫ. de offi. ord. pastoralis. §. penul. ¶ Quarto ꝙ exequi: assignare: ⁊ inuestire: sunt synonima: vt not. ꝫ. de conces. prebẽ. proposuit. per Inno. ⁊ Host. ¶ Quinto quẽ ordinẽ habent seruare. dic plene per Guid. Priorem. executorẽ ipsius. d. Inhibitio. que fuit inepta: pro eo ꝙ iste prior publicatꝫ processib⁹ corã c. carnoteñ. prior contulit p̄mã vacantem ipsi d. vnde errauit in duobus: ⁊ q2 nondũ vacabat: et si vacaret nondũ erat affecta. Dicebat. pars secunda contra collationẽ factã dicto. a. Premisse. in parte decisa. De capitulo. et sic nõ potuit ignorare factum executoris. ꝫ. de rescript. eam te. Item in hoc ꝙ fuerunt publicate. vt. j. sequit. ꝫ. de postu. prelat. c. j. Dignitate. an hec prepositura fuerit dignitas: nõ dubitabat hic Inno. no. ꝫ. de preben. de multa. ꝙ prepositure in ecclesia Carnoteñ. sunt officia. Alij. scꝫ priori. Sibi. scꝫ ep̄o. Uidebatur. scꝫ male intelligentibus. cõtulisset. quia ante vacationem ⁊ electionem per impetrãtem nõ potuit sibi cõferri. Allegabatur. ex parte. d. per qđ probat ꝑ quoddã simile: vt sequitur. Proferat. in eundem: qđ intellige vt pars aduersarij intelligit. ꝫ. e. ex p̄te. Debuissent. post duos menses. qđ propriũ ⁊ est speciale in constitutionib⁹ p̄ncipis ꝑm Host. in auten. vt facte noue. constit. in p̄n. alijs est arbitrariũ: quia sufficit ꝙ sit in prouincia promulgatũ. ꝫ. de postu. prela. c. j. de quo per ip̄m ꝫ. de consti. quoniam ꝯstitutio. in p̄n. ⁊ dic per Inno. ꝫ. de elec. innotuit. in glo. lxxxij. di. proposuisti. vbi tenet Jo. ꝙ sex menses requirũtur ꝑm canones: per. c. xviij. dist. decernimus. Priuilegijs. et est ratio quia sicut constitutiones penales vt odiose sunt restringẽde: et alie vt fauorabiles ampliãde. sic. j. de reg. iur. odia. Speciale. et sic ꝑm intentionem. d. ista beneficia: al's litera sua debebat interpretari p̄uilegiũ: sed contrariũ est verũ: cum sit tanꝗ odiosa restringenda. ꝫ. de p̄ben. Quis. in p̄n. Adijciebat. ꝙ ignorantia ep̄i nihil faceret. ideo r̄ndetur potius rõnib⁹ ipsi⁹ exceptiõis: ꝗ eidẽ exceptiom. vt. j. pꝫ ꝑm Gui. Absentẽ. ꝯtumaciter: al's ꝯtra. ij. q. ix. decernim⁹. ⁊ dic vt ibi i sũma. Collatio. hoc verũ eẽt si collatio eẽt certa: et decretũ appositũ sup certa p̄benda: sed hoc nõ fuit: ⁊ quare tenuit vt. j. apparet. Ex parte. Tertia pars. s. a. replicãdo per rationes ad ostendendũ que supra inmediate dicta sunt contra te. Priuilegijs. Respondet ad id ꝙ dictũ est. ꝫ. e. versi. nec obstaret. Circa ea. s. priuilegia. Indulgentias. s. ꝙ excõicari nõ possit. Intentio. cui stãdum est. ex quo de ea cõstat. ꝫ. de deci. ex multiplici: et hec respõsio est bona: que probatur per. l. ff. de acqui. poss. l. qui absenti. l p̄n. ꝑm Inno. vbi dicit ꝙ si scribatur seruo: quod in libertate moreẽ: tunc demũ est liber dũ ad eũ ꝑuenit. de quo no. ꝫ. de cle. excõ. mi. apostolice. et. ij. q. v. quãto. sed nõ est idẽ in collatione p̄bendarũ. vt. j. sequitur. Facultatem. hec vera est quãdo impetrãs p̄uilegiũ est p̄sens per se: vel per specialẽ nuntiũ ad hoc cõstitutũ. quia ex quo cõcurrit volũtas et recipiẽtis indulgentia: statim habet suũ effectũ indulgẽtia. de quo hic per Inno. et Host. Certam. s. quã duxerit acceptandã. Postea. hoc est verũ vbi non est decretum appositũ: quia secus. vt. j. in fi. Tunc.

scz quādo scribitur sine clausula decernentes: ordinatur. s. de preb. dilectus. Notificet. hoc habet locuz quādo papa executori scribit: si est ita quando dicit per ea qd obtinet vt ipse roman9 pontifex habet locum quando papa scribit ordinario: et tunc nō est necessaria executoris insinuatio: sed hic bene vt. j. sequitur. de quo. j. c. si soli. Decernat. not. ꝙ executor habēs potestatem cōferendi siue prouidendi: potest interdicere collationez: et retinere: et decernere irritū rc. sicut legatus sedis apostolice. s. de iure pa. cum dilectus. et sic no. tres casus in quibus afficitur ꝑbenda. de quibus. j. e. c. si. et. c. si soli. licet Hos. neget: nisi expresse collata sit potestas decernēdi ipsi executori: vel delegato pape ꝯcedatur in littera. Sed contra ipsum est. j. eo. si soli. Optime. respōsio. ſm Inno. qr licet papa omnia beneficia possit conferre vt. s. de preben. c. ij. tñ valet collatio facta per ordinariū: nisi papa prius insinuet illi qd nō cōferat: quia potestas ordinarij nō tollitur per talem executorem. vt. s. est dictum. Illi. scz executori. ad ipso. romano pontifice exprimatur per aliquā de supradictis clausulis. scz interdicendo: vel similibus. Ignoret ordinarius. nihil valet. scz vi clausule supradicte. et sic not. ꝙ decretū ligat ignorantem. Intentio. cui standum est. s. de rescrip. super literis. in fi. Sicut. si agnosci pōt de intētione pape vt in superiorib9. s. e. ver. nec etiā. Ex parte. tertia ps hic papa loquit ſʒ Inn. et Host. et rñdet allegat. ꝙ. d. proposuerat. s. e. §. lras. ipsius. d. nō habebāt. vt patet de ꝑbenda ipsa: vel dignitate. Vacuari. qr ꝙ legitime factū est irritari nō dʒ. s. de rescript. causam. Attēptaret. si papa mandat prouideri de ꝑbēda quā acceptādā duxerit. et apponat decretū: ante acceptationē ordinarius vacantē cōferat: tenet collatio: nisi executor ꝑ decretū affecisset primā: vel deinceps ſm Jo. an. Ex causa. vt. j. c. in fi. ratio est: qr añ acceptationem est incertum quā acceptauit: et decretū incertū nō afficit. vt. ff. ꝙ cuiusqꝫ. vni. Itē cox. §. j. sed post acceptationē statim afficit intantū ꝙ nō valebit collatio ꝑ ordinariū: etiā ignorantē pri9 facta. sec9 esset si mādasset alicui prouideri de ꝑbēda quā acceptaret sine decreto: qr tūc tenebit collatio facta ab epo anteꝙ ei denunciaret de acceptatiōe: sicut ex superiorib9 apparet. ar. s. de app. sup eo. vñ posito decreto in lra ꝑ papā executor statiz acceptatiōe facta pōt ipm interponere: qr sibi in lra est ꝯcessum ſm Hos. et Inn. vl' dic ꝙ sine spāli ꝯcōcessione pōt. vt. s. dictū est. In certo. qr. añ acceptationē decretū eēt sub incerto. s. de ꝑb. dudū. §. nos igit. Sʒ extitit. qrta ps. Ex aduerso. s. ex parte illius. d. Eū. scz. d. nec ob. s. de offi. deleg. ex parte. quia alia forma ibi et alia hic. Hosti. Collatio. facta postmodū. s. post collationē epi. Legatus. ponit errorē illi9. l. ff. de opt. l. sicut optio. vnde sicut heres nō pōt optioonē tollere legatario/ licet ante optionē alteruz seruū manumiserit: sic nec eps isti. licet ante optionē ꝑbendā cōtulerit: quin collatam possit optare: sicut legatarius manumissuz: sed nō est verum: nec ꝯcludit: qr serui testatorꝫ sunt certi: sed future ꝑbende vacature incerte: et ideo secus. ſʒ. B. Ecōuerso. quinta ps. Ultimis. no. pro legistis ꝙ semꝑ rñdent ad leges infortiati spāle est l legatis: sed spālius esse in bñficio. s. de verb. sig. olim. sed nō istis. s. de ꝑben. ꝙuis. Nisi futuris. vt si dicat vnū de seruis nascituris de ancillis meis quē eligere voluerit. Extantib9. et tunc est de presenti: vt cum dico lego tibi vnum de seruis meis quē elegeris. nā si legatarius nō repudiauerit res ē a morte testatoris. ff. de fur. a titio. ſm Host. vnde in legatis de futuro non potest assignari terminus ad eligendum. bene potest pretor assignare. ff. de op. le. l. mancipiorum. et. l. sicut. in prin. Periculo. vt. s. de elec. cū inter vniuersas. et. c. ne pro defectu. vnde hec est sufficiens ratio: vt secus in beneficijs in quibus res publica leditur: et secus in legatis in quibus res priuata. et ideo testator in eis sine cuiusqꝫ iniuria potest apponere legem quā vult. C. de sacro. sanc. eccle. l. ij. ſm Host. Et requiri. et hec est optima ratio: quia sicut omnes de prouincia suspenderentur a collationibus beneficiorum: qd esset nimis graue contra intentionē pape. s. de sta. mo. in singulis. Uacaret. ergo non aliter. Quāto. ergo nō ante. Impediri. ante acceptationem: et ideo sequitur in fi. c. Acceptaret. not. ꝙ ille pro quo scribitur sub hac forma: potest acceptando etiam sine collatione et presentia sui executoris impedire collationē ordinarij si est illa clausula decernētes. vt superius est dictum. et sic solū factum priuati de certo superiorū fulcitum ius alteri cōpetens afficit: et absorbet. Idem dicerem in illa forma: conferimus tibi beneficium nō excedens talem summā: ita ꝙ minoris valoris si volueris conferri tibi valeat. Idem de illa quā habes. s. de rescrip. si pro te. et de illa talem prebendam conferimus: als nulli debitam: cum te contingerit clericali caracterem insigniri: omnia ista et similia sunt conditionalia: et dependentia: in quibus solum spes est indebitum: in tantum ꝙ si ante existentiam cuiuslibet premissorum simpliciter ipse papa de beneficio vacanti aut vacaturo in ipsis ecclesijs vel ipse ordinarius de vacanti alteri collationē fecerit: quantū ad illud beneficium prioris gratia extincta est. vt hic. Itez equiparatur in alio predicti omnes: ꝙ in prebēda existentia cuiuslibet conditionis premissorum nō est necessarius actus executoris. ex quo perfecte vel completur dicta conditio. et decreto superioris suppletur. et sic factum ꝙ omnino impendenti: et de cursu existit purū: ꝙ interim contingit fieri: nō impedit. licet primo sit contrariū. scz vt. j. de spō. c. vnico. Pro secūda clausula facit. ff. de heredi. insti. l. iā dubitari. vbi videtur ꝙ clausula si voluerit facit legatū cōditionale: licet etiā als tacite subintelligeret: qd facit pro cautela illius q voluerit pure filium suū heredem vniuersalē instituere: pro eo ꝙ idē filius propter capitale crimē qd cōmiserat erat in fuga. et iō testator timebat ei9 bona q euenirēt filio confiscari: sed spes

rans ꝙ idem filius imposterum cum rege componeret. dixit sic. talē filium heredem vniuersalem instituo si voluerit: quo testatore mortuo rex anteꝙ existeret voluntas filij ipsa bona voluit occupari: qḋ nō potuit. vt. ſ. ar. cōtra fraudem ex hijs que not. ſ. de priuileg. quanto. de renuncia. si te. ꝙ si certus adiectꝰ fuerit in premissis sic quā infra mensem acceptauerit: vel ꝙ infra mensem voluerit: vel infra annū clericus factus fuerit. nūquid interim habebit impetrās: vel idem ordinarius beneficia interim vacātia potest cōferre: credo ꝙ nō: cū tempus predictū in fauorē primi impetrātis appositū eo durante ipsum beneficiū afficiat: et volitū eius faciat spectare. ar. ſ. de appel. nō solū. vbi decendium in fauorē condēnati pro appellando introductuꝫ: impedit omnino executionē snīe interim faciendā: cautela tamen est in premissis: ꝙ apponatur in supplicatione pape facta: et per cōsequens ponetur in eius litera. scꝫ ꝙ infra mensem acceptandū duxerit. ita ꝙ infra illū mēseꝫ manus ordinarij cuiuslibet sit suspensa: sed cōtra hoc ꝙ dictū est. ſ. de clausula. si volueris. videtur ꝙ vsqꝫ volitū illius cuius gratia est introductū: deberet differri collatio ordinarij. vel saltim vsqꝫ ad certū terminū assignandū ꝑ supiorē ad declarandum ipsum volitū: sicut in consimili dicimus de optando: seu eligendo beneficio alternatiuo. ſ. de preben. si pluribus. ſ. de consue. c. si. vel de acceptando. ſ. de preben. si tibi. Item quia dicta clausula videtur potius per viā et formam modi ꝙ̄ cōditionis apposita. et sic statiꝫ dum vacat beneficium per ipsam afficietur. ar. C. de donat. que sub modo. l. ij. ſ. de cōdi. appo. verum. Cum nota sua. circa hoc vide quid sit cōditio: et quid modus: et per ea patebit solutio ad premissa. conditio est alicuius actus suspensio cuius effectus vel defectus vsqꝫ ad existentiā conditionis differtur: qḋ intellige de conditione de futuro: quia secus de presenti: vel de preterito. puta si rex est Parisius tali die: quia tales ex quo certe sunt rerū natura: nō retardant obligationem: licet apud nos incerta sit. instit. de verbo. obli. circa medium. xxxij. q. ij. homines. modus est adijciens rei determinatio rē de qua agitur qualitatiue moderans in futurū: demōstratio est presentis vel preterite cause ostentio facta et expressa ta ad rem magis liquidā faciendam. ſ. de cōsan. et affi. quia circa. Causa est humani motus expressio persuadens cur quis inducit ad aliquid faciendū. ſ. de testi. cū causam. ⁊ de preb. si motu. et de re iudi. sicut et hoc no. ff. de condi. et demō. super rubrica: ex quibꝰ videt ꝙ dicta clausula si voluerit esset adiacens gratie determinatio: et sic nulla suspensio in futurum: sed verius credo qḋ dixi in prin. huius glose. sic ergo nihil impedit vl̄ facit ille pro quo scriptum est vt ordinariū preueniat acceptando. Debent etiā adhiberi testes super hoc idonei. ſ. de offi. ordi. pastoralis. in fi. ſm Host. licet cōtrarium videatur innuere. c. pastoralis. ſ. de rescrip. capitulū. in magna glo. sed prima verior ſm Guid. Causa. ergo sine causa nō poterit. J. c. ne captande. ſ. de elec. vt quis. et de postu. c. vno. nisi fuisset deceptus: quia debebatur alijs. Simplex beneficium. pro dignitate. de quo per Inno. et Hosti. ſ. de offi. deleg. in literis. et de re iudi. c. j. Nos itaqꝫ. sexta pars. Nouimus. q. d. mouit nos iustitia nō carnalitas: ꝙ est contra quosdā hypocritas qui vt appareant iusti pronunciant contra suos. Curauimꝰ. qꝛ collatio tibi facta preuenit acceptationem diaconis.

DEtestanda.

Primo prefatio. Secūdo. euidēs mali occasio. Tertio eius emēdatio. secunda. Sane. tertia. Nos malum. Hec sumpta est ex hijs ꝗ not. per Inno. ⁊ Host. ſ. c. accedens. que per istam immutatur. Concessis. hec verba quasi habes. xlvij. di. iuriū. Sane. secūda pars. Decretuꝫ. ſ. c. accedens. facultas. qꝛ erat generalior alijs formis: quia si sine morte: renunciatione: depositione: vacaret haberet locū vt not. in dicto. c. accedens. Hostiē. Dānabiliter. ergo peccat mortaliter qui scienter facit contra canones: precepta: vel prohibitiones ꝯtinentes: vt tenet Hug. per. c. xlviij. di. c. j. ⁊ melius. xix. dist. nulli fas. de quo per Host. ſ. de ma. ⁊ obed. c. ij. ⁊ de treu. et pa. c. j. ⁊ de offi. or. irrefragabibili. Lateran. ſ. c. nulli. Nos malis. tertia pars. Prouisiones. et sic no. ꝙ nō reprobat receptionem in canonicū ⁊ in fratrē faciendas etiā per inferiores. Nulla prebenda. vacaret de quibus habetur. ſ. de cōsti. cum. M. de preben. relatū. et. c. dilectus: vbi de hoc per Inno. sed tu dic ꝙ aut recipitur quis in canonicuꝫ simpliciter: ⁊ tunc valet receptio: ex cuius virtute debet prebendam habere: nisi sint ibi spectātes auctoritate pape. ſ. de prebē. hij qui. aut recipitur in canonicum ⁊ promittitur sibi prebenda cum se facultas obtulerit prouidendi ⁊c. et tunc etiam habere debet prebendā: nō ex virtute promissionis: sed ex virtute receptiōis. vt. ſ. de prebē. relatū. et. ſ. c. cum super. aut nō recipitur in canonicū sed tantum promittit prouideri de ꝑbenda: ⁊ hic promittit prouideri de ꝑbenda cū vacauit: aut se facultas obtulerit: vel cuꝫ poterit: vel similiter. in primo cum vacauit nō tenet: nec si quam tenebat promissio. vt. ſ. co. ex tenore. et. c. ij. si in secundo casu. valebit secūdum iura antiqua vt in dicto. c. accedens. sed secundum noua non valet. vt hic: ergo spectatio prebēde ex sola. promissione de canonicatu facta vt hic cum exceptione. ſ. allegant: sic iura que expedit concordare vt non corrigantur. ſ. de electio. cum expediat. et super tali receptione emanant quotidie littere a sede apostolica executorie. Item valent reseruationes facte per legatos. ſ. de offi. le. c. iij. et. iiij. secundum Joā. and. Easdem. sub. iam factas: vt apparet ex superioribꝰ. Alias. scꝫ faciēdas. vt apparet supra.

NE captande.

Primo de acceptatione in genere. Scḋo in spāli. scḋa ibi. Certū. Hec sumpta est ex hijs que not. ſ. c. cum in cunctis.

§. penult. per Inno. et Host. et per Compostel. ā. de rescrip. capitulum. ver. si. et ex quadā extrauag. que incipiebat. licet tribuatur. contra concilium lateran. ā. e. nulla. et licet papa indistincte mihi dederit in tota vna prouincia primum beneficium q acceptādum duxero: executor de voluntate mea poterit suam executionem artare ad vnam diocesim: vel vnam ecclesiam: et est ratio quia illud q citius moneret delegantem monere debet delegatum. sed delegans tales citius inde concederet mihi: ergo cōcedet et c. sed scribendo in certa: nō poterit alibi scribere. ā. de rescrip. cum in multis. in fi. sm Compost. in decre. capitulum. et hic per Guid. Primum. et dicet sic: accepto primum personaliter et c. Et sane intelligendum erit: de illo qui vacauit sine preiudicio: vel nulli debito. ff. de op. le. l. homine legato. secus si iam acceptauerat illud q habere potuit. ff. de leg. §. si pluribus. in fi. et in dicto c. cum in multis. in fi. sm Compost. Rationabilis. vt quia primum debetur alij. vel verisimiliter hoc credit: vel dubitatur. xxiij. q. §. quid culpatur. et sic sine causa nō poterit primas dimittere: et optare inferiorem sm Inno. nominatim tamen nō poterit. scʒ si dicat accepto talem archidi. vel talem ecclesiam curatā nominando eam: nō valet vt sequitur. et idem si nominet. x. beneficia. vel plura: vel pauciora: eligendo vnū de illis q primo vacabit. ratio est: quia ex ambitione videtur procedere: et quia certe persone mortem affectaret. vt. ā. c. in prin. et sic fuit obtentū in curia tempore Inno. iiij. et eandem reprobauit Alexan. iiij. in sua extrauagā. que incipiebat. licet ad cōpescendas et c. de quo. ā. Immo. sub. per eum ad quem et c. vsqʒ ad fi. et postea resume: nisi et c. Et not. factum dānatū per consequens nouum rite processum rite reparandū. Requisitum. ex collatione facta duʒ vacaret vt plene dicitur in antiqua. in fi. Processibus. ma his de quibus dictū est in prin. hic: nam secus si de nouo boni processus fierent de vacanti: vt pmissum est. Alij prouideri. et sic si acceptatum fi, bi nō debebatur faciat pronunciari sibi nō debitum esse: et hoc sine collusione: et tunc audacter acceptet secundū. vt. ff. de op. le. l. ij. als si collu deret sibi nō prodesset: immo obesset. ā. de collu. c. ij. immo si sit notorium primam optionem non tenuisse: nō erit necesse spectare sententiā. ar. ff. de acc. emp. l. emptorem. sed si compromittetur vel oponeret imputaretur sibi: nec posset aliud vlterius acceptare. vt. ff. de cuic. si dictū. §. si compromisso. ar. ā. de rescrip. ad audientiā. Sic tenet Hostiē. ā. de rescript. cum in multis. Idem si acceptauerit beneficium quo nō erat dignus. Hoc redigeretur ad arbitrium boni viri iudicis qui de causa cognoscit ad beneficium sibi competens. ff. de verbo. oblig. continuus. ff. de contra. emp. l. vendicatio. et idem dicendum quando mandatur prouideri simpliciter de beneficio ecclesiastico: executor attēdere debet cō ditionem talis in moribus: scientia: et etate. ā. de electio. cum in cunctis. de eta. et quali. accepi mus. vnde si de beneficio q ei nō competeret fa ceret ei prouideri: semp reduceretur ad arbitriū boni viri. vt dictum est: ad hoc. ff. de leg. iij. fidei cōmissa. §. fi. sic per procuratorem potest fieri acceptatio: sicut electio. ff. de procurat. l. si is qui scitur. nec ob. ff. de verbo. oblig. l. vlti. in prin. et l. stipulatus fuerim. in prin. quia loquitur in habente mandatum.

Executor. Primo generalis inhibitionis prohibitio Secundo specialis cōcessio. Tertio cōtrarij facti cassatio. secunda. Potest. tertia. Nō autem. Hec sumpta est ex quadam extrauag. Inno. iiij. que incipiebat. sicut ex ptc. in ti. de offi. deleg. et ex hijs que not. per Inno. et Host. ā. de iure pa. cū dilectus. et per Compost. ā. de rescrip. capitulum. et per Hosti. in summa de preben. §. et a quo. circa fi. ver. antepenul. Inhibitio. nā durum esset per generalē inhibitionem collationē omnium beneficiorum vnius prouincie impedire. ā. e. quia cunctis. §. econtra. vnde cum talis executor possit mandatū sibi datum sine generali inhibitione exequi: nō debet ex hoc ad iniquum extendi: nisi expresse hoc caueretur in co. ā. de offi. deleg. ex parte. ij. sʒ quia sine speciali inhibitione hoc posset: saltim ita cōmode. ergo ipsam facere potest. ā. de offi. deleg. preterea. vel etiam vni prelato: vel vni ecclesie in singulari poterit ita generaliter inhibere: nec ob. q dicit in plurali. prelatis. s. maxime: quia prelato vel ecclesie in singulari vt not. Inno. et Host. in. dicto. c. cum dilectus. de iure pa. Potest tamen. secunda pars. Hoc positum est ex dictis Cōpostella. positis in dicto. c. capitulum. ā. de rescrip. nam idem ibi tenebat ipse Inno. in dicto c. cum dilectus. de iure patro. Nō ex qua. et poterit sic dicere. suspendo talem collatorē de collatione primi beneficij: vel vlterioris: et sic cum istā determinatione poterat suspēdere totam prouinciā: q hic reprobatur expresse et non tenet. ā. quia cunctis. in prin.

Additio. c. Executor. Lappus allegatione. lxxxiij. dicit q in beneficijs consistorialibus vt sunt episcopatus et abbatie nō datur executor ad mittendum in possessionem. Blasius Aurio. doctor.

Additio. c. Executor. Vide gl. in cle. vnica. in verbo. executorem de cōcess. preben. q acceptatio beneficij potest fieri sine presentia executoris gratie sue: dūmodo de illa fides fieri possit. et ibi plura allegantur. hoc etiam probari potest per Alberi. de Rosa. in. l. fi. colū. ij. C. qui admit. ad bono. poss. poss. vbi dicit q aditio hereditatis presentiam iudicis nō exigit vt in. l. si auia. C. de iure deliber. quia cum in ea ius sibi competat nō est opus adire iudicē in illius aditione. secus in bonorum possessionis agnitione que iudicis presentiam exigit alia ratione: scʒ ne falsum fieri possit quia posset aliquis dicere bonorum pos. agnouisse intra tempus qd non fecisset vt dicit Alberi. vbi supra. In casu tū posito licet acceptatio bñficij fieri possit

extra presentiam executoris tamen adhuc requiritur ꝙ de illa fides fieri possit. vt predicitur Bla. Burio. doctor.

SI capitulo. Primo de literis collationis presentatis capitulo. Secundo de effectu presentationis. Tertio de potestate executoris. secunda. Pro illorũ. tertia. Jmmo. Hec facta est ad interpretationẽ illius. ß. dilectus. ij. ẜm Jo. mo. et ex hijs que not. ß. e. proposuit. corrigitur glo. et approbatur oppinio Inno. et Host. et Pe. de Samp. ß. de rescrip. capitulum. Pertinebat. de speciali priuilegio: vel prescriptione: cõsuetudine: al's contra. xvj. q. vij. omnes basilice. Exequatur. j. prouideat. vt. J. patz de translatione potestatis in ipsum executorẽ: et sic iste executor erit prouisor datus ad compellendum vt ibi faciat prouideri: et sic soluitur contrarietas inter istam et illam. ratio diuersitatis est quia in isto casu vbi datur prouisor papa ad se potestatem reuocat et eam adimit per consequens ipsi capitulo. secus vbi datur compulsor: quia potestas tunc penes capitulum remanet quare hoc nõ valet quod postea facit. sed ibi secus ẜm Joã. an. vnde cũ propter negligentiam canonicorum transferatur potestas prouidendi ad istum executorẽ: amodo ipsi canonici non poterunt eam recuperare: cum se priuauerunt sua potestate: que trassusa est iam in executorẽ arg. ff. de op. le. l. mancipiorũ: et. ß. de preben. si pluribus: nec iste executor poterit cõpellere: cuz habeat certum ministerium sibi prouidendi. ß. de offi. deleg. quoniam. Sed super hoc Cõpost. dicit ꝙ nõ obstante dicta transfusione in executorem: adem capitulum poterit cõferre sicut dicit se obtinuisse de facto in dicto. c. capitulũ: tamen prouisione facta poterit executor cõpellere canonicos ad recipiẽdum eum: et ipsum tractandum vt canonicum: de quo hic per Guid. factum. et hoc verum est quando sub ista forma scribit ordinario: et in eius negligentiam executori vel prouisori: secus vbi simpliciter executori: tunc non omittitur de presentatione. sed potius de impetratione: et sic non ob. ß. de rescrip. cam te. et fiet presentatio capitulo congregato per suum maiorem vel per pulsatorem campanarum. ß. de elec. in causis. et si copiam petant faciet tantum vtilitatis vt lite nõ contest. quoniam. §. porro. Et executor compellet illuz qui habet conuocare vt conuocet. ß. de offi. deleg. preterea: et. c. si quando. et. c. pastoralis. et sufficit ꝙ presentatio fiat maiori: et aliquibus de capitulo: si forte alij noluit venire: nam sufficit ꝙ denunciationes / citationes: et similia fiant in loco publico aliquibus presentibus. xvj. dist. ꝙ dictis. et sic not. per decret. de elect. bone. Et si episcopus et capitulum habet conferre: sufficit presentatio facta vni: et quo alter sine ipso nihil potest facere. ß. de offi. deleg. c. vno. Nã sufficit denunciatio facta vni ex illis qui habent domum cõmunem. ff. de no. oper. nun. l. de pupillo. firmitatem. et sic not. ꝙ insinuata voluntate pape ordinario: siue per suas literas vt hic siue per suum executorem. vt. ß. de conces. preb. quia cunctis. quantum ad hoc ne factum contrarium teneat. vt. ß. de preben. si postꝙ. Competentem. et sic not. executorem prefigere terminũ. vt. ß. de prebẽ. si tibi. Extunc. qd̃ obtinet in tali executore cui scriptũ est: vt capitulo negligente hoc exequatur: secus si esset scriptum simpliciter: nam tunc nõ haberet spectare ẜm Joã. an. Primam rationem. et est ratio: quia ex quo capitulum fuit negligens / quo ad omnia presumetur negligens. ß. de presump. scribam. sic Compostella in dicto. c. capitulum.

SI soli. Primo triplex forma. Secundo triplex exceptio. secũda. Nisi nos. Hec sumpta est ex hijs que not. ß. de preben. dilectus. ij. et. iij. et. c. si. per glo. et Inno. et Host. et Compostell. ß. de rescript. capitulum. in magna glos. Soli. not. hic tres formas que sequũtur. Compellãt. secus si ad exequendum seu prouidendũ. vt. ß. c. proxi. Aut soli ecclesie. tertiã vnde in nulla istarum aufertur potestas cõferendi ordinario per executorem: immo si ordinarius alij conferat tenebit collatio. vt. J. sequitur de hoc vltra habes. ß. de rescrip. abbatem. et de preben. pro illorum. et. c. dilectus. ij. et sic intellexit curia ꝙ et seruat: fallit in tribus casibus qui sequuntur Puniendus. quia in elusionem mandati apostolici contulit beneficium alij: vt in dicto. c. dilectus. ij. Nisi. secunda pars. Irritum. et tunc ante presentationem litterarum affecta est. ß. de rescript. tibi qui. al's nec per presentationem afficitur. Insinuans. secunda exceptio. vt. ß. eo. quia cunctis. §. ex parte. Interdixisset. vnde si scribatur soli executori vt prouideat: sola receptione mandati per executorem facta: nõ adimitur potestas ordinarij nisi executor insinuet ei se velle vti potestate sibi tradita. vt no. Compostella. ß. de rescrip. capitulum. licet Hosti. et Innoc. videantur notare contra. ß. de iure pa. cum dilectus. sic not. hic: ꝙ executor datus ad compellendum potest interdicere. Idem notabat Inno. de preben. pro illorum. sed Host. contra ibi. et. ß. de preben. cum olim. quorũ sententia hic reprobatur. Item not. ꝙ sola insinuatio vel notificatio hic non sufficeret sine inhibitione: secus in casu. ß. eo. quia cunctis. §. ex parte. et de rescrip. tibi qui. §. quidem. Decreti. no. hic expresse reprobari opinionem Hostien. dicentis / ꝙ specialis delegatus nõ potest decretum interponere: nisi expresse apponatur in littera apostolica: qd̃ hoc videtur esse secundum eum speciale priuilegium principis: vt ipse notat. in summa. de offi. deleg. §. ꝙ pertinet. et. ß. de prebend. pro illorum. et in spe. tit. de homici. §. nũc ostendendum. Et est versus. xxxvij. secundum Guido. Vel nisi. tertia pars. Receptus. simile. ß. de prebend. si postꝙ. nam per hoc deuoluta est potestas ad papã super prebenda post talez receptionẽ vacante. vt. ß. de ꝑben. dudũ. Tũc. et in ꝑdictis tribus casibus vel altero ipsorũ. scz cum

rat decretum: cum executor inhibuit: vel cum iam facta erat receptio. firmitatem. vt poterit ad videndum quando gratie prebendas afficiant. Distingue/ quia aut papa contulit canonicatum cum prebenda que vacabat nulli alij de iure debita. vt. s. de preb. dudum. et. c. si post. et tunc si talis prebenda ab ignorantibus etiam ignoranti conferatur non valet collatio vt ibi: et est idem si non contulit canonicatum sed decretum in sua litera apposuit super certo: puta super primo: vel ex causa super alijs. s. co. quia cunctis. §. ex parte. in fi. et hic. Si autem non contulit canonicatum: sed mandauit conferri/ aut mandauit conferri primam quam postea acceptaret: aut primam que vacaret in primo casu non est affecta quantumcunque fiant inhibitiones: reseruationes: et decreta. nisi primo fiat acceptatio: vel ipsius vacantis: vel primo vacature: vel vltimorum ex causa vt. s. c. quia cunctis: vel nisi per certum afficeretur tempus potestas ordinarij: puta per mensem a tempore notitie vt dixi. s. co. quia cunctis. §. ex parte. super verbo. exprimatur. si autem vellet acceptare certam et expressam antequam vacaret: non posset. et si faceret non esset affecta. s. c. ne captande. Si autem de canonicatu et prebenda si qua vacaret: vel que vacabit: prouideri mandauit. aut mandat ordinario vt prouideat: et executori vt compellat: aut ordinario et executori insimul vt compellant: aut illi executori vt prouideant: aut soli executori vt prouideat: in primis tribus casibus non afficiatur prebenda: nisi in altero ipsorum erat gratia cum decreto. Item si auctoritate illius gratie fuerit in canonicum receptus: tunc per receptionem affecta est prebenda. vt hic in fi. Item executor insinuauerit et interdixerit maxime cum decreto. Hos casus habes hic. et sic intelligatur decre. s. de preben. dilectus. ij. et. iij. in quarto casu: scilicet quando scribitur illi ad quem pertinet collatio dato executore vt prouideat: per presentationem litterarum factam collatori afficitur prebenda: ita quod collatio alteri postea facta non tenet. s. c. proxi. et sic intelligi debet. s. c. proposuit. in quinto casu. scilicet cum soli executori scribitur: vt per solam insinuationem executoris et notificationem eius qui vult prebendam illam sua potestate conferre. et si non interdicat puto affici prebendam. s. c. quia cunctis. §. ex parte: et sic erit ista differentia quando scribitur soli executori ad compellendum: et quando soli ad prouidendum. quia primus vt afficiatur prebenda habet insinuare et interdicere vt hic. si secundus sufficit vt insinuet. vt in prin. §. ex parte. rationem diuersitatis quere vt in. c. proxi.

Additio. c. Si soli. de materia decreti irritantis: et de diuersis formis mandatorum apostolicorum: et de virtute clausularum in eis contentarum: vide Anlexan. de Antilla. in repeti. c. tibi qui. s. de rescript. co. li. et de clausulis. non obstante. supplentes omnem defectum/ motu proprio/ certa scientia/ irritum et inane. ac alijs pluribus vide latissime Vitalem de Cambanis. in tractatu: clausularum. charta. iij. colum. ij. iij. et. v. et felinum in. c. nonnulli. in prin. de rescrip. extra. Bla. Aurio. doc.

Auctoritate. facti recitatio. Iuris diffinitio. secunda ibi. Cum igitur. Hec sumpta est ex hijs que not. Compostel. s. de rescrip. capitulum. in magna glo. ver. idem. si duo recepti sunt primam. Contra hoc dicebat Compostella. in dicto. c. capitulum. vbi posuerant similem questionem. et est ratio huius quia intentio pape fuit secundum preferri tertio: et tertium primo. et sic primum vltimo habere: et sic fallit ibi regula illa: si vinco vincentem te. ergo vinco te. s. de offi. ordi. pastoralis. in prin. regulam. Habes s. de offi. lega. dilectus. secundum Io. an. Sicut contingit. ponit casum lex. ff. ad tercul. l. ij. §. obijcitur non tamen est per omnia simile: cum ex hoc excludatur ex toto primus per secundum in prebenda de qua agitur. sed in dicta. l. admittitur solum mater cum agnato: excluso patre. et sic non in totum vincitur agnatus a matre: sed satis est simile per concursum: quod operatur agnatus cum matre: et exclusionem in patre: quia sicut vincit hic secundus in toto primum non ex sua persona cum sit secundus in ordine: sed ex persona tertij: et etiam vincit ipsum tertium: ita mater vincit in totum in successione filij. i. maritum suum: non tamen ex sua persona: cum secundum iura antiqua pater preferatur matri in successione filij communis: sed ex persona agnati: puta fratris superioris quem mater vincit: et sic no. primo quod ex persona alterius habeo: quod ex mea habere non possum. Item secundo quia illud quando aliquando est mihi inutile: alteri valet ex persona mea: hodie iste casus non habet locum quo ad successionem: nec talis exclusio locum habet. C. ad tertul. l. fi. in anten. ibi signata. Vincit. i. concurrit vt concurrendo cum agnato vincit patrem ad optatum constitutis patre et fratre in adoptiua familia: dum tamen desijt esse agnatus. C. de natura. li. auten. licet. et in auten. qui. mo. na. effi. le. §. si quis autem. collat. vi. vbi naturales excludunt agnatos in duabus vncijs: sed excluduntur a nouerca.

Additio. c. Auctoritate. Super regula. si vinco vincentem te a fortiori vinco te. vide Bart. in. l. sine ingenua. §. fi. ff. ad sena. tertulia. casum potes ponere sic. mandatarius insinuauit suum mandatum episcopo. graduatus etiam insinuauit litteras gradus eidem episcopo: nunc vacauit beneficium quod graduatus acceptauit et collationem obtinuit postea titius illud sic vacans impetrauit a sede apostolica: et denique mandatarius in recusationem episcopi collationem obtinuit ab executore mandati. quis eorum beneficium debeat consequi. Videtur primo quod mandatarius quia ipse vincit graduatum. vt dicit glo. in verbo. effectum. §. non tamen. de collatio. in consilio Basiliensi. et graduatus vincit impetrantem apostolicum: quia ante ipsius prouisionem acceptauit et collationem obtinuit. ideo tamen medio acceptationis

vincit eum vt dicit glo.in verbo. nō valeant.§. item circa.de colla.in cōsi.Basiliē.vbi presentatio patroni impediuit preuentionē pape.et idem glo.in verb.scʒ.satē ꝙ omnia.c.ti. ꝙ etiā medio collationis obtente.vt in.c.fi a sede.de preb..r.c.§.de offi.lega.§.per quā ius plene acquisitū est. vt in.c.fi.§.eo.ti.igitur ꝛc.Secūdo videtur ꝙ graduatus q: ipse vincit titiū impetrātem apsicum ratione acceptationis ꝛ collationis vt predicit. Et titius vincit mādatariuʒ q: preuenit eius collationē et gratia sibi salua remanet quo ad aliud beneficiū dū vacabit vt dicunt dñi de Rota decisio.ccxlviij.i nouis.igitur videtur ꝙ ipse vincat mandatariū. Tertio videt ꝙ titius impetrans apostolicus: q: ipse vincit mandatariū eius collationē preueniēdo vt predicitur.ꝛ mandatarius vincit graduatū vt dictū est.igitur videtur ꝙ apostolic⁹ vincat graduatum.ꝛ sic vides circulū completū. Bar. vbi supra ponit casum sic:stante statuto ꝙ agnati matrē excludant:si auus maternus dicat. ego vinco agnatos de iure cōmuni.vt in auten.de functo.C.ad senatuscō.tercullia.ꝛ agnati vincunt matrē ex forma statuti.igit ego vinco matrem. Et dicit ꝙ nō valet argumentatio: ex eo ꝙ statutū vincit ius ꝯmune.ex quo elicitur ꝙ in omni casu huius brocardi fortior et potentior causa est considerāda vt etiā no. ex dictis Bal. in.l.si quis filium.colum.iij.ꝛ colum.iiij.C.de in officio.testamen. et glos.in.l.vsucapio.C.de pigno. Bar.in.l.§.filium. ff.de bono.pos.cōtra tabu. Bar.et Bal.in.l.fi defunctus.C.de suis ꝛ legi.liber. In casu ergo primo dic ꝙ fortior ꝛ potentior causa fuit ipsius impetrātis apostolici scʒ titij.q: ille habuit ius plenū et perfectū per suam prouisionem apostolicā que preuenit collationē mandatarij apostolici: ꝛ licet graduatus prius collationē ab ordinario vel in eius recusationē aut als a superiore ꝙ titi⁹ a sede apostolica obtinuerit:tamē illa collatio erat reuocabilis scʒ prosequēte mādatario qui vt pdictū est graduatū excludit,et sic ille titi⁹ ipetrās vincit mādatariū: ꝛ mādatari⁹ vincit graduatū. ꝛ ex ꝯsequēti ipetrās vincit graduatū. B. Aurio. Adde ꝙ dicit hic Ioā.an. et Pe.de Ancha. ꝙ si queritur de diuersis casibus tunc licet vincā vincentem te nō propterea vinco te vt in aut.licet. C.de natura.liber.si queritur de eodē casu tunc si est eadem causa vincendi: habet locū regula. vt in.l.de accessionibus.ff.de diuers. et tempo. prescrip.si nō est eadē causa nō procedit.l.claudius.qui po.in pig.ha.ff.Aurolus.

Quoniam. Primo cuiusdā constitutiōis recitatio Secundo eius declaratio. vnde secūda ista in quatuor: prout sūt quatuor determinationes.secūda.Si autem.tertia. In illis.quarta.Sane. Hec facta est ad declarationem constitutionis reuocatoriarū de quibus dictum est.§.de prebē.c.antepenul. Procedat. de diuersis interpretationibus dic vt.§. de pos. prela.c.§.Locum habet.ecce primū casum declaratum.s.in hijs spectantibus vltra numerum. Portiones.vel prebēdas. Huiusmōi.scʒ auctoritate Nicolai:vel Celestini. Distinctio. vnde si ecclesia in qua non est certus numerus canonicorum vel prebendarum impetret quis sibi prouideri si qua vacat: vel primo vacatura: nō obstante certo numero/valet impetratio:et stātim recipietur. quia talis nō est certus numer⁹: et sit de eo mentio:obtineret prebendā:cum sit impetrabilis.multo fortius vbi est magis impetrabilis:scʒ vbi non est certus numerus vt not. Host.§.e.ex parte.ꝛ Inno.ꝛ Spe.ꝛ Compost.§. de rescript.in dicto.c.capitulum. Obstabit tamen impetranti penuria ecclesiarū:si tanta sit ꝙ nō sufficiat pluribus:nō qualitercūqꝫ: sed quilibet honeste de sua portione viuere possit: ſm consuetudinē prouincie:vel eiusdē ecclesie antiquitus obseruatā.§.de insti.c.§.ꝛ.ij.ſm Ioā.an. Portiones.§.de consti.cū.M. Istos.tales qui per vacationē nō recipiunt nisi portionis augmētum. Eos.tacite aggreditur aliū casum quē reuocatoria ꝯprehendit.facultatē concessam. eis ad quos spectabat receptio:nec tantū erat in literis illis ꝙ auctoritate apostolica id facere possent. Hoc dico per decre.§.de rescrip. cum aliquibus. Prefatā.quia nō sunt ipsorū pontificum auctoritate recepti.vt in decre.cū aliquibus. Existit.ꝛ sic est differentia inter istū casum: et proximū.quia ibi spectabat tantū augmentum portionis:hic certā prebendā vel portionē dandā solū hijs qui erant in numero. Ad illam igitur spectationē reuocatoria nō extenditur. sed ad istā sic. Erant facte.not. contra regulaʒ ꝙ per me nō stat ꝛc.§.de eo qui mitti.in pos.c.§. quia nō per me sed per executoreʒ stetit quin fieret mihi collatio.vnde per petitioneʒ nō habebam ius in re:sed ad rem.et sic no. ꝙ nō sufficit petere nisi obtineat.§.de elec.si religiosus. ſm Ioan.and.

¶ Rubrica. Ne sede vacante aliquid innouetur.

Si ad episcopum. Primo. de beneficijs insimul per episcopū ꝛ capitulum Secundo de cōferendis diuisim cū consensu alterius. Tertio.de cōferendis per alium cū cōsilio episcopi.scōa.Cū nō. tertia ibi. Post. Hec supra est de hijs que no.per Host.§.e.illa. et per Vincen.§.de conces.preben.q: diuersitatem.Mortuo.idem quocūqꝫ modo vacaret.iij. q.§.§.ecce. Ut prelatus.et sic est sublata distinctio Hostien.qui distin.quia aut erat vt prelatus:aut vt canonicus:vnde quocūqꝫ modo sit: confert capitulū vt hic. Cum vero.secūda pars. Singuli.quia sic in vniuerso nō excōmunicatur capitulū.de sen.excom.romana.§.si. Maioris. quia si minoris eligere vel cōferre posset.de cle. ex.mi.c.fi. Assensu.idē est de iure: ꝙ eps de consensu capituli beneficia cōfert:vt no.Compost. §.de elec.cū ecclesia:etiā si sint.ex.tantum:et.x. sint cū episcopo:nō faciant maiorem partē: nisi episcopus habeat vocē sicut vnus de canoni

cis: quia tūc bene. ṡ. de cōces. preben. postulasti. Alia est differentia inter consensum et cōsiliū. vt. ṡ. de arbi. olim. ſm Joā. an. In mora. in qua est statim ex quo potest petere absolutionē: et nō petierit vt in dicto. c. quia diuersitatē. Item est in mora si prius cepit petere et prius retraxit. vt. ṡ. de elect. si postq̄. et si misit nunciū pro ea ptenda: et iter arripuerit: licet prius ipsi in itinere moram cōtrahant: nō sunt in mora. vt. ṡ. de app. meminimus. secus si in domib⁹ suis nūcij retinent: et hoc nō purgo vt. ff. ex q̄. ca. l. miles. nec modicū tēpus morā inducat vt. ff. de consti. l. promissor. vnde si propter iustā causam retardet se quis aliquātulum nō est in mora. ff. de in ius vo. l. ij. q: in talibus nō est facienda interptatio amara. ff. de dona. l. id quod. nec impeditus petere est in mora. ṡ. de concess. prebē. postulasti. et si aliquo tempore fuit negligens: et aliquo diligens: vel causa rei publice absens: pro negligentia punitur. et pro alio tēpore ei subuenitur. ṡ. de verb. signi. dilecto. ſm Gui. nec spectabitur hic lapsus sex mensiū: imo currit statī ex quo potuit licentiam petere vt in dicto. §. cōfessum: et si illud statim arbitrabitur iudex. ff. de iure delibe. l. ſ. secundum Joan. and. Sed Gui. dicit q̄ oportet q̄ sit in mora petendi relaxationem: ita q̄ lapsum sit tempus Laterañ. cōsilij. als nō poterit se intromittere: et hoc est ius nouum. Nam contrariū no. Inno. et de cō. cess. preben. q: diuersitatē. per. c. ṡ. de sup. negl. pla. Romana. Ubi. Quarta pars. Per cōsuetudinem legitime pscriptā. ṡ. de causa pos. cū eccl̄ia. Consilio. quidā distinguūt: quia aut iuxta cōsiliū: et tūc bene valet: licet ipsum nō sequat. ṡ. de arbi. cū olim. multo minus si dicit de consilio. vt no. Uincen. ṡ. de cōsti. ex parte. Ratio est q: iste propositiones/de/notant opus esse aliquid de substantia cōsulti in facto in quo cōsulitur. ṡ. de sta. mona. c. ij. in fi. insti. vi. bo. rap. §. sane. Item q̄ industria consulti electa in hoc videatur. ṡ. de offi. deleg. qm̄ apl̄ica. si pōsilio sine aliqua propositione: cū caplo. valet. ff. de admi. tut. quidā. §. papinian⁹. sed si pcedat negatio: vt dicat nō facias sine eius consilio: nō valeret nisi seqretur responsum. vt. ṡ. de offi. delega. venerabili. et sic Uincen. Cōpostel. ṡ. de cōsti. ex parte. et Gui. hic. secus si haberet eligere cū assensu: q: tūc nō ita liberā potestatē haberet. et ita curreret hoc casu sibi tempus. vt in dicto. c. quia diuersitatē. Imminere. ſic. ṡ. de offi. deleg. si is cui. sic no. q̄ distantia loci. Item difficultas facit aliquē pretermitti. lxiij. di. in. c. cū longe. et in dicto. c. si is cui. Gui. de monte Laudu.

Additio. c. Si ad episcopū. §. vbi ṽo. ibi, sublato episcopo de medio &c. est tex. sing. ſm. Zabarel. in cle. vnica de sup. negli. prela. q̄ qñ alicui competit potestas limitata sublata limitatiōe sine facto eius vtitur illa potestate libere. Auriolus doctor.

Additio. c. Si ad episcopū. Papa in. c. ex parte. de consti. mandat beneficiū cōferri cū consilio alicuius. Hic tractat per Pe. de Ancha. et Philip. franc. an omissio consilij vitiet collationē. franciscus dicit post archidia. hic q̄ si precedat negatiua: puta si dicat nō cōferas: vel nō eligas sine cōsilio Petri. tunc consiliū ponitur pro cōsensu. et actus factus sine illius cōsilio est nullus. no. in. l. ſ. §. si plures. ff. de exercito. Pe. de ancha. hic dicit q̄ si habēti aliquam administrationē aliquis additur vt collega scz vt cōsultor: et nō est: nec esse pōt particeps illius officij: et tunc de necessitate nō expedit requirere eius consilium vt in. l. quidam decedens. et. l. titium et meuiū. ff. de administra. tuto. Si vero nō est particeps officij: esse tamē potest: tūc si detur pōsultor a lege ei qui habet administrationē a lege: vel detur consultor ab homine ei qui habet administrationē ab hoīe: est illius consiliū requirendū als actus est nullus Si autem habenti administrationē a lege adiatur aliquis ab homine et eius consiliū requiratur: tunc nō est opus consiliū requirere. et ita plenissime examinans hoc dubiū decisiue tenet franc. are. in. l. si quis mihi bona. §. si corā. ff. de acquir. heredi. Panor. in dicto. c. ex parte. dicit q̄ si requisitio consilij sit data pro forma: actus aliter factus/est nullus. vt in. c. cū in veteri. de electio. extra. si autē ex dispositione legis requiratur consiliū: et lex dando potestatem alicuius actus adiecit q̄ fieret cū consilio alicuius: tunc actus est nullus si omittat eius consilium: quia habuit potestatē modificatā et qualificatā. vt in. c. nouit. de his q̄ fi a prela. sine cōsensu capi. extra. Si vero habenti potestatē superior mandauit vt cū consilio alicui⁹ actū exerceret: tunc tenet actus sine requisitione cōsilij: licet transgrediens sit puniendus. vt no. in. c. dilectus. lo. ij. de preben. extra. et glo. in cle. ſ. de iure pa. et ita tenet. Panor. in. c. allega. ex parte. de consti. ex quibus potest decidi q̄ si capitulo alicuius ecclesie habenti ius eligendi sibi prelatū a iure cōmuni. vt in. c. nullus. de electio. extra. mandet per priuilegium concessum alicui. vt in electione requiratur consilium illius: capitulum valide eliget absq̄ requisitione consilij illius. vide de his plurima per Bar. in dicta. l. titium et meuium et p Albe. de Rosa. ſ. dicta. l. quidā decedēs. §. papinianus. ff. de admistra. tuto. et franc. Areti. in dicta. l. si quis mihi. §. iussum. ff. de acquir. heredi. et Bal. in. §. si coram. in ca. l. et Bal. in aut. habita. c. ne fil. pro pa. et Feli. in. c. cū dilecta. de rescrip. extra. et Panor. in. c. cū olim. de arbi. extra. et per Inno. in. c. venerabili. de offi. deleg. extra. et per Jo. an. in. c. dilectus. de offi. lega. et in. c. ſ. de capel. mona. et p Bar. et Bal. in. l. ſ. §. si plures. ff. de exercito. et p Do. geminia. hic. Blasius Auriolus doctor.

¶ Rubrica. De rebus ecclesie alienan. vel non.

Dudum. Primo/ actoris petitio. Secundo/ rei respōsio. Tertio/ ex tribus causis pape decisio. Secūda. Dictus. Tertia. Quia. Hec facta est ad declaratiōnē canonis. xij. q. ij.

sine exceptione. xvi.q.i. ecclesie. Media. inter actorē & reum. Tenuca. ex ista causa et alia quis iusta potest episcopus priuare antiquas ecclesias suis possessionibus: et dare aliis. s. de his q fiunt a pre.c.ii.&.c.pastoralis.dū tamē seruet formā seruari in talibus ꝯsuetā. xii.q.ii. sine exceptiōe. nec ob.decret.xvi.q.i.ecclesie. vbi dicitur ꝙ eps inuito sacerdote nō potest de iure vnius ecclesie dare alii: ꝙ intelligit sine causa: licet Hugu.intellexerit indistincte: et male. de quo dic vt.s.de relig.domi.cōstitutus.in glosa. Defensore.i.plato.et intelligit nedū de maiore: imo de minore.s.de off.ordi.cū ab ecclesia.x.et.c.cū vos.& dic ꝑpetuo.vt.s.vel tēporali vt yconomo: vel procuratore super hoc dato per episcopum: si forte ecclesia prelato careat.lxxv.di.qui.C.de epis.et cler.oēs.§.nihilominꝰ: als facta alienatio ecclesia carēte tali defēsore nō tꝫ. vt hic.et.ff.de rebꝰ eo.q sub tutel.et cur.l.magis.de quo hic ꝑ Gui. & Io.an. Tractatꝰ. qui debet sepius fieri an expediat: et qd potius expediat vēdere mobilia quā imobilia: vel potius recipere ad vsuras: et sic sia tractare.s.de his q fi.a prela.tua.et licet Lauren.et Hosti.in dicto.c.tua.tenant ꝙ nō valet consensus nisi fieret in cōmuni.et idem Inno.et Host.s.de cōsue.cū cōsuetudinis.ad instar.electionis.s.de elec.c.i.et.c.in genesi.glosa.ibi.B. tenet cōtra.per.l.ff.de seru.i.l.per fundū.nō ob. ꝙ supradictū est.s.de elec.quia ibi speciale: vt legitur in.c.genesi.secus in aliis de his q fi.a pla. cum nos.et.xii.q.ii.si qua.intelligas cū ꝓcessit diligēs examinatio: siue deliberatio: et tractatꝰ als nō valet: et sic itellexit.nec habet locū scdm canones.e.illud.xii.q.ii.hoc ius porrectū.scdm B.sed bene.c.dictum: sine exceptione: sed ideo illud.c.hoc ius: est incorporatū: ad ostendendū affectioneꝫ quā princeps habebat ecclesiis.sed Hosti.dicit habere locū ad hoc in ꝑpetuia: secus in tēporalibꝰ.s.vt eccle.benefi.c.vno.hoc non sufficeret tacitꝰ cōsensus.s.de his q fi.a prela. c.ii.sed in ꝑpetuis expssus iuxta formā.c.ꝓdicti. sine exceptione.hic Inno.et Hostiē. distinguūt inter decretū & auctoritatē/cōsensum/et collatiōnē. Decretū est sententia qua iudex cōtractū futurū iustū fore decreuit: auctoritatē suā interpōnit mittēdo vel declarando.ff.de dāp.infe.si finita.§.iulianꝰ.&.§.si forte.& interponitur aūt in ꝯtractibꝰ.ff.de re.eo.q sub tutel.vl' cur.l.magis §.nō passim. Auctoritas est auctorisabilis ꝯsensus ꝯpetit sibi ex publico officio: vel legitima administratiōe: sicut sūt tutores et curatores.vt ff.de auct.tu.per totū.cōsensus aūt siue collaudatio est multorū volūtas ad quos pertinet simul.de quo dictū est.sed cause cognitio auctoritas episcopalis & cōsensus capituli.vt.s.Precisertim.ecce primū qd requirt: & ideo non valuit. Ecclesie.ecce sententiā formatā in ꝑsonam ofi vt.s.de elec.q̄relā. Pertinētes.sic iure cōmuni vt.s.de deci.cum contingat.

Additio c.Dudū.hic habes ꝙ alienatio decimarū vnius ecclesie vacantis facta alteri per epm nō dato defensore/ est nulla.et tamē dicit tex.in cle.si vna.e.ti.ꝙ vna ecclesia vacans bene potest alteri vniri. dic ꝙ vnio est permissa epo vt ibi.et in.c.sicut vnire.de excess.prela.extra.sed diuisio aut sectio beneficiorum est sibi prohibita in.c.maioribus.de preben.et.c.vt nostrū.vt eccle.benefi.siue di.cōse.considera ꝙ vnio quandoqꝫ fit realis vt quia vnitur vna ecclesia perpetuo alteri.vt in.c.cum venissent.de in integ.resti.et.c.ea3 te. de eta.et qualita.et dicto.c.sicut vnire.et.c.i.ne sede vac. extra.quandoqꝫ fit. personalis scꝫ vna ecclesia vnitur alteri contemplatione persone q ipsam tenet & quandiu viuet. & ista sapit reseruationē et ideo est prohibita.vt dicit glo.in verbo.exceptis.de reseruatio.in consilio Basilieñ.& prag. sanctio.quā intellige quādo ecclesia nondū vacans vnitur alteri ecclesie quā persona gratificata tenet ꝙdiu viuet.quia tunc sapit reseruatiōnē: scꝫ qꝛ per eam preiudicatur ordinario collatori.ne cū vacabit prima vice conferre possit. vel ipsam possit expectās apostolicus acceptare.vt no.Ioh.an.in.c.in nostra.correla.xxvii.de rescrip.extra.secus quādo vnitur vna ecclesia vacans alteri contēplatione alicuius ꝑsone: quia ecclesia vacās potest vniri sicut plena.vt in cle. si vna.eo.ti.Inno.& Hosti in.c.vt nostrū.alleg. & tunc nullo modo sapit reseruatiōnē quia mortua illa persona cuius gratia vnio fuit facta: illa vnio beneficiorū seu ecclesiarū dissoluitur: et potestas conferendi ad ordinariū reuertitur: qꝛ vnio reuocatur seu dissoluitur cessante causa propter quā facta fuit vt dicit Petrus de Perusio in tracta.de reuoca.vnionis.in prin. per not.in glo.post translationem.de renūcia.et in.c.suggestum.de deci.extra.vt puta.propter paupertatem fit vnio.cle.i.§.ad hec.de sta.mo.crescētibus fructibus fiet reuocatio sicut auctis fructibus augetur numerus canonicorū.c.cū.M. ferrarieñ.de consti.extra.etiā propter hostilitatem recedentibus monachis a suo monasterio fit vnio.c.quia ad monasteriū.de religio.domi. extra.ita cessante hostilitate monachis redeūtibꝰ reuocatur vnio.& ipsa reuocata oia reuertunt ad primum statum per not.in.l.i.C.si aduers. transact.et in.l.i.et.l.ii.de his qui in exili.da. vel ab ordi.mis.sunt.li.xi.et.l.i.C.de sen.pas.et resti.sed prius ordinari cōferebat.ergo & vniōe reuocata cōferre poterit: et sic nullū ꝑiudicium fit collatori nisi tale quale papa preueniēdo in collatione simplici fecisset qui papa iure preuētionis cōferre potest.c.si a sede.de preben.s. Et hec nota: quia multi etiā prouecti aliter oppinati sunt. Blasius Auriolus doctor Tolosanꝰ: de vnione.vide Frederi.de se.consi.xxix.et consi. xxi. Et que scripsi in addit.ad Ber.de Clusello. in.c.cū venissent.de resti.spoli.extra.Auriolus doctor.

Hoc consultissimo Primo/ prohibet hanc submissionē fieri sub certa forma. Secun/

do/cōtractus aliter initos viribus vacuat. Tertio/punit clericos statutū nō seruantes. Quarto/laicos. Quinto/laicos vltra ius sibi cōpetēs vsurpantes. Secūda. Contractus. Tertia. Nihilominus. Quarta. Laici. Quinta. Ex contractibus. Hec facta est ad exequutionē illorū que le.et.no.s.de elec. generali.in auct.de nō alie. §. iconomi. Consultos.i.cū iusto consilio:sic.xxxij. q.iv.apostolice. Immobilia.ergo secus de mobilibus:in quibus non consueuerint fieri tales submissiones. Jura. sic not.ꝙ iura incorporalia immobilia cōprehendūtur: et hoc verū est quo ad vsucapionem.C.de prescrip.long.tēpo.l.vlt. quo ad alienationē:vt hic et sic iura inter mobilia cōputantur.C.de sacro sanc.eccle.iubemus. Ipsarum.s.ecclesiarū.habet ergo ecclesia dñium rerum ecclesiasticarū ad hoc.xvj.q.iij.inter memoratos.p Host.s.de causa pos.cū super. Laicos.qui nihil possunt disponere.xcv.dist.bene quidem. Subijcere.quo ad ecclesias. Cōmittere quo ad bona. Supponere.per ipsa iura cōstituendo seruitutem: et sic magis prohibita est hec submissio quā alia alienatio:vbi nō constituit seruitus. Specialis.ergo nō sufficeret generalis licentia/nisi papa certificatus hoc spālitercon cederet:q: magis est preiudicialis ꝙ alia.vt.s. dictum est. Nō cōcedendo. ergo emphitiosis et alij contractus:alīs de iure liciti nō puniunt hic: vt apparet cum tantū prohibita sit submissio: nō alij contractus liciti. Emphiteosi.de quo.s. de loca.potuit.et est ratio:q: in emphiteotis retinetur apud dñm directū dominiū:sed in istis abijcitur directū et indirectū.s.de relig.do.con stitutus.forma.de qua.xij.q.ij.in summa. Teneret a.confiteri se tenere ab eis. Aduocando.i. tanꝙ aduocatus recipiendo. Partibus.s.gallicanis. Aduocatos.s.de elec.generali. Nō modicū.quia si in modico tempore tales aduocent non est periculū.ff.de iudi.si debitor.et ꝙ dicit modicū relinquit arbitrio:inspecto statu ecclie iminenti periculo sm Guiel.durā.vt.s.de offi. dele.de causis.sm Joā.an. Statuendo.quia ex quo semel prelatus vocauit aliquē potentē vt eū iuuaret contra aduersarios:ex hoc ipse potēs vendicabat ius in re:propter quā facta erat talis aduocatio sm Guid. Conuocatus. Secūda para. Adeo.i.in tantū:ꝙ ex quo ipso iure cō tractus nullus est ex illicitis ex se:etiā dāpnosa:et oīa sic accessoria:puta promissio pecunie: iuramentū:et similia.C.de leg.non dubiū.s.de for.cōpe.si diligenti.de quo dictū.s.de pact.in. c.pactū. Prescribendū.hoc est speciale cū alias ex inutili cōtractu dñium trāsferatur:et minus iustus titulus det causam pscribēdi:hoc ē priuilegiū: vel aliud vt.s.de prescrip.si diligenti.et. J.de priuilg.c.s.et hoc esset pscribere contra ius: tamē ecclesie debeāt esse libere.vt.C.de epis.et cle. l.ij.sm Guid. Jpso facto.et sic.s.de elect.generali. Officio.i.officij spiritualis exequutione:et sic per cōsequens a beneficio.s.de appel.pastoralis. Administratione.s.tēporaliū.s.de solu.si quorūdam.vbi de hoc. Denunciasse. Nota casū in quo pars denūciare cogitur.sic.ij.q.vij.qua propter.in autent.de non.alie.§.yconomū.et si forte iurauit nō accusare:poterit denunciare.s. de iureiur.queadmodū.et.c.ad nostrā.ij. Trimo.hoc referas tam ad suspensionē prelatorū: ꝙ clericoꝝ.sm Guiel duran. Exegerint.qd psumitur prima facie.s.exactionē emisisse.s.de renūci.sup hoc. Unde is cui per metū bona ecclesie dant non est dñs.ij.q.ij.c.s.in.si.scdm Hugu.de quo.s.de renūci.super hoc.in glo.alle.ab ipso: ad idem.xv.q.vj.c.s.si tamē coactus promisit: et postea spōte tradidit:nō excusat eū coactio. C.ꝙ me.causa.l.ij.sm Guido. Unde quandoq; hoc.s.de resti.spo.cū ad sedem.in si. Cōtractuū. scz submissionis vel aduocationis:secus cōtractus emphiteoticus accipiāt:ꝙ est de natura cō tractus a iure permissum et non prohibitū:et sic de alijs contractibus licitis imitis inter partes. Legem.vt si lex vel pactū fuit appositū in contractu illud ꝙ exigit natura contractus:nam cō tractus ex cōuentione legē accipiūt.vt.J.de reg. iuris.cōtractus. Restituendo.sic non sufficit abstinere a grauamine nisi vsurpata restituātur. xiiij.q.vj.c.s. Et tunc.ergo non ante. Procedatur.per platū ecclesie grauate:si ecclesia sit subiecta:nam hoc casu potent esse iudex in causa sua.de quo per Jnno.J.de vb.sig.ex parte.

Additio. c. Hoc cōsultissimo.tex.hic dicit ꝙ prelatus absq; cōsensu capituli et licentia sedis apostolice non potest bona aut iura ecclesie in emphiteosim concedere seu alīs alienare.hoc expone scz si vellet ipignorare pro tanto quātū valet.quia dicit esse alienatio. vt dicit Jacobinus de sancto Georgio.in autent.qui rem.C.de sacrosanct.eccle. Blasius Auriolus doctor.

Rubrica. De rerum pmutatione.

Licet. Hec sumpta est ex hijs q̄ no. per Jnno.et Host.s.de pbē. c.inter.et.s.eo.quesitū.et.c.cū vniuersorū.et per Host.in summa.eo.tit.§. quis potest.ver.opponitur. Diocesis. includēdo ciuitatē.lxiij.dist.sacrorū. Formam.iuris volentes ꝙ pure et simpliciter et sine fraude fiat hec resignatio:et totū debet poni in arbitrio superioris:q̄ ex arbitrio suo debet disponere de rebus pmutandis:vt omne viciū aboleatur.s.de pben.pro illorū.et de elec.cum inter.ij. Beneficia.quecunq; largo modo accepta.s.q.s.si quis collationem.et si ad plures cōmuniter spectat: sicut et ad episcopū et capitulū:vel dñium:sicut psentatio:alij cōfirmatio:idem erit.dū tamen omnes cōsentiant quorū interest.s.de offi.archi.ad hoc.in fi.et idē si ad diuersa bñficia:sicut diuersoꝝ episcopoꝝ:quia alter cōmittet alteri vices:vel ambo cōueniāt:vt q̄libet in manu sui episcopi renūciet.sed melius ꝙ alter alteri committat:sicut in absolutione per duos abbates inpedēda monachis se pcutientibus.s.de sen. exco.pro illoꝝ.§.si vero claustralis.nec ob.ꝙ in singulari loq̄t.tuā.rc.q: sic fuerūt positi termini. nā idē est in pluribus episcopis ꝙ in vno:propter

eandem rationē.ar.C.de integ.resti.l.vl. Uolētes. vnde quilibet potent allegare causas quare velit ꝑmutare: licet totū debeat depēdere ex arbitrio superioris.s.de pac.ꝑudem. hoc verū est in limite ꝑmutationis: dū ipsa celebraᵗ: q: ante bene possunt tractare in permutando. vt.no. s.de rerū ꝑmu.cum vniuersorū.ibi.licet per se ꝛc. et sic in permutādo tractare poterunt: secus in ꝑmutatione celebranda: non poterit. de quo ꝑ Inno. de preben. inter cetera. et potest dici ꝙ in permutatione iuris: qualis est ista in beneficijs postꝙ interuenit auctoritas superioris statim ius habent in taliter ꝑmutatis. sic Inno. tenet in dicto. c. inter cetera. Libere.i. sine pactione. vel cōditione. Fraude. s. renūciā.c. fi. Equitate. de quo. s. de transf. ex parte. Rigore. quid sit rigor: dic vt.l.dis.constitueretur.

Additio. c. Licet in tua. No. ad materiā huiꝰ.c. Primo ꝙ in ꝑmutatiōe inest donatio. vt l.l.dedisse.ff.de rē. fig. Secūdo ꝙ spectans beneficiū vigore mandati: vel alius habens ius ad rem nō potest illud permutare. Rota decisi.cccclxv.in nouis. Tertio/ꝙ potest cōstitui procurator ad acceptādū et ꝑmutandū beneficia cōferenda seu obtinenda. Rota decisio. cccccxxix. in antiquis. Quarto / si ꝑmuteᵗ vnū beneficiū cū pluribus/ꝙ fieri potest. vt hic. ꝑ Philip. franc. et scripsi in additio. ad Ber. de clusello. in. c. ex transmissa. de renunciaᵗ. extra. et alterū eorū non ꝑtineat ꝑmutanti: nō valet ꝑmutatio per no. in.l. si duos. ff. de contrahen. emptio. Quinto/ꝙ si vnus suū beneficiū renūciet alteri: vt alter sibi suū renūciet: et fiat eodē tēpore. tūc censetur esse ꝑmutatio: licet de ꝑmutatione nulla mētio fiat. ꝑ no. in.l. sed ꝛ si lege. §. cōsuluit. ff. de petitio. here. vbi si vnus ab alio receperit antidota: censetur esse quoddā genus ꝑmutationis. Fa. no. per Feli. in. c. pastoralis. col. v. de rescrip. extra. vbi dicit ꝙ si duo īstrumēta fiant inter duos eodē tēpore: corā eodē notario et eisdē testibus: vnū censetur esse passatū gratia alterius. Nec dicetur ista forma symoniaca: quia in ꝑmutatione naturaliter inest cōditio vel modus: sc3 si mihi renūcies tuū. vt no. hic. in tex. et ꝑ oēs Doctores. ergo illa conditio etiam expressa non facit actū cōditionalē. glo. in. c. ij. s. de elect. eo. lib. Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

¶ Rubrica. De testamentis et vltimis voluntatibus.

Si pater. factū. Decisio. Ratio. Tacite q̄stionis respōsio. scda. Absq3. tertia. Premisse. quarta. Licet. Hec sumpta est ex quadā extrauag. Inno. iiij. que incipiebat. Joannes frāgiapa. ꝛ fuit nimis decisa: q: illa plene cōtinet factū: et ideo not. Jo. mo. obscurius fic. dū brenis esse volo: et ante quā vltra procedā ad litteram aliqua circa materiā substitutionū p̄mitto. Unde primo videndū est gradatim substitutiones: ꝛ fiunt sicut per scalas. gradatim ascendimus. ꝛ in modo sunt gradus. insti. de vul. substi. circa princi. in glo. Itē institutio facit primū gradu3: substitutio ꝑm: quia in loco substitutorū: vel deficientiū: vel nō adeuntiū: succedent ꝛ instituunᵗ. Instituere nihil aliud ꝙ in hereditate alicuius statuere siue donare/ instituere ꝙ ius intus statuere. vt. s. de insti. in rubro ꝛ nigro: et est substituere.i. sub primo instituere: et scdo in eadē hereditate statuere. et iste obtinet ꝑm gradum: et sic deinceps: vnde ois substitutio est cōditio. ff. ad. l. fal. l. in ratione. §. qđ vulgo. quot erūt substitutiones: tot gradꝰ insti. de vul. substitu. in ꝑri. ff. de vul. substi. l. potest quis. Item no. ꝙ quedā est substitutio directa: alia obliqua siue indirecta: ista est que fit per verba precaria: siue precatiua: siue fideicōmissoria: ꝛ dicitur obliqua: q: nō fit cōiter per v̄ba directe substitutionis: s3 iō dī substitutio q: sapit naturā eius vt si dicā sic te herede3 instituo: ꝛ rogo te vt qñcūq3 decesseris: vel sine liberis: tali hereditatē restitues sic dicta a precando et cōmittendo fidei institutui: et fit hec substitutio. ꝛ quia cōmuniter fit verbis negatiuis ꝑcedentibꝰ. vt si sine liberis decesseris ꝛc. et propter hoc dicitur obliqua: vt in.c. raynucius. in prin. nec cogebatur seruare olim talis institutus preces testatoris. nec puniebaᵗ nisi in rubore. insti. de fidei cōmis. in prin. quandoq3 tamē fit per verba affirmatiua: vt īstituo et rogo te ꝙ tali restituas ꝛc. ꝛ sic nō directe per modū substitutionis: ꝛ habet nō directe effectū sed quasi indirecte: ꝛ ideo dicitur indirecta: siue obliqua. Item diciᵗ indirecta quando sine medio/ vno alio mediante alio capit hereditate3 ille pro quo rogaᵗ vt patet in. c. raynutius. directa vero quādo nō per mediū: sed per sola3 declarationem testatoris hereditatē substitutus sine diminutione alicuius partis acceperat. nā talis dicitur institutus a testatore licet sub conditione: si autem nō fit heres de quo dicebatur. ꝑ. in not. Instituendo ꝛc. ꝛ talis durat ante pubertatem ꝛ post accipit in hoc casu hereditatē institutus: quia nihilominus heres vt insti. de fidei commis. heredit. §. restituta. et detrahet vtrāq3 debitam iure nature: et iure trabellianicā: si est de filijs. c. ti. §. sed quia. et not. s. eo. raynaldus. ista vero quādo conditio personarum et verba patiunᵗ indirecta: transit pupillarem etatem quo ad effectū suum. nā ex debita materia ꝛ debita forma ius significat q̄tū ad hāc intentionē testatoris aliquid ꝛc. vt in isto. c. et. ꝑ. plenꝰ apparebit. Itē alia est directa: ꝛ ista multiplex. Queda3 est que vocatur vulgaris: sic dicta. q: magis est cōmunis: et cōpetit cuilibet de vulgo qui testamentū facere possit. ff. de vul. et pupil. sub. l. j. et ista statim expirat adita hereditate: nā si institutus adeat hereditatē: substitutus non habebit. vt. C. de impu. ꝛ alie. substi. post aditā: et est duplex. quedā expressa: et alia tacita. Expressa fit verbis negatiuis. vt si dicaᵗ si titius nō erit heres: seyus heres esto. vt instit. de vul. substi. in prin. ꝛ sic tacita fit per v̄ba affirmatiua: vt vos instituo ꝛ ad inuicē substituo: q: tacite sonat illud ꝙ expsso. q. d. altero deficiēte

alter ei substitut⁹ sit vel sic quisquis mihi sit heres et filio meo: vel sic herede seyo per me instituto titius heres esto scij.C.de heredi.insti.l.fi. quidā tacite intelligunt̄ instituti deficiente herede vt supradictū est.et sub ista vulgari tacite pupillaris subintelligit̄: si pupillus sic institut⁹ heres hereditatē adierit. q: si infra pubertatē moriat̄ veniet: si post pubertatē non posset sub intelligi sub pupillari nec expressa. Est alia directa que vocat̄ pupillaris et ista duplex: quedā expssa: quedā tacita. et dicitur pupillaris q: φdiu mulier est infra.xij.annum sic instituta dicit̄ substitutio insti.de pupil. substi.§.masculo.⁊ est directa pupillaris que fit per verba affirmatiua sub hijs vbis: adiectā ipuberē heredē istituo: et si infra pupillarē etatē decesserit alter ocha sit mihi heres.insti.de pupilla.substi.in prin.et in hac substitutione pupillari ex requirūtur.de q̄bus infra dicet̄.et in hac subintelligit̄ vulgaris tacita: quia tacite vult dicere vt si adiecta nō sit mihi heres: talis sit heres. vt no.in vulgari expressa. Item exemplaris que fit furiosis: ⁊ durat durāte furore ad instar pupillaꝝ.insti.de pupil. substi.§.qua ratiōe. Itē est reciproca: siue breuiloqua: que fit sub hijs vbis talem et talē mihi instituo: et adinuicē substituo. Et dicit̄ reciproca a reciprocādo in ꝑsonā siue ad ꝑsonā vtriusq̄ extenditur. Itē breuiloqua q: sub breuibus verbis cōprehendunt̄ due institutiones. Est et alia cōpendiosa ⁊ ideo cōpendiosa dicitur q: magnū cōpendiū vborum habet: siue cōprehensionem temporū: vt si dicatur. talem heredē instituo et quādocūq̄ decesserit: talis sit heres. ⁊ hoc si fiat a milite pupillo vel nō pupillo: iure directo valet quādocūq̄ institutus decedat. vt.ff.de vulg. ⁊ pupil.sub.l.centurio.nisi mater esset in medio cū ipso filio tūc si dicat quandoq̄ decesserit illū sibi heredē facio: et nō valet: vel si decedat post pubertatē.ff.de vulg.et pupil.subst.l.verbis ciuilibus.et est ratio q: puberi nō potest substitui directo post aditā hereditatem.C.de in pup.et alijs substi.post aditam.et.ff.de vul.⁊ pupil.l.in pupillari.cū post modū valeat sibi filius prouidere de herede: siue dicat talē substituo sibi tūc trahitur sibi ad fideicōmissum.ff.ad trebel.l.ceuola.vel quo casu filio puberi transit ad fideicōmissum.C.de impu.et alij substi.l.p̄cibus.et sic mater habebit quartas: sed si ante moriat̄: directa: ⁊ excludit matrē.vt hic.si a patre filio pupillo facta sit substitutio: et in pupillari etate moriat̄: excludit matrē quo ad quartas et oīa: sed si post pubertatē et dictū fuerit quādocunq̄ decesserit illū tuū heredem facio: tūc non valet: sed succedunt alij veniētes ab intestato in totū ff.de vulg.⁊ pupil.substi.l.verbis ciuilib⁹. si vero dicat sic: quādocūq̄ decesserit substituo alteroham: tunc licet directe nō valet trahit̄ ad fideicōmissum.ff.ad trebel.l.sceuola.et verbū substituo trahit̄ ad fideicōmissum.vt.C.de insti.⁊ substi.l.generaliter.idem est si dicat sine liberis.vt hic.vt.§.eo.raynutius.quia hec interꝑtatio remoto tēpore suadet.ff.de rebus dub.l.quotiēs.

Item no. φ expssa pupillaris ⁊ breuiloqua matrē excludūt: et substitutus admittitur: in tacita pupillari: ⁊ in expssa vulgari: mater excludit a filio.vt.C.de insti.et substi.l.fi.sed non ab extraneo. ⁊ est ratio. quia non p̄sumit̄ testatorē filijs matrē p̄ponere velle.C.de ipu.et alij sub. l.cū quidā.scdm Odofre. φ itelligē.vt.§.dicit̄.et sic no. φ compendiosa continet infra tēpus pupillare expssenti: sed post pubertatē tacitā fidei cōmissariā: in quocūq̄ casu: siue l pagano: siue in milite: quādo dicit substituo: secus quādo dicit heredē facio.vt supra dictū est. aliter videatur not.vt.C.de i pu.et alijs substi.l.p̄cib⁹.et sic no. insti.de pu.subst.in glo. Si pater. miles: vel paganus.ex quo infra pubertatē decesserūt.vt q: secus si post. q: tēpus diffinitur.vt.ff.de vulg.et pu.substi.l.centurio.C.de impu.et alij substi.l. p̄cibus. Habens.s.in potestate. q: ad hoc semel requiritur ad hoc φ valeat directa pupillaris substitutio. Impubes. qd̄ mīor: si mulier.xij. annorum masculus.xiiij.an. secundo φ sit de liberis.et tertio φ sit in potestate substituentis. ff.de vulg.subst.l.ij.quarto solius.sc: φ nō habeat patrem vel auū: in cuius potestate recasurus sit post mortē testatoris vt insti.e.in.prin. quinto φ sibi faciat testamentū: nā soli pupillo facere nō posset vt in dicta.l.§. φ si aūt.sexto φ illud qd̄ sibi facit valeat vt in dicta.l.§.ij.et in insti.de pu.substi. Moriatur.ante tēpora pubertatis vt.§.ibi quando tēpora ⁊c.nā vbi cum pubes est factus cessat. Matrē. quia reꝗ̄ testamēti pars dicit̄ esse paterni. Impubes.insti.de pu.substi.§.masculo: et hic ⁊.§.dictū est.⁊ de cle.egro.c.vno. Uxorē.cui p̄sumit̄ filiū velle p̄ponere.C.de impu.⁊ alij.substi.cū quidā.de quo.§. In re certa.hoc fit de quatuor modis: q: instituitur iure nullo alio instituto: tūc talis erit heres in totum vt.ff.de heredi.insti.l.i.§.si ex fundo.et est ratio ne quis pro pte decedat testatus et pro parte intestat⁹.insti.de heredi.insti.§.nō aūt.et.ff.de reg.iur.ius nostrū. scdo aut instituitur vn⁹ in re certa. ⁊ alius in olbus alijs bonis vt hic.et tūc si institutus in re certa est de liberis: habetur loco heredis: et aget ad suplementū si nō habeat integrā legitimā.vt.§.eo. raynutius.vt.C.de inoffi.testa.l.omnimō.et.l. quie.licet cōtra.vt.C.de here.insti.l.quotiens. sed extrane⁹ habetur loco legatarij vt.C.de rei ven.l.cū a matre.vbi in glo.aut plures instituūtur in certis rebus: quib⁹ etiā omnes tunc sunt heredes: ⁊ recipiūt res illas indicio familie herciscē.vt.ff.de heredi.insti.l.ex facto.⁊ ʃ̄o.ij.aut plures instituuntur nō expressis portionibus: ⁊ tūc equaliter succedūt.insti.de heredi.insti.§.si plures.et sufficiat ꝓm Host.de simplicitate casionis in certa parte instituere: vel legare.§.eo. raynutius.in.glos.sup verbo.certis.ad hoc ne possit.agere querela: sed ad suplementū.insti. de inoffi.testa.in prin.licet leges varient.vel dic φ hic non queritur de institutione filie: nec fuit opus: cū filius p̄mo decedet: ⁊ de substitutione factā de filia ad filiū nō dubitatur. ⁊ ideo paupe

res poterũt succedere filie: secꝰ si filia essꝫ ꝑ mortua: quia dubiũ procederet tunc. scđm Joã. an. Legauit. forte vsumfructũ: sed istud erat necessario: sic tamẽ de facto contingit. Instituit. ecce primũ gradũ institutiõis. Sine liberis. adde ꝙ cõtra morẽ seqͥtur magis. Bona oĩa deferunt. modo reuerte eidẽ filio ad opus et vtilitatem. filiũ sequitur et ipse filiꝰ. absq; liberis obijret. sequitur. Ita oĩa bona deferũtur. Reuerte eidem filie. i. ad opus. modo seqͥtur. vnde. Christi pauperes. scđm Joan. an. sine liberis. de hoc dic vt. s. eo. raynutius. in verbo sine liberis. quia sufficit in vno. vt. s. de proba. in presentia. et intelligas exstãtibus legitimis et naturalibus: nõ altero tantum: nisi forte sit mulier in qua sufficit naturalis. quia mater semp certa est. ff. ad trebel. l. heredibꝰ. in fi. et. l. ex facto. §. si quis rogatus. et dic vt ibi. in dicto. c. raynutius. ꝑ Hosti. et hic per Guid. et no. ꝙ nisi esset istud verbũ sine liberis. ista substitutio esset pupillaris directa. et quo ad sui naturã: et quo ad effectũ: sed non est nisi quo ad effectũ tantum: et est ratio. qꝛ cũ infra pupillarẽ etatẽ nõ soleãt liberi procreari: q̃ non durat vltra quatuordecim annos: apparet ꝙ nõ intellexit de pupillari: sed de fideicommissaria ẜm Hosti. s. eo. raynutius. sup verbo. liberis. et ꝙ dicit infra deberet intelligi pupillaris ꝛc. et intelligas quo ad effectũ iuris. qꝛ sicut mater excluderet per pupillarẽ: sic ꝑ istam: licet in veritate vera pupillaris non sit. Item intelligas istũ effectũ durare ꝛ similitudinẽ pupillaris qñ infra pubertatẽ moriunt. vt hic. quod denotat verbũ. I. dũmodo ꝑsonis cõueniat institutis. quia secus si sit pubes ante mortem: qꝛ tunc nõ cõueniũt neq; quo ad naturã: neq; quo ad effectum: sed incipiũt esse fideicõmissorie. vt ibi apparet. Obiret. s. prius moreret. i. ad vtilitatem vel lucrũ pauperes proprij domicilij potissime religiosi in hospitalibus non cõstituti etiã illi a quibus miles cõsolationẽ siue fomentũ reciperet. C. de epi. et cle. l. si quis ad declinãdam. et. l. militẽ. et. s. eo. cum etiã. vbi de hoc. et talis substitutio licet videat facta de vnica ꝑsona fauore pietatꝭ valet. vt. C. de sacrosan. ecc. l. generali: et de episco. et cle. l. id quod: alꝭ insti. de le. §. in certis. vel dic ꝙ ꝑ vnũ pauperũ gerit vices certe ꝑsone: sicut collegiũ. C. de sacrosan. eccle. l. j. Gui. Instituendo. i. substituendo. et no. ꝙ per talem substitutionẽ directe succederetur testatori: nõ per mediũ et ꝑ solã animi declarationẽ cõseqͥt substitutus integrũ dominiũ rerũ hereditatis: sine diminutione alicuiꝰ partis: sicut institutꝰ. ff. de vulg. et pupil. substi. l. ex duobꝰ. §. filiũ. ꝛ. l. paterfamilias. et est ratio. quia oĩs substitutꝰ sub cõditione est institutꝰ. ff. de vulg. et pupi. sub. l. qui liberis. ꝛ no. ff. de liberis et postu. l. gallus. in prin. et ideo legata ab instituto relicta: repetita intelligũtur a substituto. ff. de le. j. l. licet. Unde cõditione existente dominiũ rerũ transit in substitutũ per animi declarationẽ. ff. de acq. re. do. l. placet. et. l. paulus. insti. de hered. qua. et diff. §. fi. et. ff. de acqui. pos. l. cum heres. sic ad

substitutũ: ꝛ in hoc ista pupillaris vere vel effectualiter differt ab obliqua siue fideicõmissaria: qꝛ per eam nõ directe sed ꝑ mediã ꝑsonam institutam succeditur testatori: sed non in totũ: sed cũ diminutione quarte partꝭ. vt. s. eo. raynutius. et. ff. ad trebel. per totũ. et ideo dicitur ꝙ substitutus per fideicõmissum nõ erit heres sꝫ habeat loco heredis. insti. de fideicõmis. §. restituta. scđꝫ Guid. Mortuo. executoribus relictis qui petebant bona testatoris post modũ: que ipsa detinebat volentes ea erogare pauperibus virtute substitutionis: sed ipsa volebat sibi legitimas ꝛ quartas filiorũ: et sic medietatẽ de bonis hereditatis. vt. s. eo. raynutius. sed succubit. vt infra seqͥtur. filio. s. defuncto qđ est supra. et itelligas adita prius hereditate paterna per eũ: et idem intelligo in filia. Nam si nõ adiret tũc succederet pauper ex vulgari expressa subintellecta in hac: que videtur pupillaris. ff. de vul. ꝛ pupi. l. lucius. ff. de lpu. et alijs. substi. l. precibus. et ibi no. ꝙ talis vulgaris durat hereditate nõ adita: sed post expirat. C. de impu. ꝛ alijs substi. l. post aditam. tacita durat vsq; ad tẽpora pubertatis hereditate non adita: sed post non. vt est textus. ff. de vulg. et pupil. substi. l. lex cornelia. Nisi. licet ibi cõtrariũ videatur dicere glo. fallit in duobꝰ casibus. vnus est in aut. de here. ꝛ fal. si vero institutio. et dic vt ibi. Alius est. ff. de milit. testa. l. sed sine. §. sed qđ intelligitur. ꝛ hic de expssa vulgari intellecta in cõpendiosa. Si vero esset tacita q̃ continet in expressa pupillari: tunc nõ extendit vltra tẽpus a testatore limitatũ: qđ esse nõ debet. ff. de vulg. ꝛ pupil. l. ex facto. §. idẽ quero. ꝛ ne plus extendat tacita ꝙ expressa ad cuius positionẽ sequebatur: ꝛ videt tex. ff. de vul. ꝛ pupil. sub. l. lex cornelia: sed glo. contrariũ innuere videtur. et sic tacita vulgaris ꝛ expssa pupillaris adueniente pubertate expirat etiã hereditate nõ adita: sed etiã prius expirare potest. s. hereditate adita. vt dicta. l. post aditã. ẜm Gui. Absq; deductione: nã dicebat mater ꝙ substitutio de filio ad filiã: et contra: de ea ad pauperes erãt fideicõmissorie: qđ apparebat per verbũ. sine liberis: per qđ not. ꝙ nõ valẽt substitutiones magis vno tẽpore ꝙ alio. nec ante pubertatẽ quã post. et sic volebat quartã partẽ totius hereditatis retinere: in qua testator nõ potuit grauare filiũ et filiã. Unde bonis filij deuolutꝭ ad filiã haberet quartã. Itẽ de bonis filie deuolutis ad pauperes aliã quartã. Jure nature. iuxta versus

Quatuor aut infra dant natis iura trientem.
Semissem vo dant natis quinq; vel vltra. C. de inoffi. testa. quoniam in prioribus. in quibus pater nõ potuit grauare filium vel filiã. sed male dicebat: quia illud nõ fuit grauamen filijs impuberibus: imo consiliũ: cũ ipsi nõ sint in etate in qua poterint testari. insti. de pupil. substi. §. liberis. Petebat saltim legitimã in qua filius non potuit eã grauare. C. ad tertul. auten. l. testamẽto. et. s. c. raynutius. et bñ diceret: si testamentum esset filij: quia tunc filius testatoris grauare nõ potuit: sed pater bene potest in testamen

to ꝙ facit filijs eū grauare. ī. e. licet. ff. de inoffi. testa. l. papinianꝰ. §. sed nec impuberis. ⁊ vbi est fideicōmissa. substitutio possunt quarte ambe peti de iure canonico vt plene not. ṡ. c. raynaldus circa fi. glo. lꝫ quidā legiste ꝙ altera: per ꝗ possit plus capere: debeat esse cōtentꝰ vt. ff. ad l. fal. ꝗsquis. et. C. ad. l. fal. l. penult. de quo per Hosti. in sūma. e. ti. §. afficiat. in fi. Bona oīa. tam patris ꝗ ipuberū: secus in milite ꝗ pōt pro pte decedere intestatus: et pro pte testatꝰ. ff. de vul. ⁊ pupil. subst. l. sed si plures. §. ad substitutos. Itē secꝰ ī arrogato ipubere: cui arrogator substituere nō pōt: nisi in q̄rta debita sibi in bonis dicti arrogatoris: in hijs ꝗ eius bñficio acq̄siuit in dicta. l. fi. xvij. q. vlt. c. vlt. Premisse. tertia ps. q. d. ratio pmissorū est: nā pmisse ⁊c. Pupillares. ⁊ ideo excluditur mater a bonis filiorꝫ qui in tali etate positi ī nullo grauent vt supradictū est. In substitutionibus. hic reddit ratio quare dicat directa pupillaris: sed hic addit sine liberis. ⁊ no. bonā rōnē. et sic no. rōam ꝙ ois substitutio potiꝰ cēsenda est directa ꝗ obliqua: dū tamē verbis substitutiōis cōueniāt ⁊ ꝑsonis. et est rō: q2 quotiens idē sermo ⁊c. ꝑ quā directe trāsmittit hereditas ad substitutos ab ipso testatore: nō ab instituto: vt plene dictū est: super vbo instituēdo. Obliqua. i. indirecta. s. fideicōmissoria: sic dicta: q2 nō immediate ab ipso testatore si potuit ab instituto transmittit: ⁊ ideo debet: q2 fideicōmissarius nō est heres vt dictuꝫ est. ṡ. eo. in tertia glo. in fi. Ex causa. ⁊ sic no. indirectū fingitur directū: sicut ex causa fingit bigamia. de quo. ṡ. de biga. nup. et. l. dist. ferrū. in glo. Licet. quarta ps. Hic respōdit tacite q̄stiōi Diceret aliq̄s q̄liter filius nō pōt matrē ꝑuare legitima in testamēto qđ sibi filius facit. sed secus in testamēto qđ pater ipsi filio ⁊ sibi ꝙ pōt: qđ est expressum. ff. de inoffi. testa. l. papinianꝰ. §. s. ergo excludit mater a quarta que debebat filijs in bonis paternis in quibꝰ debebat succedere tāꝗ proximior: a quarta debita sibi in bonis filiorū ex ꝑsona sua: q2 nō est testamentū filij sed patris vt. ī. seq̄tur. Itē a trebelliana ꝗ debetur instituto filio et arrogato. intelligas hic nedū de bonis filij tēpore testatoris: imo de postea acquisitis: lꝫ extiterint filiorꝫ potius ꝗ nunc patris: q2 in trāsacta auctoritate iuris de oībus pater administrat vt hic ⁊. ff. de peti. here. l. heredes. ⁊ de priuileg. credi. pater. ff. si q̇s ex testa. liber eē iuss. l. s. §. pterea. Potiꝰ pupillare. q2 factū de hereditate pupilli: ⁊ ipsi pupillo. ⁊ ideo dicit ps paterni: ⁊ sic nō sunt duo testamenta: sed vnicū: et sufficit vna assignatio: nec detrabunt due falcidie: ⁊ sufficiūt septē testes: nō. xiiij. vt. ff. de vulg. ⁊ pup. l. patris ⁊ filij. vt. ff. de inoffi. test. l. si papinianus. §. sed nec impuberis. ⁊ no. ꝙ rupto testamēto in totū nō in pte: per querelam rūpitur pupillorꝫ ⁊ euanescit oīno: sed si ꝑ ꝯtra tabu. nō rūpitur pupillare. vt. ff. de vulg. ⁊ pup. l. si cōtra. rō diuersitatis est: q2 querela est de iure ciuili: ⁊ testamentū idem. et sic vnū pōt illud tollere. insti. de le. agna. tu. in fi. sed cōtra tabu. est de iure pretorio. vñ eū pretor nō possit facere heredē: multo minꝰ pōt facere desinere heredeꝫ quod posset / si posset tollere testamentū insti. de bo. poss. §. alias autem. Item in querela agit de bonis patris et filij: sed in contra tabulas de bonis patris. vt hic no. ff. de vul. ⁊ pupil. substi. l. ex duobus. §. fi. ꝺm Guid. Patris. paterni: q2 primus gradus fiunt patris in institutione. sed scđs in substitutione. ⁊ q2 nō valet nisi priꝰ pr̄ faciat. vt. ff. de vulg. ⁊ pupil. l ij. §. prius autem.

Additio. c. si pater. hic habes glo. ꝙ pater tenetur filio relinquere iure institutiōis aliquid. nā si relinquat iure legati testamentū est nullum. nec oportet ꝙ filius agat ad supplementū legitime. vt in auten. vt cū de appella. cog. §. aliud quoqꝫ. colla. viij. Limita primo nisi pater testetur inter liberos: q2 tunc sufficit quocūqꝫ relicti titulo. cū defectus solennitatis iuris positiui nō viciet testamentum. l. hac cōsultissima. §. ex imperfecto. C. de testa. Secūdo nisi testetur ad piā causam instituēdo pauperes heredes vel ecclesiā aut alium locum pium. Bar. in repe. l. s. C. de sacrosan. eccle. Tertio si pater cōdēnatus soluit filio legitimā: quia tunc in testamēto nō tenetur aliquid ei relinquere. Bar. in. l. si cū dotem. §. si post solutū. ff. solu. ma. Quarto si pater sic testetur si filius viuo me moriat: nepos ex eo sit. q2 ei nulla fit iniuria. Bar. in. l. gallus. in prin. ff. de libe. ⁊ posthu. Quinto quādo pater diuidit hereditatē inter filios ac si ipsos heredes instituisset. l. quotiens. C. pro do. qꝛ tantū operatur ficta institutio. l. lucius. §. lucius. ⁊. l. si ita scriptū. ff. de libe. et posthu. Sexto quādo pater vult preterire ad cōmodum filij. Bar. in. l. cū ex filio. ff. de vulga. et pupil. substi. Septimo quādo pater instituit filiū furiosum ⁊ sibi substituit vnū de nepotibus ex eo. quia alius nepos excluditur ab hereditate paterna. l. humanitatis. C. de impub. ⁊ alijs substi. Pau. de cast. ponit alios tres casus in. l. quotiens. de here. insti. ff. Et vide ꝗ scripsi latissime in additio. ad Ber. de clusello. in. c. in presentia. de probatio. extra. Bla. Aurio. doctor.

Additio. c. Si pr̄. quādo hic dicit Guiel. de monte laud. te heredem instituo ⁊ quādocūqꝫ decesseris sine liberis tali hereditatem restitues: est substitutio fideicōmissoria. sed dubiū est an illi liberi veniāt ex testamēto vt substituti heredi aut veniāt ab intestato. dic ꝙ veniūt ab intestato vt dicit Bar. post glo. in. l. lucius. ff. de hered. insti. Sed an si liberi heredis moriātur sine liberis sit locus substitutioni matre existēte in medio. dic ꝙ licet tacita pupillaris matrē nō excludat. vt in. l. precibꝰ. C. de impub. ⁊ alijs sub. fallit tñ in tacita ⁊ alia quacūqꝫ si cōstet testantē ipsam voluisse esse exclusā vt q2 filio vl̄ nepoti substituit filios proprios vel matri aliquid legauit ⁊ nil ampliꝰ petere posset. ⁊ alijs duobꝰ casibus positꝫ ꝑ Bar. in. l. moribꝰ et in. l. cēturio. ff. de vulga. ⁊ pupil. substi. Aurio.

Additio. c. Si pater. quo ad solennia testamenti iure ciuili dispositꝫ

eſt ſeptem teſtes requiri in auten. hac cõſultiſ/ ſima. C. de teſta. iure autem canonico ſufficit ꝙ fiat corã rectore et duobus teſtibus. vt in. c. cum eſſes. de teſta. extra. hec ſeruãtur de iure in vtro ꝙ foro: vt deciditur per glo. et docto. in dicto. c. cum eſſes. vt duoꝝ teſtium preſentia ſufficiat ꝙ et proculdubio procedit quando eſt talis cõſue tudo in loco in quo teſtamentũ conditur vt va leat duobus teſtib⁹ adhibitis. vt dicit Boniſa. de vitalinis in cle. quia ſepe. §. ſi tamẽ. colũ. iij. de verb. ſigni. vbi dicit ꝙ teſtamentũ factũ To/ loſe cũ duobus teſtibus iuxta conſuetudinem illius loci valet vt ex eo ſuccedatur etiã quo ad bona exiſtentia in locis vbi viuitur iure cõmuni et ſeruatur ꝙ nõ valeat teſtamentũ niſi factuꝫ coram ſeptẽ teſtibus. ratio quia attenditur in pagano locus teſtamẽti ex quo bona veniunt in conſequentiã. ar. l. j. in prin. ff. de legi. tuto. et l. omniũ. C. de teſta. et. l. fi. C. de preſcript. long. temp. ⁊ ita tenet Cynus ibi. ⁊ fa. l. fi. C. de annal. exceptio. ⁊. l. iij. C. ſi pend. appel. mors interue. Bla. Aurio. doctor Toloſanus.

Additio. c. Si pater. Quãdo hic dicitur in tex. ꝙ pater filiã in certa re inſtituit. et ideo vt dicit glo. nõ poteſt intenta/ re querelã inofficioſi teſtamenti: ſed agere ad ſupplementũ legitime ſi quid deſyt portioni de iure nature debite. per. l. omnimodo. C. de inoffi. teſta. Dic ꝙ ſi pater nõ inſtituiſſet filiã in certa re ipſa ſucceſſiſſet equaliter cũ filio ſi dotata nõ erat etiam extante ſtatuto ꝙ extantib⁹ maſcu lis: filie nõ ſuccederent. q: illud ſtatutũ intelligi tur ſolum de filiabus dotatis ⁊ iam extra fami/ liam patris poſitis vt excludanẽ. nõ de filiabus nondũ dotatis et adhuc in familia exiſtenti/ bus vt dicit elegãter Laurus de palatijs. in tra/ ctatu. ꝙ extãtib⁹ maſculis femine nõ ſuccedãt. colũ. iij. niſi ſtatutũ aliter diſponeret ex verbis illius poſſet elici ꝙ etiã nondũ dotata exclude/ ret vt dicit Bal. in. l. ſ. C. de legi. hered. ⁊ ibi glo. Etiã intelligiẽ illõ ſtatutũ ſi maſculus ſit habi/ lis ad ſuccedendũ: alſ nõ excluditur filia: q: ille habetur pro mortuo quo ad illaꝫ ſucceſſionem vt in. l. j. §. ſi. ff. de bono. poſ. cõtra tabu. ⁊ Bal. in. l. femine. C. de inoffi. teſta. per no. in. l. filiuſ/ familias. §. cum qui. ff. de lega. j. ⁊ in. l. j. §. ſi pa ter. ff. de cõiungen. cũ emãcipa. ⁊ liber. idẽ Bal. in. l. maximũ. C. de libe. prete. que nota pro con ſuetudine Toloſana. Tale quidẽ ſtatutum nõ debet interpretari cõtra vtilitatẽ habilium. et ideo dicit Bal. in auten. hoc amplι⁹. C. de fidei cõ. ꝙ ſtante conſuetudine ꝙ primogenitus ſuc/ cedat in regno. debet intelligi ſi primogenitus ſit ſufficiens ad regendũ: alſ debet concedi ſecũ do genito. quia illa cõſuetudo nõ debet interp/ tari contra vtilitatẽ totius regni. vt in. l. ꝙ fa/ uore. C. de legib. et ita tenet Martin⁹ laudẽſis. in tracta. de principibus. c. xxij. Ratio eſt: quia nũꝙ illi primogenito inſufficienti regnũ fuit de latum ſeu acquiſitũ. ideo illo omiſſo poteſt deſ/ ferri ad ſecundo genitũ habilem qui quo ad ca/ pacitatem cenſetur eſſe primus. vt no. in. l. j. §. furioſi. ff. de ſucceſſo. edic. ⁊ l. l. j. ff. de bono. poſ. de la. infan. vbi furioſo nõ defertur bonoꝝ poſ/ ſeſſio: ſed illo in primo gradu exiſtẽte omiſſo ſe/ quens admittitur: ſed quando primogenitus fuiſſet habilis et regnũ ſemel fuiſſet delatum ⁊ acquiſitũ ⁊ fuiſſet coronatus ⁊ receptus. ⁊ poſt/ ea efficerctur furioſus: mẽte captus: effemina/ tus vel alſ inſufficiens: tunc nõ credo ꝙ poſſet priuari regno ⁊ ſcdo genitus eſſet rex. immo rema net ipſe rex. vt no. glo. in. l. j. C. de ſucceſſo. edic. in verbo ex edicto. ibi. ſed poteſt dici ꝙ erat hic delata ante furorẽ ⁊c. nam et furioſus ⁊ mente captus et ſimilis retinet omnia iura acquiſita ex ſucceſſione predeceſſorum. vt dixit dñs Ludo uicus Aurio. patru⁹ meus in additio. ad Guil. de monte Lauduno. in. c. grandi. ã. de ſupplen. negligen. prela. eo. lib. Et ita tenet Chriſtopho rus por. in inſti. de nup. in prin. vbi dicit ꝙ pater fu rioſus iura patrie poteſtatis retinet. nã ⁊ alia/ rum rerum dominium nõ amittit. vt in. l. qui fu rere. ff. de ſta. ho. ſed tũc poterit ſibi ⁊ regno da/ ri adminiſtrator ſeu gubernator aut regens. vt dixi in dicto. c. grandi. et quando gloſ. in verbo inutilis. in. c. alius. xv. q. vj. dicit ꝙ papa depo/ ſuit regem Francie ⁊ ſibi alium ſuppoſuit. ex eo ꝙ rex erat inutilis. nõ quidã inſufficiens vt dicit glo. q: tunc fuiſſet ſibi datus coadiutor: ſed erat diſſolutus cũ mulieribus ⁊ effeminatus. Credo ꝙ illa glo. male dicat in rege cui regnũ ſemel eſt delatum per ſucceſſionẽ et acquiſitum. q: vt di/ xi retinet omnia iura: excepta ſola adminiſtra tione. quoniaꝫ ſi ſit furioſus datur ſibi curator vt dixi in dicto. c. grãdi. et ſi luxurioſe viuat etiã datur ſibi curator tanꝙ prodigo fame ſue. vt di cit glo. in. l. j. ff. de cura. furio. et not. tex. et glo. in. l. et mulieri. ff. de curato. furio. ꝙ autẽ poſſit deponi a regno propter caſum ſuperuenientẽ/ nõ credo. ſi quidẽ ad regnum aſſumeretur per electionem ſicut imperator ad imperiũ. c. vene/ rabilem. de electio. extra. crederẽ ꝙ dicta glo. c. alius. xv. q. vj. poſſet ſuſtentari: ſed nõ quando ſucceditur iure ſanguinis vt hodie ſucceditur in regnis de cõſuetudine quia ceſſat electio: et fili⁹ ſuccedit patri vt not. glo. in. c. deniꝙ. vij. q. j. li/ cet de iure antiquo ſuccederetur per electioneꝫ ꝙ hodie ſolũ locum habet in imperatore vt no. glo. in. c. moyſes. vij. q. j. et in. c. venerabilem. de electio. et Panor. in. c. licet. de voto ⁊ vo. redẽ. extra. Et de materia huius. c. vide ample An/ dre. de Barbatia. in repe. iſtius. c. et Arnalduꝫ de ſolerio. in repe. hui⁹. c. ⁊ Angelũ de pigilis. in repe. l. in ſuis. ff. de libe. ⁊ poſthu. et Chriſtopho. de caſtiliono. in repe. l. ſi filius heres. ff. de libe. et poſthu. ⁊ Signorellũ de homedeis. in repe. l. j. C. de inſti. et ſubſti. et Bñdictũ de plumbino. in repe. l. ſi pater filium illo. eo. ti. et Lancelotũ galiaula. in repet. l. centurio. ff. de vulga. et pu pilla. ſubſtiẽ. et Fortunium Garcia. in repet. l. gallus. ff. de liber. et poſthu. et Carolum Rouli ni. in repe. §. et quid ſi tãtum. in eadẽ. l. gallus. et Baptiſtam de ſancto Seuerino. in repet. l. precibus. C. de ipube. et alijs ſubſti. ⁊ Raphaelẽ

Cuma. in repet. l. si filius qui in potestate. ff. de liberis et posthu. et Guillelmum benedicti. in repe. c. raynutius. de testa. et Bal. in tracta. substitutionū. et Antoniū corsetū. in tracta. de trebellianica. et Lanfrancū de Oriano. in repe. c. raynutius et in repe. c. raynaldus. de testa. extra. et in repe. l. centurio. ff. de vulga. et pupilla. sub. et Joan. igneū. in repeti. auten. ex causa. C. de liber. preteri. vel exhereda. quorū dictorū textura egeret longo sudore et pluribus vigilijs. ideo de materia ibi vide per te. Bla. Aurio. doctor.

Additio. c. Si pater. Hic dicit Guiel. de monte lauduno. quod due quarte possunt peti a filio herede instituto. vna iure nature/ alia iure institutionis. et ita tenent canoniste. vt Inno. Hosti. et alij post glo. in. c. raynaldus. de testa. extra. et plene per Alberi. de rosate. l. auten. nouissima. colū. v. vs. et vij. C. de inoffici. testa. vbi dicit legistas tenere quod vna sola quarta possit detrahi si substitutio est pura. si autem conditionalis due: vna statim alia conditione adueniente. tu vide Pe. de bella perti. in. l. ꝑꝑ. C. ad. l. fal. vbi dicit quod filia dotata: heres instituta detrahet vnam iure institutionis quā quilibet extraneus detraheret. aliā autem sibi retinebit scz dotem que computabitur loco legitime si ad eā ascendat: vel supplebitur si ad eam non ascendat: quia dos iam exiuerat dotantis patris substantiā. de hoc allegat tex. in l. pater. in prin. ff. ad leg. falci. et idem esset in donatione facta filio vel filie propter nuptias seu matrimonij gratia. cū etiā ad filium trāseat dominium. l. pater si omne. C. de inoffi. dona. quia donata retinebit iure proprio loco legitime: et aliā quartā detrahet iure institutionis. tamē in omni casu credo decisionē canonistarum esse veriorē vt quilibet filius heres et grauatus restituere: vel nō grauatus si legata sint imensa per falcidiam possit duas quartas habere: siue sibi aliquid sit donatum a patre contemplatione matrimonij militie: aut alias: vel non. et rationes canonistarū recitate per Alberi. de rosat. vbi supra: multū vrgent quas hic retexere omitto. Bla. Aurio. doctor.

Religiosus. Primo executore religioso. Secūdo de executore perpetuatione. scda ibi. Sane. Hec sumpta est ex hijs que not. in secūda parte Spe. ti. de distractione dicit. §. nūc videndum. et. §. sepe queritur &c. et ad declarationē eorū quod no. s. e. tua. Religiosus. indistincte claustralis: mendicans: vel nō. maior tamen. xviij. annorū cū talis possit assumi ad negotia. s. de procura. quod generaliter. et sic executor. et sic seruat cōsuetudo: sed cōtra videtur cū nō habeat personā standi in iudicio. C. de procura. exigendi. Aliquo clerico vel layco. habeat. s. de elec. quorūdam. in prin. Superiore. su. et si forte nō: quia vacat dabitur ab episcopo. xvi. q. j. qui vere. et. q. xxxvi. di. c. vlti. et. hoc quod no. Inno. s. de re iudi. cū. J. et. A. quia negari nō pōt quin eps sit superior in hoc casu. xviij. q. j. c. j. nā eps monasterio vacanti/ dabit administratorē idoneū. qui temporaliū curā habeat donec de abbate fuerit prouisū. vt. J. de sta. mo. ea que. §. quod si abbas. et ibi per Inno. et Hostien. Multo fortius dicendū sit fauorabile et executor sit licentiatus: procedet s̄m Guid. Obtente. J. ne cle. vel mo. periculosa. nec requirit hic quod exigat vtilitas monasterij: quia speciale est in hoc casu. s. eo. tua: et sic nō ob. s. de postu. prela. ex parte. Sane. secūda pars. Simpliciter. i. fine clausula. vt fine. vt sic omnes vel simili. et sic est differentia inter istos et iudices delegatos: quia in alijs vnus posset sine alio. s. eo. causam matrimonij: et sic no. quod executorijs officium nō trāsit in heredem: et est ratio quia industria et amicitia eius videtur electa. s. de offi. deleg. quoniam apostolica. et est verum nisi hoc testator expressit: sicut diceret in compromisso. ff. de arbit. l. vlti. In remotis. quod relinquitur arbitrio boni. ff. de iure delibe. l. ij. Volente. siue ante mandatū susceptum agitur negligenter: quod dic vt not et le. s. eo. Ioannes. Contingat. s. eo. ne se. vacā. c. vno. nec poterunt isti executores impediri per episcopum quantum ad pecuniam a testatore relictam. quia hoc posset: idē si vellet per se rogare: nec ob. c. s. de homicid. sicut dignū. §. eos. quia ille est casus spālis: sicut et ille quē habes s. de iudeis. et dic vt ibi per Hosti. quod est speciale et dic vt in summa eiusdē de peni. §. vlt. iuxta. fi. Expressit. scilz declarando ne alter sine altero procedat: et sic qui tacet consentit. et post annū episcopus exequitur. s. e. si heres. et. c. tua. nec in hoc casu transibit ad successorē: licet sub nomine dignitatis sit cōmissum: quia spālis affectio videtur electa. xij. q. ij. pontifices. et. s. eo. requisisti. s̄m Jo. an. Adimplere. sic. s. de procu. si duo. §. sane. et est speciale in fauorē testamēti nec poterit alij cōmittere. s. e. tuā. in prin. ibi per manus eorū &c. C. de epi. et cle. nulli. ibi: pro sua conscientia. et. s. de offi. deleg. is cui. primo ris so. s̄m Guid.

Additio. c. Religiosus. cū religiosus mortuus sit mundo nō potest esse executor testamenti alicuius: nisi de licentia superioris a quo dependet eius voluntas et noluntas. Intellige quod religiosus mortuus sit mundo in hijs in quib⁹ mors ciuilis equiparatur naturali: et representat eundem effectum: et in hijs que sunt iuris vt in bonorum possessione et in iure patrie potestatis. vt in. §. cum autem. insti. tut. quibus mod. ius pa. potesta. sol. et in. l. j. §. filium. ff. de bo. po. contra tab. secus in alijs in quibus mors ciuilis non representat eundem effectum: et in hijs que sunt facti. huic est quod si quis fuerit grauatus restituere bona sibi relicta post mortem: et ille efficitur monachus et sic mortuus ciuiliter: tamen non debet modo restituere bona: sed cum moritur naturaliter vt dicit dominus Ramundus Auriolus patruus meus in dicto. §. cum autem. per text. in. l. status florus. §. cornelio. ff. de iure fis. Et ita intelligitur. l. cum pater. §. hereditatem. ff. de lega. ij. fin eum. Bla. Aurio. doctor.

¶ Rubrica. De sepulturis.

A **Nimarum.** Primo. quedã prohibitio. Secundo facti cõtrarij cassatio. Tertio. pene appositio. secũda. Nõcũ. tertia. Si vero. Hec sumpta est hys que not. Hosti. ẽ. de pac. plerisq̃. in fi. Nolẽtes. et bene. ẽ. de prebẽ. extirpande. Sancte obedientie. peccat contrariũ faciens. lxxxi. dist. si qui. In terminatione. ẽ. de iure pa. relatũ. ⁊ dic de hoc. ẽ. de sagitta. c. vno Uotum. votum est cõceptio animi deliberatione firmata: prout not. Inno. ẽ. de regu. ad nostram. Iuramentũ. al's sine inductione prestitũ taliter de quo in quarta parte Spe. ti. isto. ⁊ in secundo de instrumẽtorũ edic. §. cõpendiose. ibi si quis iurauerit. Et Hosti. in summa. eo. ti. §. an licitũ sit. ver. si quis eligat. xij. q. ij. c. vlt. in quibus casibus dicitur ꝙ iuramentũ de nõ mutanda sepultura est tenẽdũ: ꝙ fuerit ita: ibi. ⁊ possit eligere. ẜm Gui. Promittendũ. inter quos deꝰ nõ facit differentiã. xij. q. vlt. iuramenti. Inducãt. ⁊ sic sola inductio licet nõ sequat̃ effectꝰ: incurrit̃ probatio pcedens, licet de subscriptione secus sit. vbi effectus requirit̃ vt. j. patet. Sepulturã. quot modis accipiatur/dic vt no. xiij. q. ij. Itẽ q̃rit̃. Uenĩẽdi. ⁊ sic no. casuz vbi nõ teneret pñcipalis: ⁊ tñ tz quoad q̃d accessoriũ. ad idẽ ẽ. de iure iur. debitores. Eligere. ⁊ sic sup electiõe sepulture bene valet iuramẽtũ: al's licite prestitũ. vt. ẽ. dictũ est. De iure. in sepultura parentum meorũ. xiij. q. ij. ebron. et. c. placuit. ⁊. ẽ. e. c. j. et si nõ appareat vbi debeant sepeliri: sepelitur ẜm Hug. in illa: a qua pcipiebat ecclesiastica sacramẽta. ẽ. eo. c. j. ⁊ ibi per Host. ⁊ Inno. si nõ incola: sed aduena: vl' peregrinus sepelietur apud ecclesiã in cuius parochia mortuꝰ est. xiij. q. j. ecclesia. idez tenet Hug. per. c. xvj. q. j. in fi. vbi exponitur fratrũ. i. fideliũ. sed Inno. ⁊ Hos. dicunt in ecclesia cathedrali in hoc casu. xiij. q. ij. vbicũq̃: et licet ecclesia in qua se promiserat sit illa de qua de iure nihilominus sepeliri debet in ea nõ virtute promissionis sed necessitate iuris: q2 de duabus vna sublata: alia remanet. ẽ. de vsuris. ex tuarũ. sed huic contra est. j. ꝙ dicit nullatenus. et ꝙ dicit. j. q2 priuati postea eligendi: et si ista in qua de iure erat sepeliendus est interdicta: forte ẜm. c. ẽ. de priuileg. vt priuilegia. tunc sepelietur in cathedrali. et sic põt intelligi xiij. q. ij. vbicũq̃. et si ipsa sit etiã interdicta seruato ordinẽ illius. c. vbicũq̃. sed Uincen. intelligit illud. c. vbicũq̃: de cõsilio. Si vero. tertia ps. Per predictos. scz quos interdixerunt: et sic nõ prohibet purã ⁊ voluntariã electionẽ: sed soluz inductionem ⁊ priuationẽ corporis. vt. ẽ. patet Petantur. al's nisi hoc apponeret̃: tenebuntur indistincte ad restitutionẽ. ẽ. de vsuris. cũ tu. sed hoc fit propter fetorẽ et periculũ vitandi. ⁊ ẜm hoc intellige. ẽ. c. fraternitatẽ. ⁊. c. ex parte. de alijs autem fiet indistincte plena restitutio. ar. ẽ de electio. quia sepe. Decendiũ. computandũ a tẽpore quo corpus petitũ est: sed aliorũ restitutio: statim fiet. ẽ. de pac. plerisq̃. que suppleret per istã. vel dic ꝙ ibi nulla petitio requirebatur nec ibi illa immutatur: quo ad hoc. ergo illi stabitur. faciendã. s. illi eccl'ie cui de iure debebatur q2 illi facta est iniuria: et si illa fuit eadẽ: erit extincta pena: sicut extinguit̃ actio cum creditor succedit debitori. vt. ff. de solu. stichus. §. a duo. Interdicto. et sic not. ꝙ delicto vnius: tota interdicitur ecclesia: q2 ⁊ alij in culpa fuerũt sepeliendo nõ suum: quẽ debebant reputare alienũ: nisi constaret expresse suũ esse. c. vnde vi. cũ querebatur. vel hoc sic: q2 debetur perficitur: ita casus suppleret̃ in quibꝰ fit sepultura huius. Plenarie. de quo dictũ est. ẽ. de elec. quia sepe.

C **Um quis.** Cũ debeat̃ canonica. Secundo de eq̃libus. Tertio de electione loci minus religiosi. secũda. Cũ ab eo. tertia. Si q̃s. Hec sumpta est ex hijs q̃ no. per Goff. Inno. et Host. ẽ. e. de hoc. Dimissa. ex deuotione: nõ ex contẽtu: vel dolo: al's nõ valet electio. xiij. q. ij. sed aliud. Imo probata fraude mutaret̃ electio: sicut tenet Inno. ẽ. eo. fraternitatẽ. ⁊ Hosti. in sũma e. ti. §. ⁊ apud quẽ. ver. si vo. ⁊ hoc teneas ẜm Gui. Canonica portio. ẜm ↄsuetudinẽ dandã. ẽ. e. nos instituta. de quo hic per Inno. ⁊ si sit duplex ↄsuetudo: dabitur ps tertia. vt no. Inn. in dicto. c. nos instituta. sed tu dic quartã: q̃ est minor. per. c. si ex tribꝰ. et sic declarauit benedictus. x. in sua cõstitutione extraua. q̃ incipit. inter cuẽtus. ⁊ ad hoc facit. ẽ. e. in nr̃a. ⁊. c. certificari. in fi. vbi de hoc no. Nõ deberet̃. idẽ tenebat Inno. ẽ. e. de hijs. sz glo. cõtra. Audire diuina. et si ↄuersus infra annũ probatiõis moriat̃ in monasterio: ex quo nõ mutauit volũtatẽ: nõ habebit canonicã: q2 in vita videt̃ disposuisse de bonis. vt tenet Gauf. ⁊ Host. ẽ. e. de hijs. l fi. ⁊ Inno. ẽ. e. relatũ. sed Guid. cõtra. cũ. t. pdecessore suo. ex eo quia nõ dicitur plene conuersus ante professionem. de pe. dist. j. hoc idem. in prin. ibi. cõuersio vndiq̃. ver. sic: ⁊ per iura. j. de regulari. beneficium. et de sent. excõ. religioso. Diuidat̃. et idem si in vna baptizaretur: et in alia diuina audit. ẽ. eo. nos instituta. et. c. relatum. ẜm Inno. Portionem. totius illius iudicij que de relictis quis siue deliquit per consuetum in testamẽto: ꝙ omnia sine occasione sepulture obueniunt: q2 nedũ de relictis: immo de corpore: ⁊ de hijs que eius occasione accidunt/fit iniuria parochiali ẜm Guid. non ob. ẽ. e. nos instituta. ⁊. xiij. q. ij. §. sed aliud. in fi. et per Hosti. videtur tenere ꝙ tãtum derelictis debeatur: que loquuntur quando vnicum intercessit. quia satis patet per integram illius. ẽ. eo. relatum. in fi. Si quis. tertia pars. Elegerit. su. et ante electionẽ ipsam deducet. al's non valet electio. de quo per Hosti. ẽ. e. nos instituta. sed non seruatur de facto. ⁊ dic de hoc vt no. xiij. q. ij. §. Item queritur. et. c. questa est. ea. cau. et questione.

I **Is qui.** Primo de moriente in matrimonio. Secundo de vxore pluriũ virorũ. secũda. Mulier. Hec sumpta est ex hijs que not. per Host. in summa. eo.

ti.§.⁊ apud quē.et pro scōo dicto.xiij.q.ij.vna/ quaq;.et.ē.co.de vxo:e: potius cōparatione/ denotat:qđ facit virtus cōsuetudinis cōpeten/ tis illi ecclesie cuius effectus istum cōprehendit secus si ipsi cōtrahunt:nā tunc ipsa parochia/ lis ecclesia obtineret.cū natura originis potior sit acquisitione.ff. ad munici.libert⁹.§.prescri/ ptio.et hoc ceteris paribus.sed hic cōsuetudo prescripta vincit ius.et sic intelligit Jo.mo.hic et.j.e.licet. Ab antiquo.et quid si oēs parentes vno loco:sed solus pater ex electiōe in alio po: ⁊ cōtra facit.xiij.q.ij.Joseph.dic de hoc ꝙ in lo co parentū sepelietur si moriatur sine electione aliqua.nec patrē solū sequitur.ar.ē.e.nos insti tuta.et in hoc ꝙ dicit maiorū in plurali.ſm Jo. Deportans.⁊ sic imminens periculū ius cōmu/ ne immutat.ad idē.ē.de procura.si duo.§.sane. Successiue.ꝙ potest als legitime vsq; ad septē xxxj.q.j.aperiant. Non eligant.quia cum quo vult posset eligere.ē.e.de vxore. Tumulandus. et hoc verum est si moriretur in bonis ⁊ domici/ lio mariti:sed si eo mortuo ipsa sit ad parentes reuersa:animo se totaliter transferendi:etiam per vnicā dotam.vt.ē.de parochia.c.fi.⁊ ibi ple ne per Host.⁊ moriatur ab intestato:tūc parē/ tum sepulchrū debet sequi: potius ꝙ mariti:cū pater onus sepulture subeat: nō maritus.ff. de reli.⁊ sump.fu.l.ꝙ si nulla.nec ob.hec vere.que intelligitur viuente viro.secus si post mortē:cū fit a lege penitus viri soluta:et ab eius familia: et priuilegio.ē.de secund.nup.cum secundū.sed pro eo faciunt que not.ē.de fo.compe.ex parte. quia ex quo alij nō nupsit in hoc retinet priuile/ gium veluti viri ſm Guid.qui in nullo figit hic pedem:primo credo verius: cū cōtinuc vxor sit: sequatur familiam viri.⁊ viro mortuo cū natu/ raliter in potestate patris sit eius familiā sequa tur potius ꝙ mariti.

Licet. Primo de electione sepultu re filio impubere. Secundo. de filio familias eligēde.scōa. Quāuis Hec sumpta est ex hijs ꝗ not.ē.de vxo re.in fi.et per Host.in summa.eo.ti.§.et apud quem.in prin. Pubertatis de quo dictū est.ē. de testa.si pater. Eligere.q: sicut testari nō pos/ sunt:sic nec sepulturam eligere.ē.de testa.si pa ter.xiij.q.ij.§.sed aliud. Nō potest.contrarium autē no.ē.e.de vxore.per.c.ē.de testa.si pater. quia ex quo pro eo testatur:ergo eliget.sed con trarium est hic:cui standū est. Maioribus.i.se/ pulchris suorū maiorū:vt dictū est.ē.e.animar in vbo.de iure.vel nō intelligas ꝙ istud:vel:de optionē:sed ordinē demonstrat.ar.lxiij.di.me tropolitano.xxiij.q.j.alienus. vt si appareat de antiqua sepultura parentum ibi sepeliatur: als in parochiali ſm Guid.an sit ordo scriptus/ reseruādus:vel potius detur optio. arguit pro et contra Jo.an.et finaliter tenet ꝙ consuetu/ do valet ꝙ parentes seu amici sepeliant vbi vo lunt:als graue esset si puer octo dierum solen/ niter haberet in antiquis tumulis sepeliri ſm ipsum.sed Joan.mo.dicit ecclesiam parochia/

lem contendentem cū aliqua que hoc sibi ven/ dicat ex sola consuetudine potiorē:sed si non cō tendat:amicos habere electionem illius:vel al terius.vt not.hic. Necessitas.ad ea que not.ē. eo.cum quid.vbi notat ꝙ sicut natura originis potior est acquisitione.vt.ff. ad munici.l. liber/ tus.§.prescriptio.sic natura prescriptionis que est per sacramenta:audire deberet officiū in ec/ clesia parochiali:erit potior cōsuetudine: que dat ius sepulture ſm Jo.mo. Eligere.q: sicut in aduenticijs ⁊ profecticijs talis nō possit testari: in castrensibus vel quasi bene potest Insti.qui nō est permi.fac. testa.§.propter hos. in spiri/ tualibus ⁊ ecclesiasticis pōt: q: in hijs non sub/ est patrie potestati.ē.de iudi.si annū. cū sepul/ tura sit spiritualis.xiij.q.ij. questa.et.ē. de sy/ mo.suā.et quia electa res fertur in illud tēpus que solut⁹ est a patria potestate.ar.ē.e.de vxo/ re. Castrense.ꝙ acquisiuit filius fami. aduocan do.nam ipsi aduocati militant.C.de aduo.di/ uer.iudi.l.aduocati. Judicare.i.vltima volun/ tate disponere:alia signata habes. de quo.j.de reg.iur.in iudicijs. Nō potest.ff.de dona.causa mor.cum hijs.

Religiosi. Hec facta est ad decla rationē eorū que no. per Inno.⁊ Host.ē.e.de vxore: vbi re/ probatur Inno.⁊ approbat Host.cō/ mode.no.ratione incōmoditatis idem permit ti ꝙ als nō permitteret.sic.ē.e.ij.qui. Item cau/ sa incōmoditatis alienat res ecclesie. xij. q. ij. terrulas: habeāt sic.ē.ti.prox.c.vlti.cū suis cō/ cordantijs. Sepulturam. hoc tenebat Inno.sʒ Host.contra per.c.ē.de excess. prela. nimis.ad instar vxoris vel filijfamili.sʒ nō est simile: quia illi habēt velle.isti nō habent.ē.de priuileg. pri/ uilegia:quia nō loquitur de veris religiosis: sed de quibusdam cōfratribus:vel dic ꝙ Host.veri/ ficatur in remotis:sed Inno.in propinquis.

¶ Rubrica. De decimis.

Discretionē. Hec sumpta est ex quadā extra/ uagā. Gregorij noni, que incipiebat. graue.⁊ ex hijs que no. Inno.⁊ Host. ē.e.super rubricā istā. Quidam Theologi dice bant aliqua precepta moralia esse que ad litte/ ram erant seruāda:vt nō occides.et sic de alijs. Alia cerimonialia que nō ad litteram:sed spiri/ tualiter erant seruanda:sicut.nō arabis cū bo/ ue et asino.de quibus.v.dif.§.vlti.aliqua mixta partim realia/et partim cerimonialia.sicut sa crificia:et datio decimarū: quorum etiam non substantia sed mens est seruanda: nam dare de cimas est morale.et ideo omnino est seruandū: sed quantitatē cerimonialem quantum ad de/ cimam.et in hoc valet consuetudo. hoc repro/ batur.ē.in aliquibus. Alij theologi aliter dicūt ꝙ licet aliter olim deberentur:quia clerici nihil habebant.hodie vero cum satis abundent:ni/ hil debent habere. Hec oppinio reprobatur. ē.eo. tua. Alij dicunt ꝙ in locis in quibus est

consuetudo q̄ nō soluentur nec exigant̄:pōt p-
dicari sine peccato q̄ nō soluant̄:sed in alijs lo-
cis nō.hoc hic prohibetur.vñ dicit.ſ.e.in aliqui
bus:q̄ prediales debent̄ ex lege diuina:sed per-
sonales nō.⁊ ideo in primis nō valet cōsuetudo
sed in secūdo sic:ideo si sit consuetudo q̄ predia
les nō prescribātur valet.ſ.e.in aliquibus.in fi.
sed in realibus nō v ıet cōsuetudo. tamē pactū
factum de cōsensu epi inter rectores parochia-
les sup minori summa q̄ sit decima:bñ tenet.et
sic Hosti.intelligit illū.tex.ſ.de deci.statuim⁹.
Inno.idistincte dicit tam personales q̄ reales
deberi lege diuina. ⁊ probat per diuersas aucto-
ritates noui ⁊ veteris testamēti: vt apparet in
glo.sua:super ista rubrica.In sermonibus.quis
possit predicare:dic vt no.Host.ſ.de hereti.ex-
cōmunicamus.in.ij.vbi.plene de hoc.Uel alibi.
puta in collationib⁹:vel disputationibus/vel
cōfessionibus:in quibus deberet iniungere cōfi-
tētibus q̄ aliena restituant:vel peccatū eis nō
remitteretur.vt.J.de reg.iur.peccati venia.na-
talia faciendo licite ab excōmunicatis elemosi
nam recipiunt:alr̄s nō.ſ.de sen.excō.cū volun-
tate.Uoluntatis.qꝛ volūtariū militem elegit
sibi xp̄s.xv.q.j.non est.

STatuto. Diuidas ſm Ioā.mo.
Primo circa quedā pri
uilegia duas declarationes ponit.Se-
cūdo duos ordines a dictis declaratio-
nibus excipit.Tertio tacitā questionem dissol-
uit.Quarto diuersos casus supradictis dictas
annectit.secūda.Statuimus.tertia. Ubi aūt.
quarta.Sane:vel aliter.Prio de noualib⁹ im-
petratis pro ea parte pro qua pcipiebāt antiq̄.
Secūdo datur modus de noualib⁹ obtinendis
eo casu quo integre percipiebant̄ antique.Ter-
tio super priuilegijs ad medietatē noualiū re-
stringendis/Cisterciēs.⁊ Carthusiēs.in antiq̄s
quibusdā dūtaxat exceptis.Quarto de prouisi-
one faciēda p dioce.circa ecclias:⁊ eoꝝ rectores
in ecclesijs obtinendis.Quinto de decimis etiā
feudalibus de facto a laycis siue diocesanis mi-
nime acquirendis:⁊ de alijs obtinendis.Sexto
de reddēdis in suā rectoribus sup occupatis.Se
ptimo.de reddendis decimis p religiosos deten
tis:alr̄s decimatis.Octauo q̄ ex hoc nō obtinē
tur noualia q̄ integras obtinēt in antiqua.se-
cūda pars.Statuimus.tertia.Nōq̄.quarta.
Ubi autē.quinta.Sane.sexta.Diocesani.Se-
ptima.Ecclesijs.octaua.Ne pro eo.Hec sum-
pta est ex quadā extrauag.que olim incipiebat.
cū persone.⁊ erat in ti.de sta.mo.⁊ ex hijs q̄ no.
ſ.de priuileg.dudū.Declaramus.ergo ius no-
uum nō statuit:sed antiquū declarat q̄ positū
est in dicto.c.dudū.Contingūt.forte priuilegio.
vel consuetudine:vel infeudatione: vel alio iu-
sto titulo:cū nō distinguat:et non distinguat̄ in
iure qd̄ talib⁹ debeatur certa pars:si de epo bñ:
cui debentur decime:quarta.ſ.de offi.ordi.con
querente.et de prescrip.de quarta ſm Ioā.an.
Tēpore illo quo impetratū.no.hic inspici tem-
pus impetratiōis:seu date:ad hoc.ſ.de rescrip.
eam te.⁊ de elec.dudū.in fi.vbi de hoc:vel prout
est possidebant.Inno.⁊ Host.not.ſ.de priuile.
olim.q̄ oīs qui detinet p̄sumitur possidere:nisi
contrariū probetur.xviij.q.j.c.j. ad sit nō dice-
tur quis possidere:licet corpore ⁊ animo insistat
hoc aūt quandoq̄ ꝯtingit propter rē: quādoq̄
propter causam:qd̄ persequere vt not.in sūma
Azo.ti.de acqui.pos.§.sed verbo.Itē not.q̄ hic
papa vocat noualia:et tamē prius erant reda-
cta ad culturā:quia aliter aliquis nō esset ī pos-
sessione.ſ.de priuileg.dudū.vbi de hoc no. Uin
cen.vnde si alique possessiones huius abbatis
impetrātis violenter deducūtur in quib⁹ habe-
bat antiquas:nō impedit̄ ex hoc priuilegiū quo
ad noualia:et idē si bona fide alius tūc eas deti
nebat: sed ꝯstat pro certo q̄ proprietas specta-
bat ad ipsum abbatem.vt no.Inno.et Hostiē.
in ista decre.dudū.et de resti.spo.grauis.et de do
na.inter vir.et vxo.et si necesse:vbi etiā notant
qd̄ si abbas per se et capellanis suis ipetret pri-
uilegiū exemptionis:si aliqua capella sub alio
monasterio possideatur:nō impedirēt in ea pri
uilegiū:per eadem iura extēdit sicut prius erat
in iure cautū.vt in predicto.c.dudū.Nec alias.
scꝫ scd̄a declaratio.Unde sub certa parte paro
chie possidebat antiquas:et in ea pcipiebat no
ualia:quia q̄rela est de virtute impetrationis.
Et pro ea.Tertia declaratio.si nō obtinebāt ni
si solū tertiā ratione impetrationis extēdatur:
⁊ fuit declarationis:qꝛ verbū portionis facit vt
am plius media parte nō debeatur.vt.ff.de xb.
sig.l.nomē filiarū.§.portionis.Statuimus.ad
huc ponit alias declarationes.Unde si de anti
quis percipiebam integras:aut plus quam di-
midiam:non habebunt nisi dimidiā.Si autem
solā dimidiā vel minus:tantū habebunt de no-
ualibus quātū percipiebant de antiquis.Quia
nō est verisimile.ex hoc no.que nō sunt verisimi
lia:nō includi sub verbo generali.vt J.de regu.
iuris:in generali.Cum nō sit.q.d.quis genera-
liter restringitur priuilegiū:cū sit large interpre
tandū.Ad hoc respōdet obuiabat.quia vnū pri
uilegiū ad alterius iniuriā nō debet extendi.ff.
de admini.tut.impuberi.Ubi aūt.Quarta ps.
Hic respondet tacite q̄stioni que posset fieri ex
imediato dicto.vt Cisterciēs.vel similes debent
oēs decimas.Quoq̄:fiet.de curia respondet:vt
prouideat diocesanus.de quo plene.ſ.de prebē.
de monachis.et.ſ.de prebē.c.j.Sane.Quinta
pars.In feudatiōes.de quo dic vt.ſ.de hij.que
fiūt a pre.cū in apl̄ica.Assensu.vt qꝛ laicus fin-
gebat in instrumento decimas quas dicebat se
tenere in feudū a religiosis.vnde talis fictio nō
prodest.vt hic.Illas.f.Lateranēs.cōcilij.vt.ſ.
de priuile.cum et plātare.sciendū.vt legitur in
Cronicis qd̄ Urbanus.et.J.q̄ anno dn̄i.xcvj.fe-
cit concilum Turonis:vbi decretū fuit que pro-
hibuit ep̄m vel abbatem res ecclīasticas ī feudū
cōcedi.vt in libro feu.rubrica.ep̄m vel abbatem
c.j.alias.c.§.ep̄s.alr̄s hñt substituere q̄b⁹ mod.
feu.amit.⁊ qd̄ dicit predicta decre.apl̄ica.⁊ hoc
intelligendū est de decimis concessis ante illud

conciliũ. & sic tenet Host. alij dicunt q̃ hec iura loquunt de cõcilio celebrato ab Alexand. iij. qui fecit duo concilia: vt in cronicis habetur. vnũ fecit aliud rome. & istud Alexandri fuit celebratũ Anno dñi. M.c.lxxix. et hoc videtur verius: cũ ista iura loquant de concilio laterañ. sicut no. s. de prescrip. causam. nõ tamẽ qđ pri⁹ fuerit celebratũ ab Urbano. & hoc etiã patet ex titulo illius decre. cũ et plantare. Ad hoc facit de deci. rationẽ. & in hoc approbatur sententia Raymondi: & reprobat Host. posita in sum. e. ti. §. verũ. sub. §. tertio querit &c. ver. quid si laycus. sm Guid. Perpetu⁹. i. ad vitã illorũ quib⁹ concedebant. simile. x. q. ij. precarie. nã videtur ante consiliũ. i. q̃ post licitũ fuit concedere decimas laycis in feudũ: que trãsirẽt ad omnes. sic not. xvi. q. vij. in glo. dicitur, facit ad hoc. s. eo. prohibemus. nec obstat hic: vel dicto. c. cum in apostolica: quia potius factũ q̃ ius tangit. Cõcesse. ex causa vt tuerentur ecclesias: tũc temporis expressa: et sic cessante causa &c. lxiij. di. §. verum. q̃ si nõ probetur concessio facta ante cõciliũ: ecclesie obtinent. q2 de iure cõmuni intentionẽ suam fundant. s. e. cum contingat.

Additio. c. Statuto. De materia dicte decretalis. apostolica. vide hic per zenselli. Ludouic⁹ Aurio. doctor.

¶ Rubrica. De regularibus & transeuntibus ad religionem.

Is qui. Primo tractatur de minore xiiij. an. religionem ingresso. Secũdo declarat de maiore. xiiij. annis ingresso. Tertio declarat qui dicant habitus dissimiles vel distincti. secũda. Que vo. tertia. Dissimiles. Hec sumpta est ex hijs que not. xx. q. j. in summa. Annũ. cõsummatum. s. e. ad nostrã. et. e. significatũ. Ingrediatur. accipe q̃. j. libere potest &c. Eo. s. cõpleto. vt in dicto. c. ad nostrã. Possessionẽ. de qua. xxvij. q. j. vidua. vnde sufficit tria expresse profiteri: sic promitto continentiã: q̃ deus promiserit: renũtio proprijs. obediẽtiam et reuerentiam vobis promitto. Hec faciunt professionẽ: nõ habitus. s. e. porrectum. Sequenti. sc3. xv. Quis nõ sit cõpletus: & sic professio. añ. xiiij. an. facta per lapsum. xiiij. anni tacite ratificat. idem tenebat Host. in dicto. c. significatũ. cõtrariũ no. Jo. xx. q. j. illud. Sequẽtem. s. xv. etat] sue. Uidetur. ecce igitur. xiiij. vnde habet tacitam professionẽ factã ante illud: sed nõ eo ipso: sed tunc demum cũ lapsus fuerit annus. xv. & in ipso portauerat habitũ cõmunẽ et distinctum: vt seruiẽtes capituli: et seculares clerici. vnde tam presbyteri quam alij sunt qua si in habitu seculari: qđ tantũ per epm corrigendum est vt. s. de testa. q2 ingredientibus. et talis cogẽdus est sm Host. vt profitcat: vel excat vt ibi: et de elec. causam. Penitus. al's si posset notari aliqua differentia. Obligatos. Qui vo. secunda pars. Annũ. nã pubes fortius obligat q̃ impubes. Religiomis. sic dicte q2 sic deo religamur aĩas. Juris. sm Isidorũ: hic differt: quia aut primo emisit votũ celebrare: et secũdo susce pit habitum vel professionẽ vel cõmuniũ rerũ: nõ est distinctio: et tunc statim tacite professus. qui cle. vel vouentes. rursus. aut siue voto assũpsit habitum: si est habitus probationis vbi est distinctio & per lapsum. xxx. annorũ. nõ est professus: sicut spõsalia nõ transeunt in matrimonium vt. s. de spon. impu. ad dissoluendũ: si sit habitu vel professus: per dictũ. c. sm glo. sufficit lapsus anni. s. e. ex parte. vbi de hoc. sed Innõ. contra dicens. q̃ cõpellant profiteri ne possint se habere a modo pro nõ professis: nec sufficeret lapsus anni. et sic abbas scribit se vidisse absolutionem cuiusdã monachi qui quasi per decẽ annos in monasterio steterat & in ordine sancti Benedicti: qui dicebat q̃ nõ gestabat habitũ animo obligãdi ordini. & ideo de istis statuit canon q̃ in anno interrogari debẽt an religioni se habeant obligare. xx. q. j. illud. vt dicit hic abbas in. c. consulti. s. e. Ad ideo. q2 agnoscit qđ agit tẽpore pubertatis. Hunc. sc3 ordinẽ siue religionẽ probauerit in habitu religiosoꝝ. firmiter. adeo q̃ exire nõ liceret. facit ad questionẽ de illo qui intrauit monasteriũ tempore quo dissolute viuebãt: si postea reformetur monasteriũ qđ exire nõ possit. de quo per Inno. & Host. s. e. si vero et in summa Hosti. de vo. & vo. §. vtrum. ver. si. Plenũ. hic dicit quia metui potest & similia. s. de delict. pue. c. j. sed nõ habet plenũ quo ad hoc. sc3 vt se alicui religioni obliget. et in hoc si sit maior infante: quia minor septẽnio nullum intellectũ habet. C. de iure delib. si infanti. nec ob. de pe. di. j. q2 nõ reprobi. vbi dicitur q̃ vsq3 ad certũ tempus infirmitas grauat. vt neq3 minis neq3 numerũ: nullum locũ obtincat in vobis: q2 intelligit vsq3 ad certũ tps. i. donec etas sit capax rationis. Dissimiles. Hic declarat q̃ supra dixerat. §. j. Hdicuntur. s. e. statum⁹. vt in fratribus predicatorib⁹ sm Gui. vt quia dant certis personis: vel certis formis / vel solennitatibus adhibitis.

Additio. c. Is qui. ter. hic dicit. ordinem post q̃ hũc anni probauerit spatio. i. q̃ nouicij habẽt annũ ad probandũ austeritatẽ regule. et si ea probata velint post annũ profiteri hoc possunt. Sed quid si in illo monasterio nõ seruabat regula: puta q2 iuxta regulã nõ debeãt vesci carnibus: et tamẽ quadraginta annis vel amplius soliti sunt monachi carnib⁹ vti: quo tẽpore aliquis nouicius stetit per annũ probatiõis in illo: & videns q̃ comedẽdo carnes poterat seruare regulã professus est: al's nõ facturus: an postea si monasteriũ reformet possit cogi abstinere a carnibus. Felinus. in. c. cũ cõtingat. colũ. iij. de for. cõpe. extra. dicit ꝯsuetudine firmari posse q̃ strictius viuatur: q2 illud tendit ad onus: et nõ ad honorẽ. Ideo cõsuetudine q̃ri potest. vt dicit Do. geminia. in. c. catholica. xx. disti. et vide in. c. abbates. j. de priuileg. que ibi scripsi. sed q̃ laxius viuat in aliquo monasterio prescribi nõ potest: & ideo iste tenetur abstinere a carnibus & tenere reformationẽ vt late disputat & decidit zabarel. post Inno. in. c. super eo. &

regular.extra.et hoc si sit potens seruare regulam. Si aūt nō posset: vt qz esset delicatus aut alias tunc potest secū dispēsari de minori religione.vt ibi per Inno.per no.in.c.consulti.et.c.significatū.co.ti.et.c.si.de renūcia.extra. Blasius Auriolus doctor Tolosanus.

Non solum. Primo.ponitur ꝑ facio ad dicēda. Secūdo.inhibitionem annectit. Tertio. cōtrarium facientes multipliciter punit. Scda Nobis. Tertia. Quod si forte. Hec facta est ad declarationē illorum q leg.et not.s.eo.ad apostolicam.et.c.statuimus.zelum.q.dissensionis fauore.s.de renunci.ad apostolice.et accipitur in partē bonā.vt.l.dis.si qua.. Rationis.sub.q est ratio discretio.ij.q.vij.§.tria.r.xxij.q.iiij.origo.de qui discretione.dic..vt.s.de offi.custod.c. §.Inhibetur.vobis:et etiā alijs mēdicātibus. vt in.c.proximo. Institutus.ad hoc.s.eo.ad apostolicam.si aliquis fuerit in probationis anno. vel eo non cōpleto exiuerit:si iterato redeat nō habebit annū probatiōis integrū:nisi religiōis cōditio:sit mutata:vel nisi defectus:vel infirmitas psone interuenerit timeat se nō posse pati: et tūc ei dabitur modica dilatio ad probādum. fm B.brixien. qui ita in suis q̄stionibus determinauit. fm Gui. Recipere. hoc verbū.j. possitum presumatis. Nec cōstitutum rc. Impedire. repete presumatis. Quomin⁹.sic ordina literā sequentē. Uel olno.ad seculum redeat:sicut de sua processerit.repete:nō p̄sumatis impedire: nisi professus sit tacite vel expresse. Maior.etiā cū autē euidēter:vel cū ab isto loco. Uel nisi.vel vsq ibi sicut. Cū suo.r hoc fuit additū de nouo. nam hoc nō fuerit in antiqua:r sic ex hoc colligitur qđ fratres possunt eū cogere vt ingrediat̄ quā voluerit:sicut de sua processerit voluntate. vt patet sic. Quia professus sic obligatur ad religionē in genere:et si redeat possunt eū cogere vt igrediaturvnā de approbatis quā maluerit scdm hoc sua erit electio:sed fratrū coactio r cōpulsio:ne ad sclm redeat:vel i seculo remaneat et hoc itellige coactio.i.coactionis procuratio: per superiorē faciēda. fm Hosti.et de alijs fratribus qui circa eū nō delinquerūt:in nullo audietur:vnde propter hoc qđ negatur.s.eo.statuimus.fuit apposita ista clausula. Professus. dicit etiā in ipso ordine predicatorū:vel minorū fm Guid.sed Jo.mo.not.hic sup verbo.expsso. qđ hec litera videt̄ sibi cōtrariari. Nam prim⁹ prohibet ꝙ in ordine isto fiat professio īfra annum postea dicit ꝙ si aliquis fuerit ante annū tacite vel expresse professus:ꝙ est verū ꝙ cōtrariat̄:si referas hoc ad eundē ordinem.sed si referas ad diuersos ordines non est cōtrariū. Unde hoc intellige de illo qui anteqū ingrederetur ordinem p̄dicatorū:vel minorū:erat tacite vel expresse in alio ordine:puta monachorū vel canonicorū regulariū professus. fm Jo. mo. Quod causa illud fuit additū propter hoc ꝙ leg.r no. s.c.cōsulti.et.c.statuimus. Iudicijs.vt si quādo ingreditur religionē facit testamētū:r renūciat seculo:et trāsfert oīa bona in aliū:sicut Bonōnie magister Alnat⁹ fm Guid.qui erat doctor decretorum.et Tolose magister Austricus Juliani doctor decretorū.de hoc.s.c.statuimus.in glo. et in sūma Hosti.qui cle.vel vo.§.penult.iuxta fi.et talia sunt euidentia iudicia.de qui.s.r cle. peregri.inter quatuor.fm Guid. Uestro ordini. sed religioni i genere bene.vt.j.c.proximo. Suspēsionis.de qua poterit superior absoluere.vt s.de sen.excōi.nuper.in fine.sed Guid.hoc non credit. Immo absolutio reseruabitur ei qui ligauit.de quo.s.de elec.statuim⁹.in fi.et dic.vt ibi. ad eos tamē qui nō deliquerūt non extendetur hec pena.s.de hijs q.fi.a maio. parte.quesiuit. s.de post.prela.gratū:et si interim contra hoc aliquē recipiant videntur irregulares.per.c.s. de re iudi.cum eterni.in fi. Consueuit. fm ordinis instituta.et sic quandoq punitur quis duplici pena.s.de iudi.ac si clerici.

Constitution. Primo extē tio ad omēs mendicātes. Secūdo de expssa professione nō mendicantiū. Tertio de tacita.secūda. In alijs.tertia. Tacite. Hec facta est ad declarationē et extēsionē.c.proxi. Constitutionē.s.e.c.proxi. Declarabit. hāc declarationem nō habem⁹ nisi hoc. Proroga m⁹.requiritur ergo expressa prorogatio:ad hoc ꝙ videtur loqui de mendicantib⁹ extendat̄ ad alios:et sic constitutio facta inter predicatores r minores, et rectores ecclesiarū super quartas:nō extenditur ad alios mendicātes fm Jo.an.r sic ipse sententiauit vt dicit. In alijs. secunda pars. et dic nō mendicātibus. Infra annū.s.e.ad apostolicam.vel monachis eiusdē monasterij.s.qui cle. vel vo.c.fi.vel etiā alterius.s. qui cle.vel. vo.in c.veniēs.vel ep̄i:vel abbatis vel abatisse:vel etiā s.altare.s. qui cle.vel vo.ꝑsuluit. Obligat.quia tale votū est solēne.j.de vo.ꝙ votū. vnde talis cōpelli potest r debet vt relicto seculo religionis propositū exequatur.s.de cōuer.cōiu.ex parte. nā als ex vnda pollicitatione quā quis facit:bene potest quis cōpelli.vt.ff.de pollici.l.j.r vlti. vnde si aliquis promisit intrare: monasteriū potest agere contra talem fm Inno. Imo si vouit intrare aliquā religionē:sz nō dixit quā ecclesiā: potest cōpelli vt intret aliquā de approbatis: ex quo de nudo voto facta fuerit fides:als de occultis:iudicare nō potest.sic tenet Host.s.de vo.ex pte.et per.c.xxij.q.h.agathosa.fm Gui. hic. Per susceptionis habitū.ergo in ista tacita tantū:nō in alia que fit per lapsuz anni.de qua s.e.ūs qui.nō habet locū ꝙ infra triduū possit penitere. Item ꝙ de alia nō cauetur in iure: de hac tantū dixit.nisi dixerit se nunq animū habuisse remanendi vel se obligandi:quia et tunc post annū quantūcūq posset exire:cum similiter protestet̄.s.de offi.ordi.pastoralis.fm Abb. qui dicit se super hoc literam a curia romana vidisse. Exiuisse.vt.s.e.consulti.r.c.fi.de triplici habitu.scz conuersionis et professionis:et probationis/dic vt not.xxvij.q.j.c.j.in glo.et per

Hoſtië. ſ. eo. ex parte. et per Inno. ſ. eo. vidua. imo ſolo introitu ſolẽni. ſ. renunciãdo ſeculo ⁊ põpis eiꝰ: videt q̃s tacite profiteri. et ſi per annum non ſteterit. vt. ſ. eo. ſtatuimꝰ. Habitꝰ eñ religionis et profeſſionis idem ſunt. vt patet in dicto. c. ſtatuimus. et not. Innocẽ. ſ. eodem ad noſtram. Etatis apte. ſ. xij. vel. xiiij. annorum. xx. q. j. ca. j. Sciens. ſecus ſi furore laborat. ſ. eo. ſicut. Voluntarius. ergo inuitus non obligatur. xxij. q. iiij. preſens. niſi poſtea placere incipiat intrãdo: et per annũ portãdo. j. q. j. conſtat. ſecus eſſet ſi ab initio ficte et ſimulate aſſumeret habitũ: q2 tũc per lapſuz nõ ratificat. vt. no. ſ. de priuileg. ex tuarũ. in glo. Ratio diuerſitatis eſt. nam ibi in primo caſu coacta volũtas eſt volũtas. xvj. q. j. inuito. Et ideo ibi eſt ꝙ poſſit ratificari. ſed in ſecundo eſt totum ſimulatio: ⁊ nihil volũtatꝫ. Et ideo nõ eſt ꝙ ratificari poſſit ſimile no. Inno. ſ. eo. ſi quis. vbi de hoc triduo. Ex hoc ſopita eſt vana opinio doctoꝝ poſita. ſ. eo. ad noſtram. quã aliqui dicebãt loqui diſpenſatiue: alij de iure cõmuni: quoꝝ opinio approbatur hic. et etiã ſecus vbi expreſſam et volũtariã talis profeſſionẽ faceret: q2 tali non daretur triduũ: cũ ſit efficaciter obligatꝰ ſtatim. et ſic intelligitur dicta decret. ad noſtram. et. ſ. eo. ſtatuimꝰ. et ſic ſentẽtiauit Clemẽs. iiij. vt no. Ho, in dicto. c. ad noſtram.

BEneficium. Hec facta eſt ad declarationẽ illiꝰ. ſ. de renũ. ex tranſmiſſa. Et ex hijs q̃ no. ſ. eo. ſtatuimus. xxiij. q. j. deſponſata. Illius. ſcꝫ cuiuſcũq3: et ſic beneficiũ minoris cõferri nõ poterit ante. xv. ãnũ. nã talis eſt annꝰ probatiõis. ſ. eo. is qui. poſt. xiiij. annũ aliqua de cauſis interueniat que ſequũtur. ſm Gui. Cenſendũ. dato ꝙ nõ habebat ius in re ſed ad rem. vt q2 in canonicũ receptus ſpectabat ꝑbendã: q2 q̃cunq3 ius habuerit nõ debuit in aliũ trãſferri pendẽte anno probationis. et hoc intellige de volũtate ipſius ordinarij ſeu ꝑter: cũ decre. indiſtincte loquatur. ſic Innoc. ſ. eo. poſtulaſti. vbi notat ꝙ epĩs poterit iſtud tẽpus moderari vſq3 ad duos menſes. ſ. de conuerſi. cõiuga. ex publico. ꝙ intellexit Hoſti. ex magna cauſa: q2 illi beneficio erat periculũ: niſi ei citius prouideret: hoc ipſe notat in dicto. c. cõſulti. de hoc notatꝰ ipſe in ſũma. de cõuer. coniug. §. vlt. in fi. nõ obſt. ſ. de renũc. ex tranſmiſſa. vbi facit tanq̃ fatuus renũciando iuri ꝙ aľs nõ tenebat dimittere. vt no. in dicto. c. poſtulaſti. per Inno. Itẽ non currit tp̃s collatori. j. dictũ tẽpus: ex quo ipſum cõferre nõ poterat: ex quo ſoli neglĩgẽti currit tẽpus: ⁊ nõ alij. ſ. de cõceſ. ꝑben. q2 diuerſitatẽ. de elec. c. vlt. maxime cũ nõ vacet cũ effectu. Unde cũ a tẽpore vacationis tẽpus currit. ſ. de cõceſ. quia. Itẽ quia nec poterit tali de nouo dari beneficiũ. nec primũ ꝙ tenet poterit cũ alio ꝑmutare: cum ſit dubius ſtatus eius. Nam ad priuilegiũ canonis maxime: religioſus cenſet vt. j. de ſen. excõi. religioſo. nec dubius ſtatu promouet ad militiã. ff. de re mili. q̃ ſtatus. niſi ad epiſcopatũ fauore rei publice. ſ. de elec. nullus. in fi. nec ille vocabitur ad electionẽ ſi in ſua eccleſia immineat durãte iſto anno: q2 ſoli illi vocandi ſunt qui volunt et poſſunt intereſſe electioni: ſed ipſe nõ vult nec põt cõmode exire ſine anni interruptiõe: ⁊ ideo nõ erit vocãdus. per decre. ſ. de elect. q2 propter et hoc ex iure canonice beneficiũ pertineat eligendi. vt. ſ. de elec. cũ in cunctis. ⁊. c. cũ vintoſi. ſecus ſi ex bñficio ſpãlis iure collegij: ſi iure ſingulari ſpectat electio ſm Io. an. ſed Gui. cõtra cũ eligere ſit fructus poſſeſſionis. ſ. de re iudi. cũ bertholdus. et not. Inno. de reſti. ſpo. in literis. Retineat beneficiũ. et gaudeat fructibus: ⁊ iſte eſt canonicus. ergo ad electionẽ vocandus eſt. licet poſſit hoc impedimẽto impeditus procuratorẽ cõſtituere iuxta formã decre. ſ. de elect. ſi quis iuſto. cũ voluntatẽ ⁊ aſſenſum habeat. vt ſequitur in ṽbo. aſſenſus. Aſſenſus. no. ꝙ nõ eſt verus religioſus cũ cõſenſum habeat. ſ. de elec. quoꝝdã. ⁊. c. nullus. ⁊ hic eſt primus caſus. Aut conſtet. ſub clara probatione: vel cõpetentibus indicijs. ſ. eo. nõ ſolũ. et eſt ſecundus caſus. Uel profeſſionem. de aliquibus approbatis religionibꝰ. vt. j. c. vno. ⁊ eſt tertiꝰ caſus. Scienter. ſ. e. ſicut tenor. ⁊. c. proxi. Profeſſorũ. hic diſtinctꝰ eſt hĩtus. vt. ſ. e. c. j. ſꝫ interiꝫ prouidet prio ꝑſonis. ſcdo eccľijs. ad idẽ. ſ. de elec. cũ nobis olim. ⁊ c. cũ ex eo. §. porro. aľr aũt prouidet ſpõſo carnali propter q̃ q̃dã dicebãt idẽ in iſto caſu. et male ſm Io. an. ſed Inno. contra vt. ſ. dixi. Debebit. nec cura ſi ſic negligat: vel diuina officia minuãtur. Portione. et reliqua portio reſeruabit. vel in vtilitatẽ eccleſie expẽdet. ſ. de elec. quia ſepe. de offi. ordi. preſenti. nec interim aliq̃d ipſe ꝑcipiet de fructibus: cũ nõ poſſet plene probare religionẽ habendo aliquid propriũ. ſ. eo. nõ ſolũ. licet. B. brix. dixerit cõtrariuꝫ. in quadã q̃ſtiõe. que icipiebat. quidã clericus. ⁊c. Sed pro prima eſt conſuetudo in contrarium ſm Ioan. an. ſed Guid. cũ B. cum iſte remaneat canonicus: nec ſit adhuc monachus. xvij. q. iij. gonſaldus. nec primo anno probationis debeat eſſe ſuo monaſterio oneroſus q̃d iſtrauit. vt patet. xvj. q. vj. de lapſis. xvij. q. v. ſi quis rapuerit. ver. mulier. credo q̃d ipſemet nihil ꝑcipiet. ſic Io. an. ſed monaſteriũ ꝑcipiet noĩe eius. ſicut B. et Guid.

QUi poſt. Primo/ tollerata voti mutatio. Secundo pena. Secũda. Pro voto. Hec ſumpta eſt ex hijs q̃ no. ſ. eo. porrectũ. Laxiorẽ. ad ſtrictiorẽ poſſet etiã profeſſus. ſ. eo. licet. vnde etiã de laxiori: de quo eſſet magis dubiũ: cõceditur multo fortiꝰ de pari: vel ſtrictiori. ar. ſ. de ſen. excõi. inter alia. Penitentia. tanto durior quanto manifeſtius fuit votũ. j. ti. proxi. et. c. vno. in fi.

SI ad ſolum. Hec ſumpta ẽ ex hijs q̃ no. ſ. e. offi. cij. et in ſpec. tiť. de ſta. mons. ver. xxj. Pertineat. de ꝯſuetudine ꝑſcripta: vel priuilegio: aľs de iure cõmuni pertinet ſimul ad vtrũq3. ſ. de hijs q̃ fiũt a prela. ea noſcit. Creari.

et idem de collationib⁹ beneficiorū.§.ne se.vac.c.vno.⁊ de ista materia.dic vt ibi. Ad vtramq̧. multo fortius si ad conuētum tantum:de quo: quia nō erat dubium fuit obmissum ſm Jo.an.

¶ Rubrica, De voto et voti redēptione.

QUod votum. Questio.Solutio.Declaratio.Secunda.Nos igitur,Tertia. Reliqua.Hec sumpta est ex hys que no.xxiij.q.j.in summa,et.§.qui cle.vel vo.in.c.rursus.Innocentie.i.ante peccatū:per illa verba os nunc.Gen.⁊c.§.de biga.debitū.licet aliq̄ dicāt q̄ per illa verba crescite et multiplicamini et male vt hic apparet:quia illa dicta sunt post peccatū.Ad dirimendū.nec peccat sicut nec ille⁹ cōtrahens.Sacri ordinis,quia in minoribus licite cōtrahit.§.de cle.cōiuga.c.j.Per professionem.et sic no.q̄ susceptio sacri ordinis:⁊ expssa professio in hac materia equiparant.qd̄ pstat ar.q̄ sicut professio rūpit matrimoniū nō consummatū:licet antea nō plene cōtractū:sic facit ordinis assumptio talis matrimoniū rumpat:cuius cōtrariū verū est.vt le.§.de cōuersi.cōiuga.ex parte.et.j.in fi.de quo plene in summa. Hosti.de cōuersi.cōiuga.§.fi.Ratio diuersitatis est duplex:quia als esset disparitas cum vir propter duas causas posset vxorē dimittere.s.ordinādo:et profitēdo.sed vxor virum propter vnā tantū:cū ordinari nō possit:et sic ad imparia iudicarētur:q̄ esse non debet.§.de adulteris.c.penult.et vlt.Itē alia est:q2 ingressus est mors ciuilis:que equiparat naturali quo ad hoc.xvj.q.j.placuit.Unde sicut mors naturalis rūpit:sic et ciuilis.secus ī assumptiōe ordinis:vbi nulla mors repcritur,Preterea cū cautū fit tantū de ingressu:in casu tantū periculoso.non debet extendi ad casus alios,vt.§.de cōuersi.cōiuga.ex parte.in.fi.Inducant.et q̄ nō est sanctorum patrū decretis.⁊c,§.de trāsla.episco.inter corporalia.Hosti,tamē dicit hoc casu:q̄ promotus cōpelli debet religionē ingredi propter delictū astud:q2 sic illicite cōtraxit:propter q̄ quis quādoq̧ cōpellitur.xxxiij.dis.fraternitatē.vt not. Hosti.in summa.de cōuer.cōiug.§.et vtrū.ver.sed quid et si maritus.de quo hic per Gui.Tacita.que possit per assumptionem habitus religionis discerni:ab habitu probationis per tres dies portati.§.de regu.constitutionē.Secūdo. per habitū indistinctū per anni portationē.§.eo.is qui.Tertio.si primo ingressum certe religionis voucrat ⁊ postea post interuallū animo euidenti dimittēdi seculū:ipsam religionē deliberate intret.§,de regu.consulti,et qui cler.vel vo.meminim⁹.de quo.§.eo.cōstitutionē.Sedē aposto.quia alius hoc non posset vt.j.de relig.do.c.vno.Approbatis.ergo a contrario sensu facta in aliqua de non approbatis licet approbata crederet non impedit:nec dirimit.q2 plus est q̄ in veritate.⁊c,ar.§.de spo.cū in aplica.vbi illa que creditur vxor:et nō est:nō impedit ſcōm matrimoniū.idem de ordinato a nō episcopo quē credebat episcopū.lxix.dis.c.j.sic Bertharici.in suis q̄stionibus.in illa que incipit.quidam ordinatus. Debeatur.ergo ex manifestatione grauius delinquitur.de hoc no.xxij.q.ij.nemo. lxj.dis.clericus,

Additio. c.Quod votū.glo.in verbo.sacri,dicit q̄ sponsalia cōtracta per verba de p̄senti dissoluūtur per igressum religionis et professionis emissionē:sed nō per sacrorū ordinū susceptionē. Et vide Panor. post glo.et Hosti.in.c.ex publico.de cōuersio.cōiug. extra,vbi dicit q̄ sponsalia de presenti possunt dissolui ex dispēsatione pape de potestate absoluta cū cōsensu vtriusq̧ scz sponsi et sponse etiā sine causa.et de potestate ordinata cum causa. hoc firmari potest sententia beati Thome.in.iiij.senten.dis.xxiij.q̄stione.ij.arti.ij. dicentis q̄ dimissio vxoris nō est contra prima precepta legis nature:sed est cōtra scḋa p̄cepta.et ideo dicit q̄ primo modo videt̄ cadere posse sub dispēsatione.tamē Panor.in dicto.c.ex publico concluditur q̄ matrimoniū etiā non consummatū est de iure diuino et indissolubile.per.c.ex parte tua.eo.ti.ideo nō potest dissolui:nisi p ingressū religiōis. Et dicit Bal.in.c.lator.de re iudi.extra.q̄ papa nō potest dispēsare:vt habēs vxorē sterilem accipiat aliā vel teneat cōcubinā, Non enī potest dispensare vt legitime coniūcti separentur.vt dicit Lapus allega.lxxvj.Etiā papa non potest dispensare vt monachus dimisso habitu matrimoniū contrahat.vt dicit Panor. in dicto.c.ex publicō.quod intellige:vt in matrimonio perseueret.sed bene potest dispensare:vt monachus dimisso habitu nubat:et suscepto vno libero:pro conseruatione dom⁹ sue: reassumpto habitu ad monasteriū reuertatur et ita als papa dispensauit.Auriolus doctor.

¶ Rubrica. De statu regularium.

PEriculoso. Primo premittit̄ prohemiū.Secūdo sequitur de clausura monaliū. Tertio pluralitas restringit̄.Quarto a p̄missis excipitur. Quinto secularium institutio. Sexto ad p̄latos extentio.Septimo premissoꝝ executio.Octauo ad premissa conclusio.scḋa. Presenti.tertia.Sane.quarta. Uerū.quinta. Porro.sexta. Epi.Septima. Et ipm̄.octaua. Et super eo.Laxatis habenis.ad instar equi q̄ laxatis habenis currit quo vult.§.de homicid. dilectus.Uerecundie.xxx.q.ij.illud.xxxiij.q.v. hec imago.Abiectis.simile.§.de elec.qd̄ quidā. Spontanea.als non obligaretur.vt.xxx.q.iij. presens.§.de regu.cū virū.Pesenti.secūda ps. presentes quibus nihil de substantia regule immutatur:sed modus habitandi taxatur:qd̄ potest fieri potissime regularib⁹ quibus nō est nolle neq̧ velle.secus si essent seculares:quib⁹ inuitis hoc fieri nō posset.sic not.Inno.§.de regul. super eo⁊ sic nō ob.xv.q.j.nec is.xxxij.q.j.integritas.xxj.q.j.presens clericus.⁊ q̄ nemo crescere cōpellatur/probat̄.lxxiiij.di.gest.⁊.Partib⁹ locorū enim varietas viris varietatē nō inducit c.de tēpo.in integ.resti.superuacuā.et nota q̄

dicit mundi: nã toti⁹ ordinis papa obtinet prin cipatũ. ix. q. iij. cuncta per mundũ. et. s. in proe mio huius libri. Perpetua. potuerunt enim ad astrictiorẽ religionẽ trãsire petita tamẽ licẽtia. Unde monachus licet ad regimẽ alterius monasterij possit assumi. vt. s. de elec. nullus. sꝫ sem per erit in clausura. Professio. de qua. s. de reg. quisquis. si ergo professa non sit tẽpore profes sionis nõ artatur per hãc decre. In honeste. ⁊ sic ibi nec monachi deberent ad eas accedere: vel eas alloqui: nisi in pñtia abbatisse: per verba modica: nec morari cũ eis in monasterijs olim vocatis duplicib⁹. xviij. q. ij. diffinimus. Causa. sicut medicis/ sartoribus/ barbitonsoribus. Si opportunitate. vt in. c. diffinimus. viuimus nõ dixit cõmode. Nã aliud est viuere posse: et aliud sine penuria. et sic obtinuit Jo. and. de facto: vt dicit hic. Opponebaſ sup receptione cuiusdam monialis ꝙ monasteriũ nõ poterat cõmode de reditib⁹ viuere: et licet verũ esset: poterat tamẽ sine penuria viuere: ꝙ sufficit. vt hic. Sustentari. ꝙ est speciale in mulieribus. secus in viris qui possunt imisceri virorũ cetibus: et ideo licet vltra facultates alios recipere nõ debeãt. si tñ fecerit: tenet. cũ possint sibi q̃rere vite necessaria. de cõse. dist. v. nunꝙ. Tẽporali. q: secus in ecclesiastico: vbi debet admitti indistincte p procuratorẽ. vt. J. episcopis. Homagiũ. ꝙ pro tẽporalibus prestatur: licet nõ pro spũalib⁹. s. de reg. iur. c. vlt. Prestet. et sic p procurato. iuraſ. lxiij. dis. tibi dño. vbi de hoc. Societate. q: habebit duas de ãtiquis monialib⁹: et capellanos: ⁊ incedat honeste statim: vel continuo. Fraudem. sic. s. de iudi. mulieres. sed ibi pena excõicationis imponitur: hic nõ. et potest esse ratio q: magis delinquebãtur in illo casu: ꝙ in isto. A tornati. s. in ptibus Anglicorũ et Romanorum. ſm Joã. an. Uolentes. dicentes ꝙ quilibet poterat per procuratorẽ agere: eos tamẽ debebãt cõstituere in pñsentia iudicis: et releuare: et causam et similia facere. Inducat. ergo inuitis ex hac causa potuit legẽ dare. s. de iudicijs. nouit. Tractari. in hoc differũt ab alijs mulieribus: q: ipse possunt volentes: sed iste nõ. Mãdarent. s. de elec. vbi. §. post originem. Primatibus. et licet ista noia sint diuersa: idẽ tamẽ est eiusdẽ officiũ. xxix. di. c. J. Sua auctoritate. ꝙ est infra. Secularis. xxiij. q. v. c. prodest. et adhibeẽ non ad pindicãdũ: sed ad ea que deo sunt placita exequẽdũ. s. de offi. ordi. c. J. et potest ad hoc cõpelli. xxiij. q. v. administratores. Per hoc. similis protestatio. s. de elec. vbi maius. et. s. de hereti. ad abolendam. in fine.

Additio. c. Periculoso. glo. in verbo honeste. dicit ꝙ monachi ad moniales accedere nõ debent: vel cũ eis loqui nisi in presentia abbatisse. nec debent esse monasteria duplicia: scꝫ virorũ et mulierũ. c. diffinim⁹. xviij. q. ij. q: periculosa est seruũ cõmixtio. vt in. l. iij. C. de custo. reo. ⁊ glo. c. ꝙuis. J. de pe. votũ est enĩ hoĩ naturaliter filios procreare. l. liberorꝫ. ff. de vb. sig. ideo excusaẽ si liberos suscipiat quomo cũꝙ potuit. vt in. l. quereret aliqs. ff. de vb. sig. et tales filij etiã nati extra matrimoniũ excludũt substitutũ. vt dicit Alberi. de rosate. in. l. gñaliter. C. de insti. et substi. etiã si sint nati ex prohibito cõplexu puta ex coniugato et nõ sua vxore dũmodo per principẽ sint legitimati. vt ibi per Alberi. q: legitimati habent omnia iura aliorꝫ et equiparantur naturalib⁹ et legitimis. no. in glo. auten. ex cõplexu. C. de inces. nup. tex. in auten. quib. mod. natura. effi. sui. §. ergo faciendum est. ver. Reliqui. ibi. semel enim eos efficiẽtes legitimos ⁊c. colla. vij. ⁊ Bal. in. §. naturales. si de feud. contencio. fit inter do. et ag. vas. in vsibus feu. ⁊ Jacob⁹ de beluiso. et Angel. in dicto. §. ergo faciendũ. et Antonius de rosellis. tractatu de legitimatione. et Ludouicus de sardis. in tracta. de legitimatione. ratio/ q: de iure positiuo illegitimi ⁊ incestuosi sunt exclusi a successiõe parentũ. et princeps est supra ius positiuum. c. proposuit. de ꝯces. pb. extra. igiẽ p legitimationẽ suã eos admittere põt. etiã extãtibus naturalib⁹ ⁊ legitimis ⁊ illis nõ vocatis: q: tunc nullũ ius eis ꝗsitũ. vt dicit Alberi. vbi supra. secus si post mortẽ patris princeps eos legitimaret. q: tũc iam naturalib⁹ et legitimis ius acq̃situm erat: ꝙ ab eis euelli nõ potest. Angel. in. l. quotiẽs. C. de ꝓcib. Ipera. offer. Inno. in. c. quãto. de cõsue. Felin⁹. in. c. que in eccliaꝝ. de consti. extra. hec de legitimatiõe ⁊ successiõe hic annexui: quia bona ⁊ quotidiana sunt. Reuertor ad propositũ. Monachus enĩ propter habitũ vel professionẽ ⁊ monialis similiter ꝙuis mortuus sit mũdo non amisit potestatẽ liberos fabricãdi. quia quo ad ciuilia et ea que sunt iuris mortuus est mũdo. non quo ad naturalia et ea que sunt facti. vt dixi in. c. religiosus. s. de testa. eod. lib. post dñm Ramundũ Auriolũ patruũ meũ. in. §. cũ autẽ. insti. quib. mod. ius pat. po. solui. ideo nõ debent cõmisceri cũ mulierib⁹. q: ad coitũ naturaliter inclinãtur. vt in cle. ad nostrũ. de hereti. ideo si reperiãtur lapsi miti⁹ agẽ cũ eis. vt dicit Felinus. in. c. at si clerici. §. de adulteris. de iudi. extra. nõ absꝙ ratiõe. quia vt dicit Panor. in. c. monasteria. de vita ⁊ ho. cle. extra. facies mulieris est ventus vrens. et amor mulieris vnit. vt no. glo. in auẽ. de nõ eligẽd. secũd. nu. mulie. §. cũ igiẽ. colla. J. Nam dicit ibi tex. cum non posset contra feruorẽ nature resistere. ⁊c. et glo. ibi dicit allegãdo Paulum. melius est nubere ꝙ vri. et dicit tex. in aut. de noua. in prin. colla. J. ꝙ natura humana quodãmodo labitur ad delicta. et dicit Herodotus. ꝙ propriũ virorꝫ est rapere mulieres. ideo monachi nõ debent accedere ad eas: vt euitetur occasio mali. Monachus quidẽ propter susceptionẽ habit⁹ vel professionem non efficiẽ gallus gallinaceus qui generare nõ potest. vt dicit Guiel. de mõte Landuno. in. c. si abbatem. colũ. J. s. de elec. eo. lib. nisi quo ad ciuilia in quibus nihil potest: sed quoad naturalia remanet verus gallus qui generare potest. per supradicta. Bla. Auriolus doc. Tolo.

¶ Rubrica. De religiosis domibus

Religionum. Primo:factum antiquū recitat Secūdo/religiones nō approbatas re uocat. Tertio/ponit de approbatis q̄d iuris sit. Quarto/predicatores & minores excipit. Quinto/quid iuris de carmelitis & aliis annectit. Sexto/dat licentiā trāseūdi singulariter nō generaliter. Secunda. Cunctos. Tertia. Cōfirmatos. Quarta. Sane. Quinta. Ceterū. Sexta. Ad hoc. Hec sumpta est ex hijs q̄ not. s. eo. ne nimia. et ad ei⁹ executionē & declarationē. Nimia. q: nil imensum bonū. in aut. vt determinat⁹ sit numerus. in prin. coll. j. nec in multitudine sacrificiorum propiciabit̄ de⁹. xiij. q. v. scriptū. & de cōse. dis. v. nō mediocriter. ad id. s. de eta. & qualit. c. penult. vbi plene de hoc. Importunus. s. de rescrip. c. vlt. vbi plura de hoc. Consiliū. s. e. ne nimia. Presumptuosus. reus eni violate legis habet̄ qui contra legē ausus fuerit sperare. C. de peti. bo. sub. l. j. in prin. sed cōtra legē est facere: absq̄ licētia principis nouū ordinem cōstituere. s. eo. c. vlti. ff. de colleg. illicitis. l. ij. et. iij. Repetita. C. de epis. & cle. l. repetita. Habitam. q̄ intellige vbi collegiati volūt sibi nouū habitū facere: als si vt singulares velint facere in singulis domibus singulares facere vt faciunt bigami: nō reprobat̄. xli. dis. q̄cmōiā. Affatim. i. sufficienter. vñ vsus. Si dicas affatim tūc significabit abunde. Mendicātes. a mene q̄d est des⁹. Et sic no. q̄ hic reprobat̄ mēdicitas: licz regulariter paupertas non sit de genere malorum. xv. q. j. illa. q̄ est verum de illa q̄ est spū. iuxta illud. Beati pauperes spū. sed als bene. s. de celebra. miss. i. cū marthe. q̄ seq̄tur venire: expositū: et hoc fuit reperire in minoribus et p̄dicatoribus: beati⁹ est dare &c. s. de exces. pla. nimis. Publicum. i. publice faciendū. ar. de vali. mēdi. l. vna. li. xj. C. habent tñ de elemosinis vt viuāt: cū non habeāt possessiones alias. Unde seq̄tur in dicta mēdicitas: abstinere velit q̄d ad religionē trāsire potuerit. vt in fi. sed ad seculū redire nō poterunt. ad hoc. s. eo. nō solū. Domū. sed vendere: bene poterūt reficere. s. de iudeis. iudei. & c. cōsuluit. i. e. si legeť eis dom⁹ vt vendat: bene poterūt recipere p̄ciū: de quo viuāt: cū alia nō habeāt: et nō dicat versum: q̄ nō durat vsum. ff. de in rem verso. si pro patre. §. vsum. s̄m Gar. Locapropbana. q: de aliis nō erat dubiū. s. de rerum p̄muta. mācipia. insti. de rerū diui §. sacra. Ordinarios. nec ordinarij poterūt sine speciali licentia pape: p̄ hoc q̄ dicit sine dispensatione se. apost. Recepti. et si recept⁹ int̄debat tantū se ordini illi obligare: in nullo obligatus est etiā alij ordini. s. de reb⁹ eccle. nō alie. hoc cōsultissimo. als saltim in genere obligat⁹ videť. s. de regu. nō solū. licet quo ad recipiētes nullo modo teneat. vt hic. & crederē si hoc casu: q̄ nō est visimile: q̄ sit sue salutis imemor. s. q. ij. c. sancimus. ver. enim. Ceterorū. q: de immobilib⁹ debet intelligi. q: talia debent esse subiecta qualia p̄dicata permittunt. s. de fide instru. inter dilectos. nā concessio q̄ possunt retinere in ordine conceduntur ea sine quibus esse nō possunt: vnde cū eis sit interdictū p̄dicādi officiū: videť saltim q̄ de mobilibus viuere possint vēdēdo. arg. xij. q. ij. aurū. lz hoc verbū: ceterorum: ola tam mobilia q̄ imobilia cōprehēdat. s. de testa. raynutius l vbo: ceteris. vñ necessaria eēt sup hoc declaratio. s̄m Guil durā. Incurrāt. no. hic casū in hoc tertio libro: in quo quis ipso facto incurrit sententiam excōmunicationis. Sepultura. q: nec predicare in aliena parochia: nec absoluere alienū parochianū sine proprij sacerdotis licentia licet. s. de penitē. omnis. de hereti. excōmunicam⁹. nec ad sepulturā admitti nisi eligeret. & tūc habebit eccl'ia parochialis canonicā: nec tūc nisi etiā habeat ex priuilegio: als habet sepulturam. s. de pac. pactū. Ordines. nā per hos duos ordines illuminata est eccl'ia: et fides exaltata. s. de ex. prela. nimis. Precessit. & ideo tangi nō debet: cū consilia futura respiciat. ibi. ne quis de cetero. Permanere. littera q̄ sequit̄ sublata est vsq̄ ad. §. ad hoc. Ad hoc. s. propter hoc totaliter nō esse idē de toto quo ad totum quo est de parte quo ad partē. ergo totus ordo fratrū vel cōuentus ipsius omnis ad aliū ordinem vel conuentū se transferre nō potest.

Rubrica de capellis monachorū.

Presbyteri. Hec sumpta est ex hijs q̄ no. per Inno. & Host. s. c. c. j. ecclesias. q̄ q̄tiēs cūq̄ de pleno iure sunt collata religiosis per episcopū: semper ep̄is faciendā est p̄sentatio propter curā populi: quā ab se nō potuit abdicare ep̄s: q: si posset: a se remitteret specialeinterdictū: q̄d esse nō pōt. vt. ff. de offi. presi. l. vlt. sic nō ob. xvj. q. ij. c. j. in glo. pleno iure &c. et Host. in summa. de offi. ordi. §. quid poterit. ibi sunt autē quidā mo. de re. eccle. non alie. ad aures. sz papa in priuilegio suo hoc posset: eis etiā curam cōcedere: & ola alia pleno iure. s. de priuile. quoniā per confessionē. et. c. cū et plantare. & not. per Inno. s. de cle. peregri. c. j. vel nisi ex lōga cōsuetudine in cōmittenda cura religiosi cōtra ep̄os prescripserint: sicut fecerūt monachi Arelatēs. contra ep̄m eluēs. in suis capellis. et decanus Pictauiēs. cōtra suū ep̄m in ecclesijs suis que sunt in ciuitate: et q̄ hec sic prescriptibile tenet glo. s. de offi. archidia. cū satis. de offi. de leg. super eo. de preben. referente. licet Host. in dictis iuribus dicat cōtra. sed primū obtinet de facto. Presentat. hec presentatio de iure cōmuni pertinet ad prelatū et cōuentum: licet cōsuetudo valeat obtenta in contrario iudicio. s. de hijs que fiunt a prela. c. a nobis cit. Ipsis. sz ep̄is et si nō pleno iure eas habeant: cū ad eos spectet institutio. s. de priuile. cū et plantare. Perpetui. sicut eni matrimoniū carnale nō cōtrahitur ad tempus: sic nec spirituale. s. de condi. ap. c. j. quia actus legitimi conditionē nō recipiunt: neq̄ diem. j. de regu. iur. actus. nec moribus nostris expedit habere tēporales filios. vt ff. de adop. quesitū. papa tamen pōt dare platuras ad tēpus. vt. vij. q. j. pastoralis. Cōsuetu

dine:cõtrariũ tamẽ notãt Inno. ⁊ Host.ẽ.e.c. ſ.vbi dicebãt ꝙ de ↄſuetudine abbates tales po terant remouere.ſed hoc caſſat ſtatutũ ⁊ ↄſue-tudinẽ:ſed nõ priuilegiũ.qꝛ vͥtute priuilegij hoc facere poſſent:ſicut minores ordies cõferre.ẽ.de re.iudi.cũ inter:⁊ hoc verũ eſt vbi iſtud ſpectat ad epm̃.alͣs videreť valere ↄſuetudo.ſu.vbi l facto pſcripta eſt ꝑ monachos:qđ eſt poſſibile de iure.vt.ẽ.dixi.Epos.vel eoꝝ vicarios habẽtes mandatũ ſpãle:vľ etiã per ſpãlem delegatũ.vt ẽ.de offi.vica.licet.⁊.ſ.de reg.iu.qui per aliũ.⁊ ſi ↄtra fecerint:talis eccľia nõ eſt interdicta:ſicut quidã intellexerunt per ſinẽ decre.ẽ.de priuileg. cũ ⁊ plantare.et male:ſm Inn.⁊ Hoſti.niſi alͣs epus eã interdiceret:⁊ ſic poteſt ibi intelligi.Ra-tionabili.xvſ.q.vij.viuentiũ.lvſ.diſt.peruerſuz. nã pro leui culpa talis remoueri nõ debet.lxviij diſt.c.ſ.Quid ſi populus ⁊ clerus habeãt inſiľ p-ſentationẽ.dic vt.ẽ.de arbitris.contingit.

Additio. c.Presbyteri.glo.ꝑpetui.Hic habes ꝙ bñficia nõ danť ad tẽ-pus.qđ intellige qñ ſunt bñficia perpetua.qꝛ bñ ſunt aliqua bñficia que ſunt ſolita dari ad tp̃s. vt in.c.ſ.ẽ.de cõſue.⁊ illa papa põt dare perpe-tuo.vt ample dicit Feli.in.c.cõſtitutus.colũ.vſ. §.auctoritas.de reſcrip.extra.ſicut etiã illa que ſunt perpetua põt dare ad tp̃s.vt dicit hic glo. per tex.i.c.paſtoralis.vij.q.ſ.hic allega.Aurio.

¶ Rubrica.De iure patronatus.

SI laycus. Primo de collatione iuris patronatus fa-cta per laycũ.Scđo de tẽpore preſentã di.ſcđa.Verũ.Hec ſumpta eſt ex hijs q̃ no.ꝑ Inn.⁊ Hoſ.ẽ.e.illud.⁊ ꝑ glo.xvſ.q.vij.ne-mini.Eidẽ.et ſic eccľia erit prona ſuijpſiꝰ:ſicut in alijs caſibꝰ in quibꝰ propter delictũ patroni ius pſonatꝰ ad eccľiaz reuertiť.vt.ẽ.e.qꝛ clerici. ⁊.ẽ.de pen.c.ſi.et ſic eccleſia vnicũ habet pſbyte rum:conferret eã ad tẽpus.xiij.q.vij.omnes ba ſilice.hoc eſt ꝙ no.xvſ.q.ſ.inſtitutũ.vbi diciť ꝙ patronus nõ poteſt renũciare iuri patronatus in preiudiciũ heredũ filiorũ legitimorũ.Imo ha bet tranſire ad ipſos filios:licet heredes nõ ſint et eſt ratio qꝛ tale ius peruenit a canone:ſecus in operibus q̃ in faciendo cõſiſtunt.ff.de operi. libert.ſi opera.⁊.C.de inius vo.l.ij.contrariũ ve rũ eſt vt hic.⁊.ẽ.de reſcrip.ſignificauit.ſm Gui. nec vnus laycus alij donare poſſet ipſuz ius:ſi-ne licẽtia epi vt.ẽ.e.preterea.ſm aliquos:licet alij contra.ſed adminiſtrationẽ bene ſocio ſuo dare poteſt:cũ ſit inſolidũ quilibet patronꝰ.vt ẽ.e.nullus.ratio diuerſitatis:quia dando eccle ſie ſit eccleſia melioris cõditionis vt hic.ſed lay co nõ meliorať ſm Guid.Alteri.qꝛ ſufficit ꝙ ad eccleſiam redeat.ẽ.de hijs q̃ ſi.a pla.cũ apoſto-lica:nã res de facili ad naturã reuertiť.xxxv.di. ab exordio.Cẽſendas.ẽ.e.nullꝰ.vbi regulariter hoc videť prohiberi.Trãſferri.ſine cõſenſu epi. qꝛ hoc verũ eſt de mere ſpũalibꝰ.ſecus de anne-xis:vľ illud regulare fallit ⁊ in hoc caſu.Dero-gari.⁊ ſi cõſenſum pbuiſſet ſibi derogaſſet.ẽ.de dona.paſtoralis.Verũ.ſcđa po.Quadrimeſtre.

hoc nõ erat expſſum olim:ſed idẽ ſeruabamus. propter decre.ẽ.eo.cũ propter.Semeſtre.ẽ.de cõceſ.prebẽ.c.ij.No.ꝙ hic fallit illa regula qui in ius ſuccedit ⁊c.vt.ſ.de reg.iur.⁊ idẽ dicebatur olim per decre.ẽ.de pbẽ.dilectus.vlť.de quo dicꝰ vt in dicta regula.q̃ in ius ⁊c.et facit ad q̃ſtionẽ ꝙ non obſt.excõicatione illius qui in me ceſſit actiones:quin poſſim eas exercere:qꝛ vitiũ excõ municationis perſonale eſt et perſone adheret ⁊ ad perſonã nõ tranſit.ar.ẽ.de ſi.pſby.ex trãſ-miſſa.xſ.q.iij.quoniã multos.de quo per Guil. duran.in ſpe.in ti.de procura.§.vlti.circa prin. ſic tenebat in queſtione:quidã cũ eſſet.Eccleſia ſticus.vnde legatꝰ poſſet tales ↄferre:ꝙ antea nõ poſſet.ẽ.e.cũ dilectus.Itẽ nõ poterit varia-re.ẽ.c.paſtoralis.Item priuať ſi indignũ nomi-nauit vt not.ẽ.de offi.or.cũ vos.in ſi.glo.cuius cõtrariũ.l layco eſt:licet ibi Hoſt.teneat idẽ de layco.⁊ ſi eccleſia cũ patrono layco ius habeat patronatus:habebũt ambo ſex ratione cõita-tis:vt ſic priuilegiũ eccľie tranſeat ad laycũ:ad inſtar illius qui cõdem rem hȝ cũ pupillo.ff.quẽ-admodũ.ſerui.amita.l.ſi cõeȝ.⁊ ſic ↄſequiť lay-cus per eccleſiã q̃ nõ poſſet.ẽ.de ↄceſ.pbẽ.c.pe.

Additio. c.Si laycus.vide cardina.cõſi. lxix.incipiẽte.vacãte q̃dã paro chiali eccľia.vbi dicit ꝙ nõ refert q̃tũ ad effectũ pſentandi an quis ſit patronꝰ vel in q̃ſi poſſeſ-ſione pñtandi.ꝑ.c.cõſultationibꝰ.⁊.c.ex lr̃is.de iure pa.⁊.c.querelã.de elec.extra.qꝛ pñtatio eſt fructus iuriſpatronatꝰ:fructus aũt ſpectãt ad poſſeſſorẽ.vt in.§.ſi q̃s a nõ dño.inſti.de re.diui ſio.⁊ in.c.grauis.de reſti.ſpoľ.extra.ſȝ hoc intel lige ſm Rochũ de curte.i tracta.de iure patro. in vbo.cõpetens.qõne.xiij.qñ ille eſt poſſeſſor etiã ꝑ vnicã pñtationẽ dũmodo fuerit ꝑ inſtitu entẽ admiſſa.ita ꝙ ſecuta fuerit inſtitutio vt di cit etiã Cardi.in dicto.c.ex lr̃is.Panor.cõſi.liiij et cõſi.cvſ.Bal.ↄſi.xxij.in.iij.volu.⁊ ꝙ illa inſti tutio ſecuta ſit effectũ.ita ꝙ nõ ſit appellatũ. qꝛ ſi medio appellationis caſſareť nõ faceret eũ poſſeſſorẽ.Calderi.ↄſi.xiij.ſentit.Alexã.de Imo. ↄſi.lxxiiij.i.iij.volu.icipiẽte viſo pũcto.B.Au.

¶ Rubrica.De cenſibus/exactionibus/ et procurationibus.

ROmana. Primo tangiť ordo vi ſitãdi capľm.Secũdo. prouinciã.Tertio modus viſitationis Quarto procurationis.Quito.hoc extẽ diť ad alios platos.ſcđa.Viſi.ẽtia.Sane.q̃rta. Procurationes.q̃nta.Habeat aũt formã.Hec ſũpta ẽ ex hijs q̃ no.ẽ.e.cũ nuꝑ.⁊.c.procurationes Petrꝰ.⁊ ſic no.ꝙ a capite edẽda eſt rõ.ff.de edẽ.l. argẽtariꝰ.Viſitares.ſ.pſonaľr.ẽ.e.procuratio nes.⁊.ſ.c.prox.niſi īpeditꝰ hoc ꝑ aliũ faciat ſm̃ do formã.c.ẽ.de off.or.ſi epm̃.⁊ ſi ſimul ↄcurrãt archieps et eps:ſimul viſitabũt.cũ hoc nõ ſit a iure prohibitũ:⁊ ſi diſcordẽt:tȝ ſnĩa pro reo:i fa uorabilibꝰ tñ pro actore q̃tũcũqȝ ſit ordĩariꝰ.ẽ. de re iudi.c.ſi.ſȝ Inn.⁊ ſi ambobꝰ nõ ſufficiat:ar chieps.viij di.q̃ contra.ẽ.de offi.leg.nolentes. Plene.ita ꝙ nulla remaneat non viſitata:ta-

men nõ est vis si due vel pauce remaneant ad vi-
sitandũ. quia propter hoc nec magis nec min⁹:
de consecra. dist. ij. reuera. ȝ. de postu. prela. bo-
ne. in fi. in verbo. omnes. Quidam intelligunt
plene sic ꝙ nulla remaneat. ȝ. de offi. ordi. vene-
rabili. sed prima verior. ſm Gui. ꝛ Host. nume-
rum ecclesiarũ etiam curã animarum nõ habẽ-
tium: nam ibi potest delinqui ratione inordina-
tionis in officijs: vel luminaribus. ȝ. de offi. cu-
sto. c. j. et sic propter delictũ: correctione indiget
ȝ. de iudi. nouit. Populorum. x. q. j. placuit. hoc
ideo dicit: quia debet videre qualiter popul⁹ ve-
nit ad sermonem: ꝛ ad missas: et subijcere om-
nia oculis: et predicare eis: et ideo debet vnam
procurationem ab eis quibus seminat spũalia
recipere: ꝛ aliã a clero. x. q. iij. c. illud. et no. in di-
cto. c. placuit. sic no. Inno. ꝛ Host. ȝ. e. inter ce-
tera. ꝛ hoc verũ de iure ſm Guid. Difficultate.
vt quia sunt inundationes aquarũ vel similia.
vt. ff. si quis cau. l. ij. Locis. scȝ in congruis. x. q.
ij. illud. ꝛ tunc omnes ad vnã procurationem cõ-
tribuent. ȝ. eo. cũ instantia. et si ecclesia pauper
sit: nihil soluet. j. q. ij. placuit. tamẽ ad omnes
accedet si possit ſm Guid. vnde epi huiusmodi
procurationes habent in signũ subiectionis: ec-
clesia hospitalitatis potius ꝙ necessitate iuris
cuȝ propter hoc episcopus habeat bona episco-
patus. et ideo debet dare partẽ pauperibus. vt
supra dictũ est. ꝛ sic ꝙ nec exigere nec gratis ob-
latum suscipere debet: cũ paupertas nõ excuset
x. q. ij. cauendũ. ſm Gui. Congruũ. id est omni-
bus cõmune: prout est possibile. ȝ. de fide instru.
accepimus. Conuocare tamen tam in sua dioce-
si: ꝙ suffraganeorũ: quando eas visitat: potest
propter eandem rationẽ. ȝ. de cõsti. translato.
ſm Inno. ꝛ Host. quia quoad officiuȝ visitatio-
nis tota prouincia censetur vna dioce. ſm Gui.
Deinde. secunda pars. ex quo canonice propri-
as dioceses visitauit: quasi dicat ergo nõ ante:
cum forma exacte sit seruanda. vt. ȝ. de rescrip.
cum dilecta. valeret tamen consuetudo in con-
trarium. ȝ. de offi. ordi. romana. vnde nulli ꝛc.
ſm Gui. ꝛ Host. Prouinciam. ꝙ ex debito offi-
cio: sine omniũ negligentia suffraganeorũ. po-
test annuatim visitare vt. j. eo. c. vlti. licet olim
glo. contra teneret: ꝛ male. vt ibi notatur. Offi-
cium. qd colligitur. x. q. j. placuit. Ciuitates. er-
go suam diocesim visitabit. vt. j. sequitur. Pia
loca. de quo. ȝ. e. auctoritate. Libere. id est sine
contradictione: vel prescriptione. vt. j. c. vlt. Vi-
sitatis. siue ad ea accesserit personaliter: siue
personas eorum in certo loco congregauerit. ȝ.
e. ver. cõmode. ꝛ intelligas hoc ꝙ episcopus in-
telligit visitare si mandat pro negotijs vel cau-
sis expediendis: puta cõfirmandis: penitentijs
vel ꝯsecrandis ecclesijs. vt. x. q. iij. relatum. j. q.
ij. placuit. secus tamẽ si causa recõsiliandi vnaȝ
ecclesiam. quia tunc nõ habebit procurationes
cum ad hoc data sint sibi omnia iura spũalia:
vt supra dictũ est. ꝛ sic not. Vincẽ. ȝ. de offi. ordi.
cõquerente. et hoc tene ſm Guid. cum sint cer-
ti casus in iure: in quibus epi possunt sumptus

habere: ita ꝙ nõ in alijs. vt. ȝ. de vit. ꝛ ho. cle. cũ
ab omni. ſm Gui. qd verum intelligo de illis ec-
clesijs per quas tunc transiuit. sed de illa que re-
consilianda est: vel saltim: vel de illo qui execra-
tionem causam dedit habebit. ar. ȝ. de offi. ord.
si canonici. et de symo. cũ sit romana. Ceperit.
sic tamen ꝙ cõpleat totam dioce. alis nulla vi-
sitatiõe poterit reuerti: vt sequitur. Reddeat.
si habeat redire multo fortius ibi poterit mora-
ri continue per duos dies: ꝛ tunc semper illa ec-
clesia que ita continue indiget: procurationem
faciet vt in prealleg. c. placuit. ſm Inno. nec ob.
x. q. iij. que habet locũ quando necessitas nõ re-
quirit ꝙ vltra diem moretur ſm Gui. Requisi-
tus. ergo nõ aliter cum per exitũ iam renuncia-
uerit visitationi vt in casu qui sequit. Assensu.
etiaȝ dato ꝙ eps diocesis discentiat: ex quo alij
concedant: vel maior ps. lx. dist. c. j. ſm Hostiẽ.
Maliciose. qd presumitur eo ipso ꝙ indigentia
erat notoria et famosa. vt. ff. de proba. quot. §.
qui dolo. Host. qui dicit ꝙ nõ requirit probatio-
nem aliquã: sed de facili hoc faceret. Post autẽ
consilio. hic autẽ omnes ecclesie erant visitate:
ꝛ ideo sufficit solũ consiliũ suffraganeorum: ad
hoc vt reiteretur generalis: sed reiteratur spã-
lis illa: et eadẽ inquisitio vt. ȝ. e. ver. ꝙ earum.
vtilitas: que ad huc nõ sint visitate: sed hic nõ:
cũ omnes essent visitate. an eos super hijs que
statuta sunt in communi inter eos ꝙ omnia sta-
tuta diffinita scribenda sunt in quolibet consi-
lio. ȝ. de accusat. sicut olim. et fiet sic diffinitio.
Diffinimus procedendũ esse ad visitationẽ no-
stre prouincie. nec est necesse ꝙ fiat causa cogni-
ta: sed sufficit de plano. nec a tali diffinitiõe po-
terit appellari: cũ sit tantũ super executione sui
officij. ȝ. de offi. ordi. irrefragabili. ſm Inno. In
script. no. casũ in quo scriptura requirit. Scdo
in facto antiquo. ȝ. de rescrip. ad audiẽtiam. et
de proba. cum causaȝ. Tertio in priuilegio. ȝ. de
priuile. porro. Quarto in literis dimissorijs. lxx.
di. extraneo. Quinto i redeũte ab heresi. j. q. vij.
saluberrimũ. Sexto in profitente. xxvij. q. j. om-
nes femine. Septimo in electione. ȝ. de elect. qr
propter. Octauo i emphiteosi. C. de iure emphi-
te. l. ij. Nono in alienatione rei ecclsiastice. x. q. ij
hoc ius porrectũ. xij. q. ij. sine exceptione. Deci-
mo in appellatiõe. ȝ. de app. cordi. Vndecimo
qñ quis variat certã procurationẽ constitutaȝ.
vt. ȝ. de procura. c. j. l antiqua. Duodecimo qñ
agit ꝙ nõ valeat cõtractus nisi in scriptis reda-
ctus. ȝ. de pac. c. ij. ꝛ. j. de reg. iur. cõtract⁹. Deci-
motertio in snia excõicationis. vt de sen exc. cũ
medicinalis. Decimoqrto in trãscriptione snie
excõicationis. vt in ſalle. c. Decimoqnto in ca-
su. ȝ. de elec. vt circa. Decimosexto in casu. ȝ. de
elec. vt procurator. Decimoseptimo in casu. ȝ.
de offi. or. si canonici. Decimooctauo in casu. ȝ.
de elec. fundamẽta. Decimonono in donatiõe
ꝙ excedit sũmã qngentorũ aureorũ. C. de dona.
si qs argentũ. Vigesimo in fideiussore ſm quos-
dã. C. de fideius. l. vlt. Vigesimoprimo in minore
iurante se maiorem. C. si mi. se ma. dixerit. l. iij.

rrij.si pactum fiat cum aduocato de re immo/bili sibi danda.C.de suffra.l.vna.scdo responso. rxiij.de solutione debiti in instrumento publico contenti.C.de testi.l.instrumentū.t auten.ro/gati.rrriij.si quis canit de debito in scriptis er causa quā causam postea vult probare.C.de nō nu.pe.l.generaliter.rrv.de testamento in scri/ptis redigēdo.C.qui testa.fa.possunt.l.hac cō/sultissima.rrvi.in libello criminali vel ciuili.vt s.de libel.ob.c.j.t.ij.rrvij.in casu.s.de tēpo.or. sepe.rrir.in diffinitione electionis.s.de re iudi. c.vlti.t de elec.quia propter.nō tamē in omni/bus predictis est adeo necessaria scriptura qn valeat si contra fiat:pro tanto requiritur quia securius t certius fit probatio:q̄ per testes t in/strumenta.vt.ff.de pig.l.cōtrahitur.als regu/lariter paucam obtinēt potestatē in probatio/nibus testes t instrumēta.s.de fide instru.cū io bannes.Sanc.tertia pars.quib⁹ interrogabū tur.als poterit eos excōmunicare:qd nō debet q̄ in genere super aliquibus denūciatis sim/pliciter poterit iuramentū exigere:als deluso/ria esset iurisdictio ecclesie.s.de offi.deleg.ex lit teris.Eos.s.clericos visitatos.Denunciet.ad cuius solā denunciationē inquiret ipse eps vt.ij. q.v.vinū.t.c.omnibus.nec deuoluetur propter epi negligētiā iurisdictio:ps cognitio ad arch/epm in hoc casu.r.q.iij.hoc tantū.de quo per Inno.s.de concef.prebend.q: diuersitatē.quia archieps nō potest supplere defectū alterius:ni si hoc dicat.s.de elec.cū ecclesia.in glo.s.de sup. negli.prela.romana.Sed archiepiscopus com pellet epm ad hoc:si als nolit facere:q: pastor eius est.r.q.iij.quia cognouim⁹.Notoria.quo/rum quedā sunt nota iudici:sed incognita alijs quedā ecōtra.de quibus.ij.q.j.§.sed notandū. vsq in fi.t inquiret primo super notorio.q: hoc nihil aliud est q̄ cognoscere an sua sit iurisdictio. et dicitur in hoc casu notorium facti:cuius po/pulus testis est.vt.lrj.di.in sacerdotib⁹.ver.dis/simulans.vel quando inficiationi nō est locus. s.de cohi.cle.tua.vbi de hoc per Inno.et Host. et est idem si sit notū oibus illius loci:vel maio/ri parti.vt.ij.q.j.de manifesta.Nō cogerunt.q: hec notoria probationē nō requirunt.vt.s.de fil.presby.quoniā.Negligentia.Ergo in noto/rijs ex quo correcta nō sunt ipso facto prelatus probatur negligens:secus est in alijs toleratis simpliciter denunciatis:de quibus nō intromit tet se archieps.vt.s.dictū est.nisi forte de cōsue tudine hoc sibi cōpeteret.nec ob.J.c.perpetuo. que loquitur in visitatione:sed hic in correctio/ne fm Hosti.t Gui.Debitū.si sint in iure exps/sa.als arbitrariū est.s.de offi.delega.de causis. Procurationes.in olbus preter esculentū t po culentū.vt.s.de rescrip.statutū.et sic no.q fer/raturas equoq t alia huius que sunt preter pro curationē hospitij nō debent habere fm Inno. Tātum.nisi de vtriusq volūtate in pecunia sa/tisfaciat:quod potest fieri.vt.J.e.felicis.Resti/tuas.i.exigit institutis.vt.s.de sta.mo.in sin/gulis.et.c.ea que.fm Inno.

Additio. c.Romana.glo.in verb.in scri ptis.ponit casus in quibus re/quiritur scriptura.adde q etiā gratia pape pro batur per scripturā seu litteras suas.Rota.de/cisio.cccclviij.et decisio.cccrrrij.in nouis.Com/postel.in.c.constitutus.de rescrip.extra.et Jo. and.in.c.vnico.s.de litiscon.Etiam littere di/missorie probātur per scripturam.c.extranco. lrrj.dist.Aurio.doctor.

Additio. c.Romana.glo.in vbo.in scri ptis:dicit q in emphiteosi rcq̄/ritur scriptura.vide de hoc plene.Jaso.de may. in.l.j.C.de iure emphiteoti:vbi etiā ponit in pe nul.colū.vnū q tibi sepissime accidere pōt sc3 q emphiteota nō potest mutare formā rei em phi teoticarie puta extirpare sylua etiam si ibi ve lit plantare vineam.q: ista melioratio nō per/mittitur quādo mutatur forma rei per.l.vsufru ctuarius nouū.ff.de vsufruc.et ita tenet flona. in.l.hactenus.§.cassius.ff.illo ti.fa.ter.in.l.di/uortio.§.si fundus.t ibi Bar.et in.l.in fraudē. §.conductor.ff.de iure fis.vbi tenet Bart.post Dy.q emphiteota vel vsufructuarius nō psit incidere arbores fructiferas inuito domino di/recto sed bene arbores ceduas.ita tenet Bal.in auten.qui rem.C.de sacrosanc.eccle.et Albe.de Rosate in dicta.l.j.C.de iure emphi.vbi Jason post alios tenet aliud esse in edificio:q: illo diru pto potest in pristinā formam redire sc3 in arcā: sed vinea vellicata nō potest esse syluavt antea per not.in.l.quesitū.§.illud fortasse.ff.de lega. iij.Ludouicus Aurio.doctor Tolosanus.

Exigit. Primo causam cōstitutio/nis premittit.Secūdo aliā confirmat.Tertio penas apponit.se/cunda.Constitutionem.tertia.Alio/quin.Hec facta est ad executionem illius.s.eo. c.proxi.Imponamus.vt quia timor de ia malo nos reuocat tc.s.de vita t ho.cle.mores.Auda cia.in malā partē accepta.sic.iij.di.facte sunt. Exercenti.magna etenim ratio suadet penas ob maleficia solui.ff.de fideiussor.si a reo.§.id q.Constitutionem.s.c.romana.Visitationē. ergo nihil statuit in alijs procurationibus que debentur ratione consuetudinis.de quo potest intelligi.c.rvij.q.ij.seruiciū.Siue pactū in fun datione ecclesie positū.s.c.quanto.et c.q.t ca. eleutherius.Exigere.i.ab inuito extorquere.vt ff.de leg.iij.fideicōmissa.§.si rem.Pecuniam. fm Inno.et Hostien.et prouecturis et pro fer/raturis possunt recipere:si indigeant.fm Guil. Duran.licet Guido contra.vt hic.et dictus est s.in.c.proxi.in verbo.luctualibus.Volente.qd intellige vt.J.c.proxi.t sic no.casum in quo equi parantur ista duo:exigere.et a nolēte recipere. sic.s.de rescrip.statutum.cum quandoq liceret recipere:quod non licet exigere.rviij.distin.de ologijs.de symo.dilect⁹.Munera.except3 mo dicis esculentis et poculentis.vt not.s.ca.pro/ximo secundum Guido.Teneatur.non tamen ipse episcop⁹ teneatur de facto familie.lrrrvj. disti.a putatis.de elec.generali.§.si.Extunc.i.

lapso mense interdicto quo si moriat denegat
eis sepultura. de quo dictum est.§.de offi.dele.
quia pontificali.Suspensos.sic q interim cele-
brantes efficiuntur irregulares.de re iudi.cu cter
ni.facta restitutione absoluti sunt:hoc tamen
declarato primo per hominē.de quo per Inno.
§.de eta.cū bone.et est dictum.§.de elect. qr sc-
pe.et facit.§.de spon.nō est.Valitura.no.casuz
vbi rem meā vel mihi debitā remittere nō pos-
sum:licet nihil aliud sit tam naturale q volun-
tatem dñi rem suam in aliū transferre volentis
ratam habere.insti.de rerū diui.per traditionē
simile de rescript.statutū.in fi.§.eo.lib.

Additio. c.Exigit.glo.suspēsos.est sing.
sm Philip.franc.in.c.j.in fi.§.
de re iudi.q suspensus a iure quousq satisfecerit
sic celebrans est irregularis.Aurioli doctor.

Felicis. Antiqui rigoris relaxa-
tio.Relaxationis mode
ratio.prioris iuris cōfirmatio.secūda
Adijciēs.tertia.Cetera.Hec facta est
ad relationē illius.§.e.c.proxi.Lugdunen.§.e.
c.proxi.A nolente.Hoc īmutatur.j.e.c.fi. Ex-
perientia.de qua.§.de elec.q sit, Dispēdia,etiā
ex solis suppellectilibus congregādis.Concedi-
mus.et idē erat olim de iure antiquo cōcessum.
x.q.iij.relatū.sed postea fuit prohibitū.& sic.o.
reuolauit ad.a.i.extremitas ad principiū.xxxv.
di.ab exordio.Personaliter.nisi per annū visi-
tet iuxta formā.§.de offi.or.si eps.Una die.& sic
in vna ecclesia qualibet esse poterit per vnā diē.
x.q.iij.inter cetera.Host.tamen dicit q prima
die qua venit ad ecclesiaz procurat in sero:& tūc
visitat presbyterū:crastina vero die cōuocat po
pulū:& reddit eis q debet:& sic sumpta comesti-
one:ad aliā ecclesiā vadit. et sic procurat a qua
libet ecclesia bis in die.vt not.Hosti.in sum.ti.
de offi. archid.§.q sit.ver.ex premissis. quicqd
tamen dicāt delicati et veneriosi epi: q post co-
mestionē nō equitant libenter.& ideo raro hoc
qd no.hic:habet locū: siue obseruatur. Plura.
nam numerus procurationū nō debet excedere
numerū dierū.§.eo.procurationes.Uisitare.de
quo.§.e.romana.§.j.

Quāquā. Primo prefatio. Se-
cūdo statuti recitatio
Tertio pene appositio.secunda. Cuz
igit.tertia Que nō.Hec sumpta est ex
hijs que not.§.de verb.sig.super quibusdā.&.§.
de immunitate eccle.c.j.Pedagiū.que sunt pe
dagia.dic vt.§.de verb.sig.super quibusdā. Ca-
nonico.vt in dicto.c.super quibusdā.Jure hūa-
no.C.de epi.&cle.l.ij.Diuino.geñ.lxvij.& Esdre
vij.c.et.§.de immu.eccle.nō minus. vnde in di-
cto.c. Gen.dicit q Joseph omnē terram egypti
vsq ad fines eius preter terrā sacerdotū subiecit
Pharaoni.& i Esdra.Vobis quoq votū fecim9
de vniuersis sacerdotibus/cantoribus/ianito-
ribus/& ministris dom9 dei vectigal tributuz et
annonas nō habeatis potestatē imponendi.
Constitutionē.q.j.de imu.eccle.c.j.cuius pars
est hic decisa.Negociādi.negociator q rē ad hoc
cōparat vt integrā:seu imutatā vendēdo lucret
sed si emat ad hoc vt de materia possit aliqd in-
de facere vel opari:et postea illud opatū vēdere:
nō est negociator.vt dicit Hieronym9.lxxxviij.
dist.in palea.eijciens.de quo.§.de imu. eccle.c.
fi.vnde si cā mercimonij.deferant premissa hac
imunitate nō gaudēt.multo minus illi quibus
hoc vēdiderunt vt in dicto.c.eijciens.Collegiū
de quo dictū est.§.de elec.qr sepe.Uniuersitatis.
de qua.j.de sen.excō.romana.in fi. Predictis.
scz clericorū:vel ecclesiarū:quas cā negociandi
nō ferūt.Aliū.simile.§.de sen.excō.mulieres.ali
eno.xlvij.di.si quis nō suo.Singulares. etiaz si
sint epi.vt.j.de sen.excō.qr periculosum.qd ha
bet locū in sentētijs suspentionū:& interdictis
tantū.Itē etiā hoc intellige de vniuersitate vel
collegio eccliastico:si pedagia erigantur ab eis:
vel ipsa exegerint a quocūq vt.j.ibi dū dicit.lo-
ci alteri9 &c.Excōmunicationis.no.tex.quo qs
ipso facto a canone sententiā excōicationis in-
currit.in hoc tertio libro.Obtineāt. tñ epi ab-
soluere poterūt satisfactione premissa:qr papa
hoc sibi nō retinuit.§.de sen.excō.nuper.Resti-
tuunt.hoc verbū demōstrat q absolutio nō de-
bet pcedere restitutionē.simile.ij.q.vij.accusa-
tū.in fi.& idē intellige de satisfactiōe transgres-
sionis:que precedere debet absolutionē.cuz hic
iste due pene ponātur insimul cū copulatiua.vt
simile de imu.eccle.c.j.in fi. Cōpetenter.i. con-
grue.simile.§.de sen.exc.porro.de coa.cle.sicut.
et dic vt ibi per Inno.

Perpetuo. De visitatione per
archiepm etiaz sine
negligentia facienda.Secūdo de con
fessionibus audiēdis.secūda. Potest.
Hec facta est ad declarationē eorz que no.§.eo.
romana.&.c.cū nuper.&.§.de accusat.sicut olim.
in quibus glo.no.contrariū.sed Inno.& Hosti.
tenebant idē.Constitutionis.§.e.romana.libe
re.nō ob.§.de accusa. sicut olim. que nō loquit
de visitatione archiepi.sed de correctiōibus fa-
ciendis in cōsilijs prouincialiq9. et sic nō est ad-
uersuz:sz diuersū.de quo dictū est.§.e.romana.
Uisitare.corrigere tamē nō posset nisi in noto-
rijs vt dictū est.§.e.romana.§.sane. Cōsuetudi
nē.tanq introductā cōtra ius publicū auctori-
tate & vtilitate.& ideo nō valet.vt.j. Et.§.de fo.
cōpe.si diligēti.& hoc per Gui.Alijs.puta subdi
tis suffraganeorū/abbatibus/vl similib9. Pre
missis.scz visitationibus & iteratione et procu-
ratione.Non obstante.si.§.c.proxi.Absoluere.
no.ergo casuz in quo archieps hz iurisdictionē
in subditz suffraganeorz.Alios habes.§.de offi .
or.pastoralis.ix.q.iij.in sūma.Salutares.ergo
nō nimis duras.xxiij.q.vl.alligāt.sed in eis im-
ponēdis seruēt q leguntur de pe.di.v.cōsideret.et
de homici.sicut dignū.& est rō qr ea q expediunt
in foro aie:sunt volūtarie iurisdictionis:& iō in-
tus & extra propriū territoriū expediri psūt.secus
aūt est i hijs q sūt ptentiose.in qb9 reqrit territ-
toriū propū.& idcirco archieps tpe visitatiōis i
subditz suffraganei cū sit oio aliēa sibi exercere

talia nō potest:nisi in casibus expressis.⁊ sic nō
ob.ẜ.c.romana.§.sane.sic no.Host.⁊ Abb.ẜ.de
offi.leg.nouit.

¶Rubrica.De consecratione ecclesie
vel altaris.

SI ecclesiam. Primo locorum
annexitas.Secū
do ipsorum diuersitas, secūda.Nō sic.
Hec sumpta est ex hys que not.Hosti.
ẜ.e.c.§.Ecclesiam.⁊ nō consecratā:nam talis ec
clesia etiam appellaṫ de con.di.§.ecclesiam.⁊.ẜ.
de immu.ecclesia.ecclesia.Polluti.quo ad opi
nionē hominum:q: quantum ad veritatē:que
de se facta sunt:coinquinari nō possunt.xv.q.
vlti.c.vlṫ.vnde quid firmū erit aut stabile si san
ctitas incorrupta corrūpatur.C.de epi.⁊ cle.l.si
quisq.Sāguinis.scꝫ effusi:nō a naso nec a cica
tricibus.sed ex vulnerībꝰ prorūpentis:ita ꝙ vul
nera sint in ecclesia facta ẜm Uincen.sed tu dic
effusi:propter rixam vel homicidium/suffoca
tione.vel alˢ intus cōmissum.quia si homo oc
cidatur siue sanguinis effusione:nihilominꝰ est
ecclesia recōsilianda.vt dicit Hug.de consecra.
dist.§.si inter.ibi:homicidiū.⁊.c.proposuisti.ibi:
homicida.nisi forte esset sanguinis alicuꝰ mar
tyris.de quo.ẜ.de elec.fundamenta.circa fi.et
intelligas hominis:quia secus si animalis:vel
etiam hominis casu vel forte vel violenter effu
si.Ecclesiam.⁊ fugiens ad ecclesiam ibi spergat
secus si vulnere facto in ecclesia sanguinē extra
in palma vel scutella.Si autem supra tectū pu
ta cū sagitta homo interficiatur nō est faciēda
reconsiliatio:quia extra ecclesiaꝫ videtur facta
ẜm Hug.ar.eorū que no.de offi.deleg.quia pō
tificali.et propter violētiam effusionis sangui
nis facti inibi recōsiliatur.licet ipse bonus et
sanctus fuerit.iuxta illud.displicuit:passio gra
ta fuit.vnde recōsiliabitur:sed locus sanguinis
nō lauabitur:et in hoc differt ab alijs.dictū est
ẜ.de electio.fundamenta.ẜm Jo.an.Seminis.
adulterij.qꝛ secus si maritalis.ẜm Hug.vt no.
de ꝯse.dis.ij.eccl'ijs.sed radulphꝰ.⁊ Uincē.ꝯtra
per.l.ff.de solu.ꝙ dicimus.⁊ hoc no.xx§.distin.
qui.lxviij.di.ecclesijs.nā multa licita ex loco fiūt
illicita.ij.q.vij.accusatio.et hoc vltimū appro
bat Jo.an.⁊ idē videtur ẜm Gui.per.c.de cōse.
dist.§.ecclesias.ibi cuiuscūq seminis.sed tamen
finaliter tenet ꝙ copula coniugalis nō est illici
ta in aliquo de cōse di.§.si motū.⁊ ita nō est recō
siliāda:qꝛ reddere debitū meritorium est.xxxiij.
q.v.c.§.⁊.ij.ẜm Guid.tu dic ꝙ non videtur hoc
obstare.quia si sit meritoriū martyrium ex par
te recipientis:nō autem inferentis.secus tamē
in debito vbi ex parte exigentis et exacti. Effu
sione. publice. facta ẜm Hug. et Uincen.quia
si esset occulta nō debet reconsiliari:et intellige
publice adminus per confessionē vnius.de adul
te.significasti.secus si pollutione nocturna:qꝛ
tunc nō reconsiliatur.viij.di.testiū.Contingat.
vt in ea debeant celebrari sacramenta.ẜ.de pri
uileg.tuarū.primo responso.nō tamē esset irre
gularis ante reconsiliationē celebrationi in illa

§.de sent.excō.hijs qui.Contiguū.contigua dr
qñ extrema se tangunt.Pollutū.⁊ sic not.ꝙ ec
clesia ⁊ cimiteriū gaudent codē priuilegio.xvij.
q.iiij.si quis.de quo.ẜ.eo.c.cōsuluisti.⁊.§.de sen.
excom.si ciuitas.Polluto.qꝛ cadauer excōicati
est sepultum.ẜ.e.cōsuluisti:vel de effusione pre
dicta.Polluta.⁊ est ratio ne minus ⁊c.Princi
palis:qd esse nō debet:imo contrariū potius.§.
de reg.iur.accessoriū.Pariete.⁊ sic solus paries
diuisionē parit.ad idē.ẜ.de elec.vbi.§.in eadeꝫ.
Uiolatū.⁊ sic no.ꝙ accessorium discontinuū nō
sequitur principale:nec econtra.secus in conti
nuo.vt.ẜ.primo rñso.ẜm.Jo.an.

¶Rubrica.De reliquijs ⁊ veneratione
sanctorum.

REligiosus. Primo pmittitur
prefatio.Scdo seq
tur apl'orum/euangelistarū/⁊ doctorꝫ
precipua celebratio.Tertio.precipuita
tis rō.Quarto.ex pmissis cōclusio. Quinto.fe
sta eorū precipit:sub duplici officio celebrari.se
cūda.Gloriosi.tertia. Per ipos.quarta.Ideo
q.quita.Nos itaq.Ineffabilis.i.que fari siue
dici nō potest.de conse.di.iiij.si ex bono.Alma.
de qua.§.de sen.excō.alma.xi.q.iij.antiquitus.
et exponitur.i.facta:licet aliqui dicant ꝙ alma
tantum accipiṫ pro adolescentula:vel virgine.
prout dicit glo.supra Isayam.Allethas.i.triū
phatores.C.d alleth.l.§.li.x.Duodeno.de quo
nō est paulus.Doctores.quis istorū ⁊ cui ⁊ in q
bus preponaṫ;habes.viij.di.vt eterni sacerdo
tes.ij.q.iiij.qq.vbi no.ꝙ ipse Hieronymꝰ fuit
presbyter cardinalis.Lucerna.de luceo luces:q
si continēs lumen in testa.Profugatis.i.dissi
patis.xxiij.q.§.quoniā vetus.Enigmata.i.sub
tiles dubitationes.C.de le.⁊ consti.l.vlti.§.vlṫ.
Dicte sedis.⁊ sic not.ꝙ solus papa nō solū cer
tos ex sanctis extollere pre alijs:sed etiā cano
nisare multiplici ratiōe pōt:⁊ qꝛ hoc est de ma
ioribꝰ causis:⁊ qꝛ de tangētibus fidē.⁊ qꝛ ad de
clarationē sctitatis:sicut ad eū spectant dubia
scripturarū ẜm Jo.an.Illustratos.vñ no.ꝙ ad
hoc vt miraculū censeatur:quatuor requiruṫ.
Primo ꝙ ex deo cōstet exiuisse nō ex alio.nec ex
diabolo:nā quinq fiūt miracula p malos.§.q.§.
teneamus.⁊.c.prophanit.⁊.l.dist.si quis ppo
stera.Secūdo ꝙ nō fiat ẜm naturā sicut de vir
ga Moysi mutata in colubrē:et de asina loquē
te ad Balaam.ẜ.de hereti.cū ex iniuncto.Ter
tio ꝙ fiat ex vi meritorū ⁊ borū:sicut trāsubstā
tiatio panis in corpus xpi.vt.ẜ.de cele.mis.q̄si
uisti.Quarto.ꝙ sit ad corroborationē fidei:her
ba em̄ ministerio hōis transit in vitrū.ẜm eniꝫ
nihil valet ad corroborationē fidei.de quo pie
per Host.ẜ.de testi.venerabili.⁊ ibi not.Dupli
ci.dicunt quidam officium esse duplex:cum dici
tur tota antiphona ante psalmuꝫ:et tota post
simplex vero cum non tota sed solum principiū
alij breuiter hoc consuetudini relinquunt.

¶Rubrica de immunitate
ecclesiarum.

Quia nõ. Primo ponitur cõtra ecclesiã secularẽ generalis atrocitas Secundo spãlis. Tertio ipsas refrenat. secũda. Sane. tertia. Nolentes. Hec sumpta est ex hijs q̃ no. per Host. s. de. de reb. eccle. nõ alie. c. vlti. i in quarta parte Spe. ti. de cle. cõiug. Temporale. quia ecclesiastico minus esse dubiũ non est. xcvj. dist. imperator. t de ma. et obe. illud. Inuidi. inuidia est odium aliene felicitatis: tamen quãdoq3 accipitur in bona significatione. vnde Ouidius. Inuidiosus ego: nõ inuidus esse laboro. ij. q. vj. layci. C. de cadu. tollen. l. vnica. circa prin. francie. nõ ex hoc est decre. localis. licet facti accidentiam recitet. vnde ipsius rationẽ gñaliter prosequitur. s. de censi. c. j. Bonorũ. tamen si tributariũ prediũ daretur ecclesie: ecclia teneret ad tributũ: quia res trãsit cũ onere suo. x. q. j. quot xvj. q. j. si quis laycus. s. de censi. c. j. prio quia cõcedens nõ potuit trãsferre: nisi ius qd̃ habet in re. s. de donat. nuper. als vbi aliquis allodiũ donaret cẽteri debet liberũ: postq̃ deuenit ad ecclesiam: in lib. feu. de pace. tene. in fi. Ponendum. qr sicut iudei cõpelluntur soluere decimas prediales: quia alij de alijs predijs soluent decimas si ipsi nõ tenerent: sicut dicebãt de istis. qr aut soluerent tallias: vel dimitterent bona. s. de deci. de terris. t. s. de vsuris. quanto. Coartare. hoc habet locũ in allodijs: nõ in censualibus: als sepe puniretur quis sine causa. sicut in a capitibus que habet dominus in mutatione noui domini: vel feudatarij: eũ ecclia nõ mouatur. s. de rescrip. si gratiose. Im. Io. mo.

Additio. c. Quia nõnulli. Hic est expssũ q̃ clerici pro rebus suis nõ tenẽtur soluere tallias vel alia similia onera. Sed quid si rex det simile priuilegiũ alicui persone vel loco: an alij ciues vel habitatores teneant regi soluere illud q̃ iste soluebat. dic post Io. an. in. c. peruenit. eo. ti. extra. q̃ nõ: qr talis immunitatem concedens sibi t nõ vniuersitati potuit preiudicare. Detrahatur ergo vt dicit Lucas de pẽ. in. l. actores. de exacto. tribu. lib. x. de summa q̃ petitur ab vniuersitate id totũ q̃ ille qui factus est priuilegiatus antea persoluebat. t q̃ restat singulis proportionabiliter imponatur. alioquin si singuli priuilegiarent paucis exceptis durũ t iniustũ esset t plerũq3 impossibile q̃ illi pauci q̃ remanerẽt: soluerent totã summã. q̃ nõ est sentiendũ per. l. j. in prin. ff. de vacatio. muner. et. l. fi. de mũeri. pa. t. l. ij. de priuileg. do. august. et. l. qui vtilia. et. l. omniũ. de omni agro. de ser. lib. xj. t vide hoc plenius per Luc. de pẽ. in dicta l. actores. qui tex. hoc probat ibi. ne prouinciales rei priuate nostre fatiget immanitas. q̃ male seruatur hodie vt dictum videmus. B. Aurio.

Additio. c. Quia nõnulli. de inuidia: vide Horatiũ in secũda epla ad Mari. lolliũ dicentem. Inuidus alterius macressit rebus opimis: inuidia siculi nõ inuenere tyranni: maius tormentũ. et glo. in. l. j. in prin. C. de cadu. tollen. inuidiosus ego: nõ inuidus esse laboro. Ex isto peccato grauia dãna accidunt. scio ego: quia inuidorũ lingue sepe lacerauerũt eorum meũ. sed in futurũ notent versum sequentẽ inuidi. Versus. Precor quiescant inuidi et mordaces. Et virtutis: velint esse sequaces. Blasius Aurio. doctor Tolosanus.

Decet. Primo ponit q̃ deceat in ecclesijs abstineri. Secũdo prohibet aliqua fieri. Tertio attentata cõtra irritat. Quarto cõminationis penas annectit. secũda. Nullus. tertia. Ordinarij. quarta. Qui vo. Sãctitudo. Hec sumpta est ex psalmo. dominus regnauit. In pace. ex psalmo. notus in iudea. Cultus. nã erit cultus iustitie silẽtium. v. q. iiij. in loco. Pacifica. de quo in prohemio ãtiq3 voluminis. xxvj. q. j. nisi bella instruat per bonũ exẽplum. vij. q. j. eũ vero. Reficiat. per doctrinã. xxvj. dist. si quis multi. nam anima spũali cibo reficitur. s. de offi. or. inter cetera. Attollat. q̃ est iesu xpi: iesus ebraice. latine saluator. xps grece: inunctus latine dicit. Et inde xpiani dicuntur. s. de sacra vnc. c. vno. §. in fronte. et primo apud antiocham fuit nomen illud. xxij. dist. sacristã. Omnes. eorũ qr neminẽ vult. s. de bap. maiores. §. sane. Cordis. ad cor enim respicit deus. xxij. q. vj. si quid inuenisti. Vel. i. saltim. Capite. l. dis. in capite. Intentis. vt nil aliud cogitet ouis. ad quod sacerdos pplm excitet dicendo. Sursum corda. de conse. dist. j. c. qñ Parlamenta. no. cõtra vniuersitates hispanie que frequenter in ecclesijs faciunt talia parlamenta. Turbare. Ad hoc de sen. excõ. veniens. committi eni nõ debent ibi esse ministri scelerũ vbi de penis est venia postulanda in auten. vt liceat matri. §. qr nec cimiterijs. s. e. cum ecclesia. Negotiationes. nã dominus negociatores eiecit de templo: t mensas nũmulariorũ euertit. j. q. iij. ex multis. l. xxviij. di. eijciens. et est ratio quia talia difficile fiunt sine peccato. vt. e. di. quoniã nõ cognoui. Seculariũ. idẽ. s. e. c. iij. Ecclesiastica. nã iudicia ibi tractari nõ possunt. ij. q. ij. c. vl. de app. qua fronte. Suadenda. que dicta sunt vsq3 aduersum: nullus. Cõpescant. per censurã ecclesiasticã: vel als ecclesiasticã arbitrariã. s. de offi. deleg. de causis. Processus. et sic licet contractus ibi non debeant fieri: nimmo contrahentes peccant. s. e. ecclesia: tamen facta in ibi tenent: cũ hic tantũ prohibeat de processibus et sententijs. t ideo cũ sit penalis constitutio non est extendenda. vt. j. de reg. iur. in penis. cum similibus. Deputandorũ. illorũ quos debet ordinarius assiduos: t ad ista idoneos. Acrimoniã. id est acrem penã. i. acrem monitionẽ: vel excõmunicationẽ per quã expellentur a gremio ecclesie. Abstinere. hec est vera penitẽtia de malo dolere: et dolenda vlterius nõ cõmittere. de penitẽ. dis. iij. c. j.

Clerici. Primo quosdã excessus tam clericorũ q̃ laycorum recitat. Secũdo ipsos per excõmunicationẽ et alias penas dãpnat. Tertio. retinendo se. apo. absolutionẽ: priuilegia con

traria reuocat. secūda. Nos igitur. tertia. A supradictis. Hec sumpta est ex hijs que not. ē. eo.
nō minus. ⁊ fuit facta hec constitutio ante con
fectionē sexti libri: cito post creationem Bonifacij. sed postmodū suspensa statim post coronationem dñi Clementis pape. v. per eū Lug
duni: ad instantiā domini regis Francie ibidem
presentis: me ibi p̄sente: ⁊ audiēte. vt quid ergo
membranas occupat. xix. di. si romanorū. sed quia
eius memoria bona: et quia perimi nō in totū suspēsa: et idcirco aliqua exponamꝰ. Oppido. i.
valde. Antiquitas. vij. q. vij. a laicos. et. c. laici.
et sic no. q̄ antiquitati credulitas ⁊ reuerētia debetur. xi. dis. catholica. et. c. ecclesiasticarū. Con
tenti. et male. ē. de sepul. c. j. Potestas. xxiij. di.
bene quidē. ē. de ꝯsti. eccl'ia. Pacem. huiꝰ seculi.
Eternā. cuius ꝯtrariū est faciendū. ē. de hereticis. c. vrgētis. imitent ergo p̄lati Nabucā qui vi
neā suā cruore proprio defendit. iij. Regū. xxi. ⁊
Ambrosiū: qui cupiebat gratias pro ecclesijs et
eorū defensione imolari: et idcirco exponebat
periculo corpus suū. xxiij. q. vij. cōuenior. Sedis
eiusdē. idem dicebat. ē. eo. aduersus. sed post mo
derata fuit p̄ decre. ē. eo. nō minꝰ. vbi hoc relinquebat arbitrio epi ⁊ cleri. s. q̄ in necessitate possēt
laicis de cōpetenti remedio sine spāli licentia q̄
per hāc nō corrigit. sed hic abutentibus penam
addit. Nole. sic. ē. e. fundamēta. Prelatis. hucusq loquit de illis q̄ post cōstitutionē istā promiserūt ⁊ soluerūt: ab hinc de hijs qui antea. Mortis. articulo. qui semp excipit. xvij. q. iiij. si quis in
suis. de offi. or. pastoralis. Non obstantibus. sic
ergo papa pōt tollere et moderari priuilegia a
suis p̄decessoribꝰ cōcessa. ē. de priuilegijs. ne aliqui. et sic illa regula de regu. iur. decet. non habet locū in principe. de quo dic vt ibi.

Quoniam. Quosdā impedientes iurisdictionē ecclesiasticā p̄mittit. Secūdo. ipsa impedimenta reprimit. Tertio. contra facientibus penam imponit. Secūda. Nos iustitiam. Tertia. Si quis vero. Hec sumpta est ex
hijs q̄ no. ē. de sen. excōi. grauē. Delegatis. sub.
ecclesiasticis. Cōsuetudine. que dat iurisdictionem in hoc casu. ē. de foro cōpe. si clericus laicū:
nisi. ⁊. c. cū cōtingat. et. ix. q. iij. cōquestus. de iure cōmuni nō intromittit se eccl'ia de secularibꝰ
nisi in certis casibus q̄ not. ē. de fo. cōpe. licet ex
suscepto. et. c. cū sit. Confouemus. sile. ē. de sup.
negli. p̄la. licet. Nam ordinata charitas a se
ipso incipit. xxiij. q. v. si non licet. Excōicationi.
no. casuz in quo quis ipso facto excōmunicationez incurrit. Satisfactionē. ergo nō sufficit cau
tio immo debet precedere satisfatio: si quis pro
manifesta excōmunicatur offensa. ē. de verb. sig.
ex parte. et idem esset in manifesta cōtumacia.
ē. de sentē. excō. venerabilibꝰ. §. secus. Absoluatur. ab ordinario: ex quo papa sibi nō retinuit.
ē. de sen. excō. nuper.

Eos. facta est ad executionē illius. ē. de priuileg. quanto: ⁊ simile
grauamen ponitur ibi: ⁊ cōpetit contra tales actio de dolo ad suū dānum consequendum: ex quo alia actio deficit. ff. de dolo. l. j. ⁊ licet isti nō videantur frangere libertatē quo ad
verba: quo ad mentē tamen infringunt vt. j. de
regu. iur. c. vlti. Subiacere. deficientibus: statuta contra liberbatē ecclesie. et eorū fautoribus.
dic vt. ē. de sen. excō. nouerint. et. c. grauem.

Rubrica. Ne clerici vel monachi: secularibus negotijs se immisceant.

Statutum. Constitutionis declaratio. exceptio.
secūda. Nisi. Hec facta est ad declarationem illius. ē. e. super specula. Leges.
nō enī debent tales videri seculariū: vel forensium disceptationū periti. C. de epi. et cleri. repe
tita. Phisicam. nō enī debēt hoc facere etiā sub
spe lāguentiū fratrū curandorū. ē. e. ti. c. nō ma
gno. Clemētis. q̄ incipiebat habito. ⁊ ipsiꝰ mēs
hic ponit. Declaramus. iuxta opinionē Gauf:
qui hoc tenebat in summa huiꝰ tituli. ⁊ merito
restringi debuit dicta decre. sup specula. cū esset
penalis. arg. j. de regu. iur. in penis. non obstat
ē. de elec. dudū. vbi dicitur q̄ idē iudiciū est de personatibꝰ ⁊ ecclesijs curatis: quia hoc itelligas quo
ad expressata in iure: sed quo ad alia nō. nec procedit quorūdā ratio vel opinio: q̄ dicebāt ex quo
sacerdoti prohibet audire leges. vt in decre. sup
specula. et curatus debet esse sacerdos. vt. ē. de
elect. licet canon. ergo. ⁊c. dic q̄ sepe est quis curatus sine sacerdotio: ex dispēsatione: vel alias.
ē. de elec. cū ex eo. Ratione. q. d. si alias tenerētur quia forte habēt p̄sonatū cū illa ecclesia ex dispensatione: vel forte sunt presbyteri: et sic non
ratione bñficij: sed l ordinis sunt potius prohibiti. vt. ē. Capellas. idem si vnā. ar. ē. de priuile. vt
priuilegia. in fi. ibi ecclesie. i. eccl'ia. ar. j. di. omnes
leges: ⁊ oīs lex. nec ob. q̄ hic dicit capellas in plu
rali. quia hic refert se ad plebanias q̄ ponūtur in
plurali. Perpetui. ē. de capellis. mo. c. vno. Ab
ipsis. s. capellis. Rationabilis. vt. ē. de capellis
mo. c. vno. vbi de hoc.

Ut periculosa. Duplex prohibitio. Violatoris punitio. Prohibitionis extētio. secūda. Si quis. tertia. Doctores.
Hec sumpta est ex quadā extrauagāti q̄ incipit
et dolore. Quācūqz. approbatā tamē: alias cōtra
ē. de religio. do. religionū. Professus. in hoc ergo nō differunt tacita ⁊ expressa professio simile
ē. de voto. q̄ votū. Temere. ex causa enī potest:
siue licet habitū trāssformare: si iuxta sit. sic. ē.
de vit. ⁊ ho. cle. clerici. Conuentus. iuxta hoc q̄
not. q̄ tribus modis quis incidit in penas canonum. primo ex solo facto siue culpa negligētia
vel dolo. sicut virgo inuita cognita nō consecra
tur inter virgines. xxxv. di. accussiꝰ. vel vbi ignorans vxorem adulterā: cognoscens eā: caret lege promotionis. xxxiij. distin. si cuius: ratio est:
quia solum factū tales reddit indignos tali honore. xv. q. j. §. fi. Secundo ex negligētia vel culpa siue dolo: sicut irregularitas homicidij. ē. de
homicidō. per totū. Item lex aquil. ff. ad. l. aquil.

per totū .xv.q.iij.inebriauerūt. Item tertio solus dolus: sicut est in illo canone. si quis suadēte.xvij.q.iiij.τ.s.de sen.excō.c.j.cū sequentib⁹: et in pena .l.cornel.de sicca.ff.c.ti.diuus. sicut τ in omni alia culpa a canone per sententiam excōmunicationis dānata: in quo casu concept⁹ et dolus animi requiritur: ad hoc φ iuste ferat. s.de excep.pia. Ex quibus concludo φ iste temere dimittens habitū vbi temeritas sup dolo et malicia fundetur: hanc penā nō incurrit. vt qȝ ex indignatione τ odio ipsius habitus: vel sine eo facilius mala perpetrent ipsum dimittant. s.de sen.excō.vt fame.τ.c.contingit. temerarias manus iniecit: τ dictus canon. si quis suadente. sicut istam temerariam dimissionē. s.de sen. excō. vniuersitatis. ergo a cōtrario sensu si causa vtilitatis ad vitandū scandalū.vt.s.de vi.et ho.cle.clerici.et.c.deus. vel iocose leuitatis causa forte: vt melius proijciat lapides. tunc non peccet.de sent.excō.c.j. vel delicate voluptatis preter peccatū: vel als: puta dormiendo: vel forte missam celebrādo: vel pulchrius se induat vel onus meli⁹ portet: vel facilius itineret: dū tñ cito reassumat: nō credo tales hanc penā incurrere.ar.de pe.dist.iij.diuortium.s.de regu.iur.c.ij. Ergo si continue: vel qȝ nō vult talis apparere ex quadā indignatione: vel forte paulatim a se religionem abijcere: sub alijs pānis sine causa: als rationabili abscondit habitum: crederem hanc penam incurrere. habitus enim occultus nō est habitus: cum nihil aliud sit φ sit φ natura sui debet facere rem signatam immanifestā et apparentem cognitionem venire. de conse. distin.ij.signū.s.de cleri.coniuga.ca.vno.vt.j. de senten.excom.si iudex. nec credo tales excusari per occultatos gestos suorum predecessorum: vel iam ab antiquo: quātocūqȝ tempore seruato. ex quo eorum professio de se est.vt.s.de elec.in causam.de testa.e.j.c.dist.contra morē. cū si.Cōuēt⁹. nō ob.de testa.si religiosus vbi sufficit licentia solius plati. qȝ ibi spāle in fauorem vltime volūtatis. nec ob.s.de elec.si religiosus. qȝ illud fit fauore reipublice vt cito occurratur ecclesijs viduatis. vel dic vt ibi. Unde hic not.φ prelatus sine cōuentu nihil agit: sed cōtra.ff.φ cuiusqȝ vniuersi.l.j.vbi dicit φ inutilis actio administratori ciuitatis ptinet. dic φ minister vniuersitatis ex quo als legitime cōstitutus est: sine vniuersitate agit τ defendit/et bona ci⁹ administrat. vt in dicta.l. Sed minister seu prelatus collegij in bonis cōibus indiget auctoritate collegij. vel in facto: vel saltem post promotionem.s.de procura.c.j.τ idē in bonis discretis vbi de alienatione/subiectione/vel alijs causis arduis: vel de magno statu ecclesie ageretur.s.de ma.et obe.c.si.xij.q.ij.sine exceptione. In alijs minimis pro re discreta pōt per se sine alio agere: maxime si consuetudo sit.s.de proba.ex litteris. Item maxime vbi prelat⁹ valde sit mediatus τ separat⁹ ab illo collegio. sicut abbas Cluniacē.a ꝯuentu sancti Saturnini in prouincia De quo dic per Abbatē τ Cōpost.s.de rescript. e doceri. Prelatus vero rei vel loci singularis/ sicut priores vel rectores per se agūt: τ defendūt vt.s.de iudi.cum deputati. alienare tamen nō possent per se.xvij.q.iiij.in alienationibus. prelatus enim collegij nō est administrator in solidū: sed cū collegio suo.vt.s.de hijs q̄ fi.a prela. nouit. et hoc. secus in alijs vt.s. fallit hoc vltimum in casu quo capitulū solū habet sine prelato causam tractare: vbi. si est causa sine cui⁹ expeditione nō potest vacanti ecclesie prouideri de prelato vt.s.de consue.cū dilectus: et de in inte.resti.cū venissent. vbi de hoc. Ipso facto. speciale est in religioso apostata: qȝ apostata non est excōmunicat⁹. sed excōmunicādus.s.de aposta.c.iij.τ not.xxij.di.si quis ex clericis. τ sic not. casum in quib⁹ excōmunicationē incurrit ipso facto. Dimisso. idē si nō dimiserit habitum: ex quo cū eo participant in crimine criminoso.s. de sen.excō.si cōcubine. Scienter. qȝ vbi dimiserunt habitū pōt habere locum ignorantia: als nō.s.de postu.pla.c.j. Retinere. τ sic not.duo. Primo φ officiū est doctoris scholarē ex scholis repellere: nec habet locū hec decre.vj.q.j.ex merito. et si nō vult exire: exeat doctor: ad modū illius qui celebrat quādo aduenit excōmunicatus. nam si als nō potest expellere: habet dimittere officiū. vt not.xj.q.j.sicut apli.τ melius.s.de sen.excō.nuper. nec est vera opinio illorū qui dicūt φ per vim potest expelli absqȝ pena excōmnicationis: qȝ excōmunicatus ex hoc nō amittit puilegiū canonis.xvj.q.vij.si quis deinceps.de sen.excō.contingit. Eo ipso. et sic not.aliū casum in quo quis ipso facto est excōcatus a qua absoluent epi: ex quo papa sibi nō retinuit.de sen.excom.nuper.τ dic vt.s.e.super specula.

Episcopus. Cōstitutio. ratio: secūda. Licet. Hec sumpta est ex hijs que no.s.e.clericis. vbi glo.distinguit inter generalē vicarium quē poterat ad talia cōstituere: τ specialē quē nō poterat. Ex quo sequitur φ delegatus regis absqȝ pena irregularitatis homicidij: nō pōt etiam in totū subdelegare causaȝ illam in qua scit posse interuenire mortē vel mutilationem: sed potius debet totū dimittere.xlv.dist. sicut nō suo. sententiā tenebant: tamē φ a generalibus vicarijs poterat in hoc casu ad platos appellari: et ita sibijpsis videbant cōtrarij quia per hoc vltimū innuebāt φ specialiter cōmittere poterāt clerici/non. per quē modū psit de iniuratib⁹ cōqueri. dic vt.j.de homici.platis Mediāte. iustitia. idē si iniuste baiul⁹ pdēnet. ex quo mādauit eps iustitiā fieri. absit enī vt ea q̄ p bonū facim⁹ τc.xxiij.q.v.de occidēdis. nō ob. j.de homici.is q̄ mādat.qȝ ibi culpa pcessit i mādante. hic nulla. de quo.s.de homicid. sicut dignū.τ.s.de testi.sicut ex tenore. τ sic not. casum in quo quis pōt per aliū: φ nō pōt per ipsum.vt j.de reg.iur.potest.

Finis libri tertij.

Sequitur quartus.

¶ Incipit liber quartus.

¶ Rubrica. De spōsalibus et matrimonijs.

Ex sponsalibus. Primo. de natura publice honestatis. Secundo. de sponsa duorū cōsanguineorū. Tertio. de sponsalib⁹ sub cōditione cōtractis. Secunda. Quare. Tertia. Illa vero. Hec sumpta est ex hijs q̄ no. s. eo. ad audientiā. xxvij. q. ij. si quis desponsauerit. Sponsalibus. que sunt promissio futurarū nuptiarū. xxx. q. v. minores. ff. de spon. l. j. Itē no. ꝙ species sponsaliū sunt. Primo cōtrahūtur per verba de futuro. de quibus dictū est. Secūdo per v̄ba de p̄senti cū fidei datione: vel iuramenti prestatione: vel arrarū interuētione: vel anuli subarratione: quādo interueniūt verba de presenti. de quibus. s. eo. ti. per totū. xxvij. q. ij. §. j. Puris. secus in cōditionalib⁹. vt. j. in fi. Certis. qr secus si cōtraxit cū vna de filiab⁹ titij. vt no. eo. ti. ex literis. ij. Cōsanguinitatis. illi dicūtur cōsanguinei qui sunt de eodē sanguine descendētes et nati. xxxv. q. iij. c. j. et. ij. dicta a con: ꝙ est simul: ⁊ sanguis: vel sic sanguinitas est vinculū diuersarū p̄sonarū ab eodē stipite descendētiū carnali propagatione cōtractū. Stipite. hoc dicit papa affines excludēdos: q̄ ab eisdē lūbis fuerūt. Carnali. ad excludēdos adoptiuos Affinitatis. hoc aliquādo ponit̃ pro cōsanguinitate. xxxv. q. vlt. fratres vterinos. Et est affinitas p̄sonarū ex carnali copula vel coitu proueniens omni carēs parentela. xxvij. q. ij. lex diuine. vbi dicitur ꝙ osculū: vel sodomitū crimen non inducit affinitates: cū ibi nō sit seminū cōmixtio. ⁊ hoc dicunt Host. ⁊ Laurē. ꝙ si vir seminet in agro mulieris: ⁊ mulier nō: nō ob. hoc qr nō cōtrahitur affinitas: nec talis copula impediret matrimoniū cum consanguineis. vt not. xxxv. q. iij. extraordinaria. Itē not. Inn. s. de eo qui cognouit consang. vxo. fraternitati. vbi dicit ꝙ ad hoc ꝙ cōtrahatur affinitas necesse est vtriusq; seminis fieri mixtionē. vt. xxxv. q. ix. fraternitatis. ꝯtrariū videtur. xxx. q. vij. is qui. vbi Hug. videtur notare cōtra premissa. ⁊ sic no. ꝙ in ipsa carnis cōmixtione contrahit̃ affinitas: et nō ante. xxxv. q. iij. nullum. In hoc. nisi coitu ꝯiugali siue fornicario fiat. xxxv. q. iij. de incestis et hoc tenet Vincē. s. de eo qui cog. cōsan. vxo. discretionē. in fi. tñ hereditas non defert̃ ex tali affinitate. ff. de gradi. l. nō facile. et. §. sciendū. fm Host. ⁊ intelligas de primo genere affinitatis: vsq; ad quartū eius gradū. de consan. ⁊ affi. non debet. et sic not. ꝙ affinitas nō respicit nec operat̃ retro. sed ante tantū vt. j. seq̄tur. Frigiditatis. vt. s. de fri. per totū. Religionis duplex est impedimētū matrimonij. vnū scȝ iurꝭ. vt hic ⁊ istud licet impediat matrimoniū: inducit tamen publice honestatis iustitiā. vt hic. aliud scȝ facti vl̃ etatis: sicut minor etas. ⁊ istud impedit spōsalia: nec inducit publice honestatis iustitiā vt. s. de despon. impub. literas. ratio diuersitatis est: qr in p̄mo interuenit cōsensus. in scd̄o nō. Itē in p̄mo respicitur affectus per. c. s. de biga. nuper. in scd̄o nō sic. sic no. Vincen. s. eo. ad audientiā. ex quo seq̄tur ꝙ monachus cōtrahens inducit publice honestatis iusticiā. sed furiosus vel infans non. vt. s. vt no. xxvij. q. ij. si quis desponsauerit. ex quibus no. ꝙ ex facto in aliquo: aliquid sequit̃: licet factū nō teneat sicut in maleficijs imperfectū tamen pro p̄fecto habet̃. ff. ad. l. corne. de sic. l. si quis legatus: ⁊ ex hijs videtur soluta questio q̄ de facto contingit: rectori sancti michaelis iuxta Tolosam. ꝙ puella contrahens cū diachono: ⁊ b̄ndicta cuȝ eo diuortio lato inter eos: amodo nō debeat sacramentaliter benedici: ⁊ dicit̃ ꝙ nō: cū talia sacramenta efficaciā suam accipiāt ab iteratione celebrantiū. s. de epi. qui re. ep. per totū. Impedimentū. qd̄ nedū impedit imo dirimit. s. de despon. impub. duo. ⁊ nō solū cōtrahitur in sponsalib⁹ de presenti: immo de futuro. vt not. s. e. gēma. nisi essent cōditionalia. vt. j. Publice honestatis. i. constitutionē ecclesie factā propter publicā honestatē: et est sic dictū illud impedimentū: quia ex ista causa fuit introductū: nec alio noīe poterat bene vocari publice honestatis iustitia: nequis cōtrahat cū consanguinea sponse sue. nec ob. viij. q. j. olim. vbi licebat fratri cōtrahere cū relicta fratris: quia fuit hoc ex antiqua lege ex figura. ⁊ ideo nō tenet ad literam: in matrimonijs nō solū inspicimus ꝙ liceat: imo ꝙ deceat vt. ff. de ritu nup. l. semper. tamē extraordinaria pollutio nō inducit hanc iustitiā. xxxiij. q. iij. extraordinaria. nisi forte visus vel coactus fiat maritali affectione. vt. s. e. iuuenis. ⁊. c. adolescens. Pure. i. sine conditione. Determinare. al's nō sunt sponsalia: vt si dicā contrahā cū altera de filiabus titij. s. e. ex literis. idē erit: tamē si cū consanguinea publice sponse cōtrahit spōsalia: ⁊ eā postea cognoscit: vel cōtrahit matrimoniū de presenti: nec p̄mā habebit propter hanc affinitatē subsecutā vel publice honestatꝭ iustitiam: nec istā propter publice honestatis iusticiā precedentē. s. de eo qui cog. cōsan. veniēs. ⁊. c. ex literis. Detegat̃. no. ꝙ superueniēs affinitas soluit spōsalia de futuro. Obligatus. et an possit cogi si nō vult cōtrahere. dic vt not. xxvij. q. ij. si cōcedatur. et. c. raptor. in fi. ⁊. s. e. c. ex literis. Ille vero. idem notabat Hosti. s. e. ad audientiaȝ. ⁊ est ratio huius decre. quia ex permissione facta sub cōditione vt si nauis venerit ex asia: vl̃ simili: nulla naturalis obligatio cōtrahitur: sed est tantū spes obligationis. instit̃. de verb. obli. §. ex cōditionalibus. et est hoc verum nisi sponsam sub cōditione cognouisset anteq̄ cū altera contraxisset: quia tunc receditur a cōditione vt no. ibi Host. ⁊ not. s. de condi. ap. per tuas. ⁊ reprobatur ꝙ Inno. no. s. de spon. duo. c. j. Sub cōditione. si queras an conditio apposita in matrimonio: ipsum impediat. aut de licita: vel illicita: si p̄mo. si cadit super cōsensu: vt qr cōsensus alterius per contrahentes retinet̃:

et tuncimpedit.š.de cōdi.appo.sup eo.si nō ca-
dit in ꝯsensuꝫ:sꝫ alš adheret ipsi sub causa ma-
trimoniali:vt si fieret christiana:tūc idē.xxviij.
q.ij.non oportet.si est alia:puta si centū dede-
ris:et sit apposita per modū pene:nō impedit.
vt.š.eo.gēma.si alš.apponat:sed post interual-
lū:et tūc idē.C.de dona.q̄ sub modo.l.perfecta.
aut in ipso limite cōtract⁹:ꝛ tūc sit in spōsalib⁹:
bene īpedit.vt.š.de cōdi.appo.de illis.si in ma
trimonio de p̄senti.hic sunt opiniones Inno.ꝛ
glo.vederetur velle ꝙ impedit.Host.in dicto.c.
de illis.et glo.decre.xxxij.q.ij.solet.ꝙ nō:tu di-
stingue:qđ aut cōditio p̄cedit contractū:sicut si
dederis centū cōtraho tecū:et tūc impedit cum
Inno.aut cōtractus cōditionē:ꝛ tūc valet:licet
cōditio nō adimpleat cū.h.hoc probatur.ff.de
vb.ob.l.ita stipulat⁹ te sisti.vbi simile not.et de
acti.et ob.l.obligationū.fere in prin.et sic cōdi-
tio habebit instar negatiue:q̄ si preponat totū
inficit ꝙ sequit.si postponat.C.de iure calūp.l.ij.
vbi de hoc.š.de resti.spo.cū ad sedem.ibi.nec de
illicita.dic vt.š.de condi.appo.c.j.et fi.vbi per
Abba.et.Pe.de samp.in dictionib⁹:et no.ꝙ q̄-
dam dicūt ꝙ si in cōtractu adijciat id qđ de na-
tura sui inest ipsi cōtractui:vt si dicat:cōtrahā
tecū si deo placuerit:tūc nō dꝛ cōtract⁹ cōditio-
nalis:ꝛ est rō:qꝛ talis adiectio nō notat ꝯditio-
nē:sed quādā modificationē.ar.ff.de serui.vrba.
pred.l.inuitū.et de hoc no.š.de elec.significasti.
qꝛ illud qđ subintelligitur non dꝛ cōditio.ff.de
condi.et de mo.l.cōditiones.ad hoc.c.dis.in si-
nodo.Unde planū qđ licita munera placēt deo.
xxvij.q.j.nuptiarū.Bonū.et sola enī speratur
a deo viro vxor.xxv.dis.deinde.Hosti.tamē vi-
detur cōtrariū innuere.š.eo.ad audiētiā.sed cō
tra ipsum est.xxij.q.ij.beatus Paulus.vbi dicit
qđ tales cōditiones ḡnales nō faciūt votū con
ditionale.Unde si quis dicat/voueo religionē
si deo placeat:non est dubiū quin talis sit obli-
gat⁹.š.de regu.qui post votū.et licet matrimo-
nium sequens rūpat tale votū p̄cedens:potius
propter fortius vinculū qđ superuenit.Hic agit
de pari vinculo et eodē:ex q̄bus apparet qđ ex
quo vxor a deo parat viro.scđm sapientē.ꝙ pri-
ma facie videat placere deo:ꝛ qđ teneat matri-
moniū tanq̄ magnū sacramētū in ecclesia:nisi
cōstaret de cōtraria volūtate diuina:et sic tenet
prima opinio.s.ꝙ talis cōditio non faciat cōdi-
tionatū matrimoniū:imo ꝙ potius sit purum,
Ante.secus si post.

Additio. c.Ex sponsalibus.ibi.dūmodo
nō sint nulla ex defectu cōsen-
sus.No.glo.in vbo ꝯsensus.ꝙ spōsalia sūt nul-
la si cōsensus deficiat in altero duoꝝ:vt si sit in-
fans vel furiosus q̇ ꝯsensum nō habēt:vel si fiat
per iocū:vt puta ꝙ dn̄a dicit bubulco lauda fi-
liā meā in vxorē ludendo ad cinerē post potū:qꝛ
etiā non est matrimoniū.vt dicit Ioan.an.post
Host.in.c.fi.de desponsa.impub.et tangit in.c.
duo pueri.eo.tit.extra.In matrimonio quidē
sicut in testamēto debet interuenire liber cōsen-
sus et non extortus per adulationē vel dolum/
aut fraudē etiā tertij:qꝛ tūc non valeret testa-
mentū nec matrimoniū cū dolus sit immediata
causa actus.vt dicit Petrus de bella perti.ꝛ Ja
cob.butriga.in.l.ij.ꝛ.l.iij.C.si quis aliquē testa.
prohi.et dicit Jacob⁹ butrig.in dicta.l.ij.ꝙ q̄i
adulatio adimit liberā testādi facultatē viciat
testamentū per.l.captatorias.ff.de heredi.insti.
sic est in matrimonio quādo cōsensus per adu-
lationē vel alš medio inhonesto ꝛ nō solito exq̄
ritur alicui⁹ puelle vel dn̄e:vt sepe fieri solet istis
tēporibus precipue quādo femelle sunt diuites:
qm̄ nō potest dici liber cōsensus.et maior liber-
tas req̄ritur in matrimonio et testamēto q̄ in
cōtractu.vt dicit Pe.de bella perti.in dicta.l.ij.
in fi.Blasius Auriolus doctor.Adde Joan.an.
post Host.sup rubri.de clandesti.desponsa.ex-
tra.dicentē ꝙ puelle nobiles et diuites sepe con
tingit qđ seducuntur:et ita occulte desponsant
licet cōsensus parentū et paranimphoꝝ inter-
uenire debeat.vt.xxx.q.v.c.aliter.et.c.nostra-
tes.ꝛ.c.qualis.et.c.sponsus.aliter non dicūtur
cōiugia:sed adulteria vel fornicationes aut stu
pra.vt in dicto.c.aliter.et nuptie pro infectis ha
bent.vt in.c.nullū.ca.cau.et q̄stio.huic est ꝙ iu-
dices seculares inquirūt sup seductionib⁹ et se-
ductores puniūt vt videm⁹ dietim.Paranym-
phus est custos puelle.a para ꝙ est custodia:et
nympha puella vt dicit Joā.de turre crema.in
dicto.c.aliter.Bla.Aurio.doctor.

Additio. c.Ex spōsalibus.in matrimo-
nio tria principaliter sunt con
siderāda:scꝫ bonū matrimonij/finis matrimo
nij/et qualitas nubentiū.Bonū matrimonij
est triplex.scꝫ proles/fides/sacramentū.Pro-
les quidē quia nubentes debent habere volun-
tatē ꝛ spem prolis suscipiende.fides vero:qꝛ nul
lum debet esse adulteriū sacramentū.qꝛ nullū
debet esse diuortiū.vt in.c.omne itaq̄.xxvij.q.
ij.vbi dicit glo.ꝙ sacramentū est inseparabilis
coniunctio animoꝝ:vel mutua seruitus.et sine
hijs matrimoniū contrahi nō pōtest.postea ve
ro sine hijs esse nō potest vt ibi in glo.ꝛ no.quā-
do dicit ꝙ est mutua seruitus.ꝙ inter virū ꝛ vxo
rem debet esse equalitas.nec debent ad impares
iudicari.c.si quis vxorem.in fi.xxxij.q.j.ꝛ glo.in
c.j.de cōiugio leproso.extra.vbi etiā dicit tex.ꝙ
vir ꝛ vxor vna caro sunt.sic in.c.debitū.de biga.
extra.vbi hoc exponit.ꝛ erunt duo in carne vna.
vt in dicto.c.debitum.et insti.de pa.potesta.in
diffinitione matrimonij.dicit.matrimoniū est
viri ꝛ mulieris cōiunctio ꝛc.Et dicit ibi glo.con-
iunctio scꝫ animorū ꝛ corporū.nō dicit subiectio
quia vxor est socia diuine ꝛ humane domus.ꝛ di
cit tex.in.c.nō debet.de consangui.ꝛ affi.ꝙ vir
non habet ptātem sui corporis/sed mulier.nec
mulier habet potestatē sui corporis sed vir.De⁹
enī dedit vxorē viro in sociā.vt patet ex p̄missis:
qđ est contra quosdā vilanos qui de vxorib⁹ fa-
ciunt ancillas.et ipsas male tractant.Secun-
dū cōsiderabile est finis matrimonij:qui est du-
plex.scꝫ prolis procreande:et fornicationis eui
tande:vt dicit prepositi.in.c.tua nos.de sponsal.

extra.et ibi sup rubrica in.v.colū.et idem tenet Ioan.de neuizanis.in silua nuptiali charta.v. colū.ſ.vbi dicit φ si pars in vnū finē cōsentiat: scʒ libidinis explende: nō est matrimonium.et ita tenet Sozinus.consilio.xxviij.colū.ij.et.iij. in p̄mo volu.φ posset procedere in foro p̄sciētie. vt sentit Panor.in.c.ex literis.lo.ſ.de sponsal. extra.et Pe.de ancha.in.c.possessor.ſ.de regu. iur.colū.vij.et ſelinus.in.c.cū.M.ferrariēsis. de cōsti.extra.colū.pe.sed bene est matrimoniū si cōsentiat in primū finē scʒ prolis procreande. quia ē vnū de bonis matrimonij.vt dixi.Tertiū cōsiderabile est qualitas nubentiū:q: nubēdū est pari:cōditione et etate.vt dicit Io.fabri. sup rubri.insti.de nup.et Ouidius.in tristib⁹ dicit.Amicitias et tibi iūge pares.Caueat primo vir rusticus vel ignobilis ne nubat mulieri nobili:q: semp eū contēpnet ꝛ vocitabit rusticū.vt dicit Io.de neuizanis.in silua nuptiali.charta.v. colū.iij.Caueat etiā mulier ne nubat seni.q: vt dicit Cristofor.por.insti.de nup.colū.iij.tantū est senect⁹ apta nuptijs quātū bruma messib⁹: ridiculū loci genus est spōsus senex.ꝛ colū.iij.dicit φ senex q̄ generare nō potest nō valet matrimoniū cōtrahere:q: est natura impotēs coeūdi et tales nō possunt cōtrahere matrimoniū:siue ex natura siue ex accidēti sint impotētes.vt in.c.quod sedē.et ibi Io.and.de frigid.et maleficia.ꝛ dicit Lucas de pē.in.l.fi.colū.fi.de primice.lib.xij.φ hec etas est maxime odiosa adolescentulis.neq3 sufficit semb⁹ φ sup ripā acherōtis vitulus depastus sit nisi antrū subitrauerit. vt dicit Prepoſi.in.c.fraternitatis.i prin.de eo qui cognō.cōsan.vxo.sue.nec sufficit recte ambulare si iter nō perficiant ꝛ sic bastā rectam habere sine effectu:vt dicit Bartholo.fosin⁹.in.l. ſ.colū.iij.ff.solu.ma.nam si vir ꝛ vxor sunt etatis corrēspondētis que placebit vni/placebit alteri.si autem sit imparitas erit animoꝝ diuersitas ideo amor cōseruari nō poterit vt in.c. nō ptis.xxxſ.q.ij.etates eī habēt suas mutationes.et maritus senex erit zelotipus et seuiet in vxorē φ iure prohibetur.Luc.de pen.in.l.quicūq3 de re milita.li.xij.Iason.in.l.miles.§.iudicati ff.de re iudi.Panor.in.c.quē admodū.§.ſ.de iureiurā.extra.ꝛ tūc licebit vxori diuertere a viro. Bar.in.l.cū satis:de agricol.et cenſi.lib.xſ.selinus.in.c.illud.colū.fi.de presump.et Paris de puteo:in tractatu de scindicatu.charta.iiij.colū.iij.et maritus tenebiť sibi ministrare alimenta extra domū.vt dicit Iason in.l.ſ.C.de lega.et ibi Bal.Et ita tenet Aufrerij:I additio.ad decisiones capelle Tolosa.decisio.lxxxvij.vbi dicit φ maritus rixosus cogitur alere vxorē extra domū: si cū eo nolit habitare.allegat Rayne.de forli.in.l.gayo.§.fi.ff.de alimē.ꝛ ciba.leg.ꝛ fa.l. si cōuenerit.ff.pro socio. Et tunc parantur nuptie scholaribus vt dicit Christofo.por.Insti.de nup.colū.iij.vbi dicit φ si mulier iuuenis nubat cū sene:datur sibi materia vtendi nuptijs scholariū.nube ergo pari vt dicit Bal.in.l.si maior. C.de legi.hered.Host.in summa.de testib.colū.

xij.ꝛ Ioan.lupus.in repe.c.peruestras.de dona. inter virū ꝛ vxo.Bla.Aurio.doc.Tolosanus.

Additio. c.Ex spōsalibus.quādo Guil. de mōte lauduno.hic dicit.illō quod de sui natura inest:si adijciať nō facit contractum cōditionalē.vide glo.et doctor.in.c.ij. de electio.ā.c.lib.Bla.Aurio.

¶Rubzica.De desposatione impuberū.

SI infantes.Primo de sponsalibus infantiū.Secundo de matrimonio impuberū.Tertio.de sponsalibus a parentibus cōtractis.secūda.Idē quoq3.tertia.Porro.Hec sumpta est ex hijs que no.ā.c.ſ.per Inno.ꝛ Host. ā.c.accessit.Infantes.quorum etas quid videt ignorat quare nō possunt cōtrahere sponsalia ā.c.literas.Et dicunť infantes:minores septēnio.C.de iure deli.si infanti.Contraxerit.de facto.cū de iure nō possint vt.ſ.de quo dicvt.xxx. q.iij.in prin.ꝛ.c.ſ.Septēnio.not.φ licet quo ad pubertatē sit in sexu differentia:quo ad infantiam nulla est hic:cū vir et femina dicātur infra septennium infantes vt hic.Pro eis.su.ignorantibus.vt.ſ.in fi.de quo dicvt.xxxſ.q.vlti.per totum.Verbo.q: post septēniū vocabant se sponsos.facto.quia post septēniū iacēt in simul:vel osculanť se admodū sponsoꝝ:vel hijs similia. et sic no.φ nō refert an quid fiat verbo vel facto ā.de appel.dilecta.de resti.spo.ex parte.Maiores septēnio.de hoc sunt due opiniones.Hug. et Lauren.ꝛ Ioā.no.xxx.q.ij.in summa.φ istud tempus debet esse completum regulariter: nisi ita esset proximū septēnio φ essent capacis intellectus.Item dicit Bla.ā.de spon.iuuenis.vbi dicit φ tenent sponsalia si est doli capax.ꝛ forte anni ꝛ dimidij.Sed Vincen.not.ā.eo.gemma. φ non videtur φ in tali tempore sit doli capax nec teneant sponsalia donec veniant ad illa tēpora in quibus incipiunt sibi īnuicem complacere.vt.ā.eo.literas.ꝛ ibi placere cōsueuerunt indistincte.alij dicunt nō cōtrahij publice honestatis iustitiam:nisi septēniū totaliter integre sit completū:vt plane dicit.ā.eo.litteras.et.c. accessit.§.ſ.ꝛ hoc verior.vt hic patet ſm Guid. et est ratio:q: hoc tempus a iure limitať:nec in ueniť habere aliquā exceptionē in iure scriptaʒ nisi vellemus dicere φ hec regula fallit nisi malicia supplet etatē:et mulier tempta fuerit.Et videtur hoc tenere Host.in summa.de spon.§. quis possit.ꝛ concordat ad hoc.ā.eo.iuuenis.ꝛ de delic.pue.c.ſ.ſm Guid.Conualescat.vt.ſ.de reg.iur.nō firmatur.intelligas nisi nouo cōsensu:quādoq3 tacite:q̄q3 expresse vt hic.ꝛ ibi not. Induceret.vt.ā.c.proxi.Puberes.ā.c.puberes:et dic de hoc de cōse.dist.iiij.eos quoq3.circa fi.Nō proximi.ſ.quando de tempore nō nubili: nō restant tres dies:q: nec ante tēpus cōpletuʒ presumi debet potentia:nisi facto ostēdatur et probetur.ā.c.attestationes.vt ibi not.in glos. Malicia.C.de cri.le.ma.l.iij.alibi dicit φ prudētia supplet etatē.ā.eo.tuc.alibi φ bonitas.C. de propi.sacrisici.l.ſ.lib.xij.et.lxſ.di.monach⁹.

sed hec malicia.i.naturalis vigor vel potentia
coeundi:et istud solũ respicit:et nõ tẽporis ple/
nitudo.scđm id q no.ẽ.eo.puberes.⁊.c.de illis.
sed vbi maiores cõtra hũt:nõ sufficit nisi carna/
lis copula interuenerit inter eos:quin alter ab
altero posset recedere aduenĩẽte fine.xij.anni.
vel.xiiij.et hoc videt expssum.ẽ.eo.a nobis tua.
in fine.et sic debet intelligi decre.de illis.ibi po/
terũt carnali copula cõiungi:et eos carnaliter
cõstiterit.vt in pallegat.c.a nobis.Nam aliter
cõstare nõ põt:q possit carnaliter cõmisceri:cũ
sint minores ⁊ impuberes.et hoc tenet Vincen.
et Hosti.in dicta decre.de illis.vbi not.Inno.q
innuit qđ illa est proxima pubertati.potest.ar.
ẽ.eo.puberes.ex quo patet sm Inno.scđm expe
rientiam lingue.i.cõsensus vbalis:vel facti.vel
alias malicia suppleat etatẽ:licet nõ interuene
rit copula q nõ possunt adinuicẽ discẽtire:q ex/
presse tenet Goff.et dicit casum in.c.de illis.vbi
hoc Host.no.sed hec litera q̃ dicit suppleat.⁊c.
ibi videt reqrere factũ.ẽ.eo.attestatiões.et.c.a
nobis.in fi.Et hoc verius est sm Guid.⁊ Host.
ẽ.eo.attestationes.sed Joã.an.innitẽs sufficiei
huius verbi suppleat.Notat q vbi malicia sup
plet etatẽ posset cõtrahi:et indissolubile et po/
suit exemplũ de minore.xiiij.annis.q̃ pluries co/
gnita fuerat ab codẽ.vno ante:vel ab alijs:ex
hoc dicit reprobatã opinionẽ Hostiẽ.positã.ẽ.
sic fuit de facto Tolose:vbi sigillatũ cõtra opi.
Host.plusq per decẽ doctores de ciuitate iuris
canonici.De futuro.q sepe extra id qđ agitur
futura nascit obligatio.vt.ff.cõmo.l.si is q̃ cõ/
modatũ.§.vlt.et sic no.illud generale si nõ va/
let vt ago.⁊c.ẽ.eo.a nobis.Per carnis copulã.
Et no.priuilegia carnis copule.Primo/qr fa/
cit de futuro tempus psens.Item scđo de expsso
dissensu:cõsensum.ẽ.de spõsa.veniẽs.mariota.
Itẽ de conditionali purũ.de condi.app.de illis.
Itẽ de vbis tertie psone primã.vt.ẽ.de spõ.tua.
et dic vt ibi p Hosti.Subsecuta.et corruptione
inde secuta:qr sufficit sola defloratio:sine semi/
num effusione:qm cũ possit cõtrahere vel ad re
ligionem se transferre.vt hic.et not.xxxv.q.iij.
extraordi.q credo verũ in foro aĩe:sed in contẽ/
tioso:propter psumptionẽ:eccĩa cõpellet talẽ
remanere cũ ipsa:qr licet hic tali nõ deficiat ius
deficit probatio iuris:nam in dubio psumit pro
carnali copula.sic Hosti.et Inno.no.ẽ.de spõ.
adolescẽs.Modũ.aliũ qr iacebãt in codẽ lecto
vt cõiuges:vel cõiuges se vocabãt.de hoc dic vt.
ẽ.de cõiugi.seruo.c.vlt.et no.p Hosti.ẽ.eo.tue.
Ante cõditionẽ.existentẽ.vt.ẽ.de cõdi.app.sup
eo.§.j.qđ intellige q̃simorabãtur insimul:secus
si seorsum:qr tũc expssus consensus reqritur.vt
no.Hosti.ẽ.de spon.adolescens.Alij dicũt q li/
cet in sponsalib9 valeat ratificatio etate adue/
niente si nõ reclamaret.vt.ẽ.secus est in matri/
monio:nisi tacite vel expresse ↄsentiãt ante eta
tem vel post:maxime:si separati steterint.vt.ẽ.
eo.de illis.facit.ff.de ritu nup.l.maiorẽ.de quo
dicũt no.xxx.q.ij.c.j.nã ibi no.Jo.q si simul ha/
bitãt et nõ cõtradicũt post finitã etatẽ:matri/
moniũ intelligit cõfirmatũ.Idẽ no.Ala.Vin/
cen.Gauff.et B.ẽ.eo.literas.vbi no.Host.di/
uersitatẽ quare secus quãdo simul habitant:et
quãdo seorsum.sed alij ↄtra.quorũ sententiã te/
net Inno.non ob.decre.ẽ.de ma.cõtract.c.j.qr
nõ loqtur in cohabitãtib9 ⁊ etatẽ cõplentibus:
vt dicit pfata lex.minorem.Unde dic q hec lr̃a
põt intelligi duobus modis vt hic.cum dicit per
carnis copulã:vel psumptuose.vt hic.cũ dicit p
cohabitionẽ.Itẽ est tacit9 consensus vt.ẽ.Po/
tuit.quãtũ ad spõsalia p eũ contracta agebat:
qr intendebãt matrimoniũ cũ effectu nõ spon/
salia de futuro.porro cõsenserint:quo casu loq/
tur.xxxj.q.j.c.j.Et ibi no.Hug.Laur.et Joan/
nes.licet Jo.car.aliter hoc intelligat:et male:⁊
tũc ptes nõ possunt ifringere sicut cõtracta.vt.
c.q.e.vlt.et p Inno.de resti.spo.ex parte.Nõ cõ
tradixerũt.als oritur publice honestatis iusti/
cia:et sic q̃ tacet hoc casu cõsentit vt.j.de regu.
iuris.qui tacet.Obligãtur.ac si ipsi cõtraherẽt
si sint maiores:et de eorũ expssa voluntate fiat
matrimoniũ per parẽtes perinde ac si cõtrahe/
rent ipsi.xxx.q.ij.hortamur.et de cõuer.cõiug.
ex parte.ij.in fi.ẽ.de procura.c.vlt.si sint mino/
res debent saltim de honestate tenere.ẽ.e.tua.
qđ itelligas in parentib9:secus in fratribus vel
als consanguineis.sm Inno.ẽ.de restit.spol.ex
pte.in prin.et.ẽ.e.tua.⁊.ẽ.de ma.cõtracto.c.j.
in glo.et p Ala.Vincẽ.Gauff.ibi.quorum opi.
videtur hic approbari.non ob.ẽ.de spon.ad id.
qr ibi ipsa mulier sponsalia rata habuerit.licet
Host.intelligat idẽ de quolibet alio.in.c.ad id.
et de ma.cõtrac.c.j.vbi Host.hoc no.et hic Jo.
and.cũ eo se tenet.vt.ẽ.per.l.ff.de spõ.sed que
patris.⁊.l.se. ¶ Quid si parẽtes psentent mihi
aliã psonã loco illius cũ qua intẽdebã cõtrahere
qr forte intendebã contrahere cũ filio regis qui
iam mortuus est:et psentãt mihi vnũ ribaldum
bene indutum.Dic q si ille fili9 regis erat mihi
notus:talis error impediet.xxij.q.ij.in quibus.
xxviij.di.quãuis.Si prius nõ erat cognitus:qr
nunq eũ viderã:si loquaris in foro cõtentioso:
pro matrimonio iudicarez:ex quo iste est quasi
eadẽ vsia seu ydea vel figura cũ illa quẽ habere
credebã:qr hic error oĩno cessat.vt in pall.iure.
et.ff.de cõtrahen.emp.et venditionib9.cũ.l.se/
quẽtib9.Itẽ vt verba accipiant eo modo quo cõ
sueuerũt in talib9 accipi.ẽ.de spon.ex literis.si
q̃ras i foro aĩe:aut error icidit i substãtia psone
pricipalr:sz scđario i q̃litate nobilitatis vt qr pri
cipalr itẽdebat filia ↄtrahere cũ tali:sed bñ in/
ducebat eam q filius regis:tunc iudicarem pro
matrimonio.si vero intendebat principaliter
cu filio Reg.secũdario cũ tali quẽ ipsum crede/
bat:et sic error incidit in nobilitatẽ:secũdario
in istius substantia:tunc cõtra matrimoniũ iu/
dicarẽ.et in hoc starẽ confessioni mulieris in fo
ro anime.ẽ.de spon.tue.per ea que not.Hosti.
ẽ.eo.ti.ijs qui.sic intellige qđ not.xxviij.q.j.§.j.
Alias.i.pter q in casib9 supdictis.vt in.§.porro.
Inde surgit.tenebat Ab.⁊.Pe.de samp.ẽ.e.c.j.
⁊ videtur casus.xxxij.q.vij.lex diuine:palea est.

Additio. c.Si infantes.glo.in vbo sup plebat.dicit qd si puer mior.xiiij annorū plures mulieres carnaliter cognouit.ↄ puella minor.xij.annorū a pluribus fuit cognita:possunt nō obstante defectu etatis adinuicem matrimoniū contrahere. Nota tamē vnū ꝙ vir inter eos erit perfecta dilectio coniugalis. quia vt dicit Jo.de Neuizanis.in sylua nuptiali.charta.v.colū.iiij.in fi.mulier semper plus diligit virum a quo fuit deflorata: quoniā ab eo suā perfectionē accepit.et allegat philosophū. ideo nubendū est virgini:qꝛ marit⁹ puellam faciliꝰ bonos mores docet.nā dicit Ouidi⁹ in.ij. de arte amādi.In puero est etas mollis ↄ apta regi. Et vt dicit Panor.in.c.j.de adulter.Virginitas est secūda dos.tritam eni ↄ veteranā difficile est reformare:ↄ ad suos mores formare.vt in.l.precipiunt ediles.ff.de edili.edic. Et ibi Salicetus.postꝙ igit ista trita ↄ a pluribus cognita est licet iuuenis sit:difficiliter ad mores mariti reformabitur.Imo semper habebit in memoria primū cognitorem vt not.glos.in auten.de fideiussor.in prin.in verbo.apparentē.colla.j. vbi secundo marito vxor semp allegat primum. Sed huic dicto philosophi videtur contrariari illud qd dicit idē Joā.de Neuizanis in dicta sylua nuptiali.charta.ij.colum.ij.ꝙ mulieres vt plurimum ardentius diligūt adulterū ꝙ maritū.et allegat Antherotā fregosij.charta.xxv. qꝛ si mulier fuerit deflorata per eius virū:debet eum ardentius amare per predictā ratione phi losophi:ↄ per virtutē sacramenti coniugalis: qd importat inseparabilem animorū coniunctionem.vt in.c.omne itaqꝫ.xxvij.q.ij. Et ideo credo dictum fregosij esse intelligendū in mulieribus ꝙ fuerunt deflorate ab alio ꝙ marito: quia primum cognitorē cū peccato dilexerunt: etiā adulterū cum peccato continuatoē prime culpe diligunt.et de tali muliere loquitur ista glo. cui⁹ marit⁹ etiā icurrit bigamiā:qꝛ cū corrupta cōtraxit.vt dicit glo.in.c.vnico.ꝫ.de biga.e.lib. et.c.deinde.xxvj.dist.que carnē suam diuisit in plures.vt ample tractat Jo.mōtaigne.in tractatu de bigamia.et Petrus lupi.in tractatu de matrimonio.Bla.Aurio.doctor.

Additio. c.Si infantes.vide.ca.beata. xxvij.q.ij.in materia cohabitationis.Auriolus doctor.

¶ Rubrica. De cognatione spirituali.

NEdum. Primo de cognatione spirituali:ꝙ inter suscipientē et baptizatū contrahitur. Scdo.quando inter baptizātes. Tertio.eadē pena p oia in cōfirmatione dicit.scda. Et eadē.tertia. Ex cōfirmatione. Hec sūpta est ex hijs ꝙ no.xxx.q.iij et.q.iiij.per totū. De baptismo.t.de sacro fonte.xxx.q.iiij.c.iij.ar.pstat hic hoc verbū suscipit et verbū leuauerit hic positū:ꝙ cōpaternitas p procuratorē contrahi nō pōt:quia actus corporalis in cōtrahēdo requirit vt hic. Itē ↄ quia talia spūalia delegari nō possunt.xxiij.di.quorūdam.in sui cōplexione solennitatē ↄ certos act⁹ requirūt:sicut videmus in adoptione ↄ arrogatione:que inter absentes ↄ per procuratores cō trahi nō possunt.vt.ff.de adop.l.necꝫ.ↄ.l.post mortem.ex quo sequitur ꝙ si epūs in ordinando pśbyteros nō per se:sed per aliū facit teneri calicē:forte propt debilitatē vel alās:nō ordinādo haberet tangere:vel librū in diaconis:et sic de alijs.nō erūt tales rite ordinati.cū talia delegari nō possint.vt in dicto.c.quorūdā. Sec in matrimonio ↄ similibus spūalibus in quorū cōpletione verba sunt sola pro materia:nec obseruātia circa aliquorū actuū requirit. Et sic nō ob. ꝫ.de electio.si quis iusto.et de procura.procurator. Item no.ꝙ lice iudeus nō possit cōtrahere cū xpiana:quā ipse suscepit vel baptizauit:propter disparitatē cultus:vel forte qꝛ ipa filia spiritualis erat.tamen ipse si baptizet vel fili⁹ eius factus sit xpianus:nō poterit cū ista cōtrahere propter eius solā filiationē:que est nūc impedimentū.tamē si iudeus filiā iudee suscipiat in cathecismo:nec eā vltra baptizet.cū vtraqꝫ istarum.s.cū matre ↄ filia poterit contrahere:etiā in iudaismo remanens:vl si efficiat postea christianus.ↄ est ratio:qꝛ canon in hijs in qbus non discū nō participant:nō intēdit legē imponere in hijs ꝙ foris sunt.de quo.xxx.q.j.nosce.ↄ.ꝫ.de diuorṫ.gaudemus.ſm Hug. Eundē.su.solū.qꝛ has psonas nō transgredit cognatio:ↄ contrahunt.xxx.q.iij.c.j.ↄ sic soli filioli prohibiti sunt cōtrahere cū patrinis ↄ eorū filijs. Ergo sorores filioli cū patrino fratris.i.patris filioli:vel etiā cū filijs patrini:siue ante cōpaternitatem:siue post sint geniti poterūt cōtrahere. De quo dic vt not. Hug.xxx.q.iij.filij. Cognitā.qꝛ tunc esse cti sunt vnū corpus:et ideo vbi agit vna pars:ↄ alia videtur agere. secus si vna corporis pateret: quia tunc alia nō videtur pati vt si quis adulterū vxoris filiū de sacro fonte suscepit: vxor mihi cōpaternitatem nō acquirit. Ratio diuersitatis est:qꝛ actiones proprie sunt in corpore qd est idem amborū.sed passiones in aīa que sunt diuerse amborum.de quo plene per Abbatē.ꝫ.c. martinus.ↄ idē videtur de concubina: nam que haberet vnū corpus concubine efficitur cum ea. xxxij.q.iiij.in eo:et in hoc videtur Hug. residere.sed alij contra:quia nullo modo contrahat per concubinā.ratio est:qꝛ nō inuenitur cautū. nam canones loquentes:de solis coniugibus loquuntur.ergo secus in cōcubinis.ar.ꝫ.de spon. cū apud.nec ob.ꝙ per talem coitū affinitas contrahatur.vt.ꝫ.de eo qui cog.cōsang.vxo.c. discretionem.qꝛ affinitas est vinculū corporale. hec cognatio vo vinculū spūale.ↄ sic nō ob. Cognationē.spūalis cognatio ē propinqtas proueniēs ex parte pris datione baptismi.vñ in baptisante non est dubiū:qn vba fint necessaria. ar.j.q.j.detrahere.ſꝫ de suscipiēte videt opinio Hosti.tenet in summa.ꝙ raucus nō potest suscipere:qꝛ nō potest respondere/volo.que simi lia vba sunt in suscipiēte de substātia.ꝫ.de bap. si quis puerū.de cōse.dist.iiij.paruuli.ↄ.c.pma. nā ipa responsio ad celebutatē sacramēti ptinet

de ꝯse.di.iiij.cū paruulis.⁊.c.nihil.Sed Hugui. exponit ibi:celebritatem.i.solennitatē.⁊ideo si omittit suscipiētis rñsio.nihilominꝰ baptizatꝰ videtur ẜm ipsum:quia ex hoc substantialia nō deficiunt.et probat oppositū.et facit hic textꝰ: que videtur solā susceptionē etiā sine verbis requirere.vnde respondere et pro filio:fide iubere est apud deū:⁊ dicere symbolum: et similia. hec sunt de solennitate potius.de conse.di.iiij.nos autē.Cōfirmatione.per hoc sacramentū deputatur simpliciter baptizatus ad hoc ꝙ nomen xp̄i fortiter confiteat̄.confessor autem xp̄i gratiam debet habere:et ideo datur pro assequendo plenitudinē gratie et roboris:⁊ quia anteꝙ̄ quis assequatur debet presumere se infirmū ⁊ debilem in fide:⁊ ideo statutū in receptione ipsius sacramenti ab alio teneret̄ viro vel muliere. de conse.disti.v.a primo.c.vsq̄ ad.c.omni die.⁊ de hoc dicitur.xxx.q.j.c.ij.et.c.dictum.⁊ sic crismatio in fronte: in collatione huius sacramenti ⁊ ab ep̄o.de consecra.dist.v.nouissime. qui locus est de substantia:vt ibi dicitur. Contrahitur.vt xxx.q.iiij.c.iij.de conse.di.iiij.in cathecismo:cū similibus.

PEr cathecismū. Hec sumpta est ex hijs que no.§.e.contracto. Cathecismus.de cathecizo as. ꝙ idem est ꝙ instruo is.vnde apostolus ad Gala.vj.ꝯmunicet is qui cathesizat̄:v̄bo ei ꝗ cathesizat.i.instruit in omnibꝰ bonis.vnde cathecismū.i.instructio seu doctrina.de consecra.dist.iiij.in cathecismo alij dicūt vt Hug.ꝙ cathecismus grece abiuratio latine:sicut in eo dicitur.exi ab eo immunde spiritus.⁊ de conse.di.iiij. sicut paruulis.⁊.c.vestis.fundamentū.su.⁊ ianua:et ideo a quocūq̄ iudeo:sarraceno:vel quo alio de foris veniente potest dari.quia ianua potest a quocūq̄ de foris ⁊ extraneo aperiri.de conse.di.iiij.retulerūt secus de alijs sacramentis:que a xp̄ianis dūtaxat:et qui.j.ecclesiā fuerint:dari debent:et pñt j.q.j.intra sanctā.⁊.§.de sum. trini. firmiter.§.

vna.de hoc dic vt.§.de presby.nō bap.veniens. Decretali.§.e.contracto.de hoc pōt intelligi. xxx.q.iiij.c.iij.ibi vel xp̄ianitatis.xp̄iana eñ dici potest mulier que est cathesizata.xxx.q.j.cane.Talis res.et sic not.ꝙ cognatio sp̄ualis res dicitur.vel cōpaternitas:⁊ sic sub clausula generali in rescripto pape posita:⁊ rebus alijs:videtur ꝙ actio iniuriarum et alie actiones similes etiam incorporales cōprehendi poterunt.xl.di. a nos ola. Vix. vt.ff.de iudi.vix. et sic hoc verbum vix:in sua propria significatione ponit̄ hic Vnde versus.Vult remouere fere vix: verbum vult retinere:quando dicit glos. vix fit in nullo modo fit.

QVamuis. Primo de pluralitate suscipientiū in baptismo.Secūdo de confirmatione Tertio.de alijs sacramentis.secūda. In cōfirmatione. tertia. Ex datione. Hec sumpta est ex hijs que legunt̄ de conse. dist.iiij. non plures.xxx.q.iiij.quod autē.⁊.§.e.ex literis.no. et.§.de rescrip.si quando.Debeant.peccant ergo si plures accedant simul: quia contra prohibitionē facientis faciunt.iiij.dist.deniq̄.de hoc no.de elec.generali.hoc tamen male obseruat̄ in pluribus partibus.Contrahitur.de hoc not. Hug.xxx.q.iiij.quod autē.et Hosti.§.c.martinus.cū propter mutuam ⁊ cōmunem susceptionem nō contrahunt inter suscipientes hanc cognationem:quoniā si vir ⁊ mulier nō coniuges aliquē suscipiant:possunt adinuicē contrahere cū nō sit prohibitū:ergo est concessum.§. de spon.cum apud.sic Inno.⁊ Hosti.§.e.veniēs.et idem erit si teneant linteum:in quo fonte suscipitur.ẜm Hug.pro quo facit iste textus.Aliorū ratio diuersitatis est:quia ista duo sacramenta precedentia sunt prima ⁊ precedentia.Item in illis.et potissime in baptismo:est quedā compaternitas ⁊ spiritualis cognatio.vt.§.de baptis. debitum.

¶ Finis libri quarti.
¶ Sequitur quintus.

¶ Incipit liber quintus.

¶ Rubrica. De accusationibus/ inquisitionibus/et denunciationibus.

Postquā. Hec ꝛ sequēs sūpta est ex hūsque not.s.e.qualiter.§.ꝛ per Hosti. corrigunt.ibi posita:in prīa glo. Deputat9.etiā ab ordinario.s. de offi.vica.licet.et sic hec decre. habet locū in iudicib9 seu executoribus deputatis seu delegatis sicut ꝛ illa.§.e. c.sequenti.et dic vt ibi.ꝙ secus si papa ex mero officio procederet cōmittendo inquisitionem: tunc eīn esset locus exceptioni de infamia nō precedente:cū hoc posset eps vel metropolitanus si dicāt se esse certos de infamia:vel penes se cōtra eos que inquirūt infamiā ortā vt.ij.q.v.omnibus.circa fi.ibi.si suo epo suspitiosus aut incredibilis ꝛc.s.e.sicut olim.ꝛ.s.vt eccle.bene.vt nostrum:ibi.dū dicāt.te maxime causam ꝛ accusationem prestante:ꝛ idem si prelatus dicat ad aures nr̄as peruenit de infamia cuȝ ibi ꝛc.vt ibi not.Host:et sic videtur sentire Inno.s.e.qualiter.in secūdo.et.s.de iureiur.ad nostram:et est ratio.quia papa scribendo maxime ad suggestioneȝ partis:intelligitur omnes defensiones reseruasse:ꝛ iuris ordinē nolle corrumpere.s.e. qualiter.et.s.de electio.ecclesia.et si inquisitor nihil inuenire potest de infamia:vltra nō procedat.sed consulat papā vt not.Inno.s.eo.cum oporteat.immo plus not.Host.s.de sy.licet heli.et vt eccle.be.vt nostrum: ꝙ episcopus ex puro et mero officio:nullo libello oblato:ꝛ lite etiam nō contest. potest inquirere inter subditos. sic intelligitur.vt lite.nō contesta. quoniam.§. sunt et alij:ꝛ nulla precedente infamia.vt.s.dictum est.secus si ad instantiam partis procederet.s.de purga.cano.cū dilectus.tamē.s.Gof. Uincen.s.de offi.ordi.c.j. et Lauf.ꝛ.xxiij.disti. nemo.videretur semper velle ꝙ infamia precedat:sed tu concorda vt.s.vel aliter possent dicti doctores cōcordari:aut qr procedit inqsitio ad depositioneȝ:ꝙ est vilicū a vilicatione remouere:et tunc primo inquirendū est de infamia: que debet esse tanta que scandalū generet in depositione prelati.sic in.c.qualiter.ij.et.c.licet hely.intellige Inno.cū suis sequacibus:aut ad crimina aliter punienda.ꝛ tunc potest procedi sine infamia.Sic Hosti.et iura sua.pro hoc facit quod dicit Gregorius.§.ꝙ crimina audita nō dimittebant in discussa.s.de collu.dete.c.ij. Si queras an inquisitio sit ordinaria.Inno.notat de sen.excō.dilecto.ꝙ processus inquisitionis creditur ordinarius.de offi.ordi.c.j.ꝛ.s.e.super hijs.sed in veritate extraordinarius vt no.ipsemet.s.eo.cū oporteat.Confessus.quam cōfessionem semel factam in iudicio in criminalibus nō poterit reuocare:imo confitenti preiudicat regulariter.s.de elect.per inquisitionem.ff.de custo.ꝛ exhi.re.l.si ꝯfessus.ij.q.j.nos in quēꝙ.ꝛ est ratio:quia quilibet contra se testificari potest:pro se minime.ij.q.ij.in prin.et not.s.de eo qui cogno.consang.super eo.fallit in confessione extorta in tormentis:cui nō statur:nisi post depositionem tormentorum perseueret in ea. ff.de questio.l.j.§.fallit in illa que facta est calore iracundie:ꝛ indeliberate.s.de diuor.ex litteris.ij.q.iij.si quis iratus.et dic vt ibi.Iustitia. prout desiderat crimen confessum.s.de offi.or. ad reprimendam.ꝛ modus procedendi.s.e.inquisitionis.in prin.nec ob.ꝙ si opponatur:ꝙ omissio seu peruersitas ordinis vel processus viciat.s.de rescript.cū dilecta.quia hoc nō est de ordine necessitatis vt ibi.secus de ordine cōgruitatis.vt hic.nā ꝛ si iste ordo.scȝ ꝙ primo inquiratur de infamia:sit necessarius in opponente et excipiente.voluntarius tamen est in tacite omittente.sicut de iuramento calumpnie.s.de iura.calūp.c.fi.de calūpnia.§.propter.et est ratio premissorū.quia ex quo per cōfessionē facta est res notoria:ꝛ veritas patefacta vt.s.de cohabi.cle.vestra.nō est aliquis ordo in casibus seruādus:nisi ꝙ feratur sententia.xxiiij.q.iij.ecce crimina.s.de iureiur.ad nostram.ij.de hoc duplici ordie.dic vt.ij.q.j.i.sūma.ꝛ.s.de purga.ca. cū dilectus.in glo.quia necetiam.

Additio. c.Postꝙ.vide franci.de arct. in.c.cum nō ab homine.colū. viij.de iudi.extra.vbi dicit ꝙ quādo pro crimine est imponenda pena mortis layco:potest imponi pena ppetui carceris clerico.hoc tamē nō est verū in adulterio:qꝛ est mitigata pena in layco in.c.ij.de adulte.extra.nec est mirandū si sit mitigata in clerico.Ratio mitigatiōis est frequētia lapsus carnis.propter fragilitatē.c.fraternitatis.xxxiiij.di.et.qn̄ agitur per viā accusationis clericus existēs in sacris in crimine simplicis fornicationis conuictus est deponendus vel qn̄ est publicū.c.sacerdotes.l.disti.sed qn̄ procedit per viā inquisitionis pōt imponi minor pena ꝛ est arbitraria.c.inquisitiōis.in prin.de accusa. ꝛ.c.vt clericoꝝ.de vi.ꝛ ho.cle.extra.Aurio.doc.

Additio. c.Postꝙ.dic ꝙ de crimine agi pōt quatuor modis scilȝ accusando/excipiendo/denunciando/et inquirendo.de quorum tribus habetur in.c.super hijs. de accusa.extra.et glo.ibi addit quartum. Et si agatur accusando de crimine criminaliter ad penam infligendam.et tunc datur libellus continens ea que ponit glo.in.c.tue.de procurat. extra.et fit litiscontestatio:et seruatur ordo iuris.vt dicit Bonicontus filius Joan.an.in tracta.de accusatio.colū.j.Et probato crimine pena est imponenda q̄ in iure certa scripta reperitur et non durior vel leuior.vt in.l.nō ignorat. et.l.qui de crimine.ꝛ.l.penul.C.qui accusa.non poss.si non est certa pena statuta in iure et crimē est graue:debet degradari ab ordine.c.qualiter.de accusa.extra.scilicet verbaliter.non autem realiter nisi crimē hoc exigat.Si nō sit graue iponit pena arbitraria.c.de causis.de off.de leg.extra.ꝛ isto casu nō interuenit procuratorad

totam litem: nisi in vno articulo. Inno. in. c. ex parte a de. de testi. extra. et est fienda inscriptio necessaria. c. super hijs. de accusa. extra. Si vero agatur ciuiliter vt furti ad recuperationem rei: vel iniuriarum ad emendam. aut quando est actio mixta vt quia maritus agit de adulterio contra vxorem ad separationem thori. quia sapit naturam ciuilis. c. tue. de procura. extra. tunc pot procurator interuenire vt ibi. et c. super hijs. de accusat. extra. et not. in. c. s. de iudi. eo. lib. et crimine probato consequitur agens id ad quod est actum: et obligabit se ad penam extraordinariam vt in iurib allegatis. Secundo quando agit de crimine excipiendo: vt quia excipitur contra accusatorem vt repellatur ab accusatione vel contra testem vt repellatur a testimonio. tunc de crimine non punitur: sed solum repellitur. nec sequit infamia. c. cum dilectus. de ordi. cogui. e. s. de except. et. c. s. de accusat. extra. nec fit inscriptio. c. super hijs. de accusa. et pot procurator interuenire per not. Bonicontus. vbi. s. colum. ij. per not. in. c. s. et. c. dilecti. de accusa. Tertio quando procedit denunciando altero de quatuor modis denunciationis scilicet euangelico/canonico/iudiciali/regulari. vt in c. nouit: de iudi. extra. potest interuenire procuratorum. nec est necessaria inscriptio. c. super hijs. allega. Et crimine probato imponit penitentia ad arbitrium. c. sicut dignum. de homicid. c. deus qui. de pe. et remissio. c. omnis. et. c. significauit. eo. ti. quod est verum in occultis. nec priuabit beneficio. nisi tale crimen esset propter quod beneficio retento non posset penitere. vt est homicidium: symonia. c. inquisitionis. de accusa. extra. Idem dicit Bonicontus vbi supra. si sit intrusus vel beneficium minus canonice assecutus. eadem ratione. Et potest interuenire procurator: quia inquisitus non tenetur iurare super capitulis de quibus contra eum inquiritur. vt dicit Specula. ti. de inquisitione. §. nunc tractemus. ver. inquisitores quoque. et ver. in hac igitur via. et ver. sed vt que premissa. ideo potest per alium respondere. secus si teneretur iurare. vt no. in. c. ad petitionem. de accusa. extra. et. c. s. de iudi. eo. lib. puta quia sit iudicialis denunciatio. quia tunc inquisitus tenetur iurare nec interuenit procurator. et habet locum in notorijs tantum. de qua in c. sicut olim de accusa. et. c. romana. s. de censib. eo lib. Et in regulari denunciatione non potest dari certa forma: quia sit secundum instituta cuiusque regule ad correctionem secundum normam illius regule: et ista est regularium determinationi relinquenda. vt dicit Bonicontus vbi supra. colum. iiij. qui regulares procedant de plano non seruata forma iuris. c. reprehensibilis. de appella. c. ca quod. de sta. mo. c. fi. de regular. Et si abbas procedat contra suum monachum ille monachus ad se defendendum habebit expensas etiam litis a monasterio si sit iudicialis denunciatio. Specula. ti. de inquisitione. §. fi. ver. item pone. si autem sit regularis denunciatio non habebit. vt ibi. Ex hijs apparet quod layci non debent de hijs cognoscere: quia non nouerunt regulam. Quarto procedi pot per inquisitionem ordinariam que est duplex: quia alia est preparatoria. alia solennis. Preparatoria est quando iudex ex mero et puro officio nulla denunciatione vel infamia precedente procedit ad inquisitionem contra aliquem quem habet suspectum: cui reseruat defensio cum vocat. c. s. de offi. ordi. extra. l. iij. et. l. congruit. ff. de offi. presid. Specula. ti. de notorijs cri. §. s. in fi. nec interuenit procurator. quia inquisitus tenet iurare capitula. vt dicit Bonicontus. vbi supra colum. vj. Solennis est duplex. alia ordinaria que fit per iudicem ordinarium. alia extraordinaria que fit per delegatum. ordinarius potest inquirere contra subditum licet non infamatum: dummodo sit suspectus sed delegatus non nisi contra infamatum. c. cum oporteat. de accusa. extra. Et quando inquisitio fit aliquo ipsam promouente non iurat inquisitus. si autem fiat ex officio vel fama seu clamosa insinuatione deferente: iurat inquisitus. Specu. ti. de inqui. §. nunc tractemus. ver. inquisitores quoque. multa alia vide per Bonicontum. in dicto tractatu. Blasius Aurio. doc.

Si is co[m]missa. Su. simpliciter. vel dicendo extra aliud probatione: sic quod appareat de denunciatoribus: vel inuestigatoribus. vel quia aliter dubitando de infamia scribit: puta intelleximus talem super hoc infamatum: nam in hoc casu est primo de infamia inquirendum: si hoc pe tat conuentus vt hic dicitur. alias tacite huic ordini renunciare poterit: cum sit in eius fauorem introductus. s. de regu. ad apostolicam. et est ratio quia qui sua defensione ordine suo non vtitur: illam perdit. ff. de procura. l. pomponius. §. s. secus si papa vel ordinarius scriberet: sic fama publica seu famosa: alias clamosa insinuatione ad nos deferente etc. quia tunc poterit procedi ad inquisitionem veritatis: vt ea ratio quoque monet et elegantem: moneat delegatum. s. de rescrip. super litteris. Sic Inno. et Hosti. s. eo. cum oporteat. ¶ Quid si papa dicat ex multorum relatione etc. dic cum Goff. quod prius inquirendum erit de infamia: quia talia eulogia non semper ex bona fide: immo sepe ex falsitate procedunt. s. de do. et cont. cum olim. et sic no. Gauf. post alios in. §. cum oporteat. et not. xxvij. q. ij. multorum ver. si ergo. vbi de materia omnino carnali agitur ibi tanta solennitas non requiritur. et sic no. ex premissis quod vbi in rescripto persone denunciantes ad quorum instantiam procedit inquisitio exprimentur nominatim et expresse: vel saltem minus expresse: vt quia dicitur ex multorum: vel ex quorundam etc. semper precedere debet articulus infamie: et tunc poterit excipi contra personas: si de eis constet. vt in. c. cum oporteat. secus si nulle exprimantur. sed indubitanter papa asserat: vel ordinarius ipsum diffamatum. vt. s. ¶ Quid si ordinarius dicat ipsum sibi suspectum. Dic quod ex sola suspitione procedere poterit omisso articulo infamie. secundum Inn. vt ipse no. s. c. qualiter. in glo. secunda que incipit. hoc instruitur. et. c. licet hely. per. c. ij. q. vj. omnibus ver. ipse vero. et de purga. ca. inter sollicitudines.

ver.accedentes. Vehementē ſuſpitionē.ꝛc.ſm Joā.et Lau.in.c.olbus.et Tan.Vincē.ꝛ Gof. et glo.ē.de offi.ordi.ex parte.ꝛ c.ſ.not.contrariū.ita ꝙ requiraṫ ſemper ꝙ ſit diffamatus apō bonos et graues: nec bona ſuſpitio ſufficit. de hoc not.ij.q.v.preſbyter.xxij.q.ſ.c.ſ.tu concordia:q2 aut ſuſpitio eſt friuola ꝛ debilis ꝛ occulta penes ſolū epm:ꝛ tunc talis nō ſufficit:ſicilli ar. vſ.q.ij.epm:aut eſt manifeſtū nedū apud eum immo apud alios:ꝛ tunc ſufficit ſic Jnno.vł dic ꝙ aut procedit inquiſitio ad depoſitionē ꝛc. de quo dic vt not.ē.c.prox. Notandū eſt tamē ꝙ ſi denūciātes inſcripti in littera ꝯmiſſionis probentur fuiſſe excōmunicati:reſcriptū nō valet. ſic no.glo.cū ſuis ſequacibus.in.c.cū oporteat. ſed Jnno.et Hoſti.contra ꝛ male.vt probaṫ.ē. de reſcrip.ipſo iure.et eſt diſtinguendū de infamia.quedā eſt iuris que ex v̄bis vel ſcriptis principis vel iudicis infamatorijs iudicialibus precedit.de quo.ē.de re iudi.cū a tc.ij.q.iij.§.notandum.ꝛ tunc oportet ꝙ in ſcriptis redigatur. et ſuper cognitione talis infamie precedat aliqua his cauſe cognitio.C.ex quib.cau.infa.irro.l.ea que pater.ꝛ tūc leuiſſima videtur ſufficere talis iuris infamia.C.de offi.teſta.l.fratres.ſecus de infamia facti:videlicet que diciṫ orta apud bonos et graues:q2 ibi maior difficultas in probādo requiritur.vt in precalle.l.ea que.ꝛ.ē.c.inquiſitionis.circa fi. Primitus.i.anteꝙ inquiratur de veritate. Requibit.contrariū not.Hoſti.ē. c.qualiter.in primo.vbi diuerſe ſententie diuerſorum notabantur.

¶ Rubrica. De hereticis.

Q Voniam. Premititur ratio. Sequiṫ conſtitutio ſecūda.Concedimus.Hec fuit extra. cta ex quadā extrauagāti/ꝗ incipiebat.et ſicōtra. Et facta eſt ad declarationē illorum que no.xv.q.vij.felix.Solus.nō tamē ex hoc ſunt reuocati canones qui pluralitatē epōrum in clericorū depoſitionibus deſiderant. de quibus.xv.q.vij.felix.ꝛ.c.nullus.ſed ſpecialiter caſualiter in hoc caſu reſtringit eos in fauorem fidei.ratio quia lex debet eſſe poſſibilis.iiij.diſt. erit lex.ꝛ talis que poſſit cōmode impleri.vt.ff. de verb.ſigni.l.nepos.Ad degradationē. de publica degradatione actuali.ſ.ꝛ verbali.dic vt.J. de peni.degradatio.Vnde notandū ꝙ vbicūꝗ agitur de depoſitione officij:vel ordinis alicuius preſbyteri vel diaconi ꝛ etiam ſubdiaconi: licet antiqui canones de ſubdiacono expreſſe mētionē nō faciāt.v.q.vij.q2 iuxta.q2 regulare eſt:q2 eodē honore quo gaudet diaconus:ꝛ ſubdiaconus:niſi diria oſidaṫ.vt no.Hoſti.ē.de ſerui.nō ordi.miramur.per.c.illud.in predictis omnib9 certus numerus requiritur.ſ.in preſbyteris ſex in diaconis ꝛ ſubdiaconis tres.xv.q.vij.felix.cū pluribus alijs.c.ibi ſignatis.ē.de re iudi.nō poteſt.Jn alijs autē ſolus epiſcopus omnes cauſas ſubditorum per ſe expedit cum capitulo ſuo alſ ſine eodē capitulo irrita eſſet ſententia.xv. q.vij.nullus.niſi contra capitulum preſcripſiſſet.ē.de conſue.nō eſt.Canonibus.de quibus dictum.ē.Cū.i.quando haberi:caſum demōſtrat ſpecialem.ſimile.J.c.fidei. Requirēdus.ſic.ē.c. excōmunicamus.ē.de ver.ſig.nouimus. Perſonis.hic exprimit clericos qui religioſi dici poſſūt iiij.diſt.deniꝗ. Literatis.nō clericis: ſicut forte bigami:vel doctores nō tonſurati. Videbiṫ.ibi ordinario:qui habet ferre ſententiā ſolus epūs: excludendo alios epōs:quo ad degradationē ſeu depoſitionē:ſed nō ſuū capitulum: quo ad diffinitionē quā debet cū eo facere.niſi cōſuetudo ſit in contrariū.vt.ē.dictum eſt.ar.xv.q.vij. epūs.q2 in depoſitionis ſeu degradationis ſolēnitate requiruntur epi:ſed in diffinitione ꝛ ſententia canonici.

Q Vicūꝗ. Primo punit ſepelientes hereticos.Scdo ꝑdicantes laycos.Tertio priuat hereticos a publicis officijs. Quarto eorū fautores a bñficijs. Quinto emācipationes factas adnihilat.ſecūda. Jnhibem9. tertia. Heretici.quarta.Ad hoc.quinta.Jllorū. Hec ſumpta eſt ex hijs ꝗ le.ꝛ not.ē.c.excōicamus.§.credentes.Hereticos.multis modis quis diciṫ hereticus vt no.ē.c.firmiſſime.xxiiij.q.iij.c.nihil. et.c.hereticus:ꝛ intellige hoc de illo qui eſt in errore pertinax.nā ſiue papa ſiue alius hereticus intellecta tamen veritate et ratione:ſtatim: ſe corrigit:hereticus dici nō debet: ſic intelligitur xcſ.diſt.nunc autē.ꝛ ideo dicitur:hereticari hereticus eſſe nō poſſum.xxiiij.q.iij.dicit apoſtolus.ꝛ.c.que dignior.in multis em̄ modis inuitātur heretici ad veritatē:aliqui ſtimulis:ſicut litargi.xxiiij.q.iiij.quid faciet.aliqui funibus vel ligaminib9:ſicut frenetici.ca.c.ꝛ.q.ipſa pietas. aliqui diſciplinis ꝛ v̄berib9 ſicut peccatores publici.c.q.diſplicet.vbi de hoc. Credentes.credētes dicuntur proprie ꝗ ore proprio que credunt confitenṫ. nā vniuſcuiuſꝗ propria voluntas in cōfeſſione demonſtraṫ.de conſe.diſ.iiij.cum pro paruulis et.c.ſi qua mulier.ꝛ nedū confitentes immo etiā illi qui adorauerūt ſeu reuerentiam ſuo more exhibuerunt conſolationē vel cōmunionem ab hereticis acceperint:vel ſimilia perpetrauerint:que ad ritū eorum pertinent: merito debēt dici heretici.ē.c. excōmunicamus.§. vlti.nam ex factis preſumitur de affectu.xxxij.q. v.qui viderit.quia nō refert facto vel v̄bo talia facere.xſ.q.iij.extimant.dūmodo tale factum ſit ꝙ aliquid erroris in ſe mixtum habeat. vt ſupra dictum eſt.ſecus ſi de ſe bonū eſſet.ſicut dare elemoſynas talibus:vel hoſpitiū prebere: in quibus nihil de ritu eorum exprimitur. nam ex hoc nō videntur poſſe dici credētes:cū talia quādoꝗ fiant interuentu pecunie: niſi forte ſemel lapſi:cōmoniti poſtea talia facerent.J.eo. accuſatus.§.ille quoꝗ.qd innuit decre.ē.c.excōmunicamus.ibi.credentes. eorū erroribus:licet ꝑmiſſis ꝛ ſilibus qui ducatū prebēt vł ſiſia faciūt: poſſet indici purgatio:ſicut ꝛ illis ꝗ ſemel audiunt eoꝝ ſmones:vel legūt eoꝝ libros. ar.ē.eo. excōicamus.ij.§.qui aūt.ibi:qui v̄bo inuēti fue-

rint. nā cū credens hereticus iudicet vt hic. Cre
dētes. nec debet quis nimis de facili iudicari he
reticus: siue credens ex vehementi p̄sumptione
ꝫ. de presump. l. fas. et qd̄ dixi audientib⁹ vel le-
gentibus eoꝝ sermones vel libros purgationē
indicendā. intellige sane: nisi statim abhorrue-
rint prima vice: et de hoc cōstet. ar. j. q. j. c. j. ꝛ. c.
si quis. Receptatores. receptator est ꝑm. l. pro-
prie qui aliquē receptat ꝛ celat: vt cōseruat⁹ ma
nus iudicis euadat. C. de hijs qui latro. occul. l.
vlti. de quib⁹ in sūma Host. e. ti. §. q̄ pena. et li-
cet ꝑm grāmaticā: ꝛ propriam naturā vocabuli:
multiplicationē actuū significet: hic tamē suffi
cit etiā semel facere. ar. j. de penis. felicis. in p̄n.
ff. ad. l. iul. de adul. l. mariti. §. questum. vt hic.
Recipiatur. receptare pro recipe. Defensores.
hic not. quatuor modis dr̄ defensor. Unomodo
qui defendit errorē suū. Secūdo qui personā er-
rantem tantū. Tertio qui personā ꝛ eius erro-
rem. Quarto qui negligit corrigere errorē. Pri
mo et tertio magis peccat defendēs q̄ errans:
ꝛ ideo nedū hereticus: sed heresiarca talis dicit
vt. xxiiij. q. iij. qui alioꝝ. Defensio. dicitur. xj. q.
iij. qui consentit. ff. ad. l. iul. de parrici. l. vtrū. et
l. j. no. qui autē personā errantē defendit: ne ad
manus iudicis examinādus veniat. nō est verus
hereticus: tamen est purgatio indicenda. nā ex
iniusta defensione opinionē male viuentiū in-
currimur. xxiiij. q. vj. hij qui. ꝛ facit de homicid.
sicut dignū. Quarto mō licet negligens videat
fouere. ij. q. vij. negligere. lxxij. dist. error. nullo
modo ex hoc tantum possunt dici heretici: licet
alˀs puniendi. Fautores. tales dupliciter possūt
dici. et quoniā ad extirpationē taliū: ex officio
tenent. de quib⁹. j. e. xp̄ianos. ꝛ. c. officiū. §. vlti.
ꝫ. de electio. in causis. de quibus. j. dicet. ꝛ etiam
illi q̇ priuatū auxiliū vel consiliū ip̄endūt: quo-
rum aliqui ex simplicitate aliqui ex amore car-
nali: alij ex lubrico lingue: aliqui iocose impen-
dūt: aliqui ex malicia ꝛ astucia excogitata: aliq̄
facto. s. administrando victualia vt supra dictū
est: aliqui verbo patrocinīū vel auxiliū impen-
dendo: sicut aduocati vel similes: qui si malicio
se hoc faciūt: puniendi sunt: q2 nō caret scrupu-
lo societatis occulte qui manifesto facinori nō
desinit obuiari. v. q. vij. negligere. facit ad hoc
xj. q. iij. ita. et. ij. q. j. c. vlti. aliqui ex auaricia si-
cut prelati nolentes facere bonas ꝛ tutas custo
dias pro hereticis bñ custodiendis. vñ hoc arbi-
trariū potius dici pōt. Eorū. s. hereticorū. Scie
ter. vt. ꝫ. de cle. excō. mi. si celebrat. alˀs ignoran
tia talē excusaret a pena. e. ti. ap̄lice. Ecclesiasti-
ce sepulture. si. ꝫ. de tonsura. c. j. quādoq3 dicitur
xp̄iana sepultura. ꝫ. de vsuris: quia in omnibus
que pro eodem supponunt. Unde christiani pre
alijs cū psalmis ꝛ orationib⁹ ad sepulturā dedu
cuntur. xiij. q. v. placuit. Alij vero ad modū ca-
num foras iactantur. ꝫ. de sepult. sacris. Sepul
tura enim multis modis dicitur vt no. xiij. q. ij.
§. item. et. ꝫ. de sepultu. c. vlti. Usq3. ponitur ex-
clusiue: et sicut pri⁹ debet satisfacere anteq̄ ab-
soluatur vt simile. ꝫ. e. de censi. q̄q̄. Subiacere.

Not. primū casum in hoc libro. v. quo quis excō
municationis sententiā incurrit ipso facto: cuꝫ
dignā satisfaciendo deo de pctō ꝛ ecclie quos of-
fendunt de pe. dist. j. in actione. Proprijs. ergo
nō in alienis. ar. ꝫ. de elec. nulli. Publice. ergo si
publice tales tumulauerūt / publice debent ex-
humare. ꝫ. de peni. c. j. qd̄ intellige: si ossa taliū
ab aliorū ossibus possunt discerni: alˀs nō. ꝫ. de
sepultur. sacris. siue layci siue clerici sint: cū ne-
minem excipiat. sed dicat. ꝫ. in prin. quicūq3. ꝫ.
de maio. et obedien. solite. imo ꝛ si nō publice. i.
q̄ pateant persone sepeliētes q̄ crimē publicuꝫ
debet in publico cōfiteri. v. q. v. quidā. ꝛ dic vt ibi
q̄ denotat etiā verbū predictum in principio po
situm: quicūq3. Proijciant. iuxta. c. supra de se-
pult. sacris. Locus ille. i. illud cimiteriū. ar. ꝫ. de
conse. eccle. si ecclesia. Perpetua. i. sine tēporis
prefinitione. x. q. ij. §. perpetua. Careat. no. hic
rem inanimatā puniri. j. q. iij. econtra. §. idē pec
cato. ꝛ. ꝫ. de penis. felicis. Inhibemus. secunda
pars. Layce. ad differentiā clericorum. xij. q. ij.
duo. C. de sum. trini. nemo. in prin. Innodet. per
sententiaꝫ. ꝫ. e. excōmunicamus. §. qui vero. ad-
monitione etiā premissa. xj. q. iij. indigne. Here
tici. tertia pars. filij. isto crimine infecti: alˀs nō
vt filij: sed vt heretici punirentur. vt. ꝫ. in prin-
cipio. Ad secundā. ꝫ. co. statutū. sed cōtra. ꝫ. eo.
excōmunicamus. §. credere. vbi: non statim: sed
post annū ab officijs. ꝛ sine presumptione fit pu
nitio: solutio. Dic q̄ vbiq3 idē est quo ad senten
tiā excōmunicatiōis: sed quo ad penas alias re
fert: q2 est ibi canon sentētie ferēde: hic late: vt
huic morbo citius occurratur. q2 contingit sepe
in nouis canonibus: antiquos quo ad hoc sup-
plentibus. ꝫ. de elec. cū in cunctis: q̄ suppletur
per. c. ꝫ. e. licet canon. ꝛ licet isti filij essent de ri-
gore grauius puniendi. vj. q. j. verum. tamen de
misericordia restringit. quia venia nō sunt indi
gni: qui alieno vicio laborant. C. de natura. li. l.
legem. Ad hoc. quarta pars. Priuamus. no. ca
suꝫ in quo quis priuatur bñficio ex facto alieno
qd̄ est cōtra regulam qua cauet q̄ pene debent
suos actores tenere. ꝫ. de hijs que fi. a ma. pte
ca. quesiuit. sed nunq̄d talis priuatur ep̄ali di-
gnitate: si q̄ esset adeptus. pro et cōtra vt. j. de
penis. felicis. acquisitis. contra q2 nō refert per
quē preces fundātur vt. C. de preci. impe. offe. l.
vniuersas. solutio hec facit imanitas criminis.
nec ignorantia hic prodesset: nam peccatū vni-
inficit aliū sine culpa: sed nō sine causa. s. enor-
mitas criminis. ꝛ sic not. q̄ quis patitur in scdo
per consequentiā actus habiti in primo. si. ꝫ. de
homicid. ex tuarū. Illoꝝ. quinta pars. Scienter
sciendo illos q̇ preces offerebāt esse tales. Mo-
menti. quia liberatus a patria potestate am-
plius liberari nō poterant. si. ff. de condi. inde.
l. si. ꝫ. de spon. impub. ad dissoluendū. et sic no.
q̄ crimen heresis: et ep̄alis dign. tas compa-
rantur. quia vtraq3 liberat a patria potestate:
vnū propter sui atrocitatē: aliud propter digni
tateꝫ. in auten. que dignitas. quia palam. liij.
dist. si seruus. in prin. hoc in primo fuit odiū: in

scdo fauor filialis: et reuerentia dignitatis.

Filij. Consolationis petitio. Casualis probandi denegatio. Parentū cū restrictione admissio. secūda Ad probandū. tertia. Alioquin. Hec sumpta est ex quadā extrauaganti: que incipiebat. filij. su. si heredes nō sunt vniuersales: forte heredes sunt aliq̄ filij: q: ambor̄ interest tales defendere propter confiscationē bonorū eui tandam. s. eo. vergētis. hic no. q̄ ſm canones hoc crimen heresis nō extinguit morte. s. de prescrip. si quis. in fi. et not. xxiij. dist. quorūdā. imo quilibet potest post mortē de ea accusari. xxiij. q. ij. §. hijs auctoritatib⁹. et dic de hoc. e. q. in sūma. nec admittit post mortē denunciatio: imo requiritur accusatio cū inscriptione: ita q̄ puniatur pena accusatoris si in probando deficiant. vt ibi ponit in. c. sane. imo nedū accusatus/immo etiā testis calūpniose testificans. ij. q. iij. in summa. et si quis mortuū vult defendere admittetur vt in. c. sane. et dic vt ibi. Consolationē. hic accipitur in mala significatiōe: al's regulariter in bona. s. de cele. mis. cū marthe. in fi. Effecti. vt q: probat semel alienatus a mente: puta freneticus. et sic semp presumit alienatus: ex quo semel fuit: nisi contrariū probetur. al's si nunq̄ fuit conuictus: talis presumitur semp sane mentis. vt. s. de succes. ab intesta. cū dilectus. Admitti nō debet. no. q̄ fundata intētione actoris nō admittitur reus ad probandā exceptionē legitimā. qd est contra iura. C. de excep. si quidē. et. s. de dolo et cōtu. c. finem. vnde ad euidentiā distingue: q: aut reus statim in ipsa litis cōtestatione petitionis actoris excipit de furore vel simili: et tunc hinc inde sunt probationes admittende: ne partes diuersis remissionibus grauent. s. de succes. ab intesta. c. fi. et sic tenet curia: aut probata intentione actoris reus excipit. et tūc sic distingue: quia aut vltra probationē est etiā aliqua p̄sumptio. s. fama: vel verisimilis suspitio: vel alia semiplena probatio: et tunc reus nō admittitur cōtra tot probationes: q: probatū nihil valeret: et ipsum vincūt. vt hic. Si aūt semel tantū probat: hic distingue/ q: aut loquimur in beneficialibus: et tūc nō debet reus admitti: nisi cū pena illius decre. s. de dolo et contu. finem. q: in hijs maior declaratio requiritur. s. de electio. cū inter. aut in alijs: et tūc regulariter admittit vt in. l. si quidē. et. s. de testi. c. de testibus. ſm Jo. mo. Diffamati. vt quia publica laborabat infamia. de qua. s. e. inquisitionis. s. de purga. c. inter sollicitudinē. in prin. minor tamen nō videtur sufficere. ar. s. de eo qui cogno. cōsang. su per eo. xxiij. q. iiij. nō inuenit. iuxta fi. vbi de hoc Suspecti. licet leuis suspitio sufficiat ad p̄sumptionē: et ex leui argumēto q̄s conuincit in hoc crimine. C. e. ti. l. ij. nō sufficit tamē quo ad condempnationē. s. de presump. lfas. de quo ibi p̄ Hosti. in summa. e. ti. §. qualiter condēnat. ver. qd no. cū similibus. Legitima. i. clara probatio ne petierāt. ad hoc. xxvj. q. vj. ijs qui. vbi de hoc Ad probandū. et sic not. q̄ negatiua qualitatis pōt probari: et probabitur furiosus. de quo. s. de regu. sicut tenor. vbi de hoc. p̄sumitur tamē q̄s sane mētis nisi probetur furor. iij. q. ix. iudicas. quo furore probato nō nocebit q̄ interim fecerit: cauere tamen debet ne ficte furor probet. vt in. c. iudicas. Non tamē. et sic fundat intentio actoris. Exceptione. legitima: licet tn̄ exceptio nō probabit per familiā: et est ratio: q: in hijs aliquid de facili cōfingitur: cū videātur testificari in re propria. C. de dona. l. j. s. de testi. in lris. al's em̄ esset cōtra regulariter: q̄ per familiares ea que domi sunt probant. s. de testi. veniēs in secūdo. et. C. de repu. cū cōsensu. familiares. mercenarij familiares dicunt: et domestici. ff. de pen. respiciendū. §. furta. domestica em̄ fides improbatur. C. de hijs qui ad eccle. cōfu. l. presenti. de hoc. s. de testi. in litteris. et. ij. q. v. in summa. licet contra hoc videatur. de pe. dist. j. si forte. sed iste casus excipitur in odiū tāti criminis. Alios. a predictis dignos. vt. s. de testi. testimoniū.

Super eo. Primo iuriū alteratio. Secūdo hoꝝ interpretatio. scda. Nos itaq;. Hec sumpta est ex hijs q̄ not. C. de sum. trini. inter claras. C. de hereti. manicheos. et not. in sūma Hosti. e. ti. §. qualiter scriptū est in dicta epistola: inter claras. Audientia. s. e. ad abolendā §. illos quoq;. vbi de hoc. casus in quibus denegatur audientia no. xxij. di. in nomine domini. Postulasti. al's petisti: et bene. s. eo. qui filij sunt leg. per venerabilem. Nos itaq;. scda pars. De fratrum cōsilio. habito hoc: quātū ad inferiores prelatos nō est dubiū quin sit necessitatis: al's nō teneret cōtractus sine cōsilio habitus. s. de hijs que fi. a prela. sine cōsen. nouit. et q̄ etiā Bonifacius obseruabit cōtra multas collationes de ecclesiis patribus: et abbatijs et superioribus per Celestinū quintū factis sine fratrū cōsilio: et in hoc est cetus cardinaliū in possessiōe q̄ talia ardua nō fiant sine suo consilio: nā licet princeps sit solutus legibus: ſm leges tamē viuere vult. C. de le. l. digna vox. et ideo quo ad papā est aliter facere impossibile: etiā de bene esse: et de potestate ordinata ſm Jo. mo. Peniteat. q: in eo non debet despici q̄ fuit: qui incipit q̄ nō fuit. l. dist. ferrū. q: peccator quacūq; hora cōuersus fuerit: et ingemuerit/ saluus erit. l. di. pōderet. xxvj. q. vj. hij qui. licet contra. l. di. illud quo. Signa. vt j. de sen. excō. a nobis. ij. sic no. aliquid in foro iudicialiter hic. primo r̄nso. Aliud i foro penitentie vt hic. in fi. nā liberat⁹ quo ad deū nō e liberat⁹ quo ad mūdū: vel ecōtra: vt in dicto. c. a nobis. Denegāda. q: reus nō iudicabit in ip̄m propter candē causam. xxiij. q. iiij. quid ergo. secus t̄n si sit idem factum: dum t̄n sint diuerse cause: diuerse actiones ex vna iniuria. insti. de in iurijs. circa prin. Nō parcitur. ergo corpori cui sepe propter peccatū mors infligitur adeo. s. de peni. cū infirmitas: sed parcitur anime cuius mortem de⁹ nō vult. iij. q. iiij. hij qui. ergo prima auctoritas intelligitur in salute anime. secunda in corporali pena.

I**N fauorem.** Juris cõmunis relaxatio. Relationis occasio. Secũda. Si ex ꝯsimilibus. Hec sumpta est ex quadã extrauagãti q̃ olim icipiebat. cõsuluisti. fauorem. qui magnꝰ est: cũ extra fidẽ nõ sit salus. xxiiij. q. j. alienus. quo quidẽ fauore papa potest accusari. de quo xl. dist. si papa. vnde no. Hug. lxiij. dist. in fino do. ꝙ propter heresim cardinales papã possũt deponere: sed hoc nullo iure probat: et ideo dicũt alij q̃d solũ cõsiliũ gñale in hoc est iudex cõpetens. vt legitur. xvij. dis. hinc etiã ver. ad hoc serenissimꝰ. nec ob. ꝙ ipsemet non debet esse iudex. xxi. di. nũc autẽ. q: illud sic ꝯtingit de facto si tamẽ mortuus ꝑ viã accusationis accuset de crimine: nõ cõsiliũ sed successor catholicus erit iudex. vt leg. xxiiij. q. ij. c. j. Jnq̃sitionis. idẽ erit si accusationis: vel denunciationis: nã catholicus cõtra hereticũ potest in testem produci. ij. q. vij. si hereticus. sic not. xxiiij. q. iij. ip̃a pietas. in primo ẜm Guid. sed Joã. and. dicit ꝙ ex quo hec prouisio a iure conmuni exorbitat tenebit in suo casu tm̃. s. maxime: cũ accusatio nõ sit ita fauorabilis sicut inq̃sitio. ij. q. iij. si quis eps. et hoc vt ꝟbũ inq̃sitionis aliq̃d operet. š. de occi. ad audientiã. sed cõtra catholicũ non haberet locũ. vt. š. eo. dubiꝰ. Excõmunicati. quilibet als regulariter a quo vis actu legitimo repellat: licet autẽ speciale sit in fauorẽ fidei: sed contra. J. de penis. felicis. §. j. nisi in iudicijs. Participes. et isti participes criminis als regulariter prohibent. š. de testi. veniẽs. sed hoc spãle est in fauorẽ fidei. ar. ꝯtra. de testi. mediatores. Socij. dicit idẽ vt dictũ est de participibꝰ. Quid de periurijs dicet. J. eo. accusatꝰ. §. licet. Hereticos. de hoc dictũ est. š. eo. quicũq̃. Coniecturis. pro hoc facit. J. eo. accusatꝰ. §. licet. et potest ponere exemplũ. š. de ꝓsump. literas. has autẽ cõiecturas iudex examinãs meliꝰ scire potest. iiij. q. iij. nos testes. Deponitur. q: facilius ip̃sis deponẽtibꝰ siue testificãtibus habet credi cõtra grauiter diffamatos: vel suspectum: quã non suspectam. ad hoc. š. eo. filij.

P**Residentes.** Primo/spãlis cõcessio. Scdo. antiqui iuris cõseruatio. Secũda. Nõ tamẽ. Hec sumpta est ex quadam extraua. q̃ olim incipiebat. quesiuisti. Regimini. xxiij. q. v. principes. et. c. regũ prouincie. xi. q. iij. experiẽtie. Loci. xxiij. q. v. administratores. Excõmunicati. quacũq̃ excõicatione: ⁊ quacũq̃ potestate: et hoc in fauorẽ fidei. sic. š. tit. proximo. de iure. An vna ciuitas se possit dari vni dño. Ho. videt innuere ꝙ nõ. vt ipse no. š. de iudi. significauerũt. Habere. itẽ debitores sui tenebãt talibꝰ soluere debitũ nõ obstante excõmunicatiõe: et propter hoc debitores aliquã penam nõ incurrent. sic tenet Host. in sum. de penit. §. q̃d sit pena. Jn illis. s. excõicatis: defendũt terrã ab hereticis vel paganis. per. c. xi. q. iij. iulianus. ergo isthis cessantibus nõ est istis excõicatis cõmunicãdũ. xi. q. iij. sicut apli. Justiciã. licet eni iura concedãt priuilegiũ exterminãtibus hereticos: hoc tamẽ semꝑ cõcedit ꝓncipibus secularibus qui possunt eos cõburere vel occidere. Seu als. auctoritate ecclesie: nõ sua. xxiij. q. v. si nos. ⁊. c. si audieritis. et dic vt in. c. si audieritis. et nota. quãdocũq̃ erũt ꝓsequẽdi heretici hoc fiat ex speciali edicto ecclesie: vel principis: ne als de cupiditate vel vltiõe potiꝰ quã iusticia ip̃ugnari videant. xxiij. q. j. qui culpatur. de hoc in summa Goff. c. ti. §. sed nunq̃d. Catholici. Excõmunicationis. als maiorẽ excõicationẽ incurrerent. vt. š. de sentẽ. excõi. si concubine. et de offi. vica. Romana.

C**Um cõtumatia.** Hec sũpta ẽ ex quadã extrauagãti. que olim incipiebat. cõsultationẽ. et ex hijs q̃ no. xi. q. iij. rursus. Cõtumatia. que cõtrahit multis modis. vt no. xi. q. iij. certũ. et. iiij. q. lij. in summa. Suspitionem. que olno repellanda est. vi. q. j. omnes. aliq̃s tamẽ sola suspitione iudicãdꝰ nõ est. ij. q. j. primo. vbi de hoc. Vehementẽ. i. forte. leuis videt sufficere. š. de symo. in symoniacum. Vocato. in quo casu videtur speciale ꝙ post ꝑmã citationẽ statim excõicari possit. xxxiij. q. iij si q̃s de pentibus. alias bis vel ter oꝫ q̃s ante excõicationẽ citari. e. q. de excõicatis. xxiij. q. v. nõ vos. Respondeat. et hoc intimatione debet exprimi. Subterfugit. diffidendo de iusticia. vt. š. de ꝓsumpt. nullus. de quo. ij. q. ix. in summa. Per annũ. intellige cõtinuũ. š. e. excõica mꝰ. §. j. et. š. de penis. c. vlt. et. š. de frigi. laudabilem. in prin. Extunc. i. anno elapso. ergo nõ ante. sic š. de elec. cupientes. §. j. Respõso. vbi de hoc. Velut hereticus. expssiuum est veritatis: idẽ est in alijs criminibꝰ: q: si excõicatione orta ciuiliter: vel criminaliter: sup crimine extiterit excõicatꝰ per annũ: habet pro cõuicto: saltem quo ad bona vt ꝓsententiã ea amittat: scdm veriorẽ opinionẽ: licet aliq̃ dicãt q̃d imo ipso iure: secus tñ si in ciuilibus excõicatꝰ esset: in q̃bus annus nõ sufficit. de quo dic vt. š. de dolo ⁊ cõtu. veritatis. et hoc scdm canones: scdm leges: dic ꝙ aut est ꝓsens et rite cõdẽnatus: et tunc si corporaliter puniat: bona ad heredes trãseũt: nc pena dupliciter afficiat. sic intellige. C. de bo. dam. auc. bona. si autẽ aliqualiter euadat penã corporalẽ: succedet fiscus: sic loq̃tur. C. eo. ti. per totũ. si vero propter cõtumatiã nõ possunt ꝯtra procedere: q: lis nõ fuerit cõtestata. tũc ꝑsona cõdemnari non poterit: sed bona annotabunt: et expectatus post annũ si nõ venerit: deuoluent ad fiscũ. ne sup hijs a modo audit: sed sup crimẽ. C. de requirẽ. in eis. l. ij. si loq̃mur qualiter sup crimine agat cõtra ꝑsonã: si est ꝓsens. dic vt. š. de accusa. accedens. cũ filibus. sed si est absens post cõtumatiã potest ꝑ viã inq̃sitionis etiã lit. nõ cõt. agi: etiã ad depositionẽ: si tale sit crimẽ. š. de accusa. inq̃sitionis. §. Respõso. et in dicto. c. veritatis. sed ꝑ viã accusationis nullomodo. xi. q. iij. rursus. et. c. quicũq̃. et. ij. q. ix. decernimus. sed super bñficio bene: vel bonis: vel alijs. vt in istis

c.no.et.§.c.in prin.glo.dictū est.xj.q.iij.rursus. et dic de hoc p Inno.§.de eta.et quali.bone.

Additio. c.Cum cōtumatia.quando hic tex.dicit ꝙ sustinēs excōicatio/nem p annū velut hereticus cōdemnetur.dic ꝙ talis est inhabilis ad acceptāda bñficia.Nam si collatio bñficij fuerit facta illi qui sustinuit ex cōicationē vel suspensionē p annū:illa est nulla vt in.c.cū bone.et ibi glo.Panor.et alij de eta. et quali.extra.ita ꝙ etiam si prouisio sibi facta fuerit per papā illa est nulla:nisi in ipetratione fecerit mētionē de tali vicio.de quo si nō fecerit mentionem nō censet sup eo dispēsatū:vt late dixi in.c.nō potest.§.de pben.eo.lib.Nec p illā clausulā in literis aplicis apponi solitā:scilz ad effectū psentiū dūtaxat cōsequendū absoluen/tes z absolutū fore censentes:censet ille habili/tat⁹ seu absolut⁹.vt dicit Felin⁹.n.c.apostolice. de exceptio.extra.vbi ponit per illa vba nō esse absolutos eos q insorduerūt per annū in excō/cationē:vel q si sunt excōicati propter heresim. vel quādo noluerūt parere literis executorial/bus sedis aplice.et de hijs est hodie regula seu cōstitutio Inno.pape octaui.q est impressa post decisiones Rote in meis decisionibus.In alijs vero casib⁹ excōicati cēsent absoluti ad cautelā per illā clusulā:scz ad effectū prouisionis illi⁹:ita ꝙ licet collatio bñficij facta excōicato sit nulla. vt in.c.cū dilectus de cōsuetu.et.c.postulasti. de cle.excōi.minis.z amplc Panor.in.c.ad pro/bādū.de sen.et re.iudi.extra.Tamē vigore hui⁹ clausule impetrās est absolut⁹ z prouisio sibi fa/cta est valida.qm ad illū effectū papa intendit apponere istā clausulā in suis cōcessionib⁹.z pōt tacitū habere pro expresso.vt dicit Felinus.in.c. nōnulli.in.§.correlario.de rescrip.extra.et dixi in.c.si motu.§.de pben.eo.lib.als illa clausula frustra apponeret:et nihil in literis vel cōcessio/nibus aplicis frustra torie ponendū est.vt in.c. solite.de maio.z obe.extra.in glo.Sic etiā solet dari absolutio oratoribus seu ambassiatoribus aplicis vt ꝙdiu fungūtur suo officio apud pōti ficem si sint excōicati:censeant absoluti.vt dicit Hosti.in.c.veniēs.lo.ij.de testi.et Felinus.in di cto.c.aplice.de exceptio.et sic solet fieri Tolose in synodo:qz concedit absolutio oibus rectori/bus et alijs q vocati comparēat quousqz officiū fuerit cōpletū seu sinodus tenta aut dissoluta: ꝙ fieri potest per pmissa.z de hac forma absol/uendi ad cautelā:habes in.c.venerabilib⁹.§.sed si ex causa.et glo.in.c.decernim⁹.J.de sen.excōi. cū iuribus ibi allegatis.sed illa absolutio est cō cedenda in principio actus:vt actū non impe/diat excōicatio.qm post actū absolutio esset su/peruacanea.Blasius Bunolus doctor.

Accusatus. Primo/de triplici relapsorūz genere. Secūdo/de testimonio pueri.Tertio/ de sortilegijs vel vsurarijs per inqsito/res nō puniēdis.Quarto/de bonis hereticorū occupādis vel cōfiscādis.Quinto/de puniēdis sacerdotib⁹ in celāda veritate hereticos istru/tibus.Sexto/de religiosis circa pmissa delin/quētibus.Scda.Licet.Tertia.Sane.Quarta. Si do.Quinta.Sacerdotes.Sexta.Religiosi Hec sumpta est ex quadā extrauag.q olim inci/piebat.qd super.Suspectus.su.z sup hoc in ius vocatus.§.eo.excōicamus.§.j.et.§.c.proximo. Uehemens.nō tamē violēta.§.de psump.lite/ras.Exorta.forte ex dictis testiū.§.de purga. ca.inter.§.j.sed inter publice diffamatū:vt qz habet continuā familiaritatē cū heretic.seu ad occulta cōuēticula cū eis cōuenit:vel a cōmuni cōuersatiōe fideliū discrepat:z sola psumptiōe notatū:puta qz per annū excōicatus extitit.§. de penis.grauē.ext differentia.Nam si prim⁹ in purgatione deficiat:vt verus hereticus est pu/niendus.§.eo.excōicamus.§.§.adijcimus.et.§. de purga.ca.inter.et officio z bñficio deponit.vt ibi no.Host.in scdo casu nō dāpnat acsi esset cō uictus:sed est iterū excōicandus:in qua excōica/tione si per annū steterit:vt hereticus cōdēna/bitur.§.eo.cōtumatia.et sic intelligit.§.c.excō/camus.§.§.Si queras vnde hoc ꝙ defect⁹ pur gationis inducat depositionem.Dic ꝙ ex hoc ꝙ purgatio pcedit ab accusatione:et ideo qua/lis pena iponeret in defectu purgationis desce/dētis ab ea.z est idē si agatur per viā inquisitio/nis:qz in casu heresis pena ei⁹ est depositio of/ficij z beneficij.ergo similis est in purgatione:q loco eius succedit.§.de accusa.inquisitionis.in prin.de hoc plene per Host.in.c.inter sollicitu/dinē.de purga.ca.abiurauit.de forma abiura/tionis.dic vt not.de consecra.dist.ij.ego beren gari⁹:et de purga.ca.inter sollicitudinē.Cōmit tit.credendo vel als.§.c.c.ij.Sic.ratione qz cū de vehementi presumptione prius contra eū or ta se purgauerit:nō potuit dici primo vere rela psus:sed fictione iuris:quasi dicas ius haberet eū pro relapso:ac si primo vere esset de heresi cō uictus.simile de pe.dist.iiij.si ex bono.z idem di cit canon:qd nō potest dici renatus qui nō fuit natus de cōse.dis.iiij.qui in maternis:de fictio/ne iuris.Dic vt.l.di.ferrū.z sic no.ex psiti psum circa pterita.si.xxxiij.q.ij.cū per bellicā.Si aūt. vcr.Grauius.f.quasi nunq abnegasset.Pena imposita.§.c.ad abolendā.§.illos.z.§.c.sup eo. Omni secta.dicta a diuisione.de quibus sectis hereticorū habet.xxiiij.q.vj.quidā articulo.de quibus.§.de sum.trini.in rubrica.Simpliciter. vel generaliter.q.d.si particulariter vnā abiu/rauit:nō diceretur relapsus in alijs:per locuz a cōtrario:ex quo videtur approbari opinio illoz qui tenent:ꝙ suspectus de vno articulo tantū: nō debet se purgare super omnibus:licet alij te neant cōtra:vt not.de cōse.dist.ij.ego berēga/rius.sed Jo.an.z Gui.contra.qui tenēt hoc ꝙ qui vnū abiurauit precise spāliter si delinquid l alijs:merito dicit relapsus:qz fides inimica est sibi de pe.dist.v.defleat.vbi de hoc.§.de reg.iur. defleat.et qui aurē hominis tangit zc.de pe.di. §.vulgaris.sed prima videt verior.vnde not.hic ꝙ indefinita equipollet hic vniuersali.Itē not. hic.ꝙ generalitas siue indefinitas l fine posita:

non referũt se tantũ ad id de quo prius particu
lariter agebať:sed potius prior particularitas
trahiť ad generalitatẽ secutã:qđ est cõtra.l.ff.
de trãsac.l.qui cũ tutorib⁹.vbi gñalis trãsactio
restringiť ad id tantũ de quo spẽaliter actũ erat.
sed hec decre.locũ habet in cõnexis.cũ heretici
oẽs habeant caudas ligatas:et fides sit vnica.
vt.s.sed lex loqtur in diuersis et separatis:ergo
si senescallus dicat cõmitto tibi oẽs causas ordi
narias diocesis Tolose:et oẽs cõmissiones ex
traordinarias.Istud verbum oẽs nõ restringiť
ad diocesim Tolosanã:ĩmo ordinaria:ʒ extra
ordinaria sunt separata.de hoc dic vt dixi.s.de
offi.ordiñ.Romana.Ille quoq̃.ver.Deducat.
dic vt not.s.eo.c.ij.Munera.munus ex causa:
donum ex causa vel sine causa.ff.de vbo.signi.
l.inter donum.Non possit.vt qr moritur fame.
secus si excusari posset.vt.ix.q.iij.qm multos.
ar.contra.v.q.v.c.ij.xxxij.q.xiij.sicut sancimus.
Sine ordinatione.qr si hoc iteruenisset nõ esset
dubium quin esset de credentib⁹.s.eo.quicũq̃.
Uerbis nostris.sic.s.de reb.eccle.alie.hoc cõsul
tissimo.Licet.Secũda pars.Repellantur.s.de
testi.testimoniũ.qr ferre testimonium est digni
tas.xxxij.q.v.p̃ceptũ.vbi de hoc.Cclãdo.de pu
blica forma iuramẽti in talib⁹.dic vt.s.de accu.
cũ dilecta.Post modũ.ex interuallo:qđ est spe
ciale in causa heresis.aľs secus.s.de testi.cogẽ.
preterea.Exemptũ.hoc ideo dicit qr plura sũt
spẽalia in hoc crimĩe:qr serui ꝯtra dños:et crimi
nosi seu ĩfames aduersus quẽlibet admittũtur.
vt.ij.q.vij.§.huic opponiť.idem est de alijs ex
ceptis:puta symonia:ʒ crimine lese maiestatis
xv.q.iij.sane.capitales tamẽ inimici repellũtur
in istis:etiã in hoc casu.s.de sy.licet hely.ʒ.c.per
tuas.in glo.de quo p Ho.in summa.de accu.§.
quis possit.ver.admittũtur.et eo.tiť.cũ p.mã
conella.Judicijs.de hoc.s.de cle.peregri.inter
quatuor.ʒ qui fil.sunt.leg.transmisse.Aliud q̃
periuriũ.Obsistat.forte argueret de falso.C.de
proba.licet.regulariter tamẽ potius statur pri
mo dicto q̃ scđo.s.vt eccle.bene.vt nostrum.
Sane.Tertia pars.Apostolica.maxime.Diui
nationibus.Diuinatio tripliciter accipiť.j.q.j.
nunq̃.Primo/pro scientia Theologie a qua
Theologi dicũtur.xxxviij.diś.omnes.ibi diuini
apli.Secũdo/pro sciẽtia infusa a deo.vt.j.q.j.
cos.ibi Petrus diuinus.Tercio/pro sciẽtia ma
gica et fallaci:sic accipiť.quia nunq̃ proprie in
bonã partẽ accipiť.j.q.j.nunq̃.Sacrilegijs.de
hijs:de sortilegijs p totũ.xxvj.q.vij.per totum.
Saperẽt.sicut sacrificia offerre demonibus:vel
qr p̃dicta cõmittunt cũ corpore Christi vel san
guine.xxvj.q.ij.hij qui.Manifeste.ergo in du
bio habent dimittere suis ordinarijs:et isti sic
in dubio nõ cognoscãt an sua sit iurisdictio:sec⁹
in iudicibus alijs.vt.s.de rescriptis.in literis.in
fi.ff.de iudicis.si quis ex aliena.Judicijs.epis vel
legatis:ad quos talia pertineãt corrigere.xxvj.
q.v.peruenit.q loqtur in legato.De questio
nibus.de hoc poterãt se intromittere tempore
Bonifacij.sed hic ĩmutauit.Maximis.cũ in
talibus penitentia sine sactisfactione nõ sit fru
ctifera:quarũ potius spectat ad ordinarios q̃
ad tales.s.de peni.qđ quidã.Offendiculũ.i.im
pedimentũ:qr pluribꝰ intẽtus minus est.ʒc.s.
de cle.coniuga.diuersis.Si vero.Quarta pars.
Hereticus.ergo nõ oẽs tales sunt heretici:nisi
aliqualiter se ĩmisceãt eoꝝ erroribus:qr tũc se
cus:et sic nõ ob.s.eo.excõicamus.ij.§.vlt.Im
positio.secus si esset imponẽdũ.j.§.prox.Ad sa
lutẽ.puta cõstituendã:vel hospitale:vel similia
in bonis tẽporalibus.hoc innuit talẽ impotẽ
tiã esse penitentiã:qđ poterat per aliũ cõpleri:ʒ
q̃ magis bonis ipsius q̃ psone ponebať:sicut cõ
struere vel similia.secus si oĩno esset psonalis:si
cut ieiunare vel orare.in auť.de eccľia.titulis.§.
sicut edificationem heredes.xij.q.ij.episcopus.
vbi de hoc.et de sepul.c.vlť.Deuenerũt.vt.s.de
pigno.ex literis.vbi de hoc.Porro nollent.ʒ sic
futurũ respiciť in hoc refert.a.§.p̃cedẽti.Et ex
tincto.xxiij dist.quorũdã.ex quo ergo ante ex
tinctionẽ criminis nõ est ĩposita:eo extincto ex
tũc non poterit imponi.vt hic patet.hec litera
que seqtur in textu:cõmuniter nõ est bona.vn
de sic debet esse.Porro illis qui sic cõfessi fuerũt
in iudicio de heresi corã inqsitorib⁹ huius praui
tatis ad faciendã penitentiã quã inqsitores in
iungere illis vellent:bona sua eisdẽ inqsitorib⁹
obligauerũt.si anteq̃ iniũgereť eis penitentia
decesserint:nõ tamẽ heretici:sed reincorporati
poti⁹ eccľie vnitati:vel eoꝝ heredib⁹ qui ad suc
cessionẽ taliũ admittũtur:nõ est satisfactio pro
extincto iam crimine iniungenda.talem literã
hʒ Jo.mo.Reincorporati.i.p ipsos inqsitores
absoluti:et ad gremiũ eccľie per absolutionem
ecclesie reducti.Admittũtur.et sic no.q si here
ticus peniteat de heresi ʒ fuerit vnitati eccľie re
incorpat⁹:ei⁹ heredes ad successionẽ bonorum
admittunť in auten.vt cũ de app.cog.§.gene
ralem.ver.si vero.et sequenti.colla.ix.ʒ hoc est
de misericordia.secus de rigore.et sic nõ ob.s.c.
vergentis.cum hec prefertur tanq̃ equitas scri
pta rigori.C.de iudi.placuit.vel ibi fuit lata sen
tentia super crimine:hic minine.ĩmo fuit con
fessus ante diffinitiuã.vt.j.e.cũ secũ3.vbi de hoc.
Extincto.in eo qui cõfessus est ʒ paratus fuit pe
nitẽtiam accipere:qr mors exclusit.vt.s.de sen
ten.excõ.a nobis.ij.Crimine.nõ ob.j.e.§.prox.
quia ibi diciť crimen extinctũ quo ad iniunctio
nem faciendam vt hic:vel dic q hic nõ loquitur
de vero heretico:sed de simplici defensore:et si
milib⁹:qui nõ sunt heretici vt.s.§.prox.ʒ ideo
ex quo non sunt in crimine stabitur regule:qua
cauetur:q delicta ʒ honores cũ capite ambulãt
ʒ ipsum sequũtur.C.ne de sta.defunct.l.si pater
Sic exponit Jo.mo.predictã litteraʒ:que est ve
ra.sed alia.est magis cõmunis:sed defectiua et
obscura ſm q hic recitat Gui.Iniungẽda.ʒ sic
not.q penitentia nec vt pena:nec vt penitẽtia
est heredibus pro domino iniũgenda:qr perso
nam sequitur:nec ad heredes transit.et hec est
ratio quare in extremis infirmo nõ imponitur
penitentia:sed innotescit tantũ sibi.xxvj.q.vij.

c. j. ne videatur ad heredes transmitti. s. e. vergentis. ⁊. j. e. cũ secundũ. Per sententiã. declarãtis. ar. ꝙ per sententiã ius nõ datur: sed declarat sic. xj. q. iij. quomõ. vbi de hoc. ⁊. j. e. cũ scdm. ex quo satis sequit ꝙ corpus cõdẽpnati ad mortem: qui tamen appellauerat: si post confirmationẽ prime sententie per iudicẽ appellationis factam: in potestate ipsius iudicis app. moriat: erit remittẽdus ad primũ iudicẽ pro iustitia facienda. xxiij. q. vlti. quesitum. s. de ver. signi. ex parte. in prin. ꝙ est verũ si nõ sit remotus: ⁊ cõmode possit hoc fieri: alś faciat hoc iudex app. vt. s. de sepul. religiosus. Expedit eñ vt p alterũ eoꝝ fiat iusticia vt satisfaciat reipublice. ar. s. de sen. excõi. vt fame. et de hoc dic vt in dicto. c. q̃situm. de facto fuit Tolose. Per mortẽ. xxiij. q. ij. sane. ꝙ intellige vsq; ad. xl. annos. q: extunc nõ possunt abdicari a filijs catholicis: et p Romanam ecclesiã. s. de p̃scrip. c. vlt. si tamen post mortẽ appareat de cõtritione taliũ p euidẽtia signa: nõ recõsiliabũtur: et absoluẽtur seruata tamẽ solẽnitate illius. c. j. q. vij. quotiẽs. et. c. saluberrimũ. vel etiã esset tanta necessitas qd cõfiteri nõ possent: sufficeret sola penitẽtia ad recõsiliationez: sine alia solẽnitate. xxvj. q. vij. hij qui. in alijs vero excõicatis: cũ solis signis penitentie: mortuis sufficit seruare formã decre. s. de sen. excõi. a nobis. ij. vbi Inno. sic itelligit dictũ c. hij qui. licet alij cõtra. Procedere. seruata forma decre. j. eo. cum scdm. Sacerdotes. Quinta pars. Eorum. su. erroribꝰ: in debite. de quo. xxiij. q. iij. c. non inferenda. idẽ est de illo qui patrociniũ p̃stat excõicato. de quo p Host. in lectura. s. de excep. cũ inter. Impedire. occulte delinquẽtes Quia graue delictũ grauius est puniẽdũ. xxiij. q. j. nõ offeramus. Religiosi. Sexta pars. Immitationis. vt. s. e. c. j. Quã seculares. s. ne cle. vel mo. c. vt periculosa. Uel consimilibus. vt. s. proximo. §.

Statutum. Hec extracta est ex quadã extrauagã. que olim incipiebat. multoꝝ. Statutũ supple. decernimꝰ. ꝙ. j. est statutũ. ⁊ differt tantũ ab illo. §. s. eo. c. proximo. §. sacerdotes. quia ibi ipedimẽtũ p̃stat a priuatis: hic a iudicibus tantũ: ꝙ est grauius. Directe. puta ne forte aliquis canonicus illiꝰ loci accusari possit: vel contra eũ inquiri super crimine heresis: vel nullꝰ cõtra tales aut testificari vel similia Nec indirecte. forte nullus possit de atroci crimine puniri ab alio quã a potestate. Retardari. not. ex toto auferre: vel ad tẽpus differre equiparari: cõtra illud gñale ꝙ differt non aufert. xiij. q. j. c. j. Nolẽt. vt. s. de elec. fundamẽta. More. No. morã vitandã. vt. j. de regu. iuris. mora. vbi de hoc. Tale. s. directe. vel indirecte ꝙ impediat vel retardet. Retardetur. vnde in statuto de nõ portandis armis: excipitur inquisitoꝝ familia. et hijs similia. Comprehendendos. s. de regul. iuris. licet. de sen. excõ. decernimus.

Ne aliqui. Dubium. Declaratio. secũda. Presenti. Hec sumpta est ex hijs que no. s. de offi. deleg. quoniam. et. c. licet. Expiret. et est planum ꝙ nõ. vt. j. eo. ⁊ est ratio: quia censentur ordinarij tanq̃ a principe dati ad vniuersitatem causarum: sicut iudices appellationuz: vel similes. de quibus. s. de offi. deleg. pastoralis. in magna glo. et tales habent iurisdictionẽ sine administratione. vt le. ⁊ not. s. de in integ. resti. caus. 13. in glo. ⁊ sunt similes legatis. s. de offi. leg. legatos. quorũ potestas in futuris ⁊ nõ inceptis negocijs propter mortem pape nõ expirat. secus in delegatis quorum iurisdictio est omnino accidentalis: et extraordinaria. s. de proba. quoniã contra. et in tantũ ꝙ nihil habẽt propriũ. s. de offi. dele. cum olim. ij. et ideo merito expirat. vt. s. eo. tit. gratũ. et. c. relatũ. Non cepta. qd est specialis in fauorẽ fidei. ergo contrariũ in alijs causis. ex quo apparet soluta q̃stio mota. s. de offi. delega. sed an perpetuata questione in vno articulo intelligatur perpetuata in alio: et est planum quod non. vt hic. a contrario. et ibi etiam dicitur sicut idem dicitur de conseruatore qui in hoc differt ab inquisitoribus. s. de offi. delega. c. vlti. §. officium. Notabis ergo ibi ꝙ iurisdictio cõmissa cõtra plures si sit ppetuata cõtra vnũ: et per cõsequẽs cõtra alios. et hec fuit opinio Inno. posita. s. de offi. deleg. pastoralis. i glo. ⁊ erat ciꝰ rõ. q: iurisdictio nõ est res individibilis: ergo ppetuata quo ad vnũ: ⁊ quo ad oĩa p consequẽs: facit. C. de duo. rei. l. vlt. et. C. de anna. except. l. vl. alij distigunt an negotia sint cõnexa: ⁊ tũc dicit verum Inno. an separata: et tunc nõ: per. l. ff. de mino. l. etiam. Tertij distinguunt aut contra vnã personã dũtaxat: q̃uis diuersi sint articuli. ⁊ tunc verũ Inno. aut contra plures psonas. ⁊ tunc secus. quãq̃ connexi sint articuli. vt. s. de offi. deleg. licet. et in glo. s. de rescrip. pastoralis. et hec videtur verior. Emerserint. vt si tempore mortis pape erat hereticus: sed postea incipit: contra. s. de rescrip. c. si. solutio. Illud in rescriptis de iustitia: que tãq̃ odiosa restringi debent: sed hoc fauorabile est in fauorem fidei. de hoc dic per Io. mo.

Ut officium. Primo inquisitores ad procedẽdum vbicũq; cõmuniter separatim vel simpliciter excitat. secundo eos informat circa psonales. Tertio circa testes. Quarto circa tabelliones. Quinto. circa questuarios et alios predicatores. Sexto circa inuocationẽ brachij secularis. Septimo circa presides ⁊ potestates seculares. secunda. Si vero. tertia. Uerum. quarta. Ad cõscribenda. quinta. Cõpescẽdi. sexta. Deniq;. septima. Statuimꝰ. Hec extracta est ex quadã extrauagã. que olim incipiebat. licet. Ubicũq;. idẽ in ordinario. s. de offi. deleg. cũ epõs. secus in metropolitano: ⁊ vt litigãtes separatim: qd est spãle in fauorẽ: alś cõtra. maxime si censeãtur nõ ordinarij: sed delegati. s. de offi. delegati. causam. Sãctiones. s. eo. ad

abolendā. Post posito.xj.q.iij.julianus.cū se-
quentibus. Si vero.secunda ps.formā.xj.q.iij.
cū aliquis.de sen.ex.a nobis.ij. que forma etiaz
in absolutione tali impensa nō fuerit obserua
ta:nihilominus absolutus est.vt not.in glo.ij.
q.j.de manifesta.licet Inno.videat̃ sentire con
trariū.ē.de fil.presby.veniens.et de hoc no.in
preallcg.c.cū aliquis.hic prestat ar.ꝙ officialis
vel eius ꝑlatus nō presbyter:pōt absoluere ex-
cōmunicatū:quē ipsemet excōicauit.ex quo for
ma ista hodie quasi vbiqꝫ de cōsuetudine serua-
tur.que forma de se presbyteruz requirebat.vt
in dicto.c.a nobis.ar.ē.de sacra vnct.c.vno.§.
j.ad rationes.Host.posita a.de symo.ad aures
Et de sen.exco.cū desideres.vbi ipse omnino cō
trarium tenet.responde sic. In quouis peccato
mortali tribus est quis obligatus.primo capiti
qui est xp̄s:a quo auertitur:ipsum offendendo.
Scdo corpus eius.s.vniuersitatē fideliū:que mi
stice vocatur xp̄i corpus.vt ī dicto.c.vno.ꝛ me-
rito qui ledit corpus:ledit ꝛ mēbra.vj.q.j.§.ꝛ ve
rum. Huius corporis habet claues et regimen
ipse presbyter curatus. Tertio seipsuz cui vnit⁹
est vnione fidei et sacramentoꝝ. Huius vniuer
sitatis habet claues ꝑlatus in foro contēcioso.
Primā offensam remittit solus deus. de pe.di.
j.verbū. Secundā solus presbyter.e.dis. multi-
plex.ꝛ.c.quē penitet.et per cōsequens penas:q̄
ratione predictarū offensarū debebant̃.e.disti.
mensuram.ẜm ea q̄ ibi no.nec contēpnas cla-
ues presbyteri seu penitentie sacramentū:sciēs
ꝙ ipsa sacramentalis absolutio q̄ in foro peni-
tentie fit:ex parte ipsius operis operati cū mi-
nori gemitu ꝛ dolore sufficit ad delendū ipsum
peccatū:propt̃ gratiā q̄ ibi infundit̃:quā faceret
ipsa cōtrictio per se:licet citra ipsum sacramen
tū ipsa cōtritio maior ꝙ in ipso sacramento in-
teruemente.vt.in dicto.c.quē penitet.ꝛ.c.scda.
vberior tamē gratia in baptismo infundit̃: que
sine gemitu oīno penas tollit.vt de cōse.di.iiij.
sine penitentia.in hac autē requiritur gemitus
et ideo baptismus dicit̃ prima tabula hoīs nau
fragantis in mari peccati.penitētia secūda ta
bula.vt in.c.secundo.ex quo videt̃ sequi:ꝙ sicut
baptismus tēpore necessitatis possit ab heretis-
co vel ab excōmunicato recipi: sic ꝛ penitentia:
cū ista duo sacramenta per se et ex parte ipsius
operis operati propter exuberantē gratiā que
in eis infunditur:etiā vltra contrictionē multū
operantē.sic intelligo.xxxij.di.§.verū.in fi.cum
similibus.licet alij cōtra de penitentia. ꝛ bñ: qr
in premissis nō cadit subiectio:saltē quo ad ex-
erciciū.xxiij.q.j.audiuimus.. hanc credo per so
lum presbyterū posse fieri:qui solus clauiger est
deputatus in ipsa vt in dicto.c.multiplex.et de
hac intelligo loqui. Host.cū omnib⁹ auctorita
tibus suis. et infligit̃ quādoqꝫ tertia pena pro-
pter offensaz rei publice:ꝛ ipsius vniuersitatis
a ꝑlato qui ipsum vniuersum gubernat:que vo
catur excōmunicatio: de qua intelligo omnes
alios in glo.predicta.vel ꝙ qui ligat/absoluat
iuxta regulam.ē.de regu.iuris.omnis.ratio est
quia cum ista non habeat certum vel limita-
tum ministrum adeo ordinatum:sed ordina-
tionem istius relinquit Petro vt eius vicario:
sequitur ex quo vicarius christi aliquē deputat
idoneū ad excōicandum:per cōsequens ꝛ absol-
uendū.vt in dicto.c.verbū.secus in dicta abso-
lutione sacramētali:in qua solus presbyter est
sufficiēs clauiger.vt dixi.si ergo tu excōicat⁹ vis
plene in vtroqꝫ foro:et a pctō absolui: q̄ras in
absolutione excōicationis ꝑsbyterū:ꝛ cōfitea-
ris sibi peccatū:ex quo al's est publicatuz iuxta
tenorē.c.ē.de penit̃.c.j.qr si alias esset occultū:
secreta deberet esse cōfessio.vt co.ti.omnis.al's
sine absolutiōe pcti vis a sentētia excōicatiōis
absolui:hic poteris. Aut ꝑsbytero. al's tamen
ꝑlato.ꝙ probat̃.ē.de testi.veniens.ij.et ibi per
Host.de iudeis.ita quoiūdā. Impendat̃.sic no.
ꝙ epi vel supiores possunt absoluere subditos
incidētes in heresim iam dānatā vt leg.xxiiij.q.
j.c.ij.in glo.in fi.cōsueuit.vt.j.q.vij.quotiēs de
ↄse.dist.ij.ego berēgari⁹. Simulata.spirit⁹ eñ
sanctus discipline effugiet fictū.de peni.dis.iij.
inter hoc.de simulatione.dic.xxiiij.q.j.officij.
fallentes.ẜmo se poti⁹.licet.eñ deo possint mē
tiri:nō possunt tamē fallere.de cōse.dist.ij.pa-
nem. Lupum.qr angelus sathane.ꝛc.ē.ne cler.
vel mo.nō magno. Hic accipit̃ lupus pro here-
tico:quādoqꝫ pro malo ꝑlato.ē.de renūci.nisi.
§.propter malicias. Uerum. Tertia pars. Pro-
cedi.qr vbi mai⁹ periculū.ꝛc.ē.de elec.vbi mai⁹.
Reos.s.pctō heresis. Error.c.error nedū in ma
iorib⁹ imo in minorib⁹ ꝓcaueri debet.xxxviij.di.
quāuis. Seueritas.i.rigor.xij.q.ij.§.veruz. Te-
stiū.s.tres vel plures.ē.eo.excōicamus.§.adijci
mus.ibi.tres aliqui casus in q̄bus nō sufficiunt
duo testes.qui no.iiij.q.ij.in summa.sicut etiaz
no. Host.in sūma.e.ti.§.qualiter.ver.vt tamē.
Inno.tamē notat.ē.de symo.sicuti.ꝙ in crimi-
ne symonie et heresis:minores probatiōes suffi
ciunt ꝙ in alijs criminib⁹.C.de hereticis.l.ij.po
test dici qd̄ leuia signa sufficiūt ad suspitionē et
purgationē indicēdā:sed nō sufficiunt nisi clara
ad condēnationē de tāto crimine.ē.de ꝑsump.
literas.et si nollēt ꝓhibere testimoniū:possent
cōpelli.ē.de testi.cog.preterea.nec aliquot pri-
uilegiū eos excusaret.ē.c.excōicamus.§.adijci-
mus.in fi. Duas.qr in ore duoꝝ vel trium.ꝛc.ē.
de testi.in omni negotio. Religiosas.pro q̄bus
ꝑsumit̃.ē.de no.oper.c.cum ex iniūcto.in q̄bus
vltra religionem et habitū requirit̃ discretio:vt
bene inter leprā et leprā discernāt.xx.di.§.j.Ad
conscribēdas. Quarta pars. Scriniarij.vulga-
re est Romanoꝝ.sic.ē.de ꝑscrip.ad audientiā.
Seu.pro.i. Tencrl.not.vnū casum specialem in
quo religiosus pōt cōficere instrumentū: al's est
regulariter cōtrariū.ē.ne cle.vl' mo.c.sicut te.
veteres rogationes cōplebit factus monachus
sed nouas nō assumet.ff.familia hercis.l.alie-
nationes.ff.de postu.l.j.§.casum.sic in quarta
parte Spe.de sta.mo.ver.xxvij. Precipim⁹.er-
go ferendū ꝛ si per ꝙ duf.xix.dist.in memoriam.
Canonis.vt in preallcg.c.sicut te. Ad premissa.

Cōpescēdi.quinta ps.Premissa.xij.q.ij.idigne Questuarios.s.de penit.cū ex eo.Jpos.s.q̄stuarios.facultatē.Poterūt.talib⁹ questorib⁹ dicere inq̄sitores:cessent tales ista dic: ne nr̄m offm̄ impediat.Deniq̄.sexta ps.Brachij.ex hoc no. delegatū nō posse iplorare brachiū seculare:ꝛ sic tz curia.et est rō:q: rescripta sunt stricti iuris:et nō extēdunt nisi ad casus in eis exp̄ssos.ꝛ iō i rescriptis inserit hec clausula sepe:inuocato ꝛc.q̄ dz aliq̄d operari.s.de deci.ad audiētiā.Jnno.t.ti s.de offi.de leg.significasti.ꝛ Host.e.ti.c.j.tenēt cōtrariū.sz pria ꝟior:ſm stillū curie.nō ob.xxiij q.iij.administratores.q: in ordiario loquit ſm Gui.ꝯstitutione.s.de rescrip.nōnulli.De duab⁹.nec illa.s.de rescrip.statutū.q: lz sit vltima hanc tn̄ spālē prouisionē introductā nō tollit:ꝛ sic nō ob.s.de ꝯsti.p̄terea.illa loquit de rescriptꝫ ex q̄bus delegata iurisdictio cōpetit.hic de inq̄sitorib⁹ certā prouinciā habētib⁹:quib⁹ ꝓ̄tū ad hoc ordinaria cōpetit iurisdictio.vt dictū est.s. e.ne aliqui.ſm Gui.Statuim⁹.septima pars. Obseruari.de quo le.xxij.q.vl.de forma.Subiectis.q: extra territoriū ꝛc.s.de cōsti.vt alarum. Approbatas.ꝛ sic sue sunt p approbationes:q: nfas facimus ꝛc.C.de ve.iur.enu.l.j.§.sed neq̄. Spoliet.hic innuit q per sniam nō ipso iure.nā facili⁹ impedit obtinendū:ꝙ obtentū auferat. s.de iureiur.quēadmodū.Publicū.sic.s.de penis.felicis.et.j.c.proxi.

Ut cōmissi. Primo multiplex ptās inquisitorū in procedēdo exprimit.Scdo.necessitas aduocādi in diocesi in bñficijs auferendis restringit.scda.Sūt aūt.hec decre.Bonifacij est:ꝛ est sumpta ex diuersis processib⁹ factis p ipsos aplicos i hac lra exp̄ssatos:ꝛ hñt q̄dā hic rubricā:de inq̄sitoribus.sed nō dz esse:q: totū cōp̄hendit sub rubrica de heret.ſm Jo.an.Singulis.ꝛ hoc videbat cōtrariū:q: eoꝝ ministeriū videbat electū.s.de offi.dele.q̄m.se.ap.Citatiōes s.de offi.deleg.hac cōstitutione.§.vides.ꝛ idē de denūciationib⁹ sniaꝝ vt hic.Tulerītis.adde q est in fi.cōcedim⁹ plenā ꝛc.ꝛ sic ad fi.cuiuslibꝫ articuli ꝛc.nec credat q sit necessaria noua snia:sz tm̄ declaratio antiq̄.prout plene leg.ꝛ no.xxiij q.j.c.j.in glo.Expediēt.ꝛ sic in tāto negotio copia peritorū est necessaria:et sic intelligo de p'tis in iure:vel in theologia:cū hic agat de criminibus puniēdis:de crimine ecclia stico.vt.j.c.inquisitionis.§.prolixus.alr̄ si alij vocarent imperitus mathescos risui pateret.xxxvij.di.qui de mēsa.sed merito tales vocādi sunt:qui iura canonū nō ignorēt.s.de consan.ꝛ affi.ex lris.in fi. et in eius famulatu nō debēt respui legiste.s.de priuile.sup specula.Prebeāt respuētes salariū: si eis ab inquisitorib⁹ gratiose offerat.j.q.iij.nō decet.xj.q.iij.nō licet.sz si illi rite peterēt:q: q̄libet dz defendere fidē:alr̄ est proditor ipsi⁹ ꝟitatis.xj.q.iij.nolite.Cōsiliū.de cōsilio dic plene vt no.Hos.de arbi.olim.Obedierit.fi.s.de sepul. aiarū.procedi etiā sup ipso crimine cōtra absentez diffinitiue:ꝛ de iure canonico.s.de do.ꝛ ꝯtu. veritatis.si cōstat de ipsi⁹ p̄ſidia:ꝛ sint ꝯtra eos solēnia edicta proposita:q̄uis de iure ciuili nō pronūciet in criminib⁹ cōtra absentē ad impositionē pene:nisi vsq̄ ad relegationē vt.ff.de pen. absentē.alr̄ si nō cōstat de crimine locū hz.s.c. cū cōtumacia.de hoc.iij.q.ix.caueāt.in prin.in fideiussores aūt absentiū pena pecuniaria iponi pōt.ff.de custo.reo.l.si q̄s.ꝛ no.xxiij.q.v.hō. intellige siue in prouincia isti⁹ q̄ cognoscit:siue alteri⁹ deliq̄rit: q: ibi inuenit ꝛc.C.vbi de crimie agi oz.l.j.nisi p aliū fuerit p citationē preuēt⁹ s.de fo.cōpe.proposuisti.de hoc dr.s.de rap.c.j. vbi de hoc.Obedientes.vt q: nec coacta: nec a nemine p̄uēti in tp̄s grē venīūt.vel etiā post:re integra:ex quo nec corporalr resistit:nec probatiōes ꝯtra eū sunt recepte.vt.ff.ad tertul.l.j.§. si iure.nā talis dign⁹ est venia.ar.xxiij.di.c.vlt. de quo dic.C.de hijs q̄ latro.occul.l.vlt.et in sū. Host.e.ti.§.q̄liter de p̄hēdat.ꝟ.auertet.Jncarcere.no.q lex nō iponit pro pena.i.in penā criminis imp p̄petuū carcerē aliquē condēnari.ff.de penis.aut facta.§.solet.lz ſm canones ad penā et ad custodiā imponat.vt.j.de pen.q̄uis.Jtez no.aliud q immuratio p̄petua vel tp̄alis nō iponit hereticis pro pena iudiciaria diffinitiue: sed pro pena iudiciali interlocutorie.Jtē nō absoluētur a crimine qd̄ vere cōmiserūt:sed a sententijs excōicationū quas incurrerūt:vn̄ nō pronūciabit eos hereticos:q: nō sūt.xxiij.q.j.hec fides.nec pronūciabit hereticos fuisse:q: nō est modus pronūciandi:sed imponet pnīam p hūc modum:quia te inuenimus per tuā confessionē vel alias legitimas probatiōes hereticū:vel hereticos adorasse:vel similia perpetrasse.nūc saniori ductus consilio ad vnitatez ecclesie prout asserꝫ te de corde bono:et fide nō ficta velle redire.et ideo de peritorū consilio:abiurata omni heretica prauitate ſm formā ecclesie ab excommunicatiōis vinculis:q̄bus tenebaris astrict⁹. absoluimus.si tn̄ ad deū ex corde redieris.et iniuncta mandata seruaueris.et q: in deum et in sanctā ecclesiā predictis modis temere deliquisti:ad peragendā penitentiam condignā in imperpetuū carcerem detrudi volumus.Precipimus ibidē perpetuo morari.et expedit q absoluatur sub conditione vt.s.quia si postea relabendo:vel frangendo temere carcerem:vel alr̄ penitentiam nō seruauerit:appareat nō fuisse absolutus:sed potius appareat q confessio seu cōuersio fuit simulata ꝛ ficta:et materia veteris erroris recōdita.de pe.dist.ij.qd̄ ait.et precedētia probātur p subsequētia.xxviij.dist.q sunt culpe.si.xxiij.q.vij.tēpora.l.di.accedēs.ꝛ.c.presbyteros.Mutādi.et sic no.q nō fuit diffinitiua snia q: nō posset mutari:sed quedam salutaris penitētia q̄ sepe cōmittat:sicut fit sepe in foro pnīe.vt.lxxij.di.presbyter.vbi de hoc cōsilio. Prepositio p̄cedens.de.ostendit hoc consiliuꝫ necessario esse sequendū:qd̄ intellige tātū in beneficijs ecclesiasticis sp̄ualibus:secus in alijs.et q sit sequendū consiliuꝫ ep̄i:denotat littera se

quens: que excipit vnũ casum: ergo fortificat regulã. ⁊ pōt esse rō: qꝛ eiꝰ est destituere cuiꝰ est instituere. s. de priuile. cũ ⁊ plãtare. de hoc ꝯsilio no. Cōpost. s. de insti. ex p̃te. l ii. ⁊ Guido. s. ne se. va. c. vno. secus aũt si priuaret eos publicis officijs vł honoribꝰ: qꝛ tũc cessat p̃dicta rō: ⁊ iō nō est necessariũ p̃dictũ ꝯsiliũ vt satis denotat lr̃a. Scienter. qḋ nō p̄sumit̃ nisi probet̃. qḋ intellige prout no. j. de reg. iur. presumit̃. Eos. s. dioce. In hijs. q̃. s. pror. p̄mittunt̃. Suo iudice. i. metropolitano. cōgregato p eũ ꝯsilio prouinciali: vł synodo x. q. ij. qꝛ in ii. xxxiiij. di. quorũdã. vbi de hoc. ix. q. iij. saluo. vbi de hoc p Inno. ⁊ Host. de preben. graue. Puniẽdos. vt. j. e. decreuit. no. vñ debet̃ pena: veniat premiũ. xvj. q. j. legi.

Contra.

Hec sumpta est ex hijs q̃ no. xlv. di. de iudeis. s. de bap. maiores. Trãsierint. hic loquit̃ de illis q̃ nō trahũt originẽ a iudeis: sed a xp̃ianis efficiant̃ iudei. Redierit. In q̃ fuerũt iudei. vñ q̃cũqꜫ asserat legẽ seruandã cũ euãgelio: vel circũcisione cũ baptismo: in dãnatã heresim incidit. ⁊ punit̃ ꝯfiscatiõe bonoꝝ. s. de baptismo maiores. in prin. C. de aposta. l. ij. Accusationẽ. posita tñ ⁊ reprobata vt ibi. Infantes. i. nō fantes. nã etiã ifans vniꝰ diei p baptismũ susceptũ in forma ecclie obligat̃: qꝛ dignũ est vt q̃ p aliũ liberat̃ per aliũ obliget̃. vt no. de cōse. di. iiij. nihil et. c. cũ paruuli. nã etiã ignorãtes tali sacramẽto obligant̃. s. de bap. maiores. de cōse. di. iiij. q̃ris. In casu. in hoc casu obligant̃ ad fidẽ. xlv. di. de iudeis. Coactus. hic distinguit. in fi. coactionẽ. Absolutꝰ ⁊ p̃cisus. vt si ligat̃ pedibꝰ ⁊ manibꝰ vel detentꝰ baptizet̃: qꝛ tũc nō est obligatꝰ. secꝰ si ꝯditionalis: qꝛ tũc obligat̃. rō diuersitatis est quia in p̃io casu potiꝰ pati ꝙ agere videt̃. s. de hijs q̃ vi. me. cã fi. sacris. ij. licet nolit simpliciter baptizari vult. tñ illud pp qḋ baptizat̃. scȝ vitã. xv. di. merito. ⁊ no. xj. q. iij. tm̃mō. Iudeos. qꝛ isti nō pñt sciuuare professiõe quã cōtẽpserũt. C. de aposta. hi quidẽ: ⁊ est spãle i fauorẽ fidei: al's tales nō admittent̃ cōtra xp̃ianos. s. de testi. c. j. Procedẽdũ. ad cōfiscationẽ bonoꝝ tanꝙ ꝯtra hereticos. j. e. cũ sȝ. Excludẽdo. filios vt ibi. nec ob. j. q. iiij. iudei. qꝛ videt̃ velle bona taliũ deuoluere ad filios: qꝛ ibi loquit̃ q̃ñ pr̃ cōdẽnat̃ nō vt hereticꝰ: sȝ alia pena potiꝰ puta pẽsione vel tributoꝝ exactiõe: vt citiꝰ ad rectitudinẽ deueniãt xiij. q. vij. iã nō. ⁊ ibi p Hug. ⁊ ꝙ dicit. c. iudei p̃uaricãtes in xp̃m: intelligit̃ de quouis inobediẽte: qꝛ qui nō est mecũ: cōtra me est. xj. q. iij. relatuȝ. in fi. ſm Guid. vel dic ꝙ istud corrigit illud. ſm Jo. and. s. de consti. licet.

Decreuit.

Primo dictũ. Scḋo. declaratio. tcḋa. Mō intelligendũ. decreuit. cōstitutionibꝰ per eũ factas sup heretica prauitate. Confiscari. ne propter viri delictũ remaneat indotata. s. de pig. ex lr̃is. Mō intelligendũ. tcḋa ps. Tu nos. tẽpore tractatus. ergo si tunc ignorabãt: sed postea sciuerit nō habet locũ hec pena. sic. s. de emp. ⁊ vẽ. cũ dilectus. ⁊ de elec. dudũ. j. ⁊ debent p̄sumi ignorare nisi cōtrariũ probet̃ vt. j. de regu. iur. p̄sumit̃. Sciuerint. quo casu cōtrahere nō debuerũt. xxviij. q. j. caue. ⁊. c. nō oportet. si tñ contraxerit matrimoniũ: tenet. vt ibi no. Hug. sicut tenet factũ matrimoniũ cũ excōicato. s. de eo q̃ duxit i ma. ꝙ pol. significasti. ⁊ ex hoc debet puniri: quia heresi videnẗ fauere. vt hic patet.

Statutũ.

Primo dictũ et eiꝰ declaratio. Scḋo declarationis extẽtio. tcḋa. Hoc sane. si intelligas de Inno. iij. dic. Hec sumpta est ex iuribus. s. e. excōicamus. ⁊. c. vrgentis. si de quarto. dic ꝙ sumpta est ex cōmissionibus per istos duos ap̃licos factis. sicut statutũ Alexandri positũ. s. e. q̃cunqꜫ. §. heretici. Cōmuniter. de hoc dixi. xxxv. q. v. c. j. ⁊ ij. Mane. hec fuit antiqua cōstitutio. Gradũ. filij faciũt primũ gradũ. filij filiorũ scḋm: ⁊ etiã scḋam generationẽ. ⁊ sic isti puniunt̃: ⁊ nō vltra. xxxv. q. v. ad sedẽ. ⁊. c. parẽtele. Declaramus. verba sunt Bonifacij. Et est sciẽdũ ꝙ vbi expresse nō cauet̃ de filijs descẽdẽtibus p maternã lineã: illi nullatenꝰ cōprehẽdunt̃. vt j. de penis. vbicũqꜫ. Itẽ vbi mater est heretica et pr̃ catholicus ad solũ filiũ tñ aliũ extendet̃ hec pena. vt hic. nō ob. C. ad. l. iul. maiest. l. q̃squis. vbi pena sibi puniunt̃ filij propter delictũ matris: sicut propter delictum patris: quia illa ſm istaȝ intelligit̃: naȝ tales nō puniunt̃ nisi expresse caueat̃ in iure: vel dictũ est. vel dic ꝙ lex q̃squis loq̃tur de bonis hereditarijs pr̃nis vel mr̃nis ipsis filijs auferendis. vt. s. e. vrgentis. hic de hijs repellẽdis a bñficijs eccliasticis: ⁊ ab honoribꝰ publicis. Hoc. tcḋa ps. Et expone hoc. s. ꝙ in p̃dictis statutis cōtinet̃. vel hoc ꝙ p̄missa declaratione cōtinet̃. filijs. ⁊ illegitimis: et naturalibꝰ. ne plus hẽat luxuria ꝙ castitas. l aut. de testi. in fi. ⁊ qꝛ ⁊ hoc indistincte itelligit̃. vt. xxxj. q. j. c. vl. sȝ Gui. nec ob. ꝙ sint sub patria p̄tãte: ergo nō dꝫt puniri: qḋ idẽ est de matnis bõis: l cuiꝰ p̄tãte nō sunt filij. insti. de adop. §. femine. et tñ pp eius delictũ puniunt̃. vt hic. ⁊ etiã alia via a talibus excludunt̃ tãꝙ illegitimi. s. q̃ fil. sũt le. p venerabilẽ. ⁊. s. de fil. p̄sbr̃. p totũ. Reicorporati. qꝛ lapsi fuerũt simplr̃. s. e. accusatꝰ. Insistũt. s. de tẽpo. or. ex tenore. Parati. ex quo nō ob. per eos nō est imputãdũ. s. de rescrip. sint autẽ.

Additio.

c. Statutũ. hic habes ꝙ lapsi i heresim si emẽdati ⁊ vnitati ecclesie reincorꝑati fuerit ⁊ eoꝝ filij bona retinẽt: ⁊ sũt habiles ad officia sc̃aria ⁊ bñficia ecclesiastica: cuiꝰ q̃litatis fuit Ramũdꝰ comes Tolosanꝰ q̃ abiurata heresi fuit feruẽtissimꝰ catholicꝰ vt recẽset dñs Nicolaꝰ bertrãdi doctor Tolosa. in gestis Tolosa. ⁊ hereticos ense fuit stricto prosecutꝰ: ⁊ iō xp̃ianissimꝰ rex francoꝝ nō tenet dictũ comitatũ Tholosanũ pp heresim dicti Ramũdi vt plerique asseuerãt: qꝛ heresiȝ abiurauit ⁊ penitẽtiã egit. sȝ illũ tȝ ex testõ dicti ramũdi q̃ fuit xv. comes Tolosanus. ⁊ decessit. Anno dñi. M. ducentesimo quinquagesimo tertio vt cronica boccatgna testatur. Bla. Aurio. doctor.

INquisitores. Primo de inquisitione heresis cōtra epos prohibita. Secūdo denunciatiōe premissa. secūda. Inquirere. etiā vt instructam remittant causam ad se. apo. sine spāli mandato pape: qr de diffinitione nullus dubitabat. ꝫ. de renun. nisi. secus in alio casu: qr synodus pōt tractare per se causam epi: et etiam criminalē: vt remittant eā diffiniendā per papam. iij. q. iiij accusatus. nō tamen poterit alij cōmittere per viā inquisitionis vt hic dicit: vbi requiritur spālis cōmissio pape: ergo in alijs casibus poterūt isti inquisitores remittere inquisitionem factā per ap. se. diffiniendā. ar. ꝫ. de appel. cōstitutus sic nec inquisitio: nec diffinitio contra epos cōceditur. vt hic patet expresse: quantūcūq; gnālis clausula in cōmissione ponatur: qd est specialis prerogatiua eporum. sicut illa de sen. exco. quia periculosum. Si tamen. scda pars. propter periculū poterūt: ꝙ inde posset surgere. sic. ꝫ. de cle. egro. pastoralis.

PEr hoc. Primo de inquisitorib⁹ epis nō derogantibus. Secūdo de ambobus procedētibus cōmuniter vel diuisim. Tertio de epis in modum procedendi inquisitionibus similibus. scda. Uerum. tertia. Sin autē. Hec sumpta est ex quibusdā magnorū opinionibus q̄ olim contrariū tenebant per iura. ꝫ. de offi. leg. studuisti et. C. de epi. ⁊ cle. l. repetita. sed illa iura hn̄t locū in spālib⁹ cōmissionib⁹: q̄ bene derogāt generalibus: et etiā ordinarie ptāti vt ibi. secus in generalibus que ipsis nō derogāt: vt hic. Delegatum. ab homine forte: vl' etiā a iure propter exemptos. ꝫ. e. ti. ad abolendā. in fi. al's talis delegatio facta ordinario potius videt excitatio q̄ delegatio. ꝫ. de offi. or. licet. Derogari. sed si ambo citent simul: accedet ad inquisitores qui tā q̄ delegati pape: licet ad vniuersitatez. vt. ꝫ. ne aliqui: vicē pape ⁊ eius personā totaliter representant. ⁊ ideo sicut papa honorandi sunt: ⁊ ordinarijs in hoc presunt. xciij. di. c. vlti. ⁊. ꝫ. de off. deleg. cū olim. ij. Imo plus dico: ꝙ si ordinarius preuenerit aliū in citādo: citatus deserto ordinario debet corā inquisitore cōparere. ff. de re iudi. l. cōtra pupillū. viij. di. q̄ cōtra. ⁊. xj. q. iij. qui resistit. Uerū. scda ps. Diuisiz. ⁊ in hoc apparēt ordinarij: qr diuisiz quilibet inquisitor pōt cognoscere. ꝫ. e. officiū. Processerint. de hoc dic vt in quadā extrauagāti Bn̄dicti. e. ti. q̄ icipit. exeo vit as. ⁊ si ipsi processus inter se inuēti fuerūt varij: ipsimet concordabūt: ⁊ reducent ad id ꝙ est verisimili⁹. ar. ꝫ. de testi. l nostra. ⁊ de proba. lꝫ. ꝙ si nullo mō poterūt cōcordare. sed q̄libet vult ſm suum pronūciare. dic. vt. j. sequit. Cōicare. semel tm̄ in cā: vbi aliter nō possent cōmode procedere: ⁊ nō plus. ⁊ ne fit loc⁹ fraudi. sꝫ si alr pn̄t sine cōicatione procedere: nulla copia fiet: vt in pdicta decre. extraua. exeo. ver. cōsultationē. ⁊ ver. vnū. Deferendū. vt. ꝫ. de rescrip. pastoralis. in prin. Pro vtraq;. aliqui nō hn̄t hāc lrām. ꝫ. e. in scda linea. propi. vbi ⁊ p hoc possit melius ṽitas inueniri. sequit: ⁊ nisi hoc casu inq̄sitores in sn̄ie prolatione diocesi: vel ecclie nō duxerint. deferēdū: modo omissa lrā que sequit: per vtrosq; negotiū ⁊c. ſm Gui. ⁊ Jo. an. hꝫ totū integrū: ⁊ habent. ꝫ. loco. ver. nisi hoc casu ⁊c. ⁊ ſm hāc expone. Pro vtroq;. sententia sit' proferat. ⁊ not. ꝙ lꝫ ab istis fiant processus: vnica tn̄ sn̄ia promulgatur. ⁊ sic nō obstāt nec tangūt illa iura q̄ volunt ꝙ de eodē crimine cōtra aliquē nō sit sepi⁹ procedendū. ꝫ. de collu. dete. c. vl. ⁊ p Inno. plene. ꝫ. de purga. ca. cū dilect⁹. iura i cōtrariū allegata: locū habēt qn̄ semel pronūciatio super eodē crimine facta est ꝙ amplius non cognoscatur. ff. nau. caupo. sta. l. licet.

UT inquisitionis. Primo q̄sdaꝫ leges frederici ꝯtra hereticos factas approbat. Scdo ptātes sclares ꝯtra huiusmōi crimē excitat. Tertio eoꝝ officiū sup quibusdā informat. Quarto cognitionē eiusdē criminis eis denegat. Quinto ipedientes hoc negociū excōicat. scda. Uniuersi. tertia. Ut p̄latos. quarta. Prohiberem⁹. q̄nta. si q̄s ṽo. Hec recitat leges frederici quas nō habem⁹: nisi bonifacius velit dicere de q̄busdā autēticis frederici positis. C. de epa. audi. aut. statuimus. ⁊. C. de hereti. credētes. ⁊ aut. si ṽo. ⁊ auten. gazaros. ⁊ etiā quādā eiusdē frederici ꝯstitutionē olim in q̄nta ꝯpillatione positā. q̄ incipiebat hac editali. al's hec decre. ſm Jo. and. alij dicūt ꝙ nō habemus istas leges: sꝫ Clemēs q̄rtus cuꝫ certis adiectionibus ⁊ modificationib⁹ in vnū sub bulla redegit: ⁊ de hoc fit hic mentio. j. e. c. vlt. Inquisitionis. vbi heretici dn̄r adiuuari fidelib⁹: de hoc est faciēda inquisitio: vt a fidelib⁹ discernant: ⁊ inuenti corrigant: ⁊ q̄bus nō prodest correctio nō parcat abusio. xxiij. q. iiij. illud sane. vn̄ hereticus in seipꝫ peccat. e. ti. dixit apl's. Tūc. hoc iō dt: qr postea recessit ab ecclia. ꝫ. de re iudi. aplice. Promulgata. dic vt. ꝫ. e. l pri. Quātū. ergo et q̄tin⁹ ꝯtra canones faciūt reprobant. x. di. lege. fidelis. q̄s eñ fidelis est q̄ nō doleat fide lesa. j. de peni. felicis. Arta ⁊ dura. xxiij. q. iiij. de ligurribus. terminet. ⁊ no. ꝙ in hoc casu requirit sn̄ia per q̄ terminet negociū. xxj. di. §. j. ⁊ hoc accidit propter graue crimen: ⁊ qn̄ est suspitio nō leuis ij. q. viij. quis q̄s. iij. q. ij. qr ea. ff. de custo. reo. l. diuus. Indilate. et hoc est regulariter ꝙ sn̄ia lata sup criminib⁹ statiꝫ est executioni mādanda vt hic. fallit in certis casib⁹. positis ⁊ notatis. xj. q. iij. ⁊ ibi de hoc plene. ꝫ. de offi. deleg. q̄renti. nec est iꝫ. eoꝝ sclariū inquirere an sit iusta sn̄ia p ecclesiam lata. xxiij. q. v. administratores: ⁊ ꝙ iurisdictio talis req̄sitio sit: secus si extra iudiciū: qr tūc resisteret rex: si ꝯstet sibi de iniustitia: qr quasi isti ps sunt. ꝫ. de elec. innotuit. secus si esset aliter alteri substitutus: qr olno perficiēda est executio. ⁊ superiori parendū. ꝫ. de offi. ordi. pastoralis. §. penul. et tunc secus quādo seculare brachium requirit ecclesiam: quia tunc indistincte ecclesia anteq̄ obediat debet ⁊ potest summarie inquirere an mandatum iustum sit ⁊c. ratio

quens:que excipit vnũ casum:ergo fortificat re
gulã.ꝛ põt esse rõ:qꝛ eiꝰ est destituere cuiꝰ est isti-
tuere.s.de priuile.cũ ꝛ plãtare.de hoc ꝯsilio no.
Cõpost.s.de insti.ex pte.l fi.ꝛ Guido.s.ne se.va.
c.vno.secus aũt si priuaret eos publicis officijs
vł honoribꝰ:qꝛ tũc cessat ꝓdicta rõ:ꝛ iõ nõ est ne
cessariũ ꝓdictũ ꝯsiliũ vt satis denotat lr̃a. Scié
ter.qꝺ nõ ꝓsumiť nisi probeť.qꝺ intellige prout
no.j.de reg.iur.presumiť.Eos.s.dioce.Jn hijs.
q̃.s.prox.ꝓmittunť.Suo iudice.i.metropolita
no.cõgregato ꝑ eũ ꝯsilio prouinciali:vł synodo
x.q.ij.qꝛ.in fi.xxxiiij.di.quorũdã.vbi de hoc.ix.
q.iij.saluo.vbi de hoc ꝑ Jnno.ꝛ Host.de prebẽ.
graue.Puniẽdos.vt.j.e.decreuit.no.vñ debeť
pena:veniat premiũ.xvj.q.j.legi.

Contra. Hec sumpta est ex hijs q̃
no.xlv.di.de iudeis.s.de
bap.maiores.Trãsierint.hic loquiť de
illis q̃ nõ trahũt originẽ a iudeis:sed a
xpianis efficianť iudei.Redierit.Jn q̃ fuerũt iu
dei.vñ q̃cũqꝫ asserat legẽ seruandã cũ euãgelio:
vel circũcisione cũ baptismo:in dãnatã heresim
incidit.ꝛ puniť ꝯfiscatiõe bonoꝝ.s.de baptismo
maiores.in prin.C.de aposta.l.ij.Accusationẽ.
posita tñ ꝛ reprobata vt ibi.Jnfantes.i.nõ fan
tes.nã etiã ĩfans vniꝰ diei ꝑ baptismũ susceptũ
in forma eccłie obligať:qꝛ dignũ est vt q̃ ꝑ aliũ li
berať per aliũ obligeť.vt no.de cõse.di.iiij.nihil
et.e.cũ paruuli.nã etiã ignorãtes tali sacramẽ-
to obliganť.s.de bap.maiores.de cõse.di.iiij.q̃-
ris.Jn casu.in hoc casu obliganť ad fidẽ.xlv.di.
de iudeis.Coactus.hic distinguit.in fi.coactio-
nẽ.Absolutꝰ ꝛ ꝓcisus.vt si ligať pedibꝰ ꝛ manibꝰ
vel detentꝰ baptizeť:qꝛ tũc nõ est obligatꝰ.secꝰ
si ꝯditionalis:qꝛ tũc obligať.rõ diuersitatis est
quia in p̃mo casu potiꝰ pati q̃ agere videť.s.de
hijs q̃ vi.me.cã fi.sacris.ij.licet nolit simpliciter
baptizari vult.tñ illud ꝓꝑ qꝺ baptizať.scꝫ vitã.
xv.di.merito.ꝛ no.xj.q.iij.tm̃ nõ.Judeos.qꝛ isti
nõ pñt se iuuare professiõe quã cõtẽpserũt.C.de
aposta.l.i quidẽ:ꝛ est spãle ĩ fauorẽ fidei:als ta
les nõ admittenť cõtra xpianos.s.de testi.c.j.
Procedẽdũ.ad cõfiscationẽ bonoꝝ tanq̃ ꝯtra
hereticos.j.e.cũ sꝫ.Excludẽdo.filios vt ibi.nec
ob.j.q.iiij.iudei.qꝛ videť velle bona taliũ deuol
uere ad filios:qꝛ ibi loquiť qñ pr̃ cõdẽnať nõ vt
hereticꝰ:sꝫ alia pena potiꝰ puta pẽsione vel tri
butoꝝ exactiõe:vt citiꝰ ad rectitudinẽ deueniãt
xiij.q.vij.iã nõ.ꝛ ibi ꝑ Hug.ꝛ ꝙ dicit.c.iudei ꝓua
ricãtes in xp̃m:intelligiť de quouis inobediẽte:
qꝛ qui nõ est mecũ:cõtra me est.xj.q.iij.relatuꝫ.
in fi.ſm Guid.vel dic ꝙ istud corrigit illud.ſm
Jo.and.s.de consti.licet.

Decreuit. Primo dictũ.Scðo.
declaratio.scða.Mõ
intelligendũ.decreuit.cõstitutionibꝰ
per eũ factas sup heretica prauitate.
Confiscari.ne propter viri delictũ remaneat in-
dotata.s.de pig.ex lr̃is.Mõ intelligendũ.scða
ps.Tu nos.tẽpore tractatus.ergo si tunc igno
rabãt:sed postea sciuerit nõ habet locũ hec pe-
na.sic.s.de emp.ꝛ vẽ.cũ dilectus.ꝛ de elec.dudũ.
j.ꝛ debent ꝓsumi ignorare nisi cõtrariũ probeť
vt.j.de regu.iur.ꝓsumiť.Sciuerint.quo casu cõ
trahere nõ debuerũt.xxviij.q.j.caue.ꝛ.c.nõ opor
tet.si tñ contraxerit matrimoniũ:tenet.vt ibi
no.Hug.sicut tenet factũ matrimoniũ cũ excõi
cato.s.de eo q̃ duxit i ma.q̃ pol.significasti.ꝛ ex
hoc debet puniri:quia heresi videnť fauere.vt
hic patet.

Statutũ. Primo dictũ et eiꝰ de-
claratio.Scðo declara
tionis extẽtio.scða.Hoc sane.si intelli
gas de Jnno.iij.dic.Hec sumpta est ex
iuribus.s.e.excõicamus.ꝛ.c.vergentis.si de quar
to.dic ꝙ sumpta est ex cõmissionibus per istos
duos ap̃licos factis.sicut statutũ Alexandri po
sitũ.s.e.q̃cunqꝫ.§.heretici.Cõmuniter.de hoc di
xi.xxxv.q.v.c.j.ꝛ.ij.Mane.hec fuit antiqua cõ
stitutio.Gradũ.filij faciũt primũ gradũ.filij fi
lioꝝ scðm:ꝛ etiã scðam generationẽ.ꝛ sic isti pu
nienť:ꝛ nõ vltra.xxxv.q.v.ad sedẽ.ꝛ.c.parẽtele.
Declaramus.verba sunt Bonifacij.Et est sciẽ
dũ ꝙ vbi expresse nõ caueť de filijs descẽdẽtibus
ꝑ maternã lineã:illi nullatenꝰ cõprehẽdunť.vt
j.de penis.vbicũqꝫ.Jtẽ vbi mater est heretica et
pr̃ catholicus ad solũ filiũ taliũ extendeť hec pe
na.vt hic.nõ ob.C.ad.l.iul.maieſ.l.q̃squis.vbi
pena filii puniunť filij propter delictũ matris:si
cut propter delictum patris:quia illa ſm istaꝫ
intelligiť:naꝫ tales nõ puniunť nisi expresse ca-
ueať in iure:vel dictũ est.vel dic ꝙ lex q̃squis loq̃
tur de bonis hereditarijs pr̃nis vel mr̃nis ipsis
filijs auferendis.vt.s.e.vergentis.hic de hijs re-
pellẽdis a bñficijs eccłiasticis:ꝛ ab honoribꝰ pu
blicis.Hoc.scða ps.Et expone hoc.s.ꝙ in ꝓdi-
ctis statutis cõtineť.vel hoc ꝙ ꝓmissa declara-
tione cõtineť.filijs.ꝛ illegitimis:et naturalibꝰ.
ne plus hẽat luxuria q̃ castitas.ĩ aut.de testi.in
fi.ꝛ qꝛ hoc indistincte ĩtelligiť.vt.xxxj.q.j.c.vl.
sꝫ Gui.nec ob.ꝙ sint sub patria ptãte:ergo nõ
dñt puniri:qꝺ idẽ est de matnis bõis:ĩ cuiꝰ ptã-
te nõ sunt filij.insti.de adop.§.femine.et tñ ꝓꝑ
eius delictũ puniunť.vt hic.ꝛ etiã alia via a tali
bus excludunť tãq̃ illegitimi.s.q̃ fil.sũt le.ꝑ ve-
nerabilẽ.ꝛ.s.de fil.p̃sby.ꝑ totũ.Reicorporati.
qꝛ lapsi fuerũt simplr̃.s.e.accusatꝰ.Jnsistũt.s.
de tẽpo.or.ex tenore.Parati.ex quo nõ ob.per
eos nõ est imputãdũ.s.de rescrip.sint autẽ.

Additio. c.Statutũ.hic habes ꝙ lapsi ĩ
heresim si emẽdati ꝛ vnitati ec
clesie reincorꝑati fuerit ꝛ coꝝ filij bona retinẽt:
ꝛ sũt habiles ad officia sc̃laria ꝛ bñficia ecclesiasti
ca:cuiꝰ q̃litatis fuit Ramũdꝰ comes Tolosanꝰ
q̃ abiurata heresi fuit feruẽtissimꝰ catholicꝰ vt
recẽset dñs Nicolaꝰ bertrãdi doctor Tolosa.in
gestis Tolosa.ꝛ hereticos ense fuit stricto prose
cutꝰ:ꝛ iõ xpianissimꝰ rex francoꝝ nõ tenet dictũ
comitatũ Tholosanũ ꝓꝑ heresim dicti Ramũ-
di vt pleriqꝫ asseuerãt:qꝛ heresiꝫ abiurauit ꝛ pe-
nitẽtiã egit.sꝫ illũ tꝫ ex testõ dicti ramũdi q̃ fuit
xv.comes Tolosanus.ꝛ decessit.Anno dñi.M.
ducentesimo quinquagesimo tertio vt cronica
hoccitana testatur.Bla.Aurio.doctor,

INquisitores. Primo de inquisitione heresis cōtra ep̄os prohibita. Secūdo de denunciatiōe premissa. secūda. Inquirere. etiā vt instructam remittant causam ad se. apo. sine spāli mandato pape: q̄ de diffinitione nullus dubitabat. ꝫ. de renun. nisi. secus in alio casu: q2 synodus pōt tractare per se causam ep̄i: et etiam criminalē: vt remittant eā diffiniendā per papam. iij. q. iiij accusatus. nō tamen poterit alij cōmittere per viā inquisitionis vt hic dicit: vbi requiritur spālis cōmissio pape: ergo in alijs casibus poterūt isti inquisitores remittere inquisitionem factā per ap. se. diffiniendā. ar. ꝫ. de appel. cōstitutus sic nec inquisitio: nec diffinitio contra ep̄os cōceditur. vt hic patet expresse: quantūcūꝗ gn̄alis clausula in cōmissione ponatur: qḋ est specialis prerogatiua ep̄orum. sicut illa de sen. excō. quia periculosum. Si tamen. scḋa pars. propter periculū poterūt: ꝙ inde posset surgere. sic. ꝫ. de cle. egro. pastoralis.

PEr hoc. Primo de inquisitorib⁹ ep̄is nō derogantibus. Secūdo de ambobus procedētibus cōmuniter vel diuisim. Tertio de ep̄is in modum procedendi inquisitionibus similibus. scḋa. Uerum. tertia. Sin autē. Hec sumpta est ex quibusdā magnorū opinionibus q̄ olim contrariū tenebant per iura. ꝫ. de offi. leg. studuisti et. C. de epi. ⁊ cle. l. repetita. sed illa iura hn̄t locū in spālib⁹ cōmissionib⁹: q̄ bene derogāt generalibus: et etiā ordinarie ptāti vt ibi. secus in generalibus que ipsis nō derogāt: vt hic. Delegatum. ab homine forte: vel etiā a iure propter exēptos. ꝫ. e. ti. ad abolendā. in fi. alīs talis delegatio facta ordinario potius videt excitatio ꝙ delegatio. ꝫ. de offi. or. licet. Derogari. sed si ambo citent simul: accedet ad inquisitores qui tāꝙ delegati pape: licet ad vniuersitatē. vt. ꝫ. ne aliqui: vicē pape ⁊ eius personā totaliter representant. ⁊ ideo sicut papa honorandi sunt: ⁊ ordinarijs in hoc presunt. xciij. di. c. vlti. ⁊. ꝫ. de off. deleg. cū olim. ij. imo plus dico: ꝙ si ordinarius preuenerit aliū in citādo: citatus deserto ordinario debet corā inquisitore cōparere. ff. de re iudi. l. cōtra pupillū. viij. di. q̄ cōtra. ⁊. xi. q. iij. qui resistit. Uerū. scḋa ps. Diuisim. ⁊ in hoc apparēt ordinarij: q̄ diuisim quilibet inquisitor pōt cognoscere. ꝫ. e. officiū. Processerint. de hoc dic vt in quadā extrauagāti Bndicti. e. ti. q̄ īcipit. ex eo vitas. ⁊ si ipsi processus inter se inuenti fuerūt varij: ipsimet ꝯcordabūt: ⁊ reducent ad id ꝙ est verisimili⁹. ar. ꝫ. de testi. l nostra. ⁊ de proba. lꝫ. ꝙ si nullo mō poterūt cōcordare. sed q̄libet vult ſm suum pronūciare. dic. vt. ꝭ. sequit. Cōicare. semel tm̄ in cā: vbi aliter nō possent cōmode procedere: ⁊ nō plus. ⁊ ne sit loc⁹ fraudi. lꝫ si alr pn̄t sine cōicatione procedere: nulla copia fiet: vt in p̄dicta decre. extraua. ex eo. ver. cōsultationē. ⁊ ver. vnū. Deferendū. vt. ꝫ. de rescrip. pastoralis. in pun. Pro vtraꝗ. aliqui nō hn̄t hāc lr̄am. ꝫ. e. in scḋa linea. prope. vbi ⁊ ꝑ hoc possit melius vitas inueniri. sequit: ⁊ nisi hoc casu inq̄sitores in sn̄ie prolatione diocesi: vel ecclīe nō duxerint. deferēdū: modo omissa lr̄a que sequit: per vtrosꝗ negotiū ⁊c. ſm Gui. ⁊ Jo. an. lꝫ totū integrū: ⁊ habent. ꝫ. loco. ver. nisi hoc casu ⁊c. ⁊ ſm hāc expone. Pro vtroꝗ. sentētia sit proferat. ⁊ not. ꝙ lꝫ ab istis fiant processus: vnica tn̄ sn̄ia promulgatur. ⁊ sic nō obstāt nec tangūt illa iura q̄ volunt ꝙ de eodē crimine cōtra aliquē nō sit sepi⁹ procedendū. ꝫ. de collu. dete. c. vl. ⁊ ꝑ Inno. plene. ꝫ. de purga. ca. cū dilect⁹. iura l cōtrariū allegata: locū habēt q̄n semel pronūciatio super eodē crimine facta est ꝙ amplius non cognoscatur. ff. nau. caupo. sta. l. licet.

UT inquisitionis. Primo q̄sdaꝫ leges frederici ꝯtra hereticos factas approbat. Scḋo ptātes sclāres ꝯtra huiusmōi crimē excitat. Tertio eoꝝ officiū sup quibusdā informat. Quarto cognitionē eiusdē criminis eis denegat. Quinto īpedientes hoc negociū excōicat. scḋa. Uniuersi. tria. Ut p̄latos. quarta. Prohiberem⁹. q̄nta. si q̄s vō. Hec recitat leges frederici quas nō habem⁹: nisi bonifacius velit dicere de q̄busdā autēticis frederici positis. C. de ep̄a. audi. aut. statuimus. ⁊ C. de hereti. credētes. ⁊ aut. si vō. ⁊ auten. gazaros. ⁊ etiā quādā eiusdē frederici ꝯstitutionē olim in q̄nta ꝯpillatione positā. q̄ incipiebat hac edictali. alīs hec decre. ſm Jo. and. alij dicūt ꝙ nō habemus istas leges: ſꝫ Clemēs q̄rtus cuꝫ certis adiectionibus ⁊ modificationib⁹ in vnū sub bulla redegit: ⁊ de hoc fit hic mentio. ꝭ. e. c. vlt. Inquisitionis. vbi heretici dr̄ adiuuari fidelib⁹: de hoc est faciēda inquisitio: vt a fidelib⁹ discernant: ⁊ inuenti corrigant: ⁊ q̄bus nō prodest correctio nō parcat abusio. xxiij. q. iiij. illud sane. vn̄ hereticus in seipꝫ peccat. e. ti. dixit aplus. Tūc. hoc iō dīt: q2 postea recessit ab ecclīa. ꝫ. de re iudi. aplice. Promulgata. dic vt. ꝫ. e. l pri. Quātū. ergo et q̄tin⁹ ꝯtra canones faciūt reprobant. x. di. lege. fidelis. q̄s eni̇̄ fidelis est q̄ nō doleat fide lesa. ꝭ. de peni. felicis. Arta ⁊ dura. xxiij. q. iiij. de ligurribus. terminet. ⁊ no. ꝙ in hoc casu requirit sn̄ia per q̄ terminet negociū. xxi. di. §. ꝭ. ⁊ hoc accidit propter graue crimen: ⁊ q̄n est suspitio nō leuis ij. q. viij. quisq̄s. iij. q. ij. q2 ea. ff. de custo. reo. l. diuus. Indilate. et hoc est regulariter ꝙ sn̄ia lata sup criminib⁹ statiꝫ est executioni mādanda vt hic. fallit in certis casib⁹. positis ⁊ notatis. xi. q. iij. ⁊ ibi de hoc plene. ꝫ. de offi. deleg. q̄renti. nec est iū. oꝝ sclariū inquirere an sit iusta sn̄ia ꝑ ecclesiam lata. xxiij. q. v. administratores: ⁊ ꝙ iurisdictio talis req̄sitio sit: secus si extra iudiciū: q2 tūc resisteret rex: si ꝯstet sibi de iniustitia: q̄ quasi isti ps sunt. ꝫ. de elec. innotuit. secus si esset alter alteri substitutus: q2 olno perficiēda est executio. ⁊ superiori parendū. ꝫ. de offi. ordi. pastoralis. §. penul. et tunc secus quādo seculare brachium requirit ecclesiam: quia tunc indistincte ecclesia anteꝙ obediat debet ⁊ potest summarie inquirere an mandatum iustum sit ⁊c. ratio

quia frequẽter layci indiscrete mouent. ar. ꝫ. de cõsuc. ad nostrã. et de hoc dic per Inno. ⁊ Hosti. ꝫ. de offi. ord. c. j. ⁊ de iudi. qualiter. Animaduertendũ. pena qua animaduertitur a corpore. ꝫ. e. ad abolendã. §. ordine. Predecessoꝝ. s. Inno. et Alexan. ⁊ alioꝝ referat. j. e. c. vlt. Imperialẽ. quã nõ habemus. sed approbatur. ꝫ. e. in. prin. et dic vt ibi. Proclamationis. de hoc v̾bo dic. ꝫ. de sta. mo. ea que. §. j. sed ibi aliter accipit: qꝛ appellatio in iudicio: proclamatio seu prouocatio extra iudiciũ est. ꝫ. de app. cũ sit romana. vbi de hoc. Interdictũ. hoc est clarũ hic: ꝙ vbi hoc negotium est per diffinitiuã sententiã terminatũ: nõ est locus appellationi. si. ff. de app. l. cõstitutiones. et ꝙ ista litera loquat in diffinitiua: hoc demonstrãt v̾ba hic posita. Condẽpnatos. ⁊ ibi Si relictos. q. d. secus si añ sententiã a processu sup aliquo grauamine appellet: qꝛ talis appellatio admittenda erit: cũ adhuc nõ cõstet de crimine. ꝫ. de excep. cũ inter. ij. q. vj. ois. Expressus iura aũt oia que talibus interdicũt appellatio nẽ: loquunt postꝙ fuerũt declarati vt heretici per diffinitiuã: qꝛ secus si ante vt dictum est: als durũ esset maxime in tam graui crimine in quo cũ multa oportet cautela procedi. ꝫ. e. vt officiũ §. verũ. Prohibem⁹. q̃rta ps. Quoquomõ. hic no. ꝙ hoc crimẽ est mere ecciasticũ: vt plene le. ⁊ no. xxiij. q. j. quotiens. ⁊ c. petrus, q̃ iura dirigunt augustino: ⁊ coepis suis. et dicit quoquomõ: qꝛ nec principaliter: nec incidẽter de hoc se intromitteret. ꝫ. de ordi. cogni. tuã. Cognoscat. qꝛ de qua re cognouit iudex ⁊c. ꝫ. de causa poss. cuꝫ super. fallit in synodo q̃ cognoscit de cã epi: sed nõ prõnũciat. iij. q. vj. accusatus. idẽ in casu ꝫ. de rescrip. cum cõtingat. aliũ. j. de sen. excõ. si iudex. Sciẽtes. qꝛ ignorantes nõ ligat. ꝫ. e. c. ij. Percussum. no. ij. casum in quo quis in hoc q̃nto libro: incurrit excõicationis sententiã ipso facto. sed ordinarius ab ista absoluere poterit: ex quo papa sibi nõ reseruauit. ꝫ. de sen. excõ. nup. Condẽpnata. vt. ꝫ. e. contumacia.

Cum secundũ. Primo pmittit legalis argumentatio. scdo ex argumentatione subsequit noua cõstitutio. Tertio ponitur constitutionis moderatio. secũda. Bona hereticoꝝ. tertia. Cõsultationis. Hec sumpta est ex hijs que not. ꝫ. e. excõicamus. §. j. que videbatur cõtrariũ innuere. Nefarie. q̃ propriẽ dicũtur inter ascendẽtes ⁊ descendentes: sed incestẽ inter collaterales ⁊ affines: alie q̃ alijs rõnibus prohibentur inutiles dicunt. ẜm q̃d no. C. de incesti. nup. sup rubrica. Contrarias nature. ex tali cõiugio soboles nõ potest succrescere: al's succedere. xxv. q. iij. quedã lex. Eo ipso. hoc facit ad propositũ pape. Rerum. hoc vocabulũ oia cõprehendit: tam corporalia ꝙ incorporalia. ff. de ver signi. l. rei appellatio. quãdoqꝫ stricte sumitur. xxiij. q. vij. si de rebus. vbi de hoc. Perdat. vt. C. de incesti. nup. l. si quis. et. l. cũ ancillis. Et mulier. repete cũ scdm. l. ⁊c. q̃d intellige de ingenua: quia in libertinis ⁊ ancillis nõ habet locuꝫ hec pena. vt. C. de rap. virgi. l. vna. §. siquidem: Hũanã legẽ. vt. C. de rap. virgi. l. vna. secus aũt ẜm canones. vt. ꝫ. de rap. c. fi. Consortibus. i. socijs in delicto. vt in preallega. l. vnica. §. penas. Ipso iure. Hoc habes in auten. de rap. muli. §. j. in fi. colla. ix. et propter hoc facit ad propositum pape. certo casu. s. cũ parentes mulierũ vt nõ super sunt: nec alter coꝝ: vel si supersunt: sed cũ talibus cõsenserunt nuptijs: hoc casu deuoluuntur ad fiscũ. in auten. de rap. mulie. l. j. §. fi. hoc non habet locũ ẜm canones. et sic ex iurib⁹ derogatis. arg. fi. ꝫ. de iudici. nouit. vbi de hoc. vel potest dici ꝙ nõ sunt leges correcte quo ad penam: ꝙtum ad illos qui nõ subsunt ecclesie: sed potius tẽporali iurisdictioni: licet quatinus impediunt substantiã indistincte sunt correcte. ar. ꝫ. de no. ope. nun. c. j. quia. contra. ꝫ. de secũdis nup. c. fi. illicitas spẽs. ꝫ. de iude. ita quorũdã. s. arma / ferrũ vel ligamina galearũ. Predicti. s. superius noiati: sed contrahens nepharias nuptias: vel cõtrahens cũ raptore: vel portans illicitas res. Ipso iure. sic debet intelligi. ꝫ. eo. excõmunicam⁹. ij. §. j. in quo videbat sentire contrarium. Confiscata. ar. xxiij. q. iiij. nimiũ. iuxta fi. ꝫ. e. vergentis. xxiij. q. j. qui cõtra pacẽ: q̃d intelligitur saluo iure principalis dñi: dũmodo sit per hoc nullũ prestet impedimẽtũ: nec aliquod obstaculuꝫ apponat. C. de hereti. auten. si vero dominus: q̃d est frederici. ⁊ hoc intellige iure cõfiscata a tempore cõmissi criminis. ꝫ. de hereti. l. iiij. sicut in crimine lese magestatis. C. de dona. l. donationes. §. perfecte: secus in alijs criminibus. ff. de dona. l. post contractũ. etiã si iste catholicos filios habeat: nec hec confiscatio cum iste textus nõ distinguat. de hoc tamẽ sunt opiniones no. ꝫ. e. vergentis. hoc tamẽ quidam vt Jo. mo. intelligunt crimine permanẽte. i. si ante sententiã non fuerant reincorporati vnitati ecclesie: al's nõ. vt. ꝫ. e. statutum. §. j. et aduerte hic quomodo hec littera loquitur indiscrete: qꝛ licet hec confiscatio non habeat locum: nisi demum secuta condẽpnatione super crimine: quo ad executionem faciendam: tamen donatio siue alienatio facta per hereticum a tempore cõmissi criminis: et ante condempnationem non tenet: ⁊ est ratio: quia ex quo secuta est condemnatio: effectus retrotrahitur ad diẽ cõmissi criminis: quare cũ apparet ei fuisse interdicta alienatio. vt. C. ad. l. iuli. ma. l. quisquis. §. emancipatio. et facit q̃d. not. de symo. tanta in glos. Nõ pcisus. ff. de accus. l. ex. iudicio: hoc saluo ꝙ le. et not. ff. de prescrip. l. si quis. §. j. ⁊ vbi hereticus alienauerit: fiscus vel inquisitores nõ tenentur preciũ restituere emptori: per rõnem predictam: qꝛ retro apparet nulla alienatio. ar. C. de donat. l. donationes. ⁊ in alijs prealleg. iurib⁹. qꝛ si hoc est verũ in crimine lese magestatis: multo forti⁹ in isto vt ibi. ar. ꝫ. e. vergẽtis. ratio est quia fiscus in pmisso casu talia bona vt ibi probat vendicat: ⁊ vẽdicãs cõiter preciũ offerre nõ habet. nec resistit vẽ. C. de fur. l. in ciuilẽ: nisi forte precium vel aliud loco pcij inueniat in bonis

heretici.ar.ff.so.ma.l.si cũ dotem.§.vlti.z.l.sequenti.ff.de leg.j.l.si cũ imperator.z intelligas etiã q res nõ dato precio aduocabit: quotquot manus transiuerit: quantũcũq bonã fidẽ habuerunt:qr post nõ habuit potestatẽ vendẽdi: seu distrahendi.ff.de iureiur.ita cause.§.vlti.ff. de cõtrahen.emp.l.si quis sub hoc pacto. ratio est:qr effectus condẽpnationis retro trahitur a tẽpore cõmissi criminis:cũ condẽnatio poti⁹ q̃ declaratio preteriti facti iam cõmissi sit.vt plene probat.s.de accusa.sane.ver.in eo.in fi. Promulgata.qr tunc deinde est executioni demandãda.ff.re iudi.a diuo pio.si.xxiij.q.v.si nos.cũ si. Declarationẽ. quã hodie nõ habemus.

Statuta. Primo de ordine procedendi in crimie heresis Secũdo declaratio nominũ accusatorum z testiũ. Tertio de pene reuelantis secrete tradita. Quarto formã inquisitiõis vbi sine periculo poterit sup hoc facta seruari. Quinto mãdat omnes processus z cõstitutiones predecessorũ ratificat et cõfirmat. secunda. Jubemus. tertia. Et vt eorũdem. quarta. Cessante. quinta. Cõstitutiones. Hec declarant ea q̃ not. s.de accusa.cũ olim.et restringit que ponuntur s.e.qualiter.ij.§.debent.z est sumpta ex statuto istorum pontificum: que als non habemus. Possit.su.per ordinarios vel inquisitores. Simpliciter:et de plano. z sine magna disceptatione:ad que summatim procedit ẽm ãtiquos. alij dicunt sine scriptura vel libello.vt.ff.de consti. princi.l.j. alij dicunt extra tribunal nõ sedendo in pretorio:vbi ius reddi consueuit:sed alibi nõ seruata solennitate strepitus.vt.ff.de adult.l. miles.§.sexaginta.ff.quis ordo in bo.poss.ser. l.dies.vt hic recitatur in Spe.de iurif.om.iudi. §.postremo.ver.dicendũ zc. quã ponũt summarie z de plano:et sine magna inquisitione:z sine longis dilationibus:recipiendo libellũ:et ordinem iuris:als obseruando. vt in prealle.§.sexaginta.z in hac opinione videt Jnn.z Host.post cum.s.de accusa.olim.z not.in Spe.ti.de accu. §.nũc tractemus.ver.quid igit.vbi de hoc.z intelligas quãdo nõ additur in litera verbum sequẽs:sine figura.qr tunc secus vt.j.dicet. Strepitu.vt.s.de sta.regu.ea que.et de hijs ṽbis dic vt in.c.olim.s.de accusa.per Jnno.z Host. figura.fie.s.de elec.indẽnitatibus. et licet predicta verba.s. sine strepitu z de plano: nõ excludant ordinem iudiciariuz:hoc tamen verbũ excludit omnino quo ad processum iudicialẽ: qr nec lit. ɔtest.nec libelli oblatio erunt necessaria: vt de notat verbũ hoc:figura iudicij:nam figura a figendo dicta:comprehenditur sub proprijs formis substantialibus ipsius rei: quibus cessantibus cessat et figura/figura cessante cessant z forme.et ideo vbi sine figura procedendũ est: nulla de formis constituentibus ipsum ordinẽ iudiciariũ:sicut libelli oblatio:lit.contest.et similis est necessaria:et sic cessant acta iudicij:sed parcialia nõ.vt.j.sequitur. Sententiatum zc.i. sententia promulganda erit.vt not.et le.ff.quorũ bonorum.l.j.in glo.nec tenetur hoc probare.de hoc.C.de late.libel.toll.l.j.§.simile quoq.acta tamen litis cõtestationis seu parcialia nõ tolluntur.vt exceptiones/cõfessiones/satisdationes/z similia.ar.s.de offi.deleg.ex parte.ij.de testi.spo.pisanis.z de testi.caus im.arg. de hijs duplicibus actis per Jnno.z Hosti.z q sententia habeat ferri:satis probatur vt hic.z in tertia parte Spe.ti.de inquisitione.§.nunc tractemus.§.quid ergo si in littera. ergo ex quo sentẽtia est ferenda:ɔcluditur q ipsam precedere habeat aliqua petitio sup qua feratur sententia: nã illud tantũ venit in condẽpnationẽ siue in sententiã:q in petitione cõtinetur.s.de accusa. qualiter.in fi.ff.de iudi. nõ potest.idem ex quo probationes nõ tollũtur vt.s.dictũ est.si actor velit positiones facere reus habebit respõdere arg.C.de confess.l.statuimus. que responsio satis loco lit. contesta. habetur. si actor hoc petat:als sine hoc valebit processus.vñ sine actor poterit articulare:siue positiones facere:super sua petitione ex vigore huius clausule: z si reus de facto suo super hoc interrogetur nõ habebit dilationẽ qr factum propriũ ignorare nõ licet. s.de dila.ꝑterea.secus si ageretur de facto alieno:quia tunc haberet iustã ignorantie causam. vt.s.de regu.iur.cũ quis.hoc Guido.s.de elec. indẽnitatibus.sed planũ est q inferior a papa: puta legatus:vel delegatus:vel subdelegatus: vel ordinarius sub hac forma:vel figura cõmittere nõ possunt:etiam de consensu partiũ quod veruz est vbi per viã ordinis iudiciarij vellet procedere:secus si per viam amicabilis cõpositiõis quia tunc solus consensus partiuz posset. vt.s. de arbi.per totum.et per ea que leg.et not.s.de offi.deleg.de causis:quia inferior a papa ordinẽ iudiciariũ tot vigilijs per papã adinuentũ tollere nõ potest.s.de elec.ecclesia vestra.xxj.distl. cũ inferior.de quo hic plene per Jo.and. Jubemus.secũda pars. Processerint.et si solus procedat eps:hoc faciat proprijs sumptibus:ne aliquid exigat ab inquisitoribus.de hoc q eis prouidere habet.vt.j.in extrauag. Benedicti. que incipit. Exeo q.§.verum. Consilio.j.q.j.estote. Ad sententiã.sic no.q in crimine heresis fertur sentẽtia.sic.s.e.inquisitionis.ver.vbi periuros arg.contra.j.de homicid.pro humani. circa fi. Jtẽ no. q vbi proceditur sine figura:sententia est necessaria.vt.s.dictum est. Eorum.iij.pars. Secretum.secretũ dicitur q cõmuniter ab alijs ignoratur.vt.j.c.dũ dicit: alijs patefecerint.si. iij.q.vij.sacerdotes.et.s.de elect.vbi.in fi. Promulgare. q nisi tulerint: reuelantes nõ incurrunt sententiã. Episcopum.sic.s.eo.inquisitores. Jndicijs.sic.s.e.qualiter.z tradi debent nomina cum eorum depositionibus: vt ibi. Si tamen hoc tacente parte omitteretur: non minus valet processus.s.de accusat.postquã.et.fe. Quid si aliquis reuellet q sigillo confessionis presbytero vel alij: aliquos hereticos indicere: illa esse: nunquid tenebuntur tenere sub sigillo secretũ:vel poterũt hoc reuelare. Dic q si

presbyter vel laycus qui hoc sub sigillo receperat reuelet talibus qui magis possunt prodesse ꝙ obesse: sine pena hoc poterunt. xxij. q. v. hoc videndū. de quo plene per Inno. ⁊ Host. ā. de penit. omnis. §. caueāt. in fi. preterea ex quo dictū crimen reuelant nō pro vtilitate anime sue: sed pro tēporali aliquo potius casu vł cōmodo: nō tenerent celare: imo poterunt potius si requisiti fuerunt testificari. ar. dicti. hoc videtur. ij. q. j. si peccauerit. Onerātes. no. hic relinqui quē pro pꝛie cōscientie. vt. ā. de rescrip. statutū. §. accessorē. qd pōt fieri altero de tribus modis: vł quia illud qd dimittit est differēs ad bonū vel ad malum. xxiij. q. iiij. cū propꝛia: vel qꝛ timetur scandalum: qꝛ multitudo est in causa. iiij. dis. deniqꝫ. vel deficit iudiciū: et hoc dupliciter. Primo propter personā que nō potest iudicari sicut papa. xvij. dist. §. hinc etiā. xxx. dist. nunc autē. vel propter crimen: quia est occultum mulieri. de quo per Hug. i iij. dist. deniqꝫ ⁊c.

¶ Rubrica. De scismaticis.

AD succidendos. Mens et itētio huius decre. fuit remota per papā Benedictum: in sua extrauaganti. que incipiebat. Dudū bone memorie. Cur ergo glosa ⁊ lectura frustra mēbranas occuparet. xix. dist. si romanoꝝ. cōtinet tantū vnū per locum a contrario. ꝙ collegium se. vac. potest absoluere excōmunicatos a papa: nisi sit expresse prohibitū ar. ā. de ma. et obedi. ephali. de quo hic satis per Jo. an. qui late glosauit eā. Nos tamē Tolosani. quibꝰ ciꝰ memoria odiosa est: propter vxorē Jacobi: qui ex nobis traxit originem francie patrie. hanc in scholis vel alibi legere nō curamus vt accedat qd legitur. ā. vt lit. nō cōtesta. accedens. ij. simile: quia ex mala pte nobis attinet.

Additio. c. Ad succidendos. hic habes de potestate pape et de potestate ɔsilij. vide. c. omne. ⁊. c. sunt quidā dicentes. xxv. q. j. vbi dicitur sic. vbi vero sancti patres aliquid diffinierunt ibi nō nouā legem romanus pontifex dare: sed potius qd predictū est vsqꝫ ad aīam et sanguinē cōfirmare debet: dei em̄ ea destruere ꝙ absit niteretur: nō scientiam dare: sed magis errare cōuinceret ⁊c. ex causa tamē bene posset papa cōtra consilia generalia disponere vt ample tractat Cataldinꝰ de bōcompagnis. in tractatu de translatione cōsilij Basilee. ⁊ de ptāte pape. Et Antoniꝰ de rosellis. in tractatu de potestate pape ⁊ imperatoris. et i tractatu de materia cōsilij. ⁊ omnes doctores in. c. significasti. de elec. extra. Bla. Aurio. doctor.

Additio. c. Ad succidēdos. glo. in verbo. sede vacante. ponit ea q̄ cetus cardinaliū sede apłica vacante facere pōt. etiaꝫ (vt ponit Gauffridus de monte electo. in tracta. de potestate sacri cōsilij Basilien.) pōt statuere cōtra principes seculares impediētes liberam celebrationē consilij: eosqꝫ excōicare. per. c. qm̄. xviij. dist. qui licet loquatur de cōsilio gñali: etiā intelligit de cetu cardinaliū representante totam ecclesiā militantē: presertim in hoc periculo sedis vacantis. vt in ista glo. no. Et quā potestatē habeat cōsiliū generale vide p Gauffri. vbi supra. vbi vnū nota dignū in. iiij. colū. ponit scꝫ ꝙ papa presidens ɔsilio generali q̄cquid statuit hoc facit auctoritate cōsilij et nō sua. vt in c. nimis. de iureiur. extra. sed vt denotet vnitas ecclesie papa deliberationē cōsilij pronunciat. sicut in electione ɔmuni vnus eligit vice omniū vt ostendatur vnica. vt in. c. in genesi. de elect. extra. In cōsilio quidē gñali debet esse vnitas. c. alienus. xxiij. q. j. Et de potestate consilij gñalis. vide Panor. in suo tracta. de potestate consilij Basilien. et Philip. deciū. in tracta. de iustificatione consilij Pisani. Aurio.

¶ Rubrica. De homicidio.

PRo humani. Primo pmittitur prefacio. Sequitur detestanda mortis occasio Subnectitur penalis cōstitutio. scda. Cū igit. tertia. Nos tāto. Redēptione. xij. q. ij. cū redemtor. Tēporalem. i. corporalē. xxiij. dis. qui eps. regem. viij. q. j. in scripturis. siue em̄ viuamꝰ siue moriamur: semper dñi sumus: et ideo ipse mori et resurgere voluit. xxiij. q. j. §. j. Quarta pars. cōtinuabit ergo prelatus laborē ⁊ sollicitudinē circa oues. xliij. dist. simus. ⁊ si nō prosit pdicatione: prorumpat ad verberationē vt not. xxiij. q. iiij. quidā. Cū igitur. secūda ps. Assisinos. dictos de abcido abcidis: quia abcidētes aīam de corpore alicuius ad nutū ⁊ ad voluntatem dñi sui. Preueniunt. de quo dic de pe. di. iiij. si ex bono. ver. non ergo. Tribuat. a dño: qꝛ ōis ptās a dño est. iuxta aplꝫ ad romanos. xiij. Exercendū. ad hoc enim data est iurisdictio adeo ipsis principibus. xxiij. q. v. vnū solū. summum em̄ bonū est in hac vita iustitiā colere. xij. q. ij. cū deuotissimā. Aladuersionis. vt. j. sequitur. Presertim. i. maxime: quia finalis causa est pꝛiculū animarū. Dño. ergo ista decre. nō extendit ad illos qui sub nullius dño sunt: licet pro pꝛecunia homines occidant. Principes. quicūqꝫ. et hoc fuit intentio cōcedentis ſm Host. et qui audiuit testimoniū tulit. Prelatus. vel eps vel inferior. excepto papa. ex hac de causa fuit decisum priuilegiū quo ad cautiones excōicationes continentes. vt. j. de sen. excom. ꝙ periculosum. ſm Host. Assisinos. ergo nō extendit se ad alios homicidas: cū sit pꝛenalis. xxv. di. qualis. Nō sequatur. notū em̄ percipere deputat. xxvij. q. j. quia. §. si ego. Meo. tanq̄ mandauit: apparet ꝙ cogitatio nō stetit suis finibus: imo processit vlterius ad totalē actū realiter. s. ad mādatum. et ideo merito pꝛena sequit: alś esset cōtra. de pe. di. j. cogitationis. et sic no. ꝙ ex corpore cogitantium dicit aliquid extra exire nobis patēs. vno modo per mandatū vt hic. quandoqꝫ per acceptationē. de pe. dist. j. si quis nō dicaꝫ. quandoqꝫ per conatum. xxiij. q. iiij. quoniā. quādoqꝫ per acquiesionē. de pe. dist. j. si quis nō dicā. quādoqꝫ per sollicitationē. e. dist. sollicitatores. talia vel similia credo fore necessaria ad hoc ꝙ quis

incurrat penā per ecclesiam:vel per ministrum introductā:alſs omnino occulta cum nō offendant ecclesiā:nō puniūtur:cū etiam ſubtilitati demonis nō ſint latentia:vel ſenſibila.xxvij.q.iiij.quodā.ſicut eſt vera cogitatio.de pe.diſt.j.cogitatiōis.Itē ſola volūtas.xxvij.q.j.nuptiarum.Itē ſola expectatio.xxiiij.q.iiij.ſi ſeruaberis.vel ſpes vt.ſ.de vſuris.conſuluit.vel intentio.de pe.diſt.j.ſi quis cū celo.vel ſolus auſus.e.di.ſi quis pulſat⁹.et licet tales incurrāt penas adeo imediate prolatas.vt in.c.cōſuluit.nō tamen ab homine.ar.ſ.vt.eccle.bene.vt noſtrū.vij.q.j.ſi ola.de hoc no.ſ.de ſum.trini.fideli.i ſi.de hoc tamē diſtinguit.nā ſi cogitat⁹ nō exeat extra:ſed remaneat intus in ſuis terminis:licet ex ſe ſi ſit in malo peccatum mortale plene delectatus et deliberatus generet.xxxij.q.vij.qui viderit.alius iudex quā deus non iudicat de occultis:nec papa niſi,vt.j.q.de occultis nō eſt iudex:nec occulta offendūt eius territoriū:ſicut ſunt iudices ſeculares.Et ideo de papa dicerez illud ſcz in iudicādo vel cognoſcēdo vt iudex.ar.ſ.vt eccle.benefi.vt noſtrū.de accuſ.qualiter.j.in ſi.ſed per conſtitutionē ab eo factā:ab eo qui vices dei gerit in terris.talia occulta dānāt.vt hic.z.ſ.de ſymo.mathęus.ſz ꝗdiu ſunt occulta iudicat de occultis ad inſtar ei⁹ cuius vices hoc facit.ſ.dei.maxime inferendo ſententiā excōicationis quocumꝗmodo:ſiue vt iudex ſciuerit ſiue vt cōſtituēs.ſic loqtur.ſ.de offi.ordi.ſi ſacerdos.licet non mitius grauat in occultis animā cenſura eccleſiaſtica:ꝙ ſi publice infligeret:et magis inquātū ſaltiz periculoſe.xj.q.iij.audi.z qđ dixit de papa idē itelligo de quo vis alio:q aliquo mediate vel imediate poteſtatē accipit:ferendo has penas ſpūales.vt in.c.ſi ſacerdos.de offi.ordi.extra.et pfectus agit iudex vt cōſtituens quāvt iudicans.Et ideo iudex quē ponit cōſtituendo ordinarius vel alr delegatus.ſ.de offi.ordi.ſup ꝗſtionū.§.quē vero.ſimile no.Inno.ſ.de ſpō.impube.ad diſſoluēdū.in ſi.de cogitatu extra p aliquē actū exteriorē dic vt.j.e.ti.c.ſi.penā autē iſtā credo iſtū mādātē icurrere:etiā ſi re integra mandatū reuocet:ſed miti⁹ cū tali mādante agit vt.j.de ſen.excō.quicūꝗ.ſed hoc facit atrocitas hui⁹ dilecti.Receptauerit.pater vt differat a ſequenti:et iſti vt aggreſſores tenētur.vt.C.de hijs q latro.occul.l.j.Occultauerit.ipſum celādo.Excōicationis.no.tertium caſum excōicationis in hoc quinto libro in quo quis ſentētiā excōicationis incurrit ipſo facto.Honore.hoc ad ꝑlatos et principes reddendo ſingula ſingulis.Ordine officio.quo ad cleros z alias pſonas eccſiaſticas.Beneficio.conceſſo clerico vel laico vt benemerito.xvj.q.vj.poſſeſſiones.no.eccleſiam poſſe obtinere poteſtatem tam in clericos quam in laicos.de quo.xj.q.iij.nullus eps.Tanꝗ.exꝑſſiuū eſt veritatis.Argumentis.No.aliquē cōuici argumētis:ſicut indicijs.no.ſ.de hereti.accuſat⁹.§.licet.Itē no.aliquē nō euitari vt excōicatū:niſi prius cōſtet de ſētētia canonis vel hoīs:nec ipugnari:niſi pri⁹

iuſta ſententia diffidationis ſit data:qđ eſt cōtra aliquos pricipes ſm Hoſti.reqritur ꝙ ſuffiat huius cōſilij ſentētia.xxv.di.de hijs.et ſic no.ꝙ vbicūꝗ ſententia ferl ipſo facto a canone vel a lege:nō opus eſt ſentētiā ferri ab hoie:nec declarari in ipſum canonem incidiſſe:vel factū cōmiſſe.facti enī ꝗſtio in arbitrio iudicis eſt:pene vero executio nō eius volūtati mandaf:ſed legi auctoritati reſeruaf.ij.q.iij.§.notādū.nec ob.ſ.de heret.vt inqſitionis.circa prin.vbi dicif requiri ſententiā:et cōdēnationē:q: intelligif de declaratione facti cōmiſſi:vt co.tit.cū ſecundū.l.vt.ſ.dictum eſt.

Prelatis. Primo/conſtitutio.Secūdo/cōſtitutiōis ratio.Secūda.Aliquoꝝ.Hec facta eſt ad declarationē eorū que leg.xxxij.q.ij.maximianus.z.q.v.vnū ſolū.et.ſ.eo.poſtulaſti.et p Inno.et in ſūma Hoſt.eo.ti.§.qua pena.ver.be.iij.circa hanc.et.c.tua.in ſi.Mandato.q: contra hāc:et cōtra ſuū iniuriatorē poteſt agere actione iniuriarū:licet rancorē gratis teneaf dimittere.de quo.xlv.di.qui emēdat.z.xc.di.ſi quis cōtriſtat⁹.Prouideri.per cautionem idoneā.ar.xxxij.q.j.c.a benedicto.vbi de hoc no.prouidet ergo iudex hic in futurū:ſicut in futuris expēſis:et in ſeruitutib⁹.de quo dic plene.ſ.de procura.auditis.in ſi.ſ.de offi.deleg.qrenti.Expreſſe.No.caſum in quo nō ſufficit tacitum:ſed expreſſum reqritur.ſic.ſ.de hereticis.inqſitores.j.Reſpōſo.Et cū cautela ꝙ de hoc proteſtatione pſicia faciat publicū inſtrumentū.ar.ſ.de ſymo.ex diligenti.de cleri.excō.propoſuit.et not.ſ.de offi.deleg.cū in iure.¶Sed quid ſi expreſſe proteſtatus:tacite tamē in corde gerit cōtrariū:ꝙ videlicet ex rancore procedat.nō videtur irregularis.ar.ſ.de ſymo.c.ſi.pro:z contra.Ad vindictam.ar.cōtra.xlv.diſt.qui emendat.dic vt ibi.Inferat.ar.cōtra.xxiij.q.v.vnū ſolū.vbi de hoc.ſed quicquid vel alibi no.hoc teneas et dic de hoc per Inno.et Hoſt.ſ.e.poſtulaſti.Iuſticia.ſimilis prouiſio ponif.ſ.ne cle.vel mo.c.ſi.Taliter.ſ.cū exꝑſſa proteſtatiōe vt dictū eſt.Daretur.qđ eſſe nō debet.ar.ſ.de iureiurā.ſi vero.et idem no.xxiij.q.v.vnū.in ſi.

Is qui. Conſtitutio.Eius ratio.ſecūda.Cū mandato.Hec ſūpta eſt ex hijs q not.Inno.ſ.e.ad audientiā.vbi idem notabat ipſe.Expreſſa.hoc videbatur ipſum olno excuſare.ar.ſ.de ſymo.ſicut ex litteris.de bap.maiores.q: ſi nō conſentiens nō incurrit:multo minus expreſſe cōtradicens.vt in.c.ſicut.Sed cōtrariū verū per rationes cōtra poſitas.Mutilet.no.hic irregularitatē cōtrahi ex debilitatione mēbri.ſic.ſ.de cle.pug.in duel.c.j.in ſi.vbi de hoc per Inno.z clericus qui debilitat membrū alterius:priuari debet ordine et loco:z alſs puniri.his a quibus.lv.diſt.ſi euāgelica:et not.de ſen.excō.j.c.mulieres.ſic not.quē teneri de caſu culpa ipſi⁹ procedente.de quo ſ.e.culpa eius.ſic metus nō excuſat vbi preceſſit c.ſicut.ij.de quo plene.ſ.ꝙ me.cauſa.abbas.de

sponsa. venies. ij. Cogitare. ꝫ. eo. de cetero. cū similib⁹: ꝛ no. volūtatē pcedētē ad actū exteriorē licet imꝑfectū quā causa est in volēte haberi pro facto. Circa ꝙ dic q: aut loq̄ris i remunerādis: aut in malis puniēdis: si pmo aut nō ꝑfecit: q: nō potuit: et tūc non remunerat: imo punit. xvij. q. j. qui bona. et. q. iiij. qui opes. aut q: nō voluit: et tūc aut loq̄ris in sacramentis in q̇bus cōsistit actus ex parte operis operati vt in baptismo: et tūc remunerat: sed non tantū de peni. dis. j. magne. xxxij. dis. verū. in fi. aut ex pte operātis: sicut est elemosina: et tūc perinde remunerat aesi esset factū. vt. xliij. dis. c. tria. et. c. sequēti. Idē in aduocatis magnis q̇ totū salariū recuperant: aesi cōpleuissent totum hoc ꝙ promiserāt: si per eos nō stet quomin⁹ cōpleat. ꝫ. de rescrip. si autē. si in malis puniēdis distingue q: aut est crimē ꝙ de natura sui req̄rit ꝑfectionē: ꝛ tūc incohās sicut ꝑficiens nō punitur: sicut ꝑcutere clericū: occidere hoiem. de quo no. de pe. di. j. si q̇s pulsat⁹. et. ꝫ. eo. si quis. aut req̇rit ꝑfectionē: et tūc si loq̄ris in leuib⁹: nec etiam sic punit. vt. ff. ꝙ cuiusq̧ vniuersi. l. j. de pe. dis. j. hoc autē. aut in atrocib⁹: et tūc licet eadē. l. puniat volūtas ꝛ factū: nō tamē eadē pena. vt. ff. ad. l. cornel. de sic. l. diuus. et de fal. l. qui falsam. aut atrocissimis: et tūc si nō perfecit: q: nō potuit: processit tñ ad actū propinquū: ꝛ tūc idem esset acsi ꝑfecisset. de pe. di. j. c. si q̇s. ꝛ si q̇s nō dicā. si aūt processit tm̄ ad actū: sꝫ nō ꝑfecit: et tūc nō tantū punit: q: nō punit pena ordinaria: sed extraordinaria. ff. de penis. l. santio. aut q: noluit: maxime si ad nullū actuꝫ ꝑuenit proximū: nec tenetur etiam tantum. sed tenetur. lxxvij. dist. si quis.

¶ Rubrica. De vsuris.

VSurarum. Primo/ ponitur antiqui canonis cōfirmatio. Secūdo/ subijcit noua cōstitutio. Tertio/ punit ꝑsonas ecclesiasticas cōtrariū facientes. Quarto/ clericos. Secunda. Et quia. Tertia. Qui vero. Quarta. Si vero laici. Hec facta est ad executionē ꝛ confirmationē illi⁹. ꝫ. eo. quia in olbus. Vsurarum. Vsura est vbi ampli⁹ req̄ritur quā ꝙ dat. xiiij. q. iij. c. vlt. Voraginē. al's dicit. l. vsurarū dulcedinē ff. de hijs q̇ in fraudē cre. l. ait pretor. §. si quis in fraudeꝫ. Vorago dicit profunditas siue barratrū: q: et substātiā dantis et alam recipiētis de facili deuorat: et ad nihilū redigit. Sed prima facie tēporaliter ipsi accipienti sunt dulces: vt in dicta. l. ait pretor. animas recipientiū ipsas: etiā forte aliorū qui pecuniā accipiūt sine necessitate. de quo loq̇tur ꝑ Host. ꝫ. eo. sup eo. Deuorat. et. merito: quia cōtra vetus testamētū. ibi. Qui pecuniā suā nō dedit ad vsuras. Et contra nouū. ꝫ. eo. cōsuluit. Et cōtra ius canonicum et etiā ciuile. vt leg. ꝛ no. ꝫ. eo. q: in olbus. xiiij. q. ij. q̇d dicaꝫ. ꝛ tales vsurarij dicūtur raptores. xiiij. q. iiij. si quis. Itē pauperū fraudatores. ea. q. q̇d dicā. Itē sectatores turpis lucri et auaricie. c. ca. et. q. qm̄. Cōstitutionē. ꝫ. c. q: in olbus. Maledictionis. i. pene eterne: q̇ debet pro pctō mortali. xxiiij. q. iij. de⁹. Interminatione. i. cōminatione. li's. ꝫ. de sepul. animarū. Et quia. Secūda pars. Adimetur. Nota occasionē delinquendi. vt. ff. de vsufruct. l. equissimū. nā opportunitas facit latronē. ar. ꝫ. de co qui cog. cōsang. veniēs. Et azima facit peccare: et diuitie stultisare. vt. ꝫ. de preben. in tantum. Collegium. dic cum collectione hominum simul viuentium. de quo. xij q. ij. qui manumittitur. Quot requiruntur ad faciendum collegium. dic vt. ꝫ. de electio. null⁹. Vniuersitas. id est corpus hominum. de quo. ff. qd̄ quisq̧. vni. l. j. §. quibus. et. ꝫ. de senten. excō. Romana. §. in vniuersitatē. Alienigenas. et est ratio q: maius scādalū in eorū expulsione: ꝛ crudeliores ipsis ꝓbrobū fen⁹ exercētes: ꝛ ideo magis fuit prouidendū: et intelligo alienigenas q̇ nō sunt inde nati· licet sint ibi ciues: vel incole. ꝙ no. verbū sequēs: vel al's nō oriūdos: de terra: qui de ciuitate vel de vico eius ortus est. vt. ff. ad munici. l. qui ex vico. vel etiā si pater originē duxit. vt. e. l. assumptio. §. filius. ꝛ dic de hoc vt no. ff. de v̄b. sig. l. pupillus. §. incola. C. de incolis. l. ciues. lib. x. Publice. i. notorie. vt. ꝫ. eo. cū tu. et e. cū in dioces. vel publice. i. palam. de verb. sig. l. palā. et sic loq̇tur de hijs q̇ publice et palam ꝛ passim in domib⁹ in quas habitāt mutuāt pecunias: et recipiunt pignora: et ideo dixi: aut mutuāt: qm̄ nō cōmittit vsura nisi in mutuo. xiij. q. iij. c. j. ꝛ sic no. Inno. ꝫ. c. in ciuitate. Ad hoc. q. d. si ob alias mercationes vellēt habitare: nō prohibent. Permittāt. ꝙ non ꝓsumit locatis ignorare: si conductor erat factus vsurari⁹. vt. ff. de accusa. si cui vere. tamē ignorans nō ligaret. vt ff. loca. l. si quis ignorās. ꝛ. ꝫ. de cle. excō. apl'ice. repelleret tamen eū ex quo talē scit. q: improbe versatur in ea. ꝫ. loca. propter. xxiij. q. j. omnis. fama tamē nō sufficeret. ar. de cōsc. dis. iiij. sanctum est. sed cū vno teste forte sufficeret. ar. iiij. q. iij. sepe. et. ꝫ. de app. dilecti. ꝛ ibi no. ꝫ. de testi. preterea. ꝛ cū literis. licet videret contra. ꝫ. de testi. veniēs. q: hic quodā modo de statu hois agitur: sed dic quo ad istā constitutionem sufficere ad hoc. ꝫ. eo. cum in dioce. vbi de hoc. Manifestos. manifesti dicuntur illi de quibus notoriuꝫ est de iure: vt quia conuicti: vel confessi: vel condempnati per suum episcopum publicati. ꝫ. de coha. cle. vestra. ꝫ. eo. cū tu. vel de facto. vt quia habet operis euidentiam. quia tenet mensam paratam ad mutuādum cum vsuris: sicut meretrix in prostibulo patet: vel q: sunt argumēta cū aliqua fama. ar. ꝫ. de coha. cle. tua. et. c. fi. ꝛ hij patiātur has penas et illas. ꝫ. c. q: in olbus. secus si adhuc peccata tollerātur. ꝫ. c. cū tu. sed Host. in summa. e. ti. ꝛ. ꝫ. c. cū in dioce. Tres mēses. ꝛ sic not. semper post duos menses ligat cōstitutio imo vltra: quādoq̧ suspensa stat vt hic qd̄ verū est quando expresse de hoc cauet in ipsa et quādoq̧ etiā diminuitur. ꝫ. de preben. cū singula. al's regulariter post duos menses ligat. ꝫ. de postu. ꝓla. c. j. et ne cle. vel mo. c. sup specula. qd̄ intellige principis. secus de cōstitutione infe

rioris prelati:que statim subditos suos post pu
blicationem astringit:nisi causam probabilem
ignorantie possint ostēdere ⁊ probare.vt.ẜ. qui
ma.accu.pos.c.si.in summa Host.ti.de cōsti.§.
q̄si sic intelligi.⁊.xviij.dist.decernimꝰ. Expellat.
et sic expelleret doctor religiosum audientē legē
vel phisicā.ẜ.ne cle.vel mo.vt periculosa.sic le-
pro debet de ciuitatibꝰ expelli.in aut.de lenoni-
bus.§.sancimꝰ.coll.ij.et leprosi.ẜ.de cōiugi.le-
proso.c.j.superior vero statim ad cuiuslibet de-
nūciationē non faciet hoc:nisi prius summarie
veritate inq̄sita.ar.ẜ.de offi.ordi.c.j.sed proui-
deat in hoc.vt.ẜ.de hereticis.c.vlt. Nemo illis.
s.vsurarijs manifestis. Titulo.quocumqꝫ:puta
pignore vel alio:et idē sine alio titulo:vel cū ti-
tulo.xlv.di.reddite. ¶ Sed quid si donat vel vē-
dat forte.vel legis ꝯmissone:vel in diē adiectio-
ne:vel promittat:non videt habere locū:q2 hic
tantū videt prohiberi contractus:per quos nō
trāsfertur directū dñium.sed dic cōtra:si mani-
feste apparet ad hoc sibi tradi:et ipse vellet vt
posset fenus exercere.q2 totū ꝓsumitur fraudē.
fisc.ẜ.de pigno.illo vos.et de excep.c.exceptio-
nē. Nam hoc ṽbū concedat:ad vtrūqꝫ titulum
trāsferendū aptū est et potest accipi scd̄m natu
rā cuiuscūqꝫ cōtractus cui adijciat.ar.ff.loca.si
vno.ẜm Guil.durā. Quīṽo.tertia ps.Contra-
riū.s.talibꝰ cōcedēdo:vl infra tres mēses nō ex-
pellēdo.⁊ sic no.ꝙ qui nō facit ꝙ debet facere:vi
detur facere aduersus ea q̄ non facit.vt.ff.de re
gu.iur.qui nō facit.et de symo.⁊.ẜ.de elec.gña-
li.§.illos vero. Episcopi.nisi fuissent expssi:hāc
penā non incurrerēt.vt.j.de sen.excō.q2 pericu
losum. Minores. subaudi. eccl̄iastice. Excōica-
tionis. Nota quartū casum in quo quis in hoc
libro quinto excōmunicationis sententiā ipso
facto incurrit. Collegium.su.ecclesiasticarū per
sonarū. Uniuersitas. tam secularium ꝙ ecclesia
sticarū personarum ꝯmorantiū separatim. In-
terdicta.tale collegiū vel vniuersitas nō excom
municātur.vt.j.de sen.excō.romana.§.vniuer-
sitatem. Quā.subaudi suspensionē:excōmuni-
cationem:vel interdictū. Terre.de qua dic.ẜ.de
verb.signi.cū in partibꝰ.⁊.ẜ.de offi.deleg.sane.
qui ⁊ nos. ꝙdiu ergo illis recedentibus cessabit
ar.ẜ.de spon.nō est. Extunc. extremum tempus
mensis designat.vt.ff.de condi.et demo. hys.
§.ata. Si ṽo. quarta pars. Cessante. si.ẜ.de he
reti. ad abolendam. in fi. Per censuram.ẜ.de
verb.signi.querenti.

Quamꝙ. Primo/ante cautio-
nē ꝓstitā vsurarijs se-
pulturā interdicit. Scd̄o cōtrariū fa
ciētes punit. Tertio duas prohibitio
nes adijcit.⁊ testamēta ꝑ tales vsurarios facta
nulla reddit. scd̄a. Dēs eiū.tertia. Nullus ma-
nifestoꝝ. Hec facta est ad executionē et aggra-
uationē illiꝰ.ẜ.eo.q2 in oībus. Manifesti.i.pu-
blici q̄ possunt cōuinci ex libris suis apparētibꝰ
circa extorsionē vsurarie prauitatis.ar.ff.de edē.
l.j.§.edictiōes.xlv.dis.qui sincera.vel etiā si corā
sacerdote cōfiteat.de pe.dist.j.quē penitet.ẜ.de

homici.significasti.vel forte ostendit libros ra-
tionū suarū ẜm Guil.durā. Satisfieri.quibꝰ de
bet.dic vt no.ẜ.c.cū tu. Indistincte.i.nō expssa
circa quātitate.vt.ff.de leg.iij.l.nūmis. De vsu-
ris.su.simplicibꝰ:nec dñs pecunie petere potest
interesse:sʒ sibi imputet qui accepit mutuū sub
vsuris.arg.ẜ.de iureiur.debitores:et potest esse
ratio.q2 qui nimis emungit sanguinē elicit.iij.
dis.deniqꝫ. Aliqui tamē cōtra.q2 vsura est rapi-
na.xiiij.q.iiij.si quis. Sed in rapina nedum res
rapta petit:imo ⁊ interesse.ẜ.de resti.spol.gra-
uis.ergo ⁊ hic.sed primū verius. Patiūtur.sic.
ẜ.eo.cū tu.et de rap.sup eo.et cōueniūtur inso-
lidū:vel cedant bonis.nec deducet ne egeat.nec
habet locū quātū facere possunt:sed cedant bo
nis si als nō sint soluēdo.sic tenet Hos.i sūma.
silr sic tenet Host.ẜ.de pen.§.vlt.et no.in pall.
c.cū tu.q2 talis predo semp est in mora.ff.de fur.
l.in re furtiua.ar.ẜ.de symo.cū in eccl̄ie.⁊ crede-
retur iuramēto vsurarij:si iuret ꝙ nō habet vn-
de soluat.vt not.in dicto.c.cū tu. Satisfaciunt.
ꝙ itelligit si volūtati creditoris satisfaciat.ar.
ff.de pigno.acti.si rem.§.oīno.nec videt satisfa
cere si mandat:nisi postꝙ erit satisfactū.vt hic.
⁊ deberēt vsure deduci tanꝙ es alienū.cū tanꝙ
legata vel similia ꝓstent que relinquūtur titu-
lo lucratiuo.C.de legi.si vniuerse.⁊ fiet deductio
pro rata vnicuiqꝫ cōtingente:si nō potest to-
taliter siue plenarie fieri:prout extorsit vsura-
rius.ff.de pen.et suū.§.vlt.ẜm Guil.duran.vel
posset dici q̄ hic haberet ratio tēporis.vt ille q̄
prius soluit:debitū recipiat suū. sicut dicimꝰ de
bonis diuersis creditoribꝰ diuerso tēpore hypo-
thecatis.vt.j.de regu.qui prior.et.C.qui potior.
in pig.ha.l.si fundus. Et bona vsurarioꝝ dicū-
tur esse hypothecata.ẜ.e.cū tu. Illis quibꝰ.tolle
hic literā.j.bene.per.xij.lineas.de restitutione
faciēda sit cautū illis quibꝰ:etiā ꝓsbytero.i.ꝓs-
byteros. Acquirere.dic vt isti.per quas ꝑsonas.
no.acqui.ꝑ totū.ff.de acq̄.re.do.l.acquiritur.
¶ An procurator in hoc casu acquirat dño ꝑso
nalē actionē.distingue ẜm Gar.q2 aut stipulat
in cōtractibꝰ:aut in iudicijs.si in iudicijs:semp
acquirit dño vtilis actio.vt.ff.de procura.si pro
curator.si in cōtractibꝰ aut ꝓsenti dño:aut ab-
senti.si ꝓsenti acquirit vtilē.ff.de ṽbo.oblig.si
procuratoris presentis.si absenti:aut ex re dñi:
vt q2 stipulat pensionē domꝰ:tūc acquirit dño
vtilē.ff.de procura.ꝙ procurator.aut extra rē.
et hic distingue:q2 aut dñs est ꝑsona priuilegia-
ta vt miles/pupillus/et tūc acquirit vtilē.aut
non est ꝑsona priuilegiata:et tūc dño nihil ac-
quiritur:sed tenetur actionē mādati cedere.vt.
ff.de acqui.pos.l.possessio.§.et si possessio.si ex
re dñi stipulat pēsio:vel fructꝰ ex rebꝰ dñi:extra
rem:aliquid extraneū principale per se nō depē
dens:vel accessoriū ex bonis dñi. Loci ordinario
intelligas de loco in quo degit vsurariꝰ:⁊ intelli
gas ordinariū vt.ẜ.de off.or.ordinarij. Gerēti.
i.vicario vel officiali.vt.ẜ.de regu.si quis vocat
missus. Testato.als ordinarius. Fide dignis.sic
ẜ.de elec.q2 propter.⁊ per istos poterit probari

cautio: si eps fuerit iet duo sufficiēt vt. xxv. q. vi. §. vlt. nec sufficeret vnus. qꝫ denotat v̓bū. ꝫ. posi tū. aliqb⁹: in plurali. sic. ꝫ. de testa. cū esset. lꝫ vi de alr ym standū cū eo qui cautionē accepit: maxime cū nulli fiat p̄iudiciū. ꝫ. de prel by. nō bapt. veniēs. de cōse. di. iiij. itaqꝫ. vbi de hoc. De re ipa parochia. hoc videt potius de bene esse: quā de necessitate. iiij. q. iij. ad fidem: et ideo vndecūqꝫ fuerit sufficit. ar. ij. q. v. canonica. et qꝫ supra dixi de rectore parochie in qua habitat testator: intelligas multo forti⁹ illius parochie cui faciēda est restitutio: cū quasi iudex suus et minister sit fm Gar. Prouide. i. ex tali cautiōe siue promissione. Seruo. s. tabellioni. C. de tabel. l. gñali. Mandato. certe supradicti possunt p se sine mādato alteri acq̄rere actionē: et ideo hec clausula nō ponit cum superiorib⁹. si. C. de epis. ⁊ cle. orphanatrophos. ꝫ. de cōuer. cōiug. dudū. et sic etiā no. qꝫ tabellio sine mādato ordinarij vel curati scd̓m aliquos nō acquirit actionē ex sua stipulatione idonee. de hoc no. in glo. xxxij. q. j. de benedicto. et. ꝫ. de iureiur. ad nostrā. ¶ Quid si petitor huic cautēti appareat manifestus vsurarius: tamen sup hoc cōuinci potest de vsura. dic qꝫ si repetat et de hoc cōtra ipsum excipiat: non audiet. Imo iponet sibi silē vitiū. ꝫ. e. qꝫ frustra. Imo licet nō excipiat superior ex officio repellet ipsum talē vsuras petentē. ꝫ. de excep. exceptionem. nisi forte superior in fauorē ale vellet per se vsuras accipere: et soluere illis a q̄bus iste petitor manifestus vsurari⁹ accepit. Et licet iste satisdās cōualescat tenebit ex vi satisdationis. qꝫ etiā sine ea tenebit. ꝫ. eo. cū tu. Cautio. sic. ꝫ. de rap. sup eo. Semper. i. in quolibet contractu. Aliam. qꝫ cōsiderabit iudex qñ incepit fenerari: ⁊ an esset iprobus vsurari⁹: vel curialis: vel quātum habebat prius in bonis. et nunc scd̓m hoc arbitrabit. xxij. q. v. hoc videt. Teneatur. Et si nihil fiat moderat⁹ infra annū: si in modicum: tenebit in residuū: nā residui cōmemoratio totū amittit. C. de heredi. insti. l. ij. et merito tenet qꝫ fraudulēter videt in alteri⁹ p̄iudiciū negligere: et ideo debitū facit suū: sicut iudex qui dolose iudicat facit litē suā. vt. ff. de iudi. l. filiusfamil. facit ergo qꝫ vltra etiā quā credat adijciatur in summa stipulata vt possit hoc periculū euitare fm Guil. dur. Consilij. ꝫ. eo. qꝫ absoluat etiā ab alijs peccatis. xxiiij. q. ij. ligat. qꝫ nec ad cōfessionem deberet admitti: qꝫ nō dimittit peccatū. ⁊c. j. de reg. iur. peccatū. Testamēta taliter facta. i. non facta satisfactione: vel p̄stita idonea cautione: et idē de codicillis: et hoc patet in principio: vbi dicit vltima volūtate. ar. ꝫ. de testa. cū esset. et qꝫ largo modo codicilli sunt testamētū et qꝫ incertis testamēto. xiij. q. ij. §. sed aliud. insti. de testa. in prin. Et hec pena fuit idcirco apposita firmatio testamentoꝝ: ne bona taliū in vltima volūtate possint in alios transferre aliquo modo: ne sic fiat deterior cōditio illoꝝ q̄b⁹ erat faciēda restitutio: et qꝫ fuit in bonis vsurarij qꝫ isti euincere valeant. vt. ꝫ. vt lit. pen. ecclesia. ij. et caueat qꝫ primo anteqꝫ testamentū faciat: qꝫ si pri⁹ testetur ⁊ post caueat: nō firmatur tractu tēporis: qꝫ ab initio nō valuit. vt. j. de reg. iur. nō firmatur. fm Gar. sed satis videtur sufficere: si ante mortē cauerit. qꝫ sola sequenti morte cōfirmatur. qꝫ de solo tractu tēporis loquitur. vt ibi not. fm Jo. an. Irrita. ar. qꝫ nō valet testamētū excōmunicati. De hoc per Inno. et Hosti. ꝫ. de do. et contu. veritatis. ⁊ not. ꝫ. de excep. pia.

¶ Rubrica. De excessibus prelatorum.

Cum ex eo. Prlo factū quoddā scādalū g̃ñans recitat. Scd̓o ne imposterū tale quid fiat prohibetur. Tertio decretum apponit. Quarto a p̄missa prohibitione status heremitarum subtrahitur. secunda ibi. Nos super. tertia. Si sec⁹. quarta. Per hoc. Hec decret. facta est ad declarationē eoꝝ que le. ⁊ no. ꝫ. e. nimis iniqua: vbi plura de istis predicatoribus et minoribus: ⁊ ideo ponitur in hoc titulo. Mendicātes. de quibus. ꝫ. de elec. quorūdā. De nouo prohibitū. ergo ne hic ad habitandū: dū noua acq̄rantur: seu antiqua vendant: seu als distrahāt vt. j. Et intellige nouis locis acquirēdis ad habitandū: vel de similib⁹ acquisitis. qꝫ si pro alio vsu vellent acquirere: vel vendere acquisita nō extendit se cōstitutio ad hoc. vt. j. patet. de hoc dic. ꝫ. de reli. domi. religionū. Scandalū. de hoc dic. ꝫ. de no. ope. nunci. cū ex iniūcto. in fi. et de tēp. or. c. ij. de renunci. nisi. §. pro graui. vbi plene Clamores. de hoc habes. ij. q. j. ⁊. ꝫ. de testi. cum clamor. Deinceps. futuris ergo legē imponit: nō preteritis. ꝫ. de cōsti. c. vlt. qꝫ ante hanc decre. bene licebat. ꝫ. e. nimis iniqua. §. ad hoc. Suffragari. ergo papa suū priuilegiū potest reuocare / tollere ⁊ moderari: licet deceat ipsum mansurū esse. vt. j. de reg. iur. c. decet. dū tamē expresse cōstet de reuocatione: vel mutatione. vt hic. xxv. q. ij. §. hijs ita. Venditionis. ꝫ. de rebus eccle. nō alienan. nulli. Plenā. qꝫ plenum est adiectione nō indiget. vi. q. j. si omnia. Expressam. ꝫ. de off. deleg. ex parte. ij. mentionē. not. qꝫ in rescripto mentionē est facere necesse de iure: als nō valet. vt hic. ꝫ. de hereti. vt officiū. §. penul. in fi. et de capel. mo. ex parte. ⁊ dic vt. ꝫ. de cōsti. licet. Eis. scꝫ religiosis: de quibus p̄misit. Si secus. tertia pars. Per hoc. quarta pars. Eremitarum. qui sunt digni ꝯuenienti honore. xvi. q. vi. qui vere. Cellas. ꝫ. de verb. signi. priuilegiū. eremita. s. solitarius. de quo habemus in preallеg. c. qui vere. ⁊. xix. q. iij. ecōtra. vbi patet qꝫ tales possunt habere propriū: et testari. Dicunt em̄ aliqui qꝫ talis vita eremitica sponsalia de p̄senti soluit. vt ꝫ. de conuer. cōiuga. Ex parte tua. ⁊ qꝫ eremita est persona religiosa: et qꝫ talis religio votū habet annexum: nā continentiā promittere debet et seruare. vt not. Inno. ꝫ. de elect. cū monasterium. De hijs leg. et not. xxij. q. ij. ecce. vbi de hoc.

¶ Si queras qualis debeat esse eoꝝ vita: dic qꝫ nō reperitur fm Joā. sed bene reperit qꝫ priuilegium clericoꝝ. xvi. q. j. qui vere. vbi de hoc. ⁊ tales subsunt epo dioce. vt le. iij. dist. nulla. et pro

batur in.c.qui vere:φ tñ nõ sit persona religio-
sa:ex quo nõ eligit aliquã de religionib⁹ appro-
batis:probaẜ.ꝫ.de religio.dom.ne nimia:et.c.
religionũ.et no.xxvij.q.j.de viduis.in glo.ꝛ fa-
cit.ꝫ.de voto φ votũ.Alij volũt dicere:qđ nulli:
vel epõ tales subsunt:Imo sunt lege locuste cõ-
tra mentũ.notat glo.xvj.q.j.qui vere.Licẽtia.
sic no.religiosum esse mendicãtem de licẽtia sui
plati vitã heremiticã posse eligere.

Additio. c.Cum ex eo.Unde in materia derogatoria Oldra.cccxxvj.ꝛ plenius feli.in.c.nõnulli.in prin.in.viij.colũ.§.fallit scdo.de rescrip.extra.Aurioli doctor.

Additio. c.Cum ex eo.In tex.ibi.vel loca quecunqꝫ de nouo recipere seu hacten⁹ recepta mutare absqꝫ sedis aplice licẽ-
tia speciali.Nota φ obseruantini sine licentia
spãli pape nõ possunt expellere fratres minores
de eorum cõuentu et illũ habitare.per istũ tex.
Auriolus doctor.

¶Rubrica.De priuilegiis.

Volentes. Primo/poniẜ cõsti-
tutiõis ratio.Secũ-
do/eius declaratio.Tertio/ipsi⁹ exe-
cutio.Quarto/vnius casus exceptio.
Quinto/exceptionis restrictio.Scda.Nunqd.
Tertia.Et idipsuz.Quarta/Et in eos.Quin-
ta.Nisi forsan.Hec sumpta est ex hijs q̃ not.ꝫ.
eo.ex tuarũ.vij.q.ij.c.vlt.vbi varij varia nota-
bant de hoc.Libertate.i.eximũtur de potesta-
te iurisdictiõis dioceẜ.xvj.q.j.frater.vbi de hoc.
Priuilegio.ergo sub exemptos p priuilegia sua
exhibendo.ꝫ.eo.porro.et.c.accipimus,alẜ ius
cõmune est pro epõ:qui fundat suã intentionẽ
de eo.xvj.q.vij.omnes basilice.et.ꝫ.de relig.do.
de senodochijs.Illam.s.exemptionem.vt.j.c.si
papa.Alij.puta ordinarij:quorũ priuilegia de-
tractabũtur si romane ecclesie audeãt obuiare
priuilegiis.ꝫ.c.dilect⁹.Eius.s.exceptionis.Ex-
cedant.ꝫ.eo.porro.Irrefragabili.i.irreuocabi-
li.Ratione delicti.nõ cõmissi loco exempto.vn-
de si monachus monasterij exempti delinquat
circa res exẽptas:vt qꝛ portat habitũ quẽ nõ de-
bet portare:vel qꝛ dissipat bona eccłie exempte:
de tali nõ se intromittet diocesan⁹.secus si circa
res alias nõ exemptas delinquit:vt qꝛ extra lo
cum exemptuz audit leges:vel alia cõmittit in
multoꝝ scandalũ.ꝫ.ne cle.vel mo.vt periculo-
sa.et.ꝫ.eo.ex tuarũ.vt no.Inno.ꝫ.c.recepim⁹.
et.c.ex tenore.Rei.nõ exempte.alẜ cõtra.j.eo.
§.proximo.et.ꝫ.c.cũ capella.Exercere.si de cri-
mine agaẜ:et sic notoriũ condẽnabitur.vt.ꝫ.de
censi.romana.§.notoria.si dubiũ excõicetur rõ
ne contumacie:et procedaẜ scdm canones.xj.q.
iij.rursus.ꝛ.c.qcũqꝫ.ꝛ sic no.de dol.ꝛ ɔtu.vitat.j.
§.nos igiẜ.si vo agaẜ de ɔtractu:vel de re:excõi-
ceẜ:vel fiat missio in possessione:vel alẜ puniaẜ
vt.ꝫ.vt lit.nõ cõtest.tue.et.c.qm̃.§.in alijs.Or
nec.accipe:conueniri poterũt:qđ est.j.Loco ex-
empto.monasterio exempto.nõ solũ eccłia:sed
cimiteriũ:dom⁹ q̃ sunt prope eccłiaz intelligaẜ
exempte.vt.ff.de rei ven.que religiosis.xij.q.ij:
c.hec huius.et.c.religiosam.et.xvij.q.iiij.cõstã-
tinus:Imo scdm quosdã aree et orti et tot⁹ mã-
sus qui sunt iuxta ecclesiã sunt exempti.ꝫ.de cẽ-
si.c.j.de quo ibi p Inno.ꝛ.H.sed in hoc potest ex-
audiri vsqꝫ ad.xxx.passus:vel.xl.vt.xvij.q.iiij.
quisquis.scdm Host.Nec ibi.su.potest conueniri
corã ordinarijs ipsis.Alibi.i.si ĩ alia dioceẜ.quã
in qua domiciliũ habẽt.Istis.s.pmissis tribus.
Locorum.in q̃bus locis exempti domiciliũ ha-
bent.Si vbi.i.in diocesi,in qua cõueniuntur.ra-
tione delicti:vel ɔtractus:vel rei de qua agitur.
Remittendi.quo ad delictũ hoc:cũ alias quo
ad iudicẽ sub quo deliq̃runt sub proprijs subdi-
tis facere debent.ar.ꝫ.de rap.c.j.iij.q.vj.c.j.et
no.Host.in sũ.de fo.cõpe.§.quibus causis.ver.
rõne delicti ꝛc.Uel ipsis.scꝫ exemptis.Illud.vbi
cõtraxerunt:vel res sita est.Iniũgendi.quo ad
contractus:ꝛ sic cõcordat cũ.§.ꝫ.de fo.cõpe.ro-
mana.§.cõtrahentes.ratio diuersitatis quare
sit remissio in delictis:ꝛ sola ĩmissio in cõtracti-
bus:quare vt ibi not.Saluis.hoc continuaẜ ad
si.primo rñso.Canonica instituta.vt.ꝫ.de here
ti.ad abolendã.in si.de offi.ordi.irrefragabili.
§.ceterum.Et idipsum.tertia ps.qꝛ si isti habẽt
priuilegiũ φ nõ possint cõuenire nisi corã vno iu
dice hoc amittunt:ita φ poterunt vbi deliqûe-
runt:ꝛ vbi cõtraxerũt:ꝛ vbi res est de qua agiẜ si-
ta.vt.ꝫ.dictũ est:de exẽptis generaliter/sed isti
nõ remittenẜ per ordinarios ad loca vbi deliq̃-
runt:vel cõtraxerũt:vel res est litigiosa.nõ tñ
habent aliũ effectũ quẽ habent exẽpti:qꝛ hoc in
quocũqꝫ territorio delinquãt subsunt illi ordi-
nario cuius est territoriũ secus est ĩ exẽptis si in
loco exempto delinquant.vt.ꝫ.dictũ est.Illos.
et si nõ.Exemptos.vt sequiẜ.Uno iudice.certo
et determinato ꝛ per priuilegiũ cõtinẽs grãm
secus si in rescripto:scꝫ φ impetrator eligeret:ꝛ
per rescriptũ qđ debet iuri cõcordare:et ideo nõ
ob.ꝫ.de rescriptis.ad hoc qđ.j.sequiẜ videas.j.
c.ne aliqui.Eos.scꝫ priuilegiatos siue sint exẽ-
pti:siue non:a quocꝫ ordinario indultũ.ex hoc
no.φ concesso priuilegio statim vires suas con-
sequntur:et potestatẽ adimit alijs.ꝫ.e.li.de cõ-
ces.pben.quia cunctis.Episcopus vel archiepõs
quoꝝ nole omnes superiores intelliguntẜ:exce-
pto papa:ꝛ ei⁹ legato de latere misso.vt.j.de ꝫ.
sig.veniens.j.Respõso.scdm Hosti.Quãtum ad
ist ꝛ.s.suspẽtio:ꝛ excõicatio:et interdictũ.Ergo
quo ad alias iurisdctio salua manet.Unde et si
in loco nõ exempto moreẜ tales sic priuilegia-
ti:ex cõtractu ibi inito rat iõe rei:vel delicti:licet
ordinarius nõ possit eos excõicare propter cõtu
matiã:vel alia de causa:poterit tamẽ decernere
missionẽ esse faciẽdã in bonis que habẽt in loco
exempto:vel etiã in alterius iurisdictione:ꝛ fiet
missio p illi⁹ loci iudicẽ.vt.ꝫ.de fo.cõpe.Roma-
na.§.cõtrahentes.Ubicũqꝫ.siue sint in mona-
sterijs:siue in ecclesijs pertinentib⁹ ad ipsa mo-
nasteria pleno iure fuerunt.Quacũqꝫ.ibi delin-
quẽtes.Subiectos.secus si essent exempti.vt.ꝫ.
de sup.negli.pla.c.ij.Gerant.hoc ideo dicit:qꝛ
si irent causa visitãdi:vel vt transeuntes:vel ex

quens: que excipit vnũ casum: ergo fortificat re gulã. & pōt esse rõ: q: ei⁹ est destituere cui⁹ est istitu ere. s. de priuile. cũ & plãtare. de hoc ꝯsilio no. Cõpost. s. de insti. ex pte. & si. & Guido. s. ne ie. va. c. vno. secus aũt si priuaret eos publicis officijs vl bonorib⁹: q: tũc cessat p̃dicta rõ: & iõ nõ est ne cessariũ p̃dictũ ꝯsiliũ vt satis denotat lra. Scie ter. qđ nõ p̃sumit̃ nisi probet̃. qđ intellige prout no. j. de reg. iur. presumit̃. Eos. s. dioce. Jn hijs. q̃. s. prox. p̃mittunt̃. Suo iudice. i. metropolita no. cõgregato p eũ ꝯsilio prouinciali: vl̃ synodo. x. q. ij. q: in fi. xxxiij. di. quorũdã. vbi de hoc. ix. q. iij. saluo. vbi de hoc p Jnno. & Host. de prebe. graue. Puniẽdos. vt. j. e. decreuit. no. vñ debet̃ pena: veniat premiũ. xvj. q. j. legi.

Contra. Hec sumpta est ex hijs q̃ no. xlv. di. de iudeis. s. de bap. maiores. Trãsierint. hic loquit̃ de illis q̃ nõ trahũt originẽ a iudeis: sed a xp̃ianis efficiant̃ iudei. Redierit. Jn q̃ fuerũt iu dei. vñ q̃cũq; afferat legẽ seruandã cũ euãgelio: vel circũcisione cũ baptismo: in dãnatã heresim incidit. & puniet̃ ꝯfiscatiõe bonoꝝ. s. de baptismo maiores. in prin. C. de aposta. l. ij. Accusatione. posita tñ & reprobata vt ibi. Jnfantes. i. nõ fan tes. nã etiã īfans vnI⁹ dici p baptismũ susceptũ in forma eccl̃ie obligat̃: q: dignũ est vt q̃ p aliũ li berat̃ per aliũ obliget̃. vt no. de cõse. di. iiij. nihil et. c. cũ paruuli. nã etiã ignorãtes tali sacramẽ to obligant̃. s. de bap. maiores. de cõse. di. iiij. q̃s ris. Jn casu. in hoc casu obligant̃ ad fidẽ. xlv. di. de iudeis. Coactus. hic distingunt. in fi. coactio nẽ. Absolut⁹ & p̃cisus. vt si ligat̃ pedib⁹ & manib⁹ vel detent⁹ baptizet̃: q: tũc nõ est obligat⁹. sec⁹ si ꝯditionalis: q: tũc obligat̃. rõ diuersitatis est quia in p̃lo casu poti⁹ pati q̃ agere videt̃. s. de hijs q̃ vi. me. cã fi. sacris. ij. licet nolit simpliciter baptizari vult. tñ illud pp qđ baptizat̃. sc; vitã. xv. di. merito. & no. xj. q. iij. tũmõ. Jũdeos. q: isti nõ p̃st seiuuare professiõe quã cõtẽpserũt. C. de aposta. hi quidẽ: & est sp̃āle i fauorẽ fidei: als ta les nõ admittent̃ cõtra xp̃ianos. s. de testi. c. j. Procedẽdũ. ad cõfiscationẽ bonoꝝ tanq̃ ꝯtra hereticos. j. e. cũ s;. Excludẽdo. filios vt ibi. nec ob. j. q. iij. iudei. q: videt̃ velle bona taliũ deuol uere ad filios: q: ibi loquit̃ q̃n p̃r cõdẽnat̃ nõ vt heretic⁹: s; alia pena poti⁹ puta p̃ne vel tri butoꝝ exactiõe: vt citi⁹ ad rectitudinẽ deueniãt xij. q. vij. iã nõ. & ibi p Hug. & p̃ dicit. c. iudei p̃ua ricãtes in xp̃m: intelligit̃ de quouis inobediẽte: q: qui nõ est mecũ: cõtra me est. xj. q. iij. relatus. in fi. ẽm Guid. vel dic q̃ istud corrigit illud. ẽm Jo. and. s. de consti. licet.

Decreuit. Primo dictũ. Scđo. declaratio. scđa. Mõ intelligendũ. decreuit. cõstitutionib⁹ per eũ factas sup heretica prauitate. Confiscari. ne propter viri delictũ remaneat in dotata. s. de pig. ex lris. Mõ intelligendũ. scđa ps. Tu nos. & tẽpore tractatus. ergo si tunc igno rabãt: sed postea sciuerit nõ habet locũ hec pe na. sic. s. de emp. & vẽ. cũ dilectus. & de elec. dudũ. s. & debent p̃sumi ignorare nisi cõtrariũ probet̃ vt. j. de regu. iur. p̃sumit̃. Sciuerint. quo casu cõ trahere nõ debuerũt. xxviij. q. j. caue. & c. nõ opor tet. si tñ contraxerit matrimoniũ: tenet. vt ibi no. Hug. sicut tenet factũ matrimoniũ cũ excõi cato. s. de eo q̃ duxit l ma. p̃ pol. significasti. & ex hoc debet puniri: quia heresi videnť fauere. vt hic patet.

Statutũ. Primo dictũ et ei⁹ de claratio. Scđo declara tionis extẽtio. scđa. Hoc sanc. si intelli gas de Jnno. iij. dic. Hec sumpta est ex iuribus. s. e. excõicamus. & c. Hgentis. si de quar to. dic q̃ sumpta est ex cõmissionibus per istos duos ap̃licos factis. sicut statutũ Alexandri po situ. s. e. q̃cunq;. §. heretici. Cõmuniter. de hoc di xi. xxxv. q. v. c. j. & ij. Mane. hec fuit antiqua cõ stitutio. Gradũ. filij faciũt p̃mũ gradũ. filij fi liorũ scđm: & etiã scđam generationẽ. & sic isti pu niunt̃: & nõ vltra. xxxv. q. v. ad sedẽ. & c. parẽtele. Declaramus. verba sunt Bonifacij. Et est scie dũ q̃ vbi expresse nõ cauet̃ de filijs descẽdẽtibus p maternã lineã: illi nullaten⁹ cõprehẽdunt̃. vt j. de penis. vbicũq;. Jtẽ vbi mater est heretica et p̃r catholicus ad solũ filiũ taliũ extendet̃ hec pe na. vt hic. nõ ob. C. ad. l. iul. maiest. l. q̃squis. vbi pena fisi puniunt̃ filij propter delictum matris: s; cut propter delictum patris: quia illa ẽm istaz intelligit̃: naz tales nõ puniunt̃ nisi expresse ca ueat̃ in iure: vel dictũ est. vel dic q̃ lex q̃squis loq̃ tur de bonis hereditarijs p̃rnis vel m̃rnis ipsis filijs auferendis. vt. s. e. Hgentis. hic de hijs re pellẽdis a b̃nficijs eccl̃iasticis: & ab honorib⁹ pu blicis. Hoc. scđa ps. Et expone hoc. s. q̃ in p̃di ctis statutis cõtinet̃. vel hoc q̃ p̃missa declara tione cõtinet̃. filijs. & illegitimis: et naturalib⁹. ne plus hẽat luxuria q̃ castitas. l. aut. de testi. in fi. & q: & hoc indistincte itelligit̃. vt. xxxj. q. j. c. vl. s; Gui. nec ob. q̃ sint sub patria p̃tãte: ergo nõ d̃nt puniri: qđ idẽ est de matris bõis: & cui⁹ p̃tã te nõ sunt filij. insti. de adop. §. femine. et tñ pp eius delictũ puniunt̃. vt hic. & etiã alia via a tali bus excludunt̃ tãq; illegitimi. s. q̃ fil. sũt le. p ve nerabilẽ. & s. de fil. p̃sb̃y. p totũ. Reicorporati. q: lapsi fuerũt simp̃lr. s. e. accusat⁹. Jnsistut. s. de tẽpo. or. ex tenore. Parati. ex quo nõ ob. per eos nõ est imputãdũ. s. de rescrip. sint autẽ.

Additio. c. Statutũ. hic habes q̃ lapsi heresim si emẽdati & vnitati ec clesie reincorporati fuerit & coꝝ filij bona retinẽt: & sũt habiles ad officia sclaria & b̃nficia ecclasti ca: cui⁹ q̃litatis fuit Ramũd⁹ comes Tolosan⁹ q̃ abiurata heresi fuit feruẽtissim⁹ catholic⁹ vt recẽset d̃ns Nicola⁹ bertrãdi doctor Tolosa. in gestis Tolosa. & hereticos ense fuit stricto prose cut⁹: & iõ xp̃ianissim⁹ rex francoꝝ nõ tenet dictũ comitatũ Tholosanũ pp heresim dicti Ramũ di vt pleriq; asseuerãt: q: heresiz abiurauit & pe nitẽtiã egit. s; illũ tz ex testõ dicti ramũdi q̃ fuit xv. comes Tolosanus. & decessit. Anno d̃ni. M. ducentesimo quinquagesimo tertio vt cronica boccatgna testatur. Bla. Aurio. doctor.

Inquisitores. Primo de inquisitione heresis contra epos prohibita. Secūdo denunciatiōe premissa. secūda. Inquirere. etiā vt instructam remittant causam ad se. apo. sine spāli mandato pape: qr de diffinitione nullus dubitabat. §. de reiud. nisi secus in alio casu: qr synodus pōt tractare per se causam epi: et etiam criminalē: vt remittant eā diffiniendā per papam. ij. q. ij accusatus. nō tamen poterit alij cōmittere per viā inquisitionis vt hic dicit: vbi requiritur spālis cōmissio pape: ergo in alijs casibus poterūt isti inquisitores remittere inquisitionem factā per ap. se. diffiniendā. ar. §. de appel. cōstitutus sic nec inquisitio: nec diffinitio contra epos cōcedītur. vt hic patet expresse: quantūcūqz ḡnalis clausula in cōmissione ponatur: qđ est specialis prerogatiua eporum. sicut illa de sen. exco. quia periculosum. Si tamen. scđa pars. propter periculū poterūt: qꝫ inde posset surgere. sic. §. de cle. egro. pastoralis.

Per hoc. Primo de inquisitorib⁹ epis nō derogantibus. Secūdo de ambobus procedētibus cōmuniter vel diuisim. Tertio de epis in modum procedendi inquisitionibus similibus. scđa. Uerum. tertia. Sin autē. Hec sumpta est ex quibusdā magnorū opinionibus q olim contrariū tenebant per iura. §. de offi. leg. studuisti et. C. de epi. et cle. l. repetita. sed illa iura hñt locū in spālib⁹ cōmissionib⁹: q̄ bene derogāt generalibus: et etiā ordinarie ptāti vt ibi. secus in generalibus que ipsis nō derogāt: vt hic. Delegatum. ab homine forte: vł etiā a iure propter exēptos. §. e. ti. ad abolendā. in fi. als talis delegatio facta ordinario potius videt excitatio qꝫ delegatio. §. de offi. or. licet. Derogari. sed si ambo citent simul: accedet ad inquisitores qui tāqꝫ delegati pape: licet ad vniuersitates. vt. §. ne aliqui: vice pape et eius personā totaliter repręsentant. et ideo sicut papa honorandi sunt: et ordinarijs in hoc presunt. xcij. di. c. vlti. et. §. de off. deleg. cū olim. ij. Imo plus dico: qꝫ si ordinarius preuenerit aliū in citādo: citatus deserto ordinario debet corā inquisitore cōparere. ff. de re iudi. l. cōtra pupillū. viij. di. q̄ cōtra. et. xj. q. iij. qui resistit. Uerū. scđa ps. Diuisī. et in hoc apparēt ordinarij: qr diuisī quilibet inquisitor pōt cognoscere. §. e. officiū. Processerint. de hoc dic vt in quadā extrauagāti Bñdicti. e. ti. q̄ icipit. ex eo vitas. et si ipsi processus inter se inueti fuerūt varij: ipsi met cōcordabūt: et reducent ad id qꝫ est verisimili⁹. ar. §. de testi. l nostra. et de proba. lꝫ. qꝫ si nullo mō poterūt cōcordare. sed q̄libet vult ƒm suum pronūciare. dic. vt. J. sequit. Cōicare. semel tm̄ in cā: vbi aliter nō possent cōmode procedere: et nō plus. et ne fit loc⁹ fraudi. ſꝫ si alr pñt sine cōicatione procedere: nulla copia fiet: vt in pđicta decre. extraua. ex eo. ver. cōsultationē. et ver. vnū. Deferendū. vt. §. de rescrip. pastoralis. in prin. Pro vtraqꝫ. aliqui nō hñt hāc lrām. §. e. in scđa linea. prop. vbi rg hoc possit melius vitas inueniri. sequit: et nisi hoc cāsu inq̄sitores in fine prolatione diocesi: vel ecclie nō duxerint. deferē dū: in modo omissa lrā que sequit: per vtroqꝫ negotiū. et c. ƒm Gui. et Jo. an. hꝫ totū integrū: et habent. §. loco. ver. nisi hoc casu. et c. et ƒm hāc expone. Pro vtroqꝫ. sentētia sit proferat. et not. qꝫ lꝫ ab istis fiant processus: vnica tñ snīa promulgatur. et sic nō obstāt nec tangūt illa iura q̄ volunt qꝫ de eodē crimine cōtra aliquē nō fit sepi⁹ procedendū. §. de collu. dete. c. vl. et Ꝑ Inno. plene. §. de purga. ca. cū dilect⁹. iura l cōtrariū allegata: locū habēt q̄ñ semel pronūciatio super eodē crimine facta est qꝫ amplius non cognoscatur. ff. nau. caupo. sta. l. licet.

Ut inquisitionis. Primo q̄sdā leges frederici ɔtra hereticos factas approbat. Scđo ptātes sclares ɔtra huiusmōi crimē excitat. Tertio cox officiū sup quibusdā informat. Quarto cognitionē eiusdē criminis eis denegat. Quinto īpedientes hoc negociū excōicat. scđa. Uniuersi. tria. Ut pfatos. quarta. Prohiberem⁹. q̄nta. si q̄s vo. Hec recitat leges frederici quas nō habem⁹: nisi bonifacius velit dicere de q̄busdā autēticis frederici positis. C. de epa. audi. aut. statuimus. et. C. de hereti. credētes. et aut. si vo. et auten. gazaros. et etiā quādā eiusdē frederici ɔstitutionē olim in q̄nta ɔpillatione positā. q̄ incipiebat hac editali. als hec decre. ƒm Jo. and. alij dicūt qꝫ nō habemus istas leges: ſꝫ Clemēs q̄rtus cū certis adiectionibus et modificationib⁹ in vnū sub bulla redegit: et de hoc fit hic mentio. J. e. c. vlt. Inquisitionis. vbi heretici dñr adiuuari fidelib⁹: de hoc est faciēda inquisitio: vt a fidelib⁹ discernant: et inueniti corrigant: et q̄bus nō prodest correctio nō parcat abusio. xxiij. q. iij. illud sane. vñ hereticus in seipꝫ peccat. e. ti. dixit aplus. Tūc. hoc iō dt: qr postea recessit ab ecclia. §. de re iudi. a plice. Promulgata. dic vt. §. e. i pri. Quātū. ergo et q̄tin⁹ ɔtra canones faciūt reprobant. x. di. lege. fidelis. q̄s eni fidelis est q̄ nō doleat fide lesa. J. de peni. felicis. Arta et dura. xxiij. q. iij. de ligurribus. terminet. et no. qꝫ in hoc casu requirit snīa per qꝫ terminet negociū. xxj. di. §. et hoc accidit propter graue crimen: et q̄ñ est suspitio nō leuis ij. q. viij. quisqs. ij. q. ij. q̄ ea. ff. de custo. reo. l. diuus. Indilate. et hoc est regulariter qꝫ snīa lata sup criminib⁹ statiꝫ est executioni mādanda vt hic. fallit in certis casib⁹. positis et notatis. xj. q. iij. et ibi de hoc plene. §. de offi. deleg. q̄renti. nec est ist. ox sclariū inquirere an fit iusta snīa per ecclesiam lata. xxiij. q. v. administratores: et qꝫ iurisdictio talis req̄sitio fit: secus si extra iudiciū: qr tūc resisteret rex: si ɔstet sibi de iniustitia: qr quasi isti ps sunt. §. de elec. innotuit. secus si esset alter alteri substitutus: qr oino perficiēda est executio. et superiori parendū. §. de offi. ordi. pastoralis. §. penul. et tunc secus quādo seculare brachium requirit ecclesiam: quia tunc indistincte ecclesia anteqꝫ obediat debet et potest summarie inquirere an mandatum iustum sit. et c. ratio

heretici.ar.ff.so.ma.l.sicū dotem.§.vlti.⁊.l.se-
quenti.ff.de leg.j.l.sicū imperator.⁊ intelligas
etiā ꝙ res nō dato precio aduocabit: quotquot
manus transiuerit: quantūcūqꝫ bonā fidē ha-
buerunt: qr post nō habuit potestatē vendēdi:
seu distrahendi.ff.de iureiur.ita cause.§.vlti.ff.
de cōtrahen.emp.l.si quis sub hoc pacto. ratio
est: qr effectus condēpnationis retro trahitur a
tēpore cōmissi criminis: cū condēnatio potiꝰ ꝙ
declaratio preteriti facti iam cōmissi sit.vt ple-
ne probat.s.de accusa.sane.ver.an eo.in fi. Pro
mulgata.qr tunc deinde est executioni deman-
dāda.ff.re iudi.a diuo pio.si.xxiij.q.v.si nos.cū
si. Declarationē. quā hodie nō habemus.

STatuta. Primo de ordine proce-
dendi in crimie heresis
Secūdo declaratio nominū accusato-
rum ⁊ testiū. Tertio de pene reuelantis
secrete tradita. Quarto formā inquisitiōis vbi
sine periculo poterit sup hoc facta seruari. Qui
to mādat omnes processus ⁊ cōstitutiones pre-
decessorū ratificat et cōfirmat. secunda. Iube-
mus. tertia. Et vt eorūdem. quarta. Cessante.
quinta. Cōstitutiones. Hec declarant ea q̄ not.
s.de accusa.cū olim.et restringit que ponuntur
s.e.qualiter.ij.§.debent.⁊ est sumpta ex statu-
to istorum pontificum: que als non habemus.
Possit.su.per ordinarios vel inquisitores. Sim
pliciter: et de plano.⁊ sine magna disceptatio-
ne: ad que summatim procedit ꝫm āriquos. alij
dicunt sine scriptura vel libello.vt.ff.de consti.
princi.l.j.alij dicunt extra tribunal nō sedendo
in pretorio: vbi ius reddi consueuit: sed alibi nō
seruata solennitate strepitus.vt.ff.de adult.l.
miles.§.sexaginta.ff.quis ordo in bo.poss.ser.
l.dies.vt hic recitatur in Spe.de iurif.om.iudi.
§.postremo.ver.dicendū ⁊c. quā ponūt summa
rie ⁊ de plano: et sine magna inquisitione: ⁊ sine
longis dilationibus: recipiendo libellū: et ordi-
nem iuris: als obseruando. vt in precalle.§.sexa
ginta.⁊ in hac opinione videt Inn.⁊ Host.post
eum.s.de accusa.olim.⁊ not.in Spe.ti.de accu.
§.nūc tractemus.ver.quid igit.vbi de hoc.⁊ in-
telligas quādo nō additur in litera verbum se-
quēs: sine figura. qr tunc secus vt.j.dicet. Stre-
pitu.vt.s.de sta.regu.ea que.et de hijs ṽbis dic
vt in.c.olim.s.de accusa.per Inno.⁊ Host. figu
ra.sic.s.de elec.indēnitatibus.et licet predicta
verba.s. sine strepitu ⁊ de plano: nō excludant
ordinem iudiciariuʒ: hoc tamen verbū excludit
omnino quo ad processum iudicialē: qr nec lit.
ꝯtest.nec libelli oblatio erunt necessaria: vt de
notat verbū hoc: figura iudicij: nam figura a fi
gendo dicta: comprehenditur sub proprijs for-
mis substantialibus ipsius rei: quibus cessanti-
bus cessat et figura/figura cessante cessant ⁊ for
me.et ideo vbi sine figura procedendū est: nul-
la de formis constituentibus ipsum ordinē iudi
ciariū: sicut libelli oblatio: lit.contest.et similis
est necessaria: et sic cessant acta iudicij: sed par-
cialia nō.vt.j.sequitur. Sententiatum ⁊c.i.sen
tentia promulganda erit.vt not.et le.ff.quorū

bonorum.l.j.in glo.nec tenetur hoc probare.de
hoc.C.de late.libel.toll.l.j.§.simile quoqꝫ.acta
tamen litis cōtestationis seu parcialia nō tol-
luntur.vt exceptiones/cōfessiones/satisdatio
nes/⁊ similia.ar.s.de offi.deleg.ex parte.ij.de
testi.spo.pisanis.⁊ de testi.causam.arg.de hijs
duplicibus actis per Inno.⁊ Hosti.⁊ ꝙ senten-
tia habeat ferri: satis probatur vt hic.⁊ in ter-
tia parte Spe.ti.de inquisitione.§.nunc tracte
mus.§.quid ergo si in littera. ergo ex quo sentē
tia est ferenda: ꝯcluditur ꝙ ipsam precedere ha
beat aliqua petitio sup qua feratur sententia:
nā illud tantū venit in condēpnationē siue in
sententiā: ꝙ in petitione cōtinetur.s.de accusa.
qualiter.in fi.ff.de iudi.nō potest.idem ex quo
probationes nō tollūtur vt.s.dictū est.si actor
velit positiones facere reus habebit respōdere
arg.C.de confess.l.statuimus.que responsio sa
tis loco lit.contesta.habetur.si actor hoc pe-
tat: als sine hoc valebit processus.vñ siue actor
poterit articulare: siue positiones facere: super
sua petitione ex vigore huius clausule: ⁊ si reus
de facto suo super hoc interrogetur nō habebit
dilationē qr factum propriū ignorare nō licet.
s.de dila.ꝑterea.secus si ageretur de facto alie-
no: quia tunc haberet iustā ignorantie causam.
vt.s.de regu.iur.cū quis.hoc Guido.s.de elec.
indēnitatibus.sed planū est ꝙ inferior a papa:
puta legatus: vel delegatus: vel subdelegatus:
vel ordinarius sub hac forma: vel figura cōmit-
tere nō possunt: etiam de consensu partiū quod
veruʒ est vbi per viā ordinis iudiciarij vellet pro
cedere: secus si per viam amicabilis cōpositiōis
quia tunc solus consensus partiuʒ posset.vt.s.
de arbi.per totum.et per ea que leg.et not.s.de
offi.deleg.de causis: quia inferior a papa ordinē
iudiciariū tot vigilijs per papā adinuentū tol-
lere nō potest.s.de elec.ecclesia vestra.xxj.disti.
cū inferior.de quo hic plene per Io.and. Iube-
mus.secūda pars. Processerint.et si solus pro-
cedat eps: hoc faciat proprijs sumptibus: ne ali
quid exigat ab inquisitoribus.de hoc ꝙ eis pro
uidere habet.vt.j.in extrauag. Benedicti.que
incipit. Ex eo ꝙ.§.verum. Consilio.j.q.j.estote.
Ad sententiā.sic no.ꝙ in crimine heresis fertur
sententia.sic.s.e.inquisitionis.ver.vbi periuros
arg.contra.j.de homicid.pro humani. circa fi.
Itē no.ꝙ vbi proceditur sine figura: sententia
est necessaria.vt.s.dictum est. Eorum.iij.pars.
Secretum.secretū dicitur ꝙ cōmuniter ab alijs
ignoratur.vt.j.e.dū dicit: alijs patefecerint.si.
iij.q.vij.sacerdotes.et.s.de elect.vbi.in fi. Pro-
mulgare.ꝙ nisi tulerint: reuelantes nō incur-
runt sententiā. Episcopum.sic.s.co.inquisito-
res. Indicijs.sic.s.e.qualiter.⁊ tradi debent no-
mina cum eorum depositionibus: vt ibi. Si ta-
men hoc tacente parte omitteretur: non mi-
nus valet processus.s.de accusat.postquā.et.se.
Quid si aliquis reuellet ꝙ sigillo confessionis
presbytero vel alij: aliquos hereticos indice-
re: illa esse: nunquid tenebuntur tenere sub si-
gillo secretū: vel poterūt hoc reuelare. Dic ꝙ si

presbyter vel laycus qui hoc sub sigillo recepe/rat reuelet talibus qui magis possunt prodesse q obesse: sine pena hoc poterunt. xxij.q.v. hoc videndũ. de quo plene per Inno. et Host. s. de pe nit. omnis. §. caueãt. in fi. preterea ex quo dictũ crimen reuelant nõ pro vtilitate anime sue: sed pro tẽporali aliquo potius casu vel cõmodo: nõ tenerẽt celare: imo poterunt potius si requisiti fuerunt testificari. ar. dicti. hoc videtur. ij.q.j. si peccauerit. Onerãtes. no. hic relinqui quẽ pro/prie cõsciẽtie. vt. s. de rescrip. statutũ. §. acces/sorẽ. qd põt fieri altero de tribus modis: vel quia illud qd dimittit est differẽs ad bonũ vel ad ma lum. xxiij.q.iiij. cũ ꝓpria: vel qr timetur scan/dalum: qr multitudo est in causa. iiij. dis. deniqꝫ. vel deficit iudiciũ: et hoc dupliciter. Primo pro pter personã que nõ potest iudicari sicut papa. xvij. dist. §. hinc etiã. xxx. dist. nunc autẽ. vel pro pter crimen: quia est occultum mulieri. de quo per Hug. i iij. dist. deniqꝫ ꝛc.

Rubrica. De scismaticis.

Ad succidendos. Mens et itẽtio hu/ius decre. fuit remota per papã Bene dictum: in sua extrauaganti. que inci/piebat. Dudũ bone memorie. Cur ergo glosa et lectura frustra mẽbranas occuparet. xx. dist. si romanoꝝ. cõtinet tantũ vnũ per locum a con/trario. q collegium se. vac. potest absoluere ex/cõmunicatos a papa: nisi sit expresse prohibitũ ar. s. de ma. et obedi. c. pali. de quo hic satis per Jo. an. qui late glosauit eã. Nos tamẽ Tolosa ni. quibꝰ eiꝰ memoria odiosa est: propter vxorẽ Jacobi: qui ex nobis traxit originem francie pa trie. hanc in scholis vel alibi legere nõ curamus vt accedat qd legitur. s. vt lit. nõ cõtesta. acce/dens. ij. simile: quia ex mala pte nobis attinet.

Additio. c. Ad succidendos. hic habes de potestate pape et de potestate ꝯsilij. vide. c. omne. et c. sunt quidã dicentes. xxv. q.j. vbi dicitur sic. vbi vero sancti patres aliquid. diffinierunt ibi nõ nouã legem romanus ponti fex dare: sed potius qd predictũ est vsqꝫ ad aiam et sanguinẽ cõfirmare debet: dei eñi ea destruere q abstit niteretur: nõ scientiam dare: sed magis errare cõuinceret ꝛc. ex causa tamẽ bene posset papa cõtra concilia generalia disponere vt am ple tractat Cataldinꝰ de bõcompagnis. in tra/ctatu de translatione cõsilij Basilee. et de ptãte pape. Et Antoniꝰ de roselis. in tractatu de po testate pape et imperatoris. et i tractatu de ma teria cõsilij. et omnes doctores in. c. significasti. de elec. extra. Bla. Aurio. doctor.

Additio. c. Ad succidẽdos. glo. in verbo. sede vacante. ponit ea q cetus cardinaliũ sede aplica vacante facere põt. etiaꝫ (vt ponit Gauffridus de monte electo. in tra/cta. de potestate sacri cõsilij Basilieñ.) põt sta/tuere cõtra principes seculares impedietes libe ram celebrationẽ consilij: cosqꝫ excõicare. per. c. qm. xviij. dist. qui licet loquatur de cõsilio gñali: etiã intelligit de cetu cardinaliũ representante totam ecclesiã militantẽ: presertim in hoc peri culo sedis vacantis. vt in ista glo. no. Et quã po testatẽ habeat cõsiliũ generale vide p Gauffri. vbi supra. vbi vnũ nota dignũ in. iiij. colũ. ponit scꝫ q papa presidens ꝯsilio generali qcquid sta tuit hoc facit auctoritate cõsilij et nõ sua. vt in c. nimis. de iureiur. extra. sed vt denotet vnitas ecclesie papa deliberationẽ cõsilij pronunciat. sicut in electione ꝯmuni vnus eligit vice omniũ vt ostendatur vnica. vt in. c. in genesi. de elect. extra. In cõsilio qndẽ gñali debet esse vnitas. c. alienus. xxiiij.q.j. Et de potestate consilij gña/lis. vide Panor. in suo tracta. de potestate con silij Basilieñ. et Philip. deciũ. in tracta. de iu/stificatione consilij Pisani. Aurio.

Rubrica. De homicidio.

Pro humani. Primo pmit/titur prefacio. Sequitur detestanda mortis occasio Subnectitur penalis cõstitutio. scda. Cũ igit. tertia. Nos tãto. Redẽptione. xij.q.ij. cũ redemtor. Tẽporalem. i. corporalẽ. xxiij. dis. qui eps. regem. vij.q.j. in scripturis. siue eñi vi/uam siue moriamur: semper dñi sumus: et ideo ipse mouet resurgere voluit. xxiij.q.j. §. j. Quar ta pars. cõtinuabit ergo prelatus laborẽ et solli citudinẽ circa oues. xliij. dist. simus. et si nõ pro/sit pdicatione: prorumpat ad verberationẽ vt not. xxiij.q.iiij. quidã. Cũ igitur. secũda ps. Assi sinos. dictos de abcido abscidis: quia abcidẽtes aiam de corpore alicuius ad nutũ et ad volunta tem dñi sui. Preuenimt. de quo dic de pe. di. iiij. si ex bono. ver. non ergo. Tribuat. a dño: qr ois ptãs a dño est. iuxta aplꝫ ad romanos. xiij. Ex/ercendũ. ad hoc enim data est iurisdictio adeo ipsis principibus. xxiij.q.v. vnũ solũ. summum eñ bonũ est in hac vita iustitiã colere. xij.q.ij. cũ deuotissimã. Ad aduersionis. vt. j. sequitur. Pre sertim. i. maxime: quia finalis causa est periculũ animarũ. Dño. ergo ista decre. nõ extendit ad illos qui sub nullius dño sunt: licet pro pecunia homines occidant. Principes. quicũqꝫ. et hoc fuit intentio cõcedentis sm Host. et qui audi/uit testimoniũ tulit. Prelatus. vel eps vel infe/rior. excepto papa. ex hac de causa fuit decisum priuilegiũ quo ad cautiones excõicationes con tinentes. vt. j. de sen. excom. q periculosum. sm Host. Assisinos. ergo nõ extendit se ad alios ho micidas: cũ sit penalis. xxv. di. qualis. Nõ sequa tur. notũ eñ percipere deputat. xxvij.q.j. quia. §. si ego. Meo. tanq mandauit: apparet q co gitatio nõ stetit suis finibus: imo processit vlte/rius ad totalẽ actũ realiter. s. ad mãdatum. et ideo merito pena sequit: als esset cõtra. de pe. di. j. cogitationis. et sic no. q ex corpore cogitan/tium dicit aliquid extra exire nobis patẽs. vno modo per mandatũ vt hic. quandoqꝫ per acce/ptationẽ. de pe. dist. j. si quis nõ dicaꝫ. quando/qꝫ per conatum. xiij.q.iiij. quoniã. quãdoqꝫ per acquiesciõnẽ. de pe. dist. j. si quis nõ dicã. quãdo/qꝫ per sollicitationẽ. e. dist. sollicitatores. talia vel similia credo fore necessaria ad hoc q quis

incurrat penā per ecclesiam: vel per ministrum introductā: als omnino occulta cum nō offendant ecclesiā: nō puniūtur: cū etiam subtilitati demonis nō sint latentia: vel sensibilia. xxvij. q. iiij. quodā. sicut est vera cogitatio. de pe. dist. j. cogitatiōis. Itē sola volūtas. xxvij. q. j. nuptiarum. Itē sola expectatio. xxiij. q. iiij. si seruabe ris. vel spes vt. s. de vsuris. consuluit. vel intentio. de pe. dist. j. si quis cū celo. vel solus ausus. e. di. si quis pulsat⁹. et licet tales incurrāt penas adeo imediate prolatas. vt in. c. cōsuluit. nō tamen ab homine. ar. s. vt eccle. bene. vt nostrū. vij. q. j. si oīa. de hoc no. s. de sum. trini. fideli. i fi. de hoc tamē distinguit. nā si cogitat⁹ nō exeat extra: sed remaneat intus in suis terminis: licet ex se si fit in malo peccatum mortale plene delectatus et deliberatus generet. xxxij. q. vij. qui viderit. alius iudex quā deus non iudicat de occultis: nec papa nisi vt. j. q: de ocultis nō est iudex: nec occulta offendūt eius territoriū: sicut sunt iudices seculares. Et ideo de papa diceres illud scz in iudicādo vel cognoscēdo vt iudex. ar. s. vt eccle. benefi. vt nostrū. de accus. qualiter. j. in fi. sed per constitutionē ab eo factā: ab eo qui vices dei gerit in terris. talia occulta dānāt. vt hic z. s. de symo. matheus. sz q̄diu sunt occulta iudicat de occultis ad instar ei⁹ cuius vices hoc facit. s. dei. maxime inferendo sententiā excōicationis quocumq̧ modo: siue vt iudex sciuerit siue vt cōstituēs. sic loqtur. s. de offi. ordi. si sacerdos. licet non mitius grauat in occultis animā censura ecclesiastica: q̄ si publice infligeret: et magis inquātū saltē periculose. xj. q. iij. audi. z qd̄ dixit de papa. idē itelligo de quo vis alio: q̄ aliquo mediate vel imediate potestatē accipit: ferendo has penas spūales. vt in. c. si sacerdos. de offi. ordi. extra. et pfectius agit iudex vt cōstituens quā vt iudicans. Et ideo iudex quē ponit cōstituendo ordinarius vel alr delegatus. s. de offi. ordi. sup q̄stionū. §. quē vero. simile no. Inno. s. de spō. impube. ad dissoluēdū. in fi. de cogitatu extra p aliquē actū exteriorē dic vt. j. e. ti. c. fi. penā autē istā credo istū mādātē icurrere: etiā si re integra mandatū reuocet: sed miti⁹ cū tali mādante agit vt. j. de sen. excō. quicūq̧. sed hoc facit atrocitas hui⁹ dilecti. Receptauerit. patēter vt differat a sequenti: et isti vt aggressores tenētur. vt. C. de his q̄ latro. occul. l. j. Occultauerit. ipsum celādo. Excōicationis. no. tertium casum excōicationis in hoc quinto libro in quo quis sententiā excōicationis incurrit ipso facto. Honore. hoc ad plātos et principes reddendo singula singulis. Ordine officio. quo ad cleros z alias psonas ecclīasticas. Beneficio. concesso clerico vel laico vt benemerito. xvj. q. vj. possessiones. no. ecclesiam posse obtinere potestatem tam in clericos quam in laicos. de quo. xj. q. iij. nullus eps. Tanq̄. exp̄ssiuū est veritatis. Argumentis. No. aliquē cōuinci argumētis: sicut indiciis. no. s. de hereti. accusat⁹. §. licet. Itē no. aliquē nō euitari vt excōicatū: nisi prius cōstet de sētētia canonis vel hoīs: nec īpugnari: nisi pri⁹ iusta sententia diffidationis sit data: qd̄ est cōtra aliquos pricipes sm̄ Hosti. reqritur q̄ sufficit huius cōsilij sentētia. xxv. di. de his. et sic no. q̄ vbicūq̧ sententia fert ipso facto a canone vel a lege: nō opus est sentētiā ferri ab hoīe: nec declarari in ipsum canonem incidisse: vel factū cōmisse. facti em̄ q̄stio in arbitrio iudicis est: pene vero executio nō eius volūtati mandat: sed legi auctoritati reseruat. ij. q. iij. §. notādū. nec ob. s. de heret. vt inq̄sitionis. circa prin. vbi dicit requiri sententiā: et cōdēnationē: q: intelligit de declaratione facti cōmissi: vt eo. tit. cū secundū. l. vt. s. dictum est.

Prelatis. Primo/constitutio. Secūdo/cōstitutiōis ratio. Secūda. Aliquorū. Hec facta est ad declarationē eorū que leg. xxxij. q. iij. maximianus. z. q. v. vnū solū. et. s. eo. postulasti. et p Inno. et in sūma Host. eo. ti. §. qua pena. ver. de. iij. circa hanc. et. c. tua. in fi. Mandato. q: contra hāc: et cōtra suū iniuriatorē potest agere actione iniuriarū: licet rancorē gratis teneat dimittere. de quo. xlv. di. qui emēdat. z. xc. di. si quis cōtristat⁹. Prouideri. per cautionem idoneā. ar. xxxij. q. j. c. a benedicto. vbi de hoc no. prouidet ergo iudex hic in futurū: sicut in futuris expēsis: et in seruitutib⁹. de quo dic plene. s. de procura. auditis. in fi. s. de offi. deleg. q̄renti. Expresse. No. casum in quo nō sufficit tacitum: sed expressum reqritur. sic. s. de hereticis. inq̄sitores. j. Respōso. Et cū cautela q̄ de hoc protestatione cōfici faciat publicū instrumentū. ar. s. de symo. ex diligenti. de cleri. excō. proposuit. et not. s. de offi. deleg. cū in iure. ¶ Sed quid si expresse protestatus: tacite tamē in corde gerit cōtrariū: q̄ videlicet ex rancore procedat. nō videtur irregularis. ar. s. de symo. c. fi. pro: z contra. Ad vindictam. ar. cōtra. xlv. dist. qui emendat. dic vt ibi. Inferat. ar. cōtra. xxiij. q. v. vnū solū. vbi de hoc. sed quicquid vel alibi no. hoc teneas et dic de hoc per Inno. et Hosti. s. e. postulasti. Justicia. similis prouisio ponit. s. ne cle. vel mo. c. fi. Taliter. s. cū exp̄ssa protestatiōe vt dictū est. Daretur. qd̄ esse nō debet. ar. s. de iureiurā. si vero. et idem no. xxiij. q. v. vnū. in fi.

Is qui. Constitutio. Eius ratio. secūda. Cū mandato. Hec sūpta est ex his q̄ not. Inno. s. e. ad audientiā. vbi idem notabat ipse. Expressa. hoc videbatur ipsum oīno excusare. ar. s. de symo. sicut ex litteris. de bap. maiores. q: si nō consentiens nō incurrit: multo minus expresse cōtradicens. vt in. c. sicut. Sed cōtrariū verū per rationes cōtra positas. Mutilet. no. hic irregularitatē cōtrahi ex debilitatione mēbri. sic. s. de cle. pug. in duel. c. j. in fi. vbi de hoc per Inno. z clericus qui debilitat membrū alterius: priuari debet ordine et loco: z als puniri. his a quibus. lv. dist. si euāgelica: et not. de sen. excō. j. c. mulieres. sic not. quē teneri de casu culpa ipsi⁹ procedente. de quo s. e. culpa eius. sic metus nō excusat vbi precessit c. sicut. ij. de quo plene. s. q̄ me. causa. abbas. de

sponsa. veniēs. ij. Cogitare. ē. eo. de cetero. cū
similib⁹: ₇ no. volūtatē ꝓcedētē ad actū exteri-
orē licet imperfectū quā causa est in volēte haberi
pro facto. Circa ꝙ dic qꝛ aut loq̄ris ī remunerā-
dis: aut in malis puniēdis: si p̄mo aut nō ꝑfe-
cit: qꝛ nō potuit: et tūc non remuneraꝶ: imo pu-
niꝶ. xvij. q. j. qui bona. et. q. iiij. qui opes. aut qꝛ
nō voluit: et tūc aut loq̄ris in sacramentis in q̄-
bus cōsistit actus ex parte operis operati vt in
baptismo: et tūc remuneraꝶ: sed non tantū de
peni. dis. j. magne. xxxij. dis. verū. in fi. aut ex pte
operātis: sicut est elemosina: et tūc perinde re-
muneraꝶ acsi esset factū. vt. xliij. dis. c. tria. et. c.
sequēti. Idē in aduocatis magnis q̄ totū sala-
riū recuperant: acsi cōpleuissent totum hoc ꝙ
promiserāt: si per eos nō stet quomin⁹ cōpleaꝶ.
ē. de rescrip. si autē. si in malis puniēdis distin-
gue qꝛ aut est crimē ꝙ de natura sui req̄rit ꝑfe-
ctionē: ₇ tūc incohās sicut ꝑficiens nō punitur:
sicut ꝑcutere clericū: occidere hoīem. de quo no.
de pe. di. j. si q̄s pulsat⁹. et. ē. eo. si quis. aut req̄-
rit ꝑfectionē: et tūc si loq̄ris in leuib⁹: nec etiam
sic puniꝶ. vt. ff. ꝙ cuiusq₃ vniuersi. l. j. de pe. dis. j.
hoc autē. aut in atrocib⁹: et tūc licet eadē. l. pu-
niaꝶ volūtas ₇ factū: nō tamē eadē pena. vt. ff.
ad. l. cornel. de sic. l. diuus. et de fal. l. qui falsam.
aut atrocissimis: et tūc si nō perfecit: qꝛ nō po-
tuit: processit tñ ad actū propinquū: ₇ tūc idem
esset acsi ꝑfecisset. de pe. di. j. c. si q̄s. ₇ si q̄s nō di-
cā. si aūt processit tm̄ ad actū: sꝫ nō ꝑfecit: et tūc
nō tantū puniꝶ: qꝛ nō puniꝶ pena ordinaria: sed
extraordinaria. ff. de penis. l. sanctio. aut qꝛ no-
luit: maxime si ad nullū actuꝫ ꝑuenit proximū:
nec tenetur etiam tantum. sed tenetur. lxxviij.
dist. si quis.

¶ Rubrica. De vsuris.

VSurarum. Primo/ponitur antiqui canonis cōfirmatio. Secūdo/subȳciꝶ noua cō-
stitutio. Tertio/punit ꝑsonas eccle-
siasticas cōtrariū facientes. Quarto/clericos.
Secunda. Et quia. Tertia. Qui vero. Quarta.
Si vero laici. Hec facta est ad executionē ₇ con-
firmationē illi⁹. ē. eo. quia in olbus. Vsurarum.
Vsura est vbi ampli⁹ req̄ritur quā ꝙ daꝶ. xiiij. q.
iij. c. vlt. Voraginē. alš dicit. l. vsurarū dulcedinē
ff. de hijs q̄ in fraudē cre. l. ait pretor. §. si quis in
fraudeꝫ. Vorago dicꝶ profunditas siue barra-
trū: qꝛ et substātiā dantis et aīam recipiētis de
facili deuorat: et ad nihilū redigit. Sed prima
facie tēporaliter ipsi accipienti sunt dulces: vt
in dicta. l. ait pretor. animas recipientiū ipsas:
etiā forte aliorū qui pecuniā accipiūt sine necessi-
tate. de quo loq̄tur ꝑ Host. ē. eo. sup eo. Deuo-
rat. et. merito: quia cōtra vetus testamētū. ibi.
Qui pecuniā suā nō dedit ad vsuras. Et contra
nouū. ē. eo. cōsuluit. Et cōtra ius canonicum et
etiā ciuile. vt leg. ₇ no. ē. eo. qꝛ in olbus. xiiij. q. ij.
q̄d dic. 13. ₇ tales vsurarij dicūtur raptores. xiiij.
q. iiij. si quis. Itē pauperū fraudatores. ea. q. q̄d
dicā. Itē sectatores turpis lucri et auaricie. e. ca.
et. q. qm̄. Cōstitutionē. ē. c. qꝛ in olbus. Male-

dictionis. i. pene eterne: q̄ debeꝶ pro pctō mor-
tali. xxiiij. q. iij. de⁹. Interminatione. i. cōmina-
tione. illc. ē. de sepul. animarū. Et quia. Secūda
pars. Admetur. Nota occasionē delinquendi.
vt. ff. de vsufruct. l. equissimū. nā opportunitas
facit latronē. ar. ē. de eo qui cog. cōsang. veniēs.
Et azima facit peccare: et diuitie stultisare. vt.
ē. de preben. in tantum. Collegium. dic cum col
lectione hominum simul viuentium. de quo. xij
q. ij. qui manumittitur. Quot requiruntur ad
faciendum collegium. dic vt. ē. de electio. null⁹.
Vniuersitas. id est corpus hominum. de quo. ff.
q̄d cuiusq₃. vni. l. j. §. quibus. et. ī. de senten. excō.
Romana. §. in vniuersitatē. Alienigenas. et est
ratio qꝛ maius scādalū in eorū expulsione: ₇ cru-
delioꝛes ipsis ip̄robū fen⁹ exercētes: ₇ ideo ma-
gis fuit prouidendū: et intelligo alienigenas q̄
nō sunt inde nati licet sint ibi ciues: vel incole.
ꝙ no. verbū sequēs: vel alš nō oriūdos: de terra:
qui de ciuitate vel de vico eius ortus est. vt. ff. ad
munici. l. qui ex vico. vel etiā si pater originē du-
xit. vt. c. l. assumptio. §. filius. ₇ dic de hoc vt no.
ff. de verb. sig. l. pupillus. §. incola. C. de incolis. l.
ciues. lib. x. Publice. i. notorie. vt. ē. eo. cū tu. et
c. cū in dioceꝭ. vel publice. i. palam. de verb. sig.
l. palā. et sic loq̄tur de hijs q̄ publice et palam ₇
passim in domib⁹ in quas habitāt mutuāt pecu-
nias: et recipiunt pignora: et ideo dixi: aut mu-
tuāt: qm̄ nō cōmittiꝶ vsura nisi in mutuo. xiiij. q.
iij. c. j. ₇ sic no. Inno. ē. c. in ciuitate. Ad hoc. q. d.
si ob alias mercationes vellēt habitare: nō pro-
hibenꝶ. Permittāt. ꝙ non p̄sumiꝶ locatis igno-
rare: si conductor erat factus vsurari⁹. vt. ff. de
accusa. si cui vere. tamē ignorans nō ligareꝶ. vt
ff. loca. l. si quis ignorās. ₇. ē. de cle. excō. apl̄ice.
repelleret tamen eū ex quo talē scit. qꝛ improbe
versatur in ea. ē. loca. propter. xxiij. q. j. omnis.
fama tamē nō sufficeret. ar. de cōse. dis. iiij. san-
ctum est. sed cū vno teste forte sufficeret. ar. iiij.
q. iij. sepe. et. ē. de app. dilecti. ₇ ibi no. ē. de testi.
preterea. ₇ cū literis. licet videreꝶ contra. ē. de te-
sti. veniēs. qꝛ hic quodā modo de statu hoīs agi-
tur: sed dic quo ad istā constitutionem sufficere
ad hoc. ē. eo. cum in dioce. vbi de hoc. Manife-
stos. manifesti dicuntur illi de quibus notoriuꝫ
est de iure: vt quia conuicti: vel confessi: vel con-
dempnati per suum episcopum publicati. ē. de
coha. cle. vestra. ē. eo. cū tu. vel de facto. vt quia
habet operis euidentiam. quia tenet mensam
paratam ad mutuādum cum vsuris: sicut mere-
trix in prostibulo patet: vel qꝛ sunt argumēta
cū aliqua fama. ar. ē. de coha. cle. tua. et. c. si. ₇
hij patiātur has penas et illas. ē. c. qꝛ in olbus.
secus si adhuc peccata tollerātur. ē. c. cū tu. sed
Host. in summa. c. ti. ₇. ē. c. cū in dioce. Tres mē-
ses. ₇ sic not. semper post duos menses ligat cō-
stitutio imo vltra: quādoq₃ suspensa stat vt hic
q̄d verū est quando expresse de hoc caueꝶ in ipsa
et quādoq₃ etiā diminuitur. ē. de preben. cū sin-
gula. alš regulariter post duos menses ligat. ē.
de postu. p̄la. c. j. et ne cle. vel mo. c. sup specula.
q̄d intellige principis. secus de cōstitutione infe

riozis prelati:que statim subditos suos post pu blicationem astringit:nisi causam probabilem ignorantie possint ostēdere ⁊ probare.vt.s. qui ma.accu.pos.c.si.in summa Host.ti.de cōsti.§. qñ sic intelligi.⁊.xviij.dist.decernim⁹. Expellat. et sic expelleret doctor religiosum audientē legē vel phisicā.s.ne cle.vel mo.vt periculosa.sic leno debet de ciuitatib⁹ expelli.in aut.de lenonibus.§.sancim⁹.coll.ij.et leprosi.s.de cōiugi.leproso.c.j.superior vero statim ad cuiuslibet denūciationē non faciet hoc:nisi prius summarie veritate inq̄sita.ar.s.de offi.ordi.c.j.sed prouideat in hoc.vt.s.de hereticis.c.vlt. Nemo illis. s.vsurarijs manifestis. Titulo.quocumq;:puta pignore vel alio:et idē sine alio titulo:vel cū titulo.xlv.di.reddite. ¶ Sed quid si donat vel vēdat forte.vel legis ōmissone:vel in diē adiectione:vel promittat:non videt habere locū:q2 hic tantū videt prohiberi contractus:per quos nō trāsfertur directū dñium.sed dicō cōtra:si manifeste apparet ad hoc sibi tradi:et ipse vellet vt posset fenus exercere.q2 totū p̄sumitur fraudē. site.s.de pigno.illo vos.et de excep.c.exceptionē. Nam hoc vbū concedat:ad vtrūq; titulum trāsferendū aptū est et potest accipi scdm natu rā cuiuscūq; cōtractus cui adiciat.ar.ff.loca.si vno.fm Guil.durā. Qui vo.tertia ps.Contrariū.s.talib⁹ cōcedēdo:vl' infra tres mēses nō expellēdo.⁊ sic no.q qui nō facit q debet facere:videtur facere aduersus ea q̄ non facit.vt.ff.de re gu.iur.qui nō facit.et de symo.⁊.s.de elec.gñalis.§.illos vero. Episcopi.nisi fuissent expssi:hāc penā non incurrerēt.vt.j.de sen.excō.q2 periculosum. Minores. subaudi. ecclīastice. Excōicationis. Nota qu irtū casum in quo quis in hoc libro quiuto excōmunicationis sententiā ipso facto incurrit. Collegium.su.ecclesiasticarū per sonarū. Uniuersitas. tam secularium q ecclesiasticarū personarum ōmorantiū separatim. Interdicta.tale collegiū vel vniuersitas nō excom municātur.vt.j.de sen.excō.romana.§.vniuersitatem. Qus.subaudi suspensionē:excōmunicationem:vel interdictū. Terre.de qua dic.s.de verb.signi.cū in partib⁹.⁊.s.de offi.deleg.sane. qui ⁊ nos. Qdiu ergo illis recedentibus cessabit ar.s.de spon.nō est. Extunc. extremum tempus mensis designat.vt.ff.de condi.et demo.hys. Lata. Si vo. quarta pars. Cessante. si.s.de heretī. ad abolendam. in fi. Per censuram.s.de verb.signi.querenti.

Quamq̄. Primo/ante cautionē p̄stitā vsurarijs sepulturā interdicit. Scdo cōtrariū facientes punit. Tertio duas prohibitiones adijcit.⁊ testamēta p tales vsurarios facta nulla reddit. scda. Dēs eni.tertia. Nullus manifestoꝝ. Hec facta est ad executionē et aggrauationē illi⁹.s.eo.q2 in olbus. Manifesti.i.publici q possunt cōuinci ex libris suis apparētib⁹ circa extorsionē vsurarie prauitatis.ar.ff.de edē. l.j.§.edictiōes.xlv.dis.qui sincera.vel etiā si corā sacerdote cōfiteat.de pe.dist.j.quē penitet.s.de homici.significasti.vel forte ostendit libros rationū suarū fm Guil.durā. S. tisfieri.quib⁹ debet.dicvt no.s.e.cū tu. Indistincte.i.nō expssa circa quātitate.vt.ff.de leg.iij.l.nūmis. De vsuris.su.simplicib⁹:nec dñs pecunie petere potest interesse:s3 sibi imputet qui accepit mutuū sub vsuris.arg.s.de iureiur.debitores:et potest esse ratio.q2 qui nimis emungit sanguinē elicit.iiij.dis.deniq;. Aliqui tamē cōtra.q2 vsura est rapina.xiiij.q.iiij.si quis. Sed in rapina nedum res rapta petit:imo ⁊ interesse.s.de resti.spol.gra uis.ergo ⁊ hic.sed primū verius. Patiūtur.sic. s.eo.cū tu.et de rap.sup eo.et cōuenitur insolidū:vel cedant bonis.nec deducet ne egeat.nec habet locū quātū facere possunt:sed cedant bo nis si alīs nō sint soluēdo.sic tenet Hos.i sūma. sil'r sic tenet Host.s.de pen.§.vlt.et Io.an p alī. c.cū tu.q2 talis petōr semp est in mora.ff.de fur. l.in re furtiua.ar.s.de symo.cū in eccl'ie.⁊ credetur iuramēto vsurarij:si iuret q nō habet vnde soluat.vt not.in dicto.c.cū tu. Satisfaciunt. q itelligit si volūtati creditoris satisfaciat.ar. ff.de pigno.acti.si rem.§.oīno.nec videt satisfa cere si mandat:nisi postq erit satisfactū.vt hic. ⁊ deberēt vsure deduci tanq es alienū.cū tanq legata vel similia p̄stent que relinquūtur titulo lucratiuo.C.de legi.si vniuerse.⁊ fiet deductio pro rata vniuscuiusq; cōtingente:si nō potest totaliter siue plenarie fieri:prout extorsit vsurarius.ff.de pen.et suū.§.vlt.fm Guil.duran.vel posset dici qd hic haberet ratio tēporis.vt ille q prius soluit:debitū recipiat suū. sicut dicim⁹ de bonis diuersis creditorib⁹ diuerso tēpore hypothecatis.vt.j.de regu.qui prior.et.C.qui potior. in pig.ha.l.si fundus. Et bona vsurarioꝝ dicūtur esse hypothecata.s.e.cū tu. Illis quib⁹.tolle hic literā.j.bene.per.xij.lineas.de restitutione faciēda fit cautū illis quib⁹:etiā p̄sbytero.i.p̄sbyteros. Acquirere.dic vt isti.per quas psonas. no.acqui.p totū.ff.de acq.re.do.l.acquirutur. ¶ An procurator in hoc casu acquirat dño psonalē actionē.distingue fm Gar.q2 aut stipulat in cōtractib⁹:aut in iudicijs.si in iudicijs:semp acquirit dño vtilis actio.vt.ff.de procura.si pro curator.si in cōtractib⁹ aut p̄senti dño:aut absenti.si p̄senti acquirit vtilē. ff.de vbo.oblig.si procuratoris presentis.si absenti:aut ex re dñi: vt q2 stipulat pensionē dom⁹:tūc acquirit dño vtilē.ff.de procura.q procurator.aut extra rē. et hic distingue:q2 aut dñs est psona priuilegiata vt miles/pupillus/et tūc acquirit vtilē.aut non est psona priuilegiata:et tūc dño nihil acquiritur:sed tenetur actionē mādati cedere.vt. ff.de acqui.pos.l.possessio.§.et si possessio.si ex re dñi stipulat pēsio:vel fruct⁹ ex reb⁹ dñi:extra rem:aliquid extraneū principale per se nō depēdens:vel accessoriū ex bonis dñi. Loci ordinario intelligas de loco in quo degit vsurari⁹:⁊ intelligas ordinariū vt.s.de off.or.ordinarij. Stereti. i.vicario vel officiali.vt.s.de regu.si quis vocat missus. Testato.alīs ordinarius. fide dignis.sic s.de elec.q2 propter.⁊ per istos poterit probari

cautio:si eps fuerit iet duo sufficiēt vt.xxv.q.vl.
§.vlt.nec sufficeret vnus.q denotat vbū.ū.posi
tū.aliqb⁹:in plurali.sic.ū.de testa.cū esset.Iz vi
deat̃ ymi standū cū eo qui cautionē accepit:ma/
xime cū nulli fiat p̃iudiciū.ū.de prel bx.nō bapt.
veniēs.de cōse.di.iiij.itaq3.vbi de hoc. De re ipa
parochia.hoc videt̃ potius de bene esse:quā de
necessitate.iiij.q.iij.ad fidem:et ideo vndecūq3
fuerit sufficit.ar.ij.q.v.canonica.et qd supra di/
xi de rectore parochie in qua habitat testator:
intelligas multofortius illius parochie cui faciē/
da est restitutio:cū quasi iudex suus et minister
sit s̄m Gar. Prouidea.i.ex tali cautiōe siue pro/
missione. Seruo.s.tabellioni.C.de tabel.l.gña/
li. Mandato.certe supradicti possunt p se sine
mādato alteri acq̄rere actionē:et ideo hec clau
sula nō ponit̃ cum superiorib⁹.ff.C.de epis.e cle.
orphanatrophos.ū.de cōuer.cōiug.dudū.et sic
etiā no.q tabellio sine mādato ordinarij vel cu
rati s̄cōm aliquos nō acquirit actionē ex sua sti/
pulatione idonee.de hoc no.in glo.xxxij.q.j.de
benedicto.et.ū.de iureiur.ad nostrā. ¶ Quid si
petitor huic cautiō appareat manifestus vsura
rius:tamen sup hoc cōuinci potest de vsura.dic
q si repetat et de hoc cōtra ipsum excipiat̃:non
audiet̃.imo īponet̃ sibi silē vtiū.ū.e.qr frustra.
imo licet nō excipiat̃ superior ex officio repellet
ipsum talē vsuras petentē.ū.de excep.exceptio/
nem.nisi forte superior in fauorē aīe vellet per se
vsuras accipere: et soluere illis a q̄bus iste peti/
tor manifestus vsurari⁹ accepit. Et licet iste sa/
tisdās cōualescat tenebit̃ ex vi satisdationis.qr
etiā sine ea tenebit̃.ū.eo.cū tu.Cautio.sic.ū.de
rap. sup eo. Semper.i.in quolibet contractu.
Aliam.qr cōsiderabit iudex q̄n incepit fenerari:
e an esset īprobus vsurari⁹:vel curialis:vel quā/
tum habebat prius in bonis.et nunc s̄cōm hoc
arbitrabit̃.xxij.q.v.hoc videt̃. Teneatur. Et si
nihil fiat moderat⁹ infra annū:si in modicum:
tenebit̃ in residuū:nā residui cōmemoratio to/
tū amittit.C.de heredi.insti.l.ij.et merito tenet̃
qr frauduleēter videt̃ in alteri⁹ p̃iudiciū neglige/
re:et ideo debitū facit suū:sicut iudex qui dolose
iudicat facit litē suā.vt.ff.de iudi.l.filiusfamil.
facit ergo q vltra etiā quā credat adijciatur in
summa stipulata vt possit hoc periculū euitare
s̄m Guil.dur. Consilij.ū.eo.qr absoluat etiā ab
alijs peccatis.xxvij.q.ij.ligat̃.qr nec ad cōfessio/
nem deberet admitti:qr nō dimittit̃ peccatū.
zc.j.de reg.iur.peccatū. Testamēta liter facta.
i.non facta satisfactione:vel p̃stita idonea cau
tione:et idē de codicillis:et hoc patet in princi/
pio:vbi dicit vltima volūtate.ar.ū.de testa.cū
esset.et qr largo modo codicilli sunt testamētū
et qr incertis testamēto.xiij.q.ij.§.sed aliud.in/
sti.de testa.in prin. Et hec pena fuit idcirco ap/
posita firmatio testamentoꝝ ne bona taliū in
vltima volūtate possint in alios transferre ali/
quo modo:ne sic fiat deterior cōditio illorū q̄b⁹
erat faciēda restitutio:et qd fuit in bonis vsu/
rarij qd isti euincere valeant.vt.ū.vt lit.pen.ec/
clesia.ij.et caueat q primo anteq̄ testamentū
faciat:q si pri⁹ testetur e post caueat:nō firma
tur tractu tēporis:qr ab initio nō valuit.vt.j.de
reg.iur.nō firmatur.s̄m Gar.sed satis videtur
sufficere:si ante mortē cauerit.qr sola sequenti
morte cōfirmatur.qr de solo tractu tēporis lo/
quitur.vt ibi not.s̄m Jo.an. Irrita.ar.q nō va
let testamētū excōmunicati. De hoc per Inno.
et Hosti.ū.de do.et contu.veritatis.e not.ū.de
excep.pia.

¶ Rubrica. De excessibus prelatorum.

CUm ex eo. Primo factū quoddā scādalū grauans reci/
tat̃. Scd̄o ne imposterū tale quid fiat
prohibetur. Tertio decretum apponit̃
Quarto a p̃missa prohibitione status heremi/
tarum subtrahitur.secunda ibi. Nos super.ter
tia. Si sec⁹.quarta. Per hoc. Hec decret.facta
est ad declarationē eoꝝ que le.e no.ū.e.nimis
iniqua:vbi plura de istis predicatoribus et mi/
noribus:e ideo ponitur in hoc titulo. Mendicā
tes.de quibus.ū.de elec.quorūdā. De nouo pro
hibitū.ergo ne hic ad habitandū:dū noua acq̄
rantur:seu antiqua vendant:seu als distrahāt
vt.j. Et intellige nouis locis acquirēdis ad ha
bitandū:vel de similib⁹ acquisitis.qr si pro alio
vsu vellent acquirere:vel vendere acquisita nō
extendit se cōstitutio ad hoc.vt.j.patet.de hoc
dic.ū.de reli.domi.religionū. Scandalū.de hoc
dic.ū.de no.ope.nunci.cū ex iniūcto.in fi.et de
tēp.or.c.ij.de renunci.nisi.§.pro graui.vbi plene
Clamores.de hoc habes.ij.q.j.e.ū.de testi.cum
clamor. Deinceps.futuris ergo legē imponit:
nō preteritis.ū.de cōsti.c.vlt.qr ante hanc decre.
bene licebat.ū.e.nimis iniqua.§.ad hoc. Suffra
gari.ergo papa suū priuilegiū potest reuocare/
tollere e moderari:licet deceat ipsum mansurū
esse.vt.j.de reg.iur.c.decet.dū tamē expresse cō
stet de reuocatione:vel mutatione.vt hic.xxv.
q.ij.§.hijs ita. Venditionis.ū.de rebus eccle.nō
alienan.nulli. Plenā.q plenum est adiectione
nō indiget.vj.q.j.si omnia. Expressam.ū.de off.
deleg.ex parte.ij.mentionē.not.q in rescripto
mentionē est facere necesse de iure:als nō valet.
vt hic.ū.de herecti.vt officiū.§.penul.in fi.et de
capel.mo.ex parte.e dic vt.ū.de cōsti.licet. Eis.
scz religiosis:de quibus p̃misit. Si secus.tertia
pars. Per hoc.quarta pars. Eremitarum.qui
sunt digni cōuenienti honore.xvj.q.vj.qui vere.
Cellas.ū.de verb.signi.priuilegiū.eremita.s.so
litarius.de quo habemus in pres.leg.c.qui vere.
e.xix.q.iij.ecōtra.vbi patet q tales possunt ha
bere propriū:et testari. Dicunt eñ aliqui q ta/
lis vita eremitica sponsalia de p̃senti soluit.vt
ū.de conuer.cōiuga. Ex parte tua.e q eremita
est persona religiosa:et q talis religio votū ha
bet annexum:nā continentiā promittere debet
et seruare.vt not.Inno.ū.de elect.cū monaste/
riū. De hijs leg.et not.xxij.q.ij.ecce.vbi de hoc.
¶ Si queras qualis debeat esse eoꝝ vita:dic q
nō reperitur s̄m Joā.sed bene repert̃ q priuile/
gium clericoꝝ.xvj.q.j.qui vere.vbi de hoc.e ta/
les subsunt epo dioce.vt le.iij.dist.nulla.et pro/

batur in.c.qui vere:ꝙ tñ nõ sit persona religiosa:ex quo nõ eligit aliquã de religionib⁹ approbatis:probat.s.de religio.domi.ne nimia:et.c.religionũ.et no.xxvij.q.i.de viduis.in glo.⁊ facit.s.de voto ꝙ votũ.Alij volũt dicere:qd nulli:vel epõ tales subsunt:imo sunt lege locuste cõtra mentũ.notat glo.xvi.q.i.qui vere.Licẽtia.sic no.religiosum esse mendicãtem de licẽtia sui ꝑlati vitã heremiticã posse eligere.

Additio. c.Cum ex eo.Vide in materia derogatoria Oldra.cccxxvi.⁊ plenius feli.in.c.nõnulli.in prin.in.viij.colũ.§.fallit scdo.de rescrip.extra.Aurioli doctor.

Additio. c.Cum ex eo.In tex.ibi.vel loca quecunq; de nouo recipere seu hacten⁹ recepta mutare absq; sedis aplice licẽtia speciali.Nota ꝙ obseruantini sine licentia spãli pape nõ possunt expellere fratres minores de eorum cõuentu et illũ habitare.per istũ tex. Auriolus doctor.

¶ Rubrica. De priuilegijs.

Olentes. Primo/ponit cõstitutiõis ratio.Secũdo/eius declaratio.Tertio/ipsi⁹ executio.Quarto/vnius casus exceptio. Quinto/exceptionis restrictio.Scda.Nunqd. Tertia.Et id ipsuz.Quarta/Et in eos.Quinta.Nisi forsan.Desumpta est ex hijs ꝙ not.s.eo.ex tuarũ.vij.q.iij.c.vlt.vbi varij varia notabant de hoc.Libertate.i.eximũtur de potestate iurisdictiõis dioces.xvi.q.i.frater.vbi de hoc. Priuilegio.ergo sub exemptos ꝑ priuilegia sua exhibendo.s.eo.porro.et.c.accepimus.als ius cõmune est pro epõ:qui fundat suã intentionẽ de eo.xvi.q.vij.omnes basilice.et.s.de relig.do.de xenodochijs.Illam.s.exemptionem.vt.j.c.si papa.Alij.puta ordinarij:quorũ priuilegia detractabũtur si romane ecclesie audeãt obuiare priuilegijs.s.e.dilect⁹.Eius.s.exceptionis.Excedant.s.eo.porro.Irrefragabili.i.irreuocabili.Ratione delicti.nõ cõmissi loco exempto.vnde si monachus monasterij exempti delinquat circa res exẽptas:vt qr portat habitũ quẽ nõ debet portare:vel qr dissipat bona eccl'ie exempte: de tali nõ se intromittet diocesan⁹.secus si circa res alias nõ exemptas delinquit:vt qr extra locum exemptũ audit leges:vel alia cõmittit in multoꝶ scandalũ.s.ne cle.vel mo.vt periculosa.et.s.eo.ex tuarũ.vt no.Inno.s.e.recepim⁹.et.c.ex tenore.Rei.nõ exempte.als cõtra.j.eo.§.proximo.et.s.e.cũ capella.Exercere.si de crimine agat:et sic notoriũ condẽnabitur.vt.s.de cẽsi.romana.§.notoria.si dubiũ excõicetur rõne contumacie:et procedat scdm canones.xi.q.iij.rursus.⁊.c.qcũq;.⁊ sic no.de dol.⁊ ꝯtu.Vitatz.§.nos igit.si do agat de ꝯtractu:vel de re:excõicet:vel fiat missio in possessione:vel als puniat vt.s.vt lit.nõ cõtest.tue.et.c.qm.§.in alijs.Ex nec.accipe:conueniri poterũt:qd est.j.Loco exempto.monasterio exempto.nõ solũ eccl'ia:sed cimiteriũ:dom⁹ q̃ sunt ꝓpe eccl'iaz intelligant exempte.vt.ff.de rei ven.que religiosis.xij.q.ij:c.hec huius.et.c.religiosam.et.xvij.q.iiij.cõstãtinus:imo scdm quosdã aree et orti et tot⁹ mãsus qui sunt iuxta ecclesiã sunt exempti.s.de cẽsi.e.§.de quo ibi ꝑ Inno.⁊.H.sed in hoc potest exaudiri vsq; ad.xxx.passus:vel.xl.vt.xvij.q.iiij.quisquis.fm Host.Nec ibi.su.potest conueniri corã ordinarijs ipsis.Alibi.i.si i alia dioces.quã in qua domiciliũ habẽt.Istis.s.ꝑmissis tribus. Locorum.in qbus locis exempti domiciliũ habent.Si vbi.i.in diocesi.in qua cõueniuntur.ratione delicti:vel ꝯtractus:vel rei de qua agitur. Remittendi.quo ad delictũ hoc:xũ alias quo ad iudicẽ sub quo deliq̃runt sub proprijs subditis facere debent.ar.s.de rap.c.i.iij.q.vi.c.i.et no.Host.in sũ.de fo.cõpe.§.quibus causis.ver.rõne delicti ⁊c.Vel ipsis.scz exemptis.Illud.vbi cõtraxerunt:vel res sita est.Iniũgendi.quo ad contractus:⁊ sic cõcordat cũ.§.s.de fo.cõpe.romana.§.cõtrahentes.ratio diuersitatis quare sit remissio in delictis:⁊ sola imissio in cõtractibus:quare vt ibi not.Saluis.hoc continuat ad si.primo rñso.Canonica instituta.vt.s.de hereti.ad abolendã.in fi.de offi.ordi.irrefragabili.§.ceterum.Et id ipsum.tertia ps.qr si isti habẽt priuilegiũ ꝙ nõ possint cõuenire nisi corã vno iudice hoc amittunt:ita ꝙ poterunt vbi deliquerunt:vbi cõtraxerũt:⁊ vbi res est de qua agit sita.vt.s.dictũ est:de exẽptis generaliter/sed isti nõ remittent per ordinarios ad loca vbi deliq̃runt:vel cõtraxerũt:vel res est litigiosa.nõ tñ habent aliũ effectũ quẽ habent exẽpti:qr hoc in quocũq; territorio delinquãt subsũt illi ordinario cuius est territoriũ secus est i exẽptis si in loco exempto delinquant.vt.s.dictũ est.Illos.et si nõ.Exemptos.vt sequit.Vno iudice.certo et determinato ⁊ per priuilegiũ cõtinens grãm secus si in rescripto:scz ꝙ impetrator eligeret:⁊ per rescriptũ qd debet iuri cõcordare:et ideo nõ ob.s.de rescriptis.ad hoc qd.j.sequit videas.j.e.ne aliqui.Eos.scz priuilegiatos siue sint exẽpti:siue non:a quocũq; ordinario indultũ.ex hoc no.ꝙ concesso priuilegio statim vires suas consequntur:et potestatẽ adimit alijs.s.e.li.de cõcef.ꝑben.quia cunctis.Episcopus vel archiepũs quoꝶ noĩe omnes superiores intelligunt:excepto papa:⁊ ei⁹ legato de latere misso.vt.j.de V.sig.veniens.s.Respõso.fm Host.Quãtum ad ist.i.s.suspẽtio:⁊ excõicatio:et interdictũ.Ergo quo ad alias iurisdictio salua manet.Vnde et si in loco nõ exempto morent tales sic priuilegiati:⁊ ex cõtractu ibi inito ratiõe rei:vel delicti:licet ordinarius nõ possit eos excõicare propter cõtumaciã:vel alia de causa:poterit tamẽ decernere missionẽ esse faciẽdã in bonis que habẽt in loco exempto:vel etiãi alterius iurisdictione:⁊ fiet missio ꝑ illi⁹ loci iudicẽ.vt.s.de fo.cõpe.Romana.§.cõtrahentes.Vbicũq;.siue sint in monasterijs:siue in ecclesijs pertinentib⁹ ad ipsa monasteria pleno iure fuerunt.Quacũq;.ibi delinquẽtes.Subiectos.secus si essent exempti.vt.s.de sup.negli.ꝑla.c.ij.Gerant.hoc ideo dicit:qr si irent causa visitãdi:vel vt transeuntes:vel ex

aliis causis similib⁹:nō possent ab hiis ordinariis cōuenir:licet ibi delinquāt:vel cōtrahant. ẜm Inno. Resideāt. hec sumpta fuit.s.co.qm̄. et.c.cū capella. Hosti. Aliquem.s.monachum. Utrobiq̧.s.maiori monasterio:quod est ibi pro capite:et in minori:quod est ibi pro mēbro.nec ob.s.de elec.constitutꝫ.q꜡ ibi loqtur in monasteriis penitus ex toto diuisis et separatis:locum habere. Et sic ratione abbatie abbas poterit ipsum excōicare:si subsit causa:et eṗus ratione prioratus.s.co.cū capella. Dependere.s.de p̄ben.cū singula.et eo.ti.extirpande.§.qui vero.

¶ Si q̄ras an iste habeat vocē in vtraq̧ eccl'ia: distingue q꜡ aut cōstat de cōsuetudine.et tūc dic ꝙ illa seruāda erit.ar.s.de cōsuetu.cū dilectus. et de causa pos.cū eccl'ia.al's cōuent⁹ eliget qui est in maiori monasterio:ad qd̄ solū de iure cōi spectat electio.vt in dicto.c.cum eccl'ia.et.s.de elec.c.j.⁊ dic de hoc.s.de religi.do.ne nimia.per Inno.et.Host.et ideo no.hic Inn.ꝙ dici potest ꝙ monachus nō potest habere locū in diuersis monasteriis:quo ad hoc ꝙ in vtroq̧ intersit in electionib⁹:⁊ ꝙ vocet ad alia negotia cōmunia monasterii.et dic hic per Hosti. Premissa.s.excōicationis:⁊ similia.secus si monasteriū esset priuilegiatum in capite ⁊ in membris.s.eo.c.ex ore. Morantur.ergo nisi puniant nō subsint eṗis: postq̄ fuerint reuocati possunt cōtradicere.vt.s.de sta.mo.cū ad monasteriū.§.talis.et propt hoc dicit habere locū in monasterio tanq̄ in capite:cū nō sint ab abbatis obedientia absoluti: vti possunt:dūmodo seruet ordo:et licita causa subsit.j.de sen.excōi.cū medicinalis.

Cum de diuersis. Studii gn̄alis erectio. Et erectiōis occasio. Honoris ei⁹ ⁊ vtilitatis expssio. Secūda. Unde volum⁹. Quasi matrē.i.vt matrē.et sic ponit prout.ii.q.vj.c.ii. Studētes.studere est proprie vt dicit Hug.discipline inuigilare:et cū magna causa volūtatē applicare ad aliqd faciēdū vt predixi.et si aliquādo diuertat animo tamē reuertēdi:nā nec tūc diuertisse videt.de pe.dis.j. diuortiū. Item studentes:intellige nedū morātes in scholis:sed scientie operaꝫ dantes:vt illi soli habeant priuilegiū. de quibus habetur.s. de magis.super specula.xvj.q.ij.generaliter. sic not.Goff.in.c.super specula.ergo intelligitur de illis qui studio insistūt,et cupiunt in scientia proficere:vt fructum in dei ecclesia suo tempore afferant oportunū.s.de elec.cum ex eo. Eundē, scꝫ locū vbi sedet curia:cū suis suburbiis.vt.j de sen.excō.si ciuitas.vñ si aliquis cā negociorum expediendorum residens in curia studium frequentet:nō gauderet eodem priuilegio.s.de renuncia.c.ii.et de hoc not.s.de magis.ca.fi. Integre.quotidianis distributionib⁹ dumtaxat exceptis.s.de p̄ben.licet.ꝙ intelligas de illis qui in sacra pagina studēt.s.de magis.c.fi.de illis tamē quib⁹ est ꝑ septēniū dispensatū iuxta formā decre.s.de elec.cū ex eo.al's cōtra q꜡ de iure cōi nihil habent. Sed forte plures habēt sup hoc priuilegiū q̄diu sunt in scolis dūtaxat. Itē hoc intellige de illis qui studēt de licētia suorum p̄latorum.s.de cle.nō resid.relatū.et tales tali habita licētia debēt ꝑcipere redditus in scolis Theologie/iuris canonici/aut ciuilis:que tria hec quo ad hoc eq̄parātur.vt hic.ad qd̄ facit. xxxvii.di.de q̄busdā.vbi no.Laur.et Hug.ꝙ vbi eccl'ia sufficiēs est ꝙ is qui est in scolis de iure cōi debet ꝑcipere fructus suos:sicut et p̄sentes.nā nō minus seruit q̄ ipsi.C.de aduo.diuer.iudic.l. aduocati.et scd̄m hoc intellige ꝙ no.est per Io. et ꝙ no.est per Host.in sum.de magistris.§.vlt. et hoc satis probāt.s.de cle.nō resid.tue.vbi dr: Quib⁹ grā studiorꝫ est indultū.⁊c. Nam duo dicit ꝙ studiorꝫ grā. Item dicit indultū:nō dicit a quo.ergo intelligā ab eo qui potest:vt est eṗs:⁊ nō inferior ẜm glo.et alios antiquos doctores. sed Inno.⁊ Hos.cōtra in dicto.c.relatū.q̄ dicūt ꝙ q̄libet inferior q̄ insolidum habet collationē beneficiorū:potest hāc gratiā facere:⁊ licētiā dare. Itē no.s.de elec.licet canon.in fi.et sic capitulū Pictauien.ꝙ cū eṗo solo vocato vt canonico:per se cōfert p̄bendas:et poterit dare sine eṗo:vt eṗo:licentiā studendi suis canonicis. Et prior scte Radegūdis cū suo cap'lo suis canonicis. Et capitulū sancti Petri puellarū suis. Et abbas scti Benedicti suis monachis. Ex quo ꝑ se et insolidū tales creāt sine eṗo:et eos beneficiāt.sed cōtra.ar.eorꝫ que leg.et no.s.de consti. cū omnes.et de cle.nō resid.c.vlt.q꜡ hic videtur tangere totū statū eccl'ie. Quare merito eṗs est vocandus.s.de hiis q̄ fi.a ma.ꝑte ca.q̄sunt.

Abbates. Primo.ponit qualiter possunt Abbates benedicere. Secūdo.qualiter possunt tonsuras facere. Secunda ibi. Nec eis. Extracta est ex quadā extrauagā.que olim incipiebat.nōnulli.et ex hiis q̄ no.ꝑ Inno.et Host. in.c.cū cōtingat.de eta.et quali.et de excess.p̄la. dilecte.in fi. Priuilegio.q꜡ nec abbates nec inferiores de iure cōi hanc b̄ndictionem impendere possunt.xxvj.q.j.ministrare.nec ob.de cōse.dis. j.cū ad celebrādas. Pleno iure.s.in tēporalib⁹ ⁊ sp̄ualibus.s.eo.cū ⁊ plātare.§.in ecclesiis.vbi de hoc.et de hoc.xvj.q.j.et.q.ij.in sūma. Sollēnē. q̄ fit ꝑ talia v̄ba. Uos benedicat dn̄s ⁊c. Alibi.q̄ in ecclesiis supradictis.tamē hic plures priuilegiati male obseruant:et ideo merent priuilegia amittere propter abusum.lxxiiij.dis.vbi. Eis.s. abbatib⁹.et idē est de aliis inferiorib⁹ eomodo priuilegiatꝫ.q꜡ eadem est ratio.s.de cōsti.trāsla. Expresso.ergo nihil facit gn̄alitas.nisi expresse hoc priuilegio exprimat.sic.s.de priuileg.inq̄sitores. Nec eis.scd̄a pars. Aliis.si tamē fuerit inuitat⁹ poterit ordinare monachos alteri⁹ monasterii.ar.ix.q.iij.lugdunen.sic no.per Inno.⁊ Laur.lxix.dist.qm̄.et hoc intellexit Hostien.si monasteriū ad qd̄ inuitat sit exemptū:sed in nō exempto nihilomin⁹ confert caracterē:si ordinat.ar.ix.q.iij.lugdunen. Conuersis.xxvii.q.ii. agathosa.s.de elec.cū ex eo. Conuolauerint.vt sunt monachi.s.de eta.et quali.cū contingat.

Quasi episcopalē.q.d.ꝙ epalem in certis casi/bus habere nō pōt:sicut crismare in fronte:ꝛ si/milia facere:que spectant ad ordinē solū episco palem.ar.§.de elec.ꝙ sicut.§.preterea.ar.ꝯtra xcv.dist.peruenit. et intelligas ꝙ abbas potest hoc facere in monasterio:vel alijs locis in qui/bus obtinet iurisdictionem spūalem: alʒ extra suū territoriū nō posset:sicut nec eps suos subdi tos.ar.§.de parochi.nullus.Jurisdictionē.§.de prescrip.auditis.Tonsuram.vt.§.de re iudi.cuʒ inter monasteriū.et etiā lectorum:ꝛ inferiores ordines.lxix.dist.quoniā.et dic vt plene not.§.de eta.ꝛ qualita.cū contingat.

Additio. c.Abbates.hic ꝛ in.c.vt aposto lice.j.eo.ti.habes aliquas simi litudines in tex.et glo.ꝛ per Guil.de Mōte lau du.recitas.inter episcopū et abbatē:tam de iu/re cōi ꝙ ex priuilegio.Uide alias multas quas posui in.c.licet ecclesiaꝝ.de preben.§.c.li.in. pri ma additione.vide aliā quā ponit Guil.de mō te lauduno.in.c.ꝙ sit.§.de electio.eo.li.scʒ ꝙ si/cut electus confirmatus in epm tenet infra tres menses petere consecrationē. per tex.in.c.cū in cunctis.§.eū vero.de elec.extra.ita et abbas cō firmatus tenet infra tres menses petere benedi ctionē ab epo suo.que quasi loco cōsecrationis succedit.per no.in.c.cū ꝯtingat.de eta.ꝛ quali. extra.et in.c.quoniā.lxxxix.di.tamen Collecta rius in dicto.c.cū in cunctis.dicit post Uincen. et Joā.and.in cle.ij.de eta.et qualita.ꝙ abbas nō tenetur infra tres menses petere bñdictionē sed pōt illā differre p annū:et antea nō induci/tur priuatio.vt recitat in dicto.c.licet ecclesia/rum.Et istā Collectarij opinionē credo veriorē qꝛ cōstitutio de cōsecratione infra tres menses petenda est penalis cū ex ea sequat priuatio iu/ris.ideo nō credo eā extendendā ad aliū casum scʒ petende benedictionis.per iura vulgata re/citata per doctores in.c.si postꝙ.de electio.ꝛ in c.j.de tempo.§.eo.lib.ꝛ in.c.odia.j.de regu.iu. Bla.Aurio.doctor.

Additio. c.Abbates.glo.in verbo.quasi episcopalē.hic habes expssum ꝙ episcopus laycū nō sue iurisdictionis nō pōt ordinare absq licentia sui epi.alia glos.in.c.si. §.de tempo.ordi.ꝛ tex.in.c.primatus.lxxj.dist. anullantē illam ordinationeʒ scʒ quo ad illius executionē quia caracter bene imprimit vt in.c. nullum.xx.q.ij.Aurioli doctor.

Additio. c.Abbates.qñ hic dicitur ꝙ ex priuilegio pōt concedi abbati: vt benedictionē populo impēdat.ꝛ in.c.vt apo stolice.j.eodē tit.ꝙ vtatur mitra vel alijs insi/gnijs episcopalibus.Dic ꝙ ista tendunt ad ho norem et ea cōiter per ecclesias nō habent:ideo solo priuilegio a apostolico querūtur/ꝛ nō cōsue tudine.vt dicit Do.Geminia.in.c.catholica. colū.ij.xj.dis.sed si in ecclesijs alijs cōiter habe/rentur bene possent queri consuetudine per no. in.c.cum olim.de cōsue.extra.Jlla vero que ten dunt ad onus puta ꝙ clerici vtantur vestibus li neis in ecclesia sua et nō laneis.vel ꝙ intrēt cbo rum sine cappa aut ꝙ ieiunēt quarta vel sexta feria. aut similia illa sunt que sibi lia consuetudine vt dicit Jbūg.in dicto.c.catholica.per illum tex. vel ꝙ strictius viuant etiam queritur cōsuetudi ne vt dicit Jeli.in.c.cū ꝯtingat.colū.iij.de fo. cōpe. extra.Bla.Aurio.doctor.

Additio. c.Abbates.tex. hic dicit.i.eccle sijs que ad eos pertinēt pleno iure.et glo.in vbo.pleno iure.exponit scʒ in spi ritualibus ꝛ temporalibus.vt in.c.cum ꝛ plan/tare.§.in ecclesijs.de priuileg.extra.Et sic nota ex hijs ꝙ abbas potest habere administrationē spiritualiū ꝛ tēporalium.vt hic.et debet abbas esse expertus in spiritualibꝰ ꝛ tēporalibus vt di/cit Pe.de bella pertica.in prohe.institut. in.ij. notabi.per auten.de monach.§.ordinationeʒ. colla.j.ꝛ per auten.quomod.opor.epis.§.igitur. colla.j.Bla.Aurio.doctor.

Auctoritate. Primo de ora/torijs nō edificā dis in locis nō exemptis.Secundo.de nō edificandis in locis exemptis.Ter/tio.de omnibus in causis eorū proprijs nō pro/prijs defendendis.secūda.Jnhibemus.tertia. Causas.hec est extracta ex quadā extrauagan. que olim incipiebat.Licet regularis.et ex hijs ꝙ not.de conse.dist.j.quicūqꝫ.et.§. de appel.dile/ctus.Oratoria. duplex est oratoriū.quoddam solenne qd est ideʒ ꝙ capella:siue modica eccle/sia.et de hoc loquitur.§.de censi.c.fi.ꝛ.§.e.paté tibus. Est aliud priuatum.quod cuilibet in do/mo sua facere licet:et etiam propria.de consec. dist.j.quicunqꝫ.et.c.se. vbi de hijs priuatis.Ca/pellas.fiūt.xvj.q.j.plures.et quare sic dicantur not.de consē.dist.j.concedimus.Alibi tales vo cat ecclesias.§.e.cum olim.Prefumant.§.e.cū olim.de hoc ergo contrario sensu de licētia dio/ces.hoc poterit.de consec.dist.j.quicunqꝫ. nam in vna parochia tales plures capelle possunt cō stitui.xvj.q.j.plures.xxvj.q.j.§.vlti.in prin.Ex premissis.§.e.ꝙ nonnullis.faciunt.quia ꝙ non licet eis per se:nec per alios.§.de sen.excom.mu lieres.et.j.de regu.iur.qui facit. Compescātur. est ergo hic vnus casus de casibus exceptatis:et episcopis reseruatis contra exemptos.§.e.c.no/lentes.de quo.j.eo.episcoporum. Alios habes de preben.suscepti.et dicit ibi.conseruatores. §.de offi.delega.statuimus.et.c.fi.Reuocamꝰ, cum eorum officium ad huius causas requiren/tes indagamen se non extendant.vt in predi/cto ca.statuimus. Causas proprias.§.q.vj.bi/duum.ver. palam.vbi dicitur illam propriam causam esse cuius damnum vel emolumentum ad aliquem suo nomine pertinet.ff.quando ap pel.sit.l.j.Causas.de hoc plene per Jnnocen.et Host.§.de appel.dilectis.vbi plene per eos.Li/beris.secus de serulis.xij.q.j.§.penul.Suo nomi ne.hoc vult dicere si isti homines volebant age re vel conuenire:isti exēpti constituebāt se acto/res principaliter:et sic assumebant eorū causas et idē qñ cōuenïebātur:ꝛ hoc ideo vt aduersarij

duriores haberent aduersarios: hoc eis nõ licet vnde tamen nõ possunt agere: nec tales sui homines molestẽtur. de quo dic vt not. per Inno. et Host. in prealleg. c. cũ dilectus. de appel. & de proba. licet causam. in fi.

Ne aliqui. Hec extracta est ex quã dã extraua. que olim incipiebat. Cũ pro qualitate. als qm. Quicũq;. istud verbũ moderabitur: et intelligas vbicũq;. i. a quocunq;. nisi a papa vel legato de latere: vt. j. de verb. signi. veniens. idẽ priuilegiũ habent hij qui sunt recepti. j. e. si papa. in speciales filios romane ecclesie. vt. i. c. veniens. si autẽ in speciales subiectos sint recepti. j. e. si papa. Cõcessa. tolle qd est. j. dũtaxat excep tis: per quẽ &c. Intelligatur. s. e. c. j. §. in eos. et sic nulla erit correctio. vt ille. §. intelligat de priuilegio cõcesso religioni: nõ propter hoc: sed propter locũ: vel ordinẽ: vt si ordo predicatorũ vel minorũ sit in hoc priuilegiatus: vel monasteriũ sancti proculi. secus si aliquis religiosus ratiõe sui prerogatiue psone: que haberet priuilegiũ.

Additio. c. Ne aliqui. vbi tex. loquitur de priuilegio cõcesso secularibus & regi aut regine tene menti duo. primũ q quãdo papa ex priuilegio iura spũalia transfert in laycũ: nũq exercet illa neq; sunt in layco vt fundata in ipõ. sed sunt in illo layco vt in instrumento agente noĩe pape. vt dicit franci. de aretio. super rubri. de iudi. extra. colum. iij. §. secunda ratio est. & in hijs is possidet cuius nomine possidetur. Scdm q in feminã in dignitate constitutã põt cadere ius spirituale seu spirituali annexum vt est ius patronat⁹: etiã in feminã priuatam nõ habentẽ dignitatẽ vt dicit frane. de aretio. i. e. dilecto. colũ. ij. §. ex hoc etiã tex. de testi. extra. Et femina põt esse d ña feudi et facere inuestiturã. vt in. c. j. §. feminã quoq;. per quos inuesti. fiat & per quos recip. in vsibus feu. et potest esse arbitratrix si als iurisdictionẽ habeat vt in. c. dilecti. de arbi. extra. sed femina nõ põt vicarius ad presentandũ ad beneficia de suo patronatu existentia constituere. vt not. in. c. cũ dilecta. de concess. preben. extra. Aurio. doctor.

Ut apostolice. Premittitur prefatio super vsu mitre. Sequitur cõstitutio. secũda Defectum. Hec extracta est ex quadã extrauag. que olim incipiebat. ex parte. Ecclesiarum suarum. quia ipsi priuilegiati sunt inferiores episcopis. Suarum. idẽ puto si alicui inferiori prelato sit concessum in honorẽ: & prerogatiuam sue persone. vt. s. de presumpt. cum in inuẽtute. Dignitati. s. e. ditationis. Hoc vult dicere: q quandoq; abbas ditior episcopo: portabat in synodo pulchriora ornamenta q episcopus: ita q per suspectionẽ priuilegiorum magis apparebat episcopus: q dioce. ipse. quod reprobatur hic: et sic not. scholasticos reprobandos: qui in biretris & alijs vestibus vt doctores incedunt. qd hic reprobatur. Simplicibus. scz nec aurifrezatis: nec laminatis. Permittunt. inspiciendus est ergo tenor priuilegiorum: et seruandus. vt. j. c. pro. & s. c. porro.

Cum persone. Primo pmittitur prefatio Secũdo priuilegij allegati trina exhibitio. Tertio prescriptionis producte probatio. Quarto priuilegij & prescriptionis simul allegatio. Quinto prescriptiõis probatione durante ostenso semiplene possessionis conseruatio. Sexto nullo probante titulo ordinarij triũphatio. secũda. Ibi nos. tertia. Sin autẽ quarta. Qd si talis. quinta. Prescriptionis. sexta. Si vero. Hec sumpta est ex hijs q not. xxv. q. j. in summa. & s. de prescrip. si diligenti. & de fide instru. contingit. per Inno. et Host. Loco congruo. i. cõmuni. ne magis laborent priuilegiati q eps. s. de testi. cum olim. sed in loco certo & decẽti. s. de fide instru. accepimus. Securo. in hoc iudex debet prouidere partibus: als possent appellare. de quo. s. de fide instru. accepimus. & de app. ex parte. Antiqua. habẽt secure: sed aliqui habẽt secreta: aliquibus forte. ex. vt in dicto. c. accepimus. Prudẽtibus viris. de quibus nõ sit verisimilis aliqua inhonesta circa hoc cõmittere. vt. s. de offi. or. vt iusta. j. q. j. esto. Cõpetentẽ. als posset appellare. s. de dila. c. j. Consideratis hijs. de quib⁹ agitur. s. de elec. cupientes. in pn. et de appel. cũ sit romana. Impedimẽta. hoc in qualibet dilatione intelligit exceptũ. s. de elec. quã sit. Integraliter. hic approbatur sententia Inno. et reprobat sentẽtia Host. vt. s. de fid. instru. cũ contingat: et ideo dicit integraliter: ne pcedentia vel sequentia artent articulũ de quo contendit. ff. quẽadmo. testa. aperiã. l. ij. §. dic. dic vt in prealleg. c. contingat. & ideo dicitur integraliter. Exhiberi. & sic no. ex hoc q epi intentio de iure cõmuni fundat: et sic est ius cõmune pro eo: & psumptio cõtra istã. s. de pscrip. epm. als regłariter nõ tenet cõtra se edere instra pro pna. vt. s. de proba. c. j. Cõem. vel illã scripturã: qua qs vsurus tenet edere. de quo. s. de fi. istru. S. pptu⁹. Sin aũt. tertia ps. Solũmõ. vt qi allegant simile priuilegiũ: et prescriptionẽ. sed secus est in. §. sequenti. Canonicã. sub. xl. annorũ: vt. j. sequit. & intellige auctoritate supioris introductã. s. de prescrip. auditis. als cõtra. & cũ nõ liceat ordinarijs quorũ est cognoscere an sua sit iurisditio. s. de prescrip. super literis. de quo per Inno. s. de dila. preterea. et de censi. venerabili. et de verb. sig. ex parte. in quibus per Inno. et licet nemo iudex idoneus sit in causa sua. C. vt nemo in cau. in rubro et nigro. ordinarius tñ de cã ecclesie sue bñ cognoscit: de quo plene not. ij. q. vij. si quis erga. et. s. de cle. male. c. j. & j. de pen. Romana. licet melius esset talia expedire p de legatũ: ad omnẽ suspitionẽ tollendam. vt. leg. s. de foro cõpe. si qs contra. Huius. s. canonica. qz de facili subdit⁹ nõ prescribit cõtra platũ maxime obedientiã. s. de pscri. cũ nõ liceat. nisi interuertẽdo possessionẽ. s. e. auditis. Qd si. qrta ps Inimicos. sic allegãs: hec duo sibi audit. s. de pscript. de qrta. & e. ti. auditis. in glo. de vbo. sig.

abbate.in glo.licet cōtrariū videatur.s.de pre-scrip.veniens.dic vt in.c.veniens.per doc. Uio-lentijs.q: sic possidentes penā pati debent: nō premium.s.de preben.cū qui.xvj.q.j.legi. Precario.s.de resti.spo.olim.et licet ista sit iusta cā possidendi: nō tamē dat titulū: et nequis ex sua liberalitate consequatur incōmodū.s. de renū.sane.Turbens.et hoc idē si priuilegiū allegarent: vt probatur in sequenti.§.in prin. Prescriptos.q: minus iustus titulus causam dat prescribendi.de quo not.s.de prescrip.si diligenti.et de deci.dudū.et pōt poni q̄ no. t exemplū si solus platus concesserit ecclīam vel decimas loco religioso: vel alij sine cōsensu capituli sui.s.de hijs que fi.a pre.cū apostolica.et de iure patro.c.cura. Cōmuni.xvj.q.vij.omnes. In eodē.nota q̄ tātus fauor priuilegio debetur.est enī priuilegiū de se fauorabile: sed prescriptio odiosa.vt.s.de deci.tua.et.c.ex parte.de quo.j.de reg.iur.odia.

Additio. c.Cum persone.tex.hic dicit q̄ transcriptū rescripti tradēdū est auctoritate iudicis t parti legendū debet exhiberi.idem de priuilegio vl' statuto.et sic nota q̄ copia vel exemplū alicuius scripture probat qn auctoritate iudicis ex parte citata transferibitur quo casu etiā exemplū exēpli probat vt dicit Bar.in auten.si quis in aliquo.C.de edend. Exemplū aūt sumptū ab originali probat etiā si iudicis auctoritas nō interueniat: dūmodo de partiū consensu fiat q̄ extra iudiciū afferant instrumentū esse validū et solēne.vt dicit Anto.de But.in.c.j.de fide instru.et Panor.in.c.Albericus.de testi.extra etiā probat exemplū qn reperit in archiuo publico diligēter custodito a personis fide dignis vt dicit Inno. Anto.de but.et Joan.de Imo.in.c.j de procurat.extra.probat etiam qn est registratū de verbo ad verbū in libro actorū banchi.l.fi.tibi Bar.C.de fide istru. etiā probat quādo habēs originale nō vult illū producere.Bal.in.l.publicati.C.de testa.probat etiam cōtra exemplantē.Bar.post Jacob. de aren.in.l.ij.§.si dubitet.ff.quēadmod.testa.aperi.et in.l.in fraudē.§.neqꝫ.ff.de iur.fis.probat etiā quando exēplū est antiquū licet nō appareat de cōmissione iudicis.franc.areti.cōsili.xxxvj.t Jason de may.in auten.si quis i aliquo. C.de eden.cognoscitur q̄ est antiquū si data exēplationis in eo ponatur.probat etiā quādo exēplū sumptū est ab eo met notario qui originale scripsit.l.si quis ex argētarijs.§.prohibet.ff. de edend.melius fa.tex.in.l.omniū.C.de testa.iuncta glo.in verbo.testibus.et tex.in.c.dudū. de conuersio.cōiug.extra.Jo.de platea.insti.de legit.paren.tute.dicit q̄ ex exēplo potest aliud exemplū sumi t idem operatur q̄ primū. Et exemplū probat quādo originalis est difficilis productio.vt propter timorē amissiōis vel quia est in tali loco de quo haberi nō pōt et tunc est habēda eius notitia per personas peritas.vt in.c.accepimus.de fide instru.extra.probat etiā quando notarius attestatur per hec verba.vt patet in alio instrumento manu alis notary sūpto t signato a me viso t lecto.vt dicit Specula.tit.de instru.editio.§.restat.ver.pe.Felinus in.c.si scripturas.de fide instru.extra.colū.j.dicit q̄ de iure diuino vl' naturali nō cauetur q̄ exemplū nō probet: sed solo iure positiuo.igit princeps qui supra ius.e.proposuit.de cōcess.prebē.extra.potest statuere de potestate absoluta vl' ex magna causa q̄ exemplum vel scriptura non autentica probet.Auriolus.

Additio. c.Cū persone.tex.hic in.§.si vero.dicit q̄ si nō constet de priuilegio vel prescriptione allegatis cōtra eū qui est fundatus de iure cōmuni: tunc ille qui est fundatus de iure cōmuni debet vti lite pendēte sua potestate: donec constet de iurib9 spālibus allegatis.hic firmat pulchre frederi.de senis.consilio cccxxiiij.dicensq̄ quādo nō constat de iure instituentis vel presentantis: semp est presumendū pro eo qui est fundatus de iure cōmuni.licet ali9 probet se quādoq̄ possedisse.per not.in.c.cū ecclesia.de caus.pos.t proprie.extra.qd̄ nota: quia sepe accidit.Gla.Aurio.doctor Tolosanus.

Episcoporū. Primo rem statuendi t ipsa cōstitutio.Scd̄o transgressorū punitio: secūda ibi. Qui vero. Hec sumpta est ex hijs q̄ not.s.c.ex tuarū.et de exces.prela.tanta.per Inno.et Hosti. Quantūcūq̄.q.d.hec cōstitutio nō solum habet locū in exemptis: imo etiam in nō exēptis.Cōmuniti.de formis videbitur.j.e.si papa.Delegatū.no.delegatū posse interdicere.sic.s.de offi.deleg.sane.faciant celebrari.sic.s.e.auctoritate.Aiure.s.e.auctoritate.§.j.t.s.de elec.vbi maius.Interdictis.qui scienter in loco interdicto celebrat irregularis est: et efficitur ineligibilis actiue et passiue.vt.j.de sentē.excom.ijs qui.illi etiam qui dāpnabiliter violant interdictū puniuntur.vt habetur.s.e.tuarum.§.eos.Ab ordinarijs.hec littera facit pro canonicis Carnotēn.qui in aliqua pte diocesis.habent ecclesias singulis prebendis annexas: in quibus episcopalem iurisdictionē exercent: et possunt interdictum ponere.s.de foro cōpe.cum contingat.t.s.de appel.dilectis. De hoc not.per.Hosti.s.de hijs q̄ fi.a maio. parte ca.quesiuit.et sic no.q̄ quilibet ordinarius: nedum episcopus: imo inferiores possunt interdictum ponere vt patet.s.de offi.ordi.ordinarij. de quo per Inno.t Host.in preалleg.c.quesiuit. Aiure.s.de tēpo.or.q̄q̄. Publice.quis dicitur publice excōmunicatus.vt not.s.de cosue.cū dilectus.p Cōpostel.in glo.s.de excep.exceptionē secus ergo si occultus q̄ nō est vitand9: ne q̄s fit proditor.vt.vj.q.ij.si tn̄.§.si q̄s occult9.si excōicatus intret ecclīam: alij exibunt si possint sine proditione: als nō.vt in.c.si tantū.et.s.de sen.excō.cū nō ab hole.si autē fit publice excōicat9: si loquaris de alijs q̄ de sacerdote celebrāte: tūc olēs exibūt.xxiiij.q.j.oēs.si de sacerdote: idē.fm Inno.nisi inceperit canonem.vt not.s.de sen.excō.nup.fm Lauf.t Jo.mo.vj.q.iij.sicut apli.et nullo modo exibit postq̄ inceperit missam.

Officia.talibus em interdictis contra formam interdicti: nō debent diuina officia ministrari. §.de sen.excō.respōso. Et si aliquis excōmunicato ministrat: siue celebrat: nō est irregularis. J.de senñ.excō.is qui. qualiter tēpore interdicti quandoq; licet celebrare.dic vt.J.de sen.excō.alma. Sepulturā.dupliciter est quis interdictus: qñq; dicit qs interdict⁹ rōne persone qñq; rōne loci.si primo idē est qꝫ in suspenso: quādoq;.scilꝫ propter culpā suam est interdictus. ⁊ talis non est sepeliendus nisi absolutione impēsa: ad instar excōicati.§.de sen.excō.a nobis.si scdo.sublato interdicto poterit reduci ad sepulturā ecclesiasticā ad instar excōmunicati: ex quo res venit ad illū casum a quo incipere potuit.§.de cōuer.cōiu.placuit.de quo dic plene.§.de excel.prela.tanta.et.§.de app.ad hoc.et si exēpti tales interdictos tales recipiant: ordinarij poterūt in eos aiaduertere: tanq̄ in delinquētes.§.e.nolētes.et.c.auctoritate. ⁊ sic not.c.accepimus:et c.patētibus.⁊ de hoc no.vs.q.iij.placuit.ibi.videas.quādoq; tale interdictū afficit personas: vt singulares ad hoc.scꝫ vt diis puniatur in eis: et tūc pēdente interdicto: nec ibi/nec alibi admittentur ad diuina: sed bene eo sublato. ⁊ idē si vt plures vt collegiū.vt.J.de sen.excō.sententia.qñq; tñ afficit locū propter certas personas et tunc alie psone extra locū admittent ad diuina: et ad sacramenta ecclesiastica: vt in.c.si sententia.et idē est de diuinis officijs: et ecclesiasticis sacramentis nisi in cōcessis a iure. Qui vo. secūda pars. et respicit oia supradicta. Ingressum. hoc aduertendū: quia licet quidam ex istis non sint irregulares: tamē per decretalem istā sunt vicini irregularitati per eos cōtrahende: quia si post interdictū in ecclesia celebrauerit: vt pri⁹ irregularitatē incurrunt.J.de sen.excom.is cui. vnde sciendū est qꝫ quidā dicunt hanc decreta.⁊ eius penaꝫ locū habere in exemptis.et facit pro eis: qꝫ multo maiori pena sunt digni: ex quo plurimū honoris est eis delatū a principe.C.de epi. et cle.l.proposita.v.q.vlti.presbyteri. Sed verius credit Jo.an.⁊ habere locū in nō exemptis per litteram supra positam in prin.vbi quādoq;. Interdictum.not.magnā et nouā penam cōtra eos qui celebrāt publice excōmunicatis: nō tamen ex hoc efficiūtur irregulares.vt.J.de sen.excō.is qui.primo responso.⁊ qd hic dicitur videtur habere locū in celebrātibus excōmunicatis ab homine: non a iure.vt.J.sequitur/ibi.ad arbitrium eius ⁊c. fm Gui. Sed dic qꝫ idē est de excōicatis a iure: propter eandē rationem: ⁊ dic qꝫ tunc erit ad arbitriū illius ordinarij in cuius loco delinquerunt: cū episcopus sit minister. vt de sen.excō.nuper.

De exemptionez. Primo de exemptione certe ecclie. Scdo de exemptiōe certorum canonicorum. Tertio de exēptione certorum clericorum.scda. Uerū.tria. Sinautē. Hec sumpta est ex hijs q̄ not.per Inn.⁊ Host.§.e.cū capella.et qd no. Host.§.e.cū olim essem⁹.ver. qꝫ si nulla.et p Uincē.⁊ Goff.§.de sta.mo.ea q̄. §.precepimus.et extracta ex quadā extrauagā. Innocē.que incipiebat. Ad perpetuā. Ipsa ecclesia.vñ exempta maiori ecclia ciuitatis: intelliguntur oia beneficia de ecclesia exempta.§.de preben.quāuis. Et sic not.qꝫ nō parietes tantū ecclesie: imo et ipsi clerici sunt exempti.vt hic dicitur.ar.§.e.ex ore.⁊.§.e.ex parte abbatisse.nec ob.§.de verb.sig.cū clerici.vbi nomine ecclesie canonici tantū cōprehenduntur.de quo dic vt not.§.de prebē. Quis.vel dic qd ibi fit stricta interpretatio timore periurij. Nō aūt.lega tū factum canonicis nō intelligitur factū ecclesie: sic tenet glo.§.de testa.per.l.ff.de re.du.l.ciuilib⁹. Curā habēt.§.de capel.mo.pfbyteris.sed huic cōtra.§.de pb.cū singula.vbi nō isti ꝫ monachi videnſ curam hēre: dic vt ibi. Canonici.accipe qd sequitur: siue exempti: reassume nō autē ecclia: quia ipsa exēptio qꝫto strictius pōt debet interpretari tanq̄ facta in piudiciū ordinarie ptātis et iurisdictionis: que est valde fauorabilis: quia illa naturalis: ista accidētalis.xj.q.j.pcrucnit. et not. Host.§.de app.vt debitus.tamen si in articulo exemptionis nil reseruauit epo: oia videntur subtracta quantū ad illum articulū.vt not. Host.§.e.cū olim.in hoc tamen casu ecclesia in nullo exēpta erit.et in oibus epo respondebit: nisi in iurisdictione canonicorū fm Inno. et Host.rō est qꝫ nulla in talib⁹ gratijs includit ecclia collegiata: maxime cathedralis: nisi expsse caueat de ca: ita interpretat⁹ est archieps Rauenaten.de mādato pape i gratijs paupuꝫ vt narrat Gui.§.de pbē. Quis.et idem videt de prebē.ecclie collegiate.vt not.Inno.§.de pben. c.vlt.in prin. Alij clerici. ⁊ sic oblati vel conuersi. nā clerici in hoc casu non erant exēpti. qꝫ hic fit stricta interptatio vt.§.dictū est.nec hic de istis repetit: sicut supra.vñ si voluisset de hijs intelligere: hoc dixisset.§.de deci.ad audientiam.

Si papa. Primo ponitur de vbis narratiue positis in priuilegio. Secūdo de creatiue accept] exprimēdo diuersas exemptionis clausulas. Tertio illius clausule ad romanā ecclesiam pertinentē ratio reddiſ. Quarto. alie clausule exemptionis annectunſ. Quinto.subiūguntur tres certe clausule in quib⁹ nulla daſ exemptio. Sexto.aliarū clausularū nō contentarū hic: fit expressa reseruatio. scda. Sinaūt.tertia. Cū eñ. quarta. Et est idem.qnta. Si vero.sexta. Licet aūt. Hec sumpta est ex hijs q̄ not.per Inno.et Host.§.e.accepimus.⁊.c.cū capella.per Host. principaliter.qꝫ prelatus impetrat in lr̄a: conquestus est: cōtra aliquē impetrata. Dic cōque stus est nobis talis platus talis ecclie imediate subiecte nobis: vel cuius ecclesia ad Ro.ecclesiā spāliter spectat: vl similia talia vba narrāt.ar. iij.q.vj.hoc q̄ppe.sic intellige qd no.§.de celi.cū olim.in prima glo. Et sic not.qꝫ si tabellio plurib⁹ narratis in aliquo instrō dicat se interfuisse intelligit dicere nisi de hijs tm̄ q̄ in codē loco fuerunt facta.ad idē de proba.qm̄.vbi per Inno.⁊

Hosti.ratio premissorū est: q2 ipsa narratio nō probat: ꝛ ideo hec est rō quare rasura in nolbus possessionū viciat. s. de fi.instru.ex literis. vnde si in priuilegio dicat eximimus ecclias omnes q̄ per nos sumpserit regulā beati Bndicti: quas vocabulis expressis volumus ita exprimi. Duo oportet probare: ꝛ q̄ sint expressa: ꝛ quidē sumpserint per ipsum hanc regulā. q2 verba hec narratione ponunt. hoc probat. iij.q.vj. hec quippe sic no. Inno. s. de fid.instru. inter dilectos. ver. etiam. Itē no. q priuilegia ꝯfirmatoria meliora sunt q̄ illa que sunt ad instar: q2 si in confirmatorijs dicat aliqua res donata vel vēdita pio tali habet: nec videns posita verba in narratione tantū: imo etiā effectiue. ad hoc facit qd no. Goff. in sūma. C. de fal.ca.adiec. ꝛ not. ṗ.xx.di.secus si in priuilegio dicatur cōcedimus vobis tales ecclias ad instar taliū predecessorū nostroꝝ ro.ponti. q2 si postea alique ecclesie cōcedantur in eodē priuilegio: semper intelligit ad instar cōcesse. vnde oportebat q̄ illa originalia romano rū pontificū ostendant. sic seruat curia romana ꝯm Ranfredū qui hoc notat in rubrica de relig. do. qd videt contra illud qd not. B. post Jo. s. de rescrip. nōnulli. in glo. sic ergo. Sin autē. scda pars. Juris existere. si dicatur. statuit vt vestra ecclia spāliter beati Petri vltrix existat: et nole censuis: vel nole libertatis: tūc vera exēptio. s. e. accepim⁹. vel sic: monasteriū vestrū in quo dispo nente dño residet plene libertati donamus. vt s. de in integ. resti. auditis. Sine remedio. et sic monasteriū ad nos vel ad Ro. eccle. nullo medio pertineat: vel q fratres ibi degentes causa libertatis gratia potiātur. s. e. cum olim. Operari. not. priuilegiū aliquid operari. debere. s. e. ex ore. Cū enim. tertia pars. Et est idem. quarta pars. ꝛ est idem q ecclesia debet iudicari libera: quando dicitur ab omni iurisdictione epōrum talem ecclesiam iudicamus exemptā. Hec clausula totū eximit vt hic: ꝛ. s. de ma. ꝛ obe. cū inferior. Libertate. s. e. cū olim. Judiciū. s. e. accepimus. Potestate. xvj. q. j. frater noster. Collocare. s. de offi. ord. cū episcopus. xviij. q. ij. c. luminoso. Similiter ver. nō existunt. J. de ver. sig. veniens. primo rñso. vbi de hoc. Filiatio. amolē: et priuilegium denotat: nō exemptionem: nec tollitur ex hoc iurisdictio ordinaria que est multum fauorabilis et naturalis: secus de illo quez princeps in patrē eligit. quē nō vult subesse alicui in auten. costi. que dignitatis. colla. vj. ꝛ hoc idem de domino qui seruū apud acta nominat filium suū: quem dicit libertati dedisse. C. de lati. liber. tol. l. vna. §. similiqꝫ modo. quia in cōtrarijs solis nominātibus fit preiudiciū. quare tenet hic alijs q̄ concedentib⁹: quare restringitur Si vero. quinta pars. Dici debet. s. e. accepim⁹ quia nō omnis ecclesia exempta soluit censum: nec omnis soluens censum est exempta. vt in. c. accepimus. Idem dicimus. ver. scꝫ q nō propter hoc exempta censebitur. Nō possunt. de quo. s. e. ne aliqui. Subiecti sunt. no. q vnū ꝛ idem verbū diuersificant se adiuuāt. ff. de cōtrahē. emp. l. qd sepe: et. ff. de verb. sig. l. qui venenū. vnde si indistincte dicat q ad iudiciū percepte libertatꝭ soluat censum: est exēpta. vt. s. versu. est idem si dicat priuilegiū cōcedimus: q nullus eps monachum vestri monasterij synodare vel excōicare presumat. vel ecclias vestras supponere interdicto: locū habet. s. e. cū capella. ꝛ. c. quāto. qñ talia dantur priuilegia quoad ea que ibi continentur: nō quo ad alia. et ideo nō eximunt in rebus nō exemptis: nec priuilegiātur in rebus nō priuilegiatꝭ: delinquēdo circa eas. vt. s. e. nolentes. et sic quando articulum exemptionis tm̄. vt in c. nolentes. si autē dicatur: eps nihil iniuste exigat: vel sit contētus hijs q̄bus fuerant sui p̄decessores cōtēti: talis clausule cenobiū in capite eximūt: nō in mēbris. s. e. ex ore. vñ si abbas circa mēbra nō exēpta delinqret. eps euꝫ iudicabit puniet ꝛ deponet vt in p̄dicto. c. cū capella. s. e. romana. s. de foro cōpe. postulasti.

Licet. Primo de nō priuilegiatis p priuilegiatos nō admittendis tēpore interdicti. Secūdo de priuilegiatorū familia admittenda. Tertio: de culpabilibus nullo mō admittēdis. scda. Cū concedit. tertia. Huius quoqꝫ. Hec sumpta est ex hijs que not. s. e. cū nōnulli. per glo. et Host. et Inno. Cōcessum. su. per spāle priuilegiū vt sic fiat ad rubricā: vel dic etiā de iure cōmuni. J. de sen. exco. alma. §. adijcimus. Tēporis. s. de. ver. signifi. cū in partibus. vbi de hoc. Exclusis. a cōtrario hui⁹ verbi videbatur olim q nō excōicati: vel interdicti deberent admitti. ꝛ sic seruabāt aliqui religiosi de facto. sed male vt hic patet. ꝛ est ratio quia ex quo locus simpliciter interdicitur omnibus: tam intus q̄ extra interdictus intelligitur: nisi specialiter quis sit priuilegiatus vt hic. et in hoc casu priuilegiū vni cōcessum nō extēditur ad alium. s. e. sane. licet secus in iure cōmuni. vt le. ꝛ no. de iure cālūp. inl: erentes: et. v. di. ad eius vero. nec ob. J. de sen. exco. alma. per q̄ videt tale priuilegium cessare: cū sit redactum ad ius cōmune: q2 adhuc posset habere locū: si forte papa ex certa scientia cōtra formam illius decre. interdiceret locū aliquē: q2 tunc inciperet habere locū hec decre. quando loco interdicto habitatores possunt extra diuina audire dic vt. J. de sen. excom. si sententia. Cū cōceditur. secunda pars. scꝫ a papa nō ab epō. vt le. s. e. vt priuilegia familiaribus de familia ecclesiastica le. xvj. q. vj. de lapsis. et. c. cognouim⁹. vnde no. q multiplex est familia. Est quedam perpetua religiosa: vt puta conuersi et consimiles. ꝛ de tali loquitur. s. de arbi. cum olim. et hic. quia talis bene gaudet eodē priuilegio quo dñs: ex quo similem vitā cū domino recipit. s. de sta. mo. recolentes. et ideo non debet diuerso iure censeri. xij. q. j. cognouimus. est alia que est mercennaria: et profaria appellatur: de tali intelligitur ff. de publica. vectiga. et cōmiss. l. j. §. familie. de peniten. distin. j. si forte. de tali potest intelligi hec decre. Item est alia familia que nō est perpetua neqꝫ mercennaria: sicut sunt clerici et reli

giosi:cũ papa ⁊ cardinalibus cõmorantes:⁊ hĩ
habẽt speciale priuilegiũ.vt.j.de pen.felicis.§.
premissis.⁊.j.de ver.signi.sicut.⁊ isti possunt ap
pellari familiares domestici.quasi in domo cõ
morantes.Item ordinati ab epis:seu baptizati
ab ipsis:largo mõ possunt dici de eorũ familia.
lxxiij.di.c.j.admittũtur.sic.ff.de precar.l.cum
precariũ.vbi dicitur ꝙ cõcessio de morãdo in lo
co sub nõie precarij:de se intelligitur.et de suis nõ
debent.ratio diuersitatis est:qꝛ priuilegium als
posset esse:qđ esse nõ debet.s.e.qđ in hijs. In se
cũdo vero secus:cũ cõuentus per se sine alio pos
sit celebrari diuina:ideo restringit.s.e.vt priuile
gia.tamẽ si in cõuentu nõ sunt nisi tres:et duo
sunt infirmi/tunc dicerẽ ꝙ tertius eo casu cele
brare posset cũ familiari:ad istar singularis.vt
not.in preallег.c.ꝙ nõnullis.qꝛ quis solus nõ de
bet celebrare vt.s.de fil.presby.veniens.in fi.de
conse.di.j.hoc quoq;.sm Host.et Joan.an.sed
Gui.contra.et est eius ratio:qꝛ cũ priuilegiũ sic
cõuentui cõcessum nõ debet ad alias psonas ex
tendi.s.e.porro:sed si iste vult celebrare:l nomi
ne dñi.sicut dicit de incluso vt not.Lauř.⁊ Joã.
in preallег.c.hoc quoq;.vel abstineat ꝙ tutius
est:ꝙ temere violare interdictũ.ar.de conse.di.
j.sicut.nec est aliqualiter eadem rõ inter singu
los ⁊ cõuentũ.xij.q.ij.qui manumittit.vt ĩ isto
casu:et propri.vt patet intuendo sm Gui.Hu
ius.tertia ps.sic.s.e.ꝙ nõnullis.in fi.licet quã
doq; tales admittant ad audiendũ diuina:pro
hibentur tñ ad propinquãdũ altari.vt.j.de sen
excõ.alma.§.penul.in decre.qđ nõnullis.Quã
doq;.i.singulis diebus.vt hic patet.Trãsgres
sione.qꝛ licet in loco iterdicto possint:nõ tamẽ
alta voce:vel admittẽdo interdictos.vt in.c.qꝛ
nõnullis.als transgrederẽtur interdictũ:quod
nõ licet vt hic.Illi.scz epi.Permittitur.s.e.qđ
nõnullis.⁊.j.de sen.excõ.alma.§.adijcimus.

QUam. Premittit ratio.Subseq
tur cõstitutio.scđa.Pre
senti.Hec facta est ad declarationẽ
eorũ que le.⁊ not.de cõse.dis.j.conce
dimus.vbi idẽ quasi a iure concedit:vbi dicitur
ꝙ si ecclesia defuerit sub diuo seu in tẽtorijs:ita
tamen si tabula altaris cõsecrata.id est altare
portatille fuerit.missarum solennia licet cele
brare.Absentare.ex causa als more sacerdotali
debet epus residere ĩ ecclia:⁊ nõ deforis per diuer
sa loca vagari.vij.q.j.peruenit.⁊ suũ hospicium
nõ debet esse longe ab ecclia.xlj.di.epus.in fi.ad
minꝰ diebus dñicis celebrabit ĩ sua ecclesia mis
sam de.cõse.di.iij.epus.nec peregrinari debet si
ne licentia pape.de conse.di.vlti.nõ oportet.⁊
s.de voto.magne.Cõmode.⁊ ideo videtur non
posse.xxij.q.ij.faciat.Absq;.inclusiue ponitur.
sed aliqñ ponit exclusiue.s.de procura.qui gene
raliter.Indulgemus.que indulgẽtia operat tã
tum ꝙ nõ potuit prohiberi ab alijs epis vel psby
teris ꝙ als possent duz erant per dioceses alie
nas:vel parochias.Vias.sm ꝙ leg.s.e.ꝙ non
nullis.Antea.de iure cõmuni:cũ eorũ licẽtijs po
terant hoc facere.vij.q.j.presbyteri.⁊ hoc debe
bunt facere absq; iuris alieni preiudicio:sicut pre
dicatores ⁊ similes qui gaudẽt eodẽ priuilegio.
s.e.de hijs.Viaticũ.i.portabile.qꝛ vehit et por
tatur.facere celebrari.et sic amplior est hec in
dulgentia ꝙ illa.s.e.ꝙ nõnullis.quia hic pote
rit per se vel per alium.ibi per se tñ.Itẽ hic expo
nitur illud verbũ:quãdoq;:de quo erat dubium
apud aliquos.

Rubrica. De iniurijs et dãno dato.

Rubrica.de iniurijs et dãno dato.Intellige
si quis p se dederit alteri dãnũ.qꝛ illud dãnum re
sarcire tenet dãnum passo.vt in.c.si quis ape
ruerit cisternã.extra.eo.ti.vbi si dñs aperuerit
cisternã suã et eã nõ cooperuit:et bos vel asinꝰ
alterꝰ in eã ceciderit:dñs cisterne soluet preciũ
aialis.Idẽ si p aliũ dederit dãnum:siue p hoiem
dederit:siue per suũ aial.si per hoiem quidẽ tex.
est in.c.si culpa tua.extra.eo.ti.ibi.seu alijs ir
rogãtibus opẽ forte tulisti.⁊c.Iure sup hijs sa
tisfacere te oportet.⁊c.Si autẽ per suũ aial tex.
est in.c.si leserit.extra.eo.ti.ibi.et dimiserit iu
mentũ suũ vt depascat aliena:pro dãno estima
tionẽ restituat.Et de hac materia vide.l.is dã
num.ff.de regu.iur.vbi dicit.ꝙ is dãnũ dat:qui
iubet dãnum dare.⁊ in dicto.c.si culpa.in fi.vbi
dr.Qui occasionẽ damni dat dãnũ dedisse videt
Ex hijs gñalibꝰ et vulgaribꝰ potest decidi q̃stio
quotidiana.an dñs colũberij qui nõ habet ter
ras adiacẽtes ⁊ grana sufficiẽtia ad nutriendũ
colũbas:teneat satisfacere vicinis qñ sue colũ
be comedũt grana eorum:et cũ tuta cõsciẽtia
possit ibi tenere colũberiũ.Sed pro euidentia
huius habes de colũbis notare sequẽtia.

Primo/ꝙ natura colũbarũ est fera.vt in.l.
naturalẽ.§.pauonũ.ff.de acquir.re.domi.et in
§.pauonũ.insti.de re.diuisio.tamẽ ex accidenti
efficit mãsueta.vt dicit Joan.de platea.in dicto.
§.pauonũ.insti.de re.diuisio.et dicit Joan.fab.
in.§.in hijs.insti.de re.diui.ꝙ colũba de sui na
tura magis accedit mansuetudini:ꝙ pisces qui
sunt in stagno:et fere q̃ sunt in foresta circũspe
cta.dicit pariter Archidiachonꝰ.in.c.nõ ois.ij.
q.vij.ꝙ colũbe habẽt mãsuetudinẽ simplicita
tem et parcitatẽ.Et victus colũbe:est semina
tollere:sed est victꝰ innocẽs.i.nõ cruẽtus.

Secũdo notabis ꝙ sicut volutabra sues pa
lustria:ita colũbe lipida solent frequẽtare fluẽ
ta.et ideo dicit tex.in.c.q ecclasticis.in fi.xxxvj.
dis.ꝙ columbe residẽt iuxta fluẽta plenissima.⁊
dicit ibi glo.fi.ꝙ columba sedet ex natura iuxta
aquã:vt videat in aqua vmbrã superueniẽtis acci
pitris:⁊ sic precauere sibi consueuit.hoc etiã dicit
Jo.an.in.c.vnico.de sacra vnctio.extra.colũ.v.
dicẽs qđ colũba iuxta fluuiũ morat:et grano pu
ro vescit.hoc idẽ tenet ibi zabarella.in.§.qꝛ ve
ro.pariter hoc dicit Archidia.in dicto.c.qui ec
clesiasticis.vbi ait.ꝙ colũba iuxta fluẽta morat
et granũ eligit quod comedat.

Tertio est notandũ qđ colũbe ptinẽt dño co
lũberij:ita ꝙ venũt in iudicio familie herascũ

de.vt in.l.põponius scribit.§.idẽ põponius.ff. fa.hercis.et ita seruaẽ de cõsuetudine in regno Francie.vt dicit Joan.faber.in.§.in hijs.insti.de re.diuisio.ita ꝙ furãtes eas tenẽtur actione fur ti.vt in dicto.§.idem pomponius.

¶ Hijs p̄missis dic ꝙ dñs columberij teneẽ re sarcire omnia dãna data proximis p eius colũ bas:et ad omne interesse.vt decidit formaliter Antonius in sua sum.que sũma antonina voca tur.in.ij.pte.titulo.j.c.c.xij.de rapina.§.de co lumbarijs.vbi ponit verba sequentia.Videt ꝙ dñs colũboꝝ tenetur restituere dãna illata do minis agroꝝ seminatoꝝ:quos colũbi dãnifi cãt nisi sit verũ ꝙ quidã fingunt:dicẽtes ꝙ colũ bi quedam nociua cũ granis comedẽtes magis psunt:ꝙ obsint.Dñs enim tenetur emẽdare dãnũ illatum a suo alali precise:quãdo est in cul pa:alr̃s liberatur dando ipsum pro noxa.Simi le eñ iudiciũ est quo ad hoc de seruo et animali bruto:vnde semp ad minus ad alterũ tenetur. cum ergo dñs colũbarij sit in culpa:scienter sic tenens colũbos:tenetur insolidũ.hec ille.et al legat Petrũ de pal.in.iiij.ita tenentẽ.Debet eñ dñs columberij considerare ꝙ prope colũbe rium nõ habet fluenta:nec habet grana quibus colũbe vescantur.et ꝙ colũbe effecte mansuete sue sunt.ideo expensis suis ꝗ nõ alioꝝ debet eas nutrire.quod si nõ faciat:cẽsetur esse furtũ aut rapina/vel substractio rei aliene.qꝛ colũbe nu triuntur granis alioꝝ:et dñs colũbarij eas co medit aut vendit.ꝗ sic locupletaẽ cũ alterius ia ctura.contra.c.locupletari.j.de reg.iur.ꝗ cõtra l.iure nature.ff.de regu.iur.et furtũ est prohibi tum lege diuina.vt in preceptis decalogi.nõ fur tum facies.Et nõ facies alijs qđ tibi fieri nõ vis Et est prohibitũ lege humana.scꝫ tam ciuili ꝙ canonica.vt per totũ ti.de furtis.Nã dicit Bo nifacius de vitalinis in cle.dispẽdiosam.de iudi. colũ.iiij.ꝙ ex furto leditur proxim⁹.et dicit idẽ Bonifa.in cle.j.de deci.colũ.iiij.ꝙ vsurpans te netur ad restitutionẽ.et peccatũ nõ remittitur nisi restituaẽ ablatum.c.peccatũ.j.de regu.iur. Hoc decidit etiã zabarella.et Pe.de ancha.in dicto.c.si leserit.extra.eo.titu.vbi dicũt ꝙ dñs aĩalis dãnum dantis:tenetur de dãno.idẽ tenet zabarella in allegato.c.si culpa.et Joã.de ana nia.in.c.excõicationi.colũ.iij.de rapto.et in.c. ex litteris.colũ.ij.de fur.extra.ꝙ nõ solũ proce dit in aĩali quadrupede vt in iuribus allegatis Verũetiam in aĩali bipede vt dicit glo.in.l.hec actio.la.ij.ff.si quadrup.paupe.fecis.dica.sicut est columba.

¶ Et istud iudiciũ dãni et interesse est multum difficile:qꝛ plerũqꝫ dñi agroꝝ nõ vident colum bas vicini sua grana comedẽtes.etiã bonomo do nõ potest iudicari quanta grana comederũt singulis diebus.Pariter nõ potest vere iudica ri quãto minus ex illis comestionibus cõtinuis segetes in fine decreuerũt.Jdcirco dico ꝙ cũ tu ta cõscientia quis nõ potest tenere tale colũbe rium.nisi dñs colũberij daret omni die colũbis pastum vt non curarent aliena grana querere. quod per ꝗ esset difficile.Et ꝙ dñs talis colũbarij teneatur ipsum demolliri facere ad petitionẽ dñoꝝ agroꝝ facit sing.l.si.§.si.C.de seruitu. et aqua.vbi vicinus prohibeẽ de iure edificare: si suũ edificiũ preiudicaret vicino suo:ne ex ea parte ventum haberet.aduentandũ bladũ.Et dicit Flouanus in.l.ij.ff.de serui.rusti.predio.et doctores in.l.altius.et in dicta.l.si.C.de serui.et aqua.ꝙ edificium nõ potest altius tolli:si cõti nue noceat segetibus vicini.idem tenet Ber tholo.cepola.i tracta.seruitu.ti.de serui.rusti. predio.in parte de seruitu.altius tollendi.hoc pulchre decidiẽ per.l.fistulã.ff.de seruu.vrba.pre dio.vbi diciẽ.ꝙ si talis fit vsus tepidarij:vt assi duum humorẽ habeat ꝗ id noceat vicino:posse prohiberi eum.Et idem tenet Cepola.in dicto tracta.seruitu.ti.de seruitu.vrba.predio.capl'o xj.de pariete seu muro.Si ergo prohibitũ est edi ficium in dãnũ vicinoꝝ ergo constructũ potest demolliri.per not.in.l.j.C.de no.oper.nuncia.ꝗ in.l.edificia.et in.l.prescriptio.C.de operib.pu bli.sicut plures domus vocate vulgariter habi tarelle fuerunt demollite de tẽpore meo/aucto ritate iustitie prope Tolosam ex eo ꝙ in illis ha bitabant latrones ꝗ aggressores itineꝝ.quoꝝ dñi earũ erant receptatores.Qui eñ delinquẽ tes receptãt quãdoqꝫ amissione domus in qua eos receptarunt puniunẽ.in.l.j.de desertori.ꝗ oc cultatorib.lib.xij.quãdoqꝫ grauiori pena.vt ibi late per doctores.Meditentur ergo colũberia edificare volentes si colũbe sue poterũt nocere vicinis:et si nocere possint nõ edificẽt.et erunt recti oculi eoꝝ.Nã dicit beatus Hierony m⁹.in ij.parte ep̃larum.tractatu.iij.epistola.xlv.co lũ.vj.in paruo volumine.si legẽ intelligas:spi ritaliter oculi tui.colũbe sunt.qui autẽ habet oculos columbe:videt recta ꝛc.Et apđ gesta ro manoꝝ.capitulo.xxxviij.legiẽ.colũbã descẽ disse afferentẽ cartellũ in quo scriptũ erat.Ge neratio canina venit:et erit gens contẽpnosa: cõtra quos p te ꝗ per alios legẽ tuã defendas ꝛc.

¶ Sunt aliqui iure vncti qui dicunt esse consue tudinem vt quilibet iure edificare possit ad placitũ in solo suo:ideo potest edificare quisqꝫ colũberiũ etiã in loco in quo nõ sunt terre sue adiacentes sufficiẽtes ad nutriendũ colũbas.Sꝫ teneãt pro respõsione:ꝙ vbi induciẽ peccatũ nõ valet cõsue tudo neqꝫ aliqualis pscriptio.vt late scripsi in. c.j.§.de fo.cõpe.eo.lib.Et talis est gens canina ꝗ cõtempnosa:ꝙ vult ditari cũ iniuria alterius. Jdeo cõtra eã defende legẽ tuã per te et p alios. vt cartellus colũbe docet.Colũba de sui natura semp petit loca alta.vt dicit Horati⁹ in carmi nibus vbi ait.Piscis et summa:genus hesit vl mo.Nota q̃ sedes:fuerat colũbis:ꝗ superiecto: pauide natarunt:equore dame.Hinc ẽ ꝙ colũ beria debẽt edificari in locis altis ꝗ prope fluen ta.Et de colũba legiẽ in sacra scriptura.ꝙ dum beat⁹ Johannes baptista Jesum xp̃m redẽpto rem nostrũ baptisabat:spiritussanct⁹ descẽdit in specie colũbe.Blasius Auriolus doctor To losanus.

Et si pignorationes.

Primo/pro alienis debitis pignoratio interdicit. Secūdo/in cōtrariū facientes multiplex pena infligit. Secunda. Illi. Hec sumpta est ex hijs q̄ no. C. ne vxor pro ma. l. vlt. et aut. sed al's. ⁊ olno: per totū titulū. C. ne fil. pro patre. per totū. et s's. J. eo. quāuis. et ordina sic literā. Si pignorationes iure ciuili sint prohibite tanq̄ graues legib⁹ ⁊ cōtrarie naturali eq̄tati quas vulgaris eloquutio represalias nominat: in q̄bus alius pro alio ꝑgrauat vt tñ. ⁊c. Eloquutio. no. considerādū qualiter vulgus loquat. s̄. de re. eccle. non alie. hoc cōsultissimo. Alius. pro alio in aut. vt non fiant pig. pro alijs ꝑsonis. §. j. q̄ ponit. C. ne vx. pro ma. aut. s; olno Dicit etiā alium pro alio. ex quo seq̄tur ꝙ etiā si laicus pignoraret clericū suū debitorē: ꝙ ad hoc nō extendit: cū hic nō grauet alius pro alio: maxime tamē cum hec cōstitutio tanq̄ penalis restringēda sit. s̄. de elec. statutū: s; si superior vel ciuitas sit negligēs: vel deficiat in iure reddēdo: puniri debet. xxiij. q. ij. dñs. Et ideo ob defectū iudicis ꝑcedente auctoritate superior̄ talis pignoratio potest dici licita prout no. per Inn. s̄. de resti. spol. c. olim. et de sen. excō. grauē. Pregrauatur. hoc est regulare ꝙ alter nō debet alteri⁹ odio ꝑgrauari. C. de inoffi. testa. l. si quis in suo. et. s̄. de hijs q̄ fi. a ma pte ca. que sunt. fallit in diuinis iudicijs. Nam sepe dñs punit vnū pro alio. de cōse. dis. j. in sancta. xlv. dist. sed illud. de quo per Inno. s̄. de senten. excōi. grauē. ¶ Hic querit Gar. an cōdēnato debitore an fideiussor ei⁹ per cōsequens sit cōdēnat⁹: ⁊ dic ꝙ si est fideiussor cōtractus: nō: sed agitur cū eo actione stipulatu. vt. ff. de fideius. grece. §. si cū fideiussore. q; ibi dicit q̄ si agit cū vtriusq; si est fideiussor iudiciū qui promisit debitorē iudicio sisti: cōdēnato reo absouit fideiussor: q; iam adipleuit ꝙ promisit. ff. de fideius. l. grece. §. j. si aūt promisit iudicatū solui: idē est: si totius cause est fideiussor vt i dicta. l. grece. §. j. l. si. epūs nō poterit cōcedere vt vnus clericus pro alio pignoret. vt. J. de regu. iuris. nō debet. et. l. supra positis. et. C. vt nullus ex vica. pro alio vica. debi. mo. l. j. nec forte ad instātiā debitoris ip̄m pro cōtractu ciuili in carcere ponere: puta q; est scriptor vel sīlis. ar. xxiij. q. vlt. et. J. de sen. exc. si clericos. q; nō incurrit sentētiā canonis. xvij. q. iiij. si q̄s suadēte. de quo p Inno. et Hos. de sen. excō. vt fame. Cōtrarie. vt. ff. de reg. iur. nō debet. Ciuili. in aut. vt nō fiant pigno. §. j. ergo si aliq̄s nō a suo debitore: sed ab alio aliq̄d cōsequit per hāc viā: saluari nō poterit: nisi quadruplū tanq̄ male ablatū restituat vt hic clare patet in aut. p̄alleg. s̄. de vsuris. cū tu. Specialius. sic. xxiij. dist. §§. Predictas personas. s. ecclesiasticas. xij. q. j. duo bonorū. Ipsarū. s; personarū ecclesiasticarū: et ita vides ꝙ bona gaudēt priuilegio ꝑsonarū: quarū sunt. s̄. de censi. §§. Abusum. i. prauū vsum: qui dicit corruptela. s̄. de cōsue. cū venerabilis. Districtius. sub. quā ius ciuile: ꝙ condēnat in quadruplū. s. contēpnendo. Concedendo. de nouo. Extendēdo. iam cōcessas: vel dic inuere differentiā inter extendēdo et cōcedendo: q; ciuitas vel superior dicit cōcedere: illi cui cōcedūtur dicunt extēdere. forte de laicis ad clericos. Ad eas. s. ꝑsonas ecclesiasticas. Presumptionē. huius. i. cessionem vel extensionē repsaliarū. Infra mēsem. hic patet ꝙ nō debet aliq̄s vti reprehēsalijs cōcessis ante cōstitutionē: nec etiā ad alias extendere: al's ligatur hic. Juncta. cū eadē sit ratio prohibitionis in concessis prius: sicut post. ergo idem ius. quot dies iste mensis cōtineat: dic vt. s̄. de elec. quā sit. et. erit infra mēsē a tēpore concessionis vel extētionis cōputādū sicut in. x. diebus appellādi. s̄. de exce. pia. etiā si infra illū mēsem sit processum ad talē actum. J. de sen. excō. quecūq; s̄m Gar. vel reuocatio fieri debet re integra anteq̄ procedatur ad actū: al's locum habet hec pena. ff. man. l. si mandassem. s̄m Guil. durād. q̄ intellige s̄m Jo. an. de hijs que fiunt añ istā constitutionē: siue post. Sentētie. infra mēsem sed in represalis ante hanc decret. concessis: vel extensis: non extenditur pena huius constitutionis per. c. s̄. de constitu. quoniam. sed ea superueniente debuerunt concessione cessare. q̄ denotat hoc verbum subiaceat ⁊c.

Additio, c. Et si pignoratiōes. dic q̄ iniuria in specie sumpta trib⁹ modis accipit. s. pro cōtumelia facto dicto vel lfis alteri illata. vt in. l. j. ff. de iniur. et circa hoc est sciendū vt dicit dñs Ramūdus Aurioli patruus meus. insti. de iniur. in prin. ꝙ iniuria q̄ fit facto per legē. xij. tabularū vindicat et est ciuilis. illa q̄ fit dicto punit de iure pretorio et est pretoria. illa q̄ fit scripto: vt puta p famosū libellū: licet sit ciuilis vēdicat per cōstitutiones imperiales. vt in. l. j. C. de famo. libel. scd̄m Roffred. in libello de actione iniuriarū in prin. vnū ex hoc patet ꝙ iniuriarū actio est duplex. quia quedam est ciuilis ⁊ quedā pretoria. vt in. l. cornelia. ff. de iniur. hinc dicit dñs Ramūdus Auriolus vbi supra. colū. ij. ꝙ sentētia iudicis dicit iniqua quando iudex scienter ⁊ ex malicia pronunciat cōtra ius: ⁊ tunc talis iudex facit litem suā. et si cōmunicatur erit infamis. q̄ autem iudex pronunciat ignorāter et per imperitiā cōtra ius: tūc sententia dicitur iniusta: ⁊ tunc licet iudex faciat litem suā et debeat puniri: non infamabitur. sed al's punietur arbitrio superioris. vt no. doctor. in. l. j. ff. de iniurijs. in dubio tamē nō ꝑsumitur magistratus habere animū iniuriandi nisi probetur. vt in. l. iniuriarū actio. §. si quis. ꝙ de cetero. ⁊. §. item iure. ff. de iniur. Bla. Aurio. doctor. ¶ In materia iniuriarū vide ample Jacobū de canibus. in tractatu de iniurijs. ⁊ in tractatu de dāno dato. vbi multa notanda ponit. Aurio.

¶ Rubrica. De penis.

Romana.

Primo/iniurias impedientiū metropolitanum cōcessa punitio. Secūdo/ad iniurias notorias ⁊ non obediētiū cohibitionis extēsio. scd̄a ps. Sibi. Hec sumpta est

ex his q̃ not. p Inno. s. de v̄b. sig. ex pte. Licitū. i. licitum est. Visitanti. vt. s. de censi. Romana. Sibi. i. sue psone familie: qđ est cōtra. ff. de verb. sig. l. familie. de hoc. s. de hereti. filii. Aliis. quibuscūq3. et si nō sint de familia. Propter hoc. i. propter visitationē quā facit. Conciliū. de hoc dic. xv. dis. c. j. iuxta fi. Conuocat. su. semel citādo. Literatorie. q sufficit. xviij. di. si eps: et licet antiqui canones inuāt hoc cōciliū bis in anno faciēdū. xviij. di. c. j. et sequēti. Moderni tamen singulis annis. vt. s. de accusa. sicut olim. t licet hoc pcipiat in iure. s. annuatim hoc fieri. vt. s. de iudeis. cū sit. tamen male obseruatur: et ideo multa pullulāt. xxviij. dis. puenit. Iniuriarū. facto/vel v̄bo. Punire. t sic est iudex in causa sua vt. C. ne qs in causa sua. in rubro t nigro. xxiij. q. iij. inter q̃relas. et dic qđ aut tāgit solū platū et psonā eius: t tūc non pōt: aut ecclesiā: aut vtilitatē publicā: et tūc potest. imo debet. q2 talem iniuriā non pōt remitere sed aliā bene: ad instar filiifa. qui propriā iniuriā quantū propriū tāgit pōt remitere: sed quātū tangit ipsum patrē nō. vt. ff. de iniur. l. j. §. sed adeo. sm̄ B. glo. vel dic q spālis potestas atributa est Archiepiscopis puniēdi proprias iniurias notorias: sibi et suis illatas. Ergo ius cōmune est incōtrariū in aliis per iura pdicta. et de hoc dic. xlv. dis. et q̃ emendat. et. ij. q. vj. si qs erga. t p Inno. s. de cle. male. c. j. Notorias. secus de nō notoriis: quas non puniet: q est verū in psonas nō impediētes alš suā iurisdictionē: secus in ipedientibus eā quoquomodo: q2 tūc ex quo principalis ei9 cōcedit: et p cōsequēs omne illud sine quo nō potest iurisdictio expediri. vt. s. eo. in prin. et sic nō ob. s. de offi. deleg. q2 quesitū. et. c. pterea. Ergo propriam iniuriā nullus v laici pōt: nisi solus archieps visitās: qui potest manifestā et notoriā punire. qđ est spāle in eo sm̄ Inno. sed iniuriā q̃ fit turbādo iurisdictionē vel dānificādo iura ecclie vel rem publicā. potest q̃cunq3 platus punire. vt supra dictū est. Nisi amplius. s. in nō notoriis: t sic no. q cōsuetudo dat iurisdictionē. s. de fo. cōpe. cū cōtingat. Consuetudine. alias de iure cōi nō exercet iurisdictionē archieps in prouincia: nisi in certis casib9. s. eo. de offi. ordi. duo. Sibi. s. remissi. aliis q̃buscūq3 quib9 iurisdictionē ampliare intēdimus in hoc casu. Et sic nota nouū casū Archiepiscopalē. In illo. s. prouinciis. Manifestas. i. famosas. sed nō notorias pmissa inquisitiōe et q fama manifeste habet. s. de accu. qualiter. ij. Et sic no. q aliud est manifestum: et aliud notoriū: nec illa dictio. etiā. ponit expositiue. t sic est duplex noua prorogatio iurisdictionis archiepalis. Una in notoriis. Alia in manifestis per famā. et sic tenet hic Host. qđ nō est a naturali proprietate v̄boꝝ recedēdū. ff. de leg. iij. nō aliter. Eisdem. s. archiepiscopis. Ex inde. scz iniuriis supradictis. sed huic videtur cōtradicere. j. de peniten. Romana.

DEgradatio. Primo/de duplici degradatione: et de psonis in ea necessariis. Secūdo/de ornamētis. Tertio. de verbis. Secūda. Clericus. Tertia. Potent. Hec facta est ad declarationē eo. q̃ leg. et no. xj. q. iij. episcopus. et. xv. q. vij. per totū. t in Spec. ti. de criminib9. §. ij. v̄su. et no. Et req̃siuit. et tūc proprie fit degradatio quando post sententiam depositionis insignia que recepit cum ordinaretur ei solēniter detrahuntur: et hoc vocat solennis depositio. de qua loquitur in prin. Depositis. Quidā dicūt q dfia est inter depositionē t degradationē. depositus est ille qui est publice priuat9 officio et beneficio nō solēniter: et talis debet viuere clericaliter. vt no. lxxxj. di. dic tamē. Degradat9 vero est q̃ solēniter vtroq3 priuat9 per sentētiā vt i hoc casu. Alii dicunt qđ degradatio respicit t afficit proprie ea que p caracterē in ala iprimunt. xj. q. iij. episcopus. Excōicatio vero ipsam alam afficit. xxiij. q. iij. si heres. xj. q. iij. absit. sed depositio afficit tātū honores t dignitatē ordinū t beneficioꝝ. s. de dol. et cōtu. veritatis. Ex quo mot9 Berthaci. notauit. l. dis. accedēs. et aliis locis. q degradat9 nō cōficiebat: sed nō est verū: q2 cū solus digitus dei ipsum caracterē imprimat per ministeriū hoīs: solus ipsū impedire potest. de quo p Inno. s. de apos. c. j. Ipsi tamē soli episcopi q̃ ministeriū pstāt in ordinādo hanc degradationē possunt facere actualiter. s. de hereti. c. j. Licet presbyter cardinalis possit eā decernere p alios epos faciendā. Et idē posset dici de electo in epm cōfirmato: sic intelligit Host. s. de cleri. nō resid. ex tue. ar. illius. s. de elec. suffraganeis. Vel forte est spāle in psbyteris cardinalibus q̃ possunt oēs minores ordines/acolitatū/lectoratū. et infra virtute sue dignitatis conferre: sic aufferre de regu. iuris. omnis. dic per Host. s. de sup. negli. pla. c. j. de eta. t quali. cū cōtingat. t in dicto. c. ex ore. Ex quo patet ratio quare cōicātes cū excōicatis: t nō cū aliis. s. deposito: vel interdicto icidūt in excōmunicatione minori: vel quādoq3 maiori. s. de sen. exco. nup. et. c. si cōcubine. suspensio nō ad tēpus subtrahit officium seu ministeriū ordinū vel dignitatis: et est personalis: quia in psonā residet. Interdictū nō realiter locū vel rē afficit. s. de exces. prelat. tanta. Alii vero dicunt aliquē proprie depositū: qui est priuatus solēniter t per sententiā a dignitatib9 et honoribus. de quo plures de dol. et cōtu. veritatis. degradatus vero priuatus ordinibus: et in tali degradatione necessaria est epoꝝ presentia. vt. j. sequitur. ¶ An percussieus talē sit excōicatus. not. s. de sen. exco. cum cōtingit: et facit hec decre. q nō: sed percussieus depositum bene. vt in. c. contingit. ¶ Itē an talis possit cōficere. planū est q sic. vt not. l. di. accedens. t. s. de cle. exco. mi. clerici. t. xx. q. j. in sūma. Suspēsio t depositio differunt: q2 suspensio differt ad tēpus. Depositio pperuo: sicut relegatio est ad tempus: deportatio perpetua. insti. qui. mo. ius. pa. po. sol. circa mediū. t debet in snia declarari qualitas admissi criminis. iij. q. viij. §. porro. qđ q3 tamen nō declaratur: q2 t militi nō detrahūtur insignia militie: causa nō expresse. ff. de his

qui not. infa. l. ij. §. j. Episcopo. accipe facien-
da. q est infra ibi. &c. Canonibus. de quibus. xv.
q. vij. felix. & dic vt no. s. de heret. qm. vbi de hoc.
facienda. siue sit eps indut⁹ pōtificalibus: siue
non: cū hic nō exprimatur. tamē in eccl'ia habe-
bit fieri. vt. xi. q. iij. eps. Presbyter. ibi corā alta-
ri. et q ibi fiat: licet nō sit de substātia: est tamē
de solēnitate degradationis: peccat qui alibi fa-
cit vt no. Hug. in dicto. c. eps. Presentia. suum
capitulū tamē inferēdo sentētiā debet esse pre-
sens. xvj. q. vij. eps. de quo no. s. de hereti. qm.
Militis. No. clericū militē appellari. Unde cle-
rici dicuntur militare deo. s. ne cle. vel mo. c. j. &
sunt in dignitate. iiij. dis. deniq3. Insignia. vt. ff.
de his q no. infa. l. ij. §. ignominie causa. et ta-
lis est infamis. vt ibi dr. ad idē. ff. de remili. l. iij.
§. pena. Clericus. scda ps. Cuiuscūq3. ordinis. et
Psalmista vt not. plene Hug. xxvij. q. j. si quis
eps. q capitulū loqtur scdm eū de solēni depo-
sitione. s. quādo īsignia et vestes vel vasa in pro-
motione sibi tradita spoliabit. Uestibus sacris.
ab epo benedictis. de 9se. di. j. cōsulto. ibi ab epo
cōsecrato. i. bndicto. ibi exponit. Nunquid ergo
abbates mitrati vel nō mitrati possunt has ve-
stes seu altariū vel imagines seu hmōi consimilia
benedicere: quotidie faciūt: sed quo iure faciūt:
forte de illo quo psbyteri illi crismabāt in frōte.
de qbus leg. s. de cōsuetu. quāto. s. psumptuosi-
tate. xcv. dis. puenit. vel dic q licet eis q maius
est dare. s. dare tonsurā: & aliquos alios ordines
lxxx. di. c. simul eo: forti⁹ hoc. sed illud habet lo-
cū inter subditos: et de illis cauet in iure: de hoc
nō inuenio: nec talia bene possunt ex consuetu-
dine introduci. ar. c. di. cōtra moiē. xciij. di. per-
uenit. cū sequētibus. Librū. puta exorciste: exor-
cismi: subdiacono epistolariū: & sic de aliis. Uas.
sc3 calix. de quibus dic vt. xxiij. dis. cū subditis. cū
sequētibus. Poterit. Tertia ps. Cum ordine. et
sic degradat⁹ eximit a sacro ordine: intantū q
extūc non poterit cōficere: qd facit pro op. Bar-
tho. brixi. no. l. dis. peruenit. accedēs. et in pluri-
b⁹ aliis locis. et facit pro eo. j. q. j. §. opponitur.
in prin. Ibi depositio in degradato de sacerdo-
te nulla relinqtur ei potestas sacrificādi. Hug.
Inno. et Host. et Theologi tenent cōtrariū. de
quo. s. de cle. excō. mi. c. ij. et in summa Ho. e. ti.
§. j. iuxta fi. et exponas hic in silibus oibus. Cū
ordine. i. cū ordinis executiōe. Priuilegio. cleri-
cali. Host. no. s. de hereticis. ad abolendā. q cle-
ricus deposit⁹ regulariter detinet priuilegium
clericale. fallit in casib⁹ in quib⁹ tradit brachio
seculari. q not. in dicto. c. ad abolendā. in glo. de
hoc no. liij. dis. c. ij. vbi de hoc.

Additio. c. degradatio. vide lati⁹ in sa-
cramētali p Laud. ti. de degra-
datione. Ludouicus Auriolus doctor.

Quamuis. Primo/de natura
carceris sm . ll. Se-
cūdo/scdm canones. Scda. Nostri.
Hec fact a est ad declaratione eorū q
leg. C. de custo. re. l. j. & vlt. Noscatur. C de custo.
reo. l. j. & vlt. Tibi. s. cuicūq3 ordinario. In perpe-
tuum. i. dum vixerit. de hoc. lxxx. di. sctōrum. s. re-
spōso. Ad tēpus. ij. q. j. in primis. si autē spāliter
dānet: non ad tēpus. sed ppetuo intelligit dā-
natus. C. de pen. l. seruus. de quo. l. dist. c. j. et de
cōsti. ex lris. Expedire. nā in custodia nō h3 fieri
cōmixtio sexuū. C. de custo. reo. l. iij. sicut nec ī cu-
stodia penali vel carcere fiet hec cōmixtio: sicut
idē de monasteriis duplicib⁹ dicit. xviij. q. ij. diffi-
nimus. nā talis cōmixtio periculosa est. s. de sta-
tu piculoso. sub carceri regu. monasteriū: quā-
doq3 dr; punientiū. xxiij. q. viij. clerici. xxxiij. dis.
fraternitatis. de alio tamen carcere hic loquit.
xvij. q. iiij. attēdendū. s. de hereticis. inqsitiōis.
Mācipes. i. deputes. de quo no. Inn. s. de accu-
sa. qualiter. ij. et sic nota dissimilitudinē in car-
cere: inter leges & canones. Ratio diuersitatis:
q2 carceres nō infligūt mortē: sicut et deus: qui
nō vult mortē eius. iij. q. iiij. hij qui.

Additio. c. Quāuis. glo. in vbo. expedire
loquit de īcarceratiōe mulierū:
q nō debēt cōmisceri cum marib⁹. Nota q ista
glo. procedit in meretricib⁹ et aliis luxuriose vi-
uentib⁹ q possunt psonaliter capi per no. in aut.
de resti. et ea q parit in. xi. mēse. §. si. colla. iiij. et
ibi Bal. fa. l. j. C. de offi. diuerso. iudi. et glo. in. l.
cōsentaneū. C. quomod. et qn iudex. et possunt
dari in custodiā. vt dixi in. c. mulieres. s. de iudi.
eo. lib. Sed si sit materfamilias. i. honeste vi-
uēs nō potest nec debet capi etiā vt ducat ad iu-
diciū. vt in. l. j. et aut. ibi posita. C. de offi. diuer-
so. iudi. & l aut. nouo iure. C. de custo. reo. & Bal.
in dicta. l. 9sentaneū. Etiā quādo est mulier no-
te auctoritatis nō debet capi psonaliter nec in-
carcerari. vt in. l. iij. §. si iustū. ff. de liber. exhibē.
et ita tenet Bertholo. fosinns. in tractatu re-
gularū & fallentiarū. in littera. m. regula. cclix.
in vbo materfamilias. idē est de aliis personis
honestis & honeste viuētibus vt sunt doctores/
milites/licenciati/burgenses. et alij qui plura
possident bona: aut sine bonis: eorū fama ipos
extollit: q nō est verisimile q propter metū pe-
ne criminis impositi fugiāt: nō debēt capi per-
sonaliter & ad carceres adduci. ratione sumpta
ex iuribus supra allegatis. et ex Bal. in tracta-
tu de carcerib⁹. q2 ex illa captione infamiā apd
rusticos incurrūt: et eorū diminuitur fama licet
postea ab impositis per sententiā absoluant.
quia pōt esse q illi qui sciunt eos fuisse captos &
incarceratos: nesciunt eos fuisse absolutos. et
iudices nō debent esse prompti ad dehonestan-
dū aliquē vel honori suo detrahendū: imo de-
bent ex iusticia cōseruare honorē et bonā famā
cuiuscūq3: quorū conseruatio iure diuino & huma-
no 9mendatur & illis detrahi prohibetur. vnde
apostolus. j. ad Corinthios. ix. & in. c. sacerdos.
j. q. j. expedit mihi magis mori q gloriā meā qs
euacuet. fama quidā est quedam clara notitia
laudis vt dicit Egidius de regimine principū. c.
ix. vel est illese maiestatis status vita & moribus
approbatus et in nullo diminutus. l. cognitio-
nū. ff. de var. et extraordi. cog. & qui talē famam
negligit/crudelis est. c. nolo. xij. q. j. & Archidia.

in.c.fi.§.de pac.eo.lib.et glo.in.c.cũ psone.j.de priuileg.no debet ergo aliqs alterius honorem vl famã diminuere.qd si faciat:tenet restituere famã sicut aliã rem substractã.c.deteriores.z.c.summa iniqtas.vj.q.j.dicẽdo q male dixit aut fecit.no.in.c.si res.xiij.q.iiij.et.c.quidã.v.q.j.z c.iter sollicitudines.de purga.cano.z detractor. nisi se correxerit a mordacibus flãmis exuret.c.accusatio.ij.q.vij.et si iudex vl magistrat⁹ sit honorãdus.qr honesta causa est ei⁹ qui magistratũ gerit.glo.l.necq̃ infantes.in prin.ff.de fideicõ.liberta.et honor est administrare.no.glo.in.l.testamẽto.§.cũ ita.ff.de manu.testa.tamẽ iudex nõ dz velle honorari cũ derogatione honoris alteri⁹.qr honor singulis est exhibẽdus vt ex hoc nulli derogef.c.ecce.xcix.dis.et.c.resistit.xj.q.iij.z.c.de priuilegijs.xxv.q.ij.si quidẽ crimina bene probata punitionẽ corporalẽ exigãt non nego illos esse capiẽdos et icarcerẽdos et puniẽdos. Blasi⁹ Auriolus doctor.

VBicunq;. Hec facta est ad declarationem illius §.eo.in quibusdã.§.vlt. Crimina.idez est in honorib⁹ z in immunitatib⁹ alicui et ei⁹ posteris cõcessis:qui nõ extẽdũtur quoad feminas.vt.ff.de mu.et hono.l.feminas.qr natus de nuptijs licitis patrẽ sequit et nõ matrẽ.ff.de sta.ho.l.cũ fuerit.qd est verũ vbi agitur de dignitatib⁹ et honorib⁹ et de penarũ euitationibus.vt.C.de decur.l.eos. Ratio est: qr filij sequunt agnationẽ patris:et nõ matris:nobilitãtur radijs patrũ:sicut et vxores radijs maritorũ.in aut.de cõsul.circa mediũ.coll.iiij. Jure.§.de hereti.c.ij.et.c.statutũ.felicis. Sentẽtias.§.de cisma.c.vno.si autẽ filia esset dãnata cũ posterijs:et ego sciens cõtraho cũ tali:oẽs filij mei erũt dãnati.secus si ignorarẽ talẽ esse:nã ignorãtia vni⁹ sufficit:sicut in legitimatione.vt.§.de clan.despon.cũ inhibitio.qui fil.sunt legi.ex tenore.nec ob.q filij cõtrahẽtis cũ serua fiũt serui quantũcũq; seruã eã ignoret.xxxij.q.ij.liber.qr ibi est secus propter preiudicium q fieret.sed hic nullum.

FElicis. Primo/ ponit cõstitutiõ cõtra quosuis prosecutores cardinaliũ citra mortẽ:et de penis tẽporalib⁹ imponẽdis in corũ psonas. Secũdo/in corũ bonis. Tertio/in corũ posteritatib⁹. Quarto/de penis spũalib⁹ eorũdẽ. Quinto/de absolutiõe et recõsiliatione ipsorũ. Sexto de collateralib⁹ puniẽdis. Septimo/de psecutorib⁹ familie pape vel cardinaliũ. Octauo/de occisorib⁹ ipsorũ cardinaliũ. Nono/de potestatibus secularib⁹ excitãdis cõtra tales. Decimo/ de penis inferẽdis cõtra potestates et ciuitates negligentes. Scda pars. Sin autẽ. Tertia. q si quis. Quarta. Presenti. Quinta. Cum fuerint autẽ absoluẽdi. Sexta. Ceterũ. Septima. Premissis. Octaua. Si quis vero. Nona. Per hoc quoq;. Decima. Quia propter. Et extracta est ex quadã extrauag. Honorij.que icipit. Jn hoc genus.hoc ideo dicit.qr sacrilegij plura sũt genera.vt.xvij.q.iiij.sacrilegiũ.et dic vt ibi. Nam sacrilegiuz tanto maius esse censet quãto pena qua patit est maior.de pe.dis.j.aut facta. Hostiliter.i.ad instar capitalis inimici. Palam.et insidiose.sile.xj.q.iij.quecũq;. Jnsecutus.hic accipit in malã partẽ propter verbũ pcẽdẽs hostiliter sic.xvij.q.iiij.sicut qui. Et sic mala volũtas istorũ q non fuit cõtenta suis terminis sed vltra processit hr pro fac o.de pe.di.iij.i prin.cũ.c.sequenti.et.§.de homicidio.pro humani. Ceperit.su.cũ effectu.ff.de.verb.signi.aliud. secus forte si faciendo ei verecundiã.includunt eũ.j.aliquẽ locũ:vel fiat ei insultus ad verecũdiã tantũ:qr tunc nõ videt hanc penã incurrere sic nõ.Jnno.de sen excõ.nuper.i prin.z no.q nõ di iniuria fieri clerico:nisi pulset vel verberetur.ff.de iniur.l.lex cornelia.in prin. Socius.perpetrantib⁹ idẽ facinus et corũ fautoribus par pena debetur.C.de epi.et cle.l.ij.z.§.de sen.excõ.quante.z dic de hoc.xxiij.q.vlt.c.vlti.de sen.excõ.dilecto. Mãdauerit.§.de sen.excõ.mulieres.cũ ibi not. Ratũ habuerit.etiã si suo noie nõ sit gestũ:sic videtur not.Jnno.§.de sen.excõ.mulieres.per.l.C.de nup.l.iij.nã fm canones bene põt haberi ratũ:etiãz q eius noie nõ est gestum.ix.q.iij. Lugdunẽ.z.§.de elec.si cõpromissarius.z maxime in maleficijs.§.de symo.sicut.iuxta fi.z hoc fz antiquos doctores.de quo.j.de regu.iur.ratũ.sed cõtrariũ credunt Guid.z Jo.an.qd regulare est q quis nõ potest habere rathũ qd eius noie nõ est gestum.ex quo nullus cõsensus vel cõparitio vel exhortatio precesserit.j.de sen.excõ.cum qs.et de regu.iur.rathũ.vbi de hoc.et de hoc no.in pre alleg.c.mulierũ.z.xvij.q.iiij.omnes.nec ob.§.in prin.in glos.per Jnno.allega.quia habet locũ in spũalibus maxime in hijs que pro se sortiunt effectũ.sicut sunt ordines:et sacramenta in quibus caracter imprimitur vt not.in predicto.c.q sicut.ar.§.de bap.maiores. Consiliũ.cũ tale consiliuz sit fraudulentũ:talis cõsulens dicitur cõsentire.vt not.ij.q.j.notũ.§.de offi.deleg.querenti.in glo.si quis viduã.suadẽdo forte factũ:vel rogando vel mandando:vel forte indirecte suasit vtilitatẽ q ex ipso maleficio sequebatur.sic not.§.de hõ.ad audientiã.quid iuris sit de nudo cõsilio dicetur.j.e.§.illud. Receptauerit.pari em̃ pena sunt puniendi pessimi receptatores:sine quibus nõ possunt delinquentes absolui.vt.ff.de recep.l.j.nisi essent consanguinei:vel affines.vt.ff.e.l.ij. Scienter.sic.§.de cle.excõ.mi.si celebrat.z qui scientiam allegat eam debet probare:qr in factõ alieno quilibet presumitur ignorans.j.de regu.iur.presumitur. Lese magestatis.hic no.magestatẽ principis vel pape lesam vbi aliquis de collateralibus corũ leditur.sic.vj.q.j.si quis.z not.hoc crimen cõmitti nedũ in principem superiorẽ:imo in inferiorem ab eo.ij.q.j.in primis.iuxta fi.z videtur quẽlibz admitti ad eius accusationez.vt.c.ti.in primis ver.de persona. Jnfamis.lu.postq erit sententia lata cõtra ipsum super hoc crimine:nec suffi ceret q per testes vel alias probationes essent.

ar. ex. de offi. deleg. iudex. no. plene p Inno. ex. de
testi. testimoniũ. Reqritur ergo sentētia q̃ cri-
men declararet: anteꝙ sit infamis infamia iuris:
cũ iste casus non cõnumeref inter alios de q̃bus.
vi. q. i. infames. et sic pena ideo restringẽda. ex.
de elec. statutũ. vel saltim reqrit propria ꝯfessio
in iudicio facta: ꝙ maxime i publico iudicio ifa
mat. ff. de his qui no. infa. quid ergo. et sic nedũ
quãtũ ad ifamiã: imo quãtũ ad penã corporalẽ:
et bona confiscãda reqritur sentẽtia: etiã in cri-
mine lese maiestatis. insti. de pub. iudi. §. ꝑterea.
qd̃ probat. i. dum dicit dãnetur etiã sua: posset
dici ꝙ sine traditione et sentẽtia aliqua in tali
crimine et silibus: bona cõfiscant: et desinũt esse
criminosi: et trãseũt in fiscũ: sicut bona igrediẽ-
tis monasteriuz. C. de sacr. eccle. aut. ingressi. et
no. xix. q. vlt. si qua mulier. et no. Inno. et Host.
ex. de proba. in ꝑsentia. sicut in donationib⁹ et le-
gatis ecclie factis: q̃ in eã trãseũt: et eoꝝ dñium
sine aliqua traditiõe. C. de sacr. san. eccle. vt in-
ter diuinũ. et no. ex. de cõsue. ex literis. ante exe-
cutionẽ erit necessaria aliqualis gñalis senten-
tia declaratiua super bonis. ar. ex. de hereti. cum
scdm leges. fruct⁹ tamẽ ꝑceptos inter cõmissuz
crimẽ: et hanc gñalẽ sentẽtiã: fiscus occupabit et
in hoc prodest sibi cõdẽnatio seu sentẽtia iuris.
in aut. de nup. §. i. et ar. ex. de elec. cõmissa. et de ꝑ-
ben. licet. ij. Diffidat⁹. ex. de homici. pro huma-
ni. Deserta. xxiij. di. cui⁹. Iniuriã. xxiij. q. iiij. an.
vlt. ꝟ. nabucodonosor. hanc em̃ penam a papa
statutã alius inferior nõ poterit tollere. vt pa-
tet. xv. di. sicut facti. in fi. et si hz cõmunẽ domũ
cũ alio sic ꝙ iste inferiorẽ partẽ habeat ali⁹ su-
periorẽ: cogef alter donare supiorẽ partem pro
inferiori: et superior sic destruef: et inferior rema
nebit alteri: ne maleficiũ remaneat impunituz
ſm Bertho. bux. ar. ex. de sen. excõ. vt fame. vel
ſm alios. Dñs superioris ꝑtis cogef emere infe-
riorẽ partẽ: et ꝑciũ cõfiscabit. ff. cõi. dis. l. cõmuni.
vbi de hoc. et de hoc no. ex. de iniuris. c. i. Quod
si quis. tertia ps. Lineam. masculinã rectã: non
transuersalem descendentẽ. ex. e. proxi. Postulã
da. i. aduocanda. iij. q. viij. §. votũ. contra ergo
nec contra hereticũ et sic est cõtra. ex. de heret.
in fauorẽ. dic illi standũ. Presenti. quarta pars
Incurrat. qd̃ est spãle hic. ꝙ ex sola prosecutio
ne: quis incurrit sententiã canonis: si quis sua-
dente: cũ alias regulariter iniectio requiratur.
vt not. de pe. di. i. si quis pulsatus. Vicinaꝝ. ar.
ij. q. vi. si eps accusat⁹. Publice. ex. de excep. exce
ptionem: et per Cõpost. ex. de cõsue. cũ dilectus.
Ultra mare. si cm̃ xpiani nihil teneãt: pena po
terit cõmunicari. lxxij. di. presbyter. et ex. de vo.
c. i. Ceterũ. sexta pars. Nudo cõsilio. qd̃ non est
vestitũ indumento malicie vel fraudis. de vesti-
to. ex. dictum est. Vindicta. i. pena. Premissis. se
ptima pars. Predictorum. scz insecutionis/ ca
ptionis/ percussionis/ associationis. Si quis ta
men vulneraret. vel als percuteret clericũ de fa
milia pape vel cardinaliũ: licet esset grauius pu
niendus ꝙ si alium percuteret. nõ huius abso-
lutio reseruatur pape plusꝙ alijs. ar. ex. e. §. pre
senti. ver. in certo casu sibi specialiter retinet. er
go in alijs cõtra. ar. ex. de transla. inter corpora-
lia. de deci. ad audientiam. Ratione familie. de
quo. i. de verb. signi. sicut. De hoc dictũ est. ex. de
priuileg. licet. Si quis vero. octaua ps. Occide-
rit. de pena occidentiũ epos dic. xvij. q. iiij. si q̃s
deinceps. et de occidentibus alios inferiores: dic
vt ibi. et in. c. de presbyterorũ. cũ se. et. c. quisquis
Causam. scz propinquã: et idem esset de occasio
ne propinqua. ex. de homicid. petrus. licet sit dif-
ferentia inter causam et occasionẽ. ex. de maio. et
obe. solite. in prin. et no. de testi. sicut. Per hoc
quoqz. ix. pars. q. d. ꝙuis supra dixerim⁹ de mul-
tiplici pena talibus imponẽda: per hoc et c. talis
sit ꝑmo loco punitio taliũ spectat ad iudicẽ ec-
clesiasticũ. scdo ad sclarẽ. sic. xvi. q. i. placet. qd̃
est ꝯtra illud qd̃ le. et no. xvij. q. iiij. de ꝑsbyteroꝝ
sz hoc est spãle: et facit enormitas crimis: et iust⁹
dolor. Sacrilegos. sacrilegium ꝓprie et stricto
modo acceptũ est subripere rem sacrã de sacro:
sed iproprie et largo modo accipit pro alijs cri-
minib⁹. vt hic. xvij. q. iiij. sacrilegiũ. ff. ad. l. iul. pe
cula. l. sacrilegij penã. in prin. Ediderũt. not. ꝙ
noua pena canonis nõ tollit antiquã penã le-
gis: nisi quaten⁹ cõcurrũt: q: tũc residuũ solũ le
gis antique remanet. ff. de ac. et ob. cum ex vno.
Res. i. delictũ. Ad noticiã. ex. de excep. pastora-
lis. in fi. Deuenerit. seqtur nõ fecerit. Obserua-
ri. infra mẽsem su. numerãdũ. seqtur per ꝙ res
eoꝝ ad noticiã ꝑuenit. sn. ꝑ cõtest. lit. sup hoc cri
mine factã. ar. C. de lit. cõtesta. l. i. in fi. et est sen
sus ꝙ lit. contesta. sup crimine isto instante ali
quo accusatore. et tũc infra mẽsem debẽt causã
diffinisse: et hoc est spãle als regulariter instãtia
iudicij criminalis durat biẽnio. C. vt itra cer. tẽ-
pus. crimi. q̃st. ter. l. vlt. sed fallit hic et in casib⁹
no. C. de iudi. l. properãdũ. et nõ accũbit hic car
dinalis: cui sctitas ignoscẽdi gr̃iam derelinquit:
sed poti⁹ quicũqz alius de ꝑplo cũ hoc crimen sit
quasi publicũ: maxime ꝙ in religionem cõmit-
tit in omniũ fert iniuria. C. de epis. et cle. rapto-
res. in prin. et puniũtur illi officiales nõ ex facto
dñi: sed potius ex propria negligẽntia: q: ipsum
nõ instruũt: ob hoc ꝙ habet facere. ar. ij. q. vij.
negligere. Dilationes. autẽ que in criminibus
dantur accusato et accusatori in producẽdis te-
stibus vł similibus. de quib⁹. ex. de dila. c. ij. et alia
que ordo iuris requirit: abreuiabũt hic: nec lice-
bit appellare: sicut nec appellatur in crimine le
se magestatis: in raptu virginis: et similibus. C.
de rap. virgi. l. i. ex. de heret. vt inquisitionis. vel
potest intelligi siue aliquis de officialib⁹: siue de
de alijs hoc crimen denunciauerit ipsi iudici. a
qua quidẽ denunciatione infra mẽsem ista pu-
niet: als patief penas hic positas. nec requiref
in crimine notorio accusator: vł alia iuris solẽ-
nitas. ex. de accu. euidentia. Vel tertio põt intel
ligi: ex quo ad istũ iudicẽ venit per famã: ꝙ infra
mensem habeat exequi. ar. eoꝝ q̃ not. ex. de elec.
bone. i. et sic not. noticiã iudici per famã adue-
nire. ff. de testi. l. iij. et credo istũ mensem incipe-
re a tẽpore cuiuscunqz notitie. ff. de peti. heredi.

Jtē veniunt.§.petitā.quot dies cōtineat die vt s.de elec.φ sit.et de rescrip.si propter.per Gui. nec vr debere cōputare dies noticie:q2 cū sit pe nale restringi bz.s.de elec.statutū.z oportet φ procedat ɔtra oēs:nec sufficeret cōtra aliquos: q2 nec dicit actū cū aliqd supest ad agendū:z q2 qui in pte peccat in totū reus est.C.ad sill.l.pe. in fi.de pe.di.v.c.vlt.Jncurrāt.z sic not.v.casus in quo ɋs ipso facto snīaʒ excōicationis incurrit in hoc ɋnto.lib.z est rō:q2 p negligentiā alienū delictū faciūt propriū.l.rrxvi.di.facietis.in fi.Ci uitas.i.holes ciuitatis in eo loco habitātes:nā cū locus sit res inaīata:nec priuari/nec interdi ci pōt.de quo.s.de excef.pla.tanta.vbi de hoc. rō est.q2 ex quo nō puniūt excessum:vel si als fa ceret pstando auxiliū merito puniri debēt.rrij q.ij.c.ij.C.de sanc.ep.iubem⁹.Pōtificali digni tate.sic φ eps nō possit ibi pontificale officium exercere.vñ hic pōt exponi dignitate.i.ordine: vel officio epali:q2 quasi idē supponunt vt not. Jnno.s.de epo qui re.ep.requisiuit.ɀ quo.rrv. q.ij.§.gnaliter.vbi probat Gracianus φ sicut pa pa pōt aliquid priuare spāli priuilegio:sic ge neralr nō exercebit ergo ibi amō epale officium: qḋ fit in odiuʒ ciuiū.rrv.q.ij.ita nos.Priuata. nō tamen propter hoc erit dioce.priuata:cū pe nitus diuersa sint ciuitas z dioce.s.de rescript. radulphus.maxime cū hoc sit penale:z ideo re stringēdū.de elec.statutū.pterea soli ciuitatesi. delinquerunt.et ideo pena tenebit tm eos.s.de hijs que fi.a ma.parte.ca.quesiuit.vñ eps collo cabit in alia parte dioce.cathedrā sibi.φ licet. s.de offi.or.cū eps.exercere ergo officiū suū per totā dioce.in qua remanet eps:excepta sola ci uitate:que reddidit se idignā.sed vr/nā vniuer sitates z municipia sub ciuitate sunt cōstituta z sequunt cōditionē ciuitatis cui subsūt.vt.C.de epi.z cle.l.nulli.Jtē principale trabit ad se natu rā accessoriū.de conse.eccle.ecclia.z ipe idē cardi nalis quasi sit legat⁹ poterit tales nūciare:vel declarare potius in has penas incidisse:dū tñ sit notoriū tale facin⁹ in curia.Testis.q2 in hoc casu nō est dictator:nec reddēs ius cause sue:im mo potius denunciator iniurie facte se.a psice. ar.s.de appel.nouit ad qḋ cōcordat Jnno.s.de offi.deleg.nouit.nec in talibus notorijs reqrit φ in scripturis ferat solēnis snīa:sed notificatio seu declaratio snīe iā a canone late in auten.vt iudices.sine quo.suf.fi.§.necessitatē:vbi de hoc not.z.s.de hereti.cū scōm.z de homici.pro hu mani.in fi.nec credas φ simpliciter ciuitas in currat istā penā:sed in casu dūtaxat:eū punire negligit qñ pōt.q2 peccatū alienū facit suum vt s.dictū est.sup verbo.incurrant.secus si malefa ctores sint plures quibus nō potest resistere ciui tas sine graui scandalo ipsius ciuitatis:vel sal tim de hoc est dubiū an ipsa ciuitas fuerit in cul pa:q2 tunc de hoc nō cognosceret ipse legat⁹:sed dimittet superioris officio:cuʒ tūc hec cognitio requirat:et nemo dicitur iudex idoneus in cau sa sua.s.de resti.spo.conquerēte.secus vbi esset notorium vt.s.dictū est.caucre tamē debet ipse

ne cum plura dicātur notoria que nō sunt:non tn licet notorium:vbi est occultū.ar.s.de appel. consuluit.z de rescrip.cum contingat.

¶Rubrica de penitentijs et re missionibus.

Romana. Primo denegat coa cta citatio.Secūdo cō cedit caritatiua monitio.Tertio mo deratur indulgentia seu remissio.scōa Sup benigna.tertia.Jn concedendis.Hec sum pta est ex hijs que no.s.e.cū ex eo.Questoribus. qualiter isti habeant predicare/dic vt.s.de he reti.vt officiū.§.cōpescendi.z.s.e.cū ex eo.in pn. Fabrice.pro qua deputat quarta pars redditū et oblationū fidelium.rij.q.ij.nobis.et.c.vlte rane.cum alijs sequentibus:z ista quarta perti neret ad ordinationē pontificis vt in dicto.c.vl terane.et.r.q.ij.vnio.vbi de hoc.z si rector hāc quartaʒ recipiat nō videtur φ parochiani imo ipse potius ad reparationē teneantur.rij.q.ij. quatuor.z.s.de eccle.edifi.c.j.Citandi.cuicita tioni nō tenentur ire etiam allegaturi suū pri uilegium cū notoriū sit iure tales nō posse cita ri.iij.q.ij.si episcopus.z.ff.de iurisd.om.iudi.l.vl. not.s.de accusa.ve niens.q2 forte pre alijs vole bāt audire.Parere.quia forte volebant φ po pulus vocaretur hora incongrua.uec obst.s.de peñ.romana.q2 ibi loquitur de iurisdictione cō tentiosa:que ad metropolitanum noscitur per tinere:qu2 in poterit penali iudicio defendere. ff.si quis ius di.nō obtem.l.vnica.Hic autē lo quitur in voluntaria questa atq3 gratuita:in qua nemo est regulariter cōpellendus ad hoc. s.de censi.ex parte.et ideo conseruatores taliū questoruʒ nō habent potestatē contra aliquos partē volentes:cū eis nō fiat iniuria.vt hic pa tet.et patet.s.in prima glo.Jpsis.archiepō vel eius officialibus.Potestatē.quā nō habent.et ideo demandare nō possunt.j.q.vij.daybertū. Jpsorū.scʒ questorū.Prouincie.ɋ innuat φ in dulgentia nō prosit oībus hijs qui subditi non sunt monere:et indulgentias pcedere.vt.s.eo. nostro.et est vnus casus in quo archieps exten dit suaʒ iurisdictionē ad subditos suffraganeo rum suorum.de alijs no.s.de offi.ordi.pastora lis.Jn concedendis.quarta pars.Jndulgētijs. id est indulgentiarū literis:quas sola dignitas episcopalis cōcedit.s.de excef.prela.accedenti bus.et proderunt hoc solūmodo illis de prouin cia:et nō alijs:licet ibi elemosyna fiat quod est verum per modum indulgentiarum:in quibus respicitur forum:sed per modum alterius puta operis:vbi nō respicitur foruʒ.Sic intelligitur s.eo.φ autem.et sic bonum quod fit in alio fo ro remunerari per alium prelatum nō potest: sed malum puniri bene.s.de sen.excom.nuper. vbi de hoc.ratio diuersitatis redditur.tu si vis vltra illa potes aliam rationem dare:quia de us non dimisit in terris remuneratorem vica rium suum:sed hoc sibi retinuit:vt in futuro iu dicio redderet coronam iusticie:et ideo iudices huius seculi proprie sup bonos ptātem nō ha

bent:sed accidētaliter et occasionaliter tenentur ad premiationē bonorū. sic intelligitur. ẽ. de ma. et obe. solite. vñ ibi copiosius ꝙ hic fiet ꝑmiatio. sed hic qꝛ pena erit intenta solū facilior ꝙ ibi. de pe. di. ſi. c. ſi. hic certe ordinariū est ꝙ hic multis modis ⁊ diuersis locis delictū cuiuslibet puniatur:ne in alio seculo mō aliquo remaneat puniendū. vt in. c. nup. et sic elect⁹ in epm ⁊ etiā confirmat⁹ si nō est sacerdos has ꝯcedere nō potest. multo min⁹ ei⁹ caplʒ sede vacāte. ſm Hos. ar. ẽ. de sup. neg. prela. si eps. ⁊. c. eccłie. vbi dꝛ ꝙ caplm se. vac. administrat in spūalib⁹ cōsiliȷ. ẽ. c. cū ex eo. qđ si secus fecerit nō tʒ. ſ. eo. c. vlti.

Si eps. Primo de casib⁹ epalibus in gnālı ꝯfitendi licētia nō transcēdis. Scđo reprobat ꝯsuetudo sup confessorib⁹ eligendis. secunda ibi. Nulla quoq;. Hec sūpta est ex hijs q̄ no. ꝑ Hos. in sūma. e. ti. §. cui cōfitendū. ẽ. de offi. or. cōquerente. in lectura. Subdito. oīs homo toti⁹ diocē. licet habeat ꝑsbyterū parochialē: vel aliū prelatū sup̄seditur subditus epi: quantū ad hoc et poterit cōfiteri ipsi epo: vel de eius licētia aliȷ et idē de archipresbytero maioris eccłie: qui dꝛ vicarius epi in hoc: et idē de licentia propriȷ parochialis presbyteri: alicui aliȷ presbytero. xvi. q. ſ. adijcim⁹. an liceat sibi tali auctoritate ꝓpria vicariū assumere sine licētia epi: videret ꝙ sic. nisi als sit prohibitus vt in. c. adijcim⁹. ꝯtrariū videtur a cōtrario sensu huius. c. qꝛ oēs tres dicunt proprius ꝑsbyter. ẽ. de offi. archi. c. ij. no. de hoc de pe. di. vſ. placuit. Idoneū. ille dicit idoneus qui hʒ clauē discretiōis vt sciat q̇s est ligādus: ⁊ q̇s absoluend⁹: et etiā cl iuē ꝑtātis. de duplici clauiū effectu: dic. xxſ. dist. §. ſ. xſ. q. iij. quomō. de pe. di. ſ. quē penitet. sʒ peccator dʒ eligere meliorē quē poterit vt le. de pe. di. vſ. c. ſ. in prin. ⁊ expone meliorē bonoꝝ discretionē. ẽ. de homicid. sicut dignū. ı prin. Reseruant. q̄ sunt plures colligit Host. in sūma. e. ti. §. cui cōfitendū. immo nec is cui eps committit gñaliter vices suas nec ei⁹ vicarius gñalis: pōt talē absoluere: vł indulgentiā cōcedere. vt ibi not Host. ponunt aliqui in extrauag. bñdicti. ſ. de sepul. q̄ incipit. Inter cūctas. Concessim⁹. vt. ſ. de reg. iur. in gñali. Nulla. scđa ps. Introduci. qꝛ cū ꝑlatus propri⁹ teneat reddere rōnē de istı⁹ aīa: ⁊ sibi dare sacra que si tradant: nisi vere ⁊ cōfesso imineret aīe periculū: sibi est necessariū vt agnoscat vultū sui peccatoris: iuxta doctrinā salomonis. ẽ. de reg. iur. ꝙuis. ⁊ qꝛ est onerosa eccłie. ẽ. de con. c. ſ. ⁊ qꝛ ꝯtra ius naturale. ẽ. e. oīs. ⁊. ẽ. de ꝯsue. cū tanto Supiores. su. epi/ archipꝛsbyteri/ ⁊ propriȷ sacerdotis. vt. ẽ. vel vicariȷ hñtis sup hoc spālē ꝑtātē de pe. di. vſ. c. vlt. idē hic dꝛ. ſm Host. Ligari. qꝛ talib⁹ tm̄ pñt sacraliter ꝯfiteri: sed etiā aliȷs q̄buscūq; etiā laycis pñt cōfiteri petēdo ab eis salubre cōsiliū: vel vt sint testes cōtrictionis eoꝝ: ⁊ ipsi tn̄ nō pñt sacramētaliter absoluere. vt no. ẽ. de offi. or. pastoralis. de peni. di. ſ. quē penitet lʒ Inno. ẽ. c. oīs. ꝙ de venialibus ⁊ etiā criminalibus: in casib⁹ q̇s pōt layco ꝯfiteri: et ille est minister dei: ⁊ ꝑ oīa se dʒ habere vt sacerdos. de pe. di. ſ. quē penitet. de ꝯse. di. iiij. sanctū. qđ est verū. dicit Host. etiā mulieri. ad illū finē dūtaxat. nō vt sacramentalr: sed vt ondat fides sacramēti: vt ipse no. e. ti. in sūma. §. cui cōfitēdū: ⁊ sic itelligit. e. ti. oīs. e. ti. §. caueāt. sup ꝟbo. aliquaten⁹.

Indulgētie. Hec sumpta est ex hijs q̄ no. ẽ. eo. tit. cū ex eo. ⁊ approbat opi. Hos. ⁊ reprobatur opi. glo. ⁊ alioꝝ. Dedicationibus. vt ẽ. e. ꝙ aūt. vbi plene de istis indulgētijs ꝑ Inno. ⁊ Host. e. ti. sub rubrica de remis. §. ad quē valēt. Casibus. puta in dedicationib⁹ pontiū: vł viaꝝ Uno vel plurib⁹. q. d. tm̄ pōt vn⁹ ꝙtū centū. Diuidant. ergo inter se sicut placuerit ſm Hosti. Cōcedunt. has pñt facere archiepi. ẽ. e. nro. ⁊. c. romana. ⁊ epi vt hic. suis tm̄ subditis. ẽ. e. ꝙ aūt Item ⁊ legati vt no. ẽ. de offi. leg. nemini. Inno. tñ dicit ꝙ lʒ aliȷ inferiores sacerdotes lrās gñales indulgentiaꝝ q̄ fiunt publice nō possint dare: qꝛ istud est iurisdictiōis epalis. ẽ. de exces. ꝑla. accedētibus: simplices tñ indulgētias ı foro penitētie poterūt dare suis subditis: cū ipsi hēant prouidere diuersos modos liberādi suos subditos a penis peccatoꝝ. nec iste simplices: sed alie publice sunt restringēde vt no. Inno. ſ. c. ꝙ aūt. qđ verū credo: quo ad bonū qđ fit in sua parochia: ꝙ ipse tanꝙ industrior illius thesauri pro bono rei publice possit dispensare spūaliter: vbi videtur expedire; districte tamē. secus de thesauro totius vniuersalis eccłie; q̄ cōmissus est soli vicario petri: ⁊ aliȷs quib⁹ ipse vsq; ad certā quātitatē dispēsationē cōmisit q̄ nolati sunt in prin. huius glo. ⁊ lʒ eps possit dimittere de pnīa iniūgenda per presbyterū: nō tñ e cōtra. xxſ. di. inferior. indulgētias tamē quas dedit ipse eps dando elemosinas: nō poterit ipse lucrari: qꝛ sicut non pōt se ligare: sic nec absoluere: cū sit horuʒ actuū par rō. de pe. dist. ſ. verbū. facit ad hoc. ẽ. eo. ꝙ autē. de insti. cū ad nostram. de pe. dist. ſ. multiplex. theologi dicūt contra: ne ipse sit deterioris conditionis ꝙ aliȷ. et licet ipse pro se solo nō possit dare indulgentias: datas tamen in genere pro aliȷs pōt ipse lucrari: ⁊ totiens lucrabitur quotiēs fiet elemosina: ne remissio vel indulgētia ociosa dicat. vt not. ipse Uincen. in. c. cum ex eo: ⁊ in quarta parte Spe. e. ti. iuxta fi. sine licentia aūt sacerdotis cui supponit se papa vel etiam eps in foro penitentie: nō poterit remitti penitentia per ipsum sacerdotē eis iniuncta. arg. ẽ. eo. ne pro dilatione. de peni. dist. v. c. ſ. ibi ponat se omnino. Nō obtineret. videtur ꝙ nec in toto: nec in parte: quia hoc indistincte loquitur: sed videtur contra ꝙ valeat vsq; ad quātitatem quā potuerunt concedere: quia si nō valet vt ago ⁊c. ẽ. de spon. in prin. c. si infantes. et est si. in donatione facta per episcopuʒ. ẽ. de donatio. apostolice. et hec videtur verior: licet aliqui dicant ꝙ propter abusum nihil valet ꝙ faciunt omnimode se priuant hac potestate. xſ. q. iij. ipse. ibi. priuat ⁊c. sed expone priuat cum Laurentio: ibi priuat: id est priuari meretur.

et si ambo archieps et eps concurrẽtes insimul annũ quilibet dederit: subditi illi⁹ epi habebũt duos annos: et subditi alterius totius prouincie nõ habebũt nisi ãnũ.š.e. ꝙ aũt.⁊.c. cũ ex eo. et.c. cũ nostro. ſm Hosti. nec valet plus a pluribus data indulgẽtia: ꝙ̃ a paucis. xl.dis. palam. q̃ꝛ propter hãc restrictionẽ facere potuit. iuxta illud. qui vi soli. dũ a solo deo super hoc primatũ obtinuit ⁊ in totũ. xxl.di. ꝙ̃uis. et ideo hanc restrinxit ex hoc: q̃ꝛ abutebantur inferiores. Sꝫ eadem. ſm Inno. Consilij.š.e. cũ ex eo.

Rubrica. De sententia excõicationis / suspensionis / ⁊ interdicti.

Rubrica de sententia excõicationis / suspensionis / ⁊ interdicti. Ista tria cõueniũt in nouẽ ⁊ differunt in sex. vt dicit Jo. calderi. in tracta. de interdicto eccl̃iastico: colũ. ij. Primo. cõueniũt q̃ꝛ sub noĩe censure oĩa tria cõprehendunt̃ vt dicit Host. in. c. cũ medicinalis. isto ti. p.e. querẽti. de vb. signi. Scd̃o q̃ꝛ precedens appellatio defendit appellantẽ. c. pterea. c. dilect⁹. c. pastoralis. ij. respõso. de appel. extra. Tertio q̃ꝛ in oĩb⁹ trib⁹ prohibet̃ celebratio diuinoꝝ. c. si quis eps. in cõcilio. xl. q. iij. ⁊. c. ij. ⁊. c. iij. et. c. postulasti. de cleri. excõ. mi. Quarto quia in oĩb⁹ monitio debet precedere ⁊ seruari forma decreta. irrephensibilis. de appel. et. decreta. cũ medicinalis. isto ti. Quinto q̃ꝛ in oĩbus debet precedere iuramentũ cũ absoluunt̃. et põt dari absolutio ad cautelam. quãdo est casus faciendi. c. venerabilis. de sen. excõ. Sexto q̃ꝛ iste sentẽtie debẽt seruari per inferiores ⁊ per superiores. c. cũ ab eccl̃iarũ. de offi. ordi. Septimo q̃ꝛ hijs durantib⁹ nõ põt q̃s eligere / eligi / vel testificari. c. cũ dilectus. de consue. c. veniens. de testi. c. apostolice. de sen. excõ. extra. Octauo q̃ꝛ listis superior nõ debet aliq̃d disponere partib⁹ nõ vocatis. c. romana. §. pe. J. eo. ti. Nono ꝙ illi qui per sedẽ aplicã sunt recepti in proprios filios romane eccl̃ie nõ possunt ab inferiore per suã sentẽtiã ligari. vt in. c. f. J. de verb. signi. in prin. Et differunt primo in participatione q̃ꝛ cũ suspẽso vel interdicto põt participari nisi pticipatio esset spẽaliter interdicta. c. epoꝝ. š. de priuileg. eo. li. c. cũ excõicato. f. q. iij. c. nulli. ⁊. c. cũ desideres. de sen. excom. extra. ⁊. l. moris. ff. de pe. ⁊. l. cui peccato. ff. de ser. exportã. Secũdo q̃ꝛ singularis psona proprie suspendit̃. et nõ interdicit̃ nisi improprie. c. cũ dilect⁹. de relig. do. c. postulasti. in fi. de cle. excõ. minis. locus proprie nõ interdicit̃. c. nõ est vobis. de spõsali. licet in penã psonarũ delinquentiũ interdici possit improprie. c. f. de postu. prela. ⁊. c. ex rescripto de iureiurã. fa. c. P. et. G. de offi. deleg. ⁊. c. q̃m. et. c. petijsti. de priuileg. et in auten. de manda. princip. §. oportet. colla. iij. q̃n̄q̃ tñ persona interdicit̃ singularis. c. ex lr̃is. de offi. delega. Tertio q̃ꝛ effectus excõicationis late snĩe nõ suspenditur. sed effectus aliarũ sic. vt dicit Jo. calderi. vbi supra. Quarto q̃ꝛ epi nõ incurrũt aliquã sententiã suspẽsionis vel interdicti a iure vel ab homine prolatã nisi specifice exprimat̃. c. q̃ꝛ periculosum. J. eo. ti. qd̃ priuilegiũ epi nõ habent quo ad excõicationẽ. c. nulli. de sen. excõ. extra. Quinto q̃ꝛ interdictũ generale loci nõ põt ad cautelã relaxari. c. pñti. J. eo. ti. Sed ab excõicatione vel suspensione bñ põt fieri absolutio ad cautelam vt supra dictũ est. Sexto q̃ꝛ interdictũ non põt proferri in locũ pro debito pecuniario sine spẽali licentia pape. vt in extrauag. prouide attendẽtes. de sen. excõ. licet excõicatio vel suspẽsio bñ. vt in. c. preterea. lo. ij. de appel. extra. Et de ista materia vide Jo. de Lignano. in tracta. de interdicto eccl̃iastico vbi multa vtilia ponit. Blasi⁹ Aurio. doctor.

Cum medicinalis.

Primo. ponit prefacio. Scd̃o cõstitutio. Tertio multiplex punitio: ⁊ ad alias snĩas extensio. Quarto incurrentiũ has penas grauior cõminatio. scd̃a. Quisquis. tertia. Si q̃s. quarta. Caueãt. ⁊ fuit sũpta ex hijs q̃ le. ⁊ no. ij. q. ij. multi. et q̃ no. xxiiij. q. iij. §. notandũ. ⁊ que no. Inn. š. de excess. prela. c. f. tunc eĩm vere medicinalis: cũ medicus ex aĩo eũ et ordine recte procedens inuenit sibi patientẽ bene dispositũ: al̃s si ex parte agẽtis vel patientis deficiat: mortẽ generat in illũ ex parte cuius deficit: nõ medela. sicut si est vere in termino a quo. vt patet in. §. si quis. siue in termino in quẽ. vt. J. in. f. responso. ibi nõ condẽpnat. vñ ex eo dicit̃ medicina ex parte ferentis eam: q̃ꝛ bonus medic⁹ debet velle egrotũ sanũ fieri: nõ dãnari. xl. q. iij. audi. Item q̃ꝛ peritus medicus primo conat̃ curare membrũ absq̃ pcisione: priusq̃ ad precisionẽ procedat: al̃s si sine precisione curari non põt: anteq̃ pmittat totũ corpus per infectionẽ ipsius mẽbri destrui precindit. xxiij. q. iiij. ipsa pietas. š. de sta. regu. ea que. et ideo nũq̃ debet procedere ad excõicationem per quã precinditur a corpore mystico. iij. q. iiij. engeltrudã. donec pri⁹ monitus fuerit canonice. š. eo. sacro. xl. q. iij. epi. ex parte etiam peccatoris dicitur medicina ex eo: q̃ꝛ rubore confusus per expulsionẽ excõicationis qua extractus est: redit citius ad ouile. xl. q. iij. audi. non ob. ꝙ ex eo. ꝙ diutius in excõicatione stat: mortem incurrit. xl. q. iij. epi. q̃ꝛ non intelligitur de morte quã ante excõmunicationẽ incurrerat: sed de ea quã in excõmunicatione existens incurrit: quia si indignati excõmunicationẽ contempnunt mortem incurrunt: vt statim sequitur. Excõmunicatio. que est extra cõmunionem positio. xxiiij. q. iij. cũ aliquis. hec enim separat ab omni xpianoꝝ cõtubernio. xl. q. iij. c. iij. nec tali pena puniuntur nisi fidelis. xxiiij. q. f. c. audiuim⁹ §. sicut autẽ. et intelligit gratian⁹ ꝙ excõicatio ⁊ recõsiliatio sit sacramentũ. xxiiij. q. f. §. sꝫ illd̃. ver. alia vo. sed dic sacramentũ. i. sacrametale. Mortale. qd̃ esset verũ si excõicat⁹ recõsiliat̃ ecclesie: al̃s tollit aĩam. xxiiij. q. iij. c. f. xl. q. iij. nihil. An cõminatio excõicandi cõtineat iustũ metum vt ex hoc possit appellari: not. cõmuniter ꝙ nõ. š. ꝙ me. cau. cũ dilectus. ⁊. š. de. resti. spo.

Olim. Disciplinas.i.disciplinā dans.xlv.dist.disciplina. Eradicans.i.nō euellens:quia nō ipsa pena:sed peccatū quare fertur eradicat a deo. Sed peccatū potius eradicatur per penā:quia sepe ferro vulnera que fomentorū nō sentiunt disciplinā/curantur.de quo le.et not.ē.de vi.et honest.cle.vt clericorū mores. Nō contēpnant. nam tunc et si iniusta esset sententia ex contemptu solo ligat. si autem iusta fortificatur.xj.q.iij.§.cum ergo.xxiiij.q.iij.§.notandum.in fine. Caute.medicus enim debet esse cautus.ē.de pe.et re.omnis.Item prouidus vt.j.sequitur.prouideat ⁊c. Iudex.large accipitur.vt.j.sequitur.quisquis ⁊c.Corrigentis.i.dei.quia corrigere ad deum pertinet.xlvij.dist.§.necesse.ij.q.j.de manifesta.vbi dicitur in infinitū carnis ⁊c. vexabat eñ excōmunicatum visibiliter diabolus seu malignus spiritus:adhuc inuisibiliter facere credit vt not.xj.q.iij.absit.et ibi plene per Hug. Quisquis.secunda pars:signum vniuersale est.et sic ad vniuersos loquitur.ar.de pe.dist.iij.adhuc. Instāter.ergo q̄cunq̄ sit excōmunicator siue sacerdos parochialis.vt.ē.de offi.ord.si sacerdos ij.q.j.nemo.vel alius prelatus ecclesie.ē.de off.ordi.cum ab ecclesiarum.vel abbas.de symo.sicut.vel prior.de maio.⁊ obe.cum in ecclesijs.vel archidiaconus.j.c.romana.siue archipresbyter vel plebanus.vt in.c.cū ab ecclesiarū.astringūtur hac ꝯstitutione.hoc etiam probat.j.c.caueant.ibi iudices vniuersi.ab hoc tamē excipiūtur epi quo ad penā suspensionis:dūtaxat.j.c.quia periculosum.et huius sentētie est Hosti.licet aliqui contra:et si nō feratur sñia generalis et vaga.vt.ē.de offi.or.si sacerdos:vt quicunq̄ tale furtum cōmisit:siue spāle.⁊ hoc talē excōico.et hoc tenet Hosti. Sequens.vt dicit Inno.aliqui cōtra:ex pluribꝰ verbis hic positis:ex illo excōicato ⁊c.per qđ intelligit in spāli excōmunicato loqui tantū. Hanc approbat Gui. Excōicat.i.excōicare intēdit.nā ante approbationē dꝫ deliberare.ē.e.ibi.caute prouideat ⁊c. In scriptis.hoc histeron proteron.s.ꝙ p̄rio causā exp̄mat:⁊ scđo excōicet.lꝫ tamē nō ferat in scriptis tenet ar.ē.c.sacro.⁊ intellige siue autēticis siue priuatis.ſm Inno.no.ergo casū introductū de nouo in quo scriptura req̄ratur:tñ si scriptis et sine cā aliqua de istis penis feratur/sñia tenet:sed ferens suspendit ab ingressu ecclie.vt.j.seq̄tur ⁊ probat.ē.c.sacro.secus in diffinitiua q̄ sine scriptis lata est nulla.ij.q.j.statutis.ē.de re iudi.et si sentētia.⁊ est rō diuersitatis:q: excōicatio ⁊ ex cā falsa lata tenet.xj.q.iij.sñia.secus in diffinitiua.ē.de re iudi.c.j.q: finis melior ⁊ cōpletior dꝫ esse ex hijs q̄ sunt sñie maior erit:ſm philosophū.idcirco magis viciat ipē defectus diffinitiuā q̄ tendit ad finē:ꝙ excōicatio q̄ tēdit ad curā. Sed quare in excōicatione cā requirit:non aūt i diffinitiua vt.ē.de re iudi.sicut.dic ꝙ excōicatio cū sit medicina debet ferri ex cā exp̄ssa:q: si causam ignoras quomō curas:ſm Galienū nō tuis meritis:sed fortune.Itē diffinitiua est finis q̄ ex quibuscūq̄ in cā propositis v̄ificat.ē.de re iudi.sane abbate.⁊ ideo appellatio facta ab ipsa in gñe ex quauis iniq̄tate:vires sumit. secꝰ in alijs q̄ ex suis ⁊ spālibꝰ ⁊ expressis v̄ificant.sicut ⁊ appellatio ab eis facta.vt.ē.de appel.interposita. Proferat.per se nisi sit eps:qui poterit per aliū proferre.ē.de re iudi.⁊ si sentētia.satis videt ꝙ saltim in sñia excōicationis etiā eps ferat et recitet:saltim illa v̄ba excōicationē tāgētia.s.⁊ nos in hijs scriptis ⁊c.⁊ sic seruat in curia:q̄ñ isti executores faciunt processus grarum pape:nā notariꝰ recitat omnia v̄ba vsq̄ ad sententiā quā executor per se recitat. sicut cōtingit in alijs sentētijs.s.ꝙ notariꝰ in totū processum sūmatim recitat vsq̄ ad verbū:q: cōstat:q: tūc iudex verba assumit. Causaꝫ.s.excōicatiōis quā dꝫ in sua epla per quā mādat aliquē denūciari exprimere iudex.⁊ etiā nomē excōicati.xj.q.iij.debent.et dꝫ hoc esse cā nō minima.xj.q.iij.epi.et est sola sufficiens cā.s.veritatē cōtinentia.vt no.i dicto.c.epi.⁊ dictū est.ē.si iudex. Precipiat q̄cunq̄ ad eius officiū pertineat.vij.q.j.frater. Itē si p̄cipiat:ꝙ nō faciat furtū vel sile.ar.ē.eo.a nobis.vñ si precipiat alicui ne cōmittat fornicationē cū tali:si cōtra faciat excōicari pōt:q: vere cōtumax est:⁊ sine alia monitione.xj.q.iij.certū. Exp̄sse.i.spāliter ⁊ noiatim. Cōscribas.i.simul causaꝫ ⁊ sententiā scribant. No.quatuor spālia in sñia excōicatiōis.in quibꝰ cōiter discordat ab alijs sentētijs.p̄rimo i tp̄e:q: fertur pro futuris culpis:et ita tractus futuri tp̄is spectat ad iudicē.ē.de cōsti.vt aiarū.dic vt ibi.scđo i eiꝰ effectu:q: statim trahit secū executionē:qđ nō est reglariter i alijs.ē.de appel.pastoralis. Tertio ꝙ in ista sñia specificat cā vt hic. in alijs non regulariter.ē.de renuncia.in p̄sētia.⁊ de re iudi.sicut nobis. Quarto q: hec lꝫ iniusta tenet.xj.q.iij.c.j.alie regulariter nō tenent vt ligēt.lꝫ sit timenda propter bonū obedientie.hoc est veruꝫ quo ad deū:sed quo ad ecclīam tenet.xxiiij.q.iij cōperimus. Quinto q: fertur sub ꝯditione:alie nō cōiter de quo not.ij.q.vj.biduū.in prin.et.ē.de app.p̄terea.Itē sexto q: lata a nō suo iudice ꝙuis putatiuo vel excōicato/ꝙuis occulto:nulla est.q: veritatē desiderat:nō opinionē.vt leg.xxxv.q.ix.§.his itaq̄.xxiij.q.j.audiuimꝰ.⁊ ideo dicit.c.sñia pastoris.ergo nō alteriꝰ.contrariū est cōiter in alijs vt probat.iij.q.vij.§.tria.⁊.ē.de re iudi.ad probandū.p̄tās eñ ligandi et soluendi veris nō falsis sacerdotibꝰ a dño tradita est.xxiij.q.j.§.sin autē.nō ob.ꝙ heretici videnf hāc p̄tātē habere:⁊ mali hoīes.vt no.xxiij.q.j.in sūma.⁊.j.q.j.ꝙ q̄dā.in prin.glo.q: ibi loquit de illo heretico q̄ ab initio fuit vere dignitateꝫ adeptꝰ:cuiꝰ cōfirmati facta tuet p̄tor.quia tūc ipsa dignitas talia facere vr:nō p̄sona excōicati vij.q.iij.nōne.de quo p Inno.ē.c.sñie tñ si delegatꝰ q̄ als nō est pastor:propā ferat sñiaꝫ excōicationis ex alijs causis:q̄ sibi cōmisse nō sūt:talis sñia est nulla.ē.de p̄bē.cū oliꝫ.de hoc dr.ē.de offi.dele.statutū. Exēplū.si req̄rat infra mēseꝫ a tp̄e late sñie:vltra vero nō tenet ad hoc ꝙ incurrat hanc penaꝫ:sed bñ tenetur sicut ad alia

acta cause ſm Inno. Hostiẽ. vero tenet ꝙ sempꝰ tenetur sub pena huius decre. et currit iste mensis a tempore facte requisitionis ſm eũ: nec lapsus mensis aliquid facit: ⁊ sane si requiraẽ competenti tẽpore. ṡ. de app. ad hoc. debet nihilominus post requisitionẽ spectare tempus: quo possit sibi tradi. ar. ṡ. de elec. cũ in veteri: qꝛ non vadit semper cũ sacco paratus. ff. de solut. naꝫ is. ⁊ si post requisitionẽ fugiat: nec possit inueniri: mittat ad domũ. ṡ. de eo qui mit. in posses. c. fi. vel ponat in ecclesia: et protestetur publice de facienda copia: si inueniret cui faceret. ar. ṡ. de offi. or. pastoralis. Scripture. su. totius cũ die ⁊ anno: alś nõ esset exẽplũ: sed pars exemplaris. ij. q. viij. libellorũ. Excõmunicatio. ex hoc dicũt hanc quidã decre. habere locuꝫ de excõmunicatione tantũ que fertur in certã personã: non de alia: quã approbat Guid. sed Hosti. contra. vt ṡ. dictum est. Mensem. qui currit a tẽpore noticie. ar. ij. q. vi. biduũ. vel etiã si scire presumatur. vt quia factũ est publice. ṡ. de postul. prelat. c. j. sed qualiter hanc probare ignorantiã habeat/ no. plene. j. q. j. si quis a symoniacis. Post dies ergo dies probationis nõ cõputabitur. sic. ṡ. de resti. spo. frequens. Requisitus. ergo nunꝗ curerit iste mensis quantũ ad iudicẽ nisi postꝗ fuerit requisitus. ergo nõ a tẽpore sentẽtie sed requisitionis facte iudici: vt iste mensis. et hoc tenet Host. qđ est verũ quo ad iudicẽ in facienda parti copia: sed quo ad partem in facienda requisitione bene currit. ⁊ sic põt intelligi opinio Inn. supra posita. Super qua. scꝫ requisitione. Volumus. et in hoc no. casum in quo scriptura est necessaria. nec sufficerent testes: et sit pro ratione voluntas: et est forte ratio spãlis: ne possit vagari: vel falsa denegatio probari per falsos testes in tantũ preiudiciũ: sicut esse posset excõmunicatori. ar. ṡ. de elec. ab eo. Violator. no. temerarium violatorẽ qui iuri resistit. j. c. dilecto. maxime si ex odio processit: vel etiã qꝛ formam hic positã nõ seruauit: qꝛ ille qui temere grauat subditũ contra mentẽ huius cõstitutionis: merito temerarius violator dicitur. ar. xvij. q. iiij. si quis suadente. Ab ingressu. de hoc dictũ est. ṡ. de off. deleg. qꝛ pontificali. ⁊ j. c. is cui. ⁊ dic hic per Jo. mo. Diuinis. in ordine suo: ⁊ officio celebrando: nã audire possũt diuina vt. j. probatur. Exequi. sicut prius ſm Inno. alś si cõtra preceptũ ecclesie exequeretur suos ordines sicut prius: merito ex contẽptu irregularis est: sine excõmunicatione cõdẽnande. xi. q. iij. si quis eṗs dãnatus. et hoc facit nobilitas censure ecclesiastice ꝙ intantuꝫ suos contẽptores afficit. ṡ. de exces. prela. tãta. qꝛ secus in suspensionibꝰ que nõ procedũt a censura sicut minor excõicatio vel pollutio sanguinis vel seminis. j. eo. ijs qui. Suspẽsum. nisi eṗs vel superior. j. c. qꝛ periculosum. Sniam ipsam. scꝫ cõtra formam huius decre. prolatã. Difficultate. grauamine aliquo ipsius excõicati. i. sine mora iurato. Satisfactione. sine cause cognitione: cũ contra ordinẽ iudiciarium hic in talibꝰ introductũ sit. Lata. vt hic patet. Relaxãs. ꝙ est spãle in hac sentẽtia vt magis timeaẽ vt obediens magis mereaẽ. nec ex contẽptu fortius ligetur. vt not. xi. q. iij. c. j. quia in alijs sentẽtijs secus que nulle sunt si ordo nõ fuerit seruatus. ij. q. vi. §. item diffinitiua. Simile esset in alia ꝙ ferẽ ꝯtra cõsiliũ. ṡ. e. sacro. ⁊ ṡ. de solu. odardus. secus esset: si esset dubiũ an eẽt iniusta: qꝛ tũc debere absolui. ṡ. de rescrip. ab excõicato. Interẽ qđ appellaẽ naturale augmentũ vt not. xij. q. ij fraternitas. de hoc dic plene ꝑ Inno. ṡ. e. sacro. et. ṡ. de fo. cõpe. dilectus. in glo. ⁊ in secũda ꝑte Spe. eo. ti. §. vlti. Hec eadẽ. i. que dicta sunt de excõmunicatione extendũtur ad suspensioneꝫ: et interdictũ: qꝛ ista tria eiusdem sunt nature ⁊ censure. ṡ. de verb. sig. querẽti. et ideo necesse est vt ꝙ de vno dicitur/ de alio intelligatur. ṡ. de cõsti. translato. Suis. scꝫ personarũ nõ locorum: qꝛ hoc locũ in sententijs ab officio ⁊ beneficio ⁊ sacramentis: nõ in alijs interdictis. ſm Inno. qui de hoc no. ṡ. de appel. ad hoc quoniã. Sicut prius. xi. q. iij. si quis eṗs. Irregularitatẽ. not. ex hoc solũ ꝙ interesse diuinis officijs/ sicut legere psalterium: vel dicere euangeliũ: sicut nec predicare nouũ ⁊ vetus testamentũ in terra interdicta nõ facit quẽ irregularem. ṡ. c. responso: quia hoc nõ est in iure cautum. et ideo nõ est extẽdendum. j. c. ijs qui. sed cõtra: quia qui diuina officia celebrat: vel celebrationi se ingerit aliorum/ irregularitatẽ incurrit. vt hic: alś contẽnendo et faciendo celebrari diuina suã auctoritatẽ prebendo: tunc incurrit. vt in. c. tanta. ⁊ c. illud. §. illud. ipse enĩ contẽptus maxime auctorizabilis irregularitatem inducit. qđ notat verbum violauit/ positũ in. c. tanta. sic tenet ibi Host. ergo in istis tribus penis requiriẽ contẽptus ad hoc vt faciant quẽ irregularẽ. et in quolibet ignorãtia excusaret. ar. ṡ. de cle. excõ. mi. apostolice. et c. si clerici. per Host. Canonicas. xi. q. iij. si eṗs. Pontificẽ. not. vnũ casum de reseruatis se. apostolice. si. ṡ. de re iudi. cũ eterni. ⁊ alijs habes. ṡ. de offi. leg. ꝙ translationem.

Additio. c. Cũ medicialis. hic habes tex. ꝙ sentẽtia suspensionis est ferẽda in scriptis ⁊ cũ maturitate debita. qđ est ꝯtra vnã bestiã que Tolose tenẽs vicem alterius ꝶbo et sine cause cognitione protulit sniam suspensionis. ideo male fit qñ iudicia asinis ferrat ꝯcõmittunẽ. illa quidẽ snia est nulla qꝛ lata contra ius cõstitutionis. nec hꝫ excusationẽ. cũ sit error iuris clari. secus si iudex errat in subtilitatibus iuris qꝛ tunc excusaẽ nec peccat mortalr vt dicit Bal. in. l. ab eo. C. quomõ ⁊ qñ iudex. ⁊ Inno. in c. ꝑ tuas. lo. ij. de symo. extra. ⁊ And. de barba. i cle. ne romani. colũ. vi. de elec. fa. glo. in. c. pesi. de fer. dicens ꝙ nõ seruãs ius precepti nõ peccat vbi sũt opiniones lꝫ postea appareat cõtrariaꝫ opinionẽ esse verã. fa. tex. ⁊ glo. in. c. vnico. ṡ. de postu. pla. eo. li. ⁊ pulchre dicit Inno. in. c. cũ ex officij. de pscrip. extra. ꝙ si iudex errat in intelligentia legis priuilegij vel rescripti valet snia. qꝛ est error tollerabilis. fa. l. prolatam. C. de sen. et interlo. om. iudi. Bla. Auric. doctor.

SOlet. Primo ponitur duplex questio. Per ordinē earū solutio secūda. in prima. A nōnullis. Scholasticis. vel viris peritis. Superiorē. su. cius qui tulit sententiā excōmunicationis: qđ intellige de proximiori immediato superiore excōmunicati: siue sit archieps/ episcopus/ vel patriarcha. q2 tales absoluūt ad cautelā ſm Innocē. et Hosti. ipse excōicator poterit intelligi superior et absoluet suū subditum excōmunicatū ad cautelam: si hoc petat vt not. Inno. s. c. per tuas. immo nedū ordinarius: sed etiā quiuis delegatus pape: vel alicuius inferioris potest dici superior ad hoc: facit. s. de appel. ad presentiā. etiā tales absoluūt testes excōmunicatos ad cautelam. s. de testi. veniēs. ij. in fi. nisi sit talis absolutio qđ reseruetur se. apostolice. s. de offi. dele. prudentiam. §. sexta. sic tenet hic. B. z Jo. ij. q. vj. quotiens epi. et facit hic textus ꝙ generaliter loquitur nec distinguit. sed Inno. z Host. tenēt hic cōtrariū. eorū est ratio. ꝙ rescripta sunt stricti iuris: nec eorū forma est transgredienda. s. de rescript. cū dilecta. et ideo ex quo nō est eis spāliter cōcessum: itelligitur esse prohibitū. s. de trans. epis. inter corporalia. nō ob. c. ad presentiam. q2 ibi fuit super hoc specialis cōmissio: vel loquitur mandatoribus pape. nec. c. veniēs. ꝙ de absolutione loquitur que impetrat etiā inuito z nō petenti vt veritas reuelet: vt ibi patet; nec est perpetua sed tēporalis. vt not. ibi Host. in lectura. et venerabilis cetus cardinaliū penes quē tota iurisdictio eccl'iastica mortuo papa residet. hanc absolutionē vacāte se. confert. vt vidit Jo. mo. de facto. ar. s. de scis. c. vno. Ad cautelam. ꝙ in quouis casu in quo sententia dr nulla: siue q2 per appellationē: vel q2 per intollerabilem errorem: sicut isti casus gratia exēpli ponunt. s. e. per tuas. vel q2 iudex carebat iurisditione: puta q2 rescriptū erat falsum. s. de fal. c. ij. vel extēdebat fines rescripti. s. de preben. c. si. vel erat excōicatus. s. de re iudi. ad probandū. vel in alijs casibus de quibus. J. e. presenti. hanc tenet Host. z licet Inno. videat. no. contrariū: ad id tamen cōcordat. s. de excep. ad apostolice et operatur in tantū ꝙ si excōmunicatus erat vere ligatus: tunc vero excōmunicatio tollitur; als absolutio est imaginata: z nihil tollit. quia nihil inuenit: sicut alibi dicitur: quia vbi nulla est denunciatio: nulla est remissio. vt. ff. de remis. l. j. et ideo diffinitur sic. Absolutio ad cautelā est vera seu reputatiua ab excōicatione liberatio eos quos res tangit prospiciens. et habet locū hec absolutio nō solum in iudicio: sed extra iudiciū: de pmo habes. s. e. per tuas. de secūdo. s. eo. venerabili. si excōmunicatio opponat nunc dilatoria. sc3 vt repellat de qua. s. de excep. pia. apostolice. z. s. e. venerabilis. quādoq3 vt peremptoria: vt cōtra electionē: quasi nō contra personam: sed propter factū persone ppetuo irritādum que opponitur ante sententiā. quandoq3 tanꝙ alia peremptoria. vt. s. de elect. cū inter. in ista nō petitur absolutio ad cautelā: q2 est ps cause: sicut dies solutionis: qui est pars stipulationis: secus de die cōfectionis instrumenti. ff. de eden. l. j. §. editionis. sic Vincen. s. de excep. exceptionē. qui ergo allegat nullitatem snie prius eam probabit ꝙ absoluatur ad cautelā: imo si allegat se appellasse ante excōmunicationem: prius doceat de causis legitimis. s. de appel. romana. §. j. sic no. Inno. hic. si queras quare sit introducta. dic ꝙ propter periculū. vt. s. de appel. qua fronte. §. j. Dicitur autē sic ad cautelā quia per cautelā ante aduentū iudicij gratiose excōmunicato z alijs eius participātibus prospicitur. vt sine periculo sit eius participatio. J. eo. venerabilibus. §. vlti. z sumpsit initiū ab equitate iuris ciuilis: quo seruo proclamāti libertatē cōtra eum qui eū tenet in possessione seruitutis prouidet in hijs que acquirit ex testamento vel ex donatione per cautionē. i. cautelā si contingat seruū obtinere: vel saltim per sequestrationem: sed q2 hic nō pōt interuenire sequestratio est necessaria hec cautio. C. qui. ad liber. procla. nō licet. l. iiij. C. de fide istru. l. plures. Nulla. qđ est in certis casibus notatis. J. e. presenti. Cōtradictionis. hic distinguit q2 aut cōstat precessisse legitimā appellationē: z tunc nō est necessaria absolutio. s. de offi. deleg. aut cōstat excōmunicationē precessisse. z tūc est vera absolutio impēdenda. nō solū ad cautelā. s. e. cū desideres. aut est dubiū: et tūc fiet interpretatio si possit ꝙ bis intelligatur appellatū: et ante excōmunicationē: et post. s. de testi. cū tu. alioquin vbi dubitatur de sententia: an sit nulla: vel aliqua. habet locū hec absolutio cū cautione de satisfactione sufficienti. si pro sententia iudicet. J. e. venerabilibus. §. ꝙ si dubitet. Appellatio eñi nisi ex iusta causa vel saltim probabili: nō valet. s. de appel. cordi. qđ si appellans de appel. legitima. i. ex cā legitima interposita nō docuerit: nō datur absolutio. secus si de tali doceat: ꝙ etiā impendet hanc absolutionē: etiā anteꝙ incipiat cognoscere de veritate cause ipsius appellationis. J. e. venerabilibus. §. vlti. circa hoc tamē sic puto distinguendū: ꝙ cū post appellationē a diffinitiua iudex appellatus appellantē excōmunicat. tunc dicerem appellanti nullā ac talē absolutionē: ex quo de hoc constat dari debere. et idē si infra decē dies post sentētiā: et ante appellationē de quo not. s. e. nō solū. sed etiā si loqueris de illa q̄ ante diffinitiuā post appellationē ab interlocutoria vel grauamine in iudicio vl' extra emissam fertur. Hec ratio tria mēbra habet: q2 aut constat nedū de probabilitate: imo etiā de veritate cause appellationis: z tūc nedū absolutio ad cautelam: sed etiā poterit pronūciari excōicatio nulla. s. de offi. deleg. cū de arbi. innotuit: si autē de contrario constat: sc3 ex causa falsa fuisse appellatū: nūꝙ impendet absolutio ad cautelam. vt hic: et in. c. venerabilibus. et idem intelligo si non appareat cā probabilē: licet dubitet de veritate: vel falsitate: si nō appareat causā probabilem: de veritate nō dubitatur: aut petitur absolutio ad cautelā: et tunc dico ꝙ dari po

terit si hoc videatur superiori. vt. j. not. sed si eã nõ petat: vel petita forte nõ concedatur: si queras an sit ligatus: nõ possem respõdere. qz hoc dependet ex euentu cause appellationis quia si probetur vera: denunciabitur nõ ligatus. sed si probetur falsa: deunciabitur retro fuisse excommunicatus. vt. j. eo. licet. §. de appel. romana. §. sententias. vnum tamen inferre poteris z dicere de tali: quia ex quo constat ipsum probabiliter appellasse pendente articulo appellationis: nõ habebit pro excõicato: donec appareat ipsum bene vel male appellasse. sic intelligitur §. de app. an sit defferendũ. tamẽ in similib⁹ sic itelliges q̃ no. p glo. z alios. §. de app. pastoralis. in glo. pe. ea q̃ hic in fi. no. intelligant de hijs de quib⁹ nõ cõstat qõ post appellationẽ velut post veras: vel saltim post probabilẽ excõicatos esse: Et est ratio: qz in iudicijs non valet veritas nisi probata. de quo p Ho. j. eo. per tuas. in vbo ad cautelã. vbi dicit ipse: q in hoc casu nõ requirit plena probatio: sed sufficit semiplena: vbo simplici excõicati nõ credere. ar. j. eo. venerabilib⁹. §. vlt. An vero. Hec est scda q̃stio. errore. j. co. venerabilib⁹. §. penult. et no. §. eo. p tuas. In prima p ecti. Scda ps. q. d. nõ e offerenda absolutio nisi in casu quẽ habes. §. de testi. veniẽs. ij. in fi. qz ibi etiã impedit inuito: sed illa nõ est ppetua: sed ad tẽpus donec sit testimoniũ prolatũ. Nec credas q̃ ibi talis absolutio possit ipendi vbi alias p cõmissionẽ põt prouideri: vt qz in rescripto de excõicatione vel suspensione est facta mentio. vt. j. eo. venerabilib⁹. §. potest. et se. sed vbi de hijs nulla facta est mẽtio: sed simpliciter alicui causa cõmissa est: et per cõsequẽs oĩa sine quib⁹ iurisdictio non põt explicari: et sic poterit testes absoluere vt dictũ est. §. quia iudex ex premissis nihil ex se vsurpat: sed ius suã iurisdictionem prorogat: vnde in absolutione testis: et in suspẽsionis relaxatiõe q̃ fit ad cautelã propter pericula q̃ iminerent. §. de excep. aplice. prouidetur negocijs: nõ psonis: et ideo dicalis: z durat ad tẽpus: nec est vera absolutio: secus i ista: et in vera psonali: in qua iurat. §. eo. venerabili. sed in alijs nõ: nec vocant ptes: sed q̃si iuratoria cautio prestatur / vocãtur bene: qz omnes quos tangit res vocandi sunt vt in iuribus predictis. ar. ij. de testi. significauit. Nõ negetur. vt sic infamia tollat. uij. q. iij. c. j. nõ tamen est adeo dubita quin iudex superior ex cuius gratia depende t hanc cõcedere possit: z eã denegare si sibi videat. nã de rigore iuris: pmo sibi cõstare debet de veritate cause / quã fieret absolutio. §. de offi. deleg. cũ contingat. et ideo dic q nõ debet denegari ad contradictionẽ partis: sed bene ex motu superioris: quãdo sibi videbitur sm Inno. nec ob. q superior debeat psumere pro sentẽtia: qz cum ipse inferior sit excõmunicator / z pars: non est ei credendũ in tantũ preiudiciũ alterius partis: nec pro eo psumendũ. §. eo. venerabilibus. §. de testi. cũ tu. sic tenet Hosti. qui addit q etiã exemptis qui asserũt sententias per ordinarios in eos latas: põt impendi talis absolutio vt dictum est. §. ista eñ prouisio est subsidiaria: vt cito rigore et veritas cause liquere nõ põt. ar. ff. de mino. In cause. ij. respõso. nisi als clarũ eẽt sententiam esse nullã: tunc locũ nõ habet vt. §. Excõmunicator. qui ex officio processerat. z sic erat pars. vt. j. c. venerabilibus. Manifesta. i. notoria. notoriũ dicitur tribus modis. §. de verb. sig. olim. et v bicũq iussus per iudicẽ cum factũ respiciat quis est contumax: vt si est iussus rem emẽdare vel exhibere. vt. §. de verb. signi. ex parte. z ff. de rei ven. qui restituere. talis eñ cõtẽptus dicitur offensus. que si fuerit notoria necesse est vt ante absolutionẽ sufficiens pstetur emẽda vt in dicto. c. ex parte. secus in hijs casibus: qui inueniendo cõsistunt: in quib⁹ cõtẽptus dicitur cõtumacia. tunc eñ sufficit prestare cautionẽ de parendo iuri pro absolutione obtinenda: et et idem in dubia in principali: qz non cõstat quot expense sunt facte: tamen cito poterit constare premissa taxatione: et seruatis eis que no. §. de hijs que vi met. cau. fi. sed in accessorijs est notorium: quia cõstat quot expense in genere debentur: propter quas impediri põt hec absolutio: textus est. §. de iudi. c. j. licet principale sit dubiũ vt in. c. ibi. z. j. e. venerabilibus. et ideo dicit dubia offensa in specie sui: vel certa q̃ntitate: manifesta tamẽ in genere: als cõtradiceret princi. huius decre. In persona propria. vel per lras vel nunciũ. §. de off. deleg. prudẽtiã. z sm hoc intellige. §. de app. qua fronte. in fi. nã semp est significãdũ absenti aduersario si velit aliqd obijcere vt hic ptz antẽq absoluat: nisi forsan sit periculũ in mora: vel nisi papa extra iudiciũ gratiã faceret. sic intellige. §. eo. sacro. §. j. et eo. c. venerabili. Offensa. quã nõ sufficit probare nisi probet manifesta seu notoria: vnde hoc proponet in exceptione. s. qualitas iniurie: et etiã probabit infra terminũ iuferi⁹ positũ: als nõ sufficit dicere. §. de re iudi. cum sup. et. c. suborta. in prin. Octo dierũ. illo in quo proponit minime cõputato. §. de excep. pia. sed alij cõtra. §. de deci. ad audiẽtiã. probabit ergo p excõicatorẽ: vel aduersariũ excõicati isra octo dies manifesta offensa. i. aliquot factũ iniuriosum: qõ esset peccatũ mortale: et dignũ excõicari. xj. q. iij. nemo. Si vero excõicat⁹ petat lõgiorẽ dilationẽ ad probãdũ cõtrariũ. s. q factũ illud fuerit licitũ: tũc spacium istud octo dierũ nõ distringet excipientẽ: quia in hoc casu nõ est sibi imputãdũ: qz isra octo dies nõ probat: imo potius excõicato. imo excipiẽs gaudebit illis longis dilationibus ad hoc probandũ: quas ad probandũ contrariũ excõicat⁹ obtinuit: per ea que no. §. de offi. deleg. de causis. in glo. Sufficiẽs. de quo si dubitet inter partes: recurretur ad arbitriũ iudicis. §. de verb. sig. cũ olim. ne pendẽte dilatione corã iudice ex hoc differt absolutio: hic recipiet sufficiẽtes cautiões §. e. sacro. z. §. de eo qui mit. in pos. c. j. sm Inno. et Hosti. Emenda. nõ est hoc verũ in omni casu vt si aliquis est excõmunicatus qz nõ vult promoueri. vnde ante absolutionẽ nõ promouebitur. de quo per Inno. §. de prebẽ. pro illorũ. in fi.

sup verbo recipiant. In scda vt actor, secus si vt reus. ff. de excep. cū inter. cū si. vel etiā si iudex ex officio poterit hos repellere. vt eo. ti. exceptionem. nisi forte reo instāte iudex ipsum velit admittere qd poterit. ar. l. C. de inge. manu. l. diffamari. ff. de resti. spo. frequēs. in fi. et sic no. Inno. ff. de except. exceptionem. in fi. In iudicijs. ergo excōicatus post appellationem debet in iudicijs euitari si de excōicatione excipiatur: et est ratio. Nam cōfitendo se post appel. excōicatū de excōicatione cōfitetur: et sic cōfessus in iure pro iudicato haberi debet. ff. de cōfessi. c. j. et ideo necesse erit vt in principali qstioni excōicati supsedeatur donec cōstet de replicatione. s. exceptionē legitimā precessisse. de quo p Inno. ff. de appel. dilectis. in fi. sed in extraiudicialibus a cōtrario sensu nō euitabitur. et est ratio: qr licet appellat⁹ iudex mādet vt euitetur: qr in appellatione pendēte nihil est innouandū. ff. de appel. dilectis. Item ea pendēte integra re manet appellātis. viij. q. iij. in summa. Itē quicqd post appel. legitimā est irritū. ff. de appel. Itē qr lite pendēte. &c. ff. vt lite pendente. p totū. Ergo qdiu lis pendet an sit excōicat⁹: nō debet priuari cōmunione hoīm nec alijs suis iurib⁹ per iura predicta sm Inno. Interim. i. pendēte probationis articulo ex quo pendet vtrū pronūcietur nulla sententia seu absolutio ne indigeat sic ligat⁹. ff. de offi. dele. cū cōtingat. i fi. Extraiudiciū. Ratio est quare aliud est in iudicialib⁹ et aliud in extraiudicialib⁹: qr periculosi⁹ excludimur in extraiudicialibus q a iudice. Nam si per longā exceptionē excōicationis repellor ab agendo: actio tamē mihi salua remanet. ff. de excep. pia. ibi vt lites. sed vbi a postulādo/eligendo/vel a similib⁹ extra iudicium grauiter ledor: qr sepe cū magna captione a rebus nostris reuocamur. ff. quēadmo. tes. ap. l. si quis ex signatorib⁹. Itē qr facilius interdicūtur iudicialia quā extraiudicialia. C. de hereti. qm. et ea q sunt facti. ff. de pecu. quidā. ij. et qr in iudicijs certū aliqd prosequor. in extraiudicijs nullum: sed tātū iuri meo innitor sm Inno. et Hos. et B. Itē qr in iudicio est medi⁹ qui diffiniat: sed extra iudiciū nullus. In officijs. ff. de app. ad psentiā. et. c. dilectis. sed cōtra. ff. de resti. spo. dilecto. vbi talis sentētia relaxatur. ergo tenebat vt ibi no. et xj. q. iij. nō debet. Admittatur. vt ipsi actus extraiudiciales valeāt: pendēte vero cōtrouersia ex qua pendet: sed in euētu principalis negotij apparebit an valeat iste actus necne: qr in principali negotio disputabitur: et sic ista admissio: ne propter difficultatē probationis impediatur exercere istos actus cū magno dispēdio vt dictū est. Unde nō est dubiū qd probata veritate sentētie in principali negotio: oēs tales act⁹ etiā extraiudiciales per excōicatū celebrati anullabuntur. ar. ff. de frigi. fraternitatis. in fi. et ideo vt in electionibus et similib⁹ fiat in aliquo euētu anullatio: obtineri debet in extraiudicialib⁹ absolutio ad cautelā: sicut factū fuit. ff. de excep. a pl'ice vel dic q hoc verum est q tales debent admitti: nisi eēt talis snīa q actū extraiudicialē spāliter inficeret: sicut a motio bnficij: factū electionis: vel similia. qr tūc etiā in extraiudicialib⁹ etiā vitaretur. et sic nō ob. ff. de excep. apl'ice. vt no. ibi Inno. super verbo: a motionis: sed prima verior est. sm Joā. de hoc dic. ff. de appel. pastoralis. in penult. glo. et. j. eo. licet.

Additio. c. Solet. hic Guil. de mōte laudu. dicit q in euentu principalis negocij. apparebit an valeat actus necne. et ita tenet hic glo. fi. ita vt si in fine litis cōstet eū iuste fuisse excōmunicatū/eius electio vel postulatio aut alius actus per eū gestus nō valebit. ex quo potes decidere q si sup patronatu alicuius beneficij duo in possessorio vel quasi se molestēt: et processu pēdēte bnficiū vacet qlibet poterit ad illud psītare: et eius psītatio valebit. pro quo sentētia diffinitiua pronunciabitur in possessorio in quo diffinitiua ferri pōt. vt in cle. vnica de sequestra. pos. et fruc. Interim vero psītatio cuiusq remanebit in pendēti. vt dicit post Inn. Panor. in. c. cū venissent. de in integ. resti. extra. colū. v. et colū. vj. per illū tex. et per not. in. l. j. ff. vti posside. secus si alter esset possessor per sentētiam a qua nō fuisset appellatū vel de consensu partis et lis esset super iure patronatus in proprietate seu petitorio qr tunc psītatio possessoris valeret licet postea succūberet in petitorio p sententiā a qua nō appellaretur. per. c. querelā. de electio. et. c. consultationibus. de iure patro. extra. nam si appellaretur a snīa et illa per superiorem reformaretur dicta psītatio nullū produceret effectū. vt dicit Rochus de curte in tracta. de iure patro. in verbo cōpetens. questione xiij. et dicit. Paulus de citadinis. in tracta. de iure patro. in. vj. parte. questione. xiij. q psītatus et institutus lite mota poterit postea remoueri per illum qui in causa patronatus obtinebit. Et idem sentit in questione. xvij. ex quibus dic q si vnus habeat sentētiā pro se in curia Senescalli super recredentia iuris patronatus vel diffinitiuam: et ab ea fuerit appellatum ad curiam parlamenti si beneficium vacat hoc in pēdenti quilibet poterit presentare et spectabitur finis processus sup diffinitiuo possessorio vel quasi iuris patronatus: nec sufficit habere recredētiam etiā per arrestum: qr per eam nō terminatur totum possessoriū cū adhuc remaneat plenum possessoriū seu manutenētia in qua altera pars posset superare. Sed finito pleno possessorio per arrestū vel als ita q super eo nō moueatur questio: tunc dicitur verus possessor patronatus qui presentare poterit et eius psītatio valebit nec eius psītatus remouebitur: licet succūbat in petitorio et ita intelligitur illud. c. querelam. et. c. cōsultationibus. vt ibi per doctores. et qualiter euētus litis est spectādus. vide Bal. in. c. nihil. de elec. extra. Bla. Aurio. doctor.

STatuimus. Primo de nō excōmunicādis participantibus excōmunicatis sine monitione pmittit. Secūdo de eis excōmunicandis certā formā subijcit. Tertio si cōtra fiat

nullum et inane decreuit.secūda.Nō ſi.tertia.
Alter.Nullus iudicū.no.ar.ex gnalitate huius
littere:ꝙ neduꝫ ordinarius imo etiā delegatus
hanc aggrauationē poteſt facere.s.de offi.dele.
q: pōtificali.et.j.c.ſtatutū.iuxta fi.Participā-
tes.ſ.agēdo id qd ipſe agit:alſ nō eſt ꝓprie ꝑ-
ticipare.vt no.Inno.s.eo.nup.vt ſi ipſe orat:ꝛ
ego ſecus:ſi vnus pugnet:alter oret.Participa
tio.eſt circa idem factū ꝯſumi cōicatio:dicta de
pars ꝑtis:ꝛ capio pis.q: quilibet partē capit in
eodeꝫ facto.Cuius ſunt due ſpēs.Una eſt oīno
dānata.ſ.ꝑticipare in crimine:ꝛ tales incurrūt
maiorē ſententiā a canone ſcđm aliquos.de quo
dic vt no.in vbo.j.e.cōſtitutionib⁹.et hec dicit
ſolēnis.et eſt alia ſimplex q̄ quādoq licet:quā-
doq non.ſ.loqui/orare/et ſiſia.de qua.s.inter
alia.et.j.eo.in vbo alijs.Excōicatis.ſu.maiori
excōicatione.exceptis quibuſdā ꝑſonis poſitis.
xj.q.iij.quō multos.de q̄bus itellige virū:ſi vxor
ſit excōicata:nec patrē:ſi filius ſit excōicat⁹.li-
cet glo.cōtra.ſed ecōtra bene:q: licet vir et vxor
nō ad imparia in oībus caſib⁹ iudicent:nō ta-
men in iſto.q: vir vxori ſue tanꝙ famule ſue pōt
imperare vt ſe ponat in ſtatu grē:licet nō ecōtra
ar.xxxiij.q.v.cū caput.Itē lex erubeſcit filios ca
ſtigaturos parentū:ſed nō ecōtra.vt in aut.de
nup.§.ſi vero.Expectet ab eos.ſ.iudice.Alijs.
de quo.xj.q.iij.ſicut apl̄i.Excipiuntur caſus in
hoc vſu poſiti.Utile lex humile reſigno vita ne-
ceſſe.de q̄bus dic vt.s.eo.cū deſideres.no.Hoſ.
in ſūma.eo.ti.§.et q̄ ſit pena.Minori.ꝙ quat-
tuor ſunt gn̄a excōicatorū.Primū eſt qn̄ aliq̄s
mortaliter peccat et recedit a deo.xj.q.iij.audi.
s.de coha.cle.c.vlt.Scđm quādo q̄s ab eucha-
riſtia de cōſilio abſtinet ſacerdotis.s.de peni.et
re.omnis.Tertiū qn̄ quis eſt excōicat⁹ minori ex
cōicatione vt hic.Exemplum qn̄ maiori.s.eo.ſi
quē.vbi de hoc.ꝛ.xj.q.iij.euidēter.Admonitio-
nem.que ſemꝑ vindictā debet ꝑcedere.xij.q.ij.
indigne.Canonicā.de qua.j.eo.cōſtitutionem.
Conſtitutionib⁹.s.eo.nuper.et.c.ſi cōcubine.et
facit pro opinione Hoſti.poſita.s.eo.nuper.ſe-
quētis fratrē Raymūdū in ſumma.eo.ti.§.ꝙ li
cet.et Inno.eo.ti.ꝙ in dubijs.ꝛ Gauff.eo.ti.§.
quid ſi ep̄s.qui oēs tenēt ꝙ ſi ep̄s cōiter in detri
mentū cū illo quē excōicauit ipſe ꝑticipet ꝙ ma-
iorē excōicationē incurrit.Sententiā.que nō eſt
lata ſimpl̄r ab hoīe:imo potius a iuribus ꝑdi-
ctis.ſ.c.nup.ꝛ.c.ſi cōcubine.hoīe tamē miniſte-
riū ſeu occaſionē ꝑbēte dictis iurib⁹.vt in dicto.
c.nuper.ibi.per hoc rōne criminis.ꝛc.ꝙ dicit ad
denotādū differētiā ſequētis caſus.q.d.ꝙ q̄cūq
cōicat excōicato excōicationē icurrit.Eſt tamē
notāda differētia:q: ſi cōicat in loq̄la minorē in
currit.vt ibi dicit.ſi in crimine neceſſe eſt vt ab-
ſoluat ab illo qui ſentētiā protulit:et eſt ratio:
q: ratione dānati criminis videt in eū delinq̄re
qui dānauit:vel ſi ipe non pōt:puta q: ipſemet
incurrit eandā ſententiā:tūc petat ipſe a ſupio-
re ſuo.vt ibi dicit plane text⁹.alſ ſi poneres hoc
habere locū in ſubdito ep̄i:non eſt caſus in quo
archiep̄s haberet poteſtatē in ſubditis ſuffra-
nei ſui:q̄ nō pōt tali per viā appellatiōis vel ſim
plicis q̄rele de excōicatione cōqueri.s.de app.re
ꝑhenſibilis.nec a correctione appellat.s.de offi.
or.lꝫ.B.tn̄ dicit ꝯtra ibi.q: lꝫ minorē excōicatio
nē talis icurrat tāꝙ latā a canone:non tn̄ ma-
iorem.ſic no.Inno.in.c.ꝙ in dubijs.ſ.ſi ep̄s ali-
quē excōicat cū fautoribus:ſi ipſe fuerit de illis:
hāc vere incurrit.ſed prius dictū verius reputat
cōiter.vt no.Hoſt.in.c.nuper.Ex q̄bus no.ꝙ in
tali ſententia gn̄ali duplex excōicatio iuris icur-
rit.Una maior pro illis q̄ participāt in crimine:
et hāc incurrit excōicator:ꝛ fert a ꝑdictis cano-
nib⁹:et etiā nihilomin⁹ incurrūt eā exempti.vt
no.s.de cōſti.vt alarum.Et alia minor quā etiā
propter ſimplicē cōmunionē incurrūt exempti:
et etiā excōicator.s.eo.nōnulli.imo etiā duplex
maior ſententia incurrit.Una ex vi prolationis
ipſius ſentētie:et hanc excōicator non incurrit.
Aliā ex vi ꝑticipationis:et hāc incurrit ipſe ex-
cōicator.ar.s.eo.cū deſideres.j.Reſpōſo.ad fi.
Unde iſte nō ligat ſua ſentētia:ſꝫ occaſione ſue
ſentētie a iure.vt.s.dictū eſt.tamē non debebit
denūciari excōicatus:donec ſuꝑ hoc cōfeſſus fue
rit:vel cōuict⁹:cū oīs participatio nō inuoluat
talē.per ea q̄ no.s.eo.cū deſideres.Dānato.q.
d.ꝙ oīa iura q̄ vidētur innuere:ꝙ quis in gene-
re poſſit excōicari cū ꝑticipibus:intelligūtur de
ꝑticipibus in crimine:q: in alijs ſimpliciter ꝑtici
pātibus req̄ritur forma huius decre.j.eo.cōſti-
tutionē.Indureſcat.contēpnēdo excōicationē
Cōmunicet.j.eo.cōſtitutionē.ita ꝙ poſſit pro-
bari.s.e.ſacro.Conſimili.ſ.maiori cēſura.ſ.ex-
cōicationis.Non teneat.No.caſum in quo ex-
cōicationis ſentētia nulla eſt ipſo iure.alios ha
bes.j.eo.ꝑſenti.Penam.quā ponit.s.eo.ſacro.
ex quo no.ꝙ ſcđm fratrē Thomā.cōmunicās cum
excōicato nō peccat mortaliter niſi in tribus ca-
ſibus.Prim⁹ in iſto.c.ſi monitus fuerit.Scđs
ꝙ eſt in crimine criminoſo.s.eo.nup.Terti⁹ eſt
ſi cōicat in diuinis.j.e.is qui.Hoſt.tenet ꝙ nul-
laten⁹ peccat mortaliter:dummodo hoc nō fa-
ciat in contēptū.vel poteſt dici vt ipſe not.s.de
heriti.excōicamus.§.ſi vero clericus.v.qui aūt.
ꝙ ante denūciationē ſolēniter ab eccl̄ia factā:
peccat venialiter:ſed poſt mortaliter.arg.s.ꝙ
me.cau.ſacris.ſed primū verius.Pena em̄ iſta
eſt multiplex.Primo q: tenet actione iniuriaꝝ.
xj.q.iij.illud.Scđo q: punitur tanꝙ ſacrilegus.
xxiij.q.iij.nō imperpetuū.Tertio q: carere de-
bet cōmunione hominū:ꝛ arceri ab ingreſſu ec
cleſie.Quinto ad intereſſe.Sexto.alſ arbitra-
rie.s.e.ſacro:qd dic vt ibi.ꝛ ſi nō ſeruet formam
poſitam.s.e.cū medicinalis.incurret penas ibi
poſitas:vt ibi patet.

Q Uia periculoſuꝫ. Cauſa ipſa cō
ſtitutio.Exceptio.ſcđa.Nos.tertia.
Niſi.hec decre.extendit decre.poſitā
s.de priuil.ſunt nōnulli.Periculoſum.ꝛ ideo vi
tandū.xciij.diſt.inuitus.xlij.di.quieſcamus.et
eſt ratio:q: circa plura oportet eos eē ſollicitos
s.de elec.ꝙ ſicut.et.c.tranſmiſſa.de preſcrip.cū

olim.et.c.veniēs.Officij.per hāc literā restrin⸗
gebāt quidā hāc decre.ad suspēsionē officij: nec
volebāt ipsam loq̄ in suspēsionib⁹ bñficiorꝝ ſm
Hoſt.cui⁹ opinio approbat̄.ð.de elect.ſi cópro⸗
missarius.Interdicti.licet cēsura eccl'ie sit eadē.
Tres sunt eius ptes.s.excōicatio:q̄ in psonā in⸗
stigit:suspēsio quādoq̄ʒ ad bñficiū.ij.q.v.presby
ter.sed locus proprie interdicitur.ð.de v.sig.cū
in partib⁹.vnū tamē pro reliquo sepe poni video
ð.de priuile.cū et plantare.Constitutionis.scda
pars.gñaliter promulgate.ð.de solu.c.ij.de re
iudi.cū eterni.qd̄ itellige de ꝯstitutionib⁹ pape:
vel legati:seu alteri⁹ inferioris:siue fiat causa co
gnita:et duret post regimē proferentis:sicut cō
stitutiones.ð.de offi.le.c.fi.siue sententie.C.de
postu.l.j.siue sine cause cognitione sicut māda⸗
datum:ꝙ plerūqʒ fit causa nō cognita.ð.de re⸗
script.sedes.dicit etiā Hosti.ꝙ dicēdo eps ⁊ ali⁹
superior:archieps tantū intelligit̄:nō primas:
nec patriarcha:q2 penale:et ideo restringendū
de pe.dis.j.pene.Joan.mo.cōtra.et Jo.an.qui
dicūt ad tollendā opinionē Hostiē.esse sublatā
literaʒ q̄ hic ponebat̄ de epis.⁊c.et qd̄ oēs supe⸗
riores exceptis cardinalibus:et papa cōprehē⸗
dent̄.est.arg.ð.de scisma.c.vno.§.omne.⁊.ð.de
procura.qui ad agendū.Sententiā.interdicti ⁊
suspēsionis:secus de excōicatione:q2 nullus exi⸗
mitur vt hic patet:a contrario sensu:⁊ iō nota⸗
biliter dicit ꝓdictā.de quo dic vt.ð.de censi.ꝓꝓ.
Habeat̄.hic erat olim plus de textu qd̄ sublatū
est:q2 ratione carebat.lxviij.di.coepiscopi.

ROmana. Primo/ponit̄ de sen⸗
tentijs p mediatos su⸗
periores pmulgātiū nō relaxādis.Se⸗
cūdo/de istorꝝ sentētijs ad aliorꝝ subdi⸗
tos nō extēdendis.Tertio/de sentētijs nō pro⸗
ferendis in genere:vel specie:pro futuris culpis.
Quarto/de sentētijs in nō monitos nullo mo⸗
do ferendis:nisi in certis casibus.Quinto/de
vniuersitatib⁹ nō excōicādis.Scda ibi.Porro.
Tertia.Nec ipsi.Quarta.Caueant.Quinta.
Uniuersitatē.Hec declarat̄ per ea q̄ not.ð.per
Host.in sūma.eo.ti.§.qui possit excōicare.Ar⸗
chidiaconorūʒ.archidiaconus dr̄ habere iuris⸗
dictionē ordinariā.xxv.di.c.j.vbi de hoc:⁊ coher
tionē vt no.ð.de offi.archidi.c.j.q2 si plebanus
qui est minor eo:hoc habet.ð.de offi.or.cum ab
ecclesiarū.multo fortius ipse:nō ob.ð.de offi.ar⸗
chidi.archidiaconis.q2 loquit̄ scdm antiqua iu
ra:ꝙ est verū in minimis.de q̄bus fit mētio.ð.de
offi.archi.ad hoc.ſm Hosti.sed in alijs nō:sine
spāli cōmissione:vel nisi plus cōsuetudo cōferat
vt hic.et.ð.de pben.referente.no.Host.in.c.ad
hoc.Crederē tamen qd̄ a sentētijs archidiaco⸗
ni:qui sunt vicarij epi vt in.c.ad hoc.possint ab⸗
soluere epi pro voto:sʒ nō a sentētijs aliorꝝ pla⸗
torꝝ abbatū ⁊ similiū:⁊ sic ꝯcorda illas duas opi
niones positas.ð.de offi.or.pastoralis.in prin.
ratio diuersitatʒ est.plus iuris habet eps in sen
tentijs et factis spāliū suorꝝ vicariorūʒ:et magis
sunt cōfederati:quā alij plati:qui ex pscriptiōe
priuilegio vel alio iure habet bona sua:et iuris⸗
dictionē et spūalē ab epo discretā vt.ð.de.offi.
vica.Romana.et.ð.de appella.Romana.§.j.
Relaxent.quia si non posset eos excōmunicare
cum non sit eorum ordinarius:nec eos absolue⸗
re:vel sententiam relaxare.j.eo.venerabilibus.
j.Rñso.nisi ex consuetudine spāli.vt hic sequit̄.
Porro.Scda ps.Sentētie.bene dicit sentētie:
nā si canonē fecissʒ:oēs ligarent̄.ad hoc.viij.di.
c.vlt.de accu.sicut olim.ſm Inno.et Hosti.ð.c.
a nobis.licet videat̄ qd̄ constitutio tantū liget
subditos ꝯstituentis.C.de sūma trini.l.j.q2 soli
ppetuo habitātes ligātur lege ciuitatis.ar.ff.de
pig.l.debitor.sʒ Albertū papieñ.et Jaco.bau⸗
di.sed Innoc.verior opinio.per.c.qui ꝯtra.viij.
dis.et qd̄ dicit oēs ligari subditos.intellige etiā
ratione delicti.vt.ff.de offi.psid.l.iij.vel quouis
alio mō.de quo no.ð.de offi.or.pastoralis.Un⸗
de ꝙ archieps posset facere canonē seu cōstitu⸗
tionē prouincialē totā prouinciā tangētē.pro⸗
bat̄.ð.de censi.Romana.§.postꝙ.quā cōstitu⸗
tionē pene adiectione munire potest.vt.ð.eo.a
nobis.Ordinatiōes.seu statuta archiepiscopi:
qui sine strepitu iudiciali in penitētiali seu foro
volūtario expediūtur:sicut litere indulgētiarꝝ:
vel sīa.talia bene ad oēs de prouincia trāseūt.
ð.de peni.et remis.romana.⁊ idē de contētiosis
totū statum ecclesie prouincie tāgentibus.s.de
horis dicendis:vel similib⁹.xij.dis.c.penul.⁊ idē
de visitationibus reiterandis.ð.de censi.roma⸗
na.§.postꝙ.Si autē respiciant correctionē mo
rum:aut fertur per modū statuti:si subditi suf⸗
fraganeorū delinquent in dioce.metropolita⸗
ni:ratione delicti non est dubium quin tales in
illud incidant.ð.de priuil.nolentes.in prin.etiā
si dicta ordinatio facta sit per modū statuti qd̄
respicit tēpus futurū:secus si per modū senten⸗
tie:q̄ preteritū respicit:⁊ ideo nō pōt se extende
re ad illos qui nō erant tempore promulgatio
nis eiusdē de territorio proferētis.vt.j.no.et.ð.
de cōsti.vt animarum.Generaliter.puta om⸗
nes qui furtum fecerunt:et est ratio quia si non
posset in specie:nec in genere:cū facilius euacua
retur talis specialis:ꝙ generalis.ð.de rescrip.
pastoralis.Subiectos.vt.ð.c.a nobis.Sed nec
in specie.Tertia ps.Ut excōico Petrū:q2 edifi⸗
cauit in cimiterio eccl'ie.ſm Inno.Cōpetenti.q.
d.gñali vel spāli scdm qd̄ ipsaʒ gñalem sentētiā
vel specialē ferre intendit.ſm Hosti.Iniustas.
ex quo no.ꝙ sententie late cōtra decre.ð.eo.sa⸗
cro.⁊.c.cū medicinalis.tenent licet iniuste sint.
xj.q.iij.sententia.alʼs hic diceret nullas.ð.e.sta
tuim⁹.Caueant.Quarta ps.s.archieps vel eius
officialis.futuris.et sic tract⁹ futuri tēporis nō
spectat ad iudicē quantū ad hoc.ff.de vsuris.l.
j.q2 nisi ex causa:et pmissa monitione:est quis
excōmunicandus.ð.c.sacro.cū similibus.qd̄ est
verū per viam snīe.secus per viam canonis:vel
cōstitutionis:⁊ sic non ob.ð.de ꝯsti.vt animarꝝ.
vbi de hoc.sed si mera culpa vel offensa pcedit:
satis interest hic:et subest causa.⁊ ideo propter
ius presens potest ferri sententia:secus si nullū
istorū subest:q2 tunc nō potest ferri sentētia per

modum sententie:sed per modū statuti:ꝙ de se trahitur regulariter ad futura:vt dictū eſt.s.ſe cerentꝛ licet ſit ſtatuēs:vel eius ſucceſſor:vel ſuperior no incidāt in hāc ſententiā:vel ea ligētur. vt.s.de elec.innotuit.de ma.ꝛ obe.iferioꝛ.ꝛ no. s.de rap.c.ſ.cū ſi.Uenerint.cōtra:ligātur:non ſentētia hoīs vel ſui pdeceſſoris:ſed ſententia canonis:in quo ſtatuit:qḋ quicūꝗ incidat in rem ſemel dānatā et prohibitā:in eius dānationē ſe inuoluerit.xxiij.q.ſ.c.ſ.ſic no.Hug.lxiij.diſtin. adrian⁹.de hoc dictū eſt.s.e.ſtatum⁹.et.no.s. eo.nuper.et per hoc.c.declarat.nō corrigit decre.s.de appel.preterea.que intelligit niſi alter de hūiſꝗ ſequūtur et pcedūt ſentētiā pſumāt:ſi tamē cōtra fecerint tenet:qꝛ hoc non dꝫ qḋ non teneat.Nota.qꝛ ſi aliquis nō ſoluerit tpe aſſignato dꝫ ei ppere iudex qḋ ſoluat infra certū tēpus:alioquin ſit excōicatus.s.e.de re iudi.qḋ ad ꝯſultationē.Culpa.qꝛ negligētes ſunt clerici in diuinis.xcſ.di.c.ſ.poteſt ſic dicere.Oēs qui fuerint hoīs diuinis ſint excōicati.Offenſus.vt ſi qs teneat cōcubinam.s.co.ſi cōcubine vnde ſi ſtatim facta cōdēnatione in perſonali actione excōicat:qꝛ non ſoluit:vel clericos vag abūdos qꝛ non itereſt hōis diuinis:et qꝛ tenet cōcubinas:hec ſententie ſunt cōtra iſtū canonē et iniuſte.Preceſſerit.accipe ꝙ eſt in alia cauſa.Rationabilis cauſa.pone exemplū.s.de teſti.cum ex literis.et.c.conſtitutus.vt ſi dicat excōico oēs recipiētes crucē:niſi portēt ipſam.vel qui celāt hereticos.In vniuerſitatē.Quum tā go.Hec eīn excōicari nō pōt:qꝛ non habet aīam:ꝛ aīa proprie per excōicationē ligatur:ꝛ tradit ſathane. xſ.q.iij.au ſi.s.de re.eccle.alie.ſi quis pſbyteroꝝ vniuerſitas eiū:populus:capitulum:et ſimilia ſunt noīa iuris:ꝛ nō noīa pſonarū:quare in eis nō cadit excōicatio:maxime qꝛ vniuerſitas q̄ cōſiſt at tēpore delicti:et tēpore ſuccedētī:que ſuccedit ei:eadem eſt:et ideo malū eſſet ſi vnus pro alio affligeretur hac pena.xxiij.q.iij.ſi habes. hāc tenet Jo.vij.q.ſ.ſicut.nij.ꝛ Inno.s.eo.grauein.Prohibitus lata tenet ſm.B.qḋ itellige quo ad eccleſiā:ſecus quo ad deū qui non fallit: nec fallitur.s.eo.a nobis.ſm Jo.an.et hoc eſt ſecurius:cōm ipſum Guid.cōtra p hoc vbū.penitus prohibemus.ſubtracta eſt oīs poteſtas iudicib⁹ ꝙ ſententias in tales ferre nō poſſunt. ar.J.de vb.ſig.veniēs.ſ.Riſo.Nolētes.no.bonā cauſam prohibitionis.Innoꝯios.i.nō culpabiles.et ſic no.ar.ꝙ quis ſit ſine culpa:qs ligat excōicationis ſentētia paſtoris ꝛc.xſ.q.iij.qḋ eſt verū:niſi tria hic cōcurrāt.Primū eſt ꝙ nec culpā cōmiſit.Scōm ꝙ cōmittere nō potuit.Tertium ꝙ hoc ſit notoriū pſeuerās actu.ſ.ꝙ iſans viꝛ⁹annī nō cōmiſerit adulteriū:qꝛ ſecus ſi eſſet occultū.ſ.ꝙ eunuchus ipregnauerit monialem qꝛ licet ſit ſine culpa:hoc tamē nō patet oībus: ſecus ſi eſſet notoriū actu trāſiēs:vt ſi poſthumus ſit excōicat⁹:qꝛ dꝫ direxiſſe hereticos ad patrē ſuū in morte:qꝛ diterit hāc ſentētiā tenere. q.d.aſr tamē:qꝛ nō eſt notoriū cōtinuū timēda erit.xſ.q.iij.quibus.qꝛ notoriū probatione idi-

get.s.de coha.cle.et mulie.veſtra.

Dilecto. Primo pmittit violēta occupatio.Secundo conceditur in duplici gladio.Tertio. ſubijcitur cā cōceſſionis ꝛ ratio.ſecunda.Et quomam.tertia.Et quidē.Hec ſumpta eſt ex rōnibus poſitis.s.de reſti.ſpo.olim.in pn. et de homici.ſignificaſti.Decano.hoc obtinet ſpiritualē iuriſdictionē de conſue.s.de appel.dilecti.Permittant.de iure naturali ꝯpetit.l.di. ius naturale.et dic vt not.in iurib⁹ pallegatis.et maxime per Inno.in dicto.c.olim.Iniurioſe.de hoc per Innoc.s.de fo.cōpe.verum.Spoliare. mobilibus vel ſe mouentib⁹.Occupare.immobilia:ſuperi⁹ in parte deciſa.Nō aderat.ſu.maxime gladio.i.excōicationis ſententia.xvſ.q.iij c.ſ.xxiij.q.iij.corripiant.Prouocatus.i.turbatus ꝛ cōminatus baiulus:et ſonat in malā partem:ſic accipit.s.de appel.cū ſit romana.Mucrone.qui eſt duplex in dei eccleſia.ſ.ſpūalis.vt hic.et tēporalis.vt.xv.q.iij.auctoritatē.iſte eſt ſpūalis epi:quia ipſe proprie habet membrare. xvſ.q.ij.c.ſ.et poteſt dici duplex.vnus diſciplinans:et alius eradicans.de quo.s.e.cū medicinalis.Et quidē.tertia pars.imo reſpicit qḋ.s. poſuerat ibi/liceat.et ponit correctiue.ſoucre. s.e.ꝙ te.vbi de hoc.xxiij.q.iij.nō eſt inferenda. Culpe.lxxxvſ.diſt.facientis.et facit.lxxxiij.di.c.ſ. et dic vt.xxiij.q.viij.in pun.et ſic not.ꝙ quilibet tenetur vicinū ſuū defendere.vt.xxiij.q.v.ſi nō licet.nec exceſſit moderamen inculpate tutele. Inferendo.ſpūales penas affligētes etiā aīam et ita videbatur excedere modū ꝙ hoc ſibi licuit cū forſitan tēporalis non ſufficeret:maxime qꝛ talis pena nō eſt mortalis:ſed medicinalis.s.e. cū medicinalis.Imo non ſolū clerico:imo etiaꝫ laycō licet tueri:et cōtra iudicē ſuū ordinarium ſi ordine iudiciario nō ſeruato:notorie eū grauet.ſecus in dubio vt not.ff.de iudici.ſi quis ex aliena.ſecus ſi notorie grauet eum in rebus vel perſona.C.de iure fiſ.i.prohibitū.lib.x.ꝛ in auf. vt iudi.ſine quo.ſuffra.ſ.ſ.volumus.colla.ij.et dico ordinariū proceſſum etiā per viam inquiſitionis habitū.s.de accu.inquiſitionis.ꝛ de offi. ordi.c.ſ.ꝛ ſic proceſſus inquiſitionis eſt legitim⁹ et per ſeculares iudices in auten.de colla.ſ.inhibemus.colla.ix.et de offi.preſid.congruit.Suffragari.ſaltim inmodū defenſionis:quādoꝗ per modū iuſtitie:cuꝫ gladij tunc ſint diuiſi:nec eccleſiaſtico iudici pertinet/vſum ſecularis gladij exercere.x.di.quoniā.qḋ intellige niſi vtraꝗ iuriſdictionē ibi obtineat:qꝛ tūc poſſet.s.de fo. compe.licet ex ſuſcepto.niſi cauſa ſanguinis:ꝙ non per ſe:ſed per aliū exercere.s.ne cle.vel mo. eps.et de rapt.mulie.c.archiepatu.et ne cle.vel mo.ſni aꝫ.Exercert.nō vlciſcēdo propriā iniuriā: ſed potius eccſie ſue:vel officij.de quo plene no. s.de penis.romana.ij.q.vij.ſi quis erga.

Venerabilibus. Primo quādo de ſententijs a ſubditis ſuffraneoꝝ:vel ab ipſis ſuffraganeis latis archiepis poſſit

cognoscere. Scđo/quā formā in absolutionibꝰ
īpendēdis habeat obseruare. Tertio/quando
pro absolutionibꝰ obtinēdis habeat ad suffra-
ganeos remittere. Quarto/qualiter possit emē
das pecuniarias īponere. Quinto/quādo possit
ad cautelā absoluere. scđa. Porro. tertia. Sane
quarta. Denicꝫ. quinta. Potest. Hāc tractat
Hos. co. ti. §. si quis possit absoluere. v. sed q̄rit.
et sequēti. et in sūma. de sen. ⁊ re iudi. §. qualiter
debeat. v. pura. ⁊ sequētibus. hec decre. cōtinet
diffinitionē arduę cause diu vētilate inter Ro-
thomageñ. archiepm et eiꝰ suffraganeos factā
ꝑ Inno. iiij. qui etiā prout Guid. recitat hic ali-
qualiter hāc decre. glosauit. Rothomageñ. idē
de aliijs suffraganeis. de peñ. Romana. ij. Archi
diaconis. de hijs dictum est. s. eo. Romana. in
prin. Sint iudices. nisi in casibꝰ declaratꝫ a iure.
Impartiri. in ꝓalleg. c. Romana. et dic ꝑ Inno.
s. eo. per tuas. Prouocādi. de eodē archiepo et
eiꝰ suffraganeis le. et no. s. de offi. ord. ad repri-
mēdā. §. sed si ei. v. si suffraganeo. Pena. de qua
s. eo. sacro. et no. e. ti. statuimꝰ. Filii. vel als ar-
guit suffraganeus ex delicto vel quasi. ff. de iudi
cis. filiusfamilias. Suo interesse. s. eo. cū medici
nalis. qđ intellige vbi directe cōcludit cōtra suf-
fraganeū: secus si nō cōtra eū cōcluderet: sed cō-
tra partē potiꝰ: vbi ad instātiā ꝑtis processit: tñ
licet ad eū nō spectet defendere principalr vt ad
partē: spectat tamē incidēter vt ad iudicē: q̄ pōt
defendere sententiā a se latā. vt le. et no. s. de re-
script. dilectꝰ. j. de app. cū spāli. in fi. q2 licet iudi
ci nō fiat iniuria si ab eo appellet. C. de app. ⁊ in
maioribꝰ: hoc tamē tāgit eum: q2 si pronūciaret
iniquo aīo processisse: noceret ei. ij. q. vj. hoc etiā
vbi de hoc. licet de necessitate nō sit vocādus iu-
dex vt defendat eū quē ratione iurisdictionis fa
cit. vt no. in ꝓall. c. hoc etiā. ⁊ Inno. de trāsac. de
cetero. Officij. s. de app. cū spāli. Porro. secūda
pars. formam eccłe. s. eo. cū desideres. ⁊ c. a no-
bis. ij. Absoluere. s. eo. ꝑ tuas. A sententijs. tamē
post diffinitiuā latis: ante appellationē vel post
poterit absoluere iuxta formā decre. s. de app.
nō solū. tamē licet talis sententia per modū at-
temptati debeat retractari: absolutio tñ requi-
rit. Et sic habes ibi casum in quo excōicatio per
appellationē sequentem suspendit. Casibus. de
app. Romana. §. fin aūt. Similiter. n. absoluē-
dus. de hoc dic vt no. s. de offi. dele. cū cōtingat.
Manifesta. de hoc dictū est. s. eo. solet. Idē est.
v. s. ꝙ sit pⁱmitꝰ absoluendus. Citatus. no. ar.
ex hac lra ꝙ ille videt solus verꝰ cōtumax q̄ dicit
iudici: vel appitori: se eis non obedire: scđm ali-
quos. Sed alij dicūt ꝙ ille est quē citatio perso-
naliter apprehēdit. ff. de app. ex cōsensu. §. vlt.
iiij. q. v. quisq̄s. et hoc approbat Compost. s. de
elec. statuimꝰ. et ideo debet itelligi qđ istū cita-
tū nō cōprehēdit citatio: als secus. ¶ Si q̄ras
qualiter de ista citatione cōstabit. no. Gauff. s.
de elec. qđ sicut. ⁊ Inn. s. de proba. qm̄. s. ꝙ sim-
plici nūcio iurato credit ſm Inno. dic hāc cita-
tionē fore probandā per validas probationes:
sicut aliud quodlibet factū. vt no. in. c. qđ sicut.

et facit. s. eo. sacro. als durū esset stare simplici
nūcio in talibꝰ. Tu cōcorda: q2 aut citatus asse-
rit ꝑ iuramētū nō fuisse citatū cū in talibus que
als probari nō possunt iterdū propriū iuramē-
tū plenā probationē faciat vt. s. eo. si vero. ⁊ de
homici. significasti. xxxiij. q. iij. in lectū. in hoc
casu nō videt credēdū simplici nūcio: als secꝰ. s.
de offi. dele. prudētiā. de hoc not. iij. q. iij. testes.
Alij dicūt hoc esse arbitriū. i. an credat dicto nū
cij necne. de quo plene in scđa pte Spe. ti. de cita
tio. Querimoniā. per viā supplicatiōis: restitu-
tionis in itegrū: q̄bus supplicet admitti ad cau
sam agendā sine pena expēsarꝫ vt no. s. de pro-
cura. q̄relā. ꝑ Inno. vel per appellationē quā di-
cat retractādā sententiā. C. quomodo ⁊ qñ. iud. l.
iij. Ab eo. als aūt cōi iure cū sententia trāsierit in
rem iudicatā sibi subueniri pōt: et idē si suspectꝰ
sit simpliciter excōicatus: q2 non venit tali ter-
mino hec sententia ꝑtim sapit diffinitiua: q2 trā-
sit in rem iudicatā: quo ad expensas et interesse
aduersarij: et quo ad cōtumatiā aduersarij ex-
cusandā: ex quo nō fuit ifra decē dies appellatū
sed quo ad absolutionē impēdendā satisfactiōe
ꝓmissa nunꝙ trāsit in rē iudicatā. ſm Inno. de
hoc etiam no. s. de offi. or. ad reprimendā. in fi.
Pandet. C. de iudi. sancimus. Captus. etiaꝫ ab
aliquo priuato: et sic cū nō fuerit cōtumax non
fuerit excōicādꝰ. xj. q. iij. nēo. et ī hoc nō differt
an fuerit captꝰ a p̄uato: an a iudice: secꝰ quo ad
restitutionē expēsarū: q2 si a iudice nō restituet
expēsas. si a priuato sed agit ꝯtra eū si sit soluē-
do. ff. si q̄s caut. l. ij. ⁊ intelligas captos sine sui
procuratione et dolo. vt in dicta. l. ij. ad fi. Alio
impedimēto. iusto: vt q2 infirmꝰ. v. q. iij. si egro-
tans: vel si vocet ad maius tribunal. s. de app.
cū parati. de dila. proposuit. secus si a priuato vt
s. prox. glo. et retractabit sententia īpedimento
probato. s. de re iudi. cū bertholdus. de hoc dic.
vt. xvij. dis. peruenit. et idem si alia rationabilis
causa subesset: puta quia credebat probabiliter
terminū prorogatū. s. de resti. in iteg. ex literis.
Protinus. i. statim. Iuxta. i. scđm. Impendi. si
talis iusto impedimēto detentus nō potuit ve-
nire ⁊ excōmunicetur: nunquid indiget absolu-
tione. Laur. dicit ꝙ nō. s. de pigno. significante
de hoc not. iij. q. v. quisq̄s. ⁊. s. de testi. cog. cum
super. s. de offi. delega. P. et. G. per Inno. ⁊ hic
satis expeditur. In iudicio. secus si extra iudiciū
q2 talis confessio nō noceret. vt. s. de cōfes. c. fi.
ergo si nuncio sic dixerit. s. ꝙ nō ꝯparebit: vt ipe
nuncius iudici hoc retulerit: nō ex hoc videt pro
bari vera cōtumatia ſm Io. an. sed Gui. dicit
ꝙ factū recitat in eo qđ dicit in iudicio. q2 si cita
tus inueniatur: et citanti respondeat nō veniā
ad causam: vel nihil respondeat: si tamē citatꝰ
ꝑsonalr nō vadat: vł maliciose procurat ne ad
eū valeat citatio ꝑuenire. s. vt lite nō ꝯtest. qm̄.
§. s. sine alia citatione procedi potest ad exami-
nationē: et ad sententiā. vt no. s. de accusa. ad
petitionem. Minime cōparet. ff. de re iudi. con
tumacia. Inno. Cōtumacia. xxiij. q. iij. de illici
ta. Offensa. s. de verb. signi. ex parte. et. c. cum

olim.Hoc iō ſm.q2 vbicūq3 iudex ſuperior pōt ab
ſoluere vel condēpnare in cā pro qua excōicatio
eſt lata: abſoluere debet excōicatū.ē. de offi.de
leg.cū cōtingat.niſi obijciaꝛ de manifeſta offen
ſa.vt.ē.Tutū.q2 locus iudicij d3 eſſe idoneus.vt
ē.de priui.cū perſone.⁊ de appel.ex pte. Decen
diū.tūc interlocutoria trāſit in rē iudicatā.ē.de
elect.cū dilecti.ad fi.qđ intellige quo ad partē:
ex quo interim nō appellaꝛ:ſed quo ad iudicem
dic vt.ē.de app.cū ceſſante.et plene.e.ti.ſi a iu/
dice.vbi de hoc dixi.§.iiij.ſed nunqđ ſoli nō pro/
bauerit.ex hoc not.hāc exceptionē de loco non
tuto ponendā eſſe corā iudice qñ pōt corā eo pro
bari.ff.de offi.procōſul. nec quicꝙ.ſic Vincen.⁊
Gauf.ē.de appel.interpoſita.ſ3 Inno.dicit ꝙ
eo ipſo ꝙ locus nō eſt tutus aſſignatus iuſta eſt
appellatio.et ſi prius nō proponaꝛ: ⁊ ſufficit di
cere appello quia aſſignas mihi locū non tutū:
nec op3 exprimere cauſa3 quare nō eſt tutus.ē.
de no.ope.nun.c.ve.per.c.ē.de appel.ex pte.ſ3
Hoſt.cōtra:qui dicit ꝙ iudex prius d3 requiri vt
aſſignet tutū locū.et ſi nō fecerit appellari:alꝰ
nō.ſic no.Inno.in.c.ex parte: ⁊ hoc ſeruat ſtilꝰ
curie ſm Gui.Velit.ſ.actitatis prius habitis.
ex qbus ſolis talis appellatio añ diffinitiuā pōt
iuſtificari:⁊ nō alꝰ.ē.de app.interpoſita.§.vlt.
⁊ iuriſdictione tranſfuſa in archiepm ex aliqua
iuſta cā per appellatione3 poterit procedi corā
eo tanꝙ corā iudice cōpetenti.ē.de app.vt debi
tus.S3 ſi audiri.vbi.Nullā.debet tñ recipi pro/
batio appellātis ſup v̄itate cauſe.ē.de app.in/
terpoſita.Ad cautelā.q2 dubitaꝛ an ſnīa teneat
ē.e.ſolet.Inno.formā.q̄ habeꝛ.ē.e. venerabili.
Sane vbi exceſſum.i.vbi notoriā cōtumaciā.In
mora.ē.de app.qua fronte.Exhibere.ē.de offi.
deleg.cū ꝯtingat.Si vero vbi abſolui.ē.e.cū me
dicinalis.Vbi ligatoris.ad idē.ij.q.vi.diffiniti/
ua.ē.de re iudi.cū lter.Deniq3.quarta ps.Pe/
cuniarias.ſic no.ꝙ iudex eccl'iaſticꝰ pōt punire
pecuniariꝛ.ē.de off.or.dilectꝰ.xxi.q.vlt.ſi qs cō
tra.de pe.licet.vbi de hoc.⁊ no.ō hoc Ho.in.ſū.
de offi.or.§.qđ pertinet.⁊ lr̄a ſequēs.ſ.ſm cōſue
tudinē reſpicit hanc lr̄am.Emēdas.has em̄ pe
nas pecuniarias nō inburſabit eps:ſed eas par
tietur.ē.de pen.preſbyteri.ſicut Hoſ.ibi plene
et in ſūma de offi.or.§.quē ptinet.et in ſūma de
accu.§.rubricollā.de criminibus ſiue ordine pu/
niēdi:v̄ſu vltimo.Pōt quoq3.qnta ps.Expſſu3
ij.q.vi.Itē ſnīa.quidā dicūt ꝙ nō eſt error intol
lerabilis:ſi ſcribiꝛ pro irregulari.ſecus ſi ſcribere
tur pro criminoſo:q2 licet alꝰ error ſit intollera
bilis:nō tñ eſt expreſſus.et vtrūq3 eſt neceſſariū
vt hic videꝛ.et.j.ſequiꝛ.⁊ hoc ſm aliquos.alij di
cunt ſufficere ſi error ſit notorius: etiā ſi nō exp/
maꝛ in lr̄is.ar.ē.de iura.cal.c.j.ſ3 meliꝰ videꝛ ꝙ
notoriū ſufficiat:niſi ſit expſſum vt ſatis colligi
tur ex pallega.§.Itē ſi ſnīa cōtra ius:ſed lr̄a ſe/
quēs ſi bñ videas tollit iſtā dubitationē: cū lr̄a
exponat ſeipſa3.de hoc dic vt.ē.e.per tuas.Si
mulier.v̄ſu.Pōt.a.debet.ē.de offi.ordi.grauē.
et dic vt ibi.Conſtiterit.de quo per Inno.ē.eo.
per tuas.§.nos igiꝛ.in v̄bo/abſoluere.Poſtꝙ.

et not.ꝙ prius debet cōſtare appellatū quā fieri
debeat relaxatio ad cautelā de excōicatiōe que
d2 lata poſtea.vñ ſi dubiteꝛ q̄ pceſſerit:an excōi
catio vel appellatio:cū ambe facte ſint vna die
planū eſt ꝙ appellās q̄ agit ⁊ petat abſolui ad
cautelā:debet probare appellationē preceſſiſſe
probabilē:licet nō aſtringaꝛ ad probandū v̄ita
tem cauſe.et ſic obtinuit Ioā.an.vt hic recitat.
Priuſꝙ incipiat.ergo plus.ergo in hac abſolu
tione ad cautelam quam inhibitione ꝙ facere
nō poſſunt niſi prius incipiāt cognoſcere de ve/
ritate cauſe appellatiōis.vt.ē.de appel.roma
na.§.qđ ſi.Ad cautelā.de quo.ē.de appel.ad p/
ſentiā.et.ē.e.ſolet.vbi de hoc.

Additio. c.Venerabilibꝰ.quando Guil. de monte lauduno hic dicit.de
reſponſione quā citatus facit citanti:ſc3 nō ve/
niā.vide glo.in.l.poſtꝙ liti.C.de pac.ꝙ per talē
reſponſionem cenſetur renunciare liti et cauſe.
Blaſius Aurio.doctor.

DEcernimus. Hec facta eſt ad executionē
illiꝰ.ē.de excepti.exceptionē.Cenſu/
ram.ē.de.v̄b.ſig.querenti.Iudicibꝰ.
id eſt epis qui ſunt iudices ordinarij tam in ciui
tate ꝙ in dioceſi.xi.q.iij.de perſona.Canonica.
ſc3 trina premiſſa.xij.q.ij.indigne.Repellere.
qđ debet facere iudex ex officio ſuo.ē.de except.
exceptionem.Ab agendo.de quo.ē.de excep.cū
inter.ſed a defendēdo ſecus.vt.ē.de iudi.Intel/
leximus.Patrocinando.ſic not.ꝙ eccleſia re/
pellit aliquē officio aduocationis quādoq3 ad
tempus vt hic:quādoq3 perpetuo.ē.de peñ.fe/
licis.et idem de officio procurationis.ē.de pro/
ba.poſt ceſſionem.de hoc dic.iij.q.vij.§.verum.
Teſtificando.niſi in fauorē fideiqđ eſt ſpecile.ē.
de heret.in fauorē.ex hac glo.cōclude ꝙ in om/
ni excōmunicato aliud operaꝛ abſolutio:aliud
pena:aliud diſpenſatio.ſi queras an per ſolam
abſolutionē excōicationis probetur peccatum:
venia ſine ſatiſfactiōe.aut peccatū nō erat alꝰ
patēs ꝙ per excōicationē:⁊ tunc credo ꝙ ſic:ſm
Inn.et iura per eum hic poſita:aut erat alꝰ pa
tens:⁊ tunc aut queris de ipſo peccato: et tunc
dic ꝙ ſola.penitentia deleꝛ:ꝙ poterit per ſacer
dotē cui cōfeſſus eſt probare.ē.de ſymo.nemo.
aut de infamia ſuper hoc propter excōicationē
vel alꝰ orta.et tunc ſolū deletur per diſpēſatio/
nē.l.diſt.miror.et dic per Inno.ē.de tēpo.ordi.
ex tenore.dic ꝙ poſt abſolutionem ad omnes
actus legitimos:et etiam ad famam que dimi/
nuta erat propter excōicationem fit reſtitutio.
iiij.q.j.c.j.vi.q.j.illi q̄.ſm Goff.qui de hoc not.
ē.de elec.quia diligentia.et ibi idem not.gloſ.
ſicut etiam in relegatione cuius infamia ex ea
cōtracta tollitur.ff.ad munici.l.ordine.de hoc
not.vi.q.j.c.ij.ratio eſt:quia ꝙ induxit excōmu
nicatio:hoc tollit abſolutio.vt plene not.iiij.
q.j.in ſumma.et licet quis probetur fuiſſe excō/
municatꝰ et ita peccaſſe mortaliter:ſufficit pro
bare abſolutionē iuxta formā eccleſie obtētā:ꝙ
tū ad electiōes.vt no.Vincē.ē.de elec.eccl'ia.ij.

sed secus ẜm ipm est quantū ad accusationē. vs. q. s. qui crimen. sed Inno. s. de testi. testimoniū. dicit q ad hoc q inita excōicatiōis obsit: opʒ q obijciēs probet culpā pro qua fuit excōicat⁹. ff. de hys q no. infa. l. ictus. et est rō: qr excōicatio nō est culpa: sed medicina. s. e. c. s. vñ ea cessante nō debet aliqua infamia remanere. vt in. l. ict⁹. vnde cū iniuste vel iuste lata liget: graue esset q impetū infamiā generaret: et hoc videt expsse probari in p'alle. c. illi qui. qr si excōicatio operetur precisionē ante cōionem absolutio reddit recōsiliationē. xxiij. q. iij. notandū. ver. vbi ius reddit. in idem cū status redditur idē: sed si aliqua infamia esset ex peccato cōtracta: illa non esset per absolutionē sublata: nisi sequeret deletio p penitētiā: et ẜm hoc opʒ vt ostēdat peccati sanatio. vt in. §. p'alleg. notandū. et. ij. q. vij accusatio. ver. si. nam licet sola cordis cōtrictio operet quo ad deū: nō quo ad ecclesiā. vt leg. et not. de peni. di. j. quātūslibet. et licet pnia peccatū absorbeat: in pristinū statū nō reformat. de pe. di. j. qui vult. imo dispensatio siue absolutio infamiā. de qua dictū est hʒ delere. l. dist. miror. an talis possit testari: dic per Inno. s. de dol. et cōtu. veritatis. et per Hosti. de excep. pia. et per Gar. s. de vsur. q̄. et in scda parte spe. ti. de edi. instru. §. cōpendiose. et dic vt dixi in. c. pia. Si q̄ras an instrumentū per tabellionē excōicatū retentū teneat: aliqui dicūt q sic infra annū. s. de hereti. excōicam⁹. §. credētes. aliq q nullomō. iij. q. iij. nullus. Host. dicit q si est occultus valet. si est manifestus nō. s. de re iudi. ad probandū. sʒ nūquid iudex secularis credet iudici ecclesiastico asserēti simplicit talē Petrū excōicatū: distingue q aut est questio inter iudicē et illū excōicatū. et tunc nō est credēdū iudici et tāq in cā sua: aut inter excōicatū et aliū. et tunc credere ei: vel eius sigillo. ẜm ea q no. s. de proba. post cessionē. et de testi. cū a nobis. et not. in p'alleg. c. qm contra. et per Inno. in. c. a nobis.

Constitutionē. Primo dr que monitio dicat canonica. Scdo q iter monitionē debeāt esse iterualla. scda. Statuim⁹. hec facta est ad declarationē illi⁹. s. e. statuim⁹ Cōstitutionē. s. e. statuim⁹. Minorē. et sic nō loquit de pticipantib⁹ in crimine q maiorē incurrūt. s. e. si cōcubine. als aūt participādo simpliciter: minorē incurrit loquēdo: vel lras seu nunciū mittēdo eidē. s. de elec. vbi. §. nulli. imo etiā quis cū inuito loquit. s. de appel. sup eo. xxxij. q. ij. honoratur. imo facto quis loquitur. vñ dixit Grego. in dialogo. de quodā. et si vbis taceret: factū ipsius loqueret. ar. xxij. q. v. cauete. ar. ff. de cōsti. pecu. l. licet. vñ breuiter: hos orare vale cōio mensa negant talibus: exceptis illis personis q̄ sunt priuilegiate. xi. q. j. qm multos. Scrupulū. qr aliqui ante istā decre. dicebāt q sufficiebat tales moueri in gnē ad qd posset tales excōmunicari. sed cōtra: et bñ vt hic patet. Alijs. scʒ ter moneant si inueniri possūt: alioquin fiat clamosa publicatio in ecclesia: vel domo. C. de an. excep. l. vt perfectius. xvj. q. iij. §. pōt. Itē q seruet formā decre. s. eo. cū medicinalis. Itē q det cōpetētia interualla vt. j. sequit. Monere. a iudice ordinario: vel delegato. j. e. statutū. q trahit hanc cōstitutionē ad snias interdicti vl' suspensionis. Noiatim. a expsso nomine proprio. s. de testi. licet ex quadā. vel als circūstātys indubitatis aut certa demōstratione: que vice proprij nois fungatur. ff. de re. ven. si in re. ẜm Jo. mo. sed Gui. cōtra: qui dicit hunc rigorē seruandū. s. q nō requirat noiatim facta expressio: nec recedet ab ipso: qr si als hoc vellet sufficeret si expressisset. s. de deci. ad audientiā. ex quo sequit q nō sufficit sic dicere. excommunico participantes. c. p. et sic intelligi videtur decre. s. e. q in dubijs. §. vlt. xj. q. iij. §. rogo. de hoc. s. de offi. or. si sacerdos. sed Jo. and. tʒ q sufficiat monitio sub noie appellatiuo. Quid si dicat I gnē moneo filiū Petri: dic q si hʒ vnicū valʒ. ff. de lib. et posth. l. ij. sed si plures: nō. insti. de exhereda. lib. §. nominatim. nec valet si monerent in genere oēs de collegio: nisi noiatis q̄libet moneret. et si ignoret eorū noia: cogat rectorē cōuent⁹ ad reuelādū. ff. de condi. ob tur. cau. l. iiij. §. fi. ¶ Statuimus sic pstruc. quoq vt inductes siue monitionibus trib⁹ vtant: siue vna pro oib⁹: obseruent cōpetētia interualla aliquorū dierū inter monitiones quas iura statuūt vt canonice snia excōicationis promulget. monitiones: sic moneo talem vt vsq ad mensē abstineat a cōione talis: q si nō fecerit: moneo scdo: vt vsq ad aliū mēsem abstineat: q si indurato aio adhuc nō fecerit/ tertio moneo: vt vsq ad tertiū mensem faciat alioquin ex tūc in eū fsia excōicationis et c. s. de testi. cogē. pterea. Jura. s. eo. sacro. xj. q. ij. indigne. Vtant. vt. s dictū est pro oibus: qd fieri pōt. xxiij. q. iij. de illicita. vbi de hoc. sed si tres fiāt nō est necesse dicere in tertia peremptorie. ff. de iudi. nōnū q. Cōpetentia. qd relinquit arbitrio iudicātis. s. de appel. romana. de offi. dele. de causis. Interualla. qn fiunt tres monitiones vt inter eas fiat interuallū: sed si vna monitio tm procedat: fiat interuallū inter monitionē et sniam: vel forte ipsa sola monitio habebit plures dilatiōes: sicut faciūt executores grāū: monendo semel eū pro prima dilatione dādo duas vel plures. Sic. s. de testi. in causis. Necessitas. vt qr partes sunt ad rixāl' ad arma parate: vel als imminet periculū: quibus iudex dʒ pro posse obuiare. ff. de vsur. l. equissimū.

Presenti. Hec facta est ad declarationē illius. s. e. solet. Relaxationis. interdictū prope relaxat: sed ab excōmunicatione quis absoluitur. Sine q. expositiue tenetur. per qd patet et per illud quod ponit. J. in verbo/ gñaliter. q hoc capitulū habet locū in generali interdicto. de quo. s. de verb. sig. cū in partibus. et J. e. alma. ergo a cōtrario sensu spāle interdictū relaxari poterit ad cautelā: qr ex quo de isto expresse nō mutat: stare pbibet. C. de testa. sancim⁹. maxie cū ista tria excōicatio: suspēsio: et in

terdictum:nō ad imparia iudicent.ē.c.cū medicinalis.et.J.co.statutū.nisi expresse ostendatur inter eos diuorciū:ꝙ in hoc verbo gñali:ꝛ si relaxet de facto:relaxatio est.vt innuit finis hui⁹ decre.ē.co.romana.§.vniuersitatē.et.ē.de hijs q̄ vi me.cau.fi.c.absolutionis.ꝛ sic etiā excōicatio in.x.casib⁹ est nulla. Primo si error patēter expressus sit in sententia. Scdō si excōmunicatio sit post appel.legitimā lata vt.ē.co. per tuas. Tertio si feratur a non suo iudice:vel q2 nullo mō est iudex:vel quia excedit fines cōmissionis. ē.de cōsue. ad nostrā.ē.de offi.deleg. cum olim. Quarto si ab excōicato:licet als proprio iudice xxiij.q.j. audiuim⁹. Quinto in excōicato a subdelegato cōtra intentionē delegantis.ē.de prebē.c.fi. Sexto si ab intruso vel suspenso: a iurisdictione ferat sententia.xij.q.ij. alienationes. et.c. precarie. Septimo si a violatore hoīs.ē.de exces.prela.tanta. Octauo in casu decre.ē.e.statuimus.ꝛ.ē.c.proxi. Non o si prelatus excōmunicet subditū suū contra tenorē priuilegij.J.de verb.signi.veniens. Decimo oīm quosdā in casu decre.ē.de exces.prela.cū ad quorūdam. Undecimo si a iudice ferat impetrato per excōmunicatū.ē.de rescrip.ipso iure. Duodecimo in casu decre.ē.de offi.ordi.q2 plerią. Decimotertio in casu.ē.de priuileg.auctoritate.in fi.s.rñso. Nō habere.videbat contrariū propter excōicationē:cuius absolutio sepe dat ad cautelā.ē.co.solet.et est ratio diuersitatis:q2 cum interdictum gñale propter delictū vnius etiā sine culpa aliorum feratur.etiā eius tēpore missarum celebratio:et plura alia sacramenta conferant. nō imminet tantum periculum:sicut in excōicatione et ideo fortius ꝛ festinanti⁹ excōicationi occurrendū est:cū sit eterne mortis dānatio.xj.q.iij. audi.secus est in speciali interdicto: q2 relaxari poterit vt.ē.dictū est.de quo etiā idem in excōicatione:q2 eadē est ratio quasi:cū ambo tantū afficiant culpabiles:ꝛ nō alios.

Quicūą. Primo dr ꝙ offendentes excōicatores excōicationis vinculo inuoluunt. Scdō ꝙ docētes offendi data licētia:eadē sententia astringunt. Tertio ꝙ post duos mēses huius snie absolutio/sūmo pōtifici reseruat. scda. Eadē. tertia. Or aūt. Hec facta est ad executionē illius.c.ꝛ siliū.xj.q.iij.nemo. Quicūą. etiā epi:q2 de excōicatione loquit:secus si in suspēsione.ē.e.statuim⁹. Reges. q2 etiā imperator pōt excōicari.lxiij.di.valētinian⁹. Grauādi.ē.de priuil.ꝓto. Licētia.multo fortius si iussū vel mandatū dederit:ipe tñ excōicatus ex hoc cui⁹ fauore fit nō est in culpa:nisi añ vel post ratū hūerit hoc.ē.de resti.spo.cū ad sedē. Suoꝝ.cōsanguineoꝝ vel familiariū:vel domesticoꝝ.de quo no. J.q.v.in pñ.coloni.etiā dñr sui.lxxxix.di.iudicatū.ꝛ illi de quib⁹ le.iij.q.iij.lex iulia.ꝛ sic no.casū in quo ꝑcussiens:ꝛ mandās ꝑcuti laycū sunt excōicati.ē.de elec.sciāt. Granādi. ne aliąs molat/coquat ꝛ silia.ē.de ꝑuil.ꝓto.re integra sic ē.de ꝑbē.si cui.de elec.vbi maius.§.si vō.qd expone añą ad occidendū vel capiendū:vel als grauandū alias ꝑsonas in aliquo processū sit. ē.de elec.in causis.ergo si re integra fiat reuocatio talis licētie vel mandati locū nō hʒ qd hic sequit.si autē ille cui licentia est cōcessa ad aliquē actū processerit:dātes ipsā licentiā/statim sūt ligati.ar.de pe.di.j.c.ąląscū militib⁹.qd est verū ī offensa faciēda ꝑsonis: secus si fiat bonis vl rebus ad quarū restitutionem assignat terminus octo dierū.vt.J.ptʒ.ꝛ sic nō ob:J.dū dicit:nisi bona ꝛc.q2 in offensione ꝑsone sufficit ad aliquem actū procedere:sed in offensa rerū:dū tñ infra octo dies restituat:vel dic ꝙ hoc respicit offensas q̄ imposterū fient: siue ī bonis:siue in ꝑsonis sed lr̃a sequens:nisi bona ꝛc.respicit offensas iā factas actenus circa occupationes bonoꝝ:in q̄bus dat.octo dies. Sile.ē.de re.eccl.nō alie.hoc cōsultissimo.vbi in cōpulsionibus iā factis ante illā decre.dat tꝑs ad reuocandū:sed in faciēdū nō.imo punit eas ipso iure:et hoc facit natura ꝯstitutionis q̄ ligat futura:nō ꝑterita naturaliter. Excōicationis.incurrit. no. sextū casū in quo quis ipso facto in hoc sexto lib.sniam excōicationis incurrit:et si prius erant excōicati mō duplici vinculo sunt ligati. vt no.iij.q.iij.engeltrudā.de iudeis.ita quorūdā. Eadē. secūda ꝑs. scʒ. Maioꝝ.vti.ꝛ sic mandās ꝛ mādatarius hāc sniā incurrūt.ē.e. mulieres. nec excusat iussus supioris.J.de reg.iur.qd q̄s. Als.i.preter aliquā sniā.ꝛ si talis postea ratū habeat.distingue vt J.de reg.iur.cū q̄s. Qui aūt.tertia ꝑs. Sile dr de incēdiarijs.ē.e.tua. als possunt epi.ē.c.nuper.

Si iudex. Primo quis iudicū habeat de titulo clericatus cognoscere. Scdō ponit casus in q̄bus a sī cognitionē hʒ secularis ad iudicē ecclesiasticū remittere. Tertio casū in quo secularis hʒ clericū custodire. scda. Si notoriū. tertia. Nō sic. Hec facta est ad declarationē canonis. xvij.q.iiij.si q̄s suadente. Repetat. sicut ciuitas suū ciuē.ff.de rei ven.l.j.§.j.sicut em̄ miles ꝑ magistrū militū in ciuilibus ꝛ in criminalib⁹ habet puniri.sic cleric⁹ per ecclīasticū iudicē.ē. de iudi. at si clerici.C.de iuris.om.iu.l.magisterie.sile.ē. de app.dilectis.vbi decan⁹ suū repetit ꝑsbyterū et ibi per Inno.ē.de seruis nō or.c.ij. Uocato.q2 cognoscēdo ꝛ sniando sūt vocādi quoꝝ interest. et est eis denūciatio faciēda:als nō tenet ꝙ fiet ē.de ma. et obe.inter quatuor. Pertinebit. q2 de spūalibus nec incidēter nec principalr cognoscet iudex secularis.ē.de ordi.cog.tuā. nec summatiʒ cognoscet:vt quidā olim dicebāt: q2 eius erat cognitio an esset sua iurisdictio.per.c.ē.de rescrip.super lris.quoꝝ opinio hic satis euacuatur.idem de exceptione clericatus vl monachatus seu filis peremptorie:vel incidēter sic proposita.ē.de iudi.decernim⁹.ꝛ.ē.de arbi.cōtingit.sʒ quē ordinē iudex ecclesiasticus seruabit: statim sequitur. Primo eniʒ de possessione clericatus suꝑ qua possessione ꝑmo inquiret de notorio:ꝛ si non sit notoriū:inquiret de fama publica:vel q2 hoc erat vulgatū:vel q2 iste cōiter pro clerico

habebat:et si aliqd de premissis trib9 reperiat: iste talis debet restitui curie ecclesiastice:et sic ista possessio facit cognitionē eē de foro eccl'ie.lic.ē. de iudi.significauit.vbi licet possessio tractet̃ corā seculari iudice:recupata ea per clericū: propetas tractabit̃ corā iudicib9 eccl'ie:q2 possessio rei dat in forū ipsi reo.C.de alie.iu.mu.cā fac.l.vna ¶ Si queras quare cogit̃ ostendere titulū sue possessiōis cōtra iura.ij.q.vi.c.j.dic q̄ vbi actor cōtra tenet:agit de re quā possidet reus.vt illa sibi restituat̃:petendo rem quā dicit suā: vel sibi debitam:cū plus habeat in iudo aliis paribus possessor:q̄ petitor:actore nō probāte etiā si nihil probauerit obtinebit:vt in dictis iuribus:et hoc fuit equitas publicianę actiōis.vt.ff.de public.per totū.sed quādo actor nō agit ad euincendū possessorū in quo est reus:sed ad finē aliū tunc secus.ij.q.j.legū.vt in.c.isto.z.ē.de offi.or. ordinarij.z de rescrip.cū adeo.sicut hic:q2 iudici nolenti de isto facere iustitiā obijciat̃ in possessio ne clericatus est:ipse poterit dicere:possessio nō facit clericum.ff.de decuri.herēnius.z ideo probet cleric9 si poterit:si tamē esset antiqua possessio:allegatio iudicis secularis debet reputari calūpniosa:z talis deberet reputari clericus.ff. de ritu nup.l.iij.Libere.sec9 si esset factū recēs. simile not.de matrimonio spūali:et de būficio. ē.de presump.illud.per Inno.z de matrimonio carnali.ē.de spon.ɔsultationib9. Debeat. hoc forte dicit ad excludendū illos de quib9 le.de biga.altercationis. Habeat̃. not.q̄tū cōis opinio operatur:sine fama operat̃.si.iij.q.vij.§.verum.incōtinēti pōt exponi infra triduū añq̄ diuertat se ad aliū actū.C.de iudi.l.vl.z.ff.de duo. rei.l.duos.§.duos. sed si modicū interuallū interponat̃ nō obest.ff.ad.l.fal.l.j.sic potest intelligi.ē.de elec. q2 propter.q̄ eñ incōtinenti fieri debent:nō precipiti festinatione facienda sunt ff.de admi.tu.l.tutor.que aliter accipit̃.ē.de te sti.co.preterea.et dic vt ibi:et dic de hoc vt not. ē.de iudi.cum nō ab hoīe.circa prin.Idē esse.secūda pars.Clericali.an tūc capientes sint excōicati.dic vt.ē.e.vt fame.§.j.z de penis.p̄sbyteri. Clericales.dic vt.ē.de biga.altercationis.et de cle.cōiuga.clerici.Reputari. nā in quo statu te inuenero pro p̄nti tēpore:te iudicabo.xxv.disti. qualis.licet possit postea de alio inqri.J.e. in fi. Extitit.tūc dicit̃ quis gerere pro ingenuo:cū diu fuit in possessione libertatis paratus subire liberale iudiciū.ff.de acq.pos.possideri.§.si seruus. nō tñ cū fugitiuus est:q2 licet talis pro libero se gesserit:nō ideo est in possessiōe libertatis.C.de agri.et cen.l.cū scimus.in. fi. sed hoc forte ƒm Hosti.in monacho nō h3 locū:cuz nullo tēpore ē.de testa.c.j.qd est olno verū:si constat de monachatu.al's cōtra.ē.de testi.nup.sed nec de tali est ius in tēpore:sed vtrū constet vel nō:verūtamē de plano debet expediri z sine libello:quia nō decet seruos dei de talib9 strepitib9 interesse xj.q.j.si quis cū clerici.ē.de accu.olim.et dicitur monachus fugitiuus quādo per fecerit:et extra monasteriū manet vt se selet abbati.z si postea

penitentia ductus ad monasteriū reddit.ff.de edili.edic.l.quid sit fugitiuus.z hoc tenet Hos. ē.de regu.ne religiosi. Legalis auctoritas.ff.de proba.l.circa.C.de li.causa eacq.Cōprobatur.q. d.Hug.qui portant talem habitū solent clerici esse:vt ipse talis sit qualē seipsum demonstrat. Habitus.vt qui similē vitā zc.vt.ē.de sta.regu. recolentes.signū eñ signatum ostendit de con se.di.ij.signū.vel habitus sub alijs vestibus per religiosos porteretur:ita q̄ nō exhibeatur: nō est proprie habitus:de quo dic vt not.ē.ne cle.vel mo.periculosa.Stigmate.si.xxxiij.q.ij.hoc ip̄s zc.proprie stigma cōiectura igneorum vulnerū alias vocatur caracter.ē.de fal.ad audientiā. de hoc stigmate habes.C.de fabric.l.stigmata. li.xj.z dicitur fabricēsi.qui publica arma facit:z in publica fabricat z nō alibi:vnde stigma est instrumentū quoddā ferreū in quo sculptū est signum imperatoris.et nomē admodū illius instrumenti:cū sit denariū:z illud calidū ponitur supra manus istorūvt cognoscentur. facies aūt hoīs nō debet caracterisari tali ferro calido.C. de pe.l.l.si quis.in fi.nisi in casu quem habes.ē. de fal.ad audientiam.dic vt ibi.in militibus tamen armate militie super humeris imprimitur et etiā alia quincq.Unde versus.Scriptus iura tus exclaro sanguine natus. Stigmat9 signatus:scinctus mucrone probatus. Hec probant̃ ff.ex qui.ca.in fa.l.pe.Hydrophiaticos.isti dicunt̃ ad hydria q̄ est vas aquatile.vñ q̄ hydrophilati.i.custodes aquarū.et est simile q̄ gazaphilatus.ē.de proba.c.j.z inde dicitur hydropicus:ab hydros q̄ est aqua.vt in omelia illi9 euāgelij.intrasset Jesus in domū zc. Signati. hoc iō dicit q2 in singulis manibus cox imprimebat̃ nomē imperatoris.C.de aq̄ duc.l.pe.§.vlt.li.xj. Nō tenent̃.vt l.l.pe.in fi.z dñr angarie ꝑsonalia obseq̄a proprijs sumptib9 p̄stita.ē.de imu. eccle.nōnulli.vbi de hoc.Defendit̃.ad hoc.C. de piepo.sacri cubi.l.ij.in fi.lib.xij.tales eñ litigant sub iudice eis deputato:si quis ɔtrariū voluerit eis dicere.C.eo.ti.l.penul.§.si vero cuidā. Nō sic.tertia pars.Clericali.multo fortius si deꝑhensus fuerit in habitu laycali:z hoc denotat q̄ dicit q̄uis zc.licet dicam9 q̄ vltima mora nocet.vt.ff.de peri.z cō.rei ven.l.illud. hoc tamen vltia possessio nō reuelat:in hoc q̄ fiat remissio sed prodest ad hoc vt articulo probante possessionis sine articulo clericatus:nō procedat̃ contra eum.vt.J.in fi.z est ratio quia plura faciunt contra istum q̄ pro isto:et ideo nō restituetur iudici ecclesiastico:cum iudex secularis de hoc cognoscere nō possit.vt in prin.qui licet sit vinculatus vel incarceratus per iudicem secularē:hāc fidem poterit facere per procuratorē3 suum ad hoc cōstitutum.ff.de custo.reo.l.diuus.j.et poterit hoc probare p instrumentū sue ordinationis.ij.q.j.legum.etiam per testes.ē.de cle.peregri.tue.Presumptionem. not. q̄ quando presumptio non est: sufficit possessio:nisi fiat fides de titulo cleric.li. etenim hoc preiudiciale. de quo primitus debet cognosci:vt sciat̃ per quem

iudicem punietur. C. de ordi. cog. l. vlti. Proces- sus ergo non solum iudicare prohibent: immo procedere: si. d. de hereti. vt inquisitionis.

Additio. c. Si iudex. dic ꝙ iudex secula- ris aut eius familia pōt capere clericū de nocte repertū vt eū presentet epō suo vt dicit Panor. in. c. si vero. et in. c. vt fame. de sen. excom. extra. quia p̄sumitur male de nocte vt delinquat: et eū capere est obuiare delicto. ꝛ est species defensionis: alia ratione: q2 si pmitteretur abire et delictū cōmitteret pruꝰꝙ sciretur delictum esse ꝯmissum fugere posset ꝛ nō posset puniri. tamen iudex ipse secularis hoc nō potest nisi cū licentia generali episcopi diocesani ꝙ capiat clericos in crimine repertos: quoniam hoc casu nulla est opus cause cognitione. sed etiam cū licentia epi non pōt capere clericos diffamatos de crimine si nō in crimine reperiatur: q2 hic est opus cause cognitione ꝛ hec ac alia multa q̄ scribere omitto vide per Francis. de aretio. in. c. cū non ab homine. colū. iij. et colū. iiij. de iudi. extra. Aurioli doctor.

¶ Et triginta casus in quibꝰ iudex secularis habet cognitionem in clericū vide per Marian. so- cinū in. c. j. de fo. cōpe. extra. Auriolus doctor.

Statutum. Antiqui statuti re- citatio. Eiusdē ex- tentio. facti contrarij anullatio. Scda. In suspensionis. tertia. Decernentes. Hec facta est ad extentionē illius. s. e. constitutionem. Statutū. s. e. cōstitutionē3. Cōstitutionis. s. e. statutū. Uel delegatis. not. ordinarios et delegatos equiparari quo ad hunc articulum. sic. s. de priuileg. epōrum. Aliū. s. de proba. quoniā. sed quidam hoc intellexerunt si eis in cōmissione a papa sit expressum ꝛ nō aliter. et est ratio q2 eorū iurisdictio stricti iuris est. vt dictum est. s. de hereti. vt officiū. §. denique. ꝛ pro hac opinione videt facere stillus curie: vbi exprimitur qsi papa hoc intendit: sed primū videt verius vt hic. ꝛ. s. de offi. deleg. prudentiā. §. ceterū ver. explorati. ꝛ not. ex hoc parificari excōmunicationem/suspensionem/et interdictum.

Licet. Hec facta est ad declaratio nem eorū que not. per antiquos et modernos. s. de appel. sepe. Promulta. et si appellatio esset emissa a diffinitiua sententia vel grauamine iusto. et sic per consequens snīa postea lata nulla erat. s. de appel. ad presentiā. q2 legitima appellatio a iurisdictione iudicis eximit appellantē. s. e. ti. directe. in fi. ꝛ ideo sententia post talē appellationē lata a nō suo iudice intelligit. s. de appel. si postꝙ. §. j. fi. so. ꝛ ideo nō tenet. s. de ꝯsue. ad nostram. vt excōicatus tamē ab oībus actibus cui tabitur: nec de legitimatione appellatiōis: vel aīs de nullitate snīe docuerit. et est rō: q2 ex quo firma manet snīa sup principali: et appellatio quo ad hoc est frustratoria. s. de app. sepe. et. c. personas. p̄sumi debet pro excōicationis sententia donec ꝯtrariū fuerit probatū: ꝛ licet hic fiat mentio tm̄ de excōicatione: idē videt de suspen- sione ꝛ interdicto: propter idētitatem rōnis. s. e. proxi. de verb. sig. querenti. nedū de predictis actibꝰ: imo de qualibet alia snīa: que olno nulla est ipso iure. q2 cū a talibus non sit necesse appellare. s. de re iudi. c. vlti. dato ꝙ condēnatus appellaret et prosequeret: nō propter hoc cōualesceret sententia p̄dicta. ar. s. de re iudi. snīa. secus si nō esset olno nulla: sicut illa q̄ lata est per falsum procuratorē q̄ per solam appellationē cōdemnati ratificat. ff. rem ra. hab. l. iij. §. falsus. Conualescat. ex hoc not. et. i. dēter ꝙ illud qđ ab initio nullū est tractu tēporis nō conualescit. s. de elec. auditis. et de regu. iur. nō firmat. nec ob. ꝙ si opponatur: ꝙ si lapsis tpibus appellationis per inde est ac si nō appellasset: et sic retro sententia excōicationis erit aliqua. ff. de hijs que not. infa. l. furti. §. j. ꝛ hoc tenet pro not. Inno. s. de appel. sepe. vbi dicit ꝙ transacto tpe appellationis. nō pōt quis dare ex hoc sententiā excōmunicationis nullā: ex ea causa. nā per omissionem a prosecutione appel. snīa q̄ ab initio non tenuit. mō tenet ꝛ ligat vt in prealleg. l. furti. §. j. alij dicūt ꝙ semp nulla pmanet: q2 non capit effectū a taciturnitate vel a tpe: sed ex intētione ꝛ ꝑtāte excōicātis: que nulla erat post appellationē legitimā vt dictū est. q2 excōicatio statī trahit secū executione3. s. de appel. pastoralis. ergo aut statī tenet: aut nullo mō tenet: et hec est verior/q2 hic approbat: nō obstante dicta. l. furti. q2 snīa ꝑcessit appellationē: et ipsa appellatio subsecuta anullat ꝑcedentē snīam: sed cūꝰ effectū suspēdit: cuius effectꝰ suspēsio tollit sublata appellatione: ꝛ sic remanet rata prior snīa secus vbi appellatio ꝑcessit primam snīam. ꝛ sic per appel. iurisdictio in feriozis ꝙtū ad illā causam translata est in superiorē ꝙtū3 in sui initio ipsa snīa nulla fuit: vnde nō potuit cōualescere vt hic. Itē contra sicut excōicatio fertur pro executione ꝛ in loco executionis debiti declarati in diffinitiua sentētia. sic etiā aīs corporalis ꝛ realis: sic executio diffinitiue. Unde exceptio diffinitiue sentētie per viā excōicationis. et per viam corporalis executionis: sed ita est ꝙ si appellatione pēdēte fiat executio realis iudicati in sententia diffinitiua sed fieri nō debet sublata appellatione: rata manet ipsa executio. ff. de appel. ex causa a contrario sensu. et sic erit sentētia excōicatiōis q̄ pro executiōe fertur. s. de re iudi. ꝙ ad consultationē. Dic ꝙ secus est in alia executione reali q̄ fit in rē iudicatā quasi media te tanꝙ accessoria sequitur ipsum iudicatū: ꝛ rō ex quo per omissionē rata manet ipsa diffinitiua. sic per cōsequens ipsa executio: que etiā cēt statim facienda. et sic vna via tolleretur: ꝙ alia statim cōcederetur. secus est in sentētia excōicationis: que licet sit executoria nō ita inheret ipi principali iudicato sicut ex alia que statim fit et fertur in personam. et ideo licet ipsa diffinitiua per omissionem executionis appellationis rata maneat: nō tñ propter hoc ista excōicatio cōualescit. qđ intelligo veru3 de excōicatione que fertur separatim ab ipsa snīa diffinitiua: vt q2

nō soluebam rem iudicatā3 antea: fuisti postea excōmunicatus: secus autē si totū feraf in simul, vt q: non solueris.c. te excōmunico. nam in hoc casu videtur q̄ p̄cedēs appellatio totū anullat qō diffinitiuc postea factū est: licet nō probet̄ ita sic videtur in simili distinguere Inno.s.de app. preterea. sed cōtra hoc videt̄.s.de app. Romana.§.sentētias. Expresse. q: aliqñ fert in p̄sonā incertā.v.q.j.c.quidam. sed illud fit in gñe.s.de offi.ordi.si sacerdos. Euitari. ipse licet ab aliis euitet̄ nō debet se gerere p̄ excōicato: nec esset irregularis: si se imisceret diuinis. licet publice denūtietur excōicatus.s.de app. ad p̄sentiā. non ob.xj.q.iij. sententia. et.§.cū ergo. que itelligit de iniusta sentētia: q̄ si nō liget apud deū: ligat apud ecclesiā. Nos autē loq̄mur de sniā q̄ nulla est: que nec apud ecclesiā etiā ligat. Ho.s.eo.in prin. licet de facto a tali absoluat̄ quādoq3 vt.s. de testi. dilecto. in pall.c. ad p̄sentiā. Remoueri. tam in iudicio q̄ extra. et sic cōtra.s.e.p tuas.& c. solet. vbi talis nō euitat̄ in extraiudicialibus: sed hoc tñ facit publica denūtiatio superioris: q̄ fit ↄtra istū in casu: pro qua p̄sumit̄ prima facie. s.de reustic. in p̄sentia. decre. solet. non ob. q: casus diuersus est: nō aduersus: q: ibi loq̄tur de diligēti & sollicito. hic vero de pigro et negligente. vt.s. patet. Unde in ei⁹ negligētie penā: hic statuit̄.s. vt euitet̄ totaliter donec cum effectu docuerit. ex quo no. q̄ sola denunciatio sufficit ad euitādū excōicatū: licet nō probet̄ excōicat⁹: nisi probauerit se absolutū.s.de cle. excō. mi. propo suit. sed decre. pia.s.de excep. videtur velle q̄ ad hoc qō a iudicib⁹ repellat̄ probet̄ excōicatio apertissimis documētis: imo de sentētia hic constat per talē denuntiationē quātū ad veritatē amplius non ligatur. vt.s.de app. pastoralis. in fi. Nullitatē. que multis modis dicit̄ vt.s.eo. presenti. not. et itellige cū effectu docuerit qō est.s. de cle. nō resi. relatum.

Si clericos. Primo / de clericis per laicos iussu epi capiendis. Secūdo / de captis sub fide iussorib⁹ reddēdis. Scōa. Eos. Hec sumpta est ex his q̄ not.s.eo. vniuersitatis. et.c. vt fame. Tue. q̄cunq3 sis tu q̄ iurisdictioni preces.s. eo. vt fame. Unde de epis et abbatibus quo ad suos monachos nullus dubitat: et idē quocūq3 alio p̄lato qui habet potestatē absoluēdi ab isto canone.s.eo. cum illor.& c. canonica. et nullus alius s̄m Ho. Inno. dicit q̄ imo idē potest quis alius iudex ecclesiasticus: siue ordinari⁹ siue delegat⁹ exequēdo iurisdictionē suā potest hoc facere. C.de epis.l. iudicib⁹. de quo dic p eos. vt i dicto c. vt fame. Commissos. ergo de cōmisso excessu fuerūt cōdēnati canonice.s.eo. vt fame.§.j. et ideo hoc de talib⁹ quorū excessus facti sunt notorij: sed nec notorijs est faciēda violentia: dum modo parati sint corrigi: et obedire velint. vt in pall.c. vt fame.& c.s. de iudici. cum non ab hoie: nisi suspect⁹ sit q̄ noluerit al's obedire: puta q: alias eluserit.s.de app. vt q̄stionē. sic intelligit. c. vt fame. ibi detinere. Capi. nō dicit verberari.

et sic nō ob.s.eo. vniuersitati. q̄ loq̄tur in percussione q̄ durior est captione. Carcere. vt.s.de pen. quāuis. Debita. penitētia debet esse cōpetēs.s. eo. p̄pendum⁹. Unde si in corrigēdo excedit modū p̄latus est deponēdus. xlv. di. licet. Inspiciendo qualitatē delicti et delinquētis.s.de homici. sicut dignū. Nisi certa pena esset i iure statuta q̄ imponi debet.s.de offi. dele. de causis. et de offi. ordi. ad reprimēdā. vbi plene de hoc. Castigādos.i. puniēdos. Proposita.i. scienter excedatur.s.de rescri. spo. olim. Iniuria. glo. tenet.s. de iudi.c. non ab hoie. q̄ clerici poterūt capi in maleficijs vt eorum factū fiat notorium: q̄ non possit celari. maxime si timeat̄ de fuga pro laicis adiunctis sibi clericis: sine alia sententia: vel soli per se cū licentia prelatorū.& videt̄ sentire q̄ ḡnalis licētia sufficiat: sed abbas ibi et Inno.s. e. vt fame. q̄ soli clerici: vl' etiā si creditor clericorū timeat sui debitoris clerici: poterunt capere sine aliqua licētia. per.l.ff.q̄ in frau. credi.l. ait p̄tor. sed layci sine sp̄ali licentia nullo mō: vt hic nisi in casu: al's sibi permisso a iure: puta vt si clericū feudatarius vel emphiteoticariū condēnatū in ipso feudo vl' emphiteosi per pares vel al's iuste: velit per spatulas expellere q̄ potest cum moderamine inculpate tutele.s.de restit. spo. olim.i. in libro feu. de capi. cor. si clericus. Host. not. in.c. vt fame. se nō credere hoc per aliques posse fieri: sine pena excōicatiōis: nisi s̄m formā huius.c. vel nisi al's sit ab alio canone alicui sp̄aliter concessum: sicut est in casu.s.e. si vero.& in aliis pluribus quos ipse no. in summa huius ti. §. quis possit absoluere. et eius est ratio: quia cū canon: si quis suadente: ponant regulam semper ei est standum: nisi expresse inueniatur per alium canonē qui sit tante auctoritatis vitiatum: et qui regulā negat probet hoc cum neget ff.de proba. ab ea parte. et sic per.l. vel glo. doctorum: credit dictum canonem vel eius regulā viciari: cū eorum auctoritas nō sufficiat ad ip̄m canonem corrigendū. arg. eorum que not.s.de cōsti. licet. et hanc opinionem quā Host. ponit s.e. vt fame. videtur hoc capitulum approbare qō facit pro q̄stione dominicali: an fugiēs mortem eapiens q̄ in itinere equum quem ducebat clericus: vt melius posset fugere: cūq3 sibi postea restituerit: an sit excōmunicatus. et quidam tenent q̄ nō: quia hoc iste non fecit: suadente diabolo: sed ad cautelam: pro conseruatione vite sue: ab episcopo tamen ad cautelam absolui poterit. alij tenent simpliciter excommunicatum sed minus puniendū.l. distin. presbyteros. tertij dicunt ipsum excōmunicatum: sed nulla pena propter hoc puniendum. Hanc approbat Bartho. brixien. fideiussoriā. vel pignoraticias quia potius est pignori incūbere: q̄ in personas agere. ff. consti. pecu.l. promissor. ergo non sufficeret simplex: vel nulla. Unde versus. Fides data fauit / plagium plec. sed vadium naut. Enormitas.s.de fal. super eo. xix. distin. in memoriā. Causa rationabilis. quia ab eo quem detinet in custodia vult aliorum veritatem scire ad hoc.s.

de po. c. j. vel scire nosa aliorum. ar. xxvj. q. vlti. et sic not. a contrario sensu litere: ꝙ eṗs vel officialis ⁊ multo fortius alius in finē sine causa rationabili: detinens clericū in vinculis als captū excōmunicationē incurrit. de quo. xxiij. q. vlt. vt pridem. Detinendos. si. per omnia. vt. ff. de custo. re. l. diuus.

Si sententia. Primo dicit de populo nō intelligendo sub clero: nec econtra. Scḋo. de suburbiis: sub ciuitatis noīe concludendis. Tertio de singularibus sub vocabulo populi cōprehendēdis. secunda. Ceterū. tertia. Cū vero. Hec sumpta est ex hijs que no. per Hostiē. s. de priuileg. ex parte. et. c. ꝙ nōnullis. et per Inno. ⁊ B. Sic etiā interdicto clero alicuius eccl̄ie ipsa ecclesia non intelligit interdicta. quoniā clerici aliunde venientes possint celebrare inibi. s. de priuileg. ꝑ exceptionē. in fi. Equa. nec ob. de iure natu. l fi. §. plebiscitū. ibi, sub noīe ppl̄i vniuersi ciues intelligūtur: ⁊ cōnumeratis ⁊ senatoribus q̄ illi eiusdē professionis sunt: sed isti diuersarū xij. q. j. duo. s. de rescrip. sedes. Ad diuina. de hoc dicebatur satis. s. de priuile. ex parte abbatisse. Ceterū. scḋa pars. Dñi. q: secus si propter delictū olim. vt ptz. j. dū dicit: q̄ culpabiles non existūt. De hoc pone exemplū. s. de postu. ꝓla. c. j. de spon. nō est. ⁊ no. ꝙ qñ tota terra alicui⁹ dñi mādatur subijci interdicto. intelligit de illa que ipsi dño adheret ⁊ si nō ad mēsam: sed ꝙtū ad iurisdictionē: vel coronā. s. de postu. ꝓla. c. j. ⁊ idez si haberet terrā in dotē sibi assignatā: q: marit⁹ est dñs dotis. insti. de re. di. per traditionē. C. de rei ven. doce. et si apponat terra quā tenet: etiā intelligit de pignorata: q: creditor habet veraz possessionē. ff. de vsucapi. l. fin. sed si dicat totā terrā suā: tūc secus: q: hoc verbū: suā/ hoc notat dñiuz. ff. de rei vē. l. in rē. Rectoris. ar. pro Tācreto ⁊ sequacib⁹ suis. ꝙ si eṗs cōueniat: ⁊ fuit cōtumax tota ciuitas pōt subijci interdicto: et per hec iura in alia glo. dicta. sed Vincē. tollit. ar. s. de rescrip. edoceri. de offi. dele ga. sane. vbi de hoc. sed ibi vr̄ Host. approbare sententiā Tācreti. Ciuitas. ⁊ sic locus interdicit. ⁊ sic no. ꝙ aliud est interdicere ciuitatē: ⁊ aliud ciues. vt. j. patet ex quo patet: ꝙ aliud est interdictū ciuitatis vel alterius loci: aliud vniuersitatis vel collegij. ar. s. de vsur. vsurarū. in fi. vñ in vniuersitate interdicta omni ci⁹ alta voce poterit ibi aꝑtis ianuis celebrare diuina: sed si ciuitas sit interdicta nō poterit: nisi clausis ianuis iuxta tenorē decre. j. c. alma. q: ex isto. c. satis patet. Interdicti. ergo supposita ciuitate interdicto: vt ex hoc puniat dñs: ciues alibi nō poterūt audire diuina. si aūt tꝑe quo impositū fuit interdictū: aliq̄ erāt ꝑ seꝑegrinantes: vel alia iuxta cā absentes. nunq̄d poterūt alibi audire diuina: dic ꝙ nō: cū ista lr̄a indistincte loquat: cū pena tales seq̄tur vbicūq3 xxxj. q. j. ꝙ si dormierit. in prin. ⁊ hic. Cū vo. tertia ps. et ita habes hic ꝙ noīe capl̄i ghaliter positi: singulares ci⁹ ꝑsone denotant. Careant. et sic est faciēda interꝑtatio vt res potius valeat ꝙ pereat. s. de vb. sig. abbate. Nō cōpetat. q: vniuersitas est res inaīata: in qua nō cadūt talia. s. c. romana. in fi. vbi eñ agit de iure vniuersitatis: ita est penes vniuersitatē: qḋ nō est penes singulos. xij. q. ij. q̄ manu mittit. ppl̄s autē idē est hodie qui fuit añ centū annos. vñ interdicto ppl̄o: ⁊ nōdū relaxato: qḋ nō est. dicit iterdictū. x. di. deniq3. A iure. j. c. qm̄. et. c. vlti.

Additio. c. Si sentētia. de sen. excō. ibi cū propter delictū dñi est ciuitas interdicta. ⁊c. s3 de quo dño intelligit: an de dño qui habet iurisdictionē: an vero de dño q̄ habet dominationē directam: qui dicit dñs ville et cui menia ꝑtincut. Nam dicit Bal. in. §. ecōtrario de inuesti. de re. alie. fac. in vsib⁹ feud. ꝙ menia castri vel ville possunt esse vnius: et iurisdictio potest esse alterius. ⁊ ita no. Inno. in. c. dilecto. de app. extra. ⁊ hoc etiā tenet glo. in v̄bo dñijs. de colla. in prag. sanctio. §. itē insuꝑ. dum dicit. dñijs. ratione proprietatis aut iurisdictiōis. ⁊c. q: habētes iurisdictionē i aliquo loco possūt illi⁹ dici dñi. vt no. in cle. grauis. de sen. excō. hoc etiā tenet alia glo. in verbo dñi. de interdic. indiffe. non ponēd. in prag. sanctio. duz dicit. dñi. rōne plene proprietatz: aut supioritatis iurisdictiōis. ⁊c. et glosa. in. c. j. de postula. prela. extra. super verbo. terrā. dicens. quia terra illa erat de iurisdictione illius: licet proprietas regis non esset. ⁊c. et no. in. c. ex literis. de vita et hone. cleri. extra. et in cle. cedit. §. cum autem. de iude. et sarrace. Hoc etiam probat. Pe. de anchara. post Inno. et Joā. an. in. c. dilectis filijs. de appella. extra. colū. iiij. dicēs. ꝙ si dñs qui habet iuridisdictionem in villa: vel sine iurisdictione habet dominiū ville vel possessiones in quibus coloni habitāt: si coloni spoliātur vel molestantur in iniuriā dñi: dñs potest agere contra spoliantes actione de dolo: cū alia nō cōpetat. vt in. l. j. ff. de dol. nam dicit Bonifaci⁹ de vitalinis. in cle. frequēs. de exces. ꝓla. ꝙ dñs pōt iplorare officiū supioris vel pōt appellare pro iniuria facta vassallo in ignominiā sui. hoc etiā tenent. Guil. de cugno. Bar. Bal. et Aberi. in. l. qui furere. ff. de sta. ho. dicētes: ꝙ dñium ⁊ iurisdictio pari passu ambulāt et eq̄pollēt. ita etiā tenet Jacobin⁹ de sanc. geor. in. l. cum furiosus. colū. ij. ff. de iudi. Ex quibus apparet ꝙ vnius terre duo possunt esse dñi insolidū: diuersis tñ respectib⁹. sc3 vnus respectu proprietatis: vt est dñs direct⁹. Et ali⁹ respectu iurisdictiōis. dicit etiā Bonifa de vitali. in cle. cedit. de iude. ⁊ sarra. colum. iij. ꝙ aliqñ dñium sumit pro iurisdictione. Ergo idistincte dñs iurisdictionalis nō dicit dñs ville vel terre: inimo dicit Joan. de turre cremata. xvj. q. iij. in summa. ꝙ directum dñium est qḋ ille habet qui est verus et principalis dominus rei. vtile vero dominium est quādo in veritate nō est dñs: sed habet vtilitatem vt est vassallus et feudatari⁹ et similes. de hoc etiam est tex. in. c. obertus. in quibus caus. feud. amitta. in vsibus feudorum. ⁊ est tex. in. l. j. ff. si ager vectigal. vel emphiteo. peta. vbi dominus directus est verus et princi-

palis dominus terre. & loquendo simpliciter de dominio intelligitur de directo. vt dicit ibi Bar. & Alberi. et Bonifa. de vitali. in cle. et si principa lis. colū. iij. de rescrip. & Luc. de pē. in. l. ij. de fid. instru. lib. x. et zabarel. in. c. significasti. de fo. cō pe. extra. et not. in. l. fundi. de fund. patri. li. xj. et. l. j. in prin. ff. ad silleya. & l. ij. §. in locū. ff. de religio. et sumptib. func. et Bal. in. l. pe. colū. fi. C. si a nō cōpe. iudi. et Bal. Alexā. & Joā. de imo. in. l. femine. C. de secund nup. et Bal. in. l. inde biti. §. sed et si nūmi. ff. de condi. indebi. colū. j. per not. in. l. talē. §. fi. de here. insti. & Bonifa. de vitali. in cle. dignū. de celebra. missa. & Jacobin de sancto geor. in repeti. rubu. ff. de rei vendi. et dicit Luc. de pen. in. l. omnes. la. j. de decurio. li. x. colū. vj. q dñs directus dicit terram suā. & in ea potest querere thesaurū alio possidēte ꝙ eo cui illam tradidit vt dicit Luc. de pen. in. l. vnica. de thesaur. li. x. et nunꝙ dominiū directū obliqua tur seu ponitur pro dominio vtili: vt dicit Bal. in. l. cū res. in fi. C. de probatio. et ita ibi intelli git illā. l. j. C. si ager vectig. pe. Et pulchre dicit Bal. in. l. indebiti. §. sed et si nūmi. allegato. q dñs directus habet liberū dñium. per not. in. l. loci corpus. § cōpetit. ff. si ser. vendice. et ideo di cit Alberi. in. l. si ita legatus. in prin. ff. de vsu et habita. q dñs directus inuito vassallo potest. ponere custodes ad custodiā castri feudalis per illum tex. ita etiā tenet Bal. in. §. quid ergo. de inuesti. de re alie. facit etiam tex. in. l. j. & l. ij. & l. iij. C. de iur. emphi. et in. c. potuit. de loca. et glo. in. c. ex parte. de feud. extra. vocant indistincte dñm directū dominum terre. Jdē zabarella. in. c. que in ecclesiarū. de cōsti. extra. colū. iiij. et Pa nor. in. dicto. c. potuit. et Guiel. benedicti. in re pe. c. raynutius. de testa. fo. cl. colū. ij. qui dicit q ciuilis possessio penes dñm et proprietariū exi stens annexa directo dominio corporales parit effectus. per not. in. l. j. ff. de acqui. pos. et in. l. j. ff. vti possi. et in. l. j. §. deijcitur. et in. l. si de fun do. ff. de vi et vi arma. et dicit zabarel. in dicto. c. potuit. colū. iiij. q dñs terre est is qui debet em phiteotā in possessionē inducere. et dominium vtile est chimera. i. nihil. imo dñatio directa vi detur fortior et potentior dñatione iurisditio nali. nā dicit Marianus socinus. in. c. cū cōtin gat. de foro cōpe. extra. q dñatio iurisdictiona lis. potest acquiri per prescriptionē. sed vt dicit Jacobin de sanc. geor. in. l. traditionibꝰ. colū. j. C. de pac. dñatio directa nō pōt acquiri prescri ptione. et dicit Jacobus rebuffi. in. l. quicūꝗ. la. j. de fund. patrimo. lib. xj. per illum tex. q domi nium directū nō potest tolli aut a dño euelli per rescriptum principis. neꝗ vassallus recognoscē do alium in dñiū vel faciēdo obedientiā alij po test priuare dñm suū sua quasi possessione vt di cit Francis. Areti. in. c. verū. colū. ij. de for. cōpe. per tex. et ibi hoc tenet Anto. de butri. in. c. olim j o. ij. de resti. spoli. & extra. nā dñs directus est ve rus dñs terre. vt dicit Aluarro. in. §. rei aūt. co lū. ij. de inuesti. de re alie. fac. in vsibꝰ feu. qua pri uari nō potest nisi preter delictū. vt in. c. vnico. quali. dñs a pro pa. le. feud. priue. in vsibꝰ feu. vel propter eius patientiā qñ vassallus alij prestat obedientiā eo patiente. vt dicit Bal. in. l. j. C. de seruitu. et aqua. Et pulchre dicit Pe. de bella p ti. in. l. j. colū. j. C. de iur. emphi. q per contractū emphiteoticariū nō potest dñium directū trāsi re in vassallū. et ideo est q sine voluntate domi ni feudū alienare non potest vt in. c. j. de prohi. feud. aliena. per freder. & Ludo. roma. consilio xxvij. et sic est radicatum in personā dñi q absꝗ illius facto aut voluntate nō pōt euelli. Et si be ne considerent premissa oīa: dominus directus est principalior et magis dñs castri vel terre ꝙ dñs iurisdictionalis. Et ideo in casu huiꝰ. c. dic eū intelligi debere de vtroꝗ dño: scʒ siue ciuitas villa/castrū/vel terra supponatur interdicto pro pter delictū domini directi. vel propter delictum dñi iurisdictionalis. Et hanc meā decisionē pro bo preter pmissa per vnā auream decisionē quā ponit Matheus de afflictis. in tractatu. de iu re prothomiseos. colū. x. vbi dicit q si ciuitas/castrū/aut villa sit vnius epi. i. q sit dñs iurisdi ctionalis illius et rex est dñs directus illius ciui tatis castri aut ville: cōstitutio facta per regē de iure prothomiseos seruabitur in illa ciuitate/vil la/vel castro per no. in. c. ij. de maior. et obe. ex tra. licet alias in terris pertinētibꝰ insolidū eccle lex regia nō habeat locū. vt in auten. quomod. opor. epis. in prin. colla. j. et not. in. c. eccia. san cte marie. de consti. extra. et in. c. fi. de reb. eccle. extra. et Matheus de afflic. vbi supra. ex quibꝰ elicitur q dñs directus est verꝰ dñs terre. Et ne terminos ignorēt iuuenes scientiā sitiētes: sciē dum est q ius prothomiseos est ius cōgrui. i. qñ ratione cōsanguinitatis vicinitatis aut cōmun ctionis rei vnꝰ nō pōt vendere terrā suā nisi pri denūciatione facta cōsanguineo: vel vicino: aut illi q habet cōmunē cū ipso. de quo in. c. cōstitu tus. de in integ. resti. extra. & in. §. j. per quos in uesti. fiat. in vsibus feu. et. l. qui officij. ff. de con trahen. emp. et. l. fi in emptione. ff. de minorib. quia ille prefertur cuicūꝗ alteri. vt late potest videri in dicto tractatu. Bla. Burio. doctor.

Si ciuitas. Primo de suburbijs sub ville noīe conti nendis. Secūdo. de cimiterijs sub eccle sia cōtinendis. secunda. Ratione. Hec sumpta est ex hijs que le. ff. de verb. signi. l. ij. & l. edificia. Ciuitas. & in hoc casu habitātes subij ciuntur interdicto: qñ quis dicatur nolatim interdi ctus vel nō iterdictus: vel excōicatus dic vt not. Inno. s. de hbe. in lateran. ex̄patus eīm semel in terdictus: pōt iterū interdici vt no. Tācre. s. de postu. pre. c. j. in parte decisa. ergo et ius q con tinebat: dic de hoc vt. s. de offi. lega. c. collatio. Suburbia. differentia est inter ciuitatē et vrbē: quia prima personas respicit. Unde ciuitas qñ ciuium vnitas: sed vrbs dic a menia ab vrbane. i. aratro diffinita: q consueuit incōdenda ciuita te adhiberi. vt. ff. de ver. signi. l. pupillus. §. vrbs et ideo vrbs solis muris clauditur: vnde stricte accipitur roma: nō cōtinentia edificia cōprehē

dit.ff.de ꝟb.ſig.l.ij.§.item.Caſtrũ dicit̃ a caſtrã do: nã in caſtris caſtrat̃ licentia habitãtiũ ne liceat eis paſſim vagari: alr̃ per magiſtrũ militũ puniunt̃.ff.de re mili.l.ij.§.in bello. Uilla a vallis dicta.de ſuburbio.dic vt.ff.de ꝟb.ſig.l.ij.⁊.l. edificia.et.l.que in cõtingentibus. Interdici.in illis locis ꝓprie interdictũ hoīs intelligit̃: que loca principaliter et expꝛ̃ſſe per hoīem interdicũtur: interdictum vero iuris licet ab hoīe vel ab hoīs facto proueniens: intelligo quãtũ ad ea q̃ non principaliter vel expꝛ̃ſſe: ſed per quãdã prouenientẽ cõſequentiã ex ſententia ferentis tacite interdicuntur. vt cũ interdicit̃ a iudice vel ab hoīe ciuitas vel eccl̃ia: q2 hoc interdictũ eſt hoīs quãtũ ad illas: ſ3 quãtũ ad ſuburbia ⁊ cõtinẽtia edificia q̃ per iuris declarationẽ et interpꝛationẽ intelligãtur etiã interdicta vt hec: intelligo interdictũ iuris talis nature: ꝙ niſi alr̃ conditor canonis ſibi poteſtatẽ relaxãdi retinuerit ep̃is intelligit̃ eã cõceſſiſſe.ſ.e.nup.alij cõtra: qd̃ ſec9 ſi exceptiõe.et ſecus in alijs penis.de quo dic vt no.ſ.de elec.cupiẽtes.§.ceterũ.q̃d ſit in caſu illi9 c.ſ.de vſuris.vſurarũ.papa retinuit ſibi abſolutionẽ excõicationis late in ſingulares ꝑſonas: nunq̃d per cõſequẽs videt̃ retinuiſſe relaxationẽ interdicti lati in collegio.tenet Guid.ꝙ ſic. ex eo ꝙ ex eadẽ cauſa ꝓfert̃.ſ.de ꝯſti.trãſlato. cũ ibi not. hoc caſu.q.d.alia ciuitas claudit̃ ſub ambitu murox: ſed hic ex cauſa laxat̃: nec mirũ: q2 verba propter materiã in qua ponũtur ſepi9 extendũtur.ff.de loca.⁊ ꝯduc.l.pa ꝓ. alia eſt lex: ſi vero. ſicut hoc ꝟbũ bñficiũ de ſe dignitatẽ nõ importat.ſ.de ꝑben.cũ olim.et tamen propter fauorẽ materie in qua ponit̃ dignitatẽ amplectitur.ſ.de ꝟb.ſig.tua. Uilipendi. hoc eſt cauſa quare ſit extẽtio.vt.ſ.c.proximo.in glo. Continentibus. ꝙ ſatis videt̃ relinq̃ arbitrio ſupioris: q̃ dicãtur cõtinẽtia edificia.et no. ꝙ nõ dicit cõtiguis.vt.j.§.proxi.vt prius: q2 alr̃ ſcd̃m formã decr.j.e.alma.poterit celebrari vt ibi. Ratione. ſcd̃a ꝑs. Contiguis. cõtigua ſunt quox extrema ſe adinucẽ cõtingũt.ſ.de cõſe.eccle.vel al.eccl̃ia. Sepeliri.et ſic cõtrarium faciẽs punit̃: et tanq̃ violãs interdictũ incurrit penas poſitas.j.c.proxi.et.ſ.de exceſſ.ꝑla.tanta.cũ ſit̃.ſed ſi aliq̃s penitẽs in tali voto tp̃e interdicti ſepultus fuerit relaxato interdicto: nõ exhumabitur q2 res deuenit ad illũ caſum a quo incipere potuit.et ſic. ſ.de conceſſ.ꝑben.c.vlt̃.et Hoſt.ſ.de cõſe.eccle. cõſuluiſti.et ſic no. ꝙ ex quo alicui eſt interdicta eccl̃ia: et per cõſequẽs ſepultura: et ſic ſuſpenſo ab ingreſſu eccl̃ie et minori excõicatione ligato: videt̃ eſſe ſepultura interdicta.ſ.de priuileg.ad hoc.vbi glo.tenet idẽ de minori excõicato ligato.licet ibi contrariũ.Hoſt.j.eo.is cui.contra. xxij.diſtin.q ualis.

Is qui. Primo/de celebrantib9 in locis pollutis vel ꝑſentibus excõicatis. Secũdo/de celebrãtibus in locis interdictis.ſcd̃a. Is vero. Hec ſumpta eſt ex hijs q̃ no.in glo.ſ.de priuileg.ex tuarũ.et per Inno.et Hoſti.ſ.de exceſ.ꝑla.tanta. Polluta.ex hoc nõ dicitur proprie eccl̃ia interdicta: nam hoc verbũ interdictũ eſt nomẽ iuris importat pluſq̃ ꝟbi natura ſeu proprietas: ſicut ꝟbũ iudicatũ ſolũ. Unde hic proprie dicũtur ſuſpenſa organa: ſicut in alio caſu.ſ.de offi.ordi.irrefragabili.§.ceterũ.et.c.ſi canonici.et ſic intelligitur.ſ.de cõſecra.eccle.vel alta.c.ſi eccl̃ia.nec iſte pene procedũt a cenſura eccl̃iaſtica.de qua. ſ.de ꝟb.ſig.querẽti.ſed ſunt q̃dam alie pene q̃ per ſe alr̃ violãs illas irregularitatẽ incurreret vt.ſ.e.cũ medicinalis.ſic nec illa ſuſpẽſio de qua loquit̃.ſ.de tẽpo.or.qd̃ trãſlationẽ.lxxi.di.c.j.ſ. ꝙ ordinat9 a nõ ſuo ep̃o ſuſpenſus ſit: illa.ſ.de coha.cle.c.ſi.nec de conſtituto in pctõ mortali: nec de minori excõicatione ligato.ſ.de cle.excõ. mi.ſi celebrat.q2 tunc tales ſuſpẽſiones nõ procedãt imediate a cẽſura fauore cui9 eſt introducta: in cõtẽptores eius irregularitatẽ ipſam nõ incurrũt.de quo no.ſ.de exceſ.prela.tanta.hec eñ cenſura imediate ⁊ principaliter procedit a claue: ⁊ ideo contẽnens aliquod de mẽbris cenſure: contẽpnit ⁊ clauem: ꝙ ſi ex certa ſciẽtia faciat vt heretic9 ipſo iure eſt excõicatus: vt expꝛ̃ſſe le.xix.diſt.nulli fas.et hoc eſt qd̃ dicit̃ quotidie in diſpenſationib9 penitentiarie: niſi in contemptu clauiũ ⁊c. Celebrari. et ſic admittendo excõicatum ad diuina: participare in oratione cũ eo dicitur: qu are peccat mortaliter ſ3 opinionem theologorũ poſitã.ſ.e.ſtatuimus.et probatur.ſ.de cle.excõ.mi.c.ſi ibi grauiter.i.mortaliter.facit ad hoc de cõſe.diſt.ij.ſi nõ ſunt.⁊ licet non ſit irregularis ex hoc primo actu vt hic. ſuſpenſionẽ tamẽ ab ingreſſu eccl̃ie incurrit.vt ſ.de priuileg.ep̃orum. in qua exiſtens ſi poſtea miſſam vel officium ſicut prius celebrat irregularitatẽ incurrit.ſ.e.cũ medicinalis.⁊ ideo licet iſte nõ ſit irregularis vt hic.vicinus tñ eſt irregularitati.vt in.c.ep̃orum.excõicatus tamẽ iſte ſi preſtet auctoritatẽ celebrationi.ſ. ꝙ faciat ſibi celebrari ex hoc irregularis eſt: alr̃ ſi ex ſimplicitate ſe immiſcet: nõ.ſm̃ Hoſt.ſ.de cle.ex.mini. illud.de quo dictũ eſt.ſ.e.cũ medicinalis. In mare. hic manifeſte patet ꝙ pena irregularitatis nõ extenditur niſi ad caſus in iure expꝛeſſos.idẽ notabat Inno.in dicto.c.tanta.rõ eſt q2 iſte irregularitates ⁊ earũ pene ſunt de iure poſitiuo vt not.Inno.ſ.de renũ.niſi.§.perſone. Irregularitas.et ideo papa ſup oĩbus irregularitatibus poteſt diſpẽſare: etiã homicidij volũtarij ⁊ directi.vt not.ſ.de cleri.excõ.mi.ſi celebrat.et melius de cõſe.di.j.in ſumma. Loco quocunq3. ſ.de exceſ.prela.cũ ex eo. Suppoſito. ab homie vel a iure.vt.j.eo.c.vlti. vnde dicendũ eſt eũ qui celebrat in loco interdicto nõ a canone: ſ3 a prolatione ſentẽtie ſuſpenſus ⁊ irregularis vt not. Inno.in.c.tanta.et eſt talis ineligibilis etiam actiue. quia ꝙ paſſiue non eſt dubium.ſ.de cle. excom.mini.c.ſi.et licet nõ propter irregularitatem: eſt tamen propter ſuſpẽſionem.vt.j.eo. in ſi.⁊ idem ſi fiat ceſſatio a diuinis auctoritate ꝯſtitutionis ſeu ſñie legati: ſeu ſupioris.ſic intelligit̃ qd̃ no.ꝑ Inno.ſ.de ſpõ.nõ eſt.ſec9 ſi aucto

ritate paris: vel īferiorꝫ: vel alicuiꝰ priuate psone sic intelligit. ꝫ. ꝛ no. ꝫ. de offi. ord. irrefragabili. et de appel. dilecti. Priuilegiate persone. exemplum. ꝫ. de priuileg. licet. et. c. q̄m. ꝫ iure. vt. ſ. c. penult. et. ꝫ. eo. pmittimus. Irregularitatem. qꝛ ponit extra regulā alioꝝ: qꝛ propter cōtēptū suū eiectus est a regula illa qua cōis est vniuer saliter illis in q̄bus nō inuenit prohibitū: et talis propter hoc hꝫ reduci ad regulā alioꝝ: tamē hoc ipse sibi retinuit. ꝫ. e. cum medicinalis. in fi. Incurrit de hoc erāt olim opiniones vt not. per Inno. ꝫ. de excess. pla. tanta. in glo. hoc videtur. Sꝫ si quis sciat locū interdictū ab hoīe vel a iure: nō tamē est publicū per denūciationē: nihilominus ibi celebrās irregularitatē incurrit: cū celebrare dependeat a sola volūtate agentis: et ideo faciēdo rē illicitā in culpa est: propter supřionis ihibitionē: qđ itelligo p determinationē eoꝝ q̄ not. vi. q. ij. si tantū. de priuile. epoꝝ. licet aliq̄ dicāt cōtrariū per. ſ. xi. q. iij. euidenter. vbi dicit Grānus. q ad hoc q debeat quis aliū euitare: reqrit sententia. nec ob. iura p̄dicta: ꝛ illa c. ꝫ. e. cū desideres. qꝛ spāliter loquūtur in sententia excōicationis propter sui īfectionē. sed primū verius s̄m Guid. Ineligibilis. actiue: ꝛ passiue vt. ꝫ. dictū est: nec etiā postulari. ꝫ. de postu. pla. c. ſ. cū sit irregularis ex delicto vt ibi: secus si ex defectu vt ibi. ꝫ. de elec. innotuit. et p̄ter has penas punit illa. ꝫ. de priuileg. epoꝛum. no. ergo q irregularis nō pōt eligi vt. ꝫ. qđ planū est. sed nunq̄d poterit eligere: videt ex textu hic q nō: nō facit ad hoc in extra. ia. Bonifa. sup cathedrā. facta inter mendicātes et rectores.

Quoniam. Hec sumpta est ex hꝫs q̄ no. ꝫ. e. romana. vbi idē tenebat: Vnice. et per hoc decidit q̄stio posita. ꝫ. eo. permittimꝰ. Cōfirmatione. baptismus em̄ ꝛ cōfirmatio sunt valde cōiuncta pro ordināndo aliquo in statum militātis eccle. Caracter em̄ impssus facit christianū pedītē huiꝰ exercitꝰ: sed cōfirmatio militē: ꝛ ideo signatur in frōte: vt erecta facie effundat sanguinē pro defensione fidei: alr̄ non est verus christianꝰ. xi. q. iij. existimāt. et si hoc sacramētū cōtemp̄nat nō est plene christianꝰ. de cōse. di. v. omnes. ꝛ. c. nemini. Adultis. Item hodie. ſ. eo. c. vlti. Possunt. vt. ꝫ. eo. romana. Unctione. intellige vnguentum a presbytero in pectore: sed in cōsummatione epi in fronte. ꝫ. de sacra vnc. c. vnico. Cōfici. intellige nō pulsatis campanis: nec alta voce. ꝫ. e. permittimus. qꝛ hoc negatus est regulariter in hoc casu: nisi spēcialiter esset a iure permissum. vt. ſ. e. c. vlti. de hoc. not. ꝫ. eo. permittimus. hoc facere poterat: et indupit. ꝫ. de priuileg. vt priuilegia. ſ. vlti. finaliter thimitando sententiā dixit q de hoc vellet habere ius expressum: qꝛ priuilegiū vni cōcessum nō extedit ad aliū. ꝫ. e. sane. vñ tene qđ dicit in prima glo. Nō enim st. hec fuit ratio: nā si sacerdos baptizatum debet vngere crismate vt dictū est. ꝛ illō crism̄ ꝛ debet esse illo anno cōsecratū ab epō. de conse. dist. iij. anni tēpore. alr̄ si de antiquo. nisi necessitate mortis vrgente inungeret: punitur. de cōse. dist. iij. si quis. ideirco cōcesso baptismo et omne illud sine quo baptismꝰ nō pōt bene cōpleri. ꝫ. de offi. de leg. preterea. nā concesso principali ꝛc. ſ. de regu. iur. accessorium.

Iscui. Primo ne suspensus ab ingressu eccle vtat suo officio. Secūdo ne sepeliat in eccta vel cimiterio. Tertio ne ipsum suspēdat sequens appellatio. scđa. Talis. tertia. Sanc. Hec sum pta est ex hꝫs que not. per Inno. ꝛ Hosti. ꝫ. e. sacro. ſ. ſ. Ingressus. per ecclesiā tamē transire poterit: licet Hug. videatur arcere excōicatū minori excōmunicatione ab introitu eccle. vt no. xi. q. iij. si inimicus. qđ nō videtur verū. ꝫ. de excep. a nobis. de hoc dic. xxxiij. q. iiij. vir. cū propria. xl. dist. eleros. Interdicta. ad hoc. v. q. ij. pfiti. Irregularis. de quo. ꝫ. e. is qui. In ea. ergo extra eam potest qđ est verū. Sicut prius. ꝫ. e. cū medicinalis. iuxta fi. c. Talis. secunda pars. In ecclesia. et sic not. iij. q. ij. nullus. Cimiterio. casus in quibus ecclesiastica sepultura interdicit: quere. ꝫ. de sepul. sacris. et ibi per Inno. ꝛ Host. et glo. et sic sicut interdicta est ecclesia interdictū est cimiteriū. ꝫ. e. si ciuitas. in fi. ita īdicto īgressu eccle ꝛ cimiteriū: vt hic. nec distīguit an cimiteriū sit contiguū necne qꝛ illa distinctio hꝫ locū vbi res interdicit. Preterea qꝛ neruus interdicti disrūperet: cū non refert si nō posset in isto cimiterio sepeliri: qꝛ si sepeliret in illo: et sic fieret iterdictū ludubrio. Ex quo no. q polluta ecclā poterit q̄s missā celebrare in cimiterio nō cōtiguo. Sꝫ nunq̄d extra loca ista poterit in altari portabili: alr̄ satisfacto de hoc de quo erat suspēsꝰ: dicūt doctores q sic. ꝫ. e. sacro. pōt cū diuina officia celebrare extra ꝛ ministrare i officio siue i ordine. Et not. q suspēsione facta a certis officijs vel locis: ab hꝫs tantū exp̄ssis: ꝛ ab eisdē depēdentibꝰ intelligit interdictꝰ: et nō ab alijs: cū hoc sit penale. Unde epo iterdicto a pōtificalibus: poterit ministrare simpliciter in sacerdotalibꝰ s̄m Jo. mona. et Guid. Hosti. cōtra. pro istis facit. ꝫ. de cor. vicia. significauit. ꝛ dic vt. ꝫ. de tpe or. eos. de ista materia est tactū. ꝫ. de offi. de le. qꝛ pōtificali. Sanc. tertia pars. Officio. no. q interdictū et suspēsio ab officio: et excōicatio equiparātur: quātū ad hoc. si. ꝫ. e. cū medicinalis. Sed q̄d de suspēsione a beneficio. Inno. tertius dicit. q si appellet nō abstinebit ab officio propter talē suspēsionē: et pro ipso facit hec lrā a cōtrario sensu. xxv. di. qualis. alij cōtra cū decre. ꝫ. de app. ad hoc. q̄m nō distinguit. Ex quo cōcludūt idē qđ ibi dr̄ in olim suspēsione ꝛ iterdicto obtinere. qđ primo dr̄ verius est. licet Hosti. aliter distinguat. ꝫ. de appel. ad hoc. quoniam. vbi de hoc. Suspēdunt. ratio huiꝰ reddit. ꝫ. de appel. pastoralis. scꝫ q iste sententie trahunt ad se executionē. secus in alijs diffinitiuis q̄ per appellationē suspendunt: qđ intellige quo ad effectū executionis: nō ipsius iudicati. qđ quidē iudicatū precedente appellatione: executione caret. sic intelligit: appellatio suspendit pronū

ci atum. et intellige de interdicto in loco lato de quo fit hic mētio: q: prius erat casus. ū. de app. ad hoc qm. nec datur hic tēpus decē dierū ad ap pellādū: quo pendēte nō habet vires res iudicata: q: illud est in aliis sentētijs. secus aūt in istis que statim trahūt secū executionē: cuius ratio redditur in pall. c. pastoralis.

Religioso Primo de religioso per epm absoluēdo. Scdo de illo priuilegio: si qs suadēte. secūda. Quāuis. Hec sumpta est ex hijs q not. ū. e. cū il' or. et. ū. e. c. ij. et. ū. de regul. statuimus. per Inno. et Host. et potest poni exemplū. ū. eo. peruenit. et. c. mulieres. Exhiberi. et est ratio: q: pro eo q est monachus nō debet esse deterioris cōditionis. xvi. q. j. sunt nōnulli. nec ob. ū. e. cum illo et. vbi videt in uenire cōtrariū: ibi dū dicit: q si percusserit clericū secularē: nō nisi per se. aplicam vt scā. la lū euitet: poterit absolui: q: illud debet itelligi prout hec decre. distinguit: imo plus credo q sola nota paupertas faciat talē absolui per epm: vbi monasteriū nō vult sibi prouidere. ū. e. qd de hijs. et sic videt correcta illa litera illius. c. ū. e. cū illorū. §. si vero claustralis. scdo rn̄so. vbi loquit de rigore. ibi de eqtate scripta: que rigori pfertur. C. de iudi. l. placuit. Non possit. cū nō sit vt patet ex eo qd īfra annū potest ad seculū remeare. ū. de regu. statuimus. nec talē tēpore ingressus excōicatū potent abbas vel prior absoluere infra annū probationis: cū interim nō dicat subdit' suus: maxime si itrās de igressu fuerit protestat': alias multi illuderēt plātis itrātes animo obtinende absolutionis. qua obtenta infra annū probationis exirent. et sic vilipēderetur censura ecclesiastica. Sed contrariū innuit decre. cū illor. ver. et alibi. cū ver. sequēti. nā ex eo q dicit ibi in monasterio receperūt innuit ipsos posse absolui statim assumpto habitu fm qd tenet frater Raymūdus. et Host. ū. de regu. statuimus. et Inno. ū. e. monachi. quāuis quidā q ibi dicit intelligant de professis: est ergo in hoc casu reputandus religiosus: etiam pendente āno probatiōis: sicut aliquis qui tēpore mortis testatoris dicit domin' rei legate: licet possit eam repudiare finaliter. ff. de lega. ij. l. cum pater. §. surdo. et de lega. j. si ita legatum. non ob. q cras iste potent exire infra annū. q sicq pōt renūciare tonsure per tacitū actū. ū. de cle. cōiug. clerici. Canonē. xvij. q. iiij. si quis suadēte. Euadit. contrariū not. Inno. ū. de regu. statuimus. vbi hoc negabat: eo q nō est persona religiosa. ar. ū. de priuileg. cū et plantare. §. de cōfratrib'. et eo. ti. vt priuilegia. sed Host. ibi cōtra: cuius opinio hic approbat: q: licet nō sit cū effectu religiosus quin possit exire: quo ad iurisdictionē tamen ecclesie interim religosus est: q: corā ecclesiastico iudice est couueniendus. xj. q. ij. seru'. ff. de rei vendi. que religiosis.

Eos. Primo de absoluto tēpore necessitatis ab alieno iudice. Secūdo. de absoluto tpe cōgruitatis a proprio iudice. scda. Idem statuim'. Hec sumpta est ex hijs q no. ū. e. de cetero. et glo. opi. ibi posita. ū. de app. vt q̄stionis. licet pro suo tēpore glo. bene diceret: cū ante istā decre. nō esset talis excōicadus. ū. de offi. or. ad reprimēdā. Canonis. pone exemplū. xuij. q. iiij. si quis suadēte. aliū habes. xix. di. nulli fas. scdm cōmunē opinionē. tertiū. habes de frāgentib' et violātib' imunitatē eccle. xvij. q. iiij. omes. quē canonē intelligit Host. de maiori excōicatione: licet illū intelligat de minori: prout alibi notat. ū. e. cū causa. qu artus est cōtra potestates seculares: qui req̄siti clericis neglīgūt facere iusticiā de suis oppssoribus. et in hoc sexto libro habes. xxxij. casus qui sequūtur per ordinē. Prim' est ū. de elec. vbi maius Scdus eo. ti. §. q si pmissa. Terti'. eo. ti. sciāt. Quart'. e. ti. gñali. Quint'. eo. ti. fūdamēta. Sextus. eo. tit. indēnitatibus. §. postremo. Septim'. de offi. deleg. c. vlt. §. psonas. Octau'. de hijs q vi me. ca. fi. c. vlt. Non'. ū. de interdic. mulieres. Decim'. ū. de re iudi. ad aplice. Undecim'. ū. de reb' eccle. nō alie. hoc cō sultissimo. Duodecim'. eo. c. in fi. Decimustertius. de religio. do. c. vno. Decimusquartus. de censi. quāq. §. qui vero. Decimusquintus. de imuni. eccle. exigit. §. nos igit. Decimussext'. eo. ti. vt plat'. in fi. Decimusseptim'. eo. ti. qm. Decimusoctauus. eo. ti. c. vlt. Decimusnonus. ū. ne cle. vel mo. c. ij. in prin. Uigesimus. eo. c. in fi. Uigesimusprim'. ū. de hereticis. c. ij. Uigesimussecundus. eo. ti. in aliquos: sed potius videt ferē de vt ibi dicit. Uigesimustert'. e. ti. vt inq̄sitionis. in fi. Uigesimusquartus. de scisma. c. vno. §. omnē. Uigesimusquint'. eo. c. §. fi. nihilomin'. Uigesimussext'. de homici. pro humani. Uigesimusseptim'. de iuris. c. vno. Uigesimusoctau'. de pe. felicis. §. psenti. Uigesimusnon'. e. c. ad fi. ¶ Trigesimus. ū. eo. quicūq. Itē sunt alij duo casus de quib' nō erat clarū ante istū librum. ū. e. c. proxi. et hic. et sic sunt. xxxij. casus fm Io. an. De iure. Ualente q qui ligat absoluat: ad hoc ū. eo. nuper. de pe. dist. j. verbū. in prin. nisi forte excōmunicator esset negligens: q: tunc poterit superior absoluere. vt in dicto. §. in prin. ibi vel eius superiore &c. vt patet. ū. de offi. ordi. ad reprimendā. qua rōne dicunt q sacerdos qui tēpore necessitatis in morte absoluit illū: quē als nō poterat absoluere: si post cōualescentiā suaz nō vult parere mādatis vt iurauit: idē met facer dos ipsuz poterit in eādē sentētiā reducere. ar. ū. de appel. questioni. ū. de offi. or. ad reprimendā in fi. cū fi. Imminētis. ū. e. queris. legitimū. ū. e. de cetero. Absoluunt. ū. eo. ea noscit. §. j. ex hoc not. q nisi in casu mortis: vel propter aliud impedimentū nullus debet absolui nisi ab excōicante. vt patet in iurib' predictis. Quācito. als ponitur citius. ū. eo. de cetero. Cōmode. ū. de elec. cupientes. §. responso. Poterūt. i. oportunitatem habebunt. ū. eo. de cetero. et hoc clare demonstrat hāc decre. loqui de corporali impedimēto: puta de īfirmitate/ inimicicia/ vl' paupertate. q: hoc ppetui locū nō obtinet. ū. e. mulieres. et. c. quāuis. Cōtēpserint. viciū demōstrat

x.dis.quis autē.et intelligit cōtempni eoipso q nō p̄sentat se illi:a quo als fuerat absoluēdus iusta causa cessante:scdm id qd no.ij.q.vij.me tropolitanā.p̄sentare in propria psona.s.eo.de huius.in fi. Nota tn̄ q si qs potest absens excōi cari:z sic absens absolui.vt le.z no.ij.q.ij.de ma nifesta.et.q.ij.quato. Et ideo quotidie absolu tio petit per procuratorē et in absentia:qd est verū fm Jnno. vbi iusta causa subest.vt no.s.e. cū desideres.de hoc no.in pma pte Spe.ti.de procuratore.§.igit. vbi tenet q p procuratorē cōstitutū ad obtinendū absolutionem spāliter: sufficit licet aliā causam absentie nō probet:et ita seruat curia:z est ratio q: nō refert qualiter se qs p̄sentet per se an p procuratorē sufficientē. s.de app.cū parati.et de dolo z ptu.cū dilectus. Receptari.sic.s.e.de cetero. Satisfacturi con grue.s.e.per tuas.iuxta facultates proprias vt. s.e.ea noscit. Ergo si nō habet facultates nisi ecclīasticas:de illis nō satisfaciet.xvj.q.vj.§.vlt. in fi.s.de app.rephensibilis. Decernim⁹.de no uo nō dicit declaramus:q: ante cōstitutionē cō trariū erat verū:sic verū dicebat glo.pro suo tē pore.s.e.de cetero. Ipso iure. No.septimū casū in hoc.v.libro in quo qs incurrit excōicationez ipso iure:et dic eadē in gfie:nō in numero:et dic q pristinā.i.similē pristine.et itellige hāc decre. s.eo.de cetero.de sententijs iuris a qbus si qs per hūc modū absoluat sicut prius erat excōicatus sentētia iuris:si absolutus nō satisfaciat:opor tuit vt per ius in candē sententiā reduceret:als si homo hoc haberet facere reqret magna mora: q: oportet q cū cause cognitione hoc faceret: secus in sentētia hois:a qua si per hūc modū sit absolut⁹:nō ipso iure:sed per sniam hois in ea dē sententia reducit.s.de off.ordi.ad repmēdā. s.de app.qstioni.et.c.cōcertationi.et est ratio: q: hoc de facili poterit:q: cū in ipsa absolutiōe z iuramentū receperit de mādatis ecclie si nō ser uat iuramentū sup alia cause cognitione potest reducere.vt l.c.qstioni.idē si in pristinā snīam ipso iure recidūt. Sententias.ex hoc not.q licet legatus excōicatos a canone possit absoluere propter iniectionē.vt.s.de offi.le.officij.non tn̄ nominatim excōicatos a papa.s.de offi.leg.q trāslationē:sine spāli cōmissiōe.s.de off.le.stu duisti.z.s.de offi.or.pastoralis. Itē aliqs nō pōt absoluere excōicatū per aliū licet officiat de foro suo.s.de fo.cōpe.proposuisti.nec est curandum de legato nisi de legatione et spāli mādato siue protestatiōne fidē faciat.xcvij.dis.nobilissim⁹. s.de priuileg.porro.et si perdiderit lras:probet missionē.s.de priuileg.olim.tn̄ sufficit si semel fuerunt publicate.in aut.vt fra.filij.colla.ix.§. illud.C.de testa.publicati.et sic tenet Vincē.s. de elec.venerabilē.et itelligas sane hoc.c.de sen tētia iuris:nō hois.q: sedes apl̄ica seu legatus ei⁹ de sententijs hois non absoluit:sed excōicatū absoluēdū ad excōicatorē de stillo curie remittit ar.s.de offi.or.ad repmēdā.fallit vbi excōica tor nō possit absoluere.s.de offi.leg.querenti. vel vbi datus est sub noīe proprio:et est mortu⁹.

s.de offi.dele.pastoralis.z idē si sub noīe digni tatis:et desperat de proximo successore:q est ve rus in delegati iurisdictione:secus in ordinaria: que transit in capl'm sede vacante.s.de maio.z obe.c.pali.sed in premissis casibus delegatorū in quibus curia romana ex cā absoluit a snīa hois reducuntur differētes satisfacere in pristinā sen tentiā per nouā sententiā hois.non per snīam huius iuris:sed per rationē dictā.s.eo.super ver bo:ipso iure.cū hec decre.loquat tm̄ de sententia iuris.vnde standū erit iuribus antiqs.s.de offi. ordi.ad repmendā.et de appel.questioni.nisi inquantū sunt expresse imutata.s.de elec.eccle sia vestra.ff.de regu.iur.l.s.

Cum quis. Primo de iniectiōe facta in clericū ali cuius noīe.Secundo de facta sine no mine z mandato.secūda.Si vo. Hec sumpta est ex hijs q not.xvij.q.iiij.omes ecclie. vbi Jo.tenebat idem.et per glo.s.de resti.spo. cū ad sedē.z per Jnn.z Host.s.e.mulieres. Mā dato.q: vbi ex mādato esset secuta iniectio:nō esset dubiū.s.e.mulieres.sed qd si iter mādatū z casuz eēt facta mādati reuocatio:mādatario tn̄ ignorāte:qd si ad iniectionez processit.B.et Hosti.s.e.mulieres.tenēt istū excōicatū p iura ibi in glo.facit.s.de homici.is q mādat.sed Jn no.tenet ibi cōtra.de culpa tamē posset puniri: de excōicatione nō:fm ipsum:cū canon dolum nō remittat:et dolus nō affuit tpe iniectionis. vt patet.s.facit ad hoc.ff.de acq.heredit.si qs bona. Bartho.brixien.tenet in suis qstionibus talē teneri quo ad ecclīam:nō quo ad deū:q ve rū videt fm Jo.an. Ratum.s.de iureiur.cum in positionib⁹.et itelligas q dicit tuo noīe:puta si tui contēplatione seruitor vel amicus tuus cle ricū tibi iniuriātē pcussisset:quē tu postea vides ris pcussisse ratū habendo.s.de symo.mathe⁹. et de homici.petrus.q: si p receptionē vel actū aliū exteriorem iste illū iniectorē nō admisit nec iniuriā ratā habuit:in ci⁹ tamē aio placet sibi. Hosti.tenet in hoc casu talē teneri quo ad deū: nō quo ad ecclīam:que occultū nō iudicat.s.vt eccle.benefi.vt nostrū.xxxij.dis.erubescāt.z.s.e. a nobis.et hāc tenēt oēs ibi. Si aūt inter māda tū et iniectionē mādās moriat:si nō cōstat ipsū volūtatem mutasse poterit excōicari:etiā post mortē.vt.s.de bap.maiores.ff.de manumi.vin dicta.si pater. Nam qs post mortē frequenter excōicatur.xxiiij.q.ij.sane.et hoc fm Goff.sed B.z Jnno.tenent istū nō esse excōicatū:qd pōt intelligi:q: propter reliqas priores mādati hoc sequutū intelligit:et ideo prius dictum veri⁹ est. viij.di.testiū.vbi de hoc no.s.de diuor.gaudem⁹ Incurrit.sub.ex tpe ratihabitionis.ar.de regul. iur.l.c.ratihabitionē. Nā sententia canonis nō obligat nisi cōtumacē vel delinquētē.s.de psti. cognoscētes.maxime cū excōicatio sit pena de licti:et sic pena naturalr nō ligat peccatū siue culpa.s.de testi.cog.c.ij.qd ostēdit lra p̄cedēs: ratam habueris.ratio est:hui⁹ maleficiū tan tum ab alio perpetratū non obligat me donec

volūtas supuenat mea: cū pcatū sit adeo voluntariū .q nisi sit volūtariū nō est peccatū. xv. q. j. Mā. nō ob. q sequit: qz satis retrotrahit post q̄ ligat ex facto iā cōmisso: & ideo dicit retrotrahi: qz ex facto anteriori nūc ligat. Snia eñ excōmunicationis nō trahit retro sicut alie snie. s. e. licet. qz aut statim efficaciter tenet: aut statim nulla est: nec in aliquo suū effectū suspendit. s. de app. pastoralis. & c. sepe. Hec regula ratihabitio retrotrahi: respicit gestionē factam noie meo. q. d. mandatū retrotrahit. sed sententia nihil ab ista ratihabitiōe: et ex mādato psumpto mō aficedente: qz lex q̄ loqt i maleficiis nō ponit hanc regulā retrotrahit. sed hāc tm̄ mandato cōparat. ff. de vi et vi ar. l. j. §. quotiens. sed iste ambe clausule respiciūt in hoc q de gestione dz scz q est spāle in delictis. s. q tēpore ratihabitionis pena operari incipiat: secus in cōtractibus: et potissime in obligatione cōditionali: in qua perinde est cōditione existente ac si ab initio eēt pure ptractū. ff. qui potio. in pig. ha. l. potior. & est rō: qz in hac asi cōditionē existentē spes est in debitū iri. insti. de vb. oblig. §. ex cōditionali. et ideo ad tps quo obligatio facta est reducit: cuz in cōtractibus ipsum initiū respiciendū sit. ff. de verb. obli. l. cōtinuus. §. cū ḡs. secus in delictis. vt. s. in alio casu. si possuz pzohibere & nō prohibeo: mādare videor. s. e. quāte. ratio est: qz talis cōsensus facit fictionē iuris in crimine criminoso pticipare. s. eo. nuper. & c. si cōcubine. Posset ergo dubitari an in casu incurrā sniam illius canonis: si ḡs suadēte. vel illius. s. eo. nup. vel. c. si cōcubine. iuxta ea q not. s. e. statuimus. & c. romana. Cōparari. j. de reg. iu. ratihabitio. Si vero. secūda ps. puta inimicus inimicū sibi clericū percusserit: ego gaudeo: vel ipsum recepto: vel als cōico vt. j. de regu. iur. ratū quis &c.

Alma. Pmo ponit pfacio. Scdo antiqui iuris recitatio. Tertio sacramenti pnie tēpore interdicti noua cōcessio. Quarto gnali cōcessiōe certarū personarū exēptio. Quinto cōcedit secreta celebratio diuinoꝝ. Sexto solēnis celebratio certorū festorū. Septimo ponit in aliis cōfirmatio iuriū antiquorū. scda. Sane. tria. Quo quarta. Dū tñ. quinta. Adijcimus. sexta. Festiuitatib9. septima. Ceteris. Hec facta est ad executionē iuriū. s. de spon. nō est. de peniteñ. q in te. Cōmittat. s. de cōsang. & affi. nō debet. s. eo. rñso. de peni. qd inte. Subtrahunt. ex quo videt eis fieri iniuria. s. de offi. ordi. si canonici. §. fin. aut. Ab hōmine. vñ pone ecclesiā cathedralem interdictā a suo iudice seculari propt delictū dñi terre vel capli: vel canonic. eps poterit celebrare quātū sibi priuilegiū indulget: & nō vltra. s. de offi. ord. irrefragabili. §. ceterū. de quo. s. & de hiis que fi. a ma. pte ca. q̄siuit. A iure. pone exemplū s. de elec. vbi maius. §. tantas. Admittant. hoc idem tenebat Goff. & sui sequaces. s. de spō. nō est. sz Ho. ibi ptra: cui9 opinio tūc reputabat verior. sed hodie correcta est per lraz istā. Viaticū.

tñ solis infirmis dabit: nō illis sanis. et sic videt intelligi text9. s. de penit. e. qd inte. cui stabit: cū circa illud nihil immutet. Articulo. qd intellige si fuerūt absoluti: als nō. s. e. a nobis. Illis vbis accipe clausulā: nō est &c. Lata. per epm de consilio sui capli. s. de excess. prela. c. j. Idonea. ergo pignora vel fideiussō: &. C. de verb. signi. sancimus. Relaxatio. ex hoc soluit q̄stio q vertebat an satisfactio iterdicti esset admittēda ad hoc vt ab soluat. ad hoc dicendū q si ista est persona principalis proptquā iterdict9 est loc9: erit admittenda. si alia q nō est per se: sed pro alio hoc sustinet: nō admittit: qz eius satisfactio nō est tūc necessaria. sic Host. & Inno. & B. s. de penit. qd inte. sisse. s. e. si vero. §. j. Penitētis salutaris. secus in corpore christi. vt. s. dictum est. licet idem videatur. §. proximo. ad si. ibi. diuinorum. nam in illis festiuitatib9 ad minus debet corpus xpi recipi. de conse. distin. ij. et si vero frequentius. qd quidā concedūt. sed verius est q nō. tamen nisi in celebratione diuinorū dumtaxat: quantum ad alia locus remanet interdictus: qz festiuitatibus cōpletis nouo interdicto nō est opus immo primum in suo robore permanet. de quo dic per Inno. s. de consue. cum inter nos. regulariter enim in tali loco sunt sacramenta interdicta. s. de priuile. vt priuilegia. in glo. quia hec decre. solū in hoc sacramento penitentie immutat hoc: nō in aliis. licet in diuinis officiis immutet. et hec sunt diuersa. s. de priuileg. episcoporum. Adijcimus. quinta pars. Monasteriis. q̄ satis alio nomine ecclesiarum cōtinentur. liiij. dist. §. hac auctoritate. Celebrentur. a propriis clericis: vel monachis quibuscunq. nec censetur irregularis. vt. s. iis qui. et tunc nō admittuntur extranei de priuileg. licet nobis. vbi episcopis ex priuilegio conceditur. ergo aliis denegatum intelligitur. nec etiā not. Interdicti. sed aliunde venientes: quia ex quo locus est interdictus auditio diuinorum omnibus indistincte interdicitur. nisi als priuilegiati sint. vt in decre. licet. Pullulans. et est ratio: quia hec pulsatio est cōuocatio populi ad diuina. s. de offi. custo. c. j. vnde hic populus excluditur / frustra fieret pulsatio clerici. s. de cleri. nō resid. c. si. quia licet in aliquibus canonicis comparentur: non per omnia. Quotidiane. s. de cle. nō residen. con suetudinem. Admittant. id est non recipiant. Non adessent. scz celebrando: et officiando: qz verba intelligenda sunt cum effectu. xcj. distin. c. j. et vlti. In festiuitatibus. festum dicitur a feria: que quidem festiuitates a vesperis incipiūt vbi celebratio earum cōmuniter in ecclesiis inchoatur: qd not. verbum sequens: celebrentur. de quo. s. de feri. c. ij. de consecra. dist. iij. in summa. et durabit vsq ad sequētem diem finito cōpletorio: sic q de hiis diebus tardius finitur solennitas. vt probatur. s. de feri. c. ij. et sic completorium sub vesperis vltimis continebitur. secundum Guido. sed Joan. and. contra. qui dicit q cōpletorium: aut etiam reliqua post vesperas cantare non poterūt. quia a vespera in ve

speram incipiunt quo ad hoc. s. de scr. c. s. et. ij. Appropinquēt. in eoiū confusionē. et sic vestra facta gñaliter minorant aut effundunt sm pso narū capacitatē: q: in domo patris mei multe mansiones sunt. de pe. di. iij. in domo. ff. de do na. filiusfa. q: qui in maiori gra est: z minoribus penis astringitur: vberius grām diuinā recipit. qd est expresse ptra ea q no. Io. s. de cele. missa. cum marthe. ad si. Ceteris. septima ps. Nō obstantibus. ex hoc viderētur tolli multa et infinita priuilegia que religionibus z hospitalarijs z templarijs erant cōcessa.

Additio. c. Alma. in si. ibi. nō obstantib⁹ zc. istū text. dicit singu. francis. arc. in. c. s. colū. vs. de rescrip. extra. per quē tex. dicit q si in primo rescripto aut priuilegio ponatur clausula: q illi nō possit derogari per literas apostolicas nisi fiat mentio de ipso spālit et de verbo ad verbū. attamē si in sequētibus lris ponitur ista clausula / nō obstantibus quibuscūqs priuilegijs sub quauis forma verborum concessis: vel sic etiam si de illis esset facienda mentio specialis et de verbo ad verbum: tunc censetur esse derogatū prioribus priuilegijs vel concessionibus. ita no. tex. in cle. dudū. de sepultu. z ita tenet. frede. de se. cōsilio. xlvi. ratio eius est q: alš sequeretur q papa posset sibi auferre potestatem reuocandi priuilegia. Bla. Aurio. doctor. Et quādo dicit q nulla exceptio opponi possit. eo nō obstante opponi pōt in triginta casibus enumeratis per Philip. deciū. in. c. ex parte. lo. ij. de offi. delega. extra. colū. v. cū septem colū. sequentibus quos per te vide q: vtiles sunt istis tēporibus quib⁹ sepe concedūtur lre vt nō obstāte aliqua oppositione vel appellatione mādatum exequatur. qm̄ neominus opponi vel appellari pōt in illis casibus. Bla. Auriolus.

¶ Rubrica. De verbor signification e.

Veniens. Primo ponitur de illa clausula in propos et spāles filios. Secūdo quis dicat locus desertus. Tertio qn liceat exemptis edificare ecclesias. Quarto quib⁹ habeant persoluere decimas. Quinto epūs in alijs iura sua reseruat. secūda. Illū locū. tertia. Quas in locis. quarta. Ceterū. quinta. In alijs Hec sumpta est ex orta cōtētione iuris. inter diocesanos et templarios sup clausulis quorūdā priuilegiorum. papa ipsas clausulas interptatur. vt. s. sequitur: per illa verba. q. d. si alia vba in priuilegio nostro sunt: que exceptionē denotent inter illa: non tollimus: imo expresse ea reseruamus nobis. vt hic in si. Priuilegijs alexandri. nobis exhibiti. In spāles. hic icipit clausula. Ipsos fratres militie templi z hospitalis. Intelligi. vt. s. de priuileg. si papa. Ex illo. scz priuilegio: vel ex illo. ad hoc prodest eis q sunt in proprios filios recepti: quia nō possunt excomunicari vl interdici sm Inno. Ab eius latere. et sic no. q per solum rescriptum ex certa scientia pape emanatum possunt cōueniri: alš nō. nisi expressa z certa mentio fiat de expressione z conditione eorz. et per cōsequēs nec delegatus in ipsis literis impetrat⁹. sic intelligit. s. de rescrip. cū ordinez. de offi. or. graue. poterit etiā cōtra tales talis legatus procedere ex officio sue legationis: vel alio spāli mandato. secus de alijs legatis vt hic a cōtrario sensu. Nō valeant. vt. s. de priuileg. nolētes. Illū locū. secūda ps. hoc desertū post habitationē pōt dici nouale de quo. s. e. quid p nouale. per Inno. In premissis. scz priuilegijs. Dominū. q. d. necesse est q nō possit probari: q nū q cultus vel sub ptāte xpianor fuerit: ad hocvt habeat hoc priuilegiū. quia hec sunt cōnexa. vt s. de appel. inquisitionis. z si hec clausula hmōi determinare pōt precedentē et subsequentem. possumus dicere q est benignius sm Host. q cū respiciat lrām: alš clausulā sequentem. q. d. nō erat memoria q fuerit sub ptāte xpianorū quāuis cult⁹ fuerit a sarracenis. sed prima est iustior cū hoc priuilegiū tanq preiudiciale sit restringendū. Libertate. quo ad. l. dioce. vt sequitur. Diocesane. de hac. l. dic vt. s. de offi. or. cōquerēte. et. c. dilectus. et per Inno. s. de sta. regu. c. s. ex quo not. q ex quo certa capla libertatis hic exprimunt an olbus alijs remanent isti fratres cuz suis ecclesijs in iurisdictione: q: possunt sub eis cōueniri. et idem de alijs q nō sunt expressa in priuilegijs. vnde melius dicit istos fratres priuilegiatos q exemptos. Exigi. hoc est primum q operatur hic priuilegiū. Que. scz ecclesie iurisdictio: quo ad locū in personas ibi habitantes. Excōmunicatione. quo ad psonas ibi habitantes. Supponi. hoc est sm q operat hic licentia sedis apostolice prius obtenta: alš contra. s. de priuileg. auctoritate. vbi de hoc. et de conse. di. s. nemo. Suos clericos. hoc est quartū: alš contra. s. de insti. ad decorē. et de sta. regu. qd dicitis morem. Idoneos. alš nō debent recipi. sed poterant ecclesie tamē cū exempte nō sint per epos ordinari. s. de sup. ne. pre. c. ij. Examinādi. dicit eo clerici super ni psitantur epis: et examinātur ab eis: q: huius ecclesie nō erant exēpte. et ideo clerici per eos erant in eis instituendi: secus ait esset si ecclesie essent exempte in toto: quia tūc isti tuerētur clerici per fratres. xvi. q. s. c. s. sed si populus nō est exempt⁹: rector ecclie institut⁹ per fratres: recipiat curā ab epo: et reddet rōnē populi et ibi ad cōsilium epale: et recipiet ibi statuta synodi: et respondebit ibi de quarta decimarū oblationū mortuariorū et hmōi que sibi a populo obueniunt: z prestabit sibi reuerentiā obsequium z honorē ratione pplīet alia q alij rectores prestant epo. ar. s. de priuileg. ex ore. de ma. et obe. qd sup hijs. nec est cōtra hoc q diximus. s. q debet curā animarū recipere ab epo: q: eadē ratiōe videtur q si epus institut aliquē in ecclia nō exempta: vbi cleric⁹ est patronus: q debet recipe curā tpaliū a patrono: sed nō est verisimile: q curā aiarū non pōt qs hēre nisi p epm cui subest: vel vicarium eius. xvi. q. vij. nullus. s. de offi. archidi. cū satis. de insti. ex frequētibus.

vicarius autē nō videtur exēptus: secus in cura tēporaliū. examinare aūt nō debebit eps: qz nō instituit in ecclesia: imo abb. s: nec cōfirmabit: nec manus eis imponet: tales examinādi sunt. s. de elec. venerabilē. et. c. nihil. cura em animarū quasi accessoria est. ex quo em per patronus clericus instituit est: et cura animarū quasi accessoria est: et ideo nulla eius exēptio admittit: nisi forte infamia laboraret. s. de appel. cōstitutis. et de accu. accedens. nec accusabit a populo: nec ab alio corā epo. Item eps de criminibus ei9 vel negligentia nō inqret: quia nō est iudex ei9. sed si negligēs vel etiā absens est eius iudex: tūc eps poterit dare licentiam: q ab alio recipiat t alia sacramenta. s. de offi. ordi. inter cetera. in fi. sed eps nō prohibebit quin parochiani recipiant sacramenta ab isto rectore q dnu tolleraf viij. q. iiij. nō ne. nisi sciret vl vehementer presumerēt q parochianos vellet rector trahere ad errorē: vel ad peccandū: tunc em nō quasi iudex nec in forma iudicij: sed quasi superior rector ei9 et etiā cui pre alijs super alios est cōmissa cura eiusdē parochie: poterit eis mandare q ab eo nō recipiant sacramenta. s. de dinorf. quanto. tamē bene caueat iste eps q si postea rector conqueritur de eo: oportet eū probare causas t presumptiones quare hoc fecit. quas si nō probauerit punief. ar. s. de excef. prela. c. ij. ab hoc autem rectore si appellant parochiani extra iudiciū appellandus est abbas suus: qz hic appellatio plus habet vim prouocationis. s. de appel. cū sit. sed si nō appelletur ab eo in iudicio: tunc appellād9 est eps a quo eos hz. ar. s. de maio. t obe. solite. sicut eccsia vacante custodiā hz ppls: quo ad curā. lxiij. di. si in plebibus. officia t h audiet in parochiali ecclesia: vacāte etiā ipsa ecclesia: et etiā ab extraneo: qz locus ille corpalis deputatus est. s. de paroch. vt officiis. immo et si rector processisset cōquerendo cōtra parochianos appellabit eps: t tunc vocabit rectorē vt defendat processum. s. de app. cū speciali. circa fi. et si non cōparuerit procedet eps: quia in causa app. bene proceditur lite nō contest. fm Inno. qui hanc glo. de verbo adverbū posuit in suo originali. Ab eis. s. epis. s. de priuileg. cū t plātare. Plebes. qui nō sunt exempte: et sub exemptiōe ecclesie. de quo. s. de priuileg. per exceptionē. dato etiā q monachi sint exēpti cū suis capellis: quia vna professio sub alia nō includif. xij. q. j. si duo. curabit ergo istā plebē eps: et poterit dare licentiā ei construendi alibi ecclīam de cōse. dist. j. nemo. et ponet ibi presbyterū qui pcipiet decimas t obuentiones salua canonica. s. de hijs qui fi. a prela. pastoralis. nisi cōtra epm fit prescriptum. s. de pscrip. auditis. t. c. cum olim. fm Host. Ceterū. quarta pars. Excolūt. de hijs teneatur dare decimas: vñ in hoc grauanf. s. de deci. ex parte. sed statim in alio releuanf. iuxta regulam. s. de procura. c. j. ff. de iureiur. eum qui fm Host. Alijs bonis. mobilibus vndecūqz veniant: licite tamē acquisitis. s. de deci. ex transmissa. de immobilibus dicef. J. in. §. in alijs. fm Host. de hoc tractatur. xvij. q. v. in summa. Cōuentibus. hoc est primū priuilegiū quo ad decimas quas. s. parochiales debēt habere. s. de decimis. cū in tua. Quarto. hoc est fm priuilegiū quo ad decimas: als cōtra vt in iuribus allegatis in glo. tertius hoc euidenter pz q de iure cōi canonica debef etiā quo ad decim as. s. de deci. qm. et. s. de prescrip. c. de quarta. s. de offi. ordi. conquerēte. als hoc nō esset priuilegiū. Host. Persoluant. ergo in nullo priuilegiati remanent ex quo iura epo persoluūt persoluenda. alij dicūt q in hoc q minus est psoluere cōuentib9 suis ordinis q epo vel rectori: qz in habētib9 symbolū facilior est transitus: nec qs videf extrahere de suo stabulo equū quē quis d it recori. s. de testa. requisiti. et in hoc qz quartā vel tertiam etiam suis cōuentib9 nō exsoluunt: sed decimas tantū. Moderatione. que est in hoc: qz isti fratres integras decimas recipient de noualib9: t possessionū laborib9: quas iste ordo sancti Joānis habebat ante cōsiliū: sed de alijs quas post consilium habent: soluēt integras. s. de deci. nup fm Inno. et idē de illis quas alijs colendas tradūt vt in. c. nuper. de quo. s. e. quid per nouale. Generalis. s. e. nuper. In alijs. quinta ps. Qui nō obueniunt. sibi a dictis fratrib9: imo ordinarijs debent soluere integras decimas fm Inn. Quolibet alio. puta priuilegio vel cōsuetudine. s. de deci. cum homines. Seruato. sic. s. de testa. offi cijs. et. c. de hijs. Defensionib9. i. prescriptionibus seu exceptionib9. Iuribus. scz cōibus vel spālibus. s. de excef. pla. accedentib9. et de priuileg. nolētes. in. fi. t hec est ratio: quia cū sit actū sup certi articulis nō debuit res iudicata nocere sū per alijs. s. de testi. cū venissent. vl si fuisset vnicus articulus. hoc fecerit papa ex certa scientia vt per suā protestationē cōseruaret ius in futurū partib9 sup omissis defensionib9: vel ptextu instrumentoz tc. s. de re iudi. suborta. siue loquamur de nō omissis: sed postea de acqsitis. qz talia nō ledūtur per precedens iudicatū. s. de except. aduersario.

Additio. c. Veniens. tex. hic dicit q religiosi sancti Jacobi i hispania: qui sunt layci debent soluere decimas de laboribus et noualibus clericis sui ordinis: ex priuilegio: als soluerenf ecclesie parochiali: qz decime excrescētes in aliqua parochia debenf eccsie baptismali vt dicit tex. i. c. ecclias. xiij. q. j. quas tñ. vt dicit ibi tex. eps pcipit. vt pz in tex. ibi prouētus decimationū baptismali ecclesie designat9 debet solui: qz ergo pdia hec itra terminos nre diocē. ptinent t prouent9 decimationū nobis legitime assignat9 nre eccsie psoluēdus est tc. Et ibi. qz ergo nos intra muros vrbis istoz sedem9 et eis hitatione iuncti sumus rite ab eis decias accipimus tc. et idem dicit text. in. c. de decimis. xvj. q. j. ibi. decime tantūmodo baptismalibus ecclesijs dādr sunt tc. et in. c. statuimus. ea. cau. et qōne. ibi. vel extra baptismalē ecclīam dare voluerit tc. et in. c. cū cōtingat. de deci. extra. ibi cū pceptio decimarū ad pochiales ecclīas de iure

cõmuni pertineat ₇c. et in.c.cũ in tua.co.tit.ibi.
alioquin parochialibus ecclesijs exoluãtur: ad
quas de iure cõmuni spectat perceptio decima-
rũ. Et illi tex. nõ dicũt ꝙ rector sit fundatus de
iure cõmuni: sed potius eṗs esset fundatus vt in
c. dudũ. ibi intẽtione tua de iure cõmuni funda
ta petijsti. de deci. extra. vbi papa loquitur eṗo
sed dicunt tex. illi ꝙ eccl'ia baptismalis est fun-
data de iure cõmuni in ꝑceptione decimarũ. Er
go sciendũ est quis est ille qui in parochia soli-
tus est ꝑcipere decimas vt noualia sibi adiudicẽ
tur. nã si rector solit⁹ est decimas antiquas inte
gre percipere etiã noualia oĩa percipiet: etiã si
eṗs solitus est in illa parochia decimas integre
percipere etiã noualia integraliter exiget. eadẽ
ꝙ rõne si eṗs pro parte decimas antiquas: et re
ctor reliqua parte solitus est percipere: pro eis
partib⁹ de noualibus ꝑcipient. hoc probat tex.
in.c. qm̃ a nobis. de deci. extra. ibi. decimas earũ
tu ꝛ parte retẽta eidẽ eccl'ie facias assignari ₇c.
et dicit ibi glo. in verbo. tua parte. eandẽ quã de
antiquis percipis ꝛ nõ maiorẽ ₇c. Et dicit Joan.
an. in.c. quid per nouale. de ver. sig. extra. ꝙ eṗs
et rector seu ecclesia parochialis de iure cõi fun-
dant intentionẽ suã nisi aliud dicatur per not.
in.c. qm̃. et.c. dudũ. de deci. ꝛ in.c. fi. de priuileg.
et in.c. ad aures. de prescrip. extra. hinc dicit idẽ
Joan. an. in.c. qm̃. allegato. ꝙ eṗs et rector ĩsũt
quasi partionarij. et ideo dãnũ et lucrũ pro ra-
ta sentire debẽt vt in.l. si merces. §. apparet. ff.
loca. et in.c. cũ inter. de verb. signi. extra. et ideo
pro rata debent percipere decimas noualiũ. sed
si eṗs in illa parochia omnes decimas ꝑcipiat
de iure. vel apl'ica cõcessione: vel tẽpore imemo
riali. vel quia habuit a manib⁹ layci tunc qꝛ eas
iusto titulo possidet etiã noualia percipiet: cuꝫ
tempus cuius initij memoria non existit habet
vim veri et canonici atqꝫ fauorabilis tituli ma-
xime inter capaces personas. vt not. in.l. que-
cũqꝫ. de fund. limitrop. lib. xi. et in.l.i. §. fi. ff. de
aqua pluuia. arcen. ideo cuꝫ eṗs sit capax deci-
mas tenere: et eas reuocauit a manibus layci.
per not. in.c. cũ apostolica. de his que fi. a ṗla.
extra. indubie. et decimas antiquas et noualia
excluso rectore integraliter capiet. et idẽ in re-
ctore eadem ratione. Etiam si eṗs eas percepit
ratione relaxationis layci. et sic ex titulo fauo-
rabili. vt l dicto.c. cũ apostolica. qꝛ hoc casu pro
cedit dispositio.c. ex ꝑte. lo. iij. de deci. extra. vbi
si ex cõcessione apl'ica aut alio titulo fauorabili
decimas habeat. ex sequenti etiã noualia cõse-
quetur. qꝛ noualia sequunt̃ perceptorẽ antiqua
rũ decimarũ vt ibi not. clarissime. si autẽ eṗs ex
titulo ṗscriptionis solo easdẽ decimas ꝑcipiat:
tũc solas decimas per eũ prescriptas: percipiet
ꝯtra rectorẽ: sed nõ noualia q̃ nõ prescripsit. vt
in.c. cum contingat. de deci. extra. Et dicit tex.
in.c. quid per nouale. et glo. in.c.i. et ibi Docto
res. de verbo. signi. extra. ꝙ nouale dicitur quã-
do ager de nouo ad cultũ reductus est: de quo
nõ extat memoria ꝙ aliquãdo cultus fuisset. et
dicit ibi Inno. differentiã esse inter incultum et

infructuosum. qꝛ infructuosus ager est: quãdo
ante culturam nullũ fructũ aut modicũ affere-
bat sicut sunt montes pleni lapidib⁹ aut simili-
ter: qꝛ tunc cũ ad culturam deducitur: ibi dicunt̃
noualia. Incultus autẽ dicitur q si ante cultum
aliquẽ fructũ afferebat vt glãdes: herbagia: vel
similia ex quibus decime percipiebãtur: et si ad
cultũ deducatur nõ dicũtur ibi noualia. Et hoc
decidit Panor. in.c. cũ contingat. in fi. de deci.
extra. vbi dicit sic. finge eni. i. pone casum: ꝙ ab
illis terris incultis hec ecclesia q̃ prescripsit deci
mas antiquas aliquid ꝑcepit nõ le decime: naꝫ
ex hoc efficiunt̃ decimales illius ecclesie: et si re-
ducunt̃ ad culturam põt hec ecclesia petere deci
mã. arg. J. e.c. sequenti. ₇c. Et ideo si eṗs ꝑcepit
decimaꝫ ex illa terra inculta oẽs decimas toti⁹
parochie arrendando singulis annis a tempo
re immemoriali citra etiã ex eisdẽ terris ad cul-
tum reductis indubitanter omnes decimas ꝑci
pietata etiã determitat Joã. an. in dicto.c. cum
contingat. et idẽ faciet rector eadẽ ratione. Di
cit etiã glo. in ṽbo. magnos. in dicto.c. quid per
nouale. de ṽb. sig. extra. sic. ergo ar. a cõtrario
sensu videt̃ ꝙ si nullos vel modicos cõsueuit ha
bere nihil habebit eccl'ia parochialis de illo no
uali etiã post tẽpora quantacũqꝫ. qđ est verũ. ĩ.
de priuileg.c. fi. ₇c. Item decimas possidẽs ꝛ pre-
scribẽs in parochia pro ꝑte culturata: si postea
reliqua ꝑs de nouo culturet̃: hꝫ decimã illi⁹ par-
tis de nouo culte: ꝛ illa decima ꝑtinet ad eũ ad
quẽ ꝑtinet ius decimãdi in ꝑte antiq̃tus cultu-
rata sicut dꝛ de ꝑte fundi nouiter ad cultũ dedu
cta. vt dicit Jo. an. in.c. fi. de priuile. extra. ꝛ Spe
cula. ti. de proba. §. i. ver. q̇d si ꝑs agri. ₇c. ꝛ talis
pars licet sit nouiter culta nõ appellatur noua
le: qꝛ trahitur ad principiũ siue ad antiquũ cul-
tum: vt dicit Jo. an. ꝛ Anto. de but. in.c. i. de ṽb.
sig. extra. Et dicit pulchre Anto. de but. in.c. cũ
contingat. de deci. extra. ꝙ si nouiter vites aut
arbores fructifere plantẽtur in vallibus aut ter
ris ex quibus aliquis percipiebat ꝛ prescripserat
decimas in herbagijs/pascuis vel similibus: de-
cime earũdẽ arborꝫ fructiferaꝫ vel vitiũ debent̃
illi. quis sint arbores ꝛ fruct⁹ insolite ꝛ insoliti.
¶ Et qđ dꝛ ꝙ si eṗs reuocat decimas a manib⁹
layci applicant̃ eccl'ie parochiali ꝛ eṗo pro quo
ta eoꝫ. vt dicit Joã. and. in allega.c. qm̃. de deci
extra. post Host. ibi. dic ꝙ illud procedit: q si sim
pliciter decime sunt abiurate. sꝫ si fuerũt dona-
te eṗo et successorib⁹ suis illi pertinent ꝛ rector
nihil habet. idẽ si sint donate rectori eadẽ rõne
Et qđ dicit̃ ꝙ si laycus donet eṗo decimas opor
tet vt sue fiãt ꝙ interueniat auctoritas metro-
politani ꝛ cõsensus capituli. vt dicit Host. in di-
cto.c. qm̃. dic ꝙ Hosti. ꝛ Jo. an. ibi tenẽt ꝙ suffi-
cit cõsensus capl'i. per no. in.c. pastoralis de do-
na. ꝛ in.c. pastoralis. de his q̃ fi. a prela. et in.c.
vnico. in fi. vt ecclesiasti. bñfi. si. di cõfe. extra.
¶ Si quidem laycus tenens decimas in feu-
dum ante Lateranen. concilium: moriatur si-
ne liberis: ille decime reuertuntur ad ecclesiam
vt dicit Panormitanus. in.c. prohibemus. de

deci. extra. scz ad ecclesiā parochialez cui primo cōpetebāt vt dicit ibi glo. et ille decime possunt remitti ecclie proprie per laycū eas tenentē. sed et ecclesie aliene de consensu epi diocesani. vt in c. cū apostolica. de hijs q̄ fi. a prela. sed ecclesia propria vel aliena nō potest illas a layco emere vel pecunia redimere: nec aquirere ex causa per mutationis cū sint res spirituales: que emi et redimi prohibentur vt dicit Host. in summa. de deci. §. et vtrum prescribi. ver. quinto queritur. et ver. sexto quero. per. c. querelā. de symo. in tex. et in glo. nec pōt res spiritualis cū tēporali permutari. c. fi. de rerū permuta. extra. et si permutatio decimarū per laycū detentarum fieret cum re spirituali etiā nō valeret. q2 laycus a manib9 ecclesie vel alterius permutantis rem spūalem recipere nō posset cū illius sit incapax. c. causaz de prescrip. extra. et c. ij. de institutio. extra. et sic nullo mō permutatio fieri pōt. Bla. Aurio.

Constitutionē. Primo dicit q manifestū et euidēs supponūt pro idem. Secūdo subijcit qōdā statutū cōspirationem et cōiurationē continens. Tertio dictū statutū ex pluribus diuersis rationib9 papa condēnat. secunda. Ceterū. tertia. Statuitur. Hec facta est ad declarationē illius. ē. de elec. si forte. et fuit extracta ex quadā extrauā. que olim incipiebat Cōiurationē. que in litera fuit decisa. Si forte. sic incipit alia quā declarat. ē. de elect. si forte. Manifestū. contrariū videbat cū aliō sit manifestum: et aliud euidens. ē. de pac. romana. et ē. cum olim. sed q̄tū ad veritatem satis supponūt pro codē. Euidens enī est q palā est et euidenter apparet. ſ. q. ſ. vt euidenter. ē. de accusa. euidentia. qō est tamē in euidēti nulla pōt tergiuersatione celari. ē. de coha. cle. c. vlti. Itē manifestū idem est q apertū et clarū: seu apertū seu certū. ar. ē. de peni. et re. c. ſ. sed quero pōt dici euidens defectus sciētie vel manifestū. Solutio tamen dupliciter: aut q2 de se q equale quantū nole proprio: aut alia demōstratione. ff. si certū pe. l. certū. dicit etiā esse certū: esse promissuz dūi promittitur vinū qō est in dolio: q ex apertione pōt fieri certū. ff. de verb. sign. vbi aūt. §. sed qui vinum. ergo hoc equiparabit: q aliud sit certū vel breuiter fieri certū: qō est mihi pro facto sepe: qō esse solet. ē. qui ma. accu. pos. in super. Ceterum. secūda ps. fecerint. et sic no. caplm posse facere statutū sine epo: qō est verū de minorib9 et de talibus que solū caplm tangunt. secus de maiorib9 totū statū ecclesie tangentib9. sic nō ob. ē. de consue. cū consuetudinis. de quo plene per. B. et Cōpost. ē. de cōsti. cū omnes. nō ob. ē. de cle. nō residen. decre. super residentia. caplm fuit statutū. nā illud factū fuit auctoritate epi: vel nō fuit qui ipsuz repugnaret: et sic ad ola similia. c. potest respōderi. et scias q ad hoc vt statutū valeat: oportet q eps ab initio cōsenserit et post facto nō posset: cum esset nullū ab initio ē. de elec. auditis. ſm quosdā. sed alij contra. de quo not. ē. de hijs que fi. a prela. si consen. capi. c. cui vos. et de eo qui duxit in ma. quā pol. significauit. Ad iudiciū dni pape. dicerat litera que sequitur integra. vt hijs verbis vt amur. Puniendos. cōiuratio: ſm Host. est plerū q in vnū iuratio: et fit cum iuramento: sed conspiratio sine iuramento dicit. de cō. et spiro. pone q monachi vidētes suū abbatē dil apidat oēm iurarunt ad inuicē se iuuare: et dicūt hoc fecisse pro honore ecclesie: abbas vero cōtrariū asserēs vult eos vt conspiratores punire q eo ipso q sic iurant factum eorū presumatur illicitū et dānatum. probatur plene per ea que leg. et no. ē. de testi. cogē. c. fi. et ibi plene per Uincen. et not. plene in libro feu. de pa. tenenda. §. cōuenticulas. sed contra q2 si talia ex cā licita fiant: nō cōspiratio vel coniuratio. ſm cōcordia dici debet. vt. ff. de coll. illici. l. ſ. et sic not. Inno. et Host. ē. de iudici. exhibita. et sic tenet Hug. xi. q. ſ. si quis clericoz. Libertatē. exhibēdi q est. ſ. Liquido. i. manifeste. Sanciones. C. de fruc. et lit. expen. nō ignoret. et de penis. illud. et. ff. de delea. ij. l. insolidū. §. etiā lites. ff. de alie. iudi. cā fa. Itē si res. in fi. Prohibet. qō reprobat. ff. ad tertul. quotiēs. §. sicut. Adigit. i. compellit. et componitur de ad et ago. Peccandum. ob hoc non valet. ff. de pac. do. l. conuenire

Exijt qui seminat. Hec cre deretaliquis hāc cōstitutionē esse sublatā per ea q̄ not. ē. e. in prohemio huius libri: ad fi. So. hic decise ponit: q2 sic venit sub bulla: glo sari autem prohibita est: vtilis aūt ars prout q̄ libet indagator per se poterit inde intueri.

Priuilegiū. Hec facta est ad declarationē illi9 ē. de trans. preterea. et ē. c. veniēs. et de puile. nolētes. Residētes. i. habitātes vt sequit. et intellige quocū q titulo habitātes: siue ad tps: siue alio mō. Legato. intellige qualiter de tribus gñibus. legatoz: vel dic proprie de legato a latere: nisi aliud esset expressum in priuilegio. ē. eo. veniens. in prin. Cōmorantes. large loquit: q2 interdū sunt instituti ppetuo: interdum ad tēpus: interdū ad solā morā ibi cōtrahendā. ē. de sta. mo. c. ij. ad fi. ē. de tēpo. or. cum nullus. de capellis mo. c. vno. In aliquo. accipe Abuz. ſ. de officio. dic Cellas. i. loca secreta a celādo dicta in auten. de monach. §. cogitandū col. ſ. de hoc. ē. de exc. pla. cū ex co. nisi eēt expositio q̄ sequit propter q facit ad titulū. ē. c. prox. ē. de priuil. et est duplex cella. quedā est que extra claustrū de qua. xviij. q. ij. quā fit. iuxta prin. quedā intra: de qua. e. causa et qōne. nullus monach9 Cōuictu. i. cōmuni victu. dicta. id est cū vino. et ideo comendentes dicunt conuiue. Contēplandum. quies enim ex corde appetenda est. viij. q. ſ. ver. quies. ex quo sequitur q vita contemplatiua preeminet actiue: de hijs duabus vitis. ē. de renūc. nisi cū pridem. ad fi. vnū tñ notabis q aliqui sunt generaliter et sīaliter exempti. de quibus. ē. de priuileg. nolentes. in prin. casualiter tamē in casibus subsunt ordinarijs. ſm q in

tribus casibus ibi in prin.3.de hereti.ad abolē-dam.in fi.de preben.suscepti.Itē sunt aliqui generaliter et regulariter subiecti ordinariis.3.de religio.do.de renod ochijs:casualiter tamē sūt exempti:qd est potius ut in dicto.c.nolētes.circa mediū.et.3.eo.nolentes.in prin.siue loquamur de eis ad regulā:siue de pmis quo ad casus singulares per oia:siue citando siue cōpellendo siue excōicando:in casibus in quibus sunt subditi in eos se extendit iurisdictio ordinaria.3.de priuile.epōrum.cum similibus.

Sicut. Primo duplex priuilegium. Secūdo dubitatio ex eis orta.Tertio solutio dubitationis.secūda Uerū.tertia.Nos.Hec facta est ad declarationē eorumq leg.xij.q.ij.dilexisset.xij.q.ij.caritatē.versu.visitatores.et de postu.prela.c.j.Morū.idē si modorū vel suorū fm diuersuz modū loquentiū.de hoc dic.3.de ver.sig.si pupillus.§.fi.⁊ sic no.ꝙ priuilegiorꝝ quoddā est in personā priuilegiati sciendū.vt hic.aliud vbi ad priuilegiatū:sed ad aliū eo mediante dirimitur 3.de cōces.preben.q: eccles.de prebē.si cui.et est cōstitutio/antiq iuris declaratio:nō noui decisio:et ita respicit pterita.3.de vsur.cū tu.q: hic agitur de notatis expositione significatiuo supposito vt.3.e.constitutionē.in prin.⁊ sic eps hz indultū cū tēporis pfinitiōe.vt quatuor clerici suis obsequijs insistētes gaudeant de fructibus bñficiorū suorū.illos eligit eps:tandē vn⁹ cessit vel decessit ante pteritū tēpus:poterit aliū ponere.arg.C.qui.mo.vsus amit.sicut in annos.licet contra videatur.ff.de leg.ij.fideiussor.§.si quis decurio.sed ibi ideo ne heres in infinitū obligetur:et ne detur occasio fatue cōsumendi ⁊c. rō huius decisionis:q: vt est dictū gratia facta est epo nō clerico:et ideo psona epi nō est principaliter intuenda.et ideo dicit pro parte. Cedētiū.ergo isti quibus cōcessa erat collatio:per cōsequēs acceptatio cessionis.lz prelatus ordinarius nō sit sup hoc vocatus:q: principali ꝯcesso et omne illud sine quo nō pōt veniri ad hoc.3.de offi.deleg.preterea.ar.3.de preben.dudū.vbi ex spāli priuilegio cōcesso recipiendi resignationes legato:potestas cōferendi cōcessa est:⁊ hoc vltimū verius.s.ꝙ renunciatione facta de volūtate ordinarij cui papa nō intelligit preiudicare per hoc:tunc demū iste priuilegiatus possit post talē cessionē beneficiū conferre.vij.q.j.eps de loco.3.de off.archi.ad hoc in fi. Decedentiū. bñficia tamē que vacant in curia per aliquē de istis modis:talis cōferre nō pōt.3.de preben.licet.ibi.quacūq auctoritate:et iō cautela est ꝙ prelatus qui est in curia expssisset suū consensuz añꝙ ibi talia acceptet:alis incidet in illā decret. Residerent.ex sola negligentia nō interessent diuinis:nisi reciperent quotidianas distributiones.3.de cleri.nō resi.consuetudinē. Uerum. secūda ps. Pro eo.ergo non pro consilio nec in fraudē:nā ratio principalis cōsideranda est.ff. de auctoritate.presta.l.ij.familiares.3.de priuileg.licet.et de hereti.filij. Continuo.qd est similimodo intelligendū.scz continue:sine representatiōe:nisi representari actualitate:vt dicit seruitus continua vel quotidiana.ff.de seru.vrba.predi.foramen.ergo ille qui quotidie se offert:licet vsus nō sit continuus gaudebit hoc priuilegio.⁊ sic integro tēpore in curia nō quolibet instanti.xxij.di.c.ij.de cōse.di.v.nunꝗ.3.de frig.laudabilē.i prin.sic nō adeo arctātur.ideo isti clerici qui aliter pro suis necessarijs possunt de mandato sui dñi adesse:⁊ de eius licentia.Licet.q.d.tuis negotijs.ar.3.de pben.pfiti.⁊ eorū que not.Inno.3.de re iudi.cū.J.et.A.ar.cōtra.3.de elect.si postꝗ.si tales clerici infirmens:ob hoc non carent vigore priuilegij:cū tunc seruire intelligantur.fm qd no.3.de electio.c.j.de cle.nō resi.ad audientiā.

Additio. c.Sicut.domesticus capit fm Joan.an.⁊ Pe.de ancha.hic. pro libera psona seipsam deputante ad seruiciū honestū alicuius dñi que mercenarijs equatur:quia pro mercede seruiūt saltez vict⁹ stricte sumpti.ideo dicit tex.tuis expensis.et cōtrahit hec familiaritas cōmuni cōsensu recipientis et recepti.et habet instar societatis q licet consensu pluriū contrahat alterius renūciatione dissoluitur.vt in.l.ij.⁊.l.si cōuenit.ff.pro socio.⁊ in.§.manet.insti.de societa.et ideo dicit hic Pet.de ancha.colū.ij.ꝙ si dñs licentiat familiarem vel familiaris licētiat seipm sine fraude cessat hoc priuilegium scz ꝙ dñs eius bñficia conferre non poterit:cū desierit esse familiaris.sicut legatuz factū vxori nō debetur si ante mortē viri vxor eē desierit vt in.l.itē legato.§.pe.ff.de lega.ij.⁊ in l.ij.et.iij.ff.de auro ⁊ arg.lega.hoc verū est dicit hic Pe.de ancha.qñ familiaris sine fraude a dicta familiaritate recedit secus si cū fraude:puta si cōstitutus in mortis articulo vel beneficio cedere volens ne priuilegiatus pferat a familiaritate diuertit ⁊ postea cedat vel moriat.q: nihilominus talis priuilegiat⁹ cōferet illa beneficia sic vacātia.per no.in.c.ij.de renuncia.3.et in.l.actione.§.diximus.ff.pro socio.⁊ in dicto.§.manet.vbi dicit ꝙ si socius omniū bonoꝝ hereditate sibi delata pruꝰꝗ adeat:societati renunciet tamen si eā adeat cōicare cogitur. melius fa.l.filie mee.ff.solu.ma.vbi si in fraudē stipulantis sibi reddi dotē in casu mortis:vir mittit repudiū vxori egre:vt sic nō morte sed repudio soluatur mrimoniū:nō nocet stipulāti morte secuta. Et per hec pōt decidi casus qui sepe accidit in nra ecclesia sancti Michaelis Castri noui de Arrio diocesis sancti Papuli in qua quilibet canonicus pōt pñtare decano et capitulo ad tres certas prebendas simplices.et qñ senex vl infirm⁹ vult priuare canonicū pñtatorē sue prebende:eam permutat cū alia prebenda eiusdē ecclesie cuius presentatio ad alium canonicū pertinet. nā dicitur ꝙ nō obstante illa permutatione cuz fraude facta ille canonicus cui fraus fit potest presentare ad illā prebendā per fraudem renunciatā.quia renūciatio callida et fraudulosa nō releuat renūciantē imo ei nocet ita ꝙ si dānum

contingat ad causam illius ad eũ solũ pertinet si autẽ lucrũ contingat et cõmunicabitur inter so cios ac si societati fraudulẽter nõ esset renũcia tum vt dicit dñs Ramũdus Auroh in dicto.§. manet.insti.de societa.p illũ tex. et p allegatũ §.dirimus.Bla.Aurio.doctor Tolosanus.

¶ Rubrica. De regulis iuris.

Visso de casibus singularib⁹ per se: vidẽ dum est de eisdem per quoddam epi logum: seu replicationez collectis.et sic de regulis iuris.vel sic. Nõ est nouũ vt quibusdã spãliter enumeratis gñalis clausu la subsequatur.vt.s.de procura.qui ad agendũ. vnde hic pmo quero quid sit regula. ₇ dic ꝙ aut queris per se sumpta prout põt applicari cuili bet arti grãmatice/logice/iuris vel similib⁹.et tũc sic diffinitur. Regula est q̃ rem que est breui ter enarrat.i. ius in varijs partib⁹ cõstitutum. breuiter.i.expitat.ff.e.l.j.ſm.ll. vel sic ſm Hug. Regula est plurĩũ casuũ eandẽ rationẽ haben tiũ breuis in vnũ collectio.si autẽ vis sumere re gulam cũ certa et spãli determinatione restrin gendo eã ad regulã iuris.tunc dices sic. Regula est distortum prauũq corrigens: bonũ et equuz cõprehendens.iij.dist.c.j.₇.iij.₇ hoc modo pro prie accipitur hic.verbi gratia. Diuersi sunt ca sus in iure singulares.ꝙ pisces/aues/fera occu panti cõcedũtur.ex quibus forma sic regula est: que in nullius bonis occupati conceduntur.vt.s. de rescrip.si duobus.Itẽ generale est ius vel pui legiorum litere vel rescriptũ tollitur per spãle. Ex quibus sic talis est regula.ꝙ generi per speciẽ de rogatur.s.de rescrip.c.j.et.j.e. generi. Secũdo vñ dicitur.dic ꝙ rego.gis.ex eo ꝙ recte regas ₇c. iij.di.regula.vbi de hoc. ¶ Tertio ꝙ sunt spẽs. dic ꝙ sunt tres.prim₉ est q̃ñ in ipsa constitutio ne regule de nouo ius nõ aſs erecatũ:et hoc mõ accepta idẽ est ꝙ canon.vñ oẽs canones sic acce pti dici possunt regula. Secũdo modo dr rĩa.i. ꝙ certus modus viuẽdi:₇ tunc dr regula.q: cer tã normã viuẽdi prebet.sic accipit extra de regu. iu.p totũ. Tertio mõ dr rĩa illud ꝙ eligit ex iure antiquo iam creato sub quodã epilogo:₇ ab eo quasi in iteratũ de materia producit:₇ hoc mo do sumit regula proprie: vt supi⁹ diffinit. Quar to qualiter cõstituat regula ₇ per quẽ modũ:dic ꝙ ṽba regule debẽt esse gñalia:siue affirmatiuo signo siue negatiuo.s.e.c.ols.ſ.nemo siue acci piat noialiter:siue aduerbialiter vt.j.e.nõ põt. siue diffinitiue.vt.j.e.generi.et.c.fi.nã l hoc ca su l definita equipollet vniuersali.s.de priuileg. q: circa. Et est ratio: q: regula debet cõstitui per talia ṽba:q̃ de sui natura plura subse cõprehen dat:et ideo cũ ṽba affirmatiua vniuersalia di cant plura sub se cõprehẽdere: includẽdo:et ne gatiuam excludendo sub talibus debuit fieri. ¶ Quinto/an regula cõstituat ius:et videt ꝙ sic.iij.di.regula.vbi dicit ꝙ alioꝝsum nõ trahit: ergo est ius vt ibi in glo.cõtra videt in.l.ff.e.l.j. vbi dr ꝙ ex regula nõ sumit ius:sed ecõtra:ex iu re qd̃ prius erat:elicit de veteri regula de nouo: dic ꝙ aut loq̃ris ſcdm primã speciẽ:et ideo dic ꝙ cõtinet ius cõmune:q̃ñ.s.ex pristina eq̃tate:ius aliquod nouũ de nouo prodit.C.de carb.edic.l.j. et.xxix.dis.regula.si ſcdam:cõtinet ius speciale sup illis qui spõte se subijciũt illi regule in dicta obligatione:q: vltra alios tales se ligãt.si ſctm tertiã speciẽ q̃ recipit regula prout ipsa sola ₇ nu da p se excludẽs oẽs exceptiões suas a se:₇ tũc dic ꝙ nõ cõstituit ius:sed a iure iam cõstituto elicit. vt in.l.j.ff.eo.ti.aut accipis eã includẽdo cõpre hẽdo in se suas exceptiones.et in hoc sunt opi niones:q: glo.decreti dicit ꝙ ius est.iij.di.regu la. Et doctores iuris ciuilis dicunt ꝙ non est:vt Dynus.₇ alij dicũt ꝙ tres casus sunt cõsiderãdi: q̃ sunt iam determinati:₇ in illis sic regula non cõstituit ius:q: iam inuenit cõstitutũ. Itẽ sunt ali q̃ excepti a regule determinatiõe:nec in illis:q: nõ excludũtur sub regule determinatione:q̃dã sunt in q̃bus est eadẽ eq̃tas:q̃ est in casib⁹ a iure determinatis:nec reperiũtur in iure positi:₇ in illis est regula:et facit ius:propter idẽtitatẽ ra tionis nõ patiẽtis ius similiũ esse diuersum.vel põt dici ꝙ aut cõstitutio iuris pcedit traditionẽ regule:et nõ facit tũc ius:vt in pdictis. aut tra ditio regule vel eq̃tas eius naturalis pcedit de terminationẽ specialiũ casuum et tũc facit ius. ¶ Sexto/ꝙ sit officiũ regule:dic ꝙ diuersos ca sus in vnũ cõiungere põt:propter ei⁹ sĩlitudinẽ rationis.ff.e.l.j.vt si aliq̃s casus nõ inclusus in corpore iuris:posset cõtingere solui eadẽ ratio ne regule ₇ determinari.vt.ff.de leg.de quibus. ¶ Septimo/an exceptiones icludant ₇ itelligã tur sub regula.dicit Ioã.ꝙ nõ:cũ potius tendãt ad derogãdũ ei:₇ destruẽdũ eã:quã construẽdũ: vel edificãdũ.alij vt Pla.cõtra q: spãlia semper gñalib⁹ insunt.ff.e.semp.₇ ĩs tales exceptiones quo ad spãles casus cõprehẽsos in eis tollãt offi ciũ regule:non tñ quo ad cetera q̃ sunt cõmuni ratiõe regule cõclusos:imo firmiorẽ ₇ magis sta bilẽ eã reddũt:cũ diffinitis ₇ declaratis ₇ excep tionũ specificationib⁹ ₇ regulis bene enumera tis ₇ separatis ab eis:₇ purgatis:liqueat clarius ipsa claritas:siue veritas regule:cum opposita iuxta se apposita:etiam viso vno cõtrarioꝝ vt. lxxxix.dist.c.si.tu distingue q: aut loq̃ris quo ad mentẽ et vim seu virtutẽ verboꝝ:et tũc dic ꝙ nõ sunt sub regula:q: cũ officiũ regule sit cõiungere rationes:et officiũ exercitiũ diuidere eas:₇ pro pas rationes sibimet attribuere:propter aliquã spãlẽ causam:in hoc ipse auferũt officiũ regule: ₇ differũt se a regula:₇ sic nõ sub ea:in illa regu la patet:q̃ in nullius bonis sunt ₇c.occupãti cõ cedũtur.fallit si res acta in libello nõ patiatur hoie qui possideri vel occupari nõ potest. Itẽ ex quo exceptio separat a regula propter diuersi tatẽ et certã specificationẽ rationis.s.q̃ñ ratio est in regula:et alia in casu excepto. Manifeste apparet ꝙ ex tũc non põt intelligi sub ea regu la exceptio:iuxta regulã artistarũ:qd̃ intelligit sub alio si exprimat ampli⁹ non itelligit: si autẽ intelligas de supficie ṽboꝝ:dic ꝙ sunt sub regu la.l.sub gñalitate cõprehẽsoꝝ sub regula.i.sub materia aliqua gñali:cõprehẽdi plura insimul ₇

de eadē. nam si regula est et de bole: exceptio de bole debet esse: non de capra: vel asino. Itē si regula est de actione reali: nō bū excipit de psona li: vel ecōtra. Itē dicūt q ex hoc dicūt de regula q tendūt ad eius cōfirmationē: q cū dico oēs legunt excepto Petro. sub vbo: omnes: Petrus intelligit: sed in hoc q petrus intelligit except⁹: a cōtrario firmat ꝛ vificat regula i alijs vt p3. s. ¶ Octauo/quare ponat: dic vt meli⁹ memorie cōmendat de csc. di. ij. liquido. vel verius vt liqueat q regula ius nō tradit: sed ex iure qd est: regula fiat.

Beneficium. Po. casum. xvij. q. iiij. nullus de lceps. s. de insti. ex frequētib⁹. No. casum quo nō currit prescriptio/nec habet locū possessio. s. de eo q mit. in pos. eū qui. sicut nec i matrimonio carnali. xxxij. q. v. qd deo. et in alijs que no. xvi. q. iij. clerici. s. de pscrip. cū nō liceat. hoc accipit i argomodo pro quolibet in quo titulus requirit. j. q. iij. si qs. et est istituere: ius in eccla tribuere. vt. s. de isti. auctoritate. et de iure cōi spectat ad epm. xvi. q. vij. null⁹. nec ob. s. de offi. archi. ad hoc. quia ibi institutio accipit pro inuestitura: et sic intelligit. s. de insti. cum venissent. et differt istitutio a psentatione: ꝛ collatione. s. de pben. in laterañ. et. c. cū in illis. et de triplici institutione dic per Hosti. s. de offi. archi. cum satis. Non potest. hoc vbū potest post negationē positū necessitatē importat. ij. q. j. c. j. xxv. q. j. c. j. sed affirmatiue positū nō inducit necessitatē. s. de pben. de multa. in fi. Obtineri. nisi pscribatur nō vt bñficiū: sed vt proprietas. sie non ob. s. de iure pa. postulasti. cū similib⁹. Itē non cadit istitutio canonica in bñficijs q danī bñficiatis causa necessitatis vel pietatis. xij. q. ij. quicunq. ꝛ. xvi. q. j. possessiones. xxxij. dis. si qs vero. sed sec⁹ in hijs q pcedūt ipsam istitutionē vel electionē: in qbus cadit pscriptio: ꝛ possessio dat ius: et sic non ob. s. de elec. in genesi. s. de causa pos. c. ecclesia. vel dic q electio procedit ex nostris actib⁹ sed istitutio ex actib⁹ alioꝝ. Unde no. q quatuor reqrunt ad hoc. Primo/q psona sit q instituere possit. xvi. q. vij. nullus. Secūdo q institutus sit talis q institui possit. s. de isti. c. ij. Tertio q ius istituēdi aliquo iure ad istituentē ptineat s. de insti. c. iij. Quarto/q seruet forma institutionis. s. de elec. c. vlt. isto libro. Et sic no. q quātūcūq cleric⁹ sit in possessione sue eccle: nihilominus h3 ostendere titulū: sicut libert⁹ manumissionē suā. xij. q. ij. lōginqtatē. et hoc probat s. de app. psonas. in pte decisa. vbi vide de hoc p Laur. sic possidēs pro herede: pro possessore cogit probare titulū. C. de peti. heredi. cogi. hoc intelliga3 dū plat⁹ agit cōtra clericū ex officio si sit pars ad cuius istantiā agat. et sic Hosti. s. de symo. licet hely. p Jnno. s. de pben. ex insinuatione: istituere est ius in tus statuere: vt differat ab inuestitura: et corporali iductione possessiōis: in qbus illud ius ad effectū deducit: p corporalē possessiōis iductionē: vl dic q istituere est spūalis iuris vel bñficij vel dignitatis corporaliter possessionē tradere: et hoc modo nō accipit hic: sed hic ponit pro inuestitura: vl inductione in possessionē. Dynus dicit q istitutio est vbalis collatio: inuestitura cōfirmatio: iductio in possessionē executio: sicut in hereditate testatoris verbalis institutio: idē istitutionis cōsummatio. s. mors idem executio. s. adeptio hereditatis.

Additio. c. Beneficiū. hic est tex. q bñficiū licite non pōt obtineri sine canonica istitutione. quā dic, esse probandā per literā collatoris vel per istrumentū. nec sufficit probare pscriptionē sc3 q longo tpe bñficiū possederit. vt dicit glo. in. c. cōtingit. de dol. et ptu. vbi dicit etiā q titulus plature nō pscribit: quātūcūq tpe occupauerit. vt dicit glo. in. c. ex frequētib⁹. de institutio. extra. qm lra collationis est necessaria. c. legū. ij. q. j. c. dilecto de pbē. extra. Custodiat ergo bene istrumētū istitutionis vt dicūt Hosti. ꝛ Henri. bo. in dicto. c. dilecto. si aūt allegaret pditio lre collationis: ꝛ probaret casus pditiōis ꝛ tenor lre. sufficeret p. c. cū olim essemus. de priuileg. extra. et. l. sicut iniquū. C. de fid. instru. Blasius Auriolus doctor.

Additio. c. beneficiū. glo. fi. hic dicit q ex causa necessitatis pietatis vel impēsi obseq potest qs sine canonica istitutiōe prouent⁹ ecclasticos possidere: nec ex hoc canonicus vel bñficiat⁹ propter dici. Ex quo elicit q bñficiū ecclasticū non pōt possideri nisi pcedētica nonica istitutiōe seu collatione p quā ius plenū acqrit vt in. c. fi. s. de pcessio. pb. etiā si litere collatiōis nō sunt expedite. vt dt ample Felin⁹ sup rubrica cōsti. extra. sed cū sola signatura prouisionis a psice sine literis plūbatis nō posset qs nācisci possessionē bñficij sibi collati: alr pderet ius in eo sibi cōpetēs. vt dicit Felin⁹ in. c. veniēs. de accusa. extra. allegat Calderi. cōsi. xiij. ꝛ regulā cancellarie. xxix. Ratio pōt esse qr adipiscēda est possessio bñficij cū licētia illius q sibi cōtulit. c. pastoralis. de excess. pla. extra. ꝛ no. in. l. nec ex. ra. C. de acquir. ꝛ reti. pos. ꝛ in signatura nō dat licen: ia possessionē adipiscēdi sed in bulla. et qr spreuit collatoris auctoritatē ratiōe delicti priuat. De dispēsatione autē ad duo vel tria bñficia incōpatibilia an possit valere non expeditis literis: ꝛ bñficia teneri possint cū sola signatura. dicit regula cācellarie Romane. liij. q nulla talis dispēsatio cuiq suffraget anq sup ea lre apostolice sint cōfecte. et ibi dicit glo. q dispēsatus ad tria incōpatibilia si illa detineat etiā bullis nō expeditis non incidit in penā extrauagātis. execrabilis per vba ibi posita. Ratio pōt esse qr dispēsatio ad plura nō reqrit ministeriū bolle sortit effectū ex sola cōcessione: prouisio autē de bñficio requirit bolle ministeriū sc3 vt inducatur prouisus in possessionē per executorē datū: vel si possessio sit vacua prouisus p seipsum aut ei⁹ procurator oiem sine aliquo executore possessionē adipiscatur vt dicunt dñi de Capella Tolosana. decisio. ccccxlij. cū iuribus ibi allegatis. Cū breui autem sub anullo piscatoris in quo est inclusa signatura prouisionis et executoris nolatio:

bene potest quis induci in possessionẽ beneficij. vt tenet glo. in regula Cācellarie.xxix.vbi dicit ꝙ ex inclusione signature censet papa ex certa sua scientia hoc ita velle fieri.et ita dicit glo. in regula cācellarie.xxv.ex quo elicitur ꝙ breue est lr̃a apl̃ica:ſꝫ signatura nõ ẽ lr̃a apl̃ica q2 nõ est bullata.vt dicit ibi glo.per no.in.c.lꝫ.et.c. quā graui.de cri.fal.extra.verū cū breue nõ sit bullatū:videt ꝙ etiā nõ sit litera apl̃ica.tñ dic ꝙ in breui ponit sigillū pape secretū ꝙ vocat anulus piscatoris ⁊ in signatura nullū sigillū ponitur. Ideo licet nõ sit plūbū in breui nemini⁹ propter auctoritatẽ sigilli pōt dici litera apl̃ica sicut lr̃a epi ō: autẽtica suo sigillo munita.vt in.c.post cessionẽ.de proba.⁊ ample felinus in.c.ſ.et.c.ij. de fid.instru.extra. Aduerte ꝙ nullibi indicta est priuatio iuris qñ adipiscit quis possessionẽ bñfi cij eū signatura ante literaꝝ cõfectionẽ:q2 in regula e cancellarie.xxix.dicit ꝙ cõmissiones ⁊ processus facti ante literaꝝ expeditionẽ sint nulli⁹ momẽti:et cõmissio ⁊ processus cõcernũt execu tionẽ iuris:et nõ ius seu titulū bñficij p signaturā collatū ⁊ acq̄sitū. Et in regula cācellarie.liij. dicit ꝙ dispẽsatio nulli suffraget ante ꝙ lr̃e sint cõfecte:et cõtrariū facienti vel vtenti signatura nõ apponit pena cõcernẽs titulū iam acquisitū ideo nõ crederẽ illū sic vtẽtẽ signatura eẽ intrusū vt pleriq; astruūt:q2 intrusus dicit q̄ sine titulo: vel cū titulo obtẽto ab eo qui cõferre nõ potuit possessionẽ bñficij assequit vt dicit Panor.in.c. q2 diuersitatẽ.de pces.preb et Inno.in.c.in lr̃is. de resti.spo.extra.vel qui bñficiū tenet cū tali vicio quo est ipso iure priuat⁹ vel priuādus p sentẽtiā.vt hec ample ponit Do.geminia.in.c.propter.xix.dis.et post eū felinus in.c.in nostra.de rescrip.et in.c.veniens.de accusa.extra.sed iste nõ est talis q2 tenet bñficiū cū signatura promissionis suā possessionẽ pcedentis:et habet prouisionẽ a papa qui oia orbis bñficia pferre pōt. c.ij.et.c.si a sede.de pben.li.vi.nec bñficiū tenet cū aliquo vicio quo sit priuatus vel priuādus.cum titulus pcedat possessionẽ.igit ⁊c. Uerū tamen bene ne credo ei⁹ possessionẽ esse viciosam ⁊ iprobā cū illā habuerit absq; licẽtia sui collatoris vt pdicit. Et ideo iudex nõ debet eum in possessorio manutenere.per no.l.improba.C.de acquiren. pos. Blasius Auriolus doctor.

Possessor.

Po.ca.ſ.de pscrip.c. vlt.et.c.vigilāti.et sic no.ꝙ in casu tāgente periculū aie:papa tollit legẽ in vtroq; foro tam ciuili ꝙ ecclastico:vt hic:in alio nõ tāgente periculū aie tollit in foro eccl̃iastico si velit.ſ.de iudicis. venerabilis.sed in foro ciuili si tpalis iurisdictio spectat ad ipm vt.ſ.de fo.cpe.licet.sed in aliis nõ:cū iurisdictiões sint distincte.xcvi.di.cū ad nostrā. Et no.ꝙ in qualibet pte pscriptionis debet pscribẽs agnoscere bonā fidẽ.ſ.de pscrip.vigilāti. Án requirat titulus.dic vt.ſ.de pscrip. episcopū. Et no.ꝙ istud v̈bū:nullo tpore:parit duos itellect⁹. Prior ꝙ nulla dierū antiqua pscriptio.⁊c.ſ.de pscrip.vigilāti.Scđs ꝙ oi tpe pscribens debet agnoscere malā fidẽ.ſ.de prescrip.vigilāti.nõ ob.ſ.de pscrip.c.ſ.vbi pscribẽs qui cert⁹ rẽ esse alienā:sed dic ꝙ illud est spāle in fauorẽ fidei. Item no.ꝙ satis videt suā cõsciẽtiā purgasse:et bonā fidẽ agnoscere:qui verū dñm reqsiuit.ar.ſ.c.sciẽti.malefidei possessor: q̄ emit lege vl canone prohibẽte vl v̈o dño ꝑtradicẽte vel dolo idupt aliquẽ ad vẽdendū:vel emit ab illo quẽ sciebat nõ posse vendere:sicut ab eccl̃ia vel pupillo. Est ergo duplex intellectus regule. Prio.ꝙ habens malā fidẽ tpe incoate possessionis:nullo tpe nõ pscribit:vel licet ab initio habuit bonā fidẽ:si nullo tpe incipiat habere malā:nõ pscribit:hec regula cõsiderauit naturalẽ eqtatem cõuenientem iuri diuino:quo cauet:ꝙ nullus debet cū alteri⁹ iactura ditari:fm leges: q̄ cõtrariū concedunt respiciunt iuris rigorẽ:ne dñia essent sub icerto.⁊ vt finis litib⁹ imponat: et negligẽtia reprimat. Nā scđo ius ciuile in vsucapionib⁹ quidẽ q̄ procedūt in bonis mobilib⁹: et in q̄bus reqritur titulus et bona fides.qritur dñium directū vt.ff.de vsucapi.l.iij.et de acq.re. do.l.adeo. Itẽ pscriptio.x.vel.xx.an.q̄ procedit in imobilib⁹:et etiā in rebus incorporalib⁹ vt.C. de lõgi tẽpo.pscrip.l.fi.in qua reqrit titulus et bona fides ⁊ qritur dñium vtile cuius occasione datur actio in rẽ:et cõtra dñm q̄ habet directū dñium vt.C.de pscrip.xxx.vel.xl.an.emptionis. ibi no. Itẽ pscriptiõe.xxx.vel.xl.an.si possessor bona fide incoauerit.qritur mihi exceptio solū cõtra dñm.vt in pall.l.si q̄s emptionis. Ratio pdictoꝝ est:q2 vsucapio est itroducta in fauorẽ possidẽtis tantū.et ideo acqrit totū dñium, sic ꝙ nihil ad primū remanet vt.ff.de vsucapi.l.iij. et appellatione dñij simplr directū intelligit vt ff.si ager vectigalis.l.ſ.⁊ i.o fauor spliat.ſꝫ pscriptio iducit in odiū negligentiū tm̃:nõ in fauorẽ male fidei possessoris.et ideo odiū restringit.c. de agri.⁊ censi.l.quẽadmodū.in prescriptione. x.vel.xx.ann.versatur fauor ex parte bone fidei pos.⁊ odiū ex parte negligentie.et ideo eligitur media.ſ.ꝙ querit dñium vtile:nõ ob.ꝙ equitas est scripta:ſꝫ ꝙ nemo ditet aliena iactura:debet ergo vincere rigorẽ prescriptionis.q2 hoc intelligit qñ rigor et equitas sunt equalia:sed si rigor est specialis:et equitas gñalis:tunc specialis derogat generali in prescriptione rerū incorporalium:in quib⁹ sufficit bona fides:nec est necesse probare:nec allegare titulum vt.ff.quemadmo.ser.amitta.l.fi.nisi forte agatur de persona astringenda vel obliganda ad aliquā prestationem:q2 tunc oportet allegare titulū. licꝫ nõ habeat probare vt.ff.de vsur.cū de in rẽ v̈so. de quibus hic plene per Dy.ratio est hui⁹ regule.q2 malefidei possessor detinendo rem alienā peccat.ſ.de vsur.cū tu.⁊ qui peccat nõ debet ex peccato cõsequi premium:sed poti⁹ penā.ſ.de. trāſ.epiſ.c.inter.§.sed neq;.⁊.c.seq. fm Io. mo.

Sine possessione.

Po.ca.ſ. de pscrip. causam q̄s.xvj.q.iij.porro. Not.ꝙ possessionū alia iuris:alia facti. Item alia

q̄ habet modicū et plurimū facti: et econtra. de qua. s. de cces. pben. cū nostris. et. C. de ac. pos. l. j. Itē qui pscribit oportet q possideat de facto in dicto. c. causam. Item de iure non prodest: q aliud est possidere: et aliud in possessiōe esse. xiiij q. j. in summa. de quo. s. de offi. deleg. consultationibus. Item proprio nole. xvj. q. iij. clerici. de psump. si diligenti. Item q possessio sit cōtinua alias nō valet: si interrūperet. xvj. q. iij. §. pōt. & q dicit de possessione. idē intelligo de quasi possessione: q̄ hz locū in incorporalib⁹. non ob. s. de do. & cōtu. c. ptingit. q ibi fictiōe iuris intelligit possidere propter cōtumatiā alteri⁹: et dic possessione ciuili vel naturali: vel saltim ciuili tm̄: nō naturali: si alius naturaliter: et alius ciuiliter vt. j. ostendet. Unde intellige q sine possessione nō inchoat pscriptio: sed bene mediatur: et finit. ff. de vsucapi. l. rerū mixtura. nisi interueniat iterruptio naturalis: vel alia q̄stio ipediat. Itē fictione iuris capt⁹ ab hostib⁹ per seruum pscribit iure postliminij valebit sibi pcedēs pscriptio: acsi cōtinue p seruū possedisset. ff. de cap. post. re. l. in bello. §. fratre. Itē licet ignorās nō possideat: et sic non pscribat: cū anim⁹ sit de substātialib⁹ q̄ reqrunt in acqrēda possessiōe. ff. de acq. pos. l. j. §. adipiscende. cū ignorās ministerio filij vel serui acquirit: ex quo ipsos habet in possessiōe. ff. pro so. l. ij. §. celsus. Io. an. tenet q due sunt possessiones differentes specie. s. naturalis: et ciuilis. Azo. cuius opinio glo. iuris ciuilis seqtur. dicit vnā esse naturalē tm̄: q̄ diuersificat per accidētia. Dynus dicit opinionē Io. q textus ponit naturalē & ciuilem pos. esse duas species coequatiuas. ff. pro herede. l. ij. §. q vulgo. igit ad pmissa respōdendū est: et dudū: q reqrit ad prescribendū naturalis et ciuilis: nec sufficit sola naturalis: vel sola ciuilis: vt probat in absente q̄ solā ciuilē retinuit: et retinēdo aio possidet: et pscribit. ff. de acq. pos. l. seruū. ex naturali sola nō pscribit: als seqretur q duo insil possēt eandē pscribere: vnus ex ciuili possessione: & ali⁹ ex naturali; qd nō est possibile de iure. ff. como. l. si vt certe. §. duob⁹. nec credas q solū tēpus sit modus pdende possessionis: nec inducende: sed tps est modus inducēde obligationis: & obliuio inducende animi depositionis: seu amissionis & depositio animi: est modus pdende possessiōis vt no. ff. de vsucap. l. furti. §. fundi. et sic si ciuiliter possidens negligat per decē annos naturalē possessionē: lapsus tēporis tollit ipsam ciuilem. Dico ergo q̄diu absens retinet possessionē ciuilem nō inchoat pscriptio cōtra eū. duplici rōne. Primo / q cōtra eū possidentē ciuiliter nō prescribit. C. de pscrip. xxx. an. l. ij. Scda ratio est: q qui ciuiliter possidet: pscribit. Ergo alius nō prescribit. eodem tpe ne plures insolidū als dnium einsdē rei eodē tpe vt dictū est qrerēt: sed ex quo iuris psumptione pos. ciuilē pdiderit p obliuionem. & sic p depositionem animi q̄ ex obliuione procedit: post absentiā lōgi temporis. ex nūc inchoatur pscriptio cōtra eū & hoc innuit glo. licet nō plene. C. de serui. fugi. l. ij. Ex quib⁹ patet q naturalis & ciuilis in simul: vel tm̄ ciuilis requiruntur ad prescribendū. naturalis autē nō sufficeret: eo casu quo poneremus aliū ciuiliter possidere. vt supra ostensum est.

Additio. c. Sine possessione. dū glos. hic in vbo. nō procedit. dicit q prescriptio parit actionē vel exceptionē ex tempore. et ex ea acquirit dominiū. Nota q cursus tēporis operatur exclusionē. Et hoc firma per vnā glo. aureā: q̄ est prima. in. l. si maior. C. co. diuid. vbi dicitur q si bona hereditatis cōmunia duo fratres per decenniū possederūt tanq̄ diuisa psumitur diuisio ex cursu illi⁹ tēporis licet diuisio nō probetur. & sic si alter eorū velit ad bona per aliū possessa ius pretēdere exclusus est. per no. in. l. cū de in rem verso. ff. de vsur. et in. l. j. §. si. ff. de aqua plu. ar. & in. l. min⁹. ff. de acquir. pos. qd nota bene: q sepe accidit. Bla. Aurio. doctor.

Additio. c. Sine possessione. glo. in vbo. nō procedit. l. fi. ibi. vel dic q casus non fingit. &c. est sing. scdm Ludo. Roma. sing. ccccxij. ad hoc q ficta possessio nō probat ad pscriptionē inchoādā. Et ficta possessio est p visum vt dicit frācis. areti. in. l. j. in prin. ff. de acq. pos. Blasius Auriolus doctor.

Peccatum. Hec sunt vba que habes. xiiij. q. vj. c. j et. s. de vsur. cū tu. & not. q peccatū est prau⁹ actus. delictū boni. deserto crimine vero est peccatū graue auctorisatione et dānatione argumentū. xxxj. di. c. j. et intelligas si potest restitui: als si forte perierit: restituatur extimatio: quā si nō pōt: doleat. propter inopiā excusatur: sed semper remanet obligatus si ad pinguiorē fortunam peruenerit. s. de solut. Odardus. de rapt. c. ij. xxxj. q. vj. si quis. nisi forte luerit in corpore. De quo dic vt not. s. de homicid. sicut dignū. vel nisi per illū qui potest: res ablata remissa sit verbaliter. q satisfacere est qualitercūq satisfaciat. ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol. Item liberat. in prin. & hoc verū est nisi in casib⁹ in quib⁹ nō cadit remissio. s. de rescrip. statutū. nisi velis dicere q aliud sit in remissione: & aliud in restitutione. ff. de verb. obliga. cū pretor. et. l. plus est. et not. q illa restitutio debet fieri illis a quibus extortū est: vel heredibus suis: quibus existentib⁹: si fiat pauperib⁹: nō liberatur. s. de vsur. cum tu. et dic vt ibi per Hostiē. si autē non extent: pauperib⁹ detur prouisione epi vt ibi patet. Hoc intellige verū nisi versat turpitudo ex vtraq: q in casu in quo nō transfert dnium nō fit restitutio illi a quo extortū est: sed pauperib⁹ erogabitur. xiiij. q. v. nō sane. vel ecclesie si ibi facta est iniuria. s. de symo. de hoc. et dic vt ibi. & si sit excōmunicatus ille cui facienda est restitutio deponatur in ede sacra. C. de iure emphi. l. ij. de quo dic vt not. xij. q. iij. nos sanctorum. not. q hoc verbū / nisi: ponit affirmatiuā licet regulariter vbicūq precedit negatiua. vt. j. e. prox. cū si. sed si affirmatiua precedat: tūc negat seu priuat. ff. e. l. nemo ex hijs. i pn. & ff. e. l. qui tutelā. vbi negatiua pcedit: et tn̄ nō ponit: imo priuat.

sed dic q illa negatio ponit affirmatiue. et dic vt ibi p Dynu. Item seqt ex pmissis: q facta restitutione remittit petm a cotrario sensu: q: sublata causa finali alicui rei tollit eius effect. l. xiij. di. verum. ar. cotra apparet: q furtu no purgat restitutione furti. Dic q hoc no dicit q restitutione facta sit remissuz pctm: sed q est remissibile. An remissio vbalis facta p dnm raptori/vel furi/vel vsurario/habeat pro restitutione. Dic q si res erat restitutioni parata: et tuc remissio fiat: q perinde habeat ac si res esset restituta. ff. de do na. inter vir. et vxo. l. iij. §. debitore. Sed si no habeat facultate rei restituede: si est impossibile: absoluetur. cu nemo ad impossibile. tc. de quo dic per Dynum.

Peccati venia. Pone casu de pe. di. iiij. c. vlt. de offi. or. ex pte. xxiij. q. iij. legat. C. de hereticis. manicheos. Peccator in duos peccat: in dnm: et ecclesia. Deo satisfacere pot couertedo: sed eccle penitetia agedo: a sacerdote suscepta: in qua ostendit satisfactu deo: et ita psumit: cu si in veritate p vera cotritione satisfactu no fit: venia pctI nihil valet sibi: nec ipsa daret sibi si de hoc costaret de pe. di. j. pactum. tame pot esse q deo sit satisfactu per cotritionem: sed adhuc habet satisfacere eccle: et idcirco accusari poterit. xxxiij. q. ij. admonere. sed si in foro cotetioso semel absolut fuerit: no poterit ampli accusari: nisi in casib no. ij. q. vj. c. hoc aut. et pcalle ga. c. de hijs. remissiones ergo q fiut pro potib et alijs pijs locis no psunt nisi cotritis: et licet bene venia def cotrito vt. iiij. di. denicq. nunq tn venia culpe. vt hic. Item licet no detur venia: tn quado q Iponit penitetia: no tame dat remissio: regulare est q cotritione habet doloi pcedere: quia iuxta August. Quomodo gaudebis te fore correctu: nisi prius doleas fuisse puersum. xxxiij. q. vij. c. vlt. fallit i casib de pse. di. iiij. baptismi. et. c. di. sine penitetia. q: sola metali corruptioe quis imponit in aliud: quo ad deu sine aliquo actu exteriori: quare dignu est q sola metali satisfactione satisfaciat. secus de iure ciuili: vbi per sola animi cogitatione ad actu no procededo: alids no meret vt. ff. de pen. cogitationis. et ideo sola cordis cotrictione siue debita a iure dispositu reali satisfactione: quis venia non consequitur fm Dynum.

Nemo. Po. ca. s. de rescript. scisci tatus. s. de pac. c. ij. triplex est impossibilitas/iuris/facti/ et natu re. Iuris vt si quis promittat dare re sacram: vel facti vt motes alpiu: vltra mare arma deferre. nature vt celos ascendere: vel digito tangere. de hoc plene. insti. de inutil. stipu. §. impossibiliu. vbi de hoc not. huius regule ro est. quia ois obligatio aut in dando: aut in facien do cosistit. ff. de verb. obli. l. ij. in prin. sed q non est: vel esse no potest: sub obligatione no cadit. Item obligatio actione parit. ff. de procura. l. licet. §. ea obligatio. sed qd non est: nec esse pot: obligatione parere nec actione per consequens pot. no ob. s. de do. et cotu. dilecti. ff. de arbi. celsus. dic q ibi erat vnu mandatu duo impossibilia cotinens. vnde q ad vtrucq obligat. sed si de siat primu: tenetur nihilomin ad secudu: hic autem est vna obligatio tantu: et tota impossibilis: vel aliud in cotractu qui voluntarius est vt C. de acti. et obliga. sicut. et sic aliud in mandato iudicis qd est necessarium. xiiij. q. j. qd precipit. na iudiciu redditur in inutu. ff. de verb. obli. inter stipulantem. §. j. et sic in cotrarijs de qua per Hostie. in decre. vnde si iudex citet aliqu certa die: qua est impossibile citatu venire: tn tenetur coparere post die. et potest esse hui ratio: q: vt veniat est principale: et die illa: accessoriu. et ideo principale no viciatur propter accessoriu. vt. j. e. accessoriu. no ob. xx. dist. in memoria. quia est illud dictu propter bonum obedientie. et appo nit semper temperamentu qdda: vt ibi. est ergo effectus huius regule: quia nec auctoritate con tractus: vel vltime voluntatis: vel sententie: vel precepti: vel concessionis: vel legis potest aliquis ad impossibile obligari: saltim ciuiliter. quia obligationis effectus per canonem et per l. reprobatur vt hic. ff. eo. impossibiliu: nec etiaz naturaliter. Et est prima ratio: quia consentire no videt qs sup re Ipossibili scienter contrahendo: vel disponedo. ff. de act. et ob. no solum. Scdo/q: si ignoras cotrahat vel disponat cre des possibile: q erat Ipossibile. videt error adesse ergo cosensus no adest. vt. ff. de iurisdic. om. iu dicu. l. si p errore. t. ff. de interdictis. l. ij. Ergo deficiente cosensu no cotrahit obligatio naturalis: q solet ex cosensu procedere. Unde hic dicen du est: q: aut Ipossibilitas adijcit in cotractibus vel in vltimis volutatib: et tuc aut in modum dispositionis: seu coditionis/siue couentionis: q: promitto stella vel lego. c. bene suspedit oem speciem obligationis cotrahi: et ita loqtur hic. si in modu coditionis: q: promitto. c. vel lego si celu digito tetigeris: tuc reddit cotractu inutile. fallit in mrimonio de pditi. s. de codi. ap. de illis. in si. et no. xxxij. q. ij. solet. in fi. si asit negatiue: vt q: promitto. c. si celuz digito no tagas: valet cotractus: q: cu affirmatiua sit Ipossibilis: non tame negatiua q est ei cotraria vt. ff. de act. et ob. no solu. et probat insti. de inutilib. stipula. §. impossibilis. Si loqris in vltimis volutatibus: et sic negatiua: ide dic q in cotractibus: si affirmatiua: aut erat omni tpe Ipossibilis: aut a principio possibilis: et ex post facto Ipossibilis. Primo casu aut erat adiecta in psona legatarij honorati. i. eius cui in testamento aliquid ascribit: et tuc habet pro no adiecta: et legatu valet vt puru. ff. de codi. et demo. obtinuit. et. ff. de codi. insti. l. j. et ibi no. si aut in psona onerati. i. eius cui onus pstationis in vltima volutate Iponit: vt q: dano herede. x. dare si celu digito tagas: et tuc dico q reddit legatu inutile insti. de lega. §. vlt. sed si erat ab initio possibilis: sed ex post facto venit ad Ipossibilitate valet relictum. et sola Ipossibilitas remouet. ff. de leg. j. si mihi et tibi. §. si qs seruos. si promitto dare vnu stichu qui

est mortuus:vel.x.noie pene:licet sit noie ipossibile penã soluere:nõ põt agi ad eã.ff.de ꝟ.ob. si homo mortuus.licet alibi glo.determinet cõtrarium:et male ſm Dy.ff.de verb.obli.l.iii illa stipulatione.

Priuilegium. Po.casum de vsu.pallij.c.ij. vij.q.j.petisti.C.de le.l.leges. Et est hoc sumptum ex.l.ff.eo.l.priuilegia.et no.ꝙ bene dicit priuilegiũ.q.d.si aliis esset de iure cõi ad oẽs extendit:licet vni ꝑsone cõcedatur.v. di.ad ei⁹ vero cõcubitũ.s.de iure ca.c.j.Item de pacto ꝑsonali.s.de trãsac.de cetero.nec cõpromissum.s.de arbi.c.vlt.et itelligas siue sit ꝑsonale priuilegiũ ex pte illius cui conceditur.s.de rescript.si gratiose.Unde priuilegiũ aliud ꝑsonale.aliud reale.s.de ꝑsump.mãdata. Si simpliciter ꝯcedat an sint ꝑsonalia vel realia dic vt no. xxv.q.ij.in summa.xvj.q.j.possessiones.et sicut ꝑsonale cũ ꝑsona extinguit.sic reale.xvj.q.vij.et hoc diximus.Item si collegio sit cõcessum:cessãte collegio cessat priuilegiũ.s.de ꝟbo.sig.abbate. in fi.qḋ intelligas:si destruat auctoritate superioris vt no.in dicto.c.et hoc diximus.alis.si per hostes/vel incendio/nõ propter hoc res amittũt priuilegiũ.Imo plenarie retinẽt.vij.q.j.pastoris.Item si auctoritate superioris transferatur ad alium locũ:vel alij vniatur.s.de religio. do.monasteriũ.de quo per Inno.s.de no.ope. nuncia.c.ij.extinguitur etiã priuilegiũ propter abusum.xj.q.iij.priuilegiũ. quandoꝗ tamẽ priuilegiũ conceditur in personã vt hic. quandoꝗ tamen cõceditur in determinatione tẽporis:et tũc extra locũ vel tempus persona non sequitur.s. de vsu pall.c.ij.et ideo tenor priuilegij vltimi attendi debet.s.de priuil.porro:et intelligas ꝙ per sonam sequit habitu:sed nõ semper actu: quia quãdoꝗ ob reuerentiã superioris:vel alis cessat inferior vti suo priuilegio.s.de offi.leg.nolẽtes. ff.de offi.procõsul.et leg.l.vlti.s.de priuile.apostolice.Item intelligas qñ persona est mediata causa priuilegij:secus si lesio:vel alia causa fuerit immediata: persona nõ mediata. sic nõ ob. ff.de in integ.resti.nõ solũ.C. ad vell.l.heredes. in muliere fideiubente pro alio iuuat velleiano: quia transmittit ad heredes. vñ hic dic ꝙ aut est priuilegium mere personale:aut mixtum vel ordini seu vniuersitati concessum.vt primo.aut persona est immediata causa priuilegij:et tunc nõ trãsit:aut est mediata et tũc transit.si reale aut de natura sui res ꝯcessa in priuilegio est ꝑpetua:et tũc est ꝑpetuũ.xxv.q.j.c.j.et.ij.si de natura est tẽporalis:durat ad longeuã vitã.s.per centũ annos:et non plus.ff.de vsufru.an vsufruct⁹.et no.xvj.q.j.possessiões. Quid iuxta de vsu nemoris si mixtũ rei et ꝑsone:et est vsus palli:dic cõditio realis trahit ad se ꝑsonalẽ.extra de vsu pall.c.ij.no.de postu.ꝑla.bone.ij.si ordini:deficiẽte ordine deficit priuilegiũ.s.de ꝟb.sig.fane abbate.facit ad qstionẽ:amittẽs officiũ seu administrationẽ teneat subire onera q̃ incũbunt tpe administrationis.si loq̃remur de cõtractib⁹ vel quasi:non.s.de clec.venerabilẽ.in fi.et tibi plene. si de delicto vel quasi.sic.extra de imu.eccl.si aduersus.et ibi in lectura Hosti.nisi esset tale pactũ ꝙ remaneret affectũ vt in.c.si aduersus.vñ no. Hos.in summa.eo.ti.ꝙ qui iurat soluere.c. et nullomodo potest:si cedat bonis imunis est. s.de solu.odardus.

Semel. Po.ne casũ.s.de ꝑsump.scribam.de testi.testimonium. Semp malus.su.malo culpe actualis. secus de originali.sic nõ ob.de cõse.di.ij. Itẽ calũpniãs in prima accusatione:q2 ꝑsumit calũpniari in scđa.ff.de accu.l.si cui.Itẽ mẽdax: scđo ꝑsumit mẽtiri velle.de offi.dele.cũ olim.ij. de procura.c.j.et est ratio hui⁹:q2 ꝑteriti ratio scire futura facit:et de ꝑterito ꝑsumit in ꝑsenti vt ibi.et hoc facit accidẽtalis casus:prauit actus q̃ cõstituit eũ in possessione malicie puertendo verã naturã iuxta ꝙ naturã debeat ꝑsumi bon⁹: et sic magis respicit huius acqsitionẽ ꝙ originẽ: accidẽtia ꝙ naturalia:qḋ est cõtra iura:q̃ dicũt ꝙ naturalia sunt digniora acqsitione.s.de sepul.cũ quis.ff.ad munici.libert⁹.§.prescriptio. sed hoc faciũt vltima possessionis tpa qbus malus est repert⁹.s.de sen.excõ.si iudex.de ꝑben.cũ de bñficio.nec ob.ꝙ naturalia ex qbus bonum ꝑsumit sunt imutabilia.v.di.§.j.q2 verũ est de illis qui nõ possunt nõ esse:sicut ꝙ furari sit positus:sicut de hꝫ possunt adesse et abesse:sicut bonitaa in hoie:que ex libero hois arbitrio frequẽter iuitabilitatẽ recipit.s.de iudicis nouit.et si quis semel est in possessione malicie vel quasi: semp ꝑsumit.sec⁹ de illo q̃ fuit i possessiõe alicui⁹ rei:i qua nõ ꝑsumit esse hodie vt le.et no. C.de proba.siue possidet:et eũ acqrere possessionẽ alicui⁹ rei:et amittere totũ peccatũ et ex alo procedit.et sic ex actu ꝑsonali:q2 in acqrendo rẽ actus corporeus vel quasi reqrit:quare igit magis ꝑsumit ꝑseuerãtia in cõtinuatione malorꝫ possessionis vel quasi ꝑsone:ꝙ alteri⁹ reqratur. dic ꝙ ratio diuersitatis est:q2 possessio aufferri potest facto alteri⁹ etiã sine cõcensu spontanei al possidẽtis vt patet.ff.de vi et vi ar.p totũ:et ideo de ꝑterito nõ ꝑsumit in ꝑsenti viciũ:aut nõ põt aufferri nisi ex propria volũtate viciosi: cuius nõ fiat animo:et sic fuit voluntariũ delinqre.et sic nõ põt quis purgari in absentis foro penitentie inuitus secus de sen.excõ.et alijs quasquis vi contrahit.vnde in casu nostro semp ꝑsumitur cõtinuata possessio ex instantia peccati. Malus. malo culpe: secus de malo pene. sic nõ ob.s.de tẽpo.ordi.ex tenore.distin.si queras an hõ de se presumit malus:aut loq̃ris de homine ante peccatũ puta de adam:et tũc semp bon⁹ in prohemio.in prin.ex pacificus.aut post peccatũ:et hoc aut ante baptismũ:dic ꝙ sic.de cõse.dist.iiij.firmissime.aut post baptismũ:et tunc cum originali transeat reatus:lꝫ quo ad aliquas penalitates remaneat actu:presumit bonus.s. de ꝑsumpt.dudũ.nisi quãdoꝗ malus fuerit.vñ ante ꝙ aliquis ꝑsumatur bon⁹ vel malus dic vt not.s.de clec.si forte.et tibi plene.

Ratum. Po. ca. s. de sen. excō. cuz quis. ff. sse habes. ff. de neg. gest. si pupilli. §. si ego. vbi dr q si habeo ratū filij mei negotiū per aliū gestū: nō teneor nisi quatenus est in peculio: ac si nō habuissez ratū: qz qd meo noie &c. vñ quidā voluerūt dicere q de iure canonico poterat habere ratum regulariter vt no. de resti. spo. cū ad sedez. alij dixerunt q spāle est in spūalib9: maxime si fieret sub specie ratificandi per illū qui nūc ratificat vt no. s. de elec. qd sicut. sed hoc verū est q nō pōt per se haberi ratū: nisi aliquo existēte et superueniēte vltra primū actū. s. de regu. ij. qui in pii. distingue. ēt circa hoc. q vl illa. si pupilli. dicit qz aut ratū habet tanq alius: nō tanq pater. vel dubitat: et tunc nihil operat ratihabitio ff. qd cū eo qui in aliā potes. l. ij. §. vl. ff. de pcar. l. si seruus. et in. l. si pupilli. si autē habet ratū tā q pr tenet insolidū. ff. qd cū eo qui in aliā. l. j. §. si ratū. et de in rem vso. l. j. §. si seru9. sic successor si factū plati predecessoris sui noie eccle celebratū vel de quo est dubiū ratificet: potest tūc et valet. vt in auten. de ecclasti. ti. §. interdicim9. secus si cōstet fuisse celebratū noie singularis psone tantū. s. de offi. deleg. qm. fm Dinū. Non pōt. nisi als ob. spectet ad eius officiū impedire sic nō ob. xxiij. q. iij. nō est inferēda. vel nisi pu9 causā dederit. sic nō ob. s. de homic. petrus. vel nisi maliciose īpedire voluerit. sic nō ob. s. de sē. excō. quāte. tibi per Inno. Itē secus in sacramētalibus q per se sortiuntur effectū. quia deus ibi ministrāte dole operat principaliter. sic nō ob. de tēpo. ordi. s. qd translationē. ix. q. iij. Lugdunēsi. De hoc dicvt. s. de resti. spo. cū ad sedem.

Ratihabitionē. Po. ca. s. de resti. spo. cum ad sedē. et intellige hoc: nisi sit nullū: als cōtra. s. de elec. auditis. vel tale qd q nō possit per aliū exerceri: als cōtra. s. de re iudi. et si snla: vel nō sit noie mei gestū: als ptra. s. de sen. excō. cū quis. Itē nisi ius acquisitū alij hoc impediat: als cōtra. s. de rescrip. ex pte decani. et. c. nōnulli in fi. Itē nisi opus sit facto ab initio: als cōtra. s. de tēpo. ordi. eos. et. c. sepe. Itē nisi sit actus q habet initiari recte sicut officiuz iudicis: als cōtra. s. de fal. super eo. ff. de qui. da. tu. pos. l. vniuersis. Ex hoc not. Jo. mo. q cōfessio facta coram nō suo cōfessore: nō pōt ratificari per suum confessorē: qz cōsistit in sola iuridictione verbali secus in sacramentis in quibus est opus facto. Retotrahi. sisc. ff. e. ti. et hoc iuris. ij. q. vl. hoc solet per qd probat ibi dū dicit: q mox reus factū haberet: et per. l. ff. rē ra. ha. l. penul. qz illud qd debebā infra certū tēpus facere: sicut infra decē dies appellare: si alius hoc noie meo faciat: debeo infra idē tēpus habere ratū: als nō valeret. de quo dictū est. s. de elec. vt circa. secus vbi ipsuz beneficiū respicitur sicut iussu: ad hoc q pater sit infamis si filius cōtrahat cū muliere infra tēpus luctus cōstituta: vbi postea nō sufficeret ratū habere. ff. ex qnib. cau. infa. ir. l. quid ergo. in pnn. et est ratio: qz iussus dat necessitatē mādato. ff. qd iussu. l. j. alios casus inuenies. s. de pac. c. ij. et distinctionē ibi positā ponas hic: si faciēs tamē cōdēnatus est: et satisfecit/ nō agetur ad interesse: sed ad penā tantū. ff. de vi et vi. ar. l. ij. §. quotiens. et no. q nō dicit q inquē q sic sit idē mandare et ratū habere postea. sed dicit q inter eos est quedā similitudo seu pparatio: vnde licet cōparet in effectu: nō tamen quo ad speciē actiōis: maxime: quādo sit ratificatio absente qz tunc parit actionē negociorū gestorum. ff. de neg. gest. si pupilli. §. itē ait. ff. mād. q pacifcit. circa hoc quid possit haberi ratū: et quid nō: distingue. qz aut qs habet: aut qs vult habere ratum illō in quo iuris solēnitas deficit: et dic q nō pōt. s. de re iudi. et si snla. s. de elec. auditis. aut id in quo cōsensus deficit: et tūc aut hz ratū vltra tēpus infra qd ipse facere habebat: vt cū ipe haberet appellare infra decē dies: appellationē factam per aliū ratā habuit. et tūc nō potest: vel bonorū possessionē petitā per aliū intra centū dies: vltra centū dies ratā habuit. ff. rē ra. ha. l. bonorū possessio. si autē fiat infra tēpus legitimum: aut nō erat factū noie meo: et tūc nō possum vt. s. c. proxi. aut erat factū: aut ordo debitus mutatus fuit. et tunc nō valeret: quia aditio hereditatis facta per seruū precessit iussum dñi ff. de acqui. heredi. l. si quis. §. iussum. de auctoritate tu. obligari. §. pupillus. si autē nō est mutatus: aut loquitur in delictis maxime vbi mādatū necessitatē importat: et tunc nō pparatur ff. de hijs. qui not. infa. l. quid ergo. in pnn. si in cōtractibus bene cōparatur. vt hic &c.

Additio. c. Ratihabitionem. pone casum in eo qui nomine procuratorio aliqd egit et nō erat procurator: quia dñs potest actum et gestum per eum ratum habere vt in. l. licet. ff. de iudi. et. l. licet. C. de procurat. sed hoc fallit quando ab initio alia pars protestata est: q nō intendit cum ipso litigare: nisi si et inquantum habeat legitimū et sufficiens mādatum. nā hoc casu si nullum habeat mandatum vel habeat aliquod sed nō sufficiēs ratihabitio dñi superueniens nihil operatur vt est casus fm vnum intellectū. in. l. inter quos. §. alieno. ff. de dā. infec. et ibi Angel. et ita tenet Bertholo. cepola. in tractatu cautelarum: cautela xxx. Bla. Aurio. doctor Tolosanus.

Cum sunt. Pone ca. s. de re iudi. c. fi. s. de probat. ex literis. ff. eo. fauorabiliores. fauendum. nisi iudex ex causa deferat actori iuramentum: et sic nō obst. de re iudi. c. fi. et hoc etiam verum est in hijs que pertinent ad cause decisionez: qz secus in hijs q pertinent ad cause preparationem seu ordinationem. sic non obst. ff. de verbo. obliga. inter stipulantem. §. j. cum ibi notatis. s. de spons. ex litteris. vbi plura de hoc. Item hoc verum est vbi paritas est hinc inde: alias si solus reus esset in culpa: et non actor: fieret interpretatio contra eum. et sic non ob. ff. de dampno infect. l. fluminum. §. seruus. idē apud. Item hoc verum est nisi actor

ducat fauorabiliorē causam.xxxiij.q.v.si qs accepit. Scda regula est φ in re pari: melior est cōditio cōuenti φ agentis.ff.e.in re pari.z.l.cū par. et idē effectus vtriusφ regule: qr vbiφ absoluit reus.et hoc intelligas: nisi culpa respōderet culpe actoris.ff.de dāno infec.l.flu minū.§.cū si.

I Iudicijs. Po.cas.ꝫ.de iudi. nouit.et.iij.q.ix.c. si.persona est rōnabilis creature indiuidua essentia.vt not.Hug.xxxiij.q.v.§. f.in glo.Habēda.su.in diffiniēdo seu in cognoscendo:secus in assurgēdo.als cōtra.ꝫ.de offi. leg.nolentes.Itē secus in edūdo: als cōtra.ꝫ.de offi.deleg.pastoralis.in prin.de hoc dic.xxiij.q. f.quicōtra:ꝫ.ꝫ.de iureiur.cū quidā.vnde not.φ in iudicijs debet equitas obseruari: siue litigantes sint pares:qr vterφ vilis vel honestus vterφ:siue nō pares:qr alter vilis:z alter honestus. in auten.iusiurā.qd prestat.ꝫ.ex quo.Imo tāta debet esse iudicialis equitas:φ etiā diabolo debet fieri iustitia:si i iudicio litigaret.ꝫ.de excep. cū inter.et not.ꝫ.de rescrip.ipso iure.nec ob.φ priuilegiū vni ɔcessum nō extendit ad aliū.ꝫ.de priuile.sane.insti.de iure natu.§.sed φ princip. qr aut est tale priuilegiū φ ɔtineat iniquū:z tūc si ad petitionē illius cui ɔcedit dex:extenditur ad aduersariū:secus si motu proprio: qr tūc nō extendit.ff.qd quisφ iuris.l.j.z.ij.z.iij.z.ꝫ.de mutu.peti.c.si.Si autē nulli iniquū sit: sed fauorabile illi cui concedit:siue ad petitionem siue motu ppio cōcedatur: prodest impetranti tm̄:z nō alijs vt in.c.sane,et in.§.qd princip.Itē nō prodest tantū impetrāti:ꝫ etiā secū litiganti occasione que inter eos vertitur rōne inequalitatis vitande.C.de fruc.l.vlt.z.C.de proxi.sacro.scri. l.in sacris.Alij distingunt:qr aut priuilegiū tendit ad litē exequendā:et tūc ad alios extendit: si ad litē dirimendā nō.sed hijs ɔtradicit.l.C.si aduersus transa.l.j.vbi priuilegiū qd minori cōpetit tēdit ad litis decisionē:z tn̄ prodest aduersario:gratiā tamen pōt facere iudex vbi alteri parti nō est multū preiudicialis.ꝫ.de offi.deleg. consuluit.als incurrit penā decre.de re iudi.cuȝ eter ni.ꝫ.

I Ignorātia. Po.cas.ꝫ.de pbē.si bñficia.z.c.cū qui.z pro scda parte facti.j.q.j.si qs a symoniacis.et de illo qui locat mīlitē quē scit paganū esse.ff.loca.si ignorās.facti.alieni:sec9 proprij: als cōtra.ꝫ.de rescrip.ab excōicato.Itē nisi crassa sit vel supina.sic nō ob.xxx.dis.qd dictis.Itē nisi talis sit ad quē officiū spectet diligetia inqrendi: als ɔtra.ꝫ.de fal.ad falsariorū.de tēpo.or.eos.cui9 frequētia est in vsu.de quo de facili cerciorari potuit per se vel cū peritis: als cōtra.xix.dist.si decreta.z.c.seq.ff.de iuris et fa. igno.l.regula.in prin.ff.manda.si fideiussor.et ꝫ.de postu.pla.c.ppetuo.et de spō.duo.c.si.Excusat.nisi in fauorē alc ad cautelā.xxxiij.q.ij.in lectū.Itē nisi fiat ob reuerentiā baptismi in illo qui ignoranter bis baptizatus est: qui ordinari nō potest.de cōse.dis.iiij.qui bis.vñ circa hoc sic distingue.qr aut loqris φ ignorātia facti:aut iuris.si primo:aut de ignorātia proprij facti:z tūc talis regulariter nō excusat.vt in.c.ab excōicato.nisi ostēderet se probabiliter ignorare.xxxiij q.ij.in lectū.ignorātia eni in facto alieno excusat regulariter: nisi crassa vel supina.ff.pro so.l. fi.xvj.dis.qd dicitis.ad hoc autē φ requirat diligēs:nō requirit magna diligentia.dū tn̄ nō sit nimis negligens.ff.de iuris et fac.igno.l.nec supina.si de ignorantia iuris naturalis: neminē excusat.xvj.q.j.si cupis.si de ignorantia iuris ciuilis:aut canonici: aut loqris de dāno proprie rei vitando:z tūc excusat.ff.e.l.iuris.nisi fiat cū incōmodo tertij.sicut.l.ff.ad velleia.l.si.secus si simpliciter:fallit in tēporalib9 prescriptionib9 propter sui rigorē.et in.l.si qs in tantā.C.vñ vi. si de lucro captando: hic videt φ nunφ excuset: sed imputet sibi qui potuit cōsulere peritiores. ff.quis ordo in pos.serue.l.ij.in fi.sed tu dic.φ aut est ius olim inusitatū:et tūc excusat.l.dist. dño sancto.z de pe.z re.infirmitas.si autē sit vsitatū.nunφ excusat regulariter.Fallit in quatuor personis.milite/minore/rustico/muliere.ff. de iuris z fac.igno.l.ij.ff.de proba.cū de indebito.§.finautē.et ita illo iure de quo nō est frequetia: nec poterat de facili certiorari.sicut est.l. gallus.ff.de libe.z posthu.tūc excusat.ff.de iur. et fac.igno.l.regula.maxime vbi erat ius offuscatū z obnubilatū propter diuersas opiniones et sic loquit.ꝫ.de postu.pla.c.vno.isto libro.etiā in iure diuino:φ plus est.ꝫ.de spons.duo.c.vlti. in vbo.de cetero.et ibi per Host.in lectura.

Additio. c.Ignorātia.dic φ ignorantia iuris positiui excusat: añ illius promulgationē.vt in.c.cognoscentes.de cōsti. extra.z ponit Damasus in tracta.brocardorū colū.j.talē regulā:φ ignorātia iuris positiui nō prodest accusare volētib9:sed vero cōseruare volentibus nō nocet.l.iuris ignorātia.ff.de iur.et fac.igno.sed fallit in vsucapionibus z pscriptionibus ob fauorē publicū introductis per quas pudicatur ignorantib9 ius suū cōseruare volētibus.l.si.C.de long.tēpo.pscript.Etiā fallit in cōstitutione ad rigorē iuris conseruandū vt est in cōstitutione illa.l.si quis in tantā.C.vnde vi. in quā incidit quis etiā si ignoret sibi licere rem suā sine iudice auferre.vt in.§.j.insti.vibo.rap. Iuris autē naturalis ignorantia nō excusat in totum sed culpā extenuat.vt.xxxvj.dist.§.fi.vbi dicit Augusti.Seruus nesciens voluntatē dñi vapulabit paucis.Seruus vero sciens voluntatem dñi z nō faciens vapulabit plagis multis.Facti vero ignorantia propria dānabilis est vt in.c. cum illorū.de sen.excō.extra.z.l.fi.ff.pro socio. sed in facto alieno aliquando est excusabilis.vt in.c.j.de ordina.ab episc.qui re.episcop.extra.z ita tenet Damasus vbi supra.Bla.Aurio.doc.

C Umquis. Po.ca.ꝫ.de preben. si beneficia.et.ff.e.q l alteri9.que ambe.j.ista regula:et illa que in alterius in defendēdo loquunt:

quia in agẽdo nõ excusaret:imo penã incurrunt ff.de verb.obli.l.si cũ filius.§.in hac stipulatiõe. ratio diuersitatis est.q2 qui agit plene cert9 de/bet esse:cũ sit in potestate eius qñ velit agere. vt in dicta.l.que in alterius. secus in reo:in quẽ inuitũ redditur iudiciũ.s.de fo.cõpe.si qs cõtra clericũ.Itẽ intellige q huic succurrit per benefi/cium restitutionis ex maiorib9.alias de rigore iu/ris istã penã incurrẽt.sicut ille cui successit:si de cõstituta rẽ promissã sub pena nõ soluit.vt.ff.de verb.obli.l.ad diẽ.et eruit ad petitionẽ per bie/nium emphiteotica:de rigore iuris committi/tur:sed ei per beneficium restitutionis in inte/grum succurrit per.l.pdictã.secus esset in casu cõtrario.nã mortuo stipulatore sine herede cui nõ põt de iure solui:pena nõ cõmittitur ipso iu/re.vt.ff.de vsur.l.pecuniã fenebris.rõ diuersi/tatis est:q2 casus contingẽs in personã credito/ris nõ debet extẽdere obligationẽ debitoris.ff. e.l.nunqd.sed ecõtra contingẽs in personã de/bitoris nõ debet variare cõditionẽ obligatiõis. vt.ff.de verb.obli.l.ij.et not.q istã regula laten/ter exẽplificat illã.s.priorio positã.Itẽ no.q licz ita cito nõ cõstituatur successor in mora.vt pre decessor.vt.ff.si cer.peta.l.q de partibus.cũ sui predecessoris vice fungi debet:quia qui succedit in loco alteri9 fungit vice eius.vt lite pẽ.eccĩa.

Additio. c.Cũ quis.de illo q succedit sin/gulariter et titulo lucratiuo vl' oneroso an representet predecessorẽ sicut heres vniuersalis.et an pacta transeãt ad singularem successorẽ vide bal.in.l.emptorẽ.C.loca.Bar.et franc.de aretio.in.l.stipulatio ista.de vbo.obl. ff. Vide etiã.l.in cõuentionalib9.ff.de verb.sig. et.l.an vitiũ.et.l.cũ heres.ff.de diuer.et tẽpo.pre scriptio.et.l.apud celsuz.§.si quis aũt ex causa legati.ff.de doli mal.et me.exceptio.Bar.tñ in l.si prius.ff.de aqua plu.arcen.dicit q quantuz ad ius excipiẽdi venit singularis successor.ut vi/de Bal.in.c.si pater.de testa.Ludo.Aurio.

Odia. Po.ca.primo.s.de preben.cũ olim.et.c.quãuis. Secũdo et si motu.et de ver.sig.tu.z.qd intellige nisi ex parte diuersificet ius publicũ.etiã ex parte fauoris priuatũ:q2 tamen odiũ ampliat nã remotus a re publica est infamis.si a priua/to nõ.qd facit fauor rei publice.ff.de his q no. infa.l.ij.§.exercitũ autẽ.vnde hec regula est in/telligenda vbi ex vtraq3 parte versatur ius pu/blicũ:vel vtraq3 priuatũ. et idem vnũ et idem est odiosũz et fauorabile sicut macedonianũ.ff.ad mace.l.sed et si pater.et.s.de fo.cõpe.si diligẽti. Item hoc intellige in penis delictorũ:de quibus delictis manifeste nõ cõstat.vt de pe.di.j.c.pene. secus in notorijs quibus publice vtilitatis est: ne remaneant impunita.vnde circa ipsa versa/tur fauor ad puniendũ.s.de sen.excom.vt fa/me.et sic not.ar.q fauor public9 preferri debet vtilitatibus priuatorũ.s.de postu.prela.bone. Item ex premissis argue q que ex sol' consuetu dine habet procurationẽ vel visitationem:q ex hoc nõ habet procurationẽ:nisi etiam procura tionẽ plene prescripserit ar.s.de deci.statuto.se cus si iure cõi visitatio cõpetat.vt.s.de prescrip. cũ ex officij.vbi de hoc per Host.vsi ex premissis forma disting.sic:q2 aut circa vnũ et idẽ versatur fauor et odiũ.tunc fauor vincit q2 erit ampliã/dũ sicut in macedoniano.vt.s. si circa diuersa. aut ex vna parte tm̃ est res publica.et tũc pro il/la si nõ sit odiũ vel fauor:si ex vtraq3 parte:vel ex nulla.tũc habet locũ regula ista per iura pdicta.

Decet. Po.ca.s.de prebẽ.si cui. xxv.q.ij.c.si.et.q.ij.et intelli/ge mansurũ quo ad subditos de neces/sitate:sed quoad successores de hone/state.sic nõ ob.s.de elec.innotuit.Itẽ nisi sit ta/le beneficiũ q mortuo cõcedẽti expiret.et sic nõ ob.s.de rescrip.si gratiose.et.s.de prebẽ.nisi cẽ:t in fi.Itẽ nisi incipiat afferre graue dispendiũ.sic nõ ob.de deci.suggestũ.Itẽ si tangat ius tertij. vt.ff.de admi.tu.l.impuberi.s.de rescrip.sedes Itẽ nisi sit materia odiosa:siue iuri publico ad uersa.s.de preben.Quis.primo.et iiso.de quo per Inno.s.de transla.epi.c.fi.et arg.q data lицẽtia studẽti per mortẽ pcedentis nõ expirat.ad hoc s.de cle.nõ resi.c.penul.in vbo.reuoces.vbi per Inno.Itẽ intellige durãte cã finali beneficij:q2 ea sublata cessat bñficiũ.ff.de leg.ij.l.titia seyo. §.vsuras.s.de verb.signi.abbate.s.s.de pbẽn.si pauper.vsi circa hoc distig.sic:q2 aut cõstat cau/sam cõcessionis vel prohibitionis priuilegij esse finalẽ:aut impulsiuã:aut est dubiũ.in pmo aut causa finali sublata remanẽt alique reliquie:et tũc dic q reliquijs remanẽtib9 remanet priuile/giũ semper.Vñ versus.Manumissus per dñm nõ debet cõtra eũ questionari.in memoriã pristi nij dñi.ff.de questio.l.diuus.§.seruus.nec ille q fuit decurio in memoriã pristine dignitatis.ff.de decurio.l.vlti.nec clericus depositus põt percu ti sine pena excõicationis.s.de sen.excõ.contin git.Si autẽ nulle reliquie remanẽt:aut ex illa causa fuit factum ius cõmune:et tunc semp du/rat.ratio est q2 tunc dicit habere perpetuitatẽ. et si nõ ex pte cause:habet tñ ex pte iuris.ff.de po stula.l.j.§.ferum.vbi loquit de illa caufurnia.si vero nõ est factũ ius cõe:sed aliq lex priuata:tũc ea cessante cessat bñficiũ.s.de pbẽ.si paup.Si aũt constat causaz esse impulsiuaz:nõ cessat ea cessante.ff.de dona.l.ij.§.vl.de renũ.post trãsla tionem.extra.Si autẽ est dubiũ:presumitur im pulsiua.ff.de cõdi.et demõ.l.tale.§.falsaz.de cõ di.appo.verũ.et dic de hoc.ls.dist.§.in hijs om/nibus.vbi de hoc.

Indultũ. Po.ca.s.de secũd.nup. c.fi.xxviij.dis.de hijs.qd intellige nisi maiori indulto cũ eo cõcur rente tollat.nã tunc minus dignũ cedit maiori digno:sic nõ ob.s.de offi.leg.nolentes. Cõtra hoc est.s.de off.deleg.c.sup qõnib.§.si vo vbi subdelegata ptãs trahit ad se delegatã q est mãgis digna.s3 hoc facit min9 dignũ nõ p se:s3 in eo q est iunctum iure cõmuni:quo cauetur q quis possit appellari quotiens grauetur.an bo s3 subdelegato cũ iure cõmuni cõiuncta tollit

maius dignũ.s. delegationẽ in qua est remota appellatio.iic.ʒ.de deci.ex parte.in vlti.Jtẽ fallit vbi suuest causa:licet nõ adsit culpa. sic non ob.vt iit.nõ cõtest.qm̃.9.si vero.ex quibus conclude regulã hãc intelligendã fore.nullo tertio extrinsecus aliud apparẽte.Jtẽ fallit vbi auctoritate alterius legis aufertur:sicut notone delinquentib⁹:appellare.sic nõ ob.ij.q.vj.ver,sũt quorũ.de appel.cũ sit romana.si dubites de termino assignato:distigue.q: aut loqueris de assignato ab hoie:dic q̃ prorogari nõ potest.ʒ.de offi.deleg.cauſ.aut a lege.⁊ tunc si datur ad deliberandu vel alias ad litẽ ordinandaȝ mutari potest.ff.de re iudi.l.ij.ʒ.de re iudi.q̃ ad consultationẽ.qd intellige ex causa.ʒ.de offi.deleg.q̃rentI.aut ad litem decidendã:ⁱ tunc nõ põt.ʒ. de appel.ex ratione.et idẽ si ad aliqd negotiuȝ implendũ.ʒ.de sup. neg.prela.c.si.Jtem si dubites an effectus iuris possit tolli.dic q̃ aut lex cõcedẽs vel prohibens aliqd stat in suis terminis: et tũc habet locũ hec regula.ʒ. de testi.in noie dñi.aut procedit in ipsa:vel alia lege:ⁱ tunc aut procedit cõsummando q̃ fieret cõtra primã legem.ⁱ tunc bene valet.ʒ.de regu.ad apostolicã. aut infirmãdo:et tũc nõ valet.vt.ʒ.de testi.in noie dñi.de quo plenius hic.vt.j.c.proximo.

Non firmatur

Po.ca.ʒ.de elec.auditis. ratio huius est:q: tẽpus nõ est modus inducende vel tollende obligationis.ʒ.de censi.peruenit.qd intellige nisi alio intrinsecus operante: puta nou⁹ consensus expressus vel tacitus:vel a lege p̃sumptus. sic nõ ob.ʒ.de spon.impub.a nobis.ⁱ.c.sc.ⁱ de eo qui duxit in ma.c.j.ⁱ.ij.Jtẽ hoc intellige qñ est peccatum in ipso facto:vel substantialib⁹ eius:secus si circa facti qualitates vel accidẽtia.sic nõ ob. de spõ. c.j.ff.de ritu nup.l.si quis in territorio.et intellige hoc verũ:vbi impedimentũ nullitatis est perpetuum:secus si tẽporale.sic nõ ob.qui si.sũt le. tanta.Jtem vbi est oĩno nullũ.secus si anullandũ.sic nõ ob.de elec.q̃ sicut. de postu.prela.bone.ij.Jtẽ nisi cessante causa impedimenti: alia de nouo cõfirmans peruenerit.sic nõ ob.de rapt. c.si.ff.de serui.rust.p̃dio.l. per fundũ.verũ circa hoc distingue:q: aut nõ cessat cã impedimenti: et tunc habet locũ hec regula.si.ʒ.de eo qui duxit in ma.c.ij.aut cessat cã.sȝ nulla superuenit cõsummatoria:ⁱ tunc etiã locũ habet hec regula. ʒ.de rescrip.si eo tẽpore.si autẽ cessat cã impedimenti:et superuenit alia de nouo cõfirmans tacite vl' expresse:ⁱ tunc regula cessat:ⁱ valebit vt ex nunc.nõ vt extunc.ff.de offi.p̃si.ⁱ not.ʒ. de offi. leg.nouit.nõ credas tamẽ q̃ superueniens cõsensus contentoriũ addat aliquid electioni: q̃ de se prius non tenebat.sed hoc tm̃ operatur:nec contra eã q̃ ex se tenebat aliqd de cõtẽptu possit opponi:vel ex ipso cõceptu ipsi electo amodo impugnari.si.lxx.di.c.j.de tẽpo.or.qd translationẽ.

Non est sine.

Po.ca.ʒ. de homicid.tua.ⁱ est sump. ex.l.ff.e.ti.l.culpa est.ⁱ intellige: si non pertineat rõne facti.vt in.c.tua.fine rõe modi: quia forte modũ excedit. vt.c.ti.ad audientiã. ⁱ intellige sane:q̃ nõ est sine culpa:nisi sit talis que cã dilectionis vel officij humani: bono zelo hoc faciat.sic nõ ob. totus titulus negocior̃ gestorũ vbi est prodita talibus actio:ⁱ ideo si repellendo iniuriã proximi:percussiã clericũ violatorem:vel occidã:vbi al's nõ poterat repelli violẽtia:nec fecero hoc ex proposito:nõ teneor:q: sic teneor defẽdere me sicut proximũ ex p̃cepto.ʒ.de resti.spo.olim.de sen.excõ.si vero.vbi per Jnno. et .c.ti,dilecto.ⁱ idẽ serui vel in seruo qui potuit opem ferre dño:ⁱ nõ tulit:q: talis capite punitur.ff.ad sillania.l.j.§.eodem.sec⁹ in libero cui nõ imputatur q̃ nõ tulit.ff.ad sillani.l.j. nec ea nõ dicit q̃ necessitate teneatur: nisi talis ad cuius officiũ pertineat.s.alios defendẽdo vel rem publicã tueri.vt.xxiij.q.iij.nõ inferẽda.ibi.si potest.i.si est in potestate.vel nisi dolose hoc omittat:q: tunc tenet.vt.ʒ.de sen.excõ. quante. tũc benedicit:q: si sponte defendat:et extra propositũ mors vl' vulnus interueniat:nõ imputatur vt in iuribus.ʒ.alleg.ⁱ ar.cõtra illum qui fingebat se magnũ clericũ:et erat idiota: q̃ non teneat electio facta de ip̃o.de quo dic vt no.xxxv. q.ix.veniam.

Nullus

Po.ea.ʒ.de testi.ex tenore.de prescript. auditis.ff. de excep.rei iudi.l.nemo.ⁱ.ff.e.tit.l.nemo.et.ff.de tribu.qd in heredẽ.§. eligere. rõ diuersitatis est.q: rei est declinare seu attenuare intẽtionẽ actoris:qd fieri põt diuersis vijs:vna actio tolli potest pluribus vijs.insti.de excep.sed licet vnũ ⁱ idẽ possit deberi pluribus actionibus arg.ff.de acquiren.poss.l.iij.§.pluribus.nõ tamen potest exigi:ne idem bis exigatur.ff.eo.bona fides. Est alia ratio:quia fauorabiliores sũt rei q̃ actores.ideo rationis est:quia in potestate actoris est quando prouocet/nõ in potestate rei quãdo prouocetur.ff.de excep. doli.l. pure in fi..ʒ.de dolo et contu.ex literis.et intelligas si nõ sunt omnino cõtrarie:sicut priuilegiũ et prescriptio.ʒ.de prescrip.auditis.vel etiam si sint omnino cõtrarie: dum tamen proponantur coditionaliter.vt.ʒ. de testi. ex tenore. al's tanq̃ aduersa petens:et sic contra ius repellet ʒ.de appel. sollicitudinẽ.ff. de nora. quotiens. §.pretor.de hoc not.per Hosti.in dicto .c.ex tenore.in glo.xxiij.q.j.§.vlti.et est arg. q̃ ille cui indeliberate de primo iurat q̃ ante alios nõ potabit:et hoc causa reuerentie. deindẽ propter bonum obedientie ad nimiam instantiã aliorũ primo potat:nõ deierat.quia reuerentia ⁱ obedientia cuȝ sint virtutes/nõ contrariantur sibi.xxij.q.ij.beatus.xxxij.q.j.cum renunciatur. et ad qd quis deieret oportet q̃ sibi sit cõtrari⁹. xiij.q.ij.§.j.

Quod semel.

Pone cas.xxxij. q.v. horrendus. ʒ.de spon.ad id qd.quod intellige nisi ex noua causa vel ex antiqua de nouo ad notitiã peruenerit: vel probãdi facultas

de nouo exegerit: et sic nõ ob. ẽ. de elec. vt circa. et. c. nulli. vel nisi aliud fiat fauore sanitatis hominum: et reipublice: ne malo medico hoĩes corrumpantur. et sic nõ ob. ff. de mune. et hon. l. vt gradatim. §. reprobari. idem de gramaticis vt ibi. et dic de hoc vt not. in preal leg. c. nulli. Item licet nõ possit per se displicere peccatũ qđ semel placuit: potest dei gratia p̃cedente deleri. de cõse. dist. iiij. placuit. l. di. ferrũ. et hoc dicit Augustinus. super illo. Ps. caro est sp̃us vadẽs: et nõ rediens ex se: sed ex gratia diuina. Itẽ hoc intellige nisi a iure hoc sibi liceat displicere: et sic nõ ob. ẽ. de appel. cum cessante. et de elec. perpetue. Itẽ si in testamento vltimo fiat sp̃alis mentio de clausula derogatiua posita in primo. vt. ff. de leg. iij. l. si quis. qꝛ tunc valet ẽm: et est idẽ si primum in scđo reuocatur in genere: nõ recordãs forte de verbis derogatorijs. vt in auten. de testa. imperfec. §. et si quidẽ. sed si nõ staret testator in finib⁹ vltime volũtatis: sed transiret ad naturã contractus. tunc esset irreuocabilis. vt ff. de dona. cã mor. fa. l. ij. qđ autẽ fieri possit in testamẽtis: illud ꝙ in cõtractu patz. ff. de assig. liber. l. assignare. et not. ff. de testa. l. heredes palã. l. fi. Si ergo donat vel vendit presente vł absente alteri pro eo recipienti sub conditione: et si testamentũ cõtingat reuocari: habebit talis venditio vel donatio effectũ irreuocabilẽ in eum casum in quo testamentũ per testatorez reuocari cõtingeret. ff. de acqui. pos. ꝙ meo. idẽ erit: scz ꝙ primũ erit irreuocabile si iurauerit cõtra ipsum nõ venire: ex quo tale est iuramentũ qđ põt seruari sine interitu salutis eterne. ẽ. de iureiurã. si vero. et. c. cũ contingat. et sic not. in scđa pte spe. ti. de istru. edi. §. cõpendiose. ver. qđ si iurauit. et not. xviij. di. qm̃ quidẽ. in glo. Item in glos. premissa. s. ꝙ semel placuit: sponte. secus si per metum. et sic nõ ob. qđ not. ẽ. qđ met. cau. abbas. et. j. e. ꝙ quis mandato. Itẽ si per cõtractũ: vel modũ de se illicitũ: vel a iure reprobatũ. sic non ob. ẽ. de trãsac. cõstitut⁹. et de iureiur. debitores.

Non debet.

Po. ca. p. c. ẽ. de hijs que fi. a ma. p̃te ca. c. quesiuit. et est ratio: qꝛ filius non debet portare iniq̃tatẽ patris. fallit quoqꝫ in hijs q̃ habẽt ab ipso patre ad filiũ euenire. et hoc in certis criminib⁹: sicut in crimine leze magestatis. ẽ. de hereti. q̃cũqꝫ. et sacrilegij in cardinales cõmissi. ẽ. de pen. felicis. In hijs aũt q̃ nõ proueniũt ex patre: sed a gñe vel ciuitate: vel a reruz natura: hz locũ hec rła. ff. de interdic. et rele. l. iij. Ex hoc soluit q̃stio. an fili⁹ debeat priuari successione propter delictũ paternũ: et dic ꝙ si feudũ erat paternũ priuabit. si erat auitiuũ vł a gñe vlteriori obueniens nõ. p. l. p̃dictã. ff. de interdic. l. iij. Item licet predicta regula habeat locũ in delictis vel cõtractibus: nõ tñ in defectib⁹. nã delictũ vnius parit defectũ in alio: qꝛ natis illegitime non est necessitatis: sed defectus ẽ. de purga. ca. accedẽtes. et ideo licet non impinguat in toto delictũ patris talibus: impingit tñ in tanto. C. de natura. li. l. legem. Item intelligas hoc nisi q̃s in aliquali culpa fuerit: puta dando negligẽti aliqđ mandatũ: cũ deberet ad hoc diligẽtem eligere: et sic not. ẽ. vt lit. nõ cõtest. c. j. vbi de hoc. et de elec. si cõpromissari⁹ circa hoc tñ an alter grauetur alteri⁹ odio. dic ꝙ triplex est pena. s. eterna: et in ista nunq̃ vnus punit̃ pro alio. j. q. iiij. c. j. nisi sceleris sit imitator: quo casu poti⁹ pro suo q̃ pro alieno punit̃. j. q. j. cito. Alia est corporalis: hac sepe punitur vnus pro alio siue circa corpus existat. j. q. iiij. §. itẽ peccato ciuiũ. et sequẽtibus: siue circa cõditionem vel infamiã. vj. q. j. §. verũ Tertia est spiritualis et ista multiplex est. q̃daz excõicationis. hac nunq̃ puniend⁹ est vnus pro alio. j. de sen. excõ. romana. §. fi. xxiiij. q. iij. si heres. alia interdicti: et hac nũq̃ debet puniri vniuersitas pro delicto singularis. ẽ. de hijs q̃ fiũt a ma. p̃te cap. q̃siuit. nisi sit dñs loci vt hic. et. ẽ. de offi. deleg. sane. alia remotiõis ab oblationib⁹: et hac punit̃ familia pro delicto dñi. xvij. q. iiij. miror. Est alia inẽdicti ordis: et ista punit̃ maritus ob delictũ vxoris. xxxiiij. di. si cuius. et ita intelligũt Hug. et Host. Est alia suspẽsionis ordinũ: q̃ solis promotis infligit̃ quãdoqꝫ p̃seuerantibus in reatu: et tunc sapit naturã excõicatiõis et est necessaria monitio: quoqꝫ in penã delicti ẽt remissi sicut aliene pene frequẽter imponunt̃. et hoc requirit monitionẽ. ij. q. v. p̃sbyter. de quo p Inno. ẽ. de appel. ad hoc. et de exces. p̃la. c. j. de priuileg. vt priuilegia.

Additio. c. Nõ debet. hic habes ꝙ factũ vnius nõ dz alteri nocere in penalibus. dic idẽ in ciuilib⁹. vt si parẽtib⁹ cõpetat ius prothomiseos. i. ius cõgrui. et illi renũciẽt tacite vel exp̃sse hoc nõ nocebit socio vẽditoris habẽti illõ ius post parẽtes ordine successiuo: vt dicit Mathe⁹ de afflictis. i tracta. de iure prothomiseos. colũ. xix. qꝛ lz q̃libet possit renũciare iuri in fauorẽ sui introducto. l. fi. C. de pac. verũ est in preiudiciũ renũciãtis. sz nõ in preiudiciũ alteri⁹. l. quodã. §. si q̃s aliũ. ff. ad trebellia. fa. l. electio in fi. ff. de noxal. actio. et l. factũ. ff. de reg. iur. et l. proculus. ff. de dã. infec. et l. facta. §. si heres. ff. ad trebellia. vbi dicit Angel. ꝙ cedẽs iura sua si postea trãsegit: nõ p̃iudicat cessionario iuri suo renunciãdo. p no. in. l. si partẽ. §. si per fundũ. ff. quẽadmod. ser. amit. et l. si fundũ. ff. loca. et ideo iste socius poterit ab emptore rẽ venditã: infra quatuor menses: si in eodẽ loco vel eadẽ terra ius prothomiseos habeat. vel infra ãnũ si extra vel de circuitu sit. restituto ṽo p̃cio sine fraude recuperare. vt p Mathe. de afflictis. vbi supra. Est em̃ cõstitutio frederici imperatoris: de iure prothomiseos ptinẽs ꝙ ius prothomiseos hñt p ordinẽ parẽtes q̃ sunt cõiũcti postea socij q̃ sũt cõiũcti postea illi q̃ sũt sub vno seruitio et sũt cõiũcti ex aliq̃ pte. postea illi q̃ sunt cõiuncti ẽt si sint extranei. Et isti habẽtes rem imobilẽ cõem diuisam vel indiuisaz ex cõi emptione vł alio titulo nõ possũt illã alienare p vẽditionẽ vł p locationẽ aut p emphiteosiz: nisi prius hoc denũciẽt dictis cõiũctiᵹ p ordinẽ. ita ꝙ illi de prio ordĩe dãdo vex p̃ciũ emptori habebũt illã rẽ p̃ferẽt̃ cuicũqꝫ

de eadē. nam si regula est et de hoīe: exceptio de hoīe debet esse: non de capra: vel asino. Itē si regula est de actione reali: nō bñ excipit de psona li: vel ecōtra. Itē dicūt φ ex hoc dicūt de regula q̄ tendūt ad eius ꝯfirmationē: q2 cū dico oēs legunt excepto Petro. sub vbo: omnes: Petrus intelligit: sed in hoc φ petrus intelligit except⁹: a cōtrario firmat ꝛ vificat regula l aliis vt ps. §. ¶ Octauo/quare ponat: dic vt meli⁹ memorie cōmendat de cōsc. di. ij. liquido. vel verius vt liqueat φ regula ius nō tradit: sed ex iure qđ est: regula fiat.

Beneficium.

Po. casum. xvij. q. iij. nullus de lceps. §. de insti. ex frequētib⁹. No. casum quo nō currit prescriptio/nec habet locū possessio. §. de eo q̄ mit. in pos. eā qui. sicut nec i matrimonio carnali. xxxij. q. v. qđ deo. et in aliis que no. xvj. q. iij. clerici. §. de pscrip. cū nō liceat. hoc accipit largo modo pro quolibet in quo titulus requirit. j. q. iij. si qs. et est istituere: ius in eccia tribuere. vt. §. de isti. auctoritate. et de iure cōi spectat ad epm. xvj. q. vij. null⁹. nec ob. §. de offi. archi. ad hoc. quia ibi institutio accipit pro inuestitura: et sic intelligit. §. de insti. cum venissent. et differt istitutio a psentatione: ꝛ collatione. §. de pben. in lateran. et. c. cū in illis. et de triplici institutione dic per Hosti. §. de offi. archi. cum satis. Non potest. hoc vbū potest post negationē positū necessitatē iportat. ij. q. j. c. j. xxv. q. j. c. j. sed affirmatiue positū nō inducit necessitatē. §. de pben. de multa. in fi. Obtineri. nisi pscribatur nō vt bñficiū: sed vt proprietas. sic non ob. §. de iure pa. postulasti. cū similib⁹. Itē non cadit istitutio canonica in bñficiis q̄ dant bñficiatis causa necessitatis vel pietatis. xij. q. ij. quicunqꝫ. ꝛ. x. j. q. j. possessiones. xxxij. dis. si qs vero. sed sec⁹ in hiis q̄ pcedūt ipsam istitutionē vel electionē: in q̄bus cadit pscriptio: ꝛ possessio dat ius: et sic non ob. §. de elec. in genesi. §. de causa pos. cū ecclesia. vel dic φ electio procedit ex nostris actib⁹ sed istitutio ex actib⁹ aliorꝫ. Unde no. φ quatuor reqrunt ad hoc. Primo/φ psona sit q̄ instituere possit. xvj. q. vij. nullus. Secūdo φ institutus sit talis q̄ institui possit. §. de isti. c. ij. Tertio φ ius istituēdi aliquo iure ad istituentē ptineat §. de insti. c. iij. Quarto/φ seruet forma institutionis. §. de elec. c. vlt. isto libro. Et sic no. φ quātūcūqꝫ cleric⁹ sit in possessione sue ecclie: nihilominus hꝫ ostendere titulū: sicut libert⁹ manumissionē suā. xij. q. ij. lōginq̄tatē. et hoc probat §. de app. psonas. in pte decisa. vbi vide de hoc p Laur. sic possidēs pro herede: vel pro possessore cogit probare titulū. C. de peti. heredi. cogi. hoc intelligas dū plat⁹ agit cōtra clericū ex officio si sit pars ad cuius istantiā agat. et sic Hosti. §. de symo. licet hely. p Inno. §. de pben. ex insinuatione: istituere est ius in tus statuere: vt differat ab inuestitura: et corporali īductione possessiōis: in q̄bus illud ius ad effectū deducit: p corporalē possessiōis īductionē: vl̄ dic φ istituere est spālis iuris vel bñficij vel dignitatis corporaliter possessionē tradere: et hoc modo nō accipit hic: sed hic ponit pro inuestitura: vl̄ inductione in possessionē. Dynus dicit φ istitutio est vbalis collatio: inuestitura cōfirmatio: īductio in possessionē executio: sicut in hereditate testatoris verbalis institutio: idē istitutionis cōsummatio. s. mors idem executio. s. adeptio hereditatis.

Additio.

c. Beneficiū. hic est tex. φ bñficiū licite non pōt obtineri sine canonica istitutione. quā dic: esse probandā per literā collatoris vel per istrumentū. nec sufficit probare pscriptionē scꝫ φ longo tpe bñficiū possederit. vt dicit glo. in. c. cōtingit. de dol. et ptu. vbi dicit etiā φ titulus plature nō pscribit: quātūcūqꝫ tpe occupauerit. vt dicit glo. in. c. ex frequētib⁹. de institutio. extra. q̄m lrā collationis est necessaria. c. cell. legū. ij. q. j. c. dilecto de pbē. extra. Custodiat ergo bene istrumētū istitutionis vt dicūt Hosti. ꝛ Henri. bo. in dicto. c. dilecto. si aūt allegaret pditio lre collationis: ꝛ probaret casus pditiōis ꝛ tenor lre. sufficeret p. c. cū olim essemus. de priuileg. extra. et. l. sicut iniquū. C. de fid. instru. Blasius Auriolus doctor.

Additio.

c. beneficiū. glo. fi. hic dicit φ ex causa necessitatis pietatis vel impēsi obseq̄ potest qs sine canonica istitutiōe prouent⁹ ecclīasticos possidere: nec ex hoc canonicus vel bñficiat⁹ proprie di. Ex quo elicit φ bñficiū ecclīasticū non pōt possideri nisi pcedēte canonica istitutiōe seu collatione p quā ius plenū acqrit vt in. c. fi. §. de ꝯcessio. pb. etiā si litere collatiōis nō sunt expedite. vt dt ample selin⁹ sup rubri. de cōsti. extra. sed cū sola signatura prouisionis aplice sine literis plūbatis nō posset qs nācisci possessionē bñficij sibi collati: ał̄s pderet ius in eo sibi cōpetēs. vt dicit selin⁹ in. c. veniēs. de accusa. extra. allegat Calderi. cōsi. xij. ꝛ regulā cancellarie. xxix. Ratio pōt esse q2 adipiscēda est possessio bñficij cū licētia illius q̄ sibi cōtulit. c. pastoralis. de excep. pla. extra. ꝛ no. in. l. nec ex vᷓ. C. de acquir. ꝛ reti. pos. ꝛ in signatura nō dat licen: ia possessionē adipiscēdi sed in bulla. et q2 spreuit collatoris auctoritatē ratiōe delicti priuat. De dispēsatione autē ad duo vel tria bñficia icōpatibilia an possit valere non expeditis literis: ꝛ bñficia teneri possint cū sola signatura. dicit regula cācellarie Romane. liij. φ nulla talis dispēsatio cuiqꝫ suffraget anteqꝫ sup ea lre apostolice sint cōfecte. et ibi dicit glo. φ dispēsatus ad tria icōpatibilia si illa detineat etiā bullis nō expeditis non incidit in penā extrauagātis. execrabilis per vba ibi posita. Ratio pōt esse q2 dispēsatio ad plura nō reqrit ministeriū bolę sꝫ sortit effectū ex sola cōcessione: prouisio autē de bñficio requirit bolę ministeriū scꝫ vt inducatur prouisus in possessionē per executorē datū: vel si possessio sit vacua prouisus p seipsum aut ei⁹ procuratorem sine aliquo executore possessionē adipiscatur vt dicunt dñi de Capella Tolosana decisio. cccclxiij. cū iuribus ibi allegatis. Cū breui autem sub anullo piscatoris in quo est inclusa signatura prouisionis et executoris notatio:

bene potest quis induci in possessionē beneficij. vt tenet glo. in regula Cācellarie.xxx.vbi dicit q ex inclusione signature censet papa ex certa sua scientia hoc ita velle fieri.et ita dicit glo. in regula cācellarie.xxv.ex quo elicitur q breue est lrā apl̄ica:sz signatura nō ē lrā apl̄ica qz nō est bullata.vt dicit ibi glo.per no.in.c.lz.et.c. quā graui.de cri.fal.extra.verū cū breue nō sit bullatū:videt q etiā nō sit litera apl̄ica.t si dic q in breui ponit sigillū pape secretū q vocat anulus piscatoris t in signatura nullū sigillū ponitur. Ideo licet nō sit plūbū in breui nemin⁹ propter auctoritatē sigilli pōt dici litera apl̄ica sicut lrā epi dr autētica suo sigillo munita.vt in.c. post cessionē.de proba.t ample felinus in.c.j.et.c.ij. de fid.istru.extra. Aduerte q nullibi indicta est priuatio iuris qsi adipiscit quis possessionē bñfi cij cū signatura ante literax cōfectionē:qz in regula cancellarie.xxx. dicit q cōmissiones t processus facti ante literax expeditionē sint nulli⁹ momēti:et cōmissio t processus cōcernūt executionē iuris:et nō ius seu titulū bñficij p signaturā collatū t acqsitū. Et in regula cācellarie.liij. dicit q dispēsatio nulli suffraget ante q lre sint cōfecte:et cōtrariū facieti vel vtenti signatura nō apponit pena cōcernēs titulū iam acquisitū ideo nō crederē illū sic vtētē signatura eē itrusū vt plerio astruūt:qz intrusus dicit q sine titulo: vel cū titulo obtēto ab eo qui cōferre nō potuit possessionē bñficij assequit vt dicit Panor.in.c. qz diuersitatē.de pcesſ.preb et Inno.in.c.in lris. de resti.spo.extra.vel qui bñficiū tenet cū tali vicio quo est ipso iure priuat⁹ vel priuādus p sentētiā.vt hec ample ponit Do.geminia.in.c. propter.xix.dis.et post eū felinus in.c.in nostra.de rescrip.et in.c.veniens.de accusa.extra.sed iste nō est talis qz tenet bñficiū cū signatura prouisionis suā possessionē pcedentis:et habet prouisionē a papa qui oia orbis bñficia pferre pōt. c.ij.et.c.si a sede.de pben.li.vj.nec bñficiū tenet cū aliquo vicio quo sit priuatus vel priuādus.cum titulus pcedat possessionē.igit tc. Uerū tamen bene credo et⁹ possessionē esse viciosam t iprobā cū illā habuerit absq licētia sui collatoris vt p dicit. Et ideo iudex nō debet eum in possessorio manutenere.per no.l.improba.C.de acquiren. pos. Blasius Auriolus doctor.

Possessor. Po.ca.li.de pscrip.c. vlt.et.c.vigilāti. et sic no.q in casu tāgente periculū aie:papa tollit legē in vtroq foro tam ciuili q ecclīastico:vt hic:in alio nō tāgente periculū aie tollit in foro ecclīastico si velit.li.de iudicis. venerabilis.sed in foro ciuili si tpalis iurisdictio spectat ad ipm idē.li.de fo.cpe.licet.sed in aliis nō:cū t iurisdictiōes sint distincte.xcvj.di.cū ad nostrā. Et no.q in qualibet pte pscriptionis debet pscribēs agnoscere bonā fidē.li.de pscrip.vigilāti. An requirat titulus.dic vt.li.de pscrip. episcopū. Et no.q istud vbū:nullo tēpore:parit duos itellect⁹. Prior q nulla dieru antiqua pscriptio.tc.li.de pscrip.vigilāti. Scds q oi tpe pscribens debet agnoscere malā fidē.li.de prescrip.vigilāti.nō ob.li.de pscrip.c.j.vbi pscribēs qui cert⁹ rē esse alienā:sed dic q illud est spāle in fauorē fidei. Item no.q satis videt suā cōsciētiā purgasse:et bonā fidē agnoscere:qui verū dñm reqsiuit.ar.l.j.c.sciēti.male fidei possessor:q emit lege vt canone prohibēte vt a dño ptradicēte vel dolo iduxit aliquē ad vēdendū:vel emit ab illo quē sciebat nō posse vendere:sicut ab eccl̄ia vel pupillo. Est ergo duplex intellectus regule. Prio.q habens malā fidē tpe incoate possessionis:nullo tpe nō pscribit:vel licet ab initio habuit bonā fidē:si nullo tpe incipiat habere malā:nō pscribit:hec regula cōsiderauit naturalē eqtatem cōuenientem iuri diuino:quo cauet:q nullus debet cū alteri⁹ iactura ditari:fm leges: q cōtrariū concedunt respiciunt iuris rigorē:ne dñia essent sub icerto.t vt finis litib⁹ imponat: et negligētia reprimat. Nā scōzius ciuile in vsucapionib⁹ quidē q procedūt in bonis mobilib⁹: et in qbus reqritur titulus et bona fides.qritur dñium directū vt.ff.de vsucapi.l.iij.et de acq.re. do.l.ideo. Itē pscriptio.x.vel.xx.an.q procedit in imobilib⁹:et etiā in rebus incorporalib⁹ vt.C. de lōgi tēpo.pscrip.l.fi.in qua reqrit titulus et bona fides t qritur dñium vtile cuius occasione datur actio in rē:et cōtra dñm q habet directū dñium vt.C.de pscrip.xxx.vel.xl.an.emptionis. t ibi no. Itē pscriptiōe.xxx.vel.xl.an.si possessor bona fide incoauerit.qritur mihi exceptio solū cōtra dñm.vt in pall.l.si qs emptionis. Ratio pdictox est:qz vsucapio est itroducta in fauorē possidētis tantū.et ideo acqrit totū dñium, sic q nihil ad primū remanet vt.ff.de vsucapi.l.iij. et appellatione dñij simplr directū intelligit vt ff.si ager vectigalis.l.j.t ibi fauorabiliꝰ.sz pscriptio iducit in odiū negligentiū tm̄:nō in fauorē male fidei possessoris.et ideo odiū restringit.C. de agri.t censi.l.quēadmodū.in prescriptione. x.vel.xx.ann.versatur fauor ex parte bone fidei pos.t odiū ex parte negligentis.et ideo eligitur medi t.f.q querit dñium vtile:nō ob.q equitas est scripta:scz q nemo ditet aliena iactura:debet ergo vincere rigorē prescriptionis.qz hoc intelligit qsi rigor et equitas sunt equalia:sed si rigor est specialis:et equitas gnalis:tunc specialis derogat generali in prescriptione rerū incorporalium:in quib⁹ sufficit bona fides:nec est necesse probare:nec allegare titulum vt.ff.quemadmo.ser.amitta.l.fi.nisi forte agatur de persona astringenda vel obliganda ad aliquā prestationem:qz tunc oportet allegare titulū. licz nō habeat probare vt.ff.de vsur.cū de in rē vso. de quibus hic plene per Dy.ratio est hui⁹ regule.qz male fidei possessor detinendo rem alienaz peccat.li.de vsur.cū tu.t qui peccat nō debet ex peccato cōsequi premium:sed poti⁹ penā.li.de. trāſ.epi.c.inter.§.sed neq.t.c.seq.fm Jo. mo.

Sine possessione. Po.ca.li. de pscrip. causamq.xvj.q.iij.porro. Not.q possessionū alia iuris:alia facti. Item alia

q habet modicū et plurimū facti: et econtra. de qua. s. de pces. pben. cū nostris. et. C. de ac. pos. l. j. Item qui pscribit oportet q possideat de facto in dicto. c. causam. Item de iure non prodest: q: aliud est possidere: et aliud in possessione esse. xvij q. j. in summa. de quo. s. de offi. deleg. consultationibus. Item proprio nolc. xvi. q. iij. clerici. de psump. si diligenti. Item q possessio sit cōtinua alias nō valet: si interrūperet. xvi. q. iij. §. pōt. et q dicit de possessione. idē intelligo de quasi possessione: q hʒ locū in incorporalib⁹. non ob. s. de do. et cōtu. c. ptingit. q: ibi fictiōe iuris intelligit possidere propter cōtumatiā alteri⁹: et dic possessione ciuili vel naturali: vel saltim ciuili tm̄: nō naturali: si alius naturaliter: et alius ciuiliter vt. j. ostendet. Unde intellige q fine possessione nō inchoat pscriptio: sed bene mediatur: et finit. ff. de vsuca. p. l. rerū mixtura. nisi interueniat iterruptio naturalis: vel alia qstio sperdiat. Itē fictione iuris capt⁹ ab hostib⁹ per seruum pscribit iure postliminij valebit sibi pcedēs pscriptio: acsi cōtinue p seruū possedisset. ff. de cap. post. re. l. in bello. §. fratre. Itē licet ignorās nō possideat: et sic non pscribat: cū anim⁹ sit de substātialib⁹ q req̄runt in acq̄rēda possessiōe. s. de acq. pos. l. j. §. adipiscende. cū ignorās ministerio filij vel serui acquirit: ex quo ipsos habet in possessiōe. ff. pro so. l. ij. §. celsus. Jo. an. tenet q due sunt possessiones differentes specie. s. naturalis: et ciuilis. Azo. cuius opinio glo. iuris ciuilis seq̄tur. dicit vnā esse naturalē tm̄: q diuersificat per accidētia. Dynus dicit opinionē Jo. q tertus ponit naturalē et ciuilem pos. esse duas species coequatiuas. ff. pro herede. l. ij. §. q vulgo. igit ad pmissa respōdendū est: et dudū: q req̄rit ad prescribendū naturalis et ciuilis: nec sufficit sola naturalis: vel sola ciuilis: vt probat in absente q solā ciuilē retinuit: et retinēdo alo possidet: et pscribit. ff. de acq. pos. l. seruū. ex naturali sola nō pscribit: alr̄ seq̄retur q duo insil possent eandē pscribere: vnus ex ciuili possessione: et ali⁹ ex naturali: qd nō est possibile de iure. ff. como. l. si vt certe. §. duob⁹. nec credas q solū tēpus sit modus pdende possessionis: nec inducende: sed tps est modus inducēde obligationis: et oblimio inducende animi depositionis: seu amissionis et xpositio animi: est modus pdende possessiōis vt no. ff. de vsuca. p. l. furti. §. fundi. et sic si ciuiliter possidens negligat per decē annos naturalē possessionē: lapsus tēporis tollit ipsam ciuilem. Dico ergo q diu absens retinet possessionē ciuilem nō inchoat pscriptio cōtra eū. duplici rōne. Primo q: cōtra eū possidentē ciuiliter nō prescribit. C. de pscrip. xxx. an. l. ij. Scda ratio est: q: qui ciuiliter possidet: pscribit. Ergo alius nō prescribit. eodem tpe ne plures insolidū alr̄ dñium eiusdē rei eodē tpe vt dictū est q̄rerēt: sed ex quo iuris psumptione pos. ciuilē pdiderit p oblimionem. et sic p depositionem animi q ex oblimione procedit: post absentiā lōgi temporis. ex nūc inchoatur pscriptio cōtra eū et hoc innuit glo. licet nō plene. C. de serui. fugi. l. ij. Ex quib⁹ patet q naturalis et ciuilis in simul: vel tm̄ ciuilis requiruntur ad prescribendū. naturalis autē nō sufficeret: co casu quo poneremus aliū ciuiliter possidere. vt supra ostensum est.

Additio. c. Sine possessione. dū glos. hic in vbo. nō procedit. dicit q prescriptio parit actionē vel exceptionē ex tempore. et ex ea acquirit dominiū. Nota q cursus tēporis operatur exclusionē. Et hoc firma per vnā glo. aureā: q est prima. in. l. si maior. C. co. diuid. vbi dicitur q si bona hereditatis cōmunia duo fratres per decennīū possederūt tanq diuisa psumitur diuisio excursu illi⁹ tēporis licet diuisio nō probetur. et sic si alter eorū velit ad bona per aliuʒ possessa ius prētēdere exclusus est. per no. in. l. cū de in rem verso. ff. de vsur. et in. l. j. §. fi. ff. de aqua plu. ar. et in. l. min⁹. ff. de acquir. pos. q̄d nota bene: q: sepe accidit. Bla. Aurio. doctor.

Additio. c. Sine possessione. glo. in vbo. nō procedit. i. fi. ibi. vel dic q canon fingit. tc. est fing. scdm Ludo. Roma. sing. ccccxij. ad hoc q ficta possessio nō probat ad pscriptionē inchoādā. Et ficta possessio est p visum vt dicit frācis. areti. in. l. j. in prin. ff. de acq. pos. Blasius Auriolus doctor.

Peccatum. Hec sunt vba que habes. xxiij. q. vj. c. j et. s. de vsur. cū tu. et not. q peccatū est prau⁹ actus. delictū boni. deserto crimine vero est peccatū graue auctorizatione et dānatione arguissimū. xxxj. di. c. j. et intelligas si potest restitui: alr̄ si forte perierit: restituatur extimatio: quā si nō pōt: doleat. propter inopiā excusatur: sed semper remanet obligatus si ad pinguiorē fortunam peruenerit. s. de solut. Odardus. de rapt. c. ij. xxxj. q. vj. si quis. nisi forte lueret in corpore. De quo dic vt not. s. de homicid. sicut dignū. vel nisi per illū qui potest: res ablata remissa sit verbaliter. q: satisfacere est qualitercūq satisfaciat. ff. qui. mo. pig. vel hypo. sol. Item liberat in prin. et hoc verū est nisi in casib⁹ in quib⁹ nō cadit remissio. s. de rescrip. statutū. nisi velis dicere q aliud sit in remissione: et aliud in restitutione. ff. de verb. obliga. cū pretor. et. l. plus est. et not. q illa restitutio debet fieri illis a quibus extortū est: vel heredibus suis: quibus existentib⁹: si fiat pauperib⁹: nō liberatur. s. de vsur. cum tu. et dic vt ibi per Hostiē. si autē non extent: pauperib⁹ detur prouisione epi vt ibi patet. Hoc intellige verū nisi versetur turpitudo ex vtraq: q: in casu in quo nō transfert dñium nō fit restitutio illi a quo extortū est: sed pauperib⁹ erogabitur. xiiij. q. v. nō sane. vel ecclesie si ibi facta est iniuria. s. de symo. de hoc. et dic vt ibi. et si fit excōmunicatus ille cui facienda est restitutio deponatur in ede sacra. C. de iure emphi. l. ij. de quo dic vt not. xij. q. iij. nos sanctorum. not. q hoc verbū nisi: ponit affirmatiuā dicetregulariter vbicūq precedit negatiua. vt. j. c. pron. cuʒ si. sed si affirmatiua precedat: tūc negat seu priuat. ff. e. l. nemo ex hijs. i pn. et. ff. e. l. qui tutelā. vbi negatiua pcedit: et tn̄ nō ponit: imo priuat.

ſed dic ꝙ illa negatio ponit affirmatiue. ⁊ dic vt ibi ꝑ Dynū. Jtē ſeqꝛ ex ꝓmiſſis: ꝙ facta reſtitutioe remittit pctm̄ a cōtrario ſenſu: q: ſublata cauſa finali alicuꝰ rei tollit eius effectꝰ. l. ꝑij. di. verū. ar. cōtra apparet: ꝙ furtū nō purgat reſtitutione furti. Dic ꝙ hoc nō dicit ꝙ reſtitutione facta ſit remiſſuꝫ pctm̄: ſed ꝙ eſt remiſſibile. An remiſſio vbalis facta ꝑ dnm̄ raptori/vel furi/vel vſurario/habeat pro reſtitutione. Dic ꝙ ſi res erat reſtitutioni parata: ⁊ tūc remiſſio fiat: ꝑinde habeat ac ſi res eſſet reſtituta. ff. de dona. inter vir. ⁊ vxo. l. iij. §. debitorē. Sed ſi nō habeat facultatē rei reſtituēde: ſi eſt īpoſſibile: abſoluetur. cū nemo ad impoſſibile. ⁊c. de quo dic per Dynum.

Peccati venia. Pone caſuꝫ de pe. di. iiij. c. vlt. de offi. or. ex pte. xiiij. q. ij. legat. C. de hereticis. manicheos. Peccator in duos peccat: in dnm̄: et eccleſiā. Deo ſatiſfacere pōt cōuertēdo: ſed eccl'ie penitētiā agēdo: a ſacerdote ſuſceptā: in qua oſtendit ſatiſfactū deo: et ita ꝑſumit: cū ſi in veritate ꝑ verā cōtritionē ſatiſfactū nō ſit: venia peti nihil valet ſibi: nec ipſa daret ſibi ſi de hoc cōſtaret de pe. di. j. pactum. tamē pōt eſſe ꝙ deo ſit ſatiſfactū per cōtritionem: ſed adhuc habet ſatiſfacere eccl'ie: et idcirco accuſari poterit. xxiij. q. ij. admonere. ſed ſi in foro cōtētioſo ſemel abſolutꝰ fuerit: nō poterit amplꝰ accuſari: niſi in caſibꝰ no. ij. q. vj. c. hoc aūt. et ꝑ allega. c. de hijs. remiſſiones ergo q̄ fiūt pro pōtibꝰ et alijs pijs locis nō proſunt niſi cōtritis: ⁊ licet bene venia detꝭ cōtrito vt. iiij. di. deniqꝫ. nunꝙ tñ venia culpe. vt hic. Jtem licet nō detur venia: tñ quādoqꝫ īponit penitētia: nō tamē dat remiſſio: regulare eſt ꝙ cōtritionē habet dolor ꝓcedere: quia iuxta Auguſt. Quomodo gaudebis te fore correctū: niſi prius doleas fuiſſe ꝑuerſum. xxiij. q. vij. c. vlt. fallit ī caſibꝰ de ꝯſe. di. iiij. baptiſmi. et. c. di. ſine penitētia. q: ſola mētali corruptiōe quis imponit in aliud: quo ad deū ſine aliquo actu exteriori: quare dignū eſt ꝙ ſola mētali ſatiſfactione ſatiſfaciat. ſecus de iure ciuili: vbi ꝑ ſolā animi cogitationē ad actū nō procedēdo: aliqs nō meret vt. ff. de pen. cogitationis. ⁊ ideo ſola cordis cōtrictione ſiue debita a iure diſpoſita reali ſatiſfactione: quis veniā non conſequitur ſm̄ Dynum.

Nemo. Po. ca. ſ. de reſcript. ſciſcitatus. ſ. de pac. c. ij. triplex eſt impoſſibilitas/iuris/facti/⁊ nature. Juris vt ſi quis promittat dare reꝫ ſacram: vel facti vt mōtes alpiū: vltra mare arma deferre. nature vt celos aſcendere: vel digito tangere. de hoc plene. inſti. de inutil. ſtipu. §. impoſſibiliū. vbi de hoc not. huius regule rō eſt. quia ois obligatio aut in dando: aut in faciendo cōſiſtit. ff. de verb. obli. l. ij. in prin. ſed ꝙ non eſt: vel eſſe nō poteſt: ſub obligatione nō cadit. Jtem obligatio actionē parit. ff. de procura. l. licet. §. ea obligatio. ſed qd̄ non eſt: nec eſſe pōt: obligationē parere nec actionē per conſequens pōt. nō ob. ſ. de do. ⁊ cōtu. dilecti. ff. de arbi. celſus. dic ꝙ ibi erat vnū mandatū duo impoſſibilia cōtinens. vnde ꝙ ad vtrāqꝫ obligat. ſed ſi deficiat primū: tenetur nihilominꝰ ad ſecūdū: hic autem eſt vna obligatio tantū: ⁊ tota impoſſibilis: vl' aliud in cōtractu qui voluntarius eſt vt C. de acti. ⁊ obliga. ſicut. et ſic aliud in mandato iudicis qd̄ eſt neceſſarium. xiiij. q. j. qd̄ precipit. nā iudiciū redditur in inuitū. ff. de verb. obli. inter ſtipulantem. §. j. ⁊ ſic in cōtrarijs de qua per Hoſtiē. in decre. vnde ſi iudex citet aliquē certa die: qua eſt impoſſibile citatū venire: tñ tenetur cōparere poſt diē. et poteſt eſſe huiꝰ ratio: q: vt veniat eſt principale: ⁊ die illa: acceſſoriū. ⁊ ideo principale nō viciatur propter acceſſoriū. vt. j. e. acceſſoriū. nō ob. xix. diſt. in memoriā. quia eſt illud dictū propter bonum obedientie. et appoſuit ſemper temperamentū qd̄dā: vt ibi. eſt ergo effectus huius regule: quia nec auctoritate contractus: vel vltime voluntatis: vl' ſententie: vel precepti: vel conceſſionis: vel legis poteſt aliquis ad impoſſibile obligari: ſaltim ciuiliter. quia obligationis effectus per canonem et per l. reprobatur. vt hic. ff. eo. impoſſibiliū. nec etiaꝫ naturaliter. Et eſt prima ratio: quia conſentire nō videt qs ſup re īpoſſibili ſcienter contrahendo: vel diſponēdo. ff. de act. et ob. nō ſolum. Scdo/q: ſi ignorās cōtrahat vel diſponat credēs poſſibile: ꝙ erat īpoſſibile. videt error adeſſe ergo cōſenſus nō adeſt. vt. ff. de iuriſdic. om. iudicū. l. ſi ꝑ errorē. ⁊. ff. de interdictis. l. ij. Ergo deficiente cōſenſu nō cōtrahit obligatio naturalis: q̄ ſolet ex cōſenſu procedere. Unde hic dicendū eſt: q: aut īpoſſibilitas adijcit in cōtractibus vel in vltimis volūtatibꝰ: et tūc aut in modum diſpoſitionis: ſeu cōditionis/ſiue coūentionis: q: promitto ſtellā vel lego. c. bene ſuſpēdit oēm ſpeciem obligationis cōtrahi: et ita loqtur hic. ſi in modū cōditionis: q: promitto. c. vel lego ſi celū digito tetigeris: tūc reddit cōtractū futilē. fallit in mr̄imonio de pſti. ſ. de cōdi. ap. de illis. in fi. et no. xxxij. q. ij. ſolet. in fi. ſi aūt negatiue: vt q: promitto. c. ſi celuꝫ digito nō tāgas: valet cōtractus: q: cū affirmatiua ſit īpoſſibilis: non tamē negatiua q̄ eſt eiꝰ cōtraria vt. ff. de act. et ob. nō ſolū. et probat inſti. de inutilib. ſtipula. §. impoſſibilis. Si loqris in vltimis volūtatibus: et ſic negatiua: idē dic ꝙ in cōtractibus: ſi affirmatiua: aut erat omni tp̄e īpoſſibilis: aut a principio poſſibilis: et ex poſt facto īpoſſibilis. Primo caſu aut erat adiecta in pſonā legatarij honorati. i. eius cui in teſtamento aliquid aſcribit: et tūc habet pro nō adiecta: et legatū valet vt purū. ff. de cōdi. et demō. obtinuit. et. ff. de cōdi. inſti. l. j. et ibi no. ſi aūt in pſona onerati. i. eius cui onus pſtationis in vltima volūtate īponit: vt q: do nō heredē. x. dare ſi celū digito tāgas: et tūc dico ꝙ reddit legatū inutilē inſti. de lega. §. vlt. ſed ſi erat ab initio poſſibilis: ſed ex poſt facto venit ad īpoſſibilitatē valet relictum. et ſola īpoſſibilitas remouet. ff. de leg. j. ſi mihi ⁊ tibi. §. ſi qs ſeruos. ſi promitto dare vnū ſtichū qui

est mortuus:vel.x.noie pene:licet sit noie ipossibile penā soluere:nō pōt agi ad eā.ff.de v.ob. si homo mortuus.licet alibi glo.determinet cōtrariū:et male ꝑm Dy.ff.de verb.obli.l.in illa stipulatione.

PRiuilegium. Po.casum de vsu.pallij.c.ij. vij.q.j.petisti.C.de le.l.leges.Et est hoc sumptum ex.l.ff.eo.l.priuilegia.et no.ꝙ bene dicit priuilegiū.q2 si als esset de iure cōi ad oēs extendit:licet vni ꝑsone cōcedatur.v.di.ad ei⁹ vero cōcubitū.ē.de iure ca.c.j.Item de pacto ꝑsonali.ē.de trāsac.de cetero.nec cōpromissum.ē.de arbi.c.vlt.et itelligas siue sit ꝑsonale priuilegiū ex ꝑte illius cui conceditur.ē.de rescript.si gratiose.Unde priuilegiū aliud ꝑsonale.aliud reale.ē.de ꝓsump.mādata.Si simpliciter ꝯcedat an sint ꝑsonalia vel realia dic vt no.xxv.q.ij.in summa.xvj.q.j.possessiones.et sicut ꝑsonale cū ꝑsona extinguit.sic reale.xvj.q.vij.et hoc diximus.Item si collegio sit cōcessum:cessāte collegio cessat priuilegiū.ē.de v.bo.sig.abbate. in fi.qđ intelligas:si destruat auctoritate superioris vt no.in dicto.c.et hoc diximus.als.si per hostes/vel incendio/nō propter hoc res amittūt priuilegiū.imo plenarie retinēt.vij.q.j.pastoris.Item si auctoritate superioris transferatur ad alium locū:vel alij vniatur.ē.de religio. do.monasteriū.de quo per Inno.ē.de no.ope. nuncia.c.ij.extinguitur etiā priuilegiū propter abusum.xj.q.iij.priuilegiū.quandoqꝫ tamē priuilegiū conceditur in personā vt hic.quandoqꝫ tamen cōceditur in determinatione tēporis:et tūc extra locū vel tempus personā non sequitur.ē. de vsu pall.c.ij.et ideo tenor priuilegij vltimi attendi debet.ē.de priuil.porro:et intelligas ꝙ personam sequitur habitu:sed nō semper actu:quia quādoqꝫ ob reuerentiā superioris:vel al's cessat inferior vti suo priuilegio.ē.de offi.leg.nolētes. ff.de offi.procōsul.et leg.l.vlti.ē.de priuile.apostolice.Item intelligas qñ persona est mediata causa priuilegij:secus si lesio:vel alia causa fuerit immediata:persona nō mediata.sic nō ob. ff.de in integ.resti.nō solū.C.ad vell.l.heredes. in muliere fideiubente pro alio iuuat velleiano: quia transmittit ad heredes.vñ hic dic ꝙ aut est priuilegium mere personale:aut mixtum vel ordini seu vniuersitati concessum.vt primo.aut persona est immediata causa priuilegij:et tunc nō trāsit:aut est mediata et tūc transit.si reale aut de natura sui res ꝯcessa in priuilegio est ꝑpetua:et tūc est ꝑpetuū.xxv.q.j.c.j.et.ij.si de natura est tēporalis:durat ad longeuā vitā.s.per centū annos:et non plus.ff.de vsufru.an vsusfruct⁹.et no.xvj.q.j.possessiōes.Quid iuxta de vsu nemoris si mixtū rei et ꝑsone:et est vsus palli:dic cōditio realis trahit ad se ꝑsonalē.extra de vsu palli.c.ij.no.de postu.pla.bone.ij.si ordini:deficiēte ordine deficit priuilegiū.ē.de v.b.sig.sane abbate.facit ad q̄stionē:amittēs officiū seu administrationē teneat subire onera q̄ incūbunt tpe administrationis.si loq̄remur de cōtractib⁹ vel quasi:non.ē.de elec.venerabilē.in fi.et ibi plene. si de delictis vel quasi.sic.extra de imu.eccl.si aduersus.et ibi in lectura Hosti.nisi esset tale pactū ꝙ remaneret affectū vt in.c.si aduersus.vñ no.Hos.in summa.eo.ti.ꝙ qui iurat soluere.c. et nullomodo potest:si cedat bonis imunis est. ē.de solu.odardus.

SEmel. Pone casū.ē.de ꝓsump.scribam.de testi.testimonium. Semp malus.su.malo culpe actualis. secus de originali.sic nō ob.de cōse.di.ij. Itē calūpniās in prima accusatione:q2 ꝓsumit calūpniari in scda.ff.de accu.l.si cui.Itē mēdax: scdo ꝓsumit mētiri velle.de offi.dele.cū olim.ij. de procura.c.j.et est ratio hui⁹:q2 ꝓteriti ratio scire futura facit:et de ꝓterito ꝓsumit in ꝓsenti vt ibi.et hoc facit accidētalis casus:prauū actus q̄ cōstituit eū in possessione malicie ꝑuertendo verā naturā iuxta q̄ naturā debeat ꝓsumi bon⁹: et sic magis respicit huius acq̄sitionē q̄ originē: accidētia q̄ naturalia:qđ est cōtra iura:q̄ dicūt ꝙ naturalia sunt digniora acq̄sitione.ē.de sepul.cū quis.ff.ad munici.libert⁹.§.prescriptio. sed hoc faciūt vltima possessionis tpa q̄bus malus est repert⁹.ē.de sen.excō.si iudex.de ꝓben.cū de bñficio.nec ob.ꝙ naturalia ex q̄bus bonum ꝓsumit sunt imutabilia.v.di.§.j.q2 verū est de illis qui nō possunt nō esse:sicut ꝙ furari sit positus:sicut de hijs q̄ possunt adesse et abesse:sicut bonitas in hoie:que ex libero hoīs arbitrio frequēter inuitabilitatē recipit.ē.de iudicijs nouit.et si quis semel est in possessione malicie vel quasi:semp ꝓsumit.sec⁹ de illo q̄ fuit i possessiōe alicui⁹ rei:i qua nō ꝓsumit esse hodie vt le.et no. C.de proba.siue possidetis:et cū acq̄rere possessionē alicui⁹ rei:et amittere totū peccatū et ex alo procedit.et sic ex actu ꝑsonali:q2 in acq̄rendo rē actus corporeus vel quasi req̄rit:quare igit magis ꝓsumit ꝑseuerātia in cōtinuatione malorū possessionis vel quasi ꝑsone:q̄ alteri⁹ req̄ratur. dic ꝙ ratio diuersitatis est:q2 possessio auferri potest facto alteri⁹ etiā sine cōcensu spontanei al possidētis vt patet.ff.de vi et vi ar.p totū:et ideo de ꝓterito nō ꝓsumit in ꝓsenti viciū:aut nō pōt auferri nisi ex propria volūtate viciosi:cuꝫ vis nō fiat animo:et sic fuit voluntariū delinq̄re.et sic nō pōt quis purgari in absentis foro penitentie inuitus secus de sen.excō.et alijs quas quis vi contrahit.vnde in casu nostro semp presumitur cōtinuata possessio ex instantia peccati.Malus.malo culpe:secus de malo pene.sic nō ob.ē.de tēpo.ordi.ex tenore.distin.si queras an hō de se presumit malus:aut loq̄ris de homine ante peccatū puta de adam:et tūc semp bon⁹ in prohemio.in prin.rex pacificus.aut post peccatū:et hoc aut ante baptismū:dic ꝙ sic.de conse.dist.iiij.firmissime.aut post baptismū:et tunc cum originali transeat reatu:licꝫ quo ad aliquas penalitates remaneat actu:presumit bonus.ē. de ꝓsumpt.dudū.nisi quādoqꝫ malus fuerit.vñ anteq̄ aliquis ꝓsumatur bon⁹ vel malus dic vt not.ē.de elec.si forte.et ibi plene.

Ratum. Po.ca.s.de sen.exco.cu3 quis.sic habes.ff.de neg. gest. si pupilli.§.si ego.vbi dr q si habeo ratu filij mei negotiu per aliu gestu:no teneo: nisi quatenus est in peculio:ac si no habuisse3 ratu3:qr qd meo noie rc.vn quida volue rut dicere q de iure canonico poterat habere ratum regulariter vt no.de resti.spo. cu ad sede3. alij dixerunt q spale est in spualib9: maxime si fieret sub specie ratificandi per illu qui nuc rati ficat vt no.s.de elec.qd sicut. sed hoc veru est q no pot per se haberi ratu:nisi aliquo existete et superueniete vltra primu actu.s.de regu.ij.eo qui in psi.distingue.t.si circa hoc.q vt illa.si pupilli. dicit qr aut ratu habet tanq alius:no tanq pa ter.vel dubitat:t tunc nihil operat ratihabitio ff.qd cu eo qui in alia potes.l.ij.§.vl.ff.de pcar. l.si seruus.t in.l.si pupilli.si aute habet ratu ta q pr tenet insolidu.ff.qd cu eo qui in alia.l.j.§. si ratu.et de in rem vso.l.j.§.si seru9. sic succes sor si factu plati predecessoris sui noie ecclie cele bratu vel de quo est dubiu ratificet: potest tuc t valet.vt in auten.de ecclasti.ti.§.interdicim9. secus si costet fuisse celebratu noie singularis p sone tantu.s.de offi.deleg.qm.fm Dinu. Non pot.nisi als ob.spectet ad eius officiu impedire sic no ob.xxiij.q.iij.no est inferda.vel nisi pu9 causa dederit.sic no ob.s.de homic.petrus. vel nisi maliciose ipedire voluerit.sic no ob.s.de se. exco.quate.t ibi per Inno.Ite secus in sacrame talibus q per se sortiuntur effectu.quia deus ibi ministrate hoie operat principaliter. sic no ob. de te po.ordi.s.qd translatione.ix.q.iij.Lugdu nesi.De hoc dicvt.s.de resti.spo.cu ad sedem.

Ratihabitione. Po.cas.s.de resti.spo.cum ad sede.et intellige hoc:nisi sit nullu:als cotra.s.de elec.auditis.vel tale qd q no possit per aliu exerceri:als cotra.s.de re iudi.et si snia: vel no sit noie mei gestu:als otra.s.de sen.exco. cu quis.Ite nisi ius acquisitu alij hoc impediat: als cotra.s.de rescrip.ex pte decani.t.c.nonulli in si.Ite nisi opus sit facto ab initio: als cotra. s.de te po.ordi.eos.et.c.sepe.Ite nisi sit actus q habet initiari recte sicut officiu3 iudicis:als co tra.s.de fal.super eo.ff.de qui.da.tu.pos.l.vni uersis. Ex hoc not.Jo.mo. q cofessio facta co ram no suo cofessore:no pot ratificari per suum confessore:qr cosistit in sola iurisdictione verbali secus in sacramentis in quibus est opus facto. Retotrahi.sise.ff.e.ti.t hoc iuris.ij.q.vs.hoc so let per qd probat ibi du dicit:q mox reus factu haberet:et per.l.ff.re ra.ha.l.penul.qr illud qd debeba infra certu tepus facere:sicut infra dece dies appellare:si alius hoc noie meo faciat:de beo infra ide tepus habere ratu:als no valeret. de quo dictu est.s.de elec.vt circa.secus vbi ipsu3 beneficiu respicitur sicut i iussu:ad hoc q pater sit infamis si filius cotrahat cu muliere infra te pus luctus costituta:vbi postea no sufficeret ra tu habere.ff.ex quib.cau.infa.ir.l.quid ergo.in prin.et est ratio:qr iussus dat necessitate mada to.ff.qd iussu.l.j.alios casus inuenies.s.de pac. c.ij.t distinctione ibi posita ponas hic: si facies tame codem atus est:et satisfecit/ no agetur ad interesse:sed ad pena tantu.ff.de vi t vi.ar.l.ij. §.quotiens.et no.q no dicit q inquec q sic sit ide mandare et ratu habere postea. sed dicit q in ter eos est queda similitudo seu pparatio:vnde licet copare i in effectu:no tamen quo ad specie actiois: maxime:quado fit ratificatio absente qr tunc parit actione negociorum gestorum.ff.de neg.gest.si pupilli.§.ite ait.ff.mad. q pacisci. circa hoc quid possit haberi ratu:et quid no:di stingue.qr aut qs habet:aut qs vult habere ra tum illd in quo iuris solenitas deficit:t dic q no pot.s.de re iudi.et si snia.de elec.auditis.aut id in quo cosensus deficit:et tuc aut hz ratu vltra tepus infra qd ipse facere habebat:vt cu ipe ha beret appellare infra dece dies:appellatione fa ctam per aliu rata habuit.et tuc no potest: vel bonoru possessione petita per aliu intra centu dies:vltra centu dies rata habuit.ff.re ra.ha.l. bonoru possessio.si aute fiat infra tepus legiti mum:aut no erat factu noie meo:t tuc no pos sum vt.s.c.pxi.aut erat factu:aut ordo debi tus mutatus fuit.t tunc no valeret:quia aditio hereditatis facta per seruu pcessit iussum dni ff.de acqui.heredi.l.si quis.§.iussum. de auctori tate tu.obligari.§.pupillus.si aute no est mu tatus:aut loquitur in delictis maxime vbi ma datu necessitate importat:t tunc no pparatur ff.de hijs.qui not.infa.l.quid ergo.in prin.si in cotractibus bene coparatur.vt hic rc.

Additio. c.Ratihabitionem. pone ca sum in eo qui nomine procura torio aliqd egit et no erat procurator:quia dns potest actum et gestum per eum ratum habere vt in.l.licet.ff.de iudi.et.l.licet.C.de procurat. sed hoc fallit quando ab initio alia pars prote stata est: q no intendit cum ipso litigare:nisi si et inquantum habeat legitimu t sufficiens ma datum.na hoc casu si nullum habeat manda tum vel habeat aliquod sed no sufficies ratiha bitio dni superueniens nihil operatur vt est ca sus fm vnum intellectu.in.l.inter quos.§. alie no.ff.de da.infec.et ibi Angel.et ita tenet Ber tholo.cepola.in tractatu cautelarum:cautela xxx. Bla.Aurio.doctor Tolosanus.

Cum sunt. Pone ca.s.de re iu di.c.si.s.de probat. ex litteris.ff.eo.fauorabiliores. fauen dum.nisi iudex ex causa deferat actori iuramentum:et sic no obst.de re iudi.c.si.et hoc etiam verum est in hijs que pertinent ad cause decisione3: qr secus in hijs q pertinent ad cause preparationem seu ordinationem.sic non obst. ff.de verbo.obliga.inter stipulantem.§.j. cum ibi notatis.s.de spons.ex litteris.vbi plura de hoc. Item hoc verum est vbi paritas est hinc inde: alias si solus reus esset in culpa:et non actor: fieret interpretatio contra eum .et sic non ob.ff.de dampno infect.l. fluminum. §. seruus.ide apud. Item hoc verum est nisi actor

ducat fauorabiliorē causam.xxxiij.q.j.si qs acce pit. Scđa regula est q̄ in re pari: melior est cōdi tio cōuenti q̄ agentis.ff.e.in re pari.z.l.cū par. et idē effectus vtriusq̄ regule: q: vbiq̄ absoluit reus.et hoc intelligas: nisi culpa respōderet cul pe actoris.ff.de dāno infec.l.fluminū.§.cū si.

IN iudicijs. Po.cas.ſ.de iudi. nouit.et.iij.q.ix.c. si.persona est rōnabilis creature indiui dua essentia.vt not. Hug.xxviij.q.j.§. j.in glo. Habēda.su.in diffiniēdo seu in cognos scendo: secus in assurgēdo.als cōtra.ſ.de offi. leg.nolentes. Itē secus in eūdo: als cōtra.ſ.de offi.deleg.pastoralis.in prin.de hoc dic.xxiij.q. j.qui cōtra:z.ſ.de iureiur.cū quidā.vnde not.q̄ in iudicijs debet equitas obseruari: siue litigan tes sint pares: q: vterq̄ vilis vel honestus vter q̄: siue nō pares: q: alter vilis: z alter honestus. in auten.iusiurā.qđ prestat.§.ex quo.imo tāta debet esse iudicialis equitas: q̄ etiā diabolo de bet fieri iustitia: si iudicio litigaret.ſ.de excep. cū inter.et not.ſ.de rescrip.ipso iure.nec ob.q̄ priuilegiū vni ꝯcessum nō extendit ad aliū.ſ.de priuile.sane.insti.de iure natu.§.sed q̄ principi. q: aut est tale priuilegiū q̄ ꝑtineat iniquū: z tūc si ad petitionē illius cui cōcedit def: extenditur ad aduersariū: secus si motu proprio: q: tūc nō extendit.ff.qđ q̄sq̄ iuris.l.j.z.ij.z.iij.z.ſ.de mu tu.peti.c.fi.si autē nulli iniquū sit: sed fauorabi le illi cui conceditur: siue ad petitionem siue motu proprio cōcedatur: prodest impetranti tm̄: z nō alij vt in.c.sane.et in.§.qđ principi. Itē nō pro dest tantū impetrāti: z etiā secū litiganti occa sione que inter eos vertitur rōne inequalitatis vitande.C.de fruc.l.vlt.z.C.de proxi.sacro.scri. l.in sacris. Alij distingunt: q: aut priuilegiū ten dit ad litē exequendā: et tūc ad alios extendit: si ad litē dirimendā nō.sed hijs ꝯtradicit.l.C.si aduersus transa.l.j.vbi priuilegiū qđ minori cō petit tēdit ad litis decisionē: z tn̄ prodest aduer sario: gratiā tamen pōt facere iudex vbi alteri parti nō est multū preiudicialis.ſ.de offi.deleg. consuluit.als incurrit penā decre.de re iudi.cui eter ni.ſ.

IGnorātia. Po.cas.ſ.de pbē.si bñficia.z.c.cū qui.z pro scđa parte facti.j.q.j.si qs a symo niacis.et de illo qui locat militi quē scit paganū esse.ff.loca.si ignorās.facti.alieni: sec⁹ proprij: als cōtra.ſ.de rescrip.ab excōicato. Itē nisi crassa sit vel supina.sic nō ob.xxj.dis.qđ dici tis. Itē nisi talis sit ad quē officiū spectet diligē tia inqrendi: als ꝯtra.ſ.de fal.ad falsariorū.de tēpo.or.eos.cui⁹ frequētia est in vsu.de quo de facili cerciorari potuit per se vel cū peritis: als cōtra.xx.dist.si decreta.z.c.seq.ff.de iuris et fa. igno.l.regula.in prin.ff.manda.si fideiussor.et ſ.de postu.pla.c.ppetuo.et de spō.duo.c.fi. Ex cusat.nisi in fauorē alc ad cautelā.xxxiij.q.ij.in lectū. Itē nisi fiat ob reuerentiā baptismi in illo qui ignoranter bis baptizatus est: qui ordinari nō potest.de cōse.dis.iiij.qui bis.vī circa hoc sic distingue.q: aut loq̄ris de ignorātia facti: aut iu ris.si primo: aut de ignorātia proprij facti: z tūc talis regulariter nō excusat.vt in.c.ab excōica to.nisi ostēderet se probabiliter ignorare.xxxiij q.ij.in lectū.ignorātia eñ in facto alieno excu sat regulariter: nisi crassa vel supina.ff.pro so.l. fi.xxj.dis.qđ dicitis.ad hoc autē q̄ requirat dili gēs: nō requirit magna diligentia.dū tñ nō sit nimis negligens.ff.de iuris et fac.igno.l.nec su pina.si de ignorantia iuris naturalis: nemines excusat.xvj.q.j.si cupis.si de ignorantia iuris ci uilis: aut canonici: aut loq̄ris de dāno proprie rei vitando: z tūc excusat.ff.e.l.iuris.nisi fiat cū incōmodo tertij.sicut.l.ff.ad velleia.l.fi.secus si simpliciter: fallit in tēporalib⁹ p̄scriptionib⁹ propter sui rigorē.et in.l.si qs in tantū.C.vñ vi. si de lucro captando: hic videt q̄ nunq̄ excuset: sed imputet sibi qui potuit cōsulere peritiores. ff.quis ordo in pos.serue.l.ij.in fi.sed tu dic.q̄ aut est ius olno inusitatū: et tūc excusat.l.dist. dño sancto.z de pe.z re.infirmitas.si autē sit vsi tatū.nunq̄ excusat regulariter.fallit in quatu or personis.milite/minore/rustico/muliere.ff. de iuris z fac.igno.l.ij.ff.de proba.cū de indebi to.§.finautē.et ita illo iure de quo nō est frequē tia: nec poterat de facili certiorari.sicut est.l. gallus.ff.de libe.z posthu.tūc excusat.ff.de iur. et fac.igno.l.regula.maxime vbi erat ius offu scatū z obnubilatū propter diuersas opiniones et sic loquit.ſ.de postu.pla.c.vno.isto libro.etiā in iure diuino: q̄ plus est.ſ.de spons.duo.c.vlti. in vbo.de cetero.et ibi per Host.in lectura.

Additio. c.Ignorātia.dic q̄ ignorantia iuris positiui excusat: añ illius promulgationē.vt in.c.cognoscentes.de cōsti. extra.z ponit Damasus in tracta.brocardorū col.j.talē regulā: q̄ ignorātia iuris positiui nō prodest accusare volētib⁹: sui vero cōseruare vo lentibus nō nocet.l.iuris ignorātia.ff.de iur.et fac.igno.sed fallit in vsucapionibus z p̄scriptio nibus ob fauorē publicū introductis per quas ꝑiudicatur ignorantib⁹ ius suū cōseruare volē tibus.l.fi.C.de long.tēpo.p̄script. Etiā fallit in cōstitutione ad rigorē iuris conseruandū vt est in cōstitutione illa.l.si quis in tantū.C.vnde vi. in quā incidit quis etiā si ignoret sibi licere rem suā sine iudice aufferre.vt in.§.j.insti.vi bo.rap. Iuris autē naturalis ignorantia nō excusat in totum sed culpā extenuat.vt.xxxvj.dist.§.fi.vbi dicit Augusti.seruus nesciens voluntatē dñi va pulabit paucis.seruus vero sciens voluntatem dñi z nō faciens vapulabit plagis multis. Facti vero ignorantia propria dānabilis est vt in.c. cum illorū.de sen.excō.extra.z.l.fi.ff.pro socio. sed in facto alieno aliquando est excusabilis.vt in.c.j.de ordina.ab epis.qui re.episcop.extra.z ita tenet Damasus vbi supra. Bla.Aurio.doc.

CUm quis. Po.ca.ſ.de preben. si beneficia.et.ff.e.q̄ l alteri⁹.que ambe.ſ.ista regula: et illa que in alterius iu defendēdo loquunt:

quia in agēdo nō excusaret: imo penā incurrunt ff. de verb. obli. l. si cū filius. §. in hac stipulatiōe. ratio diuersitatis est. q2 qui agit plene cert⁹ de- bet esse: cū sit in potestate eius qn velit agere. vt in dicta. l. que in alterius. secus in reo: in quē inuitū redditur iudiciū. §. de fo. cōpe. si qs cōtra clericū. Itē intellige φ huic succurrif per benefi- cium restitutionis ex maiorib⁹. alias de rigore iu- ris istā penā incurrēt. sicut ille cui successit: si die cōstituta rē promissā sub pena nō soluit. vt. ff. de verb. obli. l. ad diē. et ezuit ad petitionē per bie- nium emphiteotica: de rigore iuris committi- tur: sed ei per beneficium restitutionis in inte- grum succurrif per. l. predictā. secus esset in casu cōtrario. nā mortuo stipulatore sine herede cui nō pōt de iure solui: pena nō cōmittitur ipso iu re. vt. ff. de vsur. l. pecuniaȝ fenebus. rō diuersi- tatis est: q2 casus contingēs in personā credito ris nō debet extēdere obligationē debitoris. ff. e. l. nunqd. sed ecōtra contingēs in personā de- bitoris nō debet variare cōditionē obligatiōis. vt. ff. de verb. obli. l. ij. τ not. φ ista regula laten- ter exēplificat illā. §. priorio positā. Itē no. φ licȝ ita cito nō cōstituatur successor in mora. vt pre decessor. vt. ff. si cer. peta. l. φ de partibus. cū sui predecessoris vice fungi debet: quia qui succedit in loco alteri⁹ fungif vice eius. vt lite pē. eccl̄ia.

Additio. c. Cū quis. de illo q̄ succedit sin gulariter τ titulo lucratiuo vl̄ oneroso an representet predecessorē sicut heres vniuersalis. τ an pacta transeāt ad singularem successorē vide bal. in. l. emptorē. C. loca. Bar. et franc. de aretio. in. l. stipulatio ista. de v̄bo. obl. ff. Vide etiā. l. in conuentionalib⁹. ff. de verb. sig. et. l. an vitiū. τ. l. cū heres. ff. de diuer. τ tēpo. pre scriptio. et. l. apud celsuȝ. §. si quis aūt ex causa legati. ff. de doli mal. τ me. exceptio. Bar. τ hin l. si prius. ff. de aqua plu. arcen. dicit φ quantuȝ ad ius excipiēdi venit singularis successor. et vi de Bal. in. c. si pater. §. de testa. Ludo. Aurio.

Odia. Po. ea. pmo. §. de preben. cū olim. τ. c. quāuis. Secūdo et si motu. τ de ver. sig. tua. qd intellige nisi ex parte diuersificet ius publicū. etiā ex parte fauoris priuatū: q2 tamen odiū amplia† nā remotus a re publica est infamis. si a priua- to nō. qd facit fauor rei publice. ff. de hijs q̄ no. infa. l. ij. §. exercitū autē. vnde hec regula est in- telligenda vbi ex vtraq3 parte versatur ius pu- blicū: vel vtraq3 priuatū. et idem vnū τ idem est odiosuȝ et fauorabile sicut macedonianū. ff. ad mace. l. sed τ si pater. et. §. de fo. cōpe. si diligēti. Item hoc intellige in penis delictorū: de quibus delictis manifeste nō cōstat. vt de pe. di. j. pene. secus in notoriis quibus publice vtilitatis est: ne remaneant impunita. vnde circa ipsa versa- tur fauor ad puniendū. §. de sent. excom. vt fa- me. et sic not. ar. φ fauor public⁹ preferri debet vtilitatibus priuatorū. §. de postu. prela. bone. Item ex premissis argue φ que ex sol̄ consuetu dine habet procurationē vel visitationem: φ ex hoc nō habet procurationē: nisi etiam procura

tionē plene prescripserit ar. §. de deci. statuto. se cus si iure cōi visitatio cōpetat. vt. §. de prescrip. cū ex officio. vbi de hoc per Host. vn̄ ex premissis forma disting. sic: q2 aut circa vnū τ idē versatur fauor et odiū. tunc fauor vincit q2 erit ampliā- dū sicut in macedoniano. vt. §. si circa diuersa. aut ex vna parte tm̄ est res publica. τ tūc pro il- li si nō sit odiū vel fauor: si ex vtraq3 parte: vel ex nulla. tūc habet locū r̄a ista per iura p̄dicta.

Decet. Po. ca. §. de prebē. si cui. xxv. q. ij. c. f. τ. §. ij. et intelli- ge mansurū quo ad subditos de neces sitate: sed quoad successores de hone state. sic nō ob. §. de elec. innotuit. Itē nisi sit ta le beneficiū φ mortuo cōcedē: ex expiret. et sic nō ob. §. de rescrip. si gratiose. τ. §. de prebē. nisi eēt in fi. Itē nisi incipiat afferre graue dispendiū. sic nō ob. de deci. suggestū. Itē si tangat ius terti. vt. ff. de admi. tu. l. impuberi. §. de rescrip. sedes Itē nisi sit materia odiosa: siue iuri publico ad uersa. §. de preben. q̄uis. primo extrō. de quo per Inno. §. de transla. epi. c. fi. τ arg. φ data licētia studēti per mortē pcedentis nō expirat. ad hoc §. de cle. nō resi. c. penul. in v̄bo. reuoces. vbi per Inno. Itē intellige durāte cā finali beneficij: q2 ea sublata cessat bn̄ficiū. ff. de leg. ij. l. titia seyo. §. vsuras. §. de verb. signi. abbate. §. de pbben. si pauper. vn̄ circa hoc distīg. sic: q2 aut cōstat cau sam cōcessionis vel prohibitionis priuilegij esse finalē: aut impulsiuā: aut est dubiū. in pmo aut causa finali sublata remanēt alique reliquie: et tūc dic φ reliquijs remanētib⁹ remanet priuile giū semper. Vn̄ versus. Manumissus per ohim nō debet cōtra eū questionari. in memoriā pristi nij dn̄i. ff. de questio. l. diuus. §. seruus. nec ille q̄ fuit decurio in memoriā pristine dignitatis. ff. de decurio. l. vlti. nec clericus depositus pōt percu ti sine pena excōicationis. §. de sen. excō. contin git. Si autē nulle reliquie remanent: aut ex illa causa fuit factum ius cōmune: et tunc semp du- rat. ratio est q2 tunc dicit habere perpetuitatē. τ si nō ex pte cause: habet tn̄ ex pte iuris. ff. de po stula. l. j. §. serum. vbi loquif de illa caufurnia. si vero nō est factū ius cōe: sed aliq̄ lex p̄uata: tūc ea cessante cessat bn̄ficiū. §. de prebē. si paup. Si aūt constat causaȝ esse impulsiuaȝ: nō cessat ea cessante. ff. de dona. l. ij. §. vl. de renū. post trāsla tionem. extra. Si autē est dubiū: presumitur im pulsiua. ff. de cōdi. τ demō. l. tale. §. falsaȝ. de cō di. appo. verū. τ die de hoc. lr̄. dist. §. in hijs om- nibus. vbi de hoc.

Indultū. Po. ca. §. de secūd. nup. c. fi. xxviij. dis. de hijs. qd intellige nisi maiori indulto cū eo cōcur rente tollaf. nā tunc minus dignū cedit maiori digno: sic nō ob. §. de offi. leg. nolentes. Cōtra hoc est. §. de off. deleg. c. sup qōnib. §. fi. vbi subdelegata ptās trahit ad se delegatā q̄ est magis digna. s3 hoc facit min⁹ dignū nō p se: s3 in eo φ est iunctum iure cōmuni: quo cauetur φ quis possit appellari quotiens grauetur. an bo s3 subdelegato cū iure cōmuni cōiuncta tollūt

maius dignū.s. delegationē in qua est remota appellatio.sic.§.de deci.ex parte.in viii. Itē fallit vbi subest causa: licet nō adsit culpa. sic non ob.vt lit.nō cōtest.qm̄.§.si vero. ex quibus concludo regulā hāc intelligendā fore. nullo tertio extrinsecus aliud apparēte. Itē fallit vbi auctoritate alterius legis aufertur: sicut not oīe delinquentib⁹: appellare. sic nō ob.ij.q.vi.ver, sūt quorū.de appel.cū sit romana. si dubites de termino assignato: distigue. q: aut loqueris de assignato ab hoīe: dic ꝙ prorogari nō potest.§.de offi.deleg.caus.aut a lege. ⁊ tunc si datur ad deliberandu vel alias ad litē ordinandaȝ mutari potest.ff.de re iudi.l.ij.§.de re iudi.ꝙ ad consultationē. qd intellige ex causa.§.de offi.deleg.q̄renti.aut ad litem decidendā: ⁊ tunc nō pōt.§.de appel.ex ratione. et idē si ad aliqd negotiuȝ impendiū.§.de sup.neg.prela.c.fi. Item si dubites an effectus iuris possit tolli. dic ꝙ aut lex cōcedēs vel prohibens aliqd stat in suis terminis: et tūc habet locū hec regula.§.de testi.in noīe dñi. aut procedit in ipsa: vel alia lege: ⁊ tunc aut procedit cōsummando ꝙ fieret cōtra p̄mā legem. ⁊ tunc bene valet.§.de regu.ad apostolicā. aut infirmādo: et tūc nō valet.vt.§.de testi.in noīe dñi. de quo plenius dic.vt.j.c.proximo.

Confirmatur Po.ca.§.de elec.auditis.

Ratio huius est: q: tēpus nō est modus inducende vel tollende obligationis.§.de censi.peruenit. qd intellige nisi alio intrinsecus operante: puta nou⁹ consensus expressus vel tacitus: vel a lege p̄sumptus. sic nō ob.§.de spon.impub.a nobis. ⁊.c.se. ⁊ de eo qui duxit in ma.c.j.⁊.ij. Itē hoc intellige qñ est peccatum in ipso facto: vel substantialib⁹ eius: secus si circa facti qualitates vel accidētia. sic nō ob. de spō.c.j.ff.de ritu nup.l.si quis in territorio. et intellige hoc verū: vbi impedimentū nullitatis est ꝑpetuum: secus si tēporale. sic nō ob. qui fi.sūt le. tanta. Item vbi est oīno nullū. secus si anullandū. sic nō ob.de elec.ꝙ sicut. de postu.prela.bone.ij. Itē nisi cessante causa impedimenti: alia de nouo cōfirmans ꝑuenerit. sic nō ob. de rapt.c.fi.ff.de serui.rust.p̄dio.l.per fundū. verū circa hoc distingue: q: aut nō cessat cā impedimenti: et tunc habet locū hec regula.fi.§.de eo qui duxit in ma.c.ij. aut cessat cā. sȝ nulla supuenit cōsummatoria: ⁊ tunc etiā locū habet hec regula.§.de rescrip.si eo tēpore. si autē cessat cā impedimenti: et supuenit alia de nouo cōfirmans tacite vl' expresse: ⁊ tunc regula cessat: ⁊ valebit vt ex nunc. nō vt extunc.ff.de offi.p̄si.⁊ not.§.de offi.leg.nouit. nō credas tamē ꝙ supueniens cōsensus contentorū addat aliquid electioni: q̄ de se prius non tenebat. sed hoc tm̄ opatur: nec contra eā q̄ ex se tenebat aliqd de cōtēptu possit opponi: vel ex ipso cōceptu ipsi electo amodo ipugnari.fi.l.xxi.di.c.j.de tēpo.or.qd translationē.

Non est sine. Po.ca.§.de homicid.tua.⁊ est sump.ex.l.ff.e.ti.l.culpa est. ⁊ intellige: si non pertineat rōne facti.vt in.c.tua. sine rōe modi: quia forte modū excedit.vt.c.ti.ad audientiā. ⁊ intellige sane: ꝙ nō est sine culpa: nisi sit talis que cā dilectionis vel officij humani: bono zelo hoc faciat. sic nō ob. totus titulus negociorū gestorū vbi est prodita talibus actio: ⁊ ideo si repellendo iniuriā proximi: percussiā clericū violatorem: vel occidā: vbi als nō poterat repelli violētia: nec fecero hoc ex proposito: nō teneor: q: sic teneor defēdere me sicut proximū ex p̄cepto.§.de resti.spo.olim.de sen.excō.si vero. vbi per Inno. et.c.ti, dilecto. ⁊ idē serui vel in seruo qui potuit opem ferre dño: ⁊ nō tulit: q: talis capite punitur.ff.ad sillania.l.j.§.eodem.sec⁹ in libero cui nō imputatur q̄ nō tulit.ff.ad sillani.l.j. nec canō dicit ꝙ necessitate teneatur: nisi talis ad cuius officiū pertineat.s. alios defendēdo vel rempublicā tueri.vt.xxiij.q.iij.nō inferēda.ibi. si potest.i. si est in potestate. vel nisi dolose hoc omittat: q: tunc tenet.vt.§.de sen.excō.quante. tūc benedicit: q: si sponte defendat: et extra propositū mors vl' vulnus interuenerit: nō imputatur vt in iuribus.§.alleg. ⁊ ar. cōtra illum qui fingebat se magnū clericū: et erat idiota: ꝙ non teneat electio facta de ipō. de quo dic vt no.xxxv.q.ix.veniam.

Nullus Po.ca.§.de testi.ex tenore.de prescript.auditis.ff. de excep.rei iudi.l.nemo. ⁊.ff.e.tit.l.nemo.et.ff.de tribu. qd in heredē.§. eligere. rō diuersitatis est. q: rei est declinare seu attenuare intētionē actoris: qd fieri pōt diuersis vijs: vna actio tolli potest plurib⁹ vijs.insti.de excep. sed licet vnū ⁊ idē possit deberi pluribus actionibus arg.ff.de acquiren.poss.l.iij.§.pluribus. nō tamen potest exigi: ne idem bis exigatur.ff.eo.bona fides. Est alia ratio: quia fauorabiliores sūt rei q̄ actores. ideo rationis est: quia in potestate actoris est quando prouocet/ nō in potestate rei quādo prouocetur.ff.de excep.doli.l.pure in fi..§.de dolo et contu.ex literis. et intelligas si nō sunt omnino cōtrarie: sicut p̄uilegiū et prescriptio.§.de prescrip.auditis. vel etiam si sint omnino cōtrarie: dum tamen proponantur coditionaliter.vt.§.de testi.ex tenore. al's tanq̄ aduersa petens: et sic contra ius repellet.§.de appel.sollicitudinē.ff.de noxa.quotiens.§.pretor. de hoc not.per Hosti.in dicto.c.ex tenore.in glo.xxiij.q.j.§.viti. et est arg. ꝙ ille cui indeliberate de p̄mo iurat ꝙ ante alios nō potabit: et hoc causa reuerentie. deindē propter bonum obedientie ad nimiam instantiā aliorū p̄mo potat: nō deierat. quia reuerentia ⁊ obedientia cuȝ sint virtutes/ nō contrariantur sibi.xxij.q.ij.beatus.xxxij.q.j.cum renunciatur. et ad qd quis deieret oportet ꝙ sibi sit cōtrari⁹.xxij.q.ij.§.j.

Quod semel. Pone cas.xxxij.q.v.horrendus.§.de spon.ad id qd. quod intellige nisi ex noua causa vel ex antiqua de nouo ad notitiā peruenerit: vel probādi facultas

de nouo exegerit: et sic nō ob.s.de elec.vt circa. et.c.nulli.vel nisi aliud fiat fauore sanitatis hominum: et reipublice: ne malo medico hoīes corrumpantur.et sic nō ob.ff. de mune. et hon.l.vt gradatim.§.reprobari. idem de gramaticis vt ibi.et dic de hoc vt not.in preallег.c.nulli. Item licet nō possit per se displicere peccatū qd semel placuit: potest dei gratia pcedente deleri.de cōse.dist.iij.placuit.l.di.ferrū.et hoc dicit Augustinus.super illo.Ps.caro est spūs vadēs: et nō rediens ex se: sed ex gratia diuina. Itē hoc intellige nisi a iure hoc sibi liceat displicere: et sic nō ob.s.de appel.cum cessante.et de elec. perpetue. Itē si in testamento vltimo fiat spālis mentio de clausula derogatiua posita in primo.vt.ff.de leg.iij.l.si quis.q: tunc valet sm: et est idē si primum in scdo reuocatur in genere: nō recordās forte de verbis derogatoriis.vt in auten.de testa.imperfec.§.et si quidē.sed si nō staret testator in finib⁹ vltime volūtatis: sed transiret ad naturā contractus.tunc esset irreuocabilis. vt ff.de dona.cā mor.fa.l.ij.qd autē fieri possit in testamētis: illud qp in cōtractu patz.ff.de assig. liber.l.assignare.et not.ff.de testa.l.heredes palā.l.si.Si ergo donat vel vendit presente vl absente alteri pro eo recipienti sub conditione: et stamentū cōtingat reuocari: habebit talis venditio vel donatio effectū irreuocabilē in eum casum in quo testamentū per testatorē reuocari cōtingeret.ff.de acqui.pos.qp meo.idē erit: scz qp primū erit irreuocabile si iurauerit cōtra ipsum nō venire: ex quo tale est iuramentū qd pōt seruari sine interitu salutis eterne.s.de iureiurā.si vero.et.c.cū contingat.et sic not.in scda pte spe.ti.de istru.edi.§.cōpendiose.ver.qd si iurauit.et not.xviij.di.qm quidē.in glo.Item in glos.premissa.s.qp semel placuit: sponte.secus si per metum.et sic nō ob.qd not.s.qd met.cau.abbas. et.j.e.qp quis mandato.Itē si per cōtractū: vel modū de se illicitū: vel a iure reprobatū.sic non ob.s.de trāsac.cōstitut⁹.et de renunc.debitores.

Non debet. Po.ca.p.c.s.de his que fi.a ma.pte ca.c: que fuit.et est rātio: q: filius non debet portare iniqtatē patris.fallit qñqz in hys q̄ habēt ab ipso patre ad filiū euenire.et hoc in certis criminib⁹: sicut in crimine lese magestatis.s.de hereti.qcūqz.et sacrileģ in cardinales pmissi.s. de pen.felicis.In hys aūt q̄ nō prouenīūt ex patre: sed a gñe vel ciuitate: vel a rerū natura: hz locū hec rēa.ff.de interdic.et rele.l.iij.Ex hoc soluit qstio.an fili⁹ debeat priuari successione propter delictū paternū: et dic qp si feudū erat paternū priuabit.si erat auitū vl a gñe viterion ob ueniens nō.p.l.pdictā.ff.de interdic.l.iij. Item licet predicta regula habeat locū in delictis vel cōtractibus: nō tñ in defectib⁹.nā delictū vnius parit defectū in alio: q: natis illegitime non est necessitatis: sed defectus.s.de purga.ca.accedētes.et ideo licet non impinguat in toto delictū patris talibus: impingit tñ in tanto.C.de natura.li.l.legem.Item intelligas hoc nisi qs in aliquali culpa fuerit: puta dando negligēti aliqd mandatū: cū deberet ad hoc diligētem eligere: et sic not.s.vt lit.nō cōtest.c.j.vbi de hoc.et de elec.si cōpromissari⁹ circa hoc tñ an alter grauetur alteri⁹ odio.dic qp triplex est pena.s.eterna: et in ista nunqp vnus punit pro alio.j.q.iiij.c.j. nisi sceleris sit imitator: quo casu poti⁹ pro suo qp pro alieno punit.j.q.j.cito.Alia est corpalis: hac sepe punitur vnus pro alio siue circa corpus ex.s.t.q.iij.§.itē peccato ciuiū.et sequētibus: siue circa cōditionem vel infamiā.vj.q.j.§.verū Tertia est spiritualis et ista multiplex est.qdaz excōicationis.hac nunqp puniend⁹ est vnus pro alio.j.de sen.excō.romana.§.fi.xxiij.q.iij.si heres.alia interdicti: et hac nūqp debet puniri vniuersitas pro delicto singularis.s.de hys q̄ fiūt a ma.pte cap.qsuit.nisi sit dñs loci vt hic.et.s.de offi.deleg.sane.alia remotiōis ab oblationib⁹: et hac punit familia pro delicto dñi.xvij.q.iiij. miror.Est alia interdicti ordis: et ista punit maritus ob delictū vxoris.xxxiiij.di.si cuius.et ita intelligūt Hug.et Host.Est alia suspēsionis ordinis: q̄ solis promotis infligit quādoqp pseuerantibus in reatu: et tunc sapit naturā excōicatiōis et est necessaria monitio: qñqz in penā delicti et remissi sicut aliene pene frequēter imponunt.et hoc requirit monitionē.ij.q.v.psbyter.de quo p Inno.s.de appel.ad hoc.et de excef.pla.c.j.de priuileg.vt priuilegia.

Additio. c.Nō debet.hic habes qp factū vnius nō dz alteri nocere in penalibus.dic idē in ciuilib⁹.vt si parētib⁹ cōpetat ius protbomiseos.i.ius cōgrui.et illi renūciēt tacite vel expsse hoc nō nocebit socio vēditoris habēti illō ius post parētes ordine successiuo: vt dicit Mathe⁹ de afflictis.l tracta.de iure protbomiseos.colū.xix.q: lz qlibet possit renūciare iuri in fauorē sui introducto.l.fi.C.de pac.verū est in preiudiciū renūciātis.sz nō in preiudiciū alteri⁹.l.quodā.§.si qs aliū.ff.ad trebellia.fa.l.electio in fi.ff.de noxal.actio.et.l.factū.ff.de reg.iur.et l.proculus.ff.de dā.infec.et.l.facta.§.fi.heres.ff. ad trebellia.vbi dicit Angel. qp cedēs iura sua si postea trāsegit: nō pudicat cessionario iuri suo renunciādo.p no.in.l.si partē.§.si per fundū.ff. quēadmod.ser.amit.et.l.si fundū.ff.loca.et ideo iste socius poterit ab emptore rē venditā: infra quatuor menses: si in eodē loco vel eadē terra ius protbomiseos habeat.vel infra ānū si extra vel de circuitu sit.restituto eo pcio sine fraude recuperare.vt p Mathe.de afflictis.vbi supra. Est eñ cōstitutio frederici imperatoris: de iure protbomiseos ptinēs qp ius protbomiseos hñt p ordinē parētes q̄ sunt cōiūcti postea socij q̄ sūt piūcti postea illi q̄ sūt sub vno seruitio et sūt cōiūcti ex aliq pte.postea illi q̄ sunt piuncti et si sint extranei.Et isti habētes rem imobilē cōem diuisam vel indiuisaz ex cōi emptione vl alio titulo nō possūt illā alienare p venditionē vl p locationē aut p emphiteosiz: nisi prius hoc denūciēt dictis cōiūctis p ordinē.ita qp illi de prio ordie dādo vex pciū emptori habebūt illā rē pferēter cuicūqz

infra triginta dies. et illis de primo ordine recusantibus vocantur illi de secūdo ordine. et sic deinceps. et omnes de vno ordine capient suā portionē: et istud vocat̄ ius prothomiseos a quo iure excludūtur illi si atroces iniurias: vel manus impias venditori vel eius famulo intulerūt. vel ipsius substantie grauē iacturā moliti sunt. vel cōtra eius vitā nisi sunt: aut pecuniale dānum procurarūt: q2 isti nō admittūtur sine voluntate venditoris. et si res vendat̄ istis existētib9 in captiuitate: vel deportatis. vel in exiliū missis. aut absentibus causa reipublice vel ex propria causa sine dolo et fraude. aut sint minores. xxv. annis. ius eis cōseruatur. et istō ius nō habet locum quādo res donat̄ ex causa dotis: donationis simplicis: propter nuptias: causa mortis: ex testamēto: permutatione: vel trāsactione. nisi solum qñ alienat̄ per venditionē/ per locationē vel per emphiteosim. Et tres sunt qui prothomesim nō habēt. s. ecclesia/ via publica/ et curia. Et istud ius cōpetit rōne sanguinis vl̄ cōnexitatis rei q̄ vendit̄. de quo iure. vide. c. constitut9. de in integ. rest. extra. et §. j. p quos inuesti. fiat: et per quos recipiat̄. in vsi. feud. et glo. in. l. ex parte habes. §. sue libertatis. ff. famil. hercis. et Hiere mie. xxxij. c. vbi dicit̄: eme agrū meū: tibi eniz cōpetit ex propinquitate vt emas &c. et in. l. quam de agrico. et mancip. do. lib. x. vbi colon9 imperatoris nō pōt vēdere agrū suū nisi requirat alios qui sunt de simili origie vel iure si eū velint emere. et in. l. si cui. ff. de lega. ij. vbi ratio vicinitatis habet̄ in cōsideratione. idē glo. in. l. si i emptione. ff. de minorib. et in. l. hoc iure. §. si aq̄. ff. de aq̄ quotidia. et estiua. vbi alueus fluminis recedentis rōne vicinitatis acquirit̄ proximo vicino. et in. l. j. si libera. imper. so. sine hered. decess. lib. x. vbi si rex donauit terrā duobus: et vnus moriat̄ sine herede sibi succedit alius rōne communitatis rei seu terre. et in. c. j. de feu. aliena. in vsibus feu. vbi volens vēdere tenet̄ potius vēdere consanguineo q̄ extraneo. vbi dicit Andre. de Isarnia. q̄ licet feudū nō possit alienari sine ꝯsensu dñi: tamen in cōiunctū bene pōt alienari. et hoc est priuilegiū cōiunctionis. et ille tex. etiā probat q̄ in alienatione alicuius rei ꝓfertur agnatus. fa. l. j. ff. de priuile. cred. et Luc. de pē. in. l. j. de impo. lucra. des. lib. x. fa. l. j. de priuileg. eorū qui in sa. pala. mili. li. x. nā maior affectio est ad agnatos q̄ ad extraneos. Bal in. l. precib9. C. de impub. et alijs substi. et rōne indiuidui et sic cōiunctionis vnus sortitur priuilegiū alterius. l. loci. §. si fundus. ff. si serui. vendice. et. l. interdū. ff. de aqua pluuia. arcē. Et istud ius cōgrui habet locū vbi est consuetudo q̄ valeat vt in dicto. c. cōstitutus. de in integ. resti. extra. Et vbi nō est cōsuetudo in contrariū tunc h3 locū ista constitutio Frederici: sc3 in terris constituentis. vt dicit Matheus de afflictis vbi. s. colū. ix. et colū. x. Bla. Aurio. doctor Tolosanus.

Sine culpa. No. ca. s. vt lit. nō cōtesta. qm̄. §. si vero rō huius est: q2 pena metiri debet iuxta quātitatē culpe. xxiij. q. iiij. quid ergo. nā iuxta mensuram peccati erit et plagarū modus. ff. de verb. signi. adest fraus. pena eñ dicta est a pendendo: q2 in ea debitū propter culpā pendimus i. soluimus. et not. q̄ hic imponit̄ primo regula: dū dicit sine culpa. secūdo exceptio: dū subijcit: nisi subsit &c. et pōt esse sufficiens fauor rei publice: vt qñ auffertur alicui res vt assignet̄ militi q̄ in bello virtuose se habuit. vt. ff. de euic. l. lucius vñ primo opponit̄ de teste qui torq̄tur propter delictū alterius. etiā sine culpa. ff. de q̄onibus. l. vnius. §. testes. et. l. ex libero. in prin. sed ibi subest causa. sc3 q2 vascillabat in testimonio: vel q2 probatur interuenisse in facto. vt in preallega. al's si premissa deficerent: nō puniet̄ vt ibi. Item opponit̄ de filio dānati de crimine heresis: qui punit̄ propter delictum patris. s. de hereti. vergentis. et. c. quicūq3: sed nullis est apparata causa licet nō sit culpa: nā q2 sunt de genere reprobato: est ꝑsumptio cōtinuationis ꝑteriti criminis cōtra eos. vt ibi. hic pōt recitari materia in proxima regula posita et illud qd̄ not. s. de priui leg. antiqua. xxij. di. renouātes. in glo.

Quod quid. No. ca. s. de sent. excō. si clericos. ff. de iniur. l. iniuriarū. et no. q̄ qui vi facit dolo malo facit. nō tñ que dolo facit vi facit. ff. vi bo. rap. l. ij. §. dolus. et ideo que facit mandato iudicis cū vim nō faciat: ergo nec dolū consequentē ex vi. Intellige hoc nisi essent de natura sui mala. al's cōtra. s. de tēpo. ordi. dilectus. xj. q. iij. iulianus. et. c. sequēti. Itē nisi tale sit q̄ nō spectet ad eius officiū: nō ob. ff. e. l. factum a iudice. vij. q. j. frater noster. vñ circa hoc disting. q2 aut iudex talis est q̄ nō habet gratiaz se. apostolice. vt q2 scismaticus: vel excōicatus: et tunc sibi non est parendū. s. de hereti. c. fi. de offi. or. q̄ sedez. nisi a contrario. si autē habeat gratiā: si loquamur in snia excōmunicationis: illa regulariter timenda est. xj. q. iij. c. j. Hoc fallit in casibus not. s. de sentē. excō. p̄hti. si loquamur in alijs casibus: aut est tale preceptū q̄ nō spectat ad ꝑcipientē: vt quia abbas ꝑcipit monacho q̄ aret: vel militet: tunc etiā nō est parēdum vt. s. si al's bene spectet. Si tamē tale quid precipit q̄ de natura sui malū est: tūc nō est parendū. Si autē est preceptū de se licituz. vel etiā est super hoc dubiū: obediendū est. xxiij. q. j. qui culpatur. s. de tēpo. ordi. ad aures. quid de illo qui iurauit certa die soluere. c. titio: et iudex precipit sibi ne soluat ad instātiā creditoris: vel forte q2 accusatur de tali crimine propter q̄ bona sunt cōfiscanda. sup hoc disting. q2 aut lata est sentētia contra talē: seu bona eius sunt cōfiscata. et tunc obediendū est iudici qui tanq̄ heres succedit in bonis. ff. ad. l. iul. ma. l. fi. C. de bo. dā. l. j. si autē nō est ad hoc processum: nō est obediendū iudici imo deo: cū primū iuramentū fuerit licitum. et sic per cōsequens nō obligat cōtrariū mandatū. xj. q. iij. iulianus. s. de iureiur. veniens. et si hoc nō obstante iudex ꝑcipiat: et appelletur a precepto: imputaret̄ subdito: et incur

runt penā: sicut de illo cui iudex p̄cipit solui pecuniam minori sine curatore. ff. de mino aut p̄to. §. j. de quo per Host. s. de censi. significauit. et dic vt. s. de hereti. accusatus. §. j. quid si creditor cui sub iuramēto teneor soluere pecuniā certa die. tūc sit excōicatus. de hoc dic. xv. q. iij. auctoritate. s. de hereti. c. fi. vbi de hoc not. q hec regula ponit z regulā. et rationē regule. Regula est q ille qui facit aliquid de mādato iudicis nō videtur esse in dolo. ratio regule est q necesse habet parere. nā auctoritas in hoc casu facit p̄sumptionē doli cessare. C. de calū. l. mater. imo inducit presumptionē. s. contrariā. s. fraudis et doli nō presumendi. s. de elec. cū inter. R. z pōt poni exemplū in executoribus: iniustis sententias ex p̄cepto suoz superiorum exequētibus. s. de offi. delega. q si. z. c. pastoralis. si th iudex p̄cipiat aliquid: q euidēter sit cōtra legē: sicut torquere decurionē: nullo modo est ei obediendū: immo fortius resistendū. C. de decurio. l. omnes lib. x. et etiā per priuatos poterit resisti in hoc casu. C. de iure fis. prohibitū. et. l. defensionis. si nō est contra. l. punitur si nō paret. vt. s. dictuz est. ff. si qs ius dicē. nō obtē. l. vna. si autē est dubium: parendū est. vt. s. est dictuz. vt. ff. de iudi. l. si quis ex alien. z patet ex hoc: q: qui non paret presumitur esse in dolo. ff. de re iudi. l. nō potest. et econtra. ab eo qui paret abest omnis suspitio fraudis: presumendo vt hic. et prestat ar. q emphiteota illius qui cessat soluere canonez propter preceptum iudicis nō cadit incōmissuz ar. iurium predictorum.

Mora sua. Pone casum. s. de sup. negli. pla. licet. et. c. sequēti. et de p̄ben. si clericus. et de app. ex ratione. qd intellige verū nisi possit legis auctoritate purgari. sic nō ob. s. loca. potuit. et si opponas q immo aliena nocet: sicut est mora principalis q fideiussori nocet vt. ff. de v̄b. oblig. l. mora. rei. dic q imputare debet sibi fideiussor: q: alteri⁹ obligationē suscipiēdo morā suā fecit. Itē nō ob. q mora vni⁹ de duob⁹ reis debendis nocet aliis. ff. de duo. re. l. penult. q: alter i obligatione p̄ticipando cogitare debuit q poterat euenire. ff. loca. si quis feudū. Unde hic primo: q̄ro qd sit mora. et dic q retardatio volūtaria et sine causa facta illi⁹ q homo perfect⁹ etate/ discretione/ z cōditione alteri cōplere seu facere tenebat. ff. de vsuris. mora. in prin. ideirco dicit volūtaria: q: ipeditus seu ignorās nō est in mora. s. de sup. neg. pla. licet. et dic sine causa vera vel probabili. s. de app. interposita. etate dicit: q: secus si minor. s. de in integ. resti. cōstitutus. discretiōe. q: secus si furiosus. xv. q. j. si qs insaniens. Conditione. q: secus si seruus vel suspensus. s. de elec. c. fi. lxiij. di. ex antiqs. Unde dicit. de mora morans. vnde v̄sus. Me mos morosū me mora facit esse morosuz. Scd'o quot sunt ei⁹ species. Dic q due: q̄dam q̄ committit aduersus edictū hois: et hec de facili pōt purgari: alia aduersus edictū legis: vel eius ministerij: q̄ facilius quādoq purgat: iuxta ea q̄ infra dicent. Ratio diuersitatis: q: mitius agit cū. l. q cū hoie vt. ff. de arbi. celsus. et. ff. si quis caut. l. et si post tres. s. de loca. potuit. Et not. q mora poti⁹ respicit p̄sonā quā rē. Rō im est q̄dam defect⁹ seu viciū p̄sonā cōcernēs. Itē licet prout est possibile descriptionē more posuerūt: eius tamē diffinitio difficilis est. vt Pōponius scripsit. vt hec oia ponūtur copiosi⁹. ff. de vsuris. l. mora. in textu. et glo. Itē regulariter ois mora nocet moroso: si ex vtraq p̄te reperiat: vltima plus nocet: per q̄ fit et q̄ est in causa vltime more. ff. de posi. bona fides. et. ff. de pericu. et co. rei ven. illud. z de vsuris. l. debitor. z no. de hoc. s. de diuor. significasti z. c. sequēti. Tertio q̄ro an possit purgari: dic q cū canon vel lex certā diē statuit ad aliqd dādū: vel faciēdū: et cōtumaci certā penā iponit: pena semel cōmissa nō purgat. C. de cōtra hē. et cōmi. stipul. l. magnā. ff. de acti. et obli. l. traiectitie. s. de sup. neg. pla. licet. et. c. sequēti. z. xij. q. ij. lōginqtate: q est regulariter verū: nisi lege vel canone illo: vel alio canone caueat q cōmissa purgari pōt vt. ff. si quis caut. l. et si post tres. s. de loc. potuit. et de fideius. sancimus. s. de elec. q sicut. in fi. et de re. eccle. nō alie. si qs p̄sbyteroz. C. de iure emphi. l. ij. itē no. q licet circa p̄paratoria iudicioz mora purgari possit. vt in dicta. l. et si post tres. et. s. de elect. cupiētes. §. j. tamē post. lit. cōtest. purgari pōt. ff. de v̄b. sig. insulā. multominus purgabit ex quo p̄ sniam pena est iposita propter morā fingit nō fuisse vt. ff. de in integ. resti. l. diuus. multofortius nō purgat snia lata lege vel canone propter morā vt. s. de elec. cupiētes. §. q si per. xx. vbi de hoc. et est ratio: q: sentētia legis vel canonis etiā per appellationē non suspēditur. s. de appel. reprehensibilis. ff. de v̄b. sig. si qua pena.

Ea que. Po. ca. s. de iudi. at si clerici. de cōsue. ad nostrā. de offi. dele. cū olim. hoc fallit in sacramētis que per se fortiūtur effectū propter virtutē caracteris a principali agēte ipressi: maxime in hijs in q̄bus est opus facto. s. de tēpo. ordi. q trāslationē. de epi. q̄ renūc. epi. c. ij. de hoc dictū est. s. c. ratū. valent quādoq ea que fiūt a nō iudice: ratione dubij: vt si procedat cōtra cōtumacē. sic nō ob. s. de app. si duob⁹. z. ff. de iudicis. si qs ex aliena. vñ circa hoc distingue de quo plene. iij. q. vij. §. versi. §. tria. vbi de hoc. q: aut cōstat ipsum propriū iudicē: et tūc valet quicqd fit. et cōtra ius p̄tis: nō tamē cōtra ius cōstitutiōis aliqd decernat vt. ff. de iusti. z iur. l. penul. nā ex quo pars grauata appellare omittit: turpitudo facti iudicis purgat. ff. de pdi. ob turpē. causam. l. si quis ob turpē. propter bonū eī rei publice adeo valida est iudicialis auctoritas: q ea que cōtra partē facit valent: nisi appellatione releuent. ff. de ver. signi. forus. in prin. aut cōstat ipsum nō esse iudicē. et tunc habet locū hec regula. aut est dubiū. et tunc valet vt in cōtrario. s. allegato. ratio est hui⁹ regule: q: hec pia sunt. vt quis nō sit iudex: vel sit: hoc nō quo ad id de quo agitur: q: sicut in primo casu nihil effi

caciter agit:ita nec in secūdo ar.ff. de legiti.tu. l.intestato.⁊ sic not. ꝙ ad officiū iudicis nō spe⸗ ctat tractus futuri tēporis.⁊ sic spectare habe⸗ bit iudex condēnatū in psonali actione p qua⸗ tuor menses:que regulariter tali dātur ad sol⸗ uendū rē iudicatā anteꝙ ipsum cōdēnet in vsu⸗ ris:ꝗ nō veniunt nisi post quatuor mēses.ff. de vsur.l.§.§.sed cōtra.ß.de procu.auditis.de do⸗ lo ⁊ cōtu.finē.in fi. de sepul.in nr̄a.ff.si serui.vē. barū.⁊.l.egi.ff.ad.l.acq.l.in lege aquilia si dolo sum.in olbus istis dicit ꝙ officiū iudicis et ptās extendit se ad futurū tēpus. super hoc disting. qꝛ aut obligatio et eius effectus olno de futuro et nihil est in pñti.⁊ tūc nullo mō spectat ad iu⸗ dicē vt in dicta.l.de vsuris.aut obligatio et eius effectus sunt in pñti:vt qꝛ statim ⁊ ad statim est obligatus soluere.⁊.⁊ tūc pōt ferri sententia:ex quo constat.de re iudica. per totū. si autē obli⸗ gatio est in pñti:sed eius effectus habet tractū in futurū:hic disting.quia aut tractus ille est di latiuus:vt qꝛ debetur in diem:vel sub cōditione trāsibit semel.et cessabit semel soluendo.vt si de beam tibi.x.soluēdo in diem:vel sub cōditione. et tūc ex quo de obligatione cōstat:pōt ferri sen tentia statim:sed executio differt vsqꝫ ad existē⸗ tiam diei vel cōditionis.sic intelligunt quidā di ctam.l.in lege aquil.⁊.ß.de plus peti.c.vno.sed aliꝫ dicūt ꝙ totū differendū est vsqꝫ ad diē existē tie istorū:de quo dic vt ibi. si aūt effectus nedū sit dilatiuus:imo etiā extēsiuus sicut sunt obli⸗ gationes:que nō soluūtur semel soluendo:imo cōtinuationē habent:sicut seruitutes. que nūc ⁊ imperpetuū debent:puta soluendi aliquid an nuatim:vel prestandi pecuniā agendi per agrū vel leuandi decimas in parochia.vel prestandū expensas quā diu durabit tua cōtumacia: ⁊ tūc ad alia futura bene se extēdit tractus futuri tē poris ad iudicē.et qꝛ obligatio est in pñti: ⁊ etiā partim eius effectus.licet partim etiā differatur et extendatur in futurū:et iō effectus talis obliga tionis nedū dicitur dilatiuus:imo extēsiuus.et sic intelligit̄ de re.auditis.vbi obligatio contu⸗ macie erat in pñti:et eius effectus quo ad expē sas instantie debebant:⁊ partim in futurū: quo ad expensas que cōtinuarent durante aduersa rij cōtumacia.ſm Inno.sed Host.aliter ibi re⸗ spondet in lectura.

Scienti. Pone casum. ß.de sen. excō.c.j.de rap.c.fi.C.de rescin.ven.l.venditor.et.l.nemo.et dic scienti.tpe cōtractus.secus si post cōtra⸗ ctum sciuit:qꝛ tūc obligatio non decrescit.ff.de edil.edic.iustissime.§.fi.Itē hoc itellige nisi do⸗ losa psuasio induxerit ad cōsentiendū:vel volen⸗ dū.et sic non ob.ß.de renūci.lecte.et.ff.de seruo corrup.l.j.§.psuadere.C.de rap.vg.l.vna. huiꝰ ratio est:qꝛ is qui decipit̄ pro nolēte habet̄.nam dolosa psuasio est plus quā violēta coactio.ff.de lib.ho.exi.l.iiij.§.si quis nolentē.Itē fauor vel iniuria tertij icludat̄.sic nō ob.ß.de sen.excō.cō⸗ tingit.Unde circa pmissa distingue:qꝛ aut ille cui iniuria fit:non cōsentit:et tūc non hꝫ locum

hec regula:sicut qñ fit puero:vl̄ furioso:licet ipe facere posset.xv.q.j.illud.aut scit ⁊ psentit:si ta ctū tertij icludat̄ quantū ad ipsum solū iniuria cōmittit̄.vt in dicto.c.cōtingit.si non icludat̄:si ex altera pte vtatur dolosa psuasio:tūc dolus cōmittit̄ ⁊ iniuria.vt de pe.di.j.§.si quis non dicā. si hinc inde iteruenit purus consensus de rigore nō cōmittit̄ vt hic.sed de eqtate bene:quādoqꝫ in penā tertij qui forte psuaserat vt dño pecuniā furaretur.vt.ff.de fur.et seruo cor.l.si ꝗs seruo. Hic est ar.ꝙ quis possit se obligare sub pena:vel iuramēto ne venire possit ptra dictū:seu laudū arbitri quātūcunqꝫ iniquū:cōtrariū tñ verū est: qꝛ aut est expsse iuratū ⁊ certa pena vallatū per ptes:ꝙ indistincte stabunt dicto arbitri quātū⸗ cūqꝫ iniquo:et tūc in pīudiciū litigatoris nō va⸗ let.⁊ est ratio:qꝛ pacta quoqꝫ occasione vel pre⸗ textu ꝗs inuitatur ad delinquēdū nō valet.vt.ff. de pact.do.l.cōuenire.et.l.ponponiꝰ.lꝫ Host. videat̄ cōtrariū tenere in.c.quintaualis.de iu⸗ reiurādo.extra.et idem hic subintelligit̄ vt.ß.de iureiur.veniēs.⁊.c.quēadmodū.et.c.qntaualſ. et hoc idē subintelligit̄ in promissione pene.p.l. ff.de vb.obli.l.quidā cū filiū.vbi dꝫ ꝙ si promi⸗ sero sub pena nō exheredare filiū:intelligit̄ taci⸗ te si ipse nō meruerit vt exheredet̄ ſm Dynum. et poterit retractari officio iudicis tanꝙ pctm̄ cōtinens:⁊ idcirco iuramentū tale iniquū dictū nō ligat:cū sit inīqtatis vinculū.sic no. Ho. ß.de arbi.nō fine multa.et in lectura.ß.de offi. or.c.j.de iudi.nouit.de hoc pīpsum post Inno. ß.de iureiur.quintaualſ.idē tenet Spe.in prima pte spe.ti.de arbit.§.fi.vꝫ.ꝙ si cōpromissum.Uel cōpromissum cōtra ius publicū vel diuinū vt.ß. de iureiur.quintaualis.vel cōtinens peccatum siue p grām vel sordes latū.ß.de arbi.nō fine.nō tenet si fit delatū cōtra ius puatū vel litigato⸗ ris:et sic emologatū tacite vel expresse agitur actione in factū ad sentētiā indistincte seruādā ad arbitriū vel.i.ad ꝙ pronūtiatū est siue sit pe⸗ na in cōpromisso apposita:siue nō.ſm opinio⸗ nem Martini.vt.ß.de arbi.p tuas.licet aliqui vt Ioan.dicant ꝙ vbi est pena apposita nunꝙ ad dictū agit̄:sed ad penā.sed vbi nō est apposi⸗ ta agit̄ solū ad iterēe.sic itelligit̄.C.de arbit̄.l. cū antea.ff.e.l.litigatores.in.fi.sed pmū veriꝰ de iure canonico.vt in dicto.c.p tuas.in vbo: distincte.⁊ ibi p Host.in lectura.si autē ante nō sit arbiter:sed arbitrator.tunc aget̄ ad dictum emologatū tacite vel expsse:nō actiōe in factū sed ex illa potiꝰ descendēti ex illo cōtractu super quo est edictū arbitriū:qꝛ si societate emptione vel filibus.ff.pro so.si societatē.§.arbitrorū.de quo p Inno.in dicto.c.quintaualſ.si vero infra decē dies cōtra dictū fuerit p simplicē contradi⸗ ctionē adeo arbitratoris:vel p appellationem dicti arbitri:si fit iuratū et manifeste appebat vel possit probari iniquū:vel poterit peti rela⸗ xari iuramentū p officiū superioris.aīs succur⸗ rit iuxta.c.quēadmodū.si aūt sit pena apposi⸗ ta.Hic sunt op.Dynus tenet ꝙ nō incurritur. ex quo principale est iniquū.Aliꝫ ptra ꝙ imo:qꝛ

in hoc videt de dusse potestatē arbitrio grauandi vt in preall.§.arbitror.et no.in dicto.c.nō sine multa.equior videt opinio Dyni hic apposita. si aūt nō probet iniquū sed recta met: potest agi ex stipulatu: si stipulatio iteruenerat: et hoc ad interesse: nō aūt ad pronūciatū.vt i dicta.l.litigatores.sed sm canones ex simplici promissiōe poterit etiā ad pronūciatū agi.§.de arbi.cū tpe. ar.§.de pact.antigon⁹. ¶ Unde hic primo q̄ro q̄d sit dolus: t dic q̄ studiosa machinatio causa decipiēdi facta: cū aliud agit t aliud simulat.ff. de dolo.l.j.§.de renūcia.lecte. ¶ Secūdo vnde dicatur. dic q̄ de dolo.as.q̄ idem est q̄ decipio.vo. ¶ Tertio quare reprobet dolus: q: cōtra naturalē eq̄tatē est: quia q̄s ditari nō debet cū aliena iactura.§.de pen.fus.et quia nō debet alij facere q̄d sibi nō vult fieri.vt in prin.decre.de iur.et obe.dilecti. ¶ Quarto/quot modis cōmittat dolus: et dic q̄ quādoq̄ dolus dat causam contractui: et cadit in ei⁹ essentia: t tūc ipso iure nō valet q̄ agitur.ff.de contrahenda emptio.l.in emptionib⁹.et.§.de arbi.nō sine.quādoq̄ non cadit in essentia: sed in qualitate rei seu pcy: et tūc tenet vt in pall.§.si.et.ff.de mino.in cause. §.idē pōponi⁹.t amē in distinctione ibi posita: aut nō dat causam cōtractui dolus: nec iteruenit ab initio: sed ex post facto icidens in contractu: t tūc tenet cōtract⁹: s; nihilomin⁹ ex eo ipso dolus inest: licet alteri nō fuisset cōmissus et tūc nō tenet vt.ff.de doli.excep.l.j.§.item querit. ¶ Quinto qualiter probet dolus: cuz dolus sit animi viciū.vt.ff.de dol.l.j.§.j.t ea q̄ alo agunt ex exterioribus cōiecturant.insti.de rerū diuisi.§.pāuonū.iuxta vsus.Intima per mores cognoscere exteriores. ¶ Sexto/quales erūt iste cōiecturae: dic q̄ circa hoc non pōt certa regula dari.s; iudex eo meliori modo quo poterit iformabit se: nūc p argumēta seu cōiecturas.vt.ff.de vb.ob. cōtinuus.§.j.t interdū ex pspicuis indicijs probatur fraus seu dolus.§.de causa pos.pastoralis.iij.q.iij.§.itē in criminali.vt.itē sepe.licet iudicia plene nō probēt: sed cōprobāt sicut fama nō probat: sed cōprobat: et lsir mat.vt in dicto. c.sepe.C.de arbi.tu.si defunctus.sed iudex extimabit iuxta motuz sui arbitrij q̄d probetur vel quid nō p indicia: vel p argumēta corā ipso probata: sicut etiā dī de mora vt.ff.de vsuris.mora. in prin. Nam illud regulare est q̄ dolus probādus est p illū qui illū allegat.ff.de probationib⁹. quotiens.§.qui dolo.de hoc.§.de renunci.si te. hoc libro.

QUe a iure. Po.ca.§.de priuileg.sane.§.de fili. presby.is qui.ff.de le.que vero.de cōsti. prin.l.j.in fi.q̄ itellige vbi priuilegiū cōcedit nō capaci als de iure: sicut spurio: q̄ fiat eps: vel q̄ habeat plura bñficia: q: tale reducit priuilegiū ad ius cōmune nihil sibi plus tribuēs secus si cōcedat capaci: als iure cōi: q: tūc debet amplissime interptari: vt aliq̄d spāle pferat. sic nō ob.§.de vb.sig.abbate. Itē intellige de iure vno spāli: puta de priuilegio extra corpus iuris specialiter aliquibus concesso vt indist. porrō. vel etiā clausis in corpore iuris: cōcessis t certo sexui.vt de velleiano: vel certo ordini.vt de Cluniacē.vt.§.de priuileg.quāto.vl certo collegio. vt.§.de vb.sig.abbate. Itē q̄ si papa circa habētes ecclias parochiales dispēsauerit sup promotione vsq; ad triennīū: q̄ talis eps nō possit dare totū septēnīū: q̄ credo satis: si illud triennīū fuerit datū pro studio: sec⁹ si pro alia causa: et idē intelligo si vnus eps dederit illud triennīū pro ecclia q̄ ab eo tenebat: q̄ ea permutata alius a quo nūc tenet ecclia; nō poterit sibi dare nisi quadriēnīū q̄ remanet: et ideo illā decre. §.de elec.cū ex eo.psumit tales posse proficere in septēnio: t ideo tanq̄ a iure cōi illius.c.licet canon.exorbitās restringi debet vt hic.ar.cōtra.§. de elec.statutū.vnde est arg.q̄ constitutio Benedicti pape sup quarta mortuariorū loquens de pdicatoribus et t minorib⁹ tantū: nō extendatur ad alios mendicātes sm Jo.an.hic.vnde circa pmissa distingue: q: aut cōceditur realiter aliquid fauore ecclesie potius q̄ persone pro releuatione debitorū.et tūc late fit interpretatio vt.§.de verb.sig.c.penul.si vero cōcedat fauore persone aut motu proprio principis: et tunc idē §.de prebē.si motu. Si vo nō motu proprio: sed potius ad instantiā priuilegiati: tūc aut gratia de re propria principis: t tunc idē.§.de dona.cū dilecti.de vb.signi.olim.t not.§.de offi.ordi.ordinarij, aut de alio.et tunc aut fit propter iuris cōmunis permissionē: aut cōtra: aut secundum credo.§.si pretor.aut concedit cōstituendo ius cōmune.et tūc trahi pōt ab alijs ad cōsequentiā.§.de iure.ca.c.j.v.dist.ad eius.aut cōcedendo tantū priuilegium: et tunc restringi debet.vt §.de preben.Quis.in prin. Si vero ptra ius aut cōcedūt ei qui erat capax als a iure cōmuni: et videtur aliq̄d supra ius addere: t debet sic interpretari vt aliq̄d spāle operet.vt in dicta decret. abbate. aut nō erat capax: t tūc talē reddūt ad ius cōe t ad formā eius.et in hijs tantum priuilegijs de q̄bus loq̄tur exp̄sset nō in alijs imo remanet adhuc habilitas in alijs seu nō capacitas: sic loq̄tur de fil.psby.is qui. Si aūt cōcedat scdm iuris pmissionē: tūc latissime est iterptandū.§.de deci.ex pte.vlt. Unde exponēda nisi pr formā iuris cōis sint cōcessa. sic nō ob.§.de iur. ca.c.j.di.v.ad eius vero.in fi.

QUod omnes. Po.ca.§.de offi.arch.ad hoc.in fi.lxv.dist.l.c.j.ff.de aqua plu. ar.l.in cōcedendo.q̄ intelligo nisi sit res pluriū vt collegiatorū: q: tūc sufficit ei sanior pars.et sic nō ob.§.de hijs q̄ fi.a ma.pte ca.c.j. et de elec.cū inter canonicos.in prin.glo.vbi de hoc.vel nisi sit res priuilegiata: vel ad certos vsus deputata: sicut sepulchrū.sic nō ob.ca q̄ le. et no.§.de cōsti.cū ofs.vbi plene de hoc.insti.de rerū diuisi.§.religiosus.et debet fieri hec approbatio simul in iudicia lib⁹.s.pcedēti solēni tractu.xij.q.ij.§.sine exceptiōe.tamē cōtra not.glo. §.de hijs q̄ fi.a pla.c.ij.et.§.de re.eccle.nō aliē.

dudũ.vbi tenet ꝙ ꝑlati alienatio licet nõ ante ipsam:sed post interueniat capituli cõsensus te-net:ꝙ credo cõtra p.c.fine exceptione.et g.l.ff. de aut.tu.l.obligari.§.pupillus.facit ad hoc.ẽ. de reiudi.cũ ab vno.et idẽ in extraiudicialib⁹ q̃ habẽt graue solennitatẽ a iure introductã.sicut in electione.ẽ.de elec.auditis.et.ẽ.de ꝑben.cum in ecclesijs.ꝛ de offi.ordi.quãuis.sꝫ sufficit ꝙ ma-ior ps sit ꝑsens.ẽ.de elec.qꝛ propter.nec ob.ẽ.de reiudi.cũ olim.in fi.ibi plena oim qui presentes fuerunt:exceptione ibi vel maioris ptis.de hoc dicit in dicto.c.cũ in ecclesijs.alius casus.ẽ.de re.eccle.nõ alie.dudũ.et in alienatione minorũ vt.ff.de aut.tu.l.obligari.secus in minorib⁹ ex-traiudicialib⁹:in q̃bus sufficit successiua appro-batio.ff.de serui.rus.ꝑdi.per fundũ.ẽ.de hijs q̃ fi.a ꝑla.c.ij.et.iij.et sic intelligere opi.Ho.ẽ.po-sitã.Si aũt res sit plurĩũ vt singulorꝫ:et sibi per aliquẽ actum nõ renũciauerũt iuri suo proprio: ab oibus probãdũ est.ff.de serui.rus.ꝑdi.p fun-dũ.fallit in casib⁹ alleg.et no.in.c.cum oẽs.Si aũt tacite vel expſſe ibi ꝑiudicauerũt:tũc in eo-herẽtibus de ꝑcedentib⁹ et cõsequẽtibus ab ipsis videt ꝑiudicasse:nec noua approbatiõe op⁹ est: ex quo ꝙ est principalius semel placuit.ar.ẽ.de offi.dele.c.f.ct.c.ꝑterea.ex quo videt seq̃ ꝙ mo-nachos q̃ a se propriũ velle abdicauerũt posset papa ad strictiorẽ religionẽ artare.ar.ẽ.de re-gu.periculose.et eo.ti.sup eo.vbl gInno.Itẽ ꝙ accoliti possunt inuiti induci ad continentiã. de quo not.lxxxij.dist.proposuisti.vbi Jo.Ber-thaci.sunt in contraria opinione.scꝫ ꝙ nõ pos-sint.ꝛ est ar.xij.q.j.sunt nõnulli.et.ẽ.de iureiu. clericus.in quibus dicit ꝙ ad ea de quib⁹ inten-debant tẽpore obligationis videret obligari:et ad alia nõ.quarũ premissa intelligo:ꝙ circa pro mouendos valebit artatio:sed quo ad promo-tos hoc nõ trahet.ẽ.de cõsti.cognoscentes.Itẽ intellige dictũ:ꝙ de re plurĩũ vt plurĩũ in actib⁹ necessarijs:et q̃ via ordinaria procedunt sicut electio que fit per viã scrutiniĩ:vel que pietatẽ continẽt.vt.ẽ.de hijs que fi.a ma.parte.cap.c. ñ.secus de olno volũtarijs:sicut cõpromissũ in electionibus que est via voluntaria ꝛ extraordi naria.et de rebus proprijs singulorũ de collegio puta de vocibus suis alijs dãdis facta.sic intelli ge.ẽ.de elec.quia propter.ꝛ qd not.ẽ.de prebẽ. cum in ecclesijs.

In obscurijs. Ut si promisi ti-bi.x.ꝑ.et currat duplex moneta:de minori intelligitur. ff.de verb.obli.l.si ita relictũ.et.l.nimis Itẽ iuẽt a parte:vt si legẽ tantũ quantũ alteri de heredib⁹ debet:si partes heredũ sint inequa les:de minima intelligit.ff.de leg.ij.l.qui cõcu-binã.§.cũ ita.et idẽ in hijs qui mẽsura cõsistunt ẽ.de cẽsi.ex parte.sed ibi est alia ratio:per quã pone hic.c.asum:et idẽ in penis.et.ff.de penis.l. si ꝑses.c.l.pe.ꝛ.l.e.in penis.et idem in sentẽtijs vt.ff.de arbi.l.diem.§.penul.ꝛ.ẽ.de arbi.si duo. de hoc.ff.eo.in obscurijs.et.l.semper in stipula tionibus.Et intellige hanc regulam:nisi verius

vel saltim verisimilius appareat ꝙ prius illud tenendum esset.j.eo.inspicimus.Itẽ nisi sit fa-ctũ principis motu proprio gratiose concessũ:in quo maius sequẽdũ.ẽ.de ꝑben.si motu.Ratio regule qꝛ de minimo nõ videt dubiũ:in quo cen-sent oẽs cõuenisse vt in pall.c.si duo.ꝛ.j.c.plus. et intellige regulã in quãtitatibus:et in hijs que quã titatib⁹ eq̃pollent:puta vniuersitatib⁹ vt. ff.man.fideiussorẽ.qꝛ aliud in speciẽb⁹:ꝛ in hijs q̃spẽbus eq̃pollẽt.vt artificia.ff.de dona.si qs argẽtũ.§.si vero redditũ.qꝛ ibi quãtitas dona-tionis promisse deducit ad designationẽ specieꝝ. ꝛ ideo licet quãtitas frumẽti vel vini esset ex cau sa donationis promissa:designat tamẽ species mediocris:sicut ab initio spẽs vel gfa promit-terent.Itẽ cessat in legatis sub genere gñalissi-mo facto:legãdo alal qui soluẽdo formicã libe raret.qd esset absurdũ:ideo nõ valet:nec subal-ternatiue:vbi destinatio ex pte patrissa.de pẽ. det vt.ff.de leg.j.l.si dom⁹.in prin.sed si hꝫ fines a natura:debet mediocriter.ff.de leg.j.l.legato gñaliter.et insti.de lega.§.gñaliter.tamẽ si cõ-stat de certa specie:illa debet vt.ff.de le.j.l.fi do-mus.si nõ cõstat de certa:nec testator nomẽ spe ciei in legato expſſit:electio erit legatarij.ff.de leg.j.qui duos.si aũt nomẽ expſſit:ꝛ nihilomin⁹ ignorat de quo debet ꝙ minus est.ff.de leg.j.l. apud iulianũ.§.scio.posset tamẽ heres si vellet maiorẽ eligere:quibꝫ in ol vbi ignorat:dubiam volũtatẽ defuncti declarare.vt.ff.de leg.j.l.si qs filius.§.si plures.Itẽ intellige nisi fiat interpre-tatio cõtra proferentẽ qui legẽ aperti⁹ potuit declarare vt.ff.de pac.l.veteribus.et.l.cũ in le-ge.Itẽ in delictis nõ seq̃tur ꝙ est minimũ:qꝛ pu niũtur oẽs q̃ in actu delinquẽdi cõprehẽsi sunt: licet ignoret quis homicidiũ fecerit.vt.ff.ad.l. cor.de sicca.l.qui in rixa.hoc facit reipublice fa-uor.ne maleficia remaneãt impunita:et qꝛ oẽs ꝑ-sumũtur culpabiles:ex quo in actu delinquẽdi sunt:et sic fauor puniẽdi ꝑfert defensioni eorũ priuate.ẽ.de postu.ꝑla.bone.

Cum qui. Po.cas.ẽ.de rescript. ab excõmunicato.ff.de act.emp.ꝛ ven.l.j.§.venditor.ꝛ.vxs.di. ꝙ dicitis.ẽ.de postu.prela.c.j.qd intel lige in casu in quo sola scientia est de substantia cõtractus.secus vbi vltra scientiã requiritur de nunciatio.sic ꝙ denunciatio sit de substãtia si-cut est in electione:vel in cõfirmatione:sicut in bãnis matrimonialib⁹.ẽ.de elec.qꝛ propter.et c.cũ inter vniuersas.vbi.not.de hoc.ff.de adul. denũciasse.in dubio vero ꝑsumendũ est solã sciẽ tiam esse de substãtia:sine denũciatione.vt hic in regula.vt.ff.de peti.heredi.l.Itẽ venit.§.pe titã.quãdoq3 etiã certus magis certiorari debet vt.ij.q.j.multi.et.§.fi.vt si quis certus est vt hõ certiorari vt iudex.Itẽ nisi fiat ad cautelam.xl. dist.§.fi.arg.pro questione Berthaci.ꝙ ille qui i ipso anno exiuit religionẽ prout sibi de iure li-cuit.si reuertatur iterũ:nõ habebit vltra annũ probationis nisi postea illa religio asperior fa-cta sit.Item ꝙ creditor nõ tenetur interpellare

debitorem: nisi de honestate. de hoc no. C. de di- strac. pig. l. debitores. et . s. de symo. licet heli. et de re iudi. ad apostolice.

Non licet. Po. ca. s. de mu. pe. c. ii. et. iii. nisi natura rei hoc concedat reo: quod non est concede- dum. sicut in dilatoriis que dantur reo et non actori. l. iii. q. iii. offeratur. Item nisi reus habeat plures ordinarios: actoris est electio. sic non ob. s. de fo. compe. ex parte. et. c. i. saluo hoc quod dicitur C. ne fil. pro pa. auten. habita. Item nisi ex alte ra parte voluntas: et ex altera necessitas reperi- atur: et sic non obst. quod dicitur de excommunicatione: que contra actorem proponitur: et non contra reum. s. de iudi. intelleximus. et dic vt. s. de excep. cum in- ter. et in. c. cum exceptionem. Item nisi ex alia parte presumatur maior contumacia: et sic non ob. s. de do. et contu. actor. Item nisi velit altera pars pro batione superflua onerare: quia tunc mos ei geren- dus est. et sic non ob. ff. de proba. l. circa. ¶ Quid de nobili qui impetrauit a rege ne teneretur per quin- quennium soluere suis creditoribus debita: nunquid illo tempore poterit exigere que sibi debentur a debitoribus. planum est quod non: quia quod quisque iuris in alterum ff. quod quis- que iuris. nam ex quo ipse ius iniquum impe- trauit. et nulla lex equior illa que necis artifices arte perire sua: verum est vbi priuilegium tenuit. sed si nullum esset: nec prodesset impetranti: nec noceret. s. de consti. cum oes. Host. s. de mu. pe. c. fi. de pe. dis. i. hoc aute. ¶ Quid si actore nolente proba- re dominium rei de qua agitur: ad se spectare: reus op- ponit se dicens: quod ipse paratus est probare quod ad ipsum spectat: et quia tanquam fauorabilior est preferen- dus. s. de. c. cum sicut partium. Dic sequendam opinionem Azonis. Unde licet quod ex ordine recipiantur primo probationes actoris: postea rei. s. de ordi. cog. c. ii. C. de fal. l. vlt. ¶ Item queritur an actore in pro- batione deficiente: reus in qualibet parte litis de- beat admitti ad probandum dominium: et videtur quod non quia ex quo non consequitur plus ex ista probatione quam primo: cum in vtroque debeat absolui: sequitur quod non debeat admitti ad probandum: quod probatum non pro- desset. C. de proba. ad probationem. sed dic contra- quod si probat rem suam esse: ex hoc lucratur: et sequitur ius agendi: alias si ex hoc obtinet tantum quod proba- bit non esse actoris: et sic ex hoc solo ab petitione fuit absolutus: lucratur: et sequitur ius agendi. vt. ff. de iureiur. sed et si possessori. Dynus. Item ex hoc soluitur alia questio que consueuit fieri. s. de causa pos. et pro. cum dilectus. pone me tentauit in eodem libello pe- titorium et possessorium: pro me fert sententia super possessorio: pro aduersario pro petitorio: nun- quid potero petere vt mea sententia executioni deman- detur. distingue. quia aut lata est sententia pro aduersa- rio pro proprietate: quia ego non probaui aliquid pro me de ea: et tunc dico quod sic. aut quia ipse proba- uit proprietatem ad se spectare: et tunc dico quod non. Imo pro aduersario erit executio facienda. vt in. l. ista. s. et si possessori. vbi dicitur quod si iurem rem esse meam debebit mihi tradi: sed si iurem non esse aduersarii: non propter hoc est mihi tradenda. sit. s. de re- scrip. olim. in fi.

Additio. c. Non licet. quod Guiel. de monte Lauduno hic dicit. quod nulla lex equior quam necis artifices arte perire sua. vide Oui dium in libro de arte amandi in prin. vt ait. nec quicquam nostri (nisi me) lesere libelli: artificis perit cum caput arte sua. Et Polibius recitat quendam tormentorum in- uentorem fuisse primo illa tormenta passum. Blasius Auriolus doctor.

Mutare. Po. ca. s. de elec. publica to. et. c. nulli. et. c. ab eo. et est sumpta ex. l. ff. e. ti. l. nemo. quod intelli- ge nisi re in eodem statu permanente. et sic non ob. s. de procura. licet. C. de repu. heredi. l. vlt. vbi he- res qui est de suis repudiauit hereditatem: potest iterum adire: et hoc fit in fauorem filii: et est speciale. Item in illo qui cessit fundum communem: qui non potest suam constitu- tionem mutare: licet sui socii nondum cesserint. ff. de serui. rust. pred. l. per fundum. et hoc pro regula ad idem. C. de nego. ge. l. vlt. illa ergo regula. s. e. quod semel. intelligitur secundum istam. s. quando ex mutatione volun- tatis vel placiti: alteri impedimentum affert. de quo ibi. et intellige ibi varietate reprobati circa ean- dem rem: alias etiam circa diuersas que ratione conexi- tatis habent loco eiusdem. ff. de leg. i. l. secundum ele- ctionem. secus si circa diuersas que nullam conexitatem habent. ff. rerum amo. l. de rebus. et. ff. de ac. emp. et ven. l. si sterilis. s. vlt. Item fallit in casu in quo auctoritate iuris variare licet. s. de iure pa. cum aut. et. c. pastoralis. et de app. cum cessante. iudici licet mutare suam interloquutoriam. de quo ibi per Inn. et Host. et plenius in secunda parte Spe. ti. de excep. s. viso. ver. sed nunquid iudex. de mutatione diffini- tiue. dic vt. s. de accu. qualiter. i. mutatur etiam vbi factum olim est nullum de iure et reprobum: vt quia quis sententiam excommunicationis tulit in non subditum. s. de offi. deleg. graue. vel quia alienauit res ecclesie non seruata forma iuris vt. s. de re. eccle. alie. si quis presbyterorum. vel quia administrauit ante confirma- tionem. s. de elec. nosti. vbi de hoc per Inno. secus si factum aliquo iuris colore possit palliare: sicut beneficium ecclesiasticum simplici coniugato: quod potest vale re in certis casibus: puta bene merito. sic intelli- go. s. de cle. coniuga. diuersis fallaciis.

Generi. Po. ca. s. de rescrip. c. i. de pre- ben. dudum. de offi. leg. c. ii. et intellige si sit generale verbo et re. secus si ge- nerale verbo tantum: speciale tamen re. sic non ob. s. de off. dele. ex parte. Item hoc verum est in iure communi vel ad herent- tibus sibi: sicut sunt rescripta. secus in priuilegiis. vt. s. de rescrip. cum ordinem. Item vbi speciale expresse per vltimum generale tollatur: et sic constitutio principis pre- cedentes consuetudines tollit. ff. de sepul. vi. l. iii. s. diuus. et. s. de elec. quia sepe. Si queras an genus sub se contineat species dic quod sic vt. s. de deci. ad audientiam. non ob. quod licet generaliter filiusfamilias possit donare: non tamen donationem causa mortis potest facere. ff. de dona. filiusfa. et est ratio quia legislator de tali donatione non videbatur cogitasse. C. que res pig. ob. pos. l. i. s. pre- terea. quia quandoque genus vt proprium attribuitur speciei vt. ff. de adop. l. i. s. de hoc dic. s. de rescrip. c. i. et in- tellige de genere in sua generalitate persistente tempore quo currit cum specie: secus si ante aduentum speciei genus

actu vel potētia descēdit ad spēm aliā separatā et extractā ab illo gñe.vt.ꝫ.de.fi.p̄sby.tua.

Plus in se. Po.ca.ꝫ.de arb.si ex trib⁹.insti.de act.§.si minus.xxiiij.q.j.si q̄s dederit.qđ itelli ge nisi p̄scribētis intētio:et stricta forma rescripti aliq̄d req̄rāt.sic nō ob.ꝫ.de prebē.cū in illis.§.vlt.et.c.cui de nō sacerdotali.Jtem hoc itellige nisi min⁹ sub se cōtineat plus:sicut specifice a toto distinctū ad hoc ꝙ est minus:sicut ea q̄ sunt legis dioce.ab hijs q̄ sunt legis iurisdictionis vt.ꝫ.de offi.ordi.dilect⁹.vel ea que sunt sacerdotalis ordinis:ab hijs q̄ sunt ep̄alis.ꝫ.de offi.dele.sane.de tēpo.or.literas.in fi.⁊ sic cōcesso mero imperio nō videt̄ cōcessa mera iurisdictio:immo potius de negata.ff.de iudicis.l.solemus.§.latrūculatoꝛ. Ex q̄bus not.ꝙ non est idign⁹ maiorib⁹ cui minora oīno separata ⁊ differentia specie sunt iterdicta:⁊ sic ep̄s cui interdicta est collatio tonsure:poterit maiores cōferre ordines.vt.ꝫ.de tēp.ord.cos.et.c.literas.vbi de hoc.licet Hosti.teneat ibi cōtra.sicut ecōtra p̄sbyter cui altaris administratio iterdicta est inferiora poterit exercere.ꝫ.de cor.vi.significauit.Jtē hoc intellige vbi plus ⁊ minus sunt in quātitate.secus si in qualitate:vt si stipulāti stichū aut pāphilum respōdeā:promittēdo stichū p̄cise:cū stipulatio sit cōditionalis:et responsio pura:⁊ sic qualitatis diuersitas reddit stipulationē inutilē.ff.de verb.obl.inter stipulātē.§.stipulāte.ista regula:et ratio illi⁹ quare in obscurijs qđ est minimū seq̄mur.vt.ꝫ.e.in obscurijs.⁊ est sup hoc regula ex.l.ff.e.ti.l.nemo.

Pro possessore. Hec regula sūpta est ex l.ff.e.ti.l.qui dolo.⁊ po.ca.ꝫ.de excep.c.vlt.vt lite pendē.eccl'ia.de dolo.⁊ cōtu.cōtingit.tamē ꝫ talis habeat̄ pro possessore quo ad tantū:nō tamē quo ad totū:cum cōtra possessorē ꝯpetat directa cōtra istū.ff.de noxal.l.electio.§.vlt.hic iuris fictio:quia nō possidens pro possidēte habet̄.sicut ecōtra fraudulosa successio fingit illū cōmisisse violētiā:q̄ nō cōmisit.et sic pro raptore habet̄ q̄ dolo incipit possidere.ꝫ.de resti.spo.sepe.de iudici.q2 gui.qui.vnde regulariter ꝑmittit̄ fictio:vbi ꝑ eā non cōfunditur veritas:nec delet̄.C.de iure do.l.in rebus.de hac fictione dic vt.C.de rei vx.ac.l.vna.circa princi.xxxiiij.di.vidua.al's qđ interrogasti:et habet locū hec regula in priuatis:secus in p̄latis eccl'iaꝝ quoꝝ dolus vel delictū nō nocebit suis ecclesijs vt.j.e.delictū.et no.vt ht.peñ.eccl'ia. ¶ Quid si hoc asserit̄ ab aduersario:iste tamē dicit se sine dolo desisse:dic vt plene no.ꝫ.de excep.c.penul.et plenissime de re iudi.sane abbate.§.penult.

Utile. Po.casum.ꝫ.de elec.confirmationē.et de dona.ap'lice.nisi caueat̄ in iure ꝙ debeat viciari.sic itellige.iij.q.ix.pura.vbi ꝑ hūc modū Bertholo.respōdet ad oīa similia cōtraria:vel dic aliter ꝙ regulare fallit vbi vtile ⁊ iutile oīno inseparabilia sunt:sicut voces vtiles et inutiles super aliquo cōtractu mixte.ꝫ.de elec.messana.de offi.dele.cū sup.⁊.ff.de aqua quotidi.⁊ esti.l.j.§.trebati⁹.vbi dr̄ ꝙ in eo plus de pecudib⁹ q̄ debeā ad aquā ducā:i sup fluis prohibeor nō in toto.sed in eadē.l.§.itē quare.di ꝙ si plus ducam de aqua per fundū tuū quē consueuerim a toto cado.ratio diuersitatis est:q2 pecora separabilia sunt:a qua inseparabilis:et est idē si separatio sit difficilis q̄ redibitio q2 redibito vno:redibebit̄ et reliquū.ff.de edi.edic.plurimū.⁊.l.ediles.§.cū autē.⁊.§.se.alij dixerunt ꝙ vbi inutile est in re:tunc vitiat̄.sed si in persona nō.qđ probatur ff.qđ cū fal.tu.l.j.§.sed cū pōponius.vbi factuꝫ veri tutoris:propter falsum non vitiat̄:sed hoc solū reprobatur.ꝫ.de offi.deleg.cū super.vbi de hoc.Jtem cōtra secundam solutionē:cū.l.que dicit ꝙ fideiussor obligans se in duriorē causam q̄ principalis:oīno nō obligatur.ff.de fideius.l.grece.§.in oībus.sed expone ibi.oīno nō obligatur:suple in eo qđ excedit:sed in alio bene.et sic non est contra.

Ex eo nō. Po.ca.ꝫ.de censi.cum olim.et de testi.presentium.viij.di.quo iure.ff.de inoffi.testa.papinianus.§.meminisse.qđ intellige nisi impugnatio fiat sub protestatione.vt in p̄alleg.c.presentiū.no.Jtem nisi ab impugnatione desistat.vt in p̄eallg.l.papinian⁹.Jte nisi ex necessitate officij cōpellatur impugnare.iij.q.vij.§.tria.ver.si cōtra patrē.et.ꝫ.de re iudi.sub orta.et.ff.de postul.l.vlti.⁊ intellige de ipsa impugnata vl' ab ea dependēti:secus de oīno separata.et ideo super vno articulo testiū plures articulos cōtinens si impugnet:nō caret fructib⁹ aliorū.ꝫ.de testa.raynutius.secus si insufficiēs testamentū dicerē ex defectu heredis institutionis:q2 tūc legata nō perdūtur.et est rō:quia frequenter sine institutione legata debentur.ff.de hijs q̄bus vt indignis.l.post legatū.si accusem de falso/⁊ desistā ante sn̄iam:tunc etiā habebo vt.C.e.ti.l.alia.si desistā t\u0304ñ ex necessitate officij nō perdo legata vt in dicto.§.meminisse.si volūtarie perdo:⁊ est ratio q2 dicēdo falsuꝫ vel inofficiosum videor dicere testatorē nō sane mētis et tunc nō solū impugno institutionē:imo ⁊ legata.vt.ff.de inofficio.testa.l.ij.⁊.l.titia.huic regule est similis illa:ꝙ frustra legis auxiliū inuocat qui ꝯmittit in legem de quo dic vt not.ꝫ.de vsuris.q2 frustra.licet a cōtrario huius regule est alia.s.qđ impugnare nō debeo hoc ex quo fructum reporto.ꝫ.de postul.c.fi.ff.de na.ex li.ven.l.vno.

Cum quid. Po.ca.liij.dist.denicꝫ.ꝫ.de reb⁹ eccle.non alie.nulli.de appel.pastoralis.in fi.j.q.iij.si quis.xiij.q.v.penale.de cōsti.nam cōcupiscentiam.hic possunt notari due regule equipollentes:quarū prima loquitur de consequentia prohibitionis mediorū per q̄ peruenitur ad extrema que est talis;cū quid prohibetur.et omne id per quod peruenitur ad illud videtur esse prohibitū.extra de procura.tue.et

ff.de spon.oratio.z de postu.pla.c.ij.de elec. innotuit.sed dic ꝙ regula loq̄tur de prohibitione perpetua:secus de tēporali.vt in cōtrarijs.Itē est alia q̄ hic ponitur:q̄ loquitur de consequētia prohibitionis extremorū que procedunt medio prohibito.vt.s. predictū est in prin.et intellige causa prohibitionis durante:als cessante causa prohibitionis cessat prohibitiōis effectus.ff. de fundo do.l.penul.vbi dr̄ ꝙ licet prohibita sit alienatio fundi dotalis:si sequit̄ ex ea traditio: irreuocabiliter transit dn̄ium.et est alia regula a contrario:ꝙ vno cōcesso.et omne id qđ ex eo sequitur est cōcessum. de quo plene.s.de offi.de leg.preterea.de cessatione cause z impedimenti dic.s.qui fi.sunt legi.tanta.

Pluralis. Po ea.de conse.di.j.§. hoc quoqꝫ.ibi.dñs vobiscū.z.s.de pben.is cui.§.pe. qđ intellige verū nisi in illo iure:vł alio maior adijciatur numer⁹ qui minorē absorbeat: sicut in testamētis:et in multis alijs casibus.de quo lex.et not.s.de testa.licet.§.Item nisi referat se admodū loquendi ƒm cōmunē vsum.q: prelati in plurali loquunt̄ sic nō obst.s.de fal.§.graui. Item nō habet locū vbi oratio pluraliter intellecta:absurditatē pareret:sic nō ob.s.de priuil. vt priuilegia.circa fi.s.de rescrip.c.ij.z.ff.de op. le.l.j.vbi de hoc.Itē aliud esset vbi collectio plurium nō tenderet ad idem:sed ad diuersa:quia tūc tot erunt oratiōes seu intellectiones: quot erunt dictiones.et sic nō obst.s.de iureiurā.et si Christus.vbi negatiua multipliciter potest referri ad diuersa.vnde frequenter vocis geminatio realiter idem denotat z quādoqꝫ diuersa.de quo dic vt not.s.de appel.ab eo.nec obst.l.que vult qđ si alicui legata sit seruorū optio:trē eligat.ff.de op.le.l.j. q: speciale in fauorē vltime voluntatis.z dic vt ibi not.

Imputari. Po.ea.ij.q.vj. anteriorū.z.s.de appel.ex ratione.et.c.ex insinuatione.et de eo qui mit.in pos.c.ij.et de elec cōmissa. bene dicit.nō stat.quia non sufficit velle nisi ad actum vel ad opus procedat.sic intellige de eo qui mit.in pos. c.ij.qđ intellige verum: si sine culpa hec impotentia prouenit:als si culpa sua:sibi imputatur. licet casualiter postea ꝓtingat.ex quo culpa processit.l.dist.fepe.de homicio.tua.in prin.de hoc dic.s.qui ma.a.accu.pos.c.j.quandoqꝫ tamen ex post facto et completo termino tenetur:q: ad duo obligatus remanet.vt de dol. et contu. dilectus.protestetur tamen super impotētia.vt not.s.de rescrip.c.j.z de appel.si iustus.tamen quandoqꝫ constat per aliquem malū quidē accessit:et tamen nō imputatur vt teneat̄ actione furti.vt.ff.de fur.verū.et de spon.veniens.ij. de pig.significante.de cōcef.preben.quia diuersitatem.dic ad hoc ꝙ licet nō teneatur de furto tamen condicitur ab eo ablata possessione.

Accessoriū. Po.ca.s.de conse. eccle.vel al.si ecclia. xvj.q.vij.hoc diximus.s.de dona.inter vir.et vxo.de prudentia.et de foro cōpe.si diligēti. Principale.nisi aliud periculū a iure inducat.vt si promissio vsurarū teneat:iuramentū super hoc prestitū facit tenere prouisionē.s.de iureiur.debitores.vel dic ꝙ vbi accessoriū ex alio quo iure specialem promissionē per se vltra accessoriū accipit;licet principale per se deficeret propter specialem durationē accessoriū durabit ipsum accessorium.et per cōsequens ipsum principale.vt in.c.debitores.nā a iure diuino z canonico omne iuramentū habet hunc vigorem et prouisionem: quia ex quo sine interitu salutis eterne seruari pōt:seruetur.s.de iureiur.si vero et.c.cum ꝓtingat.et.c.et si xp̄s. et pro hoc facit l.ff.de libe.et posthu.l.si ita.§.regula. et ea que not.s.de offi.deleg.preterea.in glo.z.ff.de eo ꝙ certo loco.l.centum capue.vel dic ꝙ vbi principale in se duo separabilia cōtinet sicut promissio soluēdi vsuras:in qua promissione duo sunt scꝫ numerare pecuniam z in creditorem animo dandi eam transferre.Primum quia scꝫ numerare pecuniam seruari et fieri potest sine peccato.si hoc sit iuratum quo ad numerandum iuramentum seruabitur:non quo ad dominium transferendū.et sic accessorium durabit: et seruabitur in illa parte in qua principale duraret, licet ex alia parte deficiat.sic intelligit Inno.di ctū.c.debitores.vel dic ꝙ vbi principale est temporale:et accessorium spirituale: accessorium tñ ꝙ nobilius assumit naturam principalis. et de principali facit accessoriū. Pone casum de hoc s.de offic.deleg. prudentiam. in fine, vbi iudex delegatus qui excommunicatum ab alio iudice in eius negligentiam absoluit absolutione impensa sub debito prestiti iuramenti cognoscet de principali debito:vel cōtractu celebrato inter ipsum excōmunicatum olim:et inter quendam tertium.licet illud debitum esset principale:et excōmunicatio pro ipso lata est accessoria: et licet talem prorogationem pactum illorum priuatorum non posset facere.vt.s.de offic.delega.c.p.et.g.tamen auctoritas illius.c. prudētiam.n fi.hoc potest facere.et sic non obst.glo. ibi posita.prout hoc ibi intelligit Hostien.in lectura.de hoc etiam ipse not. qui filij sunt legi. per venerabilem.§.rationibus. vel intellige nisi aliud fiat in odium aliquorum.et sic non ob. C.de episco.et cleri.auten.liberi furiosi. vbi testamentum non tenet.et tamen heredis institutio z legata teneut.sed hoc fit in odium filiorum qui contempserunt iussa patris.de hoc no. s.de fide instru.inter dilectos.in glo.vel intellige vbi miraculose hoc fiat. et sic quātitas z alia accidentia panis non sequuntur substantiam eius:dum corpus christi in altari transsubstantiatur. vt. s. de celebra. missa. cum marthe.§. quesiuisti. et regulariter vbicunqꝫ accessorium omnino principali nō assistit.id est super eo nō sedet:sicut super suo subiecto, nec ab eo dependet:sed potius per seipsum accessorium nouam formam certam et limitatā accipit illo iure vel alio:tale accessorium non sequitur principale.

et sic intelligitur decre.§.de iureiur.cũ cõtingat
et.C.de.⁊.C.si aduersus vẽ.auten.sacramẽta.qꝛ
illi ꝯtra ius:si sine iuramẽto fiãt:facti nõ valẽt
ſm formas antiquas ei a iure ciuili datas. si tñ
propter iuramentũ firmenẽ:et iuramẽtũ est ibi
pro noua forma quã formã illi ꝯtractus tenere
incipiunt:et sic assumũt nouã ⁊ certã formã na-
tã spẽalem a iure canonico.vt in.c.cũ contingat
vel ab vtroqꝫ iure.vt in casu.auten.sacramẽta.
que noue forme faciũt ipsum cõtractũ tenere:⁊
sic no.ꝙ sicut imperator potuit certas formas
dare cõtractibus. sic papa potuit illas formas
a contractibꝰ exuere.vt si videbat eas periculuꝫ
anime inducere cõtrahẽtibꝰ:et alias nouas for
mas ipsis cõtractibus indicere de quo per Hos.
in dicto.c.cum contingat.

Additio. c.Accessoriũ.per hunc tex.deci
dit.ꝙ ꝑceptor fructuũ alicuius
bñficij sine lite:vel de cõsensu bñficiati titulo ꝓ-
cedẽte:vt est pensionariꝰ qui ad vitã fructus ꝑ-
cipit auctoritate aplica: põt presentare perso-
nam idoneã ad ecclesiã vacantẽ :que est de pa-
tronatu bñficij cuius fructus percipit. ita deci-
dit Paul.de citadi.in tractatu de iure patro.
in.vi.parte.articulo.iij.qõne.xxxviij.qꝛ patro-
natus est accessorius ad fructus:et in fructu cõ
sistit. Blasius Anio.

Qui tacet. Po.ca.liiij.di. si ser
uus.ꝙ in fallibiliter
videt locũ habere in hijs ꝗ cõtradicẽ-
do poterãt impediri.§.de accu.c.ij.hoc
libro.Itẽ in patre pñte qñ filius creatur decurio
vt.ff.ad munici.l.quotiẽs.Itẽ gñaliter de quo-
cũqꝫ qui patit aliũ experiri de iure ad se ꝑtinẽte.
§.de re iudi.ꝗuis.vbi de hoc. ⁊ not. de ꝓsumpt.
nõne.Itẽ põt hec regula intelligi in facto appe
tibili vel honorabili.vt.xxxij.q.ij.honorant.se-
cus in odioso vel oneroso.vt.ff.de procura. filiꝰ
fa.§.inuitus.in quo et silibus nõ presumit con-
sentire:nisi alr̃ probet. De hac regula dicetur
plenius in sequenti regula.

Is qui tacet. Po.ca.§.de pre-
scrip.nihil. ⁊ me-
lius.§.de elec.cupientes.§.vlt. in verbo
si nõ dissenserint. hec regula duo dicit.
Primo ꝙ ille qui tacet nõ videt cõfiteri. Scdo
ꝙ ille qui tacet nõ videt negare.rõ est: qꝛ ꝟitate
cõsiderata tacens nõ loquit.et sic nõ videt cogi
tari ⁊ cõfiteri:⁊ intus ⁊ in mẽte:et vacillans:nec
ad hoc meditatum verbuꝫ habere: qõ proferre
posset.sed potius esse inquirendũ quẽ proferat
ar.xcvi.dist.bene quidẽ.et sic tacere est quoddã
mediũ inter cõsentire ⁊ contradicere:pone exẽ-
plũ.§.de cog.spũ.⁊ in dicto.c.nihil.⁊ ꝑ.l.ff.de tri
bu.l.ij.§.scientiã.nã vbi dñs expresse cõsentit in
serui sui cõtractibꝰ:tenet insolidũ.vbi autẽ con
tradicit tenet de peculio:et deducit qõ sibi debet
ff.de pecul.l.si ꝗs seruũ.§.fi.⁊.l. quotiẽs. sed vbi
tacet.i.vbi nõ ꝯsentit nec cõtradicit. sꝫ eo sciẽte
cõtrahit:eligat ꝗdã via media ꝗ tenet tributo-
ria:⁊ ꝯcurrit vna cũ alijs creditoribꝰ.vt l ꝑall.§.
scientiã.⁊ iõ dicendũ est sicut cauet in hac rña: ꝙ
ꝗ tacet nõ cõsentit nec dissentit:sed facit tertiũ
sꝫ tacet:cũ nihil loquatur:⁊ sic tacere est facere
qõdã tertiũ.si.§.de symo.nemo.vbi cõmittit sy
monia ex taciturnitate. vel dic ꝙ cessare ponit
hic priuatiue:qñ abstinere a quolibet extremo-
rũ.s.a cõsensu ⁊ a cõtradictione:⁊ sic defectus et
priuatio sicut alibi dicimꝰ:ꝙ peccare nõ est ali-
ꝗd posse.et sic nõ cadit in deũ: licet sit oĩpotẽs
vt no.de sũ.trini.firmiter. sed hec rña fallit vbi
istud mediũ siue actꝰ sit siue ꝓuatio magis trã-
sit et plus sapit naturã vniꝰ extremi ꝗ alterius
sed vbi trãsit magis ad cõsensuꝫ vl' ad dissensum
vel ecõtra.et iõ dicit Inn.ꝙ vbi tractamꝰ de ma
teria appetibili ⁊ honorabili sicut i adipiscẽdis
honoribꝰ:⁊ in matrimonio cõtrahẽdo: et silibꝰ
ꝙ in talibꝰ taciturnitas magis trahit ad ꝯsen-
sum ꝗ ad dissensum. ⁊ tũc cõsentire videt.vt.ff.
ad munici.l.ij.⁊.ff.de decurio.l.ij.⁊.l.honores.§.
fi.in ꝗbꝰ pr̃ pñs videt cõsentire vt fiat filiꝰ decu-
rio:qꝛ honor filij est pñs:licet ibi respiciat fauor
rei publice.ad idẽ.xxxij.q.vij.honorat.si autẽ lo
quat de facto oneroso ⁊ odioso:in hoc casu taci
turnitas trahit ad aliud extremorꝫ.s.ad dissen
tiendũ:vt officiũ procuratoris:⁊ ꝙ res sua ser-
uiat vt.ff.de serui.vrb.ꝑdio.l.inuitũ.⁊.ff.de pro
cura.l.filiusfa.§.inuitũ.et.ff.de fur.ꝗ vas.§.ve
tare.⁊ sic no.Inno.§.de elec.in genesi. Ex quibꝰ
no.solutionẽ ⁊ veritatẽ regule: ꝙ vbi ꝟitas me
dij magis disponit se ad naturã vniꝰ extremorꝫ:
quã alterius.tũc ad illã restringi debet ⁊ appli-
cari:vt in ꝑcedenti regula. sed vbi magis nõ ap
plicat ad naturã vnius ꝗ alteriꝰ:sꝫ facit quod-
daꝫ tertiũ:tũc facit regulã ꝑ se.et in hijs pñs ve
rificat hec regula.vt patꝫ in dicto.§.scientiã. et
in alijs iuribꝰ.§.positis. nec ob. iura in quibꝰ re
quiritur expressus cõsensus:licet alr̃ sint fauora
bilia.vt in adulto liberãdo:⁊ similibꝰ. de ꝯse.di.
iiij. cũ paruulis. qꝛ hoc facit natura ꝗ expressuꝫ
cõsensum desiderat.et tunc nõ ob.iura penalia
ꝗ licet sint odiosa tñ cõmittens in ipsa videt cõ
sentire tacite:qꝛ facit tacita conditio: ⁊ natura
facti dãnt in ipsis iuribus:qꝛ tales penas deside
rat.vt.§.de iura.ca.c.fi.⁊ de cõfes.si post prestitũ
Alij dicunt secũdo ꝙ tacens habet pro consen-
tiente:sed fallit in certis casibus. vt.§.in proxi
ma regula.tertiũ dicũt quia aut est tale factum
qõ fieri nõ potest me prohibẽte: ⁊ tũc taciturni
tas habet pro consensu.liiij.di.si seruus. aut po
test fieri me ꝯtradicẽte vt.ff.de contrahẽ.emp.
l.alienã.⁊ tũc taciturnitas nõ obest. et est rõ:qꝛ
culpa caret qui scit ⁊ prohibere nõ potest.ff.c.l.
culpa.⁊ sic not.Jo.xvij.dist.c.i.⁊.§.de presump.
nõne.de hoc dic.vt.ff.c.ti.l.semꝑ qui nõ prohi-
bent.et de pigno.ac.l.gayus.

Inspicimus. Po.ca.In viro ꝗ
ꝯtraxit cũ vidua
cum qua diu perseuerauit:⁊ ipsa postea
asserit se incognitam : quia verisimiliꝰ
est ꝙ sit cognita.xxxiij.q.i.si quis accipit.Item
si in dictione aliqua littera sit cancellata: pre-
sumitur illa fuisse de qua erat verisimilius.§. de
fide instrumento. inter dilectos. Item in du-

bio verisimilius est filiũ iniuste exheredatũ.C.de inoffi.testamẽ.auten.nõ liceat.et repete quod dicit:nõ est.s.eo.in obscuris.vnde not. ꝙ circa intellectum scripturarũ obscuritatem continẽ tium: hic ordo inspiciendus: q: aut constat de voluntate scribentis: et tunc semper sequenda est: nisi expresse ei lex cõtradicat: cũ aliquis non possit facere quin leges habeant locũ in suo testamento. sic intelligitur.ff.de condi.et demõ. l.pater.in prin.et de re.du.l.in ambiguo.z.s.de testa.requisisti.aut nõ ꝯstat de volũtate: et tũc sequi debet ꝙ verisimile est vt hic.et.ff.eo.l.semper in stipulationibus.vt si vẽdidi tibi librũ pro decem libris: si iste debeãt esse turonenses vl' Tolosane: arbitrabitur qd est verisimilius. et hoc habita cõparatione ad valorem librũ.ff.de reb. du.l.vtrũ.§.cuȝ quidã. vel ex necessitate scripturarum precedentiũ vel sequentiũ.vt.ff.de leg.§. l.si seruus plurium.in fi. Aliquando ex dignitate personarum.vt.ff. de aur.z arg.le.l. titia.§. scia. Aliquãdo ex necessitate aut qualitate personarũ vt in dicta.l.si seruus.si autẽ non apparet de volũtate: qd est verisimile aliquibus coniecturis sequendũ est.vt est dictũ: aut apparet de propria et certa significatione verborum: et tunc sequenda erit: vt.ff.de leg.ij.l. nõ aliter.si autem nõ apparet de certa et propria: aut apparet qd est minimũ: et tunc ipsum sequendum erit.vt.s.e.in obscuris.de quo dic vt ibi. si autẽ non apparet ꝙ sit minimũ: neutrum iudicabitur valere.ff.de testa.tute.l. duo sunt titij.ẽm Dynum.

Is qui. No.ca.s.de eo.qui mit.in pos.ecclesia.xviij.q.ij.eleuterius. huius regule ratio est.q: eodem iure eũ predecessore vtitur: et nõ amplio2i cũ eadem persona censeatur cuȝ eo.s. de dona. inter vi.et vxo.nuper.distingue tñ de successore vniuersali: qui proprie dicit successor in re: sicut sunt heredes bonorum possessores: successores beneficiorũ: et de successore singulari vt emptor: donatari/legatarius: et talis proprie dicitur successor in rem: q: nõ in vniuersum ius succedit sicut ħedes. sed in ius singulare qd habuit defunctus: vel ille cui succedit: iste succedit. in primo casu in ius qd competebat defuncto agendi vel excipiẽdi cõpetit heredi vel successori: et illud quod ꝯpetebat contra defunctũ agendi vel excipiendi ꝯpetit contra successorẽ.ff.de verb.sig. l.vlti.et de heredi.insti.l.quotiens.in secũdo casu.dic ꝙ aut ius competebat persone defuncte: aut rei trãslate siue tertio siue psone. aut trãsit ad tertiũ vt in priuilegio dotali.C. de priuil.do. l.vna.et probatur hoc nedũ ad successorem imo de vniuersali.s.de auctoritate et vsu pal.c.ij. in alijs duobus casibus.s.de deci.nuper.et de iure pa.si laycus.simpliciter habet locuȝ regula. vt ff.eo.l.priuilegia.et de hijs oibus dic vt.s.e.priuilegiom.distingue tamẽ: q: aut actiones sunt prodite ad vindictã: aut ad persecutionẽ rei vel persone pene. in primo casu non transeunt ad heredes: licet nõ cõtest.ff.de iniur.l.iniuriarũ. si autem contineant persecutionẽ rei: transeunt vt in ista regula: sed si contineãt persecutionẽ pene ad heredes actoris transeunt insti. de perpe.et tẽpo.prescrip.§.heredibus. sed in heredes non dantur si prouenĩũt ex delicto pena vel delictũ. ff.e.ti.scienti.C.de delic.defunc.l.vna. sed contra videtur.s.de immu.eccle.aduersus.in fi. sed dic vt ibi per Host.sed si debetur ex cõtractu: bene trãsit vt.ff.de nau.feno.l.fi.de quo not.plene in simili per Inno.s.de elec.venerabilẽ.in fi. qd autẽ dictum est ꝙ ius coherens persone non transit in successorẽ actiue vel passiue.sic intelligẽ ꝙ aut successor succedit in rẽ ex titulo lucratiuo.z tunc transit in successorẽ: sicut in legatario/donatario et similibus.et ideo excõicationis vtilitas que cõpetebat actori transit in donatarium: licet excõmunicatio oino adhereat persone.ff.de dol.excep.l.apud celsum.§.donatoris.qd crederem verũ: si exceptio ei cõpetebat contra donatorẽ per viã exceptionis peremptorie.de qua ponc exemplũ.s.de re iudi.ad probãdum.de rescrip.ipso iure.secus si per viam dilatorie.vt.s.de excep.pia. nisi intercedẽte excommunicato.de hoc dicitur. si autẽ titulo onerofo tũc ob.id quod dicit in dicta.l. apud celsuȝ. qua rõne videtur ꝙ exceptio cõpensationis contra venditorẽ non cõpetat contra emptorẽ: cũ non habeat rem ex titulo lucratiuo: imo potius onerofo.et hec questio tangit: licet nõ determinet ff.de procura.l.si quis in re sua. sed exceptio cõpensationis potius cõpetit rei ꝙ ex parte persone.et ideo dat in emptorẽ: secus quãdo ex parte persone cõpetit vt in predictis iurib⁹.ẽm Dynum.et intelligas regulã loqui de eodẽ iure: q: secus si eodẽ priuilegio de quo.s.e. priuilegium. Item intelligas nisi successores cõditio hoc imutet.et sic non ob.s.de iure pa.c.vno. vbi ecclesie succedenti layco in patronatu dãtur sex mẽses: cũ ecclesia nõ haberet nisi quatuor. z i bonis pãtrimonialib⁹ et ciuilib⁹ in quibus succedit clericus patri layco.xj.q.ij.nullus. de hoc plene in quarta spe.ti.de clerico cõiugato.vel si variet ratio.et ideo licet legatarius nõ possit acceptare legatũ pro parte: et pro parte respuere: si tamen decedat relictis plurib⁹ heredibus: alter poterit pro sua pte petere: et alter pro sua respuere.ff.de leg.j.l. legatarius: q: alia ratio erat in vno.et alia in diuersis.

Presumitur. No.ca.de sen. excõ.si. vero.ij. lxxxij.di.proposuisti.et intelligas istaȝ in hijs q̃ occulte fiunt: q: secus de hijs que fiũt palã et publice.et sic nõ ob.s. de postu. pla.c.j.vt ibi no.z de cõsti.c.ij. Ite intellige istaȝ in hijs q̃s nõ ꝯs vel nõ tenet ex officio suo scire sicut in eligẽdo bono plato.s. de elec. innotuit. lxij di.c.ij.C. de magistra.cõuẽ.l.vlt.z est ꝑsumptio hec talis ṽtutis vt on⁹ ꝓbãdi transferat in aliũ.de quo.vj.q.vlt.actor.z.s.vt eccle.bñ.vt nfm.probat q̃ñq3 ignorãtia vno mõ directo per sacramentũ: maxime qñ nõ põt per aliũ modũ probari. maxime qñ agitur de hijs q̃ intrinsece:

et in cōscientia consistunt. vt in dicto ca. si vero et de homicid. significasti. et de electio. vt circa. Item indirecte scz quando illud tale probatur. ex quo sequitur necessario ignorātia: vt quādo probo me infantē vel furiosum. vt. s. q. ix. iudicās. vel absentē. s. q. s. si quis a symoniacis. instit. de inuti. stipul. §. item si verboꝝ. et licet ipso facto si als sit probabilis excuset. xxxiij. q. ij. in lectū. probabilior tamen presumitur in facto alieno. ff. pro so. l. vlti. de quo dictū est. s. e. ignorātia. et licet hec regula gñaliter loquatur: restringi tamen debet ad ignorantiā facti: et pōt poni exemplum in illo qui ignorat se excōicatum: celebrat s. de cler. excō. mi. c. vlti. de ignorantia iuris. dic vt. s. e. ignorātia. vñ hic distingue. q2 aut loquimur de ignorātia facti: aut iuris. si iuris: dic vt in. c. ignorātia. si facti: aut proprij: aut alieni. si proprij aut proximi: aut dudū remoti. de q̄bus dic vt. s. de sen. excō. cum illoꝝ. in fi. de cōsecra. dist. iiij. eos. et. s. de rescrip. ab excōicato. si alieni aut extranei aut defuncti in cui9 loco succedit: si defuncti aut certat de lucro captando: aut de dāno vitando. de quo. s. q. iiij. notandū. si de lucro captando: aut potuit peritiores consulere: quia tūc presumitur scire. vt. xxxvij. dist. §. fi. maxime si scientia rei aliene precessit in personā defuncti que intelligitur cōtinuata in personā heredis defuncti. ff. de diuersis. et tēpo. prescrip. l. cum heres. s. de restitu. spol. sepe. de iudi. quia. g. qui. de alie. iudi. muta. cā fac. c. s. de sepul. c. fi. de quo dic vt in predicto. c. ignorantia. et hic per Dynum.

Locupletari. Po. ca. s. de dona. apostolice. et in de tinente quāuis alienā rem. C. vñ vi. l. cū querebat. et. s. de pen. suā. quod intellige verū: nisi alter eu9 res est in causa fuerit: vel in culpa: vel voluntarius conditionaliter: vel expsse. et ideo ois pena q̄ quis culpa sua vel negligentia quis incidit: potest etiā a viris ecclesiasticis sine occasione interesse vel in penā contumacie debeat integra exigi vt. s. de arbi. dilecti. in fi. ſm Inno. licet glo. ibi disting. et male: qđ est nisi fraude quauis vsurarū: vel alia fuerit introducta: q2 talis sine peccato exigi nō potest: sic intellige capl'm. suā. cum si. vel nisi sit talis res que in se nō sustineat pene appositionem: sicut est matrimonium. s. de spon. gēma. not. q hic istud: vel ponit disiunctiue: et facit q iniuria sola per se vl iactura per se impediat aliquē ditari seu locupletari: et hoc verū est de equitate. quandoq tamē cōtra ipsam est inductus in certis casib9 rigor in contrariū ex causa sicut in vsucapionib9 introducitur a iure vt sit finis litiū. Itē ne rerum dñia diu sint sub incerto. Itē propter desidiam dñoꝝ puniendā. s. de pscrip. vigilanti. xvi. q. iij. in summa. insti. de vsucap. in pun. et ex hoc insurgit illa rō qua interpretamur priuilegia sic ne graue detrimētū alicui afferat: nā leue bñ tollat: als vix cōcedit puilegiū qđ alicui non noceat. xxv. q. ij. rescripta. Itē ex rōne regule huius dicerem q licet exceptio nō numerate pecunie excludatur per lapsum bienniȷ: ita q ille cui facta est litterarū obligatio: potest agere cum effectu. insti. de litera. obligatio. per totum. de equitate canonica dicerem ipsam semper durare ſm Dynum. nisi velis dicere q legis auctoritate incipiat esse post bienniū talis obligatio efficax: et qui peccat: legis auctoritate peccat. xxij. q. iij. qui peccat. sed veritate inspecta contra hanc regulā est: et contra illud qđ male fidei possessor nullo tēpore prescribit. s. e. possessor. sed contra hoc est qđ not. s. de offi. deleg. pastoralis. circa fi. glo. Itē nō ob. ff. ad. l. aquil. l. si seruus seruū. §. fi. oliuā. vbi colligens alienā oliuam expēsis proprijs nō possum expēsas petere. et sic dicatur dñs cū aliena iactura: nam hic impendens expensas voluntarie: saltim fictione iuris videt eas donare. et ideo scienti et volenti nō fit iniuria. s. e. scienti. et q culpa sua est: et ideo nō fit sibi iniuria: nec natura dicitur pati: hoc intelligas operādo aliquid i alieno. et ideo in meo et operor dolose cū nocēā: nō licet mihi: immo prohibeor. ff. de aqua. plu. arcē. l. ij. §. denicq. si autē facio vt mihi prosim: nō vt alij noceam: tunc possum. ff. de aqua plu. arcen. l. s. §. idem. de quo. s. de vsu pall. c. nisi. et. xxij. q. s. pastatus. de materia sequestrationis dic plene hic per Jo. mo.

In penis. Po. ca. ij. q. iij. §. notādū. vbi dicit q qui pronūciauit. ita temere accusasti. calūpniatorem nō pronūciat. s. de psti. ex literis de pe. di. s. pene. de elec. statutū. ff. de pen. si pses vbi dicitur q si pronūciauit fecisse violentiā: intelligitur sine armis. Itē pene nō excedunt pro prium casum. nec de penis arguitur ad similia. vt in dicto. §. pene. Item vbi ponūtur talia verba puniantur: vel puniantur intelligitur per sententiam nō ipso iure. s. de elec. quia propter. an iudex possit penas moderari. dic vt in dicto. §. notandum. vnde in hijs que iudex vel prelatus habet extra iudicium facere sicut in officijs dādis: vel similibus. vt. ff. de iure delib. l. s. §. de tēpo. ordi. ad aures. vel etiā in iudicio. in hijs tamen que eorum officio cōmittunt: sicut in dandis dilationibus. iij. q. iij. de inductis. et in dispensationibus. s. q. vij. exigunt. multuz exhuberat eorum officium. et ideo disponere et cōmutare circa ea poterūt suo bono sensu. sic intellige qđ not. s. de consti. c. s. penas autem pecuniarias quas ius vel cōsuetudo certas infligat: possunt infligere. s. de cle. percus. c. fi. de delic. pu. c. fi. vbi nō est alia certa pena imposita. s. de offi. deleg. de causis. vel si sit apposita si videat q magis pecuniaria timeatur: et als cupiditate non fiat. xxxiij. q. v. quid prodest. maxime si sit talis iudex qui super crimen de quo agitur dispensare valeat: et habeat respectum ad conditiones personarum: et ad negocij qualitatem. ſm ea que not. ij. q. iij. §. notandum. et. s. de penis. licet. in glo. et per Host. s. de offi. ordi. irrefragabili. et. c. dilecti. Itē illa digniora sunt imitatione q̄ sunt excellentiora pietate. xi. distin. §. vlti.

ratio huius r͞le est: q2 odia restringi ꝛc. ꝫ.c.odia. hoc tamen aduertendũ est: quia aut dubitatur delictũ fuisse ꝯmissum: ꝛ tũc habet locũ regula. si autẽ delictũ certũ est. sed qualitas delicti vel modus delinquẽdi incertus: vel persona incerta. et tunc secus. ꝛ ideo si vulnero aliquẽ et occidam: presumit in dubio ꝙ habuerim animũ occidendi. si cõtrariũ nõ probat. C. de iniur. si non cõuicy. ꝓm Dynum.

Additio. c. In penis. hic dicit tex. ꝙ in penis/est benignior interp̄tatio fienda. et De mõte Lauduno dicit hic ꝙ de penis nõ arguit ad similia. Dic idẽ esse in causis ciuilibꝰ nõ declaratis: q2 etiã fit benignior interp̄tatio ꝓm iura. pone casũ in patre q dotauit filiã ꝛ stipulatꝰ est dotẽ sibi reddi arbitrio vel volũtate filie: q2 si filia moriat nõ declarato arbitrio vel volũtate. neominꝰ pater dotẽ recte petet. vt: n.l. post dotẽ. ꝛ ibi glo. ff. solu. ma. ꝓm quã tam lecturã. ꝛ ita tenet Baptista de sctõ blasio in tracta. de priuilegijs dotalibꝰ. colũ. ij. in. vj. priuilegio. rõ est q2 iura dicunt dotẽ a patre profectã ad patrẽ reuerti debere. ideo lꝫ filia nõ declaret suã voluntatẽ fit illius interp̄tatio in benigniorẽ partẽ. i. sicut iura volũt. Bla. Aurio.

Actus. Po. ca. ꝫ. de elec. in electionibꝰ. de cõdi appo. c. j. ꝛ. ij. de pac. pactiões. Si q̃ras que est rõ huius regule: dic ꝙ actus legitimi ex hoc dicũt: q2 esse suũ a lege sumunt. et lex hoc ꝙ ponit vel facit vl̄ introducit: certũ debet introducere di. iiij. erit autẽ. idcirco ois cõditio: ꝛ queuis alia incertitudo procul ab istis actibꝰ dꝫ esse: ꝛ potissime in istis actibus in quibꝰ requirit firmitas ꝛ certitudo de p̄terito vel p̄n̄ti. sicut in electionibus in quibꝰ requirit precessisse ꝛ interfuisse cõsilij maturitas. vt in dicto. c. in electionibꝰ. vel testamentis. vbi plena deliberatio requirit. ꝫ. de suc. ab intesta. c. vlti. Itẽ in iudicialibꝰ in quibꝰ etiã requirit plena certitudo. insti. de actio. cura re. xxx. q. vlti. iudicantẽ. hij vel sisces nõ recipiũt diem vel conditionẽ: maxime si de se habeãt esse ꝑpetuũ. vt. ff. e. l. actus. hoc intellige: nisi actus tales sint ꝙ de natura sui diẽ exigant vel certũ tp̄s: sicut excõicatio q̃ iuxta quãtitatẽ cõtumacie hꝫ metiri. ꝫ. de cõsti. ex litis. xviij. di. c. vlti. Itẽ intelligas ꝙ legitimus actus nõ potest exerceri sub cõditione sicut in. c. in electionibus. sed potestas exercendi illũ actũ põt dari sub cõditione ꝫ. de elect. cũ in veteri. vñ not. ꝙ hec regula indistincte dicit ꝙ actꝰ legitimi nõ recipiũt diẽ neqꝫ conditionẽ. l. magis stricte dicit: ꝙ actus legitimi qui conditionẽ nõ recipiũt: ꝛ aliqui q̃ diẽ nõ recipiũt. ꝛ loquit lex de actibus q̃ nõ sunt cõtractꝰ. ꝛ sic nõ põt itelligi de matrimonio: ꝛ de oibꝰ alijs cõtractibꝰ q̃ cõditionẽ recipiũt: ꝛ aliq̃ qui recipiũt diẽ de quo dicvt no. de ꝯdi. appo. sup eo Vñ dicta. l. actus. ff. e. ti. vl̄ poneret r͞laꝫ econtra scꝫ vt actus legitimi diẽ ꝛ conditionẽ recipiant regulariter: fallit dicta r͞la in dictis actibꝰ subaudi qui nõ recipiunt diẽ: ꝛ cõditionẽ expressã licet q̃sqꝫ tacitã. ff. de heredi. insti. l. si q̃s sempronio. ff. de cõdi. ꝛ demõ. l. nõnunq̃. vbi dꝛ ꝙ heredis istitutio si placuerit titio: nõ tenet. sed si nõ exprimat: bene tenet. et no. ꝙ illi actus dr̄ proprie legitimi: q̃ inuenti sunt quacũqꝫ parte iuris scripti ꝙ ius scriptũ in sex ꝑtes diuidit. s. in. l. plebiscitũ. ꝛc. insti. de iure natural. §. constat. iõ dicunt legitimi: q2 inuenti ꝛ approbati a lege: ꝛ intelligas sane habẽt: q2 isti cõtractus. s. emptio: venditio ꝛc. Itẽ heredis institutio: cõditionẽ et diem incertã: licet nõ certã recipiãt. ratio diuersitatis est de icerta ꝛ certa: q2 in se nec in partes tẽporis diuisionẽ recipiunt: q2 illud qđ nõ respicit diuisionẽ in se nec in partes tẽporis: ꝛ ecõtra vt. ff. de testa. mili. l. miles. insti. de heređ. insti. §. ꝛ q2 diximus. et institutio nõ recipit diuisionẽ in se: cũ nõ possit testator decedere pro ꝑte testatus. et pro ꝑte intestatus. sic nec pro parte tẽporis institutio tenet. vñ ne cõtingat multa iura per hanc regulã corrigi. dictũ est ꝙ hec r͞la verificat in certis casibus tm̃: sed in contrarium est regula vt. ꝫ. dictũ est. ꝛ probatur in dicta. l. actus. ꝛc. ꝓm Dynum.

Semel. Po. ca. ꝫ. de re. ꝑmu. mancipia. de cõsecra. di. j. ligna: et. c. vestimenta. xij. q. ij. cõperimus. calix eniñ semel cõsecratus: nõ debet reddi sed eius preciũ. et idẽ est in qualibet re inanimata: secus est de aĩata: puta in seruo. et sic notat in dicto. c. cõperimus. ꝛ. liiij. dist. frequẽs. ꝛ. c. se. nã res aĩata delinquid faciẽdo se cõsecrari: et ideo magis punit: inaĩata minime. sic. vij. q. j. ep̄s in dioce. in casibꝰ tñ a iure licitis cõflata possunt vendi. x. q. ij. c. hoc ius porrectũ. Itẽ not. ꝙ dicit dedicatũ q2 alia bona nõ dedicata possunt vendi: vel nõ cõsecrata. xij. q. ij. ecclesiastice. nõ ob. ꝫ. de re. ꝑmu. c. iij. ꝛ dic vt ibi. Itẽ no. ꝙ dicit vsus q2 nedũ ad dominium laycorũ: sed ad vsus prohibentur trãsire. Humanos. i. seculares: quia ad vsus clericorum bene possunt reduci. de consec. dist. j. ligna.

Additio. c. Semel deo dedicatum nõ est ad vsus humanos vlteriꝰ trãsferendũ. intellige istũ tex. ꝓm Pe. de perusio. in tracta. de mutatione status ecclesiarũ. colũ. ij. quando res semel deo dedicate vel sacre remanent in suo statu ꝛ cõsecratione. q2 tunc nõ possunt ad humanos vsus trãsferri. sed quãdo earum rerum mutatur status vt quia in totũ destruitur ecclesia ꝛ res sacre aut dedicate deo reducunt totaliter ad nõ esse: tũc possunt ad prophanos vsus transferri. vt quãdo ep̄s destruit ecclesiaꝫ ex necessitate ita ꝙ amplius nõ sint clerici. vt hec not. in. c. placuit. ꝛ. c. trabes. de cõsec. dist. j. ꝛ Inno. in. c. ij. de ope. no. nũcia. fa. c. ꝛ hoc dicimus. xvj. q. vij. et ibi Archi. ꝛ Archidia. in. c. vnio. x. q. iiij. ꝛ facit. c. hoc ius. x. q. ij. et. c. aurũ. xij. q. ij. Inno. Host. et Jo. and. in. c. j. et. c. ij. de no. ope. nuncia. nam tũc ecclesia perdit omnia priuilegia. vt dicit Inn. vbi supra. nec clerici amplꝰ dicũtur esse clerici illꝰ ecclie destructe. intellige si sint seculares. si aũt sint regl̄ares professi licet desinãt esse monachi monasterij vel ecclie

destructe: nō tamen desinūt esse professi: sed effi cientur monachi alterius eccl'ie vel monasterij ad quod transferent vt dicit Pe. de perusio. vbi supra. per. c. licet. de regula. extra. Et qualiter possit mutari status vnius eccl'ie. et q pōt mutari per epm diocesanū ex causa. vide Pe. de perusio in pdicto tracta. colū. fi. p. c. cū omnes. de const. et. c. prohibem⁹. de censi. et. c. cū cōsuetudinis de cōsue. extra. vbi est bonus tex. Bla. Burio.

Non prestat. Po. ca. s. de elect. auditis. et de spon. cū aplica. et de despon. impub. accessit. et. c. lr̃as. et. c. ad dissoluendū. et. s. de elec. cōgregato. et intelligas hoc verū: nisi aliud in penam prohibeat. sicut patet in maleficijs q̄ nō sortiūt a iure effectū et tñ impedimentū prestāt pro mo pendi. et dic. s. respōso. huius regule est: q2 habetur pro infecto q cōtra iura fit. ex. di. vides. et intellige q dicit effectū a pricipio vel ex post facto de quo dictū est. s. e. nō firmat. et intelligas de iure sortiri effectū plenarie: vel saltē minus plene. vñ si legē seruū capaci postea legē eundē seruum nō capaci: s̄m legatū licet nō teneat impedit primū. ff. de leg. j. l. legatū patris. et. l. licet. §. minor. et est ratio: q2 legatū tacita voluntate adimitur. vnde illa volūtas qua constat per secundum legatū velle adimere primū: habetur pro iusto impedimento.

Cui licet. Po. ca. s. de deci. ex p̄te. xxv. di. c. ecce. de dona. inter vir. et vxo. per vias. sic cōtra negatiue: cui nō licet minus nec ma⁹. s. de sen. excō. cū illorū. Hoc verū est q̄n plus et minus sub q̄titate continent: secus q̄n sub dignitate nō cōtinetur minus. sic nō ob. s. de prebē. cui de nō sacerdotali. Alia regula est sibi similis: quā ca uet: q licet maiori et minori. xxv. di. illud superfluū. q̄n q tamē natura mādati hoc nō patit: in quo q̄n q cōcedit minus et tñ nō ma⁹: q2 fines mādati hoc nō sustinēt. vt in dicto. c. cū de nō. et. s. de transla. epis. c. vi. q̄n q etiā certa limitatio penarū prohibet a maiori et ideo a minori. vel prohibet a minorib⁹ pcedendo ma⁹. et sic nō ob. xxiij. q. ij. la tor. de torne. c. j. vbi de hoc. in glo. et de rap. c. ij. et de hoc dic vt. ff. e. nō debet. et. c. plus.

Qui prior. Po. ca. s. de iure pa. pastoralis. xvij. di. c. vlti. Hec regula locum habet in hijs quorū vtriusq par est causa: secus vbi est dispar: et sic nō ob. s. de prebē. cū qui. vbi postordinatus in assecutione prebēde prefert ei qui primo impetrauit. hāc r̄am intellige in cōtractib⁹: et in hijs q ex duorū volūtate dependēt. secus in cōstōnibus in quibus vltima reuocat priorā. s. de cōsti. ls. Itē in testamētis. xiij. q. ij. vltia Itē in priuilegijs in qb⁹ volūtas cōcedētis attēdit. s. de pben. hij qui. C. q pos. in pig. ha. l. vlti. vbi de hoc. ratio premissorū est: q2 cōiter priuilegia nō ex tpōre: sed ex cā extimant potiora. ff. de priuileg. cre. l. priuilegia. et dic per Azo. in sū. C. qui po. in pig. ha. vñ quis creditorum alijs sit potior. dic hic plene per Dy.

Qui sentit. Po. ca. i lapsis qui ponunt in monasterio. xvi. q. ij. de lapsis. et de pb̄ytero qui sustinet on⁹. et habebit emolumētū mortui. s. de sepul. c. j. sicut ecōtra: nō est ferēdus is qui lucrū amplectit onus autē subire recusat. xvi. q. vij. filijs. C. de cadu. tol. l. vna. §. pro secūdo. in fi. Hec regula fallit p̄mo rōne etatis C. de leg. iij. l. fi. in fi. vbi minores etate ad tutelā nō veniūt: sed ad successionē benc. Itē fallit rōne psone: q2 licet socius magnū emolumentū societati dederit: si postea dānū det: nō fit dāni et emolumenti cōpensatio. ff. pro soc. l. nō ob. eam. Itē fallit rōne nature cōtractus. C. fa. hercisc. l. licet. Itē fallit rōne pacti sp̄alis. ff. e. l. j. et. s. de pac. c. j. et. fi. Itē fallit vbi ex causa quis prohibet ab emolumento: licet onus habeat. sicut patet in iudice. s. de rescrip. statutū. §. vlti. et sumit hec regula ex. l. j. ff. e. l. s̄m naturā. et intelligas hāc regulā procedere vbi est par ratio oneris et cōmodi: alr̄ nō: vt patet in exceptionib⁹ supra dictis: et sic not. q cōtrariorū eadē est disciplina: onus enim et cōmodū duo sunt contraria. vt insti. de l. hijs q sunt iuris sui vel alieni. §. j. cuius oppositū patet nā vbi de vno cōtrariorū pdicat affirmatio. de altero pdicat negatio regulariter. vt patet in preallcg. §. Itē ad positionē vnius cōtrariorū: sequitur remotior deductio alterius. ff. de verb. sig. l. hec verba. dic q vbi de quolibet cōtrariorū fiō detur affirmando vel de quolibet negādo verū esse q eadē est disciplina i gñe et in specie. sed vbi de altero respondet negatio/ de altero affirmatio nō est eadē. sed cōtraria disciplina. et est ratio q2 per cognitionē vnius deuenit ad cognitionem alterius. et sic nō. q contrariorū eadem est disciplina. i. eadē ratio disponens ad cognitionem vtriusq per se ostendens eadē esse cōtraria et diuersa. s̄m. Dynum.

In re cōmuni. Po. ca. in duobus cōiugatis: quorū vnus votū impedit alteri⁹. xxxiij. q. v. §. j. et. ij. Item vno prohibente viā cōpromissi alij nihil possunt facere. s. de elec. quia propter. fallit in casibus not. ff. commu. diuid. l. sabinus. Primus est quādo non interest socij prohibere: vt quia alter vult dealbare: vel denigrare parietē. vt. ff. de seruit. rus. predio. l. quidā. parietem. Secundus quando ei hoc quesitū est vt opus fiat. ff. cōmuni. di. l. si edeo. Tertius quādo edificiū indiget refectione. C. de edifici. priuatis. l. si vt proponis. Quartus quādo fauor religionis adest. vt si sepelire velit quis in cōmune sepulchrū alium mittendo. Insti. de re. di. §. religiosum. Item cū quis rem habet cōmunem cū donatario vt. C. de dona. sancim⁹. Item hic tñ no. q aliud est cōmune vt singulis: aliud vt collegiatis. de quo dictum est. s. co. qđ omnes. et no. s. de consti. cū oēs. vñ hic distingue. q2 aut loqueris de re cōmuni collegiatorū: aut singularium. si primo dic q melior est conditio maioris partis: siue prohibeat siue cōcedat: nisi minor pars fungeretur potiore ratione. de quo plene

in dicto.c.cū omnes.ꝛ de hijs que fi.a ma.par. ca.cum in cunctis.et.c.fi. Si autem vt singulorum.distingue.q: aut socius vult aliquid facere vel reficere in loco cōi ad cū vsum ad quē res parata est:et tūc potest etiā inuito socio.ff.cōmu di.l.si edes.aut ad aliū vsum ad quē parata nō est:et tūc distingue.quia aut interest ꝓhibētis nō fieri:in quo casu est melior cōditio eiꝰ ꝑ hanc regulā:aut nihil īterest prohibētis:ꝛ hic distingue.q: aut alter socius vult edificare seruitutis iure:aut iure cōi.si primo:nō potest.vt.ff.de serui.vrb.ꝑdi.l.parietē.aut iure cōi:et tūc potest. ff.pro so.l.cū in duobus.sed cōtra hāc regulam est ꝙ in re pari vel causa:melior est cōditio occupātis:sicut in pluribꝰ procuratoribꝰ.ꝫ.de procura.nō iniuste.ꝛ.c.si duo.et de rescrip.duobꝰ.sed hec regula habet locū in ea re q̄ parte diuisa ad plures ꝑtinebat:iura cōtraria loquūẗ in eo iure qđ distinctū est in vniꝰ executionē que prius ꝓoccupauerat causam.vt in.c.si duo.

Contra. ꝓo.casum.in dicto testis:q: fit interꝑtatio cōtra producētē.ꝫ.de proba.in ꝑsentia. Unde hic no.ꝙ hec obscuritas aut ambiguitas:aut apponiẗ in vltimis voluntatibus: aut in cōuentionibꝰ factis in iudicio:aut in confessionibꝰ:aut in cōtractibꝰ:aut in sentētijs:si in vltimis volūtatibꝰ:et cōstat expresse de volūtate illa seruaẗ:q: liber debet esse stillus vltime volūtatis.C.de sacr.san.eccle.l.j.si al's non constat expꝛsse sed tacite ꝑ coniecturas illa etiā seruatur.xvj.q.vj.qui recedūt.nisi dicta voluntas testatoris esset iniqua:vel al's cōtra ius.ꝫ.de testa.tu ꝛ.et.c.raynutius.in fi. Si aūt non cōstet expresse nec tacite:stabitur verbis testamēti ad hoc.xxij.q.ij.sin autē.de spōs.ex literis. Si autē v̄ba sint nimis obscura.seq̄tur benigniꝰ et minimū.ꝫ.e.in obscurijs. Si nō appareat quid sit benignius:neutrū valet.ff.de testa.tu.duo sunt titij.et spectat taliū obscuritatū indagatio ad iudicē.ff.de fideicō.l.voluntatis. Si loquamur in iudicijs:semꝑ fit interpretatio pro agēte in litis exordio:et est rō q: aduersariꝰ semꝑ negaret se sic dixisse.C.de annal.excep.l.vlti. in iudicio aūt puta in prohibitionibꝰ fit interꝑtatio contra producentē.ꝫ.de cōdi.app.per tuas.in confessionibꝰ accipieẗ ꝙ magis expedit aduersario. ꝫ.de consti.cum.M.de confes.c.ij.in cōtractibus.distingue.q: aut est certū de cōsensu:aut de dissensu:aut est dubiū. In primo staẗ ei in quo cōsenserūt.ff.de rebus du.in ambigua.ꝫ.de spō. c.j.in scđo nihil valet.ꝛ.xxvij.q.ij.sufficit.in tertio casu subdistingue.q: aut pōt valere ꝫm vnū intellectū:aut scđꝫ vtrūq̄. In primo valet scđm illū tantū.ff.de v̄b.ob.l.quotiēs.et hoc in foro cōtentioso:q: in foro aīe stare ei qui dissentit in tali dubio.de spō.tua.in scđo casu valebit ꝙ est verisimilius.ꝫ.e.inspicimꝰ. Si aūt dubitaẗ ꝙ est verisimilius:seruatur ꝙ in hac regula diciẗ.ff.de v̄b.ob.l.quicquid.et hec vera sunt cū neuter dolū cōmittit:al's fiet interꝑtatio cōtra illū q̄ cōmittit dolū.xxij.q.v.ꝫ.ex hijs.et.c.quicūq̄.sed si vterq̄ dolū cōmittat:tūc recurreẗ ad cōmunē significationē.ꝫ.de spon.ex lr̄is.vbi de hoc.in sentētijs vero distinctis pōt interꝑtari ꝑses prouincie vel procuratorcesaris.ff.de app.ab executore.in ꝑin.sed minor iudex nō:q: functꝰ est officio suo siue bene siue male.C.de sen.experi.reci. l.ij.vbi de hoc. Itē de interlocutorijs dic vt.ꝫ.de app.cū cessante.sed circa fructꝰ et expēsas supplere potest ea die.ff.de re indi.paulus.in legibꝰ licet nihil īcertū habeat ꝯtinere.iiij.di.erit lex. q: dic lex ꝙ erit certa:et sermone cōscripta.C.de nouo codi.cōpe.in ꝑin.si ambiguitates videntur in secūdis cōprehēdere:recurriẗ ad cōcedentem cuius est interꝑtari.xj.q.j.ꝫ.ex hijs.ꝫm Jo. ꝛ in testamētis distingue.q: aut testator interpretatꝰ est:ꝛ tūc valet eius interꝑtatio.ff.de testa. heredes palā.aut nō fuit interꝑtatus.ꝛ tūc aut valere pōt legatū scđm vnū intellectū tm̄: aut scđm ītellectū heredis et legatarij.si primo: illū intellectū assumimꝰ.ff.de leg.j.l.apud iulianū.ꝫ.titiꝰ.in scđo distingue.q: aut est ambiguitas in volūtate cōstituēte vel relinquēte:aut in voluntate adimēte:si primo:seq̄tur ꝙ est minimū.vt ī dicta.l.apud iulianū.ꝫ.scio.in scđo aut est incertitudo rei ꝛ ꝑsonarū:tunc in primo casu in nullo valet ademptio.secundo casu valet in vtroq̄.in tertio valet adēptio in maiori probatur.ff.de rebus dub.l.si fuerit.et ibi not.ꝛ de adimen.le.l.iij.ꝫ.si duobus.ꝫm Dygnū.

Non est. ꝓo.ca.in eo qui iurauit. xxij.q.ij.c.j.ꝛ.ꝫ.de iureiur. cum quidā.et.c.quintauallis circa hoc not.ꝙ iuramentū illicite ꝛ super re illicita prestitū:et de re que inducit periculū aīe. sicut occidere hominē.nullatenus est seruandū:imo quis per se potest conuenire vt hic.et idē si sit licite.i. sponte:sed super re illicita vt hic. si vero sit licite.i.sponte et super re licita.s.tali q̄ seruari pōt sine interitu aīe omnino seruandū est.ꝫ.quod me.cau.cū dilectus. si autē sit illicite.i.per vim et metū:sed super re licita: puta vt dem centū vel renunciē beneficio qđ est de se licitū.sicut omne illud qđ pōt seruari sine interitu. Hic dic ꝙ si coactio vel vis fuit absoluta expulsiua vel ablatiua.vt q: iudeū ligatū baptizaui:vel expuli te de cura.vel extorsi pecuniā de manu tua:nullatenus tenet.q: talis magis pati q̄ agere videretur.ꝫ.qđ me.cau.sacris.ꝛ.c. ad audientiā.vbi de hoc.si est coactio cōditionalis puta nisi des centū te occidam:aut per metū mortis vt quia vis me occidere nisi hoc faciā:ꝛ iam metus est in presenti vel per cruciamen corꝑis : vt q: vis me virginem stuprari.vel ponere ad questionē vel per ablationē omniū bonorū:vel maioris ꝑtis. ꝛ sic quodāmō vita tēporalis adimeretur mihi vel etiam si velles in seruitutē redigere:ꝛ sic mutaretur totus status meus:si per talem metū promisi dare decē:qui al's possem sine dāno meo tibi dare: licet bene faciam si iuramentum meū seruem dando tibi.tamen si nō seruo non pecco mortaliter.sic intelligiẗ.ꝫ.de iureiur.verū.et.c.si vero.ꝛ.ꝫ.ꝙ me.cau.abbas.et.c.sequēti. Si aūt

per aliū metū iurē vel promitā decē.tenet promissio regulariter:et debeo iuramētū seruare.ē. qđ me.cau.ad aures.fallit si sit p̄stitū sup re tertij:puta si p̄lat⁹ iurat dare vel alienare rē eccl̄ie: q̄ nō est sua:vel clericus rē ordinis clericalis:que nō est in co:puta litigare corā seculari iudice.nō valet in hoc casu.ē.de iureiur.c.ij.ꝛ.c.sicut.ē.de fo.cōpe.si diligenti.Item scđo in matrimonio. Tertio.in dote.Quarto.in voto.Quinto.in interdicto.Sexto.in donatiōe tutoris.Isti casus no.p ordinē in glo.ē.qđ me.cā.abbas.in tertio casu suprapositō.s.si est licite ꝛ sup re licita p̄stitū:non pōt cōtra q̄s venire:etiā de licētia pape ꝯm Hug.licet alij contra.vt no.glo.de iureiur. quāto.ꝙ intelligo verū si per illud intēdebat se deo principaliter placēdo obligare: sicut vouēdo cōtinentiā:vel pijs operib⁹ aliq̄d promittēdo.xxij.q.v.ꝙ deo parari.et ideo si homini promisi.x.non in fauorem sui:sed tertij puta:quia tūc sine volūtate tertij nō fit remissio.ar.ē.eo q̄ no.ē.de procura.cōstitutis.lxij.di.tibi dn̄o.et idē si promisi nullius:sed imponēdo sibi necessitatē faciēdi vel nō faciendi aliq̄d:nō pōt sibi remitti:q: nō est q̄ sibi remittat:sed debet facere hoc sup quo deū in testē vocauit. Ex quo seq̄tur ꝙ si iuraui me moraturū per annū cōtinuū ītra domū meā/q: forte nō poterā scolares expellere:illud iuramētū non poterit mihi p scolarem remitti:q: nō est sibi principaliter p̄stitū:sed solū mihi per illud necessitatē imposui morādi.ar. ē.de iureiur.et si xp̄s.Si aūt sit p̄stitū hoī principaliter:puta scribēdi librū vel soluēdi pecuniā: vel cōtrahēdi spōsalia vel matrimoniū in futurū:remitti potest ab hoīe.ē.de spon.preterea.si quarto casu:in primis casib⁹ non est dicēdū alicui ꝙ cōtraueniat proprio motu:si tamē hoc fecerit nō peccat mortaliter:sed venialiter.vt in dicto.c.verū.In alijs casibus non credo ꝙ possit contrauenire sine superioris licētia absq̄ pctō mortali. Excepto casu alienatiōis eccl̄ie:in quo forte est spāle vt in.c.q: cū. Et potest esse ratio: q: est p̄stitū ꝯtra primū:quib⁹ prestis de nō alienādo:ꝛ sic scđm nullaten⁹ seruādū.ē.de iureiur. veniēs.ꝛ.c.breui.ꝛ.c.intellecto.Sed de licētia superioris in oībus casib⁹ quarti mēbri poterit cōtrauenire de elec.venerabilē.Unde iurās scđo cōtra rem primo iuratā licitā et licite cadit in scđo membro:q: nihil aliud est quā licite de re illicita iurare.et sic nullo modo seruādū.vt in dicto.c. intellecto.ꝛ est cōtra regulā q̄ dicit ꝙ iuramētū seruādū est si potest sine interitu salutis eterne. ē.de iureiur.si vero.ꝙ nō cōtradicit:sed concordat:ꝙ est cōtra bonos mores:et ita dicendū est de quolibet temerario.ē.de iureiurā.sicut.et.c. tua.Itē idem est in quolibet qui vi vel dolo prestatur in quo prestās nō consentit.et sic nō obligat.ē.de iureiur.licet.De hoc.ē.de hijs que vi me.cau.abbas.ad hoc facit regula.ſ.eo.in malis.idem de īpossibili.ff.e.l.nemo.sicut ergo pactū qđ est contra bonos mores nō tenet sic nec iuramentū qđ est accessoriū.ad hoc facit.ē.eo. accessoriū.Huius ratio est:q: vtendū est rebus ad illum vsum ad quē sunt institute.xxij.q.ij. isaac.et nō ad aliū.sed iuramentū nō est inuentum vt esset vinculū iniquitatis.ē.de appel.cū spāli.et sic iniquitatē nō vinculat.nec cōtra est ē.de iureiur.cū contingat.et.c.licet.q: iuramētum ibi prestatur super ꝯtractu reprobato iure speciali:approbato tamē iure ꝯmuni.Item licz reprobetur per leges/approbat tamen per canones:cū omne iuramentū habeat efficatiam reprobandi ius spāle:et approbandi ius ꝯmune ē.de pac.q̄uis.ꝯm Io.mo.vel dic ꝙ aut est quid prohibitū propter turpitudinē sui:et tunc iuramentū nihil operatur.ē.de iureiur.cū quidam. aut priuilegio vel fauore persone.et tunc est obligatoriū persone:et confirmat rem de qua agitur.vt in dicto.c.quāuis.

Dolo facit. No.casum in vsurario petēte vsuras.ē.de iureiur.debitores.ꝛ.c.ſ.xxij. q.iiij.nullus. hāc regulā intelligēdā: quādo res restituēda est ei a quo petitur.secus si restituēda esset alij.Unde cōmodatari⁹ repetit rem a fure:ꝛ tamē ipse habet eā reddere dn̄o. C.de fur.l.ſ.§.si cū vir.Itē hec regula non habet locū in possessione in qua non īpedit restitutio propter dolū:nisi in casib⁹ qui no.ē.de resti.spo. in literis.et no.Gauffridus.ē.de offi.deleg.venerabili.et no.C.loca.l.si quis conductionis.ff. so.ma.l.si socer.§.luci⁹.et.ff.e.dolo.Distingue. tamē q: aut agit in possessorijs adipiscēde.aut retinēde:aut recuperāde possessionis.In primis duob⁹ regula non hz locū:sed in tertio locū hz: q: spoliat⁹ ante debet restitui:quā de proprietate q̄ratur.C.ad.l.iul.de vi.si q̄s ad se fundū.vbi petit ad se restitui possessionē ablatā violēter.ꝛ postea poterit sup dn̄io cōueniri.vnde ꝙ dicit petit:expositione agēdo petitorio iudicio:vel possessorio adipiscende:vel retinende possessionis. Sequit̄ restituere.s.eidē:secus alij:al's totus titulus de procura.esset sublat⁹.s.q: procurator non posset petere a tertio:ꝙ habet dn̄o restituere.ꝯm.Dy.

Non est. No.ca.de re.permuta.significāte.ē.vt lite nō contesta.qm̄.§.si vero.Item in dn̄o q̄ nō est in mora petēdo seruū factū monachū:si potest se tueri legitima exceptione lōginq̄tatis.xvj.q.iij.si q̄s incognit⁹.Item si in soluendo quartā decimax.ē.de p̄scrip.de quarta. Et est ratio regule:q: ad hoc ꝙ aliq̄s possit dici morosus oportet ꝙ sciat vel scire debeat se debere:sed ille q̄ habet exceptionē legitimā hoc nescit:ergo nō est in mora:et ītellige exceptionē legitimā q̄ replicatiōe non elidit̄:vt si furor replicando positus tollat pactū de nō petēdo ꝙ cōtra me ponis:ꝛ intelligas de exceptione q̄ tollit vinculū naturale vel ciuile:sic eīm actio q̄ per exceptionē tollit̄ non valet:sic nec exceptio q̄ tollitur p replicationē.vt.ff.e.nihil.et est ratio:q: in excipiendo reus fit actor.ff.de excep.l.ſ.Si q̄ras an remisso pacto:orit̄ actio.sic de iure canonico.sed de iure ciuili:non:regulariter dire

cte: sed indirecte bene. vt si agaẗ ad penā stipulatā. si non cōpleaẗ ꝙ ex nudo pacto ꝓmittiẗ: q꞉ tūc directe agiẗ ex stipulatu. ⁊ sic indirecte cōseq̄tur ꝙ nudo pacto debebaẗ. C. de pac. l. pacto. vel dic ꝙ sicut stipulatio penalis īcipit a ꝓcedēti pacto nuda legis dispēsatione ꝑmittiẗ agere ex stipulatione penali nondū cōmissa. ꝙ est ꝯtra ius cōe: vt metu ci⁹ pareaẗ pacto ꝓcedenti vt in l. si pacto. et est ratio in vtroqꝫ casu: ne contrac⁹ in totū reddaẗ inutilis. si vero nihil relaxeẗ: q꞉ ꝑmittitur agere ex stipulatione nōdū cōmissa: ꝙ est cōtra ius cōe vt. ff. de vb. ob. l. ita stipulatus. similiter q꞉ permittiẗ etiā agi lite nō ꝯtest. sub pacto nudo: ꝙ siīr remotū est a iure cōmuni vt. ff. de pac. l. iurisgentiū. §. cū nulla. ſm. Dy.

QUod ob gratiā. Po. cas. in hijs q̄ fauore eccl'ie cōcedūtur: ecclesiam grauare nō debet. xij. q. ij. caritatem. ꝟ. de regu. ad apostolicā. ⁊ c. nō solū. ꝟ. de secūd. nup. c. ij. de ꝓben. si motu. nisi forma mādati aliud requirat. ꝟ. de ꝓben. cum de nō sacerdotali. Itē intellige regulā in gr̄a ex motu principis facta: q꞉ secus si ad instantiā istius cui fit. ꝟ. de mut. pcti. ꝑndētiā. ad idē. ꝟ. de cōsti. cū oēs. et. ff. ꝙ quisqꝫ iuris. per totū. hec regula obtinet locū in sui cōtrario q̄ penale odiū nō debet cōuerti in ꝓmiū. xvj. q. j. legi. de sen. excō. sententie. nec ob. l. ff. de aut. tu. l. obligari. §. hereditatē. q꞉ in hijs in q̄bus certū est cōditionē pupilli effici meliorē valet factū a pupillo: etiā sine tutoris auctoritate: si feraẗ sentētia pro eo. C. de procura. nō eminus. sed si certū esset deteriorē fieri: vt si alicui se obliget: vel actionē cedat: non tenet. C. de aut. presta. l. ij. ⁊ iij. sed in hijs in q̄bus dubiū est: pōt esse: cuius sit melior: vel deterior: vt in aditione hereditatis: q̄ potest habere latētia onera non tenet ꝙ fit a pupillo sine tutoris auctoritate: et hoc pupilli fauore: ne īplicetur oneribus vt in cōtraria lege. ad istas duas regulas hic positas potest gn̄aliter solui: ꝙ idē act⁹ non potest esse per oīa īmediata causa pene ⁊ ꝓmij. vt l istis. ll. ⁊ ff. de leg. l. nulla. ⁊ C. de leg. l. fauore. sed bn̄ potest esse causa remota mediata. nā delictū est causa pene: pena causa īhabilitatis: pro aliquo actu vel officio exercēdo: inhabilitas vero causa remotionis ab illo officio: remotio vero causa liberationis ab onere: ꝙ alīs incūbebat ratiōe officij remoti. nā remiti a militia ꝑ ignorātiā q̄ non audent: ex hoc in penā in vrbe morari in loco in quib⁹ imperator habitat: excusaẗ a munere tutele ciuitatis. ff. de hijs q̄ not. infa. l. ij. §. ignominic. sed dic ꝙ ꝯtrariū soluit diuersitas actuū ꝑsonarū vel rerū. vt. ff. de hijs quib. vt indig. l. j. nisi pro vna causa esset causa pene et premij: sed diuersitas ꝑsonarū ⁊ rerū tollit cōtrariū. Nā ibi respect⁹ fisci mereẗ: ⁊ ideo ꝯseq̄tur premiū respectu autē ꝓmij delinq̄t. et ideo seq̄tur penā. Dy.

NUllus. Po. ca. si tibi cōsului vt pecuniā dares in emptionē mertium potius q̄ prediorū: ⁊ male inde tibi accidat. si hoc feci fraudulēter: teneor. si bona fide / nō obligor. et sic pone ca. ff. māda. l. ij. §. vlti. ⁊ ff. e. l. consilij. ecōtra ille cui datur nō teneẗ sequi. ꝟ. de arbi. cū olim. sed si consiliū hoc requirere debet; bene debet spectare rn̄sum. ꝟ. de elec. cū in veteri. de fraudulento cōsilio. pone casum. ꝟ. de renū. sane. lxxxvj. di. tantis daniel. Itē differentia est inter mandatū: q꞉ mādator obligatur mandādo. sed nō cōsulens ꝯsulendo. insti. manda. §. tria genera. vbi de hoc. nec ob. ff. manda. si nō remunerādi. §. si tibi. in fi. q꞉ ille §. intelligitur quando nō erat alīs facturus. ad cui⁹ euidentiā sic distingue: q꞉ aut datur cōtrahendi: aut delinquendi. aut erat alīs cōtractur⁹ aut nō. si nō: tenetur is qui consiliū dedit. vt in dicto. §. si tibi. si erat alīs facturus: tunc ꝓprie locū habet distinctio regule: quia si interuenit fraus: teneẗ. alīs nō. si aūt datur consiliū delinquendi: varie sunt opiniones: mihi tamē videẗ quia aut is cui datur nō erat facturus: aut erat facturus. in primo teneẗ simpliciter is qui consilium dedit. vt. ff. de iureiur. l. nō solum. §. mādato. et. §. proculus. si alīs erat facturus: aut ꝓbuit consiliū ⁊ nō opē: aut opē ⁊ nō consiliū. aut consiliū et opem. si ꝯsilium teneẗ: quia nō debet maliciā laudando augere. vt. ff. de seruo cor. l. j. §. persuadere. C. de fur. l. si quis seruo. si opem tantum: sine consilio principali nec secūdario: non teneẗ. vt. ff. de fur. l. et si pignore. §. cui ferramēta. si consilium ⁊ opem: nō est dubiū quia teneẗ. ff. de verb. signi. l. sepe. §. ita dubitatur. ⁊ insti. de obli. que ex delic. nascū. §. ope. ſm Dynum.

EXceptionem. Po. cas. ꝟ. de excep. venerabilis. §. intelleximus. ⁊ ꝟ. de ꝓscrip. illō. cōtra videẗ: quia si excipio de ꝓscriptione: videor confiteri primo fuisse debitū. et si excipio de sanguinitate cōtra matrimoniū: videor matrimonium confiteri. ꝟ. de testi. ex tenore. de trāsac. preterea. ij. dic ꝙ hec dubitatio nō procedit. ⁊ est triplex ratio. Vna q꞉ licet dicā fecisti pactū de nō petendo: poterat esse ꝙ illud dn̄o erat debitū: vel naturaliter tm̄. vel nullomō. et licet dicā interrumpi prescriptionem: sequiẗ ꝙ prius fuit cōpleta. et sic de alijs. Secūda ratio est: q꞉ excipiendo: nego intentionē actoris. vn̄ si aliq̄s intelligiẗ confiteri: eadē exceptio duos contrarios effectus haberet: qd̄ esse nō potest. ff. de solu. qui hominē. ꝟ. de bap. maiores. tertio q꞉ re⁹ est priuilegiat⁹ vt possit proponere diuersas exceptiones etiā cōtrarias: ⁊ sic nō respicit qd̄ proponit. etiā si sit contrariū: sed ad quē proponit scꝫ ad exclusionē intentionis actoris: nō ad confitendū eam: tutius tn̄ esset ipsi reo sic dicere. nego me promisisse: et posito ꝙ promiserim mihi pactū de nō petendo te fecisse. et sic de singulis. ar. xiij. q. ij. in prin. et hec forma bona esset: nisi esset contra conscietiā: cū prius alas demum linguas oporteat eruditas fieri. vt in prohemio. ff. et. ꝟ. de confes. c. j. vnū tamē nota ꝙ idē ꝙ dicit hec regula in exceptione: vt idē intelligas in replicatione: q꞉ replicās nō cōfiteẗ exceptionē: robur⁹ r̄le est: q꞉ negatio ⁊ ꝯfessio sūt duo ꝯtraria

et ideo ad positionē vni⁹ seqtur remotio alterī⁹ vt. ff. de vb. sig. l. hec vba. distingue sic q: aut excipiēdo simplr negat: aut excipiēdo aliqd ponit: si negat in exceptiōe nō numerate pecunie: vel nō numerate dotis: verū est q nō videt cōfiteri de intētione actoris. vt hic. z. ff. de excep. l. nō vtiqz. si aūt excipiēdo proponit: aut simplr: aut sub ꝯditione: si simpliciter vt q: dicit pactū sibi factū de nō petendo: vel se soluisse: vel absolutū esse: tūc de sola exceptione tractādū videt: absqz eo q actor intētionē suā probauerit: sed si negat et sub cōditione ponit q dicit se nō teneri: et si apparebit ipsū teneri: dicit factū pactū de nō petēdo: videt cōfiteri de intētione actoris: et ideo nō afficit onere probādi exceptionē: nisi actor probauerit intentionē suā: et hoc probat. C. de proba. si quidē. ij. z. iij. responso.

Quecontrarijs.

Po. ca. 3. de testi. in noie dñi. z. 3. de fo. compe. si diligenti. xxv. q. ij. impiali. de quo dic vt. C. de leg. nō dubiū. Cōtra istā regulā potest obijci de matrimonio cōtracto cōtra interdictū ecclie: de sacramētis ab alienis plātis impēsis: q tenent: licet cōtra iura cōferant. dici potest q ſm Jo. q hoc no. 3. de despō. du. c. vlt. et in vlt. glo. z Azo. in dicta. l. nō dubium. q hec regula vera est nisi illo iure vl alio tolleret: et sic itelligūtur iura cōtraria: vel dic q illa nō sunt cōtra ius directe: q: licet ius nō assistat: nō tamē plene resistit. aliq distingūt. q: aut ius prohibēs stat in suis finib⁹: et tūc valet q fit cōtra: sed cōtra istud mēbrū est dicta. l. non dubiū. et dictū. c. in noie dñi. aut. i. prohibēs procedit vltra infirmādo sic cōtra fiat: et tūc nō valet: illud membrū est bene factū: sed primū non ob. q dicit de maleficijs q contra ius fiūt: non habent pro infectis: q: hec regula locū hz in hijs q de iure sortiūtur effectū: q sic expositione. i. que sunt alias de iure pmissa: vt pacta z ꝯsilia: als nō valet ista solutio. Nam regula locū potius habet in hijs q de iure impediunt sortiri effectū: q: quādo nō fiūt scdm formā iuris itelliguntur prohibita: et propter hoc nō possunt dici sortiri de iure effectū. Unde clarius tu dicas regulā loqui in hijs q sunt de iure prohibita: et sic vba euidēter ostendūt hec. et in. l. nō dubiū. de hijs tamē q a iure sunt prohibita: quidam sunt quoꝶ effect⁹ potest retractari. i. ad pristinū statū reduci: et executio ipediri: prout vēditiones z donationes / ceteri cōtract⁹ / testamēta / z ꝯsilia. et in hijs proprie procedūt effectus regule: alia sunt quoꝶ effectus non pōt retractari. i. ad pristinū statū reduci vt homicidiū / et ꝯsilia. q: homo mortuus nō pōt reduci ad vitā. ad talia nō extendit regule effect⁹. vel aliter illa q de se sunt licita: sz sola iuris prohibitione illicita: si fiant sola prohibitione pro infectis habent. Sed illa q de se sunt illicita quo ad effectū iuris: etiā sunt habenda pro īfectis. s. quādo de facto processerint: non pōt esse non factum: et sic respōdet ad maleficia. Ad alia iura respondet sic: q: vbi iura prohibēt simpliciter: nec vltra procedūt: pro infecto habent. et sic regula z. l. non dubiū intelligunt si vltra procedāt tractās qualiter anullet: vel ipo iure: vel ope exceptionis: tūc licet prima facie videant tenere: effectualiter tñ non tenēt: q: nihil interest qs an actionem nō habeat: an possit per exceptionē excludi vt. ff. e. nihil interest. si aūt procedat vltra cōfirmādo tenēt: ratio ꝑdictoꝶ est q: cū. l. vltra nō progredit: stat clausule speciali relicta gñali. 3. e. generi.

In pari causa.

Po. casuz. 3. de cle. coniuga. diuersis fallacijs. de fide instru. inter dilectos. de vsuris. q: frustra. de pben. si a sede. c. libro. cōtra videt decre. 3. de cōcess. pben. cū sup. sed dic vt ibi in glo. Unde in hoc q dicit: delicto: sumpta est ex lege. ff. e. cū propter delictū. et in hoc qd d: causa sumpta est ex. l. ff. e. cū pari. ad euidētiā huius regule: et cōtrarioꝶ eius. sic distingue. q: aut pro puniēdo dolū vel culpā agit criminaliter: vel ciuiliter. et si criminaliter aut est idē delictū accusatoris z accusati: aut diuersum: si idē repellit accusator: q: nil dolosus doloso. 3. de accusa. veniēs. et. c. cū p. et de regula. veniens. si diuersa: aut proponit in modū accusationis: aut in modū exceptionis: si in modū exceptionis audit opponēs anteq nomē ei⁹ fuerit iter eos receptū: postea nō audit: etiā si mai⁹ crimē opponat vt. ff. de adul. l. ij. §. q hoc dicit. si accusatoris: aut de maiori: et tūc nō audit anteq sit inter eos. C. qui accus. nō pos. l. postea. nullo modo audit de maiori. C. de accusa. l. is. qui reus. vbi de hoc. iij. q. ix. negāda. no. sil. de pari vel de minori nō audit nisi prosequat suā vel suoꝶ iniuriā. vt. C. qui accu. nō pos. l. negāda. si ciuiliter: aut vterqz est ī dolo: vel pari culpa: et tūc hicinde cōpensat: siue circa idē: siue circa diuersa reperiatur dolus et culpa vt. ff. sol. ma. l. viro. z. l. cū mulier. aut vnus est in dolo: et alius in culpa: et tūc si circa idē sunt cōmissa: nō fit cōpensatio: q: dolus ꝑponderat culpe vt. ff. ad. l. acql. l. idē. §. vlt. si circa diuersa: fit cōpensatio: cum teneatur vterqz ad q̄ntitatem. ff. de cōpēsa. si ambo. et ibi no. si aūt vn⁹ est in lata culpa: et alius in leui. ꝑponderat lata: q: eqparatur dolo. ff. deposi. q nerua. Itē si alter esset in leui: et alter in leuissima. q: preponderat leuis circa idē: sicut dictum est. sed in casu sili. secus si circa diuersa: cum sint inuicē debitores vt. ff. e. cū per delictū. Itē si vn⁹ sit in leui in faciēdo: et alter in leui in negligēdo. preponderat leuis in faciēdo: ideo nō cōpēsatur. nec est melior cōditiō possidētis. vt plene determinat. ff. sol. ma. si mora. ſm Dynum.

Cum non.

Po. ca. 3. de fi. instru. imputari. po. casū. in Abraham qui quātū in eo erat imolauit filiū. xxij. q. ij. prophetauit. et in co. qui ipedit q citatio ad eū nō ꝑueniat. 3. vt. lite nō cōtest. z. qm. §. porro. Et no. q bene dicit ꝑ eū, ad quē ꝑtinet. q: secus ꝑ aliū tertiū: vel ꝑ casuale impedimentū: q: tunc licet nō imputetur q per me nō stat. 3. e. imputari. tamē nō habebit pro impleto vt hic a cōtrario sensu. et no. q ista

regula distat ab illa imputari:qꝛ illa loquitur in eo q̄ habet cōditionē implere:et nō stat per eū: hec aūt loquitur quādo stat per eū pro quo cōditionē impleri debebat.et est ratio hui⁹ regule. ff.de vsuris.l.debitor:et expone eam:vt illa exponitur.ff.e.l.iure ciuili.⁊ intelligas hoc per eū id est per factū vel per impedimentū per eū positū.quia tūc habet locū hec regula.⁊ qꝛ si per eū id est per casum in ei⁹ personā contingentē.vn de si testator relinquat decē liberto si moretur cū filio:⁊ filius moriatur:nō habebit libert⁹ ista decē. quia legatū fuit cōtemplatione eius in cui⁹ persona erat impleda cōditio.secus eīm esset si cōstaret ꝙ fauore legatarij eēt relictū:vel saltē esset dubium:vel hoc apparet aliquibus cōiecturis: quia tunc haberet illa decē.vt.ff.de adimē.le.l. seyo.in prin.et.l.gayo.§.imperator.

Quod alicui. Pone.cas.3.de elec.auaricie.et xlviij.dist.sic.3.de fal.ad falsariorū.⁊ not.ꝙ hec regula loquitur in maleficijs indecēs est eīm crimen suū cōmodis alienis impendere.vt in dicto.c.sicut.secus in ciuilibus:qꝛ delegatus ex delegatione cognoscit de causa de qua non posset proprio nomine ⁊ libertus alicuno nomine vocat patronum in ius:et non potest proprio.ff.de in ius vocan.l.quesitū.idem de causa spirituali per laycum.3.de procurat. c.nō indiscrete.et de criminali per prelatū.3.ne cle.vel mo.eps.locum tamen habere potest in hijs que requirunt adminiculū ordinis:qꝛ eps non pōt cōmittere episcopalia nō episcopo.vnde si inferior nō pōt crismare per se:nec de mandato epi vel eius nole.3.de conse.eccle.vel alta. aqua.de consue.quāto.et est ratio regule:qꝛ cōuentus alieno nole habet agnoscere bonā fidē et iustam causam tueri:et nō malā.ff.de admi. tu.l.quotiens.Item intellige hanc regulā cū faciendi alieno nole redderet ad eundem effectū: quē consequeret nole proprio.cum autē non ad eundem:sed diuersum effectum pareret:tūc haberet locū contraria lex:quesitū.ff.de in ius vo.

Potest. Po.ca.3.de pbē.accedēs. ⁊.ff.de procura.l.§.is.et 3.de procura.procurator.Hec rtā fallit in eo cui cōmittit certū ministeriū vt.3.de off.dele.c.vlt.⁊.C.de cadu.tol.l.vna.§. ne aūt.Itē in penitentia recipiēda.de pe.di.6.c. quē penitet.et est ratio:pudor que est maxima pars pnie.Itē in eo q̄ veniā etatis impetrat qd facere debet.C.de hijs qui ve.impe.l.ij.Itē adoptare vel arrogare nō debet ąs per aliū:⁊ est rō qꝛ tali imitant naturā vt.ff.de adop.post mortē.Itē inferēdo snl im.vt.3.de re iudi.⁊ si snia. Itē in sacramētis vnitatis.xvij.dis.quotidam. Itē in correctione monachorū vel abbatis.3.de sen.excō.vniuersitatis.Itē dns nouum emphiteotā nō per procuratorē sed per sein possessionem inducere potest.C.de iure emphi.l.ij.Item proclamās a seruitute in libertatē.ff.de asser. toll.l.ij et regulariter in qualibet causa criminali.Itē ea que sunt meri imperij:vel gladij potestatis nō delegant fm.l.nisi in casu.C.de offi. eius cui man.est iur.l.§.secus scdm canones.de hoc no.xxvi.dis.c.§.xvij.q.iij.illud.de offi.ordi. qd sedem.Item adultus debet respōdere per se: nō per alium in baptismo.de conse.dis.iiij.cum paruulis.Itē fallit in casu.3.de iudicijs.iur⁊ esse ambigui.et.3.de offi.lega.c.ij.in prin.ista sunt spūalia.et multa q̄ eis sunt silia.eū pōt etiā quis ꝙtū per aliū:ꝙ nō pōt p se.sicut eps clericū vbe rare.lxxxvi.dis.nō liceat.Itē per aliū in criminib⁹ iudicare.3.ne cle.vel mo.c.vl.Itē p aliū curā viduarū ⁊ orphanorū habere.lxxxvij.di.eps gubernationē.vbi de hoc.Itē per aliū ligare mulier religiosa.3.de sta.regula.c.periculoso.et de elec.indēpnitatib⁹.quādoꝙ quis consequitur per aliū ꝙ non pōt per seipsum.3.de cōcess.pben.auctoritate.sicut q̄dam potest q̄d tanq̄ alius:nō tanq̄ ipse.ff.de adop.si pater.et differt ista regula ab illa.l.eo.qui facit.qꝛ ista loqtur in hijs tantū q̄ possunt de iure sortiri effectū:sed illa in hijs:et in alijs:puta in maleficijs.Itē ista loquitur de habitu et habitudine hic faciendi:illa de actu iam facto.et itelligas regulā loq gnaliter: et obtinere tam in iudicio ꝙ extra iudiciū vt.ff. de procura.l.§.restringi aūt debet hec regula:ad ea que possunt per aliū explicari regula nō procedit.ff.de solutio.l.inter artifices.et in multis iuribus spālibus.3.allegatis.

In malis. Uerba sunt.xxij.q.iiij.in malis.aliqua tamē mala promissa puta p metū/vel per vsum fer uātur qꝛ sunt q̄ possunt seruari sine interitu salutis eterne.3.de iureiur.debitores.et.c.si vero. et die vt.3.e.non est.Itē no.ꝙ malū promissum dupliciter sumitur.Uno modo quādo interponitur sup re mala/vel turpi/seu turpitudinē cōtinēte:et illud nō expedit obseruari.qꝛ ipso iure non tenet.vt iuribus.3.positis.Secūdo/dicit malū promissum.i.male receptū:qꝛ interueniēte dolo vel metu:et licet promissio teneat de iuris rigore:nō expedit fidē seruari:imo promissori datur exceptio doli:si per dolū sit promissum:vel metus:si per metū vt.ff.de vb.ob.si quis cū aliter. Nam nihil interest vtrū q̄s non habeat ipo iure actionē:vel possit per exceptionē elidi.vt.ff.e. l.nihil itereſt.ratio regule est:qꝛ qd licitū est debet firmari:et qd est illicitū debet infirmari vel rescindi.3.de preben.dilectus.

In alternatiuis. Pone cas.3. de preben.si pluribus.in scda pte.3.de rescrip.inter cetera.⁊ de plus peti.c.vno.ad hoc.3.de appel.significauit.⁊ de rescrip.ex pte.reperiunt tamē quādoꝙ alternatiua ordinis.s.ꝙ ordo scripture vel litere seruat.3.de prebē.mandato.fallit tamē quādoꝙ hec regula ꝙ eligēs est in mora:vt in dicto.c.si plurib⁹.in fi.insti.de leg.§.gnaliter.Ratio huius regule est:qꝛ solutio debitoris est ⁊ per eū creditori faciēda:et sic habet eligere ꝙ ponit ad soluēdū in fauorē illi⁹ ad quē spectat illud qd ponit:sicut patet in debito in diem:qꝛ si dies sit assignata in fauorē debitoꝝ:renūciari potest:⁊

statim soluere:secus si in fauorē creditoris insti. de vb.ob.§.in dic.ff.de leg.ij.si ita relictū.§.pe gasius.et premissa ratio habet locū in alterna tiuis pstationis.secus de alternatiuis ordinis: de qbus disponit prout vult ille qui ordinē ponit vt.ff.de leg.ij.cū pater.et dic vt.§.de pben.man dato.Unde hec regula diuidit in duas ptes.pri mo ponit de alternatiue obligationis electiōe. in scda de eius effectu.scda ibi.Et sufficit.distin gue tamē ad euidētiā regule:qz aut loqris in cō tractib⁹:et tūc simpliciter procedit illa regula: aut legatis.et hic subdistingue.qz aut vba te statoris dirigūtur ad heredē:aut ad legatariū: aut simplr proferūtur.Primo casu est heredis electio.ff.de leg.ij.si ita relictū.§.vlt.Secundo casu est electio legatarij.vt si testator dicat:reci pias illā rem vel illā.ff.de leg.j.§.plane.§.vlt.t de leg.ij.lucius.In tertio casu est electio.cū in vlti mis volūtatib⁹ plenius ꝙ in ꝯtractibus fiat in terptatio.ff.de leg.ij.titio.et ibi plene not.licet alij dicant indistincte aliud in legatis/aliud in cōtractib⁹ propter rationē predictā.Itē not.ꝙ in alternatiua siue affirmatiua:siue negatiua sufficit alterū fieri/vel nō fieri.sic nō ob.l.mo cō cordat.ff.de vb.ob.si quis ita.in fi.¶Itē not.ꝙ triplex est oratio.quedā cōiuncta q̄ fit cū copu latiua:et hic requirit ola esse simul vera.de qua.§.de proba.licet.et de rescrip.c.ij.quedā disiun ctiua:que fit verbis disiūctiuis:q̄ nec disiūctiua: nec copulatiuā habet:cōiunctionē que ex mēte pronūciātis:accipit aliqn̄do copulatiue:aliqn̄ disiunctiue vt.ff.de vb.ob.si alienationis.§.vlt. Si de mēte nō appareret:potius videtur significa re copulatiuā ꝙ desiūctiuā vt.ff.de leg.ij.l.tri plex.§.videamus.

Qui ad agendum.

Po.casū, ex.q.iij.§.potest.et.§.de off.or.cog. cum dilectus.et de pscrip.illud.t ha bes hanc regulā.ff.e.inuitus.et est huius ratio: qz cui licet agere ꝙ est plus:ꝓ cōsequēs excipere: ꝙ est minus.§.e.cui licet.Itē po.ca.§.de excep. cū inter priorē.et licet quādoqꝫ actio tollat:ex ceptio perpetuo durat.ff.de dol.excep.l.pure.§. vlt.quādoqꝫ venit in cōpensatione:ꝙ non venit in petitione ſm.l.vt debitū naturale.vt de cō pen.l.etiā.et ecōtra.interdū venit in petitione ꝙ nō venit in cōpensatione.sicut est videre.C.de cōpensa.l.vlt.et dic vt not.§.de iureiur.quēadꝫ modū.t intelligēdū est qd ad agendū admittit cōtra eū cōtra quē excipere vult.vt hic.nec ob. ꝙ dicit de publiciana.Nā habens publicianam actionē cōtra alios excipit nō cōtra dnm.ff.de publi.l.penult.intellectus aūt hui⁹ regule.C.lo ca.et cōduc.l.si quis cōductionis.vbi cōuentus possessorio si dicit conduxisse ante omnia pos sessionē restituit.t postea agit.t facit ꝙ no.§.e. dolo.Nam cōtra predonē agētem possessorio: nō admittit exceptio:tamē admittit actio.§.de resti.spo.in litteris.et.c.sequēti.et gn̄aliter.agē ti possessorio refertur q̄stio proprietatis:agens do:nō tamē excipiendo.§.de ordi.cog.c.vlt.t de

rei vēdicatione.ordinarij.Itē est alia rō regule qz cū exceptio detur reo ad absoluendū:t actio actori ad condēpnandū:idcirco cōgruit facilius exceptio.ff.de ac.et ob.l.arrian⁹.vnde licet hec vera sit regula:fallit tamē in iudicijs recuperā de possessionis:in quib⁹ violentus possessor nō habet exceptionē dnij vt dictū est.§.sed posses sor clandestinus bñ habet exceptionē.C.de pro ba.l.ij.§.ei⁹.ratio diuersitatis est qz improbior est violentus ꝙ clandestinus.Itē est in hoc casu C.loca.si quis conductionis.vbi conductor licet dicat se esse dominū:et de eo excipiat.tamē cō pellitur restituere possessionē locatori:alias esset quedam species spoliationis.Item qn̄qꝫ in pe nam mendacij.vt si aliquis negauerit se possi dere:et conuincat:licet sit dns:cogitur in aliū possessionē transferre.in auten.de trien.t semis. colla.iij.§.illud quoqꝫ.si quere.s an sola lata in petitorio noscebit in possessorio.dic.ff.de iudic. l.ij.§.quedā.sed si tale sit possessoriū ꝙ nō exclu datur per exceptionē dnij:vt possessoriū recupā de possessionis vt dictū est.§.non preiudicat.sic intelligit.C.de interdicti.l.incerti.cū ibi notatis.

Qui per alium.

Pone ca.§.de sen.excō.mulie res.prosequere hanc regulā per illā.§.e. potest quis.et est sumpta ex.l.e.qd iussum.et dic ꝙ vbi eligitur persone industria regula non procedit.§.de offi.deleg.quoniā apostolica.sed vbi nō eligitur:tunc procedit.nec credas ꝙ fa ctum vnius sit idem necessario qd factū alteri⁹. sed quadā iuris interpretatione idē reputatur: nec est supflua ista rā propter illā.§.eo.pōt qs. qz illa loquit de ptāte explicandi per illū.ista ve ro de effectu explicandi. si in libello dicam me actum per teipsum de fundo.in progressu cause probem:ꝙ nō pro te.sꝫ de mādato meo:vel alis ter ratū habēte factū fuerit:nō nocebit tibi.sed t imputem mihi:qz ad certā formā me astrinxi. ar.de re iudi.abbate sane.sic intelligit Inno.de dona.c.inter dilectos.alias si dixero simplr in li bello:potero post articulare in quolibet:de tri plici casu per istam regulam.C.de procura.non ideo minus.sed nunꝙ in codē libello poterunt distincta oīa tria poni.

Actus.

Po.casū.§.de eo.qui.cog. discretioni.et si post ma trimonium fit furiosus.xxxij.q.v.neqꝫ furiosus.et est sumpta ex.l.ff.e.que in ambiguis.§.j.Alia regula est in cōtrariū.§.eo. firmat.ꝙ licet casus veniat a quo ab initio po tuit inchoari:nō firmat ꝙ ab initio nō valebat. No.ꝙ bene dicit nō retractat:ac si legitime nō fuisset factū.interdū cum propter superuenien tem causam impedit eius effectus totaliter ꝙ legitime factū erat.vt.§.de cle.egro.presbyter. et.c.tua.quādoqꝫ enī mutatur effectus illius ꝙ post factū erat legitime propter casū supueniē tem.vt.ff.ad.l.aquil.l.meū casū.vbi dr ꝙ cessat l.aquil.quādo seruus mortaliter vulnerat⁹ fa ctus est liber.qz lex aquil.dānum respicit et dā num liberi extimari nō potest.distingue:qz aut

res deuenit ad casum in quo incipere nõ potuit post sui completionẽ: et tunc tenet regula: vel ante sui completionẽ: quo casu vltimo corrũpitur qd est prius actum: si ille casus superueniẽs est anullans seu vitians illud qd prius erat factum legitime. si autẽ est cõpatiens ad eundem vel ad diuersos fines: nõ tamen cõtrarios tendens: tunc vera est illa regula. vt. ff. de seruitut. pro parte. et intellige regulã de legitimo facto in eo statu manente: q2 als contra. ꝫ. de iureiur. quẽadmodum. distingue: q2 aut casus superueniens est fortior primo: et tunc primũ corrũpit: als nõ. ꝫ. de preben. si pauper. et facit illa regula ad aliã. sc3 ꝙ nõ tollit factum: qd impedit faciendũ. ꝫ. de cog. spi. per catecismum.

QVod alicui. Po. ca. vt. ꝫ. de priuileg. c. sane. et. c. priuilegia. et dic vt ibi. et. c. que a iure. ꝫ. e. in argumentũ. et hoc verum est nisi casus specialis ad talẽ casu3 trahat qui pari equitate vel maiori iuuetur. vt textus. et glosa et. C. de fur. l. si quis seruo. vnde si scribat certe persone constituẽdo priuilegium: tunc habet locum regula: sed si constituendo ius cõmune: ibi nihil facit expressio persone: quando constituitur et extẽdatur ad alios: quia iura nõ in singulares personas: sed generaliter cõstituuntur. ff. de consti. prin. l. j. et. v. dis. c. ad eius vero concubitum. et de iure calũ. c. j.

FRustra. Po. cas. ꝫ. de iureiurã. peruenit. et. C. de pact. cũ proponas. ij. lxxxv. dist. esto. ibi/cur ego te habebo ꝛc. nec obstat ꝙ fides hosti est seruanda. xxij. q. iiij. innocẽs. q2 hoc verum est si hostis fidẽ seruauerit: als nõ. nec ob. c. quod deo pari. xxxiij. q. v. q2 ibi non fuit fides promissa homini: sed deo. et sicq̃ deo promittũtur sine conditione seruanda sunt. xxxij. q. viij. c. vno. in fi. et sic est in penalibꝫ promissionibus: q2 sub iuramento et pena adinuicẽ aliquid promiserunt. et altera pars frangat: si alteri expedit penã petere et dictũ obseruari: agat ad hoc alioquin potest venire audacter: et fiet mutua cõpensatio penarũ. ꝫ. de pen. ꝯstitutus. hoc intelligas vbi ex vtraqꝫ parte contrahentiũ est eadem qualitas ꝛ cõditio. secus si diuersa: q2 forte ex vna parte claudicat: sicut cũ minor contrahit cũ maiore. ꝫ. de despon. impu. de illis. nã maior fuit in culpa contrahendo cũ tali: secus si legitime contraxisset cũ iuris solẽnitate: sed petit restitui: quia tunc nõ nocebit maiori: ex quo est sine culpa. ff. de act. emp. et ven. l. iulianus. §. si quis a pupillo. et intelligas istam regula3 circa idem factum: non circa diuersã. arg. ff. de lega. ij. l. cum pater. ratio regule est: quia qui nõ seruat legem conuentionis: sed ex parte sua impugnat: ex ea commodum subire non debet. ꝫ. de censibus. cum olim. nec decet ꝙ legem conuentam pro parte impugnet: et pro parte approbet. cum contractus claudicare nõ debeant. ff. de arbi. si cũ dies. §. arbiter.

DElictum. Pone casum. ꝫ. de except. venerabilis. de sum. trinita. c. dãnamus. in fi. xvj. q. vj. episcopũ. Et intellige hanc regulã in faciẽdo: non in obmittendo. vt. ꝫ. de pscript. c. j. de dona. fraternitatem. et ibi de hoc not. Item itellige hãc regulam nisi beneficiatus sit ꝙ fructus sui beneficij faciat suos dum viuit: vt si est canonicus secularis: qui fructꝰ facit suos sicut mercẽnarius facit suum denarium quem lucratur vt extra. de testa. requisisti. in fi. in talibus eñ fructibus potest fieri executio cõtra talem: et idem de beneficiato bene merito. xvj. q. j. possessiones. xij. q. ij. quicumqꝫ. et. ꝫ. de precarijs. c. fi. in fi. et idem licet non faciat fructus suos: si tamen hoc visum est ecclesie in qua fructus percipit puniri poterit: siue sit obligatus ex maleficio: vel cõtractu. ꝫ. de deposi. grauis. de fideiussor. c. peruenit. sed hoc potius fit ex officio iudicis: et volente ecclesia: q̃ ex natura contractus: als regulariter de fructibus ecclesie seu bonis non sunt soluende pene: seu debita prelatorum. ꝫ. de appel. reprehensibilis. de quo per Hosti. in dicto. c. peruenit. Item intellige hoc quando agitur de damno vitando. secus in lucro captando. C. de acq̃. pos. l. fi. Item intelligas de delicto vnius persone: puta prelati vel alicuiꝰ de collegio. secus si tota ecclesia vel maior pars delinqueret: quia propter vnius delictũ confiscatur nauis. C. de sacro. san. eccle. l. iubemus nullã. et no. ꝫ. de ordi. cog. cum dilectus. et in dicto. c. episcopũ. et intelligas etiã vbi ex delicto talium aliquid peruenit ad ecclesiã: quia si peruenit: ecclesia teneretur: sicut pupillꝰ de eo qd ad se peruenit ex delicto tutoris. ff. ne vis fiat ei qui in pos. mis. l. j. et dñs ex delicto suorum. ff. de vi et vi ar. l. j. sed tunc nõ videtur pati dãnu3: cum de suo nõ soluat. liiij. di. generali. in fi.

RAtioni. Po. ca. in herede patroni. xvj. q. vij. filijs ac nepotibus. et de solu. c. ij. ꝫ. de offi. deleg. quoniã. et facit. ꝫ. e. qui sentit. qui licet diuerso modo loquatur ad eundem tendit effectum: nisi onus tale sit ꝙ de natura sui non debeat ad successorẽ transire: et institutus sub cõditione transmittit hereditatẽ ad substitutum simpliciter: nõ tamen cũ onere conditionis: q2 dicta conditio repetita non fuit instituto. ff. de heredi. insti. l. sub conditione. et hoc verũ est in onere coherente persone: quia de nõ coherente persone. distingue: quia aut est talis conditio que redderet legatum inutile: ꝛ tunc non intelligitur tacite: nisi verbis expressis repetatur. ff. de verb. oblig. l. ticia. §. item respondit. secus si esset talis que nõ redderet legatũ inutile: quia tunc licet nõ expressisset tacite: semper repetita intelligitur. vt. ff. de leg. ij. l. si cum pater. si autem in substitutione esset apposita eadem conditio: tune non esset dubium: quin in quolibet casu premisso/intelligeretur repetita expresse. vt. ꝫ.

I **Argumentū.** Pone casū. ♃. de elect. cū in cunctis. ♃. de obserua. ieiunio. c. cōsi liū. et hoc vult dicere: ꝙ quis non debet arguere de hoc ꝙ necessitate temporis introdu ctum est: quia argumenta debent fieri de simili bus: sed tempus necessitatis: et aliud: non sunt similia. Unde primo tempore humani generis licite cōtrahebat frater cū sorore: propter pau citatem gentium: sed hodie non trahitur in ar gumētum. xxxv. q. j. c. j. et est huic regule illa vi cina. j. ꝙ cessante impedimēto vel causa: cessat effectus. lxj. dis. hijs olbus. ꝙ verum est circa fa cienda: non circa iam facta. vt. xvj. q. vij. ꝙ pro remedio. ad hoc. ♃. e. factum legitime. et hoc ve rum est nisi vtilitas succedat loco necessitatis: sicut est de monachis ordinandis. vt probatur. xvj. q. j. nōnulli. qui ex sola olim necessitate ordi nabantur. lx. dis. c. j. Item est alia huic vicina. j. ꝙ contra ius cōmune conceditur: non debet ad cōsequentiā trahi. ♃. eo. qd̄ alicui. circa hoc glo se iuris ciuilis variāt. vt. ff. e. que propter. deter minant: ꝙ liceat trahere in argumentum vbi cadit ratio necessitatis: vel maior subest causa. C. de pact. qui filij. distingue. determināt ꝙ non liceat trahere in argumentum: etiam vbi cadit ratio necessitatis: vel maior subest causa. sed cē sendum est ꝙ nolatim non inuenitur prohibi tum: ad consequētiam trahi debet: ꝙ trahere liceat vbi eadē vel maior causa necessitatis sub est: cū ea que cōuenerit indēnitate rationis: nō debent separari in constitutione iuris. ♃. de con sti. translato. C. de pac. ꝗ fil. dis. l. j. ꝛ. ij.

N **Emo potest.** Po. c. ♃. de do na. inter vir ꝛ et vro. nuper. de hereti. accusatus. in fi. j. q. vij. daybertū. cōcordat ad hoc qd̄ dicitur: nemo dat qd̄ nō habet. ♃. de iure pa. qd̄ autem. nō obst. ♃. de elect. suffraganeis. et. ff. de aquir. rer. domi. l. nō est nouum. vbi creditor pi gnus distrahit vbi dominiū nō habet: et iudeus nō baptizatus baptizat de conse. dist. iiij. solet queri. hoc speciale: illud generale. vt not. in di cto. e. nuper. et. j. q. j. e. j. et est sumpta ex. l. ff. e. l. nemo. nisi forte mutata conditione persone: in ꝙ res translata est: mutetur ꝛ rerū conditio. nā ꝙ diu pupillus tenet rem nō est vsucapibilis sed statim re translata in aliū: incipit esse vsuca pibilis. vt. ff. de aquir. rerū. do. l. item bona fide. item ꝙ diu tenet laycus ius patronatus nō ha bet nisi quatuor menses. tamen re translata in ecclesiā habet sex. ♃. de iure patro. si laycus. ꝛ sic transfert plus ꝙ habet. sed hoc facit muta tio personarū. vt. ♃. Itē proprietarius iuris ha bet vsumfructū: in re illa seruitutem cōstituit. ꝛ hoc virtute dominij casualis: nō formalis. qd̄ est apud vsumfructuariū. ff. de vsufruc. qd̄ meum. et habet locū hec regula in tutore vel procura tore: in iudice: executore: creditore: in malefidei em ptore. et est in flumine: in libertatis datione: in imperatore: in augusta: de quibꝰ consueuit no tari late. ff. de acqui. rer. do. l. traditio. insti. qb. mo. alie. licet vel nō. circa prin. et. ff. eo. l. nemo. et ideo nō repetitur.

I **In toto.** Po. ca. ♃. de deci. ex par te. de ma. et obed. solite. et. ff. eo. in toto. facit ad hoc. ♃. eo. plus. xxij. q. v. penale. xxxiij. q. iiij. c. meretri ces. de pe. di. j. hoc idē. nam qui absoluitur sen tentialiter a toto fundo: per cōsequens a singu laribus partibus. vt. ff. de excep. rei iudi. l. si quis. cum totū. et not. ꝙ totū et pars possunt consi derari duobus modis. Uno modo ꝙ totū acci piatur potestatiue: et principaliter cōprehen dēs in se partes: ꝛ prout concluditur sub suo to to. et hoc modo cōprehendit sub se actus: et sic habet locum hec regula. alio mō pars ꝛ totum considerantur prout sunt distincte species serui tutis. et isto modo iter nō continet sub se actus et idcirco si actus legetur: et adiuuatur iter: pro pter hoc adimitur actus: quia ibi accipitur pars ꝛ totum indistincte seruitutis species. et sic non. ff. de adimen. leg. l. j. ff. de excep. rei iudi. l. si mꝯ.

I **In generali.** Po. ca. ♃. de offi. or. in generali. Item le gatus generali legatione de fideicasibus nō cognoscit. ♃. de pen. et re. si epīs. Item not. ꝙ nedum in obscuris. Imo etiam in generalibus inspiciendū est qd̄ verisimilius. vt hic. et. ♃. e. in spicimus. Itē not. ex hac regula verbū generale restringi: et facit ad questionē: an ille qui iura uit aliquē iuuare contra omnes: teneatur con tra se ꝛ suos prestare auxiliū. De hoc no. xxij. q. v. de forma. et. ♃. de iureiur. petitio. in glo. ꝛ con siderabitur ista verisimilitudo iuxta conditionē loquentiū ꝛ agentiū. et iuxta conditionē ar tis in qua laborant: et multa talia cōsiderabū tur. ff. que res pig. obli. possunt. l. j. et de pig. l. obligatione. C. cōi. vtriusꝙ iudi. l. possessionū. ꝛ not. ♃. de iureiur. querelā. et licet contrariū vide retur: tantū valet genus in generalibus: sicut species in specialibꝰ: in hoc verum est: in quibus est verisimile de vtroꝗ. secus vbi est contrarium in specie verisimilem inducentē presumptionē que presumptio genus restringit. facit qd̄ not. de offi. ordi. si sacerdos. in glo. qualiter verbum generale restringatur: et rescriptū generale ha beat interpretari. et quid iuris de hac materia plene not. hic per Io. mo.

Q **Ui contra.** Po. ca. ♃. de pre scrip. si diligenti. de eo qui decimas recipit de manu lay ci. xvj. q. vij. si quis deinceps. de symo. nō satis. et de agri. et cēsi. in. l. quēadmodū. vbi prescribens ascripticium siue gleba cōtra leges mercatur. et ideo nō prescribit. contra de dona. apostolice. dic vt ibi. ♃. de iure pat. e. cura. dic vt ibi. et sic no. ꝙ iuris ignorantia non excusat in prescriptione: sicut nec in vsucapione. ff. de vsu cap. l. nūꝗ. si sciat prohibitū a iure qd̄ mercatur nō est dubiū ꝙ malā fidem habet. si ignorat ex ignorantia iuris presumitur mala fides: cum in iure errauerit. ff. de vsucap. si fur. si ignorantia facti: presumitur bona fides. C. de prescrip. long.

tēpo.l.vlt.ꝛ.ff.de proba.l.verius esse.et facit ad hoc.ꝫ.e.ignorantia.et.C.de iuris.et fac.ignorā.l.et constitutiones.

BOnafides. Pone casum.ꝫ.de censi.ex parte.huic regule est vicinia illa:ꝙ eccl'ia nō dꝫ suū recipere cū augmēto.sed cum augmēto esset recipere iterū ex actum exigere.xij.q.ij. fraternitatis.et habet locum regula in penis. que semel ab aliquo exacta sunt ab eo iterū exigi non debent.xij.q.ij.c.fi.vnde si plures tenētur ad vnā penā:soluta per vnū liberantur alij xij.q.ij.cū deuotissimā.¶Si q̄ras an res et pena simul peti possint.dic vt.xxv.q.ij.si ecclesie. hanc regulā dico veram in hijs quoꝝ causa vnica exactione finitur vt si debeo decem ipsoꝝ solutione finitur omnis obligatio.Unde bona fides nō patitur:vt illa iterum exigatur:et si soluantur vt debita iterum repetantur. qđ dic vt not.ſ.q.iij.in fi.de solut.c.fi. si autē vnica solutiōe nō finitur:vt est i debito carnali viri ꝛ vxoris:vel de procuratione epi visitantis:quotiēs exigit necessitas.vt.ꝫ.de censi.venerabilis.ꝛ idē in exactione pene:vt in contractu actum est:qꝛ tunc quotiens cōtra fit pena exigitur:quia contractus ex conuentione legē accipiunt.vt.ſ.eo. contractus.cū suis concordantijs:sed licet idē in genere.diuersum est in specie:propter diuersas cōtumacias.et facit ad questionē ꝙ ex quo ecclesia cōsecuta est suū a possessore ꝙ nō possit illud petere a prelato male alienante.xij.q.ij. monemus.et.c.ap'licos.et.ꝫ.de reb.eccle.non alie.si quis.presbyteroꝝ.et intellige ꝙ exactio fiat ex eadem causa:quia si ex diuersis:tūc si ambe sint lucratiue idem nō possunt petere nisi ex vna:secus si ambe sunt onerose vt.ff.de act.et ob.l.omnes.et de leg.ij.veniemus.§.duoꝝ.vel dic ꝙ aut petitur ab eodē:ꝛ tunc nō audior:aut ab alio.si est habiturus regressum:ꝛ tūc bene.

CUm quis. Pone.ca.ꝫ.de procura.tue.xxxiij.q.v. hec imago facit ad hoc illa regula.ꝫ.e.cū quis.et.ꝫ.de ele.cōiuga.e.vno.bene dicit ad id quia ad aliū effectum quis per alias admittitur ad denūciandū:quia accusando repellitur:qꝛ ad alia tendūt.ꝫ.de iureiur.quēadmodū.Itē quis admittit per viā restōnis qui repellit iure cōi.ꝫ.de in integ.resti.corā.dic vt ibi. Itē prelatus de bonis eccl'ie nō testat:ꝛ tñ de bonis eccl'ie moderate dare pōt.ꝫ.de testa.relatū. dic ꝙ vbi prohibitio habet respectū principal'r ad rē prohibitā:nō ad mensurā vel modū q̄bus prohibet.vt.ꝫ.de p̄ben.cōstitut⁹ tūc sufficit vna via prohibitā vel mō:vt ad id i eius fraudē alia via vel modo admittat.fallit fauore libertatis. ff.de inoffi.testa.l.papinianus.§.q̄ñ aūt.ver. cū ergo.vbi licet pr̄ nō possit priuare filiū quarta:libertates tñ dando pōt minuere eā:si autē causa principalis se habet ad modū:vel ad viā nō ad rem:tunc secus.vñ ep̄s nō eligit:sed postulatur.quia nō res sed via ꝛ modus prohibetur. ꝫ.de elec.innotuit.vel dic hanc locū habere regulā vbi vtraq; via cōceditur per ius cōe:vel de rigore:vel de equitate.sed vbi vna iure cōmuni: alia sp̄ali:vel vna de rigore alia de equitate secus.vel dic regulā habere locū vbi ius resistit in odium prohibentis:sed vbi resistit propter aliū contingentē defectū habet locū cōtraria.ff.de bo.pos.l.sed cū patrono.§.bonoꝝ:vbi emancipatus prohibet succedere iure ciuili:sed admittitur iure pretorio.

COntractus. Po.cas.xvij.q.ij.c.eleutherius.ꝫ.de posi.c.ij.ff.de pos.l.ij.ꝫ.de censib. ex parte.de cōmo.c.vno.et de pac.c.ſ. et intelligas cōuentione honesta:al's nō.vt.ꝫ. de pac.pactiōes.et dic vt.ꝫ.e.nemo pōt.ꝛ no.ꝙ natura quoꝝdā contractuū est ꝙ teneat quis ex dolo tantū ꝛ lata culpa:vt in deposito:qđ dependet ex voluntate deponētis:ꝛ in p̄cario qđ reuocat ad volūtatē ꝯcedētis solū.vt.ff.de pos. l.ſ.§.vl.ꝛ de p̄car.l.ſ.interdū natura alioꝝ q̄ celebrant gr̄a vtriusq; debet dolus ꝛ lata culpa:et leuis:vt in emptione/venditione/cōductione/ dotis datione/societate/et sil'ibus.vt.ff.e.contract⁹.quidā vero sunt in quib⁹ nō debet culpa leuissima vt i mādato:propter tacitā industrie assertionē suscipiētis mandatū:cū procurator propter solā industriā eligat.vt.C.māda.l.procuratorē.ꝛ in cōmodato cōcesso gratia ꝯmodatj:intantū ꝙ quis tenet de culpa leuissima.ff. de leg.ſ.l.si vt certo.§.cōmodatū.casus autem fortuitus nō debetur de natura alicuius cōtractus ex quo nō prestat sp̄es certa:vt dicta.l.cōtract⁹.in fi.sꝫ si in cōtractu mutui:tenet de casu nō propter naturā cōtractus:vl' qꝛ celebrat gr̄a vtriusq;:sꝫ propter naturā debiti qđ in gn̄e tale quid debet:propter qđ perire nō pōt.C.si cer.pe. incēdiū.si ergo vltra naturā cōtractuū dicto:ū cōueniat sp̄aliter ꝙ ad plus teneat cōtract⁹ depositi de leuissim a lata ꝛ leui valebit cōuentio: vt hic.ꝛ sic de sil'ibus.si in cōtractu in quo debet dolus:lata:leuis:cōueniat qđ p̄stet dolus tunc valet:nisi in dote.vt.ff.de pac.l.si cōuenisti.si cōueniat ꝙ de casib⁹ ꝯueniat:ꝛ extra naturā:ꝛ specificēt bñ valet quo ad specificatos:vl' si vno specificato sequat clausula gn̄alis:q̄tū ad oēs.vt ff.si q̄s cau.l.sꝫ ꝛ si q̄s.§.q̄situ.si aūt in gn̄e fiat: et probet in culpa q̄ p̄cedat casum:vel si mixta cū casu:valet.al's gn̄ale pactū nihil operat.ff. de actio.ꝛ oblig.l.ſ.§.his vero.pactū de dolo futuro remittēdo inutile est:tñ valet.ff.de pac.si vnus.§.illud.ꝛ.l.iur.gentiū.§.sed ꝛ si q̄s.eo.ti.

DAmpnū. Po.ca.ꝫ.de homici. postulasti.ꝛ.c.p̄latis xxiij.q.iiij.displicet.vbi ille qui ducebatur proiecit volūtarie ad terram. Item in procuratore cui⁹ negligētia dño nocet: et sibi imputet qui talē elegit.ꝫ.vt lit.nō ꝯtest. c.ſ.ꝛ idē in ꝯpromissario.ꝫ.de elec.si cōpromissarius.grauis est ergo multū iactura i qua q̄s culpa sua incidit.lxxxvj.di.nō satis.nec tali subueniendum est.vt ibi.idem in clerico qui per suam negligentiam amittit p̄imam vacaturā.vt.ꝫ.

de preben.fi clericus.l.dis.sepe.nec emptor de re euicta de euictione agit contra venditorē:si in iuditio nō fuit:quia culpa sua res euicta est.vt C.de euic.l.emptor.ꝛ est sumpta ex.l.qđ quis ex culpa sua.et intelligas vbi ita sit ꝙ nō alij pōt imputari:sed si alij causa pticipationis:vel alis: hoc nō pertinebat.et sic cū eo dāpnū incurrit. ꝛ poterit alij imputari.ff.pro so.l.si igitur.Jm. Dynum.

Infamibus. Po.ca.3.de exces. pla.iter dilectos. et de accu.olpotens.de iureiur.querelā lxxx.di.tantis daniel.q2 quos scelus ꝛ vite turpitudo coinquinat:et quos infamia ab honestorū cetu segregat:dignitatū porte nō patebūt.C.de digni.l.ij.de testi.l.ij.de infamia.dic vt.iij.q.vij.§.tria.ver.porro infamia.et qđ dicit hec regula de dignitatib⁹ intelligas ecclesiasticis ꝛ secularibus:quia infamis iudex esse non pōt.iij.q.vj.infames.sed arbiter esse potest.vt ff.de arbi.pedius.iij.q.vj.causa vt cognitoris. infamis an possit esse procurator.dic vt not.l. dist.accedens.iij.q.vij.infamibus.et.e.q.c.vlti. et de iura.ca.imperator.in glo.insti.de excep.§. fi.ꝛ statim elicitur.in fi.Et no.ꝙ duplex est infamia.Quedā iuris:que irrogatur per sententias in casibus in quib⁹ iure cauetur codēnatum infamen esse:vt patet in eo qui vi bonorū raptorꝫ de dolo malo dāpnatus pactusue erit.et in alijs casibus qui numerātur.ff.quib.mo.infa. irroga.l.i.Jfamia facti appellatur que grauat opinionē infamati apud bonos ꝛ graues.ꝛ illa contingit multipliciter:vt q2 dānatur actione ex delicto descendente:ꝙ infamiā iuris irrogat. ff.de act.ꝛ ob.l.cessat.Jtem interdictū vñ vi:qđ similiter non irrogat infamiā iuris.ff.de vi et vi ar.l.neq3.tamen grauat opinionē apud bonos ꝛ graues.ff.de obse.a liber.ꝛ libe.parē.et patro. ꝑstan.bonoꝝ.et in istis casibus.C.de hijs qui po.infa.l.interlocutio.et.l.verbū.C.de dig.l.ij. et intelligas regulam de qualibet predictarū et de quacūq3 earum spē:q2 nō decet tales cum hominibus bone fame in dignitatib⁹ esse.C.de decurio.l.infamia.et nedū impedit promouendū immo iam promotū eijcit.C.de decurio.l.infamia.et no.ꝙ per solā delationē vel accusationē absq3 sententia:nō irrogatur infamia:sed a tempore delationis vsq3 ad annū prohibenī ad honores promoueri:sed post nō.nisi per accusatuꝫ steterit quo minus causa infra annū expediretur.vt ibidem patet.nec ob.de arbitro qui pōt esse infamis:vt.3.quia arbitriū nō est dignitas cū nudam ꝛ simplicem cognitionem habeat et iurisdictionem nullā:vt dici solet.vt.ff.de re iudi.ait pretor.idem de procuratore qui pōt esse infamis insti.de excep.§.fi.dicendum est ꝙ ministerium procuratoris nō est dignitas:sed onus infamissimum ꝛ vilissimū.C.de decurio.l.si quis procurationem.lib.x.idem in procuratore monasterij qui potest esse infamis.l.dist.accedens. secus in procuratore ecclesie:qui nō potest sic.iij.q. vij.c.i.ꝛ.c.infames.sed huic contradicit.3.de in ra.calūp.imperator.vbi agitur de procuratore monasterij:soluūt aliq.secus ꝑm.ll.ꝛ sec⁹ ꝑm canones.de infamia iuris.alij dicūt ꝙ sec⁹ in procuratore qui habet onus:et secus in aduocato vł iconomo qui habet emolumentū ꝑm Accur.

Certum. Po.ca.i.q.i.marchio. 3.de elec.cōmissa.xiij. q.i.plerisq3.et dic vt ibi.3.de elec.auari cie.et.i.q.i.nōnulli.et dic vt ibi.et not. 3.de priuil.quanto.et.ff.de leg.i.contra legem. vnde dici potest ꝙ vbicūq3 persona publica facit contra prohibitionē alterius ministerio:videt offendi legis auctoritas:tamen nō debebat licere alicui per aliū qđ nō licet per seipsum.vt.ff.de admini.re.l.ij.et sic illi qui iurant nō ludere ad taxillos:pro alijs ludēdo in periuriū incidūt.3. de sen.excō.mulieres.et idē si pro illis proijciūt xlvij.di.sicut nō suo.vnde sit fraus de re ad rem de persona ad rem:de contractu ad contractū: et hoc ꝑm cōmunem opinionem.vt.not.in dicto.c.quanto.alij addunt de nomine ad nomē de tēpore ad tempus.de loco ad locū.sed nō videretur omnino probabile.q2 si quis recte respicit:omnes possunt reduci ad predictos primos vel ad aliquē de predictis.et nō est ratio ponere varias species:sed contingentias spāles:de quibus hic plene per Dynū. ¶ Si queras an ex sententia vel ex mente liceat offendere verba legis dic ꝙ si appareat aliā mentem esse redactaꝫ in scriptis:vt quia si papa mandauit prouideri de beneficio:nō intelligitur de curato.3.de prebē. cū in illis.et idē si constet de intentione per aliquas cōiecturas vel iudicia aut de veritate. als ꝙ sonent verba vt.3.de vb.sig.ioseph.ꝛ.c.intelligentia:vbi de hoc.tunc licet offendere verba si nō constet:vt quia verba et intentio satis cōueniunt vel de intentione verbis cōtraria nō constat aliquo modo a verbis tūc recedere nō licet ff.de le.ij.nō aliter.vel dic mens nihil aliud sit ꝙ ratio que legislatorē mouit.i.dist.consuetudo.Jtē verba legis nō extenduntur:nisi ad eum casum ad quem lex extenditur.ff.de iure patro. adigere.§.quāuis.sed vbi constat de mente verbis cōtraria:tunc liceat offendere verba:mentem seruando.ff.de excusa.tu.l.scire oportet.§. aliud.et est ratio.q2 effectus verborum semper trahendus est ad limitationē rationis:et nō ecōtra.ff.de leg.ij.l.cū pater.§.dulcissimus.ꝛ de leg.iij.nouem.§.vlti.

Datum. No.ar.ꝙ tabellio dꝫ in instrumento inferere locū initi cōtractus.de hoc dic vt.3.de reiudi.abbate.in fi.Quinto nonas martij.pōtificatus.ꝑus.3.de elec.licet deuitāda.dicas romanus pōtifex qui a duab⁹ partib⁹ est electus:cū de consuetudine romane ecclie a si coronatione nō scribit:nec romanū pontificē se vocat in bulla.sed dicit suscepti a nobis aposto latus officij.idem dicit hosti.electus epo.Jteꝫ nō bullat bulla integra:sed ponunt mediā bullaꝫ: nullam partem que habet capita scripta:et ex alia qua ponitur nomen plana est sine nomine

post coronationem dicunt pōtificē.ꝛ etiā vocatur simpliciter eps.ꝛ ꝙ ante coronationē nō sit papa simplr probatur.C.de qdri.pscrip.l.vl.ibi in fi.ex quo impiales suscepim⁹ insulas: et dies coronationis dicitur ortus imperij: sicut potest intelligi.C.de fer.l.omnes.nec dicit Imperator nisi corona suscepta.ff.de re milita.l.antepenul.propter cōfirmationem tamen pape videtur suscipere imperij administrationem: et non antea.ꝫ.de elec.venerabilem.licet aliqui dicāt ꝙ imo ex sola electione.ar.xxiij.dis.legimus.de quo.ꝫ.de verb.sig.c.super quibusdam, nec Archiepiscopus nisi recepto pallio.ꝫ.de vsu pal.c.nisi.ad idem.C.de decur.l.j.lib.x.in autent.de cōsul.in fi.Bonifacius electus vltima exitus decembris: et coronatus.xxiij.die Januarij.Unde contingit ꝙ quidā expectabat quamdam prebendā cum hac data quarto kalendas Januarij pontificatus nostri anno tertio: non est dubiū ꝙ ille qui habet nonas debet preferri: quia annus pmus cōputatur a tempore coronationis: non electionis. Et ideo quantū est de Aprili vsqꝫ ad septembrem precedit vnus alium. Anno quarto.qui fuit anno domini Millesimo.cc.xcvij. Et no.breuiter ꝙ a tempore publicationis sine alia publicatione speciali inceperunt ligare constitutiones huius libri.quia hoc cautū est in iure: nec immutatur per iura canonica.ꝫ.de no.ope.nūci.c.j.qđ intelligas de nouis ol no: qꝛ secus de declaratoris veteris iuris.ꝫ.de vsuris.cum tu.et intelligas regulariter: nisi in aliquibus ꝯstitutionibus spāliter certa ꝛ limitata tēpora limitentur.vt est videre.ꝫ.de.pbē.cū singula.ꝛ.ꝫ.de peniteñ.et remis.cū infirmitas.Itē secus in cōstitutionibus aliorum inferiorum pape.xviij.dis.decernimus.et sic intelligitur glo.posita.lxxxj.dis.proposuisti.et.xxxij.q.iiij.c.dixit sarra.et i dicto.c.proposuisti.tenet ꝙ sex mēses sunt necessarij scđm canones.per dictum.c.decernimus.ꝙ videtur loqui in statutis prouincialibus.quare tu dic melius: ꝙ licet cōstitutio pape sit publicata in sua curia; adhuc non currunt duo menses: donec sit publicata in prouincia: quia extunc post duos menses ligat.intellige.ꝫ.de consti.cognoscentes.in aut.vt facte no ue consti.in prin.ꝫ.ne cle.vel mona.super speculā.qđ intelligo siue expresse ꝛ specialiter sit facta publicatio in prouincia: siue cōmuniter et tacite.in ipsa prouincia a pluribus incepta sic obseruatur per.c.ꝫ.de postu.prela.ad hoc.et intellige verum nisi persone quibus liceat iura ignorare: sicut rustici: pueri: ꝛ isti populares: quia isti maius tempus desiderant.sic intelligitur.ꝫ.de peniteñ.xre.cum infirmitas.vel nisi alīs sit speciale tempus limitatum in ipsa lege.ꝫ.de vsuris.vsurarum. Si loquaris de statutis inferiorꝫ.s.de episcopalib⁹.dic ꝙ statim presumitur quis scire et ligant: nisi probent ignorantiā: que proprio iuramento cōmittitur.vt in dicto.c.proposuisti.et probatur.ꝫ.qui ma.accu.poss.c.fi.Ratio huius est: quia ea que fiunt in vna parte diocesis. maxime in ecclesia cathedrali: que cōmuniter in medio dyocesis est: cito presumuntur ad totā prouinciā euolare.ar.ꝫ.de accu.sicut olim.xvj.di.qđ dicitis.ꝫ.de presump.quosdam.in fi.secus de papalibus que cito discurrere nequeūt totū mundum. Si loquamur de prouincialibus per archiepiscopos vel legatos faciēdis hic sunt sex menses necessarij.vt in dicto.c.decernim⁹.hui⁹ ratio est: quia archiepiscopus peregrinus iudex est.iij.q.vij.peregrina.ꝛ ideo si voluerit pronūciare statutum: dignum est vt anteꝙ extra dyocesiꝫ.alios prouinciales liget: sint ipsi plene deliberati ꝛ certificati: maxime quia tales constitutiones facti sunt: et in facto consistunt.ꝫ.de consti.licet, et ideo maior ignorantia sustinetur ꝙ in hijs que sunt iuris.ꝫ.c.ignorantia.et ideo in papalibus constitutionibus: et quia sunt iuris: et fauorabiles semper sufficiunt duo mēses. In prouincialibus: et quia facti: et quia frequēter odiose et penales sunt: requiruntur sex.ꝫ.c.odia. Alia ratio assignatur.ꝫ.de elecť.quāꝙ.in glosa.

¶ Deus laudetur: quia finis habetur.

¶ D. Guielmi de monte lauduno doctoris Tolosani eminentissimi: canonūqꝫ monarche famigeratissimi lectura mirifica: totoqꝫ terrarū orbe plurimū extollenda: in sexti libri decretalium compillationē mendis non paucis iam nūc expurgata: varijsqꝫ materiarum annotatiunculis labore ac vigilijs. D. Blasij Aurioli laureati etiā Tolosani. Additoserie alphabetica repertorio decisiuo: perornata. vsqꝫ ad hec tēpora nequāꝙ impressa feliciter explicit.

¶ Impressum est in inclyta Tolosatū academia Anno verbi nati. M.cccccxxiij. Calendisqꝫ septembribus finitū. Impensis venerādi. D. Germani roquete appamiarū canonici. Calco(ꝙ)graphia Joannis Damoisel/ Joannis de clauso/et Eustachij marescbal. magnificā vrbem Tolosanā colentium.

Uirgo mater/que sine macula
Concepta est/vt omnes credimus:
Pestifera/repelle iacula
Tuis sanctis/rogamus precibus.
Uirgo mater dei
Memor esto mei.
Precor quiescant/inuidi et mordaces
Et virtutis/velint esse sequaces.

¶ Registrum.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T U X.a b c d e f g h. Omnes sunt terni preter A qui est simplex.ꝛ h qui est duernus.

¶ Repertorium mirificum nobilis. D. Guielmi de mōte Lauduno pōtificij et cesarei iuris interpretis. Tolosani sup sexto libro decretaliū: lucubrationibus generosi. D. Blasij Aurioli Canonici iuris illuminatoris etiā Tolosatis ordine alphabetico fabrefactum.

A.

Annexa sequitur naturaliter rem cui annectitur in prohe. fo. j. col. iij.

Ala descēdo ⁊ sedēdo fit prudēs l proe. fo. ij. co. j.

Amor ifinit⁹ tolleraſ: qr i amore est mod⁹ nō habuisse modū. in. c. ij. de rescrip. fo. iij. col. iij.

Alternatiua cōfert electionē ipetrāti declarādi clausulā gnalē sup numero citandoꝝ. in. c. ij. de rescrip. fo. iij. col. iij. de alternatiua ordinis et prestationis ibi. fo. v. col. j.

Acceptato vno bñficio nō variaſ: qr perinde est acsi certū bñficiū esset in rescripto expssum. in. c. ij. de rescriptis. fo. v. col. j.

Acceptatio bñficij dꝫ fieri cū protestatiōe si sibi debeaſ de iure. in. c. ij. de rescrip. fo. v. col. j.

Abesse censetur is q̄ mortu⁹ est. in. c. susceptū. de rescriptis. fo. vi. col. ij.

Ann⁹ naturalis cōtinet. ccclxv. dies. vsualis vo icipit a prima die Januarij: ⁊ finiſ vltima die decēbris iclusiue. i. c. si propt. de rescrip. fo. vij. co. ij.

Auditores sacri palatij sunt ordinarij nō delegati. in. c. statutū. de rescrip. fo. viij. col. j.

Appellatio emissa ab epo p sedē apostolicā delegato semper cōmittitur alteri epo decidenda. c. statutū. §. cum vero. fo. viij. col. iij.

Aduocat⁹ recte vēdit suū patrociniū: ⁊ iurisp̄it⁹ suū cōsiliū. c. statutū. §. insuper. de rescrip. fo. ix. col. j. in additio.

Assessor est ille quē is q̄ hꝫ ptātē iudicādi sibi associauit. c. statutum. §. assessorem. de rescriptis. fo. ix. col. ij

Assessor habebit salariū si iudex moriaſ: vel si ptes cōcordēt: ⁊ si totū recepit: nō restituet. c. statutū. §. assessorem. de rescrip. fo. ix. col. ij.

Affiiciſ pbēda p processū executoꝝ: ⁊ p iterdictionē factā ordinario: ⁊ p appositionē decreti i lrīs mādati. c. tibi qui. de rescrip. fo. ix. col. iiij.

Appellatio emittitur ab archiepiscopo ad synodum. c. ij. de consuetu. fo. xi. col. j.

Appellādū est a ꝯmissario officialis ad eūdē officialē: vel ad epm. c. ij. de consue. fo. xi. col. i.

Abbatū istitutionē ⁊ destitutionē pōt eps pscribere vt procedat absq̄ capitulo. c. nō est. de consue. fo. xi. col. ij.

Appellare a sentētia nulla nō est necesse. c. si. de consue. fo. xi. col. iij.

Appellet si vnus ad archiepꝫ ali⁹ ad papā obtinebit ille qui ad papam appellat. c. j. de electio. fol. xij. col. ij.

Appellationē vno negligēte prosēq: ali⁹ poterit eā prosequi. c. j. de electio. fo. xij. col. ij.

Appellās pōt sine metu pene ab appellatiōe discedere anteq̄ on⁹ probādi obiecta cōtra electū vel electionē assumat: sed appellato in expensis cōdēnabitur. c. j. de electio. fo. xij. col. iiij.

Antē tiqua psona est q̄ iurisdictiōi pest ⁊ vni psone crediſ. c. vbi. de elec. fo. xiij. col. iij.

Auctoritas in electiōe dr qn aliqui eligētes sunt i dignitate: alij nō. c. si qn. de elec. fo. xiij. col. iij.

Appellatione q̄ nō dꝫ admitti nō obstāte iferior pōt procedere. c. q̄uis. de elect. fo. xiij col. iij.

Appellās a nō appellationē itroductā pōt desistere: ab appellatiōe appellato iuito: si vult ei satisfacere de expēsis ⁊ iteresse. c. q̄uis. de elec. fo. xv. col. j. sed post psentatā appellationē supiori nō potest desistere nisi de cōsensu appellati. vt ibi.

Appellare ex nulla cā vel manifeste friuola: vel renūciare appellatōi: vel nō eā proseq parí passu ambulāt. c. q̄uis. de electio. fo. xv. col. j.

Appellari potest ob excusationē legitimā non admissam. c. licet canon. de elect. fo. xvj. col. iij.

Absēs cā ipedimēti si stati cessante eo nō venerit puniſ. c. cupiētes. §. q̄ si p. xx. de elec. fo. xviij. co. j

Appellatio admissa reputaſ rōnabilis dūmodo probeſ vera. c. cupientes. §. q̄ si p viginti. de electio. fo. xviij. col. ij.

Amic⁹ electi si absq̄ mādato admittaſ ad probādū cām absentie: valebit processura si p electū ratificeſ infra tps. c. cupiētes. §. q̄ si p viginti. de electio. fo. xviij. col. ij. ⁊ est amicus admittēdus dūmodo caueat electum ratū habiturum. ibi.

Accusator si nō sit legitim⁹ nō fatigeſ accusat⁹. c. cupiētes. §. si vero. de electiōe. fo. xix. col. ij.

Appellatio altnatiua q̄ appellaſ ad papā vel ad archiepm nō valet. c. vt q̄s. de ele. fo. xxij. co. ij.

Actio pōt mutari: corrigi: emēdari vsq̄ ad litiscōtestationē: qn non tolliſ vna actio p aliā. c. vt q̄s. de electi. fo. xxij. col. ij.

Appellās ipedit⁹ pseq appellationē p vnū diē in primo anno: ioiū vnū annū itegrū sequētē habebit: sed in restitutiōe annoꝝ sequētiū nō habebit nisi quātū omisit de illo āno. c. si electio. de elec. fo. xxiij. co. iij. et. iiij.

Affectio ad sublimia est vicium ad instar diaboli: sed affectio inferiorum est virtus ad instar christi. c. si religiosus. de electio. folio. xxiij. col. iiij.

Abbatie ⁊ priorat⁹ sunt prelature. c. nullus. de electio. fo. xxiiij. col. j.

Abesse causa reipublice nō dicitur qui propria commoditate est in legatiōe: tamē dū incipit redire recuperat suū priuilegiū. c. cū deceat. de elec. fo. xxiiij. col. ij.

Appellatiōe suspēditur effectus cōfirmationis ⁊ puisionis. c. si postq̄. de electio. folio. xxiiij. col. iiij.

Abbas habēs ecclias subiectas pōt dispensare causa studij: de non promouendo ad septēniū. c. cū ex eo. de electio. fo. xxv. col. j.

Abbas etiā si ex priuilegio epalia exerceat non est ver⁹ spōsus: sꝫ est gallus gallinaceus q̄ gnare nō pōt. solus eñ eps est spōsus q̄ generat spiritualia conferendo ordines: et similia. c. si abbatem. de electio. fo. xxvj. col. ij.

Abbas nō exēpt⁹ si eligaſ in propriū epm: et sic de filio fiat pater: non requiriſ licentia. c. si abbatem. de electio. fo. xxvj. col. ij

Abbas exēpt⁹ nō pōt arctiorē regulā igredi sine licētia pape obtenta. c. si abbatē. de ele. fo. xxvj. co. iij.

Abbas exēpt⁹ elect⁹ i epm pōt ꝯsentire electiōi absq̄ licētia pape: sꝫ dꝫ postulari quoad trāsitū. c. si abbatē. de elec. i addi. fo. xxvj. col. iij.

Administrator datus Ecclesie Cathedrali per papam: non facit fructus suos: sed reseruat

quando in iure contrarium cautum reperitur: et est fortissimum in iure.c.j.de for.cõpe.in.ij.addi. fo.lvi.co.ij.
Argumētum a contrario sensu nō procedit qñ resultat prauus intellectus.c.j.de for.cõpet.in.ij.additio.fo.lvj.co.ij.
Acceptās bñficiū quo nō erat dignus nō potest aliud acceptare: et collatio facta de bñficio Incõpenti reducit ad arbitriū boni viri.c.ne captande.de cõcess.pbēd.fo.xcviij.co.j.et.ij.
Acceptatio pōt fieri per procuratorem sicut electio.c.ne captande.de concess.preben.fo.xcviij.columna.ij.
Acceptatio graduati impedit preuentionem.c.pe.de cõces.pben.in additio.fo.xix.co.ij.
Absolutio de duob⁹ monachis seinuicē pcutientib⁹ pōt cōmitti p abbatē vni⁹ monachi abbati alteri⁹ monachi.c.vnico.de re.pmuta.f.cj.co.ij.
Abbatia vacāte epūs dabit administratorē monasterij qui temporalium curam habebit donec fuerit de abbate prouisum.c.fi.de testa.folio.cilij.columna.j.et.ij.
Aduocati militant et bona p eos aquisita sunt: de peculio quasi castrēsi.c.l3.de sepul.f.cv.co.ij.
Alienari pōt res ecclīe ratione incomoditatis eius.c.fi.de sepul.fo.cv.col.ij.
Archieps et episcopus si concurrant simul visitabunt et si discordent tenet sententia pro reo: sed in fauorabilibus pro actore.c.j.de censi.fol.cix.columna.ij.
Appellari non pōt ab archiepo diffiniente summarie et de plano: fore procedendū ad visitationē sue prouicie.c.j.de censi.fo.cix.co.iiij.
Archieps est pastor episcopi suffraganei sui.c.j.de censi.fo.cx.col.j.
Accessoriū discontinuū nō sequitur principale.c.j.de psecra.eccle.vel alta.fo.cxj.co.ij.
Alma accipit pro adolescentula vel virgine.c.j.de reliquijs et venera.sanct.fo.cxj.co.ij.
Allodium si donetur ecclesie: est liberum.c.j.de immunita.eccle.fo.cxj.col.iij.
Affinitas non ptrahitur si vir seminat in agro mulieris: et mulier non nec ex tali copula: impeditur matrimoniū cum consanguineis.idem in crimine sodomito: cum non sit feminū pmixtio c.j.de sponsa.fo.cxij.co.j.
Affinitas per concubinatū contrahitur.c.j.de cogna.spi.fol.cxv.col.ij.
Adulterij pena est mitigata propter frequētiā lapsus carnis.c.j.de accu.l.j.addi.fo.cxvj.co.ij.
Accusationis via qñ procedit cōtra clericum in simplici fornicatione: si est conuictus: vel est publicum crimen: tunc est deponendus: si via inquisitionis tunc minor pena ad arbitriū imponit.c.j.de accusatio.in.j.additio.fo.cxvj.co.ij.
Alienatus mente semp psumit talis donec probetur contrariū.c.filij.de heret.fo.cxviij.co.j.
Audiētia in qbus casibus denegat: remissiue est in.c.super eo.de hereti.fo.cxviij.co.ij.
Accusatio nō est ita fauorabilis vt inquisitio.c.in fauorem.fo.cxlij.col.ij.
Absolutio pro tpe ad cautelā solet dari ambatiatorib⁹ et cōparētib⁹ in synodo.c.cū cōtumatia.de hereti.in additio.fo.cxix.co.j.
Absoluere potest officialis vel alius prelatus nō presbyter excōmunicatū ab eo.c.officium de hereti.fo.cxx.co.iij.
Absolutio valet licet forma nō fuerit seruata.c.officiū.de hereti.fo.cxx.co.iij.
Appellatio in iudicio: proclamatio seu prouocatio extra iudiciū est.c.vt inqsitionis.de hereti.fo.cxxj.co.iij.
Appellari pōt ab interlocutoria in causa heresis: sed non a diffinitiua.c.vt inqsitionis.de hereti.fo.cxxij.co.iij.
Argumentū per locū a contrario valet.c.vnico.de cismati.fo.cxxij.co.iij.
Argumentis et iudicijs quis conuincitur.c.j.de homi.fo.cxxiij.co.j.
Aduocat⁹ totū salariū recuperat: acsi cōpleuisset totū id qđ promiserat: si p eū non stetit.c.fi.de homi.fo.cxxiij.co.iij.idē in elemosina.ibi.
Actio psonalis an acqrat p procuratorē.c.fi.de vsur.fo.cxxv.co.ij.et an p notariū.ibi.co.iij.
Abbas elect⁹ cōfirmat⁹ tenet petere bñdictionē a suo diocesano infra tres mēses scdm aliquos: sed verius est infra annū.c.abbates.de priuileg.in.j.addi.fo.cxxvij.co.j.
Abbas pōt hre administrationē spūaliū et tpalium: et debet esse exptus in hijs.c.abbates.de priuileg.in.iij.addi.fo.cxxvij.co.
Appellari pōt si iudex nō assignet locū securum ptib⁹.c.cū psone.de priuileg.fo.cxxvij.co.iiij.
Altare portatile qđ fit: et l' tēt oratorijs pōt missa celebrari: si tabula altaris sit cōsecrata.c.fi.de priuileg.fo.cxxix.co.ij.
Archieps punit proprias iniurias notorias: sibi et suis illatas ex priuilegio iuris.c.j.de penis.fo.cxxxi.co.j.
Abbates possunt subditis suis monachis cōferre primā tōsurā: sed nō reperitur in iure cautum q possint bñdicere vestes: altariū: vel imagines: nec ista possunt pscribi: tamē de facto benedicūt c.ij.de penis.fo.cxxxi.co.iij.
Appellari nō pōt in raptu vginis: et alijs casib⁹ no.in.c.felicis.de peni.fo.cxxxii.co.iiij.
Appellans ab excōicatione tenetur exprimere causam appelli: nō appellās a diffinitiua.c.j.de sentētia excōi.fo.cxxxiii.co.iij.
Acta requirens: debet expectare tempus vt illa possit habere: qr iudices vel notarij nō vadūt cū sacco parati.c.j.de sen.excōi.fo.cxxxv.co.j.
Absolutio ad cautelā datur in iudicio et extra: et datur per episcopum: archiepm: et patriarcham.c.ij.de sen.excōi.fo.cxxxv.co.iij.
Appellationis causa si probetur vera: pronunciabitur appellans non excōmunicatus si falsa: tunc pronūciabitur retro fuisse excōicatū.c.ij.de senten.excōi.fo.cxxxvj.co.j.
Absolutio ad cautelam est promissio succidiaria.c.ij.de sen.excōi.fo.cxxxvj.col.ij.
Appellari nō pōt a iudice nō assignāte tutū locū: nisi prius iudex p partē sit reqsit⁹ vt assignet tutū locū: et si deneget valet appellatio.c.venē

Appellanti a diffinitiua sufficit dicere appello: an iudex desierit sedere pro tribunali: sz postq̄ iudex diuerterit se ad prādiū vł alios act⁹ appellandū est in scriptis.c.j.de appel.fo.lxxij.col.ij. et causa exprimenda est.vt ibi.

Appellari pōt a pñcipe male informato ad pñcipe eūdē meli⁹ informandū de v̄itate facti.c.j. de appellatio.in additio.fo.lxxj.co.iij.

Arbitri ad cognoscendū de causis suspitionū in spiritualib⁹: nō possunt esse layci: suspēsi: multum remoti: vel in locis non insignib⁹ cōmorantes in quibus nō est copia peritorū.c. legitima. de appellatio.fo.lxxij.co.iiij.

Arbitri electi ad cognoscēdū de cāis suspitionuz assignāt ptib⁹ terminū ad probādū cās suspitionū.c.legitima.de appella.fo.lxxij.co.iiij.

Appellatiōis iudex nō debet vetare iudici appellato executionē snīe nisi partib⁹ vocatis: t̄ p̄mis sa sūmaria cāe cognitiōe. ip̄e tñ iudex appellat⁹ dz cessare ex quo ali⁹ icipit cognoscere an sit appellatio recipiēda.c.rōana.de ap.f.lxxiij.co.iij.

Appellari potest a iudice si male arbitretur.c. romana.de appel.fo.lxxiij.co.iiij.

Appellās appet grauat⁹ qñ expssit causam probabilē quā obtulit probare: et nō fuit admissus. et translata est iurisditio in superiorē.c.romana.de appel.fo.lxxiij.co.iiij.

Appellās in notorijs nō auditur nisi in appellatiōe exprimat causa.puta error facti: sz terrore tormētorū cōfessus est: vel qz minor: vel qz vult declarare dictū suū.si tñ iudex appellat⁹ executus sit sentētiā suā anteq̄ superior receperit: tenebit sentētia.c.romana.de appel.fo.lxxiij.co. iiij.et fo.lxxiiij.co.j.

Appellās nō audit si sit cōfessus crimē: testibus conuictus: et argumētis superatus.c.romana. de appel.fo.lxxiiij.co.j.

Alternatiua ois est dubia: t̄ deficiēs i probatiōe vnius extremi admittit ad probādū aliud: dū modo ab initio simul ambo non proposuerit.c abbate.de re iudica.fo.lxix.co.iij.

Absoluēd⁹ est reus si protestet̄ ꝑe litiscōtestate nō possidere.si nō protestet̄ t̄ actor sciebat eū nō possidere etiā absoluet̄: al's cōdēnabit lz nō possideat.c.abbate.de re iudi.fo.lxx.co.iij.

Actio t̄ exceptio orit̄ ex sentētia arbitri hodie.c. cum vno.de re iudi.fo.lxxj.co.j.

Accusat⁹ de crimine nō dz cogi iurare si illud ꝯmiserit necne si sit laic⁹: secus in clerico qñ agit̄ de purgatiōe.c.lz.de iureiu.i addi.fo.lxuij.col.iiij.

Absolutio ad cautelā dat̄ qñ excōicatio est proposita in vim dilatorie: secus si peremptorie.c.j. de exceptio.fo.lxv.co.iij.

Acceptio personarū nō debet esse in iudicijs quo ad iusticiā reddēdā: sec⁹ quo ad penas īferēdas quo casu deferendū est personis t̄ dignitatibus. c.j.de re iudica.fo.lxviij.co.j.

Acceptio personarum nō est habēda in iudiciis q̄tū ad snīam diffinitiuā: sec⁹ in processu negocij t̄ in personarū executione.c.j.de re iudica.in. j.additio.fo.lxviij.co.iij.et.iiij.

Argumentum quid sit.c.ad apostolice.de re iudica.fo.lxix.co.j.

Apostoli refutatorij sunt dādi qñ appellatio est friuola manifeste.c.vt sup.de appella.fol.lxxiij. co.iij.in qb⁹ mot⁹ iudicis ē sēp exprimēd⁹.vt ibi.

Appellationis effect⁹ est q̄ iniq̄tatē dissoluat. c.cū appellationib⁹.de appel.fol.lxxiiij.col.iij.

Appellationis relatio t̄ termini p̄fixio differūt. c.cū appellationib⁹.de appel.fol.lxxiiij.col.iij.

Appellatio q̄ nō valet ex se: valet tñ ex vi admissiōis.c.cū appellatiōib⁹.de app.fo.lxxiiij.col.iij.

Appellatiōi a diffinitiua sentētia est deferēdū. c.cū appellatiōib⁹.de appella.fol.lxxiiij.co.iij.

Appellāti sufficit petere apostolos semel.iterū t̄ tertio in instāti.c.ab eo.de appel.fol.lxxv.col.j.

Appellās nō audit̄ sine apl̄is: qñ stat p eū quominu⁹ eos hēat: sec⁹ si p iudicē.c.ab eo.de appel. fol.lxxv.col.j.

Appellās si nō possit copiā iudicis appellati habere dz corā iudice appellatiōis q̄relā deponere īfra.x.dies.c.ab eo.de appella.fol.lxxv.co.j.

Idem si nō audet ad eū accedere qz debet īfra.x. dies protestari ibi.

A.ab.ꝓpositiones de sui natura separationē signāt.c.ab eo.de appel.in.ij.addi.fol.lxxv.co.ij.

Appellari potest a denegatione iusticie.c.ab eo. de appella.in.ij.additio.fol.lxxv.col.ij.

Appellatiōis causa pēdēte possessio nō est auferēda alteri pti.c.nō solū.de appel.fo.lxxv.co.iij.

Appellās si aliqd illicitū acceptet: eo ipso se īdignū facit appellationis beneficio: t̄ iudex a quo appellatū est potest procedere ac si appellatuz nō fuisset.c.nō solū.de appella.fol.lxxv.col.iij.

Appellatiōe nō obstāte valet processura iudicis appellati donec fuerit dictū appellationē valere.c.cōcertationē.de appella.fol.lxxvj.co.j.

Appellare pōt prouisus a papa infra.x.dies cōputādo a tēpore notitie prouisionis sibi facte: ab electione facta: licet de electione notitiā habuerit statim electione facta.c.cōcertationi.de appellatio.fol.lxxvj.col.j.

Appellationē suo noie per aliū interpositā q̄s ratā habere debet infra.x.dies a tēpore noticie. c.cōcertationi.de appella.fol.lxxvj.col.j.

Appellari nō potest a grauamine illato per virum potentē iurisdictionē non habentē.c.concertationi.de appel.fol.lxxvj.col.j.

Appellari potest quādocūq3 a detentione personae: vel captione bonorū: aut alio grauamine continuatiuo.c.cōcertationi.de appella.in.j. additio.fol.lxxvj.col.ij.

Appellatio non valet nec tuetur appellantem donec fuerit iudici intimata.c. appellatio. de appellatio.fol.lxxvj.col.ij.

Assignare quid sit.c.appellatio.de appellatio. fol.lxxvj.col.ij.

Acceptari pōt bñficiū vacans corā honestis psonis si collator sit absens aut mortuus: vel latitat.c.appellatio.de appella.in addi.fol.lxxvj. col.iij.

Acceptatio bñficij est facti: ideo potest fieri per excōicatum.c. appellatio. de appella.in addi tio.fol..lxxvj.col.iij.

Appellās nō videt renūciasse appellationi si cō

semper episcopo est faciēda presentatio presbi/terum instituēdi propter curā.c.j.de capel. mona. fol.cviij.col.iiij.sed p priuilegiū vel prescriptio/nem acquiri potest vt episcopo non fiat presen tatio.ibi.
Canonici z capitulū debent citari in receptione noui canonici.c.cū in ecclesijs.de preb.in addit. fol.xciiij.co.iiij.
Celebrans missam a dueniente excōicato:debet dimittere officiū si aīs excōicat9 non pōt expel li.c.ij.ne cle.vel mona.fol.c.xij.co.iiij.
Criminales cause sunt per vicarium generalem prelati tractande:non per specialem ad vnam causam constitutum.c.fi.ne cle. vel mo.fo.cxij. col.iiij.
Conditio que de sui natura inest non facit ma/trimonium conditionale: vt cōtrabam tecum si deo placuerit.c.j.de sponsā.fo.cxui.co.iij.
Compaternitas: adoptio: arrogatio: nō pos/sunt per procuratorem contrabi.c.j.de cogna. spiri.fol.cxv.co.j.z.ij.
Compaternitatē mihi vxor nō acquirit si filiuz adulteri sui de sacrofonte suscepit.c.j.de cogna. spiri.folio.cxv.co.ij.
Cathecisata mulier xpiana dicitur.c. per cathe cismum.de cogna.spiri.fo.cxv.co.iij.
Cognatio spiritualis non contrabitur inter te nentes baptisatū.c.fi.de cognat.spirit.fo.cxv. columna.iiij.
Confessio facta in criminalibus non potest re/uocari.c.j.de accusatio.fol.cxvi.co.j.nisi fiat in tormentis:vel nisi calore iracundie z indelibe/rate.vt ibi.col.ij.
Confessione facta non est aliquis ordo seruan/dus nisi q̄ feratur sententia.c.i.de accusationi. fo.cxvi.co.ii.
Canonici debēt esse in sīnia depositionis vel de/gradatiōis et episcopi in solēnitate illi9 senten tie.c.i.de beret.fo.cxvij.co.ii.
Cardinalium cetus est in possessione q̄ episco/patuum et abbatiarum collationes per papaz non fiant alia ardua non expediantur sine suo consilio.c.super eo.de bereti.fo.cxviij.co.ij.
Ciuitas vna non potest se dare vni dño.c. presi dentes.de bereti.fo.cxviij.co.iii.
Condēnati corporaliter bona ad beredes tran seunt sed si aliqualiter penam euadat ad factū bona eius deuoluuntur pro cōtumacia vero bo na annotanda sunt:et post annū applicantur fisco.c.cū contumacia.de bereti.fo.cxviij.co.iiij. et de priuando a beneficio.ibi.
Collatio beneficii facta ei qui sustinuit excom/municationem per annū vel beretico vel ei qui noluit parere executori apostolico:est nulla;nec iuuat cū clausula absolutionis generalis in lit/teris pape posita.c.cum contumacia de beret. in additio.fo.cxix.col.i.
Condēnati ad mortem per iudicem ordinariuz et appellationis si moueatur post sententiam in dicta appellationis erit remittendus iudici or/dinario pro iustitia ministranda nisi sit remot9 vel comode fieri non possit.c.accusatus.de be/reti.fo.cxx.co.j.
Confessio peccati occulti vel puplici.c.vt officiū. de bereti.fo.cxx.co.iiij.
Carcer perpetuus non imponitur per leges sed per canones:z ad custodiam et ad penam.c.vt commissi.de bere.fo.cxxi.co.ij.
Confiscatio bonorū est a tempore cōmissi crimi nis in beresi.z lese maiestatis: in alijs vero a tē pore sententie.c.cum secundū.de bereti.fo.cxxij. col.iiij.
Cogitatio aut voluntas non perueniens ad actū perfectuz an puniatur.c.fi.de bomic. fo.cxxiiij. co.iij.
Cōfiscatio bonoruz fit sine preiudicio principa/lis domini dūmodo ille dñs nullum impedimē tum prestet: nec aliquod obstaculum apponat c.cum secundum.de bereti.fo.cxxij.co.iiij.
Cōfessionis sub sigillo crimina iudicata : an de/beant reuelari.c.fi. de bereti.folio.cxxiij. col.ij. et.iij.
Cardinalium cetus apostolica sede vacāte:po/test absoluere excōmunicatos a papa.c.j. de scis mati.fo.cxxiiij.co.iij.
Cardinalium cetus apostolica sede vacante po test statuere contra pricipes seculares impediē tes liberaz administrationem consilij z eos ex/cōmunicare.c.j.de scismati.in.ij.addi. fo.cxxiij. col.iij.et.iiij.
Cogitātium ex corpore dicitur aliquid extra ex/ire nobis patens quādoq3 per mandatum:quā/doq3 per acceptationes. quandoq3 per conatū. quandoq3 per acquiescionem.quandoq3 per so/licitationes.z tunc per iudicem punitur cogita/tio. si autem niebil extra exeat vt est vera cogi/tatio sola voluntas:sola expectatio:sola spes: solus ausus: tūc incurritur pena a solo deo im/mediate prolata:sed non ab bomine: nisi p viā cōstitutionis:qua via punit papa occulta. c.j. de bomic.fo.cxxiij.co.iiij.z fo.cxxiiij.co.j.
Censura ecclesiastica non minus grauat animaz in decretis q̄ si publice infligeret.c.j. de bomic. fo.cxxiiij.col.j.
Collegiū/vniuersitas/incola indigena.c.j.de vsu.fo.cxxiiij.co.iiij.
Constitutio principis ligat post duos menses. alia vero statim post publicationem.c.j.de vsu. folio.cxxiiij.col.iiij.et fol.cxxv.col.j. nisi ignorā tia probetur.ibi.
Cedat bonis qui in soluēdo non est.c.fi. de vsu. fol.cxxv.col .ij. et statur iuramento vsurarij si dicit nō posse satisfacere. z fiet deductio cuiusq3 debiti pro rata si nō possit integre olbus satisfa cere:vel soluet prioib9 sicut in bipotbeca.ibi.
Consuetudine quesibilia sunt illa q̄ tendunt ad onus:vt q̄ clerici in ecclesijs suis vtantur vesti/bus lineis: q̄ intrēt chorū sine cappa q̄ ieiunēt quarta vel sexta feria:q̄ strictius viuant. illa ve ro q̄ tendunt ad bonorem non querunt ɔsuetu dine: nisi priuilegio vt q̄ abbas vtatur insignijs episcopalibus.c.abbates.de priuilg.in.ij.addi. fo.cxxvij.co.i.z.ij.
Canonici carnotēs in aliqua parte diocesis ba

Cessante causa qualibet cesset effectus.c.decet. de reg.iu.fol.clx.co.ii.et ibi.de causa impulsiua et finali.
Clericum violatorem percutiens vel occidens repellēdo iniuriam proximi: non tenetur.c.nō est sine.de regu.iur.fo.cli.col.iij.
Cedens iura sua: si postea transigat non nocet cessionario.c.non debet.de regu.iur.in additione.folio.clij.col.ij.
Condēnato in actione personali ad soluendū: datur dilatio quatuor mensiū: antequā possit cōdemnari ad vsuras.c.ea que.de reg.iur.fo.cliij.columna.iij.
Compromissum contra ius publicum vel diuinum: vel continens peccatum: siue per gratiā: vel sordes latum: non tenet.c.sciēti.de reg.iur.folio.cliij.columna.iiij.
Constitutio benedicti pape super quarta mortuariorum loquens de predicatoribus et minoribus: non extenditur/ ad alios mendicantes.c.que a iure de reg.iur.fo.cliiij.co.ij.
Certioratio vel denūciatio qñ vltra scientiā: est de substantia contractus: tunc est fiēda illi qui iam certioratus est: vt in electione: et in bannis matrimonialibus.c.cum qui certus.de regu.iu.fol.cliiij.columna.iij.Idem in confirmatione electi.ibi.
Creditor non tenetur interpellare debitorē: nisi de bonestate.c.eū q.de reg.iur.fo.cliiij.co.iiij. et fol.clv.col.j.
Clerico cōiugato benemerito: potest beneficiū ecclesiasticum conferri.c.mutare.de regu.iur.folio.clv.co.ij.
Corpus Christi in altari transubstātiatur: quātitas et alia accidentia panis non sequunt substantiam eius: quod miraculose fit.c.assessorū.de regu.iur.fo.clvj.co.ij.
Consentire videtur patiens alium de iure ad eū pertinente experiri.c.qui tacet.de regu.iur.fo.clvj.co.ij.
Cōsentire videtur in facto appetibili vel honorabili tacēs: secus in odioso vel onceroso nisi als probet.c.qui tacet.de reg.iur.fo.clvi.co.ij.
Clericus succedit patri layco in bonis patrimonialibus et ciuilibus.c.is qui.in ius.de regu.iur.fo.clvij.co.ij.
Consecrate res: vel als ad vsum diuinū dedicate non sunt ad humanos vsus transferēde: hoc est verum quando remanent in eo statu consecrationis vel dedicationis.sec9 si eax mutet status.vt quando in totū reducunt ad non esse.c.semel.de reg.iur.in addi.fo.clvuj.co.ij.
Cōtrariorum vbi affirmatio predicat de vno: de altero pdicat negatio regulariter: et ad positionē vni9 ꝯtrarioꝝ sequit alteri9 remotio.c.q sentit.de reg.iur.fo.clviij.co.iiij.
Contrariorum eadē est decepticiua.qualr intelligat.c.qui sentit.de reg.iur.fo.clviij.co.iuj.
Cōmēdatari9 repetit rem a fure: et habet eā red dere dño.c.dolo.de reg.iur.fo.clx.co.iij.
Cōsilium dando an teneatur.c.nullus.de reg.iur.fo.clx.co.ij.
Compensatio in delictis quādo fit.c.in pari.de reg.iur.fo.clx.co.iiij.
Correctio monachorū vel abbatis nō pōt committi.c.potest.de reg.iu.fo.clxj.co.j.
Criminalis causa non expeditur per procuratorem.c.pōt de reg.iur.fo.clxi.co.j.
Canonic9 secularis facit fruct9 suos: sicut mercenarius denarium quem lucratur: et in talib9 fructibus potest fieri executio contra eum.c.de lictum.de regu.iur.fo.clxii.co.ij. idem de benesiciato benemerito: vt ibi.
Casus fortuitus nō debetur ex natura alicuius contractus: ex quo non prestatur species certas nisi in contractu mutui propter naturam debiti: quod in genere tale quid debet propter quod perire non potest.c.contractus.de regu.iur.folio.clxiij.co.ij.
Coronationis pape dies: dicitur ortus imperij: c.si.de regu.iur.fo.clxiiij.co.j.
Constitutio pape licet sit publicata in curia sua adhuc non currunt duo menses vt liget: donec sit publicata in prouincia: q: ex tunc post duos menses ligat.c.fi.de regu.iur.fo.clxiiij col.j.nisi sit aliud tempus limitatum in constitutiōe.vt ibi. Et rustici: et pueri.et populares maius tempus desiderant vt ligentur: vt ibi.

D

Doctoratus speciali priuilegio diuinitas se cribuit sine medio Paulo doctori gentiū. in prohe.fol.j.co.ij.
Datum omne optimū et donum optimū de sursum est.in prohe.fo.j.co.ij.
Dubius in fide debet infidelis reputari.in.c.j. de sum.trini.fo.ij.co.iiij.
Diabolus non condēnaretur iniuste si in iudicio esse posset.in.c.j.de rescrip.fo.iiij.col.iij.
Delegata potestas spirat morte concedentis re integra.in.c.si gratiose.de rescrip.fo.vi.co.j.
Donec velim intelligitur donec moriatur.in.c. si gratiose.de rescrip.fo.vi.co.ij.
Dignitas et eccsia semper est: licet regētes eas sint corruptibiles.in.c.si gratiose.de rescrip.folio.vi.col.ij.
Deposit9 simpliciter et vbaliter ab ordinib9 pōt per epm restitui.i.c.ꝗuis.de rescrip.fo.vij.co.j.
Degradatus solēniter per solum papā pōt restitui.in.c.ꝗuis.de rescrip.fo.vij.co.j.
Date tempus est ispiciendū cōiter in rescriptis in.c.si eo tempore.de rescrip.fo.vij.co.j.
Defectus expressio in rescripto habilitat impetrantē.in.c.si eo tempore.de rescrip.in additio. fo.vii.col.j.et.ij.
Donatio potest fieri in testamēto.in.c.si eo tēpore.in additio. de rescript.fo.vij.co.ij.et reuocato testamento reuocata est donatio: vt ibi.
Dieta in iudicialibus cōputatur a fine diocesis vbi est reus vel vndē traxit originem et continet viginti miliaria.c.statutum.§.cum vero.de rescript.fol.viij.co.iij.
Dieta in contractibus continet quantū pōt facere diligēs homo.c.statutū.§.cum vero.de rescript.fol.viij.co.iij.

vt eligentes cogantur eam sibi presentare.c.cupientes.de electio.fo.xviii.col.iiii.

Excusanus est qui instrumenta ad causam facientia detulit:et ea sine culpa amisit.c.cupientes.§.quod si per viginti.de electio.fo.xviii.col.iii.

Electus et eligentes petentes confirmationem debent esse in curia vsque ad finem cause.c.cupientes.§.ad hec.de electio.fo.xviii.col.iiii.

Electo petenti confirmationem sufficit fidem facere de iure suo:licet electores non veniant.c.cupientes.§.ad hec.de electio.fo.xviii.col.iiii.

Electores missi ad causam confirmationis si moriantur.debent alii duo mitti.alias pena committitur.c.cupientes.§.ad hec.de electio.fol.xviii.col.iiii.

Electi vt veniant causa confirmationis prosequende:si recusent venire puniuntur:et alii duo sunt eligendi:nisi paucitas vel alia causa excuset.c.cupientes.§.ad hec.fol.xix.col.i.de electio.

Electione facta in discordia mittantur due persone pro parte cuiuslibet electi:expensis electorum:qui si recusent expensas soluere priuati sunt iure suo:nisi sint pauperes.c.cupientes.§.si vero.de electio.fol.xix.col.i.

Electioni in concordia facte:si qui se opponant:tenentur due persone pro electo expensis eius:et alie due pro opponentibus venire ad sedem causa negotium prosequendi.c.cupientes.§.si vero.de electio.fo.xix.col.i.

Expense necessarie dicuntur sine quibus res erat peritura vel deterior:si facte non fuissent.c.cupientes.§.si vero.de electio.fo.xix.col.i.

Episcopus si se opponat electioni alicuius electi de sua diocesi non tenetur venire:sed mittere procuratorem:ne suam diocesim relinquat.c.cupientes.§.si vero.de electio.fo.xix.col.ii.

Electi si quatuor extiterant:non est opus vt due persone mittantur pro quolibet ad prosequendum negotium.c.cupientes.§.si vero.de electi.fo.xix.co.ii.

Electio potest presentari procuratori electi habenti speciale mandatum ad consentiendum:vel generali si electus ratificet.c.cupientes.§.ceterum.de elect.fo.xix.col.iii.

Ecclesia non debet remanere innofficiata:et episcopus compellet ad officiandum.c.cupientes.§.ceterum.fo.xix.col.iii.

Ecclesia vna plures seruitores requirit.c.cupientes.§.ceterum.de elec.fo.xix.col.iiii.

Episcopi debent seruare canones:et facere obseruari.c.cupientes.§.ceterum.de elec.fo.xix.col.iiii.

Exclusi poterunt dicere electionem nullam per viam denunciationis solum.c.cupientes.§.ceterum.de electio.fo.xix.col.iiii.

Electio est presentanda electo infra octo dies postquam commode fieri potest:et sic commoditas ecclesie et personarum est primo consideranda:et expedienda:et postea infra octo dies electio presentanda.c.cupientes.§.ceterum.de electio.in additio.fo.xx.co.i.

Episcopus qui renunciauit oneri:et non honori eligi potest.c.cupientes.§.denique.de electio.fo.xx.col.iii.

Elapso termino ad consentiendum presumitur quis consensisse nisi constet de dissensu.c.cupientes.§.denique.de electi.fo.xx.col.iii.

Expense facte fraudulenter vel dolose non repetuntur:imo si facte sunt de bonis ecclesie sibi restituuntur.c.cupientes.§.denique.de electio.fol.xx.col.iiii.vbi vide de expensis plura.

Ecclesia est conuocatio:quia omnes vocat.c.fundamenta.de electio.fo.xxi.col.i.

Ecclesia non est reconsilianda vel abluenda quando effunditur sanguis martyrum.c.fundamenta.de electio.fo.xxi.col.i.

Ecclesiam habere bona mobilia et immobilia non est contra perfectionem.exceptis fratribus minoribus.c.fundamenta.de electio.in addi.fo.xxi.col.ii.

Eligentes indignum ignoranter:iterum possunt eligere.c.quod.de electio.fo.xxi.col.iii.

Eligentes contra formam non sunt priuati potestate eligendi:sed electio est nulla.c.quod.de electio.fo.xxi.col.iii.

Eligentes ad canoniam sufficit quod consentiam singulariter dum tamen in capitulo:et tanquam facientes:capitulum alias non.c.sicut.de eletione.fo.xxii.col.i.

Electio communis potest fieri in plura.primo per viam spiritussancti si omnes clament Blasium eligimus:secundo quando in episcopum compromittitur et ipse more prelatorum loquens in plurali dicat:vice capituli Blasium eligimus.c.sicut.de elec.fo.xxii.co.i.

Ecclesia collegiata est nobilior dignior parochiali non collegiata.c.statutum.de elec.fo.xxii.co.ii.

Ecclesia si collegiata esse desierit ex iusta iusta rationabili non est fienda electio:nec fit deuolutio:et ille qui ei preest tenetur promoueri ad sacerdotium infra annum.c.statutum.de electi.fo.xxii.co.ii.secus si sine causa.ibi.

Electione concordi ius quesitum postea non corrumpitur.c.quorundam.de elect.fo.xxii.co.iii.

Electio minus in quem tota pars capitularis residet aliis peccantibus dicitur valida et facta in concordia.c.quorundam.de elect.fo.xxii.col.iiii.

Electio mendicantium considerat solum numerum absque zelo et merito.c.quorundam.de elec.fo.xxii.col.iiii.

Electus in proprio monasterio non habet ab aliquo petere licentiam.sed statim consentire potest.c.quorundam.de elec.fo.xxii.co.iiii.

Electus religiosus a minori parte:non est citandus in confirmatione electi a maiori quia certum est sibi non competere.c.quorundam.de electio.in ii.addi.fo.xxii.col.iiii.

Eligere nolentes:aut eligentes scienter indignum non sunt de capitulo.c.quorundam.de electio.in iii.additio.fo.xxiii.col.i.

Electione vna potest quis habere:non ex duabus.c.vt quis.de elec.folio.xxiii.co.ii.

Electio vna potest diuerso iure prosequi puta priuilegio:vel consuetudine:et iure communi.c.vt quis.de electio.fo.xxiii.co.ii.

Electus si ex electione non habeat ius:ex postulatione habere potest.c.vt quis.de elect.fol.xxiii.col.ii.

Electus per electionem habet ius:sed non exercitium donec sit confirmatus.c.si electio.de electio.fo.xxiii.co.ii.

Electio habet plures partes quia inicia in ele

vicariū ad futuras causas: que a papa vel a re-ge audiendas per eos specialiter p rescripta vel priuilegia amittuntur eisdē: quia iudicia nō possunt esse impēdenti: et iurisditio que nondū est cōmitti nō potest. c. i. de offi. ordi. fo. xl. co. iij.

Expense sunt vnum: et aliud damna. c. si canonici. de offi. ordi. fo. xli. co. i.

Eps in aliena diocesi pōt cognoscere de psensu partium: et licentia episcopi diocesani. c. vt litigantes. de offic. ordi. fo. xlij. co. j. et si fiat partib' non consentientibus valet processus: quia possunt ratum habere. ibi.

Episcopus tenetur prouidere de victualib' eēpo quē inuitauit ad cōferendū ordines in sua diocesi. c. si episcopus. de offic. ordi. fo. xlij. co. ij.

Episcop' nō pōt sedere in illo loco sue diocesis in quo archidiaconus vel ali' per se vel suū officialem cōsueuit sedere. c. cum episcopus de offi. ordi. fo. xlii. co. ij.

Epus habet carceres ad custodiendū et puniendum. c. cū epus. de offi. ordi. fo. xlij. co. iij.

Excōicatus post satisfactionē eget absolutiōe. sed non suspēsus. c. presenti. de offi. ordi. in. j. additio. fo. xluj. co. j.

Excōmunicatus cum adiectione tēporis: eo elapso non eget absolutione. c. presenti. de offi. ordina. in. j. additio. fo. xliij. co. i.

Emphiteota per mortem ciuilē nō tenetur soluere acapitum. in. c. susceptum. de rescrip. fo. vi. co. iij. sed contra. vt ibi.

Episcopus absoluit regulariter a quacūqꝫ snīa excōicatiōis lata: nisi specialiter sit prohibitus secus in sententia suspensionis vel interdicti. c. vnico. de maio. et obe. fo. xliiij. co. ij.

Episcopus vel capitulū sede vacante pōt absoluere a snīa excōicationis lata p archidiaconū: qui est vicarius episcopi. c. vnico de maio. et obe. fol. xliij. col. ij. secus si feratur per alios inferiores iurisditionem ordinariam habentes. ibi.

Eligere conferre beneficia: et p̄ntare ad illa est fructus. c. i. de procura. fo. xlvi. co. ij. Sed eligere et conferre sunt fructus de iure cōi: p̄sentare vero ad patronū nullo iure cōi spectat vt fruct' naturalis vel accidētalis: sed est quoddam ius accidentale gratiosum permissum patronis potissime laicꝭ ab ātiquo. c. i. de procu. fo. xlvi. co. ij.

Emphiteota dicitur ōis vtilis propter melioratiōes quas habet in re emphiteoticaria. c. j. de procu. fo. xlvi. co. ij.

Executorib' vltime volūtatis p̄ib' datis: vn' agit sine altero. c. si duo. de procu. fo. xlvij. co. iij.

Eps debēs interesse electioni iure speciali: si impeditus sit pōt constituere procuratorē specialiter ad eligendū: sed ei' vicari' vigore gn̄alis vicariat' eligere nō posset. c. si duo. de procurato. in additio. fo. xlvij. co. iij. et fo. xlviij. co. i.

Electus si p̄ntata electiōe renūciet: et eligentibus in eadem volūtate manentib' cōsentit: nō videtur renunciasse. c. lz. de procu. fo. xlviij. co. i.

Excōmunicatiōis sententia per vim aut metū lata tenet: sed potest per exceptionem elidi. c. i. de hijs que vi. me. cau. fi. fo. xlviii. co. iij.

Excōicatus iterū pōt excōmunicari. c. j. de hijs que vi. me. cau. fi. fo. xlviij. co. iij.

Ecclesia fungitur iure minoris facti maioris: et iure rei publice: et iure imperij. c. j. de in integ. restitu. fo. xlviij. co. iij.

Ecclesia restituitur in integrū aduersus sententiā pretextu instrumentorum de nouo repertorū sicut minor et respublica. c. j. de in integ. restit. fo. xlviij. co. iij.

Ecclesia restituitur in integrū aduersus snīam et aduersus confessionē: et probationē omissam. c. j. de in integ. restitu. fo. xlviij. co. iij.

Ecclesia maius priuilegiū habet aduersus contractum q̄ minor cui nocet propium iuramentum si sit pubes vel doli capax. sed iuramētum prelati non nocet ecclesie. saltim restituitur. c. j. de in integ. restitu. fo. xlix. co. j.

Exigo est equiuocum ad quinqꝫ. c. j. de iudi. fo. lio. i. co. ij.

Epus in cui' diocesi bona condēnati sunt: si nō vult exequi snīam iudicatis: archiepus in negligentiā ei' illā exequet. c. j. de fo. cpe. fo. liij. co. ij.

Episcopus solus in sua diocesi fundat intentionē de iure cōmuni in iurisditiōe ordinaria: ideo archiepiscopus contra eū ipsam prescribere nō potest: quia est mala fides. c. j. de for. cōpe. in. ij. addit. folio. liiij. co. iij.

Episcopus in sua diocesi habet iurisditionē magis appropuatā q̄ alij prelati sue diocesis. ideo facilius tollitur iurisditio illorum prelatorū: q̄ iurisditio episcopi. c. j. de foro cōpeten. in. ij. additio. fo. lv. co. iij.

Epus in sua diocesi hꝫ potestatē a lege: alij sue diocesis habēt a priuilegio: cōsuetudine: vel prescriptiōe. c. j. de fo. cōpe. in. ij. addi. fo. lv. co. iij.

Exceptio tangens literā ab actore impetratā: vel litterā et gratiā que ex his cōpetit: impedit litiscontestationē. c. j. de litiscontest. fo. lvij. co. j.

Exceptio est proprie vbi remanet actio elidenda: aliquando dicitur facti siue intentionis exclusio. c. j. de litiscon. fo. lvij. co. j. et ij.

Exceptione literis elisis: tota questio est elisa. et sic lites abbreuiant. c. j. de litiscōte. fo. lvij. co. ij.

Exceptio peremptoria est que perimit negociū. et si proponat per viā dilatorie: et nō fuerit probata quia probationes non erant parate: nec fuerit data remissio extra curiā: et sic excipiens expellitur litēcontestari: poterit post litem cōtestatā eā proponere pviā pemptorie: quia ad aliū effectū tendit. c. j. de litiscontest. fol. lvij. co. iij.

Exceptio falsitatis proposita per viā dilatorie est ante litiscontestationē tractanda. c. j. de litiscontest. fo. lvij. co. iij.

Exceptio macedoniani tollit ciuilē et naturalē obligationē ope exceptionis. et non impedit litis contestationem. c. j. de litiscon. fo. lviij. co. j.

Exceptio solutionis et acceptilationis nō tollit naturalem nec ciuilē obligationē: nec ipso iure nec ope exceptionis: q' tā extincte sunt: sed elidit intētionē actoris. c. j. de litiscon. fo. lviij. co. j.

Exceptio quedā est que non tollit ipso iure: nec ope exceptiōis obligationē ciuilē: nec naturalē:

nec intensionem actoris tollit sed factum elidit. vt quando agenti rei vendicatione. ponat quod ip se possidet: vel quando agitur de morte hominis viuentis: et talis impedit litisconteftationem. c.j.de litiscon.fo.lviij.co.i.
Ecclesie res publici iuris sunt: et de publico non fit compensatio.c.i.de restit.spol.fo.lix.co.i.
Exceptio vel diffinitio statim videnda est: qn de ipsa cõstare potest sine probationib⁹ factis p iu ramẽtum. secus vbi essent necessarie probatio nes facti.c.fi.de restitu.spo.fo.lix.co.ii.
Electio prima est nulla: et causa nullitatis est no toria. secunda electio vno contextu vel post in teruallum facta est valida. si autem causa nul litatis prime electionis sit latẽs: et secunda ele ctio fiat vno cõtextu valet secunda: si autem fiat post interuallum non valet secunda: sed omni casu si secunda electio fiat lite pẽdente erit nul la.c.i.vt lite penden.fo.lx.co.iiij.
Electio est cõmunis inter electũ et electores. ita quod vno descendente: adhuc causa remanet quantũ ad aliũ.c.i.vt lite penden.fo.lx.co.iiij.
Ecclesia compellit seculares iudices seruare ius canonicũ: et ad seruandũ suas sententias.c.li cet.de iureiuran.fo.lxiij.co.iiij.
Excõicari pro futuro vel alio crimine quis potest si sit contumax rebellis in emendando: alias nõ. c.i.de exceptio.fo.lxv.co.iiij.
Excõicatus est hereticus: quia diuisus ab ecclesia et diabolo traditus. et talis olim ab ore demonum visibiliter rapiebatur.c.i.de excep.fo.lxv.co.iiij.
Executor sñie mer⁹ retardare debet sñie execu tionẽ si opponatur excõicatio cõtra victorẽ: donec sibi summarie de excõicatione cõstet. et tũc remit tere debet causam delegãti.c.i.de exceptio.fo lio.lxvi.co.ij.
Executores qui prouidẽt de beneficijs vacantib⁹ vel iudices qui sñias ferunt debent per verba affer tiua et in prima persona sua verba proferre.c.ad apostolice.de re iudi.fo.lxix.col.ij.
Exceptio rei iudicate quãdo obstet.c. abbate. de re iudi.fo.lxx.co.ij.
Equitas scripta pfertur rigori.c. abbate.de re iudi.fol.lxx.co.iiij.
Electio non viciatur si vnicus compromissari⁹ datus casu fortuito: vel ratione sue dignitatis loquatur in numero plurali.c.cum ab vno.de re iudica.fo.lxxi.col.i.
Elusio pro bono et pro vtilitate anime tolleratur c.i.de.appellatio.fo.lxxij.co.iij.
Epũs ab archidiacono et aliis inferiorib⁹ bono randus est. si eius officialis vel locũtenens.c.ro mana.de appellatio.fo.lxxiii.co.ij.
Executor mandati apostolici potest cõferre be neficium mortuo collatore.c.appellatio.de ap pellatio.in addi.fo.lxxvi.col.iij.
Excõicatus postea absolutus non lucratur fru ctus prebende medij temporis scilicet inter excõica tionem et absolutionem.c.j.de cle.non residen. in.ij.addi.fo.lxxix.co.iij.
Ep̃atui vel abbatie vacanti in curia Romana est in partibus per electionẽ prouidendũ.c.ij.de preben.in.ij.additio.fo.lxxx.co.iij.
Episcopus de clero est suffraganeus archiepi.c. quis de preben.fo.lxxxi.co.iij.
Electio non cõcludit sub verbo prouisionis vel dispositiõis.c.cũ in illis.de preb.fo.lxxxvij.co.j.
Executores debẽt declarare primũ ipetrãtẽ po tiorẽ in prebẽda: detẽtore vocato in pũcto exe cutionis per eos faciẽde.c.si tibi absenti.de pre ben.fo.lxxxvi.co.iij.
Eligi non põt tenẽs duo bñficia icõpatibilia ex dispẽsatiõe nõ valida.c.nõ põt.de pb.f.xc.co.ij.
Executor datus vt inducat ordinariũ cõferre be neficiũ: põt eũ cohercere per censuras.c.si pauper. de preben.fo.xcuj.co.j.
Eligere possunt pñtes sine vocatiõe absentiũ. qñ tẽpus labitur: vel qñ tenetur de impressione.c. cum in ecclesijs.de pb.fo.xcuij.co.iij.
Etates sunt septẽ.c.j.de cler.egro.fo.xcvj.co.i.
Executoris sententia cõtra possessorẽ nõ voca tũ lata nõ tenet ipsum possessorẽ.c.j.de cõcessio. prebend.fo.xcvi.co.iij.
Executor habẽs potestatem cõferendi siue pro uidendi potest interdicere collationem: et retine re: et decernere irritum etc. sicut legat⁹ sedis apo stolice in hijs tribus casibus afficitur beneficium. c.j. de conceff.preb.fo.xcvij.co.j.
Executor mandati michi concessi vt prouideatur michi in tota vna prouincia de pño bñficio quod duxero acceptandũ: poterit de voluntate mea suã executionem artare ad vnã diocesim: vel ad vnã ecclã.c.ne captãde.de cõces.pb.f.xcviii.co.j.
Executor nõ datur in beneficiis consistorialib⁹ admittendũ in possessionẽ.c.executor. de cõces. preben.in.j.additio.fo.xcviij.co.ij.
Executor mandati compellit eũ qui hz conuo care capitulũ vt cõuocet.c.si capitulo.de cõcess. preben.fo.xcviij.co.iij.
Eps qñ est in capitulo vt canonic⁹ vocẽ habẽs facit maiorẽ partẽ cũ decẽ canonicis: si sint vigi ti canonici in capitulo. secus si est vt eps.c.j. ne sede vacan.fo.xcix.co.iiij.
Eps põt priuare antiquas ecclias suis possessio nib⁹: et dare alijs. qñ ecclie quibus dantur sunt te nues.c.j.de reb.eccle.fo.c.col.iij.
Ecclesia habet dominiũ rerum ecclasticarum.c.fi.de reb.eccle.fo.ci.co.j.
Emphiteosi facta retinetur dñium apud dñm dire ctum.c.fi.de reb.eccle.fo.cj.co.j.
Executoris vltime voluntatis officiũ non trãs sit ad heredẽ: quia eius industria et amicitia cen setur electa.c.fi.de testa.fo.cuij.col.ij. etiam si sub nomine dignitatis cõmittatur: nec potest alteri committi.ibi.
Ecclesiasticas res in feudum cõcedi prohibitum fuit ab Urbano papa.anno domini.xcvi.in cõ silio Turonensi. aliud consilium celebrauit Alexã der.iij.anno dñi millesimo.clxxix.c.fi.de deci.fo lio.cv.col.iiij.et fo.cvj.co.j.
Excõmunicatiõis vitiũ est personale. ideo licet cedens actiones suas sit excõmunicatus neomi nus ille cui fit cessio potest eas intentare.c.j.de iure patrona.fo.cix.co.ij.

canonis vel statuti.c.romana.de senten. exco. fo.cxxxvij.co.iiij.
Excomunicari nō potest vniuersitas: populus vel capitulū: quia est nomen iuris: et non habet animam.c.romana.de sententia excomunica. folio.cxxxvuj.col.j.
Excommunicari potest quis sine culpa nisi tria concurrant. primum q culpam non cōmisit. secundum q committere non potuit. tertium q hoc sit notorium vt si infans vnius anni dicatur cōmisisse adulterium: vel postbumus sit excommunicat⁹ ex eo q dicitur patrim morte direxisse hereticos.c.romana.de sententia excōmuni. fo.cxxxviij.co.i.
Excōmunicatus occultus notarius potest conficere instrumentum.c.decernimus.de sen.excō. fo.cxxxix.co.iij.
Excōmunicantis literis credet iudex secularis inter partes secus si excōmunicans faciat partem excōmunicato.c.decernimus.de senten.excōmunica.fo.cxxxix.col.iij.
Excōmunicatio debet ferri nominatim: scilicet nomine excōmunicati expresso vel circūstantibus indubitatis: aut certa demonstratione: vt excōico filium petri.si non habeat nisi vnum valet.si plures non valet.c.constitutionē.de sen. excom.folio.cxxxix.co.iiij.
Excōmunicādi sunt illi de collegio nominatim et potest cogi rector collegij dare nomina.c.constitutionē.de sen.excō.fo.cxxxix.co.iiij.
Excōmunicatio antequā feratur: debent precedere tres monitiones cū legitimis internallis inter eas.vel vna peremptoria.c.constitutionem. de senten.excō.fo.cxxxix.co.iiij.
Executores gratiarū in vna monitione ponūt plures dilatiōes.vt tres dies pro pma.tres pro secunda: et tres pro tertia.c.constitutionem. de senten.excō.fo.cxxxix.co.iiij.
Excōmunicatio est nulla in.viij.casibus positis in.c.presenti.de senten.excōm.fo.cxl.co.j.
Excōmunicatio secum trahit executionē. ideo statim valet. aut est nulla.c.licet.de sentē.excō. fo.cxlj.co.ij.
Excōmunicatus post appellationem legitimā vel alis nulliter licet sit publicatus: et euitetur in iudicio et extra. tamen si celebrat missam nō erit irregularis.c.licet.de sententia excōmunic. fo.cxlj.co.iij.
Excōmunicatio nulla non ligat: etiā apud ecclesiam.licet quādoq a tali quis absoluatur.c. licet.de senten.excō.fo.cxlj.co.iiij.
Excōmunicatus ad euitandū sufficit sola denūciatio: licet non probetur excōmunicatio.et euitabitur donec probet absolutio.c.licet.de sent. excōmunica.fo.cxlj.co.iij.
Excōmunicatus est episcopus vel officialis aut alius quicunq detinens clericum in vinculis alis captum sine causa.c.si clericos.de senten.excō. fo.cxlij.co.j.
Excōmunicatus si prestet auctoritatem celebrationi scilicet q faciat sibi celebrari: irregularis est. alis si ex simplicitate se immiscet. non est irregularis.c.is qui.de senten.excō.fo.cxlij.co.ij.
Ecclesia polluta potest celebrari in cimiterio illi non contiguo.c.is cui.de sententia excōmu. fo.cxlij.cō.iiij.
Excōmunicatus propter manuum violentarū in clericum iniectionem: intrans religionem: potest ab abbate absolui etiam intra annum probationis.c.religioso de sententia excōmunica. folio.cxliij.col.j.et est conueniendus coram iudice ecclesie ibi.
Excōmunicationis a canone casus.in.c.cos.de sen.excōicat.fo.cxliij.co.ij.
Excōicatus potest absolui ab alio q excōmunicatore in mortis articulo: vel in negligentiā excōmunicantis: aut aliud eius impedimentum. c.cos.de senten.excom.folio.cxliij.col.ij.
Excōicari potest absens et etiā absolui.c.cos.de senten.excōicatio.fol.cxliij.co.iij.
Excōicatus an sit mandans aliquem verberare: si reuocat mandatum ante verbera mandatario ignorante.c.cum quis.de senten.excom. folio.cxliij.co.iiij.
Excōicari potest quis post mortem.c.cum quis. de sentētia.excōmunica.fo.cxliij.co.iiij.
Exempti aliqui sunt generaliter et regulariter. tamen casualiter in casibus subsunt ordinariis aliqui sunt gñaliter et regulariter subiecti ordinariis tamen casualiter sunt exempti.c.priuilegiū.de verb signi.fo.cxlvi.co.ij.et.iij.
Electioni que de se prius non tenebat: consensus conptētorū superueniēs nil addit: sed solum operatur vt nō possit oppugnari de contēptu. c.non firmatur.de reg.iur.fo.cli.co.iij.
Electio facta de illo qui fingebat se magnū clericū: et erat idiota nō valet.c.non est siue de reg. iur.fo.clj.co.iiij.
Emphiteota illius qui cessat soluere canonem propter preceptū iudicis non cadit in cōmissum c.quod quis.de regu.iur.fol.cliij.col.j.argumētatiue ponitur ibi.
Exheredare pōt filium si meruerit: pater qui iurauit non exheredare: nec iuramentum tenet. c.scienti.de regu.iur.fo.cliij.co.iiij.
Extensio priuilegij vel concessionis aut cōstitutionis qñ fit ad alias personas vel res.c.que a iure.de reg.iur.fo.cliiij.co.iii.
Electio per viā compromissi nō potest fieri: nisi omnes eligentes consentiant: et quādo res est cōmunis vt collegio: vel vt singulis.c.quod omnes.de regu.iuris.fo.cliiii.co.iii.
Excōicatio opponitur ptra actorem.et nō ptra reū.c.non licet.de reg.iur.fo.clv.co.i.
Eps cui interdicta est collatio tonsure. poterit maiores conferre ordines.c.plus.in se de regu. iur.fo.clv.co.iii.
Excōicatiōis vtilitas que cōpetebat actori trāsit in donatariū: licet excōicatio omnino adhereat psone.c.is qui in ius.de reg.iur.fo.clvii.co.ii.
Eccle succedēti layco in patronatu: dātur sex menses ad presentādū: licet laycus nō haberet nisi quatuor menses.c.is qui in ius.de reg.iur. folio.clvii.co.ii.

Excõmunicatum se ignorãs: si celebrat. c. presu mitur. de reg. iur. fo. clvii. co. iii.
Expensas impendẽs voluntarie in colligendis olimis alicuius: videtur eas donare. c. locupleta ri. de regu. iur. fo. clvii. co. iiii.
Exceptio non numerata pecunia potest oppo ni infra biẽnium tm̃ de iure ciuili: sed de equita te canonica semper durat. c. locupletari. de reg. iur. fo. clvii. co. iii. et. iiii.
Exceptio que per replicationem tollit non va let. c. nõ est. de regu. iur. fo. clix. co. iiii.
Excipiens de prescriptione videtur cõfiteri pro fuisse debitũ. excipiẽs de consanguinitate cõ tra agentẽ in causa matrimonii videtur fateri mrimoniũ. ideo tuti⁹ est sic dicere reo in debito nego me promisisse: posito φ promiserim. dico pactum de non petendo: mihi te fecisse. c. excep tionẽ de reg. iur. fo. clx. co. ij.
Electio est heredis si verba testantis ad eũ diri gant. vt trade titio vnũ ex seruis meis. si dirigã tur legatario: electio est sua vt recipias vnum ex seruis meis. c. in alternatiuis. de. regu. iur. fo lio. clxi. co. iij.
Exceptio non admittitur contra predonẽ agẽ tem possessorio: sed actio bene admittit. c. qui ad agendũ. de reg. iur. fo. clxi. co. iij.
Executio potest fieri ↄtra clericũ super fructib⁹ quos suos facit: etiã super illis quos suos nõ fa cit: si ita visum sit ecclie in qua fructus percipit: siue si obligatus ex maleficio: vel ex cõtractu. c. delictum. de regu. iur. fo. clxij. co. ij.
Ecclia tota vel eius maior pars si delinquat: fit executio pene in bonis ecclie. c. delictũ. de regu. iur. fo. clxii. co. ij.
Ecclia quando est suũ cõsecuta a possessore: nõ põt illud petere a prelato male alienante. c. bo na fides. de reg. iur. fo. clxiij. co. j.
Episcopus nõ eligitur in episcopum alterius ec clesie: sed postulatur. c. cum quid de regu. iur. fo lio. clxiij. co. j.
Ecclesia cathedralis cõmuniter in medio dio cesis est. c. si. de reg. iur. fo. clxiij. co. j.

F

Figura tapinõsis est magne rei hũiliatio. in prohe. in. j. addi. fo. ij. co. ij.
Fidelis est qui fideliter facit bonũ quod dicit et promittit. in. c. j. de sum. tri. fo. ij. co. iij.
Fabrica cessante: cessat fructuum cõcessio sibi fa cta. in. c. si propter de rescrip. fo. vij. co. iij.
Furtum quid sit. in. c. vt animarum. de constit. fo. iij. co. iiij.
Forum quis sortitur beneficij ratione. c. statutũ de rescript. fo. viij. co. ij.
Forum sortitur quis tot locis quot diocesib⁹ est beneficiatus. c. statutum. §. cuz vero. de rescrip. fo. viij. co. ij.
Forum in suo monasterio sortiunt abbas et re ligiosi. in. c. statutum. §. cum vero. de rescrip. fo lio. viii. co. ij.
Factum sepe peritissimos fallit. c. j. de electio. fo lio. xii. co. iiij.
Femininum φ masculinum cõciperet esset per nitiosum exemplo. c. gñali. de elec. fo. xv. co. iij.
Femininum comprehenditur sub masculino: in canone papali penã imponente. c. generali. de electio. fo. xv. co. iij. fallit vt ibi.
Fraus probatur solo lapsu temporis: nisi probe tur impedimentum. c. cupientes. de electio. fo. xvij. co. iij. hoc in fraude cõmissa cõtra ius. sec⁹ si contra partem. ibi.
Festinare quis non tenetur in detrimentum sue persone. c. cupientes. §. ceterũ. de electio. in ad ditio. fo. xx. co. ij.
Fundamenta ecclesie in plurali significant pre dicatores et apostolos fundamentum in singu lari significat christum. c. fundamenta. de ele ctio. fo. xx. co. j.
Forma. c. quia propter est seruanda in electioni bus monialium. c. indẽnitatibus. de electio. fo lio. xxviij. co. iij.
Figura iudicij omissa quando proceditur: tollũ tur ea que sunt iudicij: sed nõ ea que sunt cause. c. indẽnitatibus. de electio. fo. xxviij. co. iiij.
Forte quando φ non ponit dubitatiue: sed est tẽ peramentum sophisticum. c. j. de supple. negli. prela. fo. xxxi. co. iiij.
Fortunam aduersam liberi hominis expectare non licet. c. si episcopus. de supple. negli. prela. fo. xxxij. co. ij.
Fructus ex ratione debent respicere totũ annũ. c. presenti. de offi. ordi. fo. xliij. co. j.
Feriato tempore proceditur in causa dotis. c. ꝙ nis pactum. de pact. in tertia additio. fol. xlv. col. iij.
Fama est multum custodienda. c. si. de pact. fol. xlv. col. iiij.
Finis negocij est in cõdẽnatione. c. si aduersus. de in integ. resti. fo. xlix. co. ij.
Feudum sue prelature prelatus felonia ↄmit tens amittit ꝙdiu viuit. postea recuperat eccle sia. c. si annum. de iudi. fo. li. co. j.
Filiussamilias etiã clericus est sub patria pote state. c. si annũ. de iudi. fo. li. co. ij.
Filius agit contra patrẽ in castrensibus et in pe tenda venia. et sine patris assensu agit de pos sessione momentanea: et de violato thoro. c. si annum. de iudi. fo. li. co. ij.
Faladia tollit ipso iure ciuilem obligationem: quo ad quartam deducendam: sed remanet na turalis: in qua heres tenetur propter iussum te statoris legatarijs in totum que naturalis so la tollitur ope exceptionis peremptorie et talis non impedit litiscontestationem. c. j. de litiscõ. fol. lvij. co. iiij.
Fraudem allegans probare tenetur. c. cõmissa. de electio. fo. xxvj. col. j.
Fructibus in percipiẽdis magis natura iuris cõ munis ex quo percipiũtur: quam semen ex quo oriuntur inspicitur. c. vnico. de eo qui mitti. in possess. cau. rei ser. fo. lx. co. ij.
Fiscus est bursa communis: vel camera imperia lis vel saccus qui imbursat omnia male aquisi ta. c. si. de prescrip. in additio. folio. lxvij. co. iiij.
Fisci in causa ciuiliter agitur: et proceditur

et requirat residentiam.c.cũ nullus.de tempo. ordi.fo.xxxiu.co.ii.
Laicus non pōt tonsurari ab alieno epō absq; licentia sui: quando eũ tonsurat vt suum ordinatio est nulla. si autē vt alienũ: tūc est valida: si eius epūs ratam habeat.c.fi.de tempo. ordi. in.ij.additio.fo.xxxiij.co.iiij.
Legitimatio est maioris efficatie ꝙ dispēsatio sup defectu nataliũ.c.j.de fil.presbite.in.iij.additio.fo.xxxiiij.co.iij.
Licentiā ordinandi dat solus episcop⁹.c.cũ nullus.de tempo.ordi.fo.xxxiii.co.iij.
Legitimatus nō equiparatur legitime nato scʒ in non ꝯprehēsis in legitimatione: sed bñ in cōtētis in ea:ita ꝙ excludit substitutũ:sicut legitie nat⁹.c.fi.de fil.p̄bit.in.ij.addi.f.xxxiiij.co.iiij.
Legem condēdo princeps ea que facit sunt maioris virtutis ꝙ ea q̄ facit viua voce ordinādo.c. iudex.de offi.de lega.fo.xxxvij.co.j.
Latronē facit oportunitas:t sina facit peccare:t diuitie stultisare.c.j.de vsur.f.xxxiiij.co.iiij.
Laic⁹ nullo mō excōicare pōt nisi de mādato pape.c.ab arbitris.de officio.deleg.fo.xxxviij.co.j.
Legatorũ tria sunt gña q; aliqui sunt de latere. alij nati. alij missi. et differunt quo ad officiũ t spriũ.in quatuor.c.j.de offi.lega.fo.xxxix.co.j.
Legatus de latere potest conferre beneficia per negligentiā ad papā deuoluta sed non vacātia in curia nisi post mēsem.c.i.de offi.leg.fo.xxxix co.j.t.ij.
Legatus de latere absoluit excōicatos pro iniectiōe manuũ violētaꝝ in clericũ vbicũq;:et qñcunq; in eũdo t redeũdo siue iniectio sit leuis siue enormis.c.j.de offic.lega.fo.xxxix.co.ij.
Legat⁹ de latere oīa pōt que papa sibi spāliter non reseruauit.c.j.de offi.leg.in addit.fo.xxxix. co.ij.t.c.fi abbatē.de electio.fo.xxvj.co.iij.
Legatus de latere causa pacis pōt facere statuta perpetuo duratura.c.j.de offic.lega.in addi. folio.xxxix.co.ij.
Leno debet expelli de ciuitatibus.c.j.de vsur.fo. xxxv.co.j.
Legatus de latere nō pōt cōferre bñficia quorũ papa est solus collator.vt erant canonicat⁹ ecclesie tolosane tpe quo erat regularis.c.j.de.offic.lega.in additio.fo.xxxix.co.ij.t.iij.
Legati de latere equiparantur proconsulibus. et reliqui legati equiparantur presidibus: t omnes habēt ordinariam iurisditionē.c.legatos. de offi.lega.fo.xxxix.co.iij.
Legati de latere morte pape non reuocant t habent imperiũ:et adeuntur per simplicem querelam:et qñq; faciunt statuta perpetua: t dicunt legati sedis apostolice:et nō pape. ideo apostolica sede vacante cetus cardinalium pōt eos reuocare t magna tamē causa.c.legatos.de offi. lega.fo.xxxix.co.iij.
Legatus de latere statim ꝙ est vrbem egressus: potest vti legatione:in voluntaria iurisditione ideo potest conferre beneficia anteꝙ ingrediatur prouinciā sibi cōmissam.c.legatos.de offic. lega.in additio.fo.xxxix.co.iij.
Legatis subtrahenda est ꝯmissio grauandi ecclesias.c.presenti.de offi.lega.fo.xxxix.col.iiij.
Legatus in qualibet partte legationis explētes exequitur iurisditiones. sicut episcopus in qualibet parte diocesis.c.presenti.de offic.legat.fo lio.xxxix.col.iiij.
Legati morte aut recessu nō spirat potestas delegati eius: quando est perpetuata iurisditio.c. presenti.de offi.lega.fo.xxxix.co.iiij.
Legatus ꝙdiu durat eius officiũ pōt impedire ordinariam iurisditionē:sed nō post.c.presenti de offic.lega.fo.xxxix.co.iiij.
Lege noua vbicunq; inducitur obligatio:agitur ex conditione illius legis.c.si canonici.de offic. ordi.fo.xl.co.j.
Legatuʒ annuũ pro primo anno est purũ: t pro sequentibus annis est conditionale:scʒ si viuat c.p̄senti.de offi.ordi.in.ij.additio.fo.xliij co.iij.
Legitima filiorum potest minui p statutũ:quia iure nature nō est ordinata aliqua certa portio pro legitima:sʒ solo iure positiuo.c.ꝙuis pactũ. de pact.in.ij.additio.fo.xlv.co.iij.
Legati littere si sint pdite:debet probari missio. tamē bene sufficiet si littere semel sint publicate.c.eos.de senten.excō.fo.cxliij.co.iij.
Littere facultatis dicuntur qñ diriguntur illi cui collatio als de iure cōmum spectat: t littere auctoritatis seu necessitatis qñ alteri diriguntur. in.c.cum aliquibus de rescript.fo.v.co.iiij.
Libros scribere vel scribi facere laboriosum est: presertim per galenses.als gualēses: anglicos: et normanos:qui fecũdis calicibus aias rigant ne remaneant in sicco: ad euitandum periculũ in probe.fo.ij.co.i.
Laic⁹ pōt esse procurator ad acceptādũ vel renunciandũ beneficiũ:sʒ non ad scribenduʒ processuʒ electiōis.c.j.de procu.i addi.f.xlvj.co.iij.
Laicus nō pōt esse delegat⁹ in cā spūali etiaʒ simul cuʒ clerico. nec yconomus ecclesie:sed bene pōt esse rector hospitalis:et pōt esse cōpromissarius t arbiter cũ clerico cũ auctoritate superioris. c.j.de procu.in addi.fo.xlvj.co.iiij.
Litiscontestatio non ipeditur licet opponat cō tra lfas executorias deponendo in possessione super gra michi facta:de taciturnitate:vel falsa expressione. quia licet gra dicat surreptitia: nō th lre:nec ecōtra.c.j.de.litiscon.fo.vij.co.ij.
Littere super collatione facienda habētur pro titulo in beneficialibus.secus sup collatione facta.c.j.de litiscon.fo.lvij.co.ij. intellige pro titulo mediato:non immediato.ibi.
Litiscontestationē impediet excōicatio notoria tempore impetrationis beneficij: nec iudex debet permittere vt in iudiciuʒ deducatur:imo silentium actori debet imponere.c.j.de litiscon. fo.lvij.col.iij.
Lis finitur amicabili compositione.c.j.de litiscontest.fo.lvij.co.iiij.
Litiscōtestatione ordinat iudiciũ:sed exceptiōe destruit.c.fi.de litiscō.fo.lviij.co.j.
Litiscontestatio fit: si re⁹ dicat: nego narrata: dico petita fieri nō debere: quia prescripsi secus

pellere de suo conuentu:et illum habitare sine licentia speciali pape.c.j.de excessib.prela.in.ij. additio.fo.cxxvi.col.j.

P

Papa seruum seruorũ causa humilitatis se vocat.in prohe.fo.j.col.ij.

Papa seruit petro et paulo tanꝙ eorũ vices gerens:in prohe.fo.j.col.ij.

Papa gregori⁹ magn⁹ primo se vocauit seruũ seruorũ ex nimia humilitate in prohe.fo.j.co.ij.

Peccatũ veniale pluribus modis tollitur:etiã sine sacramẽto penitẽtie.in prohe.fo.j.col.ij.

Pontifex dicitur quasi pontem faciens.in prohe.fo.j.col.iij.

Priuilegiũ concessum scolaribus cõuenit magistris.in prohe.in.iij.additio.fo.ij.col.ij.

Professio est volũtaria promissio.in.c.j.de sum. trini.fo.ij.col.iij.

Pater in trinitate est q̃ non accepit esse ab aliquo.filius qui est verbũ patris:et accepit eternaliter esse a patre:dicit a patre solo.spũs sanctus qui est amor patris et filij ab vtroq̧ procedens:et vno principio:et vna spiratione:tanꝙ ab eadẽ effecta dicitur procedere.in.c.j.de sum. trini.fo.ij.col.iij.

Pene noue impositione:qualitas criminis immutat.in.c.vt aiarũ.de constitu.fo.iij.co.iij.

Processus agitatus coram iudice occulte excõicato est validus.in.c.j.de rescript.fo.iiij.col.ij.

Processus tẽpore debet cõstare de psona actoris et rei.in.c.ij.de rescrip.fo.iiij.col.iiij.

Papa dispensat super iuramento licito.in.c.cũ aliquibus.de rescript.fo.v.col.iiij.

Promittere est dare:quando aliq̃d de iure proprio transfertur.in.c.cum aliquibus.de rescrip. fo.v.colum.iiij.

Proprium non potest proprie alicuius dici:qđ est cõmune cum alijs.in.c.cum aliquibus.de rescrip.fo.v.col.iiij.

Priuilegiũ cum clausula ꝙ non possit reuocari nisi fiat mentio de verbo ad verbum:potest reuocari per istã clausulã:non obstãtibus q̃buscunq̧ priuilegijs.etiam si de ipsis esset fienda expressa mẽtio de verbo ad verbũ.in.c.cũ aliq̃bus de rescrip.in additio.fo.vi.co.j.

Priuilegia apostolica non registrãtur Rome: sed bene prouisiones:et dispensationes.in.c.cũ aliq̃bus.de rescrip.in additio.fo.vj.col.j.

Papa solus ad tempus:et sub conditione:et ante vacationẽ dat beneficia.in.c. si gratiose. de rescrip.fo.vi.col.j.

Penitẽtiarij potestas nõ expirat morte pape. in.c.si gratiose.de rescrip.fol.vi.col.j.

Papa solus potestas alterare naturam beneficiorum.in.c.si gratiose.de rescript.in.j.addio. fo.vi.col.ij.

Procurator si impetret beneficiũ pro dño a papa ignorãs eidẽ fuisse per epm de alio prouisum non impedit dñm eligere posse alterũ eorũ.in.c. gratia.de rescrip.fo.vi.col.iiij.

Patrono inuito eps potest restituere via iusticie rectorem depositũ.vt si infra decem dies appellauit et sentẽtia depositionis non tenebat: sed de gratia non potest.in.c.ꝙuis.de rescript. fol.vii.col.j.

Puer septem annorũ põt ordinari in clericum. in.c.si eo tẽpore.de rescrip.fo.vii.col.j.

Puer septem annorum põt tenere simplicia beneficia:sed nõ canonias:qr nõ solũ seruitiũ chori:imo etiã consilij maturitatẽ requirunt.in.c. si eo tẽpore.de rescript.fo.vii.co.j.

Predicatores et minores nunꝙ aut vix volunt suas ecclias perficere:vt q̃stus eorũ semp duret. in.c.si propter.de rescrip.fo.vij.co.iij.

Pensiones separate a mensa beneficij proprie non intitulantur.in.c.si propter.de rescript.folio.vij.co.iij.

Pensionario mortuo pensio consolidatur statim mense ecclesie.sicut vsufructus.in.c.si propter de rescrip.fo.vij.co.iij.

Prior qui per electionẽ creat est in dignitate: et põt impetrari iudex a papa.in.c.statutũ.de rescrip.fo.vii.co.iiij.

Personatus et dignitas idem supponũt:nisi cõsuetudo ecclesie aliud statuat.in.c.statutum.de rescript.fo.vij.co.iiij.

Paupertas debet esse patens:vt excuset.c.statum.§.insuper.de rescript.fo.ix.co.j.

Papa cõditionẽ appositã:in lr̃is tollere põt:secus in inferiore.c.si pro te.de rescrip.fol.ix.co.iiij.

Prioritas gratiarũ põt probari per testes:et per confessionẽ.c.duobus.de rescript.fo.x.co.ij.

Publicatis attestationib⁹ iã testes nõ possint produci:tñ mixti cũ istrumẽtis produci possunt. in.c.duobus.de rescrip.in.ij.additio.fo.x.co.iij.

Priuilegia realia nõ ita pereũt sicut personalia c.si.de rescrip.fo.x.co.iij.

Pesonatũ vnũ cum canonicatu et prebenda põt q̃s tenere ex dispẽsatione epi vel statuto aut cõsuetudine:in eadẽ ecclesia.c.j.de ꝯsue.f.x. co.iiij.

Prescriptio req̃rit vsum et actũ vtẽtis.et ꝙ intẽdat ius sibi acq̃rere.et paciẽtiã ptis et ꝙ aliũ sciat ius sibi velle aq̃rere.c.nõ est.de ꝯsue. fo.xj.co.ij.

Prescriptionẽ nõ põt eps qui incepit:absq̧ capitulo aliquid agere:perficere:propter malam fidem.sed successor perficiet.c. non est. de cõsue. fo.xi.co.ij.

Postulans non cõsentit in postulatũ. ideo nõ contrahitur matrimonium inter eos.c.j.de postula.prela.fo.xi.co.iiij.

Postulatus non habet certũ tempus:ad consentiendũ postulationi:cũ ex volũtate supioris depẽdeat.c.j.de postula.prela.fo.xj.co.iiij.neq̧ expensas administrat postulantibus.vt ibi.

Postulatio fit per vnũ noie omniũ:et publicatur et seruatur forma.c.quia propter.sicut in electione.c.j.de postula.prela.fo.xi.co.iiij.

Postulatio est a superiore facta petitio.c.j.de postula..prela.fo.xi.co.iiij.

Procurator non põt opponere crimen ex quo diminuitur status hominis in toto vel in parte nisi speciale mandatum habeat.c.j.de electio. fo.xij.co.ii.

Pena que fertur pro contumacia nõ est perpe-

de preben.fo.lxxxi.co.ij.
Pensio succedit loco beneficij quando est obtē ta vigore lrāꝝ aplicaꝝ: ideo de illa est fienda mē tio in lrīs aplicis. alias sunt surreptitie.c.quis.de pben.in.i.additio.fo.lxxxi.co.iij.
Pensionarius ad certam pecuniam non tenet subire aliqua onera beneficij.c.quis de preb.in ij.addit.fo.lxxxi.co.iij.
Pensionarius exiget pensionē a bñficiato etiā patiente litē super beneficio.c.quis.de preben. in.iij.additio.fo.lxxxi.co.iij.z.iiij.
Prescriptus censet stat⁹ vnius ecclesie per illos qui pro maiori tēpore eā tenuerunt maxime qui fuerunt vltimi possessores.c.cū de beneficio.de preben.fo.lxxxi.co.iiij.
Prioratus potest adaptari ad regularitatem z ad secularitatem.c.cum de beneficio.de preb. fol.lxxxii.co.i.
Prescribens nedum prescriptionem: sed etiam continuationem habet probare.c.cum de bene ficio.de preben.fo.lxxxii.co.ij.
Prebenda cui est ecclesia parrochialis annexa: simul cū dignitate vel personatu cui cura ani maꝝ iminet pōt teneri per eūdē in eadē ecclia absq papali dispensatione.c.super eo.de preb. in prima addit.fo.lxxxii.co.iij.
Prioratus cui annexa est ecclesia parrochialis nō dicit eccia parrochialis: etiā si eccie annexe deseruiat p priorē vel vicariū tēporalē.c.sup eo. de preb.in.i.additio.fo.lxxxii.co.iij.z.iiij.
Prior ecclesie habet curam habitu: et vicarius perpetuus actu.c.super eo.de preben.in.ij.ad ditio.fo.lxxxiij.co.i.
Papa potest beneficia temporalia facere perpe tua: et ecōtra.c.super eo.de preben.in.ij.addit. fo.lxxxiij.co.iiij.
Procurator habens potestatē substituendi cer tū vel incertū pōt substituere.c.sup eo.de pben. in.ij.additio.fo.lxxxiiij.co.i.
Prouideri non potest presbitero de pbenda dia conali vel subdiaconali.c.si pro clericis.de pbē. fo.lxxxv.co.i.
Prior tēpore potior est iure: quando est par ra tio.c.hij qui de preben.fo.lxxxvi.co.i.
Papa solus potest augere numerū canonico rum.c.si postq.de preben.fo.lxxxvi.co.ij.
Peculium re: non verbis: cōstituitur. tñ verbis tollit.c.dudum.de preben.fo.lxxxvi.co.iij.
Papa non potest hodie concedere duo mādā ta vt grauetur vna ecclesia de vna pbenda: z de pbenda z dignitate.c.qz sepe.de prebē.in.ij.ad ditio.fo.lxxxvi.co.iiij.
Prebendā quā spectabat titi⁹: si papa alicui cō ferat asserens in rescripto titiū esse mortuū: col latio non valet si titius non sit mortuus.c.cū in illis.de preben.fo.lxxxvij.co.i.
Priuatur minime quis iure suo: post terminū ab homine assignatum.c.si tibi absenti.de pb. fol.lxxxvij.co.iij.
Prouisio pape de beneficio ad quod alius psen tatus vel electus erat: valet: si fiat mētio de illa presentatione vel electione.c.si tibi absenti.de preben.in.ij.additio.fo.lxxxviij.co.i.
Pene transeuntis ad secundas nuptias habēt locū in luxuriose viuente.c.si tibi absenti.de pb. in.iij.additio.fo.lxxxviij.co.iij.
Permutari potest beneficiū ante possessionē adeptam.c.si.tibi absenti.de preben.in.iiij.ad ditio.fo.lxxxix.co.i.
Posthum⁹ nat⁹ viu⁹ excludit institutū heredē a patre: lz illico moriat.c.si tibi absenti.de preb. in.iij.addit.fo.lxxxix.co.ij.
Presentatio facta p inuasorē valet: si ab eccle sia tolleretur.c.eū qui.de pb.fo.lxxxix.co.iij.
Possessio antiqua sine iusto titulo i beneficijs nō valet.c.eum qui.de pbē.fo.lxxxix.co.iij.
Pluralis locutio debet esse certa: et non vaga. c.is cui.de pben.fo.lxxxix.co.iiij.
Princeps promouens seruum ad dignitatem sciens eum esse seruum: vel minorē ad magistra tum sciens eum esse minorem: censetur eum ha bilitasse.c. non potest.de preben.in.i.additio. fol.xc.co.iij.
Prouisio non est surreptitia licet taceatur pos sessio rei ecclesie quam tenet impetrans: nō per viam tituli: sed alteri⁹ seruitij.c.si motu.de pb. fol.xci.co.i.
Permutans tenetur in litteris apostolicis sup permutatione obtentis facere mentionē de be neficijs que tenet: alias littere sunt surreptitie.c. si motu.de preben.in.i.addit.fol.xci.co.ij.
Papa pōt dispēsare sine causa: sz nō vicegerēs ei⁹.c.si motu.de preb.in.iij.addit.fo.xci.co.iiij.
Papa ex supplicatione sibi facta informat.de petitis z non aliunde.c.si motu.de prebē.in.iij. additio.fo.xci.co.iiij.
Pars a toto separata: iā nō est ampli⁹ pars.sz ipm totū.c.cui.de non: de preb.fo.xcij.co.iij.
Prebendā dimidiā spectans: non potest petere dum vacat integram dimidiari.c.cui de non. de preben.fo.xcij.co.iij.
Prioritatem tēporis tenetur probare excipiēs de ea.c.si a sede.de preben.fo.xcij.co.i.
Prioritatis hora pōt probari per testes.c.si a sede.in pria additio.fol.xciij.co.ij.
Prioritas duarum collationum ab eodem col latore factarum: si aliter probari non possit est declaranda per ipsum collatorē cui statur.c.si a sede.de preb.in.ii.additio.fo.xciii.co.ii.
Prioratus alij sunt curati: alij simplices.c.cū singula.de preben.fo.xciiij.co.ij.
Parrochialis proprie dicitur que habet curam habitu z actu: nō tm habitu.c.si apostolica.de preben.fol.xcv.co.i.
Pactum factū inter epm z ordinatum: q epm nō molestabit super titulo: valet: si fiat post or dinationem. secus si ante vel tēpore ordinatio nis.c.si episcopus.de preb.fo.xcv.co.ii.
Permutari potest beneficiū collatum etiam si possessio non sit apprehensa.c.quodam.in ad ditio.de prebē.fo.xcv.co.iiij.
Prescriptio non currit romane ecclesie in his que sibi reseruauit in signū vniuersalis dnij. vt est pallium.c.i.de cle.egro.fo.xcvi.co.i.

missioni cõtrauenire:sicut alius contrauenit:ꝛ fiet mutua cõpensatio peccatorũ.c.frustra.de reg. iur.fo.clxi.col.i.
Pupillus quãdiu tenet rem:nõ est vsucapibilis sed re trãslata in alium:fit vsucapiblis.c.nemo potest.de reg.iur.fo.clxij.co.iij.
Patronus laicus quãdiu tenet ius patronat⁹: non habet nisi quatuor mẽses ad presentãdũ: sed eo trãslato ad ecclesiã:ipsa eccłia habet sex mẽses.c.nemo põt.de reg.iur.fo.clxij.col.iij.
Pena per vnũ ex pluribus vnã penã debentibus soluta:liberantur alij.c.bona fides.de reg.iur. fo.clxiij.col.i.
Precariũ reuocatur ad volũtatem cõcedẽtis.c. contractus.de reg.iur.fo.clxiii.ij.
Procurator propter solã industriã eligit.c.contractus.de reg.iur.fo.clxiij.co.ij.
Pactũ de dolo futuro remittẽdo inutile est.c. cõtractus.de reg.iur.fo.clxiij.col.ij.
Procuratoris ministerium nõ est dignitas:sed onus infamissimũ:et vilissimũ:ideo ĩfamis põt esse procurator:etiã monasterij.c.infamibus.de reg.iur.fo.clxiii.co.iij.
Procurator epi non potest esse ille qui infamis est.c.infamibus.de reg.iur.fo.clxiii.co.iij.aliqui contradicunt.ibi.
Papa non est ante coronationem.c.fi.de reg. iur.fo.clxiiii.co.i.
Pontificatus pape annus cõputatur a die coronationis:et non a die electionis.c.fi.de reg. iur.fo.clxiiii.co.i.
Possessor alicuius rei qui fuit:non presumitur hodie esse in possessione illi⁹.c.semel.de reg.iur. fo.clxv.co.iij.
Priuilegiũ ꝯcessum vni:quãdo prodest alteri.c. in iudiciis.de reg.iur.fo.cl.co.ij.
Priuilegiu3 principis est tenendũ per subditos: de necessitate ꝑ successores principis de honestate.c.decet.de reg.iur.fo.cli.col.ij.
Peccatũ qđ semel placuit:nõ potest displicere: potest tamen gratia dei precedente deleri.c.qđ semel.de reg.iur.fo.clij.co.i.
Pena est triplex.eterna.corporalis.ꝛ spiritualis.et an in hijs vnus puniatur pro alio.c.nõ debet.de reg.iur.fo.clij.col.ij.
Presumptio cõtinuationis ꝑteriti criminis est contra eos qui sunt de genere reprobato.c.sine culpa.de reg.iur.fo.cliii.col.iij.
Persuasio dolosa est pluſq̃ violẽta coactio.et ideo viciat contractum:qꝛ non est consensus.c. scienti.de reg.iur.fo.cliii.co.iij.
Papa nõ potest monachos artare ad strictiorem regulam:nec accolitũ inuitum inducere ad continentiam.c.quod omnes de reg.de reg.iur. fo.cliiii.col.ij.
Promissor dare decem solidos:si currat duplex moneta:tenetur de minori.Jdẽ si legetur quãtum vni ex heredibus debetur:si partes heredũ sint inequales:de minima intelligitur.c.in obscuris.de reg.iur.fo.cliiii.col.iij.
Possessorio ꝛ petitorio simul in eodẽ libello intentato:si sentẽtia super possessorio feratur pro vna parte.et super petitorio pro alia:illa sententia sup possessorio erit etiã executioni dãda: si ille qui eã obtinuit nil probauit de proprietate.c.nõ licet.de reg.iur.fo.clv.co.i.
Possessio fraudulosa fingit illũ cõmisisse violẽtiam qui nõ cõmisit.et pro raptore habetur qui dolo incepit possidere.c.pro possessore.de regu. iur.fol.clv.col.iij.
Pecudes plures q̃ debeat ad aquã ducẽs:pro bibetur in superfluis:nõ in toto.secus si ducat per fundũ alterius plus de aqua q̃ ꝯsueuerit.qꝛ punitur in toto.c.vtile.de reg.iur.fo.clv.col.iij.
Prelati in plurali loquũtur.c.pluralis.de reg. iur.fo.clvi.col.i.
Protestatio est fienda de ĩpotẽtia.c.imputari. de reg.iur.fo.clvi.co.i.
Peccare nõ est aliquid posse:et sic non cadit in deũ: licet sit olpotens.c.is qui tacet.de reg.iur. fol.clvi.col.iij.
Patronatus est accessorius ad fruct⁹:et in fructu cõsistit.Jdeo perceptor fructuum pacificus alicuius beneficij:presentat ad beneficia de patronatu eius existentia.c.accessoriũ.de reg.iur. in additio.fo.clvi.col.iij.

Q.

Querelari nõ põt testamentũ si filius incerta parte sit institutus:vel sit sibi legata. sed ad supplementum bene põt agere.c.i.de testa.fol.cii.co.ij.
Questores qualiter habeãt predicare ꝛ questorum cõseruatores nõ habent potestatẽ contra aliquos partem volentes:qñ est questa.volũtaria atq₃ gratuita cum eis non fiat iniuria.c.i.de pe.ꝛ remiss.fo.cxxxiii.co.ij.
Questoribus põt dicere inquisit or fidei cessante tali die:ne officiũ nostrũ impediat.c.vt officiu3. de hereti.fo.cxxi.co.i.
Qui nõ facit quod debet facere videt facere aduersus ea q̃ non facit.c.i.de vsur.fo.cxxv.co.i.
Questionari ꝯtra dominũ nõ debet manumissus a dño:in memoriã pristini dñi: nec ille q̃ fuit decurio:in memoriam pristine dignitatis.c. decet.de regu.iur.fo.cli.co.ij.
Quinquẽnalem dilationem obtinẽs a principe ad soluenda debita non põt ea ꝑndẽte aliquid exigere a suis debitoribus.c.nõ licet.de reg.iur. folio.clv.co.i.

R.

Rescriptum missum iudici vt partes ad iustitiã artet:astringit solũ partes in eo nominatas.in prohe.fo.i.co.ij.
Roma senior est caput omniũ sediu3.in prohe. fo.i.co.iij.
Rubrica est auctentica et vnde dicat.in prohe. folio.i.co.iij.
Rubrum debet continere in genere idem quod nigrũ in specie:qñq₃ tamen cõtinet plus: ꝛ quãdoq₃ minus.in prohe.fo.i.co.iii.
Rubricas tenet scribere qui librum scribere promisit in prohe.fo.i.co.ij.
Rubrice decreti cõiter non faciũt ius.in prohe. fol.i.co.iij.

furiosus:aut als:non auffert sibi regnū:sed dat sibi curatorē aut regens.c.j.de testa.in.vij.additio.fol.ciij.co.iiij.

Religiosus etiā claustralis:et etiā mendicās potest esse executor vltime voluntatis de volūtate abbatis et sic seruatur consuetudo.c.fi.de testa.fo.ciiij.co.j.

Religiosus est mortuus mūdo in his in quibus mors ciuilis equiparat naturali ⁊ repñsentat eūdē effectū.c.fi.de testa.in addi.fo.ciiij.co.ij.

Rogatus restituere bona sibi relicta post mortē licet efficiat religiosus ⁊ sic moriat ciuiliter non tenetur illa restituere: nisi cū morit naturaliter c.fi.de testa.in addit.fo.ciiij.co.ij.

Religioni nō obligatur inuitus:nisi postea cōsentiat per annum stando: vel als.c.constitutionem.de regula.fo.cvii.co.j.

Renūcians iuri quod non tenebat dimittere:est fatuus.c.beneficiū.de regula.fo.cvii.co.j.

Recōsiliandi vnā ecclesiā causa si eps proficiscatur habebit sumptus ab ea vel ab illo: qui causam dedit facto:non ab aliis per quas transit. c.j.de censib.fo.cix.co.iij.⁊.iiij.

Religiosi rem legatā:vt reddatur vendere possunt ⁊ recipere preciū:vt ex eo viuant.c.j.de religio.do.fo.cviij.co.iij.

Receptus primo prefert secūdo recepto.c. quia sepe.de preben.fo.lxxxvi.co.iij. nisi secūdus habeat dignitatem maiorem.ibi.

Recipere quandoq; licet quod exigere nō est licitum.c.ij.de censi.fo.cx.co.ij.

Reconsilianda est ecclesia si polluatur sanguinis hominis effusione:vel suffocatione sine sanguine vel seminis adulterini effusiōe ⁊ hoc si publice fiat: secus si occulte.c.j.de consecra.eccle. vel alta.fo.cxj.co.i.

Religiosus habitū dimittens ex indignatione vel odio ipsius habitus:vel vt sine eo facilius mala perpetret:nō incidit in excōicationē.c.ij.ne cler.vel mona.fo.cxii.co.iij.idē si vtilitatis causa: vel iocose:vel delicate voluptatis causa: vel dormiendo:vel vt pulchrius se induat:vel onus melius portet:vel melius itineret.vt ibi.

Reformatio regulariū est regulariū determinationi relinquenda:ideo laici non possunt eā facere.c.j.de accusa.in.vj.additio.fo.cxvj.co.iij.

Receptator qs fit.c.ij.de hereti.fo.cxvii.co.iij.

Relapsus nō pōt dici:qui nō fuit lapsus nec renatus qui non fuit natus.c.accusatus.de hereti.fol.cxix.co.ij.

Romane ecclesie in speciales filios: vt in speciales subiectos recepti.c.ne aliqui.de priuileg.folio.cxxvij.co.iij.

Represalie sunt prohibite.c.j.de iniur.fo.cxxx.col.iij.

Receptatores delinquentium non sunt puniēdi simili pena: si sint cōsanguinei vel affines.c. felicis.de pe.fo.cxxxij.co.ij.

Renunciatur liti ⁊ cause: si citatus respondeat nuncio citanti. nō veniam :vel nolo comparere.c. venerabilibus.de sententia excōmunicat. in additio.fol.cxxxix.co.ij.

Repetit decanus suū presbiterū:et magister militū suū militē.⁊ ciuitas suum ciuem.c.si iudex.de sententia excō.fo.cxl.co.ij.

Regia lex non habet locum in terris pertinentibus in solidū ecclesie:sed si rex sit dominus directus terre bene valet eius lex facta sup iure prothomiseos: licet iurisditio episcopo petineat.c. si sententia.de sent.excom.in additio.fo.cxliij. colum.iiij.

Regula quid sit et vnde dicat:et quot sunt species regule:⁊ qualiter constituatur regula : ⁊ an constituat ius: ⁊ quod sit officium regule : et an exceptiones includātur sub regula ⁊ quare ponatur regula : super rubrica.de regu.iuris.folio cxlvij.co.i.ij.⁊.iij.

Regula ius nō traditur:sed ex iure quod est: regula fit.super rubri.de regu.iur.fo.cxlvij.co.iij.

Regula si est de homine:exceptio de homine debet esse: non de capra vel asino. ⁊ si regula est de actione reali non bene excipitur de actione personali super rubri.de regu.iur.fo.cxlvij.co.iij.

Rigor et equitas quando sunt paria : equitas vincit:sed si rigor sit specialis:et equitas generalis: tunc specialis derrogat gennerali:in prescriptionē rerum incorporalium:in quibus sufficit bona fides:nec est necesse probare nec allegare titulū nisi forte ageretur de persona astringēda vel obligāda ad aliquā prestationem :quia tunc debet allegare titulū:licet non probare.c. ij.de reg.iur.fo.cxlviij.col.ij.

Restituenda est estimatio:si res detenta perierit:et si non possit estimationem dare:doleat: et propter inopiam excusatur:tamē semper remanet obligatus si ad pinguiorem fortunam deueniat.c.peccatum.de regu.iur.folio.cxlviij. columna.iiij.

Restitutio rei ablate est fienda eis a quibus extorta est vel heredibus suis : als dādo pauperibus non excusatur.c.peccatum.de regu.iur.folio.cxlviii.co.iiij.

Restitutione rei furtiue facta: non est remissum peccatum:sed est remissibile.c.peccatum. de regu.iur.fo.cxlix.co.j.

Ratihabitio facta per patrē de negocio gesto per alium nomine filii:non valet: si illam fecit: tanq̄ alius:et non tanq̄ pater: vel quando est dubium si autem eam fecit tanq̄ pater.valet: ⁊ pater tenetur insolidum idem si successor in beneficio ratificet negocium per predecessorē nomine ecclesie gestum:quia tenetur secus esset gestum nomine suo scilz singularis persone: quia non valeret.c.ratum.de reg.iur.fol.cl.co.j.

Ratum haberi non potest id in quo iuris solennitas deficit.c.ratihabitionem.de regulis iuris. folio.cl.colum.ij.

Ratihabitio dñi superueniens non validat iudiciū cum falso procuratore factū:si alia pars protestata fuit: ꝙ non intendit cum eo litigare nisi habeat sufficiēs mādatū.c.ratihabitionē.de reg.iur.fo.cl.col.ij.

Rei ꝙ agentis melior est cōditio in re pari.c.cū sunt de reg.iur.fo.cl.co.iij.

ma cōpromissi quādoq3 multi corrūpuntur.c.cū expediat.de electio.fo.xxiij.col.ij.
Statutum qđ absentes causa reipublice nihil percipiant ex fructibus non valet: nisi sit iuratum.c.cū non deceat.de electi.fo.xxiij.co.ij.
Studens in castro aut villa gaudet dispēsatione de non promouendo dummodo ad studium accedat: secus si studeat in camera: q2 promotus ad sacerdotiū hoc facere posset.c.cū ex eo.de electio.fo.xxv.col.ij.
Studium quinquennale debet precedere gradum.c.cum ex eo.de electio.in prima additio. fo.xxv.col.iij.
Scolariū qualitates vide in.c.cū ex eo.de elect. in.ij.additio.fo.xxv.col.iij.
Studere filio volenti pater tenetur ministrare necessaria et vtilia inter necessaria est vt quis addiscat.c.cum ex eo.de electio.in.ij.additio. fo.xxv.col.iiij.
Stipulatio penalis non cōmittitur ante diem: licet certum sit parere non posse.c.cōmissa.de electio.fo.xxv.col.iiij.
Substitutio vulgaris vt valeat requirit q5 hereditas non adeatur et fideicōmissaria q5 adeatur.c.commissa.de electio.in.j.additio.folio. xxvi.col.j.
Suspensus a beneficio potest ex eo habere modicā substētationē: ne in totū egeat.c.si cōpromissarius.de electio.fo.xxvij.co.ij.
Sepe pro duabus vicibus ponitur.c.quia sepe. de elec.fo.xxvij.col.iiij.
Suspensi religiosi a beneficijs si sint simplices claustrales debent habere necessaria extra conuentum intra claustrū nō in cōuentu cū alijs.c. quia sepe.de elec.fo.xxvij.col.iiij.
Suspensus ab officio est suspensus ab omnibus beneficijs.c.quia sepe.de electione.folio.xxvij. columna.iiij.
Suspensis canonicis ecclesia debet officiari per alios.c.q2 sepe.de electio.fo.xxvij.col.iiij.
Suspensionis pena cessat restitutione plene facta.c.quia sepe.de elec.fo.xxvij.co.iiij.
Solennitas seruanda in confirmatione: nō est seruanda in collatione.c.si.de electione.folio. xxx.col.j.
Seculares principes tenentur ecclesias et pia loca: et viduas: et orphanos: et ibi degentes defendere.c.grandi.de supplen.negligen.prelat. fo.xxxij.col.j.
Scrupulosa inquisitio non est erigenda a regibus qui non subijciuntur calculis rationum.c. grandi.de supplen.neglig.prela.in.ij.additio. fo.xxxij.col.ij.
Scolaris non est de parochia vel diocesi loci in quo est studium: nisi habitaret ibi per decenniū. c.eos.de tempo.ordi.fo.xxxiij.col.j.nec triginta anni facerent talem incolam: nisi habeat animum mutādi domicilium: quo casu vna hora sufficit.c.eos de tēpo.ordi.fo.xxxiij.col.j.
Suspēsus ab ingressu ecclesie potest eligere.c.q2 pōtificali.de offi.delega.fo.xxxvi.col.ij.
Suspensionis vel excōmunicationis sententia tenet: licet superior qui eam tulit non seruet ordinem.c.quia pontificali.de offic.delega.fol. xxxvi.colum.iij.
Solus procedere est honor: et onus.c.si cōtra. de offi.delega.fo.xxxvi.co.iiij.
Subdelegatus antequam consentiat cōmissioni: nō est iudex.c.iudex.de offi.delega.fo.xxxvi.co.iiij.
Subdelegati ptās expirat per mortem delegati cum subdelegantis: quando cōmisit vsq3 sue voluntatis beneplacitū.c.si delegatus.de offi.delega.fo.xxxvij.co.ij.
Subdelegatus datus ab vno cōdelegato impedito procedere prefertur alteri cōdelegato.c.cum plures.de offic.delega.fo.xxxvij.co.iij.
Sententia extra locū ordinatum lata non valet.c.statuimus.de offi.delega.fo.xxxviij.co.ij.
Sigillo delegatium probat subdelegatio.c.si a subdelegato.de offi.delega.fo.xxxviij.co.iij.
Suspēsio si non procedat a censura ecclesiastica vel a claue non facit celebrantem dimina irregularem.c.si canonici.de offi.ordi.fo.xli.co.j.
Sigillum capituli est autēticum.c.si canonici. de offic.ordina.fol.xli.col.j.et sigillo alieno potest quis vti.ibi.
Signum saluatoris non licet in terram depingere.c.si canonici.de offi.ordi.fo.xli.co.ij.
Sacerdotum officium non debet exponi venale.c.statutum.§.insuper de rescrip.in addit.fo. ix.co.ij.
Successor in beneficio tenetur onera bñficio imposita de tempore sui predecessoris vel cedētis. sed poterit agere concedentem vel heredes defuncti ad ea recuperanda.c.pñti.de offi.ordi.in iij.additio.fo.xliij.co.iiij.
Suspensus a beneficijs in vna ecclesia: nō est suspēsus in alia: sed suspēsus ab officio est vbiq3 suspensus.c.cupientes.§.ceterum.de electio.folio.xix.co.iij.
Stipendijs proprijs non tenet quis militare.c. cupientes.§.ceterū.de electio.fo.xix.co.iiij.
Sequestrato beneficio sequestro nō tenet pars restituere fruct9 quos pcepit ante sequestrationem nisi expresse in sententia aliter decernetur.c. presenti de offic.ordi.l.v.additio.fo.xliii.co.iiij. et folio.xliiij.co.j.
Sepulcrū non est in bonis nostris sed comoditas sepeliendi bene est in bonis nostris in quib9 vna ecclesia potest obligari vel quitare alij.c.j. de pact.fo.xliiij.col.iij.
Spiritualia possunt esse in bonis ecclesiarum et clericorum sed nō laicorum.c.j.de pact.fo.xliiij.co.iiij.
Succedendi spes remanens ex causa de preterito est considerabilis.c.quis pactū.de pact.in.j. additio.fo.xlv.co.ij.
Soluto matrimonio dominiū rei dotalis quod erat apud virum transfertur ipso iure in mulierem absq3 aliqua bolis traditiōe.c.quis pactū. de pact.in.iij.additio.fo.xlv.co.iij.
Specialitate premissa et secuta generalitate in procuratorio consimilia non expressa includuntur non tamen notabiliter maiora: sicut contrahere vel similia.c.qui ad agendū.de procur.

q̃ est satisfactũ.c.fi.de vsur.fo.cxxv.co.ij.
Sacrilegium proprie est sacrum surripere de sa/cro.c.felicis.de pe.fol.cxxxii.co.iiij.
Sententiam excõmunicationis episcopus reci tat.saltim verba excõicationem tangentia: et ita seruatur in curia etiã per executores.c.j. de sentẽ.excõ.fo.cxxxiiii.col.iiij.
Suspẽsionis sentẽtia debet ferri in scriptis al's est nulla: q: lata contra ius constitutionis cla/rum nec habetur excusatio.c.j. de senten. excõ/munica.in additio.fo.cxxxv.co.ij.
Sententia valet licet iudex erret in intelligẽtia legis: priuilegij: vel rescripti.c. j. de senten.excõ/munica.in addit.fo.cxxxv.co.ij.
Solutionis dies: est pars stipulationis.c.ij. de sententia excõ.fo.cxxxv.co.iiij.
Sententia diffinitiua ferri potest super possesso/rio.c.ij.de sententia excõmunica.in additio. fo/lio.cxxxvi.co.iiij.
Sententiã suã põt iudex defendere: quia si pro/nũciaretur iniquo animo prolata: ipsi noceret. c.venerabilib⁹.de sen.excõ.fo.cxxxviii.co.ij.
Sententia excõmunicationis nunq̃ transit in rem iudicatã quo ad absolutionem obtinendã. c.venerabilibus.de sent.excõ.fo.cxxxviii.co.iiij.
Sententia ferri potest si citatus dicat nuncio: non veniam vel si maliciose quis impediat ne ci tetur.c.venerabilibus. de sententia.excom. fo/lio.cxxxviij.co.iiij.
Sentẽtia interlocutoria transit in rem iudica/tã post lapsum decendij: intellige quo ad partẽ. c.venerabilibus.de sent.excõ.fo.cxxxix.co.j.
Stigma quid sit.c.si iudex.de sententia excom. fo.cxl.co.iiij.
Sententia nulla non conualescit: licet eodem/natus appellet et appellationem prosequatur secus non esset omnino nulla: vt quãdo est lata cum falso procuratore.c.licet.de senten.excom. fo.cxli.co.ij.
Sepultura est interdicta illi cui est īterdicta ec/clesia: et suspenso abingressu ecclesie: et minori excõicatione ligato videtur esse sepultura īter/dicta.c.si ciuitas.de senten.excõ.fo.cxlij.co.j.
Satisfactio non debet fieri de facultatib⁹ eccle siasticis.c.eos.de sententia excõ.fo.cxlij.co.iij.
Sententia canonis non obligat nisi cõtumacẽ vel delinquentez.c. cum quis.de senten.excom. fo.cxliii.co.iiij.
Suspensus celebrãs efficitur irregularis.c.ij.de censi.fo.cx.co.iij.et ibi in additio.
Studere est discipline inuigilare: ⁊ studẽtes gau dent priuilegijs licet quandoq̃ diuertãt sr ani/mum habeant reuertendi.c.ij.de priuileg.folio cxxvi.co.iij.
Studiũ licet frequentet residens in curia causa negociorũ nõ gaudet priuilegijs scolariũ.c.ij. de priuilegijs.fo.cxxvi.co.iij.
Studendi licentiã beneficiatis possunt dare col latores suorum beneficiorũz.c.ij.de priuileg. fo. lio.cxxvi.co.iiij.
Sinodus potest tractare per se causam episco/pi vt remittat eam diffiniendam per papam.c. inquisitores.de hereti.fo.cxxij.co.j.
Statutum potest facere capitulum sine episco/po: de minoribus et de talibus q̃ capitulum tan/gunt.c.ij.de verbo.sig.fo.cxlvj.col.j.
Statutum factum per capitulum sine episcopo vt valeat: sufficit q̃ episcopus post factũ cõsen/tiat.c.ij.de vbo.sig.fo.cxlvi.col.j.
Sotius omnium bonorum hereditate sibi dela/ta si prius q̃ adeat: societati renunciet: si postea eam adeat: tenetur socijs communicare: quia renunciatio fit in fraudem.c.fi.de verbo.signi. fo.cxlvi.col.iiij.
Signatura collationis seu prouisionis pape ius plenũ in beneficio acquiritur: etiam literis non expeditis: sed vigore signature possessio nõ po/test adipisci.c.j.de regu.iur.in.ij.additio.folio. cxlvij.col.iiij.
Signature dispensationis ad plura virtute te/nens plura beneficia literis nõ expeditis: nõ in/cidit in penã extrauagãtis execrabilis.c.j.de reg. iur.in.ij.additio.fo.clxvij.col.iiij.
Signature prouisiõis apostolice vigore posses/sione adipiscens est viciosus et improbus posses/sor: nec est manutenendus in possessorio.c.j.de reg.iur.in.ij.additio.fo.cxlviij.col.j.sed non est priuatus iure.ibi.
Successor si nõ soluat promissam sub pena per predecessorem die statuto: incurrit penã: sicut se esset predecessor: sed ei succurritur per vim resti/tutionis in integrum ex maioribus.c.cum quis. de reg.iur.fo.cli.col.j.
Stipulatore mortuo sine herede cui non potest de iure solui: pena non cõmittitur ipso iure.c.cũ quis de regu.iuris.fo.cli.co.j.
Successor non constituitur ita cito in mora: si/cut predecessor.c.cũ quis.de reg.iur.fo.cli.co.j.
Successor singularis representat predecessorez quantum ad ius excipiendi.c. cum quis de reg. iur.in addi.fo.cli.co.j.
Studẽdi licentia non expirat per mortem con/cedẽtis nisi dimisso beneficio propter quod fuit concessa.c.decet.de regu.iur.fo.cli.co.ij.
Sententia legis vel canonis per appellationẽ non suspẽditur.c.mora.de reg.iur.fo.cliij.co.ij.
Sententia lata contra ius cõstitutionis est nul la.sed lata contra ius partis est valida: nisi vi/gore appellationis reformetur.c.ea que.de reg. iuris.fo.cliij.co.ij.
Stipulanti stichuz vel pãphilum: si respondeo promitto stichum non teneor aliquẽ soluere.c. plus in se.de regu.iuris.fo.clv.co.iij.
Successor vniuersalis vt est heres: bonorũ pos/sessor successor bñficij: dicit successor in re succes/sor vero singularis vt est emptor legatarius do natarius dicitur successor in rem.c.is qui in ius. de regu.iuris.fo.clvii.co.j.
Socius si magnũ emolumentum dederit socie/tati: et postea det dãnum: non fiet compẽsatio damni ⁊ emolumenti.c.qui sentit.de reg.iuris. fo.clviij.co.iiij.

Viatores cōtrahentes Tolose possunt ibi conueniri:si ibi lucniantur:vel ibi soluere promise rūt vel ibi domicilium:aut tabernam:aut pergulam tenent:nec possunt conueniri vbiqz repe riūtur.c.j.de for.com pe.fo.lj.col.iij.
Utens adminiculo auctoris sui cum sua causa & suis vitijs vtitur.c.j.de for.compe.in.ij.additio. fol.luij.col.iij.et.iiij.
Vassallus tenetur iurare fer domino et in quibuscunqz debet esse fidelis domino:in eisdē dñs debet fidem vassallo.c.fi.de restitu.spoli.in additio.fol.lix.colū.iij.et.iiij.Idem de abbate ad monachum.ibi.
Viciosus ingressus est sola possessione beneficiū obtinere sine canonico titulo.c.vnico de eo qui mit.in possessi.cau.rei seruan.fo.lx.col.iij.
Uniuersalis est falsa cuius particularis est falsa c.j.de confess.fo.lxj.col.ij.
Vacationis tempus subducitur de prescriptiōe siue ecclesia vacet vere siue iterpretatiue.c.fi.de prescrip.fo.lxvii.col.iij.
Uisitanti cōmissio per episcopum:tenetur episcopus prouidere de victualib⁹:si a visitatis bari non possunt sine scandalo.c.si eps.de offi.ordi.fo.xlii.co.ij.
Vacare non potest vnū beneficium dupliciter ex persona vnius.c.fi.de procu.in additio.folio. xlvij.colum.iij.
Uita aic est deus:et vita corporis est aīa sup rubrica.de vita & honesta.clc.fo.lxxvij.co.j.et ibi. de vita plura dicuntur.
Vicarius ppetu⁹ eccīie habet exercitiū cure animarum.c.super eo.de pben.fo.lxxxij.co.ij.
Vicarius tēporalis hz curā actu qñ eccl'ia parrochialis est annexa mense capitulari.c.sup eo.de preben.in.ij.additio.fo.lxxxij.co.ij.&.iij.
Vicario ppetuo nullam portionē determinatā habenti est assignanda cōgrua portio scōm decentiā sue psone:quando instituitur:secus si habeat certam & determinatā.c.super eo.de preb. in.ij.additio.fol.lxxxij.col.iij.
Vicarius perpetuus non dat vicarium:sed episcopus eum ponit:et pro illo dantur littere de regendo.c.super eo.de preben.in.ij.additio.folio.lxxxiij.co.uj.
Vicarius episcopi vel alteri⁹ prelati non habet dignitatē aut curam:quia potest ad libitū3 remoueri.c.super eo.de prebend.in scōa additio. folio.lxxxij.co.iij.et.iiij.nec talis vicaria inducit incompatibilitatem:nec cōfertur in titulu3. vt ibi secus si sit vicarius epi perpetuus vt ibi.
Vicarij episcoporū non possunt creare alium vicarium generalem.c.super eo.in.ij.additio.folio.lxxxij.co.iiij.
Vicarius potest per episcopum constitui cū potestate substituendi.c.super eo.de preben.in.ij. additio.fo.lxxxiij.co.j.
Vicarius substitutus ab alio vicario habēte potestatē substituendi censetur esse creatus ab episcopo.c.sup eo.de preb.in.ij.additio.fo.lxxxiij. co.ij.et ideo procedit in potestate sibi data licet vicarius eum subdelegās moriatur:si tamē episcopus viuat etiam ipse substitutus potest conferre beneficia suo substituenti.vt ibi.
Uniuersalis oportet qp habeat quālibet particularem veram.c.cum in illis.de preben.folio. lxxxvij.colum.j.
Vicarius perpetuus habens portionem suā certam non pōt petere augmentum.c.si tibi.concesso.de preben.in additio.fo.xcij.co.iij.
Vacationis tēpus vel impetrationis an sit attendendum.c.ei cui.de preben.fo.xcij.co.iiij.
Vicarius perpetuus si viuat in mēsa prioris nō potest petere aliquam portionem.c.cum singula.de preben.fo.xciij.co.iij.
Vocatio absentium non est de substantialibus forme.c.cum in ecclesijs.de preben.folio.xciiij. colum.iij.
Vocandi non sunt absentes in alienationibus et alijs contractibus.c.cum in ecclesijs.de preb. fol.xciiij.co.iiij.
Vocandi non sunt absentes in recipiendo aliquem auctoritate apostolica tamen absentes possent contra talem receptum excipere si velint.c.cum in ecclesijs.de prebend.fol.xciiij. colum.iiij.
Volumus est iuris noui inductiuum.c.presenti. de preben.in additio.fo.xciij.co.iiij.
Unio est permissa episcopo.sed beneficiorum receptio est sibi prohibita.c.j.de reb.ecclesie.fol.c. col.iiij.in additio.
Unio beneficij nondum vacantis facta contēplatione persone scilicet qdiu viuet sapit reseruationez:ideo est prohibita.c.j.de reb.eclesie. in additio.fo.c.col.iuj.
Unio facta ex aliqua causa ea cessante dissoluitur.c.j.de reb.ecclesie.in additione.folio.c.columna.iiij.
Votum est conceptio animi deliberatione firmata.c.j.de sepultu.fol.ciij.co.ilj.
Volens intrare aliquam religionem si non dixit quam potest cogi in genere ingredi vnam de approbatis.c.constitutionem.de regula.folio. cvi.colum.iiij.
Uisitatio omnium ecclesiarum etiam non curatarum debet fieri:sed non est vis licet due vel pauce remaneant ad visitandum.c.j.de censi. folio.cix.co.ij.&.iij.
Uisitans episcopus habet vnā procurationē a clero:et aliā a populo cui predicare debet.c.j.de censi.fo.cix.col.iij.
Uisitans episcopus si non possit commode vel sine difficultate accedere ad vnam quāqz ecclesiam poterit de pluribus locis ad vnū clerū et populū cōuocare:et tunc oēs ecclesie non visitate ad vnam procurationem cōtribuēt.c.j.de censi. fo.cix.col.iij.
Uisitata ecclesia si paup sit nihil soluet de procuratione.c.j.de censi.fo.cix.col.iij.
Uisitationis officiū cōsiderando tota prouincia censetur vna diocesis.Ideo archiepiscopus in vna diocesi suffraganei poterit cōuocare cle

¶Celebre Repertorium commentariorum florentiſſimi.D.Guielmi de monte Lauduno Juriū enucleatoris Coloſani ſuper Sexto libro Decretalium:pernoctationibus clariſſimi D.Blaſij Aurioli latebrarum iuris Canonici percunctatoris acutiſſimi etiam Coloſani:alphabetico tabulatu conſtructū feliciter explicit.

Jeſus vray dieu treſor de ſcience
Ouure de ſcauoir les ſarrures
Et men donne la cognoiſſance
Que entende les ſcriptures.

¶Uirtus villaniam vincet.